

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Et Tidsskrift til kristelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Udgivet af *

Ansgarius-Foreningen

Redigeret af
NIELS HANSEN,
cand. mag.

---

64. Aargang.

KØBENHAVN.
Mohns Bogtrykkeri.
1916.

Indholds-Förtegnelse.

I. Smaa Indledninger.

288.	Bøn paa Nytaarsmorgen	1
289.	Almagt i Lænker	17
290.	Gud med os - Brylluppet i Kana	37
291.	Overbevisning	57
292.	Udholdenhed i Naaden	81
293.	Stella matutina - Stella maris	101
294.	Tro	121
295.	Bodstidens Begyndelse	141
296.	Hvorfor gaar Sædemanden ud?	157
297.	Synden - det grufuldeste, som tænkes kan	180
298.	Fristerens Ondskab	197
299.	Christi Kors - den store Værdimaaler	225
300.	Mariæ Bebudelse	241
301.	Han blev for eders Skyld fattig	261
302.	Alle Synderes Ven	281
303.	Den stille Uge	301
304.	Paaskedag	325
305.	Første Kommunion	345
306.	Firmelsen	365
307.	St. Josef	389
308.	De fyrretyve Dage	413
309.	Christi Himmelfart	433
310.	Opad med Christus	453
311.	Trøsteren - Kirkens Liv	473
312.	Guds er Æren i al Evighed	489
313.	Paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke	509
314.	Jesu Hjerte	529
315.	Fra nu af skal du fange Mennesker	545
316.	Eders Retfærdighed	565
317.	Uden Kamp ingen Sejr	585
318.	Den farligste af de falske Profeter	605
319.	Jesu Herlighed	625
320.	Guds Vilje Livets Formaal	641
321.	Marias Optagelse i Himmelen	657
322.	Kærlighed - det ene fornødne	677
323.	Salige er de Øjne, som ser, hvad I ser	697
324.	Blev ikke ti rensed? Hvor er da de ni?	713
325.	Guds Forsyn	729
326.	Kirkevielsesfest	749
327.	Maria, vort Værn	765
328.	Hvad mener I om Christus?	781
329.	Vær frimodig, min Søn!	801

330.	De gik til deres Avlsgaard og deres Købmandsskab ...	821
331.	Alle Sjæles Dag	841
332.	Naadens hemmelige Magt	861
333.	Menneskenes Dom	877
334.	Nu er det Tid til at angre	897
335.	Gerontius's Drøm	917
336.	Første Søndag i Advent (<i>J. O.</i>)	941
337.	Til en Konvertit	957
338.	Bodens Velsignelse (<i>P. M. Back</i>)	981
339.	Et Barn er os født (<i>A. Menzinger</i>)	1001
340.	I Jesu Navn (<i>Dr. Kiefer</i>)	1021

II. Aktstykker, Afhandlinger og større Artikler.

Kalendarisk Oversigt over 1915	3
Nytaarsdag	5
Abnorme Smaabørns Skæbne (<i>Fisher</i>)	20
Kardinal Frühwirth, O. P.	40
Fra Hedningemissionen 43. 110. 204. 418. 495. 590. 612. 632. 646. 662. 683.	703
St. Knud (<i>F. Ronge</i>)	59
Benedikt XV's Juletale	83
Ansgariusforeningens Generalforsamling	103
Hvorfor jeg er Katholik	123
Danske Bønner fra Middelalderen (<i>Ved Joh. Hansen</i>) 131. 144. 163.	182
I Kvinder, vær eders Mænd underdanig	159
Fastemandat	177
Børnene i vor By	199
Biskoppeligt Hyrdebrev	217
Brev fra Benedikt XV til Generalvikaren i Rom	227
Kvinden	269. 294. 314. 334. 357. 371. 398
Don Bosco, hans Liv og Orden	283. 303. 327. 347. 367 391
St. Ansgars Skole — 100 Aar	331
Gamle Erindringer fra Island (<i>Thorlacius</i>)	352. 402
Et dansk Psalter fra Middelalderen	382. 395. 415
Halfdan Eliseus Kejser † (<i>Niels Hansen & L. Günther</i>) ..	436. 500
Guldkorn (<i>M. B.</i>)	491
Pastor Bernward Holtzførster (<i>H.</i>)	511
Indvielse af Hospital i Randers	552
Paveligt Dekret om Børne-Kommunion	567
Innocents III. 700 Aars Dødsdag (<i>N. H.</i>)	568
Et Valfartsbrev (<i>Dan.</i>)	587. 607
»Bedrageriet« i Karup (<i>N. H.</i>)	627
Bør Firmelsen udsættes til Skolegangens Afslutning? ...	669. 679
Brev fra Bornholm (<i>L. St. Ch.</i>)	686
Køge Døbefonts Saga (<i>F. F. M.</i>)	699
Hvad er Tro? (<i>H. P. Kofoed-Hansen</i>)	715. 731
Martyrer i det nittende Aarhundrede 724. 740. 759. 773. 794. 816. 829. 854. 869.	889
En Frihedens Apostel (<i>Bartolemé de las Casas</i>)	751
Søster Margrethe (Frk. Bardenfleth)	755
Indvielse af H. Kors Kirke i Nykøbing F	769
Rosenkransen — efter Leo XIII	783
De Helliges Samfund (<i>H. P. Kofoed-Hansen</i>) 803. 823. 843. 863. 879. 899.	921

Maribos Jubilæum (<i>J. H. og C. Clessens</i>)	808
Grignon de Montfort (<i>E. Bohn-Jespersen</i>) 904. 925. 943. 962.	993. 1009
Dominikaner-Ordenen (<i>E. Rosenørn-Lehn</i>).....	959. 983. 1004. 1023
Maristbrødrenes 100-Aars Jubilæum (<i>Ax. Sarrild</i>)	1031

III. Mindre Artikler af forskelligt Indhold.

»Eneste Barn« (<i>Megas</i>)	9
Knudsdagene (<i>E. Rosenørn-Lehn</i>)	26
Noget maa der gøres (<i>N. H.</i>)	28
»Juventus«	47
Forkortelser	49
Danmarks Helgenskare og Danmarks Katholikker (<i>Nielsen</i>)..	62
Vore danske Helgener og Børnene (<i>E. B.—J.</i>)	70
De danske Helgener (<i>E. Rosenørn-Lehn</i>)	91
»Krigerliv og Religiositet«	94
Et Juleminde fra Peterskirken	105
Franciskanere (<i>Tertiar</i>)	107
Et lille Gensvar (<i>F. Ronge</i>)	110
Bøger om danske Helgener	116
Behandlet som en Hund	127
Arbejde for Kirkens Enhed	129
Hvad er den danske Folkekirke (<i>N. H.</i>)	147
En af vore mange Vanskeligheder	149
Er det kun faa, som bliver salige?	168
Christi Lidelses Relikvier	170
Fra Forhandlingen om Folkekirken	190
En lille Overvejelse (<i>En Landbo</i>)	229
En Tilslutning (<i>J. A. Thorsøe</i>)	232
Benedikt XV og Slavehandelen	243
Det romerske Spørgsmaal o. s. v	245
Ungdomsværnets Aarsmøde	249
Skriftemaalsfantasi (<i>N. H.</i>)	264
Hvorfor vi ikke er — (<i>F. F. M.</i>)	267
Bossuet og den hyppige Kommunion	272
Skriftemaalsfantasi — et Svar (<i>Niels Hoffmeyer</i>)	290
En daarlig Vane (<i>N. H.</i>)	292
Naar en københavnsk Kapellan »gaar os paa Klingen«	308
Genoplivelsen af gamle Fasteskikke i Rom	312
Hilsen til Sakramentet	318
Det tilhyllede Kors (<i>Fidelis</i>)	319
Kristi Kirke og kristelige Kirkesamfund	375
Anbefaling af katolske Bøger	379
Benedikt XV og Marias Optagelse	406
Højesteretsdommen (<i>Hans Nielsen</i>)	423
En farlig Sammenligning (<i>N. H.</i>)	426
Den religiøse Opdragelse i Hjemmet (<i>F. Esser</i>)	441
En tohundredeaarig Mindedag (<i>A. K.</i>)	446
Benedikt XV og Østerlandets Kristne	455
Aandsrihed og Lydighed (<i>F. F. M.</i>)	457
Fuldstændig rigtigt	465
En Nations Bestemmelse	475
Mand og Kvinde (<i>F. Ronge</i>)	479
Klarhed	502
En kritisk Revision (<i>N. H.</i>)	519
Upaaagtet Kulturmagt i Østersøprovinserne (<i>Armfelt</i>)	535
Sammenlignende Missionsstatistik fra Asien	540
Helsingør, vort næste Mødested (<i>Johs. Hansen</i>)	559

Protestantisk Gudstjeneste	577
Kirkekampen set fra neden.	596
Højskolens Møde i Helsingør.	598
Det gamle Alter i Rosenkranskirken.	600
Et Redaktions-Bibliothek	601
Indvielse af Kapellet i Holbæk	615
Katholikerne og Folkekirken	619
Ferie (<i>Walsh</i>)	643
P. Ludovicus Theissling	659
Professor Ammundsen og Overtro bl. Katholikker	666
Finansministeren og Sandheden.	672
Fra Dansk Vestindien (<i>A. Bokkenheuser</i>)	690
Polens Lidelser.	706
Om Oplæsning	708
Har Katholikerne mange Penge? (<i>F. F. M.</i>)	736
Hvad er græsk-katholsk?	767
Om Overtro blandt Katholikker (<i>Prof. Ammundsen og N. H.</i>)	792
Børglum (<i>Th. Fr.</i>)	813
Baldakinbilledet i Roskilde (<i>Dan.</i>)	885
Basar i Horsens	909
Bibelen før og nu (<i>F. F. M.</i>)	930
Kirke og Stat	948
Hvor har han dog Ret!	950
Strøtanker - til Uddybelse (<i>H. U. R.</i>)	989
Abonnementsprisens Forhøjelse (<i>N. H.</i>)	1029

IV. Fortællinger og Skildringer.

»Alt dette vil jeg give dig —« (<i>Benson</i>)	66.	87
Eftermiddagstimer i Diasporaen		461
Peter de Rydders Historie	531. 547.	572
Guldkorn. En Skitse. (<i>Hip.</i>)		734
En Mærkningssamtale i St. Ansgarskirken (<i>J. O.</i>)		849

V. Digte.

Bønnen (<i>Elisabeth Hjorthmose</i>)	115
Jesu Hjerte (<i>Thora Fritsche</i>)	152
Middelalderlige Salmer	185
Jesu Hjerte Klokke (<i>Birkhøj</i>)	339
Bøn om Velsignelse (<i>Johs. Frederiksen</i>)	561
Bøn for Hedningelandene (<i>J. O.</i>)	619
Eet er fornødent (<i>A. K. M.</i>)	834
Mødrenes Bøn (<i>A. K. M.</i>)	871
Gerontius's Drøm. 2. Kapitel (<i>Newman</i>)	917
Julenat (<i>Johs. Frederiksen</i>)	1003
Troens Perle (<i>A. K. M.</i>)	1035

VI. Nye Bøger.

Bennike: Livets Historie (<i>Magister</i>)	28
Keppler: Leidensschule (<i>N. H.</i>)	207
Ungdomsvennen (<i>N. H.</i>)	233. 504. 723.
Rothe: Hvorfor er vi ikke Katholikker (<i>N. H.</i>)	233
London past and present	273
Budbringeren	297. 558. 791.
Solgliimtar	320. 792. 889

VI

»Min første Bønnebog« (<i>Menzinger</i>).....	360
Gühr: Gedanken über kath. Gebetsleben (<i>B.</i>).....	482
N. F. S. Grundtvig: Digte i Udvalg (<i>N. H.</i>).....	482
Tore Schüler Kilman: Till ditt minnas ära.....	504
Rønnow: Byzantinsk Kunst.....	559
Dansk Tidsskrift-Index.....	579
Mads Nielsen: Vær modig.....	636
Shakespeare in pictorial art (<i>N. H.</i>).....	707
Johs. Jørgensen: Mit Livs Legende I. II. (<i>Niels Hansen</i>).....	718. 887
P. Hansen: Ill. dansk Litteraturhistorie 1. Hæfte (<i>N. H.</i>).....	787
Et Ord til hver Dag.....	848
Carl Koch: Søren Kierkegaard.....	848
Kj. Kjelstrup: Er det hæderligt?.....	889
L. v. Kohl: Chinas Apostel (<i>Ms.</i>).....	933
Schmid: Jesu-Hjerte-Andagten (<i>J. S.</i>).....	966
Kardinal Newmans Søndagsbog (<i>Læser</i>).....	967
Johanne: Isabellas Kaabe.....	968
The Catholic Review.....	968
Antony: St. Antonius af Padua. (<i>E. Rosenørn-Lehn</i>).....	968
Julestjernen — Julebogen — Jul (<i>N. H.</i>).....	991
H. C. Frederiksen: Med et Barn ved min Side.....	1014

VII. Smaating.

Brevkasse 14. 33. 54. 96. 137. 174. 193. 213. 238. 258. 279. 299.	322
342. 387. 410. 430. 505. 525. 581. 623. 654. 819. 838. 874. 913.	936
	975. 1017
Aarsberetninger:	
Fra Samlerforeningen i 1915.....	98
— Elis.-Vincentkonferensen F. 1915.....	99
Ans.-Bon.-Foreningens Københavnsafdeling.....	155
St. Josefs Hospital i Reykjavik.....	175
Elisabethforeningen for forældreløse Børn.....	194
Ans.-Bon.-Foren. Vikariatkomiteen.....	247
Elis.-Vincentkonferensen K. & N 1915—16.....	526
Jesu Barndomsforening.....	618
Elisabeth-Vincentkonferens Ø., C. og S.....	876
Fra Elisabethforeningen for forsømte Børn.....	410. 914. 979
Nogle faa Ord om en meget vigtig Sag.....	8
Gud elsker en glad Giver (<i>Dupont</i>).....	72
Kollekterne af Peterspenge.....	79. 563
Kollekten for de afrikanske Missioner.....	79
Ansgarius-Bonifacius Kollektioner.....	139. 471. 711. 840
Fastealmisse (<i>Christophorus</i>).....	187
Syge- og Begravelseskassen af 1867.....	188
Københavnsk Kirkestatistik for 1915.....	189
Oversigt over Kollekterne i 1915.....	203
Aftenbønnen for de døde.....	339
De katholske Feriekolonier.....	431
»Paven burde — — —« (<i>Dan</i>).....	467
Sakramentskirken (<i>N. N.</i>).....	486
Kollekten paa Christi Himmelfarts Dag.....	525
En Trusel og et godt Raad.....	539
Helsingørske Seværdigheder.....	580
Rosenkranskirken.....	582
Lidt mere om Karuf (<i>Kerff</i>).....	652
Tak fra Ansgariusforeningens Bestyrelse.....	693

VIII. Efterretninger.

A. Udenlandske.

Rom — omtr. i hvert Nummer. Norge 118, 172, 321, 953. Sverige 117, 320, 362, 449, 674. England 12, 53, 173, 211, 362, 427, 727, 837, 912, 954, 973, 1016. Frankrig 52, 135, 153, 235, 255, 276, 428, 653, 836, 872, 954. Tyskland 75, 173, 192, 235, 523, 542, 562, 858, 893, 972, 1015, 1037. Holland 12. Belgien 173, 621, 935, 973. Schweiz 31, 135, 746, 973. Italien 118, 212, 485, 974. Østerrig 75, 135, 173, 236, 778, 936. Polen 192, 254. Rusland 137, 763. Spanien 255, 278. Balkanhalvøen 256. Nord-Amerika 14, 154, 278, 409, 430, 471, 486, 654, 674, 711, 778, 895, 974. Syd-Amerika 79, 450, 818. Asien 119, 174, 237, 299, 874. Afrika 278. Australien 213, 711.

B. Indenlandske (udenfor København).

Aalborg 11 (Julefester), 386 (Kirkeregnskabet. Det kirkelige Liv), 797 (Firmelse), 997 (Komedie). Aarhus 210 (Familieaften), 386 (St. Josefs Hospitals Aarsberetning), 745 (Biskoppens Besøg med Billede), 761 (Familieaften), 891 (Foreningen *Frems* Komedie). Esbjerg 710 (Præsterne Schmidt og Wiesmann kommer hertil), 745 (Pastor Verheins Afrejse), 777 (Pastor Verheins Afskedsprædiken), 935 (P. Verheins nye Embede). Fredericia 253 (Urmager Spetzlers Død), 275 (Spetzlers Begravelse), 361 (Kirkeregnskabet). Helsingør 209 (St. Vincentsøstrene), 321 (Fru Petersens Begravelse), 602 (Basar skal holdes). Holbæk 385 (Kapel), 523 (Gudstjenesten), 638 (Alteret). Horsens 726 (Firmelse), 745 (Biskoppens Besøg), 912 (Basar. Pastor Bernhard Jensens Ankomst). Køge 542 (Christi Legems Procession), 638 (Menighedsudflugt), 971 (Ti-aars-Jubilæum). Maribo 276 (Josefssøstrene skal begynde Skole), 408 (St. Josefssøstrene begynder), 892 (Pensionat for polske Børn), 998 (Tertiarerne). Nakskov 210 (P. Smitz Sognepræst). Nykøbing F. 74 (nyt Kapel), 427 og 448 (Grundstensnedlæggelse), 798 (P. Janssen Belgier). Næstved 407 (Præmonstratenserne begynder). Ordup 31 (Julefest), 153 (P. Evers syg), 209 (Fastelavnsforestilling. Brev fra P. Evers), 235 (Menighedsregnskab), 298 (P. Evers rask), 469 (Kejserens Begravelse), 483 (Friluftsmøde), 505 (Kollegiets Skoleprogram), 541 (Christi Legems Procession), 581 (Translokation paa Kollegiet), 602 (ny Kirkeforstander), 621 (Vincents-Generalmøde), 637 (Børnenes Fælles-Kommunion, Præsteeksercitier, 653 (A. Jensen faar de lavere Vielser), 935 (P. Perger syg), 972 (Aftenunderholdning). Randers 710 (P. Quélen kommer), 892 (Kongens Besøg paa Amtssygehuset). Ringsted 11 (Midnatsmessen), 51 (Julefest for Polakker), 857 (Skolen. Dagmar-Billedet i St. Bendts Kirke). Roskilde 172 (Foredrag), 386 (Maleri i Kirken), 449 og 522 (Basar), 857 (forskellige Smaanyheder). Rønne 674 (Søstre af d. hell. Blod kommet). Silkeborg 762 (Firmelse). Vejle 321 (P. Brems's Navnedag), 836 (P. Brems's 25-aarige Ordensjubilæum. Island 174. 1037.

C. Københavnske.

10 (Sakramentskirken. Højskolen), 30 (Unios Julefest. Mindetavler paa St. Josefs Hospital), 51 (Katholsk Boghandel. Højskolen. Frøken Siegler 80 Aar), 73 (polsk Komité. Indsamling til Belgierne. Højskolen), 96 (Toldbodvej 14 solgt. Højskolen), 117 (St. Josefs-søstres Forflytninger. Højskolen), 137 (Ny Bog om London. Agnesforeningens Fest. Forflytninger. Højskolen), 153 (P. Hillebrand rejst), 171 (P. Koch Leder af K. U. F. Højskolen. P. Sialms Eksercitier), 191 (Birgittaforeningens Komedie. Nyt Kvartalsskrift: Ungdomsvennen. Højskolen), 234 (Højskolen), 253 (Højskolen),

VIII

274 (Requiemsmesse for Kardinal Gotti. Højskolen), 340 (St. Josefs Gildes Generalmøde. St. Annæ Sogns og St. Mariæ Sogns Aarsberetninger. Elisabethforeningens Basar), 427 (Firmelse og Første Kommunion), 468 (St. Josefs Hospitals Aarsberetning. 2. Vincents-Generalmøde), 483 (St. Elisabeths Hospitals Aarsberetning), 505 (Firmelse i St. Ansgars Kirke), 541 (Christi Legems Procession ved Immaculatakirken), 562 (Præliminæreksamen hos St. Josefs-søstrene), 580 (St. Knuds Skoles Aarsafslutning), 693 (lidt om Ansgariusforeningen), 709 (Konsekration af Klosterkirken paa Jagtvejen. Pastor Bernhard Jensen kommet. Biskoppens Rejse), 726 (Pastor Olrik kommet. Pastor Jensen Soldat), 776 (Rundskuedag. Højskolen), 796 (Højskolen), 818 (Biskoppens Hjemkomst. Højskolen), 835 (Ungdomsfest i Citys Lokaler. Fidelitas's Aftenunderholdning. Vore Skoler. Højskolen), 857 (Unios Generalforsamling. Højskolen), 872 (K. U. F.'s Høstfest. Lætitias Thekoncert. Højskolen), 891 (Biskoppen syg), 911 (Skoleblad paa St. Knuds Skole. Ny Overlæge paa St. Josefs Hospital. Biskoppens Befindende. Eksercitier i Jesu Hjertes Kirke. Højskolen), 935 (Pastor Olriks Samtaler. Højskolen), 952 (Biskoppen rask. Sakramentskirken. Højskolen), 969 (Requiemsmesse for Kejser Franz Josef. Ugebladets Abonnementspris forhøjes. Koncert i Stenosgade. Højskolen), 997 (Udsalg hos Assumptionssøstrene. Højskolen), 1014 (Fidelitas. Aftenunderholdning i Stenosgade. Højskolen), 1036 (Stiftsamtmændinde Wahls Død).

Billeder.

Kardinal Frühwirth	41	Inocents III	568
Frøken Siegler	51	Karup Kirke	608
Kejser Jassu af Abessinien	111	Ruinerne af Salomons Kapel	688
P. Mayr med en indfødt Kateket .	205	Fra Biskoppens Visitats i Aarhus .	746
Kardinal Gotti	257	Søster Margrethe Frk. Bardenfleth)	756
Biskop de Mazenod	419	Grignon de Montfort	906
Kandidat Kejser	436	P. de Montfort prædiker	963
St. Josefs Søster med indiske Kvinder	497	St. Domingo	987
Pastor Holtzførster	511	P. Theissing	1025
Hospitalet i Runders	553	Rev. Champagnat	1031

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnerer i København, men for Abonnerer udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund, Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4-6.

Pr. I.

Søndag den 2. Januar.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Kalenderisk Oversigt over 1915. — Nytaarsdag. — Nogle faa Ord om en meget vigtig Sag. — „Eneste Barn“. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ringsted. Aalborg. Holland. England. Rom. Nord-Amerika. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

288.

Bøn paa Nytaarsmorgen.

At besidde dig, o Sjælens kærligste Ven, er Lyksalighed — den uddelige Sjæls eneste Lyksalighed! At frydes ved Synet af dig er Evighedens eneste Lyksalighed. Nu i Øjeblikket kunde jeg adsprede mig og holde mig oppe ved Sansernes og Tidens Forfængeligheder, men de vil ikke vare evigt. Naar vi gaar ud af denne Verden, vil vi blive berøvet dem. Alle Skygger vil en Dag være forsvundne. Og hvad skal jeg saa gøre? Jeg vil intet andet have tilbage end den almægtige Gud. Hvis jeg ikke kan finde Glæde i Tanken paa ham, saa er der ingen anden at finde Glæde i. Han vil være alt i alle, enten jeg ønsker det eller ej. Hvilken Nød vil jeg da være i, hvis jeg ikke elsker ham, og der ikke er noget som helst andet at elske, hvis jeg føler mig i Modstrid til ham, og han saa altid ser paa mig!

Ak, kære Herre, hvorledes kan jeg udholde at sige, at du vil være alt i alle, enten jeg ønsker det eller ej? Skulde jeg da ikke ønske det af hele mit Hjerte? Hvad kan give mig Lyksalighed uden du? Hvis jeg havde alle Tidens og Sansernes Hjælpemidler om mig, ligesom jeg

nu har det, vilde jeg saa ikke i Tidernes Løb, i Aarenes Løb ledes ved dem? Om denne Verden varede evigt ved, vilde den da være i Stand til evigt at forsyne min Sjæl med Føde? Gives der nogen jordisk Ting, som jeg ikke allerede nu ledes ved i Længden? Du alene, min kære Herre, er Føden for Evigheden — du alene. Du alene kan mætte Menneskets Sjæl. Evigheden vilde være Elende uden dig, selv om du ikke tilføjede Straf. At se dig, at beskue dig, at betragte dig, det alene er udtømmeligt. Du er i Sandhed uforanderlig, og dog er der i dig stedse herligere Dybder og mere underfulde Egenskaber at udforske.

Min Gud, hvor er jeg dog langt fra at handle i Overensbestemmelse med, hvad jeg saa godt ved! Jeg bekender det, mit Hjerte jager efter Skygger. Jeg elsker alt andet højere end Enhed med dig, og jeg er altid ivrig efter at komme bort fra dig. Ofte synes jeg endogsaa, at det er svært at fremsige mine Bønner. Der er knap nok en eneste Adspredelse, som jeg ikke hellere vilde give mig hen til end til at tænke paa dig. O min Fader, giv mig Naade til grundigt at blues over min egen Modvillighed! Væk mig op af min Ligegyldighed og Kulde og gør, at jeg maa begære dig af hele mit Hjerte.

Alle Ting skifter heneden. Jeg siger det, o Herre; jeg tror det; og jeg vil komme til at føle det mere og mere, jo længere jeg lever. For dine Øjne, allerhøjeste Herre, ligger hele mit Livs Fremtid aabenlyst. Du ved nøjagtigt, hvad der vil hænde mig hvert Aar, hver Dag — indtil min sidste Time. Og skønt jeg ikke ved, hvad du ser angaaende mig, saa ved jeg dog saameget, at du læser en evindelig Forandring i mit Liv. Ikke et eneste Aar vil efterlade mig, som det fandt mig, hverken i det indre eller i det ydre. Jeg skal aldrig i længere Tid forblive i een Tilstand. Hvor mangen Ting vil ikke sikkert hænde mig uventet, pludseligt, svært at bære. Jeg kender dem ikke. Jeg ved ikke, hvor lang Tid jeg har at leve. Jeg jages fremad, enten jeg vil eller ej, igennem uophørlig Omskiftelse. O min Gud, hvad kan jeg stole paa? Der er intet, jeg tør stole paa: ja, stolede jeg paa noget jordisk, jeg tror for vist, at det af netop den Grund vilde blive taget bort fra mig. Jeg ved, du vil tage det bort, siden du elsker mig.

Alt undtagen dig, o Herre, er omskifteligt, men du bestaar. Du er altid den selvsamme. Skabningen omskiftes, Skaberen aldrig. Kun da ophører Skabningen at forandre sig, naar den hviler i dig. Englene ser dig og har Fred med sig selv; det er derfor, de besidder fuldkommen Lykke. Aldrig kan de miste deres Salighed, thi de kan aldrig miste dig. De har ingen Uro, ingen Ængstelse, thi de elsker deres Skaber; de elsker ikke et Væsen, der tilhører Tiden og Sanserne, men »Jesus Christus den samme i Gaar og i Dag og i al Evighed.«

Min Herre, min eneste Gud, lad mig aldrig løbe efter Forfængelighed. *Vanitas vanitatum et omnia vanitas* — Alt er Forfængelighed og Skygge hernede. Lad mig ikke give mit Hjerte til noget her. Lad intet lokke mig bort fra dig, bevar mig helt og holdent. Bevar du dette allersom skrøbeligste Hjerte og dette allersvageste Hoved i din guddommelige Varetægt. Drag mig til dig Morgen, Middag og Aften, at jeg hos dig maa finde Trøst.

Vær du mit klare Lys, som jeg ser hen til for at finde Vejledning og Fred. Lad mig elske dig, min Herre Jesus, med en ren Kærlighed og en brændende Kærlighed. Lad mig elske dig med den Glød, kun endnu større, hvormed denne Jords Mennesker elsker Væsener af denne Jörd. Lad mig være i Besiddelse af den Ænhed og Bestandighed i at elske dig, som roses saa højt blandt Menneskene, naar Kærlighedens Genstand er jordisk. Lad mig finde dig og føle, at du er min eneste Glæde, min eneste Tilflugt, min eneste Styrke, min eneste Trøst, mit eneste Haab, min eneste Frygt, min eneste Kærlighed. *Kardinal Newman.*

Kalendarisk Oversigt over 1915.

Aaret 1915 har i kirkelig Henseende ikke været særlig rigt paa Begivenheder. Aarsagen hertil er sandsynligvis den forfærdelige Verdenskrig, der trods alle Spaakoners og Sandsigeres Profetier raser med usvækket Bitterhed og Ondskab og ødelægger, hvad Aarhundreder har bygget op. In-

teressen har baade i og udenfor Europa i saa høj Grad været optaget af Krigens Begivenheder, at der hverken har været Tid eller Lejlighed til nogen anden end den højst nødvendige aandelige Virksomhed. Og Kirkens Præster har i store Dele af Verden mest været optaget af at berede Krigens talløse Slagtofre til en god og salig Død — den vigtigste Virksomhed af alle ganske vist, men ikke et Arbejde, der giver mange Mindedata i en kalendarisk Oversigt som efterfølgende. Den er derfor i Aar i ikke ringe Grad en Liste over Aarets bekendte afdøde.

7. Febr. Fredsgudstjeneste afholdes efter pavelig Anordning i alle Kirker og Kapeller.

7. Febr. Kardinal Tecchi i Rom afgaaet ved Døden.

11. Febr. Pater Ledochowski vælges i Rom til Jesuiterordenens General.

20. Febr. Ærkebiskop Likowski af Gnesen-Posen i Tyskland efter kun $\frac{1}{2}$ Aars Styrelse afgaaet ved Døden.

10. Marts. Et stort Krucifiks ophænges udvendig paa Mariahjemmet i København.

19. Marts. Kardinal Antonio Agliardi i Rom afgaaet ved Døden.

3. April. Pastor Brüggemann, S. J., i Aarhus afgaaet ved Døden.

April. Mgr., Dr. Edmund Dalbor udnævnt til Ærkebiskop af Gnesen-Posen.

13. Juni. Pastor Popp i Malmø afgaaet ved Døden.

15. Juni. Grundstenen nedlægges til St. Josefs Hospitals Amtssygehus i Randers.

23. Juni. Den evige Tilbedelses Kirke paa Jagtvejen i København indvies.

30. Juni. Diakon, cand. jur. Jakob Olrik præsteviet i Innsbruck i Tirol.

6. Juli. Indvielsesfest ved St. Josefssøstrenes nye franske Skole paa Østerbrogade i København.

9. Juli. Grundstensnedlæggelse til Sakramentskirken paa Nørrebrogade i København.

11. Juli. Højskolens Friluftsmøde paa Roskilde Højskole.

19. Aug. Kardinal Serafino Vanutelli i Rom afgaaet ved Døden.

24. Aug. P. Sialm bliver Rektor ved Jesu Hjertes Kirke i Stenosgade i København.
- August. Pastor Spaus forflyttet fra Ordrup til Aarhus.
1. Septbr. Pastor Gamél udnævnt til Kapellan ved Rosenkranskirken og Pastor Ronge til Biskoppelig og Vikariatssekretær ved St. Ansgars Kirke.
3. Septbr. Kardinal Vaszary, forhen Ærkebiskop af Gran og Primas for Ungarn, afgaaet ved Døden.
16. Septbr. Kardinal Benedetto Lorenzelli afgaaet ved Døden i Firenze, 62 Aar gammel.
16. Oktober. Dominikanerordenen tager fast Ophold i Rønne paa Bornholm.
24. Oktober. I Odense nedlægges Grundstenen til et nyt St. Josefs Hospital.
27. November. Fyrstærkebiskoppen af Olmütz i Mähren (Østerrig), Kardinal Bauer, afgaaet ved Døden, 74 Aar gammel.
5. December. Pastor Ravelli udnævnt til Præst i Nyborg.
6. December. Pave Benedikt XV holder hemmeligt Konsistorium, ved hvilket han holder en Tale og udnævner 6 Kardinaler: Cagliero, Tonti, Frühwirth, Scapinelli, Gusmini og Mistrangelo.

Nytaarsdag.

Af alle Aarets Fester er der ingen, der fejres saa officielt og saa ivrigt som den Dag, der indleder det nye Aar. Der er for mange Mennesker noget højtideligt, ja religiøst ved den Dag, der saa at sige vender et Blad i Aarenes store Bog; men ellers er Festen af et helt verdsligt Præg.

At begynde Aaret netop med den 1ste Januar er der i og for sig ikke nogen særlig Grund til, og vi finder derfor blandt de forskellige Folkeslag, og blandt det samme Folk til forskellige Tider af dets Historie, store Afvigelser med Hensyn til den Dag, paa hvilken det nye Aar begyndte. Foraarstiden var en ret naturlig Tid at begynde

det nye Aar paa, og vi ser ogsaa, at Romerne oprindelig begyndte Aaret med Marts Maaned; et Vidnesbyrd herom er Maanedsnavnene fra September til December, hvis Betydning »syvende, ottende, niende og tiende« jo tydelig viser, at de ikke fra først af har kunnet slutte et Aar paa tolv Maaneder. Julius Cæsar, som i Aaret 46 før Kristus forbedrede Kalenderen, gjorde Januar til den første Maaned.

I den hedenske Tid var Aarsskiftet i Rom forbundet med vilde Lystigheder og udskejende Fester, de saakaldte Saturnalier, ved hvilken Lejlighed Venner sendte hinanden Gaver. Imod disse Skikke optraadte Kirkens tidligste Fædre og adskillige Koncilier med stor Strenghed. Helt udryddet blev Skikken aldrig, hvad vore Dages Julegaver formentlig er et Vidnesbyrd om. Julens mange Selskaber og Forlystelser hænger maaske ikke direkte sammen med det gamle Roms hedenske Fester, men er ganske naturligt vokset op af den Omstændighed, at Aarets mørkeste og koldeste Tid bragte de fleste ledige Timer og som Følge deraf den bedste Lejlighed til selskabelige Sammenkomster.

De kristne Folkeslag har langt fra altid været enige om Dagen for det nye Aars Begyndelse. Nogle Steder efterlignede man Jøderne, hvis kirkelige Aar begynder i April (deres borgerlige begynder i Slutningen af September), og lod Aaret begynde ved Foraarstid. Saaledes lod Abbed Dionysius den Lille, der i det sjette Aarhundrede beregnede alle Begivenheder i Verdenshistorien efter Christi Fødsel, som han satte til Aaret 753 efter Roms Grundlæggelse, det nye Aar begynde med 25. Marts, Festen for Engelens Bebudelse til Maria af Jesu Fødsel. Den 25. Marts var saaledes i tidlig Tid og senere fra det 13. til det 18. Aarhundrede Nytaarsdag i England; ikke før den 1. Januar 1752 gik man i dette Land over til den nuværende Beregning af Nytaarsdag. Nogle Lande, f. Eks. Tyskland, begyndte det nye Aar med Juledag, hvorved de stemte overens med de gamle Germaner, for hvem Vinter-Solhverv var Aarets store Vendepunkt. Til Trods for Paaskens bevægelige Karakter betragtede man i Frankrig og Nederlandene denne Fest som det nye Aars Be-

gyndelse, medens Rusland indtil det attende Aarhundrede betragtede September som Aarets første Maaned.

I den kirkelige Liturgi paa Nytaarsdag findes ikke en eneste Hentydning til Aarsskiftet, ganske som Tilfældet er med Første Søndag i Advent, hvor der heller ikke med et eneste Ord hentydes til, at det kirkelige Nytaar begynder med denne Dag.

Efterhaanden som den Skik bredte sig at fejre Julefesten paa den 25. December — først i Vesterland, senere i Østerland, men noget efter Aar 300 vistnok alle Vegne — fik Ottendedagen efter den Dag, vor Nytaarsdag, sin kirkelige Betydning som Festen for Christi Omskærelse.

Da Christus ønskede at opfylde Loven og tydelig vise sig som født i Abrahams Slægt, blev han, skønt ingenlunde forpligtet dertil, dog som alle jødiske Børn omskaaret paa den ottende Dag, ved hvilken Lejlighed han modtog sit betydningsfulde Navn, Jesus, d. e. Frelseren. Christus, som var født under Loven, vilde forløse dem, der var bundet under Loven, og skaffe dem Sønnekaar hos Gud, som St. Paulus skriver i Galaterbrevets fjerde Kapitel.

Omskærelsen fandt ikke Sted i Templet, saaledes som Malerne ofte ynder at fremstille det, men i et eller andet privat Hus, hvor den hellige Familie maa have fundet en lidt forsinket Gæstfrihed. Den offentlige Ceremoni i Synagogen, som nu er den almindelige, er af en senere Dato.

I den hedenske Tid var man meget bange for at fremhæve Herrens Omskærelsesdag som en Fest paa Grund af de Udskjelser, der, som allerede nævnt, var forbundet med den paa samme Tid faldende Saturnaliefest — en Parallel til vore Dage, hvor den kirkelige Fest i Almenhedens Bevidshed ganske overskygges af den verdslige Højtidelighed.

Forøvrigt er denne Festdag jo ogsaa i Liturgien bestemt præget af at være Oktavdag af Jesu Fødsels Fest, et Præg, der var endnu mere fremtrædende i de første Aarhundreder. Det ligger i selve Festens Navn: »Herrens Omskærelses og Oktav af hans Fødsels Fest«, og det viser sig tydeligt i Messens Bønner og Læsestykker; saaledes er Introitus, Graduale og Kommuniionsverset det samme paa Nytaarsdag som i den 3. Messe paa Juledag.

Men heller ikke Guds Moder er glemt paa den Fest-

dag, vi her har beskæftiget os med. Hendes Navn nævnes baade i Begyndelses- og Slutningsbønnen i Messen, ligesom Vespersalmerne i Præsternes Breviar den Dag er de samme som paa Marias Fester, og ligesom der i Laudes stadig hentydes til hende.

Fem Dage efter Nytaarsdag følger Epifani, i hvert Fald i Østerland en langt tidligere Fest end Juledag. Den er i kirkelig Rangforordning en af de højeste Fester, og i den paafølgende Uge læses alle Hverdage samme Messe som selve Festdagen. Med Oktavdagen af Epifani slutter Juletidens store Festkreds.

Nogle faa Ord om en meget vigtig Sag.

Vi har længe savnet et Optagelseshjem for saadanne Børn, som Værgeraadet af en eller anden Grund ønsker eller forlanger anbragt udenfor deres Hjem. Hver Gang saadanne Tilfælde foreligger, spørger Værgeraadet meget hensynsfuldt, om vi selv har eller kan angive en Anstalt til Optagelse af vore katholske Børn. Vi har hidtil maattet svare: »Nej, det har vi desværre ikke!« — Vore saakaldte Vajsenhuse her i København er nemlig ikke saa moderne indrettede, at Værgeraadet har villet anerkende dem, og saa blev de katholske Børn sendte til protestantiske Optagelseshjem.

Nu har derimod St. Hedvigssøstrenes Hjem i Odense opnaaet Værgeraadets Anerkendelse, saa at de kan optage Børn i nævnte Tilfælde. Det vil sige: *i og for sig* kunde de det for den Sags Skyld, dersom de havde Plads nok. Men det kniber i høj Grad med Plads, da de allerede har c. 40 Børn. De ser sig nødsaget til at udvide eller bygge et nyt Hjem, især dersom de skal optage Børn, ikke blot fra Fyn og Jylland, men ogsaa her fra København.

Som man ser, er det altsaa *en meget vigtig og en for hele Landet fælles Sag*, det her drejer sig om.

Der opholder sig for Øjeblikket en St. Hedvigssøster her i Byen, som er kommet hertil for at bede om Bidrag til dette betydningsfulde Foretagende.

Og disse Linier er skrevet for at forberede dem, som har Evne og Hjerte, paa hendes Besøg, at Søsteren ikke maa bede forgæves, men faa Udbytte af sit Besøg her i Byen.
København ^{28/12} 1915.

*Præsidenten for
Vincentforeningens Lokalraad.*

„Eneste Barn“.

I visse Egne af Europa, Amerika og til Dels ogsaa andre Steder gaar der Haand i Haand med Kulturens Fremskridt en sørgelig Degeneration, der dog ikke først og fremmest maa og ikke kan opfattes som Følge af Kulturens Fremskridt, men som maaske dog til en vis Grad støttes heraf.

Jeg tænker her paa de barnløse Ægteskaber og paa saadanne, hvor der kun er eet eller højst to Børn. Det er ikke blot Moralister, der taler saa stærkt herimod, ogsaa Lægerne rykker mange Steder stærkt til Felts mod dette delvis psykologiske Kræftonde.

»Jamen, i et Hjem, hvor Forældrenes Opmærksomhed kan koncentrerer om et enkelt Barn, vil der opnaas bedre Resultater, end naar Opdragelsen maa deles mellem flere Børn,« er en Sætning, som de moderne Forsvarere af de smaa Familier anser for selvindlysende. Dog, i Følge statistiske Oplysninger, der er udarbejdet af det psykologiske Fakultet ved Clark Universitetet i Amerika, viser det sig, at af 400 »eneste Børn«, af hvilke fire Femtedele var af amerikansk Fødsel, var kun de 100 legemligt helt raske; omtrent en Trediedel var »nervøse«, de fleste af dem var meget tungnemme, kun de 80 var fuldt ud »normale« i almindelig social Forstand, »medens 134 af 269 kom daarligt ud af det med andre Børn, som oftest, fordi de var uvillige eller ikke havde lært at give efter for andre og halsstarrigt altid vilde have deres egen Vilje.« Endvidere forsikres der, at »Børn, som faar Lov til at beskæftige sig overdrevent meget med Tanken om sig selv, som bliver føjet og forkælet over al Maade, næsten altid vil blive

egenkærlige og indbildske nervøse Mennesker, hvis Chancer i Livets stedseværende Konkurrence kun vil være overordentlig ringe paa Grund af deres Mangel paa Initiativ og Selvtillid.«

Det Barn derimod, der fødes i en Familie, hvor det har eller faar flere Brødre og Søstre, og hvor det ikke til Overmaal kan glæde sig ved legemlige Nydelser, lærer fra sin tidligste Barndom den højst nyttige Kunst baade at give og tage; det vil paa en følelig Maade blive klar over, at der er andre Børn til end det selv, at der er nogle Ting, det ikke maa gøre, og mange Ting, det ikke kan faa. Ligesom Marmorstykker bliver glatte og runde ved at rystes mod hverandre, saaledes hjælper Drengene og Piger, der opdrages sammen, hverandre til at blive af med uelskværdige Karaktertræk, som senere i Livet kunde blive alvorlige Hindringer for Held og Lykke; og de smaa Selvovervindelser, der i eet væk kræves af seks eller syv Børn, der opdrages sammen under deres Forældres opmærksomme Øjne, udgør den bedste Skole i Karakterdannelse, der findes.

Det er sandelig en Tanke, der er værd at tage under Overvejelse, at en af de vigtigste Grundsætninger i den moderne Neo-Malthusianisme (den umoralske Hindring af Tilvækst i Befolkningen) nu bliver angrebet af koldt beregnende Statistikere. I Stedet for at forbedre, som det saa fromt tros, den næste Generations Mænd og Kvinder, viser det sig, at denne Dyrkelse af det »eneste Barn« netop er det, der i enhver Henseende, baade legemligt og aandeligt, vil gøre den næste Generation ringere end den nuværende. (Efter *America* ved *Megas.*)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Trods det strenge Frostvejr, vi i denne Vinter allerede flere Gange har haft, skrider Arbejdet paa Sakramentskirken paa Nørrebrogade godt og rask fra Haanden. Begge Taarnene knejser højt over Gadens Husrækker med deres gyldne Kors, og Kobberbedækningen af Taarnene har allerede taget sin Begyndelse. Præsteboligen med de fire Etager, som er bygget op i nøje Til-

slutning til Kirken, er saa vidt fremskreden, at den indre Afpudsning af Værelserne snart kan være afsluttet. Paa nær Stykket nærmest Taarnene er Taget dækket med store Glasplader, hvorigennem alt Lyset skal komme ind i Kirken — ligesom i Pantheon i Rom. Store Stenfigurer, dels af en Pelikan (det ældgamle Symbol paa Christi Kærlighed, da denne Fugl mentes at mætte sine Unger med sit eget Blod), dels af Christus paa Korset med Maria og Johannes vil komme til at smykke Kirkens imponerende Façade.

— Katholsk Højskole holder sit første Møde i det nye Aar Tirsdag den 11. Januar. Det bliver af en lidt anden Karakter end de sædvanlige Møder. Hr. cand. mag. Kejser vil oplæse et Digt, dette Blads Redaktør en Fortælling og Fortsættelseskursusets Korskole synge nogle Sange. Det fuldstændige Program for de næste tre Maa- neder skal følge i næste Nummer af Ugebladet.

Ringsted. Der holdtes i Aar ligesom tidligere Aar Midnatsmesse i vor lille smukke St. Knuds Kirke her i Byen. Trods den forrygende Snestorm, som rasede hele Juleaften og Nat, var Kirken godt besøgt, saavel af Katholikker som Protestanter. Kirken var som sædvanlig til Højtiderne smukt pyntet, og talrige Lys brændte paa Alteret, samt de elektriske Lamper ved d. h. Jomfrus og d. h. Josefs Statuer, og tillige over Buen, der skiller Kirken og Koret. En Julegrotte manglede naturligvis ikke, ligesom heller ikke en Julegave til Kirken. En polsk Familie havde nemlig skænket en meget smuk Kommuniionsbænk i lyst Egetræ og i romansk Stil. — For Fuldstændighedens Skyld maa bemærkes, at der i Forbindelse med Julen af Katholikkerne holdes Juletræ for Polakkerne d. 6. Januar 1916.

Aalborg. Ligesom i Fjor var Menighedens voksne Medlemmer indbudt til Julefest med Juletræ i Skolen 1ste Juledag. Trods det forrygende Vejr, bidende Kulde og et Snefog, der medførte Togstandsning paa alle Privatbanerne, var der dog mødt en talrig Forsamling, og det blev en baade hyggelig og stemningsfuld Fest. Først sang man flere Julesalmer, medens man gik om det smukt pyntede Træ, og derefter talte Pastor Sassen paa samme Tid hjerteligt og indtrængende om Julens dybe Betydning og den rette Maade at helligholde den paa. Derefter fik hver en Pose Julegodter, og man tog saa Plads ved Kaffebordene, der var festligt smykkede med ganske smaa Juletræer med Lys og Flag. Et Par Timer gik med Kaffedrikning, Samtale og Sang — Fædrelandssange og muntre Sange foredragte af den fornøjelige Visesanger Hr. Larsen. Kl. 11 var den vellykkede Fest forbi. — 2den Juledag havde Børnene Juletræ paa Skolen om Eftermiddagen Kl. 6.

Holland. Faa Dage før Jul er den bekendte Kunst-historiker, Dominikanerpateren *M. C. Nieuwbarn* død i en Alder af kun et halvt Hundrede Aar. Pateren, der var en afholdt Lærer ved Dominikanerkollegiet i Nijmegen, begyndte, da han var midt i Trediverne, at skrive sine kunst-historiske Værker. Hans Produktion viste sig straks at være, ikke Begynderværk, men en fuldmoden Mands Arbejde. Alt, hvad han skrev, var præget af den velgørende aandelige Internationalitet, som kendemærker de store Munkeordeners Mænd, og desuden af hans præstelige Sjæls hele Varme og Begejstring. Hans første Arbejder var *Fra Angelico* og *Sint Dominicus in de Kunst*, videnskabelige Pragt-værker af Rang. Derefter fulgte *Antonie van Dyck, de Mensch en de Meester, Hans Memlinc, la vie et les œuvres, Die Madonna in der Malerei* og en hel Række andre Værker, bl. a. om Domkirken i Köln og dens Kunstskatte, om den romersk-katholske Kirkebygning i sin Helhed og endelig nogle fortrinlige Bøger om Liturgien, af hvilke hans *Mariaverering in de liturgie* mere end nogen anden viser hans dybe Kærlighed til Guds Moder. Hans Værker er alle udstyrede med en stor Omhu for Typografien og Reproduktionen af de talrige Illustrationer efter Kunstværkerne. Han var en velkendt og skattet Raadgiver i mere end eet af de store Forlag, f. Eks. Firmaet Kühlen i M. Gladbach; og han har indlagt sig Fortjeneste af, at Kravet om Reproduktionen af første Rangs Kunstværker som Andagtsbilleder blev efterkommet til Erstatning for de tarvelige, ofte grelle og grimme Smaabilleder, der før var ene om Markedet. Baade Kirken og Videnskaben har i Pater Nieuwbarn tabt en varmhjertet Søn.

England. (Skotland.) Den katholske Kalender for Ærkebispesædet Glasgow er lige udkommet og indeholder som sædvanlig en Mængde statistisk Stof angaaende den katholske Kirkes Fremgang i Skotland i det sidste Aar. Der findes i dette Land 120 Folkeskoler og 10 højere Skoler, hvori der undervises ca. 75000 Børn af omtrent 1500 Lærere og Lærerinder. Af Præster findes omtrent 300, af hvilke kun de 50 er Ordenspræster. Der er 135 Kirker og Kapeller og 17 filantropiske Anstalter. Katholikkernes Antal i hele Skotland anslaaes til 400.000. — En fortrinlig Artikel i Kalenderen hedder »Skotland, dets Religion og dets Lykke« og er af stor Interesse for enhver, der ønsker Oplysning om den Rolle, Presbyterianismen (den strenge protestantiske Sekt, som havde Magten i Skotland i mange Aar) har spillet med Hensyn til Folkets Vel-færd og Lykke. Forfatteren, der hovedsagelig støtter sig til ikke-katholske Autoriteter, paaviser, hvorledes Kloster-væsenet fremmede Agerdyrkningen, frigjorde de livegne og hjalp til materielt at forbedre Forholdene for Folkets store,

fattige Masse. Langt fra at forbedre Landets Vilkaar enten moralsk eller materielt havde Presbyterianismen netop ganske den modsatte Virkning. Paa den ene Side frembragte den en sløvende Skæbnetro, der berøvede Menneskene deres Energi og medførte en næsten utrolig Tilvækst af saadanne, der var ude af Stand til at forsørge sig selv. I 1710, da Landets Befolkning kun talte 1 Million Mennesker, var 200.000 af dem, d. v. s. en Femtedel, ligefrem Tiggere. Paa den anden Side frembragte den strenge Hævdelse af Presbyterianismens mørke Grundsatninger ikke den moralske Forbedring, som dens Førere havde ventet sig. Der anføres saaledes troværdige Vidnesbyrd om, hvor stor Umoraliteten var »til Trods for Kirkens Rædsler«. De nuværende lykkelige Forhold i Skotland skyldes Aarsager, der er ganske uafhængige af Religionen, og de har udviklet sig samtidig med Presbyterianismens Aftagende i Landet.

Rom. I Ugebladets Nr. 21 i Fjor fortaltes udførligt om det lille nye Birgittinerindekloster, som for nogle faa Aar siden er oprettet i denne By. Der bragtes ogsaa flere Billeder, bl. a. af Priorinden, den svenskfødte Søster Elisabeth Hesselblad, med fire Novicer. Disse fire unge Damer aflagde paa Marias Fødsels Fest den 8. September de hellige Løfter og ikklædtes den ejendommelige Birgittinerindedragt. I December er indtraadt endnu to Novicer, og den 21. Januar skal en anden aflægge de højtidelige Løfter. Søstrene tilhører meget forskellige Nationer: foruden den svenske Priorinde er der italienske, amerikanske, engelske og irske Søstre. Det har paa Grund af den store Krig været strenge Tider for Søstrene, men hidtil har de alligevel med stor Nøjsomhed kæmpet sig igennem. De har dog for Tiden ikke let ved at finde Afsætning for de Arbejder, der ellers skaffer dem det nødtørftige til deres Underhold, som Paramentartikler, Kniplinger, Læderplastik og Træarbejder. I deres lille Kapel, som er fuldt af lidende, ulykkelige Mennesker, stiger Bønnen uafsladelig op til Guds Trone for Nordens Folk og for deres Velgørere. Rejsende Nordboer kan nu som i Middelalderen hos Birgittas Døtre i Kristenhedens Hovedstad finde en gæstfri Modtagelse. For øvrigt er det lille Klostersamfund *flyttet*, siden det sidst omtaltes her i Ugebladet. Nu er Priorindens Adresse: *Madre Elisabeth di S^a Brigida. Via Corsica 1 (presco Piazza Caprera). Roma.*

— Efter det hemmelige Konsistorium, hvorom fortaltes i forrige Nummer af Ugebladet, holdt Pave Benedikt et offentligt Konsistorium Torsdag Morgen den 9. December for højtideligt at overrække Kardinalhatten til 4 af de nye Kardinaler, nemlig til Tonti, Mistrangelo, Cagliero og

Gusmini. Ceremonien fandt Sted i Beatifikationshallen og havde samlet en stor Skare Kardinaler, Malteserriddere, romerske Adelsmænd med flere, hvoriblandt ogsaa Pavens Broder og Neveu med deres Hustruer. Kardinalerne della Volpe, Billot, Gasquet, von Hartmann, Serafini, Lega, Rossum og Giustini forlod Hallen for at hente de nye Kardinaler og højtideligt indføre dem i Konsistoriet. Da de traadte ind, gjorde de tre Knæbøjninger for Paven og kyskede hans Haand og Fod, hvorpaa Paven omfavnede dem. Efter paa lignende Maade at være bleven hilset af deres ældre Brødre i Kardinalkollegiet modtog de senere paa højtidelig Maade den røde Hat af Pavens Hænder. Bagefter samledes Kardinalerne til Bøn i det sikstinske Kapel.

Nord-Amerika. (U. S. A.) Hjælpebiskop Mundelein af Brooklyn er bleven udnævnt til Ærkebiskop af Chicago i afdøde Ærkebiskop Quigleys Sted. Den nye Ærkebiskop, som kun er 43 Aar gammel, er født i New York og har studeret ved Propagandakollegiet i Rom. — Endvidere er Biskop Denis J. Dougherty bleven forflyttet fra Bispedømmet Jaro paa Filippinerne til Buffalo i Staten New York og Mgr. Ferdinand Brossart bleven udnævnt til Biskop af Covington i Kentucky. Biskop Dougherty er ogsaa født Amerikaner, medens Biskop Brossart er født i Bayern, hvorfra han dog allerede i en Alder af to Aar med sine Forældre kom til De forenede Stater.

Brevkasse:

Hr. Redaktør. Jeg tillader mig herved at forespørge, om der ikke i Ugebladet kunde blive sagt et Par smukke Ord om den kære Søster *Jeanne de la croix*, som forrige Uge døde paa St. Josephs Hospital. Det har forbavset mange ikke at se hendes Død anmeldt i Ugebladet, men maaske har Redaktøren slet ikke faaet Meddelelse derom. Som ingen anden, har hun virkelig været en kærlig og god Søster mod de mange Børn, hun har haft i sin Varetægt. Jeg glemmer hende aldrig, da min egen lille Moder saa brat forlod os, hun kom ikke med mange beklagende Ord og Trøstetaler, nej, hun trykkede mig ind til sig og græd med os stakkels bedrøvede Børn. Dengang gik det først op for mig, hvilken ædel og smuk Sjæl denne lille beskedne Søster havde. Ingen forstod som hun at trøste, ingen kunde som hun jævne alle Bryderier, hvad enten det var i Skolen eller i Pensionatet; havde vi begaaet en Dumhed, gik vi til Søster Jeanne, havde vi i Skolen faaet en Prik i Opførsel, »Søster Jeanne, lille Søster Jeanne, se at faa den slettet, inden *ma mère* faar det at vide;« og hun fik det ogsaa. Ser De, Hr. Redaktør, jeg er ikke

Journalist og har aldrig befattet mig med at skrive, saa det falder mig vanskeligt at sætte en Artikel sammen, det maa jeg overlade til Dem; men De vil nok skrive et Par smukke Ord om vor lille Søster, hende, vi alle holdt af med Børns hele Kærlighed og Hengivenhed. Nu, hun er borte, føler vi rigtigt, hvad hun har været for os alle. Hver enkelts Karakter kendte hun paa en Prik og forstod at behandle dem derefter. Enhver respekterede hende, og hun kunde faa det mest oprørte Sind til at falde til Ro. Et Eksempel kan jeg gerne give fra mig selv. En Dag blev jeg beskyldt for en eller anden Uartighed og fik til Straf at vaske en Klasse; jeg syntes, det var uretfærdigt, (skønt der vel var noget om det), og jeg, som havde et heftigt Sind, blev derfor som rasende. Bænke blev væltet, en Spand Vand hældt over Væggen, kort sagt, jeg var som vanvittig, ikke engang *ma mère* kunde da faa mig til Ro. Saa kom lille Søster Jeanne: »Barn, kom med mig, vil du hjælpe mig lidt?« Den rolige Klang af hendes Stemme, hendes milde Øjne og venlige Væsen gjorde mig tavs, og jeg adlød uden at sige et Ord. En Time efter gik jeg ned og gjorde min Klasse i Orden. Jeg maa sige, hun forstod at tæmme den Slags Karakterer. Og mange, mange Børn vil sikkert, som jeg, bevare hende i taknemlig Erindring.

En gammel Elev.

Til *den gamle Elev*. — Jeg har ikke faaet nogen Meddelelse om den omtalte Søsters Død og har derfor intet kunnet skrive om den. Jeg har foretrukket, som De ser, ikke »at sætte en Artikel sammen« efter Deres Brev, men at aftrykke de kønne, hjertelige Ord, De skriver om Deres kære gamle Lærerinde. De skal ikke en anden Gang være bange for at skrive til Ugebladet, for De kan jo meget godt.

N. H.

Bogudlaan (gratis).

Fra **Mariahjemmet** (Vestervoldgade 115) Onsdag den 5. Januar. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ —3 $\frac{1}{2}$. (Der findes hovedsagelig udenlandsk Litteratur.)

Jesu Hjerte Andagt er som sædvanlig den 7. Januar.

Den eucharistiske Sektion af begge *Mariakongregationer* holder Fælleskommunion Fredag den 6. Januar (Hl. 3 Kongers Fest) Kl. 6 i Jesu Hjertes Kirke.

Mariakongregationen af Apostlenes Dronning holder sit første Møde i det nye Aar Mandag den 17. Januar Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften i St. Josefssøstrenes Huskapel, Østerbrogade 7 C.

Juleindsamlingen i Rosenkranskirkenes Sogn indbragte 316 Kr. 50 Øre. Desuden blev der i Aar foræret 3 Pd. Te, 3 Pd. Kakao samt Spaankurve. Der uddeltes Flæsk, Risengryn, Sukker, Kaffe, Kakao, Te, Sigtebrød og ca. 100 Mælkebilletter til ca. 50 Familier og enligstillede. Alle Bidragydere bringes herved en hjertelig Tak.

Bliv Medlem af „Katholsk Ungdomsværn“!

Mindste Bidrag er 5 Øre om Ugen = 22 Øre om Maaneden = 2,64 Kr. om Aaret. Indmeldelse sker ved skriftlig eller mundtlig Henvendelse til Kassereren, Hr. Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, Kbhvn. N. Telefon 4110.

Kirkelig Kalender.

2. Jan. S. Jesu Navnefest.	9. Jan. 1. Sønd. ef. H. 3. K.
3. — M. Oktav af Johs. Ev.	10. — M. Oktavdag.
4. — Ti. Oktav af Usk. B.	11. — Ti. Oktavdag.
5. — O. Vigilie.	12. — O. Oktavdag.
6. — To. Epifani (H. 3 K.).	13. — To. Oktav af Epifani.
7. — F. Oktavdag. (Knud Hertug, Martyr.)	14. — F. Hilarius, Biskop og Kirkelærer.
8. — L. Oktavdag.	15. — L. Paul Eremit, Bekender.

Kirkekollekt.

I de københavnske Kirker afholdes Nytaarsdag Kollekt af Peterspenge til den Hellige Fader.

I alle Vikariatets Kirker afholdes Hellig tre Kongers Dag ifølge pavelig Anordning Kollekt til de afrikanske Missioner.

Unio. Søndag den 2. Januar 1916 Kl. 6 Julefest i Frederiksberg Allé 11. Servering af Chokolade for Børnene. Dans om Juletræet og Plyndring af dette. Forskellige Lege og Underholdning.

Lodtrækning om Gevinster for Børnene (gratis).

» » » » voksne (10 Øre pr. Nummer).

Festen slutter for Børnene Kl. 10. Derefter Dans for voksne. Adgang gratis for Børnene, 50 Øre for Medlemmer, 1 Kr. for besøgende, indførte ved et Medlem. Billetter faas hos Formanden

Fabrikant Herm. Hoffmann.

Købmagergade 48.

Vesterbrogade 18.

Telef. Central 1389.

Telef. Vester 2583 x.

Almindeligt Møde Fred. d. 7. Januar 1916 i Frederiksberg Allé 11.

Annonce-Ekspeditionen

for Ugebladets Annonce-Omslag er fra 1. Jan. 1916 overdraget til Hr. A. Silcowitz, Frederiksberggade 27, København, B. Tlf. 12327.

Den eukaristiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen i St. Ansgars Kirke Fredagen d. 7. Jan. til de aftalte Tider.

Den danske katolske Kirkesag.

(Ansgarius-Bonifacius-Foreningen).

Samtlige Lokal-Komiteer gøres opmærksom paa, at deres Aarsbidrag forventes indsendt inden d. 15. Januar til Vikariats-Komiteens Kasserer, Hr. cand. phil. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48. København K.

Ansøgninger om Understøttelser til de respektive Menigheder bedes indsendt af d'Herrer Sognepræster til Hr. Pastor A. Neuvel, Formand for Vikariats-Komiteen, ligeledes inden d. 15. Januar.

St. Ansgars Kirke. Søndag den 2. Januar Kl. 6 Efterm. holdes Andagt med Procession, hvori Rosenkransbroderskabet og de unge Pigers Foreninger deltager. Hellig 3 Kongers Dag (To. 6. Januar) er her Højmesse Kl. 10 og Festandagt Kl. 8 Aften.

K.U.B. (Katolsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Matthæus Hansen, Fredensvej 9, Charlottenlund.

Katolsk Bogsalg Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund, Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4-6.

Pr. 2.

Søndag den 9. Januar.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Abnorme Smaabørns Skæbne. — Knudsdagene. — Nye Bøger. — Noget maa der gøres. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. Schweiz. Rom. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

289.

Almagt i Lænker.

»Han drog ned med dem og kom til Nazareth, og han var dem underdanig,« lyder det nu ved Juletidens Afslutning i denne Søndags hellige Evangelium. Det siges saa ligefremt, saa naturligt, saa selvfølgelig — men hvem er det, disse Ord siges om? — — — Det er om »Ordet, der blev Kød og boede iblandt os«.

Overvej engang, mine Brødre, hvad dette vil sige. Han, som med Faderen og Aanden havde været Gud fra Evighed af, han, som havde været til i utalte og utallige Evigheder, han, som ikke har nogen over sig, ingen ved Siden af sig, som ikke trænger til nogen eller noget, og i Sammenligning med hvem hele den skabte Verden med al dens Herlighed er for absolut intet at regne — han drager med to af sine Skabninger og er dem underdanig.

Læg Mærke til, min Brødre, at da Guds evige Søn kom til Verden for at bo blandt Menneskene, kunde han have taget vor Natur fra Jorden, som Adam modtog den,

og have begyndt sit menneskelige Liv i den modne Alder uden at have gennemgaaet Barndommens svage Tid og den langsomme Modning til Mand.

Men han valgte den endnu større Ydmygelse at tage sin Plads i Menneskeslægtens Række og lade sig føde af en Kvinde. Det var den store Forargelse for Oldtidens Hæretikere, som det er det for vore Dages Fritænkere. Tanken om Fødselen af en Jomfru var for dem simpelthen baade utaalelig og utrolig.

Men det er just Særpræget for Guds Søns jordiske Liv, at det er den guddommelige Almagt, lagt i Lænker. Det begyndte med Engelen's Behudelse til Maria. Saa skøn, saa fuld af Naade end den var, i hvis Moderskød Ordet blev Kød, var det døg et Fængsel, hvori Guds Søn gik ind og tilbragte det første Tidsrum af sit jordiske Liv.

Og da han endelig fødes til Verden, og han bliver fri, bestaar hans Frihed kun deri, at hans Fængsel bliver forandret. Marias første Handling efter hans Fødsel er et Forbillede for hele hans livsvarige Fangenskab. »Hun svøber ham og lægger ham i en Krybbe.« Og saaledes svøbt viser Maria sin guddommelige Søn frem, bundet om Hænder og Fødder, først for Hyrderne, saa for de vise Mænd, som tilbad ham, saa for Simeon og Anna i Templet, og saaledes blev han baaret paa sin Moders Arme til Ægyptens Land, medens hun i Ydmyghed tilbad Guds hemmelighedsfulde Vilje, der paalagde hende den tunge Pligt at skjule det guddommelige Barn i Fangenskab og Landflygtighed.

Og da han voksede til og sprængte den spæde Barndoms Baand, vedblev han dog at være ganske afhængig af andre. En eneste Gang lod han glimte frem, hvad hans Sendelse her til Verden betød, da han satte sig blandt Folkets Skriftkloge og Lærere i Templet; men han blev snart kaldet tilbage af sin Moders Stemme og fulgte hende og Josef til Nazareth og »var dem underdanig«. Og siden levede han atten lange Aar i den lille og ringe By og blev ikke sin egen Herre og Mester i sit eget Fag, men hjalp sin Fader i hans ydmyge Gerning.

Og da han endelig bryder op fra Nazareth for at begynde sin Gerning, er det første, der sker ham, at han

overgives til den onde Fjende, som fører ham fra Ørkenen til Templet og fra Templet til Fristelsens Bjerg, ganske som om han kunde byde over ham, paa hvem han dog ikke havde mindste Krav.

Og hvad var hele hans mageløse Virksomhed i de tre Aar, han »gik rundt og gjorde godt«, andet end en fortsat Hengivelse i Menneskenes Hænder, indtil hans eget Folk dømte ham til Døde og spottede og pinte og mishandlede ham, som ingen er bleven spottet og pint og mishandlet, og Hedninger naglede ham til Korsets smædefulde Træ.

Men dermed er vi vel naaet til Afslutningen af hans Ydmygelse og Fangenskab blandt Menneskers Hænder? Til Dels, men dog ikke fuldt og helt. Thi før han forlod Jorden, indstiftede han det stedsevarende Vidunder med sit Legemes og Blods fortsatte Nærværelse under synlige Skikkelser, at han til Dagens Ende for alle Mennesker kunde vise sin Almagt i Lænker. Og paa den Maade vedbliver han at være i syndige Menneskers Hænder. Svage, uvidende, syndige Mænd er ved den præstelige Magt i Stand til at byde den Allershøjeste komme til Stede, de lægger ham til Hvile i det lille Tabernakel og uddeler ham til et syndigt Folk. Og de, som nys er rensset for Synd, aabner deres Læber for at modtage ham, skønt de snart atter falder tilbage i de gamle Synder og fortsætter deres forrige verdslige, frække, ligegyldige, gudforglemmende Liv. Og selv de bedste, som modtager ham, gør det ofte kun med kolde, adspredte Tanker og slukker den Kærlighed, der vilde opflamme deres Indre til en brændende Ild, hvis de blot aabnede deres Hjerter for Alvor for den.

Og nu, mine Brødre, er der een Ting, vi fremfor alt skal lære heraf. Den dybeste Aarsag til al Synd er Ulydighed. Derfor forstaar vi, at han, den Evige, som alene er Hersker og Herre, i sin egen Person har villet give os et uendeligt Forbillede for Kærligheden til Lydighed og Underdanighed. Naar han gør det af den fuldkomneste frie Vilje, bør vi saa betænke os et Øjeblik paa i Lydighed at bøje os for Gud — alle Skabningers første og simpleste Pligt?

Kardinal Newman.

Abnorme Smaabørns Skæbne.

I November i Fjor blev der sødt et Barn paa et Hospital i Chicago. Overlægen anstillede en Undersøgelse af det og kom til det Resultat, at med mindre man foretog en Operation, vilde Barnet dø. Efter hvad der berettes, skildrede han den Operation, der udkrævedes, som noget ganske almindeligt og erklærede, at, om den blev foretaget, vilde den lille Stakkels Liv utvivlsomt kunne forlænges. Ikke desto mindre nægtede han at operere og opnaaede Moderens Samtykke til at lade Barnet dø. Dette, der saaledes blev unddraget Videnskabens Hjælp, afgik virkelig snart efter ved Døden. Den Grund, Kirurgen angav for sin Fremgangsmaade, var ikke den, at omtalte Operation var livsfarlig eller i hvert Fald maatte henregnes til de kirurgiske Foretagender, der hyppigst har Døden til Følge, men at Barnet, dersom det levede, vilde blive abnormt baade i intellektuel og moralsk Henseende, og abnorme Væsener burde man, efter hans Mening, ikke stræbe at bevare Livet hos, baade fordi de vilde falde Staten til Byrde, og tillige, fordi de i deres lyse Øjeblikke selv vilde komme til at lide frygteligt.

Det vil være ganske unyttigt her at diskutere, hvor vidt denne Læge er moralsk ansvarlig for vedkommende Barns Død eller ikke. Han har udtalt, at han har handlet i Overensstemmelse med sin Samvittighed. Juryen godkendte dette hans Forsvar og frikendte ham derfor. Selv om man vilde indlade sig paa indgaaende Detailler angaaende den Operation, der udkrævedes, samt Barnets Chancer for at kunne overleve en saadan, vilde dette alligevel ikke være tilstrækkeligt til at godkende den Kendelse, at her forelaa Grunde nok til at undlade Operationen. I al Almindelighed gælder den Regel, at dersom en Operation maa antages ikke at kunne føre til noget Resultat, bør den ikke udføres. Dersom paa den anden Side Operationen synes at kunne give en nogenlunde antagelig Chance for, at Livet derigennem vil kunne blive bevaret, og Patienten eller den, der handler paa hans Vegne, samtykker i at løbe den Risiko, der er forbundet dermed, saa kræver den almindelige Lægemoral, at Kirurgen enten selv

skal operere eller henvise vedkommende Tilfælde til en Kollega. Og skønt det er sandt nok, at ingen Patient er moralsk forpligtet til at underkaste sig noget ekstraordinært Middel for at bevare sit Liv, saa maa man dog huske paa, at Kirurgien paa sit nuværende fremskredne Stade ikke længere erkender en hvilken som helst Operation for at være en ekstraordinær Fremgangsmaade. Men Bestemmelser angaaende Benyttelsen af ekstraordinære Midler for at redde Livet maa ganske overlades til den syges eget Skøn og ikke til vedkommende Læges. Kirurger er som alle Læger forpligtede til at anvende de Midler, der sikrest menes at kunne bevare den syges Liv, selv om der skulde blive Tale om en baade vanskelig og farlig Operation.

Af den Fremstilling af Sagen, der er givet af den Operator og de andre lægekyndige, som stillede det lille Chicago-Barns Diagnose, fremgaar det, at en Operation vilde have givet omtalte Barn en ret god Chance for at kunne leve. Det fremgaar ligeledes tydeligt, at Forældrene ikke forbød Operationen. Dersom dette forholder sig saaledes, var Lægens Vægning ved at foretage denne objektiv urigtig. Men dette er ikke for Øjeblikket Sagens Kerne, for det er jo en Kendsgerning, at Chicago-Lægen aldeles ikke har prøvet paa at retfærdiggøre sig ved at betegne den omtalte operative Indskriden som noget enten ganske usædvanligt eller antagelig resultatløst. De Grunde, han angav for sin Vægning, var jo helt andre og gav absolut ingen Retfærdiggørelse af hans Optræden.

Med brutal Ligeformhed erklærede han, at Barnets Liv ikke burde reddes, fordi »Barnet var abnormt«. En saadan Udtalelse fører jo uundgaaeligt til den Slutning, at alle abnorme menneskelige Skabninger skal overlades til deres Skæbne, selv om denne er Døden; og i længere Tid har man nu tudet os Ørene fulde af den umoralske Læresætning, at spæde Børn, der ikke paa Forhaand synes at give noget Løfte om at blive nyttige Samfundsmedlemmer, skal, om ikke ligefrem dræbes, saa dog omtrent paa lignende Maade omkomme, idet man udelukker dem fra den eneste Chance, de har, for at kunne bevare Livet.

Skal abnorme Væsener reddes? Dette er det Spørgsmaal, der er rejst, og de Svar, vi har læst i Dagbladene,

har for en stor Del været benægtende. Men et saadant Svar er absolut urigtigt. Det eneste berettigede Svar lyder saaledes: Ethvert lovligt Middel, der staaer til Lægevidenskabens Raadighed, bør bruges for at redde abnorme Menneskers Liv. Dømmer man anderledes i denne Sag, er det, fordi man hverken ser Naturlovene eller de menneskelige Skabningers Bestemmelse i det rette Lys, og fordi man har en fejlagtig Opfattelse af Forholdet mellem det enkelte Individ og Staten. Ydermere vil en saadan Anskuelse kunne resultere i aldeles uberegnelige Fejltagelser, der vil ramme saavel Samfundet i Almindelighed som dettes enkelte Individ.

Det var umuligt andet, end at Forkyndelsen af Udviklingslæren, saavel i de forskellige medicinske Fakulteter som blandt Folkets brede Lag, maatte føre til saadanne Vildfarelser. Dersom Mennesket ikke har en udødelig Sjæl, der er umiddelbart skabt af Gud, dersom han kun er etsærlig udstyret Dyr, der ikke har noget højere Maal end at være et Led i den store Verdens-Evolution og ingen højere Bestemmelse end ad naturlig Vej at forplante sig, fortsætte sin specielle Art og derefter dø ligesom Markens Dyr, da er det indlysende, at kun de, der egner sig bedst hertil, bør leve, medens de mindre velskikkede bør omkomme. Overflødige Kattedrifter drukner man uden at skænke det en Tanke. Hvorfor ikke gøre det samme ved Smaabørn, dersom de kun er et Slags højere Dyr? Chicago-Lægen er i det mindste logisk; men hans Præmisser er aldeles falske. Mennesket har en aandelig Sjæl, og hans Liv er ham givet til Guds Tjeneste. Gud har gjort Mennesket til Herre over alle Dyrene; men naar man undtager saadanne Tilfælde som Dødsstraf eller Selvforsvar, har han forbeholdt sig selv al Raadighed over Menneskeliv. At tilintetgøre et saadant, enten forsætlig eller paa anden lignende Maade, er ensbetydende med at tiltage sig en Forret, der alene tilkommer Gud. Dette er den første Vildfarelse, omtalte Læge har gjort sig skyldig i, han har tiltaget sig Guds Rettigheder over Menneskeliv.

Han har ogsaa berøvet Barnet dets Ret til at leve Livet, og det har han gjort, paavirket af sin hedenske Forestilling om Staten. Det forhavser ingen at se, hvor-

dan Platos Tanker om Samfundet i forynget Skikkelse besjæler samtidige, som de' engang besjælede Digter-Filosoffen fra Athen. Denne Statens Absolutisme, som jo egentlig ligger til Grund for Vildførelsen med Hensyn til de abnorme Væsener, Talen her er om, bragte Forfatteren af »Staten« til at fremsætte de selvsamme urimelige Paa-stande, som Chicago-Lægen og Konsorter hævder. Plato udtaler, at Børn er Statens Ejendom, staar ganske til dennes Raadighed og bør beskyttes eller ofres, eftersom Statens Interesser kræver det. Hvad der har fundet Sted med Hensyn til det lille abnorme Barn i Chicago, er kort og godt en Gentagelse af, hvad der skete i Oldtidens Grækenland og Rom, og hvad der stadig sker i Kina og andre hedenske Stater.

Kristendommens Tanke er aldeles uforenelig med et saadant Syn paa Samfundsforholdene. Staten har ikke saaledes Hals- og Haandsret over et Menneske, og dette eksisterer ikke i første Instans for Statens Skyld. Det modsatte er tværtimod Tilfældet. Ingen Katholik kan indrømme, at Staten er en moralsk Person, som har sit Formaal i sig selv, eller at Statens Bevarelse og fortsatte Udvikling mod noget mere fuldkomment er det højeste Gode. Vi er ikke Statstilbedere, og vi benægter, at de enkelte Individuer inden for denne kun er »saa og saa mange Led i Menneskeslægtens historiske Udvikling«. Samfundets Formaal er at fremme alt, hvad der tjener til fælles Bedste, set i Lyset af Guds Lov. De enkelte Individuer, der tillsammans udgør Samfundet, har visse naturlige Rettigheder, som er uafhængelige, og andre, som de kun kan miste, naar de gør sig skyldige i Forbrydelser. Til disse sidste hører Retten til at leve. Saa længe et Individ ikke ved nogen forsætlig forbryderisk Handling har forspildt sin Ret til at leve, kan man ikke paa nogen lovlig Vis berøve ham Livet, hverken positivt eller negativt, det vil sige, man maa ikke henrette ham eller nægte ham nogen Hjælp, som han har behov, og som det er muligt at yde ham.

Abnorme Smaabørn er menneskelige Skabninger, og de har ikke forspildt Retten til at leve ved en forsætlig forbryderisk Handling. Derfor er det mod al Lov og Ret, om man ved at nægte at yde dem den medicinske eller

kirurgiske Bistand, som de tiltrænger, dømmer dem til Døden. Og dette staar fast, selv hvor man staar over for Væsener, der synes at skulle forblive haabløst abnorme. At nægte dem en saadan Hjælp, kun fordi de enten menes eller absolut vides at maatte falde Staten til Byrde, er for brutal en Tanke, til at man bør give den Rum.

Nogle kunde maaske falde paa at sige: Det abnorme Menneske kan sikkert antages at have givet Afkald paa sin Ret til at leve. En saadan Forudsætning er umulig, først og fremmest, fordi ingen er Herre over sit eget Liv, og dernæst, fordi man ikke har Lov til at forudsætte, at nogen skulde gøre noget, der vilde være forkasteligt af ham at gøre. Desuden kan man ikke gaa ud fra, at noget bevidst menneskeligt Væsen, allermindst et Barn, skulde foretrække Død for Liv. Næst efter Naadens overnaturlige Liv er der intet Gode, Mennesket sætter saa højt, som Livet her paa Jorden. Der er i Virkeligheden ingen, der ønsker at dø. Selv under de største Lidelser og med saavel aandelig som legemlig Pine for Øje klynger Mennesket sig til Livet. Saa længe der er Liv, er der ogsaa Haab om Helbredelse, selv fraset Mirakler, som dog ogsaa maa tænkes inden for Mulighedens Grænser. Der er derfor ingen fornuftig Grund til at antage, at et Barn, selvom det er abnormt, skulde ønske at dø, hvor der var Mulighed for at redde Livet.

Men bør Forældre ikke her som ved Daaben handle i Barnets Sted og ved ikke at benytte særlige Midler for at bevare Livet overlade Naturen til sig selv? Der er sikkert ingen, der vil benægte, at en fuldmyndig Person kan handle saaledes paa egne Vegne. For det første er i det her omtalte Tilfælde de Midler, der kunde tjene til Livets Bevarelse, ikke blevet betegnet som ekstraordinære. Men selv om man ogsaa vilde indrømme, at de var det, saa er Forældrenes Ret til at handle paa deres Børns Vegne ikke despotisk og uindskrænket, men en Magt, der er dem givet, for at de skal handle til Barnets Bedste i Overensstemmelse med de Ønsker, som man fornuftigvis kunde tiltænke Barnet. At Barnet skulde ønske at modtage Daaben som et af de højeste Goder, maa fornuftigvis formodes, hvorimod den næsten haardnakkede Vedholdenhed, hvor-

med Mennesket som den gerrige klynger sig til Livet, forbyder os at forudsætte Barnets Ønske om at dø, selv om usædvanlige Midler skulde udkræves for at holde det i Live.

Det Onde, der vilde opstaa for Staten, dersom man principielt lod abnorme Smaaabørn dø, er endnu mere indlysende. De Bevæggrunde, som Kirurgen forfægter, vilde føre til utallige Fejltagelser, som vilde gøre, at Staten mistede mange nyttige Medlemmer. Chicago-Affæren er netop et Eksempel herpaa. Thi Juryen har for det første konstateret, at Lægens Diagnose var forkert, og at der ikke var noget, der kunde bevise, at Barnet enten sjæleligt eller moralsk vilde være blevet abnormt; og for det andet, at endog dets fysiske Mangler for en stor Del kunde have været afhjulpet. I dette Tilfælde har den Læge, der lod Barnet dø, berøvet Staten et Individ, som maaske kunde være blevet et nyttigt Samfundsmedlem, for Historien afgiver utallige Eksempler paa Mennesker, hvis store fysiske Mangler ikke har været dem til Hinder for at yde Samfundet vigtige Tjenester.

Og endelig, naar først abnorme Smaaabørns Ret til at leve er omdisputeret, til hvilke Konsekvenser vil man saa ikke snart mon naa? Overgangen fra abnorme Smaaabørn til abnorme voksne, der lider af frastødende Sygdomme, vil blive let nok, og herfra er der saa ogsaa kun eet Trin til de abnorme voksne, der nyder et godt Helbred. De absurde Paastande, som saa mange af vore professionelle Sindsygelæger fremkommer med, viser os, at det aldeles ikke vilde forurolige dem at erklære Størsteparten af os for abnorme i en eller anden Henseende! Gaar man ind paa Chicago-Lægens Princip, vil »Euthanasi« (den Skik, at gamle og ulykkelige paa en blid Maade udryddes af de levendes Tal) ikke ligge fjernt herfra. Saa kommer man til Drab af saadanne, som en ufølsom Verden anser for unyttige, og Enden herpaa vil blive Ophævelsen af det femte Bud i Loven.

(*J. Harding Fisher, S. J., i America.*)

Knudsdagene.

Historisk Samfund for Københavns Amt bringer i sin nys udkomne Aarbog en Skildring: »De gamle Kartegilder i Højelse og Omegn« af Frøken Marie Christophersen. Man faar her et fornøjeligt Indblik i det sunde, hyggelige Samfundsliv for et Aarhundrede siden. For den katholske Læser er følgende Slutningspassus af særlig Interesse:

»Gilderne holdtes altid paa en Søgnedags Aften. Respekten for Helligdagsfreden havde for godt et Tag i vore Forfædre til, at man turde trodse den. »Helligdagene« var foruden de anordnede Dage følgende: Kyndelmissedag, Dagene i Fastelavnsugen, Vor Frue Dag i Fasten den 25de Marts, Voldermissedagen den 1ste Maj, 3die Paaskedag, 3die Pinsedag, St. Hansdag, Vor Frue Dag i Midsommer den 2den Juli, 1ste og 2den Mikkelsdag, Hellemissedagen den 1ste November (Allehelgensdagen), Mortensdag, Dagene fra Lillejuleaftens Dag til Knudsdag, 7de Januar, samt alle Aftenerne, der gik forud for de nævnte Dage, og enhver Husbond og Madmoder vaagede strengt over, at den fra Fædrene nedarvede Skik ikke blev overtraadt ved, at noget af det daglige Slid blev udført paa de nævnte Dage og Aftener.«

En med Forholdene paa den gamle Hedeboegn vel kendt Mand, Redaktør Nielsen (»Slagelseposten«), oplyser mig om, at det ikke blot var for Menneskealdre tilbage, at man helligholdt, d. y. s. hvilede fra haardt Arbejde paa nævnte Dage, men at den Skik for mange af disse Dages Vedkommende endnu staar ved Magt. Det kan ikke andet end vække Eftertanke hos os Katholikker, at katholsk Overlevering har været og delvis endnu er saa rodfæstet hos en Gruppe af vor Landbefolkning, og det Spørgsmaal trænger sig uvilkaarligt frem: Hvorledes stiller vi os selv til vore fra Fædrene nedarvede Helligdage?

Det er navnlig Knudsdagene, vi trænger til at fremhæve: Knud Hertugs Dag d. 7de Januar og Knud Konges Dag d. 19de Januar.

I den nye katholske Æra i vort Fædreland er St. Ansgar kommen til at indtage første Plads. Ikke blot

læses hans Messe paa selve hans Festdag, d. 3die Februar, men hans Fest fejres desuden offentlig i vore Kirker paa den forudgaaende Søndag. Det laa maaske nok i Sagens Natur, at Nordens Apostel kom til at indtage denne Særstilling, og vi danske Katholikker kappes alle i glad Taknæmmelighed om at hædre den ædle, frankiske Munk, der bragte vore Fædre Evangeliet. Men nu er der efterhaanden ved Siden af de udenlandske Missionærer vokset en stærk Slægt frem af danske, katholske Lægfolk, og hos os melder Trangen og Ønsket sig om at yde vore egne danske Helgener, ikke mindst de to Hellig Knud, den Ære, der tilkommer dem.

Jeg husker, hvor gribende det var for os Danske, naar vi ved St. Franciscos Grav i Assisi eller i S.S. Apostoli i Rom saa Franciscanerne fejre vor St. Knud Konge. Da jeg saa kom hjem til Danmark, maatte jeg endog opleve, at der blev læst en ganske almindelig Rekviemsmesse paa vor Nationalhelgens Festdag!*)

Jeg ved, at det gaar ikke saa faa andre som mig — St. Knud Konges Dag er os hvert Aar svær at komme over. Ikke bedre staar det til med St. Knud Hertug, Sjællands Værnehelgen. Og dog er det af største Betydning for vor Nationalkarakter som Katholikker, at vi fylker os om vore nationale Helgenførere: Rex og Dux — Styrelsen og Lederen; deres redelige og bramfri, danske Sindelag, deres glødende Kærlighed til Kirken og dens Sag og til Fædrelandet — lad det faa den Indflydelse paa os, som det bør, saa vi maa blive et dansk, katholsk Folk, der følger vore danske Helgener, om det saa var i Døden, for hvad der er ret og sandt. Lad os bønfalde om deres Hjælp.

Lad os alle som een mindes og fejre, saa godt det lader sig gøre, vore to store Knudsdage.

Roskilde, St. Sylvesteraften 1915.

E. Rosenørn-Lehn.

*) Ganske den samme „Oplevelse“ har ogsaa jeg haft.

Nye Bøger.

Valdemar Bennike: Livets Historie eller kristelig Udviklingslære. Vink for Lærere og Opdragere. (71 Sider. Schönbergske Forlag. København 1915. Pris 1 Kr.)

Denne lille Bog staar paa helt kristent Grundlag og er derfor ikke bange for virkelig at anerkende for sandt alt, hvad Videnskaben — i Modsætning til den saakaldte Videnskab, der lever højt i populære Bøger — lærer os, idet Forfatteren er klar nok til at se, at, hvad Videnskaben lærer os er Sandhed, ogsaa maa være Sandhed for Religionen. Hans Fremstilling af de geologiske Fakta er saaledes haade kort og klar. Interessant er ogsaa Paa-visningen af den store Forskel, der sjæleligt er mellem Dyr og Menneske, blandt andet, at Dyret intet Sprog har. Desværre bruger Forfatteren Henry George, et af Verdens uklareste Hoveder, til at give en Bestemmelse af det, han kalder Aand, og som skal skille Dyret fra Mennesket. Resultatet er derfor blevet, at man ikke kan se, om han mener, at Mennesket er et tredelt Væsen, eller om han blot mener, hvad der er rigtigt, at den menneskelige Sjæl er kvalitativt forskellig fra den dyriske. I sit sidste Afsnit klæder Forfatteren mange gode Tanker om Menneskeaaendens Udvikling i et nordisk-mytologisk Billedsprog, som næppe vil finde Forstaaelse uden for grundtvigianske Kredse. Desværre forsøger han at oversætte de videnskabelige Egennavne paa Dyr, hvorved vi faar Ting som Plukdyr, Hyænetanding o. fl., hvilket jo blot forøger Arbejdet for den, der vil søge videre Kendskab til de nævnte Dyr. Alt i all maa det dog siges at være en af de Bøger, der vil bidrage til at formindske Vantroens Indflydelse. *Magister.*

Noget maa der gøres.

I en Nytaarsoversigt minder Biskop Ostenfeld om, at 1917 vil bringe Firehundredaarsfesten til Minde om Reformationens Fremkomst. Den 31. Oktober det Aar er det nemlig 400 Aar siden, at Præsten Luther i Sachsen opslog sine saakaldte »Theses« paa Kirkedøren i Wittenberg, om hvilke det nylig med nogen Beherskelse hed i Berlingske Tidende, at »man kan undre sig over en vis Mangel paa Konsekvens i Paastandene« i disse Sætninger, hvad paa almindeligt Dansk vil sige, at der ikke er altfor megen Mening i dem.

Men den sjællandske Førstebiskop gør videre opmærksom paa, at man allerede i 1916 skal træffe Forberedelser til paa en værdig Maade at fejre Festen i 1917. Der er vist næppe for Øjeblikket videre Stemning her i Danmark for at hidkalde en Del brandenburgske og preussiske Superintendentter og Theologiprofessorer, Luthers nærmeste aandelige Arvtagere og Efterfølgere, og gaa til Fest sammen med dem. Den Aand, der præger det preussiske Militærvesen og Embedsvæsen, er af fuldstændig samme Støbning som den Bevægelse, der fremkaldte Reformationen: Statens uindskrænkede Voldsherredømme paa alle, selv de inderste sjælelige Omraader. Endog i denne Krig, hvis politiske Drøftelse der ganske skal ses bort fra, er der fra Berlin begaaet ret saarende Overgreb mod den store katolske Minoritet i Tyskland. Kunde blot vore Landsmænd herhjemme faa Øjnene op for, at det, der i preussisk Maade at gaa frem paa er os saa meget imod, just er Drivfjederen i Reformationens Fremkomst og Udbredelse, vilde der være vundet meget for den katolske Sag i Danmark. Tænk blot paa den preussiske Regerings Hærfærd mod den katolske Kirke i Halvfjerdserne, der jo var fuldstændig »reformatorisk«. Og tænk paa Luther, der overfor Fornuftgrunde og Bebrejdelser og Beviser, havde det hovmodige Svar paa rede Haand: »Jeg, Dr. Martinus Luther, vil det, og det er nok.« Det har man kaldt for Trosfrejdighed. Nej, det er slet og ret Bismarckianisme.

Hvorledes nu vore anderledestroende Landsmænd vil fejre den tyske Munks Frafald fra den katolske Kirke, og hvilke Forberedelser de vil gøre til denne Fest, er jo og maa jo naturligvis være deres egen Sag. Men der er en anden Ting, som vi maa tage frem til Drøftelse, og det er det Spørgsmaal, hvorledes vi skal fejre Reformationsjubilæet i 1917. Det kunde tænkes at ske paa flere Maader.

Man kunde f. Eks. udgive en fordomsfri, upartisk Skildring af de Begivenheder, som fandt Sted i Tyskland og Danmark (det sidste er forresten ikke meget betydningsfuldt, thi det var kun en nøjagtig Efterligning af det tyske Frafald), og vise, baade hvordan den gamle Tingenes Tilstand var, og hvordan den nye blev. Dette kunde gøres i en større Bog eller maaske hellere i en Række mindre, let læselige Smaaskrifter.

Eller vi kunde i hvert af vore Sogne holde et Møde, hvor der mundtlig blev gjort Rede for Reformationens Fremkomst, og hvor den katolske Kirkes Ret kort og grundigt blev forsvaret. Fremfor alt skulde man ved disse Lejligheder som ved alle andre især tage sig i Agt for, at man paa ingen Maade gik angrebsvis frem mod ander-

ledestroende; thi Angreb paa andres Tænkemaade, især i Trossager, bærer saa godt som aldrig de ønskede Frugter.

Eller — og det var maaske det bedste — vi kunde prøve paa at faa udgivet et eller andet af de gode katolske Skrifter, vi endnu har i Behold fra Reformationstiden her hjemme, og som maaske endnu aldrig har set Dagens Lys i Bogform. Et saadant Foretagende vilde sikkert være til stor Nytte, men maaske ikke nær faa den Udbredelse, man vilde og maatte ønske, da de fleste Mennesker hverken har Vilje eller Evne eller Lejlighed til at give sig i Kast med et litterært Værk, der kræver blot en lille Smule aandelig Anstrengelse. Derfor var det maaske bedre at besørge udgivet et Par mindre Arbejder, pænt udstyrede, der gav nogle korte, klare, let læste Uddrag af nogle af de bedste Værker fra Reformationstiden, der ikke er kendte, f. Eks. af Paul Helgesen.

Disse Linjer er ikke fremkommet for at gøre noget Forslag, men kun for at gøre opmærksom paa den ene, væsentlige Ting, at der maa gøres noget. N. H.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Søndag den 2. Januar afholdt Foreningen *Unio* den aarlige Julefest med Juletræ i sine Lokaler, Frederiksberg Allé 11, Stue og 1. Sal. Til Festen havde c. 80 voksne og 30 Børn givet Møde. Under hele Festen herskede der den gladeste Stemning, hvortil især bidrog de gemytlige »levende Billeder«, som blev tegnet for Børnene, og Lotteriet for de voksne, hvortil de udstedte Numre blev bortrevet i en Fart. Ungdommen morede sig, for en stor Del med Forældrene og for enkeltes Vedkommende endog sammen med Bedsteforældrene.

— *St. Josefs Hospital.* Til Minde om Velgørere mod St. Josefs Hospital er der nu i det nye Aar opsat nogle store, smukke Marmortavler i Porten til Hospitalet, to større og en mindre. Paa de store er Velgørernes*) Navne anbragt i kronologisk Orden, og det ikke blot de Velgørere, som har stiftet en Legatseng eller oprettet et Legat, men ogsaa dem, som paa anden Maade har betænkt Hospitalet med betydeligere Gaver. Her skal ikke fremhæves noget

*) Lensgrevinde Caroline Holstein. — Kammerherreinde Polly Berling. — Naalemagermester Josef Nitsch. — Grevinde Nancy Hahn. — Hofdame Hilda Oxholm. — Direktør Hinné og Hustru. — Blikkenslager Axel Olsen. — Murmester I. C. Günther. — Enkefru Therese Hoffmann. — Grosserer Johan Serdin Hansen. — Glashandler Johan Franz Ronge. — Rentier Franz Vilhelm Stensgaard. — Lensgrevinde Henriette Rantzau. — Grosserer Gade og Hustru. — To, som endnu ikke ønsker at navngive sig.

Navn paa andres Bekostning; men vi træffer dog Navne her paa Personer, om hvem Søstrene selv har udtalt, at de ikke blot ved en enkelt Lejlighed har betænkt Hospitalet med en Gave, men at de i Tidens Løb, lige fra Hospitalets første Dage, har staaet Søstrene bi med Raad og Daad. Det er heller ikke alene Navne paa Trosfæller, vi træffer her, men ogsaa anderledestroende, som enten udenfor eller paa selve Hospitalet er kommet til at skatte Søstrenes Gerning, saa de har betænkt Hospitalet med Gaver. Paa den tredie og mindre Tavle staar følgende Indskrift: I taknemlig Erindring om Velgørere mod St. Josefs Hospital. Og neden under med mindre Bogstaver: »Lad os give Agt paa hinanden med gensidig Opmuntring til Kærlighed og gode Gerninger.« Hebr. 10,24. Paa alle tre Tavler er der foroven et smukt slynget Monogram, som her kan tydes paa to Maader S. I. H., St. Josefs Hospital, eller I. H. S., Begyndelsesbogstaverne af Jesu Navn (paa Græsk: I. H. S. O. Y. S.) Navnene saavel som Indskriften og Monogrammet, der er hugget ind i Marmoret og forgyldt, staar klart og tydeligt. Selve Tavlerne er anbragt paa Væggen med svære Metalbolte. Maatte disse Tavler nu ikke blot hænge her som et smukt Minde om dem, som har støttet Søstrene i deres uegennyttige og ansvarsfulde Gerning paa Hospitalet, men maatte de ogsaa, som der staar i Mottoet, være til Opmuntring for andre til at vise Kærlighedsgerninger mod Hospitalet.

Ordrup. St. Andreas Sogns *Julefest* havde samlet 400—500 Mennesker, voksne og Børn tilsammen, næsten det dobbelte Antal af det, man havde ventet. Den store Festsal paa Kollegiet var nydeligt pyntet med Flag, Figurer og store, smukke Tegninger. Den store Børneskare fulgte med Jubel de lystige Pantomimer og saa med Interesse paa den kønne lille Komedie om den daarlige Fader, der blev omvendt ved at høre sin lille Datters Bøn for ham i Kirken, hvor hun klatrede op og bankede paa hos Frelseren i Tabernaklet.

Schweiz. Det udpræget katholske Kanton Fribourg har haft den Glæde samtidig at se en af sine Sønner, Mgr. Colliard, ophøjet til Værdigheden som Bisp af Lausanne og Genève, og en anden, Hr. Python, til det helvetiske Senats Præsident. Til denne Stilling valgtes Python med 35 Stemmer af 38. I snart femogtyve Aar har han været Medlem af Senatet (Staternes Raad), og han har været særdeles virksom i sit Embede. Hans største Livsværk har været Oprettelsen af det katholske Universitet i Fribourg. Dette Universitet har gjort og vil forhaabentligvis fremdeles gøre de schweiziske som hele Verdens Katholikker uvurderlige Tjenester. Om Pythons Politik skriver Bladet

Liberté: »Det maa være os nok at fastslaa det katholske Højres stedse voksende Betydning i sit Medarbejde paa de store lovgivende og administrative Foretagender, der har set Lyset i Løbet af de sidste femten Aar. Det har været en Fredens og en Arbejdets Tid, og med alle Hr. Pythons Venner og Beundrere saavel som hans Modstandere kan vi sige, at det er ham, der har været Foregangsmanden i denne for Schweiz saa heldbringende Politik. Medens Python har indtaget Senatspræsidiets, har Nationalraadet (Deputeretkammeret) valgt en anden Katholik til Vicepræsident, nemlig Hr. Bueler fra Kanton Schwyz.

Rom. *Acta Apostolicæ Sedis* for 9de December 1915 offentliggør et Dekret fra Rituskongregationen som Svar paa indløbne Forespørgsler fra adskillige Bispedømmer. Dekretet fastslaar, at den af Leo XIII udstedte Forordning om Bønnerne efter den stille Messe vedvarende har forpligtende Gyldighed.

— Benedikt XV har udnævnt Kardinal *Merry del Val* til Præsident for det Pavelige Akademi for katholsk Religion. I en Aarrække beklædte Kardinal Rampolla del Tindaro denne Stilling. Akademiet giver hvert Aar en Serie af apologetiske Foredrag om de vigtigste og mest aktuelle religiøse Spørgsmaal. Kardinal Merry del Val har altid personligt interesseret sig for denne Art af Apostolat, og hans Foredrag om de Led i den katholske Lære, der væsentligt bestrides af Protestanterne, vides at have været Udgangspunktet for mere end een Omvendelse. Kardinalen er ligeledes for nylig bleven udnævnt til Medlem af Propaganda-Kongregationen.

— I Anledning af afvigte Konsistorium har det fra flere Sider forlydt, at de østrigske Kardinaler af deres Regering skulde være bleven forhindret i at begive sig til Rom. *Osservatore Romano* oplyser, at dette Rygte er falsk, idet Paven slet ikke havde indbudt nogen af de østrigske Kardinaler til at komme til Stede, ligesom ingen af disse havde ytret mindste Hensigt om at rejse til Rom paa dette Tidspunkt.

— Den Hellige Fader har i sit Privatkapel den 17. Decbr. overrakt Palliet til Bispem af Ostia, Kardinalkollegiets Alderspræsident, Vincenzo Vanutelli.

— Ligeledes har Paven udnævnt Titularbispem af Tiberias, Mgr. Sinibaldi, til Sekretær for Seminar- og Universitetskongregationen. Iblandt de nysudnævnte Raadgivere for Kongregationen er Assumptionisternes Generalforstander, Pater Emmanuel Bailly, Broder til den afdøde P. Vincent de Paul Bailly, der i sin Tid grundede Institutionen *La Bonne Presse* og Bladet *La Croix* i Paris.

— I Anledning af Krudttaarnsekspllosionen i Graville

har den Hellige Fader paalagt den belgiske Udsending ved Vatikanet at overbringe sin Regering Forsikringen om hans dybe Medfølelse for Ulykkens sørgelige Følger samtidig med en Gave paa 5000 francs til afhjælpe Nøden blandt dens Ofre.

Brevkasse:

Kære Hr. Redaktør!

I sin Anmeldelse af Johannes Jørgensens nye Bog om den hellige Katerina af Siena skriver P. Back, at det vilde være at haabe, at en eller anden kunde give en Vejledning til Forstaaelsen af de mystiske Fænomener, det drejer sig om. Undertegnede vilde derfor gerne have Lov til at henlede Opmærksomheden paa, at en saadan Hjælp til at forstaa Mystikken allerede i noget Mon er givet i Ugebladet 1913 med de to Artikler: »Satanisk Mysticisme og Theosofi«, Side 711 ff. og »Den sande Mystik«, Side 835 ff.

Ligeledes vilde jeg gerne have Lov til at sige et Par Ord om en anden Sag. Der er ganske sikkert mange, der under de nuværende Krigsforhold gerne vilde gøre deres til at lindre Nøden, men som ikke kan undvære noget. For dem — som for os alle — er der en stor Opgave, nemlig at bede for de døende. De døde husker man jo forholdsvis lettere; thi November Maaned er helliget til Bønnen for dem; men de døende trænger vel nok saa meget til vor Forbøn, særlig nu, hvor saa mange pludselig mister Livet. Der findes, med Hovedsæde i Jerusalem, et Ærkebroderskab til Forbøn for de døende, som er beriget med megen Aflad. Men ogsaa uden at være Medlem kan man bede for de døende og opnaa stor Aflad ved at ofre, efter den bestemte Formel, som burde hænge i vore Kirkers Vaabenhuse, alle de Messer, der læses hver Dag, for de døende.

Lad os endelig ikke glemme de døende — normalt regner man jo, at der hvert Minut dør 97 Mennesker. Skulde nogen ønske videre Underretning om Broderskabet, er undertegnede med Glæde villig til at give den. *Magister M. Hansen.*

Hr. Redaktør. — Forhandlingerne om Katholikkerne og Bibelens Læsning er jo for længst afsluttede. Men maaske vil De alligevel give Plads for nogle fornuftige Ord, jeg for nylig har fundet i *Ploofuren*, hvilke vist maatte kunne interessere Ugebladets Læsere. Det er den dansk-lutherske Præst Andersen fra Brooklyn, der skriver saaledes:

»I min lange Virksomhed i New York har jeg købt en Del i Katholsk Kirkehandel og har set, hvorledes Bibelen er til Salgs. Her er driftige Firmaer, som udgiver de store Bibeludgaver forsynet med næsten utallige Billeder, Ordbog, Bibelsk Geografi osv., som man kan finde i Pragtbind til Stads i amerikanske Huse; men selv lignende katholske Bibeludgaver er der. Jeg har endogsaa set dem med Hofmanns Billeder, som Tyskerne fremhæver, er

særlig protestantiske. Ganske vist er Udgaverne forsynet med den pavelige Krone og Hyrdestav og Autorisation fra Kardinal og Bisp; men i danske Bibler trykkes ogsaa »autoriseret«. Oversættelsen skal jeg ikke bedømme, vist gennemgaaende »Vulgata«. Saa er der Noter og Forklaringer i Bibelen, som Protestanter kan sige en Del imod; men Protestanter bringer ogsaa Kommentarer. Bliver der ikke gjort en Del i Danmark endnu for at udbrede Biskop Rørdams Bibeloversættelse med Kommentarer? Kan Katholikkerne ikke sige en Del om den Udgave? Er det helt uberettiget, Kirken vaager over sin Bibeloversættelse og Ritualer, saa man finder overalt den samme Ordlyd? Paa min Prædikestol ligger Waisenhusets største Bibeludgave af 1876. Fra den har jeg Søndag efter Søndag læst Teksten; men nu er der i Salmebogen kommen Revisioner, saa det er hændet, at det er sagt mig, at jeg læste ikke, som der stod. Vi har Udgaver, hvor Ordlyden afviger ikke saa lidt. En Præst fra Danmark prædikede en Søndag her i Kirken. Fra Prædikestolen læste han Teksten fra en af de folkelige Oversættelser, jeg ved ikke, hvis den var; bagefter sagde en Mand til mig: »Var det ikke, fordi jeg var blandt Altergæsterne, og fordi jeg ikke vilde have talt om det, da kunde jeg have været fristet til at gaa, saadan han fordrejede Teksten.« Har Protestanterne ikke faaet saa mange Oversættelser og Læsemaader, saa der undertiden maa spørges, hvad Bibelens Ord er?« *M.*

Gudstjenesten i København.

Søndage.

- St. Ansgars Kirke.** Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Aften Kl. 6 Andagt.
Jesu Hjertes Kirke (Stenosgade). Kl. 7, 7^{1/2} og 8^{1/2} stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Præd.; Aften Kl. 6 Andagt med Prædiken.
St. Josefs Kirke (Griffenfeldtsgade). Kl. 6^{1/2} stille Messe; Kl. 9 Højmesse med Prædiken; Efterm. Kl. 3 Andagt.
St. Knuds Kapel (Vestervoldgade 115). Kl. 7 Højmesse; Efterm. Kl. 3 Andagt med Prædiken.
Immaculatakirken (Strandvej 91). Kl. 7 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Efterm. Kl. 2^{1/2} Vesper.
St. Josefs Kapel (Østerbrogade 7 C.) Kl. 6^{1/2} stille Messe.
Den evige Tilbedelses Kirke (Jagtvejen). Kl. 8 stille Messe med Præd.
Rosenkranskirken (Boyesgade). Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Eftm. Kl. 5 Andagt.
Assumptionskapellet (Amalievej 14). Højmesse Kl. 8 og Velsignelse Kl. 2.
St. Annæ Kirke i Sundby. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Aften Kl. 6 Andagt med Prædiken.
St. Andreas Kirke i Ordrup. Kl. 6^{1/2}, 7, 7^{3/4} og 8^{1/2} stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Eftm. Kl. 5 Andagt.
St. Hans Kapel i Hørsholm. Hver anden Søndag Messe Kl. 9^{1/2}.

Stille Messer paa Hverdage.

St. Ansgars Kirke Kl. 7 og 8^{1/4}; Jesu Hjertes Kirke Kl. 7, 7^{1/2} og 8^{1/2}; St. Josefs Kirke Kl. 5^{1/4} og 6^{1/2}; St. Knuds Kapel Kl. 6^{1/2}; Immaculatakirken Kl. 6^{1/2}; St. Josefs Kapel Kl. 6^{1/2}. Ti. og Fr. Kl. 8^{1/4}. Rosenkranskirken Kl. 6^{1/2} og 8^{1/4}; Assumptionskapellet Kl. 6^{1/2} (Kl. 2 Efterm. Andagt); St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; St. Andreas Kirke Kl. 6, 6^{1/2}, 7^{1/2} og 8.

Kollekten til Polen.

Foruden Kollekten fra Reykiavik er der senere endnu indløbet et Par Bidrag fra forskellige Steder til ovennævnte Øjemed, tilsammen 147 Kr., hvilke i schweizisk Mønt udgør 198 Frs. 64 c. Disse er bleven sendt til samme Adresse som den tidligere afsendte større Sum (M. A. Osuchowski, Vevey, Schweiz), saa at der nu i alt er bleven afsendt 3097 Kr. 47 Øre eller 4240 Frs. 39 c.

Kbhvn. ^{29/12} 1915.

Det Apostoliske Vikariat.

Den katolske Højskole.

Foreløbig Plan for

Januar—Februar—Marts 1916.

11. Januar Oplæsning af cand. mag. *Halfdan Kejser* og Redaktør *Niels Hansen*. Sang af Korskolen.
18. — »Den ældre Middelalders Kunst I (med Lysbilleder.)
(*Cand. Emil Rønnow*). (51—63).
25. — Billeder af Kirkens Historie XVI: »Johannes Gyldenmund«. (*P. Back*). (82—49).
1. Februar »Den ældre Middelalders Kunst« II (med Lysbilleder).
(*Cand. Emil Rønnow*). (133—76).
8. — Oplæsning af »Skyggerne«. (Forfatterinde *Fru Rose-Bruhn*). (10—53).
15. — »Don Bosco, en moderne Ordensstifter«. (*P. Koch*). (68—140).
22. — Dronning Dagmar. (Folkevisen). (*Højskoleforstander Th. Bredsdorff*). (101—102).
29. — »Katholske Foregangsmænd i det 19. Aarh.« I.
(*Baronesse E. Rosenørn-Lehn*). (49—59).
7. Marts »Katholske Foregangsmænd i det 19. Aarh.« II.
(*Baronesse E. Rosenørn-Lehn*). (70—60).
14. — »Billeder af Kirkens Historie« XVII: »Østroms sidste Kirkelærer«. (*P. Günther*). (94—105).
21. — Et Gudsmoderkvad. (*St. Fink-Jensen*). (39—40).
28. — Fra Hedningemissionen: Kinesisk Ungdom (med Lysbilleder). (*Frk. Hedevig Ramsing*). (122—121).

Alle Foredragene holdes **Tirsdag Aften Kl. 8 i St. Knuds Skoles Festsal**, Stenosgade 4 B. Sangbogen »Sursum corda« bruges og bedes medbragt. Alle er velkomne.

Billetter til enkelte Foredrag koster 10 Øre, til alle Foredragene koster Adgangskort 1 Kr. Faas i Katholsk Bogsalg og ved Indgangen.

Ved **Juleindsamlingen** i St. Ansgars Sogn indkom **937 Kr.** Udgiften var **939 Kr. 25 Øre**. Julepakker, indeholdende Flæsk, Brød, Ris, Sukker og Kaffe, uddeltes til 200 Familier. Som konstant Pengehjælp bortgaves 15 Kr. Alle Bidragydere bringes herved en hjertelig Tak.

Mariakongregationen for Mænd genoptager sine ugentlige Møder Torsdag den 13. Januar Kl. 8^{1/4}.

Antagelig i Februar Maaned (13de—20de Febr.) vil der i Jesu Hjertes Kirke blive afholdt Eksercitier for katolske Kvinder ligesom i Fjor for katolske Mænd. Nærmere Oplysninger vil senere fremkomme i Ugebladet.

Unio. **Almindeligt Møde** Fredag den 7. Januar i Frederiksberg Allé 11.

Søndag d. 9. Jan. Gudstjeneste paa **Holmegaards** Glasværk.

En ung **Pige**, som er vant til daglig Husgerning, kan faa en god Plads hos unge Folk til den 1. Febr. Krabbe, Schlegels Allé Nr. 7¹, Sidevej fra Vesterbrogade.

Kirkelig Kalender.

9. Jan. 1. Sønd. ef. H. 3. K.	16. Jan. 2. Sønd. eft. H 3 K.
10. — M. Oktavdag.	17. — M. Antonius, Abbed og Bekender.
11. — Ti. Oktavdag.	18. — Ti. Petri Stol i Rom.
12. — O. Oktavdag.	19. — O. Knud Konge, Martyr.
13. — To. Oktav af Epifani.	20. — To. Fabianus og Sebastianus, Martyrer.
14. — F. Hilarius, Biskop og Kirkelærer.	21. — F. Agnes, Jomfru og Martyr.
15. — L. Paul Eremit, Bekender.	22. — L. Vincentius og Anastasius, Martyrer.

Mariakongregationen af Apostlenes Dronning holder sit første Møde i det nye Aar Mandag den 17. Januar Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften i St. Josefs søstrenes Huskapel, Østerbrogade 7 C.

Kirkekollekt.

I alle Vikariatets Kirker afholdes Hellig tre Kongers Dag ifølge pavelig Anordning Kollekt til de afrikanske Missioner.

Maria-Kongregationen for Ynglinge, Det første Møde efter Juleferien holdes Mandag d. 10. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften.

St. Josefs Gilde. Alm. Møde afh. Mandag d. 10. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Lokalet Bredgade 67.

Den danske katolske Kirkesag.

(Ansgarius-Bonifacius-Foreningen).

Samtlige Lokal-Komiteer gøres opmærksom paa, at deres Aarsbidrag forventes indsendt inden d. 15. Januar til Vikariats-Komiteens Kasserer, Hr. cand. phil. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48. København K.

Ansøgninger om Understøttelser til de respektive Menigheder bedes indsendt af d'Herrer Sognepræster til Hr. Pastor A. Neuvel, Formand for Vikariats-Komiteen, ligeledes inden d. 15. Januar.

Den katolske Højskole.

Møde Tirsdag den 11. Januar Kl. 8 Aften.

Oplæsning af *cand. mag. Halfdan Kejser* og Redaktør *Niels Hansen*. Sang af *Korskolen*.

Sangbogen *Sursum corda* medtages. (Nr. 65 synges).

St. Knuds Skoles Festsal, Stenosgade 4, B. **Adgang 10 Øre.**

Conventus pastoralis missionariorum insulæ Selandiæ erit die 10. Januarii hora et loco consuetis.

K.U.B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som for troelige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Matthæus Hansen, Fredensvej 9, Charlottenlund.

Katolsk Bogsalg, Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

† Vor elskede Søn og Broder, **Vilhelm Carl Siegler**, er afgaaet ved en stille og rolig Død Tirsdag den 30. December, vel forberedt ved de hh. Sakramenter. Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn. R. I. P. De efterladte.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund, Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4—6.

Nr. 3.

Søndag den 16. Januar.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Kardinal Frühwirth, O. P. — Fra Hedningemissionen XXIII. — „Juventus“. — Forkortelser. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ringsted. Frankrig. England. Rom. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

290.

Gud med os.

Brylluppet i Kana.

Den hellige Døber levede adskilt fra Verden. Han var en Naziræer. Han skilte sig ud fra Verden og stillede sig overfor den og talte til den fra sit fordelagtige Terrain og kaldte den til Anger og Bod. Saa gik hele Jerusalem ud til ham i Ørkenen, og han stillede sig Ansigt til Ansigt med dem. Men idet han lærte, talte han om en, som skulde komme til dem og tale til dem paa en ganske anden Maade. Denne skulde ikke skille sig ud fra dem, han skulde ikke fremstille sig selv som et højere Væsen, men som deres Broder, som et Menneske af deres Kød og Ben, som en iblandt mange Brødre, som en af Mængden og af deres Midte; ja, han var allerede iblandt dem. »*Medius vestrum stetit, quem vos nescitis* — den har staaet i eders Midte, som I ikke kender« (Johs. I, 26).

Denne større kaldte sig selv for Menneskesønnen, og han var tilfreds med at blive regnet for at være almindelig i enhver Henseende, skønt han var den højeste.

St. Johannes og de andre Evangelister stemmer her paa en slaaende Maade overens, hvor forskellig end ellers Karakteren af deres Beretning om ham er. Døberen siger: »Der er i eders Midte en, som I ikke kender.« Der-efter læser vi om, hvorledes han udpeger Jesus, ikke til Mængden, men til een eller to af sine egne Tillhængere; saa læser vi om, hvorledes de søger til Jesus og faar Tilladelse til at følge hjem med ham.

Omsider begynder Jesus at træde frem for Verden og aabenbare sin Herlighed i Jærtegn. Men hvor? Ved et Bryllupsgilde, hvor der tit, som Skafferen antyder, fandt Udskejelser Sted. Og hvorledes? Idet han øger Vinen, der ofte er Aarsagen til slige Udskejelser, naar saadanne forefaldd. Han var til Stede ved hint Bryllupsgilde, ikke som en Lærer, men som en Gæst og (saa at sige) paa en sel-skabelig Maade; thi han var der med sin Moder. Sammenlign nu dette med, hvad han i St. Matthæus Evan-gelium siger om sig selv: »Johannes kom og hverken aad eller drak — Menneskesønnen kommer, som æder og drikker, og de siger: Se et Menneske, som er en Fraad-ser og en Vindranger, Tolderes og Synderes Ven« (Matt. XI, 18,19). Johannes kunde være bleven hadet, men han blev agtet; Jesus blev foragtet. Læs ogsaa i de første Kapitler hos Evangelisten Markus om den Forundring og Uforstaaenhed, der omgav ham. Indvendingen imod ham er *straks* iøjne-faldende i II, 16. Hvilket fremtrædende Træk maa det ikke have været i vor Herres Karakter og Sendelse, siden to Evangelister, der ellers er saa forskellige i deres Beret-ninger, optegner det!

Saadan var det, kære Herre, fordi du elsker denne menneskelige Natur, som du har skabt, saa forunderlig højt. Du elskede os ikke blot som dine Skabninger, dine Hæn-ders Værk, men som Mennesker. Du elsker alt, for du har skabt alt, men du elsker Mennesket højere end alt. Hvi er det saa, Herre? Hvad er der ved Mennesket mere end ved andre? *Quid est homo, quod memor es ejus?* og dog, *nusquam angelos apprehendit* — »Hvad er Mennesket, at du kommer ham ihu? . . . intetsteds antager han sig Eng-lene« (Hebr. II, 6.16). Hvo kan lodde Dybden af dine Raad-slutninger eller Bestemmelser? Du har elsket Mennesket højere,

end du har elsket Englene, og derfor: ligesaa lidt som du paatog dig Englenatur, da du aabenbarede dig til vor Frelse, ligesaa lidt vilde du komme i nogen Skikkelse eller Egenskab eller Embede, der var over det almindelige Menneskelivs Sædvane — ikke som en Naziræer, ikke som en Levitpræst, ikke som en Munk, ikke som en Eneboer, men i den Menneskenatures Fylde og Maal, som du saa inderligt elsker. Du kom ikke blot som et fuldkomment Menneske, men som et rigtigt Menneske, ikke dannet paa ny af Jord, ikke med det aandelige Legeme, som du nu har, men i det selvsamme Kød, som var faldet i Adam, og med alle vore Skrøbeligheder, alle vore Følelser og Sympathier, Synden undtagen.

O Jesus, det passede sig for dig, den store Gud, saaledes indtil Overflod og Overmaal at gøre den Gerning, til hvilken Faderen havde udsendt dig. Du nøjedes ikke med halvgjort Værk — og paa samme Tid som den Storladenhed i Offeret er en Ære for dig som Gud, saa er den en Trøst og en Hjælp for os som Syndere. O kæreste Herre, du er mere fuldtud Menneske end den hellige Døber, end St. Johannes, Apostelen og Evangelisten, ja, end din egen, søde Moder. Som du i guddommelig Kendskab til mig staar over dem alle, saaledes staar du ogsaa over dem i Erfaring og personligt Kendskab til min Natur. Du er min ældre Broder. Hvorledes kan jeg frygte? Hvorledes skulde jeg ikke kunne støtte mig med hele mit Hjerte til en, der er saa blid, saa øm, saa fortrolig, saa fordringsløs, saa beskeden, saa naturlig, saa ydmyg? Du er nu, omend i Himlen, ganske den samme, som du var her paa Jorden: den almægtige Gud og dog det lille Barn — den fuldtud hellige og dog den fuldtud følsomme, fuldtud menneskelige.

Kardinal Newman.

Kardinal Frühwirth, O. P.

Som et smukt Bevis paa den Samfølelse, der hæver de store katholske Sjæle op over Tidens Splid, kan nævnes det venuesæle Sindelag, som Kardinalerne af de forskellige Nationaliteter lagde for Dagen under det nys afholdte Konsistorium, og som den Hellige Fader i høj Grad har paaskønnet. Et lignende Bevis er den ligefrem begejstrede Biografi af den østrigske Kardinal og Dominikanerpater Frühwirth, som det franske Dagblad *La Croix* bringer, og som vi her i det væsentligste gengiver.

»Jeg har den Glæde at sige Dem, at i Anledning af min Ophøjelse til Kardinalværdigheden er jeg bleven berettiget til at genoptage St. Domingos hvide Dragt . . .« disse Ord, som Mgr. Andreas Frühwirth skrev til sin Ordensgeneralforstander, Pater Cormier, karakteriserer den nye Kardinal. Da han i 1907 blev udnævnt til Ærkebisp af Heraclea og samtidig til Nuntius i Bayern, maatte han ifølge det pavelige Diplomatis Skik og Brug aflægge sin Munkekutte og iføre sig en Verdensprælats Dragt. Til en af sine Ordensbrødre bekendte han den Gang: »For at underkaste mig den Forpligtelse var jeg sandelig nødt til at minde mig selv om, at jeg var Kristen.« Mgr. Frühwirth elsker nemlig *alt*, der tilhører hans Kald som Munk: Aanden, Regeln og Kутten. Han var i sin Tid Elev i det lille Seminar i Graz; didhen sendte Dominikanerne deres yngste Aspiranter som skolesøgende, og det var Samtalerne med en af disse Kammerater, der fængede i Seminaristen Andreas Frühwirths Hjerte og sik det til at brænde af en Kærlighed til St. Domingos Orden, som ikke er kølnet selv under Aarenes Sne — Kardinalen er nu en Mand paa over de halvfjerds. Et Menneske, der i den Grad har forstaaet at bevare Sindets Enhed op gennem de skiftende Livsaldre, aftvinger uvilkaarligt ogsaa dem Respekt, som ellers forholder sig uforstaaende overfor Munkeidealet. Den Gang den berømte Pater Lacordaire blev Dominikaner, udtalte han, at han »vilde være Munk lige til Halsen« — den unge Andreas Frühwirths Tanke den Dag, han indtraadte i Noviciatet, var nok noget nær den samme.

Denne usvigelige Troskab mod Præstekaldet og Ordensstanden har altid skinnet igennem alle Mgr. Frühwirths Ord og Handlinger og gjort alt Samkvem med ham saa rigt paa Glæde og Udbytte. Hans milde Venlighed har gjort, at de mest fremragende Katholikker af alle Nationer har følt sig tiltrukket af ham.

Han har ikke skrevet ret meget i sit Liv, dertil har hans Embedspligter lagt altfor stærkt Beslag paa ham. Først var han Prior i Graz, derefter Provincial i Wien og

endelig Generalforstander for sin Orden. Det gik ham maaske som den Franciskanerpater, der en Gang blev spurgt af en lærd Verdensmand, om han ikke vilde skrive noget om St. Francesco. »Skrive!« udbød Pateren, »nej — jeg har virkelig mere end nok at gøre med *at leve St. Francesco!*« Inden Mgr. Frühwirth tiltraadte Stillingen som Generalforstander, havde han dog udgivet en Del Tidsskriftsafhandlinger, navnlig om Aager, Afhandlinger, der tiltrak sig de katholske Sociologers Opmærksomhed. Som det ofte hænder i de store Ordener, der paa en ganske særegen Maade besidder Kirkens Egenskab af Inter-

nationalitet. saa havde Pater Frühwirth ingenlunde faaet hele sin Uddannelse i sit Fødeland Østrig. I 1868 sendtes han, treogtyve Aar gammel, til Rom, hvor han studerede ved Dominikanernes Universitet, Minerva, det, der under P. Cormiers Styrelse nu er bleven omdannet til *Collegium Angelicum* og nyder Benedikt XV's ganske specielle Gunst. Fra Rom sendtes den unge Munk til Frankrig, hvor P. Cornier, der den Gang var Provincial i Toulouse, blev hans foresatte. Da Generalkapitlet i 1891 afholdtes i Lyon og P. Frühwirth skulde komme did fra Wien, hvor han da var Provincial, formede han sin Rejse som en sand Pilegrimsgang. Først valfartede han til den hellige Kjortel i Trier, derefter til Helligdommene i Paris, Lourdes, Pouilles, Marseille, St. Maximin, Ste Baume og Fourvières. Efter sin Udnævnelse til Generalforstander afsluttede han sin Valfart i Paray-le-Monial, hvor han i Aabenbaringskapellet indviede hele Dominikanerordenen til Jesu helligste Hjerte.

En af Pater Frühwirths første Handlinger som Generalforstander var den at udnævne P. Cormier til sin *Socius* (Assistent) og faa Aar efter til Ordenens Generalforvalter.

I 1901 faldt det i Pater Frühwirths Lod at løse et meget vanskeligt Spørgsmaal, nemlig hvorledes de franske Dominikanere skulde forholde sig overfor Loven om Associationerne (Foreningerne). Det Brev, han i den Anledning skrev til de tre franske Ordensprovinser, er typisk for hans ægte, dybtgaaende Forstaaelse af St. Domingos Aand. Bl. a. skriver han her:

»Dersom vi, ihvad der saa end sker, vil nedkalde de guddommelige Naadegavers Fylde over os, da maa vi, mine Brødre, vide at drage Gavn af de nuværende Trængsler for derigennem at fornyes i vort Ordenskald og vort særlige Dominikanerkald. Det er som Ordensfolk, at vi lider; lad os da sætte alt ind paa at være mere fuldtud Ordensfolk end nogensinde. Lad vore Klostre være Tavshedens Bolig, Bønnens Helligdom, Lydighedens, Broderkærlighedens, Studiernes, Fattigdommens og Bodens Hjem. Gaar vi ud, da lad det alene være for at tjene Sjælene og ære Gud; lad os da medtage Spægelsen og Tilbageholdenheden, Behersketheden i vor Tale og den Christi Selvfor-

nægtelse, der aabenbarer det overnaturlige Liv i os og spreder Christi gode Duft om os; lad os mindes St. Pauli Ord: *Vis dig i alle Ting som et Forbillede paa at gøre det gode, i Lærdommen, i Sædernes Renhed, i Alvoren, i sund, ulastelig Tale, saa at Modstanderen maa beskæmmes, idet han intet ondt har at sige om os.*« (Titus II, 7.8.) —

Det er nu otte Aar, siden Pater Frühwirth udnævntes til pavelig Nuntius i München. Siden Krigen brød ud, har han været den Hellige Faders utrættelige Medhjælper i Arbejdet for Fangerne; hans Nidkærlighed paa dette Omraade har end yderligere vundet ham Anerkendelse fra alle Sider. Kongen af Bayern overrakte ham paa Pavens Vegne selv Kardinalinsignierne; det bemærkedes i den Anledning, at det var første Gang, en Fyrste af Huset Wittelsbach havde udført denne Handling. Fra nær og fjern følges Kardinal Frühwirth af gode Ønsker.

Fra Hedningemissionen.

XXIII.

Raymundus Lullus.

En dansk Bog om en katholsk Missionær.

Det var den 30. Juni 1315, at den store Muhamedanermissionær Raymundus Lullus udaandede, stenet til Døde af Saracenerne, og det nu udrundne Aar 1915 var altsaa et 600 Aars Mindeaar om den mærkelige Mand.

Denne Aarsdag har været fejret med store Festligheder i hans Hjemstavn Majorca paa Øen Palma (ved Spaniens Østkyst), hvor han æres som en af Kirkens salige.*) Men ogsaa saa fjernt som heroppe i Danmark har hans Navn været mindet paa en sjælden smuk og værdig Maade, idet hans Levnedsskildring er udkommet under Titelen: »Helten fra Majorca«, forfattet af Pastor H. Rafn, Kantor ved Budolphi Kirke i Aalborg.

I et smukt Sprog og en livlig og klar Fremstilling føres i denne Bog den berømte Muhamedanermissionærs Liv frem for vort Blik. Vi ser hans Barndomshjem, hvor han

---

*) I Aaret 1847 blev der for de baleariske Øer tilstedt *Cultus immemorabilis*, og der blev forfattet et særligt Officium til den sal. Raymundus's Ære.

lever omgivet af fromme Forældres Omhu. Maalet for deres Opdragelse var, at han maatte blive »en god Kristen og en ægte Riddersmand, smykket med alle ædle og mandige Dyder«. Vi hører om den unge, rigt begavede Adelsmands Liv som Page ved den spanske Konges Hof, hvordan han glider ind i et letsindigt Liv, synker dybere og dybere i Forvildelser, indtil han en Dag i et Syn ser Jesu blodddrypende Skikkelse paa Korset, og det lyder med stadig større Magt i hans Sjæl: »O Raymundus, fra Evighed har jeg, Guds Søn, elsket dig. Har du gengældt min Kærlighed? Raymundus, følg mig!« Og han »skriftede al sit Livs Jammer, al sin Sjæls Kvide. Og han gav den korsfæstede sit Hjerte — helt og ganske.«

Som Barn af sin Tid vier han nu paa ægte Riddervis sit Liv til Jesus — et Liv i Bod, men ogsaa et Liv i Kamp for den Herres Sag, hvem han fra nu af tjener. Han blev en »Aandens Kæmpe« som kun faa. Efter at have frasagt sig alle sine Hverv ved Hoffet søger han først Ensomheden for at forberede sig til sit Kald, bliver siden Tertiar af S. Franciscus, og »iført Franciskanernes grove Kutte, omgjordet med Reb, hvortil Rosenkransen var fastgjort, og med Pilegrimsstav i sin Haand drog Raymundus Lullus fra Majorca for — som han siger — at betræde Betragtningens Vej og Sukkenes Stier og som en forelsket at søge sin elskede.«

Efter to Aars Pilegrimsfærd vendte han tilbage til sit Hjem og lever her i 6 Aar et stille Liv, optaget af Bøn, Betragtning og mange Slags Studier. Hans Ideal, det, der med stadig stærkere Glans lyser for ham, er at »gaa ud og opsøge Muhamedanerne, faa Indgang i deres lærde Doktorers Skoler, skifte Ord med dem, modbevise deres Vildfarelser, prædike Korstog og tænde Kongers og Fyrsters Iver i Glød. Og det skulde blive et Korstog, hvor Aandens Sværd og Kærligheden gyldne Lanse skulde lyne gennem Luften. . . .« Derfor var det, han drev sine Studier, lærte sig Arabisk ved en Slaves Hjælp, siden tilegnede sig de andre orientalske Sprog, studerede Østerlandenes Filosofi og Kulturhistorie og endelig nedlagde sine Principper i en Slags Methodik: *Ars Magna*, et vældigt Værk, med geniale Glimt og mange meget omstridte Anskuelser mellem hinanden. Ved de Kollegier, han senere fik oprettet i Bologna, Rom, Paris, Salamanca, Toledo og Oxford, blev Studiet af Arabisk, Græsk og Hebraisk gjort til Led i Uddannelsen af Missionærer.

Det vilde føre for vidt at gengive Raymundus Lullus' Liv i Enkeltheder. Oftest var han paa vidtstrakte Rejser gennem alle de orientalske Lande, lige til Indiens Grænser, og overalt forfulgte han sit Maal: »at tænde Kongers og

Fyrsters Iver i Glød« for Christi Sag. Med aandeligt Heltemod og glimrende Vid indlod han sig i Nærkamp med sine islamitiske Modstandere.

»Klædt i arabisk Dragt prædikede han paa offentlige Pladser, idet han føjede sin overvældende Viden efter de mest enfoldiges Fatteevne, anvendte Billedsprog og Allegorier, ganske i saracenske Moralisters Stil, og brugte den orientalske Poesis allermest brogede Farvedragt.« Ofte fik han kun »Truselsraab, Forhaanelser og Slag . . . . undertiden styrtede Mennesker, fraadende af Raseri, sig over ham, flængede hans Klæder . . . .« men paa andre virkede hans Ord stærkt, og han gav ikke op, saalænge der blot var en eneste muhamedansk Præst, »i hvis Sjæl han kunde udsaa Spørgsmaal og Tvivl.«

Samtidig udfolder han en enestaaende Forfattervirksomhed. Det paastaas, at han har efterladt sig flere Tusinde større og mindre Værker — i alt Fald saa mange, at det hidtil ikke er lykkedes at faa dem katalogiseret. (I *Acta sanctorum* findes 321 Titler paa Bøger af Lullus!) Hans Bøger rummer ikke blot Theologi, Mystik og Polemik, men ogsaa Filosofi og Lyrik, ja, selv en Slags religiøs Roman, Blancherna, findes der iblandt. Han regnes blandt Spaniens Digtere; der er endog Litteraturkendere, der benævner ham *Grundlæggeren af den cataloniske Digterskole*, og som Kirkens Mand har han faaet Tilnavnet: *Doctor illuminatus*.

Efter 40 Aars uafbrudt Arbejde og Kamp — for det samme Ideal, der lyste for ham i hans tidligste Ungdom — døde han i Algier, 80 Aar gammel, overfaldet og stenet af saracensk Pøbel, i hvis Hænder hans Dommere havde overgivet ham.

Saa meget blot for paa det varmeste at anbefale Bogen til Ugebladets Læsere, som vil kunne læse den med virkelig aandeligt Udbytte. »Helten fra Majorca« er skildret med ualmindelig Takt og Redelighed, der er saa meget mere beundringsværdig, som vi her staar overfor en saare omstridt Personlighed, hvis Liv, historisk set, er meget mangelfuldt belyst. Det ligger endelig i Sagens Natur, at det altid vil være vanskeligt at være uhildet og oprindelig i sin Fremstilling, naar der i Forvejen foreligger en saa omfattende, i høj Grad tendentiøs Litteratur om samme Emne. Men det maa siges, at den danske Forfatter baade m. H. t. historisk Paalidelighed og retsindig Anerkendelse er højt hævet over sine tyske og engelske Kolleger (jvnf. bl. a. Zwemer: Raymond Lull) og navnlig har undgaaet at falde for Fristelsen til uvilkaarligt at udfylde de historiske Laker for at kunne skaffe et Helhedsbillede. Disse Laku-

ner, som Pastor Rafns Bog lader en mærke, svækker maaske noget Fremstillingens Enhed, men forstærker samtidig Indtrykket af Paalidelighed.

Aarsagen til den Strid, der staar og altid har staaet om Ragmundus Lullus' Navn, maa søges paa to Omraader. For det første er det utvivlsomt, at han i flere Henseender er en Foregangsmand, der, forud for sin Tid, prædiker Ideer og Metoder, som hans Samtid endnu ikke helt havde Forudsætning for at tilegne sig. Hans Missionstheorier, der omfattede indgaaende Studium af Sprog og Filosofi, Geografi og Kulturhistorie som Betingelse for virksomt Missionsarbejde, hans Krav om Oprettelse af Missionskollegier, hvor der undervises i en Slags rationel Missionsstrategi — alt dette er ganske moderne Principper, som først i den nyere Tid er kommet til sin Ret — forøvrigt langt tidligere og i langt højere Grad inden for den katolske Kirke end hos andre Kirkesamfund. Raymundus Lullus hører saaledes til disse store Pionerer i Kirken, hvis Virkning spores langt ned gennem Tiderne, men som ikke selv faar Lov at se den modne Frugt af deres Stræben.

Men dertil kommer, at det filosofiske Grundlag for hans Theorier er temmelig uholdbart. Han synes at ville identificere Religion og Filosofi, forsaavidt som han mener gennem Fornufts slutninger at kunne fremtvinge Overbevisning om Troens Sandheder. Det ligger nær heraf at slutte, at der overhovedet ingen Distinction er mellem det naturlige og det overnaturlige. At det dog aldrig har været Raymundus' Tanke at drage Konsekvensen af sine Førudsætninger, fremgaar ikke mindst af hans *Ars magna*, hvor han alter og atter fremhæver, at hvis Tanken ikke ledes af Troens Lys og bistaas af Naaden, er alt forgæves.

Det vil nu ikke være vanskeligt at forstaa, at en Aand som Raymundus Lullus nogenlunde let vil kunne annekteres som en »Reformationens Forløber«, en Mand, der var »miskendt« af sin Kirke og derfor (!) maatte være den utro i sin Sjæl! Man er gaaet overordentlig vidt i sine Bestræbelser for at tilegne sig Raymundus' Person, saa vidt, at der endogsaa synes at være opdigtet pavelige Bul-ler, der indeholder Fordømmelse af hans Værker.*)

Den danske Forfatter har været klartseende nok til ikke at lade sig hilde i disse Garn og storsindet nok til at fælde en Dom som denne: »Med alt dette er R. L. ikke »Reformatoren før Reformationen«. . . . han er fuldt ud Barn af sin Tid og god Katholik, ligesom Frans af Assisi. Dette viser sig maaske klarest i hans Syn paa Jomfru Maria«. Forfatteren paaviser nu, hvorledes R.

*) Zeitschrift für Missionswissenschaft 1914, S. 153 ff.

L. tilligemed Duns Scotus var det fjortende Aarhundredes Forkæmper for »den ubesmittede Undfangelse«.

Ogsaa i andre Henseender vidner Bogen om en sjælden Grad af Fordomsfrihed, om der dog ogsaa findes enkelte Misforstaaelser. Hvad mon f. Eks. skal forstaaes ved, at Raymundus, der ovenikøbet var Lægmand, »læste Aftensangsmesse«? At Gregor den Store skulde have søgt at gøre »Ordets Forkyndelse« til *Midtpunkt for Gudstjenesten*, vilde Forfatteren af sig selv betvivle, om han ret forstod, hvad »Altertjeneste« betyder i den katholske Kirke. Endelig kunde man indvende, at Raymundus næppe kan opfattes som nogen *Modstander* af Kortogsbevægelsen. Vel staar det »aandelige Korstog« for ham som Idealet, ligesom han ogsaa maa tage Afstand fra alt uægte og uredeligt, der kunde klæbe ved den i sig selv ideelle Bevægelse. Men hans store, umiddelbare Begejstring ved Efterretningen om Khanens paatænkte Korstog tyder dog paa, at Tanken har hans levende Sympathi, og han ser hen til Jerusalems Indtagelse som Indledningen til en ny Tid for Missionen. Naar Forfatteren endelig nævner Raymundus' Efterfølgere (bl. a. Frans Xaver), kunde man ønske, han havde kendt og nævnet den, der i Ordets egentligste Forstand maa siges at have realiseret mange af den middelalderlige Missionær-Filosofs Tanker og Planer: den store Kardinal Lavigerie.*)

Men bortset fra disse enkelte Indvendinger er det Hensigten med denne Omtale af Pastor Rafns Bog at give den en oprigtig Anerkendelse. Det er Kærlighed til Emnet og til Sandheden, der gennemtrænger og præger den. Var blot alle Bøger skrevet paa det Grundlag, vilde meget Mørke spredes og mange Fordomme nedbrydes — *ad maiorem Dei gloriam*.

H. U. R.

„Juventus.“

Fra Nytaar har den snart gamle, ærværdige Forening »Unio« optaget en helt ny Virksomhed indenfor sine Rammer.

Foreningens sædvanlige Møder byder jo væsentligst paa en rent selskabelig Underholdning, som baade unge og gamle gennem Aarene har haft megen Glæde af.

Men flere unge Mænd indenfor Menigheden har alligevel følt Savnet af en Forening med direkte Hensyn paa deres Tarv, noget i Retning af Protestanternes K. F. U. M.,

*) Se bl. a. Nordisk Ugeblad 1914, Nr. 24.

med Møder, hvis Program var Foredrag og Diskussion om passende Emner fra katholsk Standpunkt, med musikalsk og dramatisk Underholdning, alt hidraget væsentligst af Medlemmerne — og efter det faste Program: selskabeligt Samvær.

En mindre Kreds af unge Mænd traadte da i Efter-sommeren sammen og dannede Klubben »Juventus«, hvis Love indeholdt ovennævnte Formaal, og som siden regelmæssigt har holdt Møder hver 14de Dag.

Foretagendet var af en rent privat og eksklusiv Karakter; man gjorde ikke noget for at skaffe mange Medlemmer; men trods det viste det sig, at Virksomheden var paa sin Plads, og Medlemmerne af Klubben vil kunne se tilbage paa flere særdeles smukke Aftener.

Men imidlertid blev man opmærksom paa det uheldige i at splitte Menighedens i Forvejen lidt spredte Foreningsliv ved at oprette nye Foreninger, og kunde man arbejde sammen med en af de gode, gamle Foreninger, var derved meget naaet. Dels vilde den nye Virksomhed være bedre støttet, dels vilde den tilføre den gamle Forening ny Kraft.

Da »Unios« og »Juventus's« Formaal i alt væsentligt stemmede overens, forsøgte man et Compromis.

Dette er nu endt med, at »Unio« har optaget »Juventus« i sig, og at denne som selvstændig Forening er ophævet; i Stedet har »Unio« saa oprettet en Sektion for unge Mænd under 30 Aar.

Under Navnet »Juventusaftener« afholdes 2 Gange om Maaneden, paa de Fredage, der falder udenfor »Unios« ordinære Mødeaftener, Sammenkomster med Foredrag, Diskussion o. s. v. som ovenfor nævnt, og hagefter er der selskabeligt Samvær.

Enhver ung Mand under 30 Aar kan ved at indmelde sig i Hovedforeningen »Unio« faa Adgang til Juventus-aftenerne uden særlige Formaliteter. »Unios« Love og Kontingent er det samme for de nye Medlemmer.

Der er nu een Grund mere til at anbefale den i Forvejen populære Forening »Unio«, der vel nu i alle Maader maa siges at svare til sine Opgaver.

Enhver ung Mand over 16 Aar bør indmelde sig i »Unio«. »Juventus« har hidtil været en Forening med kraftigt og godt Liv; og jo flere Medlemmer, der kommer, desto aandfuldere og fornøjeligere vil de nye »Juventus-aftener« blive.

Man kan kun ønske »Unio« til Lykke med det unge Adoptivbarn og haabe, at det maa styrke Foreningen og berige dens Aand, samt at Juventus-aftenerne for mange unge maa blive Kilden til gode Venskaber og mange lyse Minder.

Juventusmøderne vil blive bekendtgjort i Ugebladet.

Indmeldelser i Unio kan foregaa ved Henvendelse til et Bestyrelsesmedlem. Indtil 25de Januar — og helst inden denne Dag — bedes de unge Mænd, som har Lyst til Juventusaftenerne, og som ikke i Forvejen er Medlemmer af Unio, henvende sig med Navn og Adresse til Juventus's hidtilværende Formand, stud. med. Paul Reiter, Thorupsgade 2², Kbhv. N. Telf. Nora 123 x.

Forkortelser.

Der anvendes i katholske Værker — som for øvrigt saa mange andre Steder — ikke saa faa Forkortelser, og der kunde skrives en hel lille Afhandling om denne Sag. Især træffer man ofte efter en Mands Navn et Par mystiske Bogstaver, som det er absolut umuligt at forstaa Meningen af, hvis man ikke faar denne forklaret. Det er i Regelen en eller anden religiøs Orden, vedkommende Mand tilhører, og som omtalte Bogstaver altsaa betegner. Efterfølgende Linjer er et Forsøg paa at give Forklaring paa nogle af de hyppigst forekommende Forkortelser, som det maa antages, at ogsaa Ugebladets Læsere af og til vil faa Lejlighed til at træffe. De skal her gives i alfabetisk Orden, men uden nogensomhelst Fordring paa at udtømme det forhaandenværende store Stof.

C. M. = Congregatio Missionis, d. v. s. Lazaristerne. En Congregation af Præster, stiftet af den h. Vincents af Paul. De virker i Helsingør.

C. P. = Congregatio Passionis, d. v. s. Passionisterne. Ogsaa en Præstekongregation, stiftet af den h. Paul af Korset 1741. Findes ikke her i Landet, men har virket meget i England, Amerika, Australien og flere andre Lande.

C. Ss. R. = Congregatio Sanctissimi Redemptoris, den helligste Forlørsers Kongregation, d. v. s. Redemptoristerne. Stiftet af den hellige Alfons Liguori, hvorfor de ogsaa undertiden kaldes Liguorianere. Virker i Odense og København (Sundby).

C. Ss. S. = Congregatio Sanctissimi Salvatoris = den allerhelligste Frelasers Kongregation, det officielle Navn paa den gamle nordiske Birgittinerorden.

O. Cist. = Ordo Cisterciensium. Cistercienserne virkede i Middelalderen med stor Iver i Norden og havde ogsaa en Mængde Klostre i Danmark, f. Eks. i Sorø, Esrom, Tvis, Øm, Vitskøl o. s. v. Den h. Bernhard tilhørte denne Orden.

O. F. M. = Ordo Fratrum Minorum, Betegnelsen for

de berømte Franciskanere eller Graabrødre, som i Middelalderen fandtes i en Mængde af vore Købstæder.

O. M. C. = Ordo Minorum Conventualium, en Afdeling af Franciskanerordenen. Virker i Maribo, Nakskov og Nykøbing, F.

O. P. = Ordo Prædicatorum, Prædikebrødrenes Orden eller Dominikanerne (Sortebrødrene). Var i Middelalderen meget udbredt i Danmark og virker nu atter (siden i Fjor Efteraar) paa Bornholm.

Ord. Præm. = Ordo Præmonstratensium, Præmonstratenserne. Ejede i Middelalderen Børglum Kloster i Vendsyssel. Virker nu i Vejle.

O. S. Cam. = Ordo Sancti Camilli, Kamillianerne. Sygeplejeorden af Præster. Virker i Aalborg.

O. S. B. = Ordo Sancti Benedicti, de ældgamle Benediktinere, som ogsaa i Middelalderen fandtes i Danmark (Ringsted f. Eks.). De har en meget stor Udbredelse, men er endnu ikke kommet til Danmark.

P. O. = Presbyteri Oratorii, Oratoriets Præster. En Forening af Præster, stiftet af den h. Filip af Neri. Kardinal Newman tilhørte Oratorianernes Samfund.

S. J. = Societas Jesu eller Jesuiterne. Arbejder i de fleste Lande i Verden. Det var det første Ordenssamfund, der i forrige Aarhundrede vendte tilbage til Danmark. Virker i København, Aarhus og Ordrup.

S. M. = Societas Mariæ, Maristpræster, en Kongregation, som især har været ivrig i Hedningemissionens Tjeneste. Virker i Roskilde, Ringsted, Slagelse og Holbæk.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Som saa mange andre Forretninger har ogsaa Katholsk Boghandel i de sidste 1½ Aar — og ikke mindst nu ved sidste Jul — paa Grund af Krigen haft store Vanskeligheder ved fra Udlandet at faa de Varer, der ofte flere Maaneder i Forvejen var bleven bestilt. Af Nyheder har der derfor forholdsvis været faa. En lille hjemlig Nyhed har der for nylig været, saaledes som omstaaende Annonce udviser, nemlig et smukt Kort med det store Krucifiks udvendig paa Mariahjemmet.

— Til Højskolens Nytaarsmøde i Tirsdags havde der indfundet sig ikke saa lidt over 200 Tilhørere. Efter at Redaktør Niels Hansen havde oplæst en Fortælling af Mgr. Benson: »Alt dette vil jeg give dig —«, sang Korskolens pænt flere firstemmige Julesalmer. Aftenen sluttede med,

at Cand. mag. Kejser oplæste den gribende Slutningssamtale af Grundvigs »Kæmpelivets Undergang i Norden«.

— Over et helt Aarhundrede har Navnet Siegler været kendt og skattet indenfor vor katholske Menighed. Da den nuværende St. Ansgars Kirke var fuldendt i 1842, blev en J. Siegler Sakristan; det var den daværende østrigske Gesandt, der var bleven opmærksom paa hans regelmæssige Kirkegang, og som derfor tilbød ham Stillingen. I 35 Aar, til sin Død i 1878, varetog han pligttopfyldende sin Gerning. Af Sakristan Sieglers Børn lever der endnu 4 her i Landet. Et af disse, Frøken Marie Siegler, fyldte i Torsdags d. 13. Januar 80 Aar og er

saaledes et af Menighedens ældste Medlemmer. — Det er et langt og virksomt Liv, Frk. Siegler kan se tilbage paa. Fra Barndommen vænnet til Flid og Arbejdsomhed har hun hele sit Liv været et lysende, opmuntrende Eksempel paa aldrig svigtende Energi, fri for al Nutidens »Nervøsitet«. Sammen med sin i 1890 afdøde Broder, Naalemagermester William Siegler, og efter hans Død alene, har hun ledet den kendte Forretning paa Gl. Torv, som senere flyttedes til de nuværende Forretningslokaler i Kompagnistræde Nr. 9. Men det var ikke alene Forretningens Ledelse, hun forestod. Hendes Broders Hustru døde i en ung Alder og Broderen, som allerede nævnt, i 1890, og de efterlod sig 5 mindreaarige Børn. Disse Børns Opdragelse kom ogsaa til at paahvile Frk. Siegler, og hun overtog saaledes en Faders og Moders Pligter. Trods det, at hendes Tid var fuldt optagen af dette dobbelte Hverv, plejede hun hver Morgen at begynde Dagens Gerning med at overvære den h. Messe — en velgørende Modsætning til saa mange, der intet udretter, og dog ikke har Tid til noget. — Frk. Siegler har i alle de mange Aar været knyttet til St. Ansgars Menighed og i ca. 40 Aar siddet i Bestyrelsen for *Mariaforeningen* og varetaget dennes Interesser. Desværre har Frk. Siegler's Helbred det sidste Aar været en Del svækket, men lad os haabe og ønske, at hun Resten af sit Liv maa faa en velfortjent Hvile efter et langt Livs utrættelige Arbejde og Flid. — Mange har sikkert husket Frk. Siegler paa hendes 80aarige Fødselsdag, og Ugebladet vil ved disse Linjer ogsaa slutte sig dertil.

Ringsted. Den 6. Januar afholdtes der, som tidligere meddelt, Juletræ for Polakkerne i »Casino«s Sal i Ringsted. — 130 unge Mænd og Kvinder havde indfundet sig til Andagten i St. Knuds Kirke, hvor Julefesten skulde tage sin Begyndelse. Efter Andagten begav de sig til »Casino«,

hvor 2 Juletræer (al Pynt i polske Farver) sendte deres yndige Granduft som en venlig Julehilsen til Polakkerne. Salen var smykket med kirkelige Bannere, og paa Væggene hang der Citater af polske Salmer samt Dannebrog og frem for alt Paveflaget. Et Billede af Paven manglede naturligvis ikke. — Efter Afsyngelsen af flere polske Salmer blev Polakkerne forsynet med Godter og andet Juleknaas, og derefter blev de trakteret med Chokolade og Kager. En af Polakkerne holdt en begejstret Tale paa Polsk, idet han først talte om Julen og derefter fremhævede alt, hvad Kirken og Sognepræsten var for dem. Han opfordrede dem til at vise deres Taknemmelighed ved at give, hvad de kunde, til Kirken; der indkom da ogsaa i Aftenens Løb 200 Kr. Derefter blev der holdt Lotteri; alle Polakkerne samt alle Børnene fik hver udleveret et Nr., hvorefter de kunde afhente deres Gave hos Pastor Wijnen, der havde en Dyng af c. 140 Gaver. Alle Gaverne og Omkostningerne ved Festligheden havde velvillige Handlende i Byen og Godsejere i Omegnen henholdsvis skænket og bestridt. Det blev alt i alt en smuk Fest. I Aftenens Løb blev der ogsaa fremvist kønne Lysbilleder.

Frankrig. Den franske Regering har meget korrekt i et ministerielt Cirkulære givet Ordre til, at muhamedanske Patienter fra Algier, Tunis og Marocco paa Hospitalerne i Frankrig faar fuld Frihed til at praktisere deres Religions Forskrifter. Saadan Føde, som deres Religion forbyder dem at nyde, maa ikke serveres for dem, og, tilføjer Cirkulæret, »Udøvelsen af deres religiøse Ceremonier maa lattes dem ved at stille et Værelse til deres Disposition, i hvilket de kan foretage deres Tvætninger.« Men samtidig har et andet Cirkulære fra Ministeriet forbudt religiøse Øvelser for Katholikker i de Hospitaler, hvor der ikke findes et lovligt autoriseret Kapel til dette Øjemed! — Regeringen faar engang et svært Regnskab at aflægge for de franske Katholikker, hvis disse engang kommer i Majoritet, hvad der ikke er nogen Umulighed.

— Den Hellige Fader har givet Bispen af Orléans, Mgr. Touchet, et Bevis paa sin ganske særlige Bevaagenhed, idet han har skænket ham Palliet, til hvilken Ære ellers kun Ærkebisper og et ganske lille Antal Titulærbisper har Adkomst. Som det fremgaar af Konsistorialdekretet, er denne Udmærkelse bleven Mgr. Touchet til Del paa Grund af den Nidkærlighed, hvormed han har virket for den salige Jeanne d'Arc's Beatifikation, hende, der af Benedikt XV betegnes som Frankrigs Hæder og Pryd (*gloria et decus*).

— Ærkebiskoppen af Rouen, Mgr. Fuzet, er i Slutningen af 1915 afgaaet ved Døden i en Alder af 76 Aar. Den afdøde var en ivrig Tilhænger af Pave Leo XIII's for-

sonlige Politik overfor den republikanske Regeringsform i hans Fædreland.

England. Et ret interessant, men ellers ganske betydningløst Skisma i dette Land synes i disse Dage at have faaet en lykkelig Afslutning. Ophavsmanden til Skismaet var en katholsk Præst A. Mathew, ordineret 1877, som for 25 Aar siden sluttede sig til den saakaldte gammel-katholske Kirke i England, en ganske mikroskopisk Sektdannelse. Senere giftede han sig og fik 1908 Bispevielse i det gammel-katholske Samfund i Utrecht i Holland, hvor der findes apostolisk Succession. For godt fem Aar siden vakte det en Del Opsigt, at to Præster af Nottingham Bispedømme, Beale og Howarth, som var bleven fornærmet paa Grund af en Udnævnelse til Monsignori, der atter var bleven dem frataget, sluttede sig til ham og lod sig bispevie. I Begyndelsen af 1911 ekskommunicerede Pave Pius X de to Præster og Biskop Mathew med Navns Nævnelse og forbød de troende alt Samkvem med dem, men opfordrede saa meget mere til inderlig Forbøn for de ulydige gejstlige. Disse Bønner synes nu at være bleven hørt, idet *Times* beretter, at Mathew, som imidlertid var bleven valgt til Ærkebiskop, tilligemed fem af sine Biskopper og adskillige Præster fuldstændig har underkastet sig Rom. Ærkebiskop Mathew har i Slutningen af det gamle Aar sendt Kardinal Merry del Val en Skrivelse, i hvilken han ganske underkaster sig den pavelige Afgørelse. Dette nye Bevis paa Sandhedens Magt og Enhedens mægtige Indflydelse vil sikkert mange Steder gøre stor Gavn.

Rom. Den Hellige Fader har for nylig modtaget 2000 Medlemmer af Roms Mariabroderskaber i Audiens. Medlemmerne havde ønsket paa denne Vis at fejre 40 Aars Dagen for Benedikt XV's egen Optagelse i Mariakongregationen.

— Kardinal Gasparri har i Hans Helligheds Navn sendt en Skrivelse til Ærkebispen af Amalfi, i hvilken denne lykønskes til at have fulgt Bispen af Vicenzas Eksempel, idet han har opfordret alle Smaabørnene i sit Stift til at ofre deres Julekommunion for at bede om Verdensfredens Genoprettelse.

— Iblandt den gamle Studiekongregations Raadgivere (Konsulenter), der som bekendt overgaar til at være Raadgivere for den nye Seminar- og Universitetskongregation, kan særlig fremhæves Forstanderen for det belgiske Seminar i Rom, Mgr. T'Serclaes, og den lærde, franske Dominikaner, Pater Berthier. Blandt de nye Raadgivere, der nu er udnævnt, skylder vi særlig at omtale Generalforvalteren for Missionspræsternes Selskab (Lazaristerne), Italieneren Pater Ricciardelli. Lazaristernes Historie er nøje knyttet til Seminariernes, og P. Ricciardelli selv har i 23 Aar væ-

ret Lærer i Filosofi og dogmatisk Theologi ved det store Seminar i Carcassonne. Paa Grund af sine fremragende Evner sendtes han derefter af sine foresatte til Piacenza, hvor han ved Collegio Alberoni i fjorten Aar har viet sine Kræfter til at docere St. Thomas's *Summa Theologica*.

— *Osservatore Romano* bringer en Række Rettelser til den Gengivelse af Pavens Konsistorialtale, som igennem *Agence Stefani* er tilflydt forskellige Landes Blade; bl. a. stammer den Oversættelse, *Ugebladet* bragte (Nr. 52 f. A.), fra nævnte Kilde. En Del af Rettelserne er af mindre væsentlig Betydning for Meningens Helhed; vi gengiver derfor kun en enkelt, der fremhæves som betydningsfuld. I »Ugebl.« staar der S. 1022, L. 8 o. f. »For at forberede Freden, saaledes som den brændende begæres af hele Menneskeslægten, er Vejen o. s. v.« Der skulde staa: »For at forberede en Fred, saaledes som den brændende begæres af hele Menneskeslægten, *det vil sige en retfærdig og varig Fred og ikke en Fred, der kun er fordelagtig for det ene af de krigsførende Partier*, er Vejen o. s. v.« I en Artikel, der øjensynligt er inspireret fra allerhøjeste Sted, og som bærer Overskriften *Fredens Veje i den pavelige Tale*, lægger *Osservatore Romano* stærk Vægt paa Pavens Fordring om denne *Retfærdighed og Varighed* som Hovedbetingelse for Freden. Endvidere fremhæves det i samme Artikel, at Pavens Raad til Staterne om at indlede Fredsunderhandlinger ingenlunde er upraktisk; der nævnes Eksempler fra den russisk-japanske og den italiensk-tyrskiske Krig, hvor Forhandlingerne begyndte, medens Fjendtlighederne endnu var i fuld Gang, og dog førte til de ønskede Resultater.

Brevkasse.

Hr. Redaktør!

Baroness *E. Rosenørn-Lehn* ender sin Artikel med: »Lad os alle som een mindes og fejre, saa godt det lader sig gøre, vore to store Knuds dage!« Og vi vil føje dertil en Bøn til vore Præster om at støtte os dermed, hvad de sikkert ogsaa særdeles gerne gør, ja mange Steder har gjort, støtte os med at give Messen den rette St. Knuds Festglans, ved at lade Prædikenen kaste Lys over vore Helgeners Liv. Og vi — hvad kan vi gøre?

I flere af vore Kirker findes enten Billeder eller Statuer af vore danske Helgener. Jeg synes, vi kunde forherlige Festdagene ved at pryde dem med Blomster og Lys. Vi er altfor vant til at lade Præsterne om det hele. Det er jo da os, der tjener Pengene ude i Livet, lad os da anvende lidt af disse til at forskønne ovennævnte Festdage med Lys og Blomster — og fremfor alt ved personlig at overvære Messerne og Andagterne.

Jeg har nogle Gange være til Stede i St. Knuds Kapel i København, naar hans Relikvie den 10. Juli fremstilles til hans Ære. Det har været store Dage i mit Liv. Men hvor faa var der ikke til Stede! I Livets Travlhed glemmer vi sligt, de færreste ved

vist ogsaa, at en saadan Festlighed finder Sted. Hvis det blev bekendtgjort forud, vilde vist mange flere komme til Stede.

En anden Maade at ære vore Helgener paa er den at lade vore Børn forevige deres Minde, ved at vi lader dem bære deres ærværdige Navne.

Engang kom Alban Stolz, den store katholske Forfatter, ind i en lille Landsbykirke, og da han knælede for Alteret, kom han til at tænke paa den lidet paaagtede Helgen, der hvilede under dette. Der opsteg da i ham den Tanke, at enhver Helgen har et vist Tilgodehavende af Bønhørelser hos Gud, alt i Forhold til hans Fortjenester i levende Live. Men nu denne Helgen i denne afsides Kirke! Der blev vist sjælden bedet ham om Forbøn, han maatte vist have et stort Tilgodehavende hos Gud. Og Alban Stolz udøste sit Hjerte for ham, navnlig et længe næret Ønske, og han tilføjer: Selvfølgelig blev jeg bønhørt.

Tænk nu engang paa vore egne: St. Ansgar, St. Knud Konge, St. Knud Lavard, St. Vilhelm, og hvad de nu alle hedder. Er der ikke gaaet ca. 400 Aar, hvor næsten ingen har forlangt noget af dem? Skulde de mon ikke have et stort Tilgodehavende hos vor himmelske Fader? Vilde vore Børn ikke være tjente med at staa under deres Beskyttelse, deres Forbøn?

Lad os menige selv i Gerning ære vore Helgener baade paa den ene og anden Maade! Lad der ikke være et katolsk Hjem med Børn, hvor ikke mindst eet bærer et skandinavisk Helgennavn!

Konvertit.

Tak, kære Konvertit, for deres gode og kønne Ord. N. H.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag d. 16. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjertes Kirke.

Kort med Krucifikset paa Mariahjemmet faas til 5 Øre Stykket i Katholsk Bogsalg i Stenosgade.

St. Knuds Kapel. Mariabørnskongregationen af den ube-smittede Undfangelse holder Fælleskommunion Søndag d. 16. Januar Kl. 7 Morgen og offentligt Møde Onsdag d. 19de ds. Kl. 7 Aften.

Bogudlaan (gratis).

Fra **Mariahjemmet** (Vestervoldgade 115) Onsdag den 19. Januar. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ —3 $\frac{1}{2}$. (Der findes hovedsagelig udenlandsk Litteratur.)

K.U.F. Søndag den 16. Januar holder K. U. F. (Katholsk Ungdomsforbund) Møde i St. Josefskirkes Præstegaard om Aftenen fra Kl. 7 $\frac{1}{2}$ —9 $\frac{1}{2}$. Pastor Hillebrand taler om: »En hellig Paveensboer«. Film: »Rom, Pavernes By.« NB. De ældre Medlemmer har deres egen Forsamlingsaal.

Birgittaforeningen (Forening for unge Piger, nærmest fra Nørrebro) holder Ons. d. 19. Januar Møde om Aftenen fra Kl. 8—10 i St. Josefskirkes Præstegaard. Pastor Hillebrand taler. Films.

St. Franciskus' III Orden har Møde Fred. d. 21. Januar Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel. Der meddeles den pavelige Velsignelse.

Assumptionskapellet (Amalievej 14). Fredag 21. Januar Kl. 8 Messe for den nordiske Bønneforenings Anliggender, Kl. 4 $\frac{1}{2}$ fransk Prædiken og Kl. 5 sakramental Velsignelse.

† Min elskede Hustru, **Johanne Magdalene Nielsen**, f. Haagensen, er afgaaet ved Døden Fredag den 7de d. M. paa St. Josephs Hospital, vel forberedt efter Modtagelsen af de hh. Sakramenter. Paa Børns og egne Vegne
J. Nielsen, Skrædermester.

Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

Kirkelig Kalender.

16. Jan. 2. Sønd. eft. H 3 K.	23. Jan. 3. Sønd. eft. H. 3 K.
17. — M. Antonius, Abbed og Bekender.	24. — M. Timotheus, Biskop og Martyr.
18. — Ti. Petri Stol i Rom.	25. — Ti. Pauli Omvendelse.
19. — O. Knud Konge, Martyr.	26. — O. Polykarpus, Biskop og Martyr.
20. — To. Fabianus og Sebastianus, Martyrer.	27. — To. Johannes Chrysostomus, Biskop og Kirkelærer.
21. — F. Agnes, Jomfru og Martyr.	28. — F. Agnes, Jomfru og Martyr (anden Fest).
22. — L. Vincentius og Anastasius, Martyrer.	29. — L. Franz af Sales, Biskop og Kirkelærer.

Den katolske Højskole.

Møde Tirsdag den 18. Januar Kl. 8 Aften.

Cand. Rønnow: Den ældre Middelalders Kunst I. (Nr. 51 og 63 synges).
St. Knuds Skoles Festsal, Stenosgade 4, B. Adgang 10 Øre.

A.C. Foredrag i Studenterforeningen Onsdag den 26. Januar af Domprovst, lic. theol. Martensen-Larsen om »Jorden og Universet«. Medlemmerne kan medtage Gæster.

St. Ansgars Kirke.

Onsdag den 19. Januar Kl. 8¹/₄ læses en stiftet Levitmesse i Anledning af Kong Knud den Helliges festlige Mindedag, hvortil alle indbydes.

Unio, katolsk selskabelig Forening.

Almindeligt Møde Fredag den 21. Januar i Frederiksberg Allé 11.
Enhver katolsk Mand eller Kvinde over 16 Aar kan optages som Medlem. Indmeldelse sker ved Henvendelse til et Bestyrelsesmedlem. Kontingentet er halvårlig 3 Kr. for Herrer over 22 Aar, 2 Kr. for Herrer under 22 Aar og 2 Kr. for Damer.

Katolsk Bogsalg, Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Til Fødselsdagen

1834

1916

den 21. Januar

tillader *Nordisk Ugeblad* sig paa alle danske
Katholikkers Vegne i dybeste Ærbødighed at bringe
den højærværdigste

Biskop Johannes von Euch,
Kommandør af Dannebrog,
en hjertelig Lykønskning.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korshaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund, Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4—6.

Nr. 4.

Søndag den 23. Januar.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — St. Knud. — Danmarks Helgenskare og Danmarks Katholikker. — „Alt dette vil jeg give dig —“. — Vore danske Helgener og Børnene. — Gud elsker en glad Giver. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Nykøbing F. Tyskland. Østerrig. Rom. Syd-Amerika. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

291.

Overbevisning.

Der er faa — om der overhovedet er nogen — der er kommet til Frelseren med inderligere Overbevisning end hin Høvedsmand i Kapernaum, om hvem der fortælles i Dagens Evangelium. Jesus »undrede« sig jo ogsaa over ham og sagde, at han ikke engang i Israel havde fundet en saadan Tro. . . . »Sig kun et Ord« — andet forlanger han ikke af Herren.

Det er det samme Sindelag, vi maa ønske enhver, der kommer til den katholske Kirkes Dør og beder om Adgang til denne »Sandhedens Søjle og Grundvold«, som St. Paulus kalder Kirken i første Brev til sin Discipel Timotheus. Derfor skal ingen begære Adgang til den katholske Kirke uden at ville tage den paa dens Ord i alt, hvad der hører Troen og Moralen til, fordi dens Lære ogsaa er Guds. Hvis man ikke kommer med det Sindelag, maa man hellere ganske lade være at komme; høje og lave, lærde og ulærde, alle maa komme for at lære. Kom ikke til den som paa Prøve, som til en Foredragsaal, hvor

man har Lyst til at høre, hvad der bliver sagt; thi Kirken er Sjælenes store Skole, alle Helgeners Moder og Himlens Forgaard.

Men plag dig paa den anden Side heller ikke med Tanker, om hvor vidt nu din Tro vil holde ud, naar du har sluttet dig til Kirken; det er kun en Indskydelse fra din Fjende for at holde dig tilbage. Han, som har begyndt det gode Værk i dig, vil ogsaa fuldende det; han, som har udvalgt dig, vil være trofast imod dig; læg din Sag i hans Haand, og du skal nok holde ud. Se hen til dem, som før dig har vandret den samme Vej; de frygtede ogsaa for, at deres Tro vilde svigte dem; men da de havde taget det store Skridt, forsvandt al saadan Frygt; de nærede Bekymringer, før de modtog Troens Naade, at de skulde miste den igen, men efter at de havde modtaget den, hørte al saadan Frygt op, undtagen naturligvis den Frygt, der beroede paa deres almindelige, menneskelige Skrøbelighed.

Vær overbevist om i din Fornuft, at den katholske Kirke er en Lærer, sendt fra Gud, og det er nok. Jeg ønsker ikke, du skal træde over til den, før du er det. Hvis du er halvt overbevist, saa bed om en fuld Overbevisning, og vent, til du faar den. Det er bedre at komme hurtigt end langsomt; men det er ogsaa bedre at komme langsomt end skødesløst. Undersøg kun, om Udsættelsen skyldes en Mangel fra din Side, som du kan udbedre. Gud fører os paa meget forskellig Maade; Overbevisning kommer langsomt til nogle, hurtigt til andre; hos nogle er den Resultatet af mange Tanker og Overvejelser, hos andre kommer den som et pludseligt Lys.

Overbevisningen om Kirkens Sandhed kommer ogsaa paa meget forskellige Maader. Hvad der overbeviser en, overbeviser ikke en anden; men den Time kommer, før eller senere, da et Menneske bør være overbevist og tillige er overbevist, og da bør han ikke vente længere, selv om der kunde fremføres endnu en hel Række Beviser for Kirkens Sandhed. I saa Tilfælde er det hans Pligt straks at slutte sig til Kirken, da maa han ikke længere nøle; man skal være omhyggelig med at overveje, men rask til at handle. Det er det, som gør Katholikker saa ængstelige for hans

Skyld; det er ikke saa, at de ønsker, han skal gøre noget overilet Skridt; men da de kender de Fristelser, som den onde Fjende lægger paa vor Vej, nærer de Kærlighedens Ængstelse for hans Sjæl, at han skal naa til det Vendepunkt, som hedder Overbevisning, og passere forbi det og miste sin Mulighed for Omvendelse. Hvis det gaar saaledes, vender den Mulighed maaske aldrig tilbage; det er en Naadegave at blive Katholik; den tilbydes os maaske kun den ene Gang i vort Liv og saa aldrig mere; og hvis vi da ikke griber »den belejlige Tid« eller skønner, hvad »der tjener til vor Fred«, bliver det en Nød uden Lige for os. Hvad skal vi sige, naar Døden kommer, og vi ikke er Katholikker, og det er vor egen direkte og umiddelbare Skyld, at vi ikke er det?

Men hvilken Lykke, om vi i Dødens Stund kan juble: Jeg har mistet Venner, jeg har mistet Verden, men jeg har vundet ham, som giver »mangfoldig igen i denne Verden og i den tilkommende et evigt Liv« (Luk. 18,30).

Kardinal Newman.

St. Knud.

Det var meget glædeligt i Nr. 2 af Ugebladet at læse en Artikel, som vidnede om Kærlighed til og Begejstring for vor nationale Helgen, Martyrkongen Knud. Vi trænger til en Gang imellem at mindes om og takke for, hvad Kristendommen — ved den h. Ansgar — har gjort for os her i vort Fædreland, og hvilke herlige Frugter den har frembragt i den katholske Tid — Frugter, af hvilke Hellig Kong Knud er en af de ypperste.

Men i sin Iver har Baronessen dog overset adskilligt, som er sket og endnu sker, netop til Hellig Kong Knuds Ære, eller Indsenderen har rimeligvis ikke vidst derom, hvorfor det synes formaalstjenligt her at fremdrage dette paa ny.

Først maa dog bemærkes, at i ethvert Land plejer den Helgen, der har været Landets første Apostel, at indtage Hæderspladsen som Landets særlige Værnehelgen, selv

om vedkommende ikke er et af Landets egne Børn. Saaledes den h. Patrick i Irland, skønt han ikke var Irlænder, den h. Bonifacius i Tyskland, skønt han var Englænder, og saaledes ogsaa den h. Ansgar i Danmark, skønt han var Franker. Det er netop et smukt Træk hos de af Kristendommen virkelig gennemsyrede Folkeslag, at hvor højt Nationalitetens eller Patriotismens Fane end holdes, saa anser de dog Religionen, Kristendommen, for Nummer eet, Nationaliteten for Nummer to. Dette er ægte katholsk (almindeligt), det er samme internationale Synsmaade, der kommer til Udtryk i Apostelen Pauli Ord: »Her er hverken Jøde eller Græker, hverken Slave eller fri, hverken Mand eller Kvinde, thi I er alle eet i Christus Jesus.«

Det her sagte skal ikke være en Tilsidesættelse eller Nedsættelse af vor store Martyrkonge, Hellig Knud. Han bliver sandelig ikke og er heller ikke bleven tilsidesat*). Tværtimod! Medens vi kun har een Kirke her i Landet, der er indviet til St. Ansgar, saa er der ikke mindre end 5 Kirker eller Kapeller, indviede til St. Knud. I København har vi det smukke, herligt udstyrede St. Knuds Kapel i Vestervoldgade. I Ringsted er den ny Kirke indviet til St. Knud, bl. a. af Hensyn til det i Nærheden liggende Haraldsted, Mindested for den anden Knud, Knud Lavard. Paa Fyen er Kirken i Svendborg indviet til St. Knud. I Odense er St. Albani Kirke bygget netop paa det Sted, hvor Kong Knud led Martyrdøden, og et særligt Kapel i St. Albani Kirke er indviet til St. Knud. I Jylland har vi en St. Knuds Kirke i Fredericia, hvor St. Knuds Minde altid er bleven holdt højt og helligt.

Maa det ikke allerede ud fra det her nævnte indrømmes, at vi i den korte Tid, siden Grundloven atter har tilstaaet os Religionsfrihed her i Landet, virkelig er kommet ganske godt med og paa en meget smuk Maade har genoptaget de *gamle, danske, katholske* Traditioner, ogsaa hvad Dyrkelsen af den hellige Kong Knud angaar.

*) Dersom det skete *regelmæssigt*, at der i de *fleste* Kirker blev læst sort Rekviemsnesse paa St. Knuds Dag, saa vilde det ganske vist være stødende. Derimod er det nok undskyldeligt, naar det er hændet en eller anden Gang, maaske af en særlig Grund, eller (som det *har* været Tilfælde), naar fremmede eller helt ny Præster kommer hertil, som ikke engang har St. Knud paa deres Kalender (Direktorium).

Og saa er her endnu ikke nævnt, hvad danske Katholikker har gjort for at stifte, restaurere og vedligeholde det smukke St. Knuds Kapel i Kirken Maria Transpontina i Rom.

Ikke heller er endnu bleven nævnt, hvilke smukke fromme Stiftelser der er knyttet til St. Ansgars Kirke i København, netop til Ære for den hellige Kong Knud. Træder man ind i St. Ansgars Kirke, saa ser man ikke blot, hvorledes St. Knud tilligemed St. Ansgar har faaet Hæderspladsen ved Siden af den hellige Jomfru i Kirkens smukke, freskomalede Apsis, men allerede straks indenfor Døren finder man en evigt brændende Lampe foran et gammelt Træsnit af den hellige Kong Knud. Hvert Aar synges der i St. Ansgars Kirke Levitmesse paa St. Knuds Festdag, den 19. Januar, og samme Dag uddeles Renterne af et 10000 Kr. stort St. Knuds Legat: 420 Kr. blandt 12 fattige af de københavnske Menigheder (Enker eller ugifte ældre Personer).

I forskellige af vore Kirker, selv saadanne, som ikke er indviede til St. Knud, holdes der paa hans Festdag en lille Andagt til hans Ære, enten om Morgenen efter Messen eller en lille Aftenandagt. (Se de smukke Bønner: »Den bedende Kristen« S. 720—721). Og naar det kommer til Stykket, kunde der maaske nævnes adskilligt andet endnu, som rundt omkring i vore Menigheder foretages netop til St. Knuds Ære. Der falder mig her endnu en lille Ting ind: det første, man faar Øje paa, naar man træder ind ad Døren til Bispe- og Præsteboligen bag St. Ansgars Kirke i Bredgade, er et stort, smukt Maleri, forestillende Hellig Kong Knuds Martyrdød, straks til venstre indenfor Døren. Og saaledes kunde der maaske som sagt endnu nævnes adskilligt baade af mindre og større Betydning, hvilket altsammen viser, at St. Knud slet ikke savner den Ære, der rettelig tilkommer ham.

Vi ældre Katholikker husker bl. a. saa godt den værdige og storstilede Maade, paa hvilken Hellig Kong Knuds 1000 Aars Mindedag blev fejret 1886 i Odense, hvor der 8 Dage i Træk hver Aften holdtes en St. Knuds Prædiken og paa selve Dagen en Procession, hvori Katholikker fra hele Landet deltog, fra det daværende katholske Kapel

over til Domkirkens Krypt, hvor vi i Forening hyldede St. Knuds Relikvier, trods den gamle Stiftsprovsts afmægtige Protest ved Foden af St. Knuds Martyrskrin. Dersom man har eller let kan skaffe sig Aargang 1886 af Ugebladet, da vil det være en udsøgt aandelig Nydelse at læse Ugebladets Referat heraf.

Nej, Hellig Kong Knud er ikke glemt af de danske Katholikker og vil heller ikke blive glemt. Dette vil selvfølgelig vise sig tydeligere og tydeligere, alt eftersom Katholikkernes Antal tiltager med Aarene rundt omkring i Landet. Lad os haabe, at der kommer den Dag, hvor vi ikke blot som i 1886 paa en 1000 Aars Mindedag, men maaske hvert Aar kan samles ved St. Knuds Grav i Odense. Foreløbig maa vi taalmodig vente til bedre Tider.

Men selv nu kunde der dog gøres *noget*, mener man maaske.

Ja, man kunde jo f. Eks. forsøge hvert Aar paa St. Knuds Festdag at sende i det mindste en lille Deputation fra hver enkelt af vore Menigheder til Odense for der i Forening at fejre vor Nationalhelgens Minde. Saa vilde de, som maa blive hjemme, rimeligvis af sig selv i Aanden slutte sig dertil ved i deres egen Menighed at fejre Festdagen saa godt, som Forholdene tillader det, naar Festen falder paa en Hverdag, enten ved en højtidelig Messe om Morgenen eller ved en lille Aftenandagt til Ære for den danske Martyrkonge Knud, hvis Minde ganske sikkert fortjener at holdes højt og helligt af os, hans aandelige Arvtagere

F. Ronge.

Danmarks Helgenskare og Danmarks Katholikker.

Med Glæde læste jeg Baronesse Rosenørn-Lehns af glødende Fædrelandskærlighed beaandede Artikel om vore danske Helgeners Ihukommelse, Ord, som sikkert giver Udtryk for, hvad de fleste af os tænker.

Ikke mindst de af os Katholikker, som i disse alvorlige Tider atter og atter maa trække Soldatertrøjen paa, lærer at flokkes om vore danske Helgener. Mange af os bærer under Soldaterfrakken St. Knudsmedaillen, som skal erindre os om Aarvaagenhed og Udholdenhed i Bønnen. Lad dens Udbredelse vokse endnu mere; thi intet kan som Bønnen fremme Soldatens Pligtfølelse og Alvor i Tjenestens Udførelse. Naar vi kommer ihu, hvad mange af vore Helgener led ogsaa for Fædrelandet, da lærer vi at fatte, at, hvad der kræves af os, har de mange før os haaret med Taalmod og Troskab mod vort Land. Intet kan som disse Bønner for vort Land og Folk og som Rosenkransens femten hellige Mysterier forkorte Vagternes lange Nattetimer. Selv under Forhold, hvor andre maa gabe af Kedsommelighed, kan disse Privatandagter bringe den katholske Soldat til med Digteren at udbryde:

Tusinde Døgne,
verdslige, søgne,
gyldne for Kød,
kan de vel ligne
een Dag af dine,
som vi dem nød,

naar under Sang, med dit vingede Ord,
Sjælen af By over Stjernerne fo'r?

Saa rigt kan den danske katholske Soldats Militærliv være. Og selv om »Nattens dæmrende Taager har sig paa Engen lagt«, saa, tør jeg paastaa, skal den bedende Skildvags Opmærksomhed nok være i Stand til at fange hver en Lyd. Skulde hans Bøn ikke ogsaa bidrage dertil?

Det er saadanne katholske Soldater, der hører til dem, om hvem det er sagt, at deres Fædrelandsfølelse var slap eller horte. Større og blodigere Uret er ikke forvoldt os i dette Land i vore Dage; men vi siger med Soldaten paa Dybbøl Banker: »Vi vil itt' slip' vor Fanel!«

Hvorfor skulde vi danske Katholikker dog ikke juble over at bo som *danske* Kvinder og Mænd i vort tusindaarige Fædreland, det, der var Virkepladsen for Ansgars og en lang Række andre nidkære katholske Biskoppers Virken? Vort Lands katholske Tid har Navne at opvise paa danske Mænd og Kvinder, hvis Lige det vil falde vanskeligt at finde, og som ikke mindst vor højærværdigste

Biskop har lært os at værdsætte. Vi tænker her paa Mænd som Hellig Kong Knud og Hellig Knud Hertug, paa en Bisp som Absalon, paa Valdemarerne og paa en Kvinde som Dronning Margrethe.

Vi har i Kong Knud den første Drot, hvis Blik for Alvor var rettet imod Lov og Ret i Landet for store og smaa; om end bagtalt fra visse Egne af Landet hyldes han som en af vor Histories største Mænd, og han gav sit Liv som Slutstenen paa den kristne Kirkes Grundlæggelse i Danmark. Med ham havde »den hvide Krist« vundet sin endelige Sejr over det danske Folk.

Saa har vi Knud Lavard, Sønderjyllands Værner og det danske Folks Fører i Kampen mod Syd. Fra en Dronning Dagmars engleblide Sind lyser stadig gennem Folkevisen den katholske Fromheds milde, opmuntrende Smil til hele vort Folk.⁵

Det er atter katholske Biskopper, Abbeder og Lægfolk, der vidner om Sønderjyllands uomtvistelige Danskhed, da Kejser Sigismund krævede deres Udsagn som Grundlag for sin retfærdige Dom i Sagen. Denne Begivenhed bør erindres Side om Side med Franciskanervikaren Anders Globs Virksomhed for at holde Graabrødreklostret i Flensborg helt ud paa danske Hænder, selv da Frederik den Første her tænkte paa en Fortyskning. Dette maa ikke glemmes, samtidig med, at vi med fuld Ret kan pege paa, at Reformationen for Sønderjylland førte med sig den største nationale Skandale i sproglig Henseende, som vor Historie kan opvise.

Vi danske Katholikker kan, hvad vor Historie angaar, uden at blues se den historiske Sandhed i Øjnene, og som vore protestantiske Landsmænd med fuld Ret kan være stolte af deres katholske Fædres Indsats for Landet, kan vi i lige Maade glæde os over, at vore Fædre i de protestantiske Slægtled har kæmpet med lignende Kraft for den samme Sag. Vi forenes jo alle som under et Samlingens Tegn under vort gamle katholske Korsfarerbanner Danebroge, som Millioner af katholske og protestantiske Danskere ned gennem Tiderne har kæmpet under.

Skulde Kirkeklokkerne atter kalde Danmarks unge til Fanerne, da ved vi Katholikker, at vi som vore katholske

Fædre fylkes under den samme Fane, som har vajet i Hundreder af Slag over Johaniterridderne i deres Kamp mod Tyrker og Vandaler. Vi danske katholske Soldater har i de sidste Par Aar sendt mangt et bedende Ønske højt over Kors og Grave til Danmarks Helgenskare, og det er vort Haab, at vore Bønner der mødes med alle danske Katholikkers. Glem ikke eders Trosfæller i Hærens Rækker, særlig hvis Kampens Dag skulde komme.

Lad vort gamle Danebrog vise Vej med sit hvide Kors gennem Solskin som gennem Kamptummel op til ham, der gav sit Liv for os alle og viste, at intet paa Jorden er større end at give sit Liv for det, man har kært. Her gælder det Landet, der rummer de tusinde Hjem, hvori vore kære særdes, og hvor de omtrent fra Barnet i Vuggen til Oldingen ønsker at leve og dø som et dansk Folk.

Skulde Farens Dag komme, da maa vi tro, at i de Øjeblikke, da vi mest trænger til Forbøn, da vil Danmarks Helgenskare være os nær med deres brændende Bøn for Naadens Trone. Og derfor beder vi de nu levende danske Katholikker at slutte Kreds og bede sammen med os til dem histoppe, beder ogsaa dem om at styrke Forbønnens Magt; saa ved vi, at selv hvis vi skulde gaa frem under vort gamle Korsfarerbanner, viede til Døden i Livets sidste Kamp, da var vi ikke ene; thi fra Jord og fra Himmel lød da Raabet om, at vi sejrende maatte drage gennem Dødens trange Porte under det Korsets Mærke, til hvilket der paa Revals Marker, som Legenden saa smukt siger, lød Forjættelsen: »Bærer det højt, da skal I sejre!« Ved Eders Forbøn kan Danebrogene, vajende over Danmarks Ungdomsskare, i vore Øjne komme til at gløde i Mindet som den Martyriets Messelhagel, der ofte ved vore Altre for vore Øjne skjulte Ciboriets hellige Skatte; kun ikke ved Alterets, men ved selve Tronens Fod vilde da den katholske Ungdom, der segnede med Korsets Glans lysende i sine Øjne, kunne se den Herlighed, som intet paa Jord kan lignedes ved.

Dagen kan komme. Derfor beder vi Danmarks Katholikker: Slut Kreds med os og med vore danske Helgener og bed, at ingen af os, der kan komme til at segne paa Valen, maa savne Forbønnens kvægende Trøst i Dø-

dens Time, naar al Verdens hellige Dommer kræver vor Sjæl til Regnskab.

Slagelse i Januar 1916.

N. P. Nielsen.

„Alt dette vil jeg give dig ----“.

Efterfølgende Fortælling af Mgr. Benson bærer ikke paa Engelsk den Overskrift, som den her har faaet i den danske Oversættelse. Den er taget ud af en Samling mærkelige Historier, et lille Selskab Præster i Rom fortæller hinanden en Række Aftener. Den hedder kun Pater Rektors Historie og er et udmærket Eksempel paa Mgr. Bensons mærkeligt fængslende Stil og ypperlige Fortælleevne.

»Det er næsten tredive Aar siden,« fortalte Pater Rektor, »at følgende hændte mig. Jeg havde dengang været Præst i tyve Aar og var ansat i en lille By i Syd-England. Jeg stiftede der Bekendtskab med en katholsk Familie, som ejede en stor Herregaard omtrent 12 Kilometer uden for Byen. De var ikke særlig ivrige i deres Tro, men havde dog et Huskapel, hvor jeg somme Tider læste Messe om Søndagene, naar jeg kunde slippe hjemme fra sent om Lørdag Aften.

Paa et af disse mine Ophold traf jeg der for første Gang en Kunstner, hvis Navn var og stadig er meget berømt i England. Det er ingen Nytte til at nævne hans virkelige Navn, jeg vil kalde ham Jackson. Han gjorde et overordentlig ubehageligt Indtryk paa mig, uden at jeg dog kunde give nogen Grund derfor. Han var en høj Mand, noget bleg, med brunt, krøllet Haar. Han var altid meget smukt klædt med en svag Duft af Parfume over sig; hans Tale var baade vittig og aandrig, og han kunde sige de mest overraskende Ting, paa een Gang ypperlige og lidt vovede; og dog var han altid i sin Tale den fuldkomne velopdragne Herre. Mod mig var han bestandig meget venlig, ja han syntes at gøre sig stor Umage for at vise sig baade høflig og hjertelig overfor mig, men dog kunde jeg ikke udstaa ham. Jeg søgte at skjule denne Følelse, og det lykkedes mig ogsaa ganske godt, som De vil faa at se.

Jeg undrede mig over, at han ingen Spørgsmaal kom med angaaende vor Tro eller vore Ceremonier. De ved, det er noget, saadanne Folk i Regelen gør; de erklærer, at de beundrer vor Gudstjeneste og dens Værdighed. Om Aftenen spillede og sang han ganske ypperligt, mest højtidelige eller rørende Sange.

Næste Morgen overværede han min Messe, men jeg tænkte ikke noget videre ved det. Det er noget, Gæster i katholske Hjem meget ofte gør. Om Aftenen rejste jeg tilbage til min Gerning. —

Jeg tror der gik fem—seks Uger, før jeg traf ham igen, og det var alter paa det samme Sted. Jeg kom langt ud paa Eftermiddagen, og Husets Frue skænkede The til mig alene, og da vi sad sammen i Spisestuen, fortalte hun mig, at Hr. Jackson igen var kommen. Til min store Ærskelse tilføjede hun, at han havde fortalt, at han satte stor Pris paa mig og til Dels var kommet derud i det Haab at træffe mig. Hun vedblev en Tidlang at tale om ham og fortalte, at tre til af hans Malerier var bleven købt af den franske Salon, og til sidst sagde hun, at han var bleven katholsk døbt og opdraget, men ikke i mange Aar havde levet efter sin Religion. Dette sidste havde hun først for nylig faaet at vide.

Naa, dette forklarede en hel Del; men jeg var ganske forvirret og vidste ikke, hvorledes jeg skulde optræde. Dog hun fortalte noget mere om Manden, og jeg følte Medynk med ham og besluttede, at jeg ikke vilde forandre noget i min Optræden overfor ham. Af hvad hun sagde, sluttede jeg, at det muligvis kunde lykkes mig at vinde ham tilbage. —

Lad mig nu fortælle Dem lidt om hans Malerier. Jeg havde set dem mange Steder og endnu flere Gengivelser af dem, da alle og enhver dengang havde dem, og de var meget karakteristiske.

Deres Emner var overordentlig simple og uskyldige, ofte religiøse: et Barn paa Vej til sin første hellige Kommunion, en Ridder paa en ensom Landevej, en Dreng, som varmer sine Hænder ved Ilden, en bedende Kvinde. Der var ikke en Streg, ikke en Farve i dem, som man kunde have noget imod og — dog var der noget demoraliserende ved dem. Jeg forstaar mig ikke paa Kunst;

men der behøvedes ingen Kunstsans til at se dette. Jeg forstod det ikke den Gang, og jeg forstaar det ikke nu; men saaledes forholdt det sig. Jeg kan ikke beskrive deres Virkning paa mig; men jeg ved, at mange andre følte det samme, og jeg tror, at den Maade at male paa ikke er ualmindelig i den franske Skole. —

Da jeg gik ned ad den lange Korridor, forsikrer jeg, jeg slet ikke tænkte paa denne Egenskab ved Manden. Jeg tænkte blot paa, om jeg kunde være noget for ham, men i det Øjeblik, jeg traadte ind og traf ham alene ved Kaminen, kom den forrige Fornemmelse straks op i mig igen.

Hans Personlighed var nøjagtig lig hans Malerier. Der var ikke noget Træk i hans Ansigt, man kunde pege paa og sige, at det røbede hans Karakter. Det var et skægløst, klogt Ansigt, med kraftige Træk og et kunstnerisk Udseende; hans Haand, mærkede jeg, da han trykkede min, var fast og slank og kraftig. Og dog — det gøs helt igennem mig. Jeg syntes, han var en Slags Djævel.

Jeg gjorde dog atter mit yderste for at skjule denne Følelse, mens vi sad og talte sammen, indtil Middagsklokken ringede, og det lykkedes mig ogsaa, om end kun med stor Møje. Engang, da han lagde sin Haand paa min Arm, var jeg lige ved at støde den ned, saa stor Rædsel voldte det mig.

Jeg sad ikke i Nærheden af ham ved Bordet; der var mange til Middag den Aften, men vor Vært var ikke rask og gik tidlig til Ro, saa denne Kunstner og jeg sad, efter at han havde sunget en Timestid i Salonen, og talte sammen i Rygeværrelset til langt ud paa Natten, og stadig væk blev min Rædsel større og større; jeg har aldrig haft saadanne Følelser hverken før eller senere. Jeg er i Almindelighed meget rolig; men jeg kunde den Aften med Nød og næppe blive siddende paa min Plads. Et Par Gange kom den Tanke op i mig, om det ikke var min Pligt kort og godt at fortælle ham, hvad jeg følte, og saa — — — ja, det lyder vel taabeligt — og saa forbande ham som en uren og fordærvet Skabning, der havde mistet Troen og Naaden og al Ting og stod paa Randen af den evige Ilds Afgrund. .

Naa, Gud ske Lov, at jeg ikke gjorde det!

Til sidst kom det ud, at jeg vidste, han havde været

Katholik. Jeg fortalte ham ikke, hvorfra jeg vidste det, men han kunde maaske selv tænke det. Skønt jeg kunde jo have faaet det at vide ad mange andre Veje.

Han syntes meget overrasket — ikke over, at jeg vidste det, men at jeg behandlede ham, som jeg gjorde. Det syntes, han havde mødt megen Uvenlighed fra Præsters Side, som vidste det.

Naa, for ikke at trække Historien for længe ud — før jeg næste Dag rejste, havde han bedt mig om engang at besøge sig i hans Hjem i London, og det var paa en Maade, saa jeg mærkede, at han mente det.

— — —

Det var den følgende Maj, et halvt Aar efter, at jeg opfyldte mit Løfte.

Det kan have været Indbildning, det kan have været Ideassociation, men Huset med dets Skønhed, dets fine Smag og dets fordærvede Asmosfære fyldte mig næsten med Rædsel. Og dog var der ikke noget bestemt, som kunde give Anledning til det. Der var ikke et Maleri, saa vidt jeg kunde se, som selv en Præst kunde have noget at indvende imod. Der var et langt Galleri, der begyndte lige ved Hoveddøren; det var paa Gulv, Vægge og i Loftet dækket af smaa Felter af Egetræ, og med Malerier paa begge Sider, hovedsagelig, tror jeg, af den samme franske Skole, om hvilken jeg allerede før har talt. Der var et udmærket fint Krucifiks i den ene Ende af Galleriet, men endog det syntes paa en eller anden underlig Maade at være besmittet.

Han modtog mig i sit Arbejdsværelse. Paa et Staffeli stod et stort Maleri, paa hvilket han arbejdede; det forestillede Jomfru Maria paa Vej til Brønden i Nazareth, ganske fortrinligt og dog forfærdeligt. Jeg kunde næppe holde mine Øjne fra det. Det var næsten færdigt, fortalte han mig. Og saa var der hans store Klaver, som stod op imod Væggen.

Naa, vi satte os ned og talte sammen, og før jeg forlod ham den Aften, vidste jeg alt. Det var ikke som Skriftemaal, han fortalte mig det, og Historien blev almindelig bekendt efter hans Død ikke lang Tid efter; men dog vil jeg ikke fortælle mere, end at alt, hvad jeg havde følt ved ham, blev fuldstændig bekræftet, ved hvad jeg hørte. En

Del af det, som Verden ikke fik at høre, vil kun synes at være af Vigtighed for en Præst: det var hans egen Sjæls Historie, bortset fra hans Gerninger, Historien om hans overmodige Foragt for Lys og Advarsler. Og jeg hørte ogsaa Ting, som jeg ikke engang nu kan udholde at tænke paa. . . . .

Før jeg forlod ham, overtalte jeg ham til at gaa til Skrifte. Manden havde ikke et eneste Øjeblik mistet sin Tro, saa vidt jeg kunde skønne. Jeg forstod af Smaating, som jeg ikke engang kan antyde, at han selv i sine værste Øjeblikke med den ubarmhjertigste Klarhed havde vidst, at alt sammen var sandt. Naaden havde faaet Overtaget, især i den sidste Tid, og han var syg af sit Liv. Selvfølgelig havde han prøvet paa at kvæle sin Samvittighed, men ved Guds Naade var det ikke lykkedes. Jeg kan ikke tænke mig anden Grund end den, at der ingen Ende er paa Guds forbarmende Kærlighed; men jeg har kendt mange Sjæle, ikke halvt saa slette som hans, der mistede deres Tro og al aandelig Sans uden Haab om nogen Sinde at vinde dem tilbage igen. . . . .

Her maa jeg nu udelade en stor Del. Han gik ikke til Skrifte hos mig, men hos en Karthøjsjer, efter at have holdt Eksercitier. Jeg behøver ikke paa dette Punkt af Fortællingen at gaa i Detailler, men kan godt springe et halvt Aar over. (Sluttes.)

Vore danske Helgener og Børnene.

I Tilslutning til de foregaaende Artikler om Andagten til vore danske Helgener vilde jeg gerne fremkomme med nogle faa Bemærkninger. —

Selvfølgelig bør vi arbejde paa at vække Interessen for vore egne Helgener. Og hvad vi voksne ikke synes, vi formaar at udrette i *Praksis*, fordi vi maaske ikke »er vænnet hertil fra Barndommen af,« det bør vi indprænte vore Børn, og derigennem os selv.

Jeg er overbevist om, at hvis det ret stod os klart, hvilken uhyre Betydning Andagten til de lokale Helgener

har for vor aandelige Udvikling, vilde vi alle som een flokkes herom.

De af os, som har levet ved en eller anden Helgens Mindested, ved, hvilke Dybder af Rigdomme der findes i disse Minder, ved, hvorledes Stedet er beaandet af paa-gældende Helgens Liv, og hvorledes denne »hellige Paa-virkning« ikke kan andet end sætte sit Spor paa det religiøse Gemyt.

Dér bærer hvert andet, tredje Menneske Helgenens Navn. Bygninger, Kirker, Gader, Foreninger bærer Navne, der minder om vor Helgens jordiske Tilværelse. Kunsten har forevigt dennes Liv. Og ude i Naturen vil et Træ, en Kilde, en Mark, et Bjerg, en Grotte fortælle os mangt og meget om Egnens store Forbillede, fortælle om et rent, pletfrit og helligt Liv.

Børnene indsuger gennem alle Omgivelser Beundring for den store Mand eller Kvinde, som har levet der før dem. Og i Kirken vil de lære, at deres Helt ogsaa var en Kirkens Mand, en Helgen.

Paa disse hellige Steder saas der en rig Sæd i fromme, modtagelige Barnehjerter, en Sæd, som ofte kommer til at bære mangfoldig Frugt i Manddomsaarene.

Historien vrimler af Beviser herpaa.

Er det ikke den h. Franciscus's Forbillede, som har skabt de mange franciskanske Helgener?

Og var det ikke Samlivet med Helgener i Barndoms-aarene, der fik Jeanne d'Arc til at udrette, hvad hun gjorde? Hendes Barndoms lyseste Drømme var Samlivet med St. Kathrine, St. Margrethe og St. Mikael. Og senere blev det deres Stemmer — hendes »Raad«, som hun kaldte dem — der hjalp hende med Udøvelsen af hendes store Daad.

Det er ikke nok, at vi fortæller vore Børn om vore Helgeners Liv og giver dem Helgenbilleder i Form af Bogmærker og Vægprydelser. Nej, vi bør føre dem hen paa de Steder, hvor de har levet, og vise dem deres Minder (Odense, Ringsted, Haraldsted). Vi bør lade dem lægge Blomster og brænde Lys foran deres Statuer, lære dem at ofre lidt af deres Spareskillinger til deres Helgens Ære, bede Novener med dem til Helgenens Festsdag — den Helgen, hvis Navn de bærer. Og denne Dag skal være Børnets Festsdag (frem for Fødselsdagen). Jeg synes ogsaa, at for de københavnske Børns Vedkommende burde disse jævnlige besøge St. Knuds Kapel, hvor vor Nationalhelgen æres paa den smukkeste Maade, ikke mindst 10. Juli, naar den hellige Relikvie æres.

Kort sagt, vi skal lade dem »leve sig ind« i deres fromme Forbilleders Tilværelse.

Faa Begivenheder i Historien sætter Børnenes Fantasi

mere i Bevægelse end Begivenhederne i Haraldsted og Odense. I Haraldsted vil de uden Tvivl »lede efter Kilden« og »sørge over Ruinen«, der kun er Ruin. I St. Bent vil Knud Lavards Skrinlæggelse staa levende for dem, og i Krypten i St. Knuds Kirke i Odense vil Martyrdødens Glans begejstre dem, og med dyb Ærefrygt vil de betragte Knud Konges hellige Levninger.

Barnesjælen er langt mere modtagelig for Religion og religiøse Minder, end vi Danske i Almindelighed er tilbøjelige til at tro.

Før dem hen til de hellige Steder, ikke een Gang, men mange Gange. Hold Valfarter med dem paa bestemte Mærkedage i Helgenernes Liv.

Lær dem ogsaa at lade læse Messer paa deres Helgens Dage.

Saa i deres Hjerter Ærbødighed for de danske Helgener først og fremmest. Og Høsten vil allerede i næste Generation sikkert blive rig og mangfoldig. *E. B.-J.*

Gud elsker en glad Giver.

Naar vi i »Nordisk Ugeblad« læser, at vor højærværdigste Biskop har været i denne eller hin By for at indvie en Kirke, hvor Gud kan æres eller tilbedes paa samme Maade, som vore Forfædre igennem Aarhundreder har gjort, da føler vi alle Glæde og Stolthed derover. Men Haanden paa Hjertet — hvor mange af os rejser Spørgsmaalet om, hvorledes det har været muligt at skaffe Midler hertil, og hvorledes det skal gaa med Midlerne til Kirkens Drift? I denne Retning er vi danske Katholikker sorgløse som Børn!

Ringer Kirkens Klokker os paa de store Festdage sammen til Højtid, da glædes vi alle over, saa smukt vor lille Kirke er pyntet, og frydes over det straalende Lyshav, der omgiver Alteret i Kirken. Men hvem bestrider Udgifterne hertil?

Ja, i Sandhed sorgløse som Børn har Størstedelen af de danske Katholikker hidtil stillet deres Krav overfor Kirken og dens Mænd! Vi har hidtil kunnet gøre det, fordi Missionen her i Landet har haft formaaende Velyndere i katholske Lande. Men nu er med Krigen — paa dette Omraade som i saa mange andre Forhold — alt med eet Slag forandret; Midlerne fra de krigsførende Lande til Missionen herhjemme flyder mere sparsomt, og det er en absolut tvingende Nødvendighed, at vi vækkes til Omtanke, og at vi alle — hver især efter Evne — giver vor Skærv til Kirkernes Drift, saafremt vi ikke vil, at et halvt Aarhundredes

store Arbejde i Kirkens Tjeneste her i vort Fædreland skal mindskes i sine Frugter.

4 Gange om Aaret, paa St. Ansgars Festen (30. Jan.), St. Josefs Festen (14. Maj), Marias Optagelse (20. Aug.) og Rosenkransfesten (1. Oktober), kalder Biskoppen paa vor Støtte, og vi maa i disse tunge Tider, hvor Størstedelen af Europa er segnefærdig under Krigens Rædsler og Byrder, ogsaa bringe det Offer, Kollektterne paabyder os, først og fremmest, fordi det er vor Pligt, men ogsaa som et Taksigelsesoffer, fordi vi her hjemme skaanes for Krigens Gru og Elendighed.

Vor højærværdigste Biskop fyldte den 21. Januar 82 Aar, og bedre og mere velkommen Gave kan vi ikke give vor Hyrde end at yde Kollekten den 30. Januar saa stor Støtte som muligt, saa at han kan se, at det Værk, han har viet sit Liv, nu er naaet saa meget frem, at det ikke falder omkuld ved den første Storm, og at han, naar engang Afskedstimen slaar, med den gamle Simeon kan sige: Herre, nu lader du din Tjener fare i Fred; thi mine Øjne har set, at du har velsignet mit Livs Gerning.

Kære Læsere! Vil du ikke være med til, foruden at gøre din Pligt, samtidig at berede Danmarks første Biskop efter Reformationen denne store Glæde?

Lad os alle som een give Svaret den 30. Januar.

Aalborg, i Julen 1915.

Jean Dupont.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Ogsaa her i Landet er der nu dannet en Indsamlingskomité til Støtte for det nødlidende Polen. Det hedder i det udsendte Opraab: »Forfærdelige Ulykker har i denne Krig ramt Polens Folk. Dets Sønner kæmper under tyske, russiske og østerrigske Faner, Broder mod Broder; Byer og Landsbyer er hærgede, kristne og jødiske Gudshuse sammenskudte, Marker og Haver ødelagte; hjælpeløse Børn og Kvinder er udsatte for de største Lidelser. Kun naar en mægtig Bølge af menneskelig Medlidenhed rejser sig, er det muligt at bringe Lindring og nyt Haab til den ulykkelige Befolkning. I flere Lande er der gjort Skridt for at skaffe Hjælpen frem, og vi undertegnede er traadt sammen for at samle, hvad der i vort Land maatte være Villighed til at yde til dette Formaal. Vi vil gøre os den yderste Flid for, at de Midler der stilles til vor Raadighed, vil komme lidende til Del uden noget som helst politisk, nationalt eller religiøst Hensyn.« Dette Opraab er underskrevet af flere kendte Mænd og Kvinder,

deriblandt Biskop von Euch, Sjællands Biskop Ostenfeld, Professor Heiberg, Professor Hannover, fhv. Finansminister Neergaard, Baronesse Stampe Charisius og Frøken Johanne Stockmarr.

— Paa den franske Skole paa Østerbro gav fh. kgl. Skuespiller *Carl Meyer* i Lørdags en Underholdning til Fordel for belgiske Børn. Sagen blev omfattet af Eleverne med levende Interesse. Og der indkom ved frivillige Bidrag — 100 Kr.

— Paa Højskolen holdt Hr. Kandidat *Rønnow* i Tirsdags et langt og interessant Foredrag om den første Middelalders primitive og naive Kunst. Om 14 Dage fortsætter han sin interessante Fremstilling af kirkelig Kunst og vil da støtte sit Forsdrag med Lysbilleder.

Nykøbing F. Som Læserne maaske ved, er i adskillige Aar det hellige Messeoffer her snart blevet frembaaret i et Rum paa Sukkerfabrikken, snart i en Sal i et eller andet Hotel — i Mangel af et passende og fast Lokale. I de sidste to Aar har jeg regelmæssig læst Messen i en Sal i Jernbanehotellet i denne By, et ganske ordentligt Lokale, men naturligvis paa Grund af Forholdene i adskillige Henseender lidet tilfredsstillende. Da der findes et stort Antal Polakker paa Falster og Møen — mere end 2000 — som jo bor langt fra Kirken i Maribo, har det længe været vort Ønske at imødekomme disse paa en mere tilfredsstillende Maade end ved den enkelte Søndagsmesse i et Hotel eller lignende Sted. Med mine overordnede Tilladelse begyndte jeg derfor allerede for nogen Tid siden at arbejde paa at skaffe Polakkerne i denne Egn Muligheden for at have en Præst med fast Bolig i deres Nærhed og et virkeligt, stadigt Kirkerum. I Nærheden af Stationen og Hospitalet laa der en stor Bygning, som vilde egne sig godt til kirkeligt Brug; men den maatte forandres ikke saa lidt, og det vilde koste mange Penge. Ejeren af Huset tilbød dog at ville bære alle Udgifter ved Forandringerne, hvis vi vilde leje Huset for et Tidsrum af mindst tre Aar. Men hvorfra skulde Pengene komme saa vel her til som til Kapellets Udstyrelse og Drift og en Præsts Lønning? Dette Spørgsmaal blev dog hurtigt besvaret. Jeg henvendte mig til Direktionen for Sukkerfabrikken, som viste sig overordentlig imødekommende. For de første tre Aar lovede Fabrikken at ville betale en vis Del af den aarlige Leje. Endvidere var Direktionen saa fornøjet ved at have en Præst for Polakkerne i nogenlunde Nærhed, at de ogsaa tilbød at hjælpe til ved Indretningen af min tarvelige lille Bolig. Arbejderne begyndte saa straks, og kort før Jul var alt færdigt. Kapellet er en stor Sal, 14 m lang og $8\frac{1}{2}$ m bred, med et lille Sakristi og

et lille Kammer til Skriftemaal. Til Præsten er der en større Stue og to Kamre. Saa har vi da holdt en herlig Jul med vore gode Polakker her i Nykøbing. I Midnatsmessen deltog 150 Polakker og en stor Mængde Danskere, og ved de andre Messer og Vesperen var Kapellet ogsaa fyldt. Her bliver nu for Fremtiden hver Søndag stille Messe Kl. 8, Højmesse Kl. 10 og Vesper Kl. 11½. Paa Hverdage er her stille Messe Kl. 6½ og sakramental Velsignelse hver Lørdag Aften Kl. 7. En inderlig Tak skal her udtales til vore forskellige Velgørere, især til Direktionen for Sukkerfabrikken og Polakkerne, men ogsaa til adskillige andre. Nytaarsdag har jeg ofret det hellige Offer for alle disse. — Begyndelsen er gjort her i Byen, men — heller ikke mere. Her er Trang til mange Ting baade til Kapellet og til hele Virksomhedens Fremgang og Vækst, hvorfor Gaver vil blive modtaget med Taknemmelighed.

P. Janssen, Bispegade, Nykøbing F.

Tyskland. Lige før Jul, den 23. December, fejrede Biskoppen af Trier sit 50-aarige Jubilæum som katolsk Præst. Biskop *Michael Felix Korum* blev født i 1840 i Elsass; han gjorde sine theologiske Studier i Innsbruck og virkede efter sin Præstevielse som Professor ved Seminariet i Strassburg og som fransk Domprædikant. Senere forfremmedes han til Domherre i Strassburg, og d. 14. Aug. 1881 besteg han Bispestolen i Trier. Han er, baade hvad Alder og Bispeværdighed angaar, den ældste af Tysklands nuværende Biskopper. Den Hellige Fader, Pave Benedikt XV, udmærkede Jubilaren ved en overmaade hjertelig Haandskrivelse med varm Ros for hans usvigelige Hengivenhed mod den Apostoliske Stol og for hans nidkære Hyrdegerning. Som yderligere Paaskønnelse herfor hædredes Biskop Korum ved Palliet, som han fik overrakt af Kardinal v. Hartmann af Köln.

Østerrig. Om den nylig (27. Novbr. i Fjor) afdøde Kardinal Bauer, Fyrst-Ærkebisp af Olmütz, fortælles det, at han ligesom Pius X var Søn af beskedne Bønderfolk. Pius X sagde da ogsaa, den Gang han udnævnte Mgr. Bauer til Kardinal: »Det er den ene Bondesøn, der ærer den anden!« Der var for øvrigt mere end eet Ligheds punkt mellem de to Mænd af Folket: de var først og fremmest grundfæstede i den kristne Lære og havde en sand Afsky for alle den Slags Lærde, som under Paaskud af Tolerance forkynder en formindsket eller forvansket Sandhed. Kejser Frans Josef havde gennem sin Udsending i Rom foreslaaet Pius X andre Kardinallemner, men Paven huskede, hvor fortrinligt den daværende Pastor Bauer havde forstaaet at kæmpe imod den berygtede *Los von*

Rom Bevægelse, medens han endnu kun var Seminariefors­tander i Olmütz. Mgr. Bauer besad en Apostels Nidkæ­r­hed og gæve Mod. Stod Kirkens Værdighed paa Spil, kunde intet standse ham. I de Tider, da Modernismen med fuld Kraft foer frem i Bøhmen og Mähren, fik hans Præsteskab at føle, at han satte Lærens Renhed over alle andre Hensyn. En Gang havde der saaledes til Præ­steviel­se indfundet sig 38 unge Mænd. Mgr. Bauer eksa­mi­nerede dem, talte med dem og — bortsendte Dagen før Ordinationen 27 af dem, da han ikke fandt dem tilbørlig befæstede i Tro og Lære. — Da Krigserklæringen til Ser­bien stod paa Tapetet, var Kardinal Bauer den eneste Mand i den østrigske Rigsdag, der vovede at opfordre Regeringen til at gøre sig sit mægtige Ansvar klart. I samme Tale fordømte han aahent de Mænd, der i Østerrig tilskyndede til den usalige Krig. Ogsaa paa dette Punkt lignede han Pius X; hans Ord var omtrent de samme, som denne skrev i sit berømte Brev til Kejser Franz Josef. Man tager næppe fejl, naar man om ham siger som om Pius X: »Kri­gen dræbte ham.« Han lagde intet Øjeblik Skjul paa sit Syn paa den. I Kardinal Bauer har det Hellige Kol­le­gium mistet et af sine mest klartseende Medlemmer og Østerrig en af sine bedste Raadgivere.

Rom. Hans Hellighed har den 2den Januar givet Au­diens til Ærkebisp­en af Besançon, Mgr. Gauthey, der havde den Ære at overrække ham sit Værk om den salige Marguerite-Marie d'Alacoque. Mgr. Gauthey har i tolv Aar arbejdet utrætteligt paa at opspore enhver Detalje, ud­forske enhver Kilde og prøve enhver nok saa lille Straale, der kunde kaste Lys over den saliges Liv, saa det nu fo­religgende Værk maa betragtes som udtømmende.

— Kardinal Gasparri har paa den Hellige Faders Vegne sendt en Skrivelse til Mgr. Dubourg, Ærkebisp af Rennes, med en Gave paa 5000 fr. til Hjælp for de af Stif­te­ts Børn, der er blevet faderløse ved Kri­gen. Kardinalen minder om, at Kirken til alle Tider har været de faderløses Beskytter, og at alt, hvad det borgerlige Samfund ud­øver af saadanne og lignende Barmhertighedsgerninger, har det lært af Kirken. Endvidere udtaler Kardinalen den Hellige Faders Haab om, at ogsaa Bisperne af de andre Stifter vil skride til Oprettelsen af Hjem for de ved Kri­gen saa haardt ramte Børn i Lighed med, hvad Mgr. Dubourg har begyndt.

— *Osservatore Romano* skriver: Til Trods for vort kate­goriske Dementi forleden vedbliver nogle Aviser stadig at give deres Læsere Efterretninger om en Virksomhed, som den Hellige Stol skulde være i Færd med at udfolde, sær­lig i Schweiz, i den Hensigt at formaa Quadruple-Enten-

temagterne til at gaa ind paa en saakaldt tysk Fred; ligeledes angaaende foregivne Udtalelser, der tillægges den Hellige Fader (f. Eks. den, at »hvis Ententemagterne havde varet tilbøjelige dertil, saa havde Fredsforhandlingerne allerede nu kunnet tage deres Begyndelse«), og Uenigheder, der skulde gøre sig gældende imellem højtstaaende Medlemmer af den romerske Kurie i Henseende til Bedømmelsen af den nuværende internationale Situation. Vi er bemyndigede til paa den mest afgørende Maade atter at erklære, at alle disse Efterretninger er fuldstændig falske og tendentøse, og vi nedlægger Protest imod dette uværdige og uredelige Bagvaskelsessystem overfor den Hellige Stols Gerning.

— Igennem samme Avis meddeles det, at den Hellige Stol paa sin Forespørgsel til den Apostoliske Delegerede i Konstantinopel har modtaget tilfredsstillende Efterretninger om Patriarken af Jerusalem, Mgr. Camassei.

— *Acta Apostolica Sedis* for 21de December meddeler et Brev fra Pave Benedikt XV til Kardinal Rechelmy og de andre piemontesiske Bisper i Anledning af deres Aarsmøde, ved hvilket de har vedtaget en kollektiv Resolution, som Paven i sin Skrivelse i høj Grad bifalder. Resolutionen gaar ud paa, at Præsterne skal nægte Kommunionen til de Personer, der fremstiller sig ved Kommunionbordet i en Klædedragt, som »bærer Præget af den Letfærdighed, som de fordærvede Sæder tillader, men som Blufærdigheden ikke taaler, og som Kirken ganske og aldeles fordømmer, fordi Kirken fordrer, at de hellige Ting omgaaes paa en hellig Maade.«

— Samme Nr. af *Acta* indeholder et Dekret fra det Hellige Officium (Afdelingen for Aflad), der tilsteder, at man paa en hvilken som helst Tid af Aaret (dog kun een Gang aarligt) kan vinde de Aflad, der ved Dekret af 15de Maj 1915 er knyttet til Andagtsøvelser og Bønner, som man foretager 15 Dage i Træk til Ære for St. Domingo.

— Den engelske Kardinal, Benediktinerabbeden Gasquet, Formand for Vulgatarevisionen, tog paa sidste St. Stefansdag sit »Diakoni«, *Santa Maria in Portico*, i Besiddelse. En stor Kreds af Roms kirkelige og diplomatiske Spidser ligesom ogsaa Repræsentanter for den romerske Adel havde givet Møde. I en meget interessant Tale mindede Kardinalen om de store Navne, bl. a. Kardinal Howards, der var knyttede til Kirken. Særlig dvælede han ved Mindet om den fromme Kvinde, St. Galla, der havde grundlagt Kirken. Hun var selv af romersk Patricieræt og nær beslægtet med Ætten Anici og altsaa med sin store samtidige, St. Benedikt. Kardinalen fremhævede hendes Andagt til St. Stefan; hun havde til Protomartyrens Ære

bygget Kirken og Klosteret St. Stefano, ogsaa kaldet »Gallas Hus«, beliggende nær ved Vatikanet, og hvor i mange Aarhundreder Kortjenesten varetoges af St. Benedikts Munke. Endelig talte Kardinalen med stor Inderlighed om Guds Moder, til hvem Kirken er indviet under Titelen *Romanæ portus securitatis* (den romerske Sikkerheds Havn). Han henviste til det ærværdige Mariabillede, i hvilket Gud har nedlagt undergående Kraft, og opfordrede til med Tro og Udholdenhed at ty til Guds Moders Forbøn: »Thi har der nogen Sinde været en Tid, hvor det romerske Folk havde Grund til at vise sin Tillid og sin altid levende Andagt til dette hellige Billede for at opnaa Beskærmelse for den katholske Verdens Hovedstad, da er det just den Tid, vi nu oplever, i urolig Forventning om denne rædselsfulde europæiske Krigs Ophør, idet Rettens Magt vinder en fuldkommen Sejr over Magtens brutale Ret.«

— Om en af de sidst udnævnte seks Kardinaler, Kardinal Tonti, giver en af vore danske Præster, som har kendt ham i mange Aar, følgende interessante Efterretninger: Kardinal Giulio Tonti fødtes for 70 Aar siden i Rom. I 1873 var han konstitueret som Vicerector ved Propagandakollegiet, men blev snart efter ansat som Sekretær ved Nuntiatoret i Paris og Lissabon. Under Opholdet i sidstnævnte By gjorde han — vistnok i 1890 — en længere Rejse og var i Stockholm, Fredericia, Horsens og København for at besøge forskellige fra Propagandaen udgaaede Præster. Kort efter blev han udnævnt til Titularærkebiskop og udsendt som Nuntius til Venezuela, hvorfra han siden forflyttedes til Brasilien, hvor han fik et Konkordat i Stand mellem det Land og Pavestolen. Senere blev han Nuntius i Lissabon, hvor han jo var kendt med Forholdene. Han kom til Landet før Kongemordet og Republikkens Indførelse, men tog derefter til Rom for at vente paa Forholdenes Udvikling. Nu er han Kardinal og forbliver sikkert som saadan i Rom.

— Endelig er Regnskabet for Udstillingen i Rom i 1911 blevet forelagt Offentligheden. Det udviser et Underskud paa 12 Millioner Lire for den romerske Udstillings Vedkommende og $4\frac{1}{2}$ Millioner for de andre Byers, hvor der ogsaa samtidig var Udstillinger. Som Undskyldning for det store Underskud anføres daværende Sommers usædvanlig store Hede. To andre Omstændigheder nævnes ikke: at Udstillingen ogsaa skulde være en Mindefest for Roms Erobring af Piemonteserne, og at daværende Borgemester Nathan paa den lumpneste Maade fornærmede Paven, hvilke to Ting sikkert har holdt hundrede Tusinde Katholikker fra at besøge Rom just det Aar.

Syd-Amerika. Et Konsistorialdekret meddeles, ved hvilket der i Brasilien oprettes et nyt Bispedømme, Sobral, der udskiller den østlige Del af Stiftet Fortalexa. Det er en interessant Kendsgerning, at Brasiliens Bispedømmer i Løbet af faa Aar er steget i Antal fra femten til henved fyrre. Denne Oplomstring skriver sig fra de Besøg, som daværende Nuntius, nu Kardinal Tonti aflagde i de brasilianske Stifter.

Kollekten

for *Peterspenge* i de københavnske Kirker paa Nytaarsdag indbragte følgende: St. Ansgar 64,60, St. Mariæ 31,60, St. Annæ 20,00, St. Andreas 32,00, St. Knud 13,00, St. Josef 23,00, Jesu Hjerter 106,85, Immaculata 12,00, Amalievej 5,06, Tilbedelseskirken 7,14, ialt 315,19.

Kollekien

til Fordel for de *afrikanske Missioner* paa Hellig tre Kongers Dag indbragte følgende: Aalborg 6,57, Aarhus 7,46, Esbjerg 1,70, Fredericia 15,00, Helsingør 3,61, Horsens 9,59, Kolding 4,00. København: St. Ansgar 34,28, St. Mariæ 20,40, St. Annæ 7,30, St. Andreas 18,23, St. Knud 6,00, St. Josef 17,00, Jesu Hjerter 56,15, Immaculata 5,00, Amalievej 7,65, Tilbedelseskirken 7,14. Køge 7,00, Maribo 10,00, Nyborg 1,70, Odense 8,00, Randers 17,25, Ringsted 5,00, Roskilde 6,00, Silkeborg 5,00, Slagelse 15,32, Svendborg 5,10, Vejle 5,00, ialt 312,45.

Kollekt for den danske katolske Kirke.

Søndag d. 30. Januar holdes den af det Apostoliske Vikariat foreskrevne **Ansgarius-Bonifacius Kollekt** i alle Kirker og Kapeller til Bedste for vore mest trængende kirkelige Institutioner.

En Hønes Liv.

De seks Skoler, hvorfra der slet intet Svar er kommet, siden de smaa Hæfter tilsendtes dem i September Maaned, bedes godhedsfuldt sende et eller andet Svar inden denne Maaned's Udgang. Til 1. Februar slutter jeg i hvert Fald Regnskabet og sender Resten af de indkomne Penge til Priorinden i Vestindien. *Ærbødigst Niels Hansen.*

Unio. Almindeligt Møde Fredag den 21. Januar i Frederiksberg Allé 11.

Budbringeren,

Organ for Jesu Hjerter-Andagten. Faas i København ved Jesu Hjerter-Kirken i Stenosgade og i Aarhus hos Udgiveren, Pastor Ign. Schmid. Illustreret Kvartalsskrift. Pris 25 Øre pr. Hæfte.

Ansgarius-Bonifacius Samlerforeningen

modtager med Tak: *Frimærker* — *gl. Mønter* — *Sølpapir* (Staniol) — *Gummi* (Galocher, Vand- og Gasslanger, Cykle- og Barnevognsringe, Gummibolde) — *uldne, strikkede Klude* — *Metaller* (Guld, Sølv, Platin, Kobber, Messing, Bly, Zink, Tin, *Flaskekapsler*, dog ikke Jern, Staal og Blik) — *Cigarkasser* (indenlandske).

Indleveringssteder: Købmagergade 48, Mezz. (Johs. Hoffmann & Søn) — Viborggade 81, St. (Fru Jensen) — Bangertsgade 7 B (Hansen) — Stenosgade 4 (Portneren) — Boyesgade 8 (Portneren ved Rosenkranskirken) — Hans Bogbinders Allé 2 (Præsteboligen) — Lejfsgade 11 (Gravgaard) — St. Andreas Kollegiet, Ordrup.

Kirkelig Kalender.

23. Jan. 3. Sønd. eft. H. 3 K.	30. Jan. 4. Sønd. eft. H. 3 K. (I Højmesse: St. Ansgar.)
24. — M. Timotheus, Biskop og Martyr.	M. Petrus Nolasco, Bekender.
25. — Ti. Pauli Omvendelse.	31. — kender.
26. — O. Polykarpus, Biskop og Martyr.	1. Febr. Ti. Ignatius, Biskop og Martyr.
27. — To. Johannes Chrysostomus, Biskop og Kirkelærer.	2. — O. Kyndelmisse eller Marias Renselse.
28. — F. Agnes, Jomfru og Martyr (anden Fest).	3. — To. Ansgar, Biskop og Bekender.
29. — L. Franz af Sales, Biskop og Kirkelærer.	4. — F. Andreas Korsinus, Biskop og Bekender.
	5. — L. Agathe, Jomfru og Martyr.

Meddelelse om Gudstjenesten i København fandtes sidst i Nr. 2.

Den katolske Højskole.

Møde Tirsdag den 25. Januar Kl. 8 Aften.

P. Back: Billeder af Kirkes Historie. XVI. Johannes Gyldenmund.
(Nr. 82 og 49 synges).

St. Knuds Skoles Festsal, Stenosgade 4, B. Adgang 10 Øre.

Kort med Krucifikset paa Mariahjemmet faas til 5 Øre
Stykket i Katholsk Bogsalg i Stenosgade.

Ansgariusforeningen

afholder Søndag den 30. Januar Kl. 12 sin aarlige Generalforsamling i Lokalet Bredgade 67, 1. Sal o. G. Forslag, som ønskes behandlet, bedes inden Tirsdag d. 25. indsendt til Formanden, Gymnasielærer Halfdan Kejser, Kirkevej 29, Charlottenlund.

Dannet svensk Pige, Katholik, ønsker at blive optaget i en Familie eller hos en enligstillet Dame, hvor hun kan lære Husgerning. Danske Referencer. Svar til A. Gullström, Allingås, Sverige.

Den hellige Families Fest.

I de forskellige Sognekirker fejres Søndag den 23. Januar ved Aftenandagten den hellige Families Fest med Fornylse af de katolske Families Indvielse (St. Ansgar Kl. 6, Rosenkranskirken Kl. 5, St. Annæ Kirke Kl. 6, St. Andreas Kl. 5).

Maria-Kongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag den 23. ds. Kl. 8½ i Jesu Hjertes Kirke.

Bekendtgørelse til Rosenkranssognet.

Da Menighedens Regnskab for 1915 agtes sluttet Onsdag d. 2. Februar, bedes de resterende Bidrag (Kirkeskat, Præstetænde m. m.) snarest indbetalt til Sognepræsten eller Kapellanen, Boyesgade 8, eller til Kirkeforstander, P. Stagno Balestrini, St. Thomas Allé 6² Kl. 7—8.

Forstanderskabet.

K.U.B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrøelige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Matthæus Hansen, Fredensvej 9, Charlottenlund.

Katholsk Bogsalg Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund, Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4-6.

Nr. 5.

Søndag den 30. Januar.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Benedikt XV's Juletale. — „Alt dette vil jeg give dig —“. — De danske Helgener. — „Krigerliv og Religiositet“. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

292.

Udholdenhed i Naaden.

»Hvorfor er I saa bange, I lidettroende?«, lød Jesu Ord til hans Disciple, da disse i deres Angst vækkede ham og bad ham om Frelse, at de ikke skulde forgaa. De havde Uret deri, at de frygtede, men dyb og evig Ret deri, at de gik til ham i deres Frygt. Thi al deres og alle Menneskers Frelse kommer alene fra ham.

Derfor er der heller ingen Sandhed, mine Brødre, som den hellige Kirke med større Alvor indprenter os, end at al vor Frelse fra først til sidst er en Gave af Guds Naade. Det er ganske vist sandt, at vi fortjener evigt Liv ved vore gode Gerninger; men at disse fortjener en saadan Løn, kommer ikke af deres indre Værd, men af Guds fri Bestemmelse og overstrømmende Godhed, og at vi er i Stand til at gøre dem, er Resultatet af hans Naade. Og vi kan aldrig blive ved at øve dem, hvis vi ikke bevarer Naaden.

Men lige saa afgørende Kirken er i sin Lære om Guds alt beherskende Naade, lige saa klar og bestemt er dens Lære om, at vi har vor fulde Frihed og det hele Ansvar for vort Liv. Ethvert Menneske paa Jorden kan blive frelst,

saa vidt Guds naadige Bistand angaar, thi der er tilstrækkelig Naade til Stede for hver eneste Sjæl. Hvorledes det er muligt, at ethvert Menneske fuldt og helt kan gøre, hvad han vil, samtidig med at Guds hellige og absolute Vilje sker, er skjult for vore Øjne; vi forstaar det lige saa lidt, som at han kender Fremtid som Nutid og Fortid.

Men vor Afhængighed af Gud og hans Naade hører ikke alene Begyndelsen og Afslutningen til, nej, en Kristens hele Liv kan kun med Tryghed leves under Disciplenes stadig gentagne Bøn: »Herre, frels os, vi gaar til Grunde.« Mange Mennesker tager det som en Selvfølge, at fordi de for Øjeblikket er i en god Sindsstemning, vil dette blive ved. De har maaske omvendt sig fra et syndefuldt Liv og er meget forskellige, fra hvad de før var. De føler Forandringen som en stor Lettelse, og deres Samvittighed piner dem ikke som før. Men de er ikke paa deres Post overfor Fristelser, de beder ikke om Udholdenhed. De er ikke klare over deres fuldstændige Afhængighed af Gud; og kommer der saa en eller anden Fristelse eller Hjem søgelse, falder de maaske for aldrig at rejse sig igen. Ak, hvor er der ikke mange, der er kommet godt igennem, hvad man maatte mene var deres kritiske Aar, og som saa falder, naar man troede dem udenfor Fare! Hvor mange er ikke ypperlige unge Mennesker, men bliver ligegyldige Mænd, ulastelige fra det femtende til det tyvende Aar og saa Syndens Slaver fra det tyvende til det tredivte! Hvor mange er ikke Kirken tro, til de gifter sig, men bliver saa indviklet i alle Livets Bekymringer og Fornøjelser og opgiver al den fromme Øvelse af deres Tro, som før var deres Glæde!

Lad dog ikke disse mine Ord gøre nogen nedtrykt eller bedrøvet. Jeg ønsker ikke at bedrøve dig, men kun at gøre dig forsigtig; tvivl ikke om, at du vil blive ført godt og sikkert fremad, naar du blot stedse frygter for at falde. Frygt vil sikre dig mod det, du frygter. Frygt alle Lejligheder til Synd og Begyndelsen til alle Fristelser. Tal aldrig med Tillid om dig selv eller med Ringeagt om andre. Vogt dine Øjne, og læg dine Tanker i Tømme. Kom til Messe, saa ofte du kan, og besøg det allerhelligste Sakramente. Og fremfor alt: Bed, bed stadig og uafbrudt om Udholdenhedens Naadegave. *Kardinal Newman.*

Benedikt XV's Juletale.

Ved Kardinalkollegiets Audiens hos den Hellige Fader paa Juleaftensdag oplæste Alderspræsidenten, Kardinal Vanutelli, en Adresse til Benedikt XV, i hvilken han overbragte denne sine egne og Kollegers ærbødige Lykønskninger i Anledning af Festen. Han fremhævede bl. a., hvorledes netop Verdensstormens Bulder og Brag faar os til at ty tættere sammen om denaarvaagne Lods paa Kirkens Skib, uden hvis heldbringende Medvirken det vilde være forgæves at søge gunstigt og varigt stille Vejr.

Derefter tog Benedikt XV Ordet:

Det er kun altfor sandt: en Tungsindets Sky indhyller atter i Aar Julens glade Højtid, og idet De i det Hellige Kollegiums Navn har tolket Os de Følelser, som denne blide Fest indgiver, har De, Hr. Kardinal, ikke kunnet frigøre Deres bevægede Ord for den fælles Smerte og Sorg. Hvad enten Vi vender Vort Blik til nære eller fjerne Egne, da møder Vi det samme grufulde Syn af et menneskeligt Blodbad. I Dag for et Aar siden begræd Vi den frygtelige Strids Udstrækning, Heftighed og Følger: i Dag maa Vi begræde dens Tiltagen, Haardnakkethed og Yderliggaaenhed, gjort endnu tungere ved Dødens Følger, der har omdannet Verden til et Hospital eller et Lighus og den menneskelige Civilisations tilsyneladende Fremskridt til et Tilbagefald i Antikristendom.

Men De har hævet Deres Øjne til Troens højere Egne og har forstaaet, Hr. Kardinal, af nærværende Højtid at uddrage Emnet for de Ønsker, De bringer Os personligt, og derhos Trøst for de lidende og Haab for Menneskeslægtens Fremtid. Det er Os saare kært at modtage de Ønsker, som det Hellige Kollegium opsender om en mindre mørk Fremtid for Paven, Kirken og Samfundet. Vi modtager dem med saa meget des større Glæde, som Vi i dem ikke blot ser den Trøst, som Deres voksende sønlige Kærlighed er for Os, men ogsaa de mere indtrængende Bønners Værd. De Bønner, som det Hellige Kollegium midt i Uvejrets Rasen og fuldt bevidst om den yderste Nød, opsender til ham, der ene kan stille Stormen. —

Vi siger det med den dybeste Overbevisning: de Bønner trøster Os mere end ethvertsomhølst andet Bevis paa Hengivenhed.

Hvor mange Gange i Løbet af Vor Regerings Maaneder, som den skæbnesvangre Forhaling af enhver Udsoning i de menneskelige Stridigheder har ladet forekomme Os saa lange — hvor mange Gange er Vi ikke af Hjertens Dyb flygtet til Bønnen som til den eneste Frelse! Thi naar alt kommer til alt — hvis Gud ikke iler Os til Hjælp, hvad kan Vi da af Os selv? Intet, saa sandelig.

Kaldet til at styre Kirken i Historiens mest urolige Tider var det Os et kært Haab, at Faderens gode Vilje ikke vilde forblive ufrugtbar for hans hjemsogte Børn. Og dog — det blev et skuffet Haab! Alt i seksten Maaneder har Vi med Ihærdighed forfulgt Vor barmhjertige Plan; men Vi har for en stor Del set, at Vore Bestræbelser var frugtesløse. Og vor Stemme, der i Lydighed mod Ordet *clama, ne cesses* (raab, og hold ikke op dermed) havde foresat sig ikke at tie, før den havde mødt Hjerter, der var mindre haarde, den har Vi kun altfor ofte følt klinge bort i det tomme Rum som Røsten *clamantis in deserto* (af en, der raaber i Ørkenen). Og hvad skal Vi sige om Idealet af de Guder, som vi nærrede Haab om at kunne tilvejebringe for Religionen og det borgerlige Samfund som Frugt og Følge af Freden? Åk, enhver Villen, enhver Plan, ethvert Ideal er bleven knust mellem de modstridende Omstændigheder, og atter her tvinges Vi til at erkende, at Vi kun har formaaet lidet eller intet.

Vor Fortrøstning er dog derfor ikke rokket.

I en lignende Tilskikkelse som denne talte vor Herre Jesus Christus et guddommeligt Ord, der anviste hans Disciple, hvorledes de skulde handle. Dette Ord holder Vi Os til, og det synes Os mere end nogensinde en sikker Vejledning. Ligesom Hedningernes Apostel har Vi i Vort Hjerte en stor Fortrøstning *in spem contra spem*, og det er Gud og Gud alene, til hvem Vi slaar hele vor Lid, uovervindelig styrket ved hans almægtige Forjættelse, der er underforstaaet i den fredsbliende og beroligende Bebrejdelse: *modicæ fidei, quare dubitastis?* (I lidettroende, hvi tvivlede I?). Han vil herliggøre sit Navn, derom er Vi forvissat, idet

han frelser os *ex hac hora* (ud af denne Stund), selv om han for Tiden svarer, som Himlen svarede paa Jesu Ord: med Lyn og Torden, og selv om han endnu i lang Tid vil tilføje: *Nunc judicium est mundi* (nu faar Verden sin Dom).

Denne Fortrøstning, som lever i Vor Sjæl hver Dag i Aaret, den næres og bekræftes paa en særlig Maade, naar den blide Fest paany levendegør for Vor Tanke det trøstefulde Syn af, hvad der hænder i Bethlehems Grotte. Og hvem kan ikke se det: for Os er det ikke et tomt Minde, men en virkelig Fornylse af den uudsigelige Hemmelighed, den Dags Tilbagevenden, da den i sig selv barbariske og hedenske Verden havde set Freden sluttet, og den i sit Væsen fredsæle Konge steg ned blandt Menneskene i den allermildeste Skikkelse? Med hvor stor Ret kan Vi da ikke, selv midt under denne Stunds Bekymringer, gentage Paven St. Leo's Ord: *Neque enim fas est locum esse tristitiæ, ubi natalis est vitæ*, (det er ikke tilbørligt, at der er Rum for Sorg, naar Livet har Fødselsfest).

Synet af den nyfødte Jesus fuldstændiggøres ved Synet af Maria, i hvem de troendes Erkendelse ikke blot ser en ophøjet Moder, men ogsaa en ophøjet Forbederinde. Som Fredsfyrstens Moder, Midlersken mellem det oprørske Menneske og Gud, er hun i sin Barmhertighed *aurora pacis ritulans* (Fredens rødglødende Morgenskær) midt i den kuld-kastede Verdens Mørke. Hun er den, som ikke opsætter at bønfalde sin Søn om at skænke Fredens Tilbagevenden, selv om *nondum venit hora ejus* (hans Time endnu ikke er kommen); hun er den, som altid er rede til at gribe ind for at hjælpe den sukkende Menneskeslægt i Farens Stund, og hun vil i Dag med endnu større Iver forekomme vore Bønner, hun, der er Moder for saa mange faderløse og Talsmand i en saa forfærdende Ødelæggelse.

I denne højere Sindsretning ikke mindre end i den Hensigt bedre at henlede den kristne Tanke og Tillid paa den mægtige Gerning, der er betroet Guds Moder, er det, at Vi, idet Vi har gjort Os til Ekko for et stort Antal af Vore Sønner, saavel nære som fjerne, har samtykket i, at man i den hellige Jomfrues Litanier ogsaa henvender Paakaldelsen »Fredsdrønning« til hende. Mon vel Maria,

som ikke er Krigens og Myrderiernes Dronning, men et fredeligt Riges Dronning, længe vil skuffe sine tillidsfulde Sønners Begæringer og Bønner?

I den salige Nat, hvor hun i Opfyldelsen af de profetiske Løfter om velsignede Tider skænkede os det himmelske Barn, selve Fredens Ophav, mon hun der vil afslaa at smile ved Børnenes uskyldige Røster, Børnene, som Bisperne og Vi har kaldet til det eucharistiske Bord i denne kære Højtid?

Naar Mennesket har forhærdet sit Hjerte, og Hadet har oversvømmet Jorden, naar Jern og Ild farer frem, og Verden genlyder af Vaaben og Veklager, naar menneskelig Forudseenhed har vist sig bedragerisk, og alle Civilisationens Goder er ved at forsvinde, saa peger Troen og Historien paa den bønfaldende Almagt, al Naades Midlerske, Maria, som vort eneste Frelsenshaab, og med fast Tillid siger Vi da: *Regina pacis, ora pro nobis* — Fredens Dronning, bed for os!

Besjælet af denne Tillid henvender Vi paa Vor Side vore gode Ønsker til det Hellige Kollegium, og Vi ønsker Dem, Hr. Kardinal, og alle Deres høje Kolleger snarligt og overflødigt at kunne faa Del i Frugterne af den Fred, som vi haaber at opnaa ved den hellige Jomfrus Forbøn. O, vilde i Dag vor velsignede Jesus, der tilstod sit første Jærtegn paa Jomfruens Bøn, ogsaa i Dag modtage den himmelske Midlerskes Forbøn, og vilde han dog trøste den kristne Slægt ved den Naadens Overflod, som Vi vil give Dem et Pant paa i den apostoliske Velsignelse, den Vi med faderlig Kærlighed skænker til det Hellige Kollegium, til de her tilstedeværende Bisper og Prælater og samtidig til alle de Præster og Lægfolk, som i Dag har villet give Vidnesbyrd om, at de kærlige Søønner ikke fjerner sig fra Faderen i Angstens og Sorgens Stund.

„Alt dette vil jeg give dig —“.

(Sluttet.)

I den Tid skrev jeg til ham mere end een Gang, og som Svar fik jeg en Linje eller to. Da blev jeg sendt udenlands for en Tid; men da vi kom til Brindisi, fik jeg et Brev fra ham.

Her er en Sætning — hør den. »Jeg ved, jeg har faaet mine Synders Forladelse; men Straffen er ved at gøre mig afsindig. Hvad mon De vilde sige, hvis De vidste alt? Jeg kan ikke skrive det, jeg gad vidst, om vi skal ses igen. Jeg gad vidst, hvad De vil sige.«

Jeg skrev selvfølgelig straks og fortalte, at jeg vilde være hjemme igen i Løbet af fire Maaneder og bad om en Forklaring. Jeg hørte ikke mere fra ham, skønt jeg skrev tre eller fire Gange, og efter henved fire Maaneders Ophold paa Malta vendte jeg tilbage til England.

Mit første Besøg gjaldt Hr. Jackson; men jeg skrev til ham i Forvejen for at forberede ham paa mit Komme.

Den første Forandring var i Galleriet; hans Malerier var alle borte, og i deres Sted hang der andre — forskellige Stik og Portrætter uden Skønhed og Interesse, saa vidt jeg kunde se. Krucifikset var ogsaa væk, og i dets Sted stod der et andet, meget tarveligt og almindeligt: en Gibsfigur paa et sort Kors. Det hele var alt sammen fuldkommen dagligdags, som man kan finde det i hvilket som helst Hus. Tjeneren lukkede op for mig som før, men i Stedet for at aabne Døren til Arbejdsværelset, som jeg ventede, gik han op ad Trappen, og jeg fulgte. Han standede udenfor Døren ved Enden af en lille Gang, bankede og lukkede op. Han sagde mit Navn, og jeg traadte ind.

Der var en japanesisk Skærm lige foran Døren, og jeg gik rundt om den, lidt spændt paa, hvad jeg skulde faa at se. Det var en simpel, ganske almindelig Stue med et Vindue paa venstre Haand, og i det andet Hjørne sad en gammel Mand med et Tæppe over sine Knæ i en høj Stol og varmede sig ved Kakkelovnen, paa hvilken der kogte en Kasserolle. Hans Ansigt var vendt imod mig, men det var en fremmeds Ansigt.

Der var et Bord imellem os, og jeg blev staaende og

betænkte mig og skulde lige til at gøre en Undskyldning da den gamle Mand saa paa mig og smilede.

»Kender De mig ikke?« sagde han.

Da saa jeg, at Ansigtet lignede Hr. Jacksons, og jeg tænkte, det maaske var hans Fader. Det kunde forklare, at jeg ikke havde faaet Svar paa mine Breve, de var blevet afleveret til ham i Stedet for til hans Søn.

»Jeg er kommet for at besøge Hr. Jackson,« sagde jeg. »Jeg beder Dem undskylde, hvis . . .« Han afbrød mig og — ja, De har vel gættet det, det var virkelig ham selv. Det varede et Minut eller to, før jeg rigtig kunde fatte det. Jeg kan forsikre Dem for, at Manden saa, ikke ti eller tyve eller tredive, men halvtredsindstyve Aar ældre ud.

Jeg gik hen og gav ham Haanden og satte mig ned, men jeg kunde ikke faa et Ord frem. Saa fortalte han mig sin Historie, og mens han fortalte, iagttog jeg ham. Jeg saa paa hans Ansigt; det havde været fyldigt og kraftigt før, nu hang Huden slap over hans Kinder og store, firkantede Underkæbe. Hans Haar, hvoraf lidt stak ud under hans Klædes Kalot, var hvidt som Sne og lignede Silke. Hænderne, som han holdt ud over Ilden, var knudrede og aarede og skælvende. Og alt dette var kommet over ham i mindre end et Aar.

Naa, saaledes var det gaaet ham. Ikke en Maaned efter, at jeg sidst havde besøgt ham, havde det pludselig været forbi med hans Helbred. Han havde kort efter sin Udsoning med Kirken mærket en bestemt Svækkelse, og hans Kræfter havde taget ganske pludselig af.

End mere forbavsende var dog, hvad han videre fortalte mig, at ogsaa hans Evner som Kunstner var forsvundet. Han gav mig straks et Eksempel herpaa.

»Se rundt i denne Stue.« sagde han med sin Oldingestemme, »og sig mig Deres oprigtige Mening om den — om Malerierne — om Møblerne.«

Jeg gjorde saa og blev ganske forbauset over deres Hæslighed. Der var et Par skrækkelige Oljetryk paa Væggen lige overfor Vinduet med gule Lysestager ved Siden. Foran Vinduerne var der grønne Flonelsgardiner, et Axminstertæppe i livlige Farver laa paa Gulvet, og i Midten

af Stuen stod et Bord med et Breviar paa og en aaben Mappe. Det var et Værelse, man kunde finde Magen til i Sneese af Huse i Udkanterne af en eller anden Kulmineby.

Jeg tænkte naturligtvis, at han havde udstyret sin Stue saaledes af en Slags sygelig Lyst til Selvspøgelse, og antydede det ogsaa.

Han smilede igen, men saa noget tvivlraadig ud.

»Nej,« sagde han, »saaledes hænger det ikke sammen. Saa De synes ogsaa, at de er grimme? Sagen er den, at jeg bryder mig slet ikke om det. Der er ikke Tale om nogen Slags Askese heri. Disse Billeder synes mig lige saa gode som hvilkesomhelst andre. Jeg har solgt dem, jeg havde før.«

»Men De ved jo dog, at de ikke dur,« sagde jeg.

»Ja, det fortæller mine Venner mig, og jeg husker ogsaa godt, at jeg selv engang syntes det samme. Men det er alt sammen forbi. For øvrigt kan jeg rigtig godt lide dem.«

Han drejede sig i sin Stol og aabnede Mappen, der laa foran ham.

»Se engang,« sagde han og skubbede den over til mig, idet han iagttog mit Ansigt, medens jeg tog den.

Den var fuld af store Ark Papir, overkradsede med Billeder af den Slags, et ringe begavet Barn kunde tegne. Der var ikke det svageste Spor af Talent i dem.

Medens jeg saa paa dem, slog det mig pludselig, at det alt sammen var en vel udført Komædie. Jeg tror, jeg røbede min Tanke ved den Maade, hvorpaa jeg saa op paa ham. I hvert Fald mærkede han, hvad jeg tænkte. Han smilede bedrøvet.

»Nej,« sagde han, »det er ingen Komædie. Jeg har spillet Komædie i 40 Aar, men har nu glemt, hvorledes man hører sig ad dermed. Det synes mig heller ikke Umagen værd.«

»Er De lykkelig,« spurgte jeg.

»Ja, det tror jeg nok,« svarede han.

Jeg sad der helt fortumlet.

»Og Musikken, hvorledes gaar det med den?« spurgte jeg.

»Bed min Tjener vise Dem Klaveret, naar De gaar ned. Saa kan De med det samme se paa Maleriet af Vor

Frue i Nazareth. De vil da se, at jeg prøvede paa at fuldende det. Mine Venner sagde, det var altsammen forkeret, og bad mig holde op. Jeg gik ud fra, de forstod det, og holdt op.«

Naa, vi talte sammen en Stund, og jeg fik alt at vide. Han troede med hele sin Sjæl, og det var alt. Han modtog Sakramenterne een Gang hver Uge og var lykkelig paa en behersket Maade. Han følte ingen overstrømmende Lykke, men havde heller ingen plagende Fantasibilleder fra Fortiden, saaledes som Tilfældet ellers ofte er ved saadanne Konversioner. Han havde først lidt frygteligt ved Tabet af sine Evner, og det var dengang, han havde skrevet til mig.

Da jeg gik fra ham, saa jeg ind i hans gamle Arbejdsværelse, hvor Klaveret stod. Det var en Kasse med Strengene i; mange af Tangenterne var brækkede, og de Strengene, man endnu kunde slaa an, var fuldstændig forstemte. De var gaaet itu, fortalte Tjeneren mig, et Par Uger efter, at Hr. Jackson havde forandret sig. Han havde prøvet paa at spille, men havde næppe kunnet slaa en eneste Tangent rigtig an og havde, saa formodede man, i et Anfald af Raseri slaaet Tangenterne itu med knyttede Næver. Og hvad Maleriet angik, saa frembød det et skrækkeligt Skue; der var en frygtelig Krone i skrigende Farver malet over Gudsmoders Hoved og en forfærdelig Kerub øverst oppe i Skyerne. En eller anden havde prøvet paa at overmale disse Prydelser, hvilket blot forøgede Forvirringen.

Med Hr. Jacksons Læge talte jeg ogsaa. Han fortalte mig, at han formodede, det var Hjerneblødning. Jeg bad ham oprigtigt sige mig, om han nogen Sinde før havde truffet et lignende Tilfælde, hvilket han bekendte, han aldrig havde.

Det tog mig en Uge eller to og endnu en Samtale med Hr. Jackson, før jeg rigtig forstod det altsammen. Det var næppe en Straf, som den almægtige Gud havde sendt Manden, og nogen egentlig Forklaring af Sygdommen kunde Lægen ikke give ud over sin allerede omtalte Formodning.

Min Forklaring er, at denne Mand havde været en Fordærvsens Masse paa Aand og Sjæl og Legeme. En-

hver Evne, han besad, var kun bleven næret af ondt i mere end tredive Aar. Saa gjorde han sin umaadelige Kraftanstrengelse, og det onde blev taget fra ham, og — og — ja, saa gik han ganske i Stykker. Det eneste, der levede i ham, var Naadens Liv. Der var ikke andet i ham, der kunde leve. Han døde en tre Maaneders Tid efter, nogenlunde lykkelig.

»Og her har jeg,« sluttede Pater Rektor sin Fortælling, »en ganske lille Erindring om ham.« Og dermed lagde han et gammelt Stykke Papir frem, hvorpaa der var tegnet et Hovede, sælsomt trods de svage Streger og Mangel paa Kunst. Der var en Krone af Torne omkring det, og en Indskrift nedenunder med et Barns Haandskrift: *Deus, in virtute tua salvum me fac* — Gud, ved din Kraft frels du mig!

De danske Helgener.

»Hvert Ord, som kom fra Hjertet,
og som til Hjertet naaer —
det blev en Sten i Muren,
der hegner *Danmarks Gaard*.«

(*Edv. Lembcke*).

Det er vistnok, hvad vi danske Katholikker føler, idet vi udveksler vore Tanker om den Sag, der ligger os alle paa Sinde: en inderligere, varmere Sammenslutning mellem os og vore danske Helgener. Hver af de righoldige Artikler, der er fulgt efter mit lille Opraab om Knudsdagene, har baaret Sagen mere frem i Lyset. Alle de mange Træk, Pastor Ronge meddeler, er selvfølgelig af Interesse, og idet han fremhæver Knudsmessen i St. Ansgars Kirke og de smaa Andagter, som i forskellige Kirker holdes paa St. Knuds Dag, ligesom ved sit Slutningsforslag om en højtidelig Messe i enhver Kirke, beviser han just, at det endnu ikke er i *alle* Danmarks Kirker, at Dagen fejres; det er f. Eks. en Kendsgerning, at Kongregationspræster, der har været mere end en halv Snes Aar her i Landet, endnu ikke har optaget St. Knud Konge paa deres Ka-

lender*). Pastorens Udtalelser om, at vor Nationalhelgen »sandelig ikke er bleven tilsidesat«, og at han »slet ikke savner den Ære, der rettelig tilkommer ham«, modbevises altsaa af ham selv.

Jeg forstaar heller ikke ret, hvilke »*bedre Tider*« vi taalmodigt skal vente paa. *Værre Tider* har Verden ganske vist næppe kendt, men netop derfor maa de være de allerbedste til at knytte Hjertebaandene fastere end før mellem os og vore danske Helgener. Naar man bor i en straatækt Hytte, og en Ildebrand raser i nærmeste Nabolag og lægger Hus paa Hus øde — da bæver man for, at et Vindstød skal blæse Flammerne ad ens Kant til. Andre synes maaske, det har lidet at sige, om saadan en Rønne gaar med i Løbet — men denne Rønne er *vor*, vort Hjem, vort eneste dyrebare Eje.

Vi danske Katholikker er mer end nogen forpligtede til med Alvor og Klarhed at se de Farer, der truer vort Folk, ogsaa indefra: en altfortærende Materialisme og en Sædernes Slaphed, der nok kan forfærde; fire Hundrede Aars Protest imod Guds Kirke har fjernet Folkets store Masse meget langt fra Kristendommens Oprindelighed. Jeg fik i Gaar et Brev fra en Dansk, bosat i Udlandet; Brevet var dateret d. 8de Januar; deri stod: ». . . og lad os paakalde vore gamle, danske Helgener — de venter maaske blot paa at blive *mobiliserede* ved mange Paa kaldelser for at drage i Felten mod alt det onde, Reformationen og Materialismen har ladet vokse op i vor Nation«.

Ligesom Pastor Ronge hævder jeg det internationale

---

*) Hertil er at bemærke, at den Kongregation, hvortil her hentydes, saa vel som alle andre sikkert ikke, hvor gerne de end vil, kan faa St. Knuds Festdag ind i deres Kalender. Thi da Breviarets Revision for en halv Snes Aar siden begyndte, blev det udtrykkelig erklæret fra Rom, at saa længe denne Revision stod paa, vilde det være ganske overflødigt at ansøge om Propriumsfesters Optagelse i Kalenderen. Vi er derfor nødte til at væbne os med Taalmodighed og vente den Snes Aar, der vistnok endnu vil medgaa til omtalte Revision, inden vi kan faa St. Knud Konge optaget i Ordenernes og Kongregationernes Kalender. I Ordenskirkerne kan St. Knuds Messe kun læses som Votivmesse, saaledes som den sikkert regelmæssig bliver læst i de fleste eller alle af vore Ordenskirker den 19. Januar.

i Kirkens Synsmaade, og jeg har med Iver grebet enhver Lejlighed til netop i disse Stridens Tider at fremhæve det her i Ugebladet, f. Eks. ved min Artikel i Fjor om »Nationers Gæstfrihed« og nylig ved en Gengivelse af *La Croix's* Biografi af Kardinal Frühwirth, O. P., og ikke mindst ved mit Højskoleforedrag om St. Francescos 3die Orden, der omspænder alle Lande og forgrener sig ind i alle Nationer, knyttende sine Medlemmer sammen i fælles Bøn og Bod. Men selve St. Paulus, som Pastoren citerer, har dog ogsaa sørget og lidt for sit *eget Folk*. Kirkelige Forfattere fremhæver det som en af Guds Moders bitre Smerter, at hendes *eget Folk* forspildte Naaden og maatte lide sin Straf. I sin Biografi af St. Chantal fortæller Mgr. Bougaud, at hendes Hjerte svulmer i hendes Relikviagemme, hver Gang Frankrig er stedt i Vaade. Hvorledes skulde man, praktisk set, kunne gøre f. Eks. B. Jeanne d'Arc international; men at hun er en af Frankrigs mest virksomme Værnehelgener, det vil ingen bestride, skønt St. Denys og St. Remy var dets Apostle. Jeg tvivler intet Øjeblik om, at St. Ansgars Faderhjerte beder for hans danske Børn, ligesom vi daglig beder til ham; men derfor kan det dog være fuldt berettiget, at vi med fornyet Iver forener os med de Helgener, som er rundne af dansk Jord. Vi er deres Kød og Blod; de er Blomsten af den danske Folkesjæl, de er *een Sjæl* med os — de hisset og vi heneden. De to Hellig Knud vil som de gæve Riddersmænd, de var her paa Jorden, stride for os baade i Bøn og i Daad. Og vi vil se op til dem som til de ædle, katholske Forbilleder, de er. Har vi ikke alle fra Barnsben lært at beundre St. Knud Hertug som den danske Folketypes allerskønneste Skikkelse! »O, Danmark, paa Rænker du aldrig dig forstod . . .«, maatte hans rene, stærke Sind blive vort!

Det er jo dog Gud, der i sin Rigdomsfylde har skabt Nationernes Mangfoldighed ligesom Landenes forskellige Art, Dyrene, Planterne — lad os da, vi danske Katholikker, staa i Flok med vore Helgener og med dem værne, hvad Gud har givet os.

E. Rosenørn-Lehn.

„Krigerliv og Religjøsitet.“

Det kan ikke være andet, end at en Mængde Tanker vedrørende Krigen ogsaa har søgt hen mod det Spørgsmaal: hvorledes klarer dog Katholikker og Protestanter sig under denne Krig, hvor de Dag og Nat maa færdes sammen under alle Forhold?

I en Bog med ovenstaaende Titel har den norske Redaktør af »For Kirke og Kultur«, Højskoleforstander Berggrav-Jensen, samlet en Række Indtryk fra de tyske Fronter og kommer bl. a. ogsaa ind paa Forholdene mellem katholske og protestantiske Præster.

Om Skriftemaalet i Felten beretter saaledes en Meddeler følgende:

»De katholske Præster har den Fordel, at de i Skyttegravene kan høre Skrifte og paa den Maade faar en baade rask og naturlig Anledning til aandelig Paavirkning. Vi evangeliske savner denne Form for en nær, sjælesørgerisk Samtale. Vi kommer ofte ikke længer end til en almindelig Indledning, og rask maa det jo altsammen gaa derude under den stadige Granatild.«

Han meddeler derefter fra forskellige Steder, hvor han har været, bl. a. følgende:

»Da jeg kom til Sedan, blev jeg af Pastor Dieselhoff indbudt til Præsternes fælles Casino (det samme, som vore Officerer kalder »Messen«). Her boede tre evangeliske og tre katholske Præster sammen hos Stedets franske Biskop og havde det i enhver Henseende hyggeligt. De indtog deres fælles Maaltider, de havde deres fælles Læseværelse, og de omgikkes i det hele paa god kammeratlig Vis.« »De havde delt deres Distrikt i tre Menigheder, og til hver af af disse hørte saa en af de katholske og en af de protestantiske Præster. Hændte det nu, at der kom Ilbud efter en af dem, lad os sige den protestantiske, fra en meget syg, og han derfor ikke kunde holde Andagten i Hospitalet, saa blev de simpelthen enige om, at Katholikken gik til Hospitalet og holdt Andagt i den andens Sted.«

»Men hvad siger Soldaterne, naar de har ventet en Protestant, og man sender dem en Katholik? De mærker overhovedet ikke Forskellen!«

»En Statsadvokat blandt Soldaterne, som en Dag skulde holde en Andagt for et blandet Publikum af Katholikker og Protestanter, gav sig til at undersøge, hvilke Salmer der var fælles for den sorte (protestantiske) og den blaa (katholske) Feltsalmebog. Han fandt ikke svært mange, men karakteristisk nok til Gengæld nogle meget centrale. Og blandt disse

Salmer træffer vi den, som er det mærkeligste Bevis for Tilnærmelsen mellem Konfessionerne, et Bevis, som kanske ikke vil forekomme os Nordboere saa slaaende, fordi vi ikke har Føling af, hvilken Splittelse der her ligger forud, men som i hele Tyskland har gjort et vældigt Indtryk: den gamle protestantiske Troes- og Stridssang »Vor Gud han er saa fast en Borg« synges nu ogsaa af Katholikkerne.«

»Et Tilfælde, som vistnok ikke er enestaaende, men som heller ikke har saa svært mange Paralleler, har jeg fra første Haand, og da det i og for sig er en lille interessant Hændelse, vil jeg tage den med her: I Nærheden af Verdun var de tyske Tropper i Stilling. De havde ingen Feltpræst og havde heller ikke haft nogen, siden Kri-gen begyndte. Stedets franske Befolkning var mestendels flygtet, men Præsten, *le curé*, var tilbage, og han holdt trofast sine katholske Messer i Landsbykirken. Saa varede det ikke længe, før de katholske tyske Soldater ved Regimentet fandt Vejen derhen. Men da de evangeliske hørte dette, slog de Følge, satte sig bagerst og sang med, saa godt de kunde. Dette rørte den gamle Præst saa dybt, at han besluttede at holde en evangelisk (!) Prædiken for dem! Ved Hjælp af et tysk Leksikon og en eller anden Lærebog fik han sat en Prædiken sammen, som han først læste op for en tysk Underofficer for at spørge, om den var i Orden. Jo, den fik Godkendelse. Og saa kom Gudstjenesten. Kirken var fyldt, hele Staben var der.«

Præsten talte saa til de protestantiske Soldater om den Glæde, det var for ham, at han kunde faa Lov til at tale til dem om den Gud, for hvis Domstol de og han skulde stedes.

Forfatteren beretter saa videre om, hvorledes Paven har vunden stor Anerkendelse for sin upartiske Stræben efter at gøre Ret og Skel til alle Sider.

Alt i alt en fængslende Beretning, som giver gode Indtryk af Forholdene. Selvfølgelig mærker man ogsaa her, at Forfatteren mangler tilstrækkelig Forstaaelse af katholske Forhold til at danne sig en helt rigtig Mening om Sagerne, men Hensigten har utvivlsomt været den bedste. Han undlader da heller ikke at gøre opmærksom paa, at de kirkelige Myndigheder har følt sig foranledigede til paa adskillige Punkter at gribe ind i Anledning af denne ikke altid lige tiltalende Sammenblanding af Konfessionerne.

Ved F. J.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Alle gamle Katholikker vil med en lille vemodig Tanke erfare, at Toldbodvej 14, i saa mange Aar katholsk Ejendom, nu er gaaet over paa fremmede Hænder. St. Josefsøstrene har nemlig været saa heldige paa tilfredsstillende Vilkaar at sælge deres gamle Skolebygning, der jo nu, da de har den smukke nye paa Østerbrogade, var dem ganske overflødig.

— Paa Højskolen talte i Tirsdags *P. Back* fra St. Andreas Kollegiet. I et smukt, formfuldendt Foredrag gav Taleren en Fremstilling af den h. Johannes Chrysostomus' Liv og Gerning. Der er ingen Tvivl om, at denne herlige Skikkelse, en af Kirkens største, kom til at staa ualmindelig klart og levende for Tilhørernes Bevidsthed.

Rom. Ved den Audiens, som Namurs Biskop, Mgr. Heylen, nylig har haft hos den Hellige Fader, skænkede denne ham 40.000 frc., nemlig Messehonorarer for 20.000 Messer til de franske Præster i de af Fjenden besatte Landsdele, og stillede dem endnu yderligere Hjælp i Udsigt. Mgr. Heylen havde allerede før sin Afrejse fra Namur skaffet nævnte Præster en Hjælp paa 62.000 frc. Paven paalagde Bispnen at præstevie de dertil indstillede franske Seminarister. Endvidere bemyndigede Hans Hellighed ham til at lade Præsterne i sit Stift binere ogsaa paa Søgnedage for at sikre Gudstjenesten i alle Sogne.

— D. 10de Januar modtog den Hellige Fader den nye nederlandske Udsending, Hr. Octavius van Nispen, i højtidelig Audiens. Hr. van Nispen har tidligere været Formand for den nederlandske Rigsdags andet Kammer. Han overgav Benedikt XV sine Kreditiver fra Dronningen af Nederlandene. Efter Audiensen hilste han paa Kardinal-Statssekretæren og begav sig derefter ned i St. Peterskirken for at bede ved Apostelgraven.

— Sir *Howard*, Englands overordentlige Minister ved den Hellige Stol, har tilstillet Statssekretariatet en Meddelelse, som gaar ud paa, at den britiske Regering fra nu af kun vil taale engelske Biskopper paa hele det Omraade, som hører ind under engelsk Besiddelse.

Brevkasse:

Hr. Redaktør.

Allerede ved Læsningen af forrige Nr af Ugebladet paakom der mig en trykkende Følelse af mulig at kende for lidt til vore danske Helgener. Mit daglige Arbejde hindrede mig imidlertid i at henvende mig til Dem. Efter Læsningen af Bladet for denne Uge, i hvilket en Artikel endda bærer Overskriften »Danmarks Helgen-

skare«, kan jeg ikke længere tilbageholde en Anmodning til Dem om i Ugebladet at meddele en Oversigt over i hvert Fald nogle af disse. Jeg tilstaar — efter 16 Aars Konversion — jeg i dette Øjeblik ikke ved Navnet f. Eks. paa en eneste kvindelig dansk Helgen. Jeg bekender dette med Skamfuldhed — men maaske kunde der dog findes en endnu blandt vore Dages Konvertiter, der vilde være taknemmelig for lidt Belæring, som kun utilgivelig Slendrian har hindret mig — og maaske flere? — i rettidig at indhente.

M. L.

Skaren er ikke stor, men jeg kan dog i Dag nævne dem mindst 10 danske Helgener, alle kanoniserede. (Tallet i Parenthes angiver Kanonisations-Aaret.)

- 1) Ansgar † 865. (Ikke født i Danmark.)
- 2) Rembert † 888. (Ikke født i Danmark.)
- 3) Thøger i Vestervig † c. 1050 (1067).
- 4) Knud d. Hellige † 1086 (1100).
- 5) Karl den Danske † 1127. (Søn af Knud den Hellige. Vistnok kun beatificeret). Martyr i Flandern.
- 6) Knud Lavard † 1131 (1169).
- 7) Kjeld i Viborg † 1150 (1188).
- 8) Niels i Aarhus † 1180 (1260). Hans Kanonisation er dog tvivlsom.
- 9) Vilhelm i Æbelholt † 1203 (1224).
- 10) Villehad † 1572 i Gorkum i Holland (1865).

Margrethe af Øleshøue, † 1176, om hvem Redaktør N. P. Nielsen i 1910 skrev en Artikel i Tidsskriftet *Varden*, er sandsynligvis ikke bleven kanoniseret, men hun er i hvert Fald den eneste danske Kvinde, der kan kaldes Helgeninde. Hr. Anders fra Slagelse (paa Valdemar Sejrs Tid) er vist kun en Sagnfigur.

I denne Sammenhæng kan jeg maaske henpege paa det beklagelige Faktum, at Knud Hertugs Festdag foreløbig er tabt for os, og at vi ikke i vor Messbog har beholdt de smukke Officier, der i Middelalderen blev læst paa hans 2 Festdage, d. 7de Januar og d. 25. Juni. Grunden er den, at da den bekendte danske Konvertit, Christian Payngk, der i nogle Aar (fra 1638) opholdt sig i Rom for at opnaa den danske Martyrkonges offentlige Dyrkelse, fik det Hverv at udarbejde hans Officium i det romerske Martyriologi og Breviar, skelnede han uheldigvis ikke mellem St. Knud Konge og St. Knud Hertug, men tog dem begge under eet, som samme Person, hvilket havde til Følge, at Knud Hertugs Officier foreløbig gik tabt for Kirken. Men forhaabentlig kan denne Fejl rettes ved den endelige Teksts Revision, som er under Arbejde i Rom, saaledes at Knud Hertugs Officium atter bliver indført i den danske Messebog. N. H.

Jesu Hjerte Andagt afholdes Fr. d. 4. Febr. i alle Kirker og Kapeller.

Bogudlaan (gratis).

Fra **St. Ansgars Folkebibliothek** Bredgade 67, 3. Sal o. G. Tirsdag, Torsdag og Lørdag fra Kl. 7—9 Aften; desuden efter Eftermiddagsgudstjenesten i St. Ansgars Kirke.

Fra **Bibliothekerne ved Rosenkranskirken, St. Annæ, St. Josefs og St. Andreas Kirkerne** hver Søndag efter Højmessens.

Fra **Mariahjemmet** (Vestervoldgade 115) Onsdag den 2. Februar. Kl. 2½—3½. (Der findes hovedsagelig udenlandsk Litteratur.)

Den **eukaristiske Forenings** Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen i St. Ansgars Kirke Fredagen d. 4. Febr. til de aftalte Tider.

Mødreforeningen. Ti. d. 1. Febr. Kl. 8¼ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender.

St. Ansgars Kirke.

Søndagen d. 30. Januar (St. Ansgars Fest) holdes Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken og Procession med **Relikvieskrinet**.

Tak. For Modtagelse af 40 Kr. fra »Missions-Sektionen i Maria-Kongregationen for Ynglinge i Stenosgade« til de vestindiske Skolebørn og 4 Kr. 75 Øre fra St. Josefsøstrene (Indholdet af en Bøsse) takkes hjerteligst. *E. Hemicke, Silkeborggade 14, Ø.*

Brugt Barnevogn ønskes til en fattig Familie med mange Børn. Anvises af Fru C. Nielsen, Nørre Allé 9, St. th. Tlf. Nora 58 x.

Mariakongregationen for Ynglinge holder **Maanedsmøde** i Salen Mandag den 31. ds. Kl. 8½ Aften. Foredrag med Lysbilleder om *Dansk-Vestindien* og vore katholske Negre. NB. Enhver katholsk ung Mand er velkommen.

Søndag d. 6. og Mandag den 7. Februar Kl. 7½ Aften agler **Agnesforeningen** at give en Aftenunderholdning i St. Josefsøstenes ny Festsal Frederiksberg Allé 15—17. Velvillig Assistance er lovet af Hr. Kontorchef Høhling, Violinistinde Fru Theresia Seitzberg, Pianistinde Fru Hulda Storch-Nielsen, Hr. Solosanger Otto Storch-Nielsen samt af Hr. Organist Frants Siegler og Frue. Over-skuddet ved denne paatænkte Aftenunderholdning tilfalder de ulykkelige polske Børn. Billetter koster for voksne 1 Kr. for 1. Plads og 50 Øre for 2. Plads samt for Børn 25 Øre og faas hos St. Josefsøstrene paa Østerbro, St. Josefs Hospital og Frederiksberg Allé.

Samlerforeningens Regnskab for 1915.

Guld og Sølv 27,85, Kobber, Messing, Bly 8,33, Flaskekapsler 13,21, Sølvpapir (Staniol) 13,50, br. Bøger og Blade 10,20, br. Fri-mærker 16,12, Cigarkasser 4,69, fremmede Mønter 2,05, Gummi (Galocher m. m.) 13,07, gl. Klude og Papir 5,10, forskellige Smaa-ting 6,88, kontante Gaver 6,50, Indsamling i Mariakongregationen for Ynglinge 11,00, Bogsalgets Bonifaciusbøsse 18,10, Renter 4,00, ialt 160,60, De sidste 3 Aar indsamlet for 523 Kr. 37 Øre, der alle er afleveret til Kassereren for den danske katholske Kirkesag.

Unio. Fredag den 4. Februar Møde i Frederiksberg Allé 11. Dans i Stuetagen, Spilleværelse paa 1. Sal.

Kalendere fra 1916,

som ikke ventes at blive bortsolgt i Provinserne, bedes venligst snarest tilsendt Ekspeditionens Kontor.

K.U.F. Søndag den 30. Januar afholder K.U.F. Møde i St. Josefs Kirkes Præstegaard om Aftenen fra Kl. 7½—9½. Kontorist Johannes Hansen taler om: »Vor Tids katholske Ungdom.« Derefter Films: »Danmarks skønneste Egne«. Om Morgenens samme Dag Kl. 9 under Højmessens i St. Josefs Kirke Fælleskommunion. NB. De ældre Medlemmer har deres egen Sal.

Birgittaforeningen (Forening for unge Piger, nærmest fra Nørrebro) holder Onsdag den 2. Februar Møde i St. Josefs Kirkes Præstegaard. P. Hillebrand taler. Derefter Films. Søndag den 6. Februar gaar Foreningens Medlemmer til Fælleskommunion i St. Josefskirken.

Indsamling til nødlidende Polakker.

I Henhold til det i Dagbladene og i forrige Nr. af Ugebladet offentliggjorte Opraab om Hjælp til Polakker modtager enhver af os og ligeledes alle private Hovedstadsbanker Bidrag eller Anmeldelse af saadanne. Vi anmoder derhos den danske Presse om at yde Sagen sin Støtte og henstiller, at der dannes lokale Indsamlingskomiteer i Landets forskellige Egne.

Sophie Alberti,
Formand for Kvindelig Læseforening.

C. C. Clausen,
Formand for Grosserer-Societetet.

H. O. G. Ellinger,
Prof. v. d. kgl. Vetr. og Landbohøjskole,
Medlem af Rigsdagen.

Alex Foss, *J. L. Heiberg,*
Form. for Industriraadet, Professor, Dr. phil.,
Medlem af Rigsdagen, Universitets Rektor.

H. I. Hannover,
Professor.

Direktør for den polytekniske Lærestanst. Medlem af Rigsdagen.

H. Ostenfeld, *Stampe-Charisius,*
Sjællands Biskop. Enkelensbaronesse.

Komiteens Kasserer er Grosserer-Societetets Formand, Bankdirektør C. C. Clausen, Adrs. Privatbanken, København.

NB. Bidrag modtages ogsaa af St. Ansgars Menighedskontor, Bredgade 69, 2. S, ov. G., København.

St. Josefs Gilde. Søndag d. 30. ds. (St. Ansgars Festen) deltagere Medlemmerne i Processionen i St. Ansgars Kirke Kl. 6 Efterm.

Aarsberetning

for St. Elisabeth-Vincentskonferensen paa Frederiksberg. Konferensen tæller 33 Medlemmer, 18 passive og 15 aktive. Medlemmerne har i Aarets Løb besøgt og understøttet 32 Familier. Systuen, der er knyttet til Konferensen, har Møde hver Torsdag fra Kl. 11½—4 i Boyesgade 8¹. — I Aarets Løb forfærdigedes 102 større og mindre Beklædningsgenstande. Til Systuen blev skænket forskellige brugte Klædningsstykker og Brugsgenstande, ialt 125 Stykker, desuden et større Parti Klædesrester og flere Stykker kulørt Tøj. Alle, der paa en eller anden Maade har ydet Konferensen Hjælp i Aarets Løb, bringes herved en hjertelig Tak.

Nye Medlemmer, navnlig bidragydende, anmodes indtrængende om at indmelde sig, enten paa Systuen om Torsdagen eller til anden Tid hos Frk. M. Hoffmann, Hauchsvej 15¹, og Frk. Ronge, Lykkesholms Allé 14 C, hvor man ligeledes med Tak modtager Gaver, saavel Pengebidrag som brugte Klædningsstykker, Brugsgenstande o. s. v. eller besøger dem afhentede.

Indtægter og Udgifter i 1915.

INDTÆGTER.		UDGIFTER.	
Kassebeh. 1. Jan. 1915	3,91 Kr.	Maanedlig Hjælp til 3 enlig-	
Faste aarlige Bidrag	219,00 "	stillede	72,00 Kr.
Ekstra Gaver	10,00 "	Kontant Hjælp	14,50 "
		Indkøb til Systuen	78,30 "
		100 Pot. sød Mælk à 17	17,00 "
		100 " " " à 22	22,00 "
		80 " " " à 24	12,00 "
		Fødevarer	5 38 "
		5 Eksp. af Ugebladet	10,00 "
		Kassebeholdning	1,73 "

232,91 Kr.

232,91 Kr.

Kirkelig Kalender.

30. Jan. 4. Sønd. eft. H 3 K. (I Højmessen: St. Ansgar.)	6. Feb. 5. Sønd. eft. H. 3 K. (I Højmessen: Maria Renselse).
31. — M. Petrus Nolasco, Bekender.	7. — M. Romualdus, Abbed.
1. Febr. Ti. Ignatius, Biskop og Martyr.	8. — Ti. Johannes af Matha, Bekender.
2. — O. Kyndelmisse eller Marias Renselse.	9. — O. Cyrillus af Alexandria, Biskop og Kirkelærer.
3. — To. Ansgar, Biskop og Bekender.	10. — To. Oktav af Ansgar.
4. — F. Andreas Korsinus, Biskop og Bekender.	11. — F. Vor Frue af Lourdes.
5. — L. Agathe, Jomfru og Martyr.	12. — L. Serviterordenens Grundlægger.

Meddelelse om Gudstjenesten i København fandtes sidst i Nr. 2.

Den katolske Højskole.

Møde Tirsdag den 1. Februar Kl. 8 Aften.

Cand. *Emil Rønnow*: Den ældre Middelalders Kunst II (med Lysbilleder).
(Nr. 133 og 76 synges).

St. Knuds Skoles Festsal, Stenogade 4, B, Adgang 10 Øre.

Kollekt for den danske katolske Kirke.

Søndag d. 30. Januar holdes den af det Apostoliske Vikariat foreskrevne **Ansgarius-Bonifacius Kollekt** i alle Kirker og Kapeller til Bedste for vore mest trængende kirkelige Institutioner.

Budbringeren,

Organ for Jesu Hjerter-Andagten. Faas i København ved Jesu Hjerter-Kirken i Stenogade og i Aarhus hos Udgiveren, Pastor Ign. Schmid. Illustreret Kvartalsskrift. Pris 25 Øre pr. Hæfte.

Ansgariusforeningen

afholder **Søndag den 30. Januar Kl. 12** sin aarlige **Generalforsamling** i Lokalet Bredgade 67, 1. Sal o. G.

Bekendtgørelse til Rosenkranssognet.

Da Menighedens Regnskab for 1915 agtes sluttet **Onsdag d. 2. Februar**, bedes de resterende Bidrag (Kirkeskat, Præstепenge m. m.) snarest indbetalt til Sognepræsten eller Kapellänen, Boyesgade 8, eller til Kirkeforstander, P. Stagno Balesirini, St. Thomas Allé 6² Kl. 7—8.
Forstanderskabet.

Den eucharistiske Sektion af begge *Mariakongregationer* holder Fælleskommunion Fredag den 4. Februar Kl. 6 i Jesu Hjertes Kirke.

Husk **Absalonsbøsserne** — tømmes hver første Maaned i Kvartalet.

Rettelse. I Artiklen »St. Knud« i forrige Nr. omtales 1000 Aars Mindet i 1886; det skulde selvfølgelig være 800 Aars Mindet.

K.U.B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Mathæus Hansen, Fredensvej 9, Charlottenlund.

Katholsk Bogsalg, Stenogade 3, Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund, Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4-6.

Nr. 6.

Søndag den 6. Februar.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Ansgariusforeningens Generalforsamling. — Et Juleminde fra Peterskirken. — Franciskanerne. — Et lille Gensvar. — Fra Hedningemissionen XXIV. — Bønnen. — Bøger om danske Helgener. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Sverige. Norge. Rom. Italien. Asien. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

293.

Kyndelmisse.

Stella matutina — Stella maris.

Hvilke Symboler, tagne ud af denne synlige og sanselige Verden, yder os den største Tilmærkelse til en Forestilling om Herligheden i den højere Verden, der ligger hinsides vor legemlige Opfattelse? Hvilke er de sandeste Tegn og Forjættelser her neden, hvor fattige de end monne være, paa hvad vi engang senere hen haaber at skulle se i Skønhed og Ypperlighed?

Hvilke de saa end er, saa kan Guds velsignede Moder visselig gøre Fordring paa dem som sit Eje. Og saadan er det; to af dem er tildelte hende som Titel i hendes Litani — Stjernen oventil og Blomsten nedentil. Hun er samtidig *Stella Matutina* og *Rosa Mystica*.

Og af disse to Titeler, der begge passer saa godt til hende, sømmer Morgenstjernen sig bedst for hende og det af tre Grunde.

For det første hører Rosen denne Jord til, men Stjernen har sin Plads paa den høje Himmel. Nu har Maria ingen Lod i denne Verden her neden. Ingen Forandring, ingen

Vold af Ild, Vand, Jord eller Luft rører Stjernerne hist oppe, og de viser sig altid klare og vidunderlige i alle denne Jordkugles Egne og for alle Menneskeslægtenes Stammer. Dernæst har Rosen kun et kort Liv; dens Visnen er lige saa vis som dens Ynde og Duft ved Middagstid. Men som Stjernerne er Maria bestandig, lige saa straalende nu, som hun var det den Dag, hun blev optagen i Himlen; lige saa ren og fuldkommen, naar hendes Søn kommer til Doms, som hun nu er. Endelig er det Marias Forrang at være *Morgenstjernen*, som bebuder Solen. Hun skinner ikke for sig selv eller af sig selv, men hun er Genskinnet af sin og vor Forløser, og hun herliggør *ham*. Naar hun kommer til Syne i Mørket, ved vi, at han er ganske nær. Han er Alpha og Omega, den første og den sidste, Begyndelsen og Enden. Se, han kommer hastigt, og hans Gengældelse er med ham for at give enhver efter hans Gerninger.

Ja, i Sandhed er du en Stjerne, o Maria! Vor Herre er vist nok selv den sandeste og ypperste Stjerne, den klare Morgenstjerne, som St. Johannes kalder ham; den Stjerne, der var spaaet om fra første Færd af som bestemt til at opgaa af Israel, og som billedligt var stillet til Skue ved den Stjerne, der viste sig for de vise Mænd i Østlandet. Men dersom de vise og lærde og de, som underviser Menneskene i Retfærdighed, skal skinne som Stjerner i al Evighed, dersom Kirkens Engle kaldes Stjerner i Christi Haand, dersom han hædrede sine Apostle endogsaa i deres Køds Dage med at kalde dem Verdens Lys, dersom endog de Engle, der faldt fra Himlen, af den elskede Discipel kaldes for Stjerner, dersom endelig alle Helgener i Saligheden kaldes Stjerner, idet de er ligesom Stjerner, der adskiller sig fra andre Stjerner i Glans (1. Kor. 15), saa kaldes forvist ogsaa vor Herres Moder Maria for Havets Stjerne uden nogen Nedsættelse af hans Ære, saa meget mere som hun paa sit Hoved bærer en Krone af tolv Stjerner.

Jesus er Verdens Lys, der oplyser ethvert Menneske, som kommer ind i Verden, idet han aabner vore Øjne ved Troens Gave og oplyser Sjælene ved sin almægtige Naade; og Maria er Stjernen, der straalere med Jesu Lys, skøn

som Maanen, udvalgt som Solen, Himlenes Stjerne, som det gør godt at se paa, Havets Stjerne, som er den stormtumlede Søfarer velkommen. Ved hendes Smil flyr de onde Aander, Lidenskaberne stilner af, og Fred udgydes over Sjælen.

Hil dig da, Havets Stjerne, vi fryder os ved Tanken paa dig. Bed altid for os ved Naadens Trone, før vor Sag, bed med os, forebring din Søn og Herre vore Bønner, nu og i vor Dødstime! Maria, vær du vor Hjælp!

Kardinal Newman.

Ansgariusforeningens Generalforsamling.

Paa St. Ansgars Festdag, Søndag d. 30. Januar, Kl. 12 afholdt Ansgariusforeningen sin aarlige Generalforsamling i Forsamlingssalen, Bredgade 67. 29 Medlemmer havde givet Møde.

Formanden, cand. mag. *H. Kejser*, aabnede Generalforsamlingen, bød velkommen og oplæste Dagsordenen.

Først oplæste Sekretæren, Pastor *v. d. Kettenburg*, Protokollen fra forrige Aars Generalforsamling, hvorpaa Formanden aflagde følgende Beretning om Foreningens Virksomhed i det forløbne Aar:

Nordisk Ugeblad har i 1915 afsluttet sin 64. Aargang. Sideantallet var VIII + 1040 Sider, 208 Sider større end det normerede og det største, Ugebladet nogen Sinde har bragt. 37 større og mindre Billeder har været optaget i Teksten; 16 Clicheer var nyanskaffede, Resten dels lejet, dels laant. Som alt berørt i forrige Aars Beretning, blev Taksterne for Bladforsendelsen af Postvæsenet forhøjet fra 1. Juli 1914. Udgiften i 1915 har til Avispost-Kontoret saaledes været 311,55 Kr. imod 194,71 Kr. i 1913. Endvidere er Prisen paa Clicheerne ligeledes steget betydelig. Abonnenternes Antal er omtrent det samme som forrige Aar. Abonnenter til fuld Pris er steget med ca. 30, medens Antallet paa de Eksemplarer, der gennem Vincentsforeningerne o. l. sælges til $\frac{1}{2}$ Pris, er gaaet lidt ned.

Udgivelsen af »Katholsk Kirkeblad« er i 1915 fortsat med Nr. 10 (»Den danske katholske Kirkesag«), Nr. 11 (»Der var engang«), Nr. 12 (»I Anledning af Kollekten paa Marias Optagelsesdag«), Nr. 13 (»Relikviedyrkelsen«), Nr. 14 (»Den danske katholske Kirkesag«), og Nr. 15 (»Jeg blev saa glad«).

Af disse har Foreningen kun bekostet Nr. 11 og 13; de andre Numre er bekostet af de Foreninger, gennem hvilke de blev uddelt.

Af Udhængsskabe til Nordisk Ugeblad har Foreningen det samme Antal som forrige Aar, nemlig 11 (5 i København og 1 i Aalborg, Aarhus, Odense, Randers, Ringsted og Vejle).

Announce-Omslagene. Foreningen har i Lighed med tidligere Aar modtaget en bestemt Announce-Afgift pr. Omslag. Announce-Ekspeditionen har i 1915 været ledet af Cand. *Jos. L. M. Hoffmann*. Fra 1. Januar 1916 har Cand. *A. Silcowitz*, Frederiksberggade 27, overtaget Announce-Ekspeditionen.

Kalenderen for 1915 blev som sædvanlig trykt i et Oplag paa 1200. Ca. 150 blev til Rest i Aar, saa Overskuddet (de for 1915 endnu ikke indgaaede Beløb taget med i Betragtning) kun blev ca. 35 Kr. mod ca. 65 Kr. forrige Aar.

Bogforlaget er i 1915 ikke blevet forøget.

Foreningens Medlemsantal, som i 1914 var 464, var i 1915 454; 29 døde eller udtraadte af Foreningen, og 19 nye blev indmeldt. Efter 1. Januar 1916 er der indmeldt 11 nye Medlemmer.

Selve Regnskabet udviser en kontant virkelig Indtægt paa 6787,51 Kr. og en tilsvarende Udgift paa 7130,44 Kr., altsaa et kontant Underskud paa 342,93 Kr. Selve Status viser dog kun en Formueforringelse paa 165,67 Kr. mod forrige Aars Status.

Under Mrk. »A/E« fik Foreningen tilsendt en Gave paa 100 Kr., som efter Giverens Ønske blev anvendt i Foreningens Øjemed.

En Velynder af Foreningen har skænket denne indrammede Fotografier af de 4 Formænd, som Foreningen hidtil har haft: Købmand Menne, Grev Holstein Ledreborg,

Observator Pechüle og Gymnasielærer Kejser. Billederne har faaet Plads paa Foreningens Kontor.

Til Slut en Tak til alle, som paa nogen Maade har hjulpet og støttet Foreningen.

Dernæst aflagde Kassereren, cand. phil. *Jos. L. M. Hoffmann*, Regnskabet for 1915, som er offentliggjort sammen med Medlemsfortegnelsen m. m. for 1915, og som tilsendes Medlemmerne ved Indsendelse af Medlemsbidraget for 1916.

Efter et Par Forespørgsler angaaende det aflagte Regnskab, hvilke besvaredes af Kassereren, godkendtes dette enstemmigt.

Derefter skredes der til Valg af Bestyrelse. Næstformanden, Pastor Braun, ønskede efter 30 Aars Virksomhed at fratræde, hvorfor Pastor Ronge valgtes til Næstformand. De øvrige Medlemmer af Bestyrelsen: Pastor v. d. Kettenburg, Kand. J. Hoffmann og Trafikassistent Gravgaard genvalgtes alle. Formand skulde ikke vælges denne Gang. Til Revisorer genvalgtes Fuldmægtig Balestrini og Murermester Günther, til Revisorsuppleant Fuldmægtig Seitzberg.

Kassereren meddelte, at han havde haft Besøg af Fru Rambusch fra New-York, der er et virksomt Medlem af den skandinavisk-katholske Forening der ovre, om hvilken der flere Gange har været afgivet Beretning i Ugebladet.

Efter Smaabemærkninger af forskellige af de tilstedeværende sluttede den rolige Generalforsamling Kl. henad halv to.

Et Juleminde fra Peterskirken:

Juledag var for den Hellige Fader en særlig Mindedag, idet han den Dag for 37 Aar siden læste sin første Messe. Den unge Marquis Giacomo della Chiesa havde i 1875, knap 21 Aar gammel, taget Doktorgraden i Jura ved Genovas Universitet. Han havde gjort det af Lydighed imod sin Fader, der havde sat det som Betingelse, den Gang hans Søn som tolvaarig meddelte vham sit Forsæt om at ville være Præst. De Aar, den unge Marquis havde tilbragt ved Universitetet, var ikke spildte, men en god

Skole for hans senere Apostolat; en hel Gruppe af udpræget katholske Studenter samlede sig om ham og blev Forløberne for det senere oprettede katholske Studenterforbund. Faa Maaneder efter sit Doktorat drog Marquisen til Rom og paa Marias Ofringsfest, d. 21. November, den Dag, da han for 21 Aar siden havde set Lyset, ofrede han for stedse Gud sit Liv, idet han lod sig optage i Capranica Seminariet. Tre Aar efter præstevedes han og beredte sig til Julemorgen at læse sin første Messe. Han havde allerede forlængst ordnet med Sakristanen i Peterskirken, at han skulde læse den paa et bestemt Klokkeslet ved det Alter i Krypten, hvori St. Peters Ben er indmurede. Men hvordan det nu gik eller ikke, saa skete der en Fejltagelse, og da Dom della Chiesa kom, var Alteret optaget af en anden. Sakristanen vilde gerne gøre sin Uret god og tilstod ham saa den Gunst at læse sin Messe ved St Peters Stols Alter, lidt anende, at den unge Præst var kaldet af Gud til en Gang som Petri Efterfølger at tage Sæde paa hans Stol.

Et andet Træk fra hin Juledag er det lille Mindblad, som Dom della Chiesa havde valgt at give sine Venner. Billedet forestiller Jesusbarnet, der viser sig i Himlens Skyer, hvilende paa Krybbens Straa; i sin venstre Haand holder han en Kalk, og med den højre sætter han en Tornekrone paa et mægtigt Kors, Frelsestegnet, der er plantet paa Verdenskuglen. Ved Korsets Fod strækker Jordens Overflade sig, oversaaet med Kirker, og blandt disse ses forrest Peterskirken i Glans af Straaler fra Kalken i det guddommelige Barns Haand. Under Billedet staar disse Linjer:

Jeg vil være med min Kirke indtil Tidernes Ende. Mit Kors vil blive staaende oprejst for at lyse for eder og frelse eder.

Paa Bagsiden havde Jesuiterpateren Angelini ladet trykke en Indskrift i den Lapidarstil, han var Mester i. Han havde været Dom della Chiesas Lærer i Veltalenhed og med Stolthed set denne sin Yndlingelev modtage Guldmedaillen i sit Fag. Medaillen var maaske dog ikke saa meget værd i den unge Mands Øjne som de inderlige, næsten profetiske Ord, Læreren her havde nedskrevet:

Petre, apostolorum princeps, quem in Romana Sede po-

pulos veritatis luce collustrantem colimus, tu mihi Jacobo della Chiesa ex almo Collegio Caprani censi sacris tuo in altari tuasque super exuvias primum operanti die natali Christi Dei A MDCCCLXXVIII præsens adesto, tu mihi adde ardorem, quo tuæ potestatis jura tuear intemerata et integra et forti pectore male ominatos hostium impetus in pontifices maximos contundam. Maria, Virgo Mater, cujus in vultu primum defixit obtutum, quam teneris labellis primum suaviatus est Jesus Infans, mihi primum Deo Hostia cælesti perlitanti fave, castissima Mater, meum in te tuumque Natum in horas auge amorem, meas hæc flamma peredat medullas.

Paa Dansk: O, Peter, Apostlenes Fyrste, som vi ærer paa Roms Sæde, hvor du oplyser Folkene med Sandhedens Lys, vær du mig hjælpende nær, mig Giacomo della Chiesa af det høje Collegium Capranica, som paa dit Alter og over dine Ben for første Gang bringer det hellige Offer paa Guds Salvedes Fødselsdag Aar 1879. Forøg min Iver til at vogte din Myndigheds Ret ukrænket og ubesmattet og til med kraftigt Sind at tilbagevise Fjendernes ondskafulde Angreb paa Paverne. — O, Maria, Jomfrumoder, paa hvis Ansigt Jesusbarnet fæstede sit første Blik, og som han først kyssede med sine spæde Læber, vær mig huld, o kyskeste Moder, mig, der for første Gang ofrer Gud den himmelske Hostie. Forøg fra Time til Time min Kærlighed til dig og til din Søn. Maatte denne Flamme fortære mit Væsens Inderste.

Franciskanerne.

Den nyttige Vejleder »Forkortelser« i Ugebladets Nr. 3 i Aar bringer som Forklaring af Bogstaverne O. F. M.: *Betegnelsen for de berømte Franciskanere eller Graabrødre . . . medens Ordo Minorum Conventualium kaldes en Afdeling af Franciskanerordenen.*

Det kunde maaske være paa sin Plads i den Anledning at fremdrage det Apostoliske Brev, som Pius X udstedte den 1ste November 1909 til Generalforstanderne for de tre store, sidestillede Familier i St. Franciscos 1ste Orden: *Mindrebrødrene af den strenge Observants, ogsaa kaldet af den Leoninske Union — de konventuale Mindrebrødre — og Kapuciner-Mindrebrødrene.*

I dette Brev (*Paucis ante diebus . . .*) rammer Pius X een Gang for alle en Pæl igennem den Misforstaaelse, at Mindrebrødrene af den strenge Observants skulde være *de rigtige Franciskanere*, som mange er tilbøjelige til at kalde dem, og som de selv paa en for den serafiske Ydmyghed og Broderkærlighed lidet sømmelig Maade har villet tilrive sig Æren af at være. Pius X har ikke Ord stærke nok til at fordømme denne Optræden og lover sig selv at udrydde Ondet fra Roden af. Da det Kapitel i den danske Tertiärbog, der omhandler 1ste Orden, i høj Grad hærer Præget af at være skrevet, før Pius X for bestandig gjorde Ende paa Spørgsmaalet, skal vi her hid-sætte nogle oplysende Uddrag af hans Skrivelse. Han fordrer, at denne Skrivelse skal være at betragte som den Hellige Stols sidste Ord i Sagen.

I Skrivelsen hedder det:

»I. Man har ikke Ret til at fratage Konventualerne Navnet eller Egenskaben af Mindrebrødre, som om de ikke paa de vigtigste Punkter overholdt St. Francescos Regel. Det vilde være en Uretfærdighed imod disse Ordensmænd, som paa visse Punkter af den serafiske Regel og med den Hellige Stols Samtykke følger en mildere Tugt, men dog aldrig har alladt med at overholde de Forskrifter og Raad, som udgør Regelens Væsen. Dersom den lovmæssige Brug af en Forret eller Bemyndigelse, som medfører en eller anden Formildelse i en Ordensregels Strengthed, skulde bryde Slægtskabet mellem en Ordensæt og dens hellige Stifter, da vilde man have ondt ved at finde en eneste Munkeorden, hvis Medlemmer, Prælater eller andre Sønner vilde have Ret til at kalde sig deres Stifters Sønner. . . Saa-danne Bemyndigelser ser man ofte tilstaaede selve Observanterne og Kapucinerne, og det ikke blot, hvad enkelte Ordensmænd og særskilte Klostre angaar, men bestemte Provinser og for en vis Tid hele deres Familie; dette gælder endogsaa Fattigdomsspørgsmaalet og Pengebestyrelsen. Og dog er det ikke opkommet i nogens Tanke, at disse Munke af den Grund skulde have ophørt med at være det, de var, sande Mindrebrødre. . . .

IV. Den Kendsgerning, at Kapuciner-Mindrebrødrene er udsprungne af Mindrebrødrene af den regelbundne Observants, skal ikke sætte dem i en underordnet Stilling, end mindre berøve dem Navnet af slet og ret Mindrebrødre. . . .

At ville paastaa, at Mindrebrødefamilien af den regelbundne Observants er den eneste, hvem de historiske Dokumenter og de retslige Grunde tilsikrer et lovmæssigt og uafbrudt Liv fra St. Francesco indtil vore Dage, er en grov Fornærmelse mod de to andre Franciskanerfamilier

og et Indgreb i deres af den Hellige Stol godkendte Ret.● Denne Ret stiller dem i direkte og uafbrudt Forbindelse med deres serafiske Stifter. . . .«

Disse Brudstykker af det Apostoliske Brev er sikkert tilstrækkelige til at bevise, at Konventual-Mindrebrødrene med aldeles samme Ret som Observanterne kan gøre Krav paa at kaldes *De berømte Franciskanere eller Graabrødrene*.

Det hedder videre i samme Brev, at den Tilladelse, som den Hellige Stol har givet Observanterne til at kalde sig slet og ret Mindrebrødre, ikke maa udlægges i den Betydning, at denne Franciskanerfamilie i mindste Maade skulde have nogen Overhøjhed over de andre to, »endnu langt mindre skulde deres Forfængelighed heri finde et Paaskud til at foragte Medlemmerne af de andre Familier.« Tværtimod indeholdt Loven (Konstitutionen) *Licet alias* af 6te December 1517 nærmest et Forsvar for Observanterne, og ved Leo X's deri givne Tilladelse til, at de maatte føre Navnet Mindrebrødre, stadfæstede han kun deres Ligeberettigelse med Konventualerne som sande Franciskanere.

I Brevet *Paucis ante diebus* § XIV og XV skriver Pius X, at det var en højst uretfærdig Beklagelse, som Observanterne var fremkommet med endogsaa i en kort før Brevets Alfattelse udkommen *Haandbog i Mindrebrødrenes Historie*, nemlig, »at det var Skade, at Ordenen havde sat saa stor Pris paa Titelen *af den regelbundne Observants*, at de endog havde bevaret den indtil 1897.« »Denne Titel,« fortsætter Paven, »der findes i et saa stort Antal Apostoliske Breve, er en af de mest hæderfulde for paa-gældende Franciskanerfamilie og vil altid vedblive med at være det. En anden Titel, der ikke er mindre hæderfuld, er den, som Vi tilkender dem, nemlig *Mindrebrødrene af den Leoninske Union*. Denne minder om en dobbelt Kendsgerning, der i høj Grad fortjener at mindes, nemlig den Union, som Leo X fuldbyrdede ved Loven *Ite et vos* og dernæst Leo XIII ved Loven *Felicitate quadam*. Man vilde ikke kunne gøre Krav paa at bevare Navnet Mindrebrødre frit for ethvert Tilnavn uden at udsætte sig for den Mistanke, at man vilde tilrane sin Familie en Titel, som aldrig har været dens Særeje, i den Hensigt at misbruge den til dermed at nedsætte de andre Familier og hæve sin egen.«

Efter endnu en Del Tilrettevisninger og Vink, bl. a. en Hævdelse af saavel Konventualernes som Kapucinernes Ret til at oprette Broderskaber for 3die Orden, slutter Paven med at paalægge alle tre Franciskanerfamilier en stedsevarende Tavshed angaaende dette Slags Spørgsmaal og en broderlig Stræben efter at være eet i Sjel og Tanke.

Tertiar.

Et lille Gensvar.

Maa det være mig tilladt at knytte nogle faa Ord til et Par enkelte Punkter i Baronesse Rosenørn-Lehns Svar til mig.

Ved at fremhæve Knudsmessen i St. Ansgar og de smaa Andagter, som i forskellige Kirker holdes paa St. Knuds Dag, ligesom ved mit Slutningsforslag om en højtidelig Messe i enhver Kirke, skulde jeg, efter Baronessens Mening, just have bevist, at det ikke er i alle Danmarks Kirker, at Dagen fejres.

Det forekommer mig, at Baronessen slutter for meget af det sagte. Der følger jo ganske vist deraf, at Dagen ikke fejres med samme Højtidelighed i *alle* Kirker; men at den overhovedet ikke fejres, det følger ikke deraf.

Det samme gælder Baronessens Bemærkning om, at jeg altsaa derved selv modbeviser mine Udtalelser om, at vor Nationalhelgen ikke savner den Ære, der rettelig tilkommer ham.

Dersom der rettelig tilkom St. Knud samme Ære som St. Ansgar, saa kunde Baronessen maaske have haft nogen Ret i den Bemærkning. Men jeg har jo netop fremhævet, at der — i alt Fald efter de nu gældende liturgiske Regler — *ikke* rettelig tilkommer St. Knud *samme* Ære som St. Ansgar, vort Fædrelands første Apostel. Alt, hvad der altsaa sker St. Knud til Ære, udover Breviarbønnen og den aarlige stille Messe, det sker frivilligt, ifølge den enkelte eget Initiativ og Conduite, og er derfor paa en Maade saa meget mere værd.

F. Ronge.

Fra Hedningemissionen.

XXIV.

Abessinien.

Et underligt Land! Som en mægtig Stenfæstning af Granit og Basalt, skraanende ned mod det røde Hav, ligger dette ældgamle Kejserrige, stadig uafhængigt, stadig tilsluttet — fornemt afvisende enhver Tilnærmelse fra europæisk Side.

Det er en ældgammel Nation. Om det er rigtigt, at dens Dynasti kan føres tilbage til Kong Salomons Tid, er vel tvivlsomt; sikkert er det i alt Fald, at den æthiopiske Skatmester, der af den h. Filip blev døbt paa Vejen til Jerusalem (Ap. Gern. 8), har været i den abessinske Dron-

nings Tjeneste.*) Kristendommen har altsaa meget tidlig fundet Vej dertil, men nogen fast Grund har den dog ikke fundet før i det femte Aarhundrede, da d. h. Frumentius, der var Lærer for to unge Kejsersprinser, vandt disse for Kristendommen. Han blev siden Abessiniens første Biskop.

Noget kristent Land har Abessinien aldrig været; mange er stadig Hedninger, endnu flere Muhamedanere, og den kristne Religion er nu alt andet end ren og uforfalsket. Som saa mange andre Lande blev Abessinien i det 7. Aarh. oversvømmet af den islamitiske Folkevandring; politisk

Kejsers Jassu af Abessinien.

vedblev det at være uafhængigt, men Islam fik fast Fod indenfor dets Grænser, og den første skæbnesvangre Følge var, at *al Forbindelse med Rom med Vold blev afskaaret*. — Islams Tilhængere var kloge nok til at indse, at dermed skar de Kristendommens Livstraad over! I 300 Aar kæmpede den abessinske Gejstlighed tappert for at bevare Læren ren for Østens sekteriske Lærdomme, men tilsidst sygnede den abessinske Kirke hen som en afhugget Gren og er nu et frodigt Voksested for mange af de gamle Vildfarelser. Den staar under den koptiske Patriark i Alexandria, hvis Vikar *Abouna*, »Fredens Fader«, er Landets »Ærkebiskop«.

*) Æthiopien var i Oldtid og Middelalder Fællesbetegnelse for Landene omkring Øvre Nil — ogsaa Abessinien.

Den romerske Kirke har fra først af med stor Iver og mange Anstrengelser søgt at hindre denne sørgelige Udvikling; meget Blod og mange Kræfter har det hidtil kostet. Først var det Dominikanerne, som i det 12. Aarh. blev Martyrer for de abessinske Skismatikeres Hænder. Et Par Hundrede Aar senere bragte katholske Pilegrimme Efterretning fra det lukkede Land. Man fik gennem dem at vide, at der hos mange var Længsel efter en Genforening med Rom, ja, der indfandt sig paa Konciliet i Florens (1452) et Gesandtskab fra Kejseren med Bøn om Udsoning. Alt blev ordnet, Gesandtskabet vendte tilbage; men de naaede aldrig hjem: i Ægypten blev de dræbt af Koptere i Ledtog med Kaliffen.

— Atter 100 Aar senere vovede en Jesuit, P. Oviedo, at trænge ind i Landet, og der følger en kort Tid, hvor man igen nærer Haab, ikke mindst, da selve Kejseren udsoner sig med Kirken og afsværges Vildfarelserne. Men allerede med den næste Kejser er alt forbi, og samtlige Jesuiter i Landet lader Livet for deres Vovestykke. Omkring Aar 1700 gaar Franciskanerne i Jesuiternes Fodspor, men det blev alter kun en kort Ophlussen, efterfulgt af halvandet Hundrede Aars Dødvande.

Endelig omkring Aar 1850 synes Kirken at have faaet fast Fod. Den nordlige Del af Landet blev betroet til Lazaristernes Omsorg; Kapucinerne fik den sydlige Del, Galla, hvis første Biskop var Kardinal Massaia, der trods syv Landsforvisninger arbejdede i 35 Aar blandt Gallaerne og grundlagde Menigheder, som siden trodsede mangfoldige Forfølelser. Først da Kejser Menelik i 1889 kom til Ro-ret, ophørte de blodige Forfølgelser. Adgang til Landet er nu ikke længere forbudt, hvorimod egentlig Missionsvirksomhed de færreste Steder er tilladt. Som Regel kan der derfor kun virkes skjult, og Statholderne, der ophidses af de koptiske Biskopper, forfølger stadig Missionærerne ved Spioner og straffer dem med Fængsel.

En stor Hjælp har Missionen i de sidste Aar haft af den indfødte Præstestand, som i Missionen er særlig talrig. Allerede Kardinal Massaia indsaa, at en saadan var en nødvendig Betingelse for Missionens Udvikling, og han begyndte trods sine samtidiges Betænkeligheder at ud-danne nogle af de dygtigste Kateketer. Det abessinske Folk, der forøvrigt er en Sammenblanding af mange forskellige Elementer (Berbere, Negere, Arabere o. fl.), har vist sig at have tilstrækkelig aandelig og sædelig Udvikling til at kunne modtage en saa ophøjet Værdighed, som Præstestanden giver. De 18—20 indfødte katholske Præster, som for Øjeblikket findes, har vist sig at være deres Opgave fuldtud voksne. Mens Regeringen kun nødigt forgriber sig paa de

fremmede Missionærer, er de indfødte altid Genstand for dens Forfølgelse. Ikke desto mindre er de altid rede til at vove sig ind paa de vanskeligste Omraader. For nogle faa Aar siden blev saaledes en indfødt Præst, Abba Megussie, grebet paa en af disse farlige Rejser til de fjerneste Egne af Landet og kastet i Fængsel. Hvor meget han maatte lide, og med hvilken Hengivenhed og Fromhed han led, faar man Indtryk af gennem et Brev, som han fra Fængslet sendte til sin gejstlige foresatte, P. Batemann, C. M., der paa samme Tidspunkt laa syg af Feber i Europa. Brevet fortjener at gengives i sin Helhed:

»Fader! hvordan gaar det Dem, siden det ikke længer er forundt mig at se Dem med mit legemlige Øje?

Allerede længe havde jeg i Sinde at skrive til Dem. Naar jeg har tøvet saa længe, er det, fordi jeg ikke vidste, om De allerede havde forladt Deres jordiske Paradis, jeg mener Deres Hjemstavn, og igen var vendt hjem til Deres andet sorte Hjem, som De har valgt til Brud.

Til Jesu Navns Forherligelse, til Ære for vor h. Moder, den katholske Kirke, til Opfyldelsen af den guddommelige, tilbedelsesværdige Villie er mine og mine Fællers Fødder og Hænder belagte med Lænker. Tak Gud med os for den store Naade; thi først nu, da jeg er i Fængsel, er jeg blevet Jesu Kristi sande Discipel. Jeg takker Gud, fordi han har givet mig et sort Ansigt, thi derved har det været muligt for mig at komme til at bære tunge Lænker. Men, gode Fader, det gør mig dog ondt, at jeg ved mine Synder har forspildt den Naade at blive Martyr. Denne store Naade er jeg ikke værdig til.

Ak, gode Fader, vil Menneskets onde Fjende, Feberen, dog ikke snart forlade Dem? Hvor gør det mig ondt. Ogsaa dette er en Straf for vore Synder. —

Guddommelige Mester, som giver de døde Livet, giv igen din Tjener, vor Apostel, Sundheden, saa at han snart kan komme tilbage til os. Jeg kaster mig ned for dig, Herre, og heder om denne Naade. Og jeg heder for Kirken i Europa. — Pater, kom dog snart tilbage, og bed ogsaa for Deres uværdige Tjener

Abba Megussie. ◀

Som man ser, er det trange Tider, men ogsaa lyse Tider, naar man tænker paa den Uegennytté og Kærlighed, vi træffer hos denne unge sorte Præst, om hvem man fra anden Side ved, at han i Fængslet led forfærdeligt af Sult og Tørst, mens hans Hænder og Fødder var bedækkede af Saar og Bylder; han befandt sig forøvrigt i et Selskab af henved 40 Røvere og Mordere.

Ogsaa Statistikken giver godt Haab. Ganske vist er

der af Abessiniens 4 Millioner kun c. 24000 Katholikker*) (34 Præster og 24 Missionssøstre), men skal man dømme efter Missionærenes Udtalelser, er der rige Muligheder, om blot ikke et nyt Stormvejr knækker de svage Spirer. I December 1914 udtaler ovennævnte P. Batemann sig saaledes: ». . . Hvor ofte hører man ikke Folk sige: I Abessinien er der ikke noget at gøre. Det passer ikke. Ganske vist er vore Hænder bundne; vi er indespærrede, forviste til Landets øde Egne, hvor Sundheden snart undergraves — og alligevel haaber vi paa Fremtiden. Der er meget, der tyder paa, at Frihedens Time ikke er saa fjern, og da vil Tusinder slutte sig til os. Endnu vover de ikke at gøre det; thi deres skismatiske Frænder forfølger dem med Fængsel, Forvisning og Forarmelse. Men Sædekornet spirer stille i Jordens Skød. Den Dag vil komme, hvor andre med Glæde vil høste, hvad vi har saaet i Lidelse og Trængsel, stille og usete.«

Maaske »Dagen« ikke er saa fjern, som Pateren dengang tænkte. Det er i al Fald med stor Interesse og Forventning, at man i de allersidste Missionsefterretninger (Jan. 1916) læser, at de Forhaabninger, man har knyttet til Meneliks ganske unge Sønneson og Efterfølger, Kejser (Nejus) Lidj Jassu, ikke synes at skulle blive skuffet. Kun 18 Aar gammel kom han i December 1913 paa Tronen og vandt straks Folket ved sin ligefremme Elskværdighed. I største Modsætning til sine Forgængere har han vist den katholske Mission Velvillie og Interesse. For omtrent et Aar siden aflagde han saaledes paa en Rundrejse Besøg hos den Apostoliske Vikar for Gallalandet. Han udtalte ved denne Lejlighed sin varme Anerkendelse af Søstrenes (Franciskanerinder) Arbejde for syge og fattige Børn og efterlod en betydelig Pengegave til Missionen.

Endnu lysere Haab giver den Haandskrivelse, hvori den unge Negus hylder den nyvalgte Pave. Den har for ikke længe siden været offentliggjort i *Osservatore Romano* og lyder saaledes:

»Jassu,
Tronarving til Æthiopien,
Søn af Kejser Menelik II,
til Hans Hellighed,
den hæderværdige Pave Benedikt XV,
Biskoppernes Overhoved
i Rom.

Med største Ærefrygt hylder jeg Eders ophøjede Person og bevidner Eder min Højagtelse og Hengivenhed.

Besjælet af Ønsket om at fortsætte de venskabelige Forbindelser, der var mellem Eders høje Forgængere og

*) Der findes c. 400 Protestanter. En svensk Mission har gentagne Gange, trods store Ofre, maatte opgive Forsøget paa at vinde Fodfæste i Landet.

min Fader, overgiver jeg denne Skrivelse til P. Basilius som et oprigtigt Udtryk for mine ærbødige Følelser for Eder.

Siden Herren har fundet Eder, Hellige Fader, værdig til at bestige Petri Stol og mig til at være samtidig med en saadan Begivenhed, beder jeg Eder, høje Fader, at I naadig vil modtage min Hyldest, og jeg vover at støtte mig til den Tillid, som Eders Hellighed har indgydt mig, og beder Eder skænke mig Del i Eders omsorgsfulde Kærlighed, for at Gud maa forunde mig Naade til at regere klogt og føre det æthiopiske Folk til Lykke.

Addis Abeba, den 17. Ghembot i det Frelsens Aar 1907 (25. Maj 1915).«

Dette Brev taler for sig selv. —

H. U. R.

Bønnen.

I Bønnen er en Magt saa stor,
den største vel paa denne Jord.
Er Hjertet funkt og Haanden træf:
Bed — og Sindet dit, vil blive let.

I Bønnen er en Glæde stor,
den største vel paa denne Jord.
Er Øjet mat af Sorg og Savn:
Bed — du finder da en Glædens Havn.

I Bønnen er en Rigdom stor,
den største vel paa denne Jord,
Er du end fattig og forladt:
Bed — en Bøn er Jordens største Skat.

Elisabeth Hjorthmose.

Bøger om danske Helgener.

Under de sidste Ugers ingenlunde ufrugtbare Diskussion om de danske Helgener er det faldet mig ind, at det maaske kunde være af Interesse at anføre de vigtigste Bøger, vi har om dette Emne. De følgende Linier skal være et lille Forsøg herpaa.

Hovedværket om de danske Helgeners Liv er — og bliver formentlig ogsaa i en uoverskuelig Aarrække — Professor Gertz's Udgave af alle eksisterende danske middelalderlige Helgenlevneder, som han i Aarene 1908—1912 udgav paa Gads Forlag under Titelen: *Vitae sanctorum Danorum*. Bogen koster 7 Kroner og er, som Titelen angiver, forfattet paa Latin.

Nogle Aar forinden, i 1894, havde vi faaet disse samme Helgenlevneder i dansk Oversættelse ved Professor Hans Olrik. Bogen udkom paa Schønbergs Forlag, hedder *Danske Helgeners Levned* og koster 5 Kroner. I den »meddeles Oversættelse af Optegnelser om en Række historiske Personligheder, hvis Virksomhed og hvis Helgenry udelukkende eller dog hovedsagelig tilhører Danmark, og om hvem større eller mindre Skrifter er blevne til hos os. Udelukket er det derfor ikke, at en »dansk« Helgen kan være udgaaet fra et andet Folk; vi ser, at Thøger var en Thüringer, Abbed Vilhelm en Franskmand. Derimod er paa den ene Side ikke medtaget nogensomhelst af de *fremmede* Helgener, der blev æret i Danmark, end ikke Ansgar, der ganske vist gæstede vort Land, men ikke paa nogen Maade kan kaldes *dansk* Helgen, eller den svenske Helgeninde Helene, hvem et nordsjællandsk Sagn lod sejle paa en Sten over Kattegat til Tidsvilde: paa den anden Side er udeladt Fortællingen om en dansk født Helgen, Sønderjyden »Ansvær« (Asvard), der blev Martyr ved Vendernes Rejsning mod de kristne Præster i Aaret 1066« (af Bogens Forord)*. I Professor Olriks Bog findes Levnedsskildringer af følgende Helgener: Knud Konge, Knud Hertug, Provst Kjeld, Abbed Vilhelm, Niels, Thøger, Margrethe og de tvivlsomme Helgener Anders og Erik Plovpenning.

Endelig er der en ældre lille Bog, knap 200 Sider stor, der nu kun koster 50 Øre, for saa vidt den er til at faa i Boghandelen: den hedder *De danske Helgener* og blev i 1869 udgivet paa Gyldendals Forlag af Cand. theol. E. Schebel. Han giver korte, men helt gode Levnedsbekri-

*) Som danske Helgener kunde, foruden de i forrige Nr. anførte, maaske endnu nævnes: En hellig Henrik i Skotland, Biskop Odo i Canterbury og Sebalus fra Nürnberg; den sidstes Oprindelse fra Danmarak er dog yderst tvivlsom.

velser af følgende danske Helgener: Ansgar, Rimbart, Thøger, Knud Konge, Knud Lavard, Kjeld, Margrethe, Niels, Vilhelm, Anders og Kong Erik.

Af sidstnævnte Bog har en Velynder af Ugebladet stillet 6 Eksemplarer til Redaktørens Disposition. Af disse har jeg allerede disponeret over de to, men de fire andre vil blive sendt portofrit og gratis til de fire Abonnenter af Ugebladet, som først maatte udtale Ønsket om at faa et Eksemplar. (De kan ikke ved Betaling af f. Eks. 10 Øre faas i indbunden Stand, ligesom der heller ikke ved Tilsendelsen gratis medfølger et Konversationsleksikon eller et Klaver.)

N. H.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Indenfor St. Josefssøstrenes Kongregation har der i forrige Uge fundet en Del Forflyttelser Sted. Saaledes er St. Josefs Hospitalets mangeaarige Forstanderinde, M. Anna Henriette, bleven forflyttet til Odense. Priorinden for St. Josefs Hospitalet i denne By, M. Maria Aurelia, er bleven forflyttet til Horsens; Priorinden her, M. Maria Zenaide, er kommen til Aarhus; og endelig er Priorinden fra Aarhus, M. Maria Anthelma, bleven forflyttet til det store Hospital paa Nørrebro her i Byen.

— I Tirsdags afsluttede Hr. cand. Rønnow paa Højskolen sit interessante Foredrag om den ældre Middelalders Kunst. En Række smukke Lysbilleder forhøjede i høj Grad Indtrykket af Foredraget.

Sverige. St. Eugeniamenighedens mangeaarige Sognepræst, Pastor Frederik Maria Lieber, er den 14. Januar afgaaet ved Døden i Camberg, Nassau i Tyskland, hvor han ogsaa var født den 26. August 1849. I Aaret 1867 indtraadte han i en Orden, og i 1880 præsteviedes han i England. Til Stockholm kom han i 1881, hvor han fra 1893 til 1910 var Sognepræst ved St. Eugénias Kirke i Norra Smedjegatan. Tiltagende Svaghed tvang ham dog til i sidstnævnte Aar at tage sin Afsked og opsøge et mildere Klima, hvilket han fandt i sin Fødeby, hvor han til det sidste arbejdede for Sjælens Frelse i Familiens Hospital og trøstede mange syge og saarede. Pastor Lieber var en Mand af stor Begavelse og Dannelse, som ved sit elskværdige Væsen erhvervede sig mange Venner, ogsaa udenfor katholske Kredse. En Broder til Pastor Lieber var den i 1901 afdøde Dr. Ernst Lieber, et bekendt

Medlem af det tyske Centrumparti. — Den 18. Januar læstes højtidelige Rekviemsmesser for den afdøde i begge Stockholms katholske Kirker.

Norge. Ifølge *St. Olaf* har St. Elisabethssøstrene i Danmark og Norge, der er samlede i een Provins, faaet en ny Provincial-Forstanderinde i Søster Syncletias Person. Den ny Forstanderinde, der er født i Berlin 1863, har i 25 Aar virket i Norge, næsten hele Tiden i Trondhjem. Til Efterfølger som Forstanderinde i denne By er S. Mithrandis udnævnt; hun vil sikkert endnu huskes af mange i København.

Rom. Et Dekret, som det Hellige Officiums Kongregation har udstedt den 21. December 1915, henleder paa ny Opmærksomheden paa den Aabenbaring af Guds Moder, som fandt Sted paa Bjerget *la Salette* i de franske Alper d. 19de September 1846. Som det fremgaar af Dekretet, er dette paa ingen Maade rettet imod den Andagt til den hellige Jomfru, der knytter sig til Aabenbaringen; denne er af Pius IX og Biskopperne stadfæstet som en Kendsgerning, og den derpaa hvilende Dyrkelse af Maria som *Forsonerinden fra la Salette* anerkendes og anbefales af Kirken. Derimod rammer Dekretet meget strengt de Præster og Lægfolk, der i Tale og Skrift trods Kirkens gentagne Forbud vedbliver at drøfte den saakaldte *la Salettes Hemmelighed*, overtroiske, spidsfindige Udviklinger angaaende Nutid og Fremtid, løsrevne fra Sagens Kerne.

— Kardinal *Mercier*, Belgiens Primas, modtoges d. 16de Januar i en mere end timelang Audiens af den Hellige Fader. Erkebispen af Malines ytrede senere sin dybe Glæde og Taknemmelighed over den Modtagelse, Hans Hellighed havde ladet ham blive til Del, og den Tillid, han havde vist ham. Kardinal *Mercier* forbliver mindst fjorten Dage i Rom, da der er mange Sager angaaende de filosofiske og theologiske Studier ved Universiteter og Seminarier, som Hans Hellighed og Kardinal-Statssekretæren ønsker at drøfte med ham.

Italien. I en Alder af 79 Aar er Pave Pius Xs gamle Broder, Angelo Sarto, Postmester i den lille Landsby Grazie ved Mantua, nylig afgaaet ved Døden. Den italienske Regering tilbød for adskillige Aar siden Angelo Sarto at trække sig tilbage med fuld Pension — af Hensyn til hans Broder paa Pavestolen — men denne bad ham lade det være, tjene sin fulde Tid ud og saa trække sig tilbage med Pension, hvis han fortjente nogen. Og den gamle Mand blev paa sin Post, indtil han døde i sin Gerning. En stor Mængde gejstlige og Lægfolk overværede den gamle Landsby-Postmesters Jordefærd.

Asien. (Jerusalem.) Det internationale Tidsskrift for Bibelstudier, *Revue Biblique*, udgivet af Skolen for praktisk Bibelforskning i Dominikanerklosteret i Jerusalem, bringer i sit sidste Nr. et lille Træk, der viser en Videnskabsmands Energi under saare vanskelige Forhold. Pater Dhorme, O. P., Sergent i den franske Orientekspedition, fik under Opholdet paa Halvøen Gallipoli den Opgave med det samme at undersøge Stedet, hvor det gamle Elaios eller Eleonte havde ligget, et Hverv, som han med største Mod og Koldblodighed udførte midt under den fjendtlige Kugleregn. *Revue Biblique* bringer en Del Brudstykker af den lærde Soldats Breve, der beviser, at Krigstogterne paa Josvas og Homers Tider slet ikke var saa forskellige fra Nutidens, som man maaske skulde tro. Paterens uforfærdede Videnskabelighed indbragte ham at blive nævnt med Ære i Hærens Dagsbefaling.

En Hønes Liv.

Afsluttende Regnskab.

Indtægter. Skolen i Randers 5,00 — do. paa Nørrebro (Kbhvn.) 2,00 — do. i Odense 5,00 — do. i Ringsted 2,50 — do. i Aarhus 2,50 — do. i Roskilde 3,30 — do. i Kbhvn., S. 5,00 — do. i Vejle 3,40 — do. i Horsens 2,50 — Pigeskolen paa Frederiksberg 10,00 — Drengeskolen do. 0,50 — Fransk Skole do. 45,00 — do. paa Østerbro 10,00 — do. i Ordrup 6,25 — Katholsk Bogsalg 7,00 — N. H. 7,90 — i alt 117 Kr. 85 Øre. Udgifter. Til Bogtrykkeren 12,00 — til Porto 0,85 — sendt til Priorinden paa St. Croix 105 Kroner, i alt 117 Kr. 85 Øre.

De Skoler, som har villet hjælpe med ved Salget af det lille Hæfte, bedes herved modtage en hjertelig Tak.

1. Febr. 1916.

Ærbødigst Niels Hansen.

Græsk, Latin (Studentereks., alle Tillægsprøver). **Italiensk** (Rejseforberedelse). Chr. Hartmann, Gunløgsgade 4, (Islands Brygge).

Eksercitier for katolske Kvinder.

Fra Søndag d. 13. Febr. til Søndag d. 20. Febr. afholdes der i Jesu Hjertes Kirke, under Ledelse af P. Sialm, Eksercitier (aandelige Øvelser) for katolske Kvinder her i Byen. Alle katolske Kvinder, baade gifte og ugifte, indbydes venligst til at tage Del deri. Det første Foredrag holdes Søndag den 13. Febr. Aften Kl. 6 (Adgang for alle).

De paafølgende Ugedage holdes der Foredrag hver Aften Kl. 8¹/₄. Lørdag Aften bortfalder Foredraget.

Søndag Morgen (den 20. Febr.) Kl. 8 Foredrag og derefter stille Messe med Fælleskommunion.

Søndag Aften Kl. 6 Prædiken og Slutningshøjtidelighed. (Adgang for alle.)

Unio. Fredag den 4. Februar Møde i Frederiksberg Allé 11. Dans i Stueetagen, Spilleværelse paa 1. Sal.

Juventusaften for Herrer under 30 Aar i Søvavillonen, Fredag d. 11. Februar Kl. 8. Foredrag af Hr. Johs. Hansen om Ungdom.

Mariakongregationen af Apostlenes Dronning holder Møde Mandag den 6. Februar Kl. 8¹/₂ Aften i St. Josefssøstrenes Huskapel, Østerbrogade 7 C.

Kirkelig Kalender.

6. Feb. 5. Sønd. eft. H. 3 K. (I Højmessen: Maria Renselse).	13. Febr. 6. Sønd. eft. H. 3 K.
7. — M. Romualdus, Abbed.	14. — M. Valentinus, Martyr.
8. — Ti. Johannes af Matha, Bekender.	15. — Ti. Faustinus og Jovita, Martyrer.
9. — O. Cyrillus af Alexandria, Biskop og Kirkelærer.	16. — O. Ferialdag.
10. — To. Oktav af Ansgar.	17. — To. Ferialdag.
11. — F. Vor Frue af Lourdes.	18. — F. Simeon, Biskop og Martyr.
12. — L. Serviterordenens Grundlægger.	19. — L. Marias Officium.

Meddelelse om Gudstjenesten i København fandtes sidst i Nr. 2.

Den katolske Højskole.

Møde Tirsdag den 8. Februar Kl. 8 Aften.

Fru Rose Bruhn: Oplæsning af »Skyggerne«.

(Nr. 10 og 53 synges).

St. Knuds Skoles Festsal, Stenosgade 4, B. Adgang 10 Øre.

Budbringeren,

Organ for Jesu Hjerter-Andagten. Faas i København ved Jesu Hjerter-Kirken i Stenosgade og i Aarhus hos Udgiveren, Pastor Ign. Schmid. Illustreret Kvartalsskrift. Pris 25 Øre pr. Hæfte.

Husk Absalonsbøsserne — tømmes hver første Maaned i Kvartalet.

Kalendere fra 1916,

som ikke ventes at blive bortsolgt i Provinserne, bedes venligst snarest tilsendt Ekspeditionens Kontor.

Aftenunderholdning.

Søndag d. 6. og Mandag den 7. Februar Kl. 7½ Aften agter **Agnese Foreningen** at give en Aftenunderholdning i St. Josefssøstenes ny Festsal Frederiksberg Allé 15—17. Velvillig Assistance er lovet af Hr. Kontorchef Høhling, Violinistinde Fru Theresia Seitzberg, Pianistinde Fru Hulda Storch-Nielsen, Hr. Solosanger Otto Storch-Nielsen samt af Hr. Organist Frants Siegler og Frue. Overskuddet ved denne paatænkte Aftenunderholdning tilfalder de ulykkelige polske Børn. Billetter koster for voksne 1 Kr. for 1. Plads og 50 Øre for 2. Plads samt for Børn 25 Øre og faas hos St. Josefssøstrene paa Østerbro, St. Josefs Hospital og Frederiksberg Allé.

Ordrup. St. Andreas Kirke. Paa Søndag d. 6. Febr. (Mariæ Renselsesfest) holder begge Maria-Kongregationer Fælleskommunion under Messen 7¾; om Aftenen, Kl. 5, er Festandagt med Prædiken og Optagelse af ny Medlemmer.

St. Ansgars Kirke.

Efter Andagten Kl. 6 Eftm. afholdes Procession, i hvilken Rosenkransbroderskabet og de unge Pigers Foreninger deltager.

K.U.B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægløse, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Mathæus Hansen, Fredensvej 9, Charlottenlund.

Katholsk Bogsalg Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund, Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4-6.

Nr. 7.

Søndag den 13. Februar.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Hvorfor jeg er Katholik. — Behandlet som en Hund. — Arbejde for Kirkens Enhed. — Danske Bønner fra Middelalderen. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frankrig. Schweiz. Østerrig. Rom. Rusland. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

294.

Tro.

Naar vi betragter den katholske Tros Skønhed, Op-højethed, Fuldkommenhed og Trøst, kan det ikke andet end slaa os ned Undren, at ikke alle, eller dog de fleste, som træffer den paa deres Vej, omvender sig til den og griber den med Glæde. Ikke mindst de, der nylig er blevet optaget i Kirken og af egen Erfaring kender den religiøse Forvirring og Usikkerhed, de fleste af deres Landsmænd lever i, vil sikkert have undret sig derover.

Mange Grunde kan anføres som Forklaring af denne Vanskelighed. Jeg skal give en, der maaske vil forekomme mange fuldstændig triviell, men som dog har sin gode Mening. Mange bliver ikke Katholikker, fordi de ingen Tro har. Selvfølgelig vil jeg ikke hermed sige, at de ikke tror paa den katholske Kirke, fordi de ikke tror paa den. Jeg mener noget mere end dette: Tro er en Sindstilstand, er en bestemt Maade at tænke og handle paa — altid rettet imod Gud, men paa meget forskellig Maade. Men de fleste Mennesker i dette Land har ikke en saadan Sindstilstand. Man kunde tænke sig, de troede

paa deres egen Religion; det vilde være Tro, om end i en urigtig Retning; men de har ingen fast, bestemt Tro paa nogen Lærdom eller noget religiøst Samfund, og derfor tror de heller ikke paa den katholske Kirke. Tro er en Dyd, men den er uddød i en Mængde Menneskers Hjerter.

Hvad er da det at tro? Det er at give sin Tilslutning til en Lære, ikke, fordi vi kan bevise, den er sand, men fordi Gud siger det, og han er den usvigelige Sandhed. Og da Gud ikke siger det med sin egen Stemme, men ved sine Sendebuds Stemme, saa er det at tro at give sin Tilslutning til et Menneskes Ord, fordi denne er et Sendebud fra Gud. Det var Tro i Apostlenes Tid, som ingen kan nægte; og hvad det dengang var, maa det være nu, for ellers hører det op at være den samme Ting. Det var de Kristnes Pligt uden nogen Tvivl at modtage alt, hvad Apostlene erklærede for Guds Aabenbaring; naar disse havde talt, var det ikke nok at tie stille og ikke sige imod, nej, deres Ord maatte modtages med Hjertets indvortes Tilslutning. Det var ikke noget, der i mindste Maade mindede om at tage en Bog frem, granske i den og fortolke den efter bedste Overbevisning og tro saa meget, som man mener at finde i den.

Naar Tro altsaa er noget saadant som her udviklet, indser vi, hvor langt fjernet de fleste af vore Landsmænd er fra at besidde en virkelig Tro. De kalder det Overtro eller Snæversind at tro, hvad Kirken tror, og stole paa, at i al Fremtid vil dens Afgørelser i Troens Sager være ufejlbare. De ler ved Tanken om at gøre, hvad de første Kristne unægtelig gjorde i Apostlenes Dage. De spørger ikke om, hvorvidt den katholske Kirke har Autoritet, har Lærdommens Naadegave — et meget berettiget Spørgsmaal — men de mener, at det er Trældom og Præsteheredømme og Overtro overhovedet at indrømme nogen eller noget en saadan Autoritet.

Men hvorledes naar man til den sande, apostoliske Tro? Ja, det er en Gave af Guds Naade. Og derfor kan vi ikke være den almægtige Gud taknemmelige nok for, at han har gjort os, til hvad vi er. Der er unægtelig mange Beviser, som kan bevæge Mennesker til at slutte sig til Kirken, men de tvinger aldrig Viljen. Vi kan meget

vel kende dem uden at handle efter dem. Man kan være overbevist i Tanken uden at være det i Hjertet. De to Ting er meget forskellige: at se, at man burde tro, og at tro. Fornuften, ladt alene, vil føre dig til den Slutning, at du har tilstrækkelige Grunde til at tro, men Troen selv er Naadens Gave. Derfor er du, hvad du er, ikke paa Grund af dine egne udmærkede Egenskaber og Fortjenester, men ved Guds Naade, som har udvalgt dig til at tro.

Lov og tak ham derfor bestandig for hans Miskundhed; glem ikke, som Tiden gaar, at du stedse har alt af Naade; hovmod dig aldrig af det, du har; bed om, at du aldrig maa miste det; og gør dit bedste til, at ogsaa andre kan faa Del i det.

Kardinal Newman.

Hvorfor jeg er Katholik.

Naar jeg med faa Ord skal angive, hvorfor jeg er Katholik, maa jeg begynde med at fremsætte forskellige negative Grunde for min Tro. For det første er min Grund til at være Katholik ikke simpelt hen den, at jeg stammer fra katholske Forældre. Det bringer blot Spørgsmaalet et Skridt længere tilbage. Mine Forældre var Katholikker af samme Grunde, som jeg er det, og de Beviser, jeg har i Sinde at fremkomme med i denne korte Artikel for at hævde min katholske Tro, er akkurat de samme, som mine kære Forældre brugte for at hævde deres.

For det andet er jeg ikke Katholik, fordi jeg tror blindt hen paa den katholske Kirke. Netop det modsatte er Tilfældet. Min Tro er aldeles ikke blind. Troen er et Lys, og min Tro straalere for mig, og jeg holder urokkelig fast ved den katholske Lære, ikke fordi jeg ikke ser, eller fordi jeg ser dunkelt og paa en uklar Maade, men simpelt hen, fordi jeg ser de Sandheder, som Gud har aabenbaret saa klart, at end ikke Skygge af Tvivl viser sig paa min Tros Horisont. Derfor er ikke Uvidenhed eller Mangel paa Kundskab Grunden til min katholske Tro.

For det tredie er min Grund til at være Katholik ikke

den, at jeg ikke er hjemme i min Bibel. Fra min tidligste Ungdom har jeg læst og studeret den hellige Skrift. I mit eget Hjem holdtes Bibelen højt i Ære, og jeg kan hele Stykker af den udenad, ligesom jeg ogsaa er i Stand til at anføre saavel Kapitel som Vers for hver eneste væsentlig Læresætning i min katholske Tro. Derfor befæster min Bibelkundskab mig netop i min Tro.

For det fjerde er jeg ikke Katholik, fordi jeg mangler Kendskab til Læren hos de Sekter, som gør Fordring paa at være Kristi Kirke. Jeg er fortrolig med Grundprincipperne hos alle saavel kristne som ikke-kristne Sekter. Jeg har afvejet og maalt deres respektive Læresætninger, og ikke en af Sekterne fører i sin Helhed den samme Lære som Kristus og Apostlene. Jeg er altsaa ikke Katholik paa Grund af en bevidst Uvillighed til at søge alle Vegne efter Kristi Lære, men snarere, fordi jeg saa utrætteligt har forsket efter den. — — — —

Efter denne Indledning gaar jeg nu over til i Korthed at fremsætte nogle Grunde af de mange, der tvinger mig til at være Katholik. Først og fremmest ved jeg fra min Gransken og Forsken, at i den katholske Kirke, og i den alene, kan jeg i deres Helhed finde hver eneste af Kristi Lærdomme. Derfor er den katholske Kirke det eneste Samfund her paa Jorden, der fornuftigvis kan gøre Fordring paa at kaldes Kristi Kirke, og som kan dokumentere den Paastand ved haandgribelige Beviser. Kristen kalder jeg den, der tror paa de Sandheder, Kristus lærte, og som efter bedste Evne lever efter dem.

Jeg er Katholik, fordi min Fornuft siger mig, at alle de Sandheder, der er nødvendige for os at tro paa, ogsaa maa have været en Trosnødvendighed for de første Kristne her paa Jord. Med andre Ord: der kan aldrig blive nogen Forandring i de Ting, som det er nødvendigt at tro paa for at naa den evige Salighed. Det gjaldt om at frelse Menneskesjæle paa Kristi Tid, det samme gælder det om i vore Dage, og Betingelserne herfor maa være de samme nu som før. Men jeg finder, at den katholske Kirke alene er uforandret og uforanderlig, altid den evig samme.

Jeg er Katholik, fordi den katholske Kirke er den eneste Kirke, der i Virkeligheden er udbredt over hele den

kendte Verden, og derfor er den eneste, der har Ret til at blive prædikeret overalt, fordi kun til den rettede Kristus sin højtidelige Befaling: »Gaa ud og lær alle Folkeslag.« Ingen anden Kirke har faaet denne guddommelige Opgave.

Jeg er Katholik, fordi kun i den katholske Kirke findes den fuldkomne Enhed, som vor velsignede Herre bad om, og som altid har været et af de mest fremragende Kendemærker paa hans Kirke. Den katholske Kirke har bibeholdt sin udelte Enhed i alle Tilskikkelser, selv hvor det har krævet umaadelige Tab af Tilhængere. Ligesom Kristus selv tillod nogle af sine Disciple at forlade sig fremfor at opgive noget af sin Lære, saaledes har Kirken aldrig, hvor Talen var om Hæresi, forkastet eller fornægtet sin Herre, heller ikke har den udsat det guddommelige Fond af hellige Sandheder, der er den betroet, for nogen Fare.

Jeg er Katholik, fordi Kristus har gjort det til Pligt for mig at tro alt, hvad han lærte; men for at tro Kristi Lære maa man nødvendigvis nøjagtig vide, uden mindste Mulighed for Fejltagelse, netop det, han lærte. Af mig selv alene og uden Bistand er dette mig umuligt. Derfor maa der absolut være en eller anden autoriseret Stedfortræder for Kristus, der — lært af Gud — fuldtud er i Stand til at meddele mig, uden Fare for Vildfarelse, netop de Sandheder, Kristus i sin Tid overleverede Apostlene. For derfor i det hele taget at tro maa jeg ufejlbarligt vide, hvad jeg skal tro, og den eneste Kirke, som i Virkeligheden gør Fordring paa at være ufejlbar, er den katholske.

Jeg er Katholik, fordi kun den katholske Kirke har den tilbørlige Erkendelse af St. Peters Stilling som Apostelfyrste, Biskop i Rom og den første Pave og, som Følge deraf, af St. Peters Efterfølgeres Autoritet som Biskopper i Rom og Kristi Stedfortrædere. Hvor Peter er, der er Kirken, og ingen paalidelig Kristendom kan eksistere uden Paven. Jeg er Katholik, fordi kun i den katholske Kirke ser vi Paven indtage den Stilling som Kirkens Overhoved og alle troendes ufejlbare Lærer, der ifølge saavel Ret som Tradition tilkommer ham.

Jeg er Katholik, fordi den katholske Kirke er den eneste Kirke, der er grundlagt af Apostlene, og hvis Bi-

skopper og Præster den Dag i Dag allede al deres Magt fra disse i en uafbrudt apostolisk Rækkefølge uden mindste Slip eller Ophør, og gennem alle disse Tider indtil nu har hver eneste af dens Læresætninger været apostoliske.

Ydermere er jeg Katholik, fordi den katholske Kirke er den eneste Kirke, der er Kristus lig, ogsaa paa Grund af det Faktum, at den stadig bliver forfulgt. Kristus er en Lidelsesmand, og hans Kirke maa derfor have Trængsler. Peters Baad bliver stadig omtumlet af Storm og Uvej, og intet andet Kirkesamfund kan i denne Henseende sammenlignes med den katholske Kirke. Derfor er Forfølgelse i Virkeligheden denne Kirkes femte Kendetegn.

Jeg er Katholik, fordi det skyldes den katholske Kirke, at det menneskelige Samfund i vore Dage er humanere og kærligere end i Hedenskabets Tider, fordi det var den katholske Kirke, der først mildnede og siden hen ophævede Slaveriet, som lærte os Fattigdommens Værdighed at kende og tog den foragtedes og ringes Rettigheder under sin Beskyttelse, som først grundlagde Hospitaler for de syge og ved at prædike Broderskab paa Jorden først gjorde international Lovgivning mulig.

Jeg er Katholik, fordi den katholske Kirke har givet meget i den menneskelige Tilværelse et andet Udseende, fordi den har skænket os et nyt religiøst Sprog, har givet os en ny Tidsregning og opstillet nye og ophøjede Idealer for Kunsten.

Jeg er Katholik, fordi den katholske Kirke har været saavel Udgangspunktet for som Bevarer af vore Dages Civilisation. Selv i de Tidsaldre, det engang var Sædvane at kalde de mørke, da den menneskelige Intelligens ligesom laa i Dvale, da var det den katholske Kirke, der holdt Videnskabens Lys stadig brændende. Dersom vi vil granske i Verdenshistoriens mægtige Annaler, Aarhundrede efter Aarhundrede, vil vi se, at, hvor den ikke blev undertrykt af Tyranner eller standset af Straffelove, grundlagde den katholske Kirke Bibliotheker, aabnede Museer og stiftede Universiteter og Skoler, som den forsynede med Lærere, fremmede videnskabelige Opdagelser, skabte en intellektuel Kultur og opmuntrede den menneskelige Aands mangfoldige Frembringelser. Som Vidnesbyrd herom kunde

jeg nævne en Række Navne, som nemt vilde fylde hele den Plads, der er tilstaaet denne Artikel.

Jeg er Katholik, fordi den katholske Kirke er den eneste bestaaende kristne Institution, der kan føre sin Historie i lige Linje fra vore Dage tilbage til den graa Oldtids fjerne Tider, ja, til selve Kristi og Apostlenes Tid. Den katholske Kirke er absolut det eneste levende Baand, der knytter os til de henfarne Tider. Hvad er de regerende Huse og kongelige Familier i Europa i Sammenligning med den katholske Kirkes uafbrudte Succession? Hohenstaufferne, Habsburgerne, Bourbonerne, Cononnaerne, Stuarterne, der lig en Meteor er faret hen over Verden, har skinnnet, straalet og saa er dalet ned, næsten ganske udslukt? Midt i den almindelige Opløsning af alle menneskelige Institutioner og Forgængeligheden af al jordisk Kongedømmes Hørlighed er der kun eet Samfund i Verdenshistorien, der bibeholder sit Stade, og det er den katholske Kirke, den altid gamle og evig nye, ærværdig paa Grund af sine 2000 Aars Tradition og ung ved den Kraft, Lethed og Enthusiasme, der hører den evige Ungdom til; den lærer alle Mennesker, gennem alle Tidsaldre og i alle Lande, Kristendommens usminkede Sandheder og haandhæver med uformindsket Vælde sin Identitet, hvor Kongedømmer strides og kæmper og Kejserdømmer vakler og synker i Grus.

(Efter det amerikanske Blad *Extension*, hvor Forfatteren havde modtaget første Præmie for denne Artikel).

Behandlet som en Hund.

I vore Dage, hvor Dyrehospitaler og Hundekirkegaarde spiller saa stor en Rolle i mange Landsmænds og Landmændsinders Bevidsthed, vil efterfølgende lille Artikel, der kort før Jul fandtes i New-Yorker Tidsskriftet *America*, sikkert ganske være paa sin Plads:

Med Øjnene fulde af Taarer stod Husets Frue og be-
tragede sin døende Tjener. I hele tyve Aar havde han tjent hende trofast, altid været hende ved Haanden og rede til at adlyde hendes mindste Vink. Og nu laa han der og skulde til at dø. Medens hun stod og saa paa ham, drog han sit

sidste Suk, hans Tjenergerning var endt, og han var død. For at mindes hans store Troskab paa bedste Maade lod hun det døde Legeme berede til Begravelsen. En Fagmand blev tilkaldt for at balsamere det, det blev lagt i en Kiste, indlagt med Sølv, den dyreste, som forefandtes, og blev begravet med stor Højtidelighed i selve Familie-Begravelsen. Paa denne Maade hædrede man den tro Tjener efter Døden.

Men det var ikke Familiens Kældermeister, der var død, det var heller ikke den trofaste, gamle Neger, der allerede, da Husets Herre var Dreng, havde tjent ham, nej, det var Yndlings-Hunden. Og det hændte ikke i Europa, hvor de mægtige og store mere og mere udfolder deres Magt, medens de ringe og undertrykte reduceres til at vise en passende Ærbødighed, men i Ny-England, hvor, efter hvad der siges, alle Mennesker fødes med de samme Muligheder for at vinde frem.

Der er noget for os at lære af denne lille Begivenhed, og det er, at den Maade, hvorpaa Sproget anvendes, er af største Betydning og i Virkeligheden en meget alvorlig Sag. Man plejer at tale om at »behandles som en *gentleman*«, men det synes næsten, som om vi hellere skulde sige »at behandles som en Hund«! For det ulykkelige Barn, hvis unge Tilværelse bliver forkvaklet og ødelagt, fordi det maa arbejde paa Lagre og Fabrikker, og de spæde Smaabørn, der skriger efter Føde, de stakkels trætte Mødre, der slider og slæber Dag og Nat med et eller andet usundt Arbejde blot for at skaffe det allernødvendigste til Livets Ophold, de bekymrede Familiefædre, der, magre og hulkindede, stryger Gade op og Gade ned for at søge Arbejde, alle disse bliver ikke behandlet som Hunde, nej, som »*gentlemen*« eller, lad os sige, Meksikanere!

Selvfølge, der er mange Yndlings-Hunde, der er trofaste, og endnu flere Mennesker, der aldeles ikke er det. Men Raabet fra selv den usleste og mindst betydende af »Guds fattige« stiger mod Himmelen, indtil det kommer ham for Øre, som er »de fattiges og ringes Fader«. Og hvad nytter det vel den mest ømhjertede Hundeven, om han saa kunde opnaa at blive nævnt paa forreste Side i et af vore største Dagblade, naar han dog til syvende og sidst maa høre den endelige Dom udtalt: »Vig bort fra mig.

. . . Sandelig siger jeg eder, hvad I ikke har gjort imod en af disse mine mindste smaa, det har I heller ikke gjort mod mig.« For den himmelske Retfærdighed dømmer ikke om Hellighed ifølge den moderne Sundhedsplejes Regler, ligesom heller ikke en Sjæls Regnskab vil blive opgjort efter dens Hengivenhed for en Hund.

Arbejde for Kirkens Enhed.

I Nord-Amerika har der — ved Siden af megen hadefulde Forfølgelse af den katholske Kirke — i den senere Tid hævet sig ikke saa faa Røster for, at Enighed blandt alle Kristne var et Maal, det fremfor alle var værd at kæmpe for. Det er især de protestantiske Samfund, der har været grebne af disse Tanker, og som ikke alene har næret fromme Ønsker herom, men ogsaa søgt at handle, især ved at forberede Afholdelsen af en Verdenskonference om dette Livsspørgsmaal for Kristenheden. En Komité, repræsenterende c. 20 forskellige Samfund: Methodister, Baptister, Episkopale, Kongregationalister, Lutheranere, Kvækere, Presbyterianere o. s. v. har i nogen Tid været nedsat, og den afholdt fornylig et ret interessant Møde i New-York.

Ved dette Møde udtalte Formanden, den anglikanske Biskop W. T. Anderson af Chicago, at man meget havde ønsket at træde i direkte Forbindelse med Paven i Anledning af disse Forhandlinger. To Dage før den store Krigs Udbrud skulde en Deputation have rejst til Rom for at forhandle med Paven, men den urolige Tid havde gjort denne Plan til intet. I Stedet for havde man sendt et Brev til Paven, hvori man bad om hans Medhjælp til Planen om at fremme Enheden mellem de Kristne, og der var nu fra denne gennem Statssekretæren indløbet en Svarskrivelse, som han under begejstret Tilslutning oplæste for Forsamlingen. Der var ingen Katholikker til Stede; Kardinal Gibbons, som var bleven særlig indbudt, havde svaret, at han ikke var i Stand til at komme til Stede.

Kardinal Gasparris Brev lød saaledes:

»Denne Plan om en international Samling af alle dem, som tror paa Jesus Christus som deres Gud og Frelser, for hurtigt at opnaa Opfyldelsen af Herrens sidste Bøn, at alle maa blive eet, har jeg efter Deres Anmodning fremlagt for den Hellige Fader. Jeg behøver ikke at beskrive den Kærlighed, af hvilken jeg saa den ærværdige Pave opflammet for Dem, for De ved godt, at de romerske Pavers Planer, Omsorg og Anstrengelser altid særlig har været rettede mod det Maal, at den ene og sande Kirke, som Jesus Christus stiftede og helliggjorde ved sit guddommelige Blod, med største Omhu skulde vogtes og hævdes hel og ren og overstrømmende i Kærlighed, og at den baade skulde lade sit Lys skinne og aahne sine Døre paa vid Gab for alle, som ønsker at vinde Hellighed paa Jorden og evig Lyksalighed i Himlen.

Den ærværdige Pave har derfor glædet sig over Deres Plan: i Oprigtighed og uden forudfattede Meninger at undersøge Kirkens væsentlige Form eller »Kirkens indre Væsen«, og han haaber inderligt, at De under Indtrykket af den Skønhed, der hører til dens Væsen, maa kunne gøre Ende paa alle Stridigheder og naa til det store Maal, at Christi mystiske Legeme ikke længere skal være delt og sønderflænget, men at Enhed i Tro og Fællesskab tilsidst maa kæmpe sig igennem til Sejr hele Verden over, ikke alene ved Tankernes Harmoni og Samarbejde, men ogsaa ved Viljernes Samstemmen.

Idet Hans Hellighed derfor takker Dem, at De har fundet det ret at anmode om den romerske Paves Hjælp og Støtte til Fremme af Deres ophøjede Plan, udtrykker han til Slut det inderlige Ønske, at Udfaldet maa svare til Forventningen. Derom beder han ogsaa Jesus Christus med inderlige Bønner, saa meget mere, som han af Jesu Christi egne Ord ved, at han selv er den ene, til hvem alle Mennesker er overdraget for at faa deres aandelige Føde, at han selv er Kilden og Aarsagen til Kirkens Enhed og Sammenhold.«

Som Svar paa en Anmodning om Tilladelse til at offentliggøre Pavens Svar, skrev Kardinal-Statssekretæren endvidere følgende: »Den ærværdige Pave tillader venligst,

at mine Breve, der er 'et vel nok paalideligt, men dog kun svagt Vidnesbyrd om den pavelige Kærlighed, maa blive sendt til alle, til hvis Velfærd og Fred De tror det vil hidrage.«

Biskop Anderson bemærkede efter Oplæsningen, at man med Føje kunde fremkomme med det Spørgsmaal, om ikke en forenet Kirke vilde have kunnet forhindre den Krig, der nu raser over den største Del af Verden.

Danske Bønner fra Middelalderen.

Samlede af *Johs. Hansen.*

Paa Kgl. Bibliothek og Universitetsbibliotheket i København findes en Del haandskrevne danske Bønnebøger fra Middelalderen, hvis Indhold vidner om hine Tidens barnlige Tro og inderlige Fromhed. I disse Bøger kan man vel af og til træffe paa mindre gode Ting, men Størsteparten af deres Indhold er af en saa stor og dyb Skønhed, at de vil kunne bruges endnu i vore Dage. Af saadanne Bønner gengives her en Samling, der rækker over:

1. Daglige Bønner, 2. Bønner til Gud Fader, Søn og Helligaand, 3. Skrifte-, Kommunion- og andre Andagtsbønner og Betragtninger, 4. Helgenbønner, og endelig 5. Nogle faa Digte. For at lette Læsningen er Originalernes middelalderlige Bogstavering omskrevet; dog er den oprindelige Form bibeholdt for derved at bevare Præget af Datidens Udtryksmaade.

Hermed være da disse Bønner, efter fire Aarhundreders Hengemmen, atter overgivet til danske Katholikker. Det vilde være smukt, om de kunde bedes igen, saa de samme Ord, der for Aarhundreder siden af fromme Sjæle opsendtes fra vore gamle, endnu staaende Kirker, atter maatte blive levende.

1. Daglige Bønner.

*) I Naffin fathers oc søns oc then helge ands. Amen.

Vor father ther i hymærighæ ær, helliest ær tith naffn, thil kommæ tith righæ, tyn williæ skal væræ saa paa

*) Som en Prøve paa Middelalderens Sprog gengives Fader vor, Hil dig Maria og Trosbekendelsen nøjagtig efter Originalen.

jordhen som i hymmelen. Gyff oss i daw worth daulighæ brodh. Oc forlath oss woræ brothæ sosom wi forlathe them ther woss om moth brydhæ. Oc ledh woss ey i frestelsæ, men frels wos aff alth onth. Amen.

Hell estu maria full meth nadhæ herren er meth tek Benedith estu ower allæ quinnæ Och benedith er thyn liiffs frucht jhesus christus Amen. Jomfru maria bydhæ for oss nu oc al tydh. Amen.

Jegh troær stadelige paa gwd fadher hemmerigyss oc jorssens skabere Jeg throer paa hans enesthe søn Ihesum christum wor herre som wndfanghen aff then hellighe and ffød aff jomfru maria Pynther wndher pontio pylato korsfesteth dødher och jordheth Nyer for tyl helwidhe Opstod tredhe dagh aff dødhe Opfor tyl hemmelss sydher tyl fadherens høghre hand Skal komme yghen och dømme leffwenys oc dødhe Jegh troær paa then helligand paa then hellighe kyrke alle hellighe menniskes samfwn paa synssens forladelse legommens opstandelsse oc paa theth ewighe lyff. Amen.

Morgenbøn.

Denne Bøn skal man bede om Morgen, naar man staar op.

Almægtigste Gud i Himmerige! Jeg syndige Menneske takker dig kærlig af hele mit Hjerte, fordi du har bevaret mig i denne Nat. Jeg beder din store Barmhjertighed, at du forunder mig at overleve denne Dag uden Synd, i din hellige Tjeneste, med Ydmyghed og godt Skel, saaledes at min Tjeneste maa være dig velbehagelig. Giv mig Husværelse af den hellige Engel, at han bevarer mig for Djævelen, fra pludselig Død, fra al Vaade baade paa Sjæl og Legeme. O min signede Gud, vend min Villie efter din Villie, at jeg aldrig gaar fra dig. Skik mit Sind og min Medfærd, dig til Lov og Hæder; giv mig din Kærlighed saa brændende i mit Hjerte, at jeg aldrig forglemmer dig; giv mig sand Anger over mine Synder, oprigtigt Skriftemaal og ret Bod. Giv mig Forladelse for alle mine Synder, et godt Levned, en kristelig Død, dit signede Legeme i min yderste Time og evigt Liv i Himmerige. Amen.

Aftenbøn.

Naar du gaar i Seng, da bed denne Bøn.

Min allersødeste Gud i Himmerige! Jeg syndige Men-

neske takker dig for al den Naade, du har givet mig her i Verden, fordi du vilde skabe mig Liv og Sjæl, Føde og Klæder, og har beskyttet og bevaret mig til denne Stund. Jeg beder dig, at du værdiges at beskytte mig i denne Nat og tage mig i dit signede Værn. Jeg formaar intet uden din signede Hjælp, men lad mig opnaa den Dag, som kommer med Fryd og Ro. O Herre Gud, du sagde med din guddommelige og hellige Mund, at du ikke vilde syndige Menneskers Fordærv eller Død, men at de skulde forbedre sig og faa Naade af dig. Giv mig saa langt Livs Frist, at jeg kan bedre mine Synder. Forbarm dig over min Faders, Moders og alle mine Forfædres Sjæle og over alle dem, for hvem jeg er pligtig at bede. Giv dem Afløsning af deres Synder og Pine, og giv dem evig Glæde i Himmerige. End videre beder jeg dig, min signede Herre og Gud, for alle mine Venner og Fjender og alle kristne Mennesker, at du giver dem alle din Naade og Barmhertighed og hver især det, han har behov, baade til Legeme og Sjæl. Amen.

2. Bønner til Gud Fader, Søn og Helligaand.

Til den hellige Trefoldighed.

O ærefulde og uadskillelige, hellige Trefoldighed, for din uendelige Magt bøjer jeg mine Knæ, for din ubegribeelige Guddommelighed bøjer jeg mit Hovede og alle mine Lemmer. Til din usigelige Mildhed anbefaler jeg mig selv, al min Hu, alle mine Tanker, al min Sjæls og mit Legemes Trang, samt de Smerter og Bedrøvelser, i hvilke jeg raaber til dig. O milde og barmhjertige Gud, kom mig snarlig til Hjælp, og tøv ikke. O Herre, agt paa mig, og styrk al min Hu og alle mine Tanker. Du, som frelser alle dem, der haaber paa paa dig, udræk dine værnende Arme over mig, og skærm mig fra al Vaade. O hellige Fader, jeg lever dit Navn. O Guds værdige Søn, til dig beder jeg. Og dig, Helligaand paakalder jeg. Du højeste og evige, hellige Trefoldighed og uadskillelige Enhed, hør mig uværdige Synder, giv mig før min Død sand Anger, Skriftemaal og Bod, samt at jeg maa modtage vor Herres velsignede Legeme og den hellige Olie, saa jeg trygghelt og fredeligt kan skilles fra denne Verden og evigt maa

blive delagtig med dig i din attraeligste Ære i Himmerige, uden Ophør. Amen.

Den almægtigste Gud, Fader og Søn og Helligaand, Mægtighed, Visdom, Godhed, vær os nær. O hellige Trefoldighed, hellig, hellig, hellig er du Herre, Herrernes og Folkenes Gud. O hellige Trefoldighed, hellig, hellig, hellig er du Gud, hellig stærk, hellig og udødelig. O hellige Trefoldighed, af hvem alle Ting er, ved hvem alle Ting er, i hvem alle Ting er. O hellige Trefoldighed, Føder, født, igenfødende. O hellige Trefoldighed, Gud, Herre, Trøster. O hellige Trefoldighed, Kilde, Flod, Velsignelse. O hellige Trefoldighed, levende Lys, Lys af levende. O hellige Trefoldighed, levende Tings Livgiver. O hellige Trefoldighed, dig paakalder vi, dig tilbeder vi, dig lover vi. O hellige Trefoldighed, du er vort Haab, vor Frelse, vor Hæder. O hellige Trefoldighed, hør, hør, hør os, forbarm, forbarm, forbarm dig over os, frels os, saliggør os, retfærdiggør os. O hellige Trefoldighed, o hellige og velsignede og ærefulde Trefoldighed, o sande, højeste, evige Endrægtighed, dig være Lov, dig være Ære, dig være Tak evindeligt, o hellige Trefoldighed. Amen. (Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I Slutningen af denne Maaned vil der udkomme et nyt Pragtværk i Lighed med det i Efteraaret om Paris udkomne, nemlig London past and present. Prisen bliver den samme som for Bogen om Paris, nemlig 6 Kr. for et hæftet og 9 Kr. for et indbundet Eksemplar, og Ursins Efterfølger er ligeledes Hovedkommissionær for det nye Værk. Bogen om Paris blev udsolgt kort efter dens Fremkomst, og det vil formentlig gaa paa samme Maade med Bogen om London.

— Det var to meget vellykkede Aftenunderholdninger, Agnesforeningen i Søndags og Mandags afholdt i det smukke Gymnastikhus ved den franske Skole paa Frederiksberg til Fordel for ulykkelige polske Børn. Salen var næsten mere end stuvende fuld, og de smukke Præstationer af baade Ungdommen og de assisterende ældre blev modtaget med stort og vel fortjent Bifald. Agnesfor-

eningen har nu i mange Aar gjort et rigt og gavnligt Arbejde blandt Rosenkranssognets kvindelige Ungdom, og vi ønsker den alt Held til fortsat, velsignet Virksomhed.

— Under 10. Februar er Hr. Pastor Hillebrand bleven udnævnt til Kapellan ved Rosenkranskirken. Samme Dato er Hr. Pastor Gamél bleven udnævnt til 2. Præst ved St. Josefs Kirke i Griffenfeldtsgade.

— Forfatterinden, Fru Rose Bruhns Oplæsning paa Højskolen i Tirsdags havde samlet 130 Tilhørere. Forfatterinden havde af sin sidste Bog »Skygger« valgt den ejendommelige, gripende Fortælling »Fredløs«, en Gengivelse af den gamle Legende om den fredløst omflakkende Pontius Pilatus. Oplæsningen blev paahørt med stor Interesse og Opmærksomhed og gjorde øjensynligt et dybt Indtryk paa Forsamlingen.

Frankrig. Den Hellige Fader modtog d. 26de Januar Kardinal Vico, Propræfekten for Rituskongregationen, i Audiens. Ved den Lejlighed satte Hans Hellighed sit Døbenavn Giacomo under det Dokument, der med denne apostoliske Skik indleder Beatifikationsprocessen for de tre Bisper og 214 Guds Tjenere, næsten allesammen Præster, som led Martyrdøden for deres Tro i Karmeliterklosteret i Paris (September 1792). De nævnte Bisper var Jean Marie du Lau, Ærkebisp af Arles, François Joseph de la Rochefoucauld, Bisp af Beauvais, og hans Broder, Pierre Louis de la Rochefoucauld, Bisp af Saintes. Der foreligger biografiske Beretninger om hver enkelt af alle Martyreine; saa omhyggeligt gaas der til Værks, at tre af disse, som vel var navngivne, men om hvem de biografiske Notitser var mangelfulde, betingelsesvis udelukkedes af Tallet. Kardinal Vanutelli, der er Sagens Ponent (Anlægger), har oftere haft Lejlighed til personligt at besøge Martyrernes Grav i Paris. — Ifølge Rituskongregationens nyeste Reform skulde den salige Marguerite-Maries Fest kun fejres i Sacré Cœur Kirken paa Montmartre i Paris samt i Bispedømmet Autun. Ved sin Audiens forleden hos den Hellige Fader har Ærkebispem af Besançon, Mgr. Gauthey, opnaaet dennes Samtykke til, at Festen ogsaa maa fejres i hans Stift.

Schweiz. Den Hellige Faders ihærdige Bestræbelser for at faa anbragt syge Krigsfanger i dette Land opnaar stadig nye Resultater. Den tyske Udsending ved Pavehoffet, von Mühlberg, har saaledes nylig sendt hans Hellighed et Telegram, i hvilket han udtrykker sin Regerings Taknemmelighed, idet han meddeler, at 100 tyske og 100 franske brystsyge Fanger er anbragt i Pleje henholdsvis i Davos og Leysin.

Østerrig. Ærkebiskoppen af Prag, Kardinal Skrbensky, Primas for Bøhmen, er af Domkapitlet i Olmütz valgt

til Ærkebiskop i denne vigtige Kirkeprovins, hvor han selv fødtes den 12. Juni 1863. Han har været Ærkebiskop i Prag i godt 16 Aar og Kardinal siden 1901.

Rom. *Osservatore Romano* offentliggør nedenstaaende Fredsbøn til Jesu helligste Hjerte. Den er af Bladet *Souvenir Normand* bleven sendt til den Hellige Fader, som har udtalt sin varme Sympathi med den i al sin Enfold saa rørende lille Bøn. Kilden til Bønnen siges at være at finde i Wilhelm Erobrerens Testamente. »Herre, gør mig til et Redskab for din Fred; maatte jeg bringe Kærlighed der, hvor der er Had; maatte jeg bringe Tilgivelse der, hvor der er Krænkelse; maatte jeg bringe Enighed der, hvor der er Splid; maatte jeg bringe Sandhed der, hvor der er Vildfarelse; maatte jeg bringe Tro der, hvor der er Tvivl; maatte jeg bringe Haab der, hvor der er Haabløshed; maatte jeg bringe Lys der, hvor der er Mørke; maatte jeg bringe Glæde der, hvor der er Sorg. O Herre, giv, at jeg ikke saa meget maa søge at blive trøstet som at trøste, at blive forstaaet som at forstaa, at blive elsket som at elske, efterdi det er ved at give sig selv, at man modtager, ved at glemme sig selv, at man finder sig selv, ved at tilgive, at man opnaar Tilgivelse, og ved at dø, at man opstaar til det evige Liv. Amen.«

— Om Kardinal Merciers begejstrede Modtagelse i Rom har der været fortalt i Dagbladene. Om sin Audiens hos Paven har han ikke udtalt sig, og han modtager ingen af de talrige Journalister eller andre, der søger Adgang til ham. Alle Meddelelser om, hvad Kardinalen har sagt og gjort, maa derfor modtages med den største Forsigtighed. De fleste besøgende nøjes med at skrive deres Navn i en fremlagt Protokol i det belgiske Kollegium, hvor han bor; kun nogle Kardinaler, den engelske og belgiske Minister og faa andre er bleven modtaget.

— Efter den sidste Udnævnelse af Kardinaler tæller det Hellige Kollegium 60 Medlemmer. Den ældste er Biskop Cabrière af Montpellier, som er 86 Aar gammel. Ærkebiskop Prisco af Napoli er 83 Aar, medens Kardinal Gibbons og Gotti begge er 82. Kardinal Vanutelli er 80 Aar gammel. De to yngste Medlemmer er Ærkebiskop Bourne af Westminster, som er 55 Aar, og Merry del Val, som kun er 51 Aar gammel.

— Den Hellige Fader har i Januar modtaget flere bekendte Biskopper i Audiens, deriblandt Ærkebiskoppen af Quebec, Kardinal Begin, Biskop Amigo af Southwark (London) og Biskop Heylen af Namur i Belgien; med den sidste, som har været Sjælen i de eukaristiske Kongresser, forhandlede Paven om Afholdelsen af den første eukaristiske Kongres efter den store Krig.

Rusland. Da Russerne trængte ind i Galicien, fængslede de Ruthenernes (græsk-katholske Kristne i Union med Rom) Ærkebiskop i Lemberg, Grev Szeptycki, og mange ruthenske Præster og Lærere, hvilke de senere alle førte til Sibirien. Den ruthenske Biskop Ortynsky i De forenede Stater har tilsendt den russiske Gesandt i dette Land følgende interessante aabne Brev: »Vi tilbyder paa egen Bekostning at føre til Amerika Ærkebiskop Szeptycki, de græsk-katholske Præster, Professorer, Lærere og Lærerinder, ja endog ganske almindelige Folk, naar de blot kan læse og skrive. Vi vil ogsaa tage Drengene og Piger. — Deres Excellence! Mine Menigheder er rede til dette Offer, og jeg tager mig den Frihed at meddele Dem det. Dette Tilbud betyder en ikke ringe Lettelse for det russiske Rige. Det behøver ikke mere at føde og klæde dem og begrave deres døde. Vi vil betale for deres Overrejse, deres Føde og deres Klæder, og Pengene dertil vil vi tilstille gennem De forenede Staters Konsul eller Gesandt. Den russiske Regering behøver derfor blot at give Befaling til de omtalte ulykkeliges Løsgivelse. — Vi er rede til at indlede Forhandlingen med Deres Excellence gennem vor gode Præsident, Hon. Woodrow Wilson, som har Medlidenhed med ulykkelige, og som med Glæde vil give Ærkebiskop Szeptycki med hans Præster og andre dannede Mennesker Adgang til vort frie og elskede Land. — Derfor anmoder jeg Deres Excellence om venligst at modtage mit og mine Menigheders store Offer og skaffe Ærkebiskop Szeptycki tilligemed hans Præster, Lærere og Lærerinder Udløsning fra Forvisningen til Sibirien. Fraset den finansielle Lettelse for det russiske Rige vil det være til stor Ære for Hs. kejserlige Majestæt og for Deres Excellence at befri Rusland for den Skam at holde en Ærkebiskop, hans Præster og mange uskyldige, fredelige Folk i Fangenskab.«

Brevkasse.

Hr. Redaktør.

Ved Omtalen af St. Knud, og hvad der er udrettet for hans Minde, kan det maaske ogsaa fremhæves, at Kapellet i Ny Kongensgade, det første offentlige Kapel*), som blev aabnet efter St. Ansgars Kirke, fik Navn efter St. Knud. Dette Kapel, som blev aabnet i 1867 og nedlagt 1887, har egentlig ingen Forbindelse med det nuværende St. Knuds Kapel i Mariahjemmet, da dette først

---

*) Omkring 1861 var der i St. Josefsøstrenes Ordenshus paa Toldbodvejen aabnet et mindre St. Knuds Kapel, men dette var nærmest af privat Natur.

blev aabnet 15 Aar efter, i 1902, og der findes heller ikke noget Minde i det nye Kapel fra det gamle.

Ved det gamle Kapel blev ogsaa i 1869 den velkendte St. Knuds Skole stiftet, som senere blev flyttet ud i Stenosgade, hvor nu dens Navn staar med store Bogstaver over den nye Skolebygning, saa det kan ses viden om. Og over Portalen er der anbragt et smukt Billede i italiensk Mosaik af St. Knud, efter Billedet i »Den danske Rimkrønike«.

— Om St. Knuds Mindedag vil jeg gerne tilføje et Par Ord. St. Knud Konges Mindedag er den 10. Juli, medens han er skrinlagt den 19. April. Hertug Knuds Dødsdag er den 7. Janr. Ved en Forveksling i Rom i Annalerne over Martyrerne er Kong Knuds Mindedag bleven fejret den 7. Januar (Hertug Knuds Dag). Da den 7. Januar falder i H. 3 Kongers Oktaven, kan den ikke fejres offentligt, da denne Oktav er af saa høj Rang, at kun de allerhøjeste Fester kan fejres i den. Chr. Payngk, som opholdt sig i Rom fra 1638 og der havde stiftet et St. Knuds Kapel (Kong Knud), ønskede, at denne Dag kunde fejres højtideligt, og ansøgte da om at faa den forlagt til en anden Dag. Det blev ogsaa overdraget Chr. Payngk, som var Kanonikus ved Peterskirken, at ordne dette, og den 19. Januar blev saa fastsat som St. Knuds Dag. Dette blev stadfæstet den 13. Sept. 1670, og fra 1671 er den bleven fejret paa denne Dag. Enten maa Payngk ikke have vidst bedre, end at det var Kong Knuds Dag den 7. Januar, eller ogsaa har han ikke kunnet faa det ændret. (Efter Pontoppidan).

Deres ærbødige Abonnent.

*
Til adskillige Abonnenter. — Bogen af Kandidat Schebel: »De danske Helgener« blev øjeblikkelig revet bort. De, der intet Eksemplar har faaet, er altsaa des værre kommet for sent. Den Herre, som havde skænket de seks Eksemplarer, vilde gerne have givet nogle flere, men ved en Henvendelse til Gyldendals Forlag fik han at vide, at der kun fandtes eet Eksemplar tilovers, som kostede — 1 Kr. 75 Øre. — Læserne gøres opmærksom paa omstaaende Annonce om et andet fordelagtigt Tilbud om en Bog.

Ærbødigst Niels Hansen.

Ærede Hr. Redaktør.

I Tilslutning til Deres interessante Artikel for nogen Tid siden om det kommende Reformations-Jubilæum i 1917, maa jeg maaske sende Dem et lille Udclip af det engelsk-protestantiske Blad *The Guardian*. Det hedder her:

»Tyskerne vil sikkert ikke nu modtage en saadan Hilsen, som Dronning Victoria sendte til det store Møde i 1868, da Luthers Monument blev afsløret i Worms. »Det protestantiske England«, skrev Dronningen, »udtaler sin hjertelige Sympathi ved denne Lejlighed, der forbinder Tysklands protestantiske Fyrster og Folk«. Disse Ord udtrykker en Tankegang, der i høj Grad hører Fortiden til. Religiøse Englændere i vore Dage lægger mere Vægt

paa de fundamentale Sandheder, der ligger til Grund for den katholske Tro, end paa de Punkter, hvor de afviger fra Rom, og de har større Interesse for St. Franciscus og St. Teresa end for Luther. Uden Tvivl havde Forsynet sit store Formaal med ham, men hans Karakter viser sig mindre og mindre skøn, eftersom Historiens skarpe Lys kastes over den.»

Deres ærbødige Læser.

Første Ansgarius-Bonifacius-Kollekt 1916

havde nedenstaaende Resultat:

Aalborg	20,21	Tilbedelsesklosteret	10,20
Aarhus	45,88	Østerbrokapellet	21,57
Esbjerg	3,52	Køge	20,00
Fredericia	52,00	Maribo	11,50
Helsingør	28,80	Nakskov	—
Horsens	25,19	Nyborg	6,00
Kolding	10,00	Nykøbing F.	24,00
København:		Odense	30,00
St. Ansgar	205,95	Randers	35,00
Rosenkranskirken	55,78	Reykjavik	15,22
St. Anna	23,00	Ringsted	27,00
St. Andreas	81,09	Roskilde	37,00
St. Knud	20,65	Silkeborg	10,00
St. Josef	48,28	Slagelse	19,15
Jesu Hjerte	175,30	Svendborg	11,25
Immaculata	15,29	Vejle	30,00
Assumptionsklosteret	10,00		
			ialt: 1128,83
			Det Apostoliske Vikariat.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag d. 13. Februar Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjertes Kirke (*ikke*, som anført i Navnefortegnelsen, d. 20.).

Paa Grund af Eksercitiernes bortfaldet det ugentlige Møde Torsdag d. 17. Februar. — Torsdag d. 24. Februar Aften Kl. 8 $\frac{1}{4}$ holdes i Jesu Hjertes Kirke **et offentligt Møde**, hvortil alle katholske Mænd her i Byen venligst indbydes.

Unio. Fredag d. 11. Februar Juventasaften for Herrer under 30 Aar i Søpavillonen. Foredrag af Hr. Johs. Hansen om Ungdom.

Fredag d. 18. Februar almindeligt Møde i Frederiksberg Allé 11.

Maria-Kongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag d. 13. Februar Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjertes Kirke. Mandag d. 14. Febr. Møde i Salen.

Bogudlaan (*gratis*).

Fra **St. Ansgars Folkebibliothek** Bredgade 67, 3. Sal o. G. Tirsdag, Torsdag og Lørdag fra Kl. 7—9 Aften; desuden efter Eftermiddagsgudstjenesten i St. Ansgars Kirke.

Fra **Bibliothekerne ved Rosenkranskirken, St. Annæ, St. Josefs og St. Andreas Kirkerne** hver Søndag efter Højmessens.

Fra **Mariahjemmet** (Vestervoldgade 115) Onsdag den 16. Februar. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ —3 $\frac{1}{2}$. (Der findes hovedsagelig udenlandsk Litteratur.)

St. Josefs Gilde. Alm. Møde afholdes Mandag d. 14. Febr. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Lokalet Bredgade 67.

Tak! For de modtagne 10 Kr. til Kirkekorfonden takkes herved hjerteligst.
Pastor v. Kellenburg.

Kirkelig Kalender.

13. Febr. 6. Sønd. eft. H. 3 K.	20. Febr. Septuagesima.
14. — M. Valentinus, Martyr.	21. — M. Ferialdag.
15. — Ti. Faustinus og Jovita, Martyrer.	22. — Ti. Petri Stol i Antiochia.
16. — O. Ferialdag.	23. — O. Petrus Damian, Biskop og Kirkelærer.
17. — To. Ferialdag.	24. — To. Ferialdag (Skudag).
18. — F. Simeon, Biskop og Martyr.	25. — F. Matthias, Apostel.
19. — L. Marias Officium.	26. — L. Marias Officium.

Den katholske Højskole.

Tirsdag den 15. Februar intet Foredrag.

Budbringeren,

Organ for Jesu Hjerte-Andagten. Faas i København ved Jesu Hjerte-Kirken i Stenosgade og i Aarhus hos Udgiveren, Pastor Ign. Schmid. Illustreret Kvartalsskrift. Pris 25 Øre pr. Hæfte.

Græsk, Latin (Studentereks., alle Tillægsprøver). **Italiensk** (Rejseforberedelse). Chr. Hartmann, Gunløsgade 4, (Islands Brygge).

Eksercitier for katholske Kvinder.

Fra Søndag d. 13. Febr. til Søndag d. 20. Febr. afholdes der i Jesu Hjertes Kirke, under Ledelse af P. Sialm, Eksercitier (aandelige Øvelser) for katholske Kvinder her i Byen. Alle katholske Kvinder, baade gifte og ugifte, indbydes venligst til at tage Del deri.

Det første Foredrag holdes Søndag den 13. Febr. Aften Kl. 6 (Adgang for alle).

De paafølgende Ugedage holdes der Foredrag hver Aften Kl. 8³/₄.

Lørdag Aften bortfalder Foredraget.

Søndag Morgen (den 20. Febr.) Kl. 8 Foredrag og derefter stille Messe med Fælleskommunion.

Søndag Aften Kl. 6 Prædiken og Slutningshøjtidelighed. (Adgang for alle.)

Assumptionskapellet (Amalievej 14). Fredag 18. Februar Kl. 8 Messe for den nordiske Bønneforenings Anliggender, Kl. 4¹/₂ fransk Prædiken og Kl. 5 sakramental Velsignelse.

Margrethe af Øleshøe,

Saafrømt nogen skulde ønske at faa et Eksemplar af »N. P. Nielsen: Margrethe af Øleshøe« (opr. Bogladepris 75 Øre), kan vedkommende indsende et 10 Øres Frimærke til undertegnede, og det lille Hæfte vil straks blive tilsendt. Frimærket sendes lettest i en aab en Konvolut, frankeret med 4 Øre. Navn og Adresse bagpaa! Redaktør N. P. Nielsen, Slagelse.

St Knuds Kapel.

Mariabørnskongregationen af den ubesmittede Undfangelse holder offentligt Møde Onsdag den 16. Februar Kl. 7¹/₂ Aften og Fælleskommunion Søndag den 20. Kl. 7 Morgen.

En yngre Mand, helst studeret, kan faa nogle Timers **Skrivearbejde** om Ugen. Redaktøren anviser.

K.U.B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katholske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katholikker, som maatte ønske at faa næjere Kendskab til den katholske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Matthæus Hansen, Frelensvej 9, Charlottenlund.

Katholsk Bogsalg, Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korshaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund, Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4-6.

Nr. 8.

Søndag den 20. Februar.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Danske Bønner fra Middelalderen. — Hvad er den danske Folkekirke? — En af vore mange Vanskeligheder. — Jesu Hjerte. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. Frankrig. Rom. Nord-Amerika. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

295.

Bodstidens Begyndelse.

Ethvert Afsnit af vor Herres og Frelseres Historie er af uudgrundelig Dybde og yder udtømmeligt Stof til Overvejelse. Det vilde derfor være formasteligt, om nogen, som ikke er Helgen eller Kirkelærer, vilde forsøge paa at fortolke hans Ord og Handlinger undtagen paa en betraggende Maade. Men Betragtning og indre aandelig Bøn er i saa høj Grad en Pligt for alle, der ønsker at nære sand Tro og Kærlighed overfor ham, at det kan tilstedes os, mine Brødre, under Vejledning af hellige Mænd, som er gaaet forud for os, at dvæle ved og udvikle de Ting, der ellers snarere er egnede til at tilbedes end til at udforskes.

Visse Tider paa Aaret, særlig denne, kalder os til, saa indgaaende som muligt, at overveje de allerhelligste Dele af Evangeliet. Derfor vil jeg nu, siden Kirkens fromme Skik fordrer det, prøve paa at lede eders Tanker hen paa et Emne, der særlig passer til Tiden, og som mange af os maaske kun tænker lidet over, nemlig de Lidelser, som vor Herre udstod i sin uskyldige og syndefri Sjæl.

I ved, mine Brødre, at vor Herre og Frelser, skønt

han var Gud, ogsaa var fuldtud Menneske. Han havde ikke blot et Legeme, men ogsaa en Sjæl, saadan som vor, omend ren for enhver Plet. Han paatog sig ikke et Legeme uden en Sjæl — Gud forbyde det! — thi det vilde ikke have været at blive Menneske. Hvorledes skulde han have helliggjort vor Natur ved at paatage sig en Natur, der ikke var vor.

Mennesket er skabt i Guds Billede, og dette Billede er i dets Sjæl; naar da dets Skaber ved en ufattelig Nedladelse kom i dets Natur, saa paatog han sig en Sjæl for at kunne paatage sig et Legeme; han paatog sig en Sjæl som Middel til sin Forening med et Legeme. Han skabte selv den Sjæl, han paatog sig, medens han tog sit Legeme af den hellige Jomfrus, sin Moders, Kød. Saaledes blev han fuldkomment Menneske, med Legeme og Sjæl.

Og ligesom han paatog sig et Legeme af Kød og Nerver, som aabnede Adgang for Saar og Død, og som var modtageligt for Lidelse, saaledes paatog han sig ogsaa en Sjæl, der var følsom for den Lidelse, og som desuden var følsom for den Smerte og Sorg, som er særegen for en Menneskesjæl. Og ligesom hans sonende Lidelse blev gennemgaaet i Legemet, blev den ogsaa gennemgaaet i Sjælen.

Eftersom de alvorsfulde Dage skrider frem, vil vi særlig komme til at betragte hans Lidelser i Legemet, hans Fængsling, hans tvungne Gang hid og did, hans Slag og Saar, hans Hudflettelse, Tornekronen, Naglerne, Korset. De er alle sammenfattede i selve den Korsfæstedes Billede, saaledes som det møder vort Blik, og Overvejelsen af dem gøres let ved Synet af det.

Det forholder sig anderledes med hans Sjæls Lidelser. De kan ikke males for os, ikke engang nøje udforskes: de ligger hinsides Sans og Tanke; og dog gik de forud for hans legemlige Lidelser. Dødsangesten, der er en Sjælslidelse, ikke en Legemslidelse, var den første Handling i hans forfærdende store Offer. »Min Sjæl er sorgfuld indtil Døden,« sagde han. Ja, led han i Legemet, saa var det i Virkeligheden i Sjælen, for Legemet befordrede kun Hjem søgelsen videre til, hvad der var Lidelsens sande Modtager og Sæde.

Husker I, at de bød ham Vin, blandet med Myrrha, i det Øjeblik, da han skulde korsfæstes? Han vilde ikke drikke det — hvorfor? Fordi en saadan Drik vilde have bedøvet hans Sind, og han var bestemt paa at ville udholde Smerten i al dens Bitterhed. Heraf ser I, mine Brødre, hans Lidelsers Art. Han havde gerne undgaaet dem, om saa havde været hans Faders Vilje. Men siden det ikke var muligt, siger han roligt til Apostelen, der vilde redde ham fra Lidelsen: »Den Kalk, som min Fader har givet mig, skal jeg ikke drikke den?« Dersom han skulde lide, saa hengav han sig selv til Lidelsen, at enhver enkelt Del af den maatte gøre sit fulde Indtryk paa ham.

Husk, at vor Herre og Frelser i den Henseende var forskellig fra os, at skønt han fuldtud var Menneske, saa var der dog en Magt i ham, der var større end hans Sjæl; thi han var Gud. Et Menneskes Sjæl er ellers underlagt sine egne Ønsker, Følelser, Indskydelser og Lidenskaber; hans Sjæl var udelukkende underlagt hans evige og guddommelige Personlighed. Han paatog sig et Legeme for at kunne lide. Han blev Menneske for at kunne lide som Mennesket; og da Timen kom, Satans og Mørkets Time, da Synden skulde udøse sin hele Ondskab over ham, ofrede han følgelig sig selv fuldtud som et helt Brændoffer. Ligesom han bød sine Bødler hele sit Legeme udstrakt paa Korset, saaledes bød han dem hele sin Sjæl, hele sin Opmærksomhed, hele sin Bevidsthed, en nærværende, bestemt Hensigt, ikke en uvirksom Tilladelse, ikke en modfalden Underkastelse. Hans Lidelse var en Handling. Han levede i højeste Grad viljeskraftigt, da han laa van-smægtende, udmattet og døende. Ej heller døde han uden ved en Handling af sin Vilje; thi han bøjede sit Hoved saavel i Befaling som i Gudhengivenhed og sagde: »Fader, i dine Hænder befaller jeg min Aand.« Han overgav sin Sjæl, han mistede den ikke.

Kardinal Newman.

Danske Bønner fra Middelalderen.

Samlede af Johs. Hansen.

(Fortsat.)

Bøn til Gud Fader.

O allermægtigste og mildeste Gud, Himmeriges og Jorderiges, alle synlige og usynlige Tings Skaber, du, som tilbedes i hver Time og Stund, du, som er barmhjertig og taalmodig, du, som elsker de retfærdige og ynkes over de syndige, du, som forjætter evindelig Ære og kalder alle til Salighed, du, allermildeste Fader, annam i denne Time min ydmyge Bøn, og led mit Liv ad dine hellige Buds Vej. Helliggør min Sjæl, rengør min Tanke og mit Sind, frels mig fra al Ondskab, Sorg og Bedrøvelse, fra al Sjæls og Legemes Vaade og fra en pludselig Død. Kærligste Fader, omgiv mig med dine hellige Engle, at jeg ved deres Hjælp maa blive bevaret, maa gøre de Ting, som er din hellige Villie behagelige, og maa komme til den evige Ære og love dig, du, som er velsignet evindeligt, uden Ophør. Amen.

Bøn til Gud Søn.

O Herre Jesus Christus, den levende Guds Søn, jeg beder dig, at du for din Magt og min Uforstandighed, for din store Barmhjertighed og min Usselhed giver mig den hellige Petrus's Skriftemaal, den hellige Paulus's Omvendelse, den hellige Maria Magdalenas Kærlighed, den hellige Josefs Ydmyghed, den hellige Jobs Taalmodighed, den hellige Moses's Enfoldighed og et Endeligt som den Røver; der hang ved din højre Haand, paa Korssets Træ. Giv mig det med alle dine hellige, du, som regerer og er velsignet uden Ophør. Amen.

En lille smuk Bøn til Jesu Christi Hjerte.

Hil dig, du herlighedsfulde Jesu Christi Hjerte. Jeg tilbeder dig, du blomstrende og elskende Jesu Christi Hjerte, hvoraf alt godt og al Glæde og al Salighed udflod, endnu udflyder og vil udflyde evindeligt. Af hele mit Hjerte lover og velsigner jeg dig evindeligt. Jeg hilser dig, hellige Jesu Christi Hjerte, værdiges at oplyse mit mørke og frosne Hjerte, styrk og standhaftiggør det i din Kærlighed og Frygt, at

jeg fuldkomment maa elske og frygte dig og værdig love dig evindeligt. Amen.

En meget god Bøn til vor Herre Jesus Christus, som man skal bede for alle sine Venner og Frænder.

Konge over alle Konger og Herre over alle Herrer, giv mig for vor hellige Frue Maria og alle dine hellige og din store Barmhertighed at være saaledes i Verden, at min Hu og mine Gerninger bliver dig til Lov og Ære, mig til Himmeriges Løn og alle deres Liv og Sjæl til Naade, for hvilke jeg er forpligtet at bede: Fader og Moder, Brødre og Søstre, Frænder og Forfædre, Venner og Uvenner, Mænd og Kvinder, levende og døde, nævnte og unævnte. Frels alle dem, der er indviklede i Fare, styrk Kristendommen til din Tjeneste, før Hedningerne og dem, der er onde og vildfarne, til den sande Tro, og lad din hellige Kirke blive dem, der ærer og tjener den, til Fred og Naade, dig til Ære og hele Menneskeslægten til evindeligt Fred. Amen.

Bøn til den Helligaand.

O du søde Helligaand, kom kærlig, og helliggør med din Naades Sødme min stakkels Sjæl mod den onde Djævels kloge Fristelse, saa jeg altid maa komme i Hu, hvortil jeg er skabt, og hvormed jeg fra den evige Død er frelst til det evige Liv. O du milde Helligaand, kom mildt, og rens i alle Stunder mit syndige Hjerte fra alle syndige Tanker, saa jeg maa komme i Hu, hvad jeg nu er, hvad jeg har været, og hvad jeg igen skal blive. O du milde Helligaand, alle fromme Menneskers Trøster, kom nu blidelig og oplys min Forstands store Mørke, optænd min Sjæls Kulde med den sande Kærligheds Ild, styrk mig med din velsignede Naades Værdighed i al Fromhed og Godhed, imod Verdens mangfoldige Falskheder, fordi jeg i alle Fristelser er saa højelig og ynkelig skrøbelig som et Løv i Vinden, Jeg kan des værre ikke tænke gudfrygtigt for onde Tanker. Jeg kan des værre ikke tale gudfrygtigt for ond Tale, som jeg ofte udgyder af min Mund. Jeg kan des værre ingen gode Gerninger gøre for mine mangfoldige Synders Skyld. Kom derfor, milde Helligaand, med din Naades Godhed og med dine

Dyders Kraft, at du hjælper mig til alle gode Tanker, til al god Tale og til alle gode Gerninger, saa jeg maa tjene dig, du søde Helligaand, som er lige med Gud Fader og med Gud Søn, i Væsen een sand Gud, og maa love og ære dig evindelig. Amen.

Fader vor. Hil dig, Maria.

3. Skrifte-, Kommunion- og andre Andagtsbønner og Betragtninger.

Denne Bøn skal man bede, naar man skal gaa til Skrifte.

Det er meget nyttigt at bede den med Andagt hver Dag.

O Herre Jesus Christus, svære og vederstyggelige er de Synder, som jeg arme Synder har bedrevet og gjort imod dig, min allerkæreste Skaber, O min kære Gud, kom i Hu, at din Naade og Barmhertighed er meget større end min Ondskab. Min kære Gud, udslet nu for din store Barmhertighed her i Verden alle mine Synder, skønt de er allerverderstyggeligst og allerslemmest. Ingen af dem kan udslettes uden din Barmhertighed. Agt derfor paa, kære Herre Jesus Christus, at jeg hverken i min Ondskab eller i min Skrøbelighed, eller i hvilken Maade jeg har syndet imod dig, dog aldrig har forsvoret dig og ikke har tilbedt fremmede Guder. Kom mig nu i Hu for den Tro og det Haab, jeg altid har haft til dig og særlig nu har, og udslet i din Godhed alle mine Synder. O min kære Gud, kom i Hu, at du har sagt: »I hvilken Stund et syndigt Menneske angrer og begræder sine Synder, da skal han blive salig, og al hans Ondskab skal jeg ikke mere ihukomme«. O Herre, annam mit Hjertes Suk og Graad; thi jeg angrer af hele mit Hjerte, hvad jeg arme Synder har syndet imod dig, min kære Gud og Skaber. O min kære Herre Jesus Christus, du som selv sagde: »Glæde og Fryd er der blandt mine Engle over et syndigt Menneske, der gør Bod«, giv mig, kære Herre Jesus Christus, Tid, før jeg dør, saa jeg kan opnaa sand Anger og Smerte, værdigt Skriftemaal og fuldkommen Kærlighed, saa jeg, før jeg dør, kan tækkes dig, Herre Jesus Christus, som lever og regerer uden Ophør. Amen.

En meget god Bøn til vor Herre Jesus Christus.

Herre, almægtigste Gud, som leder alle Mennesker til

det gode, jeg Synder er for mine Synders Skyld gaaet meget langt fra dig. Jeg takker dig, fordi du igen har ledet mig til den rette Vej, og beder dig derfor, at du, allermildeste Jesus, som blodig og smertefuld hang paa Korset, forharmer dig over mig. Jeg beder dig for dine hellige fem Vunder og for den Smerte og Svie, som gik fra dine gennemstukne Aarer til dit Hjerte, at du værdiges at beskytte mig i Dag, at jeg ikke falder i nogen Synd. Giv mig Kraft og Styrke til at staa imod Fjendens Angreb, og giv mig at opstaa mandigt, hvis det skulde hænde mig at falde. Amen.

Herre, Gud, for hvem intet er umuligt at gøre, og som formaar alle Ting, giv mig Styrke til at gøre gode Gerninger og til stadig at forblive deri. Amen.

Fader vor. Hil dig, Maria.

Den, som vil tage Guds Legeme, skal have syv gode Ting.

Det første er den sande Tro. Det andet er Anger over sine Synder. Det tredje er at pryde sig med gode Dyder. Det fjerde er at tilgive alle dem, som har gjort Uret mod en. Det femte er Ydmyghed. Det sjette er from og brændende Længsel efter at modtage sin Gud og kære Herre. Det syvende er, at Mennesket i sit Hjerte skal have Andagt til sin Gud og Herre. (Fortsættes.)

Hvad er den danske Folkekirke?

Om ovenstaaende, tilsyneladende ikke saa udviklede Spørgsmaal har der i de sidste Uger været ført næsten uendelige Diskussioner i vore protestantiske kirkelige Ugeblade. I grundtvigske Kredse har man ofte yndet at kalde Folkekirken for en blot »borgerlig Indretning«, hvad der i andre Kredse har vakt den allerhøjeste Forbitrelse. Især er der fra saakaldt »højkirkelig Side« (en vanskelig bestemmelig Retning, der i næsten intet minder om den kraftige, virksomme, ret principfaste engelske Højkirke) paa det ivrigste blevet protesteret imod, at Folkekirken kun skulde være en borgerlig Indretning. Og man har fremført det ene Bevis efter det andet for, at en saadan Betegnelse ikke

alene ikke var fyldestgørende, men endogsaa ganske vildledende.

Særlig har man peget paa, at der i Folkekirken foregik en hel Del Handlinger, som slet ikke var af borgerlig Karakter, som Daab, Prædiken o. s. v. Men dette er dog ganske at tilsløre Sagens Kerne og forvirre Begreberne. Vil man have at vide, hvad noget er, har man fornuftsmæssigt kun en eneste Ting at gøre, nemlig at spørge: Hvorfra har det sin Oprindelse? Og naar man anvender den Fremgangsmaade overfor Institutionen »den danske Folkekirke«, er det egentlig ikke saa vanskeligt at sige, hvad den er. Indtil 1536 bestod den katholske Kirke her i Landet. Den var stiftet af Jesus Christus selv og havde ikke været afbrudt den lange Tid igennem. Det nævnte Aar lod den danske Konge Christian III, der ved sin tyske Hærførers Bistand havde erobret Landet, alle de katholske Biskopper fængsle og oprettede paa en Forsamling af Lægmænd den Institution, som man siden har kaldt den danske Stats- eller Folkekirke. Og saa lidt brød man sig om at bevare Forbindelsen med det gamle, at man ikke engang gennem en Biskops Indvielse søgte at bevare det bispelige og præstelige Embede. Men naar man mindes denne Oprindelse, er det næsten komisk, at der kan strides om, hvad Folkekirken er; thi er den ikke en borgerlig Indretning, saa er den dog — og det kan intet Menneske nægte — en kongelig Indretning.

I denne »kongelige Indretning« har der været og er der stadig mange fromme og gode Kristne. I denne »Indretning« er der forrettet mangen kirkelig gyldig Daabshandling, hvorfor den katholske Kirke heller ikke omdøber de Konvertiter, der kommer til den fra »Indretningen«. Og fra den er der i tre-fire Aarhundreder kommet meget godt og megen Velsignelse til det danske Folk, fordi den har bevaret ikke saa faa af den katholske Kirkes dyrebareste og vigtigste Sandheder. Men »Indretningen« som saadan er, kirkelig set, stadig lige slet og har ikke mere med det aandelige at gøre end Nationalbanken og Assistentshuset, der ogsaa begge er kongelige Indretninger. Og det skal nok i Aarenes Løb vise sig, eftersom kirkelig Sans faar større Raaderum iblandt os, at alle tænkende Mennesker mere og mere vil komme til at indse, at en Institution som Folkekirken mangler enhver aandelig og kristelig Grundvold. (NB. Lad mig gentage: der findes mange aandelige og kristelige Mennesker i Folkekirken trods den Oprindelse og Karakter.)

Niels Hansen.

En af vore mange Vanskeligheder.

Her har før i Ugebladet været talt om de umaadelige Vanskeligheder, Kirken maa arbejde under i Nutidens Storstæder. Der har været peget paa de forskellige Veje, Kirken i disse havde slaaet ind paa for at holde sammen paa saa mange af sine i Storbyernes aandelige Kloak adspredte Børn som muligt, og det er utvivlsomt, at den katolske Kirke bedre end noget andet religiøst Samfund ogsaa her, hvor alt ser saa haabløst ud, har formaaet at udføre sin samlende og forløsende Gerning.

Hvor vanskelige Vilkaarene for aandeligt Arbejde er, faar man et slaaende Indtryk af ved at læse en Studie, som den tyske Forfatter *Werner Sombart* har skrevet, og som er vandret fra det ene danske Blad til det andet («Samfundets Krav» og »Folkerøsten»). Den vil have sin store Interesse ogsaa for dette Blads Læsere og vil øge Iveren hos alle dem, der aandeligt og socialt er bedre stillede, til efter Evne at komme de ulykkelige til Hjælp.

Artikelen — eller rettere et Uddrag af den — lyder saaledes:

Vil vi vide, hvilken Aand Proletaren er Barn af, gør vi bedst i at undersøge, hvad han ikke er. Men hvad han ikke er, faar vi først at vide, naar vi finder ud af, hvad han ikke mere er, det vil sige, hvad han i Tidens Løb og under de for ham ejendommelige Livsbetingelsers Tilblivelse har mistet. (Hvorfor han har mistet det, hvorfor han overhovedet gennemgaar denne ejendommelige Udviklingsgang — at undersøge det tilkommer Kapitalismens Teori og kan her stadig kun flygtigt berøres.) I allerførste Række staar da den mægtige Kendsgerning, at Proletaren er en typisk Repræsentant for den Art Mennesker, der ikke mere har nogen Forbindelse — hverken ydre eller indre — med den Natur, i hvilken Gud skabte Menneskene. I det mindste ikke dér, hvor Kapitalismen har draget Menneskene til Storstæder og Industricentre, og hvor altsaa det egentlige Proletariat først ret kommer til Udfoldelse.

Arbejderbarnet ved intet mere om de hemmelige Skønheder, som Naturen paa tusinde Maader viser Hyrdedrengen. Det kender ikke mere Fuglenes Sang, har aldrig fundet en Fuglerede. Det ved ikke, hvad Skyernes Flugt paa Himlen betyder, det hører ikke mere Tordenens eller Stormens Stemme. Det vokser ikke mere op med Markens Dyr og er ikke mere fortrolig med deres Færden. Det instinktmæssig sikre ved Tilværelsen gaar tabt for det. Hvor Landboen naturligt ved Raad i den oprindelige Tilværelses 1000 forskellige Tilfælde, der glipper Dømme-

kraften for Fabrikkerne eller Varehusenes Søn. Hvad han ikke »har haft« i Skolen eller har lært af Bøger, det ved han ikke — bortset fra de Uvaner, som han lærer paa Gaden i Omgang med Kammeraterne. Hans Livsrytme bliver ikke mere bestemt af de evige Naturlove: Dag — Nat, Sommer — Vinter. Hans Livsrytme bliver kunstig, dersom hans Liv ikke til Slut savner al Rytme og rinder bort i tom Ensformighed. Han lever et kunstigt Liv, der ikke mere er den oprindelige Tilværelse, men en indviklet Blanding af Skoleundervisning, Lommeure, Aviser, Papirer, Bøger, Kloakanlæg, Politik og elektrisk Lys.

Men det er ikke alene den almindelige Forbindelse med Naturen, som Proletaren har mistet. Det er fremfor alt ogsaa den særlige Tilknnytning til en bestemt Natur, til det Sted, hvor han legede som Barn, hvor han har begravet sine Forældre, har friet til sin Kæreste og sat Foden under eget Bord — til sin Hjemstavn. »Proletaren har intet Fædreland« — eller rettere: han har ingen Hjemstavn, intet Sted, hvor han har Rod, hvortil hans Tanker og Minder vender tilbage, og som har paatrykt ham sit ejendommelige Præg. Derfor mangler han ogsaa alle de irrationelle, sentimentale Træk, som vi saa ofte finder hos andre Befolkningslag.

Proletaren har ingen Hjemstavn. — Eller skal han føle sig hjemme paa 4de Sal over Gaarden i sit Forstads-kvarter? En røgfylt, kvælende Industriby, hvor Kapitalismen har gennet ham ind hulter til hulter med en Hoben andre; ikke gennet ind, det Udtryk minder om Folde, hvor Hjordene gaar paa Græs, snarere dynget sammen som en Bunke Landevejsskærver. Er en »Lejlighed«, i hvilken der bor en hel Familie Dør om Dør med 100 andre Familier, et Hjem? Og dog lærer Boligstatistikken os, at mere end Halvdelen af Storstadsbefolkningen, altsaa sikkert $\frac{3}{4}$ af Lønarbejderne, ikke har mere end eet Beboelsesrum til deres Raadighed: 1 Værelses-»Lejlighederne«. Og selv denne Kubus, der næppe fortjener Navn af Bolig (vi vil senere stifte nærmere Bekendtskab med den), hvis Snæverhed, Tarvelighed og Overfyldthed udelukker enhver Forestilling om Hjemlighed, Bekvemmelighed og Hygge, hvor der ikke er saa meget som et Par Urtepotter, der kunde glæde Øjet — selv denne Kubus beholder Proletaren ikke i længere Tid. Tværtimod flytter han stadig fra den ene Lejlighed til den anden, hvad enten Grunden er, at han er bleven uenig med Husværten, eller at han har skiftet Arbejdsplads. I en By som Breslau flytter henved 200.000 Mennesker aarlig, og Størstedelen af dem tilhører naturligvis Proletariatet.

Og ligesom Proletaren indenfor selve Byen flytter fra

Lejlighed til Lejlighed, saaledes drager han ogsaa fra By til By, fra Land til Land, hvor hen »Konjunkturerne«, d. v. s. Kapitalismens Trang til Arbejdere i Øjeblikket kalder ham. Befolkningen i vore Kulturlande befinder sig, fremfor alt paa Grund af Proletariatets Ustadighed, altid i Bevægelse. Til de store Byer kommer aarlig hundrede Tusinder af indvandrede (til Berlin 2—300.000), og en god Del drager bort igen. Hele Provinser vandrer til andre Dele af Landet efter Arbejde. Schlesierne gaar om Sommeren og Efteraaret som »Sachsengängere« Vest paa, og Galiciere og Polakker udfylder deres tomme Pladser. Italienerne bygger vore Jernbaner og Husene i Zürich eller Marseille. Selv om nu disse Vandrearbejdere regelmæssigt vender tilbage til deres »Hjemstavn« (hvorfra de dog allerede ved den stadige Skiften er bleven stærkt løst), saa drager aarlig Millioner af Arbejdere for bestandig bort fra deres Hjem paa Landet for at søge deres Udkomme andet Steds. Aarhundred gamle Indbyggerforhold bliver derved kuldkastet. Nationaliteter, der før har levet adskilt, blandes med hverandre. Czekerne tager de gamle tyske Lande i Bøhmen og Nedre-Østrig i Besiddelse, Polakkerne sætter sig fast i Westfalen, og et sandt Blandingsfolk breder sig ud over de endnu ubeboede eller tyndbefolkede Lande som Nord-Amerika, hvor der i det sidste Aar er landet over en Million Indvandrere, mest Russere, Østrigere og Italienerne.

»Proletaren har intet Fædreland«, hvileløs bliver han drevet fra Sted til Sted Jorden over. Og ligesom han maa savne alle Hjertets Tilknytninger til sin Hjemstavn, fordi han ingen Hjemstavn har, saaledes mister han ogsaa al lokal Farve, som Stedbundethed fører med sig. Han er et Verdensmenneske, han har mistet Luften af Jord, har sat det konkrete til. Det er knap nok, at han endnu har bevaret sit særlige Sprog, og ogsaa dette taber han i en Folkekværn som De forenede Stater i Amerika. Her drages vidt forskellige Folkeslag ned i den store Kværn og kommer ud — efter faa Aartiers Forløb — som en fuldstændig ens Masse, der nu ogsaa kun taler eet Sprog. Samme Anskuelser, samme Moder, samme Sange, hvor før de tusinde Mangfoldigheder herskede.

Og endnu et sidste Baand, som knytter Menneskene til en Verden af ubestemte Ting, svinder bort for Proletaren — den individuelle Ejendom. Det er et Fænomen, man kun med dyb Medfølelse kan iagttage, at Størstedelen af Befolkningen i vore Dage egentlig ikke mere har noget, de kan kalde for deres eget. Selv de fattigste havde dog i gamle Dage en Stump Jord, et lille Hus eller et Par Dyr, de selv ejede — en Ubetydelighed — men som de

dog kunde hænge ved med hele deres Hjerte. Proletarerne nu til Dags — i det mindste Størstedelen af dem — har intet tilbage af alt dette. En Trækkevogn kører hele Hænbengtet bort, naar en Arbejderfamilie flytter. En Bunke gammelt Skrammel er alt, hvad den kan supplere sin individuelle Tilværelse med.

Jesu Hjerte.

Jesus, ved Nadverbordet saa lyst
 Hovedet hviler jeg ved dit Bryst,
 Åbn for mit Hjertes fattige Bø
 For dig i Kærlighed, Haab og Tro.

Her i den stille, hellige Stund
 Høre jeg faar af din egen Mund,
 Hvor du for mig har kæmpet og lidt,
 Skønt jeg bedrøved' dig, ah, saa lit.

Ja, dette Hjerte, brændende ømt,
 Lidelsens Bæger for mig har tømt,
 Stunget af Torne, saaret af Spyd
 Led for at vinde mig Himlens Fryd.

Se, af din Hjertevunde saa rød
 Rensende Vande for mig udflød;
 Medens du led den bitreste Ve,
 Gvælted min Klædning du hvid som Sne.

Herre, dit Hjertes dyreste Blod
 Gav du for mig som en Sonebod,
 Bær mine Byrder, dulmed' mit Savn,
 Sluffed' mig ømt i din Frelserfavn.

Lad mig da, Frelser, inderlig kær,
 Hvile dit hellige Hjerte nær,
 Dele dets Smerte, føle dets Sorg,
 Bæres af det til din Himmelborg.

Ghora Fritsche.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Hr. Pastor Hillebrand, som den 10. Februar skulde have tiltraadt Stillingen som Kapellan ved Rosenkranskirken, blev samtidig indkaldt til Tjeneste som Feltpræst af den tyske Krigskommando og forlod straks København.

Ordrup. St. Andreas Kirkes Sognepræst, Hr. Pastor Evers, blev Natten mellem Mandag og Tirsdag angrebet af en meget heftig Blodspytning og ligger nu farlig syg. I sin Ungdom, for 40 Aar siden, havde Pastor Evers en Lungesygdom; det er maaske denne, der nu efter saa mange Aars Forløb atter har faaet et Udbrud.

Frankrig. Er der mon en Kursændring at spore i Autoriteternes Holdning overfor Kirke og Religion i dette Land? Herfor synes et Cirkulære at tale, hvilket den øverstkommanderende, General Joffre, for nylig har udsendt til Generalkommandoen i Nord-Frankrig. Det lyder saaledes: »Understatssekretæren for det militære Hospitalsvæsen har henledt min Opmærksomhed paa det Faktum, at i visse Garnisonshospitaler nyder de syge Soldater ikke altid tilstrækkelig let Adgang til Udøvelsen af deres Religion paa Søn- og Festdage. Jeg beder Dem derfor anmode vedkommende militære Myndigheder om at ophæve de bestaaende Forbud mod at forlade Hospitalerne under Gudstjenestetiderne om Søndagene, saa at Soldater, der er i Stand til det og ønsker det, skal have al mulig Lejlighed til frit at gaa til den nærmeste Kirke.«

Rom. Som sædvanlig modtog den Hellige Fader i Anledning af Kyndelmisse Udsendinge fra alle Kapitlerne og Ordenerne i Audiens, ved hvilken Lejlighed de overrakte ham pragtfuldt dekorerede Vokslys. Ceremonien fandt Sted i Konsistoriesalen og overværedes af flere Diplomater. Blandt de tilstedeværende nævnes ogsaa vor Landsmand Joh. Jørgensen. Sidstnævnte modtoges senere i Privataudiens. —

— Kardinal Domenico Serafini er af Paven bleven udnævnt til Præfekt for Ordens-Kongregationen som Efterfølger af Kardinal Cagiano, der siden Konsistoriet beklæder Stillingen som Kansler. —

— Kardinal Vanutelli har ved en Højtidelighed i den *Sonende Tilbedelses* Kloster velsignet de mange Paranter, som er bleven forfærdiget til fattige Kirker. I sin Tale skildrede han med en Bevægethed, der greb alle Tilhørerne, den nylig i Belgien afdøde Moder Anna Papeians de Morchoven's Liv. Han sluttede med indtrængende at opfordre til Bøn for, at Belgien, det Land, hvor den *Sonende Tilbedelse* og *Virksomheden for de fattige Kirker* har

haft sit Udspring, maa genvinde sin fulde Frihed og paany udstraale den kristne Civilisation. —

— *Acta Apostolica Sedis* for 18de Januar meddeler et Brev fra Benedikt XV til d'Hrr. Hamel og Henri Saint-Olive, Formænd for Foreningen til Troens Udbredelse i Paris og Lyon, den Forening, der har ydet og yder en meget væsentlig Støtte til Virksomheden i Danmark. Det hedder i Skrivelsen: »Hver Gang Vi betragter den katholske Verden, føler Vi Os paamindet om, at der er andre Faar, som ikke hører til Kirkens Fold, og at Vi skal føre dem did.« Denne Tanke bringer af sig selv den Hellige Fader til at vende sig til ovennævnte Forening, og han giver den det Vidnesbyrd, at betydelige Resultater har kronet dens Arbejde. »Men just i dette Øjeblik, da Vi kunde ønske, at Katholikkernes Barmhjertighed skulde udøves endnu rundeligere overfor denne Virksomhed, har vi set Forhold udvikle sig, som Deres Fromhed rettelige maa beklage, ogsaa af den Grund, at de indskrænker Missionernes Antal og berøver Missionerne de nødvendige Midler til deres Bestaaen«. Den Hellige Fader har saa høje Tanker om dem, til hvem Brevet er stilet, at han ikke engang anser det for nødvendigt at opmuntre dem til ikke at tabe Modet. »Virksomheden for Troens Udbredelse er saa nøje knyttet sammen med de Menneskers evige Frelse, som den arbejder for, at han, som vil alle Menneskers Frelse, og som er død for alle, ogsaa vil skænke Sædemændene Sæd; han vil give Vækst til den Høst, som Evangeliets Arbejdere har plantet.« Den Hellige Fader beder kun d'Hrr. Formænd om eet: at fortsætte deres opofrende Arbejde i den store Sags Tjeneste.

Nord-Amerika. (U. S. A.) St. Ansgars skandinavisk-katholske Liga i New York har udsendt Nr. 4 af sine Kvartals-Bulletiner. Der gives heri en Oversigt over Foreningens Virksomhed i 1915, som foruden Afholdelse af Møder for Medlemmerne væsentlig har bestaaet i Uddeling i vide Kredse af et ikke ringe Antal engelske, svenske og danske Bøger, Hæfter og Blade og derved forhaabentlig »ryddet adskillige Vanskeligheder af Vejen for Skandinaver, hvis Hjerter tilskynder dem til at optage den aandelige Pilegrimsvandring til Sandhedens Sæde,« som det hedder i Aarsberetningen. Der meddeles ogsaa, at et Hundrede danske Smaaskrifter er blevet modtaget fra Ansgariusforeningen i Danmarks Hovedstad.

— Biskop Scannell af Omaha er i en Alder af 71 Aar afgaaet ved Døden efter at have været Biskop i 29 Aar. Hjælpebiskop Doran af Providence døde en Uge forinden, kun 9 Maaneder efter sin Bispevielse. Den førstnævnte var af Fødsel Irlænder, den sidste Amerikaner.

Ansgarius-Bonifacius-Foreningen
(den dansk katholske Kirkesag).
Uddrag af Hovedstads-Komiteens Regnskab for 1915.
(13de Regnskabsaar)

INDTÆGT:	UDGIFT:
Kassebeholdn. f. forr. Aar 27,74	Indbetalt til Vikariatsko-
Indsamlet i aarlige og	miteen*) 195,50
halvaarlige Bidrag 140,50	Kassebeholdning pr. 31/12 68,30
Indsamlet i fjerdingaar-	
lige og maanedlige Bidrag 54,00	
Indsamlet i Mariakongre-	
gationen for Ynglinge af	
Missionssektionen 40,00	
Renter 1,56	
Kr. 263,80	Kr. 263,80

O. Michaëly,
Maglekildevej 16.
J. Monnet,
Zinnsgade 11.

Aug. Höhling
Thorvaldsensvej 18.
J. Johnsen,
Evaldsgade 8.

N. Gravgaard
Leifsgade 11.
V. Monnet.
Kasserer.
Zinnsgade 11.

*) Med tidligere Indbetalinger talt Kr. 4120,51.

Absalonsbøsserne.

Som Resultat af sidste Bøssetømning er indbetalt til Vikariatet Kr. 132,47. Med de tidligere Beløb er nu i alt afgivet til Vikariatet ved de unges Indsamling Kr. 696,72.

For »Absalonskredsen« *St. Fink-Jensen.*

Von Hurcks Legat. Af dette Legat, som kan søges af Mænd og Kvinder, bliver en Portion ledig. Ansøgninger (Skemaer forefindes ikke) med Oplysning om Alder og Trang indsendes inden 29de Februar til St. Ansgars Menighedskontor, Bredgade 69² o. G.

Aftenunderholdning.

Søndag den 27. Februar Kl. 8 Aften agter Birgitta-Foreningens Medlemmer at afholde en **Aftenunderholdning** i *St. Knuds Skoles Festsal*, hvis Udbytte skal stilles til Biskoppens Disposition som Dyrtidshjælp. — Der opføres bl a. »**St. Dorothea**« (dramatisk Legende) og Lystspillet »**Køkkenet**«. — Billetter (1. Pl. 1 Kr., 2. Pl. 50 Øre) faas paa St. Josefs Hospital, hos Søstrene, Frederiksberg Allé 15—17 og ved Porten i Stenogade.

St. Franciskus' III Orden har Møde Fredag d. 25. Februar Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel.

Mariakongregationen af Apostlenes Dronning holder Møde Mandag den 21. Februar Kl. 8^{1/2} Aften i St. Josefs Kapel, Østerbrogade 7 C.

Bliv Medlem af „Katholsk Ungdomsværn“!

Mindste Bidrag er 5 Øre om Ugen = 22 Øre om Maanedn = 2,64 Kr. om Aaret. Indmeldelse sker ved skriftlig eller mundtlig Henvendelse til Kassereren, Hr. Murermester *A. V. Günther*, Bangertsgade 11, Kbhvn. N. Telefon 4110.

Unio. Fredag den 18. Februar almindeligt Møde i Frederiksberg Allé 11.

Fredag den 25. Februar Kl. 8. Juventasaften i Søpavillonen. Forskellig Underholdning. Enhver ung Mand under 30 Aar indbydes.

Møbleret Værelse ønskes hos rolige, propre Mennesker. Skomager *C. V. Martinsen*, Vesterbrogade 198. Telefon Vester 645 u.

Kirkelig Kalender.

20. Feb. Søndag. Septuagesima.	27. Febr. Søndag. Sexagesima.
21. — M. Ferialdag.	28 — M. Ferialdag.
22. — Ti. Petri Stol i Antio- kia.	29 — Ti. Ferialdag.
23. — O. Petrus Damian, Bi- skop og Kirkelærer.	1. Marts O. Ferialdag.
24. — To. Ferialdag (Skud- dag).	2. — To. Karl den Gode, Martyr.
25. — F. Matthias, Apostel.	3. — F. Ferialdag.
26. — L. Marias Officium.	4. — L. Casimir, Bekender.

Meddelelse om Gudstjenesten i København fandtes sidst i Nr. 2.

Den katolske Højskole.

Tirsdag den 22. Februar Kl. 8 Aften.

Højskoleforstander *Thomas Bredsdorff*: Dronning Dagmar (Folkevisen).
(Nr. 101 og 102 synges).

St. Knuds Skoles Festsal, Stenosgade 4, B, Adgang 10 Øre.

Budbringeren,

Organ for Jesu Hjerter-Andagten. Faas i København ved Jesu Hjerter-Kirken i Stenosgade og i Aarhus hos Udgiveren, Pastor Ign. Schmid. Illustreret Kvartalsskrift. Pris 25 Øre pr. Hæfte.

St. Knuds Kapel.

Mariabørnskongregationen af den ubesmittede Undfangelse holder Fælleskommunion Søndag den 20. Kl. 7 Morgen.

Den katolske Syge- og Begravelseskasse af 1867 afholder sin aarlige Generalforsamling Onsd. d. 23. Febr. Kl. 8 Aften i Lokalet, Bredgade 64. Talrigt Møde forventes. **Bestyrelsen.**

Hjertelig Tak til alle, der har rakt en hjælpende Haand ved Tilvebringelsen af de 200 Kr., der indkom ved Bortlodningen af den smukke Kaffedug og Bordløber til Fordel for vore smaa sorte Landsmænd og de gode belgiske Søsle. Det er mig en stor Glæde i Dag at kunne sende General-Priorinden, *Dame Louise*, de 200 Kr. Silkeborggade 14^a. København. Ø. 12/2 1916.

E. Hemicke.

Dr. Ruvilles Bog: Tilbage til den hellige Kirke har jeg haft den Glæde at kunne sende til de Abonnter af Ugebladet, som kom for sent til at faa Schebels Bog om de danske Helgener. Hjertelig Tak bringes den, som venligst gjorde mig i Stand til det.

Niels Hansen.

Rettelse. Paa Side 137 i forrige Numer af Ugebladet bør de to Ord *St. Knuds* i nederste Linie udgaa.

A.C. Foredrag i Studenterforeningen Onsd. d. 23. Febr. Kl. 8 1/2 Aften af Hr. Cand. mag. Kejser: *Katholsk Sprogbrug.* Kun for Medlemmer. Talrigt Møde forventes.

Vore Skolebørns Bespising.

Bidrag til denne vigtige Sag tiltrænges haardt og modtages med Glæde. Overlærerinden ved St. Ansgars Kirkeskole,

Østerbrogade 7 C, Kbhvn. Ø.

K.U.B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med ikke-katolikker, som maatte ønske at faa nøjere kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister *Matthæus Hansen*, Fredensvej 9, Charlottenlund.

Katholsk Bogsalg Stenosgade 3, Kbhvn. B. Aabent 9-7. Til Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund, Tlf. Helrup 657 y. Trælles bedst 4-6.

Pr. 9.

Søndag den 27. Februar.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — I Kvinder, vær eders Mænd underdanige. — Danske Bønner fra Middelalderen. — Er det kun faa, som bliver salige? — Christi Lidelses Relikvier. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Roskilde. Norge. Belgien. Tyskland. Østerrig. England. Island. Asien. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

296.

Hvorfor gaar Sædemanden ud?

Naar en lille Skare Mænd kommer til en Egn eller By, der er dem ganske ukendt — som det jo er sket saa mangen Gang blandt os — og der bygger et Hus og oprejser et Alter og aabner en Skole og indbyder Mennesker til at slutte sig til dem, er det ganske naturligt, at de, som ser dem og tænker over deres Færd, fremkommer med Spørgsmaal som: Hvad bringer dem hid? Hvem beder dem om at komme? Hvad vil de? Hvad prædiker de? Hvad lover de?

Mange standser dog ikke ved disse Spørgsmaal, men besvarer dem selv, og det efter deres sædvanlige Syn paa Tingene, efter deres egne Principper, Verdens Principper. Disse er klare og lige til, er anerkendte alle Vegne og fulgte overalt. Derfor er det ikke unaturligt, at verdslige Mennesker, naar de ser nogen* tage et Arbejde op med Energi og samle andre om sig og i en vis Henseende virke ligesom de selv, saa ogsaa tillægger disse de samme Motiver, som driver dem selv. Og saa slutter man, at de omtalte Mennesker maa være ærgerrige eller magtsyge eller

pengegriske, og somme Tider laster man dem derfor, men ofte finder man det ganske selvfølgerigt.

Sagen er den, at Verden slet ikke kender Religionen eller dens Ophavsmand, den store Sædemand. Hvorledes skulde den saa kende alle de smaa, der følger efter i hans Fodspor? Denne Verdens Mennesker kan ikke sætte sig ind i en Mands Tankegang, hvis Stræben er, i alt hvad han gør, at takkes Gud. De er saa snæverhjertede, at naar en Katholik siger, at Tanken paa hans Synd, paa Dommen, paa Himmelen og Helvede, paa Christi Blod, de helliges Forbøn, Alterets Sakramente, er det Indhold, som fylder hans Tanker og dikterer ham Reglerne for hans Stræben og Vandel Dag og Nat, saa tror de ikke, det er alvorligt ment; for de synes, at disse Ting netop maatte være hans største Vanskeligheder, som han kun kan komme over ved at øve Vold mod sin Fornuft og tænke saa lidt som muligt paa dem, og de drømmer ikke om, at det netop er disse Sandheder, der har det nægtige Hold paa hans Hjerte og udøver den afgørende Indflydelse paa hans Liv. Derfor kan man ikke undre sig over, at de sanselige og verdsligsindede og vantro nærer Mistanke til den, de ikke forstaar, og hvis Motiver de ikke begriber.

Men naar vi af hele vort Hjerte er overbeviste om, at den allerhelligste Forløser har udgydt sit Blod for alle Mennesker, er det saa ikke en simpel og ligefrem Følge deraf, at vi, hans Tjenere, hans Brødre, hans Præster kun med største Smerte ser dette Blod forgæves udgydt, ja saa at sige spildt, hvad ikke saa faa Mennesker angaar, og at vi ønsker, at saa mange som muligt skal faa Del i de Velgerninger, som det er bleven os forundt at modtage.

Hvis man derfor blot vil indrømme os, at vi tror paa det, vi bekender, saa er det klart at se, hvorfor vi gaar ud. Vi kommer, fordi vi tror, at der kun er een Vej til Frelse, og at der er saa mange, der ikke vandrer ad den; vi kommer som Tjenere for den overvættes store Naade, som de trænger til; vi kommer, fordi vi selv har modtaget en stor Gave fra Gud, som alle andre Mennesker ogsaa har behov, og fordi vi gerne vil, at alle Mennesker skal faa Del i den Glæde som har fyldt vore egne Hjerter. »Vi har faaet det for intet, og vi vil give det for intet.« *Kardinal Newman.*

| Kvinder, vær eders Mænd underdanige.

Den moderne Vantro er ivrig efter at skabe et mere ideelt Grundlag for den ægteskabelige Forbindelse end det, Gud selv har beskikket. At fordre nogen som helst Underdanighed af den unge Hustru bliver betragtet som noget, der strider imod Kvindekønnets Værdighed. Selv den mindste Mistanke om noget saadant maa undgaaes, og Brunderitualet maa ændres for at kunne imødekomme de Fordringer, vor Tids fremskredne Ideer stiller til det. Skriftens Lærdomme, som aabenbarer Guds Vilje for os og den uendelige Kærligheds saavel som den uendelige Visdoms Veje, er bleven en Anstødssten for mange i vore Tider. Og dog: »I Kvinder, vær eders Mænd underdanige, som det sømmer sig, i Herrens Navn. I Mænd, elsk ders Hustruer og vær ikke bitre imod dem,« (Col. III 18,19) — saaledes lyder i faa Ord den guddommelige Lov for Mands og Hustrus gensidige Forpligtelser. Men disse Ords Mening ligger langt under Overfladen af det, Verden forstaar ved Kærlighed.

Familien er et Samfund, det første af alle menneskelige Samfund. Det kan derfor ikke bestaa uden Autoritet, og denne maa fornemmelig bero hos een Person. Den sande Udøver af al Autoritet i en hvilken som helst Familie, der nævnes kan, er ikke beskikket hertil paa Grund af sine særlige Kvalifikationer eller sin enten aandelige eller moralske Overlegenhed, men ifølge Guds eget Ord. Det er ikke Mands Vilje, men Guds Vilje, der ligger til Grund for Kvindens Lydighed. Det er til Manden, som det af Gud selv beskikkede Overhoved, at hun yder en frivillig Kærlighedens Underkastelse og Ærbødighed indenfor de Grænser, Gud selv har sat for hans Autoritet. Her kan dog ikke være Tale om en kun ensidig Kontrakt. Mandens Pligter imod Hustruen med Hensyn til at elske og pleje hende som sit eget Legeme, sit eget Selv, og ære hende paa en endog langt fuldkomnere Maade, saaledes som Apostlen har anvist det, paalægger ham Forpligtelser, der hverken er ringere eller mindre alvorlige end de, der knytter

hende til ham i denne den kristne Families af Gud befalede Hæmoni.

Om alt dette kan det moderne Hedenskab ikke have noget som helst Begreb. Kirken har overdraget Hustruen en virkelig Dronningeværdighed i Hjemmet. Om hun end adlyder sin Mands Vilje, saa er hun dog Herre over hans Hjerte, og sammen med ham styrer hun Hjemmets lille Verden. Børnene maa være dem begge lige underdanige, saaledes som Kristus var det over for Josef og Maria: »I Børn, adlyd eders Forældre i alle Ting, thi dette er velbehageligt for Herren« (Col. III 20). Man kan med Sandhed sige, at Hustruens Underdanighed i et sandt katholsk Hjem er langt mindre end den, som Manden ofte daglig er nødt til at vise uden for Hjemmet, og som han for hendes Skyld med Glæde viser. Det er sikkert nok, at den Tvang, Kærligheden paalægger, er den, der er lettest at bære, den gør intet Skaar i Hustruens Personlighed, den lader frit Spilrum for Udfoldelsen af alle hendes Evner som Hustru og Moder.

Dersom den blotte Nævnelser af Ordet Underdanighed, saaledes som Skriften bruger det med Hensyn til Hustruen, falder de moderne Oprørere imod den guddommelige Vilje for Brystet, saa har dette Ord for den sande Kristne en desto herligere Betydning, idet det rummer i sig 30 lange Aar af Frelserens korte Levetid her paa Jord: »Og han var dem underdanig«. I det hellige Hjem, han blev opfostret i, tillod Gud ingen anden Autoritet end Josefs. Til ham var det, Ordet lød: »Tag Barnet og dets Moder.« Ham alene blev det af Engelen betydet, at de skulde flygte til Ægypten, som ogsaa, da de skulde vende tilbage derfra; til de andre stod det at gøre hans Vilje, saaledes som det tilkom ham at fuldbyrde Herrens. Og dog var Josef, om han end paa Grund af den Autoritet, der var ham tildelt, ikke syntes saa, den ringeste inden for denne »jordiske Treenighed«. Derfor kan det, der ikke var Maria uværdigt, heller ikke være det for nogen kristen Hustru og er ikke heller nogen Sinde blevet betragtet som saadant i et kristent Hjem.

Den Sandhed, som St. Paulus Gang efter Gang paa den tydeligste Maade udtaler for os, og som bekræftes af

alle den hellige Skrifts Forfattere, lyder ikke mindre tydeligt i St. Peters 1ste Brevs tredie Kapitel: »Ligesaa skal og Hustruer være deres Mænd underdanige.« Idet han tager Sigte paa den indvortes Prydelse, som bør kendemærke alle kristne Hustruer, fortsætter han: »Thi saaledes smykkede sig og fordem de hellige Kvinder, som haabede paa Gud og var deres Ægtemænd underdanige. Saaledes adlød Sara Abraham og kaldte ham Herre.« Heller ikke her er imidlertid nogen ensindig Forpligtelse blevet paalagt. Mandens Skyldighed over for Hustruen udtrykkes ikke mindre bestemt: Det er hans Pligt at behandle hende med al det Hensyn og al den Agtelse, han skylder hende i Christus, som den »svagere Del«, og alligevel dog ham sidestillet saavel i Naade her paa Jord som ogsaa i den himmelske Herlighed.

Til disse Formaninger følger Apostelen, hvad man maa kalde en særlig Forordning for Mand og Hustru. Hun skal vise Lydighed for at kunne have Fred i sin Sjæl »og ikke frygte for nogen Forstyrrelse«, for kun paa den Maade kan den gode Husorden bevares i Overensstemmelse med den gudbefalede Harmoni. Ethvert Brud paa denne Lov medfører en Dissonans i det ægteskabelige Liv. »En Hustru, som vil styre, staar sin Husbond imod« (Jes. Sir. XXV, 30). Paa den anden Side advares Manden imod at lade det mangle paa den Agtelse, han er Hustruen skyldig, og henfalde til Egenkærlighed og Tyranni, »paa det eders Bonner ikke skal forhindres.« Dersom der ikke gives Agt herpaa, tager Kærligheden Anstød, medens Sjælens Iver kølnes, og Hjertet trods af Umag forgæves søger at hæve sig til Gud; Himmelen er formørket, og der hviler Streng-
hed over Guds Aasyn, som afskyr Tyrannen. Derimod er den Bøn, der opstiger i Fællesskab fra to Hjerter, der er indbyrdes forbundne i Kærlighed, mægtig og uimodstaaelig. Kvindens Lydighed og Mandens Æmhed smelter her sammen, og »Christus er midt iblandt dem«. »Hvad som helst de heder om, det skal gives dem.« Der er tre Ting, der er Guds Aand velbehagelige: »Broderfølelsen, Næstekærligheden og den ægteskabelige Samdrægtighed.«

Det er slet ikke noget ørkesløst Spørgsmaal, om Hustruens Underdanighedsforhold til Manden allerede var

bestemt forinden Syndefaldet, eller om det guddommelige Paabud, som lød samtidig dermed: »Og han skal herske over dig« vilde have lydt, hvis Menneskene ikke havde syndet. Den hellige Skrift synes at bekræfte dette. Naar St. Paulus taler om Mandens Herredømme over Hustruen, tager han altid sin Udgang fra selve Skabelseshistorien snarere end fra Syndefaldet. Men den Underdanighed, der i Paradiset skulde fremgaa af en ganske naturnødvendig Harmoni, ligesaa let ydet som Blomstens, der bøjer sig for Sommerens sagte Brise, fik først sin straffende Efterklang paa Grund af de forandrede Forhold, Syndefaldet førte med sig. Saaledes kan man ogsaa sige, at den straalende Regnbue, som Noah saa strække sig fra Himmel til Jord, aldeles ikke behøver at antages for den første Regnbue, der har vist sig for os Mennesker. Men fra den Tid og til evige Tider fik den en Betydning, den aldrig før havde haft. Den skulde være Mennesket et Pagtens Tegn fra Gud og ikke blot »Regnbuen i Skyen«.

»O lykkelige Fald!« udbryder Kirken ved Tanken om Adams Synd, den, der gav Verden en saadan Forløser. Maa ikke ogsaa alle Evas Døtre istemme dette, naar de ser hen til den første Kvindes Overtrædelse? Denne er blevet gjort fortjenstfuld i Forhold til de Ofre, der kræves af den, og den er blevet beriget med herlige Naadegaver: den er blevet helliget paa en ny og forhen ukendt Maade ved at sammenlignes med den hemmelighedsfulde Forbindelse mellem Christus og hans Kirke. Alle disse uberegnelige Velsigelser og Privilegier vil sikkert aldrig blive forstaaet af den kødelige Verden, men der gives en anden Verden, en Verden, fuld af Fred og Lykke, som ogsaa af Renhed og Kærlighed, og hvo, som søger den, kan ogsaa finde den i den sande kristne Hustrus Hjerte.

Joseph Husslein, S. J.

(Efter *America* 25. Decbr. 1915.)

Danske Bønner fra Middelalderen.

Samlede af Johs. Hansen.

(Fortsat.)

*Bed andægtigt denne Bøn, før du modtager Guds
hellige Legeme.*

O Herre Jesus Christus, hvem og hvad er jeg, at jeg tør gaa til dit Bord for at modtage dit hellige Legeme? Jeg ved, Herre, og erkender for vist, at du formaar at rense mig, du, som alene har Magt til at gøre rene af urene. Jeg beder dig, almægtigste og mildeste Gud, at du for din Moders, Jomfru Marias, Bøn og for alle dine Helgeners Fortjenester forunder mig at modtage dit allerhelligste Legeme med saadan Gudfrygtighed og Ærefrygt, som sig vedbør. Lad mit Hjerte erfare din Nærværelses Sødme, og forund mig, at dit hellige Legeme maa blive alle mine aandelige Sygdommes Lægedom; forund mig, at det maa blive mit Værn mod dette Livs utallige Farer; forund mig, at det maa optænde sin allersødste Kærlighed i mit Hjerte; forund nu, Herre, at min Sjæl smager, hvor sød du er, saa den for din Smag forglemmer al kødelig Lyst. Forund mig, at min syndige Sjæl med sand Tro, Gavn, Renhed og Gudfrygtighed maa modtage dig i sin Pilegrimsgang, saa den ved dig modtager Styrke til at fuldende sin Vej og komme til dig uden onde Aanders Hindringer. Herre Gud, dræb alle kødelige Rørelser i mit Hjerte og i alle mine Lemmer, at du, Jomfruelighedens Konge og Renhedens Elsker, kan værdiges at bo i min Sjæl, og giv mig ved din store Barmhertighed, at jeg gladelig maa se dig i din evige Ære. Amen.

Fader vor. Hil dig, Maria.

*Naar du har modtaget Guds Legeme, da fald paa dine Knæ
og bed tre Fader vor og Hil dig, Maria.*

Bed saa efter det første Fader vor:

Gud Fader, tilgiv mig, at jeg ikke har modtaget din værdige Søns Legeme saa gudfrygtigt, som jeg burde.

Efter det andet Fader vor skal du bede saaledes:

Velsignet være du, allerhøjeste Gud, for al din Barm-

hjertighed og mangfoldige Godhed, som du har bevist mig. Amen.

Efter det tredie Fader vor, da bed:

Lov, Hæder og Ære og Tak være dig og din Søn og den Helligaand for al den Barmhjertighed, som du har vist mig. Gud Fader, jeg beder dig for al den Vælde og Magt, som du har; Guds Søn, jeg beder dig for alle dem, som har faaet Trøst af dig og end skal faa af dit værdige Legeme; og jeg beder dig, søde Helligaand, som er een Gud med Faderen og Sønnen, giv mig, at jeg maa give dig igen Liv og Sjæl og Aand. Amen.

Bed denne Bøn, naar du har modtaget Guds Legeme.

Vor Herres Jesu Christi dyrebare Legeme, som jeg uværdige Menneske fordristede mig til at modtage, blive altid i min Sjæl! Det være mig ikke til Dødens Dom eller Fordømmelse, men hjælpe min Sjæl til evindeligt Liv og Salighed. Det være mig ikke Synd, fortjent til Lidelsen, men salig Bøn til Naaden, det være min Afmægtigheds Styrke og uovervindelig Værn, som værger og omfavner baade indvortes og udvortes, saa jeg værnet her i Verden med saadan Naade maa komme til den evige Glæde. Jeg beder dig, Herre, at du, naar du lader min Sjæl, som du har kvæget med dit Legeme, gaa bort fra denne Verden, da vil værdiges at være dens Vejleder og føre og sende imod den dine hellige Engle, at de maa værne og vogte den mod Djævelens Vold og lede den gladelig frem for dit Aasyn. Skønt jeg ikke er værdig at opnaa dette, forund mig det dog for din velsignede Moders og alle dine Helgeners Bønner. Amen.

En skøn Antiphon til Guds Legeme.

O hellige Maaltid, i hvilket Christus nydes og hans Lidelses Minde dyrkes, Sjælen opfyldes med Naade, og der gives os et Pant paa den tilkommende Ære.

Han gav Himlens Brød — som i sig har al Herlighed.

O Herre Gud, som i dette vidunderlige Sakramente efterlod os din Lidelses Minde, vi beder dig, giv os at hædre dit Legemes og Blods hellige og guddommelige, lønlige Vidunder saaledes, at vi stadig maa kende din

Forløsnings Frugt i os. Du som lever og regerer med Gud Fader, i den Helligaands Enhed, evig Gud uden Ophør. Amen.

O Herre, her staar jeg for dig som en Tigger for en rig Mand, jeg beder dig, at du riggør mig af din Naades Rigdom.

O Herre, her staar jeg for dig som en Tjener for en mægtig Herre, jeg beder dig, at du giver mig Føde og Klæder: Føde, som er Delagtighed i dit hellige Legeme og Blod, og Klæder, som er Kærligheden, der skjuler mange Synder.

*Bøn, naar Præsten i den hellige Messe løfter Herrens
Legeme og Blod.*

O du evige Fader i Himlen, det er din kære Søn, som nu opløftes i Præstens Hænder, han, som Langfredag taalte Lidelse og Død paa det hellige Kors, for min Skyld og for alle Menneskers Salighed. Jeg beder dig, frels mig ved din kære Søns Død fra den evige Død. Amen.

O du evige Fader i Himlen, det er din kære Søns Blod, som nu opløftes i Præstens Hænder, det samme Blod, som han paa Langfredag udgød paa det hellige Kors, for min Skyld og for alle Menneskers Salighed. Jeg beder dig, rens mig fra alle mine Synder i din kære Søns Blods Udgydelse. Amen.

En god Bøn.

Herre Gud, for din Lidelse og for den Kærlighed, du havde til Menneskeslægten, forlad mig mine Synder.

Herre Jesus Christus, du, som blev fanget af Jøderne, forbarm dig over mig.

Herre Jesus Christus, du, som blev bundet til Søjlen, forbarm dig over mig.

Herre Jesus Christus, du, som uskyldig blev dømt af uretfærdige Dommere, forbarm dig over mig.

Herre Jesus Christus, du, som blev afført dine egne Klæder og iført Spottens Klæder, forbarm dig over mig.

Herre Jesus Christus, du, som saa grusomt blev hudstrøget, at dine Ribben blottedes, og intet paa dit Legeme var usaaet, forbarm dig over mig.

Herre Jesus Christus, du, som blev slaæet paa Halsen og spyttet i Ansigtet, forbarm dig over mig.

Herre Jesus Christus, du, som blev udstrakt paa Korset og hang med blodigt Hovede og blodige Hænder og Fødder, medens dine Øjne randt fulde af Blod og Taa-
rer, forbarm dig over mig.

De syv Ord, som vor Herre Jesus Christus talte paa Korset, i Dødens allerbeskeste Trængsel og Bitterhed.

Herre Jesus Christus, du, som paa dit Livs sidste Dag, hængende paa Korset, sagde syv Ord og vilde, at jeg skulde have disse allerhelligste Ord i Minde, jeg beder dig ved de samme syv Ords Kraft, at du forlader mig alt det, jeg har syndet i de syv Dødssynder og alle de Grene, som udgaar fra dem, og som er Hovmod, Gerrighed, Vrede, Umaadelighed, Uvillie til Guds Tjeneste, Skørlevned og Had.

Min Herre, ligesom du sagde: »Fader forlad dem, som korsfæster mig, thi de ved ikke, hvad de gør«, saa lad mig ved din Kærlighed forlade alle dem, der gør mig ondt.

Som du sagde til Røveren: »I Dag skal du være med mig i Paradiset,« saa lad mig, Herre, leve saaledes, at du i min Dødsstund kan sige til mig: »I Dag skal du være med mig i Himmerige.«

Som du sagde til din Moder: »Kvinde, se din Søn« og til Discipelen: »Se din Moder«, saaledes, Herre, lad det ske, at din Kærlighed knytter mig til din Moder.

Som du sagde: »Min Gud, min Gud, hvi har du forladt mig«, saaledes, Herre, lad mig i al min Sorg og Nød sige: »Min Fader, min Herre og min Gud, forbarm dig over mig Synder, hjælp mig og styrk mig, du min Konge og min Gud, som frelste mig med dit eget dyrebare Blod.«

Som du sagde: »Jeg tørster«, saaledes lad mig ligesom de hellige Sjæle, der i Helvedes Forgaard ventede dit Komme, tørste efter dig og elske dig, du det levende Vands Kilde, som er den herlige, evige Livets Flod, hvilken vi skal elske med Hjertets største Attraa.

Som du sagde: »Fader, i dine Hænder overgiver jeg min Aand«, saaledes Herre, lad mig leve, at jeg i min Dødsstund trygt kan sige til dig: »Barmhjertighedens Fader og al Trøstens Gud, se, i dine Hænder overgiver jeg min Aand.«

Og som du sagde: »Det er fuldbragt«, det er: »Al Smerte og Sorg, Ængstelse og Bedrøvelse, som jeg vilde lide for Menneskenes Frelse, det har jeg nu vel fuldbragt og endt,« saaledes, Herre, lad mig leve, at jeg, naar mit Endeligt kommer, og dette nærværende Liv, som er fuldt af Møje og Sorger, fuldbringes, maa være værdig at indgaa i Himmeriges Rige og der uden Ophør glædes med dig, du, som er sand Gud og sandt Menneske. Amen.

Fem dyrebare Skatte uddrages af Jesu Christi fem Vunder.

Den første, som er Kærlighed, tages af Jesu Christi Side. Den anden, som er Mildhed, tages af den højre Haand. Den tredie, som er Afholdenhed fra ulovlige Ting, tages af den venstre Haand. Den fjerde, som er Længsel efter Himmeriges Rige, tages af den højre Fod. Den femte, som er med Glæde at taale Sorger for Guds Kærligheds Skyld, tages af den venstre Fod.

En smuk Bøn til vor Herres Jesu Opfarelse til Himlen.

Jesus, du den højeste Herre, du, som opstod fra Døden og opfoer til din Faders højre Haand, drag min Hu til dig, saa jeg kun til dig alene har brændende Længsel og Overgivelse. Som jeg tror dig at være opfaret, saa giv mig din Attraa med al Længsel og Id, at jeg kun med Legemet holdes her i denne Elendighed, men med Tanken og begærende Attraa maa være hos dig. Lad mit Hjerte altid længselsfuldt og kærligt være der, hvor du er, drag mig efter dig, saa jeg ved din Naade, opfarende fra Dyd til Dyd, maa blive værdig at se dig, Gud over alle Guder i Sion. Amen.

Ti Ting bør Guds fuldkommelige Venner have.

Det første er frivillig Fattigdom, det er, at Menneskene opgiver al Hu efter jordiske Ting og glædes i Samværet med Gud. Det andet er sand Lydighed i at holde Guds Bud og lyde sine foresatte. Det tredje er Renhed, og den er tredobbelt, nemlig Jomfruelighed, Ægteskab og Enkestand. Det fjerde er Næstekærlighed. Det femte er Sagtmodighed; som Gud er taalmodig og fredsom, saaledes bør hvert kristent Menneske være det og ikke gøre ondt

mod ondt, men godt mod ondt. Det sjette er at udføre de syv Barmhertighedsgerninger. Det syvende er at være sand i sine Ord, ikke at sige noget med Munden og mene andet med Hjertet. Det ottende er at fly Lejligheden til Synd, som er at bevare sine fem Sanser fra alle ulovlige Ting og Guds Vanære. Det niende er ikke at være overdreven omsorgsfuld for Livets Fornødenheder, som er at undlade Guds Tjeneste for de verdslige Tings Omsorg. Det tiende er at rette sin Næste og hjælpe ham paa Retfærdighedens Vej.

(Slattes.)

Er det kun faa, som bliver salige?

Der kom engang en til Jesus og rettede ovenstaaende Spørgsmaal til ham. Der siges ikke, hvem det var, men det har sikkert ikke været en af Jesu Disciple. Han fik, som ventelig var, et træffende Svar, der uden Tvivl bragte netop det, han særlig trængte til: »Anstreng jer for at komme ind igennem den snævre Port; thi jeg siger eder: Mange skal søge at komme ind og skal ikke komme det.« (Luk. 13, 23—24.) Det var sandsynligvis hovedsagelig Nyfigenhed og Spørgelyst, der bevægede denne ukendte til at henvende sig til Jesus.

Men det samme Spørgsmaal kan have en helt anden, dybere Oprindelse og skyldes en kærlig Ængstelse for de mange, mange Menneskesjæle, hvis aandelige Tilstand man med Grund kan nære Bekymring for. I det fortrinlige katholske Tidsskrift *Month* har den bekendte *Pater Keating* givet følgende lille Sammendrag af Kirkens Svar paa dette Spørgsmaal, hvilket naturligvis ikke kan være af udtømmende Natur, men kun fremhæver visse uomtvistelige Sandheder, der absolut peger i den rigtige Retning af Besvarelsen. Det fulde Svar paa vort Spørgsmaal kan naturligvis kun gives af den almægtige Gud, og det vil blive givet til alle Mennesker paa Dommens store Dag.

Pater Keatings Svar, der er samlet i 10 + 3 Punkter, lyder saaledes:

1) Gud vil, at alle Mennesker skal frelses, d. v. s.

ente deres Prøvetid her paa Jorden i den helliggørende Naade, vunden for dem alle ved Christi Forløsning. 2) Han tillader ikke, at nogen gaar evig fortabt uden ved hans egen, personlige Skyld. 3) Frelse er en overnaturlig Gave, som alene heror paa Guds Naade, og som det er ganske umuligt at fortjene eller opnaa ved Naturens Kræfter alene. 4) Siden Christi Død er Modtagelsen af Daabens Sakramente den normale Vej til at opnaa den helliggørende Naade. 5) Tro paa Christus og Lydighed mod alt, hvad han bestemt forlanger overholdt, er den almindelige Vej til det evige Liv. 6) Menneskets Sjæl er af Naturen udødelig, og dens evige Skæbne bestemmes ved dens Færd i dette Liv. 7) Hvad Christus har sagt om denne Skæbne, angaar kun dem, som har haft Lejlighed til at lære at kende og opfylde de normale Betingelser for Frelse. 8) Han har intet aabenbaret om udøbte Børns og vanvittige Menneskers Skæbne eller om voksne udøbte, som ikke har begaaet nogen svær Synd. 9) Derfor har Kirken, der lærer med Christi ufejlbare Autoritet, heller intet udtalt om de sidst nævnte Menneskers Skæbne, men giver sine Børn frit Spillerum til at bruge deres Indsigt paa Grundlag af de Sandheder, der er aabenbaret. 10) Ingen Spekulationer herover tør paa noget Punkt komme i Modstrid med nogen af de Egenskaber hos Gud, som vi kender.

Af foregaaende Principper drager man i Regelen følgende Slutninger: 1) Der eksisterer en evig Tilværelse af ren naturlig Lyksalighed (gerne kaldet Limbus), hvorhen de kommer, hvis Sjæle ved Døden kun er plettede af Arvesynden. 2) Udøbte voksne, som ikke har begaaet nogen svær Synd, ej heller opnaaet den helliggørende Naade (hvis der da findes saadanne), vil efter at have sonet deres deres tilgivelige Synder komme til det samme naturlige Lyksaligheds Sted. 3) Mere sandsynligt er det dog, at hver udøbt, som har naaet Fornuftens Brug, men ikke haft Lejlighed til at høre Evangeliet om Christus, vil faa Lejlighed — i det mindste een Gang — til at opvække fuldkommen Kærlighed til Gud, hvilken saa, paa Grund af den Sorg over Synden, Tro paa Christus og Længsel efter Daaben, som ubevidst ligger deri, vil have den Virkning, at den sætter Sjælen i den helliggørende Naades Stand.

Christi Lidelses Relikvier.

Traditionen, om hvis Paalidelighed her intet bestemt skal hævdes, har fordelt de forskellige Relikvier fra vor Herres Jesu dyrebare Lidelse og Død rundt omkring i Verden paa følgende Maade:

Korsets Træ. De største Stykker findes i Basilikaen *S^a Croce in Gerasalemme* i Rom og i *Notre-Dame* Kirken i Paris. Talløse smaa Splinter, af et Haars Tykkelse og en til to Millimeters Længde, er spredte ud over hele Verden.

Indskriften paa Korset. Ret betydelige Stykker af den Tavle, hvorpaa den berømte Indskrift fra Jesu Kors fandtes, opbevares i ovennævnte Kirke i Rom. Herom indeholdt Ugebladet i 1912 paa Side 659 en meget interessant Afhandling.

Tørnekronen. Denne findes i *Notre-Dame* Kirken i Paris, men mangler alle Tornene, som er brudt af og skænket til en Række Kirker. Denne Relikvie tilligemed Resterne af Korset bæres hver Langfredag Aften Kl. 8 omkring i Kirken af tolv gejstlige. St. Sernins Kirke i Toulouse har et Brudstykke af Tørnekronen, skænket af Ludvig den Hellige.

Naglerne. En af disse siges den h. Helena at have kastet i Adriaterhavet for at stille en Storm. Den anden findes i de lombardiske Kongers Jernkrone, brugt af Napoleon I ved hans Kejserkroning. Den tredje findes i *Notre-Dame* Kirken i Paris. Den fjerde opbevares i Monza i Nærheden af Milano; dens Ægthed siges at være bleven godtgjort af Pave Benedikt XIV. Talrige Nagler rundt omkring i forskellige Kirker synes kun at være Facsimiler af de ægte Nagler.

Svampen. Denne findes i Laterankirken i Rom. En lille Partikel hænger i et Glasskab bag Alteret i Stiftskirken (den gamle Birgittinerkirke) i Maribo i Danmark; dens Ægthed er ikke mere tvivlsom end saa mange andre smaa Relikvier, da den har været i Kirken fra Middelalderens Dage.

Lansen. Lansespidsen findes i Paris og Resten af den i Rom.

Kjortelen. Denne blev af den h. Helena skænket

til Kirken i Trier, hvor den endnu findes. Det er den, som i Skriften betegnes som »Jesu usyede Kjortel, vævet fra øverst til nederst«. Der er intet, hverken i Traditionen eller i den brunlig farvede Dragt, der vidner mod Ægtheden. Den var sidst udstillet af Biskop Korum i 6 Uger i 1891 og besøgte da af næsten 2 Millioner Pilegrimme.

Klædningen. Karl den Store skænkede den til Klosteret i Argenteuil i Frankrig, hvor hans Søster var Nonne. Kirken i nævnte By ejer den Dag i Dag Relikvien, som er vævet af fin Uld og af en rødbrun Farve. Det er sandsynligt, at den er en Kappe, Jesus har baaret som Barn.

Ligklædet. Det største Stykke findes i Turin i Italien. Kirken i Cadonin i Departementet Dordogne i Frankrig besidder det Klæde, som laa over Jesu Hovede.

Svededugen. Klædet, hvormed Veronica aftørrede Jesu Ansigt paa hans Lidelsesvej til Golgatha, opbevares i Rom. Traditionen herom er dog højt usikker.

Hudstrykningssøjlen. Den øverste Del af den Søjle, hvortil Jesus lænede sig under Hudstrykningen, har siden 1223 været opbevaret i St. Praxedes Kirke i Rom, medens den nederste Del findes i den hellige Gravs Kirke i Jerusalem.

Til Dels efter *The Monitor* 10. April 1915.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Den højærværdigste Biskop har den 20. ds. udnævnt Hr. Pastor Koch ved Jesu Hjertes Kirke til Leder af Ungdomsforeningen Katholsk Ungdoms Forbund (K. U. F.). Møderne vil for Fremtiden finde Sted i Stenosgade, men Kongregationen og K. U. F. vil blive holdt fuldstændig ude fra hinanden; kun den gejstlige Leder vil være fælles for dem begge.

— For en fyldt Sal holdt Hr. Højskoleforstander *Bredsdorff* i Tirsdags Aftes paa Katholsk Højskole et betagende og aandfuldt Foredrag om Dronning Dagmar. Det var for at benytte et Udtryk, Foredragsholderen selv i anden Sammenhæng brugte, en folkelig Andagtsstund og saa skøn, som man kun sjælden faar Lejlighed til at deltage i; den store Forsamling lyttede ogsaa til i aandeløs Tavshed, og der var næppe et eneste af de skønne, aands-

baarne Ord, som undgik nogen af Tilhørerne. Man kan kun ønske, at Højskoleforstander Bredsdorff maa blive fast Foredragsholder hver Vinter paa Katholsk Højskole — det er sundt og godt at styrkes i Kærligheden til det Land og det Folk, Gud har givet en at leve i og væрге.

— Under ualmindelig stor Tilslutning har Hr. Pastor Sialm i Ugen fra 13.—20. Februar i Jesu Hjertes Kirke holdt aandelige Øvelser for Københavns katholske Damer, som hver Aften, trods det ugunstige Vejr, i et Antal af c. 300 fyldte Kirken. Søndag Morgen afholdtes Fælleskommunion, som talte 310 Deltagere, og om Aftenen sluttedes med en højtidelig Festandagt med Te Deum. Under Prædiken blev det Allerhelligste udstillet, medens Taleren skildrede det Øjeblik, da Verdens Dommer paa den yderste Dag vil vise sig for at skille Menneskeheden i to Skarer. Da Pastor Sialm som Afslutning meddelte den pavelige Velsignelse, endte han et Arbejde, som sikkert vil bære rig og vedvarende Frugt. Deltagerne vil med Tak mindes de inderlige og alvorlige Ord, hvormed han førte dem gennem den paa sjælelige Indtryk saa rige Uge, over hvilken man som Motto kunde skrive: »Fromme stærke Kvinder, det er Danmarks Maal.«

Roskilde. I St. Laurentii Kirkes Forsamlingsaal holdt Hr. Lærer Johan Johnsen Søndagen den 20. Februar et meget interessant Foredrag om Lunds Ærkebiskop Jakob Erlandsen. Foredraget, som sikkert er mange af Ugebladets Læsere bekendt fra Katholsk Højskole, paahørtes med overordentlig Interesse af en Forsamling paa ca. 80 Tilhørere. Da det var det første Foredrag, som afholdtes her i Forsamlingssalen ved Samarbejde med den katholske Højskole, siger det sig selv, at Menigheden hernede glæder sig meget til oftere at høre Højskolens Stab af udmærkede Kræfter. For at Foretagendet kan konsolideres saa betryggende som muligt, har en Kreds af Menighedens Medlemmer sluttet sig sammen for ved større eller mindre aarlige Bidrag at arbejde for den gode Sag, som — takket være vor Sognepræsts, Hr. Pastor Kerckhoffs' energiske Arbejde for at skaffe Menigheden en Forsamlingssaal — udmærket kan realiseres. Ved Foredraget medvirkede St. Laurenti Kirkekor under Hr. Organist Kerckhoffs' Ledelse.

Norge. For nylig passerede et lille Tog af Krigsflygtninge igennem Norge, nemlig de fra Bulgarien udviste franske Assumptionister, saavel Patere og Lægbrødre som Søstre. En lille Gruppe af dem havde faaet Lejlighed til at slippe bort over Saloniki og ad Søvejen til Marseille, men de fleste blev af Myndighederne tvunget til at forlade Landet over den rumænske Grænse, hvilket medførte, at deres Hjemvej til Fædrelandet maatte lægges over Moskva,

Petrograd, Stockholm, Kristiania, Nordsøen og England — og det midt i Vinterens Hjerte! Deres Lidelser undervejs var saa haarde, at det maa forekomme rentud vidunderligt, at de stakkels Søstre har overlevet dem. Saa-vel i Petrograd som i Stockholm blev de modtaget med den største Kærlighed af St. Josefssøstrene, der ikke vidste alt det gode, de vilde gøre dem. »Vi skal aldrig glemme St. Josefssøstrenes udtømmelige Barmhjertighed imød os!« var deres Omkvæd. Ogsaa i Kristiania fik de den bedst mulige Modtagelse.

Belgien. At Belgierne midt i deres Ulykke ikke har glemt »at gøre vel og at meddele« fremgaar af den Kendsgerning, at alene Stiftet Malines har indsamlet en Gave paa 50.000 Kr. til de hjemsogte Polakker. Man venter, at Stiftet Liège's Indsamling endogsaa vil overstige denne Sum. Den med Jordan jævnedes Flække Visé, hvis faa overlevende Beboere er henviste til at leve i de Jordhuler, de selv har kunnet grave sig, har sendt de polske Lidelsesfæller en »Enkens Skærv« paa 200 fr.

Tyskland. I en ledende Artikel i Nationaltidende om Forholdet mellem Tyskland og Østerrig fremkommer Professor, *Dr. Birck* med følgende interessante Paastand om Protestantismens Stilling under den nuværende Krig: Der er interessant nok i Tyskland dog een Uvillie mod det østerrigske Fællesskab, og den er af samme Art som den, der gør, at Hollænderne meget nødig vil have Nordbelgien: Protestanternes Frygt for et katolsk Flertal. *Protestantismen er jo overall, ogsaa i Preussen, bleven svækket af Krigen i Indflydelse og sædelig Styrke.* Den preussiske Protestantisme har alt nok at døje med det katolske Centrum til oven i Købet ogsaa at skulle slaas med det østerrigske kristelig-socialt og Dobbeltmonarkiets slavisk-katolske Befolkning.

Østerrig. Den pavelige Pro-Nuntius i Wien, Kardinal Scapinelli, har paa den Hellige Faders Tilskyndelse personlig besøgt de italienske Krigsfanger i de østrigske Fangelejre. *Osservatore Romano* har offentliggjort Kardinalens detaillerede Beretning, der bekræfter, at Fangernes Tilstand og Behandling er tilfredsstillende.

England. Hvad Konversionerne blandt de anglikanske Præster angaar, saa er disses Antal for Femaaret 1911—1915 for nylig officielt bekendtgjort. Antallet er 86; af disse er 15 allerede blevet katolske Præster. Aarene 1845 og 1850 bragte hele Stormfloder af Konversioner. Noget lignende har ikke senere i den Grad vist sig. Men Antallet vokser dog Aar for Aar. Hvad Konversionernes Antal i det hele taget for Englands og Wales' Vedkommende an-

gaar, saa anslaar *Catholic Directory 1916* det til 9034 for Aaret 1914 imod 7184 i Aaret 1913. Som nogle mener, skulde det være en af Krigens Følger, at mange føler sig draget til den katholske Kirke.

— Biskop Bilborrow, O. S. B., af Port Louis (Mauritius) er af Paven bleven udnævnt til Efterfølger af Biskop Hedley af Newport, Wales i England. Samtidig er Bispedømmet Newport bleven ophøjet til et Ærkebispedømme og Biskoppens Residens flyttet fra Newport til Cardiff, Hovedstaden i Wales.

Island. Det er des værre saa umaadelig sjældent, at *Ugebladet* kan bringe en eneste Smule Nyt fra den gamle Sagaa, at Opmarksomheden skal henledes paa den lille Aarsberetning, som findes paa næste Side.

Asien. (Japan.) Benedikt XV har i Anledning af Mikadoens Kroning ladet den Apostoliske Delegerede for Filippinerne, Mgr. Petrelli, rejse til Tokio for at overbringe Hans Helligheds Lykønskning. I Kobé blev Mgr. Petrelli officielt modtaget, og i Tokio har han boet som Gæst i det kejserlige Palæ. Kejseren modtog ham personlig og meget elskværdigt, underholdt sig med ham paa den hjerteligste Maaade og ytrede sin store Glæde og Taknemmelighed for Pavens Lykønskninger.

— (Kina.) I Byen Tientsin er der for nylig begyndt at udkomme et katholsk Dagblad paa Kinesisk, Den sociale Velfærd. Det begyndte med 2000 forud anmeldte Abonnenter og henvender sig til den kinesiske Læseverden i al Almindelighed, hvilken den søger at paavirke i kristelig Retning. I Forbindelse med Dagbladet udkommer et Ugeblad, Den offentlige Velfærd, som særlig er beregnet paa katholske Kinesere.

Brevkasse.

Hr. Redaktør.

I Tilslutning til Deres lille Artikel om Folkekirken tør jeg maaske tilsende Dem følgende Linjer: For et Par Dage siden hørte jeg noget, som jeg synes ganske godt illustrerer Forholdene indenfor Folkekirken og den Agtelse, mange af dens Tjenere har for deres »Indretning«. En Mand og en Kvinde, begge fraskilte, skulde vies og gik i den Anledning op til en Præst, som imidlertid ikke kunde vie dem, men henviste dem til borgerligt Bryllup. For at dette kunde ske, raadede Præsten den ene af Parterne til at melde sig ud af Folkekirken, thi »De kan jo altid melde Dem ind igen bagefter, det er jo kun en Formsag«.

Med særdeles Agtelse J. H.

Aarsberetning for St. Josefs Hospital i Reykjavik for Aaret 1915.

Antallet af Patienter fra 1914	63
Indkomne i Aaret 1915	700

I alt 763

Islændere 735, Danskere 13, Nordmænd 8, Englændere 4, Svenskere 2, Russere 1. I alt 763.

Antallet af Sygedage 27,989. Antallet af døde 59.

Mariaforeningen kan i Aar kun komme trængende **Konfirmander** til Hjælp. Skemaer, som de ansøgendes Forældre eller Værger selv maa afhente hos undertegnede (Form. Kl. 9—10 eller Eftm. Kl. 3—4), maa ligeledes udfyldes og afleveres af dem selv inden **Fredag d. 10. Marts** enten hos Enkefru I. Ronge (Lykkesholms Allé 14 C) eller Frk. Ortved (St. Josefs Hospital, Grillenfeldtsgade) eller Frk. C. Tetzlaff (Ved Stranden 10) eller Fru H. Mariboë (Istedgade 3^a). *J. Braun, Sognepræst.*

Jesu Hjerter Andagt (3. Marts).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8¹/₄ Messe med sakramental Velsignelse, Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 7¹/₂ Aften Andagt.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Messen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjertes Kirke: Efter 8¹/₂-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 8 Aften Andagt.

St. Andreas Kirke: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 7¹/₂ Aften Andagt.

Bogudlaan (gratis).

Fra St. Ansgars Folkebibliothek Bredgade 67, 3. Sal o. G. Tirsdag, Torsdag og Lørdag fra Kl. 7—9 Aften; desuden efter Eftermiddagsgudstjenesten i St. Ansgars Kirke.

Fra Bibliothekerne ved Rosenkranskirken, St. Annæ, St. Josefs og St. Andreas Kirkerne hver Søndag efter Højmessens.

Fra Mariahjemmet (Vestervoldgade 115) Onsdag den 1. Marts Kl. 2¹/₂—3¹/₂. (Der findes hovedsagelig udenlandsk Litteratur.)

Vore Skolebørns Bespisning.

Bidrag til denne vigtige Sag tiltrænges haardt og modtages med Glæde. Overlærerinden ved St. Ansgars Kirkeskole, Østerbrogade 7 C, Kbhvn. Ø.

Den eukaristiske Sektion af begge Mariakongregationer holder Fælleskommunion Fredag d. 3. Marts Kl. 6 i Jesu Hjertes Kirke.

K.U.F. Det næste Møde holdes Søndag den 5. Marts Kl. 7¹/₂ Aften i Sankt Knuds Skoles mindre Sal, Stenosgade 4 B. Udførligt Program meddeles i næste Nummer.

Unios Fastelavnsfest

afholdes **Søndag d. 5. Marts** Kl. 7¹/₂ i Foreningens Lokaler **Frederiksberg Alle 11.** Stue og 1. Sal. Nærmere ved tilsendt Program. Besøgende, indførte ved et Medlem, kan deltage. Adgangskort til Festen (inclus Fællesspisning) for Medlemmer à Kr. 2,25 — for Besøgende à Kr. 3,00 kan faas til senest Torsdag d. 2. Marts hos

E. Bæklund,
Frederiksberggade 31
Telef. Byen 3163.

A. V. Günther,
Bangertsgade 11.
Telef. 4110.

Joh. Hoffmann & Søn,
Købmagergade 48.
Telef. 1389.

Vesterbrogade 18.
Telef. Vester 2583 x

Min kendte **Musikskole** er fra April Flyttet dag **Dannebrogsgade 9^a tv.** Fru *L. Seitzberg,* udd. Klaverlærerinde.

Kirkelig Kalender.

27. Febr. Søndag Sexagesima.	5. Marts. Fastelavns Søndag.
28. — M. Ferialdag.	6. — M. Perpetua og Felicitas, Martyrer.
29. — Ti. Ferialdag.	7. — Ti. Thomas af Akvino, Bekender og Kirkelærer.
1. Marts O. Ferialdag.	8. — O. Aske onsdag. (Fasten begynder.)
2. — To. Karl den Gode, Martyr.	9. — To. Franciska af Rom, Enke.
3. — F. Ferialdag.	10. — F. 40 Soldater i Sebaste, Martyrer.
4. — L. Casimir, Bekender.	11. — L. Ferialdag.

Meddelelse om Gudstjenesten i København fandtes sidst i Nr. 2.

Den katolske Højskole.

Tirsdag den 29. Februar Kl. 8 Aften.

Baronesse E. Rosenørn-Lehn: Katholske Foregangs mænd i det 19. Aarh. I. (Nr. 49 og 59 synges).

St. Knuds Skoles Festsal, Stenosgade 4, B, Adgang 10 Øre.

Budbringeren,

Organ for Jesu Hjerte-Andagten. Faas i København ved Jesu Hjerte-Kirken i Stenosgade og i Aarhus hos Udgiveren, Pastor Ign. Schmid. Illustreret Kwartalskrift. Pris 25 Øre pr. Hæfte.

Unio. Fredag den 25. Februar Kl. 8. Juventusaften i Søpavillonen. Forskellig Underholdning. Enhver ung Mand under 30 Aar indbydes.

Fredag den 3. Marts almindeligt Møde i Frederiksberg Allé 11.

Von Hurcks Legat. Af dette Legat, som kan søges af Mænd og Kvinder, bliver en Portion ledig. Ansøgninger (Skemaer forefindes ikke) med Oplysning om Alder og Trang indsendes inden 20de Februar til St. Ansgars Menighedskontor, Bredgade 69² o. G.

Aftenunderholdning.

Søndag den 27. Februar Kl. 8 Aften agter Birgitta-Foreningens Medlemmer at afholde en **Aftenunderholdning** i St. Knuds Skoles Festsal, hvis Udbytte skal stilles til Biskoppens Disposition som Dyrtidshjælp. — Der opføres bl. a. »St. Dorothea« (dramatisk Legende) og Lystspillet »Køkkenet«. — Billetter (1. Pl. 1 Kr., 2. Pl. 50 Øre) faas paa St. Josefs Hospital, hos Søstrene, Frederiksberg Allé 15—17 og ved Porten i Stenosgade.

Katolsk Ungdomsværn.

Aarsmødet tænkes afholdt i Citys Lokaler Søndag den 19. Marts Kl. 8 Aften.

Den eukaristiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen i St. Ansgars Kirke-Fredagen d. 3. Marts til de aftalte Tider.

K.U.B. (Katolsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Matthæus Hansen, Fredensvej 9, Charlottenlund.

Katolsk Bogsalg, Stenosgade 3, Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.
64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund, Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4—6.

Nr. 10.

Søndag den 5. Marts.

1916.

INDHOLD: Fastemandat. — Smaa Indledninger. — Danske Bønner fra Middelalderen. — Fastealmisse. — Den katolske Syge- og Begravelseskasse af 1867. — Københavns Kirkestatistik for 1915. — Fra Forhandlingen om Folkekirken. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Tyskland. Polen. Rom. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Fastemandat.

For Tiden fra Askeonsdag 1916 til Askeonsdag 1917 bestemmer Vi i Henhold til de Os af den Hellige Fader overdragne Special-Fuldmagter følgende for det Apostoliske Vikariats Omraade:

- I. *Fastebudet*, som kun tillader eet fuldstændigt Maaltid, een Kollation og en Smule Brød om Morgenen*), men udelukker al anden Nydelse af Spise, gælder for alle Dage af den *40 Dages Fastetid* med Undtagelse af Søndagene, desuden for alle *Tamperdage* og for *Vigilie-Fastedagene* før Jul, før Pintse, før Petri og Pauli Fest, før Marias Optagelse og før Alle Helgen. Naar en af disse Fstedage forlægges til en Søndag, forlægges Vigilie-Fastedagen til Dagen forud, Lørdagen. Forpligtede til at faste paa disse Dage er alle, som har fyldt 21 Aar, men endnu ikke er 60 Aar. Fastedagene skal hver Gang Søndagen forud forkyndes fra Prædikestolen.
- II. *Abstinensbudet*, som forpligter til fuldstændig Afholdelse fra Kødspise, gælder for *Askeonsdag*, *Skærtorsdag*, *Paaskelørdag* og Aarets samtlige *Fredage* (jfr. dog Nr. III). De øvrige Dage tillades Nydelsen af Kødspise med den Indskrænkning, at paa samtlige paabudte *Fastedage* (jfr. Nr. I.) tillades Nydelsen af Kød kun een Gang, nem-

*) Theologerne regner indtil 60 Gram.

- lig ved Hovedmaaltidet. De, som paa Grund af deres Alder eller formødelst Dispens er fritagne for at faste, er ogsaa fritagne for Abstinenspligten paa Fastedagene.
- III. I Følge Pave Pius X.s Dekret af 2. Juli 1911 bortfalder Faste- og Abstinenspligten for Fremtiden paa alle *paabudte* Festdage.
- IV. Paa alle Aarets Fastedage saa vel som paa Søndagene i Fastetiden er den samtidige Nydelse af *Kød* og *Fiskespise* ved eet og samme Maaltid forbudt. Dette Forbud *gælder for alle uden Undtagelse* fra det fyldte syvende Leveaar, saafremt de ikke er alvorlig syge.
- V. *Kødsuppe* og med Flæsk, Fedt eller Blod tilberedte Spiser, forsaavidt de enten slet ikke eller kun i aldeles uvæsentlig Grad indeholder Køddele, tør nydes hver Fredag, alene med Undtagelse af den *hellige Langfredag*, og det ogsaa i Forening med Fiskespiser.
- VI. Følgende Personer er, undtagen paa Langfredag, aldeles fritagne for *Abstinensen*: a) de i aktiv Tjeneste staaende Militærpersoner og, hvis disse fører egen Husholdning, ogsaa deres Hus- og Bordfæller; b) Gæstgivere og Spiseværter og deres Gæster samt alle de, der jævnlig faar deres Mad fra et offentligt Spisested; c) Handelsbetjente, Svende, Lærlinge, Arbejdere og andre, som holdes med Kost af Ikke-Katholikker; d) de af Ikke-Katholikker indbudte Gæster; e) Medlemmer af og Tjenestefolk i Familier, hvor enten Mand eller Hustru ikke er Katholik; f) fattige, rejsende og de paa offentlige Bade- og Kuranstalter under Kur værende Personer.
- VII. Alle approberede Skriftefædre meddeles der herved Myndighed til i paatrængende Tilfælde, hvor det synes nødvendigt, og hvor ikke blot *Sanseligheden* forlanger det, at forandre Faste- eller Abstinensbudet for *enkelte* troende til en eller anden from Gerning; dog kan kun Sognepræster og Rektorer gøre Brug af denne Fuldmagt udenfor Skriftemaalet. — Hermed er iøvrigt ingen Fuldmagt givet til at dispensere fra Forbudet mod den *samtidige* Nydelse af *Kød* og *Fiskespiser* paa de *paabudte* Fastedage (jfr. Nr. IV).
- VIII. Af Hensyn til den for alle eftergivne Strengthed af det oprindelige Faste- og Abstinensbud *skal alle troende, som er i Stand dertil*, i Fastetiden nedlægge en *Almisse* i de Bøsser, som i den Hensigt bliver at anbringe i alle Kirker og Kapeller med Paaskrift *Faste-Almisse*. Disse Faste-Almisser, som anvendes til Bedste for Vikariatets kirkelige Anstalter, skal *indsendes* til Vikariatet straks efter Fastetidens Afslutning. Hvo, som ikke er i Stand til at give en saadan Almisse,

- skal paa Søndagene i den hellige Fastetid bede den smertefulde Rosenkrans for Kirkens Anliggender.
- IX. I Overensstemmelse med det hellige Tridentiner-Koncilis Bestemmelse (S. XXIV de ref. c. 4) forordner Vi, at der i samtlige Sognekirker i den hellige Fastetid skal holdes en *særegen Fasteandagt*, bestaaende af en Prædiken, Salmer og Bønner, hvorom Vi overlader de Herrer Sognepræster at bestemme det nærmere. Disse Andagter skal slutte med den sakramentale Velsignelse og Prædikenerne have Menneskets sidste Ting eller Frelserens Lidelse og Død eller et andet dermed i nær Forbindelse staaende Emne til Genstand. — Paa *Søgnedagene* i Fastetiden bliver under eller efter Skolemessen den smertefulde Rosenkrans eller andre passende Bønner at forebede for Kirkens Anliggender.
- X. I de saakaldte *lukkede* Tider, d. e. fra Askeonsdag indtil den første Søndag efter Paaske og fra den første Adventssøndag indtil Herrens Aabenbarelse inkl., maa ingen Bryllupper finde Sted. Men i selve *Faste- og Adventstiden* skal de troende overhovedet afholde sig fra alle *Danse og andre støjende offentlige Forlystelser*.
- XI. Tiden for Opfyldelsen af det kirkelige *Bud om Paaske-Kommunionen* fastsættes i Medfør af et paveligt Indult at skulle vare fra Palmesøndag indtil Christi Himmelfart og for de Katholikker, som bor langt borte fra en Kirke, indtil Anden Pinsedag. De troende gøres opmærksomme paa den ældgamle kirkelige Forskrift om at modtage Paaske-Kommunionen i deres respektive *Sognekirker*, en Forskrift, der ogsaa under vore kirkelige Forhold saa vidt muligt bør søges overholdt.

Nærværende Fastemandat og Hyrdebrevet oplæses i alle Vikariatets Kirker og Kapeller paa Søndagen *Quinquagesima*.

København, den 10. Februar 1916.

† Johannes,

Biskop af Anastasiopolis,
Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

I næste Nummer af Ugebladet skal Hs. Højærværdighed Biskoppens Hyrdebrev fremkomme.

Smaa Indledninger.

297.

Synd — det grufuldeste, som tænkes kan.

Vi er nu naaet til den sidste af de tre Beredelses-Søndage, som gaar forud for Kirkeaarets store Bods- og Smer-testid, de 40 Fastedage. Og Søndagens Evangelium forbereder os med højtidsfuldt Alvor derpaa ved selve de Ord, hvormed det begynder: »Paa hin Tid tog Jesus de tolv til Side og sagde til dem: Se, vi drager op til Jerusalem, og der skal alt fuldkommes, hvad der ved Profeterne er skrevet om Menneskesønnen.«

Hvad var det, mine Brødre, den guddommelige Forløser skulde bære, naar han kom til den hellige Stad og aabnede sin Sjæl for den Stormflod af Pinsler, som var forudbestemt for ham? Ak, han skulde bære det, som er vel kendt for os, som vi er ganske fortrolige med, men som for ham var unævnelig Kval. Han skulde bære det, som for os er saa let en Ting, saa naturlig, saa velkommen, at vi ikke kan begribe, at det kan være noget saa uudholdeligt, men som for ham havde Dødens Stank og Dødens Gift i sig — han skulde, mine kære Brødre, bære Syndens tunge Byrde; han skulde bære eders Synder; han skulde bære den hele Verdens Synder.

Synden er en let Ting for os; vi tænker kun lidt paa den; vi kan ikke forstaa, at Skaberen kan tænke saa meget paa den; vi døjer med at forestille os, at den virkelig fortjener saa alvorlig Gengæld; og naar allerede i denne Verden Straffe følger efter den, bortforklarer vi det eller vender vor Opmærksomhed derfra. Men overvej, hvad Synd er i og for sig: den er Oprør mod Gud; det er en Misgerning af en Forræder, hvis Hensigt er at støde sin Hersker fra Tronen og myrde ham; det er det, som kunde, for at bruge et stærkt Udtryk, faa Verdens guddommelige Hersker til at ophøre at være til, om noget saadant overhovedet var tænkeligt eller muligt. Synd er den Al-helliges Dødsfjende, i den Grad, at han og den ikke kan være sammen; og naar den Al-hellige støder Synden bort fra

sin Nærværelse og ud i det yderste Mørke, saa er det, fordi, hvis Gud kunde være mindre end Gud, saa er det alene Synden, som kunde have Magt til at bevirke det.

Og læg nu her Mærke til, mine Brødre, at da den almægtige Kærlighed antog Kød og traadte ind i den skabte Verden og underkastede sig dennes Love, saa benyttede straks al Godheds og Sandheds Fjende sig af denne Lejlighed, styrtede sig over det Legeme, han havde paataget sig, og blev dets Død. Farisæernes misundelige Had, Judas's Forræderi og Folkets vanvittige Forbitrelse var blot Redskaber eller Udtryk for det Fjendskab, som Synden følte mod den evige Renhed, saa snart denne, i uendelig Barmhertighed mod Menneskene, havde stillet sig indenfor dens Rækkevidde. Synden kunde ikke røre hans guddommelige Væsen; men den kunde angribe ham paa det Punkt, paa hvilket han tillod den at angribe ham, i hans menneskelige Natur.

Og til allersidst, da den inkarnerede Gud bøjede sit Hovede i Døden, faar I at se, mine Brødre, hvad Synden i sig selv er, og hvor stor dens Magt var, da den i sin egen Time og med sin fulde Styrke faldt over ham. Alene ved Tanken om den havde han ladet sin menneskelige Natur fyldes med Rædsel og Gru, især da han kæmpede den forfærdelige Sjælekamp i Gethsemane Have. Thi i hin forfærdelige Time opgav Verdens Forløser alt Værn fra sin Guddomsmagt, bortsendte sine Engle, der var mere end rede til at hjælpe ham, aabnede sine Arme og blottede sit Bryst for Angrebet af sin Fjende — en Fjende, hvis Aande var Pest, og hvis Favntag var en Dødskamp. Og der knælede han ubevægelig og stille, medens den forfærdelige Fjende omklamrede hans Hjerte og fyldte hans Samvittighed og spredte over ham en moralsk Spedalskhed, saa han næsten følte sig selv som det, han aldrig kunde være. Intet giver os en saadan Forestilling om, hvad Syndens Gru er, som det, der skete i Gethsemane og paa Golgatha.

Kardinal Newman.

Danske Bønner fra Middelalderen.

Samlede af *Johs. Hansen.*

(Sluttet.)

4. Helgenbønner.

Den hellige Bernhard siger, at den hellige Kirke, for tre Aarsagers Skyld, holder Højtider for sine hellige.

Den første er, at Menneskene skal skammes og blues over, at de ikke lever saa gudeligt og ikke i et saa helligt Levned, som disse gjorde.

Den anden Aarsag er, at Menneskene skal tage godt Eksempel efter deres hellige Levned. Menneskene maa vel blues over, at de ikke følger de hellige Menneskers Levned, eftersom de var Mennesker ligesom vi. De levede i Faste, i stort Maadehold, i Ydmyghed og i Taalmodighed og i alle Dydernes Fuldkommelse. Hvis vi lægger vort Levned paa Vægtskaalen og betragter det, da finder vi, at det mere ligner Djævelens end de helliges. Derfor maa vi vel bøje vort Hoved og skamme os.

Den tredie Aarsag er, at vi skal fly til de helliges Hjælp i deres Højtider. Thi som den hellige Paulus siger: »Vi formaar ikke at undfange en god Tanke af os selv, endsige mere.«

En smuk Bøn til Jomfru Maria, Guds Moder.

O min allerkæreste Jomfru Maria, jeg beder dig for det Sorgens Sværd, som gennemborede dit velsignede Hjerte, da du saa, at din kære Søns hellige Hjerte var gennemstukket, bed for mig, at han forlader mig alt det, jeg har forbrudt imod ham med mit syndige Hjerte. Og forhver mig paa mit syndige Hjerte en Blodsdraabe af hans signede Hjerteblood, som kan udslukke alle onde Begæringer og urene Tanker, Utaalmodighed og Avind i mit Hjerte og igen optænde det i hans hellige fem Vunder og dine Bedrøvelser. Amen.

Eu smuk Bøn til Jomfru Maria.

O sødeste og mildeste Guds Moder, Jomfru Maria, jeg beder dig for den Kærlighed, som din allerkæreste Søn har til dig og du til ham, og for den store Barmhertighed

og usigelige Mildhed, du altid har til syndige Mennesker, at du hjælper mig i min Dødsstund, naar min døende Tunge ikke kan tale, og alle mit Legemes Sanser og min Sjæls Styrke svigter. Barmhjertighedens Moder, ihukom da, at jeg nu anbefaler dig min Sjæl, med samme Tillid som Gud Fader anbefalede dig sin enbaarne Søn, vor Herre Jesum Kristus, den Gang han tilskikkede ham at blive Menneske ved dig, reneste Jomfru. Og i samme Tillid som den, hvormed den samme din helligste Søn, hængende paa Korset, anbefalede dig den hellige Johannes.

Disse Ord talte Jomfru Maria til sin Søns døde Legeme, da han laa død i hendes Skød. Den, som læser dem, faar Jomfru Marias Venskab.

O evig udflydende Kilde, hvorfor er du blevet mig saa sørgelig usynlig? Hil dig, Maria.

O du Visdoms Mester, hvorfor er du saa forsmægtet? Hil dig, Maria.

O du højeste og evigt straalende Lys, hvorfor er du nu saa udsukt? Hil dig, Maria.

O højeste Rigdom, hvorfor synes du nu i saa stor Fattigdom? Hil dig, Maria.

O du fagre Verdens Lys, hvorfor er dit Ansigt nu blevet mig saa ukendeligt? Hil dig, Maria.

O al Sandheds Mund, hvorfor er du nu saa tavs? Hil dig, Maria.

O vidste jeg ikke, at du var min kære Søn og min Gud, da var du nu blevet mig ukendelig, saaledes er du behandlet. Hil dig, Maria.

O ve, ve mig, min allerkæreste Søns Død, hvorfor er du blevet mig saa pinlig, i saa stor Nød? Hil dig, Maria.

O du al Verdens Frelser og Forløser, giv os det evige Liv. Amen. Hil dig, Maria.

En Bøn til den hellige Kong Knud.

O du værdige Herre og Martyr, hellige Knud, som var Konge i Danmark og blev dræbt i Odense af dine Under-saatter, fordi du vilde, at de skulde leve retfærdigt efter Loven og tjene deres Gods retfærdigt. Der, hvor du blev dræbt, i St. Knuds Kirke, fremsprang en Kilde. O du

værdige Martyr, hellige Kong Knud, bed for mig, at jeg maa komme i et godt Levned, før jeg dør, saa jeg stadig tro maa leve i den hellige Kirke og paa min sidste Tid maa finde, at Djævelen ingen Magt faar over mig, og maa komme i den evige Glæde med dig evindeligt. Amen.

Bed for os, hellige Martyr, Kong Knud — at vi maa blive værdige til at faa Jesu Kristi Naade.

O almægtige Gud, du har givet den hellige Kong Knud den Naade, at han har levet et dydigt Liv efter din Villie og vilde regere sine Undersaatter i Danmark efter din Lov og dine Bud, hvorfor han led den bitre Død.

O hellige Knud, bed for os, at vi i Dag maa holde din Højtid saaledes, at vi maa blive værdige til at komme i dit Venskab i Himmerige. Amen.

Bøn til den hellige Kong Olaf.

O du hellige Martyr og ærefulde Kong Olaf, du blev ihjelslaet for den hellige, kristelige Tro. Dine Undersaatter huggede dig i dit Knæ og slog dig ihjel med en Økse, og dit hellige Navn er kundgjort over al Verden. Dit hellige Legeme er begravet i Trondhjem, hvortil mange Pilegrimme søger, baade fattige og rige, og mange frelses der baade af Synd og Sorg og alskens Nød, de er i, baade paa Legeme og paa Sjæl. Hellige Kong Olaf, bed for os til den almægtigste Gud, at han vil forlade os vore Synder og give os den evige Glæde med dig i Himmerige. Herren har sat en Krone med mange ædle Stene paa dit Hoved. Amen.

Bøn til den hellige Frue Birgitta.

O Birgitta, Moder milde,
du kom i Verden, som Gud vilde,
nu i disse yderste Dage,
Menneskene at værne for megen
Plage,
med dine Ord og Efterdømme.
Jeg beder dig, at du mig ej for-
glemme,
til Gud at bede for Synderne mine,
at han for Død og Vunder sine,
dem han ofte vilde vise ved dig,
at han vil forbarne sig over mig.

Den Herre dig vistes i mange
Maade,
i underfuld Gerning og Tale baade,
bed ham, at han hører din Bøn
for os, og lad os deraf tage Løn,
at han os gemmer fra alskens Nød,
fra Synd og Skam og pludselig Død
og forlader mig Synderne mine
for sin allerhelligste haarde Pine
og giver mig Liv med selver sig
foruden Ende i Himmerig. Amen.

En god Bøn til den værdige Guds Apostel, den hellige Petrus.

Hellige Petrus, Guds udvalgte Apostel, du som erkendte Jesum Kristus at være Guds sande Søn, med dig helliggjorde han den hellige Kirke, og befalede han dig Himmeriges Nøgler og gav dig Magt til at løse og binde og at forlade Menneskenes Synder. O hellige Petrus, du er en sand Hyrde og sandt Skriftemaals Forbillede, den hellige Kirkes Kirkefader, Himmeriges Dørvogter, syndige Menneskers Trøster og gode Sjæles Modtager. Derfor beder jeg dig, at naar jeg usle Menneske kommer til dig, at du hjælper mig, at jeg ikke skamfuldt bortkastes for mine Synders Skyld, som jeg har bedrevet med Syndens Baand. Du, som har Magt at løse og at binde, i Himlen og paa Jorden, o hellige Petrus, bed for mig usle Menneske til din milde Mester, vor Herre Jæsum Kristus, at han vil se til mig, som han saa til dig i Kaiphas's Hus, og at han, der hjalp dig af Havets Dyb, vil hjælpe mig af mine Synders Grumhed. O hellige Petrus, bevar mig fra alt, som kan skade mit Liv og min Sjæl, og indprent mig, hvorledes jeg skal tækkes Jesum Kristus. O hellige Petrus og Paulus, Andreas, Bartholomæus, Matthæus og alle Guds hellige Apostle, oplad mig Renhedens Dør, at jeg maa indgaa der og vederkendes min Gud, og leve hans velsignede Navn evindeligt. Amen.

5. Digte.

Fader vor.

Fader i Himmerig,
en Gud over alle Ting,
dit Navn, som er usigeligt,
det skal nu helliggøres.

Livsens Brød giv os i Dag,
som er vor Salighed,¹
og vor daglige Føde,
o rex glorie.

Dit Rige lad os tilkomme
med trofast Kærlighed,
i Himmelen og paa Jorden
lad ske din signede Villie.

Forlad det, vi haver syndet
imod det hellige Bud,
som vi forlader Synder,
der gøres os imod.

Lad os ikke falde
i syndig Fristelse, !
men fra det, som Uret er,
frels os evindeligt.

Christ have Lov!
 En Kejser over alle Konger,
 love vi Christ Herre,
 lovet være hans Dag.
 Christ raade for os,
 Christ være med os,
 Kyrieleis.

Christ stod op af Døde
 og frelste al Verden af Nøde,
 thi maa vi alle glade være,
 og syng Christ Lov med Hæder og Ære.
 Kyrieleis.

Nu er os Gud miskundelig,
 og han vil os velsigne,
 sit Ansigt over Jorderig
 det lader han nu skinne,
 at vi paa Jorden maa forstaa
 hans Vej og hellig Naade
 og Jesum Kristum kende saa,
 blandt Folk i alle Maade
 han styre os vel og raade.

Thi takke Gud og love dig
 de Hedninger over alle,
 og alle Land de glæder sig,
 og alle Navn de nu paakalde,
 at du retfærdigst Dommer est,
 du lad os ej vildfare,
 dit Ord kan os beskærme bedst;
 hvo det vil vel forvare,
 han bliver uden Fare.

De takker Gud og lever dig,
 det Folk i alle Maade,
 vort Land gør Frugt og bedrer sig,
 det kan dit Ord vel raade,
 os signe Gud Fader og Guds Søn,
 os signe Gud den Helligaand,
 for hannem skal ræddes alle Land,
 og alting stander udi hans Haand,
 nu sjunge vi af Hjertet Amen.

Aftenbøn.

Kristus, du er baade Lys og Dag,
 alt natligt Mørke skikker du i Lag,
 du siges at være et lysende Lys,
 led os Vejen til det evige Hus.

Vore Øjne giv du saa at sove,
 at vi Hjertet altid til dig hæve,
 med din højre Haand skal du os værne,
 dine Tjenere, som dig elsker gerne.

Vi beder dig, Herre, evindelig,
 vær os denne Nat beskærmelig,
 vor rolige Hvile den er til dig,
 lad os denne Nat svinde fredelig.

Vor Frelses Gud, du til os se,
 lad ej ondt af Djævelen ske,
 og styre du os i Vejen god,
 du købte os med dit signede Blod.

Lad Syndens Søvn ej over os gaa,
 ej Djævelen Magt over os at faa,
 lad Legemet ej Djævelen saa byde,
 at vi dødelig imod dig bryde.

Gud Fader, som er almægtig, •
 Jesus, din Søn, vel lig med dig,
 med den Helligaand en Gud trefoldig,
 Gud und os Himmerig at besidde
 med dig.

Ave Maria, fuld af Naade,
 Gud er med dig, gem os fra Vaade,
 sagde Gabriel Engel, han til dig kom,
 der du undfik det himmelske Lam.
 Du er velsignet over alle Kvinder,
 sagde Elisabeth til dig, den Sinde,
 der hun dig søgte, med ydmyg Tugt,
 velsignet vær og dit Legemes Frugt.

Jesus Kristus, som nu haver frelst
 al Menneskens Slægt, som ham har hilst,
 og Adam og Eva, de havde fortabt,
 de brød Guds Bud, som dem havde skabt.
 Eva, dit Navn har han omvendt
 til Ave, det har vi alle kendt,
 vi vil Guds Lov med Hæder og Ære
 og Maria sjunge, ihvor vi ere. Amen.

* * *

Engelens Hilsen.

Gabriel Engel sagde:	Du er velsignet
Maria, fuld af Naade,	blandt alle gode Kvinder,
Herren han er med dig,	du kaldes Havets Stjerne
som frelser Israel.	af dem, som er i Nød.

Være Jesus velsignet,
 som er Guds evige Søn,
 og dit hellige Livs Frugt,
 al Verdens Salighed.

Fastealmisse.

Mon enhver Katholik, som har læst eller hørt oplæse det aarlige Fastemandats Ordlyd, har den rette Forstaaelse af den foreskrevne Fastealmisses Betydning? At alle og enhver, som overhovedet kan yde *noget*, ogsaa i Samvittigheden strengt er forpligtet dertil? Kirken paabyder os et *føleligt* Afsavn i Fastetiden, for at vi i Lighed med den h. Paulus i vort Kød »udfylder det, som fattes i Kristi Lidelser for hans Legeme, hvilket er Kirken« (Kol. 1, 24). Men da der efterhaanden er bleven givet saa mange Lempelser med Hensyn til den legemlige Faste i dens oprindelige Strengthed, saa skal der bødes herpaa ved en

anden god Gerning, nemlig en passende Almisse, som svarer til den enkeltes Livsvilkaar. Bedømmelsen af, hvad der er passende, overlades til enhver Katholiks godvillige Skøn.

Skulde mon 1 — *een* — Øre om Dagen være for meget? Det vilde blive 46 Øre for hele Fastetiden (Søndagene medregnede) — lad os saa afrunde Beløbet til 50 Øre. Det kan da vel de allerfleste af os overkomme at udrede. Men der findes sikkert ikke saa faa, som endog kan — og altsaa *bør* — give baade en Krone eller to eller det tidobbelte heraf. Men regner vi med 50 Øre pr. Hoved som Gennemsnit, saa bliver det for de *danske* Katholikkers Vedkommende — uden Polakkerne — en Totalsum paa rundt 6000 Kr.

Denne Sum kunde og burde naas, dersom enhver Katholik gjorde sin Pligt. Og hvilken betydelig Hjælp vilde det ikke være for det Apostoliske Vikariat, som nu mere end nogensinde før trænger til materiel Støtte. Derfor, danske Katholikker, husk Fastealmissen!

Christophorus.

Den katholske Syge- og Begravelseskasse af 1867.

Onsdag Aften den 23. Februar afholdtes den aarlige Generalforsamling, hvor de efter Tur fratrædende Bestyrelsesmedlemmer genvalgtes.

Formanden gav en Beretning om Kassens Virksomhed i det forløbne Aar; trods særlig megen Sygdom og mange Dødsfald, der havde kostet Foreningen store Beløb, gik Regnskabet som sædvanlig ud med en Formueforøgelse.

Regnskabet for det sidste Aar staar til Tjeneste for alle interesserede i Sygekassesagen ved Henvendelse til den mangeaarige Kasserer, *Hr. Inspektør F. Simonsen, St. Jørgens Allé Nr. 11*, hvor ogsaa Indmeldelser af nye Medlemmer med Glæde modtages.

Den 1. Juli 1917 holder Kassen sit 50 Aars Jubilæum, og den har i denne lange Tid været til megen Gavn og Glæde for dens Medlemmer i Menigheden.

Det var i høj Grad ønskeligt, om mange unge Mænd

i Menigheden havde deres Opmærksomhed henvendt paa denne nyttige Forening og snarest vilde indmelde sig i Kassen til Gavn for sig selv. Der er netop nu for Tiden særlig Anledning for de unge Mænd til at tage denne Tanke under alvorlig Overvejelse, da den nye Sygekasselov indfører flere Bestemmelser, hvor efter det ikke er muligt for alle at blive Medlemmer af statsanerkendte Sygekasser, hvorimod der i den katholske Sygekasse ifl. dens Love er Plads for alle, baade fattige og mere eller mindre velhavende.

Det vilde ganske sikkert være en smuk Opgave for de Herrer Ledere af de forskellige Ungdomsforeninger, om de i Tide vilde henlede Ungdommens Opmærksomhed paa disse særlige nye Sygekasseforhold.

Det vilde være en smuk Jubilæumsgave for Foreningen, hvis der i Aar blev rigelig Tilgang, særlig af unge Mænd. Ifl. Lovene er de unge Mænd kontingentfrie under Militær-Tjenesten. Den daglige Sygeunderstøttelse er 1 Kr. 50 Øre eller frit Hospitalsophold plus en ringe Pengehjælp. Der ydes Begravelseshjælp indtil 80 Kr. pr. Medlem. Endvidere ydes der fri Lægehjælp til Foreningens Børn og tilbydes mange andre Fordele, som en Katholik bør være glad for.

Katholske Herskaber kan faa deres Tyende i Kassen paa de almindelige Betingelser, som Lovene fordrer.

B.-H.

Københavnsk Kirkestatistik for 1915.

(Samml. S. 319 i 1915).

	Døbte			Ægte- viede Par.	Begravede			Firm. (voks- ne og Børn).
	Dren- ge.	Piger	ialt		af Mand- køn.	af Kvin- dekøn	i alt	
St. Ansgars Sogn	33	32	65	26	25	20	45	118
Rosenkrans Sogn	18	23	41	11	3	4	7	41
St. Annæ Sogn	44	42	86	40	9	13	22	33
St. Andreas Sogn	3	3	6	4	1	2	3	30
	98	100	198	81	38	39	77	222

Fra Forhandlingen om Folkekirken.

I det grundtvigske Blad *Baunen* har Frimenighedspræst *Morten Larsen* for nylig leveret følgende interessante Indlæg i Diskussionen, om hvad man skal forstaa ved Folkekirken, ved den saakaldte »Indretning«. Hans Ord lyder saaledes;

»Sæt, der var en Forening, som krævede af enhver, som vilde optages i den, at han skulde vedkende sin Tro paa visse Ting; vedkendte han sig Troen paa dem, kunde han komme indenfor; men nægtede han dem, maatte han blive udenfor. Saadan var altsaa Begyndelsen — men var man først bleven Medlem af Foreningen, kunde man sige Nej til det, man sagde Ja til for at komme ind i den, og alligevel vedblev at være Medlem.

Hvad vilde man sige om en saadan Forening? At den ikke kunde mene det alvorligt med det, den krævede Tro paa.

Ja, men bærer Folkekirken sig ikke ofte ad netop paa den Vis?

Et Menneske kan ikke komme ind i Folkekirken uden at blive døbt og sige Ja til den kristne Tro; men er man først kommen ind i den, kan man ikke alene leve, som om der ikke var Forsagelse og Tro til, men man kan aabenlyst fornægte det hele — endog Troen paa Gud — og alligevel vedblive at være Medlem af Folkekirken.

Hvilke Tanker maa Mennesker faa om en saadan Indretning? At den ikke mener noget alvorligt med det, den kræver af Mennesker, at de skal sige Ja til for at komme ind i den, med andre Ord: at det, der gaar for sig ved Daaben, er en Ceremoni, en Formalitet, man ikke bør tage højtideligt.

Det er netop ogsaa saadan, en Mængde af de Mennesker, som hører til Folkekirken, tænker, for det meste vel uden at være klare over det.

Den kristne Menighed maa bøde haardt for, at Daaben i lange Tider har været og stadig er Indgangen til Folkekirken. Det har ført til, at det første Sakrament, Kilden til alt Kristenliv, i manges Bevidsthed er kommet til at staa som en tom Ceremoni — en Narrestreg vil yderliggaaende Mennesker sige.

Hævder man saa oven i Købet den Tankegang, at Folkekirken og den kristne Menighed er saa omtrent det samme, og at Folkekirkens Maade at omgaas Daaben paa er et Bevis for dens Kristelighed — hvad naar man saa? At faa Kristi Menighed i den almindelige Bevidsthed forvandlet til noget lige saa meningsløst — humbugsaagtigt

vil maaske en og anden sige — som Folkekirken er, hvis den skal maales med den kristne Daab som Maalestok.

Er det ikke paa Tide, at den kristne Menighed — om den ikke har tabt Mund og Mæle — gør Indsigelse imod Folkekirkens Maade at handle med Daaben paa?

Kunde der ikke være god Mening i, om den forlangte følgende: enten afskaffe Daaben som Indgang til Folkekirken eller ogsaa gøre Alvor af den, i hvert Fald saa vidt, at de, der aabenlyst fornægter Troen paa de Kristnes Gud, lukkes ud, saa Folkekirken hverken kræver Penge af dem eller paa anden Maade giver til Kende, at den ser paa dem som Medlemmer.

Netop de, som ikke vil, at Daaben i Folkets Bevidsthed, skal komme til at staa som en tom Ceremoni, maa kræve noget i den Retning.

Finder Staten saa, naar den skal til at røre ved disse Forhold, at Vanskelighederne derved er saa store, at den gør bedst i at frasige sig det hele og hæve den Forbindelse, der nu bestaar mellem Stat og Folkekirke, er Ulykken derved næppe saa stor, som mange tror.

Den kristne Menighed maa da prøve at magte Vanskelighederne paa egen Haand.«

— En Katholik, der læser disse Ord, vil give Pastor Larsen Ret i det meste af det, han skriver, og med et Smil spørge: Men indser han da virkelig ikke, at den »kristne Menighed« har magtet Vanskelighederne i snart 2000 Aar, og at den kun for Alvor kom i Vanskeligheder, naar den altfor stærkt lod sig tage i Varetægt af Statsmagten? Og maa man ikke undre sig over, at Protestanter kan forarges over, at de, der aabenlyst fornægter Kristendommens Grundsandheder, vedbliver at være Medlemmer af Folkekirken, naar man husker den Fortørnelse, det vakte viden om, da Pius X for nogle Aar siden lod alle Præstelærere Jorden over sværge Troskabsed paa den kristne Tro. Han vidste, hvad han gjorde, og at det var nødvendigt.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Birgittaforeningens Forestilling i Søndags Aftes havde samlet henad halvjerde Hundrede Tilskuere, som med stor Glæde fulgte baade det alvorlige Stykke »St. Dorothea« og det lille fornøjelige Lystspil »I Køkkenet«. De unge Piger fik ikke saa lidt ud af de to Stykker, og flere af Rollerne blev overordentlig kvikt og tiltalende udført. I Pavserne spillede Fruerne Seitzberg og Storch-Nielsen smukt Violin og Klaver.

— Katholsk Ungdomsværn agter fra Begyndelsen af næste Kvartal at optage et nyt Led i sin Virksomhed, nemlig Udgivelsen af et 16-sidigt Kvartalsskrift: Ungdomsvennen, Fællesorgan for Katholsk Ungdomsværn og de katholske Ungdomsforeninger. Der er ingen Tvivl om, at et saadant Blad, godt og fornuftigt redigeret, vil kunne komme til at betyde meget for Samlingen af vor Ungdom om den katholske Sag og den katholske Kirke. Vi har saaledes nu tre periodiske litterære Foretagender for Katholikerne her hjemme. Det nye Blads Redaktør bliver Ungdomsværnets Formand, Pastor Günther i Charlottenlund.

— I Tirsdags fortalte Baronesse *Rosenørn-Lehn* paa Katholsk Højskole fængslende og livligt om den mægtige Bevægelse, der i Form af marianske og eukaristiske Pilegrimstog og Kongresser fra Halvfjerdserne af tog deres Begyndelse i Frankrig. Baronesse Rosenørn-Lehn, der selv er saa udpræget dansk i sin Tankegang og Natur, har en sjælden Kærlighed og Kendskab til de romanske Folkeslags Karakter og Fromhedsliv. Dette Særpræg kom i høj Grad frem i nærværende Foredrag, og Baronessen har sikkert i denne Henseende sin store Mission iblandt os.

Tyskland. Den 6. Februar afgik den bekendte tyske Digterinde *Kordula Wöhler* i en Alder af 71 Aar ved Døden. Mange vil kende smaa nydelige Digte med Mærket *Cordula Peregrina*, hendes Forfatternavn, underneden, og en Del har maaske ogsaa læst den interessante Brevsamling mellem hende og Alban Stolz, som for nogle Aar siden udkom paa Herders Forlag. *Kordula Wöhler* var en luthersk Præstedatter fra Mecklenburg, som efter store Kampe og under megen Modstand i Aaret 1870 traadte over til den katholske Kirke. Hun fandt den Gang og siden hen stor Støtte hos Alban Stolz.

Polen. I Ugebladets Nr. 48 i 1915 fortaltes, hvorledes Tyskerne i November Maaned havde aabnet et polsk Universitet og derved vakt store Forhaabninger hos Polakkerne om nye og bedre Tider. Disse Forhaabninger synes dog at skulle ende i en stor Skuffelse. Den samme Guvernør, som aabnede Universitetet, der under de daværende Forhold jo saa godt som ingen studerende kunde faa, har nu opløst den polske Skolekommission og erstattet den med et Skoleraad, der i eet og alt er afhængigt af Tyskerne og udnævnt af disse.

Rom. *Osservatore Romano* offentliggør et smukt Brev, som de russisk-polske Bisper i Fællig har skrevet til den Hellige Fader. Heri staar bl. a.: »Overalt, særlig hvor den katholske Tro hersker, er der paa Deres Helligheds Opfordring bleven opsendt offentlige Bønner til Gud for Polen. Ædelmodige Gaver har været det haandgribelige

Bevis paa den Samfølelse, som under Deres Velsignelse forener alle Verdens Katholikker. « Bisperne udtrykker dernæst deres Folks Taknemmelighed for Pavens faderlige Kærlighed. De meddeler, at i hele Polen vil »den gode Hyrdes Søndag«, som i Aar falder paa den polske Nationalhelgen, Krakaus Martyrbisp Stanislaus's Fest d. 7. Maj, særlig blive helliget Forbøn for Paven. Det polske Folk har ikke glemt sin gamle Hengivenhed for den Hellige Stol; Brevet slutter med en Erklæring om, at Folket netop i denne Hengivenhed ser Forhaabningen gry om lysere Tider efter de nuværende Ulykker.

— Under Titelen »En Blomst iblandt Torne« offentliggør Bladet endvidere et Brev, som Benedikt XV har modtaget fra M. Hollande's fire Børn. Deres Fader er den første franske Officer, som, takket være den Hellige Faders Mellemskomst, har faaet Lov at nyde godt af Schweiz's Gæstfrihed imod syge og haardt saarede Krigsfanger. De fire Børn udtrykker i Brevet paa den mest rørende Maade deres Taknemmelighed imod den Hellige Fader.

Brevkasse.

Til adskillige Abonnenter og Læsere. — Paa gentagen given Foranledning skal jeg gøre opmærksom paa, at politiske Spørgsmaal eller Bøger ikke vil blive gjort til Genstand for Omtale her i Bladet. Derfor har jeg ikke anmeldt enkelte omtvistede danske Bøger lige saa lidt som de mange tyske Skriftstykker, der sendes til mig, og jeg vil fortsætte paa samme Maade. Ugebladet er ikke Stedet for Meningsudvekslinger om saadanne Ting, der i hvert Fald ikke direkte kan tjene til Troens Styrkelse og Udbredelse iblandt os. Under den nuværende, forfærdelige Krig har de fleste Læsere sikkert deres stærke Sympathi paa den ene eller den anden af de krigsførende Magters Side, som jeg har min; men jeg vil ikke give Plads i Bladet for Udtalelser af denne Sympathi, hvor berettigede disse end kunde være; thi der er Steder nok, hvor man kan faa Lejlighed dertil, og her vil de let splitte i Stedet for at samle. — Hvad Annonce-Omslagene angaar, saa er disse naturligvis ikke en Del af Ugebladet. De følger med Ugebladet, men Redaktionen har ingen anden Indfyldelse paa dem end Ret til, hvis det — usandsynligt nok — skulde være nødvendigt at udelukke Annoncer, der maatte stride imod Troen eller Moralen. Paa Annoncering af Bøger, hvis politiske eller litterære Indhold f. Eks. kunde være omtvisteligt, har hverken Ansgariusforeningen eller Redaktionen nogen Indflydelse.

Ærbødigst

Niels Hansen.

Hr. Redaktør N. Hansen.

Jeg takker Dem hjerteligt for det tilsendte Eksempplar af »Tilbage til den hell. Kirke« . . . Kunde det ikke tænkes, at Bogen om de danske Helgener kunde blive til at faa senere? Tillige vilde jeg foreslaa, at de danske Bønner fra Middelalderen kunde blive samlet i en lille Bog, da der er saadanne dejlige andagt-vækkende Bønner derimellem. *C. H.*

Det forekommer mig, at det kunde være værd at fejre den tyske Kirkerevolutions Jubilæum til næste Aar bl. a. ved at realisere de Forslag, De fremsætter. Man kunde samle de gamle danske Helgeners Levninger (i ny Oversættelse efter Grundteksten) og udsende dem sammen med en Række smukke Bønner fra danske middelalderlige Andagtsbøger. Det vilde være den smukkeste Maade at paavise, hvor meningsløst det var at løsrive sig fra den Kirke, hvis Andagt gav sig saa ægte kristelige Udslag. — Desværre er der jo altid Udgifter og økonomisk Risiko forbunden med saadanne Foretagender, saa Sagen bliver paa Grund af de nuværende vanskelige Forhold maaske alligevel ikke saa let at realisere. Den være nu alligevel fremsat her til Overvejelse. *N. H.*

Aarsregnskab for Elisabethforeningen for forældreløse og forsømte Børn.

INDTÆGT.		UDGIFT.	
	Kr. Ø.		Kr. Ø.
Kasse.....	331 09	Ophold og Klæder til 13	
Indtæst af Basaren	1890 25	Piger og 8 Drengene...	2874 11
Kontingent.....	442 00	Omkostning ved Basaren	21 47
Kollekter i de forskellige		Til Vajsenhuset i Odense	25 00
Kirker.....	550 00	Indestaaende i Spare-	
Renter af Fru Hoffmanns		kassen.....	186 05
Legat.....	100 00	Kontant Beholdning . .	367 67
Indvundne Renter	26 96		
Særlige Gaver	134 00		
	Kr. 3474 30		Kr. 3474 30

Nogle af ovenstaaende 21 Børn er kommet til i Aarets Løb, andre er gaaet ud inden Aarets Udgang. I første Halvdel af Aaret er der betalt 18 Kr. om Maaneden for hvert Barn, i anden Halvdel, da Dyrtiden indtraadte, 20 Kr. I nuværende Aars første Maaned har Elisabethforeningen yderligere taget 3 Børn, hvoraf dog den enes Underhold betales med 10 Kroner mdl. af dets Fader og med 10 Kr. mdl. af en af Foreningens Velyndere og kun værges af Foreningen.

Af faste Indtægter viser Regnskabet jo kun Kontingenterne 442 Kr. og Legatrenten 100 Kr. Havde vi kun disse 542 Kr. og vor lille Kassebeholdning for det kommende Aar, saa det sørgeligt ud for Elisabethforeningens Børn. Men med inderlig Tak ser vi Menigheden støtte vor Gerning Aaret igennem, baade ved Basaren og Kollekten. Trods de større Udgifter, trods Børnenes voksende Tal haaber vi paa, at det ogsaa vil gaa i Fremtiden,

for den katolske Menighed har altid sørget for sine forældre-løse Børn.
C. T.

Korsvejsandagt. Fredag Aften: St. Ansgars K. Kl. 8, Rosenkransk. Kl. 7 $\frac{1}{2}$, St. Annæ K. Kl. 8, St. Andreas K. Kl. 7 $\frac{1}{4}$, St. Josefs K. Kl. 7 $\frac{1}{2}$. Torsdag Aften: Jesu Hjertes K. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ (med Prædiken).

Vincentiskonferensernes første Generalmøde

for i Aar finder Sted Søndag d. 12. Marts Kl. 11 $\frac{1}{2}$ i Bredgade 67 o. G. Til Mødet indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer.

Mødreforeningen. Det maanedlige Møde bortfalder i Marts.

St. Ansgars Kirke. Søndag d. 5. Marts er der ved Aftenandagten Procession, i hvilken Rosenkransbroderskabet og de unge Pigers Foreninger deltager. — Askeonsdag d. 8. Marts — Fastens Begyndelse — holdes højtidelig Askevielse Kl. 9 Form. Hver Søndag Aften Kl. 6 i Fastetiden holdes Andagt med Prædiken af Pastor Meulenberg.

St. Andreas Kirke, Ordrup. Søndag den 5. Marts holder begge Mariakongregationer Fælleskommunion i Messen Kl. 7 $\frac{3}{4}$.

K.U.F. Søndag den 5. Marts Kl. 7 $\frac{1}{2}$ holder K. U. F. Møde i St. Knuds Skoles mindre Sal, Stenosgade 4 B (samme Indgang som ved Højskolens Møder). 1) Velkomsttale af Hr. Pastor J. Koch. 2) Oplæsning af Hr. Skuespiller Albert Schmidt. 3) Humoristiske Lysbilleder. Derefter serveres The og Fastelavnsboller. Medlemskortet skal forevises.

Søndag den 26. Marts finder den aarlige Generalforsamling Sted. NB. Nye Medlemmer bedes indmelde sig hos Foreningens Præses, Pastor J. Koch, Stenosgade 4.

Mariaforeningen kan i Aar kun komme trængende **Konfirmander** til Hjælp. Skemaer, som de ansøgendes Forældre eller Værger selv maa afhente hos undertegnede (Form. Kl. 9—10 eller Eftm. Kl. 3—4), maa ligeledes udfyldes og afleveres af dem selv inden **Fredag d. 10. Marts** enten hos Enkefru I. Ronge (Lykkesholms Allé 14 C) eller Frk. Ortved (St. Josefs Hospital, Griffenfeldtsgade) eller Frk. C. Tetzlaff (Ved Stranden 10) eller Fru H. Mariboe (Istedgade 3^a).
J. Braun, Sognepræst.

Unios Fastelavnsfest

afholdes **Søndag d. 5. Marts** Kl. 7 $\frac{1}{2}$ i Foreningens Lokaler **Frederiksberg Allé 11**, Stue og 1. Sal. Nærmere ved tilsendt Program. Besøgende, indførte ved et Medlem, kan deltage. Adgangskort til Festen (inclus. Fællesspisning) for Medlemmer à Kr. 2,25 — for besøgende à Kr. 3,00 — kan faas til senest Torsdag d. 2. Marts hos

E. Bæklund,
Frederiksberggade 34
Telef. Byen 3163.

A. V. Günther,
Bangertsgade 11.
Telef. 4110.

Joh. Hoffmann & Søn,
Købmagergade 48.
Telef. 1389.

Vesterbrogade 18.
Telef. Vester 2583 x

Unio. Fredag den 3. Marts almindeligt Møde i Frederiksberg Allé 11.

Concert

til Fordel for St. Josefssøstrene afholdes To. d. 9. Marts Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i **Nimbs Lokaler**. Medvirkende: Frk. Elisabeth Schou, Hofpianistinde Johanne Stockmarr, Dr. Carl Meyer og fhv. Kapelmusikus Vilhelm Poulsen. — Biletter à 3 Kr. faas fra Kl. 9—5 i Vilhelm Hansens Musikhandel, Gothersgade 11.

Kirkelig Kalender.

5. Marts. Fastelavns Søndag.	12. Marts. 1. Søndag i Fasten.
6. — M. Perpetua og Felicitas, Martyrer.	13. — M. Ferialdag.
7. — Ti. Thomas af Akvino, Bekender og Kirkelærer.	14. — Ti. Ferialdag.
8. — O. Askeonsdag. (Fasten begynder.)	15. — O. Ferialdag.
9. — To. Franciska af Rom, Enke.	16. — To. Ferialdag.
10. — F. 40 Soldater i Sebaste, Martyrer.	17. — F. Patricius, Biskop og Bekender.
11. — L. Ferialdag.	18. — L. Cyrillus af Jerusalem, Bisk. og Kirkelæ.

Meddelelse om Gudstjenesten i København fandtes sidst i Nr. 2.

Conventus pastoralis missionariorum insulæ Selandiæ erit die 13. Martii hora et loco consuetis.

Den katholske Højskole.

Tirsdag den 7. Marts Kl. 8 Aften.

Baronesse E. Rosenørn-Lehn: Katholske Foregangsmænd i det 19. Aarh. II. (Nr. 70 og 60 synges).

St. Knuds Skoles Festsal, Stenosgade 4, B. Adgang 10 Øre.

St. Andreas Kollegiums Skolekomedie

finder Sted Søndag d. 5. Marts Kl. 5^{3/4} og Mandag den 6. Marts Kl. 5 (altsaa ikke om Tirsdagen som i tidligere Aar). Der opføres — foruden Instrumentalmusik og Korsang —

Frederikshald 1716

dramatiseret Historie i 5 Akter af Cornelius Steenblock (1808).

Fri Adgang har kun Kollegiets Lærere og nuværende Elever; for enhver anden sælges Adgangskort (med Program à 50 Øre) i Katholsk Bogsalg, Stenosgade 3, og paa Kollegiet.

Aarhus. **Familie-Aften** Fastelavns-Søndag. I. Ny firstemige Sange. — II. »Naar Salkarret vælter«, Lystspil i 1 Akt af Sørner. — III. »Naar Enden er god —«, Farce i 2 Afdelinger af Reck.

K.U.B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katholske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katholikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katholske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Matthæus Hansen, Fredensvej 9, Charlottenlund.

Katholsk Bogsalg Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tilf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

† At Frøken **Marie Siegler** Torsdag den 29. Februar blidt og roligt er hensovet i Herren efter gentagen Modtagelse af de h. Sakramenter, bekendtgøres herved paa Familiens Vegne. **Johs. Siegler.**

Begravelsen finder Sted fra St. Ansgars Kirke til Assistent Kirkegaard Mandag d. 6. Marts Kl. 10.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund, Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4-6.

Nr. 11.

Søndag den 12. Marts.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Børnene i vor By. — Oversigt over Kollektterne i 1915. — Fra Hedningemissionen. XXV. — Nye Bøger. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. Helsingør. Nakskov. Aarhus. England. Rom. Italien. Australien. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

198.

Fristerens Ondskab.

Er det ikke forfærdeligt, at det første, der møder vor Frelser, da han tiltræder sin Forløsergerning, er den onde Fjende, i hvis Hænder han saa at sige overgives, og som handler med ham efter Forgodtbefindende? Den oprørske Ærkeengel, som ikke vilde være lydige, som havde angrebet Guds Trone og var bleven udstødt af Himmelen, ham er det, som nu lægger Haanden paa det evige Ord, der er blevet Kød, løfter ham op og fører ham med sig efter sin Vilje: han finder ham i Ørkenen, han tager ham med til den hellige By og stiller ham paa Templets Tinde, han fører ham til et saare højt Bjerg for at forlokke ham ved at vise ham »al Verdens Riger og deres Herlighed«.

Ak, det er ogsaa derved, han forfører saa mange af de Adams Sønner og Døtre, Guds enbaarne Søn kom til Verden for at frelse og hellige. Tilsyneladende er Verden saa fuld af Skønhed og Herlighed, men der er en Fordærvsens Masse under Overfladen. Og der er saa mange, der bøjer sig for

Fristeren, naar han lover dem denne Verdens Riger og deres Herlighed, glemmer Religionen, opgiver at tænke paa deres Sjæl, bliver fuldt og helt Verdens Børn. Og Verden anerkender og priser dem, og de bliver store i Verdens Øjne.

Men Verden bryder sig kun om sit Barn, saa længe han er her, den taber ham af Syne, naar han gaar derhen. Og dog kommer den Stund, da han ikke længere skal være her, men der, og hvorledes vil det saa gaa med hans Sjæl? Hans Livsførelse ligner saa mangen andens, der ogsaa havde et godt Navn blandt Mennesker. Eftersom han blev ældre, blev hans Anskuelser mindre yderliggaaende; han begyndte at finde, at Orden og Religion var gode Ting; at et vist Hensyn skyldte han sit Lands Religion, en vis Opmærksomhed den offentlige Gudstjeneste. Men han var inderst inde den samme, som en kalket Grav, der er fuld af døde Ben og al Urenhed. Alle Ungdommens Synder, som han aldrig havde angret og aldrig for Alvor aflagt, hans Urenhed, hans Had, hans Afgudsdyrkelse var endnu i ham, kun skjult af senere Lag af nye Synder. Og naar Forholdet er saadant, viser ret den gamle Fjende al sin Lumskhed og Ondskab; han har ganske forjaget den gode Engel og sidder nær ved sit Bytte og glæder sig over sin Sejr; han frister ham ikke til nye Synder, at de ikke skal forstyrre hans Samvittighed, men lader ham blot være i Ro; han lader ham underholde sig med Skyggerne af Tro og Fromhed og Gudstjeneste; han hjælper ham med at iføre sig en eller anden Form af Religion, som kan tilfredsstille ham i hans Alderdoms Svaghed; thi han ved, at denne ikke kan vare længe, at den snart vil efterfølges af den visse Død, og at han saa vil være i Stand til sikkert at bære hans Sjæl med sig til sin grufulde Bolig.

Og naar Synderen er død, saa takker Verden for, at Gud har taget ham til sig, at han er blevet befriet for Livets Trængsler og Sygdommens Pine; snart hedder det: »Han var en god Fader«, snart: »Inderlig savnet«, snart: »Han døde i en fast Tillid til Guds Barmhertighed«, og snart noget andet lignende. Og alt imens Verden taler saaledes om sit Barn, er dette stakkels Barn selv i den evige Pine.

Dette er et Menneskes Historie, for hvem Evangeliet aldrig har været en Virkelighed, i hvem den gode Sæd aldrig har slaaet Rod, og hvem Guds Naade har været ganske forgæves tilbudt, der ikke har jaget Fristeren bort, men er faldet ned og har tilbudet ham. *Kardinal Newman.*

Børnene i vor By.

Efterfølgende Artikel er taget fra det ansete New Yorker Ugeskrift *America* og handler altsaa *ikke* om Børnene i »vor By«. Alligevel har jeg beholdt Overskriften fra det amerikanske Blad, da de Forhold og Vanskeligheder, der omtales, byder saa mange Paralleler til den Situation, hvorunder vi selv lever, at der virkelig er meget i den at lære angaaende Børnene i »vor By« og vort Land.

N. H.

For 10—12 Aar siden var Bispedømmet *Pittsburgh**), hvad Bevaringen af den katholske Tro hos forsømte og ulykkeliggjorte Børn angaar, i samme Situation som alle andre Bispedømmer i De forenede Stater. De gode Præster saa deres Kirker fyldte fra een til seks Gange hver eneste Søndag af andægtige troende, deres Sogneskoler fyldte med langt flere Børn, end de egentlig havde Plads til, og Troen i en Vækst, der var over al Forventning.

Men hverken gejstlige eller Lægfolk var klare over, at der var en rivende Understrøm, som førte Børn bort fra Kirken. De vidste ikke, at deres ikke-katholske Medbejlere i al Stilhed havde organiseret et Proselyteringsarbejde blandt Kirkens forsømte og fattige Børn. De havde intet Kendskab til, at de ikke-katholske Understøttelses-Organisationer stillede som Vilkaar, hvis Hjælp blev ydet til en fattig, katholsk Familie, at Børnene skulde gaa i en offentlig Skole og besøge deres ikke-katholske Søndagsskole. Heller ikke vidste de, at den nylig oprettede Ungdoms-Domstol (*Juvenile Court*) med dens af Staten betalte Embedsmænd brugtes som et stort Apparat til at samle

*) Bispedømme med en Befolkning paa ca. 2 Millioner, hvoraf omtrent 1½ Million er katholsk, i Pennsylvania, U. S. A.

katholske Børn og fordele dem blandt ikke-katholske Omgivelser.

Disse utiltalende Proselyttagere drev længe deres ødelæggende Trafik, især blandt nysankomne fremmede, uden at nogen vidste det eller lagde Mærke til det. Hundreder og atter Hundreder af katholske Børn tabtes paa denne Maade hvert eneste Aar for Troen. Et særlig ondartet Tilfælde af Proselytisering hendrog dog nogle Katholikkers Opmærksomhed paa Ungdoms-Domstolen. Dette var Begyndelsen til, at det katholske Lægfolk og tilsidst ogsaa det katholske Præsteskab vaagnede op og saa det, hvorom de ingen Anelse havde haft. Siden den Tid, i en Periode af 10 Aar, er der foretaget mange og vigtige Skridt for at standse omtalte ulykkebringende Forhold og, som man maa haabe, snart fuldstændig gøre Ende paa dem. Men hvad der blev opdaget, og hvad der blev foretaget for at standse de Ting, der efterhaanden saa at sige blev gravet op af Jorden, kan det have sin Interesse for andre at høre: det kan hjælpe dem til at finde Midler til at standse lignende Fænomener andet Steds.

Ungdoms-Domstolen blev oprettet i Byen Pittsburgh i Aaret 1903. Katholikerne vidste nok, at der var en saadan Domstol, men det faldt dem aldrig ind, at ret mange katholske Børn kom i Berøring med den. Det ovenfor berørte, særlig ondartede Tilfælde foranledigede Columbusridderne (*Knights of Columbus**) til at lade en Undersøgelse anstille. De opdagede, at af de ca. 1000 Børn, som hvert Aar kom i Forbindelse med Domstolen, var over Halvdelen forsømte ungdommelige Lovovertrædere af katholsk Oprindelse. Den højeste af Undersøgellesstaben var en Katholikhader af rene Vand. Den Sagfører, som af Staten var ansat til at give Raad med Hensyn til Børnernes Anbringelse, var af samme Type. Alle de undersøgende Embedsmænd var Ikke-Katholikker, og Børnene, som blev stillet for denne Domstol, havde ikke en eneste, der vilde tale et Ord til Forsvar for den Tro, hvori de var blevet

---

*) Et katholsk Broderskab, stiftet 1882, som tæller henvend 300.000 Medlemmer og er udbredt overalt i De forenede Stater, har udrettet overordentlig meget godt i social, kirkelig og videnskabelig Henseende.

opdraget, undtagen en ivrig, men ganske ukendt Sagfører, som fik et magert Salær af St. Vincents Konferensen.

Paa den Tid, vi taler om, betaltes der hverken af Stat eller Kommune Salærer eller Diæter til de undersøgende Embedsmænd. Private Institutioner betalte derimod frivilligt disse en Løn. En af Dommerne blev anmodet om at ansætte en Katholik som undersøgende Embedsmand. Han var villig dertil, hvis Katholikerne vilde betale vedkommende Dame Løn og Diæter. Domstolen krævede en Kaution, og Kolombus-Ridderne paatog sig at stille denne. En undersøgende Dame blev altsaa ansat, og kort Tid efter meldte hun, at der herskede de mest fortvivlede Forhold ved Domstolen, hvad Anbringelsen af katholske Børn angik. Man henvendte sig til gode Sagførere, som indvilligede i at gøre deres Arbejde gratis, og der blev lagt et stærkt Pres paa Domstolen for at lære den, at Katholikker og katholske Børn havde visse konstitutionelle Rettigheder, som de alle Vegne kunde forlange respekteret. Selvfølgelig fremkaldte dette straks skarpe Sammenstød og i Begyndelsen den ene Strid efter den anden; dog ved at indtage en loyal, men bestemt Stilling lykkedes det Katholikerne efterhaanden saaledes at forbedre Forholdene ved Ungdoms-Domstolen, at der nu næppe er noget at klage over. Ret hurtigt blev man klar over, at een undersøgende Embedsmand var utilstrækkelig, og en til blev ansat, senere endnu en tredje, og snart skal en fjerde ansættes, som udelukkende skal beskæftige sig med Anbringelsen af de katholske Børn.

Kolombus-Ridderne paatog sig først at bære de økonomiske Byrder; men senere dannede der sig i dette Øjemed Lokalkomiteer i de forskellige Kredse. Indtil nu har Kolombus-Ridderne brugt ca. 75.000 Kroner til at beskærne Troen hos de katholske Børn, som blev fremstillet for Ungdoms-Domstolen. Endskønt der endelig blev vedtaget en Lov, der bestemte, at Salærerne til de undersøgende Embedsmænd skulde betales af Staten, er Trangen til Penge dog ikke bleven mindre; Børnene kom for Domstolene uden Klæder omtrent, uden Sko, trængende til Lægehjælp og med daarlige Tænder og Øjne. Her hjalp Staten ikke;

og gjorde Katholikkerne det ikke, vilde Ikke-Katholikkerne gøre det.

Det viste sig snart, at der var en stor Mangel paa katholske Hjem for saadanne Børn, hvad der paa en eller anden Maade maatte afhjælpes. Man lejede et Hus, og en dygtig Dame blev ansat som Bestyrerinde. Amtet gik ind paa at betale en ugentlig Sum som Kostpenge for hvert Barn, og ca. 20 Drengene blev anbragt i det. To eller tre Maaneder efter, at det var aabnet, kunde Hjemmet klare sig selv og endda betale en passende Løn til Bestyrerinden. St. Vincents Konferensen vedblev dog at støtte Huset med Klæder, Sko, Brillen m. m. Og Indvirkningen paa Drengenes Moral var saa overraskende god, at man besluttede at gaa videre i samme Spor; man har saaledes nu 10 saadanne Huse, og flere vil vistnok snart blive oprettet. Et Hjem af lignende Karakter for Piger er ogsaa bleven oprettet, og man er begyndt paa Arbejdet for endnu et. I de 9 Aar, fra 1906 til 1914 incl., blev 5950 katholske Børn fremstillet for Ungdoms-Domstolen, og Kolumbusridderne anvendte i Fjor over 10.000 Kroner paa det Arbejde, de havde paataget sig. For de vanskeligere Børns Vedkommende er der ved Biskoppen af Pittsburghs Virksomhed i Nærheden af Byen for en Bekostning af 375.000 Kroner paa en stor Grund rejst en moderne, imponerende Bygning, som kan rumme 120 Drengene, og som hele Tiden er fuldt belagt.

Ved andre Lejligheder har Ungdoms-Domstolen vist sig overmaade forekommende overfor alle berettigede katholske Krav om Behandlingen og Anbringelsen af katholske Børn. Det er gaaet her som saa ofte, at saa længe Katholikkerne optræder som »artige Børn, der ikke beder om noget«, faar de heller ingen Ting; men naar de bestemt kræver, hvad der tilkommer dem — saa vel som alle andre — vil de i Regelen ogsaa opnaa det.

Oversigt

over

Kollekterne i 1915.

	Ansgar. Bonif.	Afrik. Miss.	Den l. Grav.	Propa- gation.	Peters- penge.	Samlet Indtægt.	Do. i 1914.
Aalborg	87,27	7,59	6,39	6,75	9,29	114,29	50,38
Aarhus	137,55	5,34	12,67	11,33	34,65	201,54	149,99
Esbjerg	14,83	1,53	1,14	2,80	3,64	23,94	21,51
Fredericia . .	170,60	15,00	15,60	11,10	12,20	224,50	99,00
Helsingør . .	86,12	3,26	2,30	10,16	14,39	116,23	62,81
Horsens	85,52	7,78	8,73	9,27	13,71	125,01	96,81
Kolding	26,25	4,00	3,00	3,00	5,50	41,75	21,96
St. Ansgar . .	447,48	17,61	45,15	26,70	89,02	625,96	405,32
Rosengkran . .	275,31	26,18	34,79	25,00	62,13	423,41	307,77
St. Annæ . . .	84,25	7,24	8,30	12,40	36,31	148,50	104,49
St. Andreas . .	241,48	15,24	9,87	17,80	53,79	338,18	242,25
St. Knud . . .	78,20	5,00	—	10,00	17,00	130,20	52,88
St. Josef . . .	248,20	29,09	—	15,00	65,00	357,29	205,36
Jesu Hjerte . .	571,58	31,25	—	34,46	154,31	791,60	485,98
Immaculata . .	55,00	5,00	—	8,20	16,00	84,20	47,00
Amalievej . . .	8,00	2,17	—	—	2,65	12,82	22,00
Jagtvej	6,13	—	—	—	—	6,13	—
Ø.-brog. 7 C. .	—	—	—	—	—	—	—
Køge	60,40	2,00	4,00	2,50	4,52	73,42	33,25
Maribo	83,35	6,50	9,50	15,00	—	114,35	78,79
Nyborg	18,89	1,35	1,41	0,85	—	22,50	8,81
Odense	97,83	7,90	7,30	13,45	12,00	138,48	88,91
Randers	115,91	8,49	6,36	4,09	7,09	141,94	69,62
Reykjavik . . .	19,30	—	—	8,00	9,25	36,55	23,54
Ringsted	69,60	4,75	2,50	4,60	24,00	105,45	52,64
Roskilde	142,68	5,70	8,45	10,10	29,35	196,28	128,78
Silkeborg . . .	65,00	3,00	5,00	5,00	—	78,00	45,00
Slagelse	46,29	5,00	4,80	4,60	7,05	67,74	50,21
Svendborg . . .	60,70	—	5,75	4,30	5,75	76,50	59,15
Vejle	52,30	5,00	6,23	3,57	5,09	72,19	34,03
Ekstra Gave fra Malmø . . .	20,00						
- Borreby . . .	50,00						
Total	3526,02	232,97	209,24	280,03	690,69	4878,95	3048,24
Do. i 1914 . . .	1817,24	248,39	177,05	236,62	568,94	3048,24	

Det Apostoliske Vikariat.

Fra Hedningemissionen.

XXV.

Moderne Martyrer.

Store er de Forskydninger og Omvæltninger, som denne forfærdelige Krig allerede har medført. Mærkelig er især den Omvurdering af Værdierne, der har fundet Sted. Kulturen — hvem »tror« paa den længere? Guldet — hvad hjælper nu dette døde Metal? Individet — hvem regner vel med den enkelte mere, nu da Tusinderne er blevet de Enere, hvormed der opereres. Personligheden, Individualiteten — hvem spørger derefter? Mennesket er blevet et Nummer, har faaet en relativ Værdi, oftest bestemt af strategiske Tilfældigheder. — — —

Ja, saadan synes det, og saadan tales der. Og dog er der midt i Omvæltningernes Hvirvel i alt Fald een Værdi, som ikke omvurderes — fordi den ikke er relativ, men absolut. Det er Sjælens evige Værdi, det er Menneskets uforgængelige Indsats af godt og ondt! Tanken trænger til at dvæle ved denne Sandhed, trænger til at mindes om, at den Tid, der nu er inde, trods alle nedbrydende og tilintetgørende Kræfter dog kan være rigere paa evige Værdier end mange rolige og fredelige Tider. Sikkert gælder det om os alle nu, da Blikket og Tankerne fængsles af det mægtige og forfærdelige Skuespil, der udspilles for vore Øjne, at vi let taber Sansen for de aandelige Værdiers Størhed. Stort er det at falde for sit Land, men endnu større er det at give sit Liv i Kampen for de evige Sandheder!

Forsaavidt kunde det maaske være godt at dvæle ved Mindet om to Mænd, som, mens Krigen har raset i deres Hjemland, har ladet deres Liv i den aandelige Kamp, som de stod midt i. Den ene er Tyroler-Missionæren *P. Franz Mayr*, som blev myrdet i Syd-Afrika kort efter Krigens Udbrud. Den anden er den franske Missionær *Monbeig*, som i Fjor Sommer blev overfaldet og dræbt i Tibet.

P. Mayr havde fra sin tidligste Ungdom haft sit Folks fromme Udlængsel efter Missionsvirksomhed. Kun to Aar virkede han som Præst for sine Landsmænd i de tyrolske Bjerge, saa brød han op for at tilbringe Resten af sit Liv — 25 Aar — blandt Kafferne i Syd-Afrika. Begavet og dygtig som han var, kom hans Virksomhed dernede til at sætte varige Spor — en stor, kristen Kaffer-Landsby staar som et smukt Monument over hans Liv, ligesom adskillige Missionsstationer i Natal skylder ham deres Oprindelse. Han beherskede Zulusproget saa godt, at han ikke blot udarbejdede Bønnehøjer, men ogsaa udgav en kort, klar

Grammatik, som blev af stor Betydning for de sydafrikan-
ske Missionærer.

Med utrættelig Iver færdedes P. Mayr blandt sine Kaf-
fere, talte og underviste og lærte dem at synge de fromme
tyrolske Sange, som han havde gengivet paa Zulusproget.
Med særlig Kærlighed tog han sig af de mange Forbrydere,
besøgte dem i Fængslet og vandt mange af dem for Kri-
stendommen. Han var da ogsaa elsket af sine sorte Sog-
nebørn, og den Tryghed og Tillid, hvormed han færdedes
iblandt dem, faar man et levende Indtryk af gennem en
Beretning, som han kun en Maaned før sin Død sendte

til et tysk Missionstidsskrift. Det hedder heri: »Missionærerne
er fuldstændig sikre blandt disse Folk. — — Svasierne
har Retsfølelse, det maa man lade dem. Vor Hytte staar
aaben Dag og Nat, men ingen forulemper os.« — Kun en
Maaned efter skulde hans Tillid paa en forfærdelig Maade
blive skuffet.

Den 15. Oktober kørte han med Muldyrsvogn alene
ud til en af sine Missionsstationer, St. Josef. Undervejs
kom han til en Krambod, hvor han købte sig en Kappe.
Ved denne Lejlighed havde en pengegridsk Kaffer lagt
Mærke til, at P. Mayr havde Penge hos sig — disse skulde
han bruge til at betale de indfødte, der gerne vilde afsætte
Høns, Majs o. lign. til Missionsstationen. Næppe havde
han forladt Boden, før Morderen sneg sig bag paa ham,

slog ham til Jorden og frarøvede ham alt, hvad der blot havde Værdi.

Ud paa Eftermiddagen kom Muldyret alene tilbage, og man formodede straks en Ulykke, saa meget mere som Vognen var bestænket med Blod. Svasiernes sorte Dronning gav straks Ordre til almindelig Eftersøgning, og man fandt da Missionæren liggende ved Vejkanten med et gabende Saar i Hovedet. Kort efter blev Morderen indfanget af det indfødte Politi. — Efterretningen om P. Mayrs Død vakte stor Sorg hos de indfødte; de var af Naturen godmodige og fredelige Folk, og det var første Gang, en Europæer var blevet myrdet i deres Land.

P. Mayrs Død var et Tab — saadan synes det. Men utvivlsomt rummede hans Død en usynlig, men ikke derfor mindre reel Værdi, som opvejede Tabet. I alt Fald vækker det alle Haande Tanker, naar man blandt de allersidste Missionsefterretninger læser: »Den Ugerning, som Kafferne Mfana begik ved at myrde den ansete og elskede P. Franz Mayr, er bleven til Frelse for Morderen selv. Efter at være bleven dømt til Døden maatte han vente endnu 6 Uger inden Dommens Fuldbyrdelse. Denne Tid brugte Sevitermissionær P. Gratl til at forberede Forbryderen til Døden. Det var i Begyndelsen et haardt Arbejde, men tilsidst overgav han sig. Den 11. April 1915 modtog han Daaben; den følgende Dag led han Døden ved Hængning.« — Martyrernes Blod er de Kristnes Sæd!

P. Johan Theodor Monbeig stammede fra Syd-Frankrig og blev, kun 24 Aar gammel, som »Parisermissionær« sendt ud til maaske den farligste af alle Poster: Tibet. Mangfoldige er de blodige Ofre, som denne Mission har krævet. P. Monbeig har blot føjet et Navn til den lange Liste i »Den gyldne Dødebog«, som opbevares i Parisermissionærernes Seminarium.

Det var i Juni Maaned i Fjor, at Monbeig var paa Rejse til en af sine fjernere Stationer, Litang. Han kendte Landets Usikkerhed og skulde passere meget øde Steder, men han havde en Eskorte af to Tjenere, fire Soldater og syv Kinesere til Værn mod omstrejfende Ugerningsmænd. Et Overfald af den Art, han blev Genstand for, havde han næppe ventet.

I en meget ensom Egn, Fou-pi-keu, blev han pludselig omringet af 200—300 tibetanske Ryttere. Hans Hest faldt straks under ham, ramt af en Kugle. En af Tjenerne, Tendpu, hjalp ham op og gav ham sin egen Hest, men et Skud strakte øjeblikkelig den brave Tibetaner til Jorden. Kun faa Minutter efter var den lille Flok dels skudt ned, dels nedsablet og stenet. Kun en Kineser slap derfra

med afhugget Haand paa en hurtig Hest og bragte Efterretning om Overfaldet til Mandarinen i Sitang. Denne telegraferede straks til den katholske Mission, at en fremmed var fundet myrdet i hans Distrikt.

Den Apostoliske Vikar over Tibet, Biskop Giraudeau, lod straks Liget hente til Batang, hvor det hurtigt blev genkendt. Det var forfærdelig mishandlet. Der taltes fjorten store Saar, Fingrene var afrevet og Underansigtet fuldstændig knust.

Motivet til denne Udaad kan dels søges i Tibetanernes Had til de fremmede, dels i religiøs Fanatisme, som altid ophidses af de omstrejfende buddhistiske Lamaer, der med glødende Had efterstræber de kristne Missionærer. Ikke destomindre vender mange sig til Kristendommen, og ikke mindst Forfølgelsen i Boxertiden omkring Aar 1900 viste, at ogsaa de kristne Tibetanere forstod at dø for deres Tro. Gennem P. Monbeigs Død er sikkert rige aandelige Værdier tilflydt den tibetanske Mission.

H. U. R.

Nye Bøger.

Dr. Paul Wilhelm von Keppler: Leidensschule. (Herder. Freiburg im Breisgau. 156 S. M. 1,50. Geb. M. 2,40.)

Biskop Keppler vil være mange Danske bekendt, bl. a. ved den smukke Bog *Mehr Freude*, han for et Par Aar siden udgav, og som i noget lemlæstet Skikkelse blev gengivet paa Dansk af Provst Fenger. Der er visse Bøger, det er ikke let at anmelde, fordi det er vanskeligt, ja næsten umuligt at bedømme dem, forinden man praktisk har prøvet deres Værdi. Dertil hører først og fremmest Skolebøger. Om en Skolebog er praktisk anvendelig, kan ikke en Gennemlæsning sige en; først naar man har undervist efter den et Aar eller to, kan man fælde en begrundet Dom. Paa noget lignende Maade gaar det med en Bog som denne, der vil tjene bedrøvede, ulykkelige og syge til Trøst og Opmuntring i deres Hjem søgelser — man kan ikke sige, om den egner sig dertil, førend der foreligger en større Række Udsagn og Vidnesbyrd fra en hel Del af deres Side, som den er bestemt for, og som er de eneste kompetente Dommere. Derimod tør man nok paastaa, hvad her ogsaa skal siges, at den synes at egne sig godt til det ophøjede Formaal, den tilbyder sin Hjælp til.

Bogens Anlæg er ret uvant, men Resultat af modne Overvejelser, siger den højærværdige Forfatter i sit Forord. Han har skyet lange Udviklinger, der ellers vel kan være

paa deres Plads, men som dog her synes upraktiske. Den lidende har ikke Taalmodighed tilovers til lange Udviklinger. Lægemidler uddeler man og indtager man i smaa Doser. Derfor bestaar hele Bogen af lutter korte Afsnit, Antydninger, Opmuntringer, Tankekorn, 330 i Tallet. Men den, der læser med Eftertanke, vil dog finde, at en indre Sammenhæng ikke mangler, selv om man kan slaa op hvor-somhelst i Bogen og tage et lille Ord frem til Trøst, Opmuntring og Fred.

Et Par Prøver af de smaa Afsnit kan give et Indtryk af, hvad Bogen byder paa. Saaledes lyder Nr. 125: »Lidelse og Død er Følger af Synden og som denne noget, der ikke skulde være. De er ikke skabt og foraarsaget af Gud og har ingen Plads i Guds oprindelige Skabelsesplan. De har deres Oprindelse i Skabningens frie Vilje. Ved Misbrug af denne Vilje kom Synden ind i Verden og gennem Synden Lidelser og Død.« Og det næste Nummer lyder: »Lidelserne er altsaa ikke Mangler eller Svagheder eller Huller i Forsynets Plan eller Husholdning. Gud tillader dem, som han tillader det onde. Han har ikke foraarsaget dem, men han lader dem tjene hans Hensigter. Han vil ikke Lidelserne som Maal, men som Midler til at straffe og sone det onde og redde og forløse Menneskene.«

Et lille Kapitel handler om Krigens Nød og Krigens Lærdomme. Forfatteren skriver her roligt og behersket, men dog saaledes, at kun tyske Kristne vil kunne føle fuld Opbyggelse deraf. En Udtalelse som følgende er sikkert oprigtigt ment, men vil mødes med Modsigelse af mange, og fra modsat Side vil man sige noget ganske andet: »Hil dig, mit Fædreland! I al din Nød bliver det dig din søde Trøst og dit skønneste Ry — et Ry, større endnu end dine Sejres — at du ærligt og redeligt har gjort og forsøgt alt for at bevare Freden for Menneskeheden, at du først har grebet til Sværdet, da din Ære og Eksistens forlangte det.«

I Tyskland vil Biskop Keplers Bog sikkert faa en stor og, saa vidt det paa Forhaand kan skønnes, vel fortjent Udbredelse. I denne Tid, hvor de nationale Strenge alle Vegne er saa spændte, at de er lige ved at springe, ja mange Steder springer, vil den vel næppe finde mange Læsere udenfor Tyskland; men naar Europa en Gang kommer til sig selv igen efter Krigens Rasen, vil den maaske ogsaa i andre Lande finde Læsere, der med Taknemlighed tager imod den Trøst, den højt begavede Forfatter tilbyder dem.

N. H.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I sit Foredrag i Tirsdags paa Katholsk Højskole begyndte Baronesse Rosenørn-Lehn med at gøre opmærksom paa, at Dagen, den 7. Marts, St. Thomas af Aquinos Fest, var en Mindedag for Katholsk Højskole, for saa vidt som den hellige Thomas var Værnehelgen for alle Universiteter, Højskoler og Skoler i hele Verden. Som en Indledning fortalte Baronessen nu i korte Træk den hellige Thomas's Liv, hvorpaa hun nævnede de tre store Mænd, der i forrige Aarhundredes Begyndelse bragte Korset til Ære igen i Frankrig, nemlig Lamennais, der senere faldt fra Kirken, Montalembert og den mest berømte af dem alle tre, Lacordaire. Det interessante og inderlige Foredrag paahørtes med stor Opmærksomhed af Tilhørerne.

Ordrup. Den aarlige Fastelavnsforestilling paa St. Andreas Kollegium havde som sædvanlig samlet fuldt Hus baade Søndag og Mandag Aften. Det stærkt patriotisk farvede Stykke, som var overordentlig smukt og stilfuldt sat i Scene, blev spillet fortrinligt og gjorde stor og velfortjent Lykke. Da Tæppet efter Afslutningen under almindelig Applaudering atter blev trukket op, udbragte Stykkets Hovedperson ikke, som før, et Leve for Frederik IV., men for Christian X., hvilket blev besvaret med Begejstring af de tilstedeværende, som istemte første Vers af »Der er et yndigt Land«. Koret og de to Orkestre spillede og sang smukt før og mellem Akterne. Da Stykket var skrevet af Overlærer Steenblock fra Frederiksborg lærde Skole (han blev senere Professor i Historie ved Christiania Universitet), havde der indfundet sig en lille Deputation fra nævnte Skole: Overlærer Godskesen og tre Elever af III. Gymnasieklasse. — Generalprøven overværedes af de mange Soldater, der nu paa andet Aar er indkvarterede paa Kollegiet.

— Efternævnte lille Hilsen vil flere end de, til hvem den først og fremmest er stilet, med Glæde læse. — Til alle mine Sognebørn samt til alle, som har villet glæde mig under min Sygdom og især paa min Navnedag ved deres kærlige Deltagelse og gode Ønsker om en snarlig Helbredelse, bringes herved min hjerteligste Tak; mest gælder denne Tak alle de fromme Bønner og hellige Kommunioner, som er bleven opofret for mig. Det har, takket være Guds gode Forsyn, ikke været forgæves.

Den 6. Marts 1916.

Fr. Evers, Sognepræst.

Helsingør. Kun hvert fjerde Aar kan vi, som bekendt, skrive den 29. Februar, og i Aar har vi et saadant fjerde Aar. For de franske St. Vincentssøstre er denne Dag en Mærkedag;

det var nemlig den 29. Februar 1904, at de første Gang kom til Helsingør, hvor de altsaa i Dag har boet uafbrudt i 12 Aar. Nu færdes de paa Byens Gader og mellem Byens Befolkning som ganske hørende Byen til, alle kender dem, og alle agter dem for deres gode Gerningers Skyld; men da de for 12 Aar siden kom hertil, var Forholdet noget anderledes. Søstrenes ejendommelige Klædedragt, deres Samliv i Villa »Roman« i Marienlyst Allé, som var den første Bolig, de lejede, pirrede Nysgerrigheden, som alt ikke tilvant gør det. Folk vendte sig om efter Søstrene, naar disse færdedes ude, og udenfor Villaens Havegårde stod Børn og andre og stirrede ind i Haven, naar Søstrene i Frikvarteret legede med den katholske Menighedsskoles Børn. Nu er det anderledes. Søstrene bor ikke længere til Leje, de har eget Hus i Nygade, og meget godt har de udrettet i denne By, hvor de slog sig ned. De har lært at tale vort Sprog. Men deres Liv er nu som da viet de syge og fattige. Deres Dagsgerning begynder nu som da Kl. 4 om Morgenen og slutter Kl. 9 om Aftenen. Og de siger nu, som den Gang de kom: *Nous sommes heureuses ici*, kun med den Forskel, at de nu kan sige det paa Dansk. Lykken beror ikke for dem paa de ydre Vilkaar. Deres Kærlighedsgerning her er jo hidtil for en stor Del støttet ved Midler fra Søstrenes Hjemland, Frankrig, men det siger sig selv, at derfra kan der under de nuværende Forhold intet tillflyde dem. Det vilde da heller ikke være saa helt urimeligt, om man her, hvor deres Virksomhed udøves, søgte at bøde paa dette Afsavn. Og Dagen i Dag turde da være en nærliggende Anledning.

(Efter Nordsjælland).

Nakskov. Kort før Jul er Franciskanerpater *Ægidius Smitz* bleven ansat som Sognepræst ved det katholske Kapel i denne By, hvor han forøvrigt allerede længe i Forvejen fra sin Bolig i Maribo havde besørget Præstetjenesten blandt de talrige Polakker. Der er nu saaledes tre katholske Centra med selvstændige Sognepræster paa Lolland-Falster: i Maribo, i Nykjøbing (Smmln. Ugebladet Nr. 4 i Aar) og her.

Aarhus. Menigheden her havde i Aftes en af sine hyggelige »Familie-Aftener« — disse Aftener, der byder Menigheden en god, sund og fornøjelig Adspredelse. Programmet bød denne Gang paa firestemmig Sang, munter Komedie og — fortrinlig Kaffe. Intet skal fremhæves, men det hele betegnes med eet Ord som udmærket! Andre Provinsmenigheder kan lære meget af Aarhus »Familie-Aftener«. Og denne lille Efterretning skal slutte med en oprigtig Tak til samtlige agerende fra en af de glade Tilhørere.

England. Medens katolske Soldater kæmper tappert ved deres protestantiske Landsmænds Side, fortsætter den berygtede londonske Købmand J. A. Kensit og hans Venner deres modbydelige Tilsmudsningsarbejde af den katolske Kirke. Det er tvivlsomt, om der i noget andet Land i Verden findes Mennesker, der under Forhold som de nuværende kunde vise en saadan Opførsel. Men der er jo heller ikke noget Land, hvor Hadet til den katolske Kirke har været saa kogende som i England, og vore Dages Kensititer er ægte Arvtagere af de gamle, men nu ikke synderlig populære Tyranner. I et af Lysbilleder illustreret Foredrag i Plymouth udviklede Kensit for nylig, at »romerske Intriger i England og Tyskland havde haft til Maal at bringe disse to protestantiske Magter i Strid til deres gensidige Ødelæggelse.« En anden Foredragsholder sagde ved samme Lejlighed, »at Roms Kirke var en langt større Fjende for dette Land, end Tyskland nogen Sinde kunde blive. Sænkningen af Lusitania var ingen Ting i Sammenligning med, hvad Rom vilde gøre.«

— Den britiske Soldat af Gennemsnitstypen har ikke nogen bestemt religiøs Opfattelse. Han ved ganske ubestemt, at han er Protestant, men han ved ikke noget egentlig om, hvad Protestantisme er, ud over, at det ikke er Katholicisme. Det er meget interessant at lægge Mærke til en engelsk Soldats Forfjamskelse, naar han for første Gang kommer til en belgisk eller fransk Landsby. Han er ikke vant til at se Billeder eller Kors paa alfar Vej; de synes ham at spille en ganske unaturlig Rolle paa Gaderne, men jeg har aldrig — siger en, som har været med — set nogen behandle dem med Uærbødighed, skønt skønt han jo alle Vegne er omgivet af »Papisteri«. Een Ting har dog forbavset mig. Man har spurgt mig adskillige Gange: »Hvad Nytte har I Katholikker af at gaa i de belgiske Kirker, da I jo dog ikke forstaar Sproget?« Da jeg svarede vedkommende, at Gudstjenesten i Belgien var den samme som i London, i Kina, i New York, i New Zealand o. s. v., syntes han knap at ville tro mig; men han lærte dog snart, at den anglikanske Kirke trods alle Krav i modsat Retning kun er en lokal Kirke for et enkelt Folk.

Rom. Seminar- og Universitetskongregationen holdt forleden sit første større Møde i Vatikanets Kongregationssal. Mødet, der varede næsten tre Timer overværedes foruden af Kardinal Bisleti, Kongregationens Præfekt, ogsaa af Kardinalerne Vanutelli, de Lai, Mercier, Gasparri, Pompili, Billot og Lega. Kardinal Mercier holdt et Foredrag, i hvilket han gav en Oversigt over de Resultater, han var kommen til gennem sine Overvejelser af Spørgsmaalet om Seminar- og Universitetsstudier.

— Det socialistiske Organ, Bladet *Avanti* (Fremad), anerkender i en ret interessant Artikel, at Initiativet til Fjendtlighedernes Ophør kun kan udgaa fra Paven, der har holdt sig »virkeligt og paalideligt neutral«. Artiklen slaar ligeledes fast, at al Krig i forbavsende Grad tjener til at faa Religiositeten til at blomstre. Netop derfor, mener Bladet, har Pavens Ord stor Indflydelse og Magt. »Man maa ikke glemme, at den katholske Kirke forgrener sig ind i enhver af de krigsførende Stater, omend den katholske Religion ikke er den overvejende i dem alle. Og endelig er det klart, at Paven, tilrods for alle de Hensyn, den italienske Stat viser ham, i fuld Oprigtighed maa ønske Fred. Af alle disse Grunde synes det, at Paven af alle Magthavere er den, der er selvskreven til midt i den Blodstrøm, der oversvømmer Europa, at hæve Oliekvisten.«

— I Rituskongregationen forhandles der for Tiden om flere interessante Kanonisationer. Den 20. Juni vil Kongregationen saaledes holde Møde til Undersøgelse af flere Mirakler, der er tillagt den salige Jeanne d'Arcs Formidling, og kommer der ingen uforudsete Hindringer, vil Jeanne d'Arc vistnok blive erklæret for Helgeninde i Løbet af Aaret 1917. Ligeledes er Undersøgelsen af Ærkebiskop af Armagh, Oliver Plunkets Martyrium († 1681) og Mirakler vidt fremskreden, og han vil vistnok blive erklæret »salig« til næste Aar.

Italien. Kardinalstatssekretær Gasparri har tilstillet Ærkebispem af Ravenna et Brev i Anledning af, at denne paa kristne historiske Minder saa rige By nu ogsaa er bleven gjort til Genstand for Bombardement. Det hedder i Skrivelsen: »Dette nye Strejftog har ikke bløt bragt Sorg i et vist Antal Familier og i hele Byen, men det har voldet den Hellige Faders Hjerter bitter Smerte. Han føler dybt for de uskyldige Ofre, og samtidig ængstes han over den Skade, der øves paa fremragende Mindesmærker, og de Farer, der truer dem. Som denaarvaagne Vogter for Religionens Interesser har Hans Hellighed ikke undladt ufortøvet at gentage sine Henstillinger til den østrigsk-ungarske Regering, paa det at denne Krig maatte føres i Overensstemmelse med de vedtagne Grundsætninger, ifølge hvilke aabne, forsvarsløse Byer skal respekteres, og ifølge hvilke Mindesmærker og Kirker, der udgør saadanne Byers dyrebare Skatte, skal spares for enhver Slags Ødelæggelse. Den Hellige Fader havde ønsket mere endnu, han havde i Virkeligheden ønsket, at deri den italiensk-østrigsk Krig overhovedet gaves Afkald paa Bombekastning fra Luftskebe, og har det ikke været ham muligt at iværksætte denne ædle Tanke, saa kan jeg forsikre Dem om, at det ikke skyldes Mangel paa varm Interesse hos ham, der er de troendes fælles

Fader, men det skyldes Grunde, som jeg ved første Lejlighed vil kunne forklare Dem mundtlig.« Brevet slutter med Hans Helligheds deltagende Hilsener til Ofrenes Familier og Forsikringen om hans Forbønner for de forulykkes Sjæle.

Det kan maaske have sin Interesse at tilføje et Par Ord om Byen Ravenna, der næppe er saa vel kendt af Italiensrejsende som de Byer, der ligger mere, om man saa maa sige, paa alfar Vej. Ravenna, der ifølge Strabo skal være anlagt over seks Hundrede Aar før Rom, laa i Oldtiden ligesom nu Venezia paa en Gruppe Smaaøer; men efterhaanden, som Adriaterhavet trak sig tilbage, forandrede Forholdene, og Byen ligger nu ca. 10 Kilometer inde i det flade Land. En mægtig Pinieskov (la Pineta), besunget af Dante og andre Digttere, strækker sig langs Havet i en Længde af næsten fyrretyve Kilometer. Ravenna blev i Begyndelsen af det 5te Aarhundrede det vestromerske Riges Kejserslad, da Honorius Augustus mente, at den bedre end Rom egnede sig til Forsvarscentrum imod Barbarerne. Herulerkongen Odoaker erobrede den trekvart Aarhundrede senere, og endelig indtoges den i 493 af Østgothernes Konge Theodorik, der ligesom Odoaker gjorde den til sin Hovedstad. De halvfjerdsindstyve Aar, der nu fulgte, inden den faldt i Grækernes Hænder, var Ravennas Blomstringstid. Fra den Periode stammer de bedste af dens mange ejendommelige Mindesmærker: Kirkerne St. Vitale, St. Apollinare Nuovo (bygget af Arianerne) og St. Apollinare in Classe (Classis var en allerede i det 8de Aarhundrede tilintetgjort Bydel af Ravenna). Desuden maa nævnes Domkirkens Baptisterium og Kejsersinde Galla Placidias Mausoleum (Kirken *San Nazaro e Celso*). Alle disse Bygninger rummer, foruden sjældne Skatte af Søjler og Sarkofager fra den oldkristne Tid, nogle af de mest pragtfulde og kunstnerisk skønne Mosaiker, der findes i Verden. Selve deres Bygningskunst er saa ren og ædel, som man kun faa Steder finder den.

Australien. Fiji-Øerne — en større Øgruppe paa 250 Øer — er en engelsk Koloni, hvor Kristendommen har gjort store Fremskridt. Af de 125.000 Indbyggere er 75.000 Fijianere, 45.000 Hinduer og henad 5000 Englændere. Maristerne har drevet Mission paa Øerne og besidder nu 28 Missionsstationer med 12.000 Katholikker. 60 Søstre af Marias 3die Orden, understøttede af 50 indfødte Søstre, udfører et stort Arbejde blandt Kvinderne. Ogsaa Kaldelser til Præstestanden har der været iblandt dem. Det er et stort Fremskridt blandt et Folk, som for ikke mange Aar siden var Menneskeædere.

Brevkasse.

Hr. Redaktør N. Hansen.

Herved tillader jeg mig at forespørge, om Polakkerne kan blive Medlemmer af den katolske Syge- og Begravelseskasse? Hvilke er dens Betingelser, og hvilke er dens Fordele?

Ærbødigst P. A. Smitz, Præst.

Da jeg ikke selv kan besvare Spørgsmaalet, lader jeg det

herved offentlig gaa videre. Besvarelsen vil maaske have Interesse flere Steder.

Ærbødigst N. H.

Til to Indsendere. — Fra to Sider har jeg faaet tilsendt et Eksemplar af *Frederiksborg Amtstidende* af 19. Februar, hvori en »Cand.« Hellaars (jeg gad nok vide, hvad han er »Kandidat« i) offentliggør et rædselsfuldt Foredrag om »den store Antikrist«. Det hedder heri:

»Den store Antikrist er Pavedømmet, om hvilket Luther har sagt: Pavestolen er den sande og skinbarlige Ærke-Antikrists Stol; saavel Daniels som Johannes's Profetier passer herpaa. Pavedømmet har ført bespottelig Tale mod Gud.

Johannes ser i sit Syn det store Dyr med de syv Hoveder, og det ene af disse bliver saaret til Døden, men Saaret læges. Det store Dyr er Romerriget med de syv Regeringsformer, Konger, Konsuler, Decemvire, Diktatorer, Triumvire, Kejsere og — Paver, og saa siger han, at der blev givet det Magt i 42 Maaned. — Daniel har sagt om den samme Magt, at den skulde virke i 3½ Aar — begge Dele er 1260 profetiske Dage, det vil sige Aar, og Pavedømmet begyndte 538, og det var i 1798, at General Berthier tilintetgjorde Pavens verdslige Magt — dette er et Tidsrum paa 1260 Aar —, det var altsaa i 1798, at Hovedet blev saaret til Døden, men Saaret læges, thi Paven har endnu stor Magt i mange Lande.

Daniel har sagt om Pavemagten, at den skal tale Ord mod den højeste og forandre Tider og Lov. Her er Tale om Guds Lov, og Guds Lov er forandret af Paven, idet det andet af de ti Bud er udeladt i den Katekismus, som Katholikerne affattede og Protestanterne tog i Arv efter dem, og det fjerde Bud som lød: »Kom Sabbatens Dag i Hu, at du holder den hellig. Seks Dage skal du arbejde og gøre din Gerning, men den syvende er Sabbat for Herren din Gud«, er blevet til det tredje Bud: »Kom Hviledagen i Hu, at du holder den hellig.« Det er Katholikerne, der har gjort Søndagen til Hviledag. Afdøde Biskop Rørdam har herom sagt: Naar og hvor det er blevet Skik at helligholde den første Dag i Ugen, fortæller Ny Testamente intet om.«

— Kære Indsendere, lad ikke dette gyselige Vaas gøre noget Indtryk paa Dem. Man behøver ikke engang at have bestaaet Præliminæreksamen for at kunne se, hvor meningsløst det hele er, ogsaa hvad det rent historiske angaar. Forfatteren er tydeligt nok Adventist, en ret udbredt Sekt, hvis eneste fornuftige Punkt er Hadet til den katholske Kirke; thi i denne findes det sikreste Bolværk mod alle Sekter og Vildfarelser. — En Skandale er det, at *Frederiksborg Amtstidende* vil tilsmudse sine Spalter med slikt ondskafuldt Vrøvl; det er dog at trække for store Veksler paa sine Læseses Uvidenhed. Det siges i Bladet, at Redaktøren er stærkt optaget af Møder i denne Tid; det forklarer maaske, at »Kandidaten« har faaet Lov at tumle sig, som han har.

Niels Hansen.

Tak.

Undertegnede har med Tak modtaget det smukke Udbytte af Birgittaforeningens Aftenunderholdning i Søndags — 170 Kroner — som et kærkomment Bidrag til den danske katholske Kirkesag.

København, $\frac{1}{3}$ 1916.

Det Apostoliske Vikariat.

Ansgarius-Bonifacius Samlerforeningen

modtager med Tak: *Frimærker* — *gl. Mønter* — *Sølvpapir* (Staniol) — *Gummi* (Galocher, Vand- og Gasslanger, Cykle- og Barnevognsringe, Gummibold) — *uldne, strikkede Klude* — *Metaller* (Guld, Sølv, Platin, Kobber, Messing, Bly, Zink, Tin, *Flaskekapsler*, dog ikke Jern, Staal og Blik) — *Cigarkasser* (indenlandske).

Indleveringssteder: Købmagergade 48, Mezz. (Johs. Hoffmann & Son) — Viborggade 81, St. (Fru Jensen) — Bangertsgade 7 B (Hansen) — Stenosgade 4 (Portneren) — Boyesgade 8 (Portneren ved Rosenkranskirken) — Hans Bogbinders Allé 2 (Præsteboligen) — Lejfsgade 11 (Gravgaard) — St. Andreas Kollegiet, Ordrup.

Unio. *Juventusaften* Fredag den 10. Marts Kl. 8 i Søvavillonen. Foredrag af Hr. stud. polyt. G. Wissum: »Om Udvinding og Tilvirkning af Jern og Staal«. Enhver ung Mand under 30 Aar indbydes.

Fredag d. 17. Marts *almindeligt Møde* i Frederiksberg Allé 11.

Assumptionskapellet (Amalievej 14). Fredag 17. Marts Kl. 8 Messe for den nordiske Bønneforenings Anliggender, Kl. 4 $\frac{1}{2}$ fransk Prædiken og Kl. 5 sakramental Velsignelse.

St. Knuds Kapel.

Mariabørnskongregationen af den ubesmittede Undfangelse holder offentligt Møde Onsdag d. 15. Marts Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften og Fælleskommunion Søndag den 19. Kl. 7 Morgen.

Maria-Kongregationen for Ynglinge holder *Fælleskommunion* Søndag d. 12. Marts Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjertes Kirke.

Elisabethforeningens Basar.

Søndag den 16. og Mandag den 17. April holder Elisabethforeningen for forældrelose og forsømte Børn sin aarlige Basar Bredgade 69, Stuen o. G. Alle i Menigheden, der har Interesse for disse Børn, bedes om at betænke vor Basar med Gaver, for at denne Basar maa blive lige saa indbringende som de tidligere. Basaren er jo Foreningens største Indtægtskilde og derfor Aarets Begivenhed for Foreningen. Gaver modtages med Tak af Hr. Pastor Braun, Bredgade 64, Fru Osterhammel, N. Farimagsgade 15, Frk. Tetzlaff, Ved Stranden 10 og Frøknerne Stratbøcker, Jægersborg Allé 19, Charlottenlund.

St. Josefs Gilde. Alm. Møde afholdes Mandag d. 13. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften i Lokalet Bredgade 67.

Rosenkranskirken. I Fastetiden bliver der hver Søndag Efterm. Kl. 5 Fasteprediken.

St. Franciskus' III Orden har Møde Fredag d. 17. Marts Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel.

Elisabeth Schous og **Johanne Stockmarrs** Privat-Concert, som var fastsat til Torsdag d. 9. Marts, er paa Grund af Sygdom udsat til **Mandag d. 20. Marts Kl. 8 $\frac{1}{2}$** . De købte Billetter (With **Hansens Musikforlag**, Gothersgade 11) er gyldige.

Kirkelig Kalender.

12. Marts. 1. Søndag i Fasten.	19. Marts. 2. Søndag i Fasten.
13. — M. Ferialdag.	20. — M. Josefs Ihukommelse.
14. — Ti. Ferialdag.	21. — Ti. Benedikt, Abbed.
15. — O. Ferialdag.	22. — O. Ferialdag.
16. — To. Ferialdag.	23. — To. Catharina af Vadstena, Jomfru.
17. — F. Patricius, Biskop og Bekender.	24. — F. Ferialdag.
18. — L. Cyrillus af Jerusalem, Bisk. og Kirkelæ.	25. — L. Marias Bebudelse.

Meddelelse om Gudstjenesten i København fandtes sidst i Nr. 2.

Conventus pastoralis missionariorum insulæ Selandiæ erit die 13. Martii hora et loco consuetis.

Den katolske Højskole.

Tirsdag den 14. Marts Kl. 8 Aften.

P. Günther: Billeder af Kirkens Historie XVII: Østroms sidste Kirkelærer.
(Nr. 94 og 105 synges).

St. Knuds Skoles Festsal, Stenosgade 4, B. **Adgang 10 Øre.**

Korsvejsandagt. Fredag Aften: St. Ansgars K. Kl. 8, Rosenkransk. Kl. 7¹/₂, St. Annæ K. Kl. 8, St. Andreas K. Kl. 7¹/₄, St. Josefs K. Kl. 7¹/₂. Torsdag Aften: Jesu Hjertes K. Kl. 8¹/₄ (med Prædiken).

Vincentkonferensernes første Generalmøde

for i Aar finder Sted Søndag d. 12. Marts Kl. 11¹/₂ i Bredgade 67 o. G. Til Mødet indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer.

Ungdomsværnets Aarsmøde.

Søndag d. 19. Marts Kl. 8 afholder *Katolsk Ungdomsværn* sit Aarsmøde i Citys Lokaler, Citygade 23. Hr. Cand. mag. *Niels Hansen* taler. Efter Foredraget vil der blive aflagt Aarsberetning og givet Ungdomsværnets Medlemmer Lejlighed til at ytre sig. Til Mødet indbydes — foruden Ungdomsværnets Medlemmer — enhver, der har Interesse for Sagen, og af de unge især de, der har været indbudt til Ungdomsfesterne i 1910—1915. Talrigt Møde ventes. Sangbogen *Sursum corda* medbringes.

Bogudlaan (*gratis*).

Fra **St. Ansgars Folkebibliothek** Bredgade 67, 3. Sal o. G. Tirsdag, Torsdag og Lørdag fra Kl. 7—9 Aften; desuden efter Eftermiddagsgudstjenesten i St. Ansgars Kirke.

Fra **Bibliothekerne ved Rosenkranskirken, St. Annæ, St. Josefs og St. Andreas Kirkerne** hver Søndag efter Højmessens.

Fra **Mariahjemmet** (Vestervoldgade 115) Onsdag den 15. Marts Kl. 2¹/₂—3¹/₂. (Der findes hovedsagelig udenlandsk Litteratur.)

K.U.B. (Katolsk Underrætnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at få næjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som for trolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister *Matthæus Hansen*, Fredensvej 9, Charlottenlund.

Katolsk Bogsalg Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund, Tlf. Helrup 657 y. Traffes bedst 4—6.

Nr. 12.

Søndag den 19. Marts.

1916.

INDHOLD: Biskoppens Hyrdebrev. — Smaa Indledninger. — Et Brev fra Pave Benedikt til Generalvikaren i Rom, Kardinal Pompili. — En lille Overvejelse. — En Tilslutning. — Nye Bøger. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. Tyskland. Frankrig. Østerrig. Rom. Asien. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Biskoppeligt Hyrdebrev i Anledning af Fastetiden.

Johannes,

ved Guds Barmhertighed og den Apostoliske
Stols Naade

**Biskop af Anastasiopolis,
Hs. Helligheds Husprælat,**

Apostolisk Vikar for Danmark og Island,

til det højærværdige Præsteskab og det Apostoliske
Vikariats troende

Hilsen og Velsignelse i Herren!

Højtelskede i Herren!

Kirkeaaet er for os katholske Kristne som en kær og trofast Ven, der ledsager os igennem Aarets skiftende Festsdage og Festtider; alt, hvad vor hungrige og tørstige Sjæl trænger til paa sin møjsommelige Vandring til det himmelske Hjem, det faar den i rigeligt Maal igennem denne omsorgsfulde Vens Hænder — Belæring og Formaning, Trøst og Husvælelse. Jeg spørger eder: Hvor finder I gla-

dere Festdage eller alvorligere Uger, der opfordrer til hellig Samling, end netop i det katholske Kirkeaar? Se hen til den harmoniske og underfuldt ordnede Rækkefølge af Bodstider og kirkelige Mindedage og sig mig: Lærer de ikke de dybeste Sandheder, indeholder de ikke de virksomste Formaninger, der baade løfter og bevæger vore Sjæle?

Allerede Barnet i den spædeste Alder har en Anelse om og føler, hvad Jesusbarnet i Krybben paa den højhelige Julefest betyder — det er ikke uforstaaende ligeoverfor Kirkens dybe Sorg paa Langfredag og endnu mindre ligeoverfor den jublende Klang, med hvilken Paaskeklokkerne hilser Opstandelsens Morgen. Men langt dybere end i Barnedomsdagene erkender man i en modnere Alder Kirkeaarets Værd og erfarer den styrkende og støttende Kraft af dets Hemmeligheder. Naar vi føler Livsstormenes Piskeslag, naar Sorg og Kors kommer tilhobe, naar glade eller sorgfulde Begivenheder vekselvis griber Hjertet, da bliver vi vaer, at vi finder den bedste Støtte, den virksomste Trøst i de Lærdomme, i de Dogmer og Mysterier, som bliver fremstillet for os i Kirkeaarets Kredsløb. Just der, hvor haarde Skæbneslag rammer os, hvor uventede Hjem-søgelser forstyrrer vor Sjæls Ligevægt, lytter man gerne til Adventssalmerne, i hvilke Længslen efter Frelserens Komme finder et saa fuldtonende Udtryk; der lytter man med Grebethed til Englenes Glædesbudskab i den hellige Nat, og glad Haab drager atter ind i det bange Hjerte, naar Præst og Menighed Paaskemorgen istemmer det jublende »Alleluja, Kristus er opstanden«.

Det er den evig gamle og evig nye Skønhed, der skænker den vel ordnede og harmoniske Afveksling i de kirkelige Tider en saa forunderlig dragende Kraft. Først ved Livets Ende vil du, min Kristen, tilfulde erkende, hvor meget du skylder denne tro Ledsager, der, om du har villet, altid har staaet dig nær, altid har været redebon til at bringe dig himmelsk Trøst. Ja, naar man bliver gammel, hvor lytter man da ikke villig til Adventssalmen: »Send som Dug og Regn fra Himlen den retfærdige os ned.« Naar man har naaet Oldingalderen, hvor bevæget føler man sig da ikke, naar rene og glade Barnerøster synger: »Et

lille Barn saa engleskær blev født i Dag paa Jorden; hans Moder er en Jomfru kær — vor Frelser er han vorden! Naar det lakker mod Enden med Legemets Kraft og Styrke, hvor gribes vi da ikke tit ved Højtideligholdelsen af Alle Helgeners Fest eller af Alle Sjæles Dag — saa ganske anderledes end den Gang, vi med Ungdomsbegejstring kastede os ind i det bevægede Menneskeliv! Føler vi da ikke den hellige Alvor og hin glade Tillid, der saa underfuldt gemmes i Kirkeaarets Hemmeligheder!

Og spørger jeg da, min kære Kristen, hvoraf denne ejendommelige Kraft, denne baade husvalende og opdragende Indflydelse kommer, som Kirkeaarets Festdage yder os i saa stor en Fylde og tillige i en saa tiltalende Form, saa svareð jeg: Grunden dertil maa søges i, at *Jesu Kristi Liv og Gerning* ligesom *gennemleves* paany i Kirkeaaaret og paa en Maade *legemliggøres* deri. Hvad Kristi Fødsel og Liv, hvad hans Lære, hans Lidelse og Offerdød indeholder af Naade, alt dette rækker Kristi Brud, den katholske Kirke os ved Aar ud og Aar ind at gentage og forny de kirkelige Højtider og Festdage. Ved denne levende Ihukommelse af alle de store Hemmeligheder, der er knyttede til Betlehem og Nazareth, til Gethsemane og Golgatha, viser den katholske Kirke sig som Jesu Kristi Brud, som den til alle Tider bestaaende og verdensomfattende Kirke, der bliver synlig i Kirkeaarets Minde- og Helgenfestdage; den himmelske og den jordiske Kirke ser vi i Aarets Kredsløb paa de kirkelige Aarstider og i Særdeleshed paa den store Dobbeltfest for alle hellige og alle Sjæle ved tusinde stærke og hemmelighedsfulde Baand underfuldt forenet som een stor Menighed, som Gudslammets ene, hellige Brud.

Dette vil vi overveje, min Kristen, for at forstaa, hvilken Skat vi ejer i det katholske Kirkeaar; lydhøre vil vi være, naar vi Aar efter Aar af Kirken opfordres til at fejre Kirkeaarets Festdage. Men hvilken forskellig Klang end Indbydelsen kan have til forskellige Tider, saa indeholder den dog stedse den samme Formaning til alle. Hvad enten du følger Indbydelsen til at overvære den hellige Messe og Prædikenen om Søndagen, eller du forbereder dig til den første hellige Kommunion, eller du iler til den hel-

lige Messe i Julenatten eller paa Paaskemorgen, saa toner dog igennem alle disse Indbydelser stedse een og den samme Røst, nemlig Jesu Kristi, din Frelser, Røst: »Følg mig efter!«

»Følg mig efter« — saaledes talte allerede Barnet i Krybben ved at udstrække sine smaa Hænder til Hyrderne og til de vise, om end Munden endnu ikke evnede at tale. — »Jeg har givet eder et Eksempel, for at alle kan følge mig efter,« saaledes taler lydeligt til os vor Frelser, trediveaarige stille, skjulte og arbejdsomme Liv i den fattige Tømmermands Hus i Nazareth. — »Følg mig efter,« det er det overmaade enkle og dog saa mægtige Ord, der skulde sætte den hele Verden i Bevægelse, idet han ved dette kaldte fattige Fiskere til at blive Kirkens Hyrder. — Men allerinderligst og paa den mest indtrængende Maade udgaar dog denne Røst til os alle i den nu tilstundende Lidelsestid, den hellige Fastetid. Her træder Frelseren frem for enhver af os, bøjet under Korsets Vægt, bestænket med Blod ved Tornekransens Stik; og med det udsigelige Blik, der forklarer Offerlammets Kærlighedsglød, siger han til enhver kristelig Sjæl: »Vil nogen komme efter mig, da fornægte han sig selv og tage sit Kors og følge mig.« (Matth. 16, 24.) »Og hvo, som ikke bærer sit Kors og følger mig efter, han kan ikke være min Discipel.« (Luk. 14, 27.) »Han er mig ikke værd.« (Matth. 16, 37.)

Det, som altsaa i Fastetiden maa ligge os mest paa Hjerte, er at efterfølge den *korsfæstede* Frelser. Atter og atter peger Kirken hele den hellige Fastetid igennem hen til den *bedende* og *lidende* Frelser for at bevæge os til at træde i hans Fodspor og til at vandre Korsvejen med ham. Mon vi ikke gerne vil følge dette Kirkens Vink og med taknemmelig Kærlighed betragte det Billede, som vor hellige Moder, Kirken, fremstiller for os paa den første Fastesøndag?

Betragt da, hvorledes Gudmennesket ved Fastetidens Begyndelse fjerner sig fra alt menneskeligt Samkvem, op søger Ørkenens Ensomhed og afholder sig fra Spise og Drikke for desto fuldkomnere at kunne bede og tale med sin himmelske Fader. I denne sin Faste og Bøn i Ørkenen aabenbarer Jesus os et af de hemmelighedsfulde Træk,

der viser os den skarpe og skrigende Modsætning, der findes mellem Kristi og Verdens Aand.

I tredive Aar havde Herren levet i den fattige Bjergby Nazareth; stille Bøn og haardt Arbejde havde været hans daglige Beskæftigelse. Nu vil han tiltræde sit Læreembede. Og hvorledes forbereder han sig dertil? Ved et langt Ophold paa et afsondret Sted, i dyb Tavshed og Ensomhed; glemt af den hele Verden dvæler han i fyrretyve Dage og fyrretyve Nætter i den uhyggelige Ørken under Faste og Bøn.

Henvend dig, min Kristen, til din Herre og Mester og spørg ham, hvad der har bevæget ham til at vælge en saa paafaldende Vej, ja vi tør maaske sige en saa usædvanlig Adfærd. Frelseren vil svare dig: Jeg har givet dig et Eksempel, for at ogsaa du skal gøre, ligesom jeg har gjort. »Følg mig efter.« Lær du af ham at bede i den hellige Fastetid, at bede lige saa udholdende og inderligt, ligesaa forenet med Gud og i hellig Samling som din Frelser i Ørkenens Ensomhed.

Kristus er i lige Maade Bønnens Læremester og Lovgiver. Hans hele Liv fra Bethlehems Krybbe til det sidste Suk paa Korset, hans Arbejde og hans Lærevirksomhed, alle hans Ofre og Lidelser er saa at sige gennemvævede og besjælede af Bønnen.

Ved sin Indtrædelse i Verden had han til Faderen, som Apostelen Paulus skriver til Hebræerne (10,5): »Offer og Gaver vilde du ikke, men du har beredt mig et Legeme: se, jeg kommer for at gøre, o Gud, din Vilje.« I hans Barndoms- og Ungdomsalder var det stille Lønkammer i Nazareth Vidne til hans vedvarende inderlige Samkvem med hans himmelske Fader, og den fattige Hytte i Gallilæa blev det helligste Sted paa Jorden ved de fuldkomneste Bønofre, som nogensinde er bleven frembaaren af Menneskelæber og af Menneskehjertes.

Da Frelseren begyndte sin offentlige Lærevirksomhed, maatte han vel give Afkald paa det skjulte Bønnens Liv i Nazareth, men hans Hjertes Samling, hans Iver i Bønnen vedblev at give hans Liv det samme Præg som før. Bedende steg han ned i Jordanfloden, som Evangelisten Lukas beretter, dengang Johannes Døberen fremstillede ham for alt Folket som Gudslammet, som Slagtofet for Ver-

dens Synder. I Bøn dvælede han fyrretyve Dage i Ørkenen. Ved Faste og Bøn gaar han Fristeren i Møde og vinder den tredobbelte herlige Sejr over Helvedes Magt.

Og naar Herren fra denne Tid af utrættelig udøvede sin Frelsergerning ved at lære og formane, ved at helbrede de syge og omvende Syndere, saa gjorde denne offentlige Virksomhed ingenlunde Skaar i hans stadige Bøn, i hans uafbrudte Samkvem med den himmelske Fader. Før end han valgte de tolv Disciple, hvilke han kaldte Apostle, tilbragte han Natten paa Bjerget i Bøn til Gud. (Luc. 6,12). Intet, det være sig Arbejde og Udmattelse eller Sorg og Skuffelse, kunde afholde Jesus fra stadig at bede. Følte han sig om Aftenen træt efter Dagens besværlige Vandringer, var hans Stemmes Kraft udtømt ved de idelige Taler, som Folket saa begærligt lyttede til, havde han endelig velsignet Børnene, som i talrige Skarer ved deres Mødres Haand havde opsøgt ham, saa lod han sine Disciple fare, for at de kunde udhvile sig. Men om Frelseren siger Evangelisterne atter og atter: »Han gik ene op paa Bjerget for at bede. Og da det var blevet Aften, var han der alene — og han tilbragte Natten i Bøn til Gud.«

Saa jævne og dog saa uendelig dybe Ord! O, om jeg kunde føre eder alle i Aanden hen til eders Forbillede, til eders Mester og Frelser, saa at I kunde se ham histoppe paa Bjergets Top eller ved den dybe, vilde Bjergkløft, se, hvorledes han i den tavse Nat knæler paa den kolde Jord og beder! Men vi fattes Ord til at kunne skildre den Dybde og Styrke, den Ydmyghed og Inderlighed, som har baaret disse Bønner op til Gud; vi kan kun ane det, Ordene fattes os til at udtrykke det. Men Englenes Hærskarer og den himmelske Fader har været Vidne til hine aandelige Kampe, som Frelseren saa tit i natlige Bønner under Olietræernes søvlglinsende Løv har maattet gennemkæmpe, indtil atter Morgendæmringen kaldte ham til nyt Arbejde.

Jo mere Øjeblikket nærmede sig, da Frelseren skulde tømme Lidelsernes Kalk, desto varmere og inderligere blev ogsaa hans Bønner. Aldrig har hans Bønner været saa trøstefulde og vidnet om en saa overstrømmende Kærlighed til sine som dengang, da hans ypperstepræstelige

Bøn Aftenen før hans Lidelse steg fra Nadversalen op til den Eviges Trone. Det er Ord, saa fulde af Kærlighed og Fred, at de er værdige til at danne en Ramme om vor Tros største Skat og om den guddommelige Forbarmelses største Hemmelighed, Indstiftelsen af Alterets helligste Sakramente.

Til denne Ypperstepræstens Bøn sluttede sig Bønnen i Oliehaven som et Raab til Himlen, fuldt af Klage og Hjerteangst. Det er Gudslammets, Slagtofreds Bøn; Jesus vaander sig som en Orm under Dødsangstens Kval, men underkaster sig med Heltemod og frivillig Faderens Vilje: »Fader, ikke min Vilje, men din Vilje ske!«

Men Kronen paa alle den lidende Frelseres Bønner er hans Bedebøn paa Korset. Lyt, min Kristen, med Andagt, med Beundring til dette mest brændende Kærlighedsraab, som nogensinde er bleven opsendt til Himlen: »Fader, tilgiv dem, thi de ved ikke, hvad de gør.« Saaledes beder den døende Frelser for sine Bødler — saaledes beder han ogsaa for dig, for enhver syndig, forvildet Sjæl.

Kristi Bøn er til alle Tider vort Forbillede; han byder os ved Ord og Eksempel at efterfølge ham paa Bønnens Vej. »Vaager og beder til enhver Tid« — og han lærer os den rette Maade at bede paa; til sine Disciple sagde han: »Saaledes skal I bede.«

Efter Kristi Eksempel bør vi derfor fremfor alt forrette vore daglige Bønner godt og regelmæssigt. Forsømmer du din Morgenbøn, saa giver du ligefrem Afkald paa Himmels Velsignelse. Afslutter du Dagen uden Aftenbøn, saa fjerner du dig fra din Frelser, som for din Skyld gennemvaagede hele Nætter i Bøn og endnu den Dag i Dag lever et underfuldt Bønnens Liv ved Guds Trone og paa vore Altre, i Tabernaklets Stilhed. — Du skal bede, min Kristen, ved enhver hellig Messe, saaledes som vor Ypperstepræst har gjort det ved den sidste Nadver; ved Alterets Fod, hvor Kristi Offerdød hemmelighedsfuldt fornyes, skal enhver Kristen daglig eller dog i det mindste paa Søn- og Festdagene forene sin Bøn og sit Offer med Jesu Kristi Offer og ypperstepræstelige Bøn. Tilraaber ikke den h. Apostel Petrus i sit 1. Brev 2, 9 alle Kristne: »I er en udvalgt Slægt, et kongeligt Præstedømme!« og siger ikke den

samme Apostel: »Vorder og selv som levende Stene, et helligt Præstedømme, som frembærer aandelige Ofre, der er Gud velbehagelige ved Kristus Jesus.« (2,5.) Med sandt præsteligt Sindelag skal enhver Kristen nedlægge sit Hjertes dybeste Længsler, alle sine Lidelser og daglige Ofre paa Alteret og forene dem med den nye Pagts ublodige Offer, for at de maa blive antændt af Jesu Offerkærligheds Ild.

Paa denne Maade kan vi blive den bedende Frelseres Disciple, saaledes kan vi daglig efterligne Jesu Liv i Bønnen. Derved neddrager vi Bønnens Velsignelse over os selv og over vore Arbejder, over vore Brødre og paa-rørende, ja over hele Kirken. Thi Kirkens og alle dens Medlemmers Anliggender skal vi efter Jesu Eksempel omfatte i Bønnen med et højmodigt Hjerte og et vidtskuende Blik, idet vi beder og ofrer for de retfærdige og for de vildfarende, for de lidende og for de fristede, for Kirkens og for Fædrelandets Anliggender.

Men der er dog især en Time, i hvilken vi mere end ellers har Bønnens Kraft behov; det er Prøvelsens og Fristelsens Stund. »Simon, Simon!« saaledes advarede og formanede Jesus Petrus, »se, Satan har begæret at sigte eder som Hvede, men jeg har bedet for dig.« (Luc. 22,31.) «Vaager med mig!» »Vaager og beder, at I ikke skal falde i Fristelse.« — Saaledes formaner Frelseren, og samtidig henviser han til sit eget Eksempel for at lære os, hvorledes vi skal bede i Prøvelsens Stund. Saa kom da, alle I, som selv har erfaret, hvor pinagtige Fristelserne kan være, og hvor de kan ængste eders Sjæle. Gaa til Oliebjerget, kom og se, hvorledes eders Mester beder i Fristelsens Stund. Er du endnu en troende Kristen, har du endnu et medfølende Hjerte, saa vil du gribes og rystes ved Synet af din tilsyneladende af Gud og Mennesker forladte Frelser. Se, hvorledes han tynges, ja kues af den Byrde, som Alverdens Synder lægger paa hans Skuldre; hvorledes Angsten for Korsets Pinsler gennemryster ham, hvorledes han vaander sig i unævelig Dødsangst, saa at hans blodige Sved i store Draaber væder Jorden! Frelseren bad, han bad indtrængende og tillidsfuldt — han bad saa længe, indtil den skrækkeligste af alle Sjælekampe var udstridt, indtil en Engel nedsteg og styrkede ham.

Men hans Disciple, disse udvalgte, der saa tit havde lyttet til deres Mesters Undervisning om Bønnen, hvad gjorde de? — De sov. — Og Jesus tiltaler dem med den blide Klage: »Saa har I da ikke kunnet vaage en Time med mig!« (Matth. 26,40). Glem aldrig, min kære Kristen, den Formaning, som Frelseren retter til sine Disciple. Skælvende, dødbleg, næsten ukendelig ved Dødsangstens blodige Sved beder og besværges han dem: »Vaager og beder, for at I ikke skal falde i Fristelse.« — Ogsaa du, min Kristen, kender vist til Prøvelsens tunge Timer, ogsaa du har vist sukket under indre Sjælekampe! Har du i saadanne Timer vaaget med Jesus, bedet med Jesus for at sejre med Jesus? Eller har du sovet ligesom Disciplene for saa at forlade Frelseren og fornægte ham?

Vi alle vil da af Kristi Bøn i Gethsemane Have lære at bede i Fristelsens Stund. Thi i Afgørelsens Stund er Sejren ene knyttet til Bønnen. Med Bønnen vender Himmelset og Freden atter tilbage til vort Hjerte; Guds Vilje bliver vor Vilje; Englene stiger usynligt ned for at styrke os, saa at vi med trofast Kærlighed kan efterfølge Jesus paa Vejen fra Gethsemane til Golgatha.

Maatte den hellige, treenige Gud skænke eder alle sin rige Naade og Velsignelse til rettelig at benytte den tilstundende hellige Fastetid til eders Sjæles Fuldkommelse og Helligelse.

København, 25. Februar 1916.

✠ **Johannes.**

Biskop. Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

Smaa Indledninger.

299.

Christi Kors — den store Værdimaaler.

En stor Mængde Mennesker lever og dør uden at tænke nærmere over den Tingenes Tilstand, i hvilken de finder sig selv. De tager alt, som det kommer, og følger deres Tilbøjeligheder, saa vidt de har Lejlighed dertil. De lader sig hovedsagelig lede af Fornøjelse og Smerte, ikke

af Fornuft, Principper eller Samvittighed, og de forsøger ikke paa at forklare denne Verden, eller hvad Meningen med den er. Og for mange, som tænker over disse Ting, synes Tilværelsen fuld af Modsigelser og uden Mening; de ved ikke, hvad den er, eller hvorfor de er kommet ind i den, eller hvad deres fremtidige Skæbne er — alt er Hemmeligheder.

Hvad er den kristne Forklaring af denne Verden, hvad er Nøglen, der aabner Porten for de mange Hemmeligheder? Det er den Begivenhed, hvorom vi i denne Tid ganske særlig samler os: Guds Søns Korsfæstelse.

Det er det menneskevordne Ords Død, som lærer os, hvorledes vi skal tænke og tale om denne Verden. Hans Kors har givet den virkelige Værdi til alt, vi ser, til enhver Værdighed, enhver Lykke, enhver Fordel, enhver Fornøjelse. Det har givet Livets vekslende, brogede, skiftende Løb, dets Fristelser og Lidelser og Glæder en Mening. Det har lært os, hvorledes vi skal bruge denne Verden, hvad vi skal vente, hvad vi skal attraa, hvad vi skal haabe. Det er den Tone, alle Strengene i denne Verdens Musik engang skal komme til at tone sammen med.

Kast dit Blik omkring og betragt, hvad denne Verden byder af stort og ringe. Gaa til Fyrsternes Hoffer, se de manges Underdanighed for de faa, se al den Pomp og Pragt og Stads og falske Ære. Ønsker du at vide, hvad Værd det alt sammen har? Se paa Christi Kors.

Gaa til den politiske Verden og se, hvorledes det ene Folk misunder det andet, hvor Handelsinteresser kæmper, og Hære og Flaader søger at ødelægge hinanden. Se paa de politiske Partier, paa alt det Rænkespil og Forfængelighed, der findes. Hvad er Enden paa al denne Tummel og Hvirvel? Graven. Og hvad Værdi har det? Se til Korset.

Og gaa til Videnskabens og Aandens Verden, betragt de vidunderlige Opfindelser, det menneskelige Snilde gør, og det Herredømme, der vindes over Naturen; og betragt dernæst Menneskeandens Stolthed og Selvtillid og dens altopslugende Syslen med de Ting, der forgaar. Vil du fælde en rigtig Dom over det alt sammen? Se til Korset.

Og se til Elendigheden, Fattigdommen, Nøden og Undertrykkelsen; gaa hen, hvor Føden er knap og Boligen

usund. Betragt Pine og Lidelser, Sygdomme og alt, hvad der er frygteligt og oprørende. Vil du vide, hvorledes man skal raade Bod paa alt dette? Se til Korset.

Lad os derfor begynde med Christi Kors. Først vil vi finde Sorg i dette Kors, men efterhaanden vil først Fred og saa Trøst stige frem af denne Sorg. Thi Christi Kors, der fortæller os om vor Forløsning saa vel som om hans Lidelser, saarer os vel nok, men saaledes, at det siden helbreder.

Kardinal Newman.

Et Brev fra Pave Benedikt til Generalvikaren i Rom, Kardinal Pompili.

Under den frygtelige Kamp, der sønderflænger Europa, kunde Vi som alle Menneskers Sjælehyrde ikke forblive ligegyldig eller i Tavshed se til uden at fornægte de hellige Pligter, som den os betroede, ophøjede Freds- og Kærlighedsmission paalægger Os. Derfor har Vi fra Begyndelsen af Vort Pontifikat med et af det frygtelige Skuespil nedtrykt Hjerte gentagne Gange ved Vore Formaninger og Raad søgt at bevæge de krigsførende Magter til at nedlægge deres Vaaben og ved venskabelig Forstaaelse paa den af Menneskeværdigheden paabudte Maade hilægge deres Stridigheder. Vi har saa at sige kastet os midt blandt de krigsførende Folkeslag som en Fader mellem sine kæmpende Sønner og besvoret dem i hin Guds Navn, der er den uendelige Retfærdighed og Kærlighed, at opgive Planen om gensidig Tilintetgørelse, med Klarhed dog engang direkte eller indirekte fremlægge ethvert Partis Ønsker, saa vidt som muligt tilfredsstille alles retfærdige Krav og for det almindelige Vels Skyld bringe de tilhørlige og nødvendige Ofre af Særinteresser og Egenkærlighed. Dette var og er den eneste Vej til at løse den uhyre Konflikt efter Retfærdighedens Krav og naa til en Fred, der ikke gavner et enkelt, men alle Partier, og følgelig er retfærdig og varende.

Desværre har man hidtil ikke agtet paa Vor pavelige

Stemme, og Krigen med alle dens Rædsler varer stadig ved. Ikke desto mindre hverken kan eller tør Vi tie, Hr. Kardinal. Den Fader, hvis Sønner staar i den vilde Kamp, har ikke Lov til at høre op med Formaningerne, blot fordi hans Bønner og Taarer er forgæves. Paa den anden Side ved De, at har Vort gentagne Raab om Fred end ikke haft den ønskede Virkning, har det dog fundet Genlyd viden om og været som en Balsam for de krigsførende Folkeslags, ja for alle Folkeslags Hjerter og opvakt levende, brændende Ønsker om saa snart som muligt at faa den blodige Strid bilagt. Vi kan derfor ikke undlade endnu en Gang at løfte Vor Stemme imod denne Krig, der synes os at være vor Verdensdels Selvmord. Vi tør ikke lade være med, naar Omstændighederne tillader det, at lægge nær eller pege paa ethvert Middel, der kan tjene til Opnaaelse af det saa længselsfuldt attraaede Maal.

Nu har der, Hr. Kardinal, tilbudt sig en gunstig Lejlighed. Nogle fromme Damer har meddelt os, at de i Anledning af den forestaaende hellige Fastetid har bestemt sig til at slutte sig sammen for af Guds uendelige Barmhjerlighed at opnaa Afslutning af denne frygtelige Plage. Et saadant Forslag kunde kun være os hjertelig velkomment; thi i Bod og Bøn finder Vi det virksomste Middel til at ende denne Broderkamp, som sønderslider Vort og alle Menneskers Hjerter. Vi har derfor af Vort fulde Faderhjerter vel-signet dette Forslag og vil herved offentlig anbefale det, da Vi ønsker, at alle troende vil slutte sig dertil. Vi stoler i hvert Fald paa, at ikke blot i Rom, men ogsaa i Italien og de andre krigsførende Lande de katholske Familier især i de nærmeste Dage i de til Boden viede Kirker, fjernt fra verdslige Skuespil og Fornøjelser, vil slutte sig sammen til inderligere, bestandig Bøn og kristelig Anger, hvilket i den nærværende Tid synes saare passende og i Overensstemmelse med enhver ædel Sjæls Smerte.

En særlig Formaning retter Vi til alle de kæmpendes Mødre, Hustruer, Døtre og Søstre, som mere bittert end alle andre føler og vurderer den nuværende forfærdelige Krigs uhyre Ulykker, at de ved deres Forbillede og deres milde Magt bevæger alle deres Familiers Medlemmer til at rette fortsatte og inderlige Bønner til Gud og for hans

Trone frembære frivillige Ofre, som kan formilde hans retfærdige Vrede. Det vilde endog være Os meget kært, om de katholske Familier i alle de kæmpende Folkeslag vilde udføre dette Kærlighedsværk ganske særlig paa den Dag, som er indviet til Ihukommelsen af Gudmenneskets ophøjede Offer; thi med sin Smerte vilde han forløse og trøste alle Adams Børn, som i denne hans uendelige Kærligheds evig mindeværdige Stund ved hans smertefulde, men ubøjede Moders, Martyrerens Dronnings, Formidling vendte sig til ham og saaledes fik Naade til at kunne bære Angsten og de smertefulde Tab med Fasthed og kristelig Hengivenhed.

Men da med Almisserne ogsaa Synden bliver forladt os, Guds retfærdige Vrede formildet, ønsker Vi, at enhver Familie i Forhold til sine Evner vil ofre Kærlighedens Skærv til de Forløseren Jesus saa dyrebare fattige og ulykkelige og især til Understøttelse af de ulykkelige Børn af dem, der er faldet i denne frygtelige Krig.

I Haab om, at ogsaa Familierne i de neutrale Lande vil deltage i dette kristelige Medlidenhedsværk af Æm Medfølelse for menneskelig Lidelse, men endnu mere af den overnaturlige Kærlighed, der skal forene Børnene i den samme himmelske Fader, meddeler Vi Dem, Hr. Kardinal, og de omtalte katholske Damer og Familier af Hjertet den apostoliske Velsignelse.

Vatikanet, den 4. Marts 1916.

BENEDIKT XV.

En lille Overvejelse.

»Ugebladet« bragte i indeværende Aargangs Nr. 8 en i mange Henseender overordentlig interessant Artikel betitlet »En af vore mange Vanskeligheder«. Paa en slaaende Maade klarlagdes her den unaturlige og skæbnesvangre Adskillelse fra Naturen, som Proletariatet i Storbyerne lider under. Intet er sandere. Men den tyske Forfatter skyder hele Tiden Skylden for denne umenneskelige

Tingenes Tilstand paa Kapitalismen. Det er mærkeligt, at han ikke ser, i hvor høj Grad Proletaren selv bærer Skylden.

For nogle Aar siden kendte jeg lidt til en københavnsk Haandværkerfamilie, der havde fundet sit gode Udkomme i Skagen; men de flyttede tilbage til København — til Nød, Hjælpekasser og Samaritaner, for *der var morsom- mere*. Af dem, der gør et opofrende Arbejde blandt Hovedstadens fattige Katholikker, er der sikkert ofte gjort lignende Erfaringer.

Samme Syn paa Sagen har den bekendte norske Forfatter *Knut Hamsun* lagt for Dagen i en Artikel, han for nylig har skrevet paa Opfordring af Redaktøren for et norsk socialdemokratisk Ugeblad. Redaktøren optog den mærkeligt nok, til Trods for, at den i høj Grad strider imod hans egne Theorier. Artikelen har i sin Helhed været gengivet i *Roskilde Dagblad*. Et Brudstykke af den hidsættes her.

»De vil vedblive at arbejde for Misfornøjelse med *Klasserne* nu som før. Misfornøjelse kan have sin store og gode Betydning, som Drivkraft »fremover«, den vilde have haft endnu større Betydning, hvis al Bevægelse, al Udvikling var Fremskridt. Men saadan er det som bekendt ikke. Det kommer desuden an paa, hvor meget Misfornøjelsen koster Menneskene, om ikke den permanente Misfornøjelse koster mere, end den er værd. Fører den til et Dag ud og Dag ind unøjsomt og utaknemligt Liv for de 200.000 (socialistiske Vælgere), saa er det klart, at den ikke udelukkende er af det gode.

De vil svare, at De arbejder i Mængdens Aand, i Flertallets Aand. Men De skal retlede Flertallet. De skal sige, som sandt er, at Flertallet farer vild. De 200.000 er f. Eks. Maalstrævere, d. v. s. de vil afsproge deres Land. De har jo ikke Brug for et Sprog, de har bare Brug for Nødhjælpen, Brug for at gøre sig forstaaelige Mand og Mand imellem. Og saa nedstemmer disse Landets Sprog? . . . Ja, for der er 200.000 af dem.

De vil igen svare tusind til eet og vedblive at nære Mængdens Misfornøjelse. Og Mængden vil vedblive at føle sig forurettet af *Klasserne*. De 200,000 vil ikke komme tilbage til Landet igen, for der er ikke Tivoli og

Biografteater og Folkets Hus. De vil ikke dyrke Jorden, som *alle* Mennesker lever af, ogsaa de 200,000 selv; hellere end at faa hver sin Jordlap og sit Hjem for sig og sine vil de være Proletariat i Byen og leve stolteligt af Tilfældigheder, i Nødsfald af Grødstationer og Barmhjertighed. Landet har Brug for dem, Jorden har Brug for dem, Byen ikke. Men Byen, siger De, Byen! Og de overser og overhører i deres Vildfarelse deres Børns Vel. Hvad bliver der af Børnene og Ungdommen i denne Luft af evig Misfornøjelse og Strejker og daglig Nød? Men Byen, Byen! Saa bliver der Barmhjertighed igen, saa hutler man sig igennem til Foraaret. Saa kommer næste Vinter. Mere Klassekamp! siger De.

Mere Jordbrug i Norge, skulde De sige, Produktion, skulde De sige. Men producerer ikke ogsaa Proletaren, Fabriksarbejderen? I det store og hele: Nej. Han bare omdanner Produktet, drejer paa det. Jeg ved ikke en Ting, som vi herude paa Landet ikke kan avle og omdanne selv af alt, hvad vi trænger til i dette Liv: Mad, Klæder, Hus, Lys. Har vi ikke Teater? Vi har større Skuespil end Nationalteatrets.

Mere Jordbrug i Norge. Men ikke Jordbrug med Statsbidrag. Det er Teorier af Jurister, som lever af Politik. Jordbrug med personligt Arbejde og personlig Ærgerlighed i det Arbejde — det er det, der trænges til. Mød i Folkets Hus med det Program!

Jeg mener ikke, at dette er Ord fra Evigheden. Men de er efter mit bedste Skøn bedre end Klassekamp.« . . .

Ja — det var kun disse Tanker til Eftertanke, jeg gerne vilde fremdrage.

I hvor høj Grad Naturen har en sund Indflydelse paa Landboens Sind, har jeg engang faaet et uforglemmeligt Indblik i. Jeg kendte i min Barndom en fattig Husmandskone, almindelig kaldet Stine Mejerske — Ære være hendes Minde! Hun led meget af Tungsind; en Dag fortalte hun mig følgende:

»En kan aldrig tro, hvad Naturen dog er for Mennesket. Der kom jeg forleden Morgen ved Tretiden gaende op over Landevejen, jeg skulde op paa Gaarden og vaske. Jeg var saa tung i Sindet — jeg kunde ikke holde det

ud længere — — ja, det var jo syndigt, jeg ved det godt nu, men i det Øjeblik syntes jeg, at jeg maatte gaa ned i Aamosen og drukne mig. Saa lige idet jeg kom paa Toppen af Bakken og saa ned over Mosen og de lysegrønne Skove bagved og Søen og det hele — og Solen var lige ved at staa op — ja det var saa skønt, saa skønt — saa kom der en lille Nattergal flyvende tværs over Mosen, og den sang, mens den fløj. Aa, saa tænkte jeg: Det velsignede lille Dyr, den er snart lige saa fattig som du, og den er glad og taknemmelig for Livet. Du skulde skamme dig, skulde du, Stine.« — — — — »Ja, og saa druknede jeg mig jo ikke den Gang,« føjede Stine til med et lille Smil og et energisk Kast med Hovedet. *En Landbo.*

En Tilslutning.

Hr. Redaktør N. Hansen!

Jeg er tilfældig kommet til at læse det i det sidst udkomne Nummer af »Nordisk Ugeblad for kath. Kristne« optrykte Fragment af en af Kardinal Newmans Taler og beder Dem i den Anledning optage følgende:

Lad mig til en Begyndelse straks sige, at jeg trods min Titulatur ikke i nogen Henseende staar paa det konfessionelle Stade og altsaa hverken er Protestant eller Katholik. Dette forhindrer mig dog ingenlunde fra at beundre og — jeg siger ligefrem — elske Personligheder af andre Standpunkter, naar de, som f. Eks. i dette Fragment, fremtræder paa alle Livets Stadier med karakterfast Konsekvens.

Hvor mange af det moderne Københavns Vindbeutler læser mon ikke dette lille Fragment uden at have blot det ringeste Begreb om, hvad det i Virkeligheden rummer? Hvor mange »moderne« Individer har vel Forstaaelsen af, hvilket Mesterskab i Diagnosen af det menneskelige Sjæleliv det indeholder? Man kan som »tænkende« Mennesker ikke læse Stykket paa Side 198: Men Verden o. s. v. uden at fyldes med den dybeste Beundring for den store Kirkehøvdings skarpe og geniale Hyrdeblik paa det praktiske Livs Mennesker og samtidig føle sig opfordret til at kaste et Blik paa sin egen Tid.

Thi er der noget, vor saa selvforgudende Tid trænger til, saa er det først og fremmest at faa raabt ind i Ørene,

at den er en filistrøs Tid. Overalt og paa alle Omraader gentages det samme: Man springer op som Løver for senere hen, naar Gevinsten, som Spekulationshumbugen altid — desværre i altfor rigt Maal — forlenes med, er indhøstet, og Alderen har begyndt at »sænke sin Fred« over det før saa travle Individ, at falde ned som Lam. Man begynder saa at finde, at »Orden og Religion« dog er gode Ting, som kan gøre Krav paa Opmærksomhed. Og naar saa Døden har sat sit Punktum, saa vælter Lovprisningens Virak sine tykke Skyer over Kistelaaget: Han døde i en fast og inderlig Tillid til Gud og bliver nu inderlig savnet.

Det er den københavnske Gullaschbarons Psychologi, Kardinalen har givet i det lille Fragment, og det kunde næppe være fremkommet paa et mere belejligt Tidspunkt end netop i vor Tid med al dens Overfladiskhed og den deraf følgende Spekulationshumbug.

Ærbødigst

J. A. Thorsøe,
Pastor emer.

Nye Bøger.

Ungdomsvennen. Marts 1916. (16 Sider. 50 Øre aarligt for 4 Numre. Redigeret af Pastor Günther.)

Med faa Ord skal *Ugebladet* byde sin yngste Kollega velkommen. Ungdomsarbejdet hører til de vigtigste af den katholske Kirkes Virksomheder, og det kan ikke fejle, at et Tidsskrift for Ungdommen her kan blive til uvurderlig Hjælp. Efter det første Nummer at dømme synes vort nye Blad at være slaaet ind paa det rette Spor og virkelig at passe for den Kreds af Læsere, det henvender sig til. Udmærket nyttig er den store Vejviser, som bringer Besked til de unge om de mange Virksomheder og Foreninger, de kan have Nytte og Vejledning af. Foreløbig kommer *Ungdomsvennen* kun hvert Kvartal — jeg skulde gætte paa, at det ikke vil vare saa længe, inden den bliver et Maanedsskrift. Paa Bladets Bagside aflægges Regnskab for »Ungdomsværnet« og »Absalons Gaard«, begge ganske glædelige.

Oluf Rothe: Hvorfor vi ikke er Katholikker. (Bayers Forlag, Aarhus og København. 1916. 88 Sider.)

For 40 Aar siden drog en Goliath ud fra Protestanternes Lejr og førte nogle drabelige Hug mod den katholske Kirke, som denne ikke kunde være ligegyldig overfor — det var daværende Biskop Martensen, en højt begavet og

i mange Henseender tiltalende Mand. Det er ikke Goliaths-Værk, Pastor Rothe har øvet i sin lille Pjece, og hans yderst tarvelige Angreb kan vi tage med fuldkommen Ro. At dyrke Maria er fuldkomment Hedenskab, alle de tilstedeværende ved en Messe gør sig egentlig skyldig i Gudsbespottelse, den katholske Kirke er ikke nogen bedende Kirke, Messen ender med, at »Kordrengen sløvt skrider sit sidste Amen« — alt sammen kun nogle faa af de Giftblomster, Pastor Rothe har plantet saa mange af paa sin lille Bogs magre Ager. Det sørgeligste ved Bogen er egentlig det Had, den er gennemsyret af; det faar Forfatteren til at fremsætte de usandfærdigste og uretfærdigste Beskyldninger. Hvad mener man om en Udtalelse som den, at »den katholske Præst hele sit Liv igennem vedbliver at smæde Menneskers Kærlighedslykke med Ordet Sanselighed«? Dette er ren og skær Usandhed. Ganske vist lærer den katholske Kirke enhver, der giver Afkald paa denne Verdens Goder, ogsaa Ægteskabet, og indvier sit Liv til udelukkende og direkte at tjene Gud; men samtidig sætter den Ægteskabet højt som en ren og hellig Stand. Man vil ogsaa finde Ægteskabet langt mere fredet og anset i den katholske Kirke end blandt Protestanterne. og jeg har sjælden truffet Mennesker, der som de katholske Præster baade ærede og elskede deres Fader og Moder, hvad der var en Umulighed, hvis de saa paa Forholdet imellem dem, som Pastor Rothe paastaar. Som Eksempel paa St. Josefssøstrenes propaganderende Virksomhed anfører han, at han en Gang paa St. Josefs Hospital har døbt en Dreng og en Pige, som blandt andre Navne ogsaa skulde bære Navnene Josef og Josefine! Ja, saaledes staar der virkelig; men Forfatteren tilføjer dog, at Oplevelsen ikke er af større Betydning, om end lærerig. Vi skal ikke spille flere Ord paa denne Bog. Den anbefales ikke Læserne, skønt den ikke vil kunne skade Katholikkerne. Jeg tror oven i Købet, den vil kunne gavne vor Sag; thi ikke saa faa vil maaske ræsonnere saaledes: Kan den katholske Kirke kun angribes paa den Maade, maa den være den sande Kirke. Det skal blive interessant at læse Anmeldelserne i de kirkelige Blade; jeg tror ikke, Pastor Rothe vil faa megen Fornøjelse af dem.

Niels Hansen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Østroms sidste Kirkelærer, den h. Johannes af Damaskus' Liv blev meget livfuldt og interessant fremstillet gennem P. Günthers Foredrag i Tirsdags.

paa Højskolen. Foredraget blev paahørt med megen Opmærksomhed af Tilhørerne.

Ordруп. Forstanderskabet for St. Andreas Sogn har udsendt Aarsberetningen for 1915. De tre Skoler i Sognet tæller i alt 407 Elever, deraf 272 Drengene og 135 Piger. Af Menighedsbogsamlingen har der i Aarets Løb været udlaant 85 Bind. Skatteydernes Antal er til Trods for Dødsfald og Fraflytninger steget til 63, som har betalt 620 Kroner i Kirkeskat. Ved Kirkekollekter og kirkelige Funktioner er indkommen omtrent 700 Kroner. Johs. Hoffmanns og Hustrus Legat har ydet 200 Kroner i Renter.

Tyskland. *Pastor Jørgensen* i Varde skriver i *Kirken og Hjemmet* følgende bemærkelsesværdige Udtalelse, der dog skal gengives med alt muligt Forbehold: »En anden Erfaring gjorde den tyske Præst, og den kom ham ret overraskende: at de konfessionelle Skel ofte syntes helt udslettede. Det var nær ved at blive opfattet som en Fornærmelse, naar Præsten spurgte en saaret Soldat, om han var evangelisk eller katholsk. Vilde man ligefrem gaa en Katholik forbi paa Lasarettet, saa vilde man snart miste sin Anseelse. Ogsaa Katholikkerne bad den evangeliske Præst om kristelige Skrifter: »Nu er det ganske ligegyldigt, om det er katholsk eller protestantisk; vi bløder alle for Fædrelandet.« Naturligvis gaar den katholske Præst ogsaa til de evangeliske blandt de saarede. Hvad dette Møde mellem de to Konfessioner under disse Forhold vil føre til, kunde det jo være interessant nok at høre lidt om, naar den Tid kommer. Foreløbig har man saa at sige intet hørt om Forholdet mellem de evangeliske og de katholske indenfor de samme Hære. Som Forholdet her er antydning, er det vel nok saa nogenlunde det almindelige for Tiden.«

Frankrig. Den bekendte Dominikanerpater Janvier, der i en Aarrække har indtaget sin store Forgænger, Pater Lacordaires Plads paa Prædikestolen i Notre Dame Kirken i Paris, har nylig modtaget en Skrivelse fra Kardinal-Statssekretær Gasparri, i hvilken denne meddeler Paterens Benedikt XV.s allerhøjeste Anerkendelse af hans Virksomhed og Tak for det Hans Hellighed ærbødigt tilsendte Eksemplar af hans Prædikener. I Skrivelsen hed det bl. a.: »Midt i den Brand, der lægger Menneskeslægten øde, forkynder De med Veltalenhed hin overnaturlige Kærlighed, hvis Særkende er at stifte den indre Fred i det enkelte Menneskes Hjerte, Freden i Samfundet og Freden imellem alle Folkeslagene, fordi Kærligheden er Roden til Orden og Ro, som er Fredens to Bestanddele. Med Rette har det ligget Dem paa Hjerte at undervise Deres Tilhørere om et Emne, der har saa stor Interesse for Øjeblikket; og

med Rette peger De paa Kærligheden som den, der søger om muligt at undgaa endogsaa en retfærdig Krig, idet den ønsker at afgøre Stridsspørgsmaal ad fredelig Vej med Opbyhden af alle Midler til Forsoning og aldrig afvigende fra Barmhjertigheden og Tilgivelsen. Vor Hellige Fader Benedikt XV.s første Ord til Verden Dagen efter hans Ophøjelse paa St. Peters Stol var en Paakaldelse af denne guddommelige Kærlighed midt iblandt Folkeslag, der var opheidsede imod hverandre i en grusom Krig. Hans Hellighed glæder sig over, at De til Trods for de nærværende Tidens Bevægelse har kunnet samle en Tilhørerkreds om Dem under Paris's store Kathedrals Hvælvinger og bringe den til at følge Dem ad disse den katholske Læres høje Tankeveje . . .«

Østerrig. Ugebladets Efterretning i Nr. 4 fra dette Land trænger ifølge et Privatbrev fra Redaktøren af *Reichspost* til en af Bladets Abonnenter til følgende to Rettelser: Kardinal Bauer har hverken i Rigsraadet eller andet Steds holdt nogen Tale mod Krigen. I den sidste Tid før denne har han overhovedet ikke givet Møde i Herrehuset, hvoraf han var Medlem. — Ej heller har Pave Pius X skrevet noget Brev til Kejser Franz Josef, hvori han har fordømt Krigen.

Rom. Den bekendte og afholdte Jesuitpater Savio, Professor i Kirkehistorie ved det gregorianske Universitet og mangeaarig Medarbejder ved *Civiltà Cattolica*, er afgaaet ved Døden i en Alder af 68 Aar. P. Savio efterlader sig et ufuldendt Arbejde af stor videnskabelig Betydning, nemlig de italienske Bispers kronologiske Historie. Kun Bindene om Piemonts og Lombardiets Bisper er udkommet i Trykken.

— Propaganda-Kongregationens Præfekt, den alderstegne Kardinal Gotti, der i December Maaned gennemgik en alvorlig Sygdom, er vedvarende saa afkræftet, at han maa holde Sengen og paa ingen Maade kan varetage sine Embedsansliggende. Den Hellige Fader har derfor overdraget disse til Kardinal Serafini, O. S. B., med Titel af Pro-Præfekt for Propagandaen, medens Kardinal Falconio samtidig er bleven udnævnt til Kardinal Serafinis Eftermand som Præfekt for Ordens-Kongregationen.

— Paa den Hellige Faders Foranledning har den tyske Regering forandret den Dødsdom, der var fældet over Kontorchef Freyling i det belgiske Krigsministerium, til livsvarigt Tvangsarbejde. Kontorchefen var beskyldt for Spioneri. — Hans Hellighed har ogsaa anmodet den russiske Regering om at skaane den østrigske Feltpræst Drexiers Liv. Pastor Drexier var ligeledes anklaget for Spioneri. Den russiske Regering har meddelt den Hellige Stol, at den har sat Fangen i Frihed.

— Det er naturligtvis i denne Tid ikke altid lige let for Ugebladet at erholde paalidelige Efterretninger fra de forskellige Lande; men at de er ganske fejlagtige, især for Roms Vedkommende, som en Indsender ret ubeheersket erklærer, er dog sikkert tvivlsomt; Ugebladets Oplysninger fra Verdens Hovedstad er hentede fra tre Kilder: *Acta Apostolicae Sedis* (Pavestolens officielle Organ), *Osservatore Romano* (dens officøse Blad) og *Catholic Times*, et Pavestolen og Italien i hvert Fald venligsindet og velunderrettet Organ. I sidstnævnte Blad fortælles om Kardinal Merciers Afrejse fra Rom. Hans Afskedsaudiens med Paven var det længste af de forskellige Møder, der har fundet Sted mellem denne og Ærkebiskoppen af Malines. Det engelske Blads romerske Korrespondent paastaar, at Kardinal Mercier vedblev at optræde med den største Reservation i Rom, og at han afslug en Indbydelse til at aflægge et Besøg i Genève paa Vejen hjem. »Ingen Rejserute er bleven mig foreskrevet,« bemærkede Kardinalen, »men enhver vil forstaa, at jeg foreskriver mig selv den største Forsigtighed.« I sin sidste Audiens sagde Kardinal Mercier til Paven, at han vilde foreslaa sine biskoppelige Kolleger i Belgien, at de i alle belgiske Bispedømmer skulde fejre den første Maj som almindelig Bededag for den Hellige Fader. — Efter et kort Ophold i Firenze og Turin naaede Kardinal Mercier den 28. Februar Basel, hvorfra han samme Dags Aften tog direkte til Belgien.

Asien. Fra Rom skrives: Efter Erzeroums Fald har det været muligt tilnærmelsesvis at faa et Skøn over de tyrkiske Forbrydelser imod de katholske Armeniere. Et Par Enkeltheder skal her gengives. 1) I Mardin bemægtigede Tyrkerne sig Ærkebispens Person (Mgr. Ignatius Maloyan) samt Præsteskabet og det kristne Lægfolk. Ærkebisen opfordrede sin Hjord til ikke at svigte deres Tro. Han gav dem alle Generalabsolutionen, derefter opnaaede han at læse den hellige Messe, selv at nyde Kommunionen og uddele Sakramentet som Vandringsbrød til sine troende. 2) Mgr. Israelin, Bisp af Karpouth, maatte efter Ordre af den tyrkiske Regering forlade sin Residens og begive sig til Alep. Trods alle Regeringens Forsikringer om, at der ikke skulde blive krummet et Haar paa hans Hoved, og at hans Følge ligeledes skulde have frit Lejde, blev han dog i en ensom Egn i Nærheden af Urfa overfaldet af en Horde Kurder, udsendte af Regeringen. Da Bisen erkendte Situationens Alvor, opflammede han i faa gribende Ord sine aandelige Børn til Udholdenhed i Martyriet. Han gav dem Absolutionen, hvorefter han selv knælede ned og modtog den af en af sine Præster. Kurderne nedhuggede saavel Bisen som alle Præsterne, Søstrene og Læg-

folket, der var med ham. 3) Biskop Kasciadurian af Malatia blev kvalt af Tyrkerne, og de armeniske Søstre blev bortført, man ved ikke hvorhen. 4) I Diarbekir fandt et rædselsfuldt Slagteri Sted; man har ingen Efterretninger om Mgr. Celebian, men det formentes, at han er bleven levende brændt. 5) I Musc blev alle Armenierne tilintetgjort. Man har ingen Efterretninger om Mgr. Tobuzian, der sandsynligvis er bleven dræbt. 6) Bisperne af Angora og Adona er internerede i Alep. Bispfen af Erzeroum er interneret i Eghin. Bispfen af Cesarea er interneret i Talas.

Endelig meddeles det, at Mgr. Addai Sher, Bisp af Sairt, i Maj Maaned 1915 er bleven myrdet sammen med Flertallet af Sairts kristne Befolkning. Mgr. Sher blev brændt paa Torvet sammen med Bispfen af armenisk Ritus, Vartabed. Mgr. Shers Mord har vakt Harmen saavel i Evropeas som Amerikas lærde Verden, hvor han overalt havde et velkendt Navn. Han var en Videnskabsmand af Rang og har ydet et omfattende Arbejde ved Udgivelsen af arabiske og syriske Krøniker, ledsagede af fransk Oversættelse og Forklaringer ved Siden af Originalteksten. Han var et virksomt Medlem af *Corpus Scriptorum Christianorum Orientalium* (det kristne, orientalske Oldskriftsselskab). Adskillige værdifulde Bøger foreligger fra hans Haand, f. Eks. hans Værk om arabiske Ord af persisk Afstamning, om den persiske Kirkes Martyrer, en Katalog over syriske og arabiske Haandskrifter i Bibliotheket i Sairt o. s. v. Den fremragende Orientalist Alphons Mingana, der var en personlig Bekendt af Mgr. Sher, fremhæver i sin Nekrolog over ham, at alene hans Mord burde være den kristne Verden Bevis nok for Tyrkerregimentets forbryderiske Holdning overfor Kristendom og Civilisation.

Brevkasse.

Til adskillige Læsere. — Nationalismens Bølger gaar temmelig højt i denne Tid, og det kan billigvis ingen undre sig over. Men at Ugebladet modtager Afbestillinger paa Grund af Tyskvenlighed, der særlig har vist sig ved Omtalen af England og engelske Soldater i forrige Nummer, er saa morsomt, at flere end blot nogle faa bør have det at vide. Alle mine Oplysninger om England var — som sædvanlig — hentede fra det ivrigt-engelske og ivrigt-katholske — *Catholic Times*. Ak, der er noget, som selv Guderne forgæves kæmper imod!

Niels Hansen.

Hr. Redaktør Niels Hansen!

Maa jeg som Svar paa Forespørgsel i Ugebladet, om Polakker kan blive Medlemmer af den katholske Syge- og Begravelseskasse, besvare dette med »Ja«, saafremt de er bosatte i København, Hellerup, Ordrup eller Charlottenlund. Angaaende

pens Betingelser og dens Fordele maa jeg høfligst henvise til Foreningens Love, som paa Anmodning vil blive tilsendt franco ved Henvendelse til Foreningens Kasserer, Hr. Fr. Simonsen, St. Jørgens Allé Nr. 11, København, B. Da der i den sidste Tid er sket mange Forespørgsler fra Provinserne om at blive Medlemmer, skal jeg med det samme oplyse, at Foreningens Virkeomraade ifølge dens Love kun er København med nærmeste Omegn.
Ærbødigst Formanden.

Hr. Redaktør. I *Nationaltidende* skriver Overgartner Jørgensen i en Artikel om Blomster i Kirkerne følgende: »Hvorfor er der saa faa Blomster i vore Kirker? Under min Syslen med Blomster har jeg ofte stillet mig selv dette Spørgsmaal, men aldrig faaet noget tilfredsstillende Svar. Og har jeg spurgt andre, har jeg undertiden faaet den mærkelige Forklaring, at dette med Blomster i Kirken kun var noget for Børn og barnlige Sjæle, og at vi først og fremmest skulde være Mænd. Dette kunde jo lyde meget fornuftigt, men det er noget Vrøvl; vi kan være Mænd under alle andre Forhold, i Forholdet til Gud er vi Børn. Næsten alle andre Steder er Blomsterne trængt ind og har kastet Glans og Farve over Tilværelsen, men i Kirken er der kun Plads for Blomsterne, naar vi gifter de levende og begraver de døde, det er kun sjældent, at Blomsterne kommer der som en Hyldest fra Menneskene til deres Gud, og kan der tænkes en smukkere? . . . Jeg kan ogsaa godt forstaa, at man er forsigtig og ikke gerne vil gaa for vidt, thi der er noget, om jeg saa maa sige, papistisk ved Blomster, de er saa overjordisk dejlige i deres fine, duftende Klæder og saa fulde af ubegribelig Mystik som selve den hellige Messe. Men alligevel, mon det er saa farligt?« — Hvad synes De om disse Ord?
Ærbødigst
Abbonent.

— Jeg er ganske enig med Overgartneren. »Papismen«, som han kalder det, er overjordisk dejlig, og den hellige Messe fuld af ubegribelig Mystik.
N. H.

A.C. Die undetricesimo hujus mensis hora octava cum dimidia Dominus Alexander Tardini in domo studiosorum orationem de pauperibus in Dania sublevandis dicit.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag d. 19. Marts Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjertes Kirke.

Tak. For 10 Kroner, mærket B., til de katholske Skolebørn i Vest-Indien takkes herved hjerteligst.
E. Hemicke.

Immaculata-Kirken.

Mandag den 20. Marts Kl. 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe og derefter Iklædning. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ Efterm. sakramental Velsignelse. Det allerhelligste Sakramente er udstillet hele Dagen.

Unio. Fredag den 17. Marts almindeligt Møde i Frederiksberg Allé 11. Juventusaften Fredag den 24. Marts Kl. 8 i Søvavillonen. Foredrag af Hr. stud. polyt. G. Wissum: »Om Udvinding og Tilvirkning af Jern og Staal« (Fortsættelse). Enhver ung Mand under 30 Aar indbydes.

Kirkelig Kalender.

19. Marts. 2. Søndag i Fasten.	26. Marts. 3. Søndag i Fasten.
20. — M. Josefs Ihukom- melse.	27. — M. Johannes Dama- scenus, Kirkelærer.
21. — Ti. Benedikt, Abbed.	28. — Ti. Johannes af Ca- pistrano, Bekender.
22. — O. Ferialdag.	29. — O. Ferialdag.
23. — To. Catharina af Vad- stena, Jomfru.	30. — To. Ferialdag.
24. — F. Ferialdag.	31. — F. Ferialdag.
25. — L. Marias Bebu- delse.	1. April. L. Ferialdag.

Meddelelse om Gudstjenesten i København fandtes sidst i Nr. 2.

Den katolske Højskole.

Tirsdag den 21. Marts Kl. 8 Aften.

Pastor Koch: Don Bosco, en moderne Ordensstifter.

(Nr. 68 og 140 synges).

St. Knuds Skoles Festsal, Stenosgade 4, B. Adgang 10 Øre.

Korsvejsandagt. Fredag Aften: St. Ansgars K. Kl. 8, Rosenkransk. Kl. 7¹/₂, St. Annæ K. Kl. 8, St. Andreas K. Kl. 7¹/₄, St. Josefs K. Kl. 7¹/₂. Torsdag Aften: Jesu Hjertes K. Kl. 8¹/₄ (med Prædiken).

Ungdomsværnets Aarsmøde.

Søndag d. 19. Marts Kl. 8 afholder *Katolsk Ungdomsværn* sit Aarsmøde i Citys Lokaler, Citygade 23. Hr. Cand. mag. *Niels Hansen* taler. Efter Foredraget vil der blive aflagt Aarsberetning og givet Ungdomsværnets Medlemmer Lejlighed til at ytre sig. Til Mødet indbydes — foruden Ungdomsværnets Medlemmer — enhver, der har Interesse for Sagen, og af de unge især de, der har været indbudt til Ungdomsfesterne i 1910—1915. Talrigt Møde ventes. Sangbogen *Sursum corda* medbringes.

Elisabeth Schous og **Johanne Stockmarrs** Privat-Concert, som var fastsat til Mandag d. 20. Marts aflyses paa Grund af Fru Schous fortsatte Sygdom (Kighoste). De købte Billetter tilbagebetales i **Wilh. Hansens Musikforlag**, Gothersgade 11.

St. Knuds Kapel.

Mariabørnskongregationen af den ubesmittede Undfangelse holder Fælleskommunion Søndag den 19. Kl. 7 Morgen.

Udkommet er:

Ungdomsvennen.

Fællesorgan for Katolsk Ungdomsværn og de katolske Ungdomsforeninger. Redigeret af Pastor L. Günther. Udgaar aarlig med 4 Numre à 16 Sider. Prisen er 50 Øre aarlig eller 15 Øre pr. enkelt Nummer. Abonnement tegnes i Katolsk Bogsalg, Stenosgade 3, (Telefon Vester 3930), eller hos Murermester A. V. Günther, Kapelvej 17 (Telefon 4110).

K.U.B. (Katolsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Mathæus Hansen, Fredensvej 9, Charlottenlund.

Katolsk Bogsalg, Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4-6.

Nr. 13.

Søndag den 26. Marts.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Benedikt XV og Slavehandelen. — Det romerske Spørgsmaal og Katholikkernes Pligter i alle Lande. — Ansgarius-Bonifacius-Foreningen. — Ungdomsværnets Aarsmøde. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Fredericia. Polen. Frankrig. Spanien. Grækenland. Rom. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

300.

Mariæ Bebudelse.

Mater Christi.

Hver af Marias Titler har sin særskilte Betydning, peger paa noget for sig selv og kan gøres til Emne for særlig Overvejelse.

Vi paakalder hende som Christi Moder. Hvad er det, denne Tiltale rummer? Det er Ihukommelsen af, at det var hende, der var spaaet om fra første Færd af, hende, der var knyttet til alle hellige Menneskers Forhaabninger og Bønner, alle deres, som var Guds tro »Tilbedere, der skuede hen til Israels Frelse« i alle Tidsaldre, indtil den Frelse kom.

Herren kaldtes af de jødiske Profeter og det jødiske Folk Messias eller Christus. Disse to Ord betyder det samme, nemlig den »salvede«. I den gamle Tid var der tre store Tjenester eller Embeder, ved Hjælp af hvilke Gud talte til sit udvalgte Folk Israeliterne eller, som de senere kaldtes, Jøderne; det var Præstens, Kongens og Profetens. De, som blev kaaret af Gud til det ene eller det andet af disse

Embeder, blev højtidelig salvet med Olie, idet Olien var et Billede paa Guds Naade, der blev skænket dem til ret Udøvelse af deres høje Pligter. Men Herren var alle tre Dele: en Præst, en Profet og en Konge — en Præst, fordi han ofrede sig selv til Sonebod for vore Synder, en Profet, fordi han aabenbarede os Guds hellige Lov, og en Konge, fordi han hersker over os. Han er saaledes den ene, sande Christus.

Det var i Forventning om denne store Messias, at det udvalgte Folk, Jøderne eller Israeliterne eller Hebræerne (det er nemlig forskellige Navne paa det samme Folk), skuede frem fra Aarhundrede til Aarhundrede. Han skulde komme og bringe alt i Orden. Men næst efter det store Spørgsmaal: Naar vil han komme? var der et andet Spørgsmaal, der beskæftigede deres Tanker: Hvem skal være hans Moder? Det var fra Begyndelsen af bleven sagt til dem, at han ikke skulde komme fra Himlen, men at han skulde fødes af en Kvinde. Efter Adams Fald havde Gud sagt, at Kvindens Sæd skulde knuse Slangens Hoved. Hvem skulde da den Kvinde være, der saaledes betydningfuldt var bleven udpeget for Adams faldne Slægt? Efter mange Aarhundreders Forløb blev det yderligere aabenbaret for Jøderne, at den store Messias eller Christus, Kvindens Sæd, skulde fødes af deres Slægt og i en bestemt Stamme af de tolv Stammer, deres Nation var delt i. Fra den Tid af haabede enhver Kvinde af den Stamme at faa den store Forret at blive Moder til Messias; thi det var indlysende, at siden han var saa stor, maatte Moderen ogsaa være stor og god og velsignet. Det var en af Grundene til, at de satte Ægtestanden saa højt; thi trods Profetens Ord (Jes. 7,14): »Jomfruen skal undfange og føde en Søn, og hans Navn skal kaldes Emmanuel«, havde Jøderne ikke forstaaet Hemmeligheden om den underfulde Undfangelse.

Derfor vilde ogsaa Maria, om hun havde været som andre Kvinder, have længtes efter Ægteskab, fordi dette vilde have aabnet hende Udsigt til at føde den store Konge. Men hun var for ydmyg og for ophøjet til saadanne Tanker. Det var bleven hende indgivet at vælge hin bedre Maade at tjene Gud paa, den, der ikke var kundgjort for Jøderne — den jomfruelige Stand. Hun foretrak at være hans

Brud fremfor at blive hans Moder. Da Ærkeengelen Gabriel forkyndte hende hendes høje Bestemmelse, gøs hun derfor ogsaa tilbage for den, indtil hun blev forvisset om, at det ikke vilde nødsage hende til at tilbagekalde sit Forsæt om et jomfrueligt Liv, helliget hendes Gud.

Saaledes gik det til, at hun blev Moder til Christus, ikke paa den Maade, som fromme Kvinder i saa mange Aarhundreder havde ventet det; men idet hun afslog Moderværdighedens Naade under den Forin, vandt hun den ved en højere Naade. Det er den fulde Mening af St. Elisabeths Ord, da den hellige Jomfru kom til hende, de Ord, som vi bruger i vort »Hil dig Maria«: »Velsignet er du iblandt Kvinderne, og velsignet er dit Livs Frugt.« Og vi priser den Hellig Aand, ved hvem hun baade var Jomfru og Moder.

Kardinal Newman.

Benedikt XV og Slavehandelen

Ærkebiskoppen af Bordeaux, Kardinal Andrieux, har modtaget et Brev fra Benedikt XV, af hvilket vi her skal gengive den væsentligste Del:

»Eftersom den blomstrende By, der er Deres Højærværdigheds Sæde, har Ord for at være Knudepunktet for Frankrigs Handelsforbindelser med sine afrikanske Kolonier, stiler Vi dette Brev til Dem, Vor kære Søn, i den Hensigt, saavidt det staar i Vor Magt, at forbedre den elendige og usle Tilstand, i hvilken Negrene befinder sig, hvilket paa Grund af Vort apostoliske Hverv er Os en Kilde til stor Bekymring.

Det er ikke Vor Mening at udbrede os videre over den Pligt, som det er at arbejde for Afskaffelsen af den vanærende Slavehandel. Alverden ved, hvad Guds Kirke lige fra første Færd af har gjort for at komme Slaverne til Hjælp. Dels har den forkyndt, at den personlige Værdighed er den samme for alle Mennesker, og at de alle har samme Rettigheder. Dels har den prædiket Slavernes Frigivelse som en Kilde til Haab om himmelske Goder.

Dernæst har den indstiftet religiøse Samfund, der særlig helliger sig Løskøbelsen af Fanger. Og dog er der endnu Grund til at sukke over, at dette modbydelige Saar, denne Skændselsplet, selv om den for en stor Del er bleven fjernet, dog den Dag i Dag bestaar i det menneskelige Samfundslegeme. Det bør sig derfor ogsaa uafviseligt, at den apostoliske Stol paa dette Omraade med Nidkærhed fortsætter det fortjenstfulde Arbejde, den allerede har ydet Menneskeslægten.

Af den Grund mener Vi, at det er saare formaalstjenligt efter den mindeværdige Pius X.s Forbillede at stadfæste Leo XIII.s Dekret, og Vi bestemmer saaledes, at der hvert Aar paa Hellig tre Kongers Søndag, overalt hvor der fejres offentlig Gudstjeneste, skal holdes en Indsamling til Løskøbelse af Negre. Vi tror at burde lægge saa meget mere Vægt paa denne Sag, som de allerede opnaaede Resultaters Overflod giver Os godt Haab om en Gang at naa, hvad der i saa høj Grad er af Vigtighed for Menneskehedens Sag i det hele. Maatte Menneskeslægten Befrier Jesus Kristus — det er Vor inderlige Bøn — fremskynde den længselsfuldt imødesete Dag, og maatte han skænke sin bedste Løn til alle dem, der ved Raad og Daad og ved deres Gaver bidrager til at naa det forønskede Maal. Som Pant paa denne Gunst og Vidnesbyrd om Vor Bevaagenhed meddeler Vi kærlig enhver af nævnte Velgørere og først og fremmest Dem, Vor kære Søn, den apostoliske Velsignelse. «

— — — —

Maaske det er gaaet adskillige af os saadan, at vi egentlig ikke rigtig vidste, hvad det gjaldt, naar der paa Hellig tre Kongers Søndag indsamledes til »de afrikanske Missioner«; vi tænkte maaske: Ja, der er jo saa mange Missioner, hvorfor i Grunden foretrække de afrikanske? Vi, der selv er saa demokratiske og frihedselskende, vil sikkert efter at have læst den Hellige Faders ovenstaaende Skrivelse føle, at her er en Sag, der netop maa ligge vort Hjerte nær.

(Efter *Acta Apostolicae Sedis*.)

Det romerske Spørgsmaal

og

Katholikkernes Pligter i alle Lande.

Under denne Overskrift findes i *Neue Züricher Nachrichten* en Artikel fra særlig autoritativ Side, som i oversat Stand er tilsendt Ugebladet til Optagelse. Der henvises heri til, at det romerske Spørgsmaal nu, endnu mere end før, kræver en Løsning og kalder ad alle Katholikkers Aarvaagenhed i hele Verden. Paven selv skal have udtalt, at den Hellige Stol savner den fulde Frihed, som udkræves til Kirkens Ledelse, at Pavens Skæbne nu til Dags er afhængig af civile Myndigheder, af andres Forgodtbefindende og derfor er usikker. Om den italienske Garantilov bemærker Forfatteren, at en Stats lovgivende Faktorer absolut ikke kan have nogensomhelst Kompetens til at ordne en saadan Institutions Forhold, der — som den katholske Kirke — er international, universel og fremfor alt overnaturlig. Italien selv havde ogsaa haft i Sinde at give Garantiloven en international Karakter, men det europæiske Diplomati havde desværre i 1871 ikke Forstaaelse af sin egen Rolle, og denne Omstændighed blev af den italienske Regering snildt udnyttet til at gøre det romerske Spørgsmaal til et blot indre italiensk Anliggende. Heldigvis reddede Pius IX Situationen for den Hellige Stol ved ikke at anerkende Garantiloven.

Først drøfter Forfatteren to vigtige Paragrafer i Garantiloven samt Pavens Deltagelse i en eventuel Fredskongres og kommer derefter ind paa følgende Spørgsmaal; Hvad kan og hvad skal Katholikkerne rundt omkring i alle Lande gøre for den Hellige Stol? Da Forfatteren støtter sit Svar paa uangribelige Principper, vigtige Dokumenter og autentiske Informationer og saaledes næppe paa nogen Maade kan være i Modstrid med den Hellige Stols egne Intentioner, saa mener han, at dette hans Svar kan tjene som et Slags Program for Katholikker af enhver Nation. Hovedpunkterne i dette Program vilde være følgende:

1. Med Hensyn til den italienske Garantilov maa Katholikkerne med alle til deres Raadighed staaende Midler i Pressen og i Foreningslivet drive en utvetydig og virksom Propaganda for den Tanke, at Garantiloven er absolut utilstrækkelig til at sikre den Hellige Stols fornødne Frihed og Uafhængighed, samt at den ikke blot var utilstrækkelig fra Begyndelsen af, men ogsaa har vist sig at være aldeles ufyldestgørende, særlig nu under Verdenskrigen.

2. Med Hensyn til »det romerske Spørgsmaal« i Almindelighed maa det altid bestemt fremhæves og betones, at dette Spørgsmaal — i Modsætning til den italienske Regerings ofte gentagne Erklæringer om, at det er et indre italiensk Spørgsmaal — tværtimod i Følge dets Væsen og Natur er absolut internationalt og af højeste Betydning for hele den katholske Verden.

3. Naar den italienske Regering nu i Anledning af sin Tilslutning til Londoner-Overenskomsten har forlangt og opnaaet, at Ententemagterne afviser enhver Modifikation af Garantiloven, som om det romerske Spørgsmaal var et indre italiensk Spørgsmaal og Garantiloven var fuldtud fyldstgørende, saa maa Katholikerne sætte sig energisk imod dette ny Attentat og aabent og lydeligt fordømme den italienske Regerings Handling som en ikke blot hadefuld, men ogsaa ganske unyttig Handling, eftersom den Heflige Stol selvfølgelig ikke kan vente noget for den fordelagtigt Initiativ fra det protestantiske Englands, det skismatiske Ruslands og den franske Regerings Side.

4. Katholikerne maa principielt og med utrættelig Iver forsvare den Tanke, at den Hellige Fader under ingen Omstændigheder maa udelukkes fra en eventuel Fredskongres. De vigtigste Grunde, som taler for Pavens Deltagelse i en saadan Kongres, er fremfor alt den Kendsgerning, at Paven er den guddommelige Fredsfyrstes Statholder og repræsenterer den højeste moralske Autoritet paa Jorden, samt dernæst den vigtige Omstændighed, at den Hellige Fader allerede hidtil har gjort saa meget for at fremskynde den ønskede Fred og foreløbig i det mindste lindret Krigens skrækkelige Følger saa vidt som muligt. Til Drøftelsen heraf har man det rigeste Materiale i Pavens herlige Fredsdokumenter og i de glædelige Resultater af hans Bestræbelser til Gunst for Krigsfangerne, af hvilke mange allerede har sendt den Hellige Fader deres hjertelige Taksigelser. I Forbindelse hermed kan ogsaa passende fremhæves, at den Hellige Stol egentlig ikke kan kaldes neutral, som det som oftest sker, men at Paven er upartisk under Verdenskrigen, da der blandt dem, der er indviklede i Krigen, findes mange, der som Katholikker er Pavens Børn og undergivne. Det er jo imidlertid indlysende, at der er Forskel mellem den Hellige Stols Upartiskhed og de ikke krigsførende Staters strikte Neutralitet.

5. Selv om Italien, som Aviserne melder, og som der er Grund til at tro, ved Tilslutningen til Londoner-Overenskomsten har opnaaet den Hellige Stols Udelukkelse fra Fredskongressen, saa maa Katholikerne — helt bortset fra, at Fredskongressen endnu kun synes problematisk, og at den Hellige Stol selv ikke har foretaget noget

Skridt hos de krigsførende Magter for at sikre sig Deltagelse i Kongressen — ikke sky nogen Møje for at overbevise den offentlige Mening om, at en Forhaandsudelukkelse af den Hellige Stol maa betragtes som den største Uretfærdighed og en dyb Fornærmelse.

Schweizerbladets højtstaaende Hjemmelsmand føler sig overbevist om, at dette er Programmet, efter hvilket hele Verdens Katholikker med Udbytte vil kunne arbejde i disse for den Hellige Stol saa vanskelige Tider. Af større Betydning vil det være, dersom der kunde tilvejebringes Ensartethed i alle Katholikkers Bestræbelser, og Artikelens Forfatter udtaler det Haab, at der trods de pinlige Efterretninger om Ententemagternes Holdning overfor den Hellige Stol dog ogsaa i disse Lande vil banes Vej for virkelig Forstaaelse af Kirkens og dens Overhyrdes hellige Sag — tværs igennem Politikens mørke Skyer.

Ansgarius-Bonifacius-Foreningen.

(Den danske katolske Kirkesag).

Uddrag af Vikariats-Komiteens Regnskab for 1915.

(13. Regnskabsaar).

INDTÆGT		UDGITF	
Kassebeholdning fra f. Aar	0,51	Udbetalt i <i>Understøttelse</i> til	
Fire <i>Kvartals-Kollekter</i> i Vikariatet ved d. Apost. Vikar	3526,02	følgende Missioner:	
Fra <i>Lokalkomiteerne</i> :		Aarhus	100,00
Aarhus	34,00	Fredericia	100,00
Fredericia	33,35	Helsingør	200,00
Helsingør	41,75	Holbæk	100,00
Holbæk	8,40	København (Frederiksb.) ..	300,00
København og Omegn .	195,50	" (Nørrebro) ..	1300,00
" St. Andreas K.	8,56	" (Sundby)....	300,00
" St. Annæ Afdel.	40,00	Køge	250,00
" Nørrebro Afdel.	1205,00	Nyborg	100,00
Odense	40,00	Odense	200,00
Ringsted	63,30	Reykjavik	100,00
Roskilde	16,50	Ringsted	200,00
Svendborg	36,00	Roskilde	170,00
Fra <i>Samlerforeningen</i>	160,60	Slagelse	150,00
<i>Gaver</i> : M. H.	6,15	Til <i>det Apostoliske Vikariat</i> :	
<i>Særlige Indsamlinger</i> :		de særlige Indsamlinger .	984,25
ved Absalonsbøsserne... 564,25		fra Vikariats-Kollekterne.	1750,00
i Mariakongreg. f. Mænd. 420,00		<i>Diverse Udgifter</i> :	
Indvundne <i>Renter</i> 47,89		Tryksager	109,00
		Porto.....	17,26
		Stempler	4,35
		(Kassebeholdning til n. Aar)	12,92
	<u>6447,78</u>		<u>6447,78</u>

Sammenligner man ovenstaaende Regnskab for 1915 med det for 1914, saa viser det paa Indtægtssiden en Fremgang paa 2141 Kr. 82 Øre, skønt Lokalkomiteerne denne Gang har indsamlet 283 Kr. 07 Øre mindre end det foregaaende Aar, og Samlerforeningen har haft 83 Kr. 04 Øre mindre Indtægt. At der alligevel i det hele har været over to Tusind Kroners større Indtægt i 1915 end i 1914, kommer for det første og fremfor alt deraf, at de 4 Kvartals-Kollekter har indbragt betydeligt mere i dette sidste forløbne Aar, nemlig 1708 Kr. 78 Øre mere end i de foregaaende Aar (1914: 1817,24 Kr. og i 1915: 3526,02 Kr.). Dernæst har nogle særlige Indsamlinger indbragt et ekstraordinært Bidrag paa 984 Kr. 25 Øre (nemlig ved Absalonsbøsserne: 564 Kr. 25 Øre og ved Mariakongregationen for Mænd: 420 Kr.).

Alt i alt var Hovedresultatet derfor meget glædeligt, og vi maa med Føje udtale en oprigtig Tak til alle, som har bidraget til dette gode Resultat, og ganske særlig til dem, som har hjulpet med til Fremskaffelsen af de ekstraordinære Indsamlinger.

Dersom det hvert Aar gaar saaledes fremad med Foreningens Indtægter, saa vil den danske katholske Kirkesag efterhaanden rykke sit endelige Maal et godt Stykke nærmere, nemlig at kunne staa paa egne Ben, uden Udlandets Hjælp selv at kunne underholde sine Kirker og Skoler, sine Præster og Lærere. Der er ganske vist endnu langt tilbage, førend dette Maal bliver naaet; men det er særlig nu for Tiden mangedobbelt nødvendigt, med stadig tiltagende Iver og Offervillighed og med forenede Kræfter, at stræbe hen derimod, nu, under disse vanskelige Tidsforhold, hvor, som allerede gentagne Gange fremhævet, de udenlandske Hjælpekilder begribeligvis flyder svagere og sparsommere og flere Steder truer med helt at at hentørre, ja enkelte Steder allerede er holdt op med at flyde.

Endnu en Gang *Tak* for det smukke Resultat i det forløbne Aar, med Haab om et ligesaa smukt eller om muligt et endnu smukkere Resultat i indeværende Aar.

København, d. 15. Marts 1916.

Vikariats-Komiteen:!

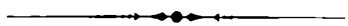
A. Neuvel.
Formand.

F. Ronge.
Sekretær.

Jos. L. M. Hoffmann.
Kasserer.

A. V. Günther.

!

Ungdomsværnets Aarsmøde.

Ved Ungdomsværnets Aarsmøde i Søndags Aftes havde godt 150 givet Møde, deriblandt flere unge, en hel Del Præster og den højærværdigste Biskop selv. Kontorchef i Magistraten, Hr. Alexander Tardini, valgtes til Dirigent og gav Ordet til Redaktør Niels Hansen, som holdt et Foredrag om Grundene til Frafald fra Kirken og Midlerne herimod.

Efter en Pavse aflagde Ungdomsværnets Formand, Pastor L. Günther, følgende Beretning om Aarets Virksomhed:

Vort Ungdomsværn blev stiftet d. 23. Febr. 1910 og har altsaa nu bestaaet i godt 6 Aar.

Det ledes for Tiden af et Raad paa 18 og et Forretningsudvalg paa 3 Medlemmer. Af Raadets Medlemmer er lige Halvdelen Præster; blandt de ikke-geistlige Medlemmer er der 5 Damer. Raadet talte indtil for ganske nylig 20 Medlemmer, men har siden mistet Hr. Pastor Hillebrand, der er rejst bort, og Hr. Cand. mag. Kejser, der har bedt sig fritaget for Hvervet. Som Medlemmer af Forretningsudvalget fungerer stadig de tre Herrer, der har haft Ungdomsværnets øverste Ledelse siden dets Stiftelse, men deres Funktionstid udløber d. 2. Marts næste Aar, og til den Tid skal der finde Nyvalg Sted. Forretningsudvalget vælges af Raadet og skal bestaa af mindst 3 Medlemmer.

I Ungdomsværnets Virksomhed ligner — ret naturligt — det ene Aar det andet, og Aaret 1915—16 er ikke meget forskelligt fra sine Forgængere:

Til Festen for de 14—15 aarige d. 24. Oktober var der indbudt 98 unge med deres Forældre. Deraf mødte 54. Tallet er jo ikke helt tilfredsstillende. Vi gør dog, hvad vi kan, for at faa alle med. Der bliver i god Tid udsendt trykt Indbydelse til hver enkelt. Forhindringerne er selvfølgelig af mangfoldig Art, men vi har den Trøst at kunne sige, at Udeblivelsen kun i meget faa Tilfælde skyldes Uvilje. I øvrigt forløb Festen udmærket. Pater Meyer holdt et godt Foredrag om Vejen til Lykke for katholsk Ungdom, og Formanden oplæste et lille Skuespil. Efterat saa de 160 Deltagere havde drukket Kaffe, sluttede Aftenen med Selskabsleg en god Times Tid.

Foruden Aarsmødet og Ungdomsfesten har vi af Sammenkomster kun Rundskuedagene, af hvilke der i Aar atter er afholdt 2, en for Drengene og en for Piger, under Ledelse af Hr. Lærer *Johnsen* og med Assistance af flere Damer og Herrer. Jeg haaber ikke, at denne Indrykning af Ungdom volder Forstyrrelse, hvor den kommer; skulde det være Tilfældet, saa er der jo dobbelt Grund til at takke

alle de Institutioner, der saa venligt tager imod den korte Indkvartering alligevel.

Ellers er det gode, vi har gjort, hovedsagelig Pengehjælp. Vi har givet Tilskud til Fester i Ungdomsforeninger og ydet Studiehjælp til 2 unge Mænd og 2 unge Piger. Endvidere har vi hjulpet med et Beløb til Anskaffelse af en Maskine og givet en større Sum til Anbringelse af en forældreløs Lærling i en god katholsk Familie.

Korrespondancen og Husb besøgene er fortsat som tidligere; men det følger af Sagens Natur, at Husb besøgene efterhaanden maa blive sjældnere hos de enkelte og altid mest vil gælde de yngste Aargange. Mere er ikke muligt for en enkelt Mand. Vi har først bestaaet i 6 Aar, og dog er Antallet af de unge, vi har paataget os at »følge«, allerede oppe paa mellem 6 og 7 Hundrede — dem iberegnet, der bliver 14 Aar inden 1. Nov. 1916.

Med stor Glæde kan jeg henvise til, at det Løfte, der blev givet paa Aarsmødet i Fjor — om Udgivelse inden Aarsfrist af et Tidsskrift for vore unge — er bleven indfriet i den ellefte Time, umiddelbart før dette Aarsmødes Afholdelse. Det hedder »Ungdomsvennen« og udgaar foreløbig kun 4 Gange om Aaret, hver Gang med 16 Sider paa godt Papir og i smuk Udstyrelse. Det koster kun 50 Øre om Aaret, en lav Pris, som de unge antagelig vil kunne overkomme og sikkert ogsaa med Glæde vil erlægge, naar de ser, hvor pænt Bladet ser ud, og læser dets Indhold. Abonnementet er bindende for et Aar; men der kan — i Katholsk Bogsalg i Stenosgade — faas Enkeltnumre til 15 Øre. Det er vort Haab, at »Ungdomsvennen« maa komme alle vore unge i Hænde, og vi beder de ældre om at være os behjælpelige dertil. Ligesom »Ugebladet« ikke maa savnes i noget katholsk Hjem, saaledes maa »Ungdomsvennen« ligge ved Siden af »Ugebladet« i alle de Hjem, hvor der er Ungdom. Vi har givet det lille Blad en Undertitel, der lyder »Fællesorgan for Katholsk Ungdomsværn og de katholske Ungdomsforeninger«, og denne Undertitel bedes man lægge Mærke til. Deraf, at Bladet er Organ for »Ungdomsværnet«, følger, at Ungdomsværnets Medlemmer bør holde det og skrive i det. Har vi ældre noget paa Hjerte, vi gerne vilde sige til vore unge, saa er det lille nye Blad det rigtige Sted at udtale sig i. Og har de unge noget paa Hjerte, saa gælder det samme. Det forudsættes som selvfølgelig, at Ungdomsforeningerne alle averterer i »Ungdomsvennen«. Jeg maa sige, at jeg har godt Haab om, at »Ungdomsvennen« vil faa ikke saa faa Abonnenter baade her og i Norge og derigennem faa Betydning som en aandelig Central for vore

unge til Bevarelse af deres katholske Tro og Forøgelse af Interessen for katholsk Lære og Liv.

Regnskabet behøver jeg ikke at læse op for Dem i alle Enkeltheder. Indtægten i Hovedkassen har været 1661,84 Kr., Udgiften 884,39 Kr. Formueforøgelsen i sidste Aar var 777,45 Kr., og den nuværende Kassebeholdning er 4837 Kr., Fondet »Absalons Gaard« har i Gaver og Bankrenter haft en Formueforøgelse paa 215,96 Kr. og ejer herefter en Kapital paa 4175,52 Kr.; Bøsseindsamlingen gaar som bekendt for Tiden til det Apostoliske Vikariat og figurerer derfor ikke i Regnskabet. I Ugebladet d. 20. Febr. d. A. kunde »Absalonskredsen« — de unges Indsamling — meddele, at den hidtil havde afgivet til Vikariatet 696,72 Kr. som Resultat af Bøssernes Tømning. Naar de nuværende trange Forhold hører op, vil Absalonsbøssernes Indhold atter komme til at tilflyde Fondet, og der vil saaledes baade nu og senere være god Grund for de unges Indsamling til trofast at holde ud. Der kommer jo engang den Tid, da Formaalet med Indsamlingen til »Absalons Gaard« paa en eller anden Maade vil blive realiseret — saa nær op til den oprindelige Tanke som muligt. Hvornaar og hvorledes afhænger af mange Omstændigheder, bl. a. af den kirkelige Myndigheds Afgørelse. Saa meget er dog vist, at jo større de unges Udholdenhed er, desto nærmere er de ved Maalet. Ungdomsværnets Raad ser ikke rettere, end at det endnu er altfor tidligt at tænke paa en Udførelse af Planen.

Det er med dyb Taknemmelighed, jeg afslutter denne Aarsberetning. Takken gaar først og fremmest til Giveren af alle gode Gaver, men dernæst ogsaa til de mange menneskelige Kræfter — unge og gamle — der har været opofrende virksomme i det gode Formaals Tjeneste. For ikke at glemme nogen, vil jeg hellere undlade at nævne nogen; men i Tanken skal ingen blive glemt.

Hvad Fremtiden angaar, saa vil vi arbejde videre ad de Veje, der har staaet deres Prøve. Det er saa langt fra, at jeg tror, vi har naaet Maalet, at jeg meget mere har paa Fornemmelsen, at vi først lige har faaet begyndt. Hovedformaalet: at faa de unge Katholikker i København eller maaske endog i hele Danmark, Kvinder saavel som Mænd, til at føle sig som en Enhed, der har Ansvar for sin egen Trofasthed mod Kirken og for den Fremtid, Kirken gaar i Møde her i Landet — den Enhed er vi vistnok ikke kommet et Hanefjed nærmere, siden vi for seks Aar siden begyndte. Der er dem iblandt os, der tror paa denne Enhed, og jeg vil ogsaa selv tro paa den. Det gælder om at sigte højt for dog at ramme noget. Der er vel ogsaa dem, der vil kalde en saadan Tanke for Sværmeri og Syner. Godt, jeg tager imod den Udlæggelse i

Tillid til en Udtalelse af en af de bedste Katholikker, jeg har kendt i Danmark, Overretssagfører Schwenn i Aarhus. Han sagde engang til mig: Det Menneske, og navnlig det Samfund af Mennesker, der ikke har Syner, er ikke meget værdt.

Derefter talte den højærværdigte Biskop og udtrykte sin Glæde over den Iver, der udfoldedes for at støtte denne vigtigste af alle Sager, Arbejdet blandt Ungdommen. Biskoppen glædede sig over det Forhold, han var kommen til at staa i overfor Ungdommen ved Indsamlingen gennem Absalonsbøsserne. Derefter gav Biskoppen en historisk Oversigt over Vikariatets Udvikling og mindede om den første Apostoliske Vikar for Norden, den fremragende Dansker Niels Steno. Denne havde vistnok givet Stødet til den første Understøttelse til Arbejdet i Danmark, ved at han fik Fyrstbiskop Ferdinand af Fürstenberg til at oprette en Stiftelse, Ferdinandea, som stadig har hjulpet Sognepræsterne i Fredericia og ved St. Ansgars Kirke i København. Senere blev Biskoppen af Osnabrück Vikar for Norden, og Taleren havde som ung Præst overværet det sidste Besøg her i Landet af en Apostolisk Vikar fra Tyskland, den senere Kardinal Melchers. Ved den Lejlighed var der stor Middag hos Kong Frederik VII. paa Skodsborg, hvor Kongen udtalte sin store Beklagelse af, at han ikke kunde være Katholik, skønt han af Hjertet tilhørte Kirken. »Kongen var overordentlig venlig mod os gejstlige«, sagde Biskoppen, »og gik med Præfekt Grüder og mig under Armen omkring i Haven. Jeg var da saa dristig at bede om en stor Relikvie af St. Knud til Kirken i Fredericia. Frederik VII lovede, saa snart han kom til Odense, at ville overlade os en saadan, men des værre døde Kongen, inden han kunde faa sit Løfte opfyldt.« Biskoppen fortalte derpaa interessant om sine første Oplevelser i Danmark, hvorledes han f. Eks. i Fredericia havde afskaffet de tyske Prædikener i Begyndelsen af Treseterne. Til Slut fremhævede Biskoppen med stor Styrke, at i denne Tid skulde vi huske paa, at alle de mange Præster af forskellig Nationalitet, vi havde, kun var Tjenere af den ene, samme Kirke; derfor var det stor Uret, naar nogen vilde tale med Ringeagt og Haan om noget andet Lands kirkelige Øvrighed; trods forskellige Meninger maatte ingen glemme, at den katholske Kirke stod over alle Partier og alle Nationer.

Hr. Pastor Günther takkede Biskoppen, fordi han havde taget Ordet ved Aarsmødet og udtrykt sin Anerkendelse af Ungdomsværnets vigtige Arbejde for den katholske Sag. Hr. Trafikassistent Gra vgaard talte indtrængende om de forskellige Opgaver, der laa beredte til enhver, bl. a. anbefalede han indtrængende Nordisk Ugeblad til alles Interesse. Den

højærværdigste Biskop tog atter Ordet og udtalte en smuk Tak til Ugebladet og en Anerkendelse af dettes neutrale Stilling i denne svære Tid og opfordrede alle til ivrig Læsning af Ugebladet. Hr. Murermester Günther, Hr. Husson og Hr. Fink-Jensen havde Ordet for korte Bemærkninger, hvorpaa den højærværdigste Biskop fremhævede det som sit inderligste Ønske, at der snart maatte komme en hel indfødt Gejstlighed i Danmark; derfor skulde især Mødrene bede om Kald til Præstestanden for deres Sønner. Til Slut meddelte Biskoppen de tilstedeværende sin Velsignelse.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Det var en interessant Aften, Hr. Pastor Koch i Tirsdags beredte Højskolens Tilhørere ved at tale om en af den nyere Tids største Foregangsmænd paa Ungdomsarbejdets Omraade — Don Bosco. For alle Venner af katholsk Ungdomssag er der meget at lære af denne mærkelige Mand, som i en Tid, da Verden lokker og drager Ungdommen til Fald, vilde frelse de unge ved Religionens Magt. Under de fattigste Forhold begyndte Don Bosco som Præst i Turin at samle nogle unge Mænd omkring sig og indledede dermed sit store Livsværk, der paa en forunderlig Maade udviklede sig til en verdensomfattende Virksomhed. For at sikre Arbejdets Fortsættelse efter sin Død stiftede Don Bosco en ny Orden, Salesianerne, som nu fra talrige Stiftelser Jordan rundt udfolder den velsignelsesrige Virksomhed for Ungdommens Frelse, der begyndtes i et Skur ved Turin.

Fredericia. Torsdag den 16. Marts er en af den herværende Menigheds mest bekendte og trofaste Medlemmer, Urmager Mathias Spetzler, pludselig afgaaet ved Døden i en Alder af henved 75 Aar. Den afdøde var en paalidelig Katholik med stor Interesse for det kirkelige Liv; saaledes var han i en Aarrække Medlem af Forstanderskabet for St. Knuds Kirke. Han havde ved sine mange Rejser erhvervet sig talrige Venner blandt indflydelsesrige Katholikker baade i Indland og Udland. Byens Dagblade har bragt lange og venlige Nekrologer, af hvilke her skal hidsættes følgende sympatetiske Udtalelse:

Den afdøde var født her i Byen 30. Juli 1841. Efter at have lært Urmagerfaget opholdt han sig en lang Tid i Udlandet, hvor han arbejdede og uddannede sig i mange af Storbyernes største og mest ansete Forretninger. Alle

Steder, hvor der var noget at lære, og hvor der kunde erhverves tekniske Kundskaber, der tog han hen, og der satte han sig grundigt ind i Forholdene indtil de mindste Enkeltheder. Følgen blev, at S., da han vendte hjem, sad inde med store Kundskaber, praktisk Erfaring og en teknisk Uddannelse, der gjorde ham til en fremragende Dygtighed paa Urmager- og Optiker-Fagets Omraade.

I 1877 overtog Spetzler sin Morbroders Urmagerforretning her i Byen og drev den ved Energi og Flid op til at blive haade stor og betydelig. Spetzlers stærke Interesse for Faget har holdt sig usvækket gennem Aarene, og endnu i de senere Aar, da Forretningen jo har været overdraget til Sønnen, Alois Spetzler, og han saaledes ikke har taget aktiv Del i Forretningens Drift, har S. dog ikke kunnet afholde sig fra at sysle med Istandsættelse o. lign. af Instrumenter. Det kan bemærkes, at han for Tiden forberedte sig paa et langt Foredrag om Urets Historie og Udvikling fra dets ældste til dets nyeste Former, hvilket Foredrag han skulde holde paa Teknologisk Institut i København, og han havde konstrueret Apparater, der skulde illustrere det interessante Foredrag. Paa mange Omraader har den afdøde været Byen en god Borger og en trofast Trosfælle for den katolske Menighed. I 12 Aar havde han Sæde i Haandværkerforeningens Bestyrelse. I en meget lang Aarrække har Spetzler undervist i teknisk Skole i geometrisk Tegning, og han har derved bidraget til at gøre mange af vore Haandværkslærlinge til dygtige og fuldt ud teknisk-uddannede Mænd i deres Fag.

Det er et virksomt Liv, der her pludselig er afsluttet, og Efterretningen herom vil sikkert blive modtaget med oprigtig Vemod i mange Kredse her i Byen, thi den bortgangne var af dem, der ved hele sin Færd og Livsførelse havde skabt sig mange Venner.

Polen. General-Komiteen for Hjælp til de ulykkelige Polakker, som har sit Sæde i Schweiz, har under 24. Februar sendt følgende Skrivelse til Paven: »Hellige Fader! Gennemtrængte af de dybeste Taknemmelighedsfølelser for Deres Helligheds ædelmodige Gave — et nyt Bevis for Deres Følelser mod vort Land — kaster vi os for Deres Fødder for sammen med vore ulykkelige Landsmænd, som atter er styrkede ved Deres faderlige Hjælp og Medfølelse, at udtrykke vor dybeste Tak til Deres Hellighed. Ja, hele Polen kaster sig ned for Deres Hellighed — det katholske Polen, nu overstrømmet med Blod og nedtrampet af militære Bander, udtæret af Hunger, brændt og fyldt med Ruiner — og føler, at alt alligevel ikke er tabt, fordi det selv vil leve, og fordi Deres Hænder velsignende er lagt paa dets martyriserede Hovede. Opmuntrede ved den faderlige

Kærlighed, som De viser os, ved det Haab og den Tro, som De indgyder os, er vi i Stand til med Tillid at vente paa den Dag, som vil gry for os, og til at stole paa, at den Fred og det Kærlighedens og Fredens Rige for de undertrykte, som er Genstanden for Deres Bønner, atter vil komme i Verden. I denne urokkelige Vished lægger vi for Deres Fødder, elskede Fader og Jesu Christi Stedfortræder, Udtrykket for vor Ærbødighed, vor Hengivenhed, vor dybe Taknemmelighed, og vi vil altid være trofaste Sønner af vor hellige Moder, Kirken.

Henry Sienkiewicz. Anthony Osuchowski.«

Frankrig. Fra Vincentsforeningens Generalraad i Paris er der til de danske Konferenser sendt en Skrivelse, af hvis Indhold følgende Uddrag maaske kunde interessere en større Kreds. » . . . Vi undgaar selvfølgelig heller ikke at mærke Følgerne af den rædselsfulde Krig, der hærger Størstedelen af den kristne Verden, affolker et stort Antal af vore Konferenser, udtørrer vore Hjælpekilder, vanskeliggør eller forhindrer Konferensernes Forbindelse med Generalraadet og lammer den normale Udøvelse af Barmhjertighedsgerningerne saavel som det økonomiske og sociale Liv i det hele taget. Men det særegne for den kristelige Kærlighed er, saaledes som vor store Helgen har vist det under en ødelæggende Borgerkrig, at ofre sig desto mere, jo større Elendigheden er, og ikke at kende til Modløshed. Konferenserne fordobler da ogsaa deres Anstrengelser, og mange fortsætter deres Møder trods det formindskede Medlemsantal og det indskrænkede Budget, som staar til Raadighed. Man søger at bringe Hjælp overalt, hvor Hjælp tiltrænges, og mange Vincentsbrødre lader sig ikke nøje med det, som deres Forening kræver af dem, men benytter deres Tid og deres Penge til at bøde paa Krigens Ulykker og hjælpe de saarede, Enkerne, de forældreløse, Flygtningene, de arbejdsløse, de sørgende og sultne.« — Disse Par Linier giver os et Begreb om, hvilke store Opgaver der under Tidens vanskelige Forhold paahviler Vincentsforeningen, Verdens største velgørende Institution. I Danmark har vi hidtil været forskaanede for de værste Følger af de frygtelige Ting, der foregaar omkring os; men under den Dyrtidsperiode, vi gennemgaar, stilles der alligevel store Krav til de danske Vincentskonferenser. Den højærværdigste Biskops inderlige Ønske er det, at mange af vor Menigheds unge Mennesker vil melde sig under den h. Vincents's Fane og tage aktiv Del i det store charitative Værk.

Ax. Sa.

Spanien. I Byen Valladolid fejredes den 21. Februar under stor Deltagelse fra Kirkens og Statens Side den trehundredaarige Mindededag for Byens berømteste Søn, Pater

Alfonso Rodriguez's Død. I en Alder af 20 Aar traadte Alfonso i Aaret 1546 ind i Jesuiterordenen, hvor han blev højt berømt for sin Lærdom, Fromhed og brændende Iver for Sjælenes Frelse. Efter et langt, virksomt Liv døde han i Sevilla den 21. Februar 1616 i en Alder af 90 Aar. Hans eneste Værk er: »Øvelse i kristen og religiøs Fuldkommenhed«, udgivet 9 Aar før hans Død. Faa Bøger er blevet saa berømte som denne Bog; den er udkommet 25 Gange paa Spansk, over 60 Gange paa Fransk i 7 forskellige Oversættelser, 20 Gange paa Italiensk, 10 paa Tysk, 8 paa Latin, adskillige Gange paa Engelsk og desuden enkelte Gange paa mange andre Sprog i og udenfor Europa; den er i alt oversat paa 22 Sprog. Karakteristiske Træk ved Bogen er dens Jævnhed og Klarhed — Egenskaber, der aldrig ældes eller gør en Bog ulæselig. Efter den højtidelige Rekviemsmesse gik Byens Embedsmænd i en stor Procession til Pater Rodriguez's Fødehus, hvor der efter en Tale af Borgmesteren blev afsløret en Mindetavle af hvidt Marmor. Rektor Paz ved Jesuiterkirken i Valladolid modtog en Mængde Lykønskninger, bl. a. fra Spaniens fire Kardinaler.

Grækenland. Paa den ubesmittede Undfangelses Fest 1915 aabnedes i Athen en ny katholsk Kirke, indviet til Jesu hellige Hjerte. Hidtil har Athen kun haft een katholsk Kirke, den i Basilikaform byggede Cathedral. Trods sin Størrelse er den efterhaanden bleven for lille til at rumme de troende, der baade fra Udlandet og fra Øerne flytter til Athen. De græske Katholikker, Latinere, der lever spredte imellem den orthodoxe Befolkning, særlig paa Øerne, tæller ikke stort mere end 12 000 Sjæle. De nedstammer næsten alle fra venezianske og genovesiske Indvandrere. Da Latinerne i 1204 erobrede Konstantinopel, tilfaldt der Republikken Venezia saa stort et Bytte, at den indsaa, den vilde svække sin egen Kraft, hvis den selv skulde besidde og forsvare det. Regeringen udstedte da en Kundgørelse til sine Undersaatter om, at enhver modig Mand, der for egen Regning og Risiko vilde sætte sig i Besiddelse af en Ø eller andet vigtigt Punkt af Moderstatens nye Landomraade, skulde faa det i Len, frit og kvit, blot imod at anerkende Venezia som Overherre. I Løbet af faa Aar opstod der paa den Maade en Snes smaa Vasalstater. Endnu finder man rundt om paa de joniske og ægæiske Øer hele Landsbyer, hvor Befolkningen er katholsk. Særlig Præsterne af Jesu Selskab har indlagt sig Fortjeneste af Missionen iblandt dem. Det er ogsaa til disse Præster, at Athens Ærkebisp, den franske Assumptionist-pater Mgr. Petit, har betroet Sjælesorgen ved den nye Kirke i Athen.

Rom. Som Skik og Brug er, samlede Benedikt XV. ved Fastens Begyndelse Roms Sognepræster og Fasteprædikanter om sig i Vatikanets Konsistorie-Sal. Her holdt han en Tale til dem, idet han tog sit Udgangspunkt fra de Ord, med hvilke en Biskop i sin Kathedral velsigner den Præst, der skal holde Fasteprædikenerne: »Herren være i dit Hjerte og paa dine Læber, at du værdigt og tilbørligt maa forkynde hans Evangelium.« Den Hellige Fader talte om Guds Ords Art og Væsen paa en saadan Maade, at Tilhørerne følte sig dybt grebne og fik nyt Lys over Emnet.

— Den 20. Marts fandt her et Dødsfald Sted, som har særlig Interesse for os Danske, idet Kardinal Gotti, Præfekten for Propaganda-Kongregationen, vor Apostoliske Vikars nærmeste overordnede, efter længere Tids Sygdom er afgaaet ved Døden. Girolamo Maria Gotti fødtes den 29. Marts

1834 af fattige Forældre paa Landet i Italien. I en Alder af 16 Aar traadte han ind i Karmeliterordenen, hvor han nød stor Anseelse og i 1881 valgtes til Ordenens General. Senere traadte han i det pavelige Diplomatis Tjeneste og var saaledes en Tidlang som titulær Ærkebiskop Internuntius i Brasilien. I 1895 udnævntes han af Pave Leo XIII til Kardinal og den 22. Juli 1902 til den vigtige Post som Propaganda-Kongregationens Præfekt, hvis Stillingens Vigtighed bedst illustreres ved, at dens In-

dehaver gerne kaldes »den røde Pave« (medens Jesuiterordenens General kaldtes »den sorte Pave« og den rigtige Pave »den hvide Pave«). Under Propaganda-Præfektens Jurisdiktion staar alle Lande paa Jorden, hvor det kirkelige Hierarki ikke er oprettet, eller hvor det er gaet til Grunde, efter at det er oprettet, samt Verdensdelen Australien. Ved Pius X's Konstitution *Sapienti consilio* af 29. Juni 1908 blev Stor-Britannien, Holland, Luxemburg, Canada og De forenede Stater udskilt fra Propaganda-Kongregationens Omraade, medens nogle Vikariater, som før stod udenfor den, blev lagt ind under den. I forrige Nummer af Ugebladet omtaltes, at Kardinal Serafini, O. S. B., var

bleven udnævnt til Pro-Præfekt for Propaganda-Kongregationen; han bliver nu rimeligvis dens Præfekt. Ved Kardinal Gottis Død tæller det Hellige Kollegium kun 59 Medlemmer, hvoraf mere end Halvdelen er Ikke-Italienerne, et Forhold, der kun meget sjældent eksisterer.

— Som bekendt har den Hellige Fader og hans Stilling, hans Anskuelser, hans Udtalelser i den senere Tid været et eftertragtet Bytte for den hele Verdens Nyhedskræmmere og Avisskrivere. Man har ladet ham sympathisere med enhver af de stridende Parter, og han er bleven beskrevet som aktiv virksom, snart for Centralmagterne og snart for de allierede. Den sidste Nyhed, nogle Blade har udbredt om Pave Benedikt, er, at han er bleven — Modernist! Grunden til denne Beskyldning er den ikke meget epokevækkende Begivenhed, at der fra Vatikanet er givet Ordre til, at ved Messen om Søndagen skal Evangeliet oplæses paa Modersmaalet, efter at det er læst paa Latin. Det er denne »Forandring«, der betegnes som en umaadelig Eftergivenhed overfor Tidens moderne Krav.

Brevkasse.

Hr. Redaktør!

Ukebladet er kommen i en meget pinlig Situation, naar man beskylder det for Tyskvenlighed, fordi det jo ikke engang tør forsvare sig uten at. . . Og derfor skal jeg trøste det likeoverfor disse ubegribelige Angribere ved at sige, at der findes adskillige Læsere, som likeledes er misfornøiede med Ukebladet, fordi det er altfor — tyskfiendtligt —! Stakkels Ukeblad, om dig gjælder nu Ordsproget:

»Willst du nicht mein Bruder sein,
Dann schlag' ich dir den Schädel ein«!

Ærbødigst
Amicus.

— Tak, kære Abonnent fra Norge, for den venlige Hilsen.
»Der Schädel« holder endnu. N. H.

* * *
Til en Indsender af en Annonce om Hjælp. — Det vil sikkert være formaalstjenligst for Dem at henvende Dem til den lokale St. Vincentsforening. N. H.

* * *
Kære Hr. Redaktør!

. . . Og saa kommer jeg ogsaa med en lille Anmodning. Der har flere Gange været klaget over, at der meldte sig saa faa unge baade til Konlingentindsamling og til Tømning af Bøsserne! Ja jeg veed det fra mine egne, at der er meget lidt Tid tilovers, skal alt det daglige Arbejde passes og passes godt! — Knap Aftentimerne, og saa kan man jo ikke altid opsøge Folk! — Gøres Indsamlingerne i Hast, bare for at faa det fra Haanden, saa er der sjælden den rette Glæde og Velsignelse ved det! — Hvad om der gennem Ugebladet gik Opfordring til de Damer, der har Dagen delvis til deres Raadighed, og som alligevel skal ud at trække frisk Luft eller paa Indkøbstur; faa dem til bare at prøve engang og samle ind, og det vil sikkert gaa dem som mig: jeg har aldrig

troet og vidst før, at det kunde være saadan en Fornøjelse at gaa rundt og — tømme! Jeg vilde ønske, jeg havde dobbelt saa mange at besøge. Hvor jeg kom, fra det første til det sidste Sted, var Folk bare kede af, at der ikke var mere i Bøssen — virkelig kede af det — trods det var lige efter Jul, thi saa skal jo Pengene forslaa til saa meget; saa kom der hurtig endnu et Par Sølvmonter i Bøssen, de var ikke altid store, men bare at se den Glæde, naar Summen var vokset, var mest værd. Den største Fryd for mig var dog det, at hvor jeg ventede at finde Bøssen tom, var de fleste Penge samlet! Og saa er der dette: paa denne Maade at komme i Berøring med forskellige Folk er jo en Slags Mission, som en ung Dame for nylig saa træffende ytrede overfor mig. Det er det, og en fornøjelig tillige. Vor højærværdigste Biskop trænger til mange Penge, det hørttes igen i Søndags Aftes; jeg tror, jo flere Samlere, desto flere Bøsser faar vi ogsaa anbragt, hver har sine Bekendte.

E. W.

Bedes rettet. I et lille Stykke paa Side 234 i forrige Nummer, som det var for sent for mig at læse Korrektur paa, er der des værre indløbet en kedelig Trykfejl, der gør hele Sammenhængen meningsløs. Det første Ord i Linje 17 fra oven skal ikke være »lærer«, men »ærere«. 5 Linjer længere nede staar der et Punktum for et Komma.

N. H.

Mariakongregationen af Apostlenes Dronning holder Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke Søndag d. 26. Marts Kl. 8. Talrig Deltagelse forventes.

Unio Juventusaften Fredag d. 24. Marts Kl. 8 i Søvavillonen. Foredrag af Hr. stud. polyt. G. Wissum: »Om Udvinning og Tilvirkning af Jern og Staal« (Fortsættelse). Enhver ung Mand under 30 Aar indbydes.

Arbejde søges. En ung Kone ønsker at renholde Kontor eller Forretning eller i Mangel deraf en Morgenplads til ca. 1. April. Billet, mrk. »Haab«, modtager Ekspeditionen, Bredgade 69, 2. Sal. ov. G. K.

Haandværkssvend ønsker et møbleret Værelse hos rolige Mennesker i Nærheden af Jesu Hjertes Kirke. Billet, mrk. »Værelse«, bedes indlagt i Ekspeditionen, Bredgade 69, 2. Sal. ov. G. K.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Maanedsmøde i Salen Mandag d. 27. ds. Kl. 8^{1/2}. En bekendt Foredragsholder vil tale om et naturvidenskabeligt Emne.

K.U.F. Søndag d. 26. Marts Kl. 7^{1/2} afholder Katholsk Ungdoms Forbund den aarlige Generalforsamling. Indgang: Stenosgade 4 B. Efter Aarsberetningen og eventuel Diskussion finder Valget af den ny Bestyrelse Sted. Derefter Servering som sædvanlig. NB. Husk Medlemskortet!

Elisabethforeningens Basar.

Søndag den 16. og Mandag den 17. April holder Elisabethforeningen for forældreløse og forsømte Børn sin aarlige Basar Bredgade 69, Stuen o. G. Alle i Menigheden, der har Interesse for disse Børn, bedes om at betænke vor Basar med Gaver, for at denne Basar maa blive lige saa indbringende som de tidligere. Basaren er jo Foreningens største Indtægtskilde og derfor Aarets Begivenhed for Foreningen. Om Eftermiddagen bliver der **Koncert** med velvillig Orkesterassistance. Gaver modtages med Tak af Hr. Pastor Braun, Bredgade 64, Fru Osterhammel, N. Farinagsgade 15, Frk. Tetzlaff, Ved Stranden 10 og Frøknerne Stratbøcker, Jægersborg Allé 19, Charlottenlund.

Kirkelig Kalender.

26. Marts.	3. Søndag i Fasten.	2. April.	4. Søndag i Fasten.
27. —	M. Johannes Dama- scenus, Kirkelærer.	3. —	M. Ferialdag.
28. —	Ti. Johannes af Ca- pistrano, Bekender.	4. —	Ti. Isidorus, Biskop og Kirkelærer.
29. —	O. Ferialdag.	5. —	O. Vincents Ferrerius, Bekender.
30. —	To. Ferialdag.	6. —	To. Ferialdag.
31. —	F. Ferialdag.	7. —	F. Ferialdag.
1. April.	L. Ferialdag.	8. —	L. Ferialdag.

Den katolske Højskole.

Tirsdag den 28. Marts Kl. 8 Aften.

Frk. Hedevig Ramsing: *Kinesisk Ungdom* (med Lysbilleder).
(Nr. 8 og 10 synges).St. Knuds Skoles Festsal, Stenosgade 4, B, **Adgang 10 Øre.**St. Josefs Gilde. Aarligt Generalmøde afholdes *Mandag d. 10. April*
Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Lokalet, Bredgade 67. — Eventuelle Forslag bedes til-
sendt Formanden senest d. 2. April.

F. A. Schloemer Formand, Elmegade 22.

Korsvejsandagt. Fredag Aften: St. Ansgars K. Kl. 8, Ro-
senkransk. Kl. 7 $\frac{1}{2}$, St. Annæ K. Kl. 8, St. Andreas K. Kl. 7 $\frac{1}{4}$, St.
Josefs K. Kl. 7 $\frac{1}{2}$. Torsdag Aften: Jesu Hjertes K. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ (med
Prædiken).**K.U.B.** (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akade-
miske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som
maaette ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser,
der alle behandles som for trolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister
Matthæus Hansen, Fredensvej 9, Charlottenlund.**Katholsk Bogsalg** Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf.
Vester3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

† Vor kære Fader, **H. C. Hansen**, hensov i Dag stille og
fredeligt. **Herman og Martha Hansen.**
St. Josefs Fest 1916.
Begravelsen foregaar i Stilhed og Blomster frabedes
venligst. R. I. P.

† Min elskede Mand, vor kære Fader **Uhrmager M. Spetzler**
hensov i Dag blidt og roligt.
Fredericia, 16. Marts 1916.
Paa Børns, Svigerbørns og egne Vegne
Maria Spetzler, f. Corty.
Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn. R. I. P.

Vincentsforeningens Kransekort faas hos d'Hrr. gejstlige ved
St. Ansgarskirken (Bredgade 64 $\frac{1}{2}$), Rosenkranskirken (Boyesgade 8),
St. Josefskirken (Griffenfeldtsgade 44), St. Andreaskirken (Ordrup),
St. Annæ Kirke (Sundby) og hos Murermester A. V. Günther,
Bangertsgade 11, samt gennem Telefon 1389.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4—6.

Nr. 14.

Søndag den 2. April.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Skriftemaalsfantasi. — Hvorfor vi ikke er —. — Kvinden. — Bossuet og den hyppige Kommunion. — Nye Bøger. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Fredericia. Maribo. Frankrig. Rom. Spanien. Nord-Amerika. Afrika. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

301.

Han blev for eders Skyld fattig.

Hvorfor er der saa mange, der kun forstaar saa lidt af deres Frelses Evangelium, saa mange, hvis Øjne er saa matte, hvis Øren er saa træge? Hvorfor er der saa liden Tro, saa lidt af Himlen i mange Kristnes Hjerter? Af den Grund, mine Brødre, at de betragter saa lidt — derfor gør Troen saa lidt Indtryk paa deres Hjerter.

Hvad vil det sige at betragte Christus? Det er simpelt hen ikke andet end stadig at tænke paa ham, hans Liv, hans Gerning, hans Lidelser. Det er at have ham for Øje som den eneste, det er værd at tænke paa, at dyrke, at henvende sig til, naar vi staar op, naar vi lægger os ned, naar vi spiser og drikker, naar vi er hjemme, og naar vi er ude, naar vi arbejder eller gaar eller hviler, naar vi er alene, eller naar vi er sammen med andre — det er at betragte. Og derved — men ogsaa kun derved — lærer vore Hjerter at føle, som de bør føle.

Og lad os da saa samle vore Tanker om det Emne der i særlig Grad er egnet til at være Genstand for vor

Betragtning i disse Bodens og Alvorens Uger, nemlig hvorledes vor Frelser, der var rig, for vor Skyld blev fattig, at vi ved hans Fattigdom skulde blive rige, som St. Paulus skriver i sit andet Brev til Korinthierne.

Det er den underlige Modsætning: han, den Allershøjstes Søn, som fra Evighed af havde regeret med Faderen og den Helligaand, blev ikke alene Menneske, men han blev som den fattigste blandt Menneskenes Børn, han led de fattiges Trængsler og Savn. Hvad det er for Trængsler, er vel ikke saa svært at blive enige om: daarlig Boplig, usle Klæder, for lidt at spise eller kun ringe Føde, faa Adspredelser og Fornøjelser, Foragt i Verden, Afhængighed af andre, ingen Udsigter for Fremtiden.

Hvorledes var det nu med Christus, den levende Guds Søn? Hvor blev han født? I en Stald. Og hans Vugge var en Krybbe. Jeg tænker ikke, mange Mennesker træder ind i Livet under saa ringe Vilkaar. Og siden hen, da han tog sit Livs Gerning op, kunde han med Sandhed sige om sig selv, at vel havde Rævene Huler og Himmelens Fugle Reder, men Menneskesønnen ikke det, hvortil han kunde hælde sit Hoved; han havde ikke noget Hjem, men drog om fra Sted til Sted og maatte sove, hvor han kunde finde Lejlighed dertil. Vi hører om Martha, som viste Gæstfrihed imod ham, og om andre; men alligevel syntes hans Liv at have været mere møjefuldt og brydsomt end den fattigste Daglejers paa Landet. Han var fyrretyve Dage i Ørkenen; hvor sov han i den Tid? I Klippens Huler. Og hvem var hans Ledsager i de Dage? Ikke engang de skikkelige og tamme Husdyr, som da han blev født, men, som det hedder i Evangeliet, »han var blandt de vilde Dyr«; og havde ikke hans Faders usynlige Arm og hans egen Hellighed været, vilde de være faldet over ham.

Og Jesus døjede Nattens Kulde, naar han gik op paa Bjergene og tilbragte Natten i Bøn til Gud. Og Solens brændende Straaler, der føles haardt i det Land, hvor Jesus prædikede, var han mange Gange udsat for, som da han ved Middagstid sad ved Jakobs Brønd, udmattet af sin Rejse. Og han udholdt Sult og Tørst, baade da han fastede i Ørkenen, og da han kom og bad den samaritanske Kvinde om at drikke. Og da han vandrede om med sine Disciple,

kunde han sjældnen vide, naar han kunde faa et Maaltid. Noget Brød og nogle Fisk var vistnok hans og hans Led-sageres sædvanlige Føde. Han var for sit Underhold ganske afhængig af andre. Undertiden hjalp nogle rige Men-nesker ham, til andre Tider hører vi om nogle fromme Kvinder, der tjente ham med deres Ejendom.

Behøver jeg at tilføje, at han havde faa Fornøjelser, faa Adspredelser, hvis man tør tale om noget saadant, hvor det gælder den, der var sendt fra Gud, og som havde andre Tanker, andre Veje, end vi har. Det siges aldrig, at Jesus var spøgefuld eller lo, men ofte, at han sukkede og græd. Han var »en Sorgens Mand«.

Og Foragt, Had og Forfølgelse fulgte ham fra Kryb-ben til Korset. Og alt dette naaede sit Toppunkt i den sidste store Uge, da han led og døde. Han gennemgik Dødens og Smertens Frygt og Rædsler, før det virkelig kom over ham, for ogsaa at lide det for os. Han var en-som nok i Verden, men alligevel kom ogsaa det over ham, at en af hans egne forraadte ham, og en af hans nærmeste Venner nægtede, at han kendte ham. Og hvad han en-delig gennemgik den frygtelige Dag, da han bar al Ver-dens Synder op paa Korssets Træ, det ved vi alle saa godt og tænker saa lidt paa.

Ak, alt dette gør altfor lidt Indtryk paa os. Hvis vi følte, som vi burde, vilde en Tid som den, vi lever i, være langt tungere for os end en Vens Død eller en pinefuld Syg-dom. Vi vilde ikke bryde os om denne Verdens Fornøjelser og Morskab, ikke tænke paa Mad og Drikke, men den hel-lige Fastetid vilde være en Sorgens Tid. Vi kan dog ikke fremtvinge saadanne Følelser, ja, selv om vi kunde, skulde vi ikke, thi de skal ikke fremtvinges. Men eet kan vi gøre: vi kan betragte, overveje vor Frelsens Lidelser og hans store Kærlighed — og ved Guds Naade vil vi med Tiden vokse til de store, dybe Følelser.

Kardinal Newman.

Skriftemaalsfantasi.

Der er stor Forskel paa Uvidenhed og ond Vilje. Denne ikke nye eller overraskende Sandhed kommer man atter og atter ihu, naar man træffer paa Ikke-Katholikkers Behandling af Spørgsmaal, der vedrører katholsk Tro eller Praksis. I nogle Fremstillinger er den onde Vilje saa iøjnefaldende, at man ikke kan tvivle om den, hvor gerne man end vil. I andre spørger man sig selv: Ved den, der taler her, ikke bedre, eller er det med Bevidsthed, at han ikke vil se Sandheden, og i saa Fald tror man helst det første. Men i andre Tilfælde er det atter ganske utvivlsomt — hvor haardt og stødende end det er, som siges — at Uvidenhed, og den alene, er Skyld i den vrang og fejlagtige Dom. Det er sikkert heller ikke ond Vilje, der i nogen Maade ligger til Grund for Forfatteren Niels Hoffmeyers lille Fortælling i »Berlingske Tidende«s sidste Søndagsnummer, snarere ser han vist med Venlighed paa den katholske Kirke; men det er en Uvidenhed, der er stor, og en total Mangel paa Begreb om katholsk Praksis, der er endnu større — og begge Dele kan komme til at gøre megen Skade. Ikke hos Katholikker, men hos de mange af vore Landsmænd, der kun kender den katholske Kirke fra Historiebøgerne, fra Romanerne, højst fra et flygtigt Besøg indenfor en eller anden katholsk Kirkes Mure.

Den Fortælling, her er Tale om, hedder »Et Skriftemaal«, og dens Indhold er følgende:

En Mand sidder ensom tilbage i sit Hjem, hvilket hans Hustru har forladt og taget deres lille Søn med sig. Ti Aars lykkeligt Samliv er bleven forstyrret ved en ganske uventet Begivenhed. Manden var i Selskab hos en Hertuginde i Rom, hvor en af Vatikanets Monsignori fortæller om sit første Skriftebarn, en ung Hustru paa 18 Aar. Hun skrifter for ham, at hun har staaet i et brødefuldt Forhold til en anden Mand, og spørger om hans Raad. Efter at Præsten »en Nat har ligget paa Knæ paa sin Bedeskammel«, giver han hende det Raad, at hun skal fortsætte sit Ægteskab med sin Mand, hvis hun holder af ham, da han finder, at hun er bleven bedraget af den

anden Mand. Af hele Beretningen kan Hovedpersonen i Fortællingen let forstaa, det er hans Kone, der har skrevet disse Ting, som han ingen Anelse havde om. Og da hun selv et Øjeblik efter træder ind, siger hun glad og flot: »Aa, tror du ikke, jeg kender Don Luigi. Jeg var jo hans første Skriftebarn. Husker De ikke det, Monsignore?« — Den sørgelige Følge af denne Aften bliver, at Forholdet mellem Ægtefællerne ødelægges, og at hun, som nævnt, forlader Hjemmet med deres lille Søn.

Min Indvending mod denne Fortælling, der er kønt, stemningsfuldt og diskret fortalt, bestaar deri, at den er saa umaadelig virkelighedsfjern, saa aldeles utrolig. Og det er en væsentlig Indvending, selv mod en frit opfundet Fortælling. En Digter er i høj Grad frit stillet overfor sit Stof; han kan lade ske, hvad han vil, naar det da er noget, der kan ske. I en Nutidsfortælling fra europæisk Hofliv gaar det ikke an at lade en Person fra Faraos Slot i Ægypten optræde; i en Fortælling fra Korstogenes Tid gaar det ikke an at lade Dynamitbomber eksplodere. Men det, Niels Hoffmeyer gør, er — blot rent litterært set — meget værre: ingen katholsk Præst har nogen Sinde opført sig saaledes eller vil opføre sig saaledes, som hin elskværdige Prælat opfører sig i vor Fortælling. Forfatteren maa aldrig have kendt eller omgaaedes katholske Præster, ellers havde han ikke skrevet, som han gør. Prøv engang at spørge dem om deres Skriftebørn, om hvorledes de opfører sig, om de er gode og fromme Mennesker, der opfylder deres Kristenpligter — De vil fornemme, Hr. Hoffmeyer, en øjeblikkelig Forandring: Manden, der talte venligt og fortroligt med Dem, vil blive afvisende, lidt gnaven, og han vil, hvis han er en Verdensmand, med Behændighed tage et eller andet interessant Emne op til Genstand for Samtalen. Men sidde og fortælle Detaillerne fra et Skriftemaal — det faar De aldrig at høre fra en katholsk Præsts Læber. Der har været ligegyldige Præster, der har været slette Præster, der er — Gud bedre det — den Dag i Dag saadanne, men Præster, der bryder Skriftehemmeligheden, findes ikke. Man har ingen historiske Eksempler derpaa, paa det modsatte ikke saa faa, lige fra gamle Tider indtil vore Dage. Har

De aldrig været i Prag, Hr. Hoffmeyer, og set Folk, der gaar over den store Moldaubro og letter paa Hatten for Statuen af Præsten Nepomuk; det havde de ikke gjort, hvis han havde været saadan et Sludrehovede som Deres Monsignore.

Det er godt, det er saaledes med Skriftemaalet, derpaa beror for en Del Katholikkernes Tillid til det. Det kunde aldrig falde en Katholik ind at tvivle om Præstens Tavshed. Og denne Tavshed gaar vidt. En Præst vil aldrig indlede en Samtale med sit eget Skriftebarn, om hvad denne har betroet ham under Skriftemaalet; det skulde højst være under det næste Skriftemaal. Og i selve Skriftemaalet er Skriftefaderen saa diskret, at en Ikke-Katholik vilde forbauses derover. Kender Skriftefaderen ikke den, der kommer i hans Skriftestol, falder det ham ikke ind at spørge om hans Navn; faar han stygge og onde Ting at høre, falder det ham ikke ind at spørge om medskyldige, ja, han har ikke engang Lov til det. Og udenfor Skriftemaalet er han saa lidt paavirket af det, han har hørt under dette, at han endog f. Eks. maatte give den første Præmie til den Elev, hvis Præstation var den bedste, selv om han fra Skriftemaalet vidste; at vedkommende Elev kun ved Snyderi havde naaet det smukke Resultat.

Det er godt, det er saaledes. Men det er ogsaa kedeligt — i een Henseende i hvert Fald. Hvilke Bidrag til Psykologien kunde de katholske Præster ikke give, hvis de kunde tale! Nu bliver de kun selv gode Psykologer, hvilket dog ogsaa bliver til stor Gavn for dem, der søger Raad og Vejledning hos dem. At de kan blive ved at tro paa Menneskene, maa man næsten undertiden forbauses over og — være dem taknemmelige for. Det er denne Tanke, som udtales saa smukt i Longfellows »Den gyldne Legende«, og med dette gribende Citat skal jeg slutte disse Linjer. Det er Lucifer, den Onde, som ved Synet af Skriftestolen blandt andet udbryder:

Ja, Præsten er en Helt, at han kan høre — Aar ud, Aar ind paa al den Mængde Synd — og saa endda tro godt og finde Lykke — i Tro paa Menneskenes Dyd, hvorvel — hans Tillid sjælden bliver ham til Held — det er mig snart hans værste Skælmestykke.

Niels Hansen.

Hvorfor vi ikke er —

»Katholikker«, har Pastor O. Rothe skrevet om. Men Pastor Henning Jensen giver ham i *København* paa Hovedet for det.*) Han gaar ikke ind paa Rothes Paastande, men svarer ham, at de lutherske Theologer skriver »alt det værste, de ved, om Katholicismen,« ligesom de katholske Theologer efter H. J. gengælder med samme Mønt.

Mange af *Københavns* Læsere, ja Landet over vil desuden holde med Henning Jensens øvrige Udtalelser, hvori Theologernes Kampe stilles i Modsætning til det, han kalder for »Kristendommens Kerne«.

»Skulde det ikke være muligt uden Theologernes Hjælp, blot ved Læsning af de 4 Evangelier, at finde den Christus, som alle uden Hensyn til, hvad Kirkesamfund de tilhører, kunde samles om? . . .«

Katholikker, der har læst denne Udtalelse, har straks følt, at den er mere velment end rigtig.

Derfor benytter vi den som Udgangspunkt for nogle Tanker af principiel Natur. Vi forstaar saa godt Henning Jensens aandelige Synsvinkel og hans gode Mening med de fredelige Ord, der kun udtaler, hvad mange nu til Dags tænker og maa tænke, naar de ser hen paa den kirkelige Udvikling.

»Kristendommens Kerne, det er Christus.«

Det lyder smukt, ligesaa smukt som Opfordringen: Lad os tage Kernen, ikke »Skallerne«, der kun har ringe Værd.

Men sæt, at en sandhedshigende Sjæl vil søge Christus og rette sig efter hans Ord, aldeles upaavirket af Konfessionernes Lære.

Han vil snuble, allerede paa de første Sider i Evangelierne, og komme fra den ene Vanskelighed til den anden.

Vist er det smukt at læse Jesu Ord til den forlorne Søn og til Synderinden o. s. v.

Men hvad skal man tro om den Christus, der paabød ikke at eje Guld eller Sølv og ikke mere end een Kjole ad Gangen (Matth. 10)?

Hvad om ham, der sagde, at man for et eneste ukærligt Ords Skyld, ja endog, hvis man ikke — ved Fristelser til Øjenslyst — udriver Øjet, er skyldig til Helvede, »hvor Ormen ikke dør, og Ilden ikke slukkes (Marc. 9)?

Og hvad skal den higende Sjæl gøre, naar den læser, at Herren har givet »Himmeriges Nøgler« til visse Personer og Magten til at forlade Synder eller beholde dem? — Og naar den søgende Sjæl saaledes kommer i al Slags

*) I Søndagsnummeret, 19. Marts 1916.

Uro og vil søge Forklaring i de øvrige Dele af det Nye Testament, f. E. i Apostlenes Breve, vil han saa blive glad og tilfreds? — —

Her ser vi, at Protestanter, der taler om »Bibelen alene« eller om »ens egen Christus«, i Grunden ikke er klare over, at de selv kun er Blade paa et Træ, der er det Kirkesamfund, de er oplærte i. Og deres Kristusbillede er tillavet efter vedkommende Kirkesamfunds direkte eller indirekte Vejledning, selv om de ellers staar i bevidst Mod-sætning til dets Dogmatik.

Derfor vil altid et Kirkesamfund være en Nødvendighed. Selv det skrøbeligste er bedre end »de 4 Evangelier« alene, der ved Siden af al deres Herlighed, ja maaske midt i al deres Herlighed indeholder saa mange Snarer og Faldgruber, saa megen Fristelse til Tungsind og Grublerier. . .

Derfor har Kristus, der »kendte sine«, aldrig udnævnt Apostlene til Evangelie-Skrivere, men til myndige Lærere og Hyrder indenfor den Organisme, han byggede paa »Kephass«: hans hellige Kirke.

Indenfor denne vælder hele Kristi Naadefylde. Og derfor maa det nok være tilladt denne Kirkes Tjenere at forkynde dens Sandhed.

Og at forkynde kristelige Sandheder er det samme som at kæmpe, at slaas i denne Verden. Det maatte allerede Apostlene, Kirkefædrene og alle Forsvarere for Kirken føle. Disse — en Augustinus, en Hieronymus, en Bernard — stred, og de kæmpede sandelig ikke blot for »Kernen i Kristendommen«, for »sin Kristus«, nej, de kæmpede for alt, hvad Kristus havde lært og Apostlene overleveret Kirken, for alle 7 Sakramenter, for det hellige Messeoffer, for Skriftemaalet, for Troens Enhed o. s. v.

Mon ikke derfor al den Tale om »Kristus alene«, om at man blot skal læse de 4 Evangelier for at faa »sin Kristus«, om Kernen og Skallerne, er mere velment end rigtig?

Mon ikke ogsaa Talen om »Theologernes unødvendige Kampe« eller om, at de Kristne nok vilde leve i Fred, »bare de fik Lov dertil af Theologerne« o. s. v., er misvisende?

Kristus har bragt Sværdet og maa blive Modsigelsens Tegn, ogsaa i det Herrens Aar 1916. Og jo nærmere man staar Kristus, des mere udsat er man for Modsigelse. Derfor tror jeg ikke, at den velmente Tale om Kristus i Almindelighed, helst uden Theologer, vil bringe Lægedom til vore moderne Tilstande. Jeg tror snarere det modsatte. Netop en grundig Undervisning i Kirkens Lære, en klar og ligefrem, skarp Hævdelse af dens Sand-

hed bringer Fred og usigelig Trøst til dem, der ved Guds Naade har faaet Øjnene op for den. Med »Skarphed« menes kun en bestemt principiel Modsætning til Omverdenens Tankegang, ikke Ukærlighed selvfølgelig.

— Men er ikke netop det en sand og stor Kærlighed efter inderste Overbevisning at kæmpe for Sandheden. En stor fransk Statsmand sagde en Gang, at den største Lykke paa Jorden bestod for et ædelt Menneske i at arbejde for en Sandhed, der endnu ikke var helt anerkendt.

F. F. M.

Kvinden.

Man hører ofte fra protestantisk Side den Anskuelse fremført, at Kvindens Stilling indenfor den katholske Kirke er foragtet og nedværdigende. Ja, Pastor Oluf Rothe gaar i sin hartad forbløffende Frækhed saa vidt, at han siger: »Selv om det derfor ikke var nødvendigt at bekæmpe Katholicismen af andre Grunde, skal den dog til det yderste bekæmpes paa Grund af sin usædelige Betragtning af Kærligheden imellem Mand og Kvinde.« (O. R. »Hvorfor vi ikke er Katholikker« S. 75.) Hvis denne Udtalelse ikke virkede saa usigelig komisk paa en Katholik, saa vilde den fremkalde vor bitreste Vrøde.

Vi vilde gerne samle en Del fremragende Katholikkers Vidnesbyrd om Kvinden og skal her i Dag begynde med at citere den berømte Dominikanerpater Lacordaire (1802—1861). Mon ikke andre af »Ugebladets« Læsere vilde glæde os med Samarbejde og indsende lignende store og smaa »Guld Korn«, der kunde tjene til Belysning af Spørgsmaalet?

I. Kvindens Indflydelse.

(Af P. Lacordaire: 34te Conference.)

Hvem skal det Menneske, der fødes, betros til? Hvem skal man overgive ham til, for at der kan blive indblæst ham en god Sjæl? Hvilken Haand er blid nok, opfindsom nok, øm nok til at tæmme dette nyfødte Vilddyr, født mellem godt og ondt, og som kan blive til en Skurk eller til en Helgen? Lad os ikke søge for langt borte. Hans

Opdragelse er allerede begyndt i selve det Liv, der bar ham. Enhver hans Moders Tanke, enhver hendes Bøn, ethvert hendes Suk har været en himmelsk Mælk, der tilflød hans Sjæl og døbte den i Ære og Hellighed. Faderen kan intet direkte gøre dertil. Alene Moderen er det givet, at hendes Sjæl i ni Maaneder har berørt Barnets Sjæl og meddelt den Forudbetingelserne for Sandhed, Godhed og Blidhed, kostbare Spirer, hvis Dyrkning hun vil fuldføre i fuldt Dagslys efter at have saaet dem i sin Moderligheds ukendte Dybder. Barnet fødes, han glider bort fra hin første Evangeliets Opdragelse, som han fik i Moders Liv; men han modtages i Hænder, som Evangeliet har velsignet, han behøver ikke mere at frygte for Mord eller Udsættelse, han sover trygt under sin Moders Beskyttelse, hendes, der er væbnet med Jesus Christus. Og saa saare han slaar sine Øjne op, hvilket Blik er det, han først møder? En kristen Kvindes rene og fromme Blik. Og saa saare et Ord ad Hørelsens snørklede Kanaler kan naa ind til hans Sjæl, hvem er det da, der siger ham det Ord? Hvem vil tilkaste ham det første Ord, den første Aabenbaring, det første Raab fra Forstand til Forstand? Hvem? Det var fordem Gud; det er ogsaa nu ham ved Hjælp af vor rensede og helliggjorte Moder. Det er den kristne Kvinde, der har efterfulgt Gud i det første Ords hellige Gerning. Da Adam hørte det, og da hans Aands Flamme tændtes ved den Gnist under Himlens tindrende Hvælv, da var det Gud, der havde talt til ham. Og vi — naar vort Hjerte vaagner til Kærlighed og vor Aand til Sandhed, da er det under Moderkærlighedens Haand, under dens Vægt, at dette Vidunder fuldbyrdes.

Barndommen svinder hastigt, og Ungdommen melder sig med sine Frihedsdrifter. Opdragelsen bliver farligere uden at ophøre med at være nødvendig, enhver Magt tynger os som et Aag. En eneste Magt bliver ved at være, omend ikke ukrænket, saa dog agtet. Vi kan endnu høre Sandheden af en Moders Mund, en Moder, som Gud elsker. Hendes Blik har ikke mistet al Myndighed. Hendes Bebrejdelse savner ikke den Brod, der kan fremkalde Samvittighedsnag, og er hun ganske afvæbnet, saa har hun dog endnu sine Taarer tilbage som en sidste Befaling,

vi ikke kan modstaa. Os uafvidende baner hun sig Vej til vort Hjertes hemmeligste Afkroge, og vi studser ved at finde hende der i det Øjeblik, vi troede, vi var enc. Mærkelige Dyd, der overlever sig selv, og som, endogsaa naar den er knust, dog i sine Stumper og Stykker vidner om, i hvilke kraftige Kilder Gud havde hærdet den.

Naar Moderen slutter, begynder Hustruen. Nu er det Manden, der er Herre; men hans Herredømme udelukker ikke det, som han selv underkaster sig, og hans Hjerte adlyder saa meget des bedre, som hans Tanke byder med ubestridt Magt. Ungdommens Lidenskabelighed har lagt sig; Manden ønsker ikke mere Uafhængigheden som et Gode, der overgaar alle andre Goder, og som sætter ham i Besiddelse af sig selv. Han besidder sig selv tilstrækkeligt, han er sikker paa sin Magt, og han vender tilbage til Barndommens Blidhed ved sin Viljes naturlige Tilbøjelighed og selve Livets Tyngde. Han savner Venskab, han har ikke mere nogen ligestillet; og hvem trænger ikke til ligestillede? Hvem trænger ikke til et Menneske, der er mild nok til at byde og opofrende nok til at sige Sandheden? Manden søger det Menneske i Hustruen efter at have besiddet det i sin Moder; han søger Myndigheden lige saa ivrigt, som han en Stund frygtede den. Han modtager den i det mindste uden Modstand, fordi den binder i Kærlighed, og fordi han af den øser sin daglige Trøst for den modne Alders Bitterheder. Thi Livet bliver strengt, naar det hælder mod Aften. Skuffelser er der Overflod paa. Tingenes Glans falmer. Bekymringerne furer Panden, og selv om det saa er Ærgerrigheden, saa er den træt af Medgang, og der undslipper den en skuffet Forfængeligheds Skrig.

Dersom Hustruen fattes Naaden til dette sidste Afsnit af den menneskelige Opdragelse, er dog ikke alt tabt. Den kristne Kvindes Forvandlinger er endnu ikke fuldendte, nej. Efter at have været Moder og derefter Hustru, saa genfødes den kristne Kvinde i en ny Skikkelse: hun er Datter! Og hvilken Mand paa tresindstyve Aar lærer ikke af sin Datter? Hvilken Mand, som ser sin unge Datter hver Aften knæle ned for den usynlige Majestæt, aner ikke gennem selve hendes Bøns og hendes Glædes Umiddelbar-

hed og gennem hendes Hjertes Fred noget af det Mysterium, der kommer ham nær ved en saadan levende Fremstilling, og det, selv om han ikke har kendt Gud i Livet og i Forstanden. O Guds Vejes Mildhed! Vor Moder lærte os hans Navn, da vi var Børn; Hustruen har i den ægteskabelige Fortrolighed gentaget det for den unge Mands betagne Sjæl; Datteren forkynder det for Oldingen, som Alderen har højet, og hun viser ham i hans Affældigheds Dage et Syn, der er ungt og jomfrueligt! I Himlen vil det ses, hvor mange Sjæles Omvendelse har været Frugten af dette Sandhedens sidste Magtsprog. Hvor mange, som intet havde set og intet hørt, er ikke paa deres Dødsleje vaagnet op af deres Vildfarelses Drøm og har med deres sidste døende Aandedræt tilbedet den evige Kærlighed, der viste sig for dem i en elsket Datters Engleskikkelse.

(Fortsættes).

Bossuet og den hyppige Kommunion.

I det 9de Bind af Bossuets Brevveksling, som nylig er udkommen, er det interessant at finde, i hvor høj Grad den store Prædikant fra det 17de Aarhundrede var en maalbevidst Forløber for Pius X's »befriende eucharistiske Dekreter«. Der var som bekendt mange Præster, der trods egen utvivlsom Fromhed holdt Lægfolk borte fra Kommunionen af Frygt for Guds Straffedom over uværdige. En Nonne, Mme Durmans, skrev og raadspurgte Bossuet desangaaende, og vi gengiver her hendes Spørgsmaal og Biskoppens Svar:

Spørgsmaal: Jeg er altid forpint i Anledning af mine hyppige Kommunioner, fordi jeg synes, jeg har saa liden Gavn af dem, og jeg er bange for, at den inderlige Længsel, jeg føler efter den hyppige Kommunion, kun er et Djævelens Bedrag. Der er enkelte Kirkefædre o. s. v.

Svar: Den Gavn, man faar, er ikke altid at mærke. Allerede det, at man ikke falder dybere, er et saadant Gavn. Jeg indrømmer alle de Grundsætninger; men man anvender dem ofte forkert: Kærligheden og Tilliden er den bedste Forberedelse.

Sp. Jeg tror, jeg er nødt til at nægte mig selv den hyppige Kommunion. Jeg tænker, at denne Bod vil gøre

mig mere aarvaagen overfor mig selv og mere værdig til at modtage Kommunionen.

Sv. Den Bod skal De kun sjælden anvende.

Sp. De er den eneste, Monseigneur, som hævder Brugen af den hyppige Kommunion her i Huset. Skriftefædre og Vejledere fjerner selv de bedste Sjæle fra den, endog dem, der forhen ofte gjorde Brug af den.

Sv. Jeg skal raade Bod paa det Uvæsen, og jeg vil ikke tillade, at man paa det Punkt indfører falsk og overdreven Strenghed. De, der med saa stor Omhyggelighed samler Kirkefædrenes strenge Udtalelser, vilde højlig forbavses, naar de saa de Udtalelser af dem, hvori de siger, at Syndernes Mangfoldighed (hvad der maa forstaas om de tilgivelige) langt fra at være en Hindring for Kommunionen netop er en Grund til at modtage den; og at den, som kan kommunikere een Gang om Aaret, ogsaa kan kommunikere hver Dag. Dersom der kan gøres Indvendinger imod disse Udtalelser, saa kan der ogsaa gøres det imod de andre og strengere.

Nye Bøger.

London past and present. (The Studio. London. Paris. New York. 1916. 194 Sider. 4°. 6 Kr. Indb. 9 Kr.)

Det for nogen Tid siden bebudede Billedværk, London i Fortid og Nutid, hvis Udgivelse blev noget forsinket paa Grund af Forholdene, er nu udkommet. Det ligner i Udstyrelse, Smag og skønsomt Udvalg Bogen om Paris, der udkom sidste Efteraar, og som anmeldtes her i Ugebladet i Nr. 45 i Fjor. Forudbestillingerne paa dette Værk har været lige saa talrige, som Tilfældet var med »Paris past and present«, der straks blev udsolgt fra Forlaget. Georg Chr. Ursins Efterfølger, der er Hovedkommissionær her i Norden for Studios Forlag, har forudbestilt 700 Eksemplarer, af hvilke allerede omtrent Halvdelen er afsat. Ligesom Tilfældet var med Bogen om Paris, bliver heller ikke Bogen om London trykt paany, saa at de, der gerne vil eje det smukke Arbejde, i Tide maa sikre sig det. Teksten er her noget større end i den tilsvarende Bog, nemlig 40 Sider, medens Billedstoffet omtrent er det samme. Bogens første Afsnit, med ca. 25 Billeder, bringer en Række Gengivelser af Broer, Huse, Kirker m. m. fra London før den store Ildebrand 1666, medens næste Afsnit fører det 18. Aarhundredes London frem for vort Blik. Gengivel-

serne fra det moderne London falder i 4 Afdelinger, hvoraf den første bringer Billeder fra Themsens, det andet Gen- givelser af Kirker, det tredje af Gader, Huse m. m. og det fjerde af offentlige Bygninger og Monumenter. Særlig de sidste Afsnit er overordentlig nydelige, men om alle Bille- derne gælder det, at jo mere man betragter dem, desto bedre synes man om dem. Hvad enten man selv har set London eller ikke, vil man være glad ved at have Bogen liggende paa sit Bord og vil ofte vende tilbage til den.

N. H.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Opmærksomheden henledes paa om- staaende Meddelelse angaaende Requiemsmessen paa Man- dag for afdøde Kardinal Gotti. Næst Paven var han vor højeste kirkelige Øvrighed, og mange vil uden Tvivl af den Grund overvære Sjælemessen for ham. *Requiescat in pace!*

— Salen i Stenosgade var i Tirsdags Aftes ved Ka- tholsk Højskoles sidste Møde i Vinter næsten fyldt af Tilhørere, deriblandt for en ikke ringe Del af Ungdom. Frøken Hedevig Ramsing begyndte med at paavise, hvor- ledes den moderne Kultur, der ganske havde fjernet sig fra sin kristne Oprindelse, i disse haarde Tider havde spillet sørgelig Fallit, medens Kristendommen i sjælden Grad havde vist sin Livskraft. Den kinesiske Kultur, der er langt ældre end den europæiske, er paa Grund af dens totale Mangel paa Religion stivnet, blevet som et Skelet, medens andre af de gamle asiatiske Kulturer er raadnet væk. Derfor er Kinesernes Følelsesliv næsten dødt, medens den intellek- tuelle Side af deres Væsen er meget udviklet. Denne Mangel paa Følelse viser sig ikke mindst i den endnu ud- bredte Skik at dræbe Børn, især Pigebørn, som aflives ved Drukning. Den kinesiske Regering og mange enkelte Ki- nesere har i Aarhundreder søgt at udrydde denne rædsels- fulde Skik, men endnu uden virkeligt Udbytte. Først i Slutningen af forrige Aarhundrede er der blevet fastsat en bestemt Straf for Barnemord. Kun Kristendommen er i Stand til at bringe Hjælp mod dette Onde, idet den alene kan blødgøre Hjerterne. Foredragsholderen gav dernæst en gribende Skildring af de katholske Missionærers Virk- somhed paa dette Omraade i de sidste 300 Aar. Til Slut fremviste Frøken Ramsing en Række morsomme og kønne Lysbilleder fra Kina. — Efter Foredraget afsluttede For- standeren denne Vinters Møder med en lille Tale, i hvil-

ken han gav en kort Oversigt over Højskolens Virksomhed og Maal. Til Sommeren stillede Forstanderen en tre-fire Friluftsmøder i Udsigt, af hvilke mindst eet skulde blive til en paa historiske Minder rig By i Københavns Nærhed.

Fredericia. Her fandt den 22. Marts Urmager Spetzlers Begravelse Sted fra St. Knuds Kirke. Ved den Lejlighed holdt Sognepræsten, Pastor Peter Schreiber, følgende smukke Mindetale over den afdøde, som vi tillader os at gengive efter *Fredericia Dagblads* gode Referat: Det er beskikket hvert Menneske at dø, og efter Døden kommer Dommen. Døden kommer altid, før man venter den, men den kan ogsaa komme aldeles uventet, saaledes som her. Men den kom ikke uforberedt. Spetzler havde forstaaet at lytte til Herrens Ord, han havde vaaget i Tide, og han var beredt. Hele hans Liv var præget af dette at være beredt. Hans Fromhed var hans Særkende, den Ballast, som holdt ham oppe i Livet. Han var udgaaet fra et kristeligt, fromt Hjem, og han førte den Spire, der var nedlagt i hans Barnesjæl, med sig ud i Livet og plejede og passede den. Vi ved alle, hvorledes han som ung drog ud for at udvide sine Kundskaber og for at se andre Lande og andre Forhold. Men sin Fromhed tog han med sig, og da han arbejdede i Wien og skulde begynde sin Gerning Kl. 6 om Morgenen, stod han op før 5 for at faa Tid til først at søge Herrens Hus, thi han følte, at der burde Dagens Gerning rettelig paabegyndes. — Han var en virksom Mand med Interesse for sit Haandværk, der hvor han bragte det videre end de fleste, og han var en Mand med Interesse for at lade sin Viden gaa videre og for at opdrage de unge Mennesker til at blive nyttige for Samfundet. Derfor arbejdede han i de Foreninger og ved den Skole, der havde dette Maal. Han var en helstøbt Mand, og hvad han gjorde, det gjorde han fuldtud. Han kunde med saa stor Iver gaa op i sin Lærergerning ved Teknisk Skole, at han glemte, at Timen var forbi. — Ogsaa som Medlem af Forstanderskabet for St. Knuds Menighed var den afdøde en helstøbt Mand. Det faldt under hans Arbejde at tage sig af alt, hvad der vedrørte Kirke og Skole. Han var utrættelig virksom, og hans Hovedsynspunkt var altid det, at det skulde være værdigt og smukt, saa kom Hensynet til, hvad det kostede i Arbejde og Penge, først i anden Række — det samme Synspunkt, som han ogsaa anlagde i Udøvelsen af sit Haandværk. Dette er det bedste Bevis for den rette Fromhed, at arbejde med Gud for Øje, i første Række at gøre sit Arbejde saa godt og saa dygtigt som muligt; ikke spørge om Ros og Paaskønnelse her, men vide, at der altid er en, der ser, og som ikke glemmer. Afdøde var en Elsker af Musik, som vi alle ved. Ogsaa

her kom hans Naturs Helstøbthed frem. Det, der anskaffedes, skulde være godt og smukt — Betalingen kom i anden Række. — Men ikke mindst i Forholdet til sin Familie var han en helstøbt Mand. Hans Ungdomskærlighed svigtede ham aldrig. Han vidste, at delt Glæde er dobbelt Glæde, og delt Sorg er kun halv Sorg. Han levede for sit Hjem, sin Hustru og for at opdrage de Børn, Vorherre gav ham, og gøre dem til dygtige og nyttige Medlemmer af Samfundet. Og vi ved alle, at det er lykkedes ham. — Han elskede Kirken, og her følte han sig hjemme. Morgen efter Morgen har set ham her begynde Dagens Gerning, knælende i Bøn. Maatte Gud i sin Barmhertighed nu skænke ham den evige Løn i Himlen. Hans Minde vil leve blandt os til Efterlignelse.

Maribo. Herfra meddeles den glædelige Nyhed, at St. Josefssøstrene fra 1. Maj af vil optage en Virksomhed her i Laalands Hovedstad med den gamle Birgittinerkirke. De polske Søstre havde for 3 Aar siden et lille Kloster her i Byen; dette, med tilliggende Have, har St. Josefssøstrene og Franciskanerne i Forening den 27. Marts købt tilbage. Søstrene vil oprette en Skole for polske Børn samt en Kommunikantanstalt, men tilbyder ogsaa danske Damer Undervisning i fremmede Sprog og finere Haandarbejde. Den Opgave, St. Josefssøstrene her optager, er der sikkert overordentlig stor Trang til, og vi ønsker dem Guds Velsignelse til det nye Foretagende, som vi haaber maa blive støttet af alle helliges, ikke mindst St. Birgittas Forbøn.

Frankrig. Biskoppen af Grenoble skriver i sit Faste-Hyrdebrev om den Kristnes barnlige Pligt overfor Paven: Mon den sande Katholik vil tro, at han har affundet sig med alle sine Forpligtelser overfor Paven, naar han har givet sin Tilslutning til de fastslaaede Læresætninger og gjort de pavelige Dekreter og Forskrifter Fyldest? Nej, mine kære Brødre, til vor Aands Lydighed maa vort Hjertes sønlige Kærlighed slutte sig; det vil sige, at vor Lydighed fuldtud skal være en Frugt af Ærefrygt og Kærlighed. Lad os adlyde Paven, ikke blot som en foresat, men som en Fader. . . . Hvor rigtigt er det ikke, at Overhyrden kaldes med Pavenavnet, Fadernavnet! . . . Saa snart han bestiger Peters Stol, iføres den nyvalgte inderlig Barmhertighed overfor alle sine Faar. . . . Lad os adlyde ham, ikke af Frygt, men af Kærlighed. . . . Naar man virkelig elsker Paven, saa indskrænker man sig ikke til at at udføre hans Vilje, man tyder og forekommer hans Ønsker; man standser ikke og drøfter, hvad han tilraader eller fordrer, og man undersøger ikke, hvor den strenge Lydighedspligt har sin Grænse, for saa nap og knap at

markere netop denne Grænse. Naar man elsker Paven, saa udspjeder man ikke hans Handlinger og Udtalelser for at finde Fejl hos ham; saa bebrejder man ham ikke hans Tavshed eller fordrejer hans Ord; man vogter sig for at laane villigt Øre til de ugudeliges evindelige Klager imod Kirkens Forstander. Alt giver dem jo Anledning eller Paa-skud til Klager. . . .

Rom. Fra Kardinal Gottis Dødsleje fortælles der, at han selv bad Karmeliterordenens Generalforstander om at læse de døendes Bønner for ham, og trods hans store Svag-hed kunde man se, at han selv fulgte med. Kardinalen gav med sin vanlige Sindsro sin Sekretær Besked angaaende forskellige Sager, der vilde være at ordne straks efter hans Død. Bl. a. sagde han: »De skal give mig den Kutte paa, jeg plejede at bære, da jeg var Ordenens Generalforstander.« Propaganda-Kongregationens Sekretær, Mgr. Laurenti, Kardinalens Læge og de andre tilstedeværende knælede ned og bad den døende om hans Velsignelse. »Ja, gerne,« svarede Kardinalen og løftede velsignende sin Haand.

— *Acta Apostolicæ Sedis* offentliggør et Brev fra Benedikt XV til Grev Louis d'Hendecourt, Generalpræsidenten for Vincentskonferenserne. Heri staar: »Kærligheden slukkes aldrig; de voksende Ulykker og Vanskeligheder opflammer endog daglig dens Glød. Vi vidste det allerede, og Vi har faaet en slaaende Beskæftelse derpaa i det Brev, som De i disse Dage har tilstillet Os for at underrette Os om Tilvæksten i Konferensernes Antal i Løbet af disse sidste Aar og deres Kærlighedsgjerningers mangfoldige Art.« — Efter denne Indledning fastslaar den Hellige Fader, at det Billede, som Konferensernes Generalpræsident har tegnet for ham i sit Brev, er »de bedste af Kirkens Tider værdigt.« Han roser saa meget mere Konferensernes Medlemmer derfor, som han ser, at de er rede til at tage enhver Sag op, der kan tjene til det saa heldbringende Foretagendes Fremme og Udvidelse ifølge Tidernes Trang. — »Vi befinder os netop i Tider, der fordrer en større Virksomhed end nogensinde af den kristne Kærlighed; og Vi ønsker, at Lysets Børn i dens Udøvelse maa tjene til Forbillede for de andre, saaledes at de ikke nøjes med at vise simpel Menneskekærlighed, men sigter efter højere Resultater, og at de drager dem, som de beskytter, opad til Guds Kærlighed, ja, at de saa at sige tvinger dem ved selve deres Broderkærligheds Mildhed.« — Hans Hellighed erkender, at Medlemmerne af Konferenserne ikke behøver særlige Paamin-delser i saa Henseende, da deres Iver er velkendt. Han indskrænker sig da til at nedbede den himmelske Naade over dem, idet han velsigner dem alle paa hele Jordens Kreds.

— *Acta* indeholder ogsaa et Konsistorialdekret, der opretter det Apostoliske Vikariat Temiskamingue i Kanada til et Bispedømme med Sæde i Haileybury. Det nye Stift lægges ind under Omahas Ærkebispesæde. Den forhenværende Ap. Vikar, Mgr. Latulipe, bliver Stiftets Biskop. Det er særlig de nye Grubeanlæg, der har draget saa stor en Befolkning til Egnen, at Forandringen nødvendigjordes.

Spanien. Den 5. Marts er Ærkebiskop Valerian Menendez y Conde af Valencia pludselig afgaaet ved Døden. Han blev født i Luiña i Bispedømmet Oviedo den 24. November 1848, blev den 15. September 1887 udnævnt til Titularbiskop af Tamasso og beklædte knap to Aar Ærkebispesædet i Valencia, fra 28. Maj 1914.

— Den 5. Marts forlod efter 16 Aars ypperlig Virksomhed Præsten Joseph Kelly det engelske Kollegium i Valladolid, da han var udnævnt til Rektor for St. Bedas Kollegium i Manchester. Pastor Kelly har i sin Ungdom selv studeret i Valladolid.

Nord-Amerika. (U. S. A.) Ugebladets Læsere vil maaske erindre, at den unge dansk-amerikanske Opdagelsesrejsende Dr. jur. & phil. *Frits Holm*, bosiddende i New York, i 1907—8 foretog den »Holm-Nestorianske Ekspedition« til Si-ngan-fu i Kina, hvorfra det trods mange Farer og Vanskeligheder lykkedes ham at medbringe en 10 Fod høj Gengivelse i Sten af det berømte Nestorius-Monument (fra Aaret 781), hvilken nu findes opstillet i New Yorks Metropolitanmuseum. (Se nærmere herom i Ugebladets Aargang 1910, Nr. 22.) En tre Meter høj Gengivelse af samme Monument, som Dr. Holm i 1914 skænkede den danske Stat, findes opstillet her i København paa Hovedtrappen i Kongeligt Bibliothek. En ganske lignende Gengivelse har Dr. Holm skænket den Hellige Fader i Rom, der lod den opstille i Lateranpaladsets Museum for kristne Oldsager. Nu har Dr. Holm for nylig modtaget officiel Notification fra Vatikanet om, at det har behaget Hs. Hellighed Pave Benedikt XV at tildele ham Kommandørkorset af S. Sylvesterordenen som en Anerkendelse af hans Forskningsrejse i det indre af Kina og som Belønning for den interessante Gave, hvilket Dr. Holm i disse Dage har meddelt Biskop Johannes von Euch i København. Dr. Holm, der er Protestant, var i Forvejen dekoreret med en anden pavelig Orden, »Cyrillus og Methodius-Ordenen«, foruden med mange andre Ordener fra forskellige Lande. Dr. Frits Holm er født 1881 og er Søn af Generalkonsul F. P. Holm og Hustru, f. Bording.

Afrika. (Algier.) Alexandre Mauguin, forhenværende Borgmester i Blida og Rigsdagsmand for Algiers 2den Valg-

kreds, er død den 4de Marts, 80 Aar gammel. Man havde ofte i de senere Aar hørt den gamle Frimurer udtale, at det nok vilde ende med, at Frimurerne ved deres Katholikfølgelse, som han mere og mere misbilligede, vilde faa ham til at gaa i Messe hver Søndag! Før sin Død afsvor han al Forbindelse med Logerne og modtog angrende og fromt Sakramenterne af Algiers Hjælpebiskops Haand. En af hans sidste Formaninger til sine Børnebørn var den, at de skulde bevare Religionen.

Brevkasse.

Til E. W. Tak for det smukke Indlæg om »Absalonsbøsserne«. Hvis nogen har faaet Lyst til at optage Tanken, vil »Absalonskredsen« meget gerne have Tilgang af virksomme Medlemmer. Hvis nogen, som ikke har en Bøsse, ønsker en saadan, vil vi meget gerne have Meddelelse derom.

For »Absalonskredsen«

St. Fink-Jensen,

Lindegaardsvej 21, Charlottenlund.

Ordrup. St. Andreas Kirke. Søndag den 2. April holder begge Kongregationer Fælleskommunion i Messen Kl. 7³/₄.

Ung Pige kan til 1. Maj faa en god Plads i Huset. Man bedes snarest henvende sig til Fru Hansen, Viggo Rothes Vej 14. Charl.

Bogudlaan (gratis).

Fra St. Ansgars Folkebibliothek Bredgade 67, 3. Sal o. G. Tirsdag, Torsdag og Lørdag fra Kl. 7—9 Aften; desuden efter Eftermiddagsgudstjenesten i St. Ansgars Kirke.

Fra Bibliothekerne ved Rosenkranskirken, St. Annæ, St. Josefs og St. Andreas Kirkerne hver Søndag efter Højmessens.

Fra Mariahjemmet (Vestervoldgade 115) Onsdag den 5. April Kl. 2¹/₂—3¹/₂. (Der findes hovedsagelig udenlandsk Litteratur.)

Jesu Hjerter Andagt (7. April).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8¹/₄ Messe med sakramental Velsignelse, Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 7¹/₂ Aften Andagt.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Messen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjertes Kirke: Efter 8¹/₂-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 8 Aften Andagt.

St. Andreas Kirke: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 7¹/₂ Aften Andagt.

St. Ansgars Kirke.

Mandag den 3. April Kl. 9 holdes en højtidelig Sjølemesse for Propaganda-Kongregationens afdøde Præfekt, Kardinal Gottl, hvortil de gejstlige og alle andre indbydes.

Absalonsbøsserne tømmes i April Maaned.

Unio. Fredag den 7. April holdes almindeligt Møde i Frederiksberg Allé 11.

Kirkelig Kalender.

2. April. 4. Søndag i Fasten.	9. April. Passions søndag.
3. — M. Ferialdag.	10. — M. Ferialdag
4. — Ti. Isidorus, Biskop og Kirkelærer.	11. — Ti. Leo I, Pave og Kirkelærer.
5. — O. Vincents Ferrerius, Bekender.	12. — O. Ferialdag.
6. — To. Ferialdag.	13. — To. Hermenegild, Martyr.
7. — F. Ferialdag.	14. — F. Marias 7 Smerter.
8. — L. Ferialdag.	15. — L. Ferialdag.

Elisabethforeningens Basar.

Søndag den 16. og Mandag den 17. April holder Elisabethforeningen for forældreløse og forsømte Børn sin aarlige Basar Bredgade 69, Stuen o. G. Alle i Menigheden, der har Interesse for disse Børn, bedes om at betænke vor Basar med Gaver, for at denne Basar maa blive lige saa indbringende som de tidligere. Basaren er jo Foreningens største Indtægtskilde og derfor Aarets Begivenhed for Foreningen. Om Eftermiddagen bliver der **Koncert** med velvillig Orkesterassistance. Gaver modtages med Tak af Hr. Pastor Braun, Bredgade 64, Fru Osterhammel, **Frederiksborggade 54^a**, Frk. Tetzlaff, Ved Stranden 10 og Frøkerne Strøbøcker, Jægersborg Allé 19, Charlottenlund.

Den eukaristiske Sektion af begge Mariakongregationer holder Fælleskommunion Fredag d. 7. April Kl. 6 i Jesu Hjertes Kirke.

Den eukaristiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen i St. Ansgars Kirke Fredag d. 7. April til de aftalte Tider.

St. Josefs Gilde. Det aarlige Generalmøde afholdes Mandag d. 10. April Kl. 8^{1/2} i Lokalet, Bredgade 67. *Bestyrelsen.*

Korsvejsandagt. Fredag Aften: St. Ansgars K. Kl. 8, Rosenkransk. Kl. 7^{1/2}, St. Annæ K. Kl. 8, St. Andreas K. Kl. 7^{1/4}, St. Josefs K. Kl. 7^{1/2}. Torsdag Aften: Jesu Hjertes K. Kl. 8^{1/4} (med Prædiken).

Mødreforeningen Ti. d. 4. April Kl. 8^{1/4} læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender.

St. Ansgars Kirke. Søndag d. 2. April er der ved Aftenandagten Procession, i hvilken Rosenkransbroderskabet og de unge Pigers Foreninger deltager.

K.U.B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katholske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katholske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Matthæus Hansen, Fredensvej 9, Charlottenlund.

Katholsk Bogsalg Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tilf. Vester3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

† At vor kære, elskede Moder, **Hansine Caroline Petersen**, født **Stauning**, Fredag d. 24. Marts, efter et langt og smertefuldt Sygeleje, velforberedt i Herren er afgaaet ved Døden, bekendtgøres herved for Slægt og Venner af hendes dybt sørgende Børn.

Helsingør, den 24. Marts 1916.

Den kære afdøde anbefales inderligt til de troendes Forbøn.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4—6.

Nr. 15.

Søndag den 9. April.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Don Bosco, hans Liv og Orden. — Skriftemaalsfantasi — et Svar. — En daarlig Vane. — Kvinden. — Nye Bøger. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Ordrup. Rom. Asien. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

302.

Alle Synderes Ven.

Onsdag i Passionsugen.

Af alle bodfærdige staar den hellige Magdalena højest og æres mest i Kirken. Det var hende, som kom ind i Farisæerens Hus, da denne gav det store Festmaaltid for at hædre, maaske ogsaa prøve Herren.* Magdalena traadte ind, frisk og yndig, straalende i sin Ungdoms Skønhed; hun kom for at gøre sin Opvartning ved denne Fest, som Kvinder ved saadanne Lejligheder plejede at gøre, naar de med duftende Vande og kølende Balsam salvede Gæsternes Pande og Haar. Og den stolte Farisæer lod hende komme, naar hun blot ikke rørte ham, lod hende komme saa at sige som et nødvendigt Led af Underholdningen; hun var jo bestemt til Undergang, om hun overhovedet havde nogen Sjæl, men i alle Fald betød hun intet for ham. Han tænkte kun paa, hvad der krævedes til hans Fest, og han lod hende komme og udføre det, som nu var hendes Sag, ligegyldig for, hvad hendes Liv var, naar hun blot gjorde, hvad hun skulde, og holdt sig for sig selv.

Men se et underligt Syn! Var det en pludselig Indskydelse eller en vel overvejet Beslutning? Var det en øjeblikkelig Handling eller Resultatet af lange Kampe? Det stakkels brogetklædte Syndens Barn nærmer sig for at salve hans Hovede, til Ære for hvem Festen var givet, men holder pludselig sin Haand tilbage. Thi som hun ser paa ham, skelner hun i ham den ubesmittede, Jomfruens Søn, det evige Lyses Glans og Guds Helligheds uplettede Spejl. Hun ser, og hun erkender »den gamle af Dage«, Herren over Liv og Død, sin Dommer; og atter ser hun, og hun finder i hans Aasyn og hans Mine en Skønhed og en Sødhed, højtidelig, mild og majestætisk, noget helt andet end ellers hos Menneskenes Børn, hvilket ganske lod Festsalens Pragt og Herlighed blegne. Atter ser hun — baade frygtsomt og ivrigt — og hun opdager i hans Øje og i hans Smil Menneskekærligheden, Ømheden, Medfølelsen og Barmhertigheden, der boede hos Menneskenes Forløser. Og hun ser paa sig selv, ak, hvor ussel, hvor hæsliq er hun ikke, hun, som nys var stolt af sine Yndigheder — hvor henvisnet er ikke den Skønhed, hvis Pris hendes mange Beundreres Mund altid var fuld af — hvor afskyelig hendes Aandepust, hvilket hun før fandt saa duf-tende, men som nu kun minder hende om de syv onde Aander, der dvæler inde i hende!

Og hun vilde ikke have nærmet sig, vilde være sunket til Jorden, overvældet af sin Forvirring og sin Fortvivlelse, havde hun ikke kastet et eneste Blik endnu paa det alkærlige, alt tilgivende Aasyn. Han ser paa hende: det er Hyrden, der ser paa det vildfarne Faar, og det vildfarne Faar overgiver sig. Han siger intet, men hans Øjne hviler paa hende, og hun nærmer sig til ham. Glød jer, I Engle, hun nærmer sig, hun ser intet andet end ham, og hun bryder sig hverken om de hovmodiges Foragt eller de skamløses Spot. Hun nærmer sig uden at vide, om hun vil blive frelst eller ej, om han vil tage imod hende, eller hvad der skal blive af hende, hun ved kun eet, at han er Hellighedens og Sandhedens saa vel som Barmhertighedens Kilde, og til hvem andre skulde hun gaa end til ham, som har det evige Livs Ord?

Underfulde Møde imellem det laveste og det reneste!

Disse letfærdige Hænder, disse besmittede Læber har rørt, har kysset den eviges Fødder, og han gyste ikke tilbage for hendes Hyldest. Og da hun laa hensunket over dem, og da hun vædede dem med sine Øjnes overstrømmende Taarer, da voksede hendes Kærlighed til den ene store, men dog saa milde, og den luede op til en Flamme, som fra det Øjeblik aldrig skulde slukkes. Og hvor bølgede det ikke i hende, da han for alles Øren forkyndte hendes Tilgivelse og Grunden dertil! »Hendes mange Synder er hende forladte, fordi hun har elsket meget; men hvem lidet forlades, elsker lidet. Og han sagde til hende: Dine Synder er dig forladte. Din Tro har frelst dig. Gaa bort med Fred!«

Kardinal Newman.

Don Bosco, hans Liv og Orden.

16. Aug. 1815—31 Jan. 1888.

Af Jos. Koch, S. J.

Enhver rejsende, der besøger Turin, vil lægge Mærke til en stor moderne Kirkebygning paa Via Cottolengo. Med sit vældige Kuppeltag, sin prægtige, af fire Marmorsøjler flankerede Portal, paa begge Sider ved Arkader forbunden med to høje, moderne Skolebygninger, gør den et mægtigt Indtryk. Er den fremmedes Interesse vakt ved Synet af dette Bygningskompleks, saa vil han maaske forske videre og erfare, at han her har Salesianerordenens Moderhus for sig, og at dette Samfund ejer 330 Huse paa hele Jorden, hvor de giver Ophold og Undervisning til næsten 400.000 unge Mænd. Og som et Eventyr lyder det, at af alt dette var for 60 Aar siden ikke andet til end et usselt, faldefærdigt Skur, hvor en fattig Præst, uden Navn og uden Midler, samlede Byens hjemløse Ungdom omkring sig, og hvorledes han, til Trods for alle Hindringer og Vanskeligheder, blev Stifter af dette Storværk paa Opdragelsens og Undervisningens Omraade, idet han ene og alene stode paa det guddommelige Forsyns Hjælp.

Det guddommelige Forsyn! Det er jo den Magt, som hver Gang griber ind, naar et nyt Savn gør sig gæl-

dende i Kirken, eller en ny Gerning skal iværksættes. Saa udvælger Gud et helligt Menneske og nedlægger i hans Sjæl de naturlige og overnaturlige Kræfter, de ejendommelige Evner og Naadegaver, som er nødvendige til den Gerning, som han er udset til. Er saa Tiden kommen, saa lader Forsynet disse Kræfter udfolde sig og denne Aand som en fængende Ild forplante sig til Tusinder af Medarbejdere og aandelige Sønner. Saaledes er alle Ordenssamfund opstaaet; hele deres ejendommelige Kraft ligger som i et Frøkorn i Stifterens Sjæl, og derfor vil de alle opnaa des større Fremgang og Fuldkommenhed, jo mere deres Medlemmer ligedanner sig med Stifteren. Dette ser vi med den h. Benedikt og hans Benediktinere, hos den h. Frans og hans Graabrødre; det gælder ogsaa om den Mand, vi skal høre om: Don Giovanni Bosco og hans Salesianere.

Hans Livsopgave var Opdragelsen af den forældre-løse og forsømte Ungdom i vore moderne Storbyer til fysisk og moralsk Gavn for Millioner af Mennesker.

Men han havde tillige en apologetisk Opgave: i en Tid, som søger at rive Skolens og Ungdommens Opdragelse ud af Kristendommens Haand, skulde han og hans Værk vidne om den Kraft, som Religionen har til at opdrage Mennesker, til virkelig at omdanne Hjertet og Viljen, en Kraft, som virker Vidundere overalt der, hvor Religionen faar Lov til uhindret at udfolde sin Magt. —

Don Boscos Navn er ikke helt ukendt heroppe. Johannes Jørgensen har i Romersk Mosaik under Titelen »En Evangelist« givet os en kort Skitse af hans Liv og Gerning. Jeg vil her forsøge at skildre, hvorledes det gudsommelige Forsyn havde udvalgt denne Mand og vejledet ham i hans Barndom og Ungdom, hvorledes det førte ham ind i hans Gerning og stod ham bi til at fuldføre den.

I.

Forberedelsen.

Giovanni eller Johannes Bosco stammer fra et fattigt Bondehjem i Becchi ved Castelnuovo d'Asti i Nærheden af Turin. Her blev han født den 16. Aug. 1815. Den største Indflydelse paa hans Opdragelse havde hans Moder. Da Faderen døde meget tidligt — Giovanni var kun 2 Aar

gammel — laa hele Omsorgen for Huset og de tre Børn paa hendes Skuldre. Men hun var en from, klog og opofrende Kvinde og forstod at lære sine Børn Nøjsomhed, Udholdenhed og Guds frygt. Mens vi beundrer disse Egenskaber hos Don Bosco, lad os saa huske paa, at han havde dem fra sin Moder. Hun levede længe nok til at kunne se sin Søn som Præst, og vi skal høre, at hun endog i en Alder af 58 Aar flyttede til Turin for at hjælpe ham i det første Ungdomshjem. Hvor der derfor tales om Don Bosco, maa Moder Margaritha aldrig glemmes.

Vi kan forstaa, at hun trængte meget til sine Søners Hjælp, og at de maatte ud paa Marken, saa snart de var kraftige nok dertil. Men Undervisningen, som dengang endnu var en fri Sag, skulde ikke lide derunder. Hun sørgede for, at den lille Johannes tog sine Bøger med, naar han drog ud med Kvæget. Her i Guds fri Natur, hvor Horisonten begrænses af Alpernes snedækkede Toppe, læste Giovanni sin Katekismus, sin Bibelhistorie og de store italienske Digteres Værker. Gud havde givet ham fremragende Aandsevner, især havde han en glimrende Hukommelse. Engang havde han været i en nærliggende Landsby og hørt en Missionsprædiken. Paa Hjemvejen mødte han en Præst, og denne spurgte ham spøgende: »Kan du da huske noget af den Prædiken, du har hørt?« Og nu gentog den lille næsten hele Prædikenen, og han vidste endog Besked med de foregaaende Prædikener og kunde ovenikøbet en hel Række Digte udenad. Forbavset over saadanne Evner besluttede Præsten at hjælpe dette Geni frem, og efter Aftale med Moderen begyndte han at forberede ham til Latinskolen. Vejen til Studierne og Præstestanden var nu aaben. Men først efter mange Vanskeligheder skulde han naa derhen.

Først blev hans Moder syg og kunde ikke mere sørge for ham. Derfor maatte han afbryde Læsningen og tage en Plads paa en Gaard. Men han opgav ikke sit Forsæt. Ved gentagne Bønner lykkedes det ham at formaa en Slægtning til at sørge for Gaarden og hans Moder, saa at han igen kunde fortsætte med Studiet. Da hans præstelige Ven saa, hvor fast hans Beslutning var, optog han ham fra nu af i sit Hus og lod ham bo og spise hos sig. Ja, han lo-

vede ham endog de 6000 lire, som han havde sparet sammen, saa at han uden Bekymringer for sit Udkomme helt kunde hengive sig til Studierne.

Men det var aabenbart ikke Guds Vilje. Ja, hvem ved, om Giovanni vilde være bleven den gudbenaadede Opdrager for den forældreløse Ungdom, hvis han havde kunnet føre et saa sorgfrit og behageligt Ungdomsliv. Kun et Par Maaneder tilbragte han i Præstegaarden, saa hændte det, at Præsten blev ramt af et Slagtilfælde. Han havde endnu Kraft til at række Giovanni en Nøgle og sige: »Pengeene i det Skab tilhører dig;« saa døde han. Selvfølgelig rørte den unge Mand ikke ved de Penge, han ikke kunde bevise retslig Adkomst til; han afslog ogsaa enhver Understøttelse fra Arvingernes Side.

Han søgte den nærmeste Latinskole. Den laa i Chieri, en Købstad, 10 km fra Becchi. I Begyndelsen gik han hele Vejen til Fods, men da denne 4 Timers Fodtur hindrede ham meget i hans Læsning, søgte han sig et Værelse i Byen, og da han ikke kunde betale med Penge, tilbød han at arbejde med i Huset eller paa Værkstedet. Saaledes ser vi da den unge Bosco i Arbejde, snart hos en Smed, snart hos en Snedker, snart hos en Købmand — igen en Forsyns-Styrelse, at han af Selvsyn kunde lære de Forhold at kende, hvori hans fremtidige Plejesønner voksede op. Og han havde det ikke godt, den lille Giovanni; de fleste Steder, hvor han boede, fik han kun et lille Lukaf under Trappen, uden Vinduer og uden Lys, til Sovekammer. For Kosten maatte han selv sørge; men de Penge, hans Moder kunde give ham, forslog ikke til mere end et Stykke tørt Brød om Dagen samt nogle Figner eller anden Frugt. Det kan nok være, at han lærte Sul-ten at kende.

En Dag, medens han legede med Kammeraterne, spiste han hele sit Brød, som han havde i Lommen, uden selv at tænke derpaa. Først da han vilde gaa hjem, lagde han Mærke til, at Brødet ikke mere var der, og han troede da, at Kammeraterne havde skjult det for at drille ham. Da de slet ikke vilde give det tilbage, tilstod han, at et saadant Brød var den eneste Mad, han daglig fik, de maatte endelig give ham det. Ved Synet af saadan en

Fattigdom blev de unge Hjerter rørt, og fra nu af bragte de ham hver Dag noget med fra deres Moder.

Saaledes gik da Tiden paa Latinskolen under store Savn og med megen Selvfornægtelse; men derved vandt han Viljefasthed og Karakterstyrke. Tillige var Livet paa Latinskolen en Lejlighed, hvor Boscos mest fremtrædende Karaktertræk begyndte at udfolde sig, nemlig hans store Magt over andre, hvilken han benyttede til at vinde og vejlede dem til det gode. Spiren dertil havde allerede vist sig i hans Barndom. Naar man en Sommeraften eller en Søndag Eftermiddag i hine Aar gik en Tur i Becchis Omegn, kunde man se hele Landsbyens Ungdom forsamlet om en ca 10 Aars lille Knægt med sort krøllet Haar og livlige Bevægelser. Han tumlede sig paa Græsset og underholdt sit Publikum med alle Slags mærkelige Tryllekunst. Han kunde staa paa Hovedet, gaa paa Hænderne, sluges Mønter og trække dem ud af Næsen paa en af de omkringstaaende, slagte en Kylling og saa hente den frem af en Pose o.s.v. o.s.v. Men naar han saa havde moret sine Tilskuere tilstrækkeligt, brød han af, knælede ned i Græsset og opfordrede dem til at bede det lauretanske Litani eller andre Bønner med sig, eller ogsaa stod han op paa en Stol og holdt en Prædiken til dem, som i Regelen bestod i en Gentagelse af den, han sidst havde hørt.

Det maa have været et ejendommeligt Barn, den lille Bosco. Endnu tydeligere fremtraadte det paa Latinskolen. Til at begynde med saa det rigtignok ud, som om han skulde blive Genstand for Drengenes Drillesyge; thi da han for første Gng viste sig paa Legepladsen i sin gammeldags Frakke og med sit kejtede Væsen, vakte han almindelig Munterhed, og han fik straks af de andre Navnet »Bedstefader«. Men da han slet ikke blev vred, ja endog lo hjerteligt med de andre og overhovedet til Trods for sin aandelige Overlegenhed viste sig som en kærlig og munter Kammerat, vandt han snart alles Hjerter. Det varede ikke længe, saa var han den selvskrevne Fører for alle sine Medelever. Han grundlagde endog en Forening for Eleverne: »Società dell'allegri«, det muntre Selskab. For Munterheden sørgede han selv; men to Regler skulde hvert Medlem nøje overholde: 1) De skulde føre et kriste-

ligt Levned og undgaa usømmelig Tale, 2) de skulde punktligt opfylde deres Pligter mod Gud og tillige være flittige i Skolen.

Fra samme Tid berettes en Tildragelse, som er karakteristisk for den unge Mand: den hændte vist under et Ferieophold i Becchi. I denne Sommerferie var en Gøgler kommen til Landsbyen, havde opslaaet sit Telt foran Kirken og holdt sine Forestillinger, endog under Gudstjernen. Som Menneskene nu engang er, var der altid en Del, som blev staaende udenfor Kirken for at se paa Gøgleren. Det vilde Bosco ikke finde sig i; han vilde have en Ende paa Sagen. Kunstneren plejede efter hvert Nummer at henvende sig til Publikum og udlove en Præmie til den, der kunde gøre det efter. Hele Ugen igennem øvede Bosco sig i alle de Kunster, han havde set Akrobaaten gøre. Den følgende Søndag meldte han sig og foreslog et Væddemaal: »Vinder De, saa faar De 50 lire; men vinder jeg, saa skal De pakke deres Ting sammen og love aldrig mere at komme her om Søndagen.« Nu begyndte en fortvivlet Vædekamp, men altid var det Bosco, der vandt. Til sidst klatrede Gøgleren op paa den højeste Mast, stillede sig paa dens Top og raabte: »Saa højt kan du ikke naa!« Men Bosco klatrede ogsaa op, stillede sig paa Hovedet paa Toppen og raabte, at han havde været endnu højere oppe med Fødderne end Gøgleren. Publikum klappede Bifald, og Manden maatte forlade Landsbyen. De havde igen Søndagsfred i Becchi.

Jeg synes, man maa kende disse Træk for at forstaa Don Boscos Karakter og senere Virksomhed. De viser, hvilke Evner der laa i ham til at samle og føre Menneskesjæle. At de blev benyttet til det gode, det var den guddommelige Naades Værk.

Vi ser denne tidlig i Virksomhed hos den unge Bosco. Ikke blot lærte hans Moder ham tidlig at bede med Andagt og inderlig Fromhed; det synes ogsaa, at Gud førte ham paa overordentlig Maade til det Maal, han havde sat ham. Don Bosco fortæller selv, hvilket dybt Indtryk en *Drøm* gjorde paa ham, som han havde, da han var 9 Aar gammel. »Han stod,« fortæller Johannes Jørgensen i »Romersk Mosaik«, »paa en lille Høj, og ud fra en Skov,

som var i Nærheden, kom en Mængde vilde Dyr, der indgød ham stor Frygt. De bevægede sig uroligt og ustyrligt, skar Tænder, bed og flaaede hverandre — og disse rivende Dyr skulde han nu føre paa Græs. En indre (eller ydre) Stemme bød ham dette. Da tog han Mod til sig, greb sin Hyrdestav og truede ad Dyrene. Og næppe havde han gjort det, før han havde en Flok Lam foran sig, der villigt fulgte ham.« Don Bosco mente senere selv, at denne Drøm var et Varsel om den Virksomhed, han skulde udøve. Hans Moder mente, da Barnet fortalte hende sin Drøm: »Gud vil vist have dig til Præst.«

Efter denne Drøm blev Giovanni ivrigere end før. Især følte han en inderlig Længsel efter den h. Kommunion. Men dengang var det ikke Skik at tilstede Børn Adgang til Herrens Bord; først i 13—14 Aars Alderen tillod man det. Dog, Giovanni tiggede saa længe og saa inderligt om den hos sin Sognepræst, at han endelig fik Lov til at forene sig med sin Frelser i den h. Kommunion; han var dengang 10 Aar gammel. Hvorfra denne Længsel, hvis det ikke var Guds Aand, der virkede i dette Barn? 30 Aar senere vil Don Bosco drage Nytte af denne Erfaring. Han var en af de første, som indførte den tidlige og hyppige h. Kommunion for Børn, et halvt Aarhundrede, før Pave Pius X udstedte de bekendte Dekreter derom.

Forsynet havde unægtelig vaaget over dette Barn; Guds usynlige Haand havde formet hans Karakter og opfyldt hans Sjæl med en stærk og inderlig Tro og herlige Evner. Forsynet vidste, hvad de engang skulde bruges til. Den unge Bosco derimod var endnu ikke kommen Erkendelse af sit store Kald; han fulgte kun trolig den Vej, Guds Haand førte ham paa, først gennem Latinskolen i Chieri og saa gennem Præsteseminariet i Turin, indtil han blev præsteviet 5. Juni 1841. (Fortsættes.)

Skriftemaalsfantasi — et Svar.

Hr. *Niels Hansen*. — Med udelt Agtelse, men med nogen Forundring har jeg læst Deres Artikel i »Nordisk Ugeblad« i Anledning af min lille Fortælling i »Berlingske Tidende« sidste Søndag. Jeg er fuldstændig enig med Dem i Deres stærke Fremhævelse af de katholske Præsters usvigelige Troskab mod Skriftehemmeligheden. Jeg har boet fem Aar i Rom og føler mig med stærke Baand knyttet til Italien, hvad der iøvrigt fremgaar af en stor Del af min litterære Produktion. Jeg kan forsikre Dem, at jeg ikke alene har kendt og omgaaedes katholske Præster, men at jeg nærer en Sympathi for den apostoliske Kirke, der er større, end nogen aner. Jeg vilde mere end nogen anden beklage, hvis jeg havde bragt blot Skygge af Forargelse i en katholsk tænkende og følende Læsers Sjæl. Og jeg vil i den Anledning forsøge at forsvare mig baade mod »den onde Vilje« og mod »Uvidenheden«.

I Monsignor Luigis Ord findes ingen positiv Krænkelser af Skriftemaalshemmeligheden. De vil lægge Mærke til, at han behandler hele Spørgsmaalet *de abstracto*. Han taler om de Vanskeligheder, der beredes en ung Præst første Gang, han indtager sin betydningsfulde Plads som Skriftefader — maaske den betydningsfuldeste, der findes. Og med megen Alvor fremhæver han sine personlige Tvivl og Overvejelser. Som menneskeligt Eksempel nævner han Arten af den første Absolution. Han siger ikke: »Den og den kom til mig i Skriftestolen og havde det og det pikante at lette sit Hjerte for.« Han siger derimod: »Kære Venner, en Opgave af denne Betydning blev jeg den allerførste Dag stillet overfor.« Først i det Øjeblik, den unge Hustru kommer ind og i sin enfoldige Renhed genkender ham og minder ham om deres højtidelige Møde, føres hele Tingen over i det konkrete. Det er saa langt fra at være af Uvidenhed med katholsk Praksis, at jeg fremstiller Sagen saaledes, det er netop bevidst. Paa Bunden af min Bevidsthed har just Problemet om Skriftestolens Ukrænkelighed ligget og ruget.

De skriver i Deres Artikel: »Prøv engang at spørge

dem om deres Skriftebørn, om hvorledes de opfører sig, om de er gode og fromme Mennesker, der opfylder deres Kristenpligt«. — — Men derom er der jo slet ikke Tale. Det er en alvorlig og anset Præst, der i et Slags Kauseri over Skriftemaalet erkender sin egen menneskelige Begrænsning. Hvis ikke Novellens Form angav saa ringe Plads, vilde naturligvis ogsaa Monsignor Luigis efter min Mening ret uskyldige Overvejelser kunne føres ud i en Slags Samvittighedsnag.

Naar man taler med katholske Præster, særlig italienske, som jeg kender bedst, ved De, at Emnet meget ofte er Skriftemaalet. Men jeg kan forsikre Dem, at aldrig har jeg paa dette Punkt hørt nogen Indiskretion. Derimod har jeg meget ofte i Samtalens Løb hørt abstrakte Eksempler blive fremsført, ja vort konkrete Tilfælde i en abstrakt Form.

Vil De tro mig, naar jeg siger, at netop Ideen til denne lille alvorlige Fortælling er født hos mig efter en Samtale med en højtbegavet Præst. Han boede ikke i Rom, men i Florens, han var ikke knyttet til en Hertuginde, men til et af de ældste fornemme Huse i Arnostaden. Da han paa sin fine, lidt ironiske, men dybt grebne Maade havde fortalt mig om det første Skriftebarn, slog den Tanke ned i mig: Hvad vilde der nu ske, hvis pludselig denne unge Kvinde stod her i Stuen og sagde: »Kære Don Lorenzo, husker De ikke, at jeg var Deres første Skriftebarn?«

Efter Deres iøvrigt fortrinlige Indlæg imod mig indrømmer jeg, at Konflikten fordrede en langt mere indgaaende Behandling. Men jeg vilde i hvert Fald gerne forsvare mig imod »Uvidenheden«.

Niels Hoffmeyer.

Hr. *Niels Hoffmeyer*. De skal have Tak for Deres kønne og elskværdige Svar paa min Kritik af Deres Fortælling. Det kan kun glæde mig, at jeg har taget fejl i min Formodning om, at De ikke kendte noget til Katholicismen og katholske Præster. Og det glæder mig endnu mere, at De ser saa venligt paa den katholske Kirke, thi det er altid Hovedforudsætningen for Forstaaelse.

Hvad den Samtale angaar, De her beretter om, med en Præst fra Firenze, saa kan jeg ikke andet end tro, at

han alligevel har talt saa forsigtigt, at De umuligt havde kunnet mærke, hvem hin unge Kvinde var, selv om hun var traadt ind i Stuen. Muligvis har han vidst, at noget saadant var en Umulighed — hun kan jo f. Eks. være død i Mellemtiden — og »første« Skriftebarn behøver jo ikke at have været først i Tal, men blot først med Hensyn til Indtrykket.

Om Præsten i Deres Fortælling bliver jeg dog ved at mene, at han har begaaet en »utilgivelig Uforsigtighed«, som sikkert i det virkelige Liv vilde have haft til Følge, at han havde mistet Retten til at høre Skriftemaal. Hvor vidt han direkte har brudt *sigillum* (Skrifteseglet), kan der vel nok tvistes om. At det ikke er sket med hans Vilje, er aabenbart; men lige saa aabenbart forekommer det mig, at hans Uforsigtighed er uundskyldelig; der er ikke saa faa Situationer i Livet — og denne er en af disse — hvor det ikke slaar til at udbryde: »Det havde jeg aldrig tænkt mig!«

En direkte Frugt af Deres Indlæg for mit Vedkommende — og formodentlig ogsaa for talrige Læseres — vil uden Tvivl være, at naar vi atter støder paa Deres Navn under en Artikel, vil vi med større Interesse tage fat paa Læsningen af den.

Niels Hansen.

En daarlig Vane.

Ved et Ungdomsmøde paa Antvorskov i Fjor udtalte Sognepræst *Knud Gjørup* bl. a. følgende vigtige Ord:

»Der er et andet Træk, som er mere almindeligt — og det gælder ikke K. F. U. M., men i høj Grad den højskoleprægede Ungdom. Gang paa Gang har jeg siddet i en Kreds af Højskoleungdom eller ved en Sammenkomst af Ungdomsforeninger og hørt, hvor uhyggeligt man kan bande, hvor vældigt Ederne kan rulle dér baade under Lystighed og Vrede. Unge Mennesker, som baade een og to Gange har været paa Højskole, og som færdes jævnlig i Ungdomsforeningen, har altsaa ikke derved faaet den Alvor vakt, som hindrer dem i at tage det hellige forfængeligt. Man kan kalde det Smaating, men deri vil i ethvert Tilfælde vor Bibel ikke give os Medhold, og desuden: Lidt

kan undertiden vidne om meget, saavidt som den, der staar med Hjertets Alvor overfor det hellige, ikke kan bruge det hellige letfærdigt. Jeg ved nok, at Højskolens Aand og Ungdommens Aand ikke vil forsvare det stygge Træk, men det, at det er saa sørgelig almindeligt, turde dog visé, at denne Aand ikke har formaaet at gøre sig tilstrækkeligt gældende — hvis den da i det hele taget har gjort noget alvorligt Forsøg paa at komme dette Onde til Livs.

Jeg henstiller til Ungdomsforeningernes Ledere og Støtter — hver paa sin Plads — at tage et alvorligt og bevidst Arbejde op for at rydde dette Ukrudt væk. «

Ved at læse disse Ord kom jeg til at tænke paa, om de i en vis Henseende ikke ogsaa kunde have Adresse til nogle af vore Kredse. Jeg hørte nylig om en Herre, som var bleven Medlem af en af vore katholske Foreninger, og hvis første Indtryk var Forundring og Bedrøvelse over, saa meget der blev bandet af Medlemmerne indbyrdes. Jeg ved ogsaa, at andre har faaet det samme kedelige Indtryk. Derfor beder jeg Dem, Hr. Redaktør, om De ikke vil optage ovenstaaende Citat i Deres udmærkede og aktuelle Blad — maaske det dog kan komme til at gøre en lille Smule Nytte. Med Agtelse Deres ærbødige *Trosfælle*. —

Jeg giver med stor Glæde Plads for Deres Indlæg, som absolut har noget at sige os. Jeg vil ikke sige, at »Ederne ruller vældigt i katholske Kredse«, eller at »det hellige tages forfængeligt«, men dog, at der ofte finder en uhyggelig hyppig Anvendelse Sted af det, der for den almindelige Bevidsthed i hvert Fald staar som Smaaæder. Det gælder især Ordet »sgu«, der jo navnlig gennem flere af Hostrups Komedier har faaet en ret pæn Plads i Litteraturen. Den tankeløse Brug af dette Ord kan naturligvis allerhøjest kun blive en ganske lille Synd; men jeg tror, at det Faktum, at vitterlig mange Katholikker rask væk benytter det i deres Tale, har gjort og stadig gør en hel Del Skade. For det første er det ingen køn Udvækst paa Talen, det lyder nærmest dumt og raat, for det andet staar det for de allerfleste Danskes Bevidsthed som en Ed, og for det tredje er det virkelig ogsaa en Ed, i hvert Fald Resterne af en saadan, og det bliver saaledes til en tankeløs Brug af et helligt Navn, da det jo er Guds Navn, det oprindeligt er dannet af (»saa Gu'!«). Det er derfor ganske doktrinært og Vidnesbyrd om Mangel paa Kontakt med det virkelige Liv og den almindelige Følelse i vort Folk, om man vil konstatere, at S sammensætningen af de tre Bogstaver s—g—u, der jo intet betyder, ikke kan blive til en Ed. For praktisk taget bliver det det, og saaledes opfattes det alle Vegne i det store Folk.

Derfor synes jeg, det er ganske paa sin Plads, som det hedder i det indsendte Citat, at »Ungdomsforeningernes Ledere og Støtter tager et bevidst Arbejde op for at rydde dette Ukrudt væk«, og derfor har jeg ogsaa optaget disse Linjer for — som en af vor katholske Ungdoms Vejledere — at være lidt behjælpelig med dette Oprydningsarbejde blandt os.

Niels Hansen.

Kvinden.

(Fortsat.)

II. Kvindens Opgave.

(Af Kardinal *Mermillod*, Biskop af Lausanne, 1824—1892. Konference holdt for Mariabørnernes Kongregation i Amiens.)

Lad os i Dag undersøge, hvorledes det forholder sig med Familien, den, der nu om Stunder krænkes saa dybt i sine Rettigheder.

Familien er et Guddomsværk, ikke et Menneskeværk. Gud har ikke villet overlade det til Mennesket at skabe Familien. Den er hverken bygget paa Sanserne eller paa de materielle Interesser; det er ikke en Forening, der stiftes paa Lykke og Fromme. Gud har leget med Vanskelighederne og har bygget Familien paa Menneskehjertet, ligesom han byggede Kirken paa Mennesket: »Du er Klippen (Petrus), og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke.«

Da Gud havde skabt Verden, dannede han Manden. Medens han sov, tog han ud af hans Bryst det Ben, der skulde danne Kvinden; og Adam sagde ved sin Opvaagen: »Se, det er Ben af mine Ben.« Gud gav dem den første ægteskabelige Velsignelse, og dermed var Familien stiftet. Men hvordan skal man vedligeholde denne Enhed af to Hjerter i eet Hjerte, to Sjæle i een Sjæl? Hjerternes Enhed! — Hvordan skal man bevirke, at to Hjerter elsker hinanden altid, uløseligt, og hengiver sig til hinanden for evigt? Mennesket har forstaaet, at det var en frygtelig Vanskelighed, og derfor har han fastsat Love for Ægteskabet.

Men de menneskelige Love er magtesløse, naar det gælder at bevare Enheden mellem disse to Sjæle, disse to

Viljer; derfor steg vor Herre ned paa Jorden og gjorde Familien til en velsignet Helligdom for Kærlighed, Fromhed og Opofrelse. Kærlighed — Gud kalder to Sjæle til at mødes; de er forud beredte. I de moderne Ægteskaber er Sjælene kun sjælden beredte. Det er tilfældige Sammentræf, Fornuftægteskaber, som jeg for min Part snarere vilde kalde Ufornuftægteskaber. Det er »passende« Ægteskaber, der indgaas af Mennesker, som slet ikke passer for hinanden.

Jeg ved ikke noget værre end mangel på en Moder, der har giftefærdige Døtre. Maaske hun ikke vil føre dem ud i Verden, men hun elsker at vise dem frem. Hun foranstalter Dagligstue-Udstilling af dem, og træffer hun »et godt Parti«, saa tror hun, at det er Lykken. Indvender man, at den unge Mand ingen religiøse Grundsætninger har, svarer hun: »Min Datter er from, hun skal nok omvende ham.« — »Har De da omvendt Deres Mand? Hvorfor skulde Deres Datter formaa mere end De?«

Man lader den unge Pige gaa ind til den huslige Arnes Kamp og Strid uden Vaaben. Der hører en sand og rig kristelig Forberedelse til Ægteskabet. Det er Dem, der skal lede Deres Datter og vaage over hende. De er hendes Kærligheds Vogter. Hviler den Kærlighed kun paa skrøbelig Skønhed, ser De kun paa den ydre Side at Sagen, saa forregner De Dem. Det Venskab, der ikke øges, det mindskes. Men elsker de unge for Sjælenes Skønheds Skyld, saa høster de Velsignelse.

Familien er Fromhedens Helligdom. Hvor er det skønt at se to Sjæle knæle ned sammen, bede og kommunicere sammen, begære de samme Naadegaver!

Familien er Opofrelsens Helligdom. Kvinden maa være blid og mild, hun maa glemme og tilgive, hun maa bære over med Karakterens Ujævnheder, hun maa affile Kanterne, hun maa ofte sige sig selv, at det er lettere at bøje sin egen Karakter end at bøje andres. Staar det saadan til i de moderne Ægteskaber? — Nej; men føler De ikke ogsaa, at alt ramler sammen?

Den unge Pige forlader sin Familie, hvor hun har levet lykkelig; hun har hidtil kun plukket Roser. Hun mindes knap, at hun har fæddet nogle smaa Skolepige-

taarer. Hun rækker en Mand sin Haand og bilder sig ind, at hun skal fortsætte det Lykkeliv, og efter tre Maaneders Forløb forvandles hendes Brudekrans til Tornekrone. Karakterforskellen viser sig; de taler knap sammen. Saa læser den unge Kone Romaner, og den unge Mand gaar til sine Heste og til sin Klub, eller hvor nu ellers hans Interesser ligger — somme Tider prøver han at gøre en Ende paa Surmuleriet med en Knipling eller et Smykke, han giver kort sagt et Stykke Legetøj til sit Jordelivs Dukke, der baade kan snakke og klæde sig af og paa. Men Hjerternes Enhed — den eksisterer ikke mere. De kender ikke mere hinanden, de holder ikke af hinanden mere. For Fremtiden vil de hver for sig søge deres Trøst og deres Fornøjelser udenfor Hjemmet. Ægteskabet er ikke blevet til andet end en Kamp, en Borgerkrig. Som to for hinanden fremmede Mennesker i en Postvogn, saadan ser den ene til højre og den anden til venstre. Hjerterne og Sjælene er adskilte, og i Stedet for de Velsignelser, Gud har skænket, er der ikke blevet andet end Splid tilbage. Anklag Deres Mødre, anklag Deres Mænd, anklag Dem selv. Kristendommen er ikke en Ting til Stads. Da De giftede Dem, paatog De Dem Pligter; dem maa De vide at opfylde.

Efter at have gjort Rede for Familiens Grundelementer, skal jeg nu tale til Dem om Kvindens Opgave i Familien, denne Kærlighedens Helligdom, hvor to Hjerter er forenede, denne Fromhedens Helligdom, hvor to Sjæle opbygger hinanden, denne Opofrelsens Helligdom, hvor de hengiver sig selv.

Kvinden har en apostolisk Opgave i Familien. Er Deres Ægtefælle vantro, kender han ikke Religionen, opfatter han den paa en styg Maade, er han skinsyg paa Skriftestolens Indflydelse, og ser han lidt fjendsk paa Kirkens Mænd, hvordan skal De omvende ham? Ved Mildhed. Den fuldkomne Kvinde har i sin Fromhed en Ynde, der faar Manden til at holde af hendes Guds frygt. Der er i den noget af den guddommelige Skønhed. Som man ser Solens Lys igennem en Sky paa Himlen, saadan skal Gud skinne igennem Deres Sjæl.

Da Voltaire en Dag saa nogle Børn, der kom fra den

første Kommunion, træde ud af en Kirke, sagde han: »Der er intet saa skønt som at se Gud i Sjælene og Sjælene i Legemerne.«

Jeg har kendt en stakkels Kvinde, der var knækket og knust, og hvis Hjerte var bleven behandlet med Raahed — og dog havde hun bevaret denne Blidhed og Mildhed, der lader en skimte Gud.

Et Kvindehjerte er den skønneste Bog, Gud kan skrive til Forsvar for Religionen, og naar de vantro har den for Øje — saa røres de. Med en forstandig Fromhed vil den kristne Hustru ogsaa besidde overbærende Ord; hendes Sprog vil altid være maadeholdende. Hun er stærk, og hendes Mand kan støtte sig paa hende. — Den kristne Hustru i Hjemmet — det er Guds Smil.

(Fortsættes).

Nye Bøger.

Budbringeren. Udgivet af Ign. Schmid. (Aarhus. April 1916. 52 Sider. 25 Øre.)

Sidste Dag i Marts Maaned blev Portneren ved St. Knuds Skole spurgt: »Er andet Hæfte af *Budbringeren* kommet?« Den spørgende satte et helt fortvivlet Ansigt op, da Svaret lød: »Nej, endnu ikke.« Dagen efter kom »*Budbringeren*« — og blev det første Hæfte hilst med Glæde af de mange, saa vil dette ogsaa være Tilfældet med det andet. Maaske i endnu højere Grad. Thi det ny Hæfte præ-senterer sig paa den fordelagtigste Maade baade ved sit smukke Udstyr — talrige og nydelige Illustrationer og Initialer — og ved sit fortrinlige Indhold. Blandt de forholdsvis talrige Digte findes Perler som Pastor Frederiksens fint stiliserede Digt til Majdronningen, Pastor Kjelstrups fuldtonende Paaskehymne og Jesu-Hjerte-Digt samt Redaktør N. P. Nielsens skønne Digt til Ære for den h. Aloysius. Vigtigere er dog det øvrige Indhold, af hvilket vi med særlig Glæde fremhæver de to Afhandlinger om Jesu-Hjerte-Festen og den hyppige Kommunion. Den sidste vil vistnok bidrage meget til at sprede de Fordomme, som endnu afholder saa mange fra at efterkomme Kirkens Ønske om at se alle sine Børn daglig træde hen til Herrens Bord. Vi kan trøstigt sige: »*Budbringeren*« er lykkes særdeles vel over hele Linien. Ogsaa Børneafde-

lingen, hvis Redaktion definitivt er overtaget af Frk. H. U. Ramsing, vil vække udelt Glæde. Det er nok at nævne den gribende Fortælling om den unge Tarcisius's Martyr-død. Denne Fortælling, ligesom ogsaa Provst Büchlers Brev om den lille Aloysius i Amerika, vil forhaabentlig ogsaa vække Lyst efter den hellige Kommunion i vore danske Børn. De norske med. Thi som det fremgaar af den hjertelige Hilsen fra Norge, har »Budbringeren« ogsaa der vundet Venner blandt unge og gamle. Dersom »Budbringeren« vandrer videre i de samme Spor, som den har begyndt, saa vil den udfylde en betydningsfuld Plads i vor periodiske Literatur. — Hvad var det dog, den unge Augustin hørte i hin Have i Milano? »Tag og læs! Tag og læs!« Det samme vilde vi gerne med Hensyn til »Budbringeren« tilraabe alle dem, som taler det danske og norske Tun-gemaal. »Budbringeren« vil læses med Glæde og aandeligt Udbytte.

F. Esser.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Ordrup. Den 1. April var St. Andreas Menigheds Sognepræst saa rask, at han kunde læse sin første Messe efter sin lange Sygdom. Og paa Midfastesøndag var mange af Menigheden glade ved atter at se Pastor Evers sidde udenfor sin Skriftestol i Kirken. Foreløbig kan der dog næppe være Tale om, at Pastor Evers optager sit gamle Arbejde i dets fulde Udstrækning.

Rom. Kardinal Gottis Begravelse fandt Sted den 22. Marts Kl. 10 Fm. fra Kirken Santa Maria della Scala. Mgr. Rousset, Ærkebisp af Reggio di Calabria, selv Karmelitermunk, sang Rekvievmessen, ministeret af Propaganda-Kollegiets Elever. I Koret havde Medlemmerne af Karmeliternes Generalat Plads. Det pavelige Kapel under Ledelse af Kapelmester Rella sang Don Perosis firestemmige Messe og Palestrinas *Kyrie*. Efter Messen gav Kardinalkollegiets Alderspræsident, Kard. Vanutelli, Absolutionen ved Baaren. Blandt de tilstedeværende saas foruden sytten Kardinaler med Statssekretæren i Spidsen tillige de Vatikanet akkrediterede diplomatiske Udsendinge fra Spanien, Belgien, Stor-Britannien, Rusland, Nederlandene, Columbia, Peru, Chili og Brasilien. Paa de reservede Pladser omkring Katafalken saas Benedikt XV.s Broder, Marquis della Chiesa, Hans Helligheds Hushovmester Mgr. Sanz de Sempér, Statssekretariatets Prælater, Propaganda-

ens Sekretærer, et stort Antal Ærkebisper, Bisper, Prælater, Ordenernes, Kongregationernes og Missionærselskabernes Generalforstandere og Generalforvaltere. Kirken var forøvrigt fyldt af andægtige Skarer.

— *Corriere d'Italia* meddeler, at den Hellige Fader ved sin Mellemkomst har opnaaet Frigivelsen af den unge indiske Prins, Rajahen af Cochins Søn, der af de tyske Myndigheder har været tilbageholdt i Heidelberg, hvor han ved Krigens Udbrud befandt sig som Student ved det der-værende Universitet. Den unge Hinduprins saavel som hans Familie er Hedninger, et nyt Bevis paa den Hellige Stols upartiske Menneskekærlighed.

— *Osservatore Romano* udtaler med Hensyn til General v. Bissings Brev til Kardinal Mercier: »Da vi ikke besidder de Grundlag, der er uundværlige, for at vi kan udtale os om dette saa alvorlige Dokument, saa tager vi vore nødvendige Forbehold og tilraader vore Læsere ikke at forhaste sig i deres Dom angaaende denne Sag« — en Paamindelse, som ikke alle har holdt sig efterrettelig.

Asien. (Forindien.) De tyske Jesuiters Mission her har i de sidste Par Aar været i stor Nød, da alle Tyskere jo er udvist af Indien. 4 amerikanske Jesuiter har i nogen Tid fortsat en Del af den Virksomhed, de tyske Jesuiter øvede, og deres Tal vil snart yderligere blive øget, idet 6 andre, ogsaa fra De forenede Stater, vil sejle til Bombay for at hjælpe deres Ordensbrødre i disses overvældende Arbejde.

Brevkasse.

Kære *Ugeblad!* I denne Aargangs Nr. 2 opfordrede Hr. Magister Hansen til Bøn for de døende. Jeg har siden stadig spejdet efter, om *Ugebladet* ikke bragte nogle Oplysninger om det Broderskab samt den Formels Ordlyd, som Magisteren omtaler. Naturligvis kunde jeg skrive til Hr. Magisteren og faa den Underretning, han elskværdigt tilbyder at give enhver, der henvender sig til ham — men mon han ikke vilde glæde mange af os ved at give den her i *Ugebladet*?
Deres hengivne *Tertiar.*

Til *en Indsender af et Digt.* — Som Svar paa Deres udtrykkelige Spørgsmaal tjener, at jeg nok tager mod Digte til *Ugebladet*; men de maa mindst være nogenlunde gode.
N. H.

Husk Faste-Almissen inden Anden Paaskedag.

En Daab i Bølgerne. Fortælling. (Barndomsforeningens Aar-bog. 1916.) 17 Sider. 25 Øre. Katholsk Bogsalg.

Unio. *Almindeligt Møde* Fredag d. 7. April 1916 i Frederiksberg Allé 11.

Engelsk, Fransk. Undervisning tilbydes. *J. Køhn*, Bartholinsgade 9¹.

Kirkelig Kalender.

9. April.	Passionsøndag.	16. April.	Palmesøndag.
10. —	M. Ferialdag	17. —	M. Ferialdag.
11. —	Ti. Leo I, Pave og Kirkelærer.	18. —	Ti. Ferialdag.
12. —	O. Ferialdag.	19. —	O. Ferialdag.
13. —	To. Hermenegild, Martyr.	20. —	To. Skærtorsdag.
14. —	F. Marias 7 Smerter.	21. —	F. Langfredag.
15. —	L. Ferialdag.	22. —	L. Paaskelørdag.

Elisabethforeningens Basar.

Udsalg af alle mulige smukke og nyttige Ting — Tombola — Restaurant — Bøger og Billeder.

Aaben Palmesøndag den 16. April fra Kl. 10 til 8 og Mandag den 17. April fra Kl. 10 til 4.

Bredgade 69 St. ov. Gaarden.

NB. Koncert med velvillig Orkester-Assistance fra Kl. 3–5 Søndag Eftermiddag. **Gratis Adgang.**

Korsvejsandagt. Fredag Aften: St. Ansgars K. Kl. 8, Rosenkransk. Kl. 7¹/₂, St. Annæ K. Kl. 8, St. Andreas K. Kl. 7¹/₄, St. Josefs K. Kl. 7¹/₂. Torsdag Aften: Jesu Hjertes K. Kl. 8¹/₄ (med Prædiken).

Gudstjenesten i Paasketiden.

Saafernt der ønskes nogen Forandring i de Skemaer for Paaskegudstjenesten, som i Fjor fandtes i Ugebladet Side 259 og 283, bedes dette godhedsfuldt snarest meddelt Redaktøren, Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund.

St. Franciskus' III Orden har Møde Fredag d. 14. April Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel.

St. Josefs Gilde. Det aarlige Generalmøde afholdes Mandag d. 10. April Kl. 8¹/₂ i Lokalet, Bredgade 67. *Bestyrelsen.*

Maria-Kongregationen for Ynglinge holder *Fælleskommunion* Søndag d. 9. April Kl. 8¹/₂ i Jesu Hjertes Kirke.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund har Møde **Søndag d. 9. ds. Kl. 7¹/₂** i Stenogade 4, Indgang B. Hr. *Pastor Günther* har lovet at oplæse; derefter fremvises *Lysbilleder*.

NB. Medlemskortet skal forevises.

BUDBRINGERENS 2. Hæfte er udkommet

NB. Aarsabonnement (1 Krone) kan tegnes i København ved Jesu Hjerter Kirken i Stenogade; udenfor København hos Udgiveren i Aarhus. **Derefter bliver Bladet portofrit tilsendt.** Dette gælder dog ikke for Norge.

K.U.B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som for trolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Matthæus Hansen, Fredensvej 9, Charlottenlund.

Katholsk Bogsalg Stenogade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnerer i København, men for Abonnerer udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4—6.

Pr. 16.

Søndag den 16. April.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Don Bosco, hans Liv og Orden. — Naar en københavnsk Kapellan „gaar os paa Klingen“. — Genoplivelsen af de gamle Fasteskikke. — Kvinden. — Hilsen til Sakramentet. — Det tilhyllede Kors. — Nye Bøger. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Helsingør. Vejle. Norge. Rom. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

303.

Den stille Uge.

Betragt, mine Brødre, i denne store Uge Alverdens Frelser, der knæler ned, ja falder paa sit Ansigt i Gethsemane Have og aabner sine Arme og sit syndeløse Hjerte for den Fjende, hvis Aande var en Pest, og hvis Omfavnelser var en Dødskamp. Hvilken Rædsel, da han saa paa sig selv og ikke kendte sig selv og følte sig som en raa, afskyelig Synder, da han i sin rene, hellige Personlighed følte Fordærvelsens Masse udgydt over sit Hovede og strømme ned ad sin Klædebons Flige. Navnløs Elendighed var det, da han følte sine Øjne og Hænder og Fødder og Læber og Hjerte som den Ondes, og ikke som Guds Læber og Redskaber! Er det virkelig det ubesmittede Guds Lams Hænder, engang uskyldige, men nu røde og plettede af ti Tusinde blodige, barbariske Gerninger? Er det hans Læber, der ikke strømmer over af Bøn og Lovprisning og hellige Velsignelser, men er ligesom besudlede med Eder og Bespottelser og djævelske Lærdomme? Er det hans Øjne, der føler sig vanhelligede ved alle de onde Billeder

og verdslige Fortryllelser, der har faaet Menneskene til at forglemme deres tilbedelsesværdige Skaber? Og hans Ører genlyder af Kamp og Strid og Svir og Udsvævelser, og hans Hjerte føler sig frosset af Gerrighed og Grusomhed og Vantro, og hans Hukommelse er overvældet ved Mindet om enhver Synd, der er begaaet siden Syndefaldet, i alle Jordens Egne, ved Mindet om de gamle Kæmpers Overmod og de fem Byers Lyster og Ægyptens Forhærdelse og Babylons Forfængelighed og Israels Utaknemmelighed og Trods. Og alle de levendes og dødes Synder kommer over ham og de endnu ufødtes, de fortabtes og de frelstes, Syndernes og Helgenernes, alles Synder er der, hans egne Apostles og Disciples med. Kun en eneste er der ikke, hun, som ingen Del havde i Synden, den eneste, som kunde trøste ham, og derfor er hun fjern.

Og dog har han ikke i Gethsemane tømt den fulde Kalk, for hvilken først hans menneskelige Natur gøs tilbage. Han skal tages til Fange og stilles for Domstolen, han skal slaas med Næver og kastes i Fængsel og forhøres og forhaanes og jages frem og tilbage og hudstryges og torne-krones og langsomt vandre til Kalvariebjerget og der kors-fæstes — det skal alt komme over ham, inden det næste Døgn er gaaet til Ende.

Og saa, da det sidste Øjeblik kom, og han raabte: »Det er fuldbragt«, endte hans Lidelse i hans Sjæl, ligesom den ogsaa var begyndt i hans Sjæl. Han døde ikke af legemlig Udmattelse, ej heller af legemlig Smerte; paa hans Viljes Bud brast hans pinte Hjerte, og han befalede sin Aand i sin himmelske Faders Hænder.

*

*

*

O Jesu Hjerte, al Kærligheds Kilde, jeg ofrer til dig disse ringe Bønner for mig selv og for alle dem, som i Aanden forener sig med mig for at tilbede dig. Jeg anbefaler til dig, min Jesus, den hellige Kirke, din kære Brud og vor sande Moder, alle retfærdige Sjæle og alle stakkels Syndere, de bedrøvede, de døende, ja, den hele Menneskeslægt. Lad dit Blod ikke være forgæves udgydt for dem! Og lad det ogsaa vederkvæge Sjælene i Skærsilden! Amen.

Kardinal Newman.

Don Bosco, hans Liv og Orden.

16. Aug. 1815—31 Jan. 1888.

Af Jos. Koch, S. J.

(Fortsat.)

II.

Udfoldelsen.

For bedre at blive indført i den praktiske Sjælesorg indmeldte den unge Præst sig i »den h. Frans af Assisis Institut«, et Slags praktisk Kursus i den præstelige Virksomhed. Et Led i Undervisningen var de Besøg, som Forstanderen, Don Caffasso, med sine Elever plejede at aflægge i Turins Fængsler. Ved disse Besøg var det, at Don Bosco lærte sit Kald at kende.

Han saa, at mange af Fangerne var kommet i Fængsel uden rigtig at vide, at de havde gjort Uret. Uvidenhed, daarlig Opdragelse og Nød var ofte mere Skyld i deres Forbrydelser end Ondskab. Og Fængslet bidrog sandelig ikke til at gøre dem bedre. Tvertimod, de lærte kun de egentlige Forbrydere at kende og forlod dem værre, end de var kommet; man kunde være sikker paa, at de om nogen Tid vilde være der igen for en ny Forbrydelse.

Her var kun een Ting, der kunde hjælpe: man maatte saa tidlig som muligt unddrage disse Samfundets Stifbørn den uheldige Indflydelse, de levede under, give dem en god Opdragelse og lære dem noget nyttigt til deres og Samfundets Bedste. Det var Løsningen. — Men hvorledes skulde han, Don Bosco, den nyviede Præst, gribe Sagen an? — Medens han gik i disse Tanker, hændte der en Morgenstund følgende (Johs. Jørgensen: Romersk Mosaik):

»Det var den 8. Decemder 1841, at han i St. Franciscus-Institutets Kirke beredte sig til at læse Messe. Han stod i Sakristiet, i Færd med at iføre sig Messeklæderne, da han lagde Mærke til, at Sakristanen skændtes med en Dreng, som han vilde have til at tjene ved Messen, og som ikke vilde. Drengen sagde, at han ikke forstod det, men denne Undskyldning tog Sakristanen ikke for gode Varer. Drengen var utjenstvillig, det var Sagen — nu skulde man nok høre, at han ikke forstod at tjene ved Messen. . .

Her blandede Don Bosco sig i Striden, talte venligt til Drengen og bad ham blive i Sakristiet, indtil Messen

var endt. Dette gjorde Drengen, og efter Messen fandt der nu følgende Samtale Sted.

Don Bosco: Hvad hedder du, min Ven?

Drengen: Jeg hedder Bartolommeo Garelli.

— Hvorfra er du?

— Jeg er fra Asti.

— Lever dine Forældre?

— Nej, Far er død.

— Og din Moder?

— Hun er ogsaa død.

— Hvor gammel er du?

— Femten Aar.

— Kan du læse og skrive?

— Nej, jeg kan ingen Ting.

— Kan du dit Fadervor?

— Jeg kan slet ingen Ting.

— Du har altsaa aldrig været til Alters? Men hvorfor gaar du ikke til Katekismus hos din Sognepræst? Der har alle Ret til at komme.

— Jeg er for stor nu. De andre vilde le ad mig, fordi jeg slet ingen Ting ved.

— Men hvis jeg nu vilde læse med dig, ganske alene — vilde du saa komme?

— Gerne . . . naar jeg blot ikke faar Klø.

— Nej, du skal ikke faa Klø. Hvornaar kan du saa komme?

— Naar De vil.

— I Aften maaske?

— Ja, i Aften!

— Eller maaske lige straks med det samme?

— Ja, lige straks.«

Nu havde Don Bosco erkendt sit Kald, og han greb det med hele sin Viljes Energi og med en umaadelig Tillid til Guds Forsyn. Hans Udholdenhed og hans Tillid blev sat paa haarde Prøver.

Saalænge han boede i den h. Franciskus's Institut, holdt han Møderne i dets *Sakristi*. Senere fik han en Stilling som Hjælpepræst ved *et Asyl*, som en Marquise Barolo havde indrettet. Sammen med Asylets første Præst, *Dr. Borelli*, indrettede han to Værelser til Brug for sin For-

ening, som han døbte *den hellige Frans af Sales' Oratorium* eller *Bedekammer*, fordi Undervisningstimen altid begyndte med en Bøn. Efter den h. Frans af Sales opkaldte han sit Værk for at antyde, at han vilde arbejde i hans Aand, i *Blidhed* og *Kærlighed*.

Han nøjedes ikke med *Undervisningen i Katekismus*, men indførte snart en regelmæssig *Aftenskole* for de unge Haandværkere. Hver Søndag Morgen gik han i Kirke med dem og gav dem en Undervisningstime; om Eftermiddagen legede han med dem paa en eller anden offentlig Plads.

Saaledes gik tre Aar, og stadig voksede hans Hjord. I Decbr. 1844 havde han 300 Drenge under sin Beskyttelse. Men med Antallet af Drengene voksede ogsaa *Misfornøjelsen* hos Asyllets Beboere, da vi nok kan tænke os, at Aftenskolerne ikke gik af uden Larm. Marquisen opfordrede derfor Don Bosco til at rømme Lokalerne i Juli 1845. —

Det var et haardt Slag for ham. Hvor skulde han gaa hen med sine Børn? Paa en Anbefaling fra Ærkebiskop Franzoni overlod en af Sognepræsterne ham et Par Værelser; men det varede ikke længe, førend ogsaa de blev opsagt, og han stod igen *under aaben Himmel*.

Og under aaben Himmel forsamlede han fra nu af sine Børn. Hver Søndag trådte de an foran hans Bolig, derfra gik de ud til en eller anden Kirke i Turins Omegn og holdt deres Gudstjeneste, saa vandrede de videre, spiste den medbragte Frokost og morede sig indtil Aftenen.

Drengene syntes, det var storartet. Men Sommeren fik en Ende, og Vinteren kom. Igen maatte Bosco søge et Lokale, men det gik som før: næppe var han begyndt med at holde Møderne et Sted, førend Opsigelsen fulgte; og saaledes gik det Gang paa Gang, indtil han og hans Drenge var ligefrem berygtede i hele Byen, og ingen vilde leje ud til ham mere. Det eneste, han til sidst kunde faa overladt, var en Eng ude i en Forstad Valdocco.

»Her udfoldede sig nu, for alles Øjne, det mest rørende, mest gribende Skue. Hver Søndag eller Festdag indfandt Don Bosco sig paa Engen tidlig om Morgen, og Drengene ligesaa. Den unge Præst satte sig ned paa

en Tue, og en for en skriftede hans Drengene nu for ham. Der var ingen Skriftestol, intet Gitter mellem Skriftebarnet og Skriftefaderen; den skriftende knælede ned ved Don Boscøs Side, og den unge Præst lagde sin Arm om hans Hals, medens han kærligt hørte paa den fremhviskede Bekendelse. Saa løftede han sin Haand, løste med et Kors-tegn Syndens Lænke og sendte Barnet bort, trøstet og styrket med de evangeliske Ord: »Dine Synder er dig forladte. Gaa hen og synd ikke mere.«

Ved Don Boscøs ene Side knælede de ventende, som forberedte sig til Skriftemaalet, ved hans anden de, der takkede Gud for Tilgivelsen og beredte sig paa at gaa til Alters. . .

Efter at Skriftemaalet var omme, blev der med en gammel Trompet givet Tegn til Samling, og alle drog af Sted til Kirken. Efter Gudstjenesten fulgte saa en Spadseretur, og om Eftermiddagen samledes alle atter paa Engen for at lege eller høre en Prædiken af Don Bosco eller Abbé Borelli.

Heller ikke dette beskedne Virkefelt undte man imidlertid de to gejstlige. Don Bosco blev kaldet for Borgmesteren, Marquis Cavour, Fader til den berømte Statsmand, og det blev betydet ham, at man ved alle Midler vilde søge at standse hans Virksomhed, som man fandt demagogisk og samfundsfarlig.« (Johs. Jørgensen: Romersk Mosaik.)

Men da tillige Drengenes Fødder nedtrampede Græsset indtil Roden, blev ogsaa Engen opsagt Marts 1846. *Hvad nu?*

Enhver anden vilde have *tabt Modet* og opgivet alt. Hans bedste Ven og Medarbejder *Borelli* søgte at overtale ham dertil. Men Don Bosco holdt ud, og Borelli forlod ham.

Marquisen opfordrede ham nu ogsaa til at vælge mellem sine Drengene eller sin Plads ved Asylet. Valget var gjort med det samme; men nu stod han ogsaa paa Gaden uden Hjælpemidler, uden Tag over Hovedet hverken for sig eller sine Drengene. Og dog holdt han ud, i Tillid til Guds Hjælp.

Menneskene kunde ikke begribe en saadan Haardnakkethed. Man begyndte saa smaat at skumle om, at han jo aabenbart maatte være sindssyg, og to resolute Præster paatog sig Hvervet at overføre ham til en Anstalt.

Der blev truffet Aftale med Direktøren, og efter at have lejet en Droske og instrueret Kusken kørte de frem for Don Boscos Dør. De talte om hans lidende Udseende og indbød ham til en Køretur i den friske Luft. Don Bosco takker for Indbydelsen og gaar ned til Vognen. Her bliver han staaende og erklærer med udsøgt Høflighed, at de Herrer maatte staa op først. Næppe er det sket, smækker han Døren i og raaber: Kør! Og med det samme trækker Hestene til, og til Trods for alle Protester fra Vognens Indre standser Kusken ikke, førend Vognen er i Anstaltens Gaard. Her skal man have været meget overrasket over at faa to i Stedet for een. Ingen talte siden om Don Boscos Sindssyge.

Det var heller ikke naturlig Stivsindethed og Haardnakkethed, som holdt ham oppe, men ene og alene en grænseløs Tillid til Gud. Der var dem, der mente og sagde til ham, at det jo ikke var Guds Vilje, at han tog sig af disse Drengene, det kunde man jo tydeligt se af alle de Vanskeligheder, Gud lagde i Vejen for hans Planer. Han skulde sende Børnene bort og opgive sit Værk. »Ikke Guds Vilje?« plejede han saa at svare. »Det er jo netop det guddommelige Forsyn, som har sendt mig dem, og aldrig vil jeg sende en eneste bort. Guds Forsyn vil nok sørge for alt det, som Børnene trænger til, og vil man ikke leje mig et Lokale, godt, saa bygger jeg selv et, og De skal se, med Guds og vor Frues Hjælp gaar det nok. Vi vil faa et eget Hus til os, og Værksteder og store Haver og Legepladser vil vi faa og en Kirke til os og mange Præster til at undervise Børnene og føre mange af dem endog op til den gejstlige Stand.

Disse Ord, som Don Bosco udtalte med en Seers Begejstring, gik bogstavelig i Opfyldelse. Ja, netop nu paa en Tid, da alt syntes at være ham imod, var Hjælpen nærmest. Den sidste Dag, som han med Børnene kunde tilbringe paa den lejede, men opsagte Eng, var *Vendepunktet* for hans Livsværk. Den bragte Lykken og ustandselig Fremgang. Det var Palmesøndag den 5. April 1846. Efter Gudstjenesten gik han med Børnene til et Valfartssted, 2 km udenfor Turin, og bad med dem til vor Frue om Hjælp.

(Fortsættes.)

Naar en københavnsk Kapellan „gaar os paa Klingen“.

Kære Ven.

De fik forleden fat i en luthersk Præsts Stridsskrift, den lille smudsige Bog: Hvorfor vi ikke er Katholikker? og opfordrer mig til at sige Dem min Mening om den.

Efter at have gennemlæst den tror jeg ikke, det kan nytte noget at strides med dens Forfatter. Ja, jeg tror ikke en Gang, hans mere oplyste lutherske Embedsbrødre vil være synderlig glade over hans Produkt.

En Mand, der har læst saa mange Aargange af Nordisk Ugeblad, Forhandlinger paa Generalforsamlinger af Katholikker, vor Messebog, vor Katekismus o. s. v. og af alle de Tusinde gode og skønne Tanker i opbyggelige Prædikener og herlige Bønner deri alligevel samler dette Produkt af Galde og Eddike — en saadan Mand kan man ikke længere strides med.

En anden Sag er, at Bogens højst forskellige Angreb kan give Anledning til lejlighedsvis at benytte den som Udgangspunkter til en mere alsidig Forklaring af vor h. Kirkes Lære og Praksis. Og da De beder mig derom, vil jeg med det samme pege paa nogle karakteristiske Angreb.

Om vor Kirkes Præster skriver han: »Selv lever de jo ikke et Menneskeliv« (S. 70) »disse stakkels katolske Præster — er jo som døvstumme, der maa læse sig til hele Livets Indhold,« (fremhævet af os).

Den lutherske Præst taler her om Ægteskabet, vel at mærke.

Nu vil jeg aldeles ikke imødegaa denne Paastand, thi jeg skriver til Dem, min Ven, og til Ugebladets Læsere og mener, at De vil forstaa, hvorfor jeg bare nøjes med at pege paa den Slags Belæring, der serveres for godtroende Læsere.

Og lige saa interessant er et af de Beviser, som den unge lutherske Forfatter*) giver for denne Paastand, at vi ikke kender noget til »Livets Indhold«, alias Ægteskab. Man behøver nemlig bare, for at forstaa det, siger han, »lægge Mærke til Præsternes Ansigter i Rom, for at deres Hemmelighed skal afsløres. Naturligvis findes der blandt dem fine og ædle Mænd. . . Men som Helhed betragtet bærer Præsternes Ansigter Præget enten af en dyb Melankoli eller af aandelig Sløvhed«. . . .

Hvad om en Katholik vilde studere lutherske Præsters Ansigter et eller andet Sted og deraf gøre Slutninger, og

*) Jeg kender ikke Forfatteren, kun at han hedder *Oluf Rothe* og er Kapellan i København. Jeg slutter mig af hans Udtalelser til, at han maa være en yngre Mand.

det Slutninger til en almindelig Bedømmelse af disse Præsters Stilling til kristelige Spørgsmaal??

Kirkens største Mænd, som tillige var nogle af Menneskeheden's ypperste, lige fra Paulus til Kirkefædrene og fra dem til den nyere Tids store aandelige Skikkelser som Vincent de Paul, Franz af Sales, Kamillus de Lellis o. s. v., der lyste som Troens og Kærlighedens Fakler gennem Aarhundreder — har efter vor Angribers Mening »ikke levet et Menneskeliv«!

Det nytter her ikke at sige: Ja, disse Mænd danner en Undtagelse, medens det er vor Tids katholske Præster, Angrebet gælder.

Nej, Kapellanen har kastet Snavs over den katholske Præstestand som Helhed. Thi de nævnte hellige Mænd er lige som i vore Dage en Leo XIII, en Pius X, en Benedikt XV, for ikke at nævne Biskopper og andre Mænd, vore Førere, og den Vej, de viser os, er den samme, som Kristus selv har vist paa mange Steder i Evangelierne, men ganske vist kun for dem, »der fatter det«. (Matth. 19,12).

Forresten bevæger Angriberen sig i Kapitlet om disse Emner i Rendestenen, og jeg kan ikke andet end give den Herre Ret i, der havde laant mig Oluf Rothes Bog og ved det nævnte Kapitel kun skrevet et tydeligt Fy!*)

Et andet Kapitel om Kirkens Ufejlbarhed indeholder bl. andre Ting ogsaa følgende Oplysning;

»Det er jo klart, at enten er den katholske Kirke, og den alene, Kristi Kirke, og saa gaar alle vi andre, der benægter, at Paven er ufejlbar, fortabt (det staar der virkelig!). Eller ogsaa er den katholske Kirke ikke Kristi Kirke i den Forstand, den hævder. . . .«

Lad mig tydeliggøre denne Logik paa følgende Maade:

»Det er jo klart, at enten er det danske Rige, og det alene, det sande Danmark, og saa er alle Ikke-Danskere Kinesere. Eller ogsaa er det danske Rige ikke det sande Danmark i den Forstand, som det hævder. . . .«

Og dog tillader den Mand, der er saa lidt inde i vor Kirkes Tanker, at slynge Logikkens Spyd imod den! Efter det nævnte: Enten — eller, som jo er aldeles forkert, triumferer Oluf Rothe i følgende Ord:

»Det er interessant at se, hvorledes Katholikerne stedes i Vaande, naar man gaar dem paa Klingen angaaende dette Spørgsmaal.« (S. 29.)

Som De, min Ven, ved, er vor Kirke ganske vist den ene af Herren oprindeligt stiftede, paa Petrus byggede Kirke.

*) Det falder ganske sammen med de Ord, en yngre intelligent Dame sagde til mig, da hun havde fuldendt Læsningen af Pastor Rothes Bog: „Jeg vil forresten give Dem Ret i, at det er er svinagtig Bog.“ N. H.

Men deraf følger jo ikke, at »vi andre«, altsaa f. Eks. Oluf Rothe, nødvendigvis gaar fortabt. Deraf følger praktisk talt, at Rothe og hans Meningsfæller mangler en Del Naademidler og Kundskaber, som de i og for sig kunde have faaet Nytte af.

De spørger, hvorledes en Mand, der altsaa ikke kender Begreberne »enesaliggørende«, tør angribe os?

Ja, det er underligt. Hvilke Følger denne Mangel paa Kendskab til Kirken har, ser man ogsaa S. 28, hvor Rothe ikke kan faa Pius IX's dogmatiske Afgørelse og hans tolerante Allokution (Tale) fra 9. Dec. 1854 til at rime sammen. Rothe kunde fristes til at antage, at Pavens Tale var Udtryk for hans »onde Samvittighed,« hvis den ikke havde baaret Præg af Fromhed! (S. 28).

Se, saaledes gaar Kapellanen i København os »paa Klin-gen«, og den katholske Kirke »stedes i Vaande«, naar selve Oluf Rothe svinger Angrebets Spyd. . . . .

Man kunde smile, hvis det ikke var saa sørgeligt. Thi det er sørgeligt, at enkelte gode Protestanter skal læse og tro, hvad denne Mand skriver, og derved fyldes med Had og Foragt imod det største kristelige Kirkesamfund, hvorfra de selv har faaet alt det gode kristelige, de endnu ejer.

De, min Ven, er overrasket over, at Rothe kalder den lutherske Tro for en fuldkommen Religion, thi han skriver: »En Religion, der er saa fuldkommen som den evangeliske Kristendom, vil . . o. s. v.« (S. 79)

De skriver, De havde Lyst at spørge: Hvad er da »evangelisk Kristendom«, eller hvad har den af Kristus-Tro, af Kristus-Kærlighed, som ikke den katholske Kirke ejer? Det ved De jo godt, eftersom De selv har været et troende Medlem af den lutherske Folkekirke, inden De fik nyt og mere Lys i vor hellige Kirke.

De har vist ogsaa lagt Mærke til, at Rothe bebrejder den afdøde Præfekt Grüder og Biskop Johannes v. Euch, at de paa katholske Møder havde opfordret til at støtte den danske Mission i lignende Maade som Hedningemissionen.

Men disse Citater er aldeles misvisende; thi hverken vor nuværende Biskop eller Mgr. Grüder har i disse løsevne Udtalelser tilkendegivet deres Syn paa fromme Protestanters Trosliv. Det var slet ikke deres Emne at tale derom i en helt katholsk Forsamling, der skulde opmuntres til at bidrage til Kirkens Udbredelse. Det var ikke Had, men Kærlighed til Kristus og hans Kirke, der ledede og maatte lede disse Talere, der ellers, som vi alle gør, absolut har respekteret og respekterer enhver kristelig Mands Religjøsitet, hvad Trossamfund han saa tilhører.

Men rigtigt er det, at vi Katholikker fremdeles bekla-

ger Aaret 1536 i Danmarks Historie. Thi den Gang benægtedes Trossandheder, som hele Kristenheden fra umindelige Tider havde glædet sig ved og hævdet. Her bruger jeg Logikken og siger:

Enten var den hele gamle Kristenhed paa rette Vej i disse Punkter, saasom Præstedømmets sakramentale Karakter, Sygesalvselens, det h. Messeoffers, Skriftemaalets, Tros-Enighedens høje Værd — eller den var ikke paa rette Vej.

Var den paa rette Vej i disse store Ting, saa burde den danske Konge og de tyske Medhjælpere aldrig have svigtet den, om de saa end ranede alt Kirkegods paa Grund af de forandrede Tider. Men var hele Kristenheden ikke paa den rette Vej med de syv Sakramenter o. s. v. lige fra de ældste Tider indtil 1517 eller 1536 — saa har Kristus ikke holdt sit Ord om »Sandhedens Aand«, der skulde vejlede Ordets Forkyndelse, om at »Hovedes Porte« ikke skulde overvinde hans Kirke.

Da burde Kristus have sagt: Vent blot halvandet Aar tusind, saa skal I faa Sandheden at høre!

Thi her taler vi om vigtige Ting, der vedblivende har præget Kirkens Organisation og Naadeliv, ikke om Misbrug af kirkelige Indretninger, om »Menneskeligheder«, der jo findes i ethvert menneskeligt Samfund.

Thi at italienske Præster læser Messe paa 20 Minutter, som Rothe bebrejder dem, i Stedet for de tre Kvarter, Messen efter hans Mening »mindst« vilde tage (S. 63), at Rosenkransen ramses for hurtigt, at visse Former for sydlandsk Madonnadyrkelse, mange Afladsbønner synes Nordboerne at være smagløse — alt dette rører jo slet ikke ved selve Spørgsmaalet, om den katholske Kirke er Kristi Kirke. At fordømme den paa Grund af slige Menneskeligheder vilde jo være det samme som at nedrive Københavns Raadhus, fordi dets Yderside var støvet.

Desuden er det let at finde den Slags Ufuldkommenheder og Fejl. »Ogsaa vi Katholikker føler os frastødte over, at »Fader vor« og »Hil dig Maria« tit bedes saa sjusket ved Fællesbønnen i vore Kirker.

Men hvad, om vi nu vilde kaste vore Øjne paa vore protestantiske Naboers og Præsters Adfærd og deres »Bønnens Liv«?

Hvis Danmarks lutherske Præster i et offentligt Skrift, som Rothes Skamskrift imod os er, blot fandt Halvdelen af de Injurier, som deres Kollega udslynger imod os i Kapitlet om Ægteskab og Cølibat, saa vilde de rejse sig alle som een og kræve retslig Tiltale. Men Forholdene hos os ligger nu en Gang saaledes, at vi er smaa her i Landet og ikke tilbøjelige til at kræve vor Ret i alle Ting.

Kapellanen fordømmer vor h. Kirke, fordi den driver »en storslaaet Forfalskning« (udhævet af Rothe S. 26) med enkelte af Jesu Ord, at den er »dybt falden« og har gjort »en stor religiøs Ugerning« ved »at stable sine pavelige Buller og Dekreter op og tro, at man ad den Vej naar Himmelen« (S. 41).

Vor h. Kirke tør ikke gøre Alvor af sig selv, (S. 30) den lider af en »indre Tragedie«, og derfor opfyldes paa den katholske Kirke, hvad der er skrevet i Hebræerbrevet; Det er frygteligt at falde i den levende Guds Hænder (S. 31).

Dette sidste har jeg fremhævet, for at alle Ugebladets Læsere sammen med Dem, min kære Ven, skal vide, hvad en dansk luthersk Præst i Herrens Aar 1916 — altsaa ikke 1616 — har Lov til at sige om den h. katholske Kirke. Jeg skriver ikke dette for at gendrive ham, kun for at fastslaa denne Kendsgerning.

Med venlige Hilsener Deres i Christus. hengivne F. F. M.

Genoplivelsen af de gamle Fasteskikke i Rom.

Af Hans Helligheds Vikars, Kardinal Pompilis, Hydebrev (*Invito sacro* = hellig Opfordring) i Anledning af indeværende Aars Faste skal vi hidsætte følgende Afsnit:

»De hellige Stationer, d. v. s. de højtidelige liturgiske Sammenkomster, blev genoplivet af samme Pave (St. Gregor d. Store, O. S. B.), han gav dem nyt Liv, og Martyrernes Grave blev, særlig i Fastetiden, Genstand for de troendes Pilegrimsgang. Man strømmede til for at paa kalde vore hellige Forfædres mægtige Beskyttelse, disse Troens og Civilisationens Helte, Religionens og vor Bys Hæder.

Martyrgravene fremstilles med Rette for os som de herligste Sejrstegn og de mest misundelsesværdige Skatte. Fra dette Synspunkt er vor By Rom fremfor alle den hellige By, fordi den gemmer og ærer utallige Martyrers Legemer og Aske, deres Minde og deres dyrebare Relikvier.

Ærefrygten for de hellige Martyrer og Dyrkelsen af dem aabenbarer sig i alle vor Gudstjenestes Ceremonier og omgiver den hellige Liturgi paa alle Kanter, men dog ganske særlig i Stationernes Liturgi. . . . Ofte antog Stationernes Liturgi Karakter af en sand Fest til Ære for vedkommende Martyr eller Helgen, en Karakter, der endnu

er bevaret. Bønnerne, Evangeliets og Epistelens Tekst er valgt med Hensyn paa Martyrens Ihukommelse; selve Stedet, hvor den liturgiske Forsamling afholdtes, Stationernes Titularkirke, har indblæst Valget af dem.

De er særlig dyrebare og interessante, disse hellige romerske Stationer, der paa hver enkelt af Fastens Dage genkalder Helgenernes og Martyrernes Forbilleder, opfrisker Mindet om de skønneste Sider i Romerkirkens Historie og forbereder den kristne Sjæl til Paaskehøjtidene.«

Det siges at være efter Benedikt XV.s udtrykkelige Ønske, at hans Vikar stræber efter at genoplive de gamle romerske Stationer, der næsten var ved at gaa ad Glemme. I senere Tider har de fyrretyve Timers Sakramentsudstilling, der Aaret rundt gaar paa Omgang og fejres med stor Højtidelighed i Roms Kirker, næsten fortrængt hin Fasteskik fra fordum. Nu vaagner den gamle Liturgi atter til Live, og med sine inderlige Bønner til Martyrerne kan den næppe undlade ogsaa at aande nyt Liv i Troen og i Tilbedelsen af det hellige Sakramente.

Ved sine Pilegrimsgange til Stationerne vil Roms Borgerskab give et Eksempel paa netop de offentlige Bønner, som Benedikt XV. i sit Brev til Kardinal-Vikaren nyelig saa indtrængende opfordrede til for ved dem at opnaa Krigens Standsning. I sit Hyrdebrev henviser Kardinalen da ogsaa til Eksemplet fra de store Nødstider i Verden: Pesten under St. Gregor d. Store og Barbarernes Indtrængen og Hærgen af Landet. St. Gregor skrev den Gang til Siciliens Bisper: »Lad os da af hele vort Hjerte tage vor Tilflugt til de Midler, som Forløseren tilbyder os. . . . Derfor opfordrer jeg eder, elskede Brødre, til at paabyde Litanierne hver Onsdag og Fredag uden at tilstede nogen Undskyldning.« Ogsaa i Rom paabød St. Gregor Litanierne to Gange om Ugen, saa længe Barbarernes Indtrængen og Rasen varede. »Og han indstiftede nye Stationer i de berømteste Basilikaer,« fortsætter Kardinal-Vikaren. »Fulgt af Præsteskabet og Folket drog han selv derhen i Procession for at fuldbyrde de højtidelige Ceremonier og den hellige Liturgi i Bøn om at opnaa Plagens Ophør.«

Paa den første Søndag i Fasten ledede Kardinal Pompili selv Processionen og de efterfølgende Bønner i Laterankirken, hvis Ærkepræst han er. Paa Midfaste Torsdag og i de nærmeste Dage derefter afholdtes store Bodsøvelser i Peterskirken. Afdelinger af alle Roms Broderskaber, Mands- og Ynglingeforeninger deltog i den Procession, der fra St. Marcello Kirken bragte den korsfæstede Frelasers Billede til Peterskirken. Her blev Velsignelsen uddelt med Relikvierne af Kristi Kors, Lansen og Svededugen. Fredag den 31. Marts var forbeholdt alle Byens læge kvindelige

Foreninger, Lørdagen Kongregationerne og de religiøse Selskaber, Søndagen Ordenerne, deres Skoler og Byens Præsteseminarier. Alle Roms Sogne og Foreninger sendte Deputationer og Processioner, som hver paa sin fastsatte Tid indfandt sig for at hylde den korsfæstede.

Søndag Morgen var der Generalkommunion i Peterskirken, og denne Kommunion havde den Forret at gælde som den pligtmæssige Paaskekommunion. Det er, som man ser, en mægtig Bodens og Bønnens Bevægelse, Benedikt XV. har rejst i Kristenhedens Hovedstad.

Kvinden.

(Fortsat.)

II. Kvindens Opgave.

(Af Kardinal *Mermillod*, Biskop af Lausanne og Genève, 1824—1892. Konference holdt for Mariabørnernes Kongregation i Amiens.)

Der er en Magt, som overgaar Hustruens, det er den Kraft, som en Moder, dette Guds Mesterværk, besidder.

Jesus har villet eje en Moder. Lad os betragte denne ubesmittede Skikkelse.

En Moder, det er en Magt. Dette Blik, der først af alle har hvilet paa os, dette Hjerte, der først af alle har elsket os, besidder en Styrke, som ingen kan modstaa. . .

Der er i Moderen tre store Kræfter:

Udviklingens Kraft:

Hun er Barnets første Knæleskammel og første Skolepult. Det er paa hendes Skød, at hendes Sønner opføres og vokser til. Hun er Hjemmets Sjæl. Hun bør altid blive ved at være en Kraft for dem — lad hende følge dem i Skolen og senere i Ungdommens Farer, overalt. . . En Moder maa altid kunne læse i sit Barns Hjerte. Man fortæller, at et af St. François de Sales's første Ord var dette: »Hvor jeg dog er lykkelig! Gud og min Moder holder meget af mig.«

M. de Maistre sagde: »Naar en Moder har tegnet Korsets Tegn paa sit Barns Pande, saa kan Lasten vel udslette det for en Stund, men det kommer frem igen.«

Opdragelsens Kraft:

Moderen maa besidde stor Fasthed i Opdragelsen af

sine Børn. Hun maa ikke forkæle dem og smigre for dem og være bange for disse smaa Majestæter paa femten Aar. . . Forkæler hun Barnet og føjer det i alt, saa vil det koste hende Taarer, naar det er tyve Aar. . .

Moderens første Opgave er altsaa den at udvikle sit Barns Hjerter, hendes anden Opgave er den at forberede dets Vej i Livet.

Hvori ligger det, at der nu til Dags er saa faa unge Mennesker, der har Kald til at blive Præst? Mine Damer, det er en stor Ære for en Moder at skænke Kirken en Præst, en Søn, der vil komme til at holde Jesus Christus i sine Hænder. Bed Gud om, at De ikke maa være altfor uværdige dertil.

Opstandelsens Kraft overfor Sjæle, der har tabt Troen:

Naar Døden røver et treaars Barn, saa sønderrives en Moders Hjerter ved den Grav, der har aabnet sig før Tiden. Og dog — der er næsten Grund til Glæde, naar hun tænker paa, at hendes Barn er en Engel i Himlen. Men at se en vanartet attenaars Søn, der har tabt Troen og Naaden, det er en uforlignelig, en uendelig Smerte for en Moder.

Det fortælles i de hellige Bøger, at Hagar, fordrevet fra Abrahams Telte, gik ud i Ørkenen med sit Barn ved Haanden. Solen glødede over hendes Hoved, og Sandet brændte hendes Fødder. Hendes Søn er fortæret af Tørst, han gisper og er ved at dø for hendes Øjne. Hun standser et Øjeblik og søger med Ængstelse efter Hjælp. Himlen er en eneste Brand; hun gav gerne sit Liv for en eneste Draabe Vand! Haabløs lægger hun Barnet ned under et Palmetræ og flygter: »I det mindste vil jeg da ikke se ham dø! . . .« men hun kommer snart tilbage, hun var ikke langt borte. Hun hører sin Søns Aandedræt blive svagere; vanvittig af Sorg falder hun paa Knæ og udstøder et Skrig, der giver Genlyd i Himlenes Dybder. Gud hører det, og besejret af hendes Taarer lader han en Kilde vælte frem for hendes Fødder.

Hvis deres Søn er døende, saa kan De, hans Moder, ved et Skrig, ved en Taare ligesom Hagar faa den Kilde

til at vælde frem, der vil opvække ham fra de døde. Den hellige Monika opvakte Augustin fra de døde.

Moderen har altsaa en Udviklings, en Opdragelsens, en Opstandelsens Kraft.

Et lille Barn er som en Kalk, som et Ciborium: lad ikke Støv tage Glansen bort!

Væbn Deres Døtre: Livet er et Uvejr; de har Kraft og Mod behov for at kæmpe og sejre. I Stedet for at gøre dem til Dukker, som glimrer, saa lad dem blive Kvinder, der tjener Gud, elsker Kirken og forstaar at ofre sig; bliv ikke forskrækkede for Guds Kald til dem.

Den Kvinde, som er Enke, har ogsaa sit Kald. Vi ser hende i Kirkens første Aarhundreder udfylde en stor og skøn Mission.

Verden har ubehagelige Ord tilovers for de Kvinder, der ikke gifter sig og heller ikke bliver Nonner; og dog — hvor mange af dem har ikke trolovet sig med Gud, de fattige og Kirken! . . .

Lad den unge Pige søge, hvad godt hun kan gøre. Lad hende være from, god og mild i sit Hjem. En vantro Fader, der ser hende være selvforglemmende og opofrende, vil lade sig røre af denne veltalende Forkyndelse, han vil ikke lukke sine Øjne for den Lysstraale, der kommer til ham igennem hans Barn.

Hvad De end er, ung Kvinde, Hustru, Familiemoder — elsk Deres Hjem; men gør det ikke til en offentlig Plads, et Sted, hvor der leves et letsindigt og syndigt Liv.

Naar St. Elisabeth af Ungarns Mand rejste bort fra hende, iførte hun sig Sørgedragt. Tiderne har forandret sig: vore Dages Hustruer tager hellere Festdragt paa.

Vær i Deres Hjem Sjæle af dyb Overbevisning, smilende i Deres Hengivenhed, udholdende i Deres Opofrelse.

Dante fremstiller Beatrice for os som den, der tager ham ved Haanden og leder ham igennem Skærsilden og ind i Paradiset.

Den moderne Verden er en Skærsild. Vær Deres Ægtemænds Beatricer, tag dem ved Haanden og led dem gennem Skyggerne og Lidelserne — før dem lige ind i Himlen.

Hvor er den stor, blid og skøn, Hustruens Opgave i Hjemmet!

Verden kan ikke genoprejses ved Militærorganisation, men ved kristne Familier. . .

Gud lade de kristne Kvinder forstaa, at de ved deres Fromhed, deres Renhed og deres Værdighed skal være en Magt i Hjemmene. —

Hvad har Kirken ikke gjort for Dem, mine Damer! De skylder den alt. . . .

I den hedenske Verden ser vi Kvinden forladt, forskudt, fornedret, en Slave af Manden, der ikke forstaaer hende, men snart gør hende til et Redskab for sine Lyster og snart til Genstand for sin Foragt. I vor Tid og i den Del af Verden, der ikke er kristen, hvad er der Kvindens Skæbne? Hun er omgivet af høje Mure. Hun er et Legetøj for en Dag, saa slaar man hende i Stykker. Man kaster hende i et Fangehul, hvor hun ikke har andet at gøre end at dø.

Det var Deres Lod, da Kirken mødte Dem. Den har taget Dem, da De var fornedrede, uden et Hjemms Arne, uden Kærlighed, og den har gjort Dem til Jomfruer, Hustruer og Mødre. Den har omskabt Dem til at blive en Kraft, et Lys, en Æmhed.

De er en stor Magt i Verden, fordi De besidder Hjerte, Vilje og Opofrelse.

Gud har ikke uddraget Kvinden af Mandens Fødder, saa at hun skulde være hans Slave, han har heller ikke uddraget hende af Mandens Hoved, at hun skulde være hans Herre, men af hans Hjerte. . . .

Nu holder man Dem ikke mere indespærrede i Seraljer. De færdes, smykkede med deres Sjæls Skønhed og Deres Pandes Renhed. Se, det har Gud gjort for Dem igennem Kirken. . .

Deres Opgave er stor, De kan ikke være neutrale: De maa virke til Lykke eller Ulykke for Kirken og for Familien.

(Fortsættes.)

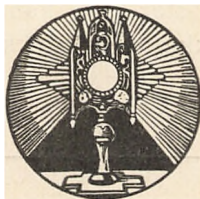

Hilsen til Sakramentet.

St. Franciscus havde den Skik, som han lærte sine Efterfølgere, at naar han blot saa en Kirke i det fjerne, udbød han i en Hilsen til Sakramentet: »*Adoramus te, sanctissime Domine Jesu Christe, hic et ad omnes ecclesias tuas, quæ sunt in toto mundo, et benedicimus tibi, quia per sanctam crucem tuam redimisti mundum* — Vi tilbeder dig, helligste Herre Jesus Christus, her og i alle dine Kirker, som er i hele Verden, og vi lovpriser dig; thi ved dit hellige Kors har du forløst Verden.«

Om St. Thomas af Aquino, Sakramentets Sanger og Herold, fortælles det, at han, hver Gang han traadte ind i en Kirke og bøjede Knæ for Tabernaklet, hilste Kristus med den ambrosianske Lovsangs Ord: »*Tu Rex gloriæ Christe, tu Patris sempiternus es Filius, tu ad liberandum suscepturus hominem non horruisti virginis uterum* — Du Herlighedens Konge, Christus, du er Faderens Søn fra Evighed, for at frelse Menneskene skyede du ikke Jomfruens Skød« og de følgende Vers af den mægtige Hymne (se *Messebogen*, [S. 172—173]. Han havde ogsaa for Skik at bede disse Vers under Forvandlingen, naar han overværede den hellige Messe.

Efter den nævnte store Kirkelærers Tid er der sikkert mange, der har benyttet den første Linje i hans mægtige Hymne til Alterets Sakramente, naar de traadte ind i en Kirke og med Knæfald hilste den i Sakramentet nærværende Christus: »*Adoro te devote, latens Deitas* — jeg tilbeder dig ydmygt, skjulte Guddom« (i en lidt anden Form: »*Supplex te adoro, latens Deitas* — jeg knæler ned og tilbeder dig, skjulte Guddom«).

Det tilhyllede Kors.

Mangen ellers fuldt og fast troende Kristen kan vist, under den forhaandenværende sørgelige internationale Situation, undertiden gribe sig selv i et lille Tilløb til Tvivl og Uklarhed og maaske spørge sig selv, hvor den kærlige, den barmhjertige, den retfærdige Gud er henne. Det forekommer ham, som om ikke blot Korset med den korsfæstedes Billede var tilhyllet for de troendes legemlige Øje, men snarere, som om en Mur, en haard og kold og uoverstigelig Mur, havde rejst sig mellem Himmelen og Jorden, imellem Gud og Menneskene.

Ja, maa vi ikke allesammen indrømme, at det for Tiden ligefrem kan falde os svært at finde Vej til Gud og til hans Faderhjerter? Maa vi ikke indrømme, at det er med en vis Forlegenhed og velbeføjet Skamfuldhed, at vi fejrer Kirkeaarets forskellige Fester? Da Julen f. Eks. nærmede sig, maatte vi da ikke paa hele Kristenhedens Vegne skamme os over de grufulde Omstændigheder, de sørgelige og forargelige Tidsforhold, under hvilke vi gik Julen i Møde, og som saa lidet, saa grumme, grumme lidet svarede til Englenes Budskab ved Fredsfyrstens Fødsel: »Ære være Gud i det høje, og paa Jorden Fred. . . .«

Og noget lignende gælder den nu tilstundende Paa-sketid med den stille Uge og den hellige Langfredag. Den »stille« Uge har vist sjælden eller aldrig svaret saa daarlignende til sit Navn som netop nu i disse Tider, hvor Kanonnernes Torden over milelange Fronter, i forskellige Lande, i forskellige *kristne* Lande, brutalt overdøver vor Herres og hans hellige Kirkes Kalden til Bøn og til Samling, til from Ihukommelse af den fælles Frelasers Offerdød paa Korset.

Ja, vi har sandelig Grund til skamfulde at tilhylle vort eget Ansigt eller den korsfæstedes Billede for ikke at møde hans inderlig bebrejdende Blik. Hvorledes kan vi vove at se ham i Øjnene, vi, som ganske vist bekender Troen paa ham med vor Mund, men ikke viser vor Tro i Gerningen? Vi, som i Stedet for at samle med ham, adspredde! Vi, som bilder os ind at være med ham, men snarere er *imod* ham!

Og gælder dette i Almindelighed for alle Tider og alle Forhold — og vi har godt af undertiden rigtig at blive os vor Syndighed og Uværdighed bevidst og grundig at skamme os selv ud — hvor meget mere saa ikke nu for Tiden, under disse for hele Kristenheden saa nedværdigende og forargelige Forhold!

Der er sandelig al Grund til særlig nu i Passionstiden

at bede for hele Kristenheden, for alle kristne Nationer, at de dog omsider maa lade alt det træde i Baggrunden, som nu saa brutalt trænger sig frem i Forgrunden og saa sørgeligt skiller og splitter, hvad der burde være eet.

Ja, lad os nu i denne Uge, fremfor alt paa den hellige Langfredag, bede om, at den Tid dog ikke maatte være altfor fjern, hvor i det mindste alle kristne Folkeslag og Nationer atter i Fred og Endrægtighed, med eet Hjerte og een Sjæl maa kunne samles om den fælles Kristentros store og naaderige Mysterier.

Fidelis.

Nye Bøger.

Solglimtar. Januari—Mars. (Stockholm. 10 Øre Stykket.)

Der var for snart 1000 Aar siden et Sennepsfrø, som blev lagt i Jorden under meget ugunstige Forhold, men som alligevel voksede op og blev til Jordens mægtigste Træ. Maatte det lille Sennepsfrø, som vi i Dag med Glæde skal henlæde Opmærksomheden paa, have noget af hint andet Frøs Lykke og Naade over sig og engang blive til et stort og kraftigt Træ. Det er nemlig ikke noget ringe, det drejer sig om ved disse *Solglimtar*, disse smaa uanselige svenske Hæfter, det er den første lille Spire til det Ugeblad, som vore Trosfæller Øst for Sundet i saa mange Aar har sukket efter og saa højlig trængt til. Det er den nye Kvindekongregation og Birgittaforeningen, der staar bagved det lille Foretagende, der fremkommer uden Redaktørnavn, Udgiver, Underskrift under Artiklerne, kun med den svenske Biskops Trykketilladelse. Hovedindholdet af de smaa Hæfter er, som det hedder i Titelbladet, en »Samling af gode Tanker, egnede til at bringe Lys og Glæde til dem, der søger Vejen til Gud«. Foruden disse opbyggelige Strøtanker, hvoraf flere er meget smukke, findes i Februarhæftet Pave Benedikts Formaningsskrivelse til de krigsførende Magter og i Martshæftet en Betragtning over den hellige Josef som den store Læremester under vor Tids ulykkelige sociale og huslige Forhold. — Skulde nogen ønske at blive Abonnent paa de smaa Hæfter, kan vedkommende henvende sig til *Fru Doktorinnan Lilly Sundström, Sturegatan 22, Stockholm.*

N. H.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Helsingør. Her fandt Søndag den 2. April under stor Deltagelse fra mange Sider Fru Hansigne Petersens, født Staunings, Begravelse Sted. Hr. Pastor Flynn holdt i Kapellet en smuk og stemningsfuld Tale over den afdøde, der var et af de første Medlemmer af den herværende Menighed. Fru Petersen var født i Fredericia og var fra Barndommen af Katholik. 1892 tog hun med sin Mand Ophold i Nærheden af Helsingør, og hun og en Svigerinde, der var Konvertit, havde den store Glæde, at Pastor von Geyr ikke mange Aar efter begyndte at holde regelmæssig Gudstjeneste i Byen, hvor den første Messe blev læst i Skomagermester Durafours Hjem.

Vejle. Søndagen den 2den April afholdt den katolske Menighed i Vejle en vellykket Aftenfest i Anledning af Hr. Pastor J. Brems's Navnedag, som jo uheldigvis faldt i Fastetiden, Festen tog sin Begyndelse Kl. 7 i det gamle Kapelrum med et smukt lille Skuespil, »At love er ærligt, at holde besværligt,« som opførtes af fire unge Piger fra Menigheden. Skuespillet, som var iscenesat af to af Skolens Søstre, blev meget smukt udført og lønnes ligesom en Række nydelige levende Billeder med stærkt Bifald af de talrige Tilskuere. Derefter samledes man til fælles Kaffebord i Skolens Lokale, der var festligt pyntet; her tilbragte man den øvrige Aften til Kl. ca 11 i fornøjeligt Samvær, og da man brød op, var alle enige om at have haft en dejlig Aften. Da Udgifterne kun havde været 35 Øre for voksne og 20 Øre for Børn, havde det ogsaa været en meget billig Aften. I Festen deltog tillige en Del Polakker fra nærmeste Omegn, hvilke ogsaa var henrykte over at have haft saa fornøjelig en Aften. *M.*

Norge. En kirkelig interesseret Herre i Porsgrund har udsendt Hofjægermester Garth-Grüners ypperlige Artikel »Hvorledes jeg blev Katholik« som en lille net, 8 Siders stor Brochure. Hans Hensigt er ved Uddeling af den at vække Kendskab til og Interesse for den katolske Kirke, hvad den lille Bog maa siges at være udmærket skikket til.

Rom. Som ventet var, er *Kardinal Dominico Serafini* bleven udnævnt til Præfekt for Propagandakongregationen og er saaledes vor højeste kirkelige Øvrighed næst efter selve den Hellige Fader. Kardinal Serafini er født i Rom d. 3. August 1852 og indtraadte tidlig i Benediktinerordenen, aflagde sit Klosterløfte i Subiaco d. 16. Juni 1874, blev præsteviet den 21. Oktbr. 1877 og snart derefter (1882) Generalprokurør og senere Generalabbed for sin Orden. I Aaret 1900 (19. April) blev han udnævnt til Ærkebiskop af Spoleto som Mgr. Pagliaris Efterfølger og modtog Bispe-

vielsen d. 6. Maj samme Aar. I 1905 blev han sendt som pavelig Legat til Mexico. I 1912 (2. Marts) blev han Titular-Ærkebiskop af Seleucia. Og endelig optog Pave Pius X ham under Konsistoriet 25. Maj 1914 i Kardinalkollegiet og overdrog ham Kirken Santa Cæcilia som Kardinalsæde.

Brevkasse.

Hr. *Redaktør*. Da det i Fasteindatet hedder, at paa Langfredag er Nydelsen af »Kødsuppe og med Flæsk, Fedt og Blod tilberedte Spiser« forbudt, tillader jeg mig at forespørge, om De mener, man paa Langfredag kan nyde Margarine. *En Læser*.

Ærede *Læser*. Da Margarine jo er en Erstatning for Smør, som ikke er forbudt, maa jeg antage, at man uden nærmere Undersøgelse kan nyde Margarine. *N. H.*

— Til *Tertiar*. — Oprettelsen af Bønne-Broderskabet for de døende er under Forberedelse her hjemme, meddeler Hr. Magister Hansen mig; naar Sagen er videre fremskreden, vil han skrive om den i Ugebladet. *N. H.*

Elisabethforeningens Basar.

Søndag den 16de, Palmesøndag, og Mandag den 17de afholder Elisabethforeningen for forældreløse og forsømte Børn sin aarlige Basar i Bredgade 69 o. G.

Saa skal vi, Katholikkerne fra alle Sognene, da igen mødes til denne Aarets hyggeligste Basar, hvor alle kender hverandre efter 5 Minutters Forløb, og hvor alle vil eet og det samme: hjælpe de smaa Børn i Menigheden, der trænger dertil. I Aar har et helt Orkester af unge Mænd tilbudt deres Hjælp til at forhøje Basarens Attraktion. Fra 2 til 5 bliver der om Søndagen Koncert nede i Restaurationen. Festligt bliver det sikkert. — Og saa haaber vi paa et glædeligt Gensyn paa Palmesøndag. *C. T.*

Nordisk Ugeblads **Annonceafdelings** Adresse er fra 27. April **Stuðestræde 27—29.**

Undervisning i **Italiensk** ønskes. Billet, mrk. »Italiensk«, modtages **Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund.**

Den stille Uge. Vor Herres og Frelzers *Lidelseshistorie* oplæses i denne Uge ved Morgengudstjenesten i Kirkerne Palmesøndag, Tirsdag, Onsdag og Langfredag henholdsvis efter Evangelisterne Matthæus, Markus, Lukas og Johannes.

Unio. Juventasalten. Møde i Søvavillonen Fredag d. 14. April. Kl. 8. Hr. stud. med. Reiter taler. Sidste Møde i Vinter.

Unio. Fredag den 21. April (Langfredag) intet Møde. **Fredag den 28. April** almindeligt Møde i Frederiksberg Allé 11.

Bogudlaanet paa Mariahjemmet slutter Onsdag den 19. April Kl. 2 $\frac{1}{2}$ til 3 $\frac{1}{2}$. Alle cirkulerende Bøger bedes tilbageleveret.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag d. 16. April Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjertes Kirke.

A.C. Die vicesimo sexto hujus mensis hora octava cum dimidia Rev. Dominus A. Menzinger orationem de hac quaestione habebit, utrum ascetæ et theologi catholici male senserint de matrimonio necne.

Gavekort. I **Katholsk Bogsalg** faas Gavekort til alle Priser. Kortet er gyldigt i 12 Maaneder. Stenosgade 3, København. B.

Gethsemane-Andagt. Pris 10 Øre. Særlig passende til Skærtorsdag Aften. **Katholsk Bogsalg**, Stenosgade 3.

Gudstjenesten i den stille Uge.

St. Ansgars Kirke. Palmesøndag Kl. 9 $\frac{1}{2}$ højtidelig Pontifikal-Palmevielse og Procession; derefter Højmesse og Oplæsning af Lidelseshistorien efter Matthæus. — *Skærtorsdag* Kl. 9 Pontifikalmesse, de lth. Oliers Indvielse og derefter Procession. Kl. 3 foretager Biskoppen den højtidelige Fodtvætning. Kl. 6 Aftenandagt til det allerh. Sakramente m. Prædiken. — *Langfredag* Kl. 10 Pontifikal-Gudstjeneste. Ved denne synges Lidelseshistorien efter St. Johannes. Forbønner, Korsets Afhylling og Hylding, Procession og Præsanktifikatmesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — *Paaskelørdag* Kl. 8 Ildens og Paaskelysets Indvielse, de tolv Profetiers Læsning, Døbevandets Indvielse, Litani til alle Helgener og Kl. henved 9 Højmesse og Vesper.

St. Josefs Kirke. Palmesøndag Kl. 9 Palmevielse og Højmesse. Kl. 3 Andagt. — *Skærtorsdag* Kl. 6 $\frac{1}{2}$ Messe og Tilbedelse af det Allerhelligste hele Dagen. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aftenandagt. — *Langfredag* Kl. 9 Præsanktifikatmesse, Kl. 3 Korsvej. — *Paaskelørdag* Kl. 6 Ildens og Paaskelysets Indvielse, Litani og Messe.

Jesu Hjertes Kirke. Palmesøndag Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Palmevielse og Procession, derefter Højmesse med Oplæsning af Lidelseshistorien. Kl. 6 Aften Andagt med Prædiken. — *Skærtorsdag* er der kun een Messe Kl. 6 $\frac{1}{2}$. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Andagt. — *Langfredag* begynder den højtidelige Gudstjeneste Kl. 10. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Andagt. — *Paaskelørdag* begynder Ceremonierne Kl. 8 $\frac{1}{2}$, Højmassen henved Kl. 9 $\frac{1}{2}$.

St. Knuds Kapel. Palmesøndag Kl. 7 Højmesse. Kl. 3 Andagt. — *Skærtorsdag* Kl. 7 stille Messe. — *Langfredag* og *Paaskelørdag* ingen Gudstjeneste.

Immaculatakirken. Palmesøndag Kl. 7 stille Messe. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Palmevielse og Procession; derefter Højmesse med Prædiken. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Vesperandagt. — *Skærtorsdag* Kl. 7 Højmesse. Kl. 6 Andagt til det allerh. Sakramente. — *Langfredag* Kl. 7 Gudstjeneste. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Korsvej. — *Paaskelørdag* Kl. 7 Gudstjeneste.

Rosenkranskirken. Palmesøndag Kl. 8 stille Messe. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Palmevielse, derefter Højmesse med Oplæsning af Lidelseshistorien. Kl. 5 Katekese og Andagt. — *Skærtorsdag* Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe. Kl. 5 Andagt til det allerh. Sakramente. — *Langfredag* Kl. 10 Gudstjeneste med Prædiken. Kl. 5 Korsvej med Prædiken. — *Paaskelørdag* begynder Gudstjenesten Kl. 7, Højmassen henved Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Assumptionskapellet (Amalievej 14). Onsdag i den stille Uge: Kl. 4 $\frac{1}{2}$ Eftm. Matutin (ingen Velsignelse). — *Skærtorsdag* Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe. Kl. 4 $\frac{1}{2}$ Eftm. Matutin. Kl. 7 $\frac{3}{4}$ Aften *Stabat mater* og fransk Prædiken. — *Langfredag* Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Form. Gudstjeneste. Kl. 4 $\frac{1}{2}$ Eftm. Matutin. — *Paaskelørdag* begynder Ceremonierne Kl. 7 $\frac{1}{2}$, derefter Højmesse. Kl. 5 Eftm. Paaske-Matutin.

St. Annæ Kirke. Palmesøndag Kl. 8 stille Messe. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Palmevielse og Højmesse med Lidelseshistorien. — Kl. 6 Andagt med Prædiken. — *Skærtorsdag* Kl. 7 Messe. Kl. 6 Eftm. Andagt til det allerh. Sakramente med Prædiken. — *Langfredag* Kl. 10 Gudstjeneste. Kl. 6 Aften Korsvej med Prædiken. — *Paaskelørdag* begynder de kirkelige Ceremonier Kl. 7 og Højmassen ca. Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

St. Andreas Kirke (Ordrup). Palmesøndag. Gudstjenesten afholdes til samme Tid som paa en almindelig Søndag. — *Onsdag* i den stille Uge: Kl. 5 $\frac{1}{2}$ bedes Breviarbønnerne med de sædvanlige Ceremonier. — *Skærtorsdag* Kl. 8 Levitmesse. Kl. 5 $\frac{1}{2}$ Breviarbønner. — *Langfredag* Kl. 10 højtidelig Gudstjeneste. Kl. 4 Breviarbønner. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ Prædiken og Andagt. — *Paaskelørdag* begynder Ceremonierne Kl. 8. Levitmesse henved Kl. 9 $\frac{1}{4}$. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Korsets højtidelige Optagelse og Festandagt.

Kirkelig Kalender.

16. April. Palmesøndag.	23. April. Paaskesøndag.
17. — M. Ferialdag.	24. — M. 2. Paaskedag.
18. — Ti. Ferialdag.	25. — Ti. 3. Paaskedag.
19. — O. Ferialdag.	26. — O. Oktavdag
20. — To. Skærtorsdag.	27. — To. Oktavdag.
21. — F. Langfredag.	28. — F. Oktavdag.
22. — L. Paaskelørdag.	29. — L. Oktavdag.

➡ Husk **Faste-Almissen** inden Anden Paaskedag. ➡

Elisabethforeningens Basar.

Udsalg af alle mulige smukke og nyttige Ting — Tombola — Restaurant — Bøger og Billeder.

Aaben Palmesøndag den 16. April fra Kl. 10 til 8 og **Mandag** den 17. April fra Kl. 10 til 4.

Bredgade 69 St. ov. Gaarden.

NB. Koncert med velvillig Orkester-Assistance fra Kl. 2-5 **Søndag Eftermiddag. Gratis Adgang.**

BUDBRINGERENS 2. Hæfte er udkommet

NB. Aarsabonnement (1 Krone) kan tegnes i København ved **Jesu Hjerte Kirken i Stenosgade**; udenfor København hos Udgiveren i Aarhus. **Derefter bliver Bladet portofrit tilsendt.** Dette gælder dog ikke for Norge.

Palæstina-Kollekt.

Den årlige Kollekt for de hellige Steder i Palæstina finder Sted Langfredag i samtlige Sognekirker.

Paaskekommunionen.

Med Palmesøndag begynder Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af den hellige Paaskekommunion.

Oljeindvielserne paa Skærtorsdag. Pris 25 Øre. Faas paa Menighedskontoret, hos Kirkebetjenten i St. Ansgars Kirke samt i Katholsk Bogsalg.

Paaskenummeret.

Da Nummeret for den 23. April agtes udsendt en Dag tidligere end sædvanlig, bedes alt Stof til Bladet ogsaa indsendt en Dag tidligere end ellers, senest Mandag den 17. April.

K.U.B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katholske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katholikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katholske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Matthæus Hansen, Fredensvej 9, Charløttenlund.

Katholsk Bogsalg Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

† Ved kære Søster og Tante, Frøken **Marie Møller**, døde Lørdag den 8. April, vel forberedt efter Modtagelsen af de hh. Sakramenter.

Martine Møller.

Herma og Louise Møller.

Den kære afdøde anbefales til Trosfællers Forbøn.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4-6.

Nr. 17.

Søndag den 23. April.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Don Bosco, hans Liv og Orden. — St. Ansgars Skole. — Kvinden. — Aftenbønnen for de døde. — Jesu Hjerter Klokke. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

304.

Paaskedag.

I Julen glæder vi os med Børns naturlige, ublandede Glæde, men i Paasken er vor Glæde i høj Grad sammensat og forædlet i sin Karakter. Paaskeglæden har en lang Historie bag sig og har gennemgaaet en rig Udvikling, før den er blevet til det, den er. Det er en sidste Følelse og ikke en første Følelse. St. Paulus beskriver dens Natur og Udvikling, naar han siger, at »Trængsel virker Taalmodighed, men Taalmodighed Forfarenhed, men Forfarenhed Haab, og Haabet beskæmmer ikke; thi Guds Kærlighed er udøst i vore Hjerter ved den Helligaand, som er givet os« (Rom. 5, 3—5). Derfor indledes Julen med en Forventningens Tid, medens Paaskedag følger efter den lange Fastetid, og Paaskeglæden har sin dybeste Rod i Langfredag.

Selv om saaledes den lange Forberedelsestid kan lægge et vist Baand paa vor Paaskeglæde, kan vi paa den anden Side være overbevist om, at uden Forberedelsestid vilde vi overhovedet ikke have nogen Glæde. Ingen føler

mindre Glæde over Paaskefesten end de, som ikke har sørget i Fastetiden. »Salige er de, som sørger, thi de skal trøstes,« har Jesus selv sagt (Matth. 5, 5); og selv om det egentlig er sagt om det tilkommende Liv, har det ogsaa i det nærværende Liv sin fulde Sandhed.

Lad os da i denne Aand forsøge at fejre Paaske, den helligste af alle Fester, denne lange Festtid, der varer i 50 Dage, medens Fasten kun varer 40 Dage, ligesom for at vise os, at hvor Synden var stor, der er Naaden bleven endnu mere overflødig. Det var den samme Paaskeglæde, Apostlene følte, da de var bleven visse paa Opstandelsens Virkelighed. Naar vi læser Beretningen fra Paaskemorgen om Maria Magdalena, der stod grædende udenfor Graven og saa Jesus, men ikke kendte ham, indtil han nævnede hendes Navn, hvorefter hun vilde omfavne hans Fødder, men ikke maatte det, kun i tavs Ærefrygt turde tilbede ham, indtil hun rejste sig og ilede til de forvirrede Apostle; eller naar vi tænker paa det højtidelige Møde, det tredje i Rækken, da han stod ved Søens Bred og talte til sine Disciple, og Petrus kastede sig i Vandet, men med de andre følte sig tvungen til ærefrygtsfuld Tavshed og adlød hans Befaling og spiste stille af Fisken med de andre i hans Nærværelse, hvem de elskede, og som var deres Livs Glæde, indtil Jesus brød Tavsheden ved at spørge Petrus, om han elskede ham; eller naar vi mindes det store Møde i Galilæa, hvor han viste sig for mere end fem Hundrede Brødre — hvem ser saa ikke, at deres Festglæde var, som jeg her har beskrevet den, en hellig, øm, ærefrygtsfuld, mandig Glæde, ikke saa mandig, at der var noget haardt i den, ikke saa øm, at den var kvindagtig, men med noget af en Engels Sindelag, denne skønne Sammensætning af det bedste og højeste, der findes i Mandens og Kvindens Natur: St. Maria Magdalena og St. Petrus, blandet med St. Johannes!

Gud give os at blive fyldt med saadan rolig og himmelsk Glæde! Og lad os ikke glemme, at i samme Forhold vor Kærlighed har sin Rod og sin Grund i den næste Verden, maa vor Tro ligesom et Træ række sine Grene op i denne. Nu er der ikke mere noget, der er umuligt for os; den Ting kan ikke nævnes i Himmelen og paa

Jorden indenfor Sandhedens og Lydighedens Grænser, som vi ikke er i Stand til ved Jesus Christus. Thi vi er med ham staaet op fra de døde, har faaet Del i hans Magt og tør bruge hans himmelske Vaaben. Ja, i hans Navn, ved Guds Søns Blod er vi svage Mennesker bleven i Stand til at faa Djævlene til at skælve og Guds Helgener til at glæde sig.

Kardinal Newman.

Don Bosco, hans Liv og Orden.

16. Aug. 1815—31 Jan. 1888.

Af Jos. Koch, S. J.

(Fortsat.)

»Henad Klokken to om Eftermiddagen var de alle atter tilbage paa deres Eng. Don Bosco blev mere og mere nedbøjet.

— Padre, sagde Børnene og flokkedes om ham — hvad er der dog? De ser saa daarlig ud:

Da brast Don Bosco i Graad. Han trykkede de nærmest staaende ind til sit Hjerte:

— Mine Dreng, mine kære Dreng, hvis Gud ikke kommer os til Hjælp, saa maa vi skilles for bestandig!

Og han kastede sig ned paa Jorden:

— Børn, bed med mig, bed med mig! Min Gud, min Gud, har du virkelig forladt os? Din Vilje ske, Herre, men kan det være din hellige Vilje, at disse forældreløse og hjemløse skal miste deres eneste Tilhold?

Der blev en stor Tavshed over hele Engen; alle bad.

I det samme Øjeblik aabnedes Laagen, og en Mand traadte ind. Hans Navn var Pancrazio Soave; flere af Børnene kendte ham. Han gik lige hen til Don Bosco:

— Hr. Pastor, jeg hører, at De søger Lokale til et Laboratorium!

— Ikke et Laboratorium, rettede Don Bosco ham — et Oratorium!

— Ja, hvad, Laboratorium eller Oratorium — jeg kommer fra en Mand, som hedder Pinardi, og som har et dejligt Skur til Leje. Det er lige her i Nærheden — har De Lyst til at se paa det?

Don Bosco lod sig det ikke sige to Gange. Han fulgte Pancrazio.

Skuret var rummeligt, og der hørte et temmelig stort Stykke Jord til det, men det befandt sig i en ynkelig Forfatning. Det havde sidst tjent til Brændeoplag. Taget var itu mange Steder og, hvad der var det værste, skraanede saa stærkt, at Bygningen paa den ene Side kun løftede sig knap en Meter over Jorden. Det var med andre Ord umuligt at færdes derinde i opret Stilling.

Pinardi, Ejeren, lovede imidlertid ikke blot at istandsætte Taget, men ogsaa at lade Jorden afgrave, saa at Bygningen fik den fornødne Højde. »De skal faa et udmærket Laboratorium ud af det«, forsikrede han.

— Oratorium, rettede Don Bosco paany.

— Oratorium? Naa — saa meget des bedre! Jeg har en pæn Sangstemme — jeg kan hjælpe Dem med at synge i Deres Kapel. Jeg har ogsaa en Lampe af Sølv, som De kan laane til evig Lampe. Saa kan De til Gengæld reservere mig og min Kone en Plads hver til om Søndagen!

Paa denne Maade blev alle Hindringer fjernet. Don Bosco lejede Skuret paa et Aar for 320 Francs, og Pinardi forpligtede sig til at sætte det i brugelig Stand til næste Søndag. Glædestraalende vendte Don Bosco tilbage til sine Drengene.

— Mine Børn, vi er frelst! Vi skal nu have vort eget Hjem! Lad os takke den gode Gud — hans hellige Moder har hørt vore Bønner fra i Morges!

Børnene vilde straks løbe hen og tage det nye Hus i Øjesyn. Men Don Bosco holdt dem tilbage, de maatte først bede en Rosenkrans til Tak. Derpaa ilede de alle til Stedet.

Ugen igennem blev der arbejdet med feberagtig Iver. Don Bosco var uafbrudt til Stede paa Arbejdspladsen, og Paaskemorgen, den 12te April 1846, var alt i Stand, Grunden uddybet, et Bræddegulv lagt, Væggene kalkede, Taget istandsat. Don Bosco velsignede det nye Gudshus — som ikke var andet end et langt Værelse, femten Meter paa den ene Led, seks paa den anden — læste Messe og holdt derpaa en Prædiken, hvori Paaskeglæden og Glæden over

endelig at staa under Oratoriets eget Tag klang sammen til jublende Alleluja.

Fra nu af vendte ogsaa den offentlige Mening sig. Man kom og saa, man opdagede, at ikke mindre end fem Hundrede forsømte Børn her havde fundet et Tilflugtssted, man beundrede, man holdt Lovtaler, og den samme Don Bosco, der for otte Dage siden af næsten alle var bleven betegnet som en gal Mand, udnævntes nu til en Helgen, en apostolisk Præst, et Geni. Hoben og Opinionen bøjede sig, her som altid, for den enkeltes Mod og for hans Held. Marquisen, der allerede havde sagt ham op, tog sin Opsigelse tilbage, og de civile Myndigheders Uvilje blev besejret, da det viste sig, at Kong Carl Albert beskyttede det nye Foretagende, ja til Nytaar 1847 sendte 300 Francs ud til Valdocco med Paaskrift: »Pet birichini oi Don Bosco, — til Don Boscos smaa Stratenrøvere«. Saaledes kunde den unge Præst i Fred arbejde paa sit Værks videre Udvikling.« (Johs. Jørgensen: Romersk Mosaik.)

Hidtil havde Drengene kun været hos ham om Aftenen og om Søndagen. Men det viste sig snart, at der var mange, som ikke engang havde et ordentligt Sted, hvor de kunde tilbringe Natten. Don Bosco besluttede ogsaa at tage sig af dem. En af de første, som han gav Nattely i Køkkenet, skuffede ham rigtignok slemt; den næste Morgen var Fuglen fløjen, og Sengetæpperne var ogsaa borte. Men det brød Don Bosco sig ikke om; snart var det 40, der ogsaa tilbragte Natten i Oratoriet.

Men hvem skulde sørge for alle disse Børn? De fleste af dem skulde jo ogsaa have deres Mad der, og deres Tøj skulde efterses og holdes i Stand. Don Bosco tænkte paa sin gamle Moder, som endnu levede i Becchi. Han talte med hende om Sagen, og hun forstod sin Søn. Hun solgte alt, hvad hun ejede, og flyttede til Turin. Han havde ladet bygge to Værelser til Skuret, men tarvelige maa de have været; thi da hans Moder traadte ind i den »Lejlighed«, smilte hun hovedrystende: en saadan Fattigdom havde hun ikke engang set i Becchi. Men Ofret var bragt, og hun tog sig nu med sin praktiske Sans og utrættelige Flid af Husholdningen og Drengenes Tøj. I 10 Aar kunde hun

endnu hjælpe sin Søn og glæde sig over hans Fremgang, indtil hun døde d. 25. Novbr. 1856, 68 Aar gl.

Det gik nu stadig fremad. Don Bosco kunde snart leje Stueetagen i Pinardis Hus, der laa tæt ved Skuret. Saa kom 1. Sal til og anden Sal ligeledes. Til sidst tænkte han paa at købe hele Ejendommen. Pinardi forlangte først en ublu Pris, men gik saa ned til 30000 Lire, inden 14 Dages Forløb; blev de ikke betalt inden den Tid, skulde Bosco give 100.000. Det var en ejendommelig Hændelse, men Don Bosco gik ind derpaa, skønt han dengang ikke havde 10 Lire i Kassen. Han stode paa Guds Hjælp. Og ikke forgæves. Endnu samme Dag kom en Præst til ham og bragte ham paa Grevinde Richardis Vegne 10000 Lire til Bedste for Oratoriet. Den følgende Dag fik han Besøg af en Ordensmand, som vilde bede ham om et godt Raad. Man havde givet ham 20000 Lire, som skulde anvendes i et godt Øjemed; om han ikke kendte et eller andet Fotagende, som han kunde anbefale. Jo, det gjorde Don Bosco rigtignok, og saaledes fik da Pinardi sine 30000 Lire og Don Bosco sit eget Hus, inden 24 Timer var gaaet.

Det er ganske mærkeligt, hvor paafaldende det guddommelige Forsyn hjalp Don Bosco, netop i Pengesager. Det var ganske vist Lønnen for hans Tillid, men tillige ogsaa hver Gang en ny Befæstelse deri. Vi kan ikke opholde os ved at fremdrage alle disse mærkeltge Tildragelser. Kun een endnu. En Gang skulde han betale Skat, 325 Lire var det; den sidste Dag var kommen; indtil Kl. 12 vilde man endnu vente paa Skattekontoret; saa skulde Embedsmændene komme og udpante ham. Klokken manglede kun nogle Minutter i 12, og endnu var der ingen Penge i Kassen; saa banker det paa Døren, en Herre træder ind og siger, at han ofte har hørt om Don Boscos Dreng, og at han i længere Tid havde sparet sammen til en Gave til dem. Nu vilde han gerne aflevere dem: meget var det jo ikke, sagde han, kun 325 Lire. De blev ligestraks bragt paa Skattekontoret, akkurat i sidste Øjeblik til at forhindre en Udpantning.

Det gik nu stadig hurtigere fremad. I 1846 havde han 700 Dreng i Oratoriet i Valdocco, 1850 blev der grundlagt et nyt for 500 i et andet Kvarter af Turin, et

trede med 800—900 Drengene kom 1854 til. Til det første Oratorium byggede han to store moderne Fløje, hvor han havde Klasseværelserne og 40 Sovesale for 1000 Drengene; den store Kirke til Vor Frue, de Kristnes Hjælp blev fuldendt 1868; den havde kostet 1 Million Lire, hvoraf 800.000 var frivillige Gaver. Alle Bygninger, som Don Bosco lod opføre, var lyse, luftige, moderne og praktisk indrettede. Saa længe han havde haft Modgang, havde han forstaaet at klare sig med lidt; men nu sparede han intet, for at hans Drengene skulde have det saa godt og praktisk som muligt.

Førend vi nu hører mere om Oratoriernes Fremgang og deres Udbredelse over hele Jorden, maa vi først have et Indblik i Don Boscos *Methode*. Thi med Rette spørger vi, *hvortledes* det var muligt, at han kunde omskabe disse forældreløse og forsømte Drengene, som til Dels allerede var paa Vejen til Forbrydelser og Tugthuset, til hæderlige Mennesker, der ved flittigt Arbejde tjente deres daglige Brød, og hvoraf mange endog tog Studentereksamen og blev dygtige Læger, Jurister, Lærere og Præster. (Fortsættes.)

St. Ansgars Skole.

St. Ansgars Dreng- og Pigeskole afholdt d. 10.—12. April sin aarlige Eksamen, hvilken den højærværdigste Hr. Biskop som sædvanlig overværede.

Hr. Kontorchef Chr. Henriksen, der som Medlem af Forstanderskabet tilser Skolen, mindede i et Par Ord, han henvendte til Eleverne og til de tilstedeværende, som overværede Præmieuddelingen, om, at Skolen havde bestaaet i 100 Aar og udbragte et Leve for St. Ansgars Skoles Fremtid.

I den Anledning vilde nogle orienterende Oplysninger mulig have nogen Interesse, idet vi i øvrigt henviser til den i Anledning af 100 Aarsdagen for Biancos Død her i Ugebladet i 1913 skrevne Artikel: »Christian Peter Bianco«, og særlig henviser vi til Siderne 406, 481, 518—19 og 531—33, som handler om Skolen. En længere Udvikling vilde derfor efter saa kort Tid være overflødig.

St. Ansgars Kirkes store Velgører, P. Chr. Bianco, døde d. 2. Juli 1813 og betænkte i sit Testamente den daværende katholske Menighed med et større Beløb (ca. 100.000 Rdlr.) og bestemte i sit Testamente, at Pengene skulde anvendes til at oprette en Skole, til Forhøjelse af Præsternes Gage og til Opførelse af et grundmuret Kapel. Bianco, der havde været Kirkeforstander i over 35 Aar, nævner Skolen først; han vidste af egen Erfaring, hvor Skoen trykkede. Den lille Kirkeskole, der den Gang var ved det i 1764—65 opførte østerrigske Gesandtskabskapel, kunde ikke sammenstilles med Byens øvrige Folkeskoler og har sikkert været ret tarvelig.

Den 3. April 1815 blev Forstanderskabet anerkendt som Skolekommission, og Mandagen efter Hvide Søndag, d. 22. April 1816, aabnedes en katholsk Kirkeskole i Biancos gamle Ejendom, Lille Kongensgade Nr. 57 (nuværende Nr. 34). Skolen skulde, saa vidt muligt, følge Reglementet for Almue- og Borger-Skolevæsenet i København af ²⁹/₇ 1814.

For at faa et lille Skøn over det første Skoleaar aftrykker vi den til Byens Skolemyndigheder i 1817 indsendte Skoleberetning.

Skolens Navn og Stand.

Den katholske Menigheds Skole, Lille Kongensgade Nr. 57.

Bestyrelsen.

Af Skolekommissionen, som bestaar af begge Præster og Menighedens 3 Forstandere.

Lærernes Navn.

C. G. Holtz, I. G. Zorn, begge Lutheranere. Lærerindøen M. D. Heiden, Katholik. I. Heitlas, examineret Seminarist fra Prag, kan nu forventes i næste Maaned.

Hvori undervises?

Coral-Sang; Religion; Skrivning, Dansk og Tysk; Regning; Hoved-Regning; Fædrelandshistorie; Naturhistorie; Tysk og dansk Grammatik; Tysk og dansk Dictata; Forstandsøvelse; Stavelse, tysk og dansk; Oversættelse fra Dansk til Tysk og omvendt. Arbejde: Linned- og Navne-Syning, Brodering, Strikning, Hør- og Bomuldspind.

Børnenes Antal.

33 Drengene og 28 Piger, fordelte i 2 Klasser.

Hvoraf Skolen bestyres?

Skolen har ingen bestemt Fond, men underholdes af Menighedens Kasse og af indkomne Gaver, for saa vidt de tilrække.

Anmærkninger.

Børn, som forsømmer Skolen. (Her er anført Navnene paa fem Børn, som forsømte Skolegangen; vi vil dog ikke optrykke Navnene, skønt »om hundred Aar er alting glemt«.)

Indberetningen var underskrevet af: Starkbaum, Zimmermann, Blankensteiner, Fritzsche og Hois. —

Naar man læser Hør- og Bomuldspind, mindes man de gamle Dage, hvor Spinderokken var en Nødvendigheds-genstand i ethvert Hjem.

Nogen Sammenligning mellem den Gang og nu lader sig ikke godt gøre. Man maa erindre, at den Gang var der kun een katholsk Skole, nu derimod har hver Bydel sin katholske Folkeskole foruden alle de højere Skoler.

Selve Undervisningsplanen var upaaklagelig, og den ventede Skolelærer fra Prag I. Heitlas skal have været en første Rangs Kraft, som med stor Dygtighed ledede Skolen fra 1817—1854.

Som før begrundet, vil vi ikke komme ind paa Skolens Historie og Udvikling i det henrundne Aarhundrede, men kun med Hensyn til Skolens Undervisning tilføje, at de væsentligste Lærerkrafter for Drengene indtil 1911 har været verdslige. I dette Aar overtog Maristbrødrene Skolegerningen i St. Ansgars Drengeskole. Desværre har Kri-gen ogsaa her forvoldt Vanskeligheder, saa det kniber med at faa tilstrækkelige Lærerkrafter. Pigeskolen blev i 1871 overtaget af St. Josefssøstrene, som endnu stadig med usvækket Energi og med godt Resultat varetager Skolegerningen og Aar for Aar forøger St. Ansgars Menigheds Gæld til dem.

Der er jo mange i vor Menighed, der har gaet i Kirkeskolen, senere ogsaa kaldet St. Ansgars Skolen, mange, som med Vemod og Glæde tænker tilbage paa Skolegangen med dens Glæder og Sorger, tænker tilbage paa højtidsfulde, uforglemmelige Dage i St. Ansgars Kirken: Første Kommunionssdagen og Firmelsesdagen.

Ogsaa Ugebladet skylder Skolen en Tak, thi de første Aargange af Ugebladet, den Gang »Skandinavisk Kirketidende«, blev falset af de flinkeste Elever; det var efter Skoletiden en Art »Belønning« for Flid!

Vi vil endvidere benytte Lejligheden til at mindes den Gave, som Urmager Olsens Moder, Enkefru M. M. Olsen efter sin Død d. 20/11 1914 testamentarisk betænkt St. Ansgars Menighed med. Gaven, som var paa 10.000 Kr., var en Tak for, hvad Kirken havde gjort mod hendes Børn. Renterne af Kapitalen er bestemt til at anvendes til St. Ansgars Skole.

Maatte de næste hundrede Aar være til Fremgang for St. Ansgars Skole og til Gavn for Skolens Elever. Og endnu et vigtigt Ønske, et Ønske, som Forældrene bør sørge for gaar i Opfyldelse: Gid alle Elever, som udgaar fra St. Ansgars Skole, straks efter Skolegangens Ophør vil melde sig ind i en af de katholske Ungdomsforeninger. Man glemmer da ikke saa let at opfylde sine religiøse Pligter og saaledes at leve og en Gang dø som en trofast Katholik. Det vilde være det bedste Resultat af Skolegangen i St. Ansgars Skole. H.

Kvinden.

(Fortsat.)

III. Julie Lavergne. (1823—1886.)

Denne Cyklus af katholske Vidnesbyrd om Kvindens Stilling og Opgave maa nødvendig mangle et saadant fra en fremragende Kvinde.

Der findes i gamle Haver en rigtblomstrende lille Noisetterose med en Anelse af Rødme paa sine fine, hvide Blade og med en stærk, sød Duft. Som Regel sidder der een fuldtudfoldet Blomst midt i en kæk Kvast af halvtudsprungne og ganske smaa rødmossede Knopper i alle Størrelser. Man kommer i godt Humør, naar man ser paa saadan en Rosenbusk. Dens folkelige Navn i Frankrig er *Mère de famille* — Familiemoder.

Forfatterinden Julie Lavergne minder om en saadan Familiemoder. Det er hende, om hvem og af hvem der her skal vidnes til Fordel for Kvinden indenfor den katholske Kirke.

Julie Lavergne var født Pariserinde og Datter af Professor i Filosofi J. G. Ozaneaux; hendes Moder stammede fra Lille. Faderen ledede selv sine Børns Opdragelse og tog sig navnlig meget af den usædvanlig godt begavede Julie. Han udviklede tidlig i hende den fine Stilist, som vi beundrer senere hen, da hun som moden Kvinde skænkede Læseverdenen sine Værker.

Knap nitten Aar gammel ægtede Julie den unge Kunstner Claudius Lavergne. Denne var Medlem af den Vennekreds, der fylkede sig om Pater Lacordaire, O. P., og han var Prior for St. Domingos 3dje Orden. Han havde overvejet, om muligvis Guds Kald til ham var at indtræde som Munk i St. Domingos 1ste Orden; maaske P. Lacordaire ogsaa havde tænkt sig, at hans unge Ven engang vilde blive hans Medbroder. Sandsynligvis har de drøftet Spørgsmaalet; imidlertid raadede en anden af Vennekredsen, den bekendte Læge Tessier, til, at Lavergne, inden han tog en afgørende Beslutning, skulde se og tale med Professor Ozaneaux's Datter Julie. Ved et Bryllup hos fælles Bekendte traf han hende, og de holdt af hinanden med det samme. Han følte dog endnu en vis Uro i sin Samvittighed — svigtede han ikke et højere Kald? hvad mon P. Lacordaire vilde sige? vilde han forstaa ham? Han skrev straks til den store Dominikaner og fik følgende Svar:

Nancy, den 30. Aug. 1844.

»Min kære Ven!

Hvor kunde De dog tro, at Deres Giftermaal vilde berøve Dem noget af det Venskab, der knytter mig til Dem? Alle er ikke kaldede til Cølibatet, ikke engang blandt de frommeste; det er en særlig Naadegave, som Gud kun skænker til et vist Antal Sjæle. Naar man forener sig paa kristelig Vis med en Sjæl, der ligesom man selv er Gud hengiven, saa er det et Middel mere til Frelse for en. Det, som gør saa mange Giftermaal elendige baade for denne Verden og for den næste, det er, naar Folk ikke

søger andet ved Giftermaalet end Formue eller Skønhed, Tilfredsstillelse for Pengebegærligheden eller for Sanserne. Men søger man først og fremmest Sjælen, saa er det, at Ægteskabet bliver en elskelig og hellig Sag, en Kilde til Glæde og Velsignelse, saa elsket af Gud, at han har villet, at Ægteskabet skulde være Symbolet paa Jesu Christi Enhed med hans Kirke.

Gaa da i Fred, hvorhen Gud kalder Dem; jeg haaber, De vil blive endnu bedre derved, og at den 3. Orden langt fra at miste Dem vil se Deres Fromhed og Deres Hengivenhed for den vokse . . . .«

Fra den korte Forlovelsestid findes der en Brevveksling mellem Julie og Claudius Lavergne, der kaster Lys over deres saa typisk katholske Karakterer og Synsmaader.

Julie skriver: » . . . Jeg rødmer ved at sige dig, hvor meget en kort Tid, levet i Verden, havde svækket min Barndoms rene Tro. Det er i min Kærlighed til dig, at jeg har genfundet den, og intet kan udtrykke den Lykke, jeg har følt ved pludselig atter at finde mig selv værdig til at bede og at bede for dig. Vær min Fører, Ven, gør mig god og from som du, og især maa du aldrig mere, ikke engang for Spøg, sige, at jeg ikke holder af dig. Du kan stole paa, at det er en stor og uforgængelig Kærlighed, den, der er bygget paa Respekten og Agtelsen, og som er et Led ind i selve vor helligste Tro.

Hvor dit Liv er skønt, Claudius; hvor du dog allerede har udrettet meget godt paa faa Aar! Hvor det dog er en Ære for mig, at jeg skal faa Lov at dele din Fremtid! . . . .«

Et Par Maaneder efter skriver hun og minder ham om det Bryllup, hvor de havde set hinanden første Gang:

» . . . Somme Tider kommer jeg i Tanker om en smuk Hr. Claudius, som jeg allerede holdt af uden at ville det, og som saa paa mig, medens jeg dansede — saa paa mig med saadan en streng og alvorlig Mine, at jeg har ondt ved at tro, det var den samme som min kære forlovede, der er saa kærlig imod sin Julie. . . . Og saa mindes jeg min Fortrydelse efter det Bal, og hvordan jeg sagde til mig selv: Den Kvinde, han vælger, bliver meget lykkelig! Det bliver aldrig mig; han har set mig saa

overgivet og saa letsindig, at han vil glemme mig i Morgen. Saa stor Lykke bliver aldrig min Lod. . . .«

Saa følger Breve, i hvilke den unge Pige gør Rede for sine Ideer om Ægteskabet og især om en klog og from Hustrus Opgaver.

». . . Mon vi altid bliver ved at være lykkelige? Jeg taler om den Lykke, der afhænger af os selv. Det er et Spørgsmaal, jeg ofte stiller mig selv. Ja, jeg tror det.

Jo mere jeg iagttager, (le nu ikke, det er virkelig sandt, jeg iagttager engang imellem!) jo mere bliver jeg overbevist om, at Fordybningerne i min Karakter passer akkurat til Fremspringene i din. Du gør vist Nar ad min Sammenligning; jeg indrømmer, at den er snurrig, men jeg fastholder, at den er rigtig.

I de Tider, da jeg gav mig af med at være aandrig, sammenlignede jeg somme Tider Folk, som gifter sig, med rejsende, som bunker sig sammen i en Vogn for at gøre en Langfart. I Førstningen sidder de skrækkelig daarligt; den enes Albuer borer sig ind i den andens Sideben; den enes Torvekurv generer den anden; hver eneste en beklager sig og sender sine Naboer rasende Blikke. Der bliver talt om, at enhver skal skilles af med sine Pakkenilleker; der er ikke een, som ikke omgaas med den Tanke at kaste den, der er ham i Vejen, ud ad Vogndøren; men Velanstændighed og Høflighed holder hver enkelt tilbage. Saa sætter Vognen sig i Gang, og før den har kørt en Milsvej, gaar det allerede bedre for de rejsende, Pakkerne falder i Lave, Benene finder bedre Plads, Albuerne afrundes, de føler sig tilsidst ganske taalelig godt tilpas og fuldender Rejsen uden altfor megen Ærgrelse, men ogsaa uden videre Samtale end den, der drejer sig om Vind og Vejr. . . Det forstaar sig, at der paa ingen Maade er Tale om os to i alt dette Vaas. . .

Selvfølgelig tror jeg, at jeg bliver en god Husmoder. Lykken inden Døre er sammensat af tusinde smaa Enkeltheder, ubetydelige nok, naar man skiller dem ad, men umaadelig betydningsfulde, naar man samler dem sammen.

Jeg vil have, at min Mand, naar han kommer hjem, altid skal finde sit Hus i Orden, sin Kone pyntet til at tage imod ham, sin Middagsmad færdig og god. Ja, le

du kun, min Ven, det samme gør jeg; men paa Bunden er det Alvor. Der gives Koner, som er dumme nok til at foragte alt sligt; men jeg er ikke af deres Mening, og jeg ved, at de daglige Bryderier i Længden kan gøre selv den bedste Karakter bitter. Og saa kender jeg Damer, som ikke har andet at tale med deres Mænd om end de huslige Genvordigheder. Saadan vil jeg ikke være, og skulde jeg begynde at tale om Husvæsenet, saa tal du til mig om Politik, det skal nok kalde mig til Orden. . .

. . . Sikkert og vist er det Gud, der har ledet alle vore smaa Anliggender. Lige fra den Dag af, da vi saa hinanden første Gang, er der ikke blevet sagt eet Ord, der kunde skille os ad. At holde af hinanden, at stemme overens i alt, det forekom os saa ligetil. Men at alle vore Forældres og bedste Venners Vilje enedes om det ene og samme Maal, se, det var nu en Sjældenhed. Vort Ægteskab var skrevet i Himlen, og hele vort Liv vil vi takke Gud, fordi han har givet os to til hinanden.«

(Fortsættes.)

Aftenbønnen for de døde.

I vor Messebog staar der efter »Aftenbønnen« paa Side [231] en lille Opfordring til Bøn for de døde som sidste Kærlighedsgerning, inden Sønnen indfinder sig. Det er saa naturligt, at Sønnen og den timelige Hvile faar os til at tænke paa Døden og den evige Hvile. Gud har ligesom givet os en daglig Anledning til Betragtning over Døden ved den Lignelse af den, han skænker os i dens Søster Sønnen. Det er ogsaa en gammel Skik, og man hører nu i disse Dødens Høstaar, at den kommer mere og mere frem, den Skik nemlig at ringe til Aftenbøn for de døde en Time efter, at der er bleven ringet Angelus.

I det syttende Aarhundrede indførtes denne Skik første Gang i et Dominikanerkloster i Piemonte af dets Forstander, den berømte Prædikant Ambrogio Brandi. Senere indførte han den i Minervaklosteret i Rom. Som bekendt

er Dominikanerordenen et af de Samfund, der beder aller- mest for de døde. Pave Paul V hørte den ensomme Klokke, der ringede hver Aften, naar alle andre Roms Klokker tav, og han spurgte, hvad den betød. Han syntes nu saa godt om denne Tanke at bede en lille Aftenbøn for de døde, saa han paabød, at alle Roms Kirker skulde følge Minervaklosterets Eksempel. Pave Klemens XII skænkede ved Bulle af 11te Aug. 1736 en Aflad paa 100 Dage til enhver, der ved denne sidste Aftenklokkes Lyd beder et *De profundis* eller et *Fadervor*, *Hil dig Maria* og *Herre giv dem den evige Hvile* for de troende Sjæle i Skærsilden.

Jesu Hjerte Klokker.

Hvad er det dog for Klokker, der har saa dyb en Klang?
Det er Jesu Hjerte Klokker, der synger Morgensang.

1. Hør, hvor de runge,
manende, tunge,
Klokkernes Klang er dyb og mørk.
Aldrig har Verden
i rastløs færd
set denne Rædsel i Sjælenes Ørf.

2. Hør, hvor de tale,
byde, befale:
Standt dog engang den grufulde Krig.
Fred kom til Jord,
Fred med Guds Ord.
Ordet alene kan gøre dig rig.

3. Hør, hvor de synge,
fred de forkynde:
Fred over Jord og frelse hos Gud.
Jublende, ringende,
liffigt klingende
gaa deres Toner i Soldagen ud.

Se, det er disse Klokker — med deres Morgensang
de falder os til Kirke; det har saa dyb en Klang.

H. N. Birrhøj.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. St. Josefs Gilde (stiftet 1885) afholdt Mandag den 10. April sit aarlige Generalmøde, som forløb ualmindelig heldigt og var godt besøgt. Der var en livlig Diskussion om de indkomne Forslag, som resulterede i, at man for Fremtiden vil holde to aarlige Generalmøder. D'Hrr. Schloemer og Læsøe-Riise genvalgtes henholdsvis til Formand og Sekretær i Bestyrelsen, som tillige blev suppleret med d'Hrr. Chr. Dose og Hartmann. Faneudvalget aflagde Beretning, og der er stærk Udsigt til, at Foreningen i nær Fremtid faar den saa stærkt eftertragtede Fane. Herrer, som kunde ønske at blive Medlemmer af St. Josefs Gilde, kan faa alle Oplysninger hos et af ovennævnte Medlemmer.

— St. Annæ Sogn har udsendt sin Aarsberetning for 1915. I forrige Aarsberetning var det antydnet, at de udenlandske Missionsforeningers Bidrag muligvis helt vilde savnes i 1915. Det blev des værre ogsaa Tilfældet, og Underskuddet er atter bleven lidt større, dog ikke i højere Grad, end at det helt var bortfaldet, hvis de nævnte Bidrag — henved 1200 Kroner — ikke manglede. Selve Menighedens Ydeevne viser altsaa alligevel Fremgang. Kirkeskat m. m. har indbragt 620 Kr., Skolepenge 300 Kr., de forskellige Kollektur 610 Kr., kirkelige Funktioner 667 Kr., »Ferdinanda« i Münster 400 Kr. Den største af alle Udgifterne er Renteafbetalingen, som er ikke saa lidt over 4000 Kr. Til Præsternes og Lærernes Lønning er intet beregnet. Godt 80 Menighedsmedlemmer betaler Kirkeskat.

— St. Mariæ Sogn (Rosenkranskirken) har ogsaa i disse Dage udsendt sit Aarsregnskab for 1915. Indtægterne har udgjort 18000 Kr., men Udgifterne 2000 Kr. mere, hvilket Beløb Vikariatets Kasse har maattet dække. Skolerne i Sognet blev i 1915 besøgt af lidt over 500 Elever. 233 Bidragydere giver omtrent 2400 Kroner i Kirkeskat. Af særlig Interesse er »Forskellige Bemærkninger«, som indleder Regnskabet, hvorfor de her skal hidrættes. Det i Aaret 1914 stiftede Legat under Mærket G. J. & H. er af Legatstifterne blevet forøget med 300 Kr. og udgør nu 600 Kr. Ifølge afdøde Grosserer Emil Gades Testamente har ogsaa Rosenkranskirken i Februar 1915 til Minde om hans afdøde Hustru Fernanda Gade f. Stange modtaget en Gave paa 2000 Kr. kontant til Sognets Bedste. Efter Forstanderskabets Andragende om Statstilskud til Sognets Folkeskoler er det lykkedes for første Gang at opnaa et saadant, stort 1700 Kr. for Aaret 1915. Da Tilgangen af Skolebørn til Kirkeskolen for Piger i de senere Aar er tiltaget stærkt, saa man sig nødsaget til at udvide Skolelokalerne ved Inddragelse af et Par tilstø-

dende Værelser. Udgifterne hertil androg Kr. 151,33. Da Kirkeskolerne ikke har passende Lokaler til den Gymnastikundervisning, der for Tiden fordres, har man for Drengeskolens Vedkommende maattet ty til fremmed Gymnastiklokale. Udgiften hertil for Undervisning og Leje af Lokale beløb sig til 257 Kr. Pigernes Undervisning i Gymnastik afholdes i St. Josefs Søstrenes nye Gymnastikhus, hvor Lærerinden, Frk. Elisabeth Ronge, velvilligst giver Undervisning uden Honorar. Elektrisk Lys er nu blevet installeret overalt i Skolelokalerne og Præsternes Lejligheder. Installationen kostede 1172 Kr. 82 Øre. Som det vil være Sognets Medlemmer bekendt, cirkulerer for Tiden en Liste i Menigheden til Tegning af Bidrag til den haardt tiltrængte Restaurering af Rosenkranskirken. Restaureringen agtes foretaget i Løbet af Sommeren 1916. Uagtet der indtil Dato er tegnet ca 2000 Kr., for hvilke Forstanderskabet herved bringer Bidragyderne en hjertelig Tak, henledes dog Opmærksomheden paa, at der endnu mangler ca. 2000 Kr. for at kunne fuldføre hele den paatænkte Restaurering. Man tillader sig derfor høfligst at bede Menighedsmedlemmerne om fremdeles at vise deres Interesse for denne Sag, saaledes at det maa lykkes at sætte vor lille beskedne Sognekirke i en værdig og sømmelig Stand. Regnskab over Indtægt og Udgift ved Kirkens Restaurering vil senere fremkomme.

— Elisabethforeningens Basar i Søndags og Mandags havde samlet sjælden godt Besøg, og aldrig har Udsalget givet saa stort Udbytte som denne Gang til den saare nødvendige Forening. Dertil bidrog maaske ikke mindst den nydelige Musik, som det fortrinlige Strygeorkester *Stringendo* leverede tre Timer under Udsalget om Søndagen.

Rom. Krucifikset fra St. Marcellos Kirke, det, der paa Midfaste Søndag var Genstand for en saa gribende Hyldest i Peterskirken, har en Historie, der er vel værd at kende. Det er et meget gammelt Stykke Træskærerarbejde. Kristusskikkelsen er i overnaturlig Størrelse, og det fandtes allerede i den gamle St. Marcellos Basilika, hvor det sandsynligvis beklædte Hæderspladsen over Højalteret. Da Basilikaen nedbrændte i 1518, forblev Krucifikset uskadt, hvad der i høj Grad øgede Romernes Andagt til det. I 1523 rasede Pesten i Rom; man bar da Krucifikset i Procession gennem Byens Gader, og Gud beviste paa ny, at han til dette Frelserens Billede havde knyttet en særlig Naade — Pesten ophørte. Begivenheden gav Stødet til Oprettelsen af »Ærkebroderskabet til Ære for det hellige Krucifiks«, et af Roms mest ansete Broderskaber, der har

det Hverv at bære Krucifikset i Jubelaarenes store Processioner. Ved en saadan, der fandt Sted for henved et halvt Aarhundrede siden, ledsagedes Krucifikset af ikke mindre end 15.000 Mænd, en ikke ringe Del af Byens Indbyggere, hvis Antal den Gang beløb sig til ca. 70.000. — Til vort Referat om de nylig stedfundne Bodsøvelser kan vi tilføje den Meddelelse, at den Hellige Fader selv i Spidsen for sin Hofstat og Husstand steg ned i Peterskirken Fredag Aften og forrettede sin Bodsandagt foran den Korsfæstedes Billede.

— Den russiske Gesandt ved Vatikanet, de Nelidoff, er bleven udnævnt til Gesandt hos Belgiernes Konge. Til Efterfølger ved Vatikanet har han faaet Kammerherre Arcady-Bronewski, hvis Udnævnelse den Hellige Fader har anerkendt.

— Under sit Ophold i Rom er den britiske Førsteminister Asquith, sammen med sin Regerings Gesandt ved Vatikanet, Sir Henry Howard, bleven modtaget i Audiens hos Benedikt XV. Den Hellige Fader modtog Mr. Asquith i det vatikanske Bibliothek, hvor han mødte ham ved Indgangen. Paven bød Mr. Asquith sætte sig ved hans Side, hvorpaa de samtalede en halv Times Tid med hinanden. Samtalens Indhold er kun kendt af de to, som deltog i den. Efter at have forladt Paven besøgte Mr. Asquith Kardinal-Statssekretær Gasparri i dennes private Bolig, hvorefter Kardinalen gengældte Opmærksomheden ved at aflægge et Besøg i det britiske Gesandtskab ved Vatikanet. Ifølge den pontifikale Protokol kan en Statsmand, som er Protestant, modtages i Audiens af Paven, selv om han er Gæst hos den italienske Regering, en Mulighed, som selvfølgelig er udelukket, hvor det drejer sig om en katolsk Statsmand eller Fyrste. Man kan ikke andet end undre sig over, saa hurtigt mange Forhold kan forandre sig; det er saaledes ikke mere end 15 Aar siden, at Edvard VII ved sin Tronbestigelse maatte erklære Messen for »Afgudsdyrkelse«.

— Det har vundet udelt Bifald i Vatikanet, at den britiske Regering paa Ansøgning af Ærkebiskop, Kardinal Bourne har fritaget det katolske Præsteskab for tvungen Militærtjeneste.

Brevkasse.

Hr. Redaktør Niels Hansen.

I Ugebladet Nr. 6, 1915, pag. 110, lover De os snart at bringe en lille Oversigt over vore bedste katolske Bøger, men saa vidt jeg har kunnet se, er en saadan Anvisning til at danne et Husbibliothek aldrig kommet udover Anmeldelsen. Det vilde sikkert glæde mange Konvertiter foruden undertegnede, om en saadan Anvisning kunde komme, helst om der ogsaa maatte blive taget

et Udvalg med af ældre og nyere udenlandske, endnu ikke oversatte Ting. O. R.

Hr. O. R. — Deres Anke er velbegrundet. Naar den lovede Fortegnelse ikke er kommen, er det ikke, fordi jeg har glemt mit Løfte. Nej, Grunden er den, at Sagen er faldet mig saa vanskeligt, at jeg har opgivet den. Jeg haabede, at Læserne havde glemt Sagen. Jeg vidste nemlig, hver Gang jeg overvejede Planen om en saadan Fortegnelse, hvad jeg skulde tage med, men derimod ikke, hvad jeg turde udelade. Vil nogen af Bladets Læsere her træde hjælpende til? — Efter Paasken agter »Katholsk Bogsalg« at udsende en Bogfortegnelse, den kan maaske til Dels erstatte det, jeg lovede, men desværre ikke endnu har kunnet opfylde. N. H.

Jesu Hjertes Kirke. Fra Hvide Søndag indtil første Søndag i Oktober: stille Messe Kl. 6, 7, 7¹/₂, 8¹/₂; Højmesse: Kl. 10 hver Søn- og Festdag. Altenandagt Kl. 7¹/₂.

Gudstjenesten i Paaskedagene.

St. Ansgars Kirke. Paaskesøndag Kl. 6 Morgen: Korsets højtidelige Optagelse, Procession, Levitmesse og Prædiken. Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Pontifikalmesse og Prædiken. Kl. 6 Aften Festandagt. — 2. Paaskedag Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Højmesse.

St. Josefs Kirke. Paaskesøndag Kl. 6¹/₂ stille Messe. Kl. 9 Korsets Optagelse og Højmesse. Kl. 3 Festandagt. — 2den Paaskedag Kl. 9 Højmesse. Kl. 3 Festandagt.

Jesu Hjertes Kirke. Paaskesøndag stille Messe Kl. 7 og 8¹/₂. Levitmesse med Prædiken Kl. 10. Kl. 6 Prædiken og Festandagt. — 2den Paaskedag Kl. 10 Højmesse m. Prædiken. Kl. 6 Festandagt.

St. Knuds Kapel. Paaskesøndag Kl. 8 stille Messe. Kl. 3 Festandagt. — 2den Paaskedag som almindelige Søndage.

Immaculatakirken. Paaskesøndag Kl. 6¹/₂ Morgen Korsets højtidelige Optagelse, derefter Procession og stille Messe. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 2¹/₂ Vesperandagt. — 2den Paaskedag Kl. 9 Højmesse, derefter Iklædning og Profes.

Rosenkranskirken. Paaskesøndag Kl. 6 Korsets Optagelse med Prædiken og Højmesse. Anden Højmesse med Prædiken Kl. 10. Kl. 5 Eftermiddag Festandagt. — 2den Paaskedag Kl. 10 Højmesse. Kl. 5 Festandagt.

Assumptionskapellet. Paaskesøndag Kl. 8¹/₄ Messe (den h. Kommunion uddeles ogsaa Kl. 7¹/₄). — 2den Paaskedag ligesaa.

St. Annæ Kirke. Paaskesøndag Kl. 7 stille Messe Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken. — 2den Paaskedag Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 6 Festandagt.

St. Andreas Kirke (Ordrup). Paaskesøndag Kl. 6¹/₂, 7, 7³/₄ og 8¹/₂ stille Messe. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 5 Festandagt — 2den Paaskedag. Kl. 6¹/₂, 7, 7³/₄ og 8¹/₂ stille Messe. Kl. 10 Højmesse. Kl. 5 Festandagt.

Gevinster ved Elisabethforeningens Basar den 16. og 17. April. Ved Lodtrækningen vandtes: Den gode Hyrde paa Nr. 99, Gulvtæppet paa Nr. 197, Tasken paa Nr. 112, Sølvkurven paa Nr. 90, Lommelørklædet paa Nr. 83, Vuggen paa Nr. 10 og Dukken paa Nr. 95.

Hjertelig Tak for den gennem Katholsk Bogsalg modtagne Gave (25 Kr.) til Elisabethforeningen. J. Braun.

Unio. Fredag den 21. April (Langfredag) intet Møde. **Fredag den 28. April** almindelig Møde i Frederiksberg Allé 11.

Kirkelig Kalender.

23. April. Paaskesøndag.	30. April. Hvide Søndag.
24. — M. 2. Paaskedag.	1. Maj. M. Philippus og Jacobus, Apostle.
25. — Ti. 3. Paaskedag.	2. — Ti. Marcus, Evangelist.
26. — O. Oktavdag	3. — O. Korssets Genfindelse.
27. — To. Oktavdag.	4. — To. Monica, Enke.
28. — F. Oktavdag.	5. — F. Pius V, Pave.
29. — L. Oktavdag.	6. — L. Johannes Evangelistens Martyrium.

Husk Faste-Almissen inden Anden Paaskedag.

Engelsk, Fransk. Undervisning tilbydes. *J. Køhn*, Bartholinsgade 9 1.

Ungdomsvennen. Kvartalsskrift.

Abonnement i **Indlandet** tegnes enten paa de lokale Poststationer og koster da 70 Øre aarlig, der indbetales ved Tegningen, eller hos Ekspeditionen, Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, Kbhvn. N. (Tlf. C. 4110), henholdsvis Katholsk Bogsalg, Stenosgade 3 (Tlf. V. 3930), og koster i saa Tilfælde kun 50 Øre aarligt, der erlægges samtidig med Abonnementets Tegning. *Nøjagtig Adresse* med Angivelse af *Etage* maa opgives.

Abonnement i **Sverige og Norge** tegnes kun paa de lokale Posthuse og koster 70 Øre aarlig, der erlægges ved Tegningen.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund fejrer sin 8. **Stiftelsesfest** paa Søndag d. 30. ds. Kl. 8 i Stenosgade 4 B. Forskellig Underholdning, Tombola, Chokolade. NB. Medlemskort skal forevises. Bring »Syng« med.

Absalonsbøsserne tømmes i denne Maaned.

Nordisk Ugeblads **Annonceafdelings** Adresse er fra 27. April **Studiestræde 27—29.**

Gavekort. I **Katholsk Bogsalg** faas Gavekort til alle Priser. Kortet er gyldigt i 12 Maaneder. Stenosgade 3, København. B.

NB. Ligesom i Fjor vil der **Paaskesøndag** under Messerne i St. Ansgars Kirke, Rosenkranskirken, St. Annæ Kirke, og St. Andreas Kirke i Stedet for den sædvanlige Kollekt blive foranstaltet en offentlig Indsamling til Bestridelse af Kirkens Udgifter til Lys.

Min første Bønnebog. — I Løbet af denne Uge vil der udkomme en ny lille Bønnebog, især beregnet for Førstkommikanter. Anmeldelse kommer i næste Nummer.

»**Jesu-Hjerte-Andagten**«, af Ign. Schmid, er udsolgt. 4. Oplag forberedes. — **Budbringerens** I. Hæfte er udsolgt.

Katholsk Bogsalg Stenosgade 3, Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

† Min kære Hustru **Maria** døde stille og rolig paa Mindedagen for Marias Smerter, Fredag d. 15. April, vel forberedt ved Modtagelsen af de hh. Sakramenter.

Den kære afdøde anbefales til Trosfællers Forbøn.
Charlottenlund, d. 15. April 1916.

P. Jeppesen,
Inspektør.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4-6.

Pr. 18.

Søndag den 30. April.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Don Bosco, hans Liv og Orden. — Gamle Erindringer fra Island. — Kvinden. — Nye Bøger. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Fredericia. Sverige. England. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

305.

Første Kommunion.

Sitivit in te anima mea — efter dig har min Sjæl tørstet.

I dig, Herre, lever alle Ting, og du giver dem deres Føde. *Oculi omnium in te sperant* — alles Øjne haaber paa dig. Markens Dyr giver du Æde og Drikke. De lever videre fra Dag til Dag, fordi du Dag for Dag giver dem, hvad de skal leve af. Og giver du ikke, saa føler de straks deres Elende. Naturen vidner om denne store Sandhed, for de hjemsøges straks af stor Dødsangst og skriger op og vanker vidt omkring for at søge, hvad de har nødtigt.

Men vi, dine Børn, føder du med en anden Slags Næring. Du, min Gud, som har skabt os, ved, at intet uden du selv kan mætte os, og derfor har du maget det saa, at du selv er bleven Mad og Drikke for os. O tilbedelsesværdigste Hemmelighed! O uhyre Barmhertighed! Du herligste og skønneste og stærke og milde, du vidste fuldt vel, at intet andet end du selv vilde kunne opretholde vor udødelige Natur og vore skrøbelige Hjerter; saa paatog du dig da menneskeligt Kød og Blod, for at disse Dele, der tillige var Guds Kød og Blod, maatte blive vort Liv.

O hvilken forfærdende Tanke! Med andre handler du paa anden Vis, men for mig er Guds Kød og Blod mit eneste Liv. Uden det gaar jeg til Grunde; men vil jeg da ikke gaa til Grunde med det og ved det? Hvorledes kan jeg hæve mig selv op til en saadan Handling som den at modtage Gud som min Føde? O Gud, jeg staar i et snevert Pas — skal jeg gaa frem, eller skal jeg gaa tilbage? Jeg vil gaa frem: jeg vil gaa dig i Møde. Jeg vil aabne min Mund og modtage din Gave. Jeg gør det med stor Forfærdelse og Frygt, men hvad andet kan jeg gøre? Til hvem skulde jeg gaa, om jeg ikke skulde gaa til dig? Hvo kan frelse mig uden du? Hvo kan rense mig uden du? Hvo kan skænke mig Kraft til at overvinde mig selv uden du? Hvo kan oprejse mit Legeme af Graven uden du? Derfor kommer jeg til dig i alle disse mine Fornødenheder — i Frygt, men ogsaa i Tro.

Min Gud, du er mit Liv; forlader jeg dig, kan jeg ikke andet end tørste. Fortabte Aander i Helvede tørster, fordi de ikke ejer Gud. De tørster, hvor gerne de end ifølge deres oprindelige Naturs Behov vilde have det anderledes.

Men, min Gud, jeg ønsker at tørste efter dig med en bedre Tørst. Jeg ønsker at være iklædt den nye Natur, der ud af sin Kærlighed til dig længes saa inderligt efter dig, at den overvinder min Frygt for at komme til dig. Jeg kommer til dig, Herre, ikke blot fordi jeg føler, jeg har dig behov, men fordi din Naade drager mig til at søge dig for din egen Skyld, fordi du er saa herlig og saa skøn. Jeg kommer i stor Frygt, men i større Kærlighed.

Og eftersom Aarene gaar, og Hjertet lukker sig til, og alle Ting bliver til Byrde, lad mig aldrig miste denne ungdommelige, ivrige, spændstige Kærlighed til dig. Lad din Naade erstatte Naturens Svækkelse. Gør mere for mig, jo mindre jeg kan gøre selv. Jo mere jeg afslaa at aabne dig mit Hjerte, desto fyldigere og stærkere gøre du dine overnaturlige Besøg, desto mere tvingende og kraftig din Nærværelse i mig.

Kardinal Newman.

Don Bosco, hans Liv og Orden.

16. Aug. 1815—31 Jan. 1888.

Af Jos. Koch, S. J.

(Fortsat.)

III.

Hans »Methode«.

Don Bosco kalder selv sit System *Præventiv-Systemet*, den *forebyggende* Methode, i Modsætning til *Repressiv-Systemet* eller *Straffemethoden*. Det var den sørgelige Erfaring i Fængslerne, som havde indgivet ham denne Methode. Der havde han set, at Straffen ikke forbedrede Menneskene, men kun forbitrede dem. Straf er noget, som kommer for sent, sagde han; man maa forhindre det onde, førend det sker.

At forebygge, at det onde faar Overmagt i det unge Sind, »ikke straffe, men forhindre Fejlen,« det var altsaa det Princip, hvorefter hele hans Opdragelse var indrettet. Efter ca 40 Aars Erfaring angiver han som *Grunde*, hvorfor han valgte dette System, bl. a. følgende: 1. Bliver den unge advaret i Forvejen, saa bevarer man ham baade for at blive nedtrykt ved Fejltrinet og for at blive krænket ved en Irettesættelse eller en Straf, som man maatte give ham eller true ham med. 2. Hvor tit sker det ikke, at et Barn begaar en Fejl og paadrager sig en Straf uden at have *tænkt paa det*, som det siger. Havde en venlig Røst advaret det, vilde det ganske sikkert have undgaaet Fejlen. 3. Den straffende Methode kan vel forhindre Uorden, men den formaar ikke let at forbedre den skyldige. Den forebyggende Methode derimod gør den unge til Opdragerens Ven, han ser i ham en Velgører, som advarer ham, gør ham til et bedre Menneske og bevarer ham for Ubehageligheder, Straf og Vanære. 4. Dette System gør den unge saa hengiven, at Opdrageren altid kan tale fortrolig med ham ... ogsaa senere, naar han allerede beklæder et Embede eller har en agtet Stilling i det borgerlige Liv.

Det ejendommelige ved denne Methode er altsaa, at den stoler paa det gode, der findes paa Bunden af hver Menneskesjæl, ogsaa hos de mest forsømte og forkomne. Det kommer kun an paa at vække Viljen til det gode, og dette gjorde Don Boscos og hans Medarbejderes opofrende

Kærlighed. Den vandt ham alles Hjerter. For de fleste af disse Børn var det jo første Gang i deres Liv, at de mødte et Menneske, der elskede dem og var god imod dem. Derfor hang de ogsaa ved ham og gjorde alt for at glæde ham. Det var denne Kærlighed, som smeltede den haarde Isskorpe, der havde lagt sig om de unge Hjerter; det var den, som vakte de gode Spirer, som alt for længe havde slumret i deres Sjæl, som fik dem til at vokse og udfolde sig.

Men var den *gode Vilje* først vakt, saa kom det an paa at befæste den. »*Viljen*,« siger Don Bosco, »er Menneskets *Hovedevne*, Kilden til al sand og ren Kærlighed, som ikke maa forveksles med Følsomhed. Den rette Opdragelse maa derfor gaa ud paa at danne Viljen, idet den lærer den unge at beherske sig selv, ikke at give efter for det første Indtryk, men at lade sig lede af Fornuften. Er Viljen kraftig, saa hersker der Orden og Fred i Sjælen. Saa kan Mennesket med hele sin Energi kaste sig over et Arbejde og føre det til Ende.«

Men denne Selvbeherskelse maa læres frivilligt, ikke paa Grund af Tvang eller af Frygt for Straf, men af egen Drift. Deres Stræben efter Selvbeherskelse skal heller ikke gøre de unge sørgmodige, tavse og alvorlige før Tiden. De skal have Lov til at tumle sig, saa meget de vil. Don Bosco siger: »Det er nødvendigt, at de unge i al Frihed kan springe, løbe og skraale efter Hjertets Ønske.« Derfor findes der ogsaa overalt ved Salesianernes Instituter store Legepladser, og der spilles Komedier, der drives Musik, Gymnastik o. s. v.

Overhovedet var Don Boscos Princip ikke at kue, men at opelske. Derfor søgte han ogsaa at sætte enhver til den Beskæftigelse, det Haandværk, det Studium, han mest havde Lyst til; for saa var han overbevist om, at Viljen netop ved det Arbejde, den unge holdt af, stadig vilde styrkes mere.

Men for en Mand som Don Bosco var alle disse naturlige Midler kun en Forberedelse af Jordbunden; Hovedvægten lade han paa Religionens *overnaturlige* Hjælp. Han skriver: »Skriftemaalet, den h. Kommunion, den daglige Messe er Grundpillerne for et Institut, naar man vil und-

gaa haarde Ord og Straffe. . . Som for Pesten skal man vogte sig for de Mennesker, der paastaar, at Børnene først i modnere Alder burde føres til Herrens Bord; for man kan være sikker paa, at til den Tid vil den onde Fjende forlængst have taget det unge Hjerte i Besiddelse og ødelagt meget deri.« Don Boscos Biograf beretter da ogsaa, at »næsten alle Børn i hans Huse gik til Alters hver Søndag, et stort Antal 2—3 Gange om Ugen, og nogle endog hver Dag«.

Det var den Aand, i hvilken Don Bosco opdrog sine Drengene. Lad os nu se, hvorledes han selv anvendte disse Principper i det daglige Liv i Oratorierne; det kan tjene som en Slags Illustration til de mere theoretiske Drøftelser om hans Methode. Paa den Tid, da Oratoriet endnu ikke havde sine egne Værksteder, gik Drengene efter Morgenbønnen og den h. Messe til deres Mestre eller Arbejdsgivere og hver fik 25 Centisimi med for selv at købe sig Frokosten. Til Middagen kom de alle hjem til Oratoriet for at indtage deres Middagsmad. Hver hentede sig en Lertallerken og en Træske og gik med dem til Gryden i Køkkenet, hvor Mor Margrethe uddelte den kogede Suppe eller som oftest den lombardiske Nationalret Polenta. En Spisesal havde de ikke; dertil tjente hele Legepladsen, og her satte de sig med deres dampende Tallerkener, den ene paa en Bjælke, den anden paa en Sten, igen andre paa Trappen eller ogsaa paa Jorden og spiste deres tarvelige Maaltid. Kl. 1 $\frac{1}{2}$ gik de atter til deres Arbejde for om Aftenen at vende tilbage til Aftensmaden og Undervisningen. Ved alt dette var Don Bosco stadig midt iblandt dem; han spiste sammen med dem og det den samme Mad, som de fik. Og naar hans Moder var utilpas eller ikke kunde overkomme Arbejdet alene, saa tog han hendes hvide Forklæde paa og lavede selv Maden. Tit hjalp han hende ogsaa med at sy og lappe Drengenes Klæder, og det blev han ved med, ogsaa efter at han var bleven en bekendt Personlighed i Turin, berømt baade som Prædikant, Lærer og Forfatter.

Don Bosco tabte heller ikke sine Drengene af Syne, naar de var ude paa deres Pladser. Han besøgte dem tit og talte med deres Mestre, og naar han syntes, at Omgivelserne ikke var heldige for en Dreng, tog han ham bort og skaf-

fede ham en anden Plads. Om Aftenen talte han privat med hver af dem for at modarbejde de daarlige Indtryk, som de muligvis havde faaet i Dagens Løb; tit holdt han ogsaa en kort Tale til dem efter Aftenbønnen, men aldrig talte han saa længere end 3 Minutter.

Senere indretter han som sagt egne Værksteder, saa at al daarlig Indflydelse udefra er udelukket. Her bliver Drengene, til de har udlært, og faar de ikke straks en Plads, saa kan de blive i Oratorierne, hvor de arbejder som Svende og kan spare indtil 2000 Lire sammen som Tærepenge for deres Vandreaar eller som Kapital til at begynde en egen Virksomhed.

Paa denne Maade var han sikker paa, at de unge stadig var under hans Indflydelse, og at de *religiøse* Naademidler uhindret kunde komme til at virke i deres Sjæle. For det er jo den første Betingelse for Arbejdet hos disse ubefæstede Sjæle. Frugterne var da ogsaa ganske overordentlige. Det er en Kendsgerning, at ikke en eneste af de 300,000 unge Mænd, som indtil Don Boscøs Død var bleven opdraget i hans Huse, er kommen i Konflikt med Lovene — ikke en eneste, og dog bestod største Delen af unge Mænd, som havde været i Fare for at slaa ind paa Forbryderbanen.

Den berømte italienske Fysiolog Lombroso kalder derfor de salesianske Anstalter »en vældig og genial indrettet Magt til at forebygge Forbrydelser, den eneste, som nogen Sinde er kommen i Stand i Italien«.

Om Eleverne i Moderhuset i Turin siger en Forfatter: »Blandt de 900, som bor i denne Anstalt, findes maaske 100, der lever saa kysk som den h. Aloysius, og 400—500 kunde blive fuldkomne Ordensmænd.« Men bedst viser Don Boscøs egne Ord, hvad han opnaaede med sin Methode: »I omtrent 40 Aar har jeg arbejdet for Ungdommens Opdragelse, og jeg husker ikke, at jeg i al den Tid har været nødt til at *straffe*. Ja, med Guds Hjælp opnaaede jeg ikke blot det, som var *streng Pligt*, men ogsaa det, som jeg kun betegnede som *et Ønske*, og det selv hos saadanne Børn, hos hvilke alt Haab om Bedring syntes udelukket.«

Den eneste Straf, som Don Bosco anvendte, var *Bort-*

visning fra Oratoriet; den kunde jo ikke undgaas, da Mennesket nu engang er frit; og selv den bedste Opdragelsesmethode maa strande paa *ond* og forstokket Vilje. Det var den Straf, som Børnene frygtede mest; det var for dem, som om de skulde jages ud af Faderhuset.

Den Methode, som Don Bosco anvendte, forudsætter en stor personlig Magt over Hjerterne. I hvor høj Grad han ejede den, viser følgende Tildragelse. I 1855 havde han holdt en Række religiøse Foredrag for 300 unge Straffefanger i Centralfængslet i Turin. De unge Mennesker havde vist stor Iver, og Don Bosco vilde forskafe dem en Glæde. De skulde have en Fridag. Han bad altsaa Fængslets Direktør om Lov til at foretage en Skovtur med dem — med de 300 Straffefanger. Direktøren var maalløs over en saadan Anmodning og svarede tilsidst: »Saadan noget kan kun Ministeren selv give Lov til; men det vil han aldrig gøre.« Don Bosco gik altsaa til ham. »Umuligt!« var ogsaa her det første Svar. Bosco indvendte, at de unge Mænd nu var i den bedste Forfatning, og at de ikke vilde gøre den Tillid til Skamme, som man viste dem. Af Hensyn til Don Boscos store Anseelse gav Ministeren efter; men en Afdeling af 50 Gendarmere til Hest skulde for en Sikkerheds Skyld følge dem i nogen Afstand. Det var selvfølgelig aldeles imod Don Boscos Aand, og til sidst satte han igennem, at han alene med de 300 unge Straffefanger paa eget Ansvar maatte foretage Skovturen. Vi kan tænke os, med hvilken Glæde de en herlig Majmorgen drog ud af Fængslets Port, ud i det fri. Et Mulæsel førtes med til at bære Provianten. Men da de saa, at Don Bosco blev meget træt, belæssede de sig selv med Pakkerne og nødte Don Bosco til at sætte sig paa Dyret, som to af dem førte ved Tøjlerne. Dagen gik under det bedste Humør, og da de om Aftenen vendte tilbage til Fængslet, manglede ikke en eneste. Alle 300 havde holdt det Ord, som de havde givet Don Bosco.

(Fortsættes.)

Gamle Erindringer fra Island.

Af Fru Anna Thorlacius.

I. De katholske Præster.

For nogen Tid siden læste jeg i Ugebladet, at der næsten aldrig kom noget nyt fra Island. Lidt efter modtog jeg det ansete islandske Tidsskrift *Eimreidin*, hvor der stod en lille Artikel, som jeg mente muligvis kunde interessere netop Ugebladets Læsere.

Forfatterinden til Artiklen er en islandsk Dame, Fru Anna Thorlacius, 76 Aar gammel (født 15. Sept. 1839). Hun er Søsterdatter til de kendte Læger Jon og Odd Hjaltalin. I de senere Aar har hun skrevet en Del Ungdomserindringer, som alle syntes overordentlig godt om. Hun skriver, som Damer saa ofte forstaar at gøre det, saa ligefremt, malende, konkret, barnligt og livligt, at man altid fængsles af hendes gamle Minder. Og dog er det næsten altid kun Smaating fra det daglige Liv, hun kommer med.

Den foreliggende Artikel handler om de franske katholske Præster, Hr. Bernhard (senere Apostolisk Præfekt i Norge) fra Cambrai og Hr. Baudoin*) fra Reims samt om de Indtryk, de gjorde paa Protestanterne, da de kom til det helt igennem protestantiske Land. Det var henimod Midten af det forrige Aarhundrede. De kom til Grundarfjord 1856, netop det Sted, hvor Fru Anna Thorlacius dengang, 17—18 Aar gammel, boede hos sine Forældre. De indrettede straks et Kapel, og nu fortæller Fruen om sine Indtryk af disse Mænd og deres Færd og Levemaade.

Det var gennem Pastor Baudoin, at jeg senere (1870) forlod Island, rejste til København og et Aar derefter til Frankrig.

J. S.

Det var et Efteraar, at der kom Fremmedbesøg paa Grundarfjord. Der blev fortalt, at 3 Mænd kom ridende forbi vort Hus, og at 2 af dem saa ud til at være fornemme Folk. Dette var noget usædvanligt, at der saaledes blev redet forbi uden at standse.***) — Man gav sig derfor straks til at forske efter, hvem de 3 Mænd kunde være, og saa fik man da at vide, at det var de franske Præster, som man allerede i nogen Tid havde ventet. De var just i Færd med at staa af ved det franske Hus, hvor de skulde

*) Islænderne kaldte ham altid Baldvin. Baudoin hedder Baldvin paa Oldnordisk.

**) Paa Island rider en rejsende ikke gerne forbi en Gaard uden at staa af og hilse paa Folkene.

bo, hvilket ikke var mere end ca hundrede Favne borte fra os. Dette franske Hus havde Dr. med. Bourio, en Franskmand, ladet opføre i Løbet af Sommeren.

De franske Præster var Pastor Bernhard og Pastor Baldvin (= Baudoin), som senere boede længe paa Landakot i Reykjavik.

Jeg kan endnu godt huske, hvilken Frygt mange Folk havde for disse Mænd; thi alle Vegne lød det: »*De er katolske!*«

Min Fader delte ikke denne Frygt. Forresten kom disse ærværdige Mænd Dagen efter til vort Hus for at hilse paa os. Ved den Lejlighed bad Pastor Bernhard mig, som dengang var 17—18 Aar gammel, om at sætte en stor Mængde kunstige Blomster og Kniplinger i Stand, som paa Vejen var bleven knudrede, hvad der ikke var til at undres over, da Præsterne var kommen ridende den hele Vej lige fra Seydisfjord. De kom med to Kister: i den ene var Kniplinger, i den anden forskellige Slags Blomster, som skulde bruges til at pynte Kirken og Alteret med.

Jeg tog straks fat paa Arbejdet, hvad Pastor Bernhard var meget glad for. Han kom derefter gentagne Gange for at se, hvordan det gik. Min Moder sagde til ham: »Hvordan synes De om dette her og om det der? Tror De, hun vil kunne magle det?« Da sagde han: »Jo, jo, jo, jo, bliver godt, er fingernem.« Da sagde min Fader: »Hvad er det for en Kirke, som De vil pynte med al denne Stads?« Da siger Pastor Bernhard: »Vi tænker paa at indrette et Kapel, thi vi har megen Plads i vort Hus. Taget er højt, og det vil nok blive muligt at indrette et Kapel oppe paa Loftet. Vi har set paa det hele og har fundet, at det godt kan lade sig gøre.« Da sagde min Fader: »Men der er jo ingen Vinduer oppe paa Loftet hos jer. Et Kapel uden Vinduer ser man ingen Steder paa Island.« — »Da kan vi tænde Lys, og Lys har vi nok af. De skal selv se. De vil ikke komme til at finde en eneste mørk Krog deroppe. Ja, vi skal se, om det ikke vil lykkes os at gøre vort Kapel ligesaa hyggeligt som jeres lutherske Kirker her paa Island, af hvilke enkelte snarere ligner et Skur eller en Hestestald end en Kirke. Det har jeg set, og jeg fandt det forfærdeligt.«

Da sagde min Fader: »Vi behøver ikke denne ydre Forfængelighed, thi vi har Skønheden og Pynten i Hjertet og ser paa alting med Sjælens indre Øjne.« Da sagde Pastor Bernhard: »Saa, er I da altid saa begejstrede for Troen alene, at I aldrig behøver nogen ydre Hjælpemidler for at løfte jer op, nærmere til Gud?« Da sagde min Fader: »Ja, det har vi nu engang været nødt til; vi har maattet anstrenge os for at bevare vor Herre inde i vort Hjerte og klare os uden at have pyntede Kirker for Øjnene.« Da sagde Pastor Bernhard: »Jeg mærker nok, at De er en troende Mand, og det vilde være godt, dersom alle tænkte som De.« Da sagde min Fader: »Men for hvem vil De egentlig messe, for hvilken Menighed?« Da sagde Pastor Bernhard: »For dem, som vil høre Guds Ord.« — »Det vil alle her høre, naar det blot ikke bliver tilsat med katholske Læresætninger; eller er det jeres Mening at ville gøre os til Katholikker?« — »Ne, ne, nej, det vil sige, kun for saa vidt I selv vil det. . . . Jeg skal lade jer vide, naar vi begynder at holde Gudstjeneste. Alle velkomne.«

En Søndag Morgen kom Pastor Baldvin og meddelte os, at nu skulde der være Gudstjeneste den Dag. Vi sendte straks Bud til Købmand Thorbjørn og meddelte ham Nyheden, og saa drog vi afsted, 12—14 Mand i alt.

Medens vi var paa Vej til Kapellet, mødte vi en Rytter. Han spurgte os, hvor vi agtede os hen. Vi svarede, at vi var paa Vej til Kirke. — »Hvorhen da? Dog vel ikke til de forbandede katholske Præster?« siger han.

»Staa nu af og kom derhen sammen med os,« sagde min Fader.

Da svarer han: »Er det jeres Agt at bringe mig i Fordærvelse sammen jer?«

I min Ungdom havde man en saadan Foragt for den katholske Religion, at man gerne sagde, naar man blev meget vred: »Det forbandede katholske er faret ind i Kroppen paa ham.«

Manden gav Hesten af Pisken og røg afsted, idet han tilraabte os, at han nok skulde melde os hos vor Sognepræst paa Setberg.

Nu gik vi ind i det franske Hus og traf begge Præ-

sterne, som stod i Forstuen og ventede paa os. De var iførte Messeklæderne og viste os med det samme Vej til Trappen. Hvor forundrede blev vi ikke, da vi kom op og saa et Lyshav og hele Rummel prydet med Blomster, alt indrettet paa den kunstfærdigste Maade. Og det maatte vi sande, at vi ingen Steder kunde opdage en mørk Krog. Loftet havde de malet himmelblaat og sat gyldne Stjerner derpaa. Det hele gjorde et overvældende Indtryk. Altertavlen forestillede Jomfru Maria med Barnet i Favnen, ikke malet, men udhugget, og saa mesterligt var det udført, at hun saa ud, som om hun var levende. Foran Alteret var der et Brysselstæppe, der naaede til Kommunionbænken.

Paa Alteret stod der altid en Kalk, hver Gang de messede, thi de gik altid selv til Alters. Foruden alt dette kom endnu Røgelsesduften til.

Mon det vel vilde være af Vejen at pryde vore Kirker noget bedre, end det i Almindelighed gøres? Særlig synes det mig, at Blomsterne udøvede en opløftende Virkning paa mig. De tilskyndede mig til at tænke dybere over Meningen med vor Kirkegang. Disse Blomster var ganske vist lavede af Menneskehænder, men ikke desto mindre vakte de Beundring hos alle. Og der var ingen, som tænkte paa at se sig omkring og kaste sine Blikke til alle Sider for at se, hvordan han eller hun »tog sig ud« for bagefter at le eller more sig derover, saaledes som det saa ofte sker i vore Kirker nu til Dags. Jeg for min Del tror, at saadan en ydre Pragt, saaledes som man plejer at finde den i den katholske Kirke, ogsaa hos os vilde tjene til at minde Folk om, hvor de skulde have deres Tanker, ligesom god Sang og gode Prædikener plejer at lede Tankerne højere opad.

Prædikenerne blev stadig holdt af Pastor Baldvin. De handlede for det meste om, hvorledes man skulde forbedre sit Liv. Man maatte arbejde paa sin Helliggørelse for at kunne blive frelst, sagde han, og man skulde nøje give Agt paa Jesu Ord og Jesu Bud.

Men saa indtraf Kyndelmisse eller Mariæ Renselsesfest, og da kom han pludselig med noget ganske nyt. Jeg husker endnu, at min Fader sad helt urolig paa sin Plads,

thi den Prædiken var ræktholsk. Af denne Prædiken kan jeg endnu kun huske eet, og det var, at alle de, sagde han, der troede paa og levede efter den lutherske Religion, vilde gaa lige lukt nedefter. . . .

Efter Messen indbød Præsterne os altid ind i Pastor Baldvins Stue for at drikke Kaffe med varm og ny afskummet Fløde, og stundom var der Tvebakker dertil. Men denne Gang sagde min Fader, at han med det samme vilde gaa hjem. Pastor Bernhard trængte da paa, og Enden blev, at vi allesammen gik ind. Jeg husker, at min Fader var usædvanlig tavs efter denne Kyndelmisseprædiken. Men da sagde Pastor Bernhard: »De har vist ikke syntes godt om, hvad Pastor Baldvin prædikede om i Dag?« — »Aa nej!« svarede min Fader, »jeg har slet ikke syntes godt om det. Og hvis De agter at blive ved paa denne Maade, saa kommer jeg aldrig mere i Deres Kirke og heller ingen af mine Folk.« Da sagde Pastor Baldvin, han, som havde holdt Prædikenen: »Jeg gjorde det kun denne Gang for at se, hvilket Indtryk det vilde gøre paa Tilhørerne. Men det gør jeg aldrig mere her.« — Derpaa gik vi hjem.

Følgende Søndag var det daarligt Vejr. Vi havde besluttet at gaa i Kirke paa Setberg. Men det var umuligt paa Grund af Vejret. Da kom Pastor Bernhard og bad min Fader komme til sig i Nordstuen. Min Fader gjorde det, og saa sad de der sammen en god Timestid. Saa gik Pastor Bernhard. Da sagde min Fader: »Nu gaar vi over i den katholske Kirke i Dag.« Min Moder var uvillig dertil og sagde, at hun endnu ikke havde glemt den sidste Prædiken. Enden blev dog, at vi gik derhen.

Ingen vidste, hvad de havde talt sammen om i Nordstuen, min Fader og den katholske Præst, men aldrig holdt de senere den Slags Prædikener igen. De holdt tværtimod gode Prædikener efter det, og de lagde altid mest Vægt paa, at man skulde efterfølge Kristus og leve efter hans Lære og Bud.

Men hvor disse Mænd var nøjsomme! Det undrede vi os ofte over. De var dog sikkert vante til et behageligere Liv og en bedre Forplejning end den, de maatte tage til Takke med der henne den Vinter. (Sluttes.)

Kvinden.

(Fortsat.)

III. Julie Lavergne.

(Fortsættelse.)

Iblandt Julie Laverignes efterladte Papirer fandtes der et ufuldendt Manuskript, betitlet »Husholdningsopskrifter«. Man kunde maaske vente at finde et Slags Kogebog, men nedenstaaende Brudstykker viser »Opskrifter« af en anden Art. Det er praktiske Leveregler, som Forfatterinden selv har fulgt, og som derved har faaet Erfaringens Værd og Berettigelse:

». . . Hvad der fattes de fleste unge Hustruer er det at have forberedt sig til deres Kald og alvorligt at have overvejet den Stand, de vælger. De unge Piger gaar fra Dukkerne over til Børnene uden anden Forandring, end at de selv i nogen Tid har spillet Dukkens Rolle for deres altfor ømme Mødre. De bilder sig ind, at de hos en Ægtemand skal finde moderlig Overbærenhed, at de vil komme til at nyde stor Frihed, blive forgudet og beundret og i det hele taget klare sig saa godt, at de aldrig nogen Sinde vil komme til hverken at lide eller ældes. O ve!«

Hun henviser til Lydighed imod Guds Vilje og Overgivelse til hans Forsyn som eneste Grundvold for jordisk Lykke, og saa skriver hun: ». . . Gud vil elskes — og vi vil ogsaa elskes, der har vi ofte vor Lykkes Anstødsten. Vi er virkelig saa smaa til at elskes! Skønt vi er skrøbelige og omskiftelige Væsener, sammensatte af Ufuldkomnheder og Elende, saa hungrer vi dog evindeligt efter Kærlighed. Det er ligefrem en Dydsanstrengelse for os at overlade Gud første Plads i det Hjerte, som vi vil besidde.

Først maa vi altsaa gøre os denne Overvindelse; vi maa ikke gøre Fordring paa at tilbedes og tjenes, som Gud alene har Krav paa at blive det. Vi maa ikke gøre Fordring paa, at man skal elske os blindt med vore Mangler, vore Fejl og vore Rynker, alt det, som er forkasteligt hos os. Og saa maa vi være elskværdige, og efter som Aarene berøver os den flygtige Ynde, der er lige som Forarsblomster og hastigt forgaar, saa maa Sommerens Aks og Efteraarets Frugter følge efter; se, der har vi den store Kunst. . .«

». . . Hos Hedningerne var og er Hjemmet et Slags Fængsel for Kvinden. Hos de Kristne er det hendes Kongerige; og dog er der i vore Dage faa kristne Kvinder, som de to Ord kan anvendes paa, der sammenfattede en romersk Matrones hele Liv, nemlig Gravskriften: *Domum servavit* — hun holdt sig til sit Hjem.

Min Datter, jeg anbefaler dig og ønsker dig af hele mit Hjertes Magt, at du maa fortjene denne Ros. Fra den første Dag af, og det, hvad enten dit Hjem er stort eller lille, elegant eller fattigt — *bliv* deri og gør det hyggeligt. Forlad det ikke uden din Mands Opfordring eller Tilladelse. Glem hellere dit Fædrenehjem end at forsømme dit eget. Lad alt, hvad din Mand kan have Fornøjelse af, samles sammen i dit Hjem; gør dig Umage for at udfinde hans Smag i de mindste Enkeltheder; lad intet støde hans Øje. Lad hans Venner blive modtaget som Brødre. . .

Den kristne Kvinde skal altid være passende og sømmeligt paaklædt og altid parat til at modtage den Gæst, Forsynet sender hende. . . Der skal være en vis Ensartethed i ens Paaklædning, lige saa fjernet fra Luksus som fra Négligé. Den stærke Kvinde roses i Skriften for sine Klæder af fint Linned og Purpur. En gift Kvinde skal være ærbart og beskedent smykket for at behage sin Mand, og det til enhver Tid. Dem, som kun pynter sig, naar de skal ud, faar man daarlige Tanker om. En blufærdig Kvinde maa ikke tiltrække sig Opmærksomheden paa Gaden, og jo yngre og smukkere hun er, desto mere skal hun tilsløre sig, især hvis hun færdes uden sin Mand.

Men jeg gentager det, min Pige, gaa saa lidt som muligt ud uden din Mand. Selv naar det gælder Arbejdet i Guds Tjeneste, skal du helst vælge det, du kan udføre i dit Hjem. Sy for de fattige hjemme hos dos dig selv; gaa hver Morgen meget tidligt til en stille Messe. En gift Kone skal bede mere i sit Hjem end i Kirken. Maria, Lazarus's Søster, hun, der ligesom har personificeret det betragtede Liv, hun lyttede til Jesu Ord *i sit Hjem*. Vor Herre elsker de Huse, hvor man tjener ham, hvor man arbejder for ham, hvor hans Billede indtager Hæderspladsen; det er ikke Templet, men det er Værkstedet i Naza-

reth; han kommer usynligt der til Stede og helliger det kristne Hjem Arne.

Hvad angaar Fattigbesøg, saa passer de sig ikke for unge Kvinder i Storbyerne, hvis de da ikke har tilbørligt Følgeskab. Jeg raader dig til ikke at vove dig ud paa det Slags Besøg, før du har Børn eller ogsaa i Følge med Nonner. Men gaa aldrig saadanne Steder alene, undtagen det da er i en Landsby.

Du er i Besiddelse af alt for megen sund Sans til, at du nogen Sinde skulde ville efterabe disse Lediggængere blandt Damerne, der gaar fra Butik til Butik og roder rundt i alting og gør Folk lede og kede af sig. De skulde bare vide, hvad man siger om dem, og det med Rette! Der er da ikke noget saa taabeligt som at gøre Valget af et Pudevaar eller et Underskørt til et Kabinetsspørgsmaal!

Har man blot en Smule Begreb om Smag og om sin egen Alder og Stand, saa kan man saamænd hurtigt afgøre, hvad der klæder en og passer sig. . . .«

Med disse fornuftige Grundsætninger var det intet Under, at Julie Lavergne fulgte sin Mands Eksempel og blev Medlem af St. Domingos 3dje Orden. Folk er saa tilbøjelige til at forveksle Forlystelser med Glæder; de, der selv er Medlemmer af 3dje Orden, kan vidne om, at i samme Maal, som man ifølge sit Ordensprincip skyer de første, i samme Maal forøges de sidste for en. Et gladere Hjem end Ægteparret Lavergnes dybt alvorlige Tertiarhjem skal man lede længe om.

Som allerede nævnt var Claudius Lavergne Kunstner; hans Kunst var gennempræget af hans inderlige Religiositet og af den Tro, der brændte efter at give de store, helleglignende Aander Form og Skikkelse. I Glasmaleriet fandt han det Materiale, han bedst syntes at kunne benytte. Hans Hustru stod ham trofast ved Siden i trange som i lyse Tider; hun forstod fuldtud sin Opgave som Kunstnerkone. Dagen før deres Bryllup havde hun skrevet til ham:

»Elsk mig ikke alene som din Hustru, elsk mig som din Ven, som den, der forstaar dig; for, ser du, det er den bedste Del, den, som intet kan fratage os.« Det var netop Sagen, hun forstod hans Kunstnersjæl. Da hun

som aldrende Kvinde saa tilbage paa Livets Arbejdsaar, skrev hun om de Glæder, de havde rummet:

»Iblandt de Lykkens Stunder, der blev os beskaaret, er der nogle, hvis Minde jeg gerne vilde fæstne mere uud-sletteligt end alt andet. Det er de tavse Vinternætters Ar-bejdstimer.«

(Fortsættes.)

Nye Bøger.

»*Min første Bønnebog*«. (Katholsk Bogsalgs Forlag. København. 1916. 120 Sider. 1 Kr. 75 Øre.)

Den lille, allerede i sit Ydre tiltalende Bog udgaar — som det vel passer bedst for en Bønnebog — uden For-fatternavn. Den kommer altsaa til at anbefale sig selv.

Børn er ikke blot voksne Mennesker i formindsket Maalestok, men næsten helt andre Væsener, baade legem-ligt og sjæleligt. En Bønnebog for Børn maa da ikke blot være en almindelig Bønnebog i mindre Format. »Min første Bønnebog« er unægtelig mere. Den tænker, føler, taler og beder som et Barn. Det gælder baade om Bøn-nerne, de praktiske Raad, de »theologiske« Forklaringer og ikke mindst om Versene. De er skrevet med et Hjerte, som er sundt og frejdigt og frisk som kun et Barns. Naar Barnet forlængst er vokset fra sin »første Bønnebog«, vil det endnu huske disse Vers — hellige, uddødelige Barn-doms minder, ren Klokkeklang fra Uskyldighedens Paradis. Bogen vil føre Barnet hen til den guddommelige Børnevis og vejlede Barnet til at omgaas ham personligt. Derfor er det næsten udelukkende den h. Messe, Skriftemaalet og Kommunionen, som er taget med. Bogen vil ikke være en fuldstændig Bønnebog for Børn — derfor vil den heller ikke gøre de andre Bønnebøger overflødige, saa meget de-sto mindre, som netop Kirkens Opfordring til Børnenes tidlige og hyppige Kommunion gør en Berigelse af den eukaristiske Litteratur ønskelig. Den lille Bog vil bringe Afveksling og Farve i Barnets religiøse Liv. Den skulde ikke blot gives som Gave til Førstkommunikanterne nu paa Hvide Søndag, men helst være i hvert Barns Haand. Og naar Barnet først har brugt den, vil det sikkert ikke misforstaa Titlen og lægge den paa Hylden, naar det er gaaet over til Bønnehog Nr. 2. Jeg kunde tænke mig, at selv voksne kunde have godt af at kige lidt i denne Bog for at blive unge og barnlige igen. Thi ikke mindst om

Bønnen gælder det: »Hvis I ikke bliver som Børn, kan I ikke indgaa i Himmerige«. Messe-Billederne i Bogen er i hvert Fald de bedste, der har kunnet faas. Udstyret vil sikkert ogsaa falde i Barnets Smag. *A. Menzinger.*

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Fredericia. Den herværende St. Knuds Menighed, hvis Forstanderskab bestaar af Sognepræsten, Pastor Schreiber, samt Papirhandler Wenk, Bademester Møller og Togfører Sønnichsen, har udsendt sit statelige Aarsregnskab for 1915. I Stedet for at gøre Uddrag deraf skal vi tillade os at meddele det interessante Forord, der indleder Aarsberetningen. Det lyder saaledes: Nærværende Aarsregnskab, der er det 10. i Rækken efter den fuldstændige Omordning af Menighedens Regnskabsvæsen, der fandt Sted i Aarene 1905—06, indeholder tillige den 5-aarige Hovedoversigt, som Forstanderskabet i Fortalen til Regnskabet for 1907 lovede for Fremtiden at ville meddele. Denne Oversigt omfatter Perioden 1911—1915 og viser Menighedens Status og økonomiske Fremgang paa alle Omraader, navnlig i nævnte Periode. Det er altsaa nu 10 Aar, siden det daværende Forstanderskab fuldendte sit store Hverv, Opførelsen af den ny St. Knuds Skole og af Bygningen »St. Knudsborg«. Kaster vi nu Blikket tilbage til de henrundne 10 Aar, maa vi erkende, at alt har formet sig langt over Forventning, og at Held og Velsignelse har fulgt Menigheden. Det foreliggende Regnskab viser — trods de vanskelige Forhold, som de senere Aar har bragt Landet i Almindelighed og vor By i Særdeleshed — økonomisk Fremgang paa alle Omraader. Efter Skolens Opførelse i 1905 havde denne en Bygningsgæld paa 20,072 Kr. 95 Øre; denne Gæld er nu nedbragt til 2,699 Kr. 87 Øre. Bygningen St. Knudsborg var ved Fuldendelsen i 1906 bogført til en Sum af 128,974 Kr. 01 Øre, nu 139,403 Kr. 88 Øre (Værdiforøgelsen skyldes foretagen Tilbygning og væsentlige Forbedringer, bl. a. er nu 10 af Ejendommens 12 Lejligheder forsynede med elektrisk Lys). Kirkens Indestaaende i Bygningen var 6,974 Kr. 01 Øre, nu 22,248 Kr. 84 Øre. Gælden til Kreditforeningen var 122,000 Kr. (Hovedstol), nu 117,145 Kr. 04 Øre. Den kontraktmæssige Lejeindtægt var 8,840 Kr., er nu 9,925 Kr. — Endvidere har Bygningen i de forløbne 10 Aar udredet i direkte Tilskud til Kirke og Skole 14,000 Kr. og til »Det ny Kirkebygningsfond«

900 Kr., samt opsparet et eget Reservefond paa 10,265 Kr. 77 Øre. Det statutmæssige Reservefond i Kreditforeningen udgør nu 4,574 Kr. 03 Øre. Menighedens Kirkegaard, hvis Indtægter fra 1896 til ³¹/₁₂ 1907 havde andraget 344 Kr., ejer nu 2,017 Kr. 98 Øre og kan altsaa selv afholde Omkostningerne ved en højst fornøden Udvidelse af Kirkegaarden, til hvilken Udvidelse alle forberedende Skridt alt er foretagne, og vil herefter ogsaa ret snart være i Stand til — af Renterne — selv at afholde de nødvendige løbende Udgifter. Til Vedligeholdelse af Gravsteder er nu ialt funderet 1900 Kr. Naar det endelig endnu nævnes, at de egentlige kirkelige Indtægter, som Kirkeskatten, kirkelige Indsamlinger og frivillige Skolepenge atter er i jævnt og stadig Stigning, at Kollektterne til Ansgarius-Bonifacius-Foreningen og andre velgørende Øjmed navnlig i det allersidste Aar har givet et udmærket Udbytte, og at det er lykkedes Forstanderskabet at bevare Statens og Kommunens Tilskud til Skolen ubeskaarne, saa er der al Anledning til med Fortrøstning at se Fremtiden i Møde og til at afslutte den i nærværende Beretning omhandlede Periode med et inderligt og dybtfølt Deo gratias!

Sverige. *Birgittaforeningen*, hvis Formaal er at udgive og udbrede katholske Skrifter, holdt Langfredag sit Aarsmøde i Stockholm. De afgaaende Bestyrelsesmedlemmer: Baron G. Armfelt, Formand — Civilingeniør E. Roesler, Viceformand — Fru Doktor L. Sundstrøm, Sekretær — Fru M. Roesler — Frøken Ebba Sparre genvalgtes alle.

England. I en Alder af 60 Aar er den udmærkede Forfatter Wilfrid Ward afgaaet ved Døden. Han var Søn af Dr. W. G. Ward, en af de mest fremragende Deltagere i den saakaldte Oxford-Bevægelse, der førte saa mange udmærkede Medlemmer af den anglikanske Kirke til Rom. Som sin Fader var han Redaktør af det bekendte Tidsskrift *Dublin Review*, men har desforuden skrevet en Række Værker af overordentlig stor Betydning for enhver, der er interesseret i engelsk Kirkeliv, bl. hvilke skal nævnes *W. G. Ward and the Oxford Movement*, *Life and Times of Cardinal Wiseman* samt den omfangsrige Biografi af Kardinal Newman i to store Bind, der udkom for knap fire Aar siden, et beundringsværdigt Værk for dets Upartiskheds Skyld og den store Kærlighed, det vidner om, til den gamle Kardinal, som altid med stor Hjertelighed modtog sin Ungdomsvens Søn. I Westminster Cathedral holdtes en højtidelig Sjælemesse, der overværedes af Ærkebiskop, Kardinal Bourne, Hertugen af Norfolk, flere Biskopper og en Mængde af Englands mest bekendte katholske Lægfolk og Præster. Den afdødes yngste Broder, der er Canon ved Westminster Cathedral, læste Sjælemessen.

— Yderliggaaende Protestanter af den mest intolerante Retning har i Aviserne offentliggjort en Protestskrivelse til Mr. Asquith i Anledning af dennes Besøg hos Paven. Der siges i denne blandt andre taabelige Ting ogsaa følgende: »Vatikanet var upaatvivlelig Hovedaarsagen til Krigen, og Paven gjorde intet for at forhindre den.« Med Fare for at forarge nogle hjemlige Protestanter, hvis aandelige Habitus er af samme Slags som de omtalte engelskes, kan vi dog ikke undlade at bemærke, at af al Slags Blindhed er den, der skyldes Had, dog den mest uheldbredelige.

Hvide Søndag.

- St. Ansgars Kirke.** Kl. 7 stille Messe. Kl. 9 højtidelig Messe med Børnenes første h. Kommunion. Kl. 11 stille Messe. Kl. 5 Eftm. Festandagt med Prædiken.
- Rosenkranskirken.** Kl. 7 stille Messe. Kl. 9 højtidelig Messe med Børnenes første h. Kommunion. Kl. 5 Eftm. Festandagt m. Prædiken.
- St. Annæ Kirke.** Kl. 7 stille Messe. Kl. 9 højtidelig Prælatmesse og Meddelelse af Firmelsens h. Sakramente. Kl. 5 Eftm. Festandagt med Prædiken.
- St. Andreas Kirke (Ordrup).** Kl. 9 højtidelig Messe med Børnenes første h. Kommunion. Højmessens Kl. 10 bortfalder, men efter endt Højtidelighed læses Kl. 10 $\frac{1}{2}$ en stille Messe. Kl. 5 Eftm. Festandagt med Prædiken.

Majandagten.

	Søn- og Festdage	Hverdag
St. Ansgars Kirke.....	Kl. 8	Kl. 8
Jesu Hjertes Kirke.....	» 7 $\frac{1}{2}$	» 7 $\frac{1}{2}$
St. Josefs Kirke.....	» 3	» 7 $\frac{1}{2}$
St. Knuds Kapel.....	» 3	»
Immaculatakirken.....	» 2 $\frac{1}{2}$	» 7 $\frac{1}{2}$
Rosenkranskirken.....	» 5	» 7 $\frac{1}{2}$
Assumptionskapellet.....	» 2	» 2
St. Annæ Kirke.....	» 8	» 8
St. Andreas Kirke.....	» 5	» 7 $\frac{1}{2}$

Ungdomsvennen. Kvartalsskrift. Abonnement i **Indlandet** tegnes enten paa de lokale Poststationer og koster da 70 Øre aarlig, der indbetales ved Tegning, eller hos Ekspeditionen, Murermester A. V. Günther, Bangerts-gade 11, Kbhvn. N. (Tlf. C. 4110), henholdsvis Katholsk Bogsalg, Stenosgade 3 (Tlf. V. 3930), og koster i saa Tilfælde kun 50 Øre aarligt, der erlægges samtidig med Abonnementets Tegning. *Nøjagtig Adresse* med Angivelse af *Etage* maa opgives.

Abonnement i **Sverige og Norge** tegnes kun paa de lokale Posthuse og koster 70 Øre aarlig, der erlægges ved Tegning.

Jesu Hjerter Andagt holdes den 5. Maj i alle Kirker og Kapeller.

Den eukaristiske Sektion af begge Mariakongregationer holder Fælleskommunion Fredag den 5. Kl. 6 i Jesu Hjertes Kirke.

Mariakongregationen for Mænd holder Møde i Jesu Hjertes Kirke Torsdag den 4. Maj Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Aften.

Kirkelig Kalender.

<p>30. April. Hvide Søndag. 1. Maj. M. Philippus og Jacobus, Apostle. 2. — Ti. Marcus, Evangelist. 3. — O. Korsets Genfindelse. 4. — To. Monica, Enke. 5. — F. Pius V, Pave. 6. — L. Johannes Evangelistens Martyrium.</p>	<p>7. Maj. 2. Sønd. efter Paaske. 8. — M. Ærkeengelen Mikael's Aabenbarelse. 9. — Ti. Gregor af Nazianz, Biskop og Kirkelærer. 10. — O. St. Josefs Fest. 11. — To. Oktavdag. 12. — F. Nereus og Lidelsesfæller, Martyrer. 13. — L. Oktavdag.</p>
---	---

Den eukaristiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen i St. Ansgars Kirke Fredagen d. 5. Maj til de aftalte Tider.

K.U.F. Ved Stiftelsesfesten d. 30. ds. Kl. 8 vil der bl. a. være Oplæsning af Hr. Skuespiller Alb. Schmidt og Koncert af Strygeorkestret Stringendo. Derefter Tombola og Chokolade. NB. Talrigt Møde forventes.

Gaver til den første h. Kommunion og Firmelsen.

<p>Nye Testamente . . . . . Kr. 2,50 Messebogen — fra Kr. 3,50 til 7,00 Pintsebogen, sm. indb. Kr. 0,30 (heri Bønnerne ved Firmelsen.) St. Alphonsus: Bønnen 0,60—0,90 Kempis: Christi Eft. følg. 1,50—3,00 Essers Prædikener. 6 Hæft. à 1,00 Fuldstændig Bønnebog 2,75—3,75 Børnenes Bønnebog m. Tillæg 0,75 Den daglige Messe . . . . . Kr. 1,00 Aloysiusbogen . . . . . — 0,75 Den fuldkomne Anger. — 0,15 Bønnen — en Samtale med Gud 0,15 Svensson: Nonni og Manni Kr. 0,50 Broder Hieronimus . . . . . — 0,25</p>	<p>Lille Nellie af den h. Gud 0,50—0,60 (NB. Passer særlig godt til Først-kommunikanter.) Huronhøvdingens Ed. . . . . Kr. 1,00 Spillmann: Et Offer for Skriftemaalet . . . . . Kr. 1,50 Sursum corda . . . . . Kr. 0,60—1,00 Wiseman: Fabiola . . . . . Kr. 4,00 Festskriftet om Biskop Johs. v. Euch . . . . . Kr. 3,00 Maurer: Veje til Moderkirken 3,00 Johs. Jørgensen: Frans af Assisi . . . . . Kr. 5,50 Johs. Jørgensen: Lignelser 1,00 Frederiksen: Digte . . . . . 1,50—3,00</p>
---	---

Krucifikser i Metal, Træ, Perlemoder og Mosaik fra 25 Øre til 40 Kr. Medailler og Kors med vedhængende Sølvkæde til billige Priser. Rosenkranse af Træ, Metal, Glas o. s. v. fra 15 Øre til 12 Kr. Medailler fra 10 Øre. NB. St. Knuds Medaille i Aluminium 15 Øre, i Sølv 1 Kr. 50 Øre.

Mødreforeningen Ti. d. 2. Maj Kl. 8¹/₄ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender.

Unio. Fredag den 28. April almindeligt Møde i Frederiksberg Allé 11.

Ny udkommen: **Min første Bønnebog.** 1 Kr. 75 Øre. 120 Sider.

St. Ansgars Kirke. Mandag Aften aabnes Majandagterne med Prædiken og Procession. Mariakong. af Ap. Dr. deltager.

St. Andreas Kirke. Ordrup. To. 4. Maj holder Mariakong. f. Mænd Møde Kl. 8¹/₂. Medlemmerne bedes om straks fra denne Aften af at møde til en Foredragsrække om Vantroens Angreb paa Christi Opstandelse.

K.U.B. (Katholsk Underrætnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Matthæus Hansen, Hovmarksvej 30, Charlottenlund.

Katholsk Bogsalg Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4-6.

Pr. 19.	Søndag den 7. Maj.	1916.
INDHOLD: Smaa Indledninger. — Don Bosco, hans Liv og Orden. — Kvinden. — Kristi Kirke og kristelige Kirkesamfund. — Anbefaling af katolske Bøger. — Et dansk Psalter fra Middelalderen. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Holbæk. Roskilde. Aarhus. Aalborg. Rom. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.		

Smaa Indledninger.

306.

Firmelsen.

Trøsteren, alle Tings Liv.

Jeg tilbeder dig, min Herre og Gud, den evige Trøster, jævnbyrdig med Faderen og Sønnen. Jeg tilbeder dig som alle levendes Liv. Ved dig hænger hele det haandgribelige Verdensalt sammen, bestaar, bliver paa Plads og bevæger sig indadtil ifølge dets enkelte Deles Orden og Gensidighed. Ved dig bragtes Jorden i sin nuværende Tilstand og modnedes gennem sine seks Dage til at blive en Bolig for Mennesket. Ved dig trives og fuldkommes alle Træer, Urter og Frugter. Ved dig kommer Vaar efter Vinter og fornyer alle Ting. Hin underfulde og skønne og uimodstaaelige Bristen, der frembryder til nyt Liv, det er kun din herlige Nærværelse. Ved dig lever de mange Dyrestammer Dag for Dag, idet de drager Aande af dig. Du er hele Skabningens Liv, o evige Trøster — og er du det for denne dyriske og materielle Tilværelse, hvor meget mere er du det saa ikke for Aandens Verden!

Ved dig, almægtige Herre, synger Englene og Helgerne din Lov i Himmelen. Ved dig tilskyndes vore egne

døde Sjæle til at tjene dig. Fra dig stammer enhver god Tanke, ethvert godt Ønske og Forsæt, enhver god Stræben, ethvert godt Udfald. Det er ved dig, at Syndere forvandles til Helgener. Det er ved dig, at Kirken forfriskes og styrkes, at Kæmper træder frem, og at Martyrer føres til deres Krone. Ved dig fødes nye religiøse Samfund og nye Andagtsøvelser i Kirken, nye Lande indvindes for Troen, nye Oplysninger føjes til den gamle apostoliske Trosbekendelse. Jeg lover og tilbeder dig, min højeste Herre og Gud, o Hellig Aand!

Jeg tilbeder dig, o forfærdende Herre, for alt, hvad du har gjort for min Sjæl. Jeg erkender og føler ikke blot som en Trossag, men som en Erfaringssag, at jeg ikke kan eje en eneste god Tanke eller øve en eneste god Handling uden dig. Jeg ved, at, hvis jeg forsøger noget godt ved min egen Kraft, saa vil det sikkerlig mislykkes. Jeg har bitter Erfaring derom. Min Gud, jeg er kun i Sikkerhed, naar du aander paa mig. Tager du din Aand bort, saa styrter straks mine tre Dødsfjender løs paa mig og overvinder mig. Jeg er saa veg som Vand, jeg er fuldstændig magtesløs uden dig. I det Minut, du ophører med at virke i mig, begynder jeg at sygne hen, at gispe, at svinde bort. Du er det eneste Ophav og den nærværende og bestandige Kilde til mine gode Ønsker, hvilke de end monne være, og til mine gode Formaal, Begæringer, Forsøg, Resultater, Vaner og Øvelser. Jeg har intet, uden hvad jeg har faaet, og jeg vidner nu i din Nærværelse, o Herre og Trøster, at jeg intet har at være stolt af og alt at være ydmyget af.

O min kære Herre, hvor barmhjertig har du dog været imod mig. Da jeg var ung, nedlagde du en særlig Andagt til dig i mit Hjerte. Du har taget dig af mig i min Ungdom, og du vil ikke forlade mig i min Alderdom. Ikke for mine Fortjenesters Skyld, men af din frie og overstrømmende Kærlighed indgav du mig gode Forsætter, da jeg var ung, og vendte mig til dig. Du vil aldrig forlade mig. Jeg stoler fuldt og fast derpaa — det vilde visselig aldrig ske uden frygtelig Udæskning fra min Side. Men jeg stoler paa og beder om, at du vil holde mig tilbage fra en saadan Udæskning. O hold mig borte fra Lunkenheds og

Ladheds Udæskning. Ja, kære Herre før mig frem fra Kraft til Kraft, blidt, mildt, ømt, kærligt, mægtigt, virksomt, ihukommende min Ynkkelighed og Svaghed; før mig saaledes, indtil du bringer mig ind i Himmelen. *Kardinal Newman.*

Don Bosco, hans Liv og Orden.

16. Aug. 1815—31 Jan. 1888.

Af Jos. Koch, S. J.

(Fortsat.)

IV.

Salesianer-Ordenen.

Forsynet havde ledet Don Bosco og givet ham en vidunderlig Klogskab og Magt til at opdrage Ungdommen. Hans Aand skulde ikke gaa til Grunde i Kirken, den skulde leve videre i et af Kirken anerkendt Ordenssamfund.

Don Bosco havde i Begyndelsen ikke tænkt paa at blive Ordensstifter. Vel havde han lidt efter lidt samlet en stor Skare af Medarbejdere omkring sig og besjælet dem med sin Aand og sin Kærlighed. Det var til Dels nogle gejstlige Venner, der havde viet sig til denne Gerning; men hovedsagelig var det iblandt sine Plejebørn selv, han fandt sine dygtigste Medarbejdere. Allerede i de første Aar, da han kun havde Skuret i Valdocco, udvalgte han de bedst begavede og gav dem en særlig Undervisning for at sætte dem i Stand til at være de andres Lærere. Senere, da Foretagendet udvidede sig, grundlagde han egne Lærerseminarier, ja Latinskoler og Præsteseminarier for de bedste af sine Dreng, saa at han snart havde en Stab af dygtige og begejstrede Medarbejdere omkring sig.

Men hvad vilde der ske ved hans Død? Vilde der ikke være Fare for, at hans Værk skulde gaa til Grunde, naar den ledende Aand var borte? Flere af hans Venner raadadede ham derfor til at give sit Livsværk større Fasthed og Varighed ved at underbygge det med et kirkeligt Ordenssamfund. Men Udsigterne syntes ikke lyse for en saadan Plan, allermindst i Kongeriget Sardinien. Her havde Regeringen for et Par Aar siden ophævet alle religiøse Or-

dener og jaget deres Medlemmer ud af Landet. Kunde man haabe, at den vilde finde sig i, at der saa kort efter Ophævelsen af de andre blev oprettet en ny Orden?

Dog havde Forsynet allerede udset sig den Mand, der skulde rydde denne Hindring af Vejen, og, mærkeligt nok, var det netop den radikale Kultusminister Ratazzi, der sammen med Cavour mest havde agiteret for Ordenernes Undertrykkelse. Ratazzi havde allerede i længere Tid lagt Mærke til Don Boscos Oratorier og hans glimrende Resultater, og han beundrede ham. Det var ogsaa ham, der havde givet Lov til hin Skovtur med Straffefangerne. Han skulde nu hjælpe ham med Grundlæggelsen af en Orden.

En Dag, da Don Bosco var hos Ratazzi, udtalte denne sig meget rosende om hans Værk og sagde til sidst: »Men, Signor Don Bosco, De er dødelig som vi alle; har De ogsaa tænkt paa, hvad der skal blive af Deres Oratorier, naar De engang er borte?« Don Bosco indrømmede, at det var en Sag, han ofte havde tænkt paa, og spurgte, om Ministeren maaske vidste et Middel til at sikre Oratoriernes Bestaaen. »Efter mit Skøn burde De blandt Præster og Lægfolk udvælge nogle fremragende, Deres Tillid værdige Mænd og med dem stifte en Forening eller et Selskab, som, præget af Deres Aand og Deres Grundsætninger og fuldt fortrolig med Deres Metode, vilde være en trofast Støtte for Dem i Livet og sikre Dem efter Deres Død ægte og paalidelige Efterfølgere.« Don Bosco kunde ikke undertrykke et Smil, da han hørte denne radikale Klosterstormer anbefale en Klostergrundlæggelse, og han udtalte ogsaa sin Forundring derover. Dog, Ratazzi svarede, at Anstødsstenen ved de andre Ordener egentlig kun havde været Løftet om fuldkommen Fattigdom. Derved, mente han, dannedes Kollegieformuer, som Staten ikke fik Skatter af. »Hvis det derfor lykkes Dem at faa dette Løfte forandret, kan De være vis paa, at De ikke vil møde nogen Vanskelighed fra vor Side.«

For Don Bosco var denne Meddelelse et Fingerpeg, som viste ham en Vej, han kunde gaa. Efter Samraad med flere fromme og lærde Personer henvendte han sig til Rom og bad om Tilladelse til at grundlægge en Kongregation, hvis Medlemmer i Fattigdommens Løfte ikke gav Afkald paa Ejendomsretten, men kun paa Retten til selv at forvalte og bruge

deres Formue. I Aaret 1862 fik han den ønskede Tilledelse, og den 14. Maj aflagde han selv og de 22 første Medlemmer Løfterne om evig Fattigdom, Kyskhed og Lydighed. 1874 blev hans Kongregation højtidelig stadfæstet. Han kaldte den efter den milde og elskværdige Biskop af Genf »Salesianernes Kongregation«. Den bestaar af Præster og Lægbrødre og virker i Don Boscos Aand, især for Ungdommens Opdragelse og Undervisning, men ogsaa paa andre Omraader af den moderne Sjælesorg. De har Vajsenhuse, Kunst- og Haandværkerskoler, Seminarier for Lærere og Præster, Elementar-, Aften- og Søndagsskoler, Fortsættelseskursuser og Gymnasier; endvidere har de Plejehjem eller Konvikter, hvor de unge kan faa Kost og Logis eller samles om Aftenen og om Søndagen, saaledes som Don Bosco samlede dem i sine Oratorier.

I 1875 kom en ny Virksomhed til: Hedningemissionen. I dette Aar sejlede hans Sønner under Ledelse af Don Cagliero*) for første Gang over Havet for i Patagonien og Argentinien at tage sig af Urskovens forvildede Børn. Ogsaa iblandt dem høstede de herlige Frugter. De forstod at interessere dem i deres Værksteder for de forskellige Haandværk og vække Lysten til Arbejde i dem. Saaledes vænnedes de lidt efter lidt til et flittigt og virksomt Liv, og saa var Vejen til Daaben ikke mere saa svær. Men det viste sig snart, som forresten overalt, at kun blandt Ungdommen var der Haab om af forbedre de vilde Sæder, at kun de unge Indianere kunde blive gode Kristne.

Derfor var det en stor Lykke for Salesianernes Missioner, at Don Bosco i 1872 havde stiftet et kvindeligt Ordenssamfund, Salesianerinderne eller Marias Døtre, som i Don Boscos Aand tog sig af de unge Piger. De stammede egentlig fra 1852; det Aar var nemlig en from Bondepige i Mornese i Norditalien begyndt paa et lignende Arbejde som Don Bosco; efterhaanden havde hun samlet en Skare ligesindede omkring sig og bad nu Don Bosco om at være deres aandelige Fører og give dem faste Ordensregler. Ogsaa de havde stor Fremgang.

Et tredje Samfund, som Don Bosco stiftede, er »Den

*) Den 6. Dec. 1915 blev han udnævnt til Kardinal. Om ham se *Ugebladet* Nr. 47 i 1915.

h. Frans af Sales' Medarbejdere og Medarbejderinder,« en Slags »tredje Orden«. Den har til Formaal ved Bøn og Pengebidrag at understøtte Salesianernes Virksomhed. Den tæller nu over 300.000 Medlemmer; deres Organ er *Bulletino Salesiano*, De salesianske Efterretninger, som udkommer paa 8 forskellige Sprog og trykkes i Moderhuset, Via Cottolengo, Turin.

Ved Grundlæggelsen af disse tre Foreninger har Don Bosco sikret sine Oratoriers Fremtid; nu kommer det kun an paa, at de enkelte Medlemmer bevarer deres Begejstring for Don Bosco og hans Aand. Hidtil tyder heldigvis alt paa, at dette er Tilfældet. En Notits i De salesianske Efterretninger viser det: »Det er ikke saa mange Aar siden,« læser vi der, »at en engelsk Statsminister besøgte en af vore Anstalter i Turin. Bl. a. blev han ogsaa ført ind i en stor Sal, hvor 500 Drengene var i Færd med at læse paa deres Lektier. Han blev ikke saa lidt overrasket ved at se et saa stort Antal Drengene i fuldkommen Stilhed og ivrigt selsatte med deres Arbejde, og det skønt de netop havde været uden Tilsyn. Hans Forundring steg endnu mere, da han hørte, at de foresatte i hele det forløbne Aar ikke en eneste Gang havde haft Grund til at klage, og at de heller ikke havde været nødt til at straffe.« Ministeren interesserede sig meget for den Metode, som man benyttede hos Salesianerne. Men da han hørte, hvilken Rolle Religionen og de hh. Sakramenter spillede deri, indsaa han, at han ikke kunde indføre den i England.

Som en Oversigt over Salesianernes Udbredelse kan det være godt at følge dem i kronologisk Orden til alle de Lande, hvor de grundlagde Stationer. Ved Don Boscos Død havde de 64 Stationer og 956 Medlemmer. De var fordelt paa Italien, Frankrig, England, Østerrig, Spanien, Argentinien, Chile, Uruguay og Brasilien. Under hans Efterfølger Don Rua steg Stationernes Tal til 240 og Medlemmer til 4500. De var efterhaanden kommen til Belgien, Portugal, Schweiz og Tyrkiet; til Colombia, Algier, Palæstina, Mejico, Venezuela, Peru, Tunis, Bolivia, Ægypten, Kapland, Paraguay, De forenede Stater, Antillerne, Lilleasien, Indien, Panama. Til sidst kom de til Filippinerne, Belgisk Kongo og Kina. I 1915 var der 332 Stationer med 4700

Medlemmer. 400.000 unge Mænd fandt hos dem Undervisning og kristelig Opdragelse, og 30.000 gaar nu aarlig ud af deres Skoler — 30.000, hvoraf en stor Del kun ved Don Boscos og hans Sønners Hjælp bliver reddet for Samfundet og for Himmelen. (Sluttet.)

Kvinden.

(Fortsat.)

III. Julie Lavergne.

(Sluttet.)

I faa Træk maler Julie nu det øde, mørke Land, som Nordenvinden blæser henover: den oplyste Verdensby, hvor Forlystelsens og Fortabelsens Boliger er vrimplende fulde, medens Frelseren vaager alene i de tomme Kirkers Tabernakel. I Huset sover alle hendes Smaabørn, »Guds smaa Pensionærer«, mærkede med Korsets Tegn og overgivne til deres Engles Varetægt. Og vi ser Kunstnerparret nedbøde Guds Naade over deres Værk og sammen fordybe sig i Studiet af Kirkens Historie og Liturgi og begejstrede fremmane Skikkelserne i deres Fantasi. »Hvem vil kunne forstaa disse Timer? De fløj hastigt forbi, men de rummede flere inderlige Glæder, end de mest glimrende Fester nogen Sinde har kunnet hyde paa. Mindet om dem vil lyse i vort Livs Aften. Hvis den blotte Søgen efter Skønheden kan skænke saadanne Nydelser til Væsener, som er bundne af Jordelivets Trællekaar, hvad bliver saa ikke Skønheden selv en Gang, de udvalgte Glæde ved Synet af Gud, forvissede om aldrig at skulle miste ham!«

Ikke mindre er hendes Fryd over de skønne Sommerferiedage, tilbragte med Mand og Børn i Versailles. »Flygtige Timer, I svandt, men malede i vor Erindring med Farver, der ikke forandrer sig, staar I fast som et Billede paa Paradisets Glæder og et Forspil til dem.« Man ser Ægteparret gaa op paa en Bakkeskrænt; de sætter sig i den blomstrende Lyng under de store Kastanietræer, og medens Børneflokket strejfer rundt i Krat og Hegn, faar Lavergne sin Skitsebog frem og arbejder med Udkast til nye Kirkevinduer, eller han skriver en Artikel om Kunst

til *L'Univers*. Man siger, at den Ven, man kan tie sammen med, er endnu mere værd end den, man kun kan tale sammen med; i timelang Tavshed glider Dagen, men »hvad enten han var helt optagen af sit Arbejde, eller han hvilede og lod sit Blik vandre ud over det vidtstrakte Landskab, saa fulgte og gættede min Tanke hans. Bag denne synlige Verdens Glans og Skygge søgte vi begge to Guds usynlige Verden og løftede vore Hjerter op til ham, der har skabt Jorden saa skøn og Himlen saa stor. Ved vore Fødder kuplede Parkens dybe, grønne Tykninger sig, beherskede af Slottet, der laa og straaled i Solen. Hindsides lysnede Sletten med sine modne Kornmarker og skraanede sagtelig op mod Marlyskovens Bryn, der med sine mørke Kroner begrænsede Synskredsen. Skovens Stilhed omkring os afbrødes kun af vore Børns glade Sange eller en sjælden Gang af Fuglenes Kvidren. Nu og da bragte et Vindstød os en Fanfare fra Musikken i Parken, et Minde om fordums Fester.« Saa kommer de trætte Børn og kaster sig ned i Lyngen med deres Høst af Brombær eller Hasselnødder, og i Aftensvalen gaar Familien hjemad, mens alle de klare Stemmer synger deres Yndlings-sang *Ave, maris stella*.

Lød den Sang fra Julie Lavergnes Læber i stille Stunder, saa steg den ogsaa fra hendes Hjertes Dyb, naar Stormen hylede over et oprørt Hav. Hendes ukuelige Sjælsstyrke og hendes Sinds Storhed viste sig i Brandskæret, der luede over Paris i 1870—71. Da Belejringen truede Paris, og mange af Borgerskabets Damer i Skræk forlod Byen, skrev Julie Lavergne (d. 19de Aug. 70.)

». . . Alle disse Damer forbavser mig, jeg forstaar ikke, at man forlader sin Mand, naar man ikke er uafviseligt tvungen dertil. En Militærs Kone kan ikke gaa ud med Hæren, men en Nationalgardists Kone skal være i sit Hjem. Hvis hendes Mand blev saaret, vilde hun saa maaske have, at han skulde bringes paa Hospitalet?«

Den 4de September blev Republikken proklameret. Den Dag skrev hun til sin ældste Datter, Søster Marie Stella i Sions Klosteret:«. . . nu er vi da i Republikken, det vil sige i et Skib uden Sejl, Ror eller Lods og midt i en for-

rygende Storm. *Ave, maris stella* — det er det eneste, vi kan sige.

Hærene rykker frem, Menneskene er i Oprør, taler og kæmper. I Morges var det et bragende Tordenvejr, det lod til, at Himlen var i lige saa stor Bevægelse som Jorden. Saa kom Regnen og falder nu i tætte Strømme, opbløder Vejene, faar Floderne til at stige, faar Vindruerne til at svulme og forbereder Pløjemarkerne til næste Aars Høst. Det er Guds mægtige Haand, der kærtegner, idet den tugter. Hvordan skulde man kunne lade være at haabe paa Gud, naar man ser alt andets iøjnefaldende Forfængelighed?»

Med stigende Interesse følger man Julie Lavergne og hendes lille Flok, der midt i Paris lever som i en Noahs Ark paa Syndflodens Bølgetoppe. »Assasgade Nr. 74 er Jærtegnenes Hus,« skriver hun om sit Hjem, »her arbejder og passiarer og ler man, som var det i fuld Fredstid. Vor lille beskedne Afkrog er livligt besøgt fra Morgen til Aften.« Et af hendes Mundheld i denne Tid var: »Man maa være forberedt paa alt og ikke frygte noget«; en anden af hendes Grundsætninger var: »*Date, et dabitur vobis* — Giv, saa skal der gives eder.« Tro imod denne uddelte hun med rund Haand af sit Huses Forraad, og selv midt under Belejringens Hungersnød var der altid Plads for Husets Venner ved hendes gæstfrie Bord. Huset og Lavergnes tilstødende Glasmalerværksteder var stillet under St. Josefs særlige Beskyttelse, og han værnede om, hvad der var ham betroet.

Mange havde raadet Julie Lavergne til at sende sine Børn bort i Tide, men hun havde stolt afvist Tanken. I hendes Dagbog finder vi en Side som denne:

»At spare vore kære for enhver Pine, det er at hade deres Sjæle. Jeg havde med Lethed kunnet skaane mine Børn for Krigens Prøvelser og Lidelser, men det har jeg ikke gjort. Som Kristne skal de kæmpe sammen med den stridende Kirke, og som Franskmænd skal de lide, naar Fædrelandet lider. »Saadanne Skuespil er ikke noget for unge Pigers Øjne,« siger vor Tids vanartede Mødre. Men jeg vil netop, at mine Døtres Øjne skal se baade Blod, Ild og Død, naar Pligten kræver det. Jeg vil, at, om det gøres nødigt, skal de uden at blegne kunne bestige Ska-

fottet, ligesom Hundreder af franske Kvinder har gjort, der var lige saa unge og sarte som de. . . Mine Veninder sagde til mig: »Jeg flygter for mine Døtres Skyld«; dertil svarede jeg: »For mine Børns Skyld bliver jeg«. Alle skal de være modige, baade Piger og Drengene, og jeg vil se dem i Ilden. Nu har jeg set dem der, og Gud være takket, ikke een af dem sank sammen, ikke een af dem viste Pøbelen og Kanonerne den Ære at blive bange for dem«.

Da Stormene havde lagt sig, da syvogtyve Aars utrætteligt Arbejde som Hustru og Moder var tilendebragt, da der var bleven stille i Hjemmet, efter at de fleste af den store Børneflokk ikke mere færdedes under dets Tag — da begyndte Julie Lavergne sin Forfattervirksomhed. Det er ikke den, der her skal skrives om; og dog ser man Forfatterindens Skikkelse, hendes lødige Kvindelighed, dukke frem bag hvert et Billede, hun maler med sin Pen. Hendes ægteskabelige Lykke skinner frem imellem Linjerne ligesom ogsaa hendes dybe Forstaaelse af hendes Mands Kunstnerkarakter. I mange af sine yndefulde historiske Noveller skildrer hun Kunstnere og Kunstnerhjem. Jesuiterpateren Babaz, en god Ven af Familien, skrev en Gang spøgefuldt til hende: »Deres Maler, Hyacinthe Rigaud, er virkelig overordentlig elskværdig, og De faar alle til at dele Deres Sværmeri for den Slags Kunstnere. . . Udstykker De alle Hr. Lavergnes Dyder i Fortællinger? . . . Rigaud, min kære Rigaud, han er aldeles uforlignelig! De maa paa mine Vegne komplimentere Hr. Lavergne derfor — denne Blok af Fuldkommenheder, af hvilken De udtager saa mange Varieteter af fuldkomne Malere!«

I Marts 1886 døde Julie Lavergne. Hendes Søn og Biograf, Joseph Lavergne, skriver: »Naar Familiemoderen er gaaet bort, hun, der var Husets Engel, saa er det, som om Halsbaandet har mistet sit Spænde, de kærlige Følelser deres Midtpunkt og Hjemmet sin Glæde. . .«

Hendes Ægtefælle overlevede hende kun nogle faa Maaneder. Paa Mindestenen, der sattes over hendes Hvilested, ristedes den Gravskrift, hun altid brændende havde ønsket at gøre sig værdig til: *Domum servavit.*

(Sluttes.)

Tertiar.

Kristi Kirke og kristelige Kirkesamfund.

(Et Indlæg i Arhoe Rasmussens Sag).

At Begrebet »Kristi Kirke« er mere omfattende end det, man forstaaer ved Landets Kirke eller, hos os, »Folkekirken«, er vel de fleste enige om. Thi det er urimeligt at antage, at en Regering, en Konge fra Enevælds-Tiden eller ogsaa nogle »Reformatorer« havde siddet inde med saa stor en Forrettighed, at det lille Kirkesamfund, der dannedes af nævnte Personer, nu skulde være den ene sande Kristi Kirke eller »det nye Jerusalem«, som f. Eks. Gendøberne i Münster tænkte sig deres Kirkesamfund.

Som Regel tænker Medlemmerne af en Folkekirke — eller af en af de mange smaa eller store Frikirker, der er oprettede paa protestantisk Grundlag — nu til Dags vel ikke saa strengt som deres reformatoriske Forfædre, der overgav deres anderledes troende Medkristne til den evige Fordømmelse og paa Jorden til Myndighedernes Afstraffelse. Denne haarde Fremgangsmaade, der jo blev brugt baade af den gamle Kirkes Mænd og af Reformationstidens religiøse Revolutionære og deres verdslige Venner, finder nu til Dags ingen Talsmænd.

Nu er man finere og mere medgørlig. Man siger: Jeg synes, mit Kirkesamfund har sine Fortrin, eller: Jeg er nu engang født deri, og det kan vel være lige saa godt som de øvrige kirkelige Samfund. Forresten tror jeg paa »den almindelige Kirke« og fordømmer ingen, der ikke hører til mit Kirkesamfund.

Denne sidste tolerante Opfattelse, at man ikke maa fordømme en anderledes troende Person, hævdes ogsaa af alle den katholske Kirkes Medlemmer.

Men vi gør Forskel mellem Personer og mellem Kirkesamfund. Vi beklager paa det mest bestemte den brogede Blanding af alle Slags kristelige Kirkesamfund, der i Tidens Løb er bleven oprettet, som Regel under frygtelige Stridigheder.

Vi Katholikker siger nemlig ikke blot: Vor h. Kirke har sine Fortrin, men vi hævder: »Den er den enebe-rettigede, enesaliggørende Kirke.«

Denne Betegnelse har selvfølgelig vakt anderledes troendes Hovedrysten og Spot. Og dog er det ikke saa vanskeligt at se, hvor logisk klar, hvor nødvendig den er.

Vi ved jo, at vor Frelser indstiftede eet Kirkesamfund (Matth. 16, 18), ikke flere forskellige.

Om man vil oversætte det græske Ord i Bibelen med

min »Kirke« eller min »Menighed«, er for den Sags Skyld ligemeget. Thi Herren vilde aabenbart grundlægge et Samfund, der skulde være enigt og organisk ordnet og styret af de retmæssige Hyrder. (Joh. 20, 21. Matth. 18, 18).

Saaledes har alle Kirkefædre hævdet det, og Apostlene advarede jo allerede imod al Splittelse. Netop derfor, siger Paulus, har jo Herren indsat nogle til Hyrder og Lærere, »for at vi ikke mere skulde være Børn, der som Havbølger omdrives af enhver Læres Vind. . .« (Eph. 4, 14).

Enheden i Troen var Grundlaget for al ønskelig Fremgang i Herrens Kirke. Derfor had Frelseren paa en højtidelig Maade om denne Enighed, inden han døde (Joh. 17).

Nu stammer vor h. Kirke i historisk Udvikling fra hin apostoliske Tid, da Evangeliet forkyndtes i Grækenland og i Rom. Dets Navn »katholsk«, dets Bønner, dets Guds-tjeneste, dets Indvielser og Indretninger vidner højlydt om dens levende Forbindelse med den kristelige Oldtid.

Desuden er vore Biskopper ved Haandspaalæggelsen indviet som de rette Hyrder, der efter apostolisk Vis skal »regere Guds Kirke« (Apost. 20, 28).

Hvad skulde overhovedet være det af Apostelen som »Sandhedens Støtte og Grundvold (1. Timoth. 3, 15) betegnede Kirkesamfund, uden den gamle, dengang som nu livskraftige og dog bestandig angrebne katholske Kirke?

Og som denne Kirke i gamle Dage med apostolisk Kraft imødegik en Arius', en Eutykes', en Pelagius' afvigende Læresystemer, saaledes maatte samme Kirke gøre det i den senere Tid imod Luthers, Zwinglis, Calvins nye Læresystemer.

Kirken maa hævde sin Oprindelses Legitimitet, sin Eneberettigelse paa Grund af Herrens Indstiftelse og den Helligaands Bistand (Joh. 14, 16).

Det er altsaa ikke Hovmod og Fordømmelsessyge, det er langt mere en bitter Nødvendighed eller rettere Lydig-hed imod Herrens Befaling om at følge Kirken og ikke foragte den apostoliske Læreforkyndelse (Luc. 10, 16).

I og for sig burde altsaa alle Kristne være Kirkens synlige Medlemmer. Det er en Salighedssag for enhver, der har erkendt Kristi Kirkes Væsen. En saadan kan ikke længere nøjes med det rent aandelige Samfund, »Kirkens Sjæl«, som vi ogsaa kalder det, der forener alle rettænkende troende i Guds Naade. Kun den, der ikke har faaet Oplysning om det sande Forhold mellem den ene synlige af Kristus stiftede Kirke og de mange kristelige Kirkesamfund, kan nøjes med at tilhøre Kristi Kirke i videre Forstand.

Thi Herren har ikke for ingenting indsat saa store Naademidler og retmæssige Hyrder og bedt om de troendes Enighed. At »Enighed i Kærlighed« ikke er nok, følger af sig selv. Næste-Kærlighed skal øves ogsaa overfor Hedningerne, men Kristi Kirke, »Sandhedens Støtte og Grundvold«, kan ikke være ensbetydende med det Virvar af kristelige Trossamfund, der til Hedningernes Forargelse og de vantros Glæde bestandig endnu forøges.

— Ud fra dette klare og faste Trosgrundlag er det for os Katholikker interessant at se paa de Vanskeligheder, under hvilke den danske Folkekirke og saa mange andre Kirkesamfund i England, Tyskland og Amerika lider. Vi kan og maa ikke lukke Øjnene for dem, thi vi ser i disse Vanskeligheder, der virkelig er tragiske, kun et Bevis paa, hvor sandt vort Trosgrundlag er. Vort er ikke afhængigt af Provsterets- og Højesteretskendelser, af en eller anden Biskops skiftende Meninger.

Nu vil mangen en luthersk Kristen her til Lands sige: Ja, mit Trosgrundlag vakler heller ikke, om saa Arboe Rasmussen frikendes eller ej. Men om ogsaa den enkelte gammel troende Protestants Tro og Trosliv endnu ikke svigter, fordi han endnu er inde i den oplærte Barnetro, saa er det dog sandt nok, at den nævnte Sag betyder en Krise, og at den ikke vil være til Gavn for Luthers og Christian III's Troslære.

I »Østsjællands Folkeblad« skriver Provst Schultz-Lorentzen om Arboe Rasmussens Sag bl. andet følgende interessante og sande Udtalelser:*)

»Alt tyder paa, at de forskellige kirkelige Partier her til Lands nu er lige ængstelige, ikke blot for hvad der skal ske, hvis Modparten vinder, men ogsaa, hvad der vil ske, naar deres egen Opfattelse sejrer. De kirkelige Kredse, der er stemte for en Frifindelse, har forud, f. Eks. ved Askov-adressen, vist, hvad der kan gøres for at afbøde Vanskelighederne derved. . . .

Og dog vil dette intet være imod den Strid, der vil opstaa, hvis Udfaldet bliver en Domfældelse af Arboe Rasmussen, hvorved han ikke kendes værdig til at være Præst i Folkekirken. . . .

Kan Folkekirken taale denne Kamp, eller vil den gaa i Stykker under den?

Altsaa, hvorledes Dommen end falder ud, vil den blive Indledningen til en Kirkekamp for vor Folkekirke. Højesteret vil komme til at lave Kirkehistorie. Ikke Arboe

*) Hele Artiklen i Ø. F. af 26. April 1916 er meget læseværdig. Vi beklager, at vi kun kan bringe smaa Uddrag. Enkelte Sætninger deri er her fremhævet af os.

Rasmussens Sag i sig selv, den er for ringe til at være Historie, og dens Forløb indtil nu har ikke været til Ære for vor Kirke. Men den Dom, Højesteret fælder, bliver afgørende for den danske Folkekirkes Form i Fremtiden, maaske ogsaa — hvad der er langt, langt vigtigere — for dens Liv og dens Vækst.«

Det er aldeles sandt, hvad Provsten skriver, thi det er blevet til et Princip-Spørgsmaal.

Frikendes den lutherske Præst, der ikke holder sig til den kristelige Lære, Luther endnu lod bestaa — saa kan der vanskelig angives Grænser, for hvad man kan tro og lære indenfor den »evangelisk-lutherske« Folkekirke. Saa maa Folkekirken lave en kortere Trosbekendelse, der omtrent kunde lyde: Jeg tror ikke paa den katholske Kirkes Lære, hvad jeg end ellers tror om Kristus og Trefoldigheden.

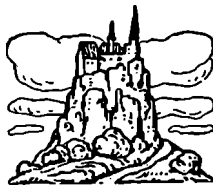
Men dømmes den lutherske Præst*), saa er dette jo en logisk og resolut Fremgangsmaade, set fra den Synsvinkel, at en luthersk Præst helst skulde tro paa Luthers Lære. Men saa kommer der andre ubehagelige Følger for Folkekirken, der derved stiller sig i Modsætning til Udviklingen i Protestantismen.

Om det altsaa bliver Scylla eller Karybdis, Folkekirken sejler hen til — den vil uden Tvivl ikke i Længden kunne holde sig. Thi det er en Lov, at alt menneskeligt er skrøbeligt og forgængeligt. Den katholske Kirke derimod — selv om den fuldtud deler Skrøbelighedens Lod, for saa vidt den dannes af Mennesker — har i sit Trosgrundlag, i sin Organisation og i sin Kampstilling overfor »Verdensaanden« med al dens forkerte Modernisme den af Herren forjættede Styrke til at udholde de kommende Seklers Storme, ligesom den har besejret de svundnes.

F. F. M.

*) Mange andre bør da ogsaa dømmes, ikke mindst den fuldstændige Rationalist, Sognepræsten i Sorø, Dr. theol. Krarup, Censor ved theologisk Embeds-eksamen o. s. v., hvis nyeste „Dogmatik“ er en fuldstændig Borteliminer-ning af al bibelsk og kirkelig Kristendom.

N. H.

Anbefaling af katholske Bøger.

Hr. Redaktør!

I Tilslutning til O. R. i Ugebladet Nr. 17 vilde jeg gerne fremkomme med et lille Ord angaaende omtalte Anvisning paa katholske Bøger.

Det er ikke mindst den katholske udenlandske Litteratur, jeg sigter til. Med Hensyn til denne findes der jo saa mange vidunderlige Skatte, som enhver Katholik burde kende lidt til. Kan disse Bøger ikke faas paa Dansk, burde de saa vidt muligt læses paa de fremmede Sprog.

Men hvorfor forskrive disse Ting fra Udlandet, hvis de kan faas her? — — Hvilke Bøger faas her paa Dansk, og hvilke paa de fremmede Sprog? — — Og foreligger de saa paa Originalsprogene eller paa andre fremmede Sprog? — — Kan jeg endelig faa den Bog, jeg ønsker, i Løbet af nogle Dage ellér skal jeg vente Uger — maaske Maaneder?

Disse Spørgsmaal spiller en Rolle ved Bestemmelsen af vort Valg. Men havde man en Bogfortegnelse, vilde man være klar over alt. Og »Katholsk Bogsalg« vilde sikkert ogsaa profitere heraf, idet man muligvis der vilde modtage færre skriftlige Forespørgsler med S. u.

Der er visse Ting inden for den katholske Litteratur, som enhver Katholik bør kende. Dertil hører — for blot at nævne et Eksempel — *d. h. Franz af Sales Værker*. Saa vidt jeg ved, foreligger kun »Philothea« paa Dansk; men derfor kunde der jo godt reklameres ogsaa med de øvrige Værker. Der er sikkert en hel Del af Menighedens Medlemmer, der med Glæde læser dem paa Fransk og maaske aller mest nyder dem paa Originalsproget. Andre kan maaske læse dem i tysk eller engelsk Oversættelse.

Hans skønne Betragtninger: *Manrèse, L'amour de Dieu*, o. s. v. er Skatte, som enhver læsende Katholik sikkert vilde anskaffe sig, hvis han blot vidste lidt om de Perler, de indeholder.

Andre berømte Navne, som har givet værdifulde Bidrag til den religiøse Udvikling Verden rundt, saasom *Alphons af Liguori, Ravignan, Bossuet, de Ségur, Grignon de Montfort, Lacordaire, Alban Stolz, Ignatius af Loyola, Camus* o. m. a. burde ogsaa for os være Kilder, som vi ikke blev trætte af at øse af.

Endelig har vi den righoldige udenlandske Helgenlitteratur.

I katholske Lande læses overalt saadanne berømte Værker som »*La vie de St. Elisabeth*« af Montalembert, »*St. François d'Assise*« af Le Monnier, »*Sainte Chantal*« af

Bougaud, »*Sainte Monique*« af Bougaud o. m. a. Her hører jeg dem aldrig nævne, og jeg træffer adskillige Konvertiter, som ikke aner disse Skattes Eksistens.

Ved kun at læse den Smule katholsk Litteratur, som er oversat paa Dansk; stænger vi os selv ude fra en uendelig skøn og rig Verden, som vi ikke burde tøve med at lukke op for.

Jeg forstaar fuldtud det vanskelige Punkt ved en saadan Fortegnelse: »Hvad skal man tage med, og hvad tør man udelade?«

Tillad mig, Hr. Redaktør, at inddele vor katholske Litteratur i tre Hovedrækker.

Til 1ste Række henregner jeg Bønnebøger og liturgiske Bøger. Dette Felt vil jeg ikke ind paa her. De fleste Katholikker har sikkert disse Ting i Orden. Og desuden minder Ugebladet os jo slittigt om, hvad man i den Retning bør købe.

Til 2den Række henregnes alt, hvad der kommer ind under Begrebet »Betragtninger og opbyggelig Læsning« samt Helgenlitteratur.

I 3die Række kommer saa Skønlitteratur og religiøse Smaaskrifter.

Foreløbig synes jeg, vi trænger mest til at faa 2den Række trukket frem: Helgenlitteratur og Opbyggelsesbøger.

Vi kan ikke vente, at Andagten til Helgenerne skal vokse her hjemme, saa længe vi kun kender disse fra Litanier og »Lille Helgenlegende«. Vort Udvalg af dansk Helgenlitteratur er jo endnu kun saare lille.

Den h. Franz af Sales siger: »Læs Helgenernes Levnedbeskrivelser, i hvilke du som i et levende Spejl kan se Billedet af det kristelige Liv; betænk derved, hvorledes du vil være i Stand til at efterligne deres Handlinger til din egen Nytte paa en med dit Kald overensstemmende Maade.«

Vi bør følge vore Helgeners Liv fra Vuggen til Graven, sætte os ind i deres Kampe og Lidelser, Glæder og Sorger, dele deres religiøse Liv, deres Fristelser, Fald og Sejre, Lykke og Ulykke. Først derigennem kommer vi til at ære og elske dem, at leve i Samkvem med dem. Vi ser, at de har været Mennesker ligesom vi, og vi opmuntres til at følge deres Eksempel.

Lærer vi dem ikke at kende, vil vi aldrig komme til at synge i Kor med dem. Og Helgenerne bliver for os et »ubestemmeligt, abstrakt Begreb«, som altid vil staa os fjernt.

Jeg kan forsikre Dem om, Hr. Redaktør, at der er mange, der sukker efter at læse Bøger om deres Helgeners Liv, men ofte ved man slet ikke, om der overhovedet

eksisterer saadanne Værker, eller hvem der skrevet de mest yndede.*)

Med Hensyn til Opbyggelseslitteraturen siger den h. Franz af Sales: »Hav altid en god Opbyggelsesbog ved Haanden som f. Eks. Skrifterne af den h. Bonaventura, Gerson, Ludvig af Granada, »den aandelige Kamp« af Pater Scupoli, den h. Augustins Bekendelser, den h. Hieronymus' Breve og lignende. Læs hver Dag en Smule, men med stor Andagt, som om du læste Skrivelser, som Helgenerne sendte dig fra Himlen for at vise dig Vej og indgyde dig Mod til at vandre didhen.«

Den h. Franz af Sales selv bar en saadan Bog, »Den aandelige Kamp« af Scupoli, hos sig i over 18 Aar og læste hver Dag et lille Stykke i den. Han anbefalede ogsaa »Kristi Efterfølgelse« af Thomas a Kempis som en af de bedste Opbyggelsesbøger.

Men Menneskene er forskellige. Nogle kan ikke faa nok; har de først fordybet sig i slige Bøger, vil de igenem saa mange som muligt, og andre kan næppe bekvemme sig til at aabne en saadan Bog.

Med Hensyn til de første vil forhaabentlig den eventuelle Bogfortegnelse hjælpe dem til at finde, hvad Hjertet begærer. Og hvad de sidste angaar, saa er det vist nærmest en Reminiscens fra de protestantiske Dage, som her gør sig gældende. Begrebet Andagtsbog var dengang lig med noget i Retning af Luthers Huspostille og Martensens Prædikener — — noget uendelig tørt og langtrukket. Og som Katholik glemmer man saa ganske, at det nu er *helt andre Ting*, som i den Retning bydes os.

Jeg vilde ønske, at enhver Katholik blot vilde prøve paa at aabne en af Franz af Sales' Bøger. Paa hver Side vil han finde den rigeste Fylde af Poesi, den dybeste Kærlighed til Naturen og et Væld af slaaende Sammenligninger og glimrende Lignelser om alle Livets Forhold, som ethvert Barn kan fatte, og som gør Læsningen af Bogen saa uendelig interessant.

For deres Vedkommende, som ikke magter de fremmede Sprog, vil jeg haabe, at Tiden maa raade Bod paa alle Savn og medføre et rigere Udvalg af danske Opbyggelsesbøger. Men jeg tror, at de fleste af os kan.

Det er jo netop en almindelig Anke imod vor Sprogundervisning her i Landet, at der paa Talefærdighedens Bekostning lægges for megen Vægt paa Læsefærdigheden i de fremmede Sprog.

Til alle dem, som kan, gentager jeg min indtrængende Opfordring: Tag og læs!

*) Gaar alt vel, vil der til næste Aar udkomme et historisk Skrift: „Danske og islandske Helgener“.

Pluk af alle de de skønne Blomster, som er skudt op i de katholske Lande, og den katholske Aand vil trænge ind i alle Forhold herhjemme. Vellugt vil brede sig over Landet — — »en yndig, liflig Vellugt, som styrker Menneskene og glæder Englene.« —

Med Tak for Optagelsen E.B.-J.

I Henhold t. Hr. O. R.s Bemærkning under Brevkassen i Nr. 17, 1916 vil jeg foreslaa følgende Bøger ved Grundlæggelsen af en Konvertits katholske Bibliothek:

Det nye Testamente Kr. 2,50, Messebogen 3,50, Jesu Hjerter Andagten 1,50, Salmebogen 1,50, Sursum corda 0,60, Den kath. Kirkes Skønhed 2,25, Den kath. Kirke i Danmark 0,75, Veje til Moderkirken 3,00, Hans Tausen 0,25, Evangelisk-luthersk 0,50, Fra Henrik VIII's Dage 2,00, ialt Kr. 18,35. Desuden kan vedkommende søge sig et passende Udvalg af Fr. Essers, Johs. Jørgensens og G. Rauschens Bøger. Desuden kan det dog lønne sig at gennemse den nye Bogfortegnelse.

N. G.

Et dansk Psalter fra Middelalderen.

Som en Fortsættelse af de i Ugebladets Nr. 7—10 offentliggjorte »Danske Bønner fra Middelalderen« følger her et Psalter, ligesom disse uddraget af haandskrevne Andagtsbøger fra omkring Aar 1500. Et enkelt Sted er et eller andet Udtryk lidt overdrevet, ellers kan alt læses med stor Andagt og til Opbyggelse.

Jomfru Marias og den hellige Trefoldigheds Psalter.

Enhver, som med Fromhed beder dette Psalter, gør Jomfru Maria en taknemmelig Tjeneste, for hvilken han faar god Løn.

O allerhelligste og uadskillelige Trefoldighed, Jesus Kristus, korsfæstede Menneske, og hellige Moder Jomfru Maria, eder være Lov, Hæder og Ære af alle de Skabninger, som er i Himlen og paa Jorden, evindeligt til evig Tid, foruden Ophør. Amen.

Denne Bøn skal med stor Andagt bedes foran et Billede af den hellige Trefoldighed, efter hvert Fader vor i dette Jomfru Marias Psalter.

I.

O værdige Jomfru Maria, jeg arme syndige Menneske hilser dig med denne glædelige Hilsen, hvormed Engelen Gabriel hilste dig og sagde: »Hil Maria, fuld af Naade, Herren er med dig, se af den Helligaands Kraft skal du blive Guds Moder«. O allerhelligste Moder, Jomfru Maria, forhverv mig den værdige Helligaands Naade. Amen.

Her skal bedes 5 Hil dig Maria, for Jomfru Marias Bebudelse.

O allerhelligste Jomfru Maria, velsignet være du, som saa ydmygt vilde besøge din Slægtning, den hellige Elisabeth, og glæde Barnet, den hellige Johannes, i hans Moders Liv, og som da af stor Glæde og Guds Naade digtede din Lovsang Magnificat, o du værdige Jomfru Maria, værdiges at søge mig i min Dødsstund. Amen.

Her skal bedes 5 Hil dig Maria foran Jomfru Marias Billede, fordi hun søgte sin Slægtning Elisabeth.

O ærefuldeste Jomfru Maria, velsignet over alle Kvinder være du, som foruden al Ve fødte Guds Søn og tilbad ham og sagde: »Vær velkommen, min kære Søn, og min kære Gud og Herre«. O allerhelligste Jomfru Maria, forbarm dig over mig, og vis mig dit blide Ansigt, naar min Sjæl skal skilles fra Legemet. Amen.

Her skal man bede 5 Hil dig Maria, Jomfru Maria til Lov og Hæder, fordi hun fødte vor Herre.

O allermildeste Jomfru Maria, for den moderlige Ynk, du havde over din kære Søn Jesum Christum, den Gang han blev omskaaret og udgød sit hellige Blod, beder jeg dig ydmygeligst, o allerbarmhertigste og ærefuldeste Jomfru Maria, at du bortskærer alle onde Tanker af mit Hjerte. Amen.

Her skal man bede 5 Hil dig Maria og 1 Fader vor, vor Herres Jesu Christi Omskærelse til Lov.

O allerærefuldeste Jomfru Maria, for den Glæde, du havde, da de hellige tre Konger ofrede din Søn Guld, Myrrha og Røgelse og troede, at han var sand Gud og sandt Menneske, beder jeg dig, o værdigste og allerhelligste Jomfru Maria, giv mig at tro alt det, den hellige Kirke byder, samt stadig at blive deri. Amen.

Her skal man bede 5 Hil dig Maria, Jomfru Maria til Lov, fordi de Konger kom til hendes Søn.

O allerærefuldeste Jomfru Maria, for den store Sorg, du havde, den Gang du havde tabt din allerkæreste Søn i tre Dage, og o værdige Jomfru Maria, for din store Glæde, da du fandt ham igen, beder jeg dig allerydmygeligst, lad mig paafinde din Hjælp i alle mine Sorger. Amen.

Her skal man bede 5 Hil dig Maria, Jomfru Maria til Lov for den Sorg, hun havde, da hun tabte sin Søn i Jerusalem.

O allersødeste Jomfru Maria, for den store Sorg og Bedrøvelse, du havde, da du flygtede med din allerkæreste Søn Jesum til Ægyptens Land og var der i syv Aar i stor Elendighed og Armod, beder jeg dig ydmygelig, o allerskelligste Moder, Jomfru Maria, led mig fra Helvedes Elendighed. Amen.

Her skal man bede 5 Hil dig Maria, Jomfru Maria til Lov og Hæder for den store Sorg og Bedrøvelse, hun havde, da hun flygtede med Jesum til Ægypten.

O søde Herre Jesus Christus, jeg beder dig ydmygelig, at du for din hellige Daab vil forlade mig arme syndige Menneske, at jeg saa tit og ofte har besmittet min Daab. Giv mig formedelst din Daab at maatte løses af alle Syndens Baand. Amen.

Her skal man bede 5 Hil dig Maria, vor Herre Jesus Christus til Lov og Hæder, fordi han for os syndige Mennesker saa ydmygelig vilde lade sig døbe i Jordans Flod af den hellige Johannes den Døber.

O søde Herre Jesus Christus, for den store Glæde, du gjorde Maria Magdalena og Martha, da du oprejste deres Broder Lazarus, beder jeg arme, usle, syndige Skabning ydmygelig dig, o Herre Jesus Christus, oprejs min Sjæl af Syndens Død til det evige Liv. Amen.

Her skal man bede 5 Hil dig Maria, vor Herre til Lov, fordi han oprejste Lazarus af Døden. — — —

Her endes første Del af Jomfru Marias Psalter, og herefter skrives en Bøn, hvorledes man skal ofre denne første Del.

O allersødeste Jomfru Maria, Jesu Christi værdige Moder, jeg arme, syndige Menneske overantvorder dig ydmygelig den første Del af den hellige Trefoldigheds og dit hellige Psalter, hvilket jeg uværdige Menneske nu ustadig har bedet. Dog haaber jeg paa din Naade, og jeg ofrer den, din hellige Søn og dig til Lov og Ære, for den Glæde, du fik, da Engelen Gabriel kundgjorde dig, at Guds Søn

vilde blive din Søn og tage Menneskenatur af dig, din Jomfruelighed uskadt, samt for den store Glæde, du havde, at han vilde fødes af dig, og for det hellige Levned, du havde med ham i 33 Aar. Jeg beder dig, at du modtager denne Del taknemmeligere, end jeg har bedt den, og ofrer den din signede Søn og med din hellige Bøn opfylder det, som fattes mig. Og bed din Søn ofre den til Gud Fader og gøre ham blid mod mig og alle mine Venner, og over alle dem, som det bør mig at bede for, levende og døde og alle kristne Sjæle. Amen. (Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. St. Ansgars Kirkes Aarsregnskab for 1915 er for saa vidt glædeligere end de fleste andre af vore Kirkeregnskaber, som det ikke ender med det sædvanlige Underskud. Smertensbarnet er her — som alle Vegne — Skolerne, til hvilke det jo hidtil her i København har været umuligt at opnaa Tilskud, hverken fra Stat eller Kommune. Drengeskolen i Bredgade har været besøgt af 77 og Pigeskolen samme Steds af 62 Elever. St. Josefs Skole paa Nørrebro, har været besøgt af 80 Piger og smaa Drengene — altsaa 219 Elever i Kirkeskolerne i St. Ansgars Sogn. Oversigten over de forskellige Legater afgiver altid et interessant Studium.

— Paa Kunstudstillingen ved Charlottenborg findes i dette Foraar en Del af Alteret til Sakramentskirken paa Nørrebro. Det meget smukke Arbejde, som vækker fortjent Opmærksomhed, er paa Bestilling af Mogens Ballins efterladte udført af Billedhugger Just Andersen. Alteret, som vil blive helt beklædt med drevne og ciselerede Kobberplader, behandlede med den saakaldte Brunemaille-teknik, er en Gengivelse af et af de Altre fra katolsk Tid, som opbevares paa Oldnordisk Museum.

Holbæk. De ikke saa faa Katholikker i denne By og dens Omegn kan forhaabentlig allerede i denne Maaned have den store Glæde at faa et eget lille Kapel her i Byen. I en nys opført Villa er hele Stueetagen bleven indrettet til gudstjenstligt Brug og bliver nu i de nærmeste Dage forsynet med Alter, Kirkebænke og øvrigt fornødent Inventar. Her bliver hver Søndag Messe af en af »Marias Selvkabs« Præster fra Roskilde; der bliver ligeledes indrettet Bolig for Præsten, naar han maa overnatte i Byen.

Roskilde. Der er i Paasken i den herværende St. Laurentii Kirke paa Baldakinen over Højalteret blevet bragt et stort og meget smukt Maleri, udført og skænket af Kunstnerinden, Frøken Sofie Holten. Da der senere vil blive bragt en lille Beskrivelse og kunstkritisk Bedømmelse af Maleriet i Ugebladet, fremkommer kun i Dag disse Linjer for at meddele Nyheden og udtrykke hele Menighedens Tak for den store og andagtsvækkende Gave.

Aarhus. St. Josefs Hospital her i Byen har udsendt sin Aarsberetning for 1915. Af de faa for Ikke-Fagfolk forstaaelige Efterretninger kan fremhæves, at der i Aarets Løb har været plejet 1079 Patienter paa Hospitalet, hvoraf 90 er afgaaet ved Døden. Den gennemsnitlige Belægning har været 121,4 Patienter daglig, hvilket giver 44325 Forplejningsdage i Aarets Løb; heraf falder over tre Fjerdedele paa den medicinske Afdeling, som ledes af Overlæge Otto Lassen. Den kirurgiske Afdeling ledes af Overlæge, Dr. Severin Nordentoft, Afdelingen for Hals-, Næse- og Ørensygdomme af Dr. Carl Jacobsen og Afdelingen for Øjensygdomme af Øjenlæge Kiilerich.

Aalborg. St. Mariæ Sogn i denne By omfatter Aalborg, Hjørring og Thisted Amter, d. v. s. omtrent det samme som det gamle Børglum Stift i Middelalderen. Lad os haabe, at det store Sogn snart bliver uoverkommeligt for Kamillianerne, og at der maa blive bygget Kirker baade Nord og Vest for Aalborg. Hidindtil overkommer de nidkære Præster deres Gerning til Trods for det store Arbejde, de gør ved at pleje mange syge og tuberkuløse Mennesker fra Byen og Omegnen. Indtægterne har udgjort 2700 Kroner, Udgifterne ikke saa lidt over — — — ja, maaske er det bedst at sige: ikke saa saa lidt over Indtægterne. Interessant er det at bemærke, at Kæmnerkontoret paaligner hver enkelt den Kirkeskat, han i Aarets Løb har at svare til den katolske Kirke. Der er i 1915 døbt 43 Børn, viet 18 Ægtepar og begravet 14 Personer.

— I Løbet af denne Paasketid har det til fulde vist sig, hvor nødvendigt det vil være snart at faa en større Kirke her. Til Levitmessen Paaskedag var baade Kirke og Sakristi aldeles overfyldt længe før Gudstjenestens Begyndelse. Dette skyldes ikke alene, at den danske Menighed stadig forøges, men ogsaa den store Mængde polske Arbejdere, der i stedse stigende Tal søger her til Kirken, og det vil næppe blive mindre, naar der fra 1ste Juni den første Søndag i hver Maaned vil blive holdt polsk Gudstjeneste med Prædiken, ligesom der vil blive givet Polakkerne Lejlighed til at skrifte paa Polsk. — Hvide Søndag var begunstiget af det klareste Solskin, der gjorde Synet af de mange pavelige og danske Flag og Vimpler i Ka-

millionerklinnkens Have dobbelt festligt. 8 Piger og 9 Drengene modtog ved Højmessens Kl. 9 den første hellige Kommunion. P. Sassen læste Messen, medens P. Kuhlmann bad de foreskrevne Bønner. Børnenes Svar lød frejdigt og klart, og hele den hellige Handling gjorde stærkt Indtryk paa alle de tilstedeværende. Efter Messen drak Børnene Kaffe paa Klinikken, og senere blev de fotograferet i Haven.

Rom. *Osservatore Romano* for d. 14de April offentliggør nedenstaaende Dekret fra det Hellige Officium: »Tidskriftet, betitlet *Rivista di scienza delle Religioni*, hvis første Nr. nylig er bleven trykket i Senatstypografiet, 1916, fordømmes som et Organ for modernistisk Propaganda, og det forbydes strengeligt de troende og i Særdeleshed Præsterne at læse det, abonnere paa det og være Medarbejdere ved det.«

— Ved en nylig stedfunden Audiens har Generalforstanderen for Kapucinerne haft den Ære at overrække den Hellige Fader en meget interessant og i historisk Henseende værdifuld lille Bog, forfattet af Pater Fredegand Callacy fra Anvers, Dr. i Moralvidenskab og Historie ved Louvains Universitet og Generalarkivar for Kapucinerordenen. Bogens Titel er »Benedikt XV's Familie og Kapuciner-Mindrebrødrenes Orden.« Den er skrevet paa Italiensk. Man bliver her gjort bekendt med de præstelige Traditioner der har udmærket Familien *della Chiesa* igennem mange Aarhundreder. Bl. a. fremdrages den Kendsgerning, at det første Kapucinerkloster grundedes paa Korsophøjelsesfesten d. 14. September 1554 af P. Angelo della Chiesa fra Savona, en af sin Tids navnkundige Prædikanter.

— Af Efterretninger, som Vatikanets Statssekretær har modtaget, fremgaar det, at det Brev, som Kardinal Mercier efter Forlydende skulde have stilet til General v. Bissing, er fuldstændig opdigtet; ligeledes dementeres paa det bestemteste de Rygter, som særlig det nederlandske Blad *Tijd* har udspreedt, om Kardinal Hartmanns Mission.

Brevkasse.

Kære Hr. Redaktør!

Havde det ikke været heldigt, om De havde skrevet en lille retledende Anmærkning til P. Baldvins Ord (S. 356 i forrige Nr. af Ugebladet), »at alle de, der troede paa og levede efter den lutherske Religion, vilde gaa lige lukt nedefter.« Dersom han har talt disse Ord, saa har han ikke blot under de givne Forhold talt i højeste Grad ufornuftigt og ukærligt, men ligefrem falsk. Det er jo slet ikke katholsk Tro og Lære, hvad han har prædiket. Paa den Maade kunde de gamle Kirkefædre tale om deres Tids Kættere; thi disse var Kættere i Ordets egentlige Forstand. Men de gode Islændere, som var fødte og opdragne i den lutherske Lære og levede i god Tro, var ingenlunde Kættere, men kun vrang-

troende. Og saa længe de havde deres lutherske Overbevisning, var de forpligtede til at leve derefter, og var nogen af dem imod sin Overbevisning gaaet over til den katholske Tro, saa vilde denne ikke være bleven ham til Oprensning og Frelse, men til Fald og Fortabelse. Med venlig Hilsen Deres hengivne *F. Esser*.

Kære Hr. Pastor Esser.

Selvfølgelig er jeg enig med Dem i alt det, De skriver, men jeg tænkte, da jeg studsede ved de stødende Ord: »Lad mig stole paa mine Læseres Dømmekraft; de vil indse, at det hverken er Ugebladet, der her taler, eller Pastor Baldwin, men en elskværdig gammel Dame, der fortæller sine Ungdomserindringer, og disse bør sidst af alt lægges paa Dogmatikkens Guldvægt.« — Maaske har jeg taget fejl; i saa Fald kan Deres lille Indlæg her i Brevkassen bøde paa denne min Fejl. Deres hengivne *N. H.*

Kirkelig Kalender.

7. Maj. 2. Sønd. efter Paaske.	14. Maj. 3. Søndag efter Paaske. St. Josefs Fest.
8. — M. Erkeengelen Mikael's Aabenbarelse.	15. — M. Johannes Baptist de la Salle, Bekender.
9. — Ti. Gregor af Nazianz, Biskop og Kirkelærer.	16. — Ti. Johannes Nepomuk, Martyr.
10. — O. St. Josefs Fest.	17. — O. Oktav af Josefs Fest.
11. — To. Oktavdag.	18. — To. Venantius, Martyr.
12. — F. Nereus og Lidelsesfæller, Martyrer.	19. — F. Petrus Coelestin, Biskop og Bekender. (I Højmessen: Maria's Bededag).
13. — L. Oktavdag.	20. — L. Bernardin af Siena, Bekender.

St. Ansgars Kirke. Kl. 7 stille Messe. Kl. 9 højtidelig Prælatmesse og Meddelelse af Firmelsens h. Sakramente. Kl. 5 Eft. Festandagt med Prædiken.

St. Annæ Kirke. Indtil 15. August holdes Aftenandagten om Søndagene Klokken 8.

Tak. For 10 Kr. til dansk-vestindiske Skolebørn, modtagne gennem Hr. Pastor Braun, takkes herved. *E. Hemicke.*

A/S Varden er hævet den 1/5 1916. Den Aktionærene tilkommende Dividende kan mod Aflevering af Aktierne hæves hos Hr. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48, 11-3, inden 1. Juni d. A. Regnskab og Status ligger til Eftersyn sammesteds. Ikke hævet Dividende tilfalder Ansgariusforeningen.

Engelsk, Fransk. Undervisning tilbydes. *J. Køhn*, Bartholinsgade 9 I. Ny udkommen: **Min første Bønnebog.** 1 Kr. 75 Øre. 120 Sider.

Kollekt for den danske katholske Kirke.

Søndag d. 14. Maj holdes den af det Apostoliske Vikariat foreskrevne **Ansgarius-Bonifacius Kollekt** i alle Kirker og Kapeller til Bedste for vore mest trængende kirkelige Institutioner.

Conventus pastoralis inissionariorum insulae Selandiae erit die 8. Maii hora quarta cum dimidia.

St. Josefs Gilde. Alm. Møde afholdes Mandag d. 8. Maj Kl. 8 1/2 i Lokalet, Bredgade 67.

Katholsk Bogsalg. Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tilf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4-6.

Nr. 20.

Søndag den 14. Maj.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Don Bosco, hans Liv og Orden. — Et dansk Psalter fra Middelalderen. — Kvinden. — Gamle Erindringer fra Island. — Benedikt XV og Marias Optagelse til Himlen. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Næstved. Maribo. Rom. Nord-Amerika. — Brevkasse. — Elisabethforeningen. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

307.

St. Josef.

Medfølelse kan kaldes en evig Lov, for den er udtrykt eller rettere fuldbyrdet paa en Maade, der overgaar vor Forstand og har sit typiske Forbillede i den guddommelige Treenigheds Kærlighed. Skønt Gud er en uendelig Enhed, har han dog i al Evighed været en Trefoldighed. Faderen har evigt frydet sig i sin Søn og i sin Aand, og de har frydet sig i ham — og saalunde har han i Evighed været til, ikke ensom, selv om han var alene; han besidder i denne ufattelige Gentagelse af sig selv en saa uendelig, fuldkommen Salighed, at intet af, hvad han har skabt, i mindste Maade kan forøge den.

Da Sønnen for vor Skyld kom til Jord og paatog sig vort Kød, vilde han dog ikke leve uden Medfølelse. I tredive Aar levede han sammen med Maria og Josef og dannede saaledes her paa Jorden en Afskygning af den himmelske Treenighed. O, hvor var den dog fuldkommen, den Medfølelse, der bestod imellem de tre; den enes blotte Blik blev forstaaet af de andre to, som var det udtrykt, eller bedre endda, end om det var udtrykt i tusinde Ord;

ja, det blev mere end forstaaet, det blev modtaget, fandt Genklang og blev bekræftet. De var som tre Instrumenter, der er nøje stemt sammen, og som alle vibrerer, naar det ene vibrerer, og som da enten klinger med een Tone eller i fuldkommen Samklang.

Den første Svækkelse af denne Samklang fandt Sted, da Josef døde. Det var ingen Skurren i Lyden, for til sit sidste Livsøjeblik var han eet med dem, og Medfølelsen mellem de tre blev kun mere inderlig og mere blid, eftersom den blev bragt ind i nye Forhold og fik et videre Omfang i hans Svagheds og Sygdoms Maaneder og i hans Død. Da blev den som en Melodi, der spændte over en Mængde Toner, og som udførtes fuldkommen rent og nøjagtigt i Takt af dem alle tre. Men den sluttede af i en højere Tonart end før og, da Josef gik bort, tillige med sagtere Lyd. Ikke at Josef, hvor hellig han saa end var, egentlig øgede Lydfylden hos de andre to synderligt; men Medfølelse forudsætter ved selve Betydningen et Antal, og ved hans Død blev Strengene løsnet paa den ene af de tre Harper, og den forstummede.

O hvilket Medfølelsesøjeblik mellem de tre, det Øjeblik, før Josef døde! De to støtter ham og bøjer sig over ham, og han ser paa dem og hviler ud i dem med udelt, uforbeholden, dyb Hengivenhed, for han hviler i Guds og i Guds Moders Arme. Som en Flamme blusser op og gaar ud, saaledes var hint sidste Øjeblikks Betagethed, for hver især tænkte paa den Modsætning, der maatte følge efter, naar det Baand brast.

Kun eet Øjeblik var lig dette i Følelsens Inderlighed, og dog var det saa uligt — et Glædens og ikke et Sorgens Øjeblik — det var Jesu Fødselsstund. Jesu Fødsel og Josefs Død — begge to Øjeblikke af uendelig Sødme, uden Mage i Menneskeslægten Historie. St. Josef gik til de dødes Rige for der at bие sin Tid, borte fra Guds Nærværelse. Jesus skulde prædike, lide og dø; Maria skulde være Vidne til hans Lidelse, og selv efter at han atter var opstanden, skulde hun blive ved at leve uden ham midt blandt Livets Omskiftelser og Hedningernes Hjerteløshed.

Jesu Fødsel og Josefs Død, disse Øjeblikke, der i ren, fuldkommen og levende Medfølelse mellem de tre Medlem-

mer af den jordiske Treenighed langt overgaar vor Forstand, var denne Treenigheds Begyndelse og Ende. Josefs Død, der sønderbrød den, betød Sønderbrydelsen af endnu mere. Det var Begyndelsen til den Forandring, som skulde ske for Søn og Moder. I tredive samfulde Aar var de begge bleven skærmet imod Verden og havde levet for hinanden. Nu maatte han gaa ud for at prædike og lide, og som den første og mest uundgaaelige af hans Prøvelser maatte han berøve sig selv Nydelsen af det Hjerternes Fællesskab — hans Hjertes Fællesskab med Marias — som han havde besiddet fra den Stund af, da han paa tog sig menneskelig Natur.

O min Sjæl, det bliver dig givet at betragte denne Treenighed og selv at dele dens Medfølelse i Tro, om end ikke i Skuen. Min Gud, jeg tror og ved, at der den Gang aabnedes et Samfund for, hvad der hører Himlen til, her paa Jorden, og jeg ved, at det aldrig er ophørt. Det er min Pligt og min Lykke at være i Samklang med den gribende Musik, som den Gang begyndte at tone. Skænk mig den Naade, der alene kan aabne mit Øre og min Sans for den, saa den helt kan gennemstrømme mig. Lad min Sjæls Aandedræt være eet med Jesus, Maria og Josef.

Kardinal Newman.

Don Bosco, hans Liv og Orden.

16. Aug. 1815 — 31. Jan. 1888.

Af Jos. Koch, S. J.

(Sluttet.)

V.

Don Boscos Død.

Saaledes var den fattige Bondedrengs Drøm virkelig gaaet i Opfyldelse; han havde samlet en Hjord, en uoverskuelig Skare fra hele Jorden, som under hans Hyrdestav var bleven til fromme, blide Lam.

Han havde den Trøst endnu i mange Aar at se de herlige Frugter, som Gud virkede ved ham og ved hans Sønner, endnu i mange Aar levede og arbejdede han for de unge, ikke

mere i et fattigt Skur, men i det store, rummelige Moderhus i Turin. Men dette Arbejde var ikke hans eneste Beskæftigelse. Han havde desuden, især i de senere Aar, en næsten uoverkommelig Mængde af Breve at besvare; der indløb 300 om Dagen, og vel at mærke besørgede han Korrespondancen selv. Og dertil kom saa endnu en overordentlig frugtbar Forfattervirksomhed; hans samlede Værker udgør 40 Bind, og heraf oplevede nogle indtil 80 Oplag. De første Bøger, han skrev, var Skolebøger til Brug for hans Dreng, deriblandt en Fædrelandshistorie, der udkom i 15 Oplag. Desuden skrev han pædagogiske Bøger, Biografier og en Række apologetiske Smaaskrifter, hvoraf der solgtes 200.000 Eksemplarer.

Disse var især rettet mod Valdenserne, som den Gang forsøgte et Stormløb mod Kirken i Norditalien; de var meget kede af Don Boscos Forsvarsskrifter, og de tilbød ham endog en større Pengesum, hvis han vilde holde op med at skrive imod dem. Dog Bosco svarede blot: »De Herrer synes ikke at kende en katholsk Præst.«

Fra den Tid var Valdenserne hans Fjender — de og saa de vantro Revolutionære, som med Forbitrelse saa, hvorledes hans Arbejde blandt de unge hindrede deres Agitation. Men medens man i nordligere Strøg nøjes med en spids Pen og Trykkersværte, griber de dernede til kraftigere Vaaben. Det skete ikke saa sjælden, at han blev overfalden, at der blev skudt efter ham, at Kniv og Dolk kom i Anvendelse imod ham. Flere Gange lokkede man ham endog ved fingerede Sygekald i Baghold, og hvis ikke hans unge Mænd havde ledsaget ham og i rette Øjeblik var kommen til, vilde han være bleven ilde tilredt.

Men ikke altid kunde de unge Mænd være til Stede for at beskytte ham, og i disse Tilfælde var det en anden ganske mærkelig Beskytter, der hjalp ham, nemlig en stor graa Hund. Ingen vidste, hvorfra den kom, ingen kendte dens Herre. Men i lang Tid indfandt den sig, hver Gang Don Bosco om Natten skulde besøge en syg. Flere Gange frelste den hans Liv, idet den ved et Overfald pludselig dukkede op og angreb Banditterne. En hel Del af Oratoriets Beboere havde set den, men den vilde aldrig gaa med ind i Huset. Kun een Gang kom den ind paa Legepladsen,

lod sig klappe af Drengene og føre til Don Bosco, som var i Refektoriet. Der blev den staaende foran ham, men vilde ikke tage imod noget af det Kød, han rakte den. Til sidst spurgte Don Bosco: »Hvad vil du egentlig her?« Da spidsede Hunden Ørene, logrede med Halen, lagde sit Hoved paa Bordkanten og saa paa Don Bosco. Saa gik den ud og viste sig ikke mere. Der er noget mærkeligt ved denne Hund, men at den ofte har beskyttet Don Bosco og flere Gange frelst hans Liv, er en Kendsgerning.

Vi har nu set paa Don Boscos Værk; vi har ogsaa lært hans Aand at kende. Vi aner maaske, at vi har staaet overfor en Helgen. Den Tid vil sikkert komme, hvor Giovanni Bosco optages højtideligt i de kanoniserede Helgeners Tal; Beatifikationsprocessen blev indledet i Rom i 1907.

Vi finder da ogsaa i hans Liv de Dyder og Naadegaver, som vidner om stor Hellighed. Hans Nøjsomhed og Fattigdom kender vi jo; men den samme Aand bevarede han ogsaa senere, da Tiderne blev bedre og Almiserne flød rigeligere. Til sig selv valgte han altid det ringeste af Kost, Bolig og Klædning. Sin Præstekjole udsøgte han sig altid blandt de mest slidte Talarer, som man havde foræret ham til hans Skolastikere.

Hans Kærlighed til Kirken og den Hellige Fader var uden Lige, og han blev ikke træt af at indprente den til sine undergivne. Og hvem skulde have tænkt sig, at denne Mand, der kendte Menneskeslægtens moralske Elendighed til Bunds, havde en saa ren Sjæl og en saadan, næsten fysisk Afsky for al Urenhed, saa han endog fik ondt i Skriftestolen ved at høre Synder imod det 6. Bud.

Blandt de overordentlige Naadegaver regnes især Profetiens Gave og Undergerninger. Det skete ikke saa sjældent, at Don Bosco fik syge Drenge til at forbedre sig ved at meddele dem deres Dødstime. Men en Gang, da den unge Cagliero var dødssyg, og alle ønskede, han skulde berettes, sagde Don Bosco: »Det behøves ikke; han vil endnu leve længe og med sit Breviar uder Armen gøre store Rejser i Missionerne.« Og da han i 1883 gjorde sit Testamente og uddelte Erindringer til sine Venner, gav han denne Cagliero, som nu var Præst, en kostbar Bispe-

ring. Nu er han Ærkebiskop af Nicaragua og Kardinal. — Flere Gange har Don Bosco forudsagt Dødsfald i det piemontesiske Kongehus, hvilke indtraf med en forbavsende Nøjagtighed.

Undergerninger berettes ligeledes om ham, og vi maa huske paa, at de ikke foregik i en, Aarhundreder tilbageliggende, middelalderlig Tid, men i det 19. Aarhundredes klare Lys. Det staar saaledes fast, at han gav en blind Pige Synet tilbage og en værkbruden den gamle Førlighed. En mærkværdig Undergerning er den, som Salesianeren Don Dalmazzo fortæller. »En Morgen, det var i Aaret 1860, manglede Brødet i Huset. Don Bosco sad, som sædvanlig paa denne Tid af Døgnet, i Skriftestolen, og flere Gange blev der sendt Bud efter ham. Til sidst sagde han: »Vær nu rolig, og læg de Brød, som er tilbage, i Kurven igen. Jeg kommer straks.« Nogle Minutter senere kom han, tog Kurven, hvori der kun laa 20 Brød, og begyndte at uddele dem. Jeg stod ved Døren og fik det første Brød. Alle Drengene — der var 400 — stillede sig op i en Række og gik forbi ham; hver fik sit Brød og kyssede glad Don Boscos Haand. Jeg stod hele Tiden ved Siden af og iagttog alt. Efter Uddelingen saa jeg nysgerrig ned i Kurven. Der laa 15—20 Brød. Dybt greben af denne Opdagelse ilede jeg ned i Taleværelset, hvor min Moder ventede paa mig for at hente mig, da jeg skulde forlade Anstalten. Jeg fortalte hende, hvad jeg havde set, og tilføjede: »Det er mig umuligt at forlade et saa helligt Hus; jeg vil blive hos Don Bosco og være Præst.« Og det blev jeg.«

Hellighedens bedste Bevis er Ydmyghed. Don Bosco søgte aldrig Menneskene, og han forblev ydmyg, selv i de største Triumfer. Da han i 1883 gjorde en Rejse til Paris, blev han modtaget med store Æresbevisninger. Alle vilde se ham, vilde tale med ham. Selv en Mand som Victor Hugo ventede 3 Timer i Forværelset for at kunne besøge ham. Og da han rejste tilbage, ledsagede en talløs Mængde ham til Banegaarden. »Den italienske Vincents af Paul, det 19. Aarhundredes Undergører,« kaldte man ham. Da de kørte, saa han, at Don Rua og de andre Medbrødre var helt betagne af den Hyldest, deres Fader havde modtaget. Da sagde Don Bosco til Don Rua: »Kan du huske den usle

Rønne i Becchi og Engen paa Bakken ved Siden af. Du ved jo, denne Rønne er mit Faderhus, og paa denne Eng vogtede jeg som 10 Aars Barn min Mors Køer. Ak, hvis disse Mennesker vidste, at de er saa begejstrede for en lille Hyrdedreng. Men saaledes plejer det guddommelige Forsyn at spøge med os.«

Den lille Hyrdedreng var imidlertid bleven en gammel Mand. Han var nu 68 Aar og følte, at Alderen tog paa hans Kræfter. I 1884 overgav han Ledelsen af hele Kongregationen til Don Rua, sin bedste Ven og dygtigste Medarbejder. I Slutningen af 1887 var hans sidste Kræfter udtømt. Han kunde ikke mere forlade Sengen og forbedte sig rolig og gudhengiven til Døden. En stor Trøst var det for ham, da man førte en Indianerpige fra Patagonien ind i Sygeværelset, og hun paa Italiensk sagde til ham: »Jeg takker dig, gode Fader, at du har sendt Missionærer til os for at frelse mig og mine Brødre. De har gjort os til Kristne og aabnet Himlens Porte for os.«

Til Januar-Nummeret af de »Salesianske Efterretninger« dikterede han en Afskedshilsen til de mange Venner paa hele Jorden; heri anbefalede han sine stakkels forsømte Børn, som »altid har været en Del af min Familie, der var mig kærest, og som, det haaber jeg paa Grund af Jesu Christi Fortjeneste, vil være min Krone og Fryd i Himlen.«

Den 31. Jan. 1888 om Aftenen, da Klokkerne fra den ny Kirke, »Vor Frue, de Christnes Hjælp«, ringede til Angelus, forlod hans Sjæl denne Jord. Hans sidste Ord var: »Eviva Maria — Leve Maria!«

Et dansk Psalter fra Middelalderen.

II.

(Fortsat).

O søde Herre Jesus Christus, for den Hæder og Ære, som blev vist dig i Jerusalem paa Palmesøndag, da de velsignede dig og sagde dig at være en ærefuld Konge og Davids Søn, beder jeg dig, at du giver mig, at jeg altid maa love dig for alle de Velgerninger, som du har bevist mig. Amen.

Her skal man bede 3 Hil dig Maria, vor Herre og Jomfru Maria til Lov, for den store Hæder og Ære, der blev vist Herren paa Palmesøndag.

O søde Herre Jesus Christus, for din blodige Sved og for den Bøn, du bad til din himmelske Fader, beder jeg dig allerydmygeligst, at du, o værdige Herre Jesus, hører mig i alle mine Bønner, som er dig velbehagelige, og mig til Nytte. Frels mig i min Dødsstund fra al Ængstelse og Frygt. Amen.

Her skal man bede 4 Hil dig Maria og Fader vor, vor Herre til Lov og Hæder, for den blodige Sved, han for vor Saligheds Skyld udgød i Urtehaven.

O allersødeste Herre Jesus Christus, for det Fangenskab, som du blev fanget i af dine Fjender, og forraadt af Judas, beder jeg dig, o værdige Herre Jesus, frels mig fra alle mine Fjender og fra et Fangenskab, baade paa Sjæl og Liv. Og frels barmhjertig de arme Sjæle af den svære Skærsilds Pine. Amen.

Her skal man bede 3 Hil dig Maria, vor Herre til Lov og Hæder, fordi han vilde lade sig forraade af Judas og lade sig gribe for vor Salighed.

O søde Herre Jesus Christus, Lov være dig for den Bespyttelse, som blev dit skønne Ansigt til Del, og dertil var skjult med et urent Klæde. Du allerklareste Spejl, hvori alt Himmeriges Herskab glædes, jeg beder dig, vis mig arme syndige Menneske dit blide Ansigt, naar min Sjæl skal skilles fra Legemet. Amen.

Her skal man bede 3 Hil dig Maria, vor Herre til Lov og Hæder, for den Bespyttelse, han vilde lide for vor Salighed.

O søde Herre Jesus Christus, dig være Lov og Hæder og Ære, du som er den højeste Visdom, du blev iført et hvidt Daareklæde og af Herodes og hans Tjenere regnet for en Daare. O værdige Herre Jesus Christus, giv mig Visdom til at fly alt det, som er ondt, og gøre alt det, som er godt. Amen.

Her skal man bede 3 Hil dig Maria, vor Herre til Lov og Hæder, for den Spe og Spot, som Herodes gjorde ham med det hvide Klæde.

O søde Herre Jesus Christus, Lov, Hæder og Ære være dig for din ubarmhjertige Hudstrygelse og dit hellige Blods Udgydelse. Jeg beder dig, mildeste Herre, giv mig

at revse mit Legeme saaledes her, at Sjælen ikke skal pines med den evige Pine efter Døden.. Amen.

Her skal man bede 4 Hil dig Maria og 1 Fader vor, vor Herre til Lov og Hæder, fordi han vilde lade sig saa ynkelig hudstryge af Pilati grusomme Tjenere, for at ikke vi skulde hudstryges evindeligt.

O søde Herre Jesus Christus, Lov være dig og dit ærefulde Hovede, som var kronet med de allerskarpeste Torne og fik mere end tusind Saar af Tornekronen. O allermildeste Herre Jesus Christus, jeg beder dig, at du vil forunde mig efter din velsignede Villie at blive kronet med den evige Glædes Krone. Amen.

Her skal man bede 3 Hil dig Maria, vor Herre til Lov og Hæder, fordi han lod sig krone for vor Skyld.

O søde Herre Jesus Christus, Lov og Ære være dig for det tunge Kors, som du bar paa din blodige og velsignede Ryg, og for de fem Fald, som du styrtede under Korset. Allerværdigste Herre Jesus, jeg beder dig ydmygeligt, giv mig sand Taalmodighed i alle mine Bodsøvelser, saa jeg maa bære min Byrde for din Kærligheds Skyld. Amen.

Her skal man bede 4 Hil dig Maria og Fader vor, vor Herre til Lov og Hæder, fordi han bar sit tunge Kors.

O søde Herre Jesus Christus, Lov være dig til evig Tid for al den Pine og Ve, du led paa det hellige Kors, for os arme, syndige Menneskers Saligheds Skyld. O allermildeste Herre Jesus, for den store Kval, som gik fra dine Saar og indtil dit Hjerte, beder jeg dig, at det blive mig til den evige Glæde. Amen.

Her skal man bede 3 Hil dig Maria, vor Herre til Lov og Hæder, fordi han vilde lade sig korsfæste for vor Salighed.

O søde Herre Jesus Christus, Lov være dig, som efter din haarde Død blev nedtaget af Korset, og lagt i den allersorgfuldeste Jomfru Marias, din kæreste Moders Skød, og hun med Hjertens Beskhed rensede og beskuede dine dybe Saar og blodige Legeme. O værdige Herre Jesus, jeg beder dig, lad aldrig din bitre Død og Pine og din kære Moders, Jomfru Marias Sorg gaa af mit Hjerte. Amen.

Bed 3 Hil dig Maria, vor Herre til Lov, som han var taget af Korset.

O søde Herre Jesus Christus, Lov være dig, som blev lagt i Graven, du, som har skabt alle Ting i Himlen og paa Jorden. Giv, at det blive i en god Stund, naar mit Legeme skal lægges i Jorden.

Bed 4 Hil dig Maria og Fader vor, vor Herre til Lov, fordi han blev lagt i Graven.

Her endes den anden Del af Jomfru Marias Psalter, og her-efter følger en from Bøn, hvorledes man skal ofre den.

O du gode Jesus, o du allerhelligste Jomfru Maria, Jesu Christi Moder, jeg overantvorder dig ydmygelig den anden Del af den hellige Trefoldigheds og dit hellige Psalter, som jeg uværdige Menneske nu med Ustadighed har bedet, din signede Søn til Lov, Hæder og Ære for alle hans Piner og Plager, Sorger og Bedrøvelser, som du led med ham og han med dig, for Menneskenes Forløsning. For hans hellige Død beder jeg dig ydmygelig, at du værdiges til at modtage denne Del værdigere og taknemmeligere, end jeg har bedet den. Ofre den til din signede Søn, og opfyld med din værdige Bøn, hvad der fattes mig, og gør den velbehageligere for Gud, end jeg kan gøre, og bed din Søn ofre den til Gud Fader og formilde hans Vrede over min Faders og Moders Sjæle, samt alle de, hvem det bør mig at bede for, saavel levende som døde. Amen.

(Sluttes.)

Kvinden.

(Sluttet.)

IV. Den hellige Monika (4. Maj).

Den h. Monikas Historie er i Korthed følgende:

Monika, Moder til d. h. Kirkefader Augustin, fødtes i Aaret 332 i Tagaste i Afrika. Efter at have tilbragt sin Ungdomstid i Uskyldighed og Fromhed blev hun gift med Hedningen Patricius. I Ægtestanden var intet hende mer magtpaaliggende end hendes Mands Omvendelse, hvilken hun søgte at bevirke saavel ved sin Bøn som ved nøje Overholdelse af Religionens Forskrifter. Hun havde den Glæde at se ham blive døbt Aaret før hans Død. Da hendes Søn Augustinus kom paa Afveje og hengav sig til et slet Liv, ophørte Monika ikke med at bønfalde Gud om hans Omvendelse. En Tid lang unddrog Augustinus sig sin Moders Behjælpelser, idet han rejste til Italien, men hendes Bøn ledsagede ham

ogsaa i det fjerne. Hun rejste endog efter ham til Italien og oplevede her hans vidunderlige Omvendelse. Da de paa Hjemvejen kom til Ostia, sagde hun til sin Søn: »Augustinus, der gives intet mere i denne Verden, som mit Hjerte kunde ønske; af hvad Grund jeg da skulde dvæle her længere, det ved jeg ikke. At se dig som god katholsk Kristen før min Død var det eneste Ønske, som endnu formaaede at fængsle mig til Jorden. Over Forventning er dette nu gaaet i Opfyldelse, da jeg jo ved, at du forsmaar alt jordisk for at blive den allerhøjestes Tjener. Hvad skal jeg da længere hernelde?« To Dage efter blev Monika angrebet af en Feber, hvoraf hun snart døde. (Lille Helgenlegende.)

Folk skælvede, da det rygtedes, at Monika skulde ægte Patricius, thi han havde Ry for at være mere raa og brutal end nogen anden. . . .*)

Patricius var Hedning og opdraget paa hedensk Vis, med Hjertet fuldt af Daarskab og alskens Laster, men inderst inde ulmede en Glød, og det var denne Glød, Monikas kvindelige Instinkt og mangfoldige Dyder fik til at slaa ud i Flamme, saa at han efter 17 Aars Ægteskab bøjede Knæ ved Alterets Fod. Hun havde i de 17 Aar talt, lidt, aldrig prædiket, elsket meget og altid bedt. — Og da hun begyndte at ane Forandringen i Ægtefællens Hjerte, gættede hun alt, sagde intet, men fordoblede sine Bønner.

Denne Blidhed, denne Takt og Klogskab, disse tusind smaa Draaber af Opofrelse, som een efter een, Dag efter Dag, faldt i Patricius' Sjæl, hulede, uden at han selv vidste det, en Fure, hvis Dybde han først senere blev sig bevidst.

Den 13. Novbr. 354 fødte Monika sin førstefødte, den senere saa berømte St. Augustin. Hun var da 22 Aar.

Fra det Øjeblik, hun begyndte at ane, at hun skulde være Moder, bad hun mere end nogensinde for ret at indvie den lille Sjæl til Gud, for saa at sige at døbe den med Guds Kærlighed. Saa længe den lille Sjæl var saa intimt forbunden med hende selv, maatte den kun modtage gode og fromme Indtryk. Hun følte det som en Pligt, som et uafvendeligt Ansvar, netop paa dette Tidspunkt at lægge de første gode Spirer i Barnets Hjerte.

»*Ab utero matris meæ* — fra min Moders Liv« — disse Ord støder vi hvert Øjeblik paa i Augustins Bekendelser.

Det er, som om det ligger ham paa Sinde ret at faa

*) Samtlige Citater er taget af „*Vie de Saint Monique*“ af Bougaud.

Efterverdenen til at forstaa Betydningen af dette Punkt. Gang paa Gang fortæller han, hvorledes hans Moder i disse Maaneder søgte at give Plads i sin Sjæl for udelukkende gode og fromme Tanker, og hvorledes hun derigennem blev Skyld i hans senere Omvendelse.

»Jeg er blevet undfanget i Moders Liv for det time-lige Liv og i hendes Hjerte for det evige Liv,« hedder det bl. a. i Bekendelserne.

Og hun forstod ikke mindre Betydningen af Eksemp-let og Forbønnen hele Barndommen igennem.

Gennem al sin Opdragelse pegede Monika mod Him-len og søgte i Sønnens Sjæl at uddybe Afgrunde, som aldrig kunde fyldes her paa Jorden.

Augustins mangfoldige Udbrud: »Du har skabt os for dig, o min Gud, og vort Hjerte er uroligt, naar det ikke hviler i dig« o. lign. har han fra sin Moder.

Monika dannede Augustins Samvittighed, den Sam-vittighed, som han aldrig senere kunde blive kvit, som pinte og forfulgte ham overalt og tilsidst tvang ham til Omvendelse. Og naar Samvittighedens Flamme er bleven tændt af en Moder, kan man næsten være sikker paa, at den aldrig slukkes.

»Min Moder troede,« siger Augustin, »men min Fader troede ikke; og hvor smittende end min Faders Eksempel kunde være, kunde han aldrig faa mig overbevist om, at han havde Ret.«

Her som overalt vil man se Børnene paa Moderens Parti, og just derfor bør først og fremmest Moderen vogte paa sig selv.

Monika gjorde alt for at uddybe og forme sit Barns Sjæl, og Augustin viste sig ogsaa som et fromt Barn.

Men der kommer en Tid, hvor Forældrenes Magt glipper. Og der kan endog komme Tider, hvor al god Indflydelse synes magtesløs.

Da Augustin som ganske ung kom til Karthago paa Studiernes Vegne, var det, at han Trin for Trin faldt og kom længere og længere bort fra sin Kirke.

Karthago var en Storstad med alle en saadans Farer og Fristelser, og Augustinus var fattig og ukendt i den

store By, men han var ung, behagelig, flot og fin af Væsen.«

»I Stedet for at styre mig selv lod jeg Tømmerne flagre frit og lod mig henrive til min Lidenskabs Uordner« (Augustins Bekendelser).

Endvidere: »Se saaledes foragtede jeg min Moder — eller snarere, o, min Gud, det var dig, som jeg foragtede igennem hende.«

I 16 Aar bad Monika for sin Søns Omvendelse og græd over hans Skæbne. Og da hun engang søgte Raad hos en berømt gejstlig, beroligede denne hende med de berømte Ord: »Det er umuligt, at Sønnen af saa mange Taarer kan gaa til Grunde.«

»Ilden ulmer under Asken« mente den gamle Biskop. »Den Sjæl, som er formet af en kristen Moder, er at ligne med en fin Vase, der altid bibeholder Duften af den første Vædske, den har indeholdt.«

Levende skildrer Augustin i Bekendelserne, hvorledes Moderens Smerte bliver heftigere og heftigere, jo længere han drives ud paa Syndens Hav. »O, min Gud, hvis du ikke har forladt mig, saa er det, fordi min Moder græd over mig Dag og Nat, og fordi hun for mig udgød sit Hjertes Blod.«

»Jeg har løjet for min Moder — en saadan Moder, o Gud, du maa tilgive denne Forbrydelse tillige med saa mange andre.«

Det var i Aaret 387, at Augustins Omvendelse fandt Sted. Han var nær de 33.

»Dersom jeg foretrækker Sandheden fremfor alt, dersom jeg kun elsker den, dersom jeg er rede til at dø for den, saa er det min Moders Skyld. Gud har ikke kunnet modstaa hendes Bønner.« (Bekendelserne).

Augustins Bekendelser er fra Ende til anden en Lovsang til Moderen, en Hymne til den kristne Kvinde, en Lovprisning af alt, hvad Kvinden formaar at udrette, netop gennem Ægtestanden som Hustru og Moder.

Og gennem alle følgende Aarhundreder har den h. Monika staaet som et lysende Forbillede for alle kristne Hustruer og Mødre, og Kirkens store Mænd er ikke blevet trætte af at prise hende.

Og Frugten af dette hellige Liv blev en af vore mest fremragende Kirkefædre, en af Kirkens dygtigste Forkæmpere mod Vranglærdommene. Hans rige aandelige Uddannelse og store Kundskaber har skabt uødelige Værker, der gennem alle Tider skattes som Katholicismens fornemste Skrifter. Hans Indflydelse har bragt Velsignelse over Verden i rigeste Maal, thi Grundtanken i al hans Lære er den, at den guddommelige Naade og Kirken er Sandhedens og Salighedens eneste Kilde. *E. B.-J.*

Gamle Erindringer fra Island.

I. De katholske Præster.

Af Fru *Anna Thorlacius.*

(Sluttet.)

Straks efter deres Ankomst om Efteraaret, da de begyndte deres Husholdning i det franske Hus, maatte de se sig om efter en Husholderske. Som saadan vilde de gerne have en Tjenestepige, som dengang tjente hos os. Men hun vilde paa ingen Maade. Min Fader gjorde, hvad han kunde, for at bevæge hende dertil. Hun var meget godt begavet, en rolig og god Pige, og forstod godt at styre et Hus. Men hun vovede ikke at tage imod Pladsen, fordi de var Franskmand. Hun frygtede for, man vilde gøre Nar ad hende paa Grund af disse fremmede, og det var noget, hun for ingen Pris vilde udsætte sig for. De tilbød hende en høj Løn, dog ligemeget hjalp det. Hun var bange for den Folkesnak. Og dog tilbød de, at hun skulde faa Lov til at sove hjemme hos os om Natten. Hun var ingenlunde bange for, at de vilde komme til at rokke hende i hendes Tro; hendes eneste Grund var, at hun ikke vilde give Folk Anledning til at snakke om hende. — Senere hen i Livet har hun nok fortrudt denne sin Handlemaade. Hun lever endnu og er nu 85 Aar gammel. Hendes Navn er Vilborg, og hun bor ude i Laxaadalen. Vilborg er den mest begavede Pige, jeg nogensinde har kendt, og hun vilde have kunnet lært mange Ting hos Præsterne, særlig Sprog. Men saaledes gaar det dem, som altid vil bøje sig for Verdens Domme og tænke mindre paa deres egen Velfærd.

Tre andre Piger tilbød dengang de franske Præster deres Tjeneste. Men Præsterne vilde ikke tage imod nogen af dem. De kunde ikke lide deres Væsen — »stolte og forfængelige var de,« sagde de.

Nu maatte disse udmærkede Herrer lade sig nøje med to Mænd, som var kommen med dem fra Seydisfjord. En af dem var en Islænder, den anden — en Yngling paa 17 Aar — var en Franskmand. Men ingen af dem kunde saa meget som koge Grød, end sige noget andet! Dog var Franskmanden den flinkeste af de to. At tænke sig, at Præsterne kunde leve og være tilfredse under saadanne Omstændigheder! Og dog var de altid gæstfri og stadig lutter Glæde og Munterhed i Omgang. Engang sagde Pastor Baldvin: »Nu er jeg i Færd med at undervise Ivon (saaledes hed den franske Dreng) i Katekismus, thi nu skal han snart konfirmeres. Han kan daarlig læse, men begavet er han.« Og saa lo han.

Men hvor de dog var opofrende og hjælpsomme, disse velsignede Mand! Engang om Vinteren fik jeg Halsbetændelse, og da blev Pastor Bernhard hentet. Han kom straks og sagde, at jeg havde Feber og maatte i Seng. Jeg laa en halv Maaned, og Pastor Bernhard saa til mig hver Dag. Endelig tillod han mig at staa op. — Jeg gav mig da til at karte Uld. Da kommer Pastor Bernhard og siger: »Ne, nej, maa ikke bevæge Musklerne saa meget.« Saa tager han Karterne fra mig og siger, at jeg hellere skulde spinde eller brodere. Han blev ved med at komme hver Dag, indtil jeg var bleven fuldstændig rask.

Det skal her berettes, at Pastor Bernhard var Huslæge hos os, men Pastor Baldvin hos Købmand Thorbjørn. De hjalp alle syge, som henvendte sig til dem. Mange kom til dem med Saar og Bylder paa Fingre og Hænder, og de helbredte dem alle uden Betaling. Aldrig vilde de tage imod noget som helst. De helbredte mange Skavanker med Kamfer. Man mente, at al denne Lægevirksomhed kom deraf, at de vilde gøre alle Folk til Katholikker.

De messede hver Søndag og paa alle katholske Festdage. I Begyndelsen var der kun faa kirkebesøgende. Men saa kom der flere og flere, saa der til sidst ofte var stuvende fuldt i deres Kirke.

Dengang gik det Rygte overalt omkring i Eyrareggen, at min Fader var bleven Katholik. Det var, fordi han besøgte dem hver eneste Aften og stundom sad hos dem til langt ud paa Natten. Han kom altid glad og fornøjet hjem fra sine Besøg hos de franske Præster. De bad ham komme saa meget som muligt, thi det var en Fornøjelse, sagde de, at tale sammen med forstandige Mennesker i sine Fritimer.

Jeg husker, at Fader ofte sagde til Moder: »Disse Mænd er i Sandhed prægtige Mennesker, og deres Livsvandel er uden Last og Lyde. Og saa er det tillige en Fornøjelse, hvor meget man kan lære af dem. Han sagde, at han hver Gang kom rigere tilbage fra sine Besøg i det franske Hus, og at det var en stor Vinding for ham at tale med saa oplyste Mænd. Ganske særlig var det en Lyst for ham at tale med Pastor Bernhard.

Pastor Baldvin var dengang i visse Henseender noget ungdommelig. Præsternes islandske Tjener, Erik fra Østlandet, gik sommetider ned til Stranden for at skyde Søfugle. En Eftermiddag i Skumringen gik Pastor Baldvin sammen med ham. Da de kom op paa en Forhøjning ude ved Søen, faar de pludselig Øje paa Pastor Bernhard, som stod oppe ved det franske Hus. Da kastede Pastor Baldvin Bøssen og gik rolig hjem. Da lagde Erik Mærke til, at Pastor Bernhard saa meget alvorlig ud, og at han talte en Stund paa Fransk med Pastor Baldvin. Erik fortalte os denne Historie og føjede til, at Pastor Baldvin aldrig mere var gaaet med ham paa Fuglejagt. Dog havde Pastor Baldvin sagt, at det mest egnede sig for gamle Folk stadig at sidde hjemme og slet ikke at røre sig, og han syntes, at Pastor Bernhard var lovlig alvorlig.

Engang i Fastetiden indbød min Fader dem til Middag, thi min Broder Jon, som dengang boede ved Budir i Stadareggen, var paa Besøg hos os. Han var dengang Fuld­mægtig hos Købmand Svend Gudmundsson, som paa den Tid var i Udlandet, hvor han tit plejede at opholde sig om Vinteren. — Nu kommer de franske Præster. Hovedretten ved Middagen var Sendlingesteg (en Søfugl) og som Efter­mad, saavidt jeg husker, Rødgrød. Pastor Baldvin gør som de andre og giver sig til at spise sin Portion Sendlingesteg. Men

da sagde Pastor Bernhard: »Er det ikke Kød?« — »Jo, ganske vist,« sagde min Fader, »men det kommer fra Søen og er næsten det samme som Fisk. Vi skulde egentlig have haft Fisk; men vi har i Øjeblikket ikke andet end Saltfisk.« — »Ne, nej, vi maa ikke, det er en Synd,« siger Pastor Bernhard. Imidlertid spiste Pastor Baldvin rolig sin Portion færdig. Da saa Pastor Bernhard med strenge Blikke paa ham. Da siger min Fader: »Vi fortæller det ikke til nogen, at de spiser Sendlingekød her ude paa Island.« — »Ne, nej. Det ved jeg vel. Men forkert er det nu alligevel. Det er imod vore Løfter,« siger Pastor Bernhard. Da siger min Fader: »Det er mærkeligt, hvor overtroiske og forfængelige Mennesker dog kan være. Det har Christus ikke lært. Spis nu bare Sendlingerne — i det mindste maa I smage paa den.« Og det gjorde han. Men saa føjede han med det samme til, at det ikke var smukt at handle imod sit Forsæt og Løfte, i hvad det saa end var. Saa nøje tog han alting, den velsignede gamle Mand.

Paa Langfredag var der en højtidelig og usædvanlig lang Gudstjeneste hos dem. Men ved den Gudstjeneste vilde de ikke have nogen tilstede, og de lod derfor ingen vide, hvad der skulde ske, undtagen min Fader. Men de vilde ikke, at han skulde sige det til nogen anden. Tilsidst gjorde de dog en Undtagelse for os og gav vor Familie Lov til at komme. Den Gudstjeneste begyndte imidlertid saa tidlig, Kl. 4—5 om Morgenen, at min Fader gik derhen alene. Det hele gjorde et dybt Indtryk paa ham. Vi spurgte ham ud, men han gav os kun korte Svar. Han sagde, at der først var bleven sunget en Salme paa Latin, og at der saa blev holdt en Tale, ogsaa paa Latin. Kort sagt, hele Lidelseshistorien var bleven gennemgaaet, og det varede længe. Jeg husker, at min Fader ikke kom hjem før henad Kl. 10 om Formiddagen.

At de ikke vilde bekendtgøre, hvori den Langfredagsgudstjeneste bestod, var, fordi de frygtede for, at Folk muligvis vilde gøre Nar ad det og maaske le. Derfor var det, at de ikke vilde indbyde nogen til at være til Stede.

Ofte kom vor lutherske Sognepræst fra Setberg til de

franske Præster, og de havde gensidig stor Glæde af hverandre. Saaledes blev der i det mindste fortalt.

Om Foraaret, da de rejste bort til Reykjavik for ikke mere at komme tilbage, blev de savnet af alle, i det mindste i Eyrareggen. Der kunde endnu fortælles mangt og meget om de franske Præsters Vinterophold i Grundarfjord og ganske særlig mange Træk fra deres dydige Livsvandel. Overhovedet udmærkede de sig fra først til sidst ved en overordentlig elskværdig Omgang i det store som i det smaa. Dog vilde det føre mig altfor langt, dersom jeg vilde fortælle alt det gode, de gjorde under deres Ophold der paa Egnen. — Velsignet være deres Minde!

(Oversat fra det islandske Tidskrift *Eimreidin*. Redaktør: Dr. *Vallyr Gudmundsson*. — København. XXII Aargang. 2. Hæfte.)

Benedikt XV og Marias Optagelse til Himlen.

I denne Paasketid, i hvilken vi fortrinsvis sysler med »det, som er oventil, hvor Christus sidder ved Guds højre Haand« (Epistelen paa Paaske-Lørdag), vil nedenstaaende lille Beretning falde i Traad med vore Tanker.

Beretningen skyldes den italienske Kannik, Dom Clino Crosta fra Como. Ved en Audiens i Fjor hos Benedikt XV havde han den Ære at overrække den Hellige Fader en Bog om »Muligheden for en Begrebsbestemmelse af Marias Optagelse« (*La Définibilité de l'Assomption*), forfattet af den lærde franske Benediktinermunk, Abbed Paul Renaudin. Dom Crosta, der selv er dogmatisk-theologisk Forfatter og har udgivet flere Afhandlinger om Optagelsesspørgsmaalet, er en god Ven af Abbed Renaudin og bragte foruden hans nye Bog ogsaa en Skrivelse, i hvilken Abbeden udtrykker den Hellige Fader sin og sit Klosters Hyldest (Klosteret Clairvaux i Storhertugdømmet Luxembourg, hvor det landsforviste franske Munkesamfund er til Huse).

Medens Hans Hellighed læste Brevet og bladede i Bogen, bemærkede han, at han genkendte Forfatterens Navn; det var den samme Benediktinerabbed, som i 1902 ved den internationale marianske Kongres i Fribourg havde virket med saa stor Iver for Vedtagelsen af en Resolution angaaende Marias Optagelse. Hans Hellighed sagde bl. a.:

»Aa, jeg ser med stor Tilfredshed, at der gøres dette Slags Studier og Arbejder; jeg kan i dette Øjeblik ikke komme nærmere ind paa min Plan og mit store Ønske om at fremme Andagten til den hellige Jomfru . . .«; da han stødte paa den Overskrift over et af Kapitlerne i Bogen »*Fordeleue ved en dogmatisk Bestemmelse af Optagelsen*«, tilføjede han: »Godt, jeg vil gerne beholde Bogen, saa meget des mere for dette Afsnits Skyld, der har sin praktiske Betydning.«

Hans Hellighed talte endvidere om sine Anskuelser om forskellige Sider af Sagen og særlig om det overraskende Indtryk, Dogmets endelige Bestemmelse vil gøre paa de troende, der allerede forlængst har omfattet den nedarvede Overlevering med usvigelig Tro.

»Det var maaske lidt dristigt af mig« siger Dom Crosta, »men siden den Hellige Fader lod til at tilstede min Ytring, fremkom jeg med den og udtalte: »Hellige Fader, i Deres Visdom som Guds Stedfortræder vil De sikkert finde den Form, der vil undgaa at virke overraskende paa de troende. . . For mit Vedkommende ønsker jeg, at den Hæder at træffe en højtidelig og dogmatisk Afgørelse om Optagelsspørgsmaalet maa komme til at smykke den Paves Tiara, der bereder sig til at blive Fredens Pave.« Den Hellige Fader smilede, og idet han pludselig saa paa mig med et Udtryk af hellig Værdighed, sagde han: »Ja, vær forvisset om, at naar Freden er sluttet, skal jeg give Befaling, til at Studierne om Marias Optagelse skal drives med fornyet Kraft.«

I det samme slog Klokkeren tolv, og alle Roms Kirkeklokker ringede *Angelus*, som Benedikt XV opfordrede Dom Crosta til at bede sammen med sig, hvorefter han aller-naadigst afsluttede Audiensen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Næstved. Dr. B. Hansens Ejendom »Alpha« med tilliggende Grund og Have her i Byen er bleven solgt til St. Norbertus-Stiftelsen, oprettet af Præmonstratenserordenen og opkaldt efter Ordenens Stifter, den hellige Norbertus († 1134). »Næstved Tidende« meddeler, at det er Meningen paa den nyerhvervede Grund at opføre et moderne Hospital med Kirke og Skole. Henimod Midten af denne Maaned vil den hellige Messe atter regelmæssigt blive læst her i Byen, hvorved et stort Savn vil blive afhjulpnet for de i Næstved og Omegn boende Katholikker, f. Eks. Holme-

gaard Glasværk og flere andre Steder. Præmonstratenserpateren, P. Brems, fra Vejle vil foreløbig opholde sig nogen Tid i Byen og bringe Regelmæssighed i Afholdelsen af Gudstjenesten tilbage til Glæde og Velsignelse for Menigheden.

Maribo. Fredag den 5. Maj ankom 4 St. Josefsøstre hertil for at begynde et Pensionat for polske Børn. Søstrenes første Velkomsthilsen var en smuk Buket Blomster fra en dansk, protestantisk Dame. Søndag Morgen Kl. 4 havde Polakkerne pyntet Søstrenes Have med Blomsterguirlander, og om Eftermiddagen indviede Pater Superior Huset. Ceremonien overværedes af 30 polske Piger, der sang deres polske »Alleluja«. Efter at Højtideligheden var forbi, underholdt Søstrene sig nogen Tid med Pigerne.

Rom. Der er i den nuværende Krig fremkommet mangfoldige Beviser for, hvor stor Pavens aandelige Magt er hele Verden over, og det i de forskelligste Lejre. Et af de ejendommeligste Vidnesbyrd afgives af den Henvendelse, som Louis Marshall, Præsident for den amerikanske jødiske Komité, der repræsenterer 3 Millioner Jøder i De forenede Stater, den 30. Decbr. 1915 rettede til den Hellige Fader. Dokumentet fremtræder i Form af en Skrivelse, ledsaget af en Fortegnelse over »uigendrivelige Kendsgerninger«, hvorved konstateres, at Jøderne i de krigsførende Lande har udstaaet ganske særlige Lidelser og været Genstand for Undertrykkelse og Forfølgelse. De beder nu den Hellige Fader, om han ikke vil følge sine ærværdige Forgængeres Eksempel og bruge »den katholske Kirkes dybe moralske, etniske og religiøse Indflydelse« til at lette og mildne Jødernes Kaar. Den Hellige Fader svarede gennem sin Statssekretær, at han ganske vilde følge sine Forgængeres Politik og hævde den kristne Broderkærligheds Principper som Normen for Samfundet mellem alle Mennesker, uanset Nationalitet og Religion. Brevet til Paven var forinden bleven forelagt Udenrigsminister Lansing og var underskrevet af alle ledende Jøder i De forenede Stater. — Henvendelsen til Paven er sikkert fra Jødernes Side et meget fornuftigt Skridt; thi den Aand, som gaar gennem Pavens Svar, vil sikkert paavirke de mange, der ser op til Paven som deres aandelige Fader og Vejleder, saa Jøderne ikke vil faa saa meget at beklage sig over som før. Dog bør man heller ikke fortie, at naar Jøderne undtagelsesvis i kristne Lande i vore Dage nyder en uvenlig og ubillig Behandling, er det kun sjældent Resultatet af religiøs Fordom, men i Regelen Misfornøjelse med visse Vaner hos Jøderne, som disse vilde gøre vel i at aflægge.

— Søndag d. 16de April modtog den Hellige Fader

to danskfødte, i Rom bosiddende Damer i Audiens, nemlig Baronesse Wedel-Jarlsberg, f. Rosenørn-Lehn, og Fru Krieger. De to Damer overrakte Paven en Adresse, underskrevet af tolv fremragende danske Damer, blandt hvilke først og fremmest maa nævnes Professorinde Carit Etlar (Broshøll), hvem Initiativet til Adressen skyldes, Fru Mathilde Bajer, f. Schlüter, Fru Stadsarkitekt Louise Wright, Kammerherreinde Münster og Hærens ledende Oversygeplejerske, Frøken Lütken; endelig og ikke mindst bør nævnes Kvindelig Læseforenings Formand, Frøken Sophie Alberti. Adressen var smukt kaligraferet og indbunden i hvidt Pergamentbind, prydet med Benedikt XV's Vaaben. Dens Indhold udtrykte de nordiske Kvinders Hyldest til den store Fredsven, deres gode Ønsker for ham og endelig deres indtrængende Bøn til ham om at tage Fredssagen i sin Haand og med den Autoritet, han besidder fra oven, atter bringe Fred imellem Folkeslagene. Benedikt XV modtog med største Velvilje denne de danske Kvinders Henvendelse og lovede at tilstille Underskriverne sit naadigste Svar. Det er saavidt vides første Gang siden Kirke-revolutionen i det 16. Aarhundrede, at danske Protestanter har henvendt sig til Paven og ved en Adresse er traadt i direkte Vekselsforbindelse med ham.

— D. 17de Maj fejrer Dominikanerordenens Generalforstander, Pater Hyacinthe Cormier, sit Diamant-Jubilæum, idet det den Dag er 60 Aar, siden han modtog Præstevielsen.

Nord-Amerika. (U. S. A.) Her har der ved Domstolene fundet en Afgørelse Sted, som er af ikke liden Interesse. En Redaktør havde i sit Tidsskrift aftrykt den falske fjerde Klasses Ed, der tillægges de katholske Kolumbus-Riddere. Adskillige af disse opfattede dette som en personlig Krænkelse og stævnedes Bagvaskeren for Domstolen. Denne forsvarede sig ved at henvise til den populære Opfattelse, at et Smudsskrift, der bagvasker en hel Klasse Mennesker, ikke er en Krænkelse af dennes enkelte Individuer. Men baade Under- og Overretten konstaterede, at hvilken som helst Publikation, der fornærmer et Samfund, ogsaa fornærmer hvert enkelt Medlem af dette og berettiger ethvert enkelt til at sagsøge Fornærmeren. Denne Afgørelse er i fuld Overensstemmelse med Ret og Billighed saa vel som med den sunde Fornuft. Ogsaa i Danmark fremkommer der somme Tider baade Avisartikler og Bøger, der fornærmer hele Samfund — de enkelte Medlemmer af saadanne vilde maaske have større Udsigt til at faa Fornærmeren straffet ved Henvendelse til Domstolene, end man i Almindelighed antager.

— De ruthenske Katholikker i De forenede Stater har lidt et betydeligt Tab ved deres Biskops uventede Død. Biskop Ortynsky, som besad ualmindelige Gaver som Organisator, var født 1866 i Galicien og blev i 1907 udnævnt til Biskop for den ruthenske katholske Kirke i De forenede Stater. Han havde for nylig begyndt en stor Virksomhed rundt omkring i alle større Byer herovre til Gavn for de ulykkelige Krigsofre blandt hans Landsmænd.

— Den 22. April har den Hellige Fader gennem Statssekretær, Kardinal Gasparri telegraferet følgende Paaskenhilsen til det amerikanske Folk: »Fred være med eder! Disse milde Ord, som den opstandne Frelser talte til sine Apostle, henvender den Hellige Fader til alle Mennesker. Maatte de Folkeslag, der lever i Fred, bevare denne, idet de takker Gud for saa stor en Velsignelse! Og maatte de, der fører Krig, snart nedlægge Sværdet og gøre Ende paa det Blodbad, der er en Vanære for Europa og al Menneskelighed!«

Brevkasse.

Ærede Hr. Redaktør. — Tør jeg spørge, hvorfor Ugebladet aldrig bringer nogen Anmeldelse af det nægtige Værk: *Bibliothek der Kirchenväter*, hvoraf der i de sidste 3 Aar er udkommet 21 Bind i Tyskland? *Berlingske Tidende* omtaler det dog ret jævnligt.
Deres ærbødige Kirkehistoriker.

— Ærede Herre. — Grunden er simpelthen den, at det ansete katholske Forlag (Kösels Forlag i Kempten) har foretrukket at sende *Berlingske Tidendes* theologiske Medarbejder, Licentiat Alfred Th. Jørgensen, alle Bind af dette Værk fremfor til det katholske Ugeblads Redaktør, som kunde have haft en udmærket Hjælp til sin Virksomhed i de mange Bind. Efter Anmodning har jeg faaet et eneste, som blev udførligt omtalt i Nr. 1 i 1913. Da jeg des værre ikke har Raad til at anvende henad 200 Kr. til at anskaffe de c. 60 Bind, som Værket vil udkomme i, maa jeg renoncere paa at levere nogen Anmeldelse. Hver Gang der kommer et nyt Bind, plejer *Berlingske Tidende* at aftrykke nogle faa Linjer af det som opbyggelig Artikel, dertil kan jeg henvise de Læsere, som maatte ønske lidt Besked om Sagen. Ærb. N. H.

Elisabethforeningen.

Indtægten ved Elisabethforeningens Basar i Aar var 2089 Kr. 26 Øre. Dette Tal er en Begivenhed for Foreningen, da det er første Gang, Indtægten har været paa denne Side de 2000. Bestyrelsen beder alle, der har bidraget til Resultatet, modtage den inderligste Tak. Men naar Basarens Indtægt var større i Aar, saa

er det for en stor Del de unge, der har spillet Penge i vor Kasse. Om Søndagen Kl. 3 stod Hr. Laurits Hansen paa Dirigentpladsen, efter at Hr. Otto Barfred som Musikforeningens Direktør med stor Opfindsomhed havde arrangeret Plads nede i Restaurationen til det mandstærke Orkester. Og det klassiske Repertoire spilledes fint og smukt, medens Restaurationen fyldtes, nej overfyldtes af Tilhørere. Musikken og Salget af de smagfuldt udførte Programmer var de unges Gave til de forældrelose Børn, og derfor beder Foreningens Bestyrelse dem modtage vor bedste Tak. C. T.

Rosenkranssognet.

Inkassationen af Kirkeskat, Præstepenge m. m. paabegyndes Tirsdag d. 16. ds. De af Menigheden, som ikke yder noget Bidrag til deres Sognekirke, **Rosenkranskirken**, bedes erindre, at det er enhver Katholiks Pligt — gift eller ugift, rig eller fattig — efter Evne at yde Bidrag til sin **Sognekirkes** Underhold, hvorfor de opfordres til at tegne sig for et saadant.

§ 75 i den nye Grundlov lyder saaledes: Ingen er pligtig at yde personlige Bidrag til nogen anden Gudsdyrkelse end den, som er hans egen. **Altsaa skal enhver Katholik ogsaa efter Loven yde Bidrag til sin Kirke.**

Til **Rosenkranssognet** hører ifølge biskoppelig Anordning alle Katholikker, der bor paa **Frederiksberg** og i den dertil grænsende Del af **Vesterbro** indtil Stenosgade, Viktoriagade, Abel Cathrinesgade, Kvægtorvsgade og den nye Godsbanegaard (den tilstødende Halvdel af nævnte Gader og hele Godsbanegaardens Terræn indbefattet), endvidere de, der bor i **Valby**, **Vigerslev** og **Vanløse Distrikter** samt i det mellem disse Distrikter og Vestenceinten liggende **Landdistrikt**.

Anmeldelser modtages af Sognepræsten, Boyesgade 8, samt af Kirkeforstanderne. *Forstanderskabet.*

Mariakongregationen for Mænd afholder Fælleskommunion i *St. Ansgars Kirke* Fredag den 19. Maj Kl. 8 (Marias Bebudelse). Torsdag den 18. Maj bortfalder Mødet.

Mariakongregationen for Ynglinge holder *Fælleskommunion* Søndag d. 21. ds. Kl. 8 i *St. Ansgars Kirke*.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion i *St. Ansgars Kirke* Fredag den 19. Maj (Marias Bebudelse) Kl. 8.

St. Josefs Gilde. Fælleskommunion i *St. Ansgars Kirke* Søndag d. 14. ds. Kl. 8. Alle Brødre anmodes om at deltage.

Bestyrelsen.

I **St. Hans Kapel, Hørsholm**

holdes paa alle Søndage og *paabudte* Helligdage hele Sommeren igennem Kl. 9½ Messe (event. Højmesse) med Prædiken.

Kapellet er paa 1. Sal, Pensionat Valdemarhus, Udenomsvej.

Barnefrøken.

En ung, dannet, katholsk Pige, 24 Aar, af god Familie, søger Plads som Barnefrøken til 1. Juni. I Mangel deraf til Selskab og Nytte. Er flink til Haandarbejde og er lidt musikalsk. Billet, mrk. »Barnefrøken«, bedes sendt til Kontoret, Bredgade 69, 2. Sal ov. G., København. K.

Assumptionskapellet (Amalievej 14). Fredag d. 19. Maj Kl. 8 Messe for den nordiske Bønneforenings Anliggender, Kl. 4½ fransk Prædiken og Kl 5 sakramental Velsignelse.

Kirkelig Kalender.

14. Maj.	3. Søndag efter Paaske. St. Josefs Fest.	21. Maj.	4. Sønd. efter Paaske.
15. —	M. Johannes Baptist de la Salle, Bekender.	22. —	M. Ferialdag.
16. —	Ti. Johannes Nepomuk, Martyr.	23. —	Ti. Ferialdag.
17. —	O. Oktav af Josefs Fest.	24. —	O. Ferialdag.
18. —	To. Venantius, Martyr.	25. —	To. Gregor VII, Pave.
19. —	F. Petrus Coelestin, Biskop og Bekender. (I Højmessen: Marias Bededag.) »Bededag«.	26. —	F. Filip Neri, Bekender.
20. —	L. Bernardin af Siena, Bekender.	27. —	L. Beda den Ærværdige, Bekender og Kirkelærer.

Kollekt for den danske katolske Kirke.

Søndag d. 14. Maj holdes den af det Apostoliske Vikariat foreskrevne **Ansgarius-Bonifacius Kollekt** i alle Kirker og Kapeller til Bedste for vore mest trængende kirkelige Institutioner.

St. Knuds Kapel. *Mariabørnskongregationen af den ubesmillede Undfangelse* holder offentligt Møde Onsdag d. 17. Maj Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften og Fælleskommunion Søndag den 21. ds. Kl. 7 Morgen.

St. Annæ Kirke. Indtil 15. August holdes Aftenandagten om Søndagene Klodken 8.

Rosenkranskirken. Kl. 7 stille Messe. Kl. 9 højtidelig Prælatmesse og Meddelelse af Firmelsens h. Sakramente. Kl. 5 Eft. Festandagt med Prædiken.

Majandagten.

	Søn- og Festdage	Hverdag
St. Ansgars Kirke.....	Kl. 8	Kl. 8
Jesu Hjertes Kirke.....	» 7 $\frac{1}{2}$	» 7 $\frac{1}{2}$
St. Josefs Kirke.....	» 3	» 7 $\frac{1}{2}$
St. Knuds Kapel.....	» 3	»
Immaculatakirken.....	» 2 $\frac{1}{2}$	» 7 $\frac{1}{2}$
Rosenkranskirken.....	» 5	» 7 $\frac{1}{2}$
Assumptionskapellet.....	» 2	» 2
St. Annæ Kirke.....	» 8	» 8
St. Andreas Kirke.....	» 5	» 7 $\frac{1}{2}$

K.U.F. Paa Søndag d. 14. ds. Kl. 8 holdes det sidste Vintermøde Tale af Præses: *Vore Foraarsønsker*. Derefter *Lysbilleder* fra de russiske Fronter og Servering som ellers. NB. Kontingentet maa man bringe i Orden paa dette Møde, hvis man skal kunne deltage i Udflugterne.

Søndag d. 21. ds. holder K. U. F. *Fælleskommunion* i St. Ansgars Kirke Kl. 8.

K.U.B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Mathæus Hansen, Hovmarksvej 20, Charlottenlund.

Katholsk Bogsalg Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.
64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Traffes bedst 4-6.

Nr. 21.

Søndag den 21. Maj.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Et dansk Psalter fra Middelalderen. — Fra Hedningemissionen. XXVI. — Højesteretsdommen. — En farlig Sammenligning. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Nykøbing F. England. Frankrig. Nord-Amerika. — Brevkasse. — De katholske Feriekolonier. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

308.

De fyrretyve Dage.

Jeg tilbyder dig, o min Gud, sammen med dine Apostle i de fyrretyve Dage, i hvilke du gæstede dem efter din Opstandelse. Hvor var den velsignet den Tid, saa stille, saa uforstyrret ude fra, hvor var det godt at være sammen med dig; og da den Tid var forbi, kunde de knap forstaa det; de syntes, den først lige var begyndt. Hvor hastigt maa den være fløjet forbi, hin første »Paasketid«, og de vidste det maaske knap, da den var forbi. I det mindste kunde de ikke lide at forudse Enden, men var fuldt optagne af Øjeblikkets Glæde. O hvilken Trøstens Tid! Hvilken Mod-sætning til alt, hvad der nylig havde fundet Sted! Det var deres Lykketid paa Jord — en Forsmag paa Himlen, ubemærket af Menneskene, som ikke blandede sig deri. Dine Apostle tilbragte denne Tid i Undren, i Eftertanke, i Tilbedelse og frydende sig i dit Lys, min opstandne Gud!

Min Herre Jesus, hvor vidunderlige var ikke de Samtaler, du fra Tid til anden førte med dine Lærlinge efter din Opstandelse. Da du gik med to af dem til Emmaus, forklarede du alle Spaadommene, der havde Henblik paa

dig selv. Og du overgav Apostlene Sakramenterne i hele deres Fylde og de Sandheder, som det var din bestemte Vilje at aabenbare, og de Grundsætninger og Regler, efter hvilke du vilde, at din Kirke skulde opretholdes og styres. Og saaledes forberedte du dem til Pintsedagen, da Livet og Lyset skulde indgydes i dem. Jeg vil med en sand og enfoldig Tro tænke over alt, hvad du sagde til dem. Guds Rige var dit hellige Emne. Lad mig aldrig noget Øjeblik glemme, at du paa Jord har stiftet et Rige, som er dit eget, at Kirken er dit Værk, din Stiftelse, dit Redskab; at vi er underlagte dit Herredømme, dine Love og dit Blik; at naar Kirken taler, er det dig, som taler. Lad ikke Fortroligheden med denne vidunderlige Sandhed forlede mig til at blive ufølsom for den, lad ikke dine menneskelige Stedfortræderes Skrøbelighed forlede mig til at glemme, at det er dig, som taler og handler igennem dem. Det var netop, da du stod i Begreb med at vandre heden, at du overlod dette dit Rige at indtage din Plads indtil Verdens Ende og som din synlige Skikkelse at tale for dig, naar din personlige Nærværelse, som Menneskene kunde sanse, var svundet bort.

Kom, min kære Herre, undervis mig som dine Apostle. Jeg behøver det ikke og beder ikke om det, for saa vidt som Sandhedsordet, der fra først af blev givet af dig til dine Apostle, er bleven overleveret fra Slægt til Slægt og allerede er bleven lært mig, og din ufejlbare Kirke gaar i Borgen for det. Men jeg trænger til, at du Dag for Dag underviser mig efter hver Dags Lejlighed og Behov. Jeg trænger til dig, for at du kan give mig den sande guddommelige Drift i, hvad der angaar Aabenbaringerne, at jeg ud fra mit Kendskab til det ene maa blive i Stand til at forudane og i Tro bekræfte det andet. Jeg trænger til den Forstaaelse af Sandhederne om dig, der kan forberede mig til alle dine andre Sandheder eller dog redde mig fra at gøre fejlagtige Fortolkninger eller falske Slutninger om dem. Jeg trænger til Aandens Hu, som er de hellige Fædres og Kirkens Hu, ved hvilken jeg ikke blot kommer til at sige, hvad de siger om visse Ting, men ogsaa kommer til at tænke, hvad de tænker. Skænk mig den Gave at skelne mellem Sandhed og Løgn i al aandelig Forhandling. Og

derfor give du mig, Herre, den Samvittighedens Renhed, som ene kan modtage dine Tilskyndelser, og som ene kan udnytte dem. Mine Øren er tunghøre, saa de ikke kan høre din Røst. Mine Øjne er uklare, saa jeg ikke kan se dine Kendetegn. Du alene kan oplade min Hørelse, rense mit Syn og forny mit Hjerte. Lær mig som Maria at sidde ved dine Fødder og høre dit Ord. Ja, giv mig den sande Visdom, der altid søger din Vilje.

Kardinal Newman.

Et dansk Psalter fra Middelalderen.

III.

(Sluttet).

Her begynder den tredie Del af den hellige Trefoldigheds og Jomfru Marias Psalter.

O søde Herre Jesus Christus, Lov være dig, som nedfor til Helvede og frelste alle de fattige Sjæle, som var i Helvedes Forborg og i Skærsildens Pine, særlig de hellige Forfædre, som var dine udvalgte Venner. Jeg beder dig, allermildeste Herre Jesus Christus, lad mig arme, usle, syndige Menneske aldrig smage den store og beske Pine, som er i Helvede. Amen.

Her skal man bede 5 Hil dig Maria, vor Herre til Lov, fordi han nedfor til Helvedes Forborg og frelste dem, som var derinde.

O allerærefuldeste Herre Jesus Christus, Lov og Værdighed være dig, som paa den tredie Dag opstod af Døden med et straalende og klareste, ærefulde Legeme. O hellige Herre, naar min Sjæl skal komme til Legemet, da giv mig arme, syndige Menneske en glædefuld Opstandelse. Amen.

Her skal man bede 5 Hil dig Maria og 1 Fader vor, vor Herre til Lov og Hæder, fordi han, efter for vor Salighed at have lidt sin Død og Pine, opstod af Døden Paaskedag.

O allerærefuldeste Herre Jesus Christus, Lov, Hæder og Ære være dig, som saa mildelig og kærlig paa Paaskedagen først aabenbarede dig for din kære Moder og gjorde hende glad, som var i allerstørste Sorg og Bedrøvelse. O milde Herre Jesus, jeg beder dig, at du viser mig arme,

syndige Menneske din Husværelse i al min Bedrøvelse. Amen.

Her skal man bede 4 Hil dig Maria, vor Herre til Lov og Ære, fordi han aabenbarede sig for sin Moder Paaskedag.

O allerbarmhertigste Mester og Herre Jesus Christus, Lov, Hæder og Ære være dig, som paa Paaskedagen aabenbaredes for Maria Magdalena. O, hvor stor Glæde hun fik, da hun saa dig levende, som hun havde lagt død i Graven. Forbarm dig over mig arme, syndige Menneske, for hendes Bøns Skyld. Amen.

Bed her 5 Hil dig Maria og Fader vor, vor Herre til Lov og Hæder, for den Aabenbarelse, som han gjorde Maria Magdalena.

O allersødeste Herre Jesus Christus, Lov, Hæder og Ære være dig, som saa mildelig aabenbaredes de to Disciple, som gik til Emmaus, og udlagde dem den hellige Skrift. O milde Herre Jesus, giv mig arme, uforstandige Menneske at tro alt det, som et kristent Menneske bør tro, efter den hellige Skrifts Udviselse. Amen.

Her skal man bede 5 Hil dig Maria, vor Herre til Lov og Hæder, fordi han aabenbarede sig for de to Disciple, som gik til Emmaus.

O sødeste Herre og milde Mester Jesus Christus, Lov, Hæder og Ære være dig, som ottende Dag efter Paaske ganske kærlig og mildelig aabenbarede dig for den hellige Thomas, din værdige Apostel, og lod ham føle dine Saar og tog al Vantro bort fra hans Hjerte. O mildeste Mester og gode Hyrde, giv mig stadig at blive i din hellige Tro. Amen.

Her skal man bede 5 Hil dig Maria og Fader vor, vor Herre til Lov, fordi han aabenbarede sig for den hellige Thomas.

O søde Jesus, Lov være dig, som i din kære Moders og alle de værdige Apostles Nærværelse med stor Fryd og Glæde opfor til Himlen og præsenterede din himmelske Fader de Sjæle, som du forløste med din hellige og dyrebare Død og Pine. O værdige Herre Jesus Christus, Alverdens Frelser, jeg beder dig ydmygelig, at din Barmhertighed oplader mig Himmeriges Dør. Amen.

Her skal man bede 5 Hil dig Maria, vor Herre til Lov, fordi han opfor til Himlen.

O allersødeste Herre Jesus Christus, Lov til evig Tid være dig, som paa Pintsedag nedsendte dine hellige Apostle

den værdige Helligaands Naade, som kan stadfæste mig arme, skrøbelige, syndige Menneske i alle gode Gerninger. Amen.

Her skal man bede 5 Hil dig Maria og Fader vor, vor Herre til Lov, fordi han nedsendte den Helligaand til sine Apostle.

O allersødeste Herre Jesus Christus, Lov til evig Tid være dig, som saa ypperlig ophøjede din kære Moder, Jomfru Maria, over alle de værdige ni Englekor, trolovede hende med Himmeriges Krone og gav hende Vold og Magt over alle skabte Ting. O værdige Herre Jesus, forbarm dig over mig arme, syndige Menneske, for hendes Bøns Skyld. Amen.

Her skal man bede 5 Hil dig Maria, vor Herre til Lov og Hæder, fordi han ophøjede sin kære Moder Maria i Himlen.

O allerbarmhertigste Moder, Jomfru Maria, jeg arme, syndige Menneske beder dig ydmygelig, at du trolig hjælper min fattige Sjæl, naar den kommer for din Søns strenge Dom. O værdige Himmeriges Dronning, giv mig da, at min Sjæl kan findes blandt gode og hellige Mennesker, som trolig har tjent dig og din kære Søn. Amen.

Her skal man bede 5 Hil dig Maria og Fader vor, vor Herre til Lov og Ære, fordi han skal komme til Dommen. Amen.

O du gode Jesus! O du allerhelligste Jomfru Maria, Jesu Christi Moder, jeg overantvorder dig ydmygelig denne tredie Del af den hellige Trefoldigheds og dit Psalter, som jeg uværdige, syndige Menneske har bedet med Ustadighed og Uandagt; dog haaber jeg paa din Naade; jeg ofrer den Gud til Lov, Hæder og Ære, for hans ærefulde Opstandelse fra Døden, dig til Husværelse, alle hans Venner og troende til Stadfæstelse. Og for din hellige Optagelse, hvori han optog dig med Sjæl og Legeme til Himmerige, med de hellige Engle, i stor Fryd og Glæde, og satte dig i Guddoms Sæde med sig selv. Og for den Værdighed, som du nu har, at du er Himmeriges Dronning og mægtig til at frelse, hvilket Menneskes Sjæl du vil. Og for al den Fryd og Glæde, alt Himmeriges Herskab har af eder begge, og for alt det Haab, Mennesket har her paa Jorden til eders begges Naade og Barmhertighed. Og for alt det Haab, Menneskenes Sjæl har i Skærsildens Pine, og raaber efter eders begges Godhed og Barmhertighed. Jeg beder dig ydmygelig, at du modtager dette Psalter taknemmelig-

gere, end jeg beder det, og ofrer det til din signede Søn. Opfyld med din signede Bøn det, som fattes mig, og bed din kære Søn ofre det til Gud Fader og formild hans Vrede over mig, over min Faders og Moders Sjæle, over mine Børn, samt over alle mine Frænder og Venner, baade levende og døde, og over alle kristne Sjæle, og over alle syndige Mennesker. Amen.

Her endes den hellige Trefoldigheds og Jomfru Marias Psalter. Bed et Hil dig Maria for Skriveren.

(Ved *Johs. Hansen.*)

Fra Hedningemissionen.

XXVI.

Et 100 Aars Jubilæum.

Oblaterne af Marias ubesmittede Undfangelse.

De store politiske Omvæltninger i Begyndelsen af det 19. Aarh. medførte som bekendt ogsaa paa det kirkelige Omraade stor Forvirring og Forfald. Klostre var blevet ophævet, mange kirkelige Anstalter laa øde og forladte hen, og det religiøse Liv var mange Steder i stor Fare for at sygne hen.

Men, som saa ofte før, opstod, netop da Faren var størst, betydelige apostoliske Personligheder, hvis hele Liv og Virken blev et mægtigt *contra agere* mod Tidens nedbrydende Tendenser. Disse enkelte blev Brændpunkter for en religiøs Fornyelse; om de enkelte samlede sig de mange, og der opstod mindre Samfund og Kongregationer, hvis Maal alene var at genrejse Kirkens Magt og vække det katholske Folk af Sløvhed og religiøs Ligegyldighed. I 1814 genoprettedes saaledes Jesu Selskab, i 1816 Lazaristernes Samfund for anden Gang og senere Sulpicianernes.

Samme Aar stiftedes Missionselskabet Oblaterne af Marias ubesmittede Undfangelse (O. M. S.).

Det var i Aaret 1816, paa Festen for Pauli Omvendelse, at to unge provençalske Præster tog Bolig i et forladt og forfaldent Karmeliterindekloster. De var opfyldte af Begejstring for deres Kald og en glødende Iver efter at vie sig helt og fuldt til Kirkens Tjeneste. Her i det ensomme Kloster søgte de nu Ro til ved fromme Øvelser, Bøn og Studium at forberede sig til den Gerning, som ly-

ste for dem: gennem deres Ord og Eksempel at føre deres Hjemlands Befolkning tilbage til en levende Tro. Disse to Præster var Eugène de Mazenod og François Tempier.

Eugène de Mazenod tilhørte en gammel, kongetro Adelslægt. Paa Revolutionstiden maatte han flygte til Italien, hvor han snart søgte Tilflugt i Turin, snart i Venezia, Napoli og Palermo. Trods dette omstrejfende Liv drev dog den unge Eugène ivrigt sine akademiske Studier, indtil han i Aaret 1802 endelig kunde vende tilbage til sit

Biskop Eugène de Mazenod.

Fædreland. Her indtraadte han i Seminariet St. Sulpice, og i Aaret 1811 vendte han som Præst tilbage til sin Fødeby Aix.

Den unge nyviede Præst var Idealist — hvad vel enhver maa være, der vil udrette noget stort her i Verden. Han søgte intet Embede, han kendte knap sit Maal endnu. Kun eet vidste han med Sikkerhed: han vilde leve for at gøre vel mod andre.

Sammen med sin ligesindede Ven tog han straks fat paa at realisere sit Ideal. Efter sjæleligt og aandeligt at være blevet styrket og forberedt gennem det ensomme Liv

i Klosterruinen gik de to unge Mænd ud sammen »for at gøre vel«. De opsøgte de fattige, især Arbejdere og Tjenestefolk, underviste de unge, besøgte dem i Hospitalerne og Fængslerne og prædikede for dem i den provençalske Dialekt.

Siden sluttede andre unge og begejstrede Præster sig til de to — Gnisten fængede. »Missionærerne fra Provence« forlod snart deres Hjemstavn, og gennem en stadig fortsat Række Folkemissioner øvede de nu deres rensende og vækkende Gerning ud over Landet.

Medlemmerne af det lille Samfund havde hidtil været knyttet sammen ved faa praktiske, disciplinære Regler. Men de indsaa snart, at det var nødvendigt at give Samfundet fastere Former, og de besluttede da at aflægge de tre sædvanlige Ordensløfter. Først i 1816 fik deres Regler pavelig Bekræftelse, og det nye Ordenssamfund fik det smukke Navn: Oblaterne af Marias ubesmittede Undfangelse. Dets Formaal skulde være: Mission, indre og ydre, og Uddannelse af Præster.

Af de to unge Mænds Venskab og Samarbejde som den første Spire var et stort, forgrenet Samfund opstaaet. Den gamle Sandhed havde atter bekræftet sig: at stor Gerning begynder i det smaa. Naar kun Idealet fra først af er stort og højt, skal det nok, ligesom en Magnet drager Jernet, drage Tanker, Villier, Kræfter efter sig.

Leo XII, som havde bekræftet Oblaternes Samfund, havde ledsaget sin Velsignelse med de Ord: »Vokser og formerer eder, og opfylder Jorden.« Disse Ord kom til at gaa i Opfyldelse. Oblaternes Samfund fortsatte sin Vækst, om end stille og langsomt. Det var vanskelige og urolige Tider, som lagde mange Hindringer i Vejen for apostolisk Arbejde. I Aaret 1830 maatte Pater de Mazonod flygte fra Frankrig med samtlige Novicer og Skolastikere og tage Ophold i Billens i Schweiz. Derfra udbredte de siden deres Virksomhed til Korsika, hvor de overtog Ledelsen af Seminariet i Ajaccio. Senere vendte de atter tilbage til Frankrig (hvorfra de dog nu har været fordrevet siden 1880), men nogen egentlig fransk Orden blev de ikke igen. De har for Øjeblikket Stationer i næsten alle europæiske Lande.

Oblaterne og Hedningemissionen.

Ogsaa Hedningemissionen havde lidt under de storpolitiske og sociale Omvæltninger i Begyndelsen af det 19. Aarh., ja mange Steder var alt Arbejde for denne Sag gaaet i Staa. Henimod 1830 begyndte en ny Opgangsperiode i Hedningemissionens Historie. Den var forberedt gennem mange Faktorer, f. Eks Oprettelsen af »Foreningen til Troens Udbredelse,« og mange af den senere Tids Opfindelser, Samfærdselsmidlernes Forbedring, den vidtforregnede Presse

o. s. v. skulde siden blive Redskaber for de fremmede Missioners Sag.

Den tidligere Begejstring for Missionen vaagnede paany, udgik fra Frankrig og bredte sig derfra til alle Lande. De gamle Ordener tog med frisk Mod den Gerning op, som svære Tider havde nødt dem til at nedlægge, og nye Kongregationer, ogsaa saadanne, som oprindeligt var grundet med et andet, snævrere Maal for Øje, fulgte i de andres Fodspor (Picpus 1826, Maristerne 1836). P. de Mazenod havde allerede som Seminarist haft en levende Interesse for Hedningemissionen, og det var alene Pius VII's Formaning om forinden at omvende Frankrigs »Hedninger«, der havde bestemt ham til først at ofre sig for den forsømte Landbefolkning. Men hans Hjerter var stadig hos Hedningerne, og navnlig var det hans varmeste Ønske at kunne medvirke til Afrikas Omvendelse. Dette Ønske nærmede sig i al Fald sin Opfyldelse, da han i Aaret 1832 blev udnævnt til Titularbiskop af Ikosium og Visitorator for Tripolis og Tunis.

Ogsaa Mazenods Sønner, Oblaterne, var blevet grebet af Tidens Aand, og allerede paa Generalkapitlet i Aaret 1831 blev der fremsat almindeligt Ønske om, at Hedningemissionen maatte blive inddraget under Ordenens Virkefelt. Sagen blev foreløbig stillet i Bero. Men i Aaret 1841, da Biskop Bourget af Montreal (Nord-Amerika) tilkaldte apostolisk Hjælp til sit uhyre udstrakte Omraade, meldte de fire første Oblater sig til Gerningen.

Deres første Virksomhed blev dog ikke blandt Hedninger, men blandt den fattige Arbejderbefolkning i St. Hilaire ved Montreal. Men »Montreal skulde kun være Porten, hvorigennem Ordenen skulde drage ud til Erobringen af de mange Sjæle i de fjerne, fremmede Lande.« Det blev da ogsaa Oblaterne, som, bistaede af en Del Verdenspræster og Sulpicianere, kom til at begynde den egentlige *Indianermission*. Allerede i 1845 læser vi i »Annalerne« Beretninger om deres Gerning i Abbitibi og langs Ottawaflodens Bredder, hvor ogsaa den bekendte P. Laverlochère, »Hudsonbay's Apostel«, udfoldede sin rigeste Virksomhed.

Siden har Oblaterne øvet deres opofrende Gerning ud over hele det nordlige Amerika, navnlig den nordvestlige Del af Canada, som er opfyldt af uhyre, øde Landstrækninger, der bliver stadig ødere og koldere, jo mere man nærmer sig Polaregnene. Disse Egne har været Skuepladsen for en enestaaende opofrende og forsagende Gerning. De Savn og Lidelser, Missionærene har maattet udstaa paa de fjerne, ensomme Stationer, kan vanskelig beskrives. Med Snesko eller Slæder har de gennemkrydset Landet paa maanedlange Rejser, mens de til andre Tider atter i Maa-

neder har været afskaarne fra al Forbindelse med Omverdenen. De har helt maattet antage Eskimoernes strenge Levevis, dele Kulde og Sult med dem, lære at sove paa aaben Snemark og at tilbringe Dage og Uger i de indfødtes underjordiske Vinterboliger.

Den moderne Tids Strøm af Guldsgere og europæiske Udvandrere har ganske vist i de senere Aar i mangt og meget forandret Forholdene. Samfærdselsmidlerne er blevet bedre, mange Landstrækninger opdyrket og Befolkningen tættere. Men Arbejdet er for Missionærerne hverken blevet mindre eller lettere. Den brogede Blanding af alle Nationaliteter og Sprog, Udvandrernes moralske Lavmaal og Nøden og Elendigheden i de overbefolkede Guld-Distrikter har frembudt en ny, overvældende Opgave. Ogsaa denne har Oblaterne med stor Iver og Kærlighed taget op. Men deres egentlige og største Opgave er dog stadig Missionen blandt Indianere og Eskimoer. Der findes i Øjeblikket henved 110 Stationer og 104 Skoler med mindst 5000 skole-søgende Indianerbørn. Der virker c. 150 Præster.

I Aaret 1850 blev Oblaterne kaldt til *Afrika*, til Natal, hvor endnu paa den Tid ingen katholsk Præst havde hatt stadigt Ophold. De europæiske Nybyggere var Protestanter, som dog ikke havde vundet de indfødte, der ikke bekymrede sig meget om Boer-Præsternes lange Prædikener. Ligesom i den nord-amerikanske Mission blev Oblaterne ogsaa i Sydafrika Pionerer, men stod rigtignok her overfor en vrimlende tæt Befolkning af Zulu'er, Kaffer og Basuto'er, Folkestammer, som man hidtil havde regnet for utilgængelige for religiøs Paavirkning. Det er mange Aars ofte meget utaknemmeligt Arbejde og store Ofre af Helbred og Kræfter, der har forberedt denne Mission, som siden har faaet en udmærket Støtte i Trappisterne. Ogsaa her har Oblaterne en stor Gerning blandt de hvide Nybyggere. — Der fandtes i Natal for ca. 30 Aar siden 800 Katholikker; der er nu henved 13000. Der virker i Natal, Transwaal, Basutoland og de nærmest liggende Strækninger 150 Præster med henved 350 Lægbrødre, bistaet af ca. 1050 Ordenssøstre af forskellige Kongregationer.

Endelig har Oblaterne i Aaret 1845 overtaget Missionen paa Ceylon. Her havde jo den h. Frans Xaver allerede i det 15. Aarh. prædikeret Kristendommen, men den katholske Tro var til Dels blevet udryddet af de protestantiske Hollændere. Nogle faa katholske Præster søgte stadig at holde den sidste Gnist vedlige. Det blev Oblaternes Opgave at genoplive den h. Frans Xavers Værk — hvor godt det lykkedes dem, viser atter Statistikken. Oblaterne

har paa Ceylon 78 Stationer, henved 140 Præster og 86 Lægbrødre. Der er et i Forhold til Øens Udstrækning overordentlig stort Antal Kirker og Kapeller, henved 500, for Størstedelen opførte ved frivillige Gaver fra den indfødte Befolkning. Der er nu indfødte Kongregationer og Præster, mange kristne Skoler, og der udgives to Tidsskrifter, et paa Engelsk og et paa Tamulsproget.

»Oblaterne af Marias ubesmittede Undfangelse« voksede i de første 50 Aar af deres Levetid en langsom, stille Vækst udadtil, men vandt i den Tid indadtil saa megen Styrke, at de i det sidste halve Hundredeaar har haft en rivende Udvikling. Der var i 1861 300 Medlemmer, i 1916 2420, deriblandt 3 Ærkebiskopper og 11 Biskopper. Over Tredjedelen af dem virker som Hedningemissionærer, oftest i de vanskeligste Egne — i Polarmissionen regner man, at henved en Tredjedel dør som Følge af Ulykkestilfælde eller Strabadser af forskellig Art.

Stifteren, de Mazonod, døde som Biskop af Marseille den 21. Maj 1861. H. U. R.

Højesteretsdommen.

Ærede Hr. Redaktør.

Skønt jeg frygter for, at De ved Synet af denne Artikel udbryder: »Hvad kommer dog Arhoe Rasmussens Sag os ved«, vil jeg dog gøre et Forsøg og prøve paa, om jeg ikke kan faa Plads for disse Betragtninger i vort katholske Ugeblad. Der er jo sikkert mange af vore Trosfæller, der ogsaa fra katholsk Side gerne vil høre et lille Ord om denne Sag, der i den sidste Uge har optaget hele Landet.

Det er næppe med Rette, at denne Sag har faaet saa stor en Betydning, som den faktisk har. Thi Højesteretsdommen betyder slet ikke nogen Forandring af de folkekirkelige Forhold, men er kun en Understregning af det Retsgrundlag, hvorpaa Folkekirken lige siden dens Oprettelse i 1536 har hvilet. Folkekirken er en Statsinstitution, der har laant en hel Del af den katholske Kirkes Lære, Sakramenter og Ceremonier, saa meget, at mange af dens Medlemmer derved kan føre et kristeligt Levned og naa til det evige Liv; men aandelig Berettigelse som Institution har den ikke noget af, ikke mere end hvilken som helst anden af den danske Stat eller Konge oprettet Institution har. Jammerlige er de Forsøg, der fra de saakaldte højkirkelige Side gøres for at hævde den danske Folke-

kirke som Jesu Christi sande Kirke; de søger at støtte denne Paastand ved at henvise til allehaande andre Ting end ved at bortforklare — om muligt — den ene Ting, at Folkekirken er Christian III's Værk.

For øvrigt er Højesterets Dom ingenlunde klar. Dog synes det efter den nu at være umuligt at nægte Arhoe Rasmussen Anerkendelse som Præst i Vaalse, hvor Menigheden begærer ham. (Hvor vilde det være interessant at kende de aandelige, kristelige Bevæggrunde, der har drevet Menighedsraadet der til at vælge ham til Præst og Politiken, Ekstrabladet og mange andre Blade til med saadan Iver at antage sig hans Sag!) Det er altsaa nu muligt at være Præst i den danske Folkekirke og forkaste næsten hvert eneste Led i den apostoliske Trosbekendelse, hvad enten man som Arhoe Rasmussen gør det aabenlyst eller som andre ad Krogveje, ved dialektiske Kunststykker eller lyrisk-poetiske Betragtninger.

Ja, for Afvigelser i vantro Retning er man umaadelig tolerant indenfor Folkekirken. Anderledes, hvis en eller andens Sympathier skulde gaa i katholsk Retning. Jeg kendte en luthersk Præst, som snart for mange Aar siden tog sin Afsked paa Grund af katholicerende Anskuelse. Han vilde gerne fra sin Præstegerning være gaaet over i en Stilling som Adjunkt ved en af Statens Latinskoler, men Ministeren sagde paa Forhaand Nej, og Biskoppen lod sig villig bruge som Overbringer af dette smaalige Budskab. En anden luthersk Præst skrev for en Del Aar siden en Række Artikler af ret katholicerende Indhold; bl. a. var han saa dristig at gøre opmærksom paa, at den danske Kirkes største Bekendelsesskrift »Den augsburgske Konfession« udtrykkelig erklærede, at den lutherske Kirke ikke vilde være forskellig fra den romersk-katholske*); han fik Befaling til at holde sin Mund, hvis han ikke vilde have sin Afsked, og han har siden pænt tiet stille.

Et andet Forhold har jeg i disse Dage heller ikke kunnet lade være med ofte at tænke paa. Jeg har nogle gode Venner, der hører til Folkekirken; deres Datter skal nu konfirmeres, men Præsten forlanger, hun skal gaa et helt Aar til Konfirmationsforberedelse, fordi hun har gaaet i en af Katholikker ledet Skole, uden dog at have deltaget i den katholske Religionsundervisning, men blot lært Bibelhistorie. Barnet skal altsaa straffes (og Skolen derigennem ogsaa) med at forsømme dobbelt saa mange af sine Skoletimer, som andre Børn maa, medens en Præst (og nu

*) Conf. Aug., Art. XXI: „Dette er omtrent Hovedsummen af vor Lære, og det kan ses, at der i den ikke er noget, som afviger fra Skriften eller fra den katholske Kirke eller den romerske Kirke, for saa vidt som den er kendt af Kirkefædrene.“

naturligvis ogsaa en Religionslærer) uhindret kan virke i deres Gerning og fornægte saa godt som hele Kristendommens overnaturlige Aabenbaringsindhold. Desuden kender jeg Præster, der paastaar, at de Konfirmander, der kommer fra de »katholske« Skoler, har langt bedre Begreb om Kristendom og Bibellhistorie end de fleste andre Børn, ligesom der konfirmeres mange Børn fra lutherske Hjem, der ikke har sat deres Ben i Kirken under hele deres saakaldte Præstegang, men som alligevel meget vel kan nøjes med $\frac{1}{2}$ Aars Konfirmationsforberedelse. Dette er et af de modbydeligste Udslag af folkekirkeligt Hykleri, opfundet af afdøde Biskop Rørdam og holdt i Hævd af hans Efterfølgere. I Lys af den sidste Højesteretsdom tager det sig særlig utiltalende ud. — Jeg har opfordret mine Venner til, at de skulde erklære, at hvis deres Barn ikke blev konfirmeret efter et halvt Aars Forberedelse, skulde det slet ikke konfirmeres, det vilde nok bringe Præsten paa andre Tanker; men de har ikke villet lægge sig ud med Præsten, det var saadan en rar Mand, de kendte ham saa godt, og han sagde, at det var noget, Biskoppen forlangte. Jeg lo ad dem og svarede, at naar en Præst turde nægte Jesu overnaturlige Fødsel, Opstandelse, Himmelfart, Genkomst til Dommen, den Helligaands Tilværelse og meget andet og trods Biskoppens Modstand kunde blive Præst, saa turde vedkommende Præst nok paa saa lille og taabeligt og uretfærdigt Punkt være ulydig. De trak paa Skuldrene i Stedet for at svare, og vi talte ikke mere derom. —

Man har ogsaa ment: Vil der mon nu efter Dommen ikke foregaa store Omvæltninger indenfor Statskirken? Der lød for et Aar eller to siden stærke og stolte Ord om Udtrædelse af denne og Oprettelse af en Frikirke. Vil de gammeldags troende Præster finde sig i, at en Fritænkner*) ansættes som deres Kollega? Ak, ak, før har der ogsaa lydt store Ord, men det hele var kun en Sæbeboble, der brast. Der vil heller ikke denne Gang ske noget. Der er allerede tydelige Tegn derpaa. I Kristeligt Dagblad anbefales saaledes i Anledning af Dommen »Besindighed«, en herlig Ting, naar der skal slaas koldt Vand i Blodet, et ufejlbart virkende Sovemiddel overfor dem, der et Øjeblik kunde tænke paa at forsage de sikre Stillinger i Statens Skød. Og Stiftprovst Ussing erklærer i Berling-

*) De nuværende rationalistiske Præster i Danmark er i Virkeligheden Fritænkere og kunde lige saa godt virke i et muhamedansk Samfund som i en kristen Kirke. Muhamed siger: „Sandelig, Messias Jesus, Marias Søn, er Guds udsendte, hans Ord, som han har nedsænket i Maria, og hans Aand. Tro derfor paa Gud og hans udsendte, men tal ikke om Treenheden. Hold eder borte derfra, det er bedre for eder. Sandelig, Gud er een Gud, pris ham!“ Vidste man ikke bedre, skulde man næsten tro, det var et Citat af Pastor Krarups sidste store „Dogmatik“.

ske Tidende, at »Kirkeligt Landsforbund aldrig har truet med Udtrædelse af Folkekirken i denne Sammenhæng.« Nej, naar det for Alvor truer, saa lad os aldrig glemme at være »besindige«!

Om nogen Tid vil alt sandsynligvis være faldet til Ro. Ministeren finder en Udvej til at faa Arboe Rasmussen ansat, Politiken med Professor Jakobsen og Grundtvigianerne vil glæde sig, de højkerkelige vil slaa sig til Taals med, at »Kirkens Herre stadig vil vedkende sig vort Arbejde i evangelisk-luthersk Frihed o. s. v.«, og de mange ligegyldige vil blive mere ligegyldige overfor alt, hvad der hedder Kirke og Kristendom. Og nogle enkelte, der baade er troende og kan tænke, vil maaske komme til den katholske Kirke.

— Med Tak for Optagelsen

Deres ærbødige
Hans Nielsen.

En farlig Sammenligning.

En interesseret Læser af Ugebladet har tilsendt mig et Eksemplar af St. Andreas Kirkens Søndagsblad, som regelmæssigt een Gang hver Uge bliver lagt i hans Brevkasse, uden at han har kunnet erfare, hvem der gør det. Han er meget utilfreds med det, ikke mindst, da det sidste Nummer indeholder et for Katholikker ret fornærmeligt Stykke. Han spørger ogsaa, hvorledes han kan blive fri derfor. — Jeg kan kun sige, hvad jeg i hans Sted vilde gøre: Jeg vilde skrive til Pastor Steen, St. Andreas Kirkes Sognepræst, og bede ham sørge for, at hans Søndagsblad ikke blev nedlagt i min Brevkasse, da dets Indhold (f. Eks. sidste Gang) ofte var meget stødende for mig som Katholik.

Hvad Sagen selv angaar, saa er det Pastor Fibiger af København, der skriver om Luthers Eftermæle. Pastor Fibiger sammenligner »Luthers Liv og Skrifter med en Have, hvori der er skønne Blomstergupper, nyttige Urtebede, skyggefulde Lysthuse og allerbagest i en Krog et Sted, hvor Affaldet henkastes.

Naar nu et Barn kommer ind i Haven, løber det hen til Blomsterne, en træt Vandringsmand søger ind i et af Lysthusene, en Husmoder opsøger straks Urtebedene; men naar et Svin kommer ind i Haven, søger det straks hen til *Skarndyngen* og roder i Snavset«.

Den sidste smagfulde Sammenligning er møntet paa Katholikkerne, der har vovet at fremstille Luther, som han historisk var, berøvet den protestantiske Mythologis mange

skønne Egenskaber. Fordi vi drister os til at fremdrage Luthers Prædikener om det ægteskabelige Liv, hans Vers til Lukas Kranachs væmmelige Tegninger og andet lign., skal vi altsaa kaldes Svin; men Luther bliver den samme herlige Have med en lille pæn Skarndyng i Hjørnet.

For Resten synes Sammenligningen her meget let at kunne vendes mod den, der har brugt den. Har Pastor Fibiger og Meningsfæller mon ikke snart i en halv eller hel Snes Aar kæmpet mod Smudspressen her i Landet? Men vilde disse Herrer kunne fremkomme med en eneste Indvending, om den Presses Journalister slog dem med deres egne Ord og udbød: »Naar et Svin kommer til vore Aviser, søger det straks hen til Skarndyngen«?

N. H.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Paa de sidste tre Søndage er Firmelsens h. Sakramente i vore københavnske Sogne blevet meddelt til ialt 128 Personer, i St. Ansgars Kirke til 19 Dreng og 30 Piger (deraf nogle fra St. Andreas Sogn), i Rosenkranskirken til 17 Dreng og 28 Piger og i St. Annæ Kirke til 8 Dreng, 7 Piger og 19 voksne. — De samme tre Søndage modtog 104 Børn deres første h. Kommunion, i St. Ansgars Kirke 35 Dreng og 23 Piger, i Rosenkranskirken 14 Dreng og 17 Piger og i St. Andreas Kirke 9 Dreng og 6 Piger.

Nykøbing F. Her nedlagdes paa Mariæ Bebudelses Dag Fredag den 19. Maj (»Store Bededag«) Grundstenen til en ny katolsk Kirke, som vil faa Navnet Hellig Kors Kirke.

England. Det eneste mandlige Medlem af Birgittinerordenen i dette Land, ja vistnok i hele Verden er Pater *Benedict Williamson*, før i Earlsfield i London, nu i Cobham i Surrey. Paa sidstnævnte Sted har Pater Benedict nu erhvervet et Hus, som let kan omdannes til et Kloster, og der har allerede meldt sig nogle unge Mennesker som Novicer. Kvindelige Birgittinerklostre findes der jo nogle af, baade i Bayern, Italien, Holland, Spanien og fremfor alle det berømte Sion Abbedi i England, hvis meget interessante Historie har været fortalt her i Ugebladet (Aargang 1913, Side 799 — og 1915, Side 403, om Birgittinernonnerne i Rom). Da sikkert mange Katholikker her i Norden og vel allermost i Sverige med

Interesse vil høre om dette Pater Benedicts Forsøg paa at genoplive den mandlige Gren af Birgittinerordenen, skal jeg her give hans Adresse: *Very Rev. Father Benedict Williamson, C. SS. S., Cobham, Surrey, England.* Det vil sikkert ogsaa glæde Pater Benedict, om han mærker, at hans modige Forsøg mødes med Sympathi fra Katholikkernes Side i de Lande, hvor man fremfor alt bør nære Interesse for denne Sag.

Frankrig. Kardinal Sevin, Ærkebiskop af Lyon, er den 4de Maj afgaaet ved Døden paa St. Josefs Hospital i samme By. Som Følge af en akut Blindtarmsbetændelse maatte han underkastes en Operation, ved hvilken Lægerne havde haabet at kunne redde hans Liv, men selv gjorde han sig ingen Illusioner og forberedte sig med Klarhed og Sjælsstyrke til sin Død. Kardinalen, der var født 1852, blev i 1908 udnævnt til Biskop af Châlons og fire Aar senere til Ærkebiskop af Lyon. I 1914 modtog han sammen med vor nuværende Pave Kardinalshatten. Den bekendte Kirke *Trinità dei Monti* i Rom var hans Titularkirke. Han var Medlem af de romerske Konsistorial- og Studiekongregationer.

Rom. Tidsskriftet *Nuova Antologia* har været Skuepladsen for en Strid angaaende Pavens Deltagelse i den kommende Fredskongres. Hovedangriberen, den noksom bekendte Jøde Nathan, er blevet kraftigt og træffende imødegaaet. Navnlig er Pennefejdens afsluttende Artikel, forfattet af Senator Valli, interessant. Efter med nogle indledende Bemærkninger at have fastslaaet, at Italien ikke vil kunne gaa ind paa, at dets Forhold til Pavestolen drages med ind i Forhandlingerne, gaar Valli over til at klarlægge den i enhver Henseende juridiske Ret, som Paven har til at lade sig repræsentere ved en hvilken som helst international Kongres. Valli fremhæver, at de to Legationsrettigheder, baade den, at en Stat repræsenteres hos en anden Stats Regering, og den, at en Stat repræsenteres ved en fælles Kongres, aldrig har været adskilte. Han henviser til Kongresserne i Wien 1815 og i Aachen 1818 og beviser, at sidstnævnte Kongres's Vedtægter om, hvilke Stater der skal medtages, og hvilke der kan udelades, aldrig kan komme til at forhindre Pavens Deltagelse, da den Hellige Stol altid har været regnet og maa regnes for en af Stormagterne, der i intet Tilfælde kan udelukkes fra en international Kongres. Der foreligger altsaa paa ingen Maade en ny diplomatisk Situation, i hvilken det er tilstedeligt at tage Parti for og imod og saa træffe en Afgørelse, men der foreligger en gammelkendt Situation, og ingen Magt paa Jorden har mindste Ret til at forhindre den Hellige Stols Deltagelse.

— Kardinal-Statssekretær Gasparri har i Pavens Navn sendt Bispnen af Treviso en Svarskrivelse i Anledning af hans Meddelelse om det østerrigske Flyverbombardement af Byen. I Skrivelsen hedder det bl. a.: »Hans Hellighed, som allerede mere end een Gang har løftet sin Røst imod denne Krigs udbredte Brug af Fremgangsmaader, der er saa skæbnesvangre for de krigsførende Nationers fredelige og uskyldige Befolkning, beklager, at hans faderlige Paa-mindelser er bleven tilbagevist af hans Børns forhærdede Hjerter og gøres til intet af denne rædselsfulde Krigs Begreninger.« Kardinalen sluttede med at udtrykke den Hellige Faders inderlige Deltagelse for den sorgslagne Befolkning i Treviso og ikke mindst for dens ærværdige Hyrde.

— Den i forrige Numer omtalte Adresse fra danske Kvinder til den Hellige Fader havde ifølge *Berlingske Tidende* følgende Ordlyd: »Vi kommer fra Danmark for i dybeste Ærbødighed at bevidne Deres Hellighed vor Beundring og Taknemmelighed for de mange Beviser paa Kristenkærlighed, som Deres Hellighed har givet i Spørgsmaalet om Verdensfreden og Barmhjertighed overfor de skændede Menneskerettigheder. Vi udtrykker i dyb Ærbødighed vor taknemmelige Beundring for disse ophøjede Bestræbelser for at skabe en Verdensfred, højt over alle de nationale Særinteresser. Deres Hellighed besidder gennem Deres aandelige Højhed Autoritetens Ret til i disse Tider at afgive en retfærdig og menneskekærlig Dom over denne Krig paa Liv og Død. Denne Dom genlyder overalt til Trøst i de ødelagte og fortvivlede Lande — Interdiktet mod Krigens uretmæssige Indgreb. Det er i dyb Tillid, vi udtaler det Haab, at Gud vil bevare Deres Helligheds Kræfter til en fornyet Henvendelse til Regeringerne om Verdensfred eller til endnu en Appel fra den højeste Kærligheds Aand til den hele Menneskehed, der vil kaste Lys over Tidens mest brændende Spørgsmaal: Hvilke Følger vil Verdenskrigen have for den store Menneskehed? Gid denne himmelske og jordiske Relfærdighedsrøst ikke vil tie, men stadig klinge ovenover Kanonerens Torden, for at opdilne Haabet og Overbevisningen hos den skrækslagne Menneskehed om Folkenes fælles umistelige Ret til nationalt Selvstyre og udtalende den eneste guddommelige Løsning af Verdenskonflikten, der vil være Gud og Mennesker værdig — Ned med Vaabnene — den eneste Løsning, der kan udslette Broderhadet i Nationernes store Broderskab.« Derefter følger Underskrifterne fra nogle af Landets mest kendte Damer. Paven modtog Baronesse Wedel-Jarlsberg og Fru Krieger i sit Arbejdsværelse. Da Damerne havde taget Plads, læste han Adressen højt fra Begyndelsen til Enden, medens han nu og da under Læsningen kom med Udbrud som: »Det glæder mig, at man i Norden forstaaer min Hensigt«, og: »Det er vanskeligt paa dette Tidspunkt at faa sin Stemme hørt.« Ved Udtrykket »ned med Vaabnene« gjorde Paven en Bevægelse, der udtrykte Uopnaeligheden af dette Ønske. Efter Læsningen udtalte han ordret følgende: »Jeg paaskønner de nordiske Kvinders Bestræbelser for Fred og Enighed og haaber, de stadig vil arbejde derfor. Paa Kristi Tid indtog Kvinder ogsaa en betydende Plads, vor Frelser aabenbarede sig første Gang eller sin Opstandelse for fromme Kvinder. Jeg skal give et Svar til disse Damer.« Svaret vil fremkomme gennem Baronesse Wedel-Jarlsberg, der opholder sig i Rom, og som derefter videresender det til Kammerherreinde Münter.

Nord-Amerika. (U. S. A.) -- Læsere i de nordiske Lande, især Sverige, vil med Vemod erfare, at Carl Laurentius Sandin den 20. Februar er afgaaet ved Døden. Hans Livshistorie fortælles i April-Nummeret af den katholsk-skandinaviske Bulletin fra New York. Født og opdragen i Sverige kom Sandin i en Alder af 27 Aar til De forenede Stater. Forinden havde han opholdt sig nogen Tid i England og var der traadt over til den anglikanske Kirke. I Amerika studerede han 5 Aar anglikansk Theologi, men opgav Tanken om at blive Præst i sit Trossamfund. Derpaa opholdt han sig to Aar i Rom for at studere Oldkirkens Historie. Efter at være vendt tilbage til Amerika deltog han i en ret mislykket Polarekspedition, hvor han som Følge af Strabadser fuldstændig mistede Hørelsen, men hvor til Gengæld den katholske Tros Sandhed gik op for ham. Nogen Tid efter sin Hjemkomst blev han optaget i den katholske Kirke, og hans Ønske var blot, at andre skulde dele den Lykke, som han selv havde faaet i Eje. Han blev et ivrigt Medlem af den katholsk-skandinaviske Forening i New-York og drømte om engang at vende tilbage til sit Fædreland og bringe mange af sine Landsmænd til Troen. Han havde nemlig faaet den Lykke at skulle forberede sig til den katholske Præstestand, en Lykke, som nu hans fromme kristne Død er traadt hindrende i Vejen for.

Brevkasse.

— I Anledning af »Brevkassen« i forrige Nummer af Ugebladet vil Hr. Licenciat *Alf. Th. Jørgensen* gerne have gjort opmærksom paa, at foruden Aftrykket af Kirkefædrenes Skrifter bringer *Berlingske Tidende* hver Gang en lille (enkelte Gange lidt større) Henviſning til det Bind, hvoraf vedkommende Afsnit er taget. Et Par Gange har der ogsaa været udførligere Anmeldelser. —

— En anden Læser af Ugebladet var tilbøjelig til at mene, at *Berlingske Tidendes* Omtale af dette Værk var til større Hjælp for dets Udbredelse end eventuelle Anmeldelser i Ugebladet. Jeg tror det ikke, men kan naturligvis lige saa lidt som den anden Herre bevise min Anskuelse. Jeg kan blot gøre opmærksom paa, at Ugebladet kommer en Mængde Læsere i Hænde, hvis Interesser gaar i en saadan Retning, at de er tilbøjelige til at købe den Slags Bøger, og mange af disse Læsere har ogsaa de fornødne Midler til at købe en Bog, de bryder sig om at eje. En virkelig Anmeldelse af de enkelte Bind med Redegørelse for Indholdet vilde sikkert have skaffet ikke saa faa Købere. Jeg kan ogsaa henvise til den store katholske Encyclopædi i 16 Bind, som portofrit og

gratis blev tilstillet Ugebladets Redaktør, skønt dens Bogladepris i 1. Udgave var ikke saa lidt over 350 Kr. Jeg bragte for hvert Bind en ikke saa lille Anmeldelse, og nu findes der her i Landet — foruden mit eget Eksemplar — mindst 12 andre. N. H.

De katholske Feriekolonier

Krigen har sat en Stopper for mangt og meget; men Tidens Gang har den dog ikke formaaet at standse, og den Dag er snart inde, da man tænker paa, »at ride Sommer i By«. Alle glæder vi os jo til at hilse Sommeren Velkommen; men Velkomsthilsenen lyder dog hjerteligst fra de smaa, og da særlig fra dem, der selv faar Lov til »at ride Sommer i By«, m. a. O. kan holde Indtog paa Kolonierne. Ja, det er næsten Dagens staaende Samtaleevne og et brændende Ønske hos mange af de smaa. Men — Midlerne. Hensigten med disse Par Ord er derfor den at fremføre Børnenes Ønske og bede alle, der kan, om at bidrage til, at ret mange maa faa deres Ønske opfyldt. Kontante Beløb saa vel som brugt, menigelig Børnetøj modtages med Tak paa Sankt Ansgars Menighedskontor, Bredgade 69, 2. o. G., hos Sankt Josefsøstrene, Østerbrogade 7 C., Frederiksberg Allé 15—17 og Griffenfeldtsgade 44.

En Ven af Sagen har skænket et meget smukt Broderi til Bortlodning (25 Øre pr. Nummer). Broderiet kan ses, og Numre sælges hos Frk. W. Siegler, Kompagnistræde 9. Dersom der blot kommer et tilstrækkeligt Antal 25 Ører, kan Kolonierne blive fuldt »bemandede«, hvilket var Tilfældet i Fjor, da ca. 42 smaa Københavnere »red Sommer i By«. D. K. F.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer sin Titularfest, Marias Bebudelse, ved *Fælleskommunion* Søndag den 21. ds. Kl. 8 i St. Ansgars Kirke og ved et *Festmøde*, Mandag den 22., Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i Salen, Stenosgade 4. *Lysbilleder* om Gudsmoders Levned og fra katholske Institutioner her i Landet. Strygeorkestret »Stringendo« spiller. NB. Enhver katholsk ung Mand er velkommen til dette Møde.

K.U.F. Den første **Sommerudflugt** holdes Søndag d. 28. ds. Den h. Messe høres enten i Griffenfeldtsgade Kl. 6 $\frac{1}{2}$ eller i Stenosgade Kl. 7 $\frac{1}{2}$. Derfra Kl. 8 Afgang til Slingerup-banegaard. Med Toget Kl. 9⁰¹ til Bagsværd, Hareskov, Farum og Furesøen. Tilbage over Lyngby. NB. Mad til hele Turen, 60 Øre og »Syng« medbringes. Husk Fælleskommunionen i St. Ansgars Kirke Sønd. d. 21. Kl. 8.

A.C. Die vicesimo quarto hujus loco atque tempore solitis Reverendus Pater Koch de quaestione, num vis et poena in educatione adhibendae sint, orationem habebit.

Kirkelig Kalender.

21. Maj. 4. Sønd. efter Paaske.	28. Maj. 5. Sønd. eft. Paaske.
22. — M. Ferialdag.	29. — M. Maria Magd. af Pazzi. (Bededag.)
23. — Ti. Ferialdag.	30. — Ti. Felix I, Pave og Martyr. (Bededag.)
24. — O. Ferialdag.	31. — O. Angela. (Bede- og Vigiliedag.)
25. — To. Gregor VII, Pave.	1. Juni. To. Christi Himmelfart.
26. — F. Filip Neri, Bekender.	2. — F. Oktavdag.
27. — L. Beda den Ærværdige, Bekender og Kirkelærer.	3. — L. Oktavdag.

Majandagten.

	Søn- og Festedage	Hverdag
St. Ansgars Kirke.....	Kl. 8	Kl. 8
Jesu Hjertes Kirke.....	» 7 ¹ / ₂	» 7 ¹ / ₂
St. Josefs Kirke.....	» 3	» 7 ¹ / ₂
St. Knuds Kapel.....	» 3	» »
Immaculatakirken.....	» 2 ¹ / ₂	» 7 ¹ / ₂
Rosenkranskirken.....	» 5	» 7 ¹ / ₂
Assumptionskapellet.....	» 2	» 2
St. Annæ Kirke.....	» 8	» 8
St. Andreas Kirke.....	» 5	» 7 ¹ / ₂

I St. Hans Kapel, Hørsholm

holdes paa alle Søndage og *paabudte* Helligdage hele Sommeren igennem Kl. 9¹/₂ Messe (event. Højmesse) med Prædiken.

Kapellet er paa 1. Sal, Pensionat Valdemarhus, Udenomsvej.

Engelsk, Fransk. Undervisning tilbydes. *J. Køhn*, Bartholinsgade 91.

Vincentskonferensernes første Generalmøde

for i Aar finder Sted Søndag d. 21. Maj Kl. 11¹/₂ i Bredgade 67 o. G. Til Mødet indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer.

St. Franciskus' III Orden har Møde Fredag d. 26. Maj Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel.

Rettelse. Paa Side 406 i forrige Nummer bør Linje 16 fra neden rettelig lyde: »Muligheden for Trosafgørelsen af Læren om — a.

Tak. Hjertelig Tak for den smukke Gave paa 40 Kr. til Kirkekorfondet.
P. v. Kellenburg.

Unio. Søndag den 21. Maj Cykleudflugt til Trepilelaagen — Vedbæk — Søllerød. Mødested St. Vibenshus (Hj. af Jagtvej og Lyngbyvej) Kl. 10¹/₄. Der spises Frokost. (som kan medbringes) ved Trepilelaagen. Besøgende kan deltage.

Møbleret Værelse ønskes. Billet, mrk. Værelse, bedes sendt til Kontoret, Bredgade 69, 2. Sal ov. G. K.

K.U.B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa næjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Matthæus Hansen, Hovmarksvej 20, Charlottenlund.

Katholsk Bogsalg Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tilf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4-6.

Pr. 22.

Søndag den 28. Maj.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — † Halfdan Elisæus Kejser. — Den religiøse Opdragelse i Hjemmet. — En tohundredeaarig Mindedag, — Efterretninger fra Ind- og Udland: Nykøbing F. Roskilde. Sverige. Rom. Syd-Amerika. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

309.

Christi Himmelfart.

Min Herre, jeg følger dig op til Himlen; idet du opfarer, følger mit Hjerte og min Hu dig. Aldrig var nogen Triumf større. I Bethlehem kom du til Syne som et Spædbarn, iklædt menneskeligt Kød. Det Kød, taget af den hellige Jomfrus Kød, eksisterede ikke, før du dannede det til et Legeme; det var en ny Skabning, dine Hænders Værk. Og din Sjæl var fultud ny, skabt af din Almagt i det Øjeblik, du indgik i hendes hellige Liv. Den rene Sjæl og det rene Legeme, som du iførte dig som et Klædebon, havde deres Oprindelse paa Jorden og havde aldrig været andet Steds. Det er Triumfen. Jord stiger til Himmels. Jeg ser dig drage didop. Jeg ser den Skikkelse, der hang paa Korset, de saarmærkede Hænder og Fødder, den gennemstungne Side — de stiger op til Himlen. Og Englene er fulde af Jubel; Myriaderne af salige Aander, som befolker det straalende Himmelrum, skiller sig som Vandene for at gøre Plads, at du kan drage forbi. Og det levende Gulv i Guds Paladser tvekløves, og Keruberne, som med deres Flammesværd danner Himlens Bolværk

imod det faldne Menneske, viger til Side og aabner deres Rækker, paa det at du maa drage ind og dine Helgener efter dig. O mindeværdige Dag!

Ja mindeværdige Dag! Apostlene føler, at den er det, nu den er kommen, skønt de følte helt anderledes, før den kom. Da den nærmede sig, gruede de for den. De kunde ikke forestille sig andet, end at den vilde medføre et stort Savn; men nu lærer vi, at de vendte tilbage til Jerusalem »med stor Glæde«. O hvilken Triumftid! Nu forstod de det. De forstod, hvor smaaligt det havde været at misunde deres Herre og Mester, deres Frelses herlige Hovedsmand, Menneskeslægten Forkæmper og Førstegrøde denne Krone paa hans store Værk. Det var det forløste Menneskes Triumf. Det var Fuldendelsen af hans Forløsning. Det var den sidste Handling, der sikrede det hele; thi nu er Mennesket virkelig i Himlen. Han er indgaaet til Besiddelse af sin Arv. Den syndefulde Slægt har nu et af sine egne Børn deroppe, dens eget Kød og Blod i den evige Søns Person. O hvilket vidunderligt Bryllup mellem Himmel og Jord! Det begyndte i Sorg; men nu er hin hemmelighedsfulde Bryllupsdags lange Ve forvunden; Bryllupsfesten er begyndt. Bryllup og Fødsel har slaaet Følge; Mennesket er nyfødt, naar Emmanuel indgaar i Himlen.

O Emmanuel, o Gud i vort Kød! Ogsaa vi haaber ved din Naade at følge dig. Vi vil klynge os til dit Klædebons Flig, naar du opfarer; thi uden dig kan vi ikke stige. O Emmanuel, hvilken Glædesdag, naar vi skal indgaa i Himlen! O uudsigelige Henrykkelse efter al Sorg! Ingen er stærk uden du. »Du har holdt mig ved min højre Haand, og ved din Vilje har du ført mig, og med din Herlighed har du modtaget mig. Thi hvad ejer jeg i Himlen, og hvad andet end dig begærer jeg paa Jorden?«

Der er mange Ting paa Jord, og enhver af dem er sit eget Midtpunkt, men ikkun eet Navn nævnes histoppe. Det er Gud alene. Det er hint sande, overnaturlige Liv; og vil jeg leve et overnaturligt Liv paa Jord og naa til det evige overnaturlige Liv, som er i Himlen, saa har jeg kun eet at gøre, nemlig at leve af Tanken paa Gud her-neden. Lær mig dette, o Gud. Skænk mig din overna-

turlige Naade til at øve dette, saa at min Forstand, mine Følelser, Hensigter og Formaal helt maa være gennemtrængt af Kærligheden til dig.

Der er kun eet Navn og een Tanke histoppe. Der er mange Tanker heneden. Dette er Jordelivet, der fører til Død, det vil sige til at efterfølge de talløse Genstande, Maal, Slid og Fornøjelser, som Menneskene higer efter paa Jord. Selv det gode, der er af Jorden, fører ikke til Himlen; det ødelægges i Handel og Vandel; det forgaar ved Brugen; det har ingen Holdbarhed, ingen Ægthed, ingen Bestandighed. Min Gud, jeg erkender alt dette. Jeg bekender og ved, at du alene er det sande, skønne og gode. Du alene kan gøre mig lys og herlig og føre mig opad i dit Spor. Du alene, Herre Jesus, er Vejen, Sandheden og Livet. Jorden vil aldrig føre mig til Himlen. Du alene er Vejen, du alene!

Min Gud, kan jeg noget Øjeblik være i Tvivl om, hvor min Sti gaar? Skal jeg ikke straks vælge dig til min Lod? Til hvem skulde jeg gaa hen? Du har det evige Livs Ord. Du kom hened med selve det Formaal at gøre det, som ingen henede kunde gøre for mig. Kun han, som er i Himlen, kan bringe mig til Himlen. Hvad Kraft har jeg vel til at bestige det høje Bjerg? Om jeg saa tjente Verden aldrig saa godt, om jeg saa, som Folk siger, gjorde min Pligt i Verden — hvad kunde saa Verden gøre for mig, hvor gerne den end vilde? Om jeg saa udfyldte min Plads, gjorde godt imod mine Medmennesker, havde et smukt Navn og en vid Berømmelse, om jeg saa øvede Stordaad og blev fejret, om saa Historien roste mig — hvorledes skulde alt det kunne bringe mig til Himlen? Jeg vælger dig til min eneste Lod, fordi du lever og ikke dør. Jeg bortkaster alle Afguder. Jeg overgiver mig til dig. Jeg beder dig undervise mig, lede mig, dygtiggøre mig og tage mig hjem til dig.

Kardinal Newman.

†
Halſdan Eliseus Kejser.

Født den 29. Maj 1868.

Død den 20. Maj 1916.

Det er sikkert med dyb Bedrøvelse og vistnok ogsaa stor Forbavselse, at Ugebladets Læsere erfarer, at den Mand, hvis Navn staar over disse Linjer, ikke mere er blandt de levendes Tal. Thi Kandidat Kejser var ikke alene en af vore bedste Katholikker, men hans rolige, regelmæssige Liv, der aldrig afbrødes af nogen Sygdom, havde maattet faa enhver til at tro, at han vilde blive en gammel Mand. Ikke desto mindre sov han pludselig hen den 20. Maj Kl. 5¹/₂ om Eftermiddagen efter kun 5—6 Dages Sygeleje.

En ondartet Mavesygdom afbrød det nævnte Øjeblik hans Liv, uden at nogen havde kunnet ane, at en Katastrofe var nærforestaaende.

Den afdøde var en af de virkelig store iblandt os — ikke af dem, der raabte højest op, men af dem, der vejede mest, ja allermest, baade hvad Fromhed, Dygtighed, Lærdom og Begavelse angaar. Det er her ikke en Talemaade, naar det siges, at ved hans Død er der bleven en Plads tom, der — i hvert Fald for Øjeblikket — ikke er til at fylde igen. Han har i de snart 25 Aar, han har været Katholik, i høj Grad bidraget til at give den katholske Kirke det hjemlige og nationale Præg, den altid faar, naar den begynder at vinde Borgerret og Anerkendelse i et Land. Og han har været med i en Række af Arbejder, der har været af største Betydning for det kristelige og kirkelige Livs Fremme.

Her skal nu først og fremmest nævnes, at Kejser siden 1899 har været Formand for Ansgariusforeningen, en Stilling, der vel ikke i nogen videre Grad lagde Beslag paa hans Arbejdskraft, men hvor der dog jævnlig var Anledning for ham til at lade sine Evner og sin Kærlighed til Kirkens Sag komme store og vide Kredse til Gode. I en Aarrække, fra ca. 1900, har han redigeret den katholske Kalender med den Nøjagtighed og Akkuratesse, der karakteriserede alt hans Arbejde. Det var disse Egenskaber, der sammen med hans fine Sprogsans og store filologiske Dygtighed gjorde ham saa udmærket skikket til — som Hovedudgiver — sammen med to andre at udarbejde den dansk-latinske Messebog, som efter flere Aars Forberedelse saa Lyset i Slutningen af Aaret 1906. Fem Aar senere, i 1911, havde han ligeledes Hovedarbejdet ved Udgivelsen af vor Sangbog, *Sursum corda*, og nu var han vel nok det dygtigste Medlem af den Komité, som arbejder paa vor nye Salmebog, et af de Steder, hvor Kejser vil blive allermest savnet. Som Taler optraadte Kejser ikke ofte, men naar det skete, var hans Ydelse tit et Mesterværk; tænk f. Eks. paa hans store Festtale ved den højærværdigste Biskops 50-Aars Præstjubilæum. Ved katholske Møder af forskellig Art var Kejser ofte en fortrinlig Dirigent, ved hvilke Lejligheder hans store Retfærdig-

hedssans var ham en god Hjælp. Blandt os har der ikke været uden een eller to, hvis Digte har kunnet maale sig med Kejsers, hvilke han altid offentliggjorde under Mærket 1012 (han blev optaget i Kirken den 10. i den 12.). Fra Ugebladet, Sangbogen, Salmebogen og andre Steder vil mange af Læserne kende Kejsers altid formfuldendte og ofte meget kønne Digte. Deres Indhold var i Regelen religiøst og vidnede om den dybe, ærlige Fromhed, der gik gennem hele hans Liv. Forøvrigt har Kejser desuden skrevet en hel Del Digte af muntert og spøgefuldt Indhold. Ogsaa i Foreningslivet har Kejser taget ikke saa lidt Del; især vil Medlemmerne af Unio, Vincentsforeningen (fra Maj 1898 til Juli 1903 var han Sekretær i St. Ansgars Konferens) og A. C. med dyb Vemod, ja Sorg tænke paa, at de ikke mere skal have den, somme Tider lidt ordknappe, men altid interesserede Mand i deres Midte. Af mere officielle Stillinger indenfor vort kirkelige Liv har Kejser fra 1911 til 1913 beklædt en Repræsentants Stilling i St. Ansgars Kirkes Forstanderskab og fra 1913 til sin Død en Forstanders i St. Andreas Kirkes Forstanderskab.

For de Skoler, hvor han havde sin daglige Gerning, og for dem, han der færdedes iblandt, er hans Bortgang et Tab saa stort, at vi sikkert ikke straks kan bedømme det i hele dets Udstrækning. Hans personlige, ærlige Fromhed, der var kemisk fri for alt unaturligt, uægte, opstiltet, var til daglig Gavn for dem, der havde den Lykke at være sammen med ham. Hans betydelige Lærdom, særlig i Dansk og Latin, var i Forbindelse med hans til det perentlige grænsende Nøjagtighed til uvurderlig Gavn for enhver, der søgte Hjælp og Raad hos ham, hvad han med sjælden Beredvillighed, Beskedenhed og Fornøjelse altid var glad ved at yde. Kejser talte ikke meget, vistnok, fordi han ikke vilde sige noget, naar han ikke havde noget bestemt paa Hjerte; derfor kunde han forekomme kedelig at være sammen med; men paa den anden Side var han, naar han fik Tungen ret paa Gled, et sjælden fornøjeligt og interessant Menneske. Paa Grund af disse Egenskaber satte man Pris paa en Ros af Kejsers Mund mere end af mangan andens; thi han mente altid fuldt og helt, hvad han sagde. Derfor var det ogsaa,

at den, der har skrevet disse Linjer om sin Ven (tør jeg nok sige), i den sidste Samtale med ham Dagen før hans Død, da han trods sin Mathed ganske var den gamle, med Glæde hørte ham anerkende den nye Medarbejder, der var kommet til Ugebladet og havde skrevet om Højesteretsdommen, og hvis Navn saa paafaldende lignede Redaktørens.

Det er et stort Tab, den katholske Kirke i Danmark ved Kejsers Død har lidt, og man kan med Føje udbryde, som en af Ansgariusforeningens bedste Mænd udbrød, da han hørte om dette Dødsfald: »Man kan ikke forstaa hvorfor.« Men selvom man ikke kan forstaa, kan man dog i Troen paa det guddommelige Forsyn prøve paa at kæmpe sig igennem til den Overbevisning, at Guds Veje ikke alene er højere, men ogsaa bedre end vore Veje. Og man kan give sig hen til det kristne Haab, der i sig rummer saa rig en Skat af Trøst, selvom Øjet maa græde og Hjertet nages af Sorg. Det er herom, Kejser selv har skrevet saa skønt i en meget smuk Salme, der har faaet megen Udbredelse, ogsaa i anderledes troende Kristnes Kredse. Det hedder i denne:

Jeg tror paa de helliges Samfund,
 hvorover ej Døden har Magt;
 thi vi, der maa stride,
 og de, der maa lide,
 og de, der fik Sæde
 i Himmerigs Glæde,
 er fælles om Frelserens Pagt.

*

*

*

Af Interesse vil vistnok tilsidst en kort Livsskildring være.

Halfdan Eliseus Kejser fødtes den 29. Maj 1868 i Kallundborg og er Søn af Grosserer Kejser, nu København, og Fætter til den nuværende Udenrigsminister Kejser-Nielsen. Han gik i Schneekloths Latinskole paa Værnedamsvej i København, hvorfra han i Juli Maaned 1885 dimitteredes som Student med en meget fin Eksamen (første Karakter med Udmærkelse). Aaret efter, Sommeren 1886, bestod han Philosophicum, ogsaa med Udmærkelse. Efter dernæst at have studeret Dansk, Latin og Tysk ved Københavns Universitet (med et Ophold fra Oktbr. 1889 til Marts 1890 som immatrikuleret Student ved Leipzigs Universitet) be-

stod Kejsers Juni 1891 Skoleembedseksamen i de tre nævnte Sprog, ogsaa med et overordentlig smukt Resultat, omtr. mg× i alle Fag i Gennemsnit.

Et Par Aar efter foretog Kejsers det afgørende Skridt i sit Liv, der i saa mange Henseender førte ham ind paa andre Baner. Den 10. Decbr. 1893 lod han sig, efter moden Overvejelse og af inderlig Overbevisning, optage i den katholske Kirke af Pastor Braun ved St. Ansgars Kirke i København. Det er meget muligt, at Dr. Kaper har Ret i den Bemærkning, han gjorde under mit Besøg hos ham Dagen efter Kejsers Død, at det var dennes Nøjagtighed og Trang til Orden og Sammenhæng, der havde ført ham til Katholicismen. Vi, der har kendt Kejsers og daglig omgaaedes ham, ved, at det i hvert Fald ikke var »den katholske Kirkes Pragt og dejlige Sang og Musik,« der i sin Tid »lokkede« ham til at træde over. Nej, ved Siden af hans Sans for Orden var det hans Sandhedstrang, der mødtes med Guds Naade og bevirkede hans Overgang.

Efter denne fortsatte han den Lærergerning, han allerede før havde optaget, først ved Cand. philol. Cohns Kursus i København. I 1895 blev han ansat ved Ordrup Gymnasium, hvor han siden uafbrudt har virket. Dettets Rektor, Dr. phil. Kaper, var meget bevæget ved Kejsers Død og udtrykte sin store Paaskønnelse af dennes Nøjagtighed og Grundighed, som han selv og Skolen mange Gange havde draget Nytte af. Det er den samme Dom, som alle Lærere fra St. Andreas Kollegium vil fælde, hvor Kejsers arbejde siden 1898, og hvor han som Dansklærer i alle højere Klasser vil blive meget vanskelig at erstatte. Hans Død er saaledes paa alle Punkter et stort Tab — hans Minde til Gengæld velsignet.

Til Slut bør tilføjes, at Kejsers i Sommeren 1903 ægtede Frøken Edith Pino, i hvilket Ægteskab der fødtes ikke saa faa Børn, hvoraf 6 overlever deres Fader. Knap Halvdelen af dem vil kunne huske deres gode Fader og vil kun gennem andres Beretning faa noget at vide om, hvor god og kærlig den Mand var, der vogtede dem i deres spæde Barndomsdage. For Hustru og Børn betyder dette Dødsfald jo et Tab, som kun den himmelske Fader kan erstatte dem.

Niels Hansen.

Den religiøse Opdragelse i Hjemmet.

Det er en almindelig Klage, man hører i Skolerne, at Eleverne mangler den rette Tugt. De kan ellers være nok saa pænt opdragne; men de kan vanskeligt overvinde sig selv. De kender ikke til Punktlighed og Lydighed. Der savnes det væsentligste Element ved deres Opdragelse, det, som alene giver dem den fornødne indre Selvovertindelse, nemlig Religionen, den indre religiøse Følelse og den praktiske religiøse Øvelse. Især i de Skoler, hvor katholske Elever er blandede med ikke-katholske, kan man høre de første klage: »Hvorfor skal vi gaa i Messe hver Morgen, det behøver de protestantiske Elever jo ikke?« Denne Klage er et Tegn paa, at Hjemmene ikke har forstaaet at lære Børnene det vigtigste, vi har i vor hellige Tro, den indre Værdsættelse og den praktiske Udøvelse af Troen, den levende Deltagelse i Troens Hemmeligheder. Skolens Religionsundervisning kan ikke, eller dog kun vanskeligt, erstatte, hvad der er forsømt i Hjemmet. Thi Religionsundervisningen henvender sig i første Linie til Hovedet. Vejen til Hjertet finder den kun vanskeligt, naar den ikke i Forvejen er banet i Hjemmet.

Jeg læste fornylig en lærerig Afhandling i det pædagogiske Tidsskrift *Pharus*. Artiklen handler nærmest om Religionsundervisningen i Pigeinstitutter. Men hvad der her siges om Pigerne, gælder ogsaa om Drengene. Det kan være interessant og gavnligt at udhæve nogle Sætninger af ovennævnte Artikel.

»Den unge Pige, der lever i vore Dage, er selvfølgelig et typisk Produkt af vor — af sin Tid og som saadant et langt vanskeligere Objekt for Opdragelsen end den unge Pige, som engang blev vor Bedstemoder, vor Moder. Vor Tid er ingen god Prædagog og hibringer allerede Børnene Grund-sætninger, som fra først af vanskeliggør Arbejdet for Pædagogen.« — »En Dame førte sin 17-aarige Datter til en mig bekendt Institutforstanderinde og oplyste denne om Pigens Karakterejendommeligheder og Fejl, idet hun indtrængende bad hende om at bekæmpe disse med tilbørlig Strenghed. Det var en lang, sørgelig Ramse, og Moderen saa sig til Slut foranlediget til halvt undskyldende at til-

føje: »Ja, ser De, jeg kunde jo ikke selv sige dette til min Datter; hun kunde jo have mistet sin Tillid til mig.« Var Sagen ikke saa alvorlig, sluttede Forf., »saa maatte man virkelig le over en saa naiv Begrebsforvirring. Ikke mindre ufornuftig var en Fader, som engang ytrede sig: »Saa længe jeg lever, skal mine Børn ikke kende noget Ønske, der ikke bliver opfyldt« — og Manden var helt stolt over dette Nonsens.

Det er, som sagt, særlig det religiøse Element, som paa en utilbørlig Maade kommer til kort i talrige Familiers daglige Liv. »Jeg ved,« hedder det noget senere i nævnte Artikel, »at der, Gud ske Tak, endnu findes Forældre, især Mødre, som anser det for deres skønneste Opgave selv at føre deres Barn til Gud, og som lærer det at folde sine smaa Hænder og bede de rørende, barnlige Bønner, som og vi engang har bedt paa vor Moders Skød. Men der gives ogsaa Mødre af en anden Slags og desværre alt for mange.« De skyder Børnenes religiøse Opdragelse fra sig med tomme Udflugter. »Hvorfor skal man plage Børnene med slige Ting? De forstaar dem jo alligevel ikke. Senere, naar de engang er bleven forstandigere, vil det være paa Tide at tale derom.« Den dybereliggende Grund er kun alt for tit den, at Forældrene selv ikke har nogen, eller dog kun højst forskruede Anskuelse om Religionen, som de — og det er da alligevel noget godt — ikke vil indvie deres Børn i. Men de undgaar ikke i Længden Forargelsen. Naar Børnene kommer i Skole, mærker de snart, hvordan det er fat med deres Forældre, og da kan det hælde, som det hændte en Moder, der blev spurgt af sin opvakte lille Datter: »Du, Mor, er du da ogsaa katholsk?«

Hvor er Midlet, der bevarer for saadanne usunde Tilstande, eller Vejen, der fører ud af dette Uføre? Der gives kun eet Middel, kun een Vej. Det er Vækkelsen af den religiøse Aand i Hjemmet og en solid, praktisk religiøs Opdragelse, der tager sin Begyndelse, endnu førend Barnets Fornuft begynder at vaagne.

Det er fremfor alt Moderen, hvem denne hellige Opgave paahviler. Hun er af selve Naturen skabt dertil, og hendes Forhold til Barnet gør hende bedst egnet dertil; Faderen holdes ved sit Arbejde for meget udenfor Hjemmet.

Han indtager derfor — som oftest i alt Fald — heller ikke den Plads i Barnets Hjerter og har af den Grund ikke den Indflydelse paa Barnets Sind som Moderen. Dog maa han baade ved sin Autoritet og ved sit Eksempel støtte Moderens Arbejde. I alt Fald maa han aldrig modarbejde det.

Om Forholdet mellem Moderen og Barnet skrives der særdeles smukt i et andet Nummer af *Pharus*. »Normale Forhold forudsat maa Barnet trives i sin egen Families Skød (i Modsætning til Børnehave). . . Fremfor alt er det Moderen, der her kommer i Betragtning. Hun hygger og hænger om det lille Væsen fra dets Livs første Øjeblik med sin Moderkærligheds levende Kraft. Hun vugger og nærer det ved sit Hjerter og giver os derved et Billede, som alle Tidens Digttere og Malere har forherliget i Ord og Farver. . . Den legemlige og sjælelige Sammenhæng mellem Barnet og Moderen giver denne den første Adkomst til Barnets Opdragelse. Og Moderens Beskæftigelse i den huslige Kreds er ogsaa for Barnet den bedste Lejlighed til at famle og føle sig ind i Livet og danne sig de mest elementære Begreber derom. For det lille Barn er enhver jo nok saa enkelt, for os selvfølgelig Handling noget nyt, hvorefter det danner sine første Anskuelse, Forestillinger og Følgeslutninger. . . Se kun paa den levende Interesse, vore smaa tager i Moderens huslige Beskæftigelse. Glad følger de hende fra Dagligstuen, i Soveværelset, i Køkkenen og i Kamre, op paa Loftet, ned i Kælderen og Vaskehuset, og de bliver ikke trætte af at iagttage, at høre og spørge efter alt, hvad der sker. Dersom da Moderen under munter Passiar forstaar at vejlede Barnets Interesse, saa bliver dette for Barnet den bedste Lejlighed til at vokse sig ind i de Livsforhold, der omgiver det. . . Snart begynder Barnet fra en blot Tilskuer at blive en virksom Medarbejder. Snart vil det efterligne Moderens Spøg, hendes Latter og hendes Vaner og saaledes lidt efter lidt i barnlig Leg tilfredsstille den vaagnende Virkelyst.«

Af det sagte vil det være let at slutte, hvilken Betydning Moderen specielt har for Barnets religiøse Opdragelse. Og ve den Moder, som vilde svigte denne sin hellige Pligt. Vi vil dog i det følgende ikke tage Hensyn til Moderen alene, men betragte hele Familien under eet.

Af allerstørste Vigtighed er det, at Faderen og Moderen gaar Haand i Haand, saa at ikke den ene river ned, hvad den anden med Møje har opbygget. Begge i Forening maa foregaa deres Børn med et godt Eksempel. Begge i Forening maa vaage over, at hele Familielivet bærer et religiøst Præg, dog ikke paa en paaklistret, ej heller paa en paatrængende Maade. Jo jævner, enklere, naturligere, desto bedre.

Hvordan skal den religiøse Opdragelse saa praktisk gennemføres?

Lad mig til at begynde med pege hen paa den hellige Familie, det store Forbillede for alle. Der har vi den h. Josef som Familiens Hoved og Ernærer, den saligste Jomfru Maria, som i alt gik sin jomfruelige Ægtefælle trofast til Haande, og det guddommelige Barn, som var sine Forældre underdanigt indtil sit tredivte Aar. Hvad var det ikke for et Liv, der blev ført i den lille Hytte i Nazareth? De tre var eet Hjerte og eet Sind. Hele deres Liv var en uafbrudt Gudstjeneste. Hvad enten de arbejdede i deres Ansigts Sved, eller de kortede Tiden med fortrolig Samtale eller fælles Bøn — stedse og alle Vegne var Gud det første og det sidste i deres Tanker. Derfor er det, at utallige kristelige Familier har sluttet sig sammen til »den hellige Families Forening« med det Formaal i deres Samliv og i Samarbejde at efterligne den hellige Families Forbillede.

Og nu til de Øvelser, hvorved de kristelige Forældre kan forme og fremme deres Børns kristelige Opdragelse.

Det er fælles Bøn. Fælles Morgen-, Aften- og Bordbøn. Morgen- og Aftenbøn ikke for lang, men helst paa Knæ. Bønnens Ord — Fader vor og Hil dig Maria — skulde være noget af det første, de smaa Børn lærer. Da gaar det dem over i Kød og Blod. De vil næppe nogen Sinde glemme det mere i Livet.

Fælles Kirkebesøg. Tag høre de smaa, ogsaa de ganske smaa Børn, med i Kirke. Det skader ikke, at de endnu ikke i Aanden kan følge med. Selve Højtideligheden gør et godt, et uforglemmeligt Indtryk paa Barnesjælen. Det skader heller ikke, om de en Gang imellem i Utide lade deres spæde Barnestemme høre. Da tysser Moderen

paa dem, og de lærer Ærbødigheden for det hellige, endnu førend de forstaar det.

Fælles Altergang. Det er et Skue, som glæder Englene i Himmelen og opbygger alle gode Mennesker paa Jorden, naar hele Familien, Fader, Moder og Børn i Fællesskab, møder ved Herrens Bord. Og nu kan jo, Gud'ske Tak, ifølge Pave Pius' Dekret ogsaa 7—8 Aars Børn følge Forældrene til det Bord, hvor Menneskene nyder »Brødet fra Himmelen«, »Englenes Brød«. Her lyder det til de gamle. »Kom hid til mig . . . jeg vil vederkvæge eder,« her lyder det til de unge: »Lad de smaa komme til mig og formener dem det ikke.« Er der noget, der kan fremavle og opelske en ægte kristelig Aand i Familien, saa er det den fælles Kommunion.

Men endnu førend Børnene kan faa Adgang til den h. Kommunion, maa det være Forældrene, Moderen især, magtpaaliggende at vække *Kærligheden til Frelseren* i deres uskyldige Hjerter. Jeg sagde allerede, at »Fader vor« og »Hil dig Maria« hører til de første Ting, Børn skal lære. Hvis Forældrene saa ogsaa har nogle *religiøse Billeder* i Stuerne: et Krucifiks, et Billede af Jesu Hjerte, den hellige Familie o. a. — og i hvilken katholsk Familie skulde de vel savnes? — saa har de deri et ypperligt Middel til at vække og retlede Børnenes religiøse og moralske Sind. Der kræves ingen lange Prædikener. De kan endogsaa være skadelige. En kort Hentydning til Jesusbarnet og hans h. Moder er nok dertil.

Katholsk Lektüre. Der skulde ogsaa findes et katholsk Bibliothek i hvert Hjem. Om muligt skulde enhver katholsk Familie eje hele den katholske Litteratur, vi har. Det vilde ikke blot være en kraftig Støtte for vort katholske Bogsalg og hjælpe til, at vor katholske Litteratur lidt efter lidt kunde vokse sig større. Det vilde ogsaa — hvad det her kommer mest an paa for os — forøge og befæste den ægte katholske Aand baade i de gamle og i de unge. Der er i alt Fald enkelte Bøger, som ikke skulde savnes i noget katholsk Hjem. Det er de tre periodiske Skrifter: Ugebladet, Budbringeren og Ungdomsvennen. Dernæst det Ny Testament, Thomas á Kempis' Kristi Efterfølgelse, Frants af Sales' Philothea, Rippels Den katholske Kirkes

Skønhed, Rauschens Bøger samt de forskellige Smaaskrifter til Forsvar for vor Tro.

Derimod skulde der ikke findes daarlige Bøger, hverken kirkefjendske eller usædelige, i noget Hjem, eller, hvis de fandtes af en eller anden tvingende Grund, saa skulde de i alt Fald være saa omhyggelig gemte, at de ikke kunde falde i de unges Hænder. De vilde jo være farligere Gift for deres Sjæl end Belladonna og Arsenik for deres Legeme.

Til Slutning kan det være nok at minde om Herrens Ord: »Ve den, som forarger en af disse smaa.« De forarges ikke blot direkte ved daarligt Eksempel, men ogsaa indirekte ved Forsømmelse af den hellige Pligt fra først af at give dem en dyb religiøs Opdragelse. Men det falder vist bedre at slutte med Herrens indtrængende Indbydelsesord: »Lad de smaa komme til mig. Thi Himmeriges Rige er deres.«

F. Esser.

En tohundredeaarig Mindedag.

Den salige Ludvig Maria Grignon Montfort's Mindedag den 28. April blev i Aar fejret med større Højtidelighed end ellers. Den Dag var alle den saliges aandelige Børn her i Danmark samlede i Roskilde for at overvære Højmesse med Festprædikenen og i Dagens Løb sammen med Menigheden skiftevis at dvæle nogle Øjeblikke foran det udstillede allerh. Sakramente. Højtideligheden sluttede om Aftenen med den sakramentale Velsignelse og Andagt ved den saliges Relikvier.

Festen fejredes med større Højtidelighed, fordi den i Aar blev til en tohundredeaarig Mindedag (1716—1916). Overalt, hvor den saliges Sønner og Døtre — Missionspræster af Marias Selskab og den gudd. Vidsoms Døtre — arbejder, afholdes der i Sommerens Løb større Festligheder. I Anledning af denne uforglemmelige Mindedag har def behaget Hans Hellighed Pave Benedikt XV at sende Generalforstanderen for de Montfort's tvende Kongregationer et autographisk Brev, som jeg tillader mig ordret at oversætte for Ugebladets Læsere.

Til vor elskede Søn Antonin Lhoumeau,
 Generalførstander for Marias Selskab
 og den gudd. Visdoms Døtre.

PAVE BENEDIKT XV.

Elskede Søn, Hilsen og apostolisk Velsignelse.

To Hundrede Aar er henrundet, siden den sal. Ludvig Maria Grignon steg op i Himmelen. Det er med Rette, at De og den dobbelte Familie, som De leder, ved at betragte Begivenhedernes Hovedgang, som danner eders Historie, grebne af Glæde og Begejstring forbereder eder paa at bringe Gud højtidelige Taksigelser for den Velvilje, han har vist eder indtil denne Dag. Med fuldkommen Ret har De henvendt Dem til Os, for at Vi skulde dele denne Glæde; Vi gør det af et oprigtigt Hjerte.

Ganske rigtigt ser vi til Deres to Kongregationers Ros især to Ting træde frem, der er gaaet i Arv til eder gennem de Regler, som deres Fader gav dem, nemlig: Lydigheden mod den apostoliske Stol og Andagten til den allersaligste Jomfru Maria. Historien kan fremskaffe herlige Vidnesbyrd om denne Lydighed; thi der er mange blandt eder, som med en paaafaldende Haardnakkethed, paa Grund af deres meget varme Hengivenhed for Jesu Christi Stedfortræder, er bleven forfulgt af de Kætttere, vi kalder Gallicanere og Jansenister; og i den franske Revolution har de af samme Grund lidt mange Kvaler.

Men eders salige Fader har ikke mindre villet indprente Eder en enestaaende Kærlighed til den allersaligste Jomfru. Fremfor alt har han villet, at det var eders Særkende og særlige Mission at grundlægge blandt Menneskene Guds Rige ved at udbrede hans hellige Moders Rige. Som et yderst virksomt Middel i Tjeneste af dette Apostolat har han efterladt en Skrivelse fra sin Haand, som I har den Pligt at forklare for de troende, en lille Bog, der bærer til Titel: Sand Andagt til den h. Jomfru. Bogen er ikke omfangsrig, men fuld af stor Myndighed og dyb Salvelse. At denne Bog allerede af Dem er bleven udbredt med saa stor Iver, er noget, vi glæder os meget over. Maatte den endnu hurtigere udbrede sig og oplive den kristelige Aand i et endnu stedse voksende Antal Sjæle. Disse Ting slutter sig forresten nøje sammen: Hvo som virkelig elsker Maria, elsker nødvendigvis Jesus, gaar lige til Sønnen gennem Moderen, ærer Jesu Christi Stedfortræder og underkaster sig hans Forordninger.

Vi ønsker Dem derfor af Hjertet til Lykke, fordi Deres Gernings Frugter viser sig allerede saa rige og mangfoldige, og fordi Deres Institutioner trods Tidernes Ulykke er saa blomstrende.

For Deres Vedkommende nu, stærk ved Vor Approbation,

i Tillid til den gudd. Naade, som Vi nedbeder i rigelig Maal over Dem, fortsæt, som De hidtil har gjort det ved at gøre Dem fortjent af vor hellige Kirke.

Som Tegn paa disse Naadesbevisninger og som Pant paa Vor faderlige Bevaagenhed skænker Vi af Hjertet den apostoliske Velsignelse til Dem, elskede Søn, og til alle Medlemmer af Marias Selskab og den gudd. Visdoms Døtre, som De leder.

Givet i Rom ved St. Petri Grav, den 19. April 1916, i det andet Aar af Vort Pontificat.

BENEDIKT XV, PAVE.

Roskilde, 18. Maj 1916.

A. K.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Nykøbing F. Efter et tilsendt Ud klip af en af de lokale Aviser skal vi her meddele et Referat af Grundstensnedlæggelsen. Det hedder heri, med nogle Urigtigheder udeladt, saaledes: Fred. 19. Maj blev Grundstenen nedlagt til den katholske Kirke paa Østerbro i Nykøbing. Denne Højtidelighed gik, som ventet, for sig under ejendommelige, katholske Ceremonier, og foruden de mange Polakker, der var stævnet hertil Byen for at se Pateren velsigne den Sten, hvorover deres Kirke skal hvælve sig, havde Begivenheden samlet talrige Tilskuere, deriblandt Hofjægermester Tesdorpf, Godsforvalter Velschou, Corselitze, og Sukkerfabrikens Direktører Søtoft og Møllerup. Efter en ret lang Ventetid kom endelig de katholske Præster, gaaende i Procession med de polske Piger, der var mødt udenfor den gamle Frimurerloge. Foran Præsterne bar en polsk Tjenestekarl et sortmalet Trækors med en hvid Kristusfigur. Da Processionen var ankommet til den nye Kirkes Grund, gik Præsterne hen til det interimistiske Alter, som stod smykket med Lys og Blomster, omgivet paa de tre Sider af almindelig Sejldug. Tjenestekarlen anbragte den korsfæstede Jesus paa Alterets Midte, og derefter traadte den katholske Biskop von Euchs Sekretær, Pastor Rongé, frem i sin statelige Messedragt. Han overbragte en Hilsen fra den 82-aarige Bisp, som desværre ikke havde faaet Tid til at komme herved, men i Tankerne var han dog til Stede. . . Pastor Rongé udtalte de bedste Ønsker for den nye Kirke, Helligkorskirken, som den skulde hedde. Kirkens Præst, Salvator Janssen, hørte til Franciskanerbrødrene, der ogsaa i Middelalderen byggede en Kirke, Graabrødrekirken, her i Nykøbing, og Hr. Rongé saa et smukt Tegn deri, at en af

deres egne saa mange Aar senere paa samme Sted skulde begynde et lignende Arbejde. Maatte Polakkerne i Helligkorskirken hente aandelig Lægedom i det fremmede Land, og maatte det blive en lille hyggelig Kirke, som trods Lidenheden kunde forene dem i en højere Enhed. Til Slut takkede Pastor Ronge for den Imødekommenhed og Forstaaelse, Polakkerne behandlede med her i Landet, og som havde givet sig Udtryk derigennem, at Kirken hovedsagelig blev til ved Bidrag af lolland-falsterske Landmænd. Det højtidelige Dokument, som skulde nedlægges under Grundstenen, og som berettede om Kirkens Tilblivelseshistorie, oplæstes, og under aandeløs Stilhed skrev derefter Ad. Tesdorpf, de katholske Præster, Malermester Carl Hansen, Entreprenør Laurits Larsen, Installatør Obelitz og Snedkermester Ludvig Larsen deres Navne under paa det historiske Pergamentpapir, hvorefter det sammen med samtidige Nykøbing Dagblad, Stiftstidende og Folketidende blev puttet i en Metalrulle. I den nye Kirkes Stueetage bliver der Kirkerum, Kor, Sakristi; Præsteværelse og Garderobe. Ovenpaa bliver der Præstebolig og Gæsteværelse.

Roskilde. Under Protektion af Hds. Kgl. Højhed Prinsesse Margrethe vil der den 13. og 14. Juni blive afholdt en Basar til Fordel for en Friplads paa det af Den gudd. Visdoms Døtre ledede St. Maria Hospital. En Kreds af Damer har dannet en Komité for at arrangere Basaren. Det er en Glæde at se, hvor afholdte Søstrene er i Roskilde, og at Befolkningen, saavel her i Byen som i hele Omegnen, paaskønner Søstrenes utrættelige og opofrende Arbejde og den omhyggelige Pleje, som de yder alle syge. Der er allerede skænket mange smukke Gaver til Basaren, hvoraf flere værdifulde Genstande vil blive bortloddet. I Forening med Basaren vil der blive indrettet en lille Restaurant, hvor The, Kaffe og Is samt Kager og Smørrebrød serveres. Der er sørget for afvekslende musikalsk Underholdning. Trosfæller fra København kunde derfor ved en Udflugt i Pintseferien her til Roskilde og ved at aflægge Basaren et Besøg komme til at tilbringe en fornøjelig Dag i St. Maria Hospitalets smukke Have og Byens-skønne Omgivelser. Det vilde være ønskeligt, at ret mange vilde benytte sig deraf og ved et ret talrigt Besøg gæste Basaren, da det tilmed er første Gang, at en saadan Basar afholdes til Fordel for St. Marias Hospital. *E. E.*

For Restaurantens Skyld er det jo kedeligt nok, at den anden af de valgte Dage er en Fastedag.

Sverige. *Stockholms Dagblad* af 19. ds. meddeler, at en Del Katholikker Torsdag den 18. Maj, Erik den Helliges Dag, foretog deres aarlige Valfart til den svenske Helgen-

konges Grav i Upsala Domkirke for at vise den helliges jordiske Levninger deres Ærefrygt.

Rom. To Hundrede Aars Festen for den salige Grignon de Montfort fejredes med stor Højtidelighed i den her-værende Marias Selskabs Kirke paa *Via Romagna* (forhen *Via Dogali*). Efter at Selskabets Protektor, Kardinal Vanutelli, allerede Aarsdagen den d. 28de April havde overværet Høj-messen i den lille Kirke, fejredes der i Dagene 2., 3. og 4. Maj et Triduum, ved hvilket Kardinalerne Granito di Belmonte, van Rossum og Gasquet, hver en af Dagene, gav den sakramentale Velsignelse. D. 4de Maj læste Kardinal Vanutelli Højmessens og uddelte Generalkommunionen.

— Det er i Aar 25 Aar, siden Pave Leo XIII offentliggjorde sin store Encyclica *Rerum novarum* om Arbejderspørgsmaalet. I den Anledning aflagdes den 1. Maj af katholske Arbejderforeninger i Rom talrige Besøg ved den Statue, der er rejst ved Siden af Laterankirken til Minde om denne Begivenhed. Statuen forestiller en Arbejder med et Kors i Haanden, medens der paa Fodstykket er ophængt Kobberplader med udvalgte Afsnit af den berømte Rundskrivelse.

Syd-Amerika. (Colombia.) Her har den nye Apostoliske Delegat, Ærkebiskop Enrico Gasparri, faaet en hjertelig Modtagelse baade hos Folket og Regeringen. Præsidenten, Dr. Concha, udtalte ved Modtagelsesceremonien sin Glæde over det hjertelige Forhold, der herskede mellem den Hellige Stol og Colombia, og den Hengivenhed, hele Folket nærrede mod den nu regerende Pave.

— (Argentina.) Til Efterfølger af Mgr. Locatelli, Ærkebiskop af Thessalonica og Apostolisk Internuntius i den argentinske Republik, som er bleven tilbagekaldt til Rom for at indtage en anden Stilling der, har Paven udnævnt Mgr. Alberto Vassalo, Ærkebiskop af Emesa.

Kirkelig Kundgørelse.

I Henhold til den H. Faders Anordning bestemmer Vi, at der atter i Aar før Pintsesøndag skal holdes en ni Dages Andagt til den Helligaand i Vikariatets samtlige Kirker og offentlige Kapeller. Som fælles Bønner foreskriver Vi:

1. Hymnen *Veni Creator Spiritus* med tilhørende *V.* og *Oration.*
  2. Bønnen om *den Helligaands syv Gaver*, Bønnebog S. 196.
- Novenen kan holdes efter Skolemessen eller under Aftenandagten.

København, den 20. Maj 1916.

Johannes von Euch,

Biskop. Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

Paaskekommunionen.

Christi Himmelfarts Dag udløber Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af **den hellige Paaskekommunion** for deres Vedkommende, som bor i Byer, hvor der findes en katholsk Kirke.

Ansgariusforeningen.

Lørdag den 3. Juni Kl. 8¹/₄ lader Ansgariusforeningen i St. Ansgars Kirke en Rekviemsmesse læse for sin afdøde Formand, cand. mag. Kejser.
F. Ronge,
 Viceformand.

Den eukaristiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen i St. Ansgars Kirke Fredag den 2den Juni til de aftalte Tider. — Det allerhell. Sakramente er udstillet hele Dagen. — Hermed ophører Tilbedelsen for den eukaristiske Forening i Maanederne Juli, Aug. og September. *Forstanderinden.*

Tak. For en Gave paa 5 Kroner til Kirkekor-Fondet takkes hjerteligt. *Ph. v. d. Kettenburg.*

Basar i Roskilde.

Den 13. og 14. Juni Kl. 2 afholdes i St. Josefs Skole ved St. Maria Hospital en Basar til Fordel for en *Friplads paa Hospitalet.* Tombola — Servering.

Maj Maaned. Betragtninger og Bønner. Pris 1 Kr.

Min første Bønnebog. Pris 1 Kr. 75 Øre.

Pintsebogen. Pris 30 Øre. (Heri Novene til den Helligaand.)
 Faas i Katholsk Bogsalg.

Den sædvanlige **Kirkekollekt** til Fordel for **Hedningemissionen** finder Sted ved Formiddags- og Aftengudstjenesten paa *Christi Himmelfarts Dag* i alle Vikariatets Kirker.

Christi Himmelfarts Dag.

Gudstjenesten holdes som paa Søndagene; efter Højmessens synges Te Deum i Anledning af Paasketidens Afslutning.

K.U.F. Søndag d. 28. ds. Udflygt til Hareskoven. Toget afgaar 9⁰¹ fra Slangerupbanegaard. Vi er hjemme senest Kl. 9. Nærmere i forrige Nummer af Ugebladet.

St. Ansgars Kirke. Majandagterne slutter Torsd. d. 1. Juni (Christi Himmelfarts Dag) Kl. 8 Aften med Prædiken og Procession.

Den eukaristiske Sektion af begge Mariakongregationer holder Fælleskommunion i Jesu Hjertes Kirke Fredag den 2. Juni Kl. 6.

Mariakongregationen for Mænd slutter sine Møder Torsdag den 1. Juni (Christi Himmelfart) Kl. 7¹/₂ Efterm. i Jesu Hjertes Kirke med Prædiken, Festandagt og Te Deum. Møderne aabnes atter den 7. September.

De katholske Feriekolonier.

Brugt, brugeligt Børnetøj samt kontante Bidrag modtages med Tak paa St. Ansgars Menighedskontor, Bredgade 69² o. G., hos St. Josefs søstre, Østerbrogade 7 C., Frederiksberg Allé 15—17 og Griffenfeldtsgade 44. Numre paa Broderiet, der bortloddes til Fordel for Børnene, faas hos Frk. W. Siegler, Kompagnistræde 9. **NB.** Prisen er i Aar 30 Kr. pr. Barn.

Til Købs ønskes.

P. Breitung: Udviklingslæren og Kristentroen. *Alb. Stolz:* Den h. Elisabeth. 2 Ekspl. Liturgisk Gudstjeneste Langfredag. 2 Ekspl. *Spillmann:* Et Olfær for Skriftemaalet. **Katholsk Bogsalg.**

Rettelse. Paa S. 418, Linie 8 fra n., skal O. M. S. være O. M. J.

NB. I Anledning af Christi Himmelfarts Dag agtes *Nr. 23* udsendt en Dag tidligere end sædvanlig, hvorfor alle Meddelelser, Annoncer o. s. v. maa være Redaktionen i Hænde senest d. 29. Maj.

Kirkelig Kalender.

28. Maj. 5. Sønd. eft. Paaske.	4. Juni. 6. Sønd. efter Paaske.
29. — M. Maria Magd. af Pazzi. (Bededag.)	5. — M. Bonifacius, Biskop og Martyr.
30. — Ti. Felix I, Pave og Martyr. (Bededag.)	6. — Ti. Norbertus, Biskop og Bekender.
31. — O. Angela. (Bede- og Vigiliedag.)	7. — O. Oktavdag.
1. Juni. To. Christi Himmelfart.	8. — To. Oktav af Chr. Himf.
2. — F. Oktavdag.	9. — F. Ferialdag.
3. — L. Oktavdag.	10. — L. Vigilie (Fastedag).

Majandagten.

	Søn- og Festdage	Hverdag
St. Ansgars Kirke.....	Kl. 8	Kl. 8
Jesu Hjertes Kirke.....	» 7 ¹ / ₂	» 7 ¹ / ₂
St. Josefs Kirke.....	» 3	» 7 ¹ / ₂
St. Knuds Kapel.....	» 3	»
Immaculatakirken.....	» 2 ¹ / ₂	» 7 ¹ / ₂
Rosenkranskirken.....	» 5	» 7 ¹ / ₂
Assumptionskapellet.....	» 2	» 2
St. Annæ Kirke.....	» 8	» 8
St. Andreas Kirke.....	» 5	» 7 ¹ / ₂

Jesu Hjerter Andagt (2. Juni).

- St. Ansgars Kirke:** Kl. 8¹/₄ Messe med sakramental Velsignelse, Kl. 8 Aften Andagt.
- Rosenkranskirken:** Efter 8-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 7¹/₂ Aften Andagt.
- St. Annæ Kirke:** Andagt efter Messen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.
- Jesu Hjertes Kirke:** Efter 8¹/₂-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 8 Aften Andagt.
- St. Andreas Kirke:** Efter 8-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 7¹/₂ Aften Andagt.

✠ Min kære Mand døde Lørdag den 20. Maj fra mig og mine seks smaa Børn.
Edith Kejser,
født Pino.

Den højtidelige Rekviemsmesse læses Lørdag d. 27. Maj Kl. 8 i St. Andreas Kirke, medens Begravelsen finder Sted samme Dag og fra samme Kirke Kl. 3 Eftm.

Vincentsforeningens Kransekort faas hos Præsterne ved St. Ansgarskirken (Bredgade 64¹), Rosenkranskirken (Boysegade 8), St. Josefskirken (Griffenfeldtsgade 44), St. Andreaskirken (Ordrup), St. Annæ Kirke (Sundby) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt gennem Telefon 1389.

K.U.B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Matthæus Hansen, Hovmarksvej 30, Charlottenlund.

Katholsk Bogsalg Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4-6.

Nr. 23.

Søndag den 4. Juni.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Benedikt XV og Østerlandets Kristne. — Aandsfrihed og Lydighed. — Eftermiddagstimer i Diasporaen. — Fuldstændig rigtigt. — „Paven burde. . .“ — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. Rom. Nord-Amerika. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

310.

Opad med Christus.

Kort før Messens største og helligste Øjeblik lyder det til os, at vi skal »løfte vore Hjerter,« og vi svarer, at vi »har løftet dem til Herren« — til ham, som er stegen op i det høje, til ham, som ikke er her, men som er opstanden, som har aabenbaret sig for sine Apostle, men siden forsvandt for deres Blikke. Til denne opstandne, nu usynlige Frelser, som har overvundet Døden og aabnet Himmelens Kongerige for alle troende, er vi i Dag og alle Dage, men ganske særlig i denne Tid, hvor vi fejrer Mindet om hans Opstandelse og Himmelfart, forpligtede til aandeligt at fare op efter hans Eksempel. Thi — ak! — der er saa mange, der er hindrede heri, som er opslugte af denne Verden og ikke kan fare op, fordi de ingen Vinger har. Bøn og Faste er blevet kaldt Sjælens Vinger; men de, som hverken faster eller beder, kan ikke følge Christus. De kan ikke løfte deres Hjerter op til ham. Deres Skat er ikke oventil, men deres Skat og deres Hjerter og alle deres Evner er paa Jorden; de har valgt Jorden som deres Del og ikke Himmelen.

Men alle de, der vil være den herliggjorte Frelser Disciple, har den Pligt og den Forret at blive ophøjet og forklaret med ham, at leve i Himmelen med deres Tanker, Planer, Ønsker, Sympathier, Bønner, skønt de endnu er her i Kødet, at se ud som andre Mennesker, at arbejde og virke som andre Mennesker, at blive forbigaaet i Verden, ja foragtet og undertrykt, som ogsaa andre undertiden maa, men alligevel hele Tiden have en hemmelighedsfuld Forbindelseskanaal med den Allershøjeste, en Gave, Verden ikke kender, men som hedder: at have sit Liv skjult med Christus i Gud (Kol. 3,3).

Lad os derfor nu ret benytte denne herlige Tid af Kirkeaaert til at styrke os til disse vore store Pligter og vort høje Maal. Lad os rejse os med Christus. Se, han rækker eder sin Haand; tag imod den, og staa op med ham. Rejs eder fra den gamle Adams Grav, fra alle de nagende Bekymringer og Misundelse og Gnavenhed, fra Vanens Trældom og Lidenskabernes Hvirvel og Kødet Tillokkelser, fra den kolde, verdslige, beregnende Tankegang, fra Selviskhed og Blødagtighed og Selvbedrag og Hovmod. Begynd fra nu af paa at gøre, hvad der er saa svært at gøre, men hvad der ikke skal, ikke tør lades ugjort: vaag og bed og tænk paa Gud, saa meget du kan faa Tid og Lejlighed til. Giv frit af din Tid til din Herre og Frelser, hvis du har nogen Tid. Og har du kun lidt, giv det, og skøn paa, at du kan det. Ja vis, at dit Hjerte og dine Længsler, ja hele dit Liv er med Gud. Se hver Dag at faa nogen Tid tilovers til at søge Gud. Ydmyg dig selv og bekend, at du hidtil har været for sløv og svag. Tag Christi Aag paa dine Skuldre, og lev nøje efter hans Bud. Dog mener jeg ikke, at du skal gaa ud af Verden eller forsømme dine Pligter i denne Verden, men blot bruge Tiden godt; ikke ofre Timer paa Fornøjelser og Morskab og kun Minutter paa Christus og ikke bede til ham, uden naar du er træt og ikke dur til andet end til at sove; men efter din Evne »søge det, som er oventil« (Kol. 3,1), og i hele din Vandel bevise, at du er hans, idet dit Hjerte er opfaren med ham og dit Liv skjult i ham.

Kardinal Newman.

Benedikt XV og Østerlandets Kristne.

Der foreligger to interessante, apostoliske Skrivelser fra Benedikt XV's Haand angaaende Østerlandets kristne Folkeslag. Skrivelserne er daterede d. 15de og d. 27de April 1916 og findes gengivet i *Acta Apostolicæ Sedis* for 5. Maj.

I den første af Skrivelserne hedder det bl. a.:

»Kirkens Sandhed straal'er især i Enheden: der er følgende ikke noget saa ønskeligt som at se de Mennesker vende tilbage til den med et nyt Hjerte og en ny Aand, hvem den Ulykke har ramt at blive revet bort fra deres Moders Arme.

De romerske Paver, Vore Forgængere, har aldrig op hørt at ønske og begære dette. Hvad nu det østerlandske Skisma angaar, saa har Paverne ikke ophørt at gøre sig al mulig Anstrengelse, for at hine talrige og ædle kristne Nationer atter maa komme til med eet Hjerte og een Sjæl at bekende den gamle Tro, som de har haft den sørgelige Skæbne at vige bort fra. Paverne har forsøgt at naa deres Maal baade ved Konciliernes Myndighed og ved broderlige Opfordringer. I denne Hensigt har Vi ogsaa villigt givet Vort Minde til den Bøn, hvis Ordlyd Vi nedenfor offentliggør. Dens Formaal er at opnaa, at Østerlandets kristne Folkeslag paa ny maa udgøre een Hjord med den romerske Kirke. . .«

Paven knytter følgende Aflad til denne Bøn: 1) en fuldkommen Aflad een Gang om Maaned'en paa de sædvanlige Betingelser til Bønnens daglige Fremsigelse i en hel Maaned; 2) 300 Dages Aflad een Gang om Dagen.

Bøn for de østerlandske Kristnes Genforening
med Moderkirken.

»O Herre, du som har forenet de forskellige Folkeslag i Bekendelsen af dit Navn, vi beder dig for Østerlandets kristne Folk. Idet vi mindes den fremragende Plads, de har indtaget i din Kirke, bønfalder vi dig om at indgive dem Ønsket om at tage den i Besiddelse paa ny for sammen med os at danne een Hjord under een og samme Hyrdes Ledelse. Gør, at de sammen med os maa trænge ind i

deres hellige Kirkelæreres Lærdomme, de, som ogsaa er vore Fædre i Troen. Bevar os for ethvert Fald, som kunde fjerne dem fra os. Maatte Enighedens og Kærlighedens Aand, som er Kendetegnet paa din Nærværelse iblandt de troende, fremskynde den Dag, da vore Bønner vil forenes med deres, paa det at ethvert Folk og ethvert Tungemaal maa bekende og forherlige vor Herre Jesus Christus, din Søn. Amen.«

Den anden af de to Skrivelser indeholder en varm Opfordring fra den Hellige Fader til alle troende om at henvende sig i Bønnen til Apostelfyrsten St. Peter:

»Baade hvor det gælder om at bevare Troen uskadt og at vedligeholde og udvikle Ærefrygten for og Kærligheden til vor hellige Moder Kirken, der er det i Sandhed gavnligt at bønfalde ham om Hjælp, som af et brændende Hjerte har bekendt Christus at være den levende Guds Søn, og som er bleven gjort til selve Kirkens Klippe og Grundvold.

Bøn til Apostelen St. Peter, den første Pave.

(300 Dages Aflad 1 Gang om Dagen.)

O herlige St. Peter, som til Belønning for din levende og højmodige Tro, din dybe og oprigtige Ydmyghed og din brændende Kærlighed er bleven hædret af Jesus Christus med de mest fremragende Fortrin og særlig med Fyrsteværdigheden over alle Apostlene og Overhøjheden over hele Kirken, for hvilken du ogsaa er bleven indsat til Klippe og Grundvold, opnaa for os en levende Tros Naadegave, som ikke frygter for aabent at erklære sig i sin Renhed og i sine Tilkendegivelser og, om det gøres behov, ofre Liv og Blod hellere end nogen Sinde at svigte den. Opnaa for os en sand Hengivenhed for vor Moder, den hellige Kirke, gør, at vi maa holde os oprigtigt og altid fast forenede med den romerske Pave, Arvingen til din Tro og din Myndighed, det eneste sande, synlige Hoved for den katholske Kirke, som er hin hemmelighedsfulde Ark, udenfor hvilken der ingen Frelse er. Gør, at vi med Lærvillighed og Underkastelse maa følge dens Lærdomme og Raad, og at vi maa overholde alle dens Forskrifter, paa det at vi maa smage en tryk og rolig Fred paa Jorden og en Gang naa til den evige Salighed i Himlen. Amen.«

Mon ikke ovenstaaende Bøn netop i disse aandeligt stormfulde Tider herhjemme i Danmark er som talt ud af vore Hjerter? Er det ikke ogsaa for os danske Katholiker tidssvarende, at den Hellige Fader opfrisker Andagten og Tilliden til den hellige Petrus? Vi ved saa inderlig godt allesammen, at han er »den første Pave«, »Kirkens Klippe og Grundvold«, »Apostelfyrsten« og ikke mindst Troens Bekender med den Ildhu, der som et Paaskelysts straal er i Oldkirkens Morgengry. Men — beder vi til ham? Træder vi i bevidst Forhold til ham, naar vi før Messen og Kommunionen beder *Confiteor*, Syndsbe kendelsen, i hvilken vi hver Dag henvender os til *sanctis Apostolis Petro et Paulo*. . . Er det os bevidst, at Bønnen om, at Gud vil modtage det hellige Offer ogsaa til Ære for Petrus og Paulus (*in honorem sanctorum Apostolorum Petri et Pauli*) daglig gentages i Messen, og at vi i dennes Kanon daglig beder om et inderligt Samfund i Gud med hans Kirkes første synlige Overhoved? Lad os spørge os selv: Er vi os det bevidst? Og maa vi svare med et tøvende, skamfuldt Nej, idet vi indrømmer, at Ordlyden berører vort Øre uden egentlig nogen Sinde at naa ind til vort Hjerte og forvandles til bevidst Bøn, saa lad os se den Hellige Faders Opfordring som rettet til os — til dig og mig personligt — og lad os saa rette os efter den!

Tertiar.

Aandsfrihed og Lydighed.

Nogle aktuelle Tanker.

I den store Krise, som den »evangelisk-lutherske« Folkekirke begyndte at komme ind i lige fra den Dag, da Religionsfriheden gennemførtes ved Grundloven, har der atter og atter været raabt paa Aandsfrihed.

Og det lader sig ikke nægte, at dette Ord har en dejlig Klang og udmærket lader sig benytte i mange Slags Øjemed. Dertil kommer, at netop de saakaldte Reformatorer i Wittenberg og Genf paaberaabte sig Retten til paa egen Haand at ville udlægge Skriften. Luther og hans Kampfæller maatte ty til Ordet: »Aandsfrihed« for at lokke saa mange som muligt til Deltagelse i deres Omvæltningsforsøg.

Derfor er »den unge Luther« den, ogsaa vore moderne protestantiske Theologer synes om. De holder ikke saa meget af den gamle eller ældre Luther, der jo ligesom Calvin forfulgte og fordømte anderledes troende. Nej, kun det negative: altsaa ikke at være forpligtet paa en Tro, ikke at lyde, ikke at følge er deres lutherske Arv. Deres positive Lære bryder de sig ikke meget om, som vi jo tydeligt kunde se under Arboe Rasmussens Proces.

Naar derfor her i Landet Mænd, som tilhører Indre Mission, eller de, der vil staa paa Trosbekendelsens Grundlag i gammel Forstand, vil værne om deres religiøse Arvelære, saa handler de saare rimeligt — men kommer paa Kant med »den unge Luther«, der krævede fri Forskning og det, han kaldte for »Aandsfrihed«.

Naar derfor her i Landet ikke blot protestantiske Fritænkere, men ogsaa Mænd som Olfert Ricard og Biskop Ludvigs nødig vilde, at Arboe Rasmussen skulde dømmes, skønt han er raget uklar med Kristenhedens Fundamentallære, og skønt de selv ikke bifalder hans Lære, saa staa de paa det oprindelige lutherske Trosgrundlag: »Aandsfrihed,« »Fri Forskning«, som i og for sig er rent negative Bestemmelser.

Men det er et Grundlag, hvorpaa intet Kirkesamfund i Længden kan bygges.

Der skal positiv Tro, altsaa Troslære, til for at holde et Kirkesamfund opret.

Hvilket Minimum af Troslære skal da gælde for den danske Folkekirke? — —

Vi har allerede hørt mærkelige Ord fra Folkekirken ypperste Mand, Biskop Ostenfeld. Han taler i Redegørelsen angaaende den sidste Kirkeproces om »Menighedens Kristus«. Arboe Rasmussens Kristuslære formenes efter Biskop Ostenfeld at staa i Modsætning til »Menighedens« Kristusskikkelse.

Det er sande og gode Ord. Men mærkelige Ord!!

Skal virkelig Menighedens — altsaa Hjorden — Forgødtbefindende i Trossager være det bestemmende for Hyrderne?

Og hvis Menigheden — som det oftest sker — har forskellige Anskuelser, endog om vigtige religiøse Spørgsmaal, skal saa »Menighedens« Flertal være det bestemmende?

Vil saa ikke »blinde føre blinde«?

Her ser vi saa tydelig det ulogiske og urigtige i Protestantismens Tilblivelse, den skæve Bane, alle Sekter før eller senere ruller ind i. Fordi Morten Luther forkastede vor Kirkes Læremyndighed, opstilledes hans egen og Me-

ningsfællers Læremyndighed, selvfølgelig under Betegnelsen: »Skriftens Ord«, »evangelisk« o. s. v.

Denne Læremyndighed vilde ikke holdt sig længe, thi allerede Melanchthon og andre samtidige »Reformatorer« var uenige med Luther i store Spørgsmaal. Men da kom den fyrstelige Enevælde og paabød under haarde Straffe den »rene lutherske Lære«, ganske vist lidt friseret og tillavet efter Fyrsternes og deres Hoftheologers Smag.

Naar derfor nu i vore Dage en protestantisk Professor eller Præst vil lave om paa det ene eller andet Led af Trosbekendelsen og mener at kunne forstaa et Bibelsted anderledes end Morten Luther, saa maa han absolut siges at være i sin gode Ret.

Hvorfor skal den wittenbergske Professor have Monopol paa »den rette Lære«? Hvorfor skal den ene »Forbedring« af den gamle Kristentro ikke drage andre »Forbedringer« efter sig?

Har Morten Luther forkastet Kristi Ord om Ægteskabets Enhed og Uopløselighed, Jakobi Ord om Syge-Salvelsen og de gode Gerningers Nødvendighed, hele Oldtidens Lære om de 7 Sakramenter og om Petri Primat, saa maa virkelig ogsaa de gamle og nye protestantiske Rationalister have Lov til deres Forkastelse af Jomfrufødselen, af Kristi Guddom, af Trefoldigheden, af Kristi Himmelfart o. s. v.

Hvorfor ikke?

Det er da en smal Sag at »bevise« den nye Opfattelse enten med »Guds Ord« eller med »videnskabelig« Kritik af samme »Guds Ord«.

Her ser vi Katholikker, hvorledes Protestantismens oprindelige Hovedsynd, religiøs Ulydighed, bærer sin Frugt.

I Stedet for Kirkens ældgamle apostoliske Myndighed fik de først Luthers og den respektive verdslige Fyrstes Myndighed. Nu faar de i Stedet for disse Myndigheder — slet ingen eller Professorernes og de enkelte Præsters smaa Myndigheder. Saaledes gaar det nedad Bakke, men tilsyneladende henimod »Aandsfriheden«. —

Hvad er den sande Aandsfrihed derimod andet end Friheden til at følge sin Samvittighed og at leve efter sin religiøse Overbevisning?

Og den har vi i den katholske Kirke. Men vi har mere endnu! Frihed er kun eet af de mange Goder og begrænses af højere Goder. Saaledes i ethvert ordnet Samfund, der har et godt Formaal. Af indre Overbevisning, aldeles fri har vi sluttet os til den h. katholske Kirke. Men af indre Overbevisning, helt fri bøjer vi os under Kirkens Hyrdeembede. Med andre Ord: vi glemmer ikke, at den religiøse Lydighed er en nødvendig kristelig Dyd, og at den fordres af Herren, der selv var

»lydig indtil Døden« og gav et Eksempel paa Underkastelse og Ydmyghed.

Vist er det haardt for et af Fornuftens og Videnskabens Erfaringer opblæst Menneske at bøje sig ind under Troens Hemmeligheder, under en synlig Læremyndighed i religiøse Ting. Det kan være lige saa stor en Overvindelse, som det er for en ung Mand, der føler Livets Kræfter stærke i sig, at følge den korsfæstede paa Afholdenhedens og Kyskhedens Vej.

Kristus og hans Kirke staar altsaa i skarp Modsætning til Menneskenaturens ved Arvesynden vildledte Krav. Hovmod og Sanselighed skal holdes nede. Naar man er klar over dette, vil man bedre forstaa, at den katholske Kirkes Principper møder Modstand, at dens Trosgrundlag i den apostoliske Læremyndighed kaldes for et utaaleligt Aag, og at man har kastet det af under Raabet: Vi vil Aandsfrihed!

Paa denne Maade blev de rigtignok fri for Kirkelærens Aag — men saa fik de deres egne skiftende Meningers, Grubleriers og Lidenskabers Aag. Mon det var bedre? —

Jeg vil her ikke komme ind paa det nærliggende Spørgsmaal, hvad disse Mænd, der i Reformationstiden kastede Kirkens Aag af sig, personlig derved har vundet i Retning af sand Livslykke og indre Fred. Deres Breve og samtidige Udtalelser taler et sørgeligt Sprog i den Henseende. Men ganske i Almindelighed er det en Sandhed, at Lydighed ikke blot nødvendigvis maa fordres af Kristi Kirke, men at denne Dyd ogsaa bærer megen Velsignelse, megen aandelig Glæde og Fremgang til de Hjerter, der efter Skriftens Ord er modtagelige for god Lære.

Derfor vil den indre Modsigelse i Folkekirken, der først nu vil blive mere og mere fremtrædende, afføde en hel Del Bekymring og Sjælekamp i mange gode protestantiske Kristne. Mange vil sige: Lad os hellere lave en Frikirke. Selv om der saa bliver færre Medlemmer, vil dog Kirkesamfundet bære Præg af større religiøs Alvor.

Det er sandt. En Frikirke paa indre-missionsk eller grundtvigiansk Grundlag vil i Begyndelsen være mere religiøs end Folkekirken. Men kun i Begyndelsen! Senere vil Medlemmerne nok lægge Mærke til, hvad de har tabt i Folkekirken. Men Udviklingen lader sig ikke standse. *Quot capita — tot sensus*, saa mange Hoveder — saa mange Meninger, vil man sige. Det bliver amerikanske Forhold tilsidst.

Overfor denne Splittelse staar den katholske Kirke som en Klippe i Brændingen. Til Trods for alle Hindringer vil den drage mange til sig, thi den har to gode Betingelser for at udfolde sin Virksomhed, nemlig den herskende Aandsfrihed og den indre Enhed, der er en Frugt af Lydigheden.

Eftermiddagstimer i Diasporaen*).

Mellem Klokken 3 og 3½ begynder paa Fri-Eftermiddagene Hushesøgene. Sognet er en stor nordtysk By med Søfart, Handel og Industri, og det tæller indenfor sine Grænser Mennesker fra alle Europas kultiverede Stater, dog særlig fra Østerrig, Rusland og Italien.

Det første Besøg gælder en østerrigsk Væver fra Eggen omkring Karpatherne; han har »Væversygen« og tror, at han er nervesvag. Skønt han allerede er en Mand paa de tres, hænger han dog endnu stærkt ved Livet.

Ikke slet saa trofast klynger han sig til Troen. Han har aldrig lært at læse og skrive, og hvad Kirkegangen angaar, saa har han i de sidste 20 Aar ikke besøgt nogen Kirke.

Menighedssøsteren har opdaget ham og ved sin uegenlyttige Pleje vundet ham og overtalt ham til at modtage Besøg af Kirkens Tjenere.

Da han »kan dø, naar det skal være«, er han ikke helt uvillig, men han ved ikke længere, hvordan han skal »høre sig ad med at skrifte, da det jo er saa længe siden«. »Det er slemt,« mener Søsteren, »men saa ved Præsten det nok saa meget bedre«. Denne finder den syge senge- liggende i et rent og ordentligt Værelse. Det træffer sig saa heldigt, at Patienten befinder sig alene.

»Temaet« kommer paa Tale.

»Ak,« udbryder Væveren tvivlende, »dette med Kristus forekommer mig at være umuligt; naar man først er puttet i Jorden, bliver man nok liggende og staar ikke op igen.«

Noget overrasket, men dog ikke ganske, for Erfaringen lærer os, at enfoldige Navne-Kristne ofte beskæftiger sig med religiøse Spørgsmaal, begynder Præsten en Samtale om Liv og Død, som vi træffer paa dem i Naturen, fortæller ham i faa Hovedtræk om Kristi Død og Opstandelse og overlader ham saa til nogle Dages Eftertanke.

Dette Forsøg paa at indfange en Sjæl er ikke saa helt forgæves, hvad den syge selv føler, og han afslaar ikke et gentaget Besøg.

Nr. 2 synes at være et saakaldt interessant Tilfælde, men hentet fra Livets Skyggeside. En tredje Person havde tilskrevet Præsten: »Kunde De ikke en af Dagene se op til en Familie Müller i Murergade; det drejer sig om en gift Kvindes Udsoning med Kirken og hendes 3 eller 4 Børns Konversion?«

*) Ved „Diaspora“ forstaas de Egne, hvor Katholikkerne bor spredte mellem et stort Flertal anderledestroende.

Da denne Sag maa undersøges, banker Præsten paa Koniens Dør, og en af Livet haardt prøvet Kvinde, hvis Ansigt fortæller om aarelang Lidelse, beretter følgende uden at fælde en eneste Taare:

»Jeg, der er opdraget og firmet indenfor den katholske Kirke i en By med blandet Konfession, blev senere gift med en protestantisk Arbejder. I et Anfald af katholsk Rørelse opnaaede jeg, at mit første Barn blev døbt indenfor den katholske Kirke, de næste blev paa min Mands Foranstaltning døbt i den protestantiske Kirke, og de 3 yngste løber endnu omkring som smaa Hedninger.

Min Mand er kommet i daarligt, irreligiøst Selskab og er lidt efter lidt forfaldet til Drik; og for halvanden Maanedes Tid siden er han paa Grund af en Sædelighedsforbrydelse, udøvet mod hans 13-aarige Datter, idømt 3 $\frac{1}{2}$ Aars Tugthusophold. Barnet selv har paa min Foranledning angivet sin Fader og vidnet imod ham.

Selv vil jeg indgive en Skilsmissebegæring, vende tilbage til min Barndomstro og se at genoprette den Ulykke, der har ramt mine Børn.

Det Hus, der ikke har Plads for den korsfæstedes Billede, Hr. Pastor, er udelukket fra al Solskin og Lykke; Sjælefred og Hjertets sande Glæde svinder som Dug for Foraarssol.« Hun har Ret.

Da hun om ikke lang Tid venter sit tiende Barn, lover den gejstlige hende at sende en Menighedssøster, der skal staa hende bi med Raad og Daad. Alt det øvrige vil han tage sig af. Søsteren kan med sin Omsorg og med den Diplomati, der staar til den indviedes Raadighed, bane Vejen og være hans Medarbejder.

Ogsaa her viser det sig, at Lidelse og Ulykke kan føre et stakkels Menneskebarn tilbage til Fred og Guds Velsignelse.

Nogle Gader derfra bor en gammel Kvinde, der i Aarevis har været sengeliggende. Baade Lægen og Søsteren mener rigtignok, at hendes Sygdom for Størstedelen er Indbildning, men derved kan de jo dog ikke gøre Konen hverken rask eller arbejdsdygtig.

Hendes Mand gaar Dag for Dag sin taalmodige Gang til Fabrikken, medens hun ligger utaalmodig i sin Seng. For Øjeblikket har hun to Slægtninge hos sig, en Datter og en Sønndatter; man kan se paa disse, at de ikke kender Præsten. Derfor fatter man straks begrundet Mistanke om, at ingen af dem er kirkesøgende. Under Samtalen kommer det frem, at Datteren er gift med en Katholik, dog kun borgerlig viet, og at Børnene er Protestanter, der gaar i konfessionsløse Skoler. Præsten, som ikke er ukendt med saadanne Tilfælde, kommer alligevel i stor

Bevægelse og spørger, hvorledes noget saadant kan være tænkeligt?

»Aa,« svarer Konen ligegyldigt, »vi bor omtrent en halv Times Gang fra den katholske Kirke, og Pastoren i Fredskirken taler ogsaa rigtig kønt.«

At klargøre for hende, at 2 og 2 ikke er 5, er umuligt, ikke alene paa Grund af hendes Indskrænkethed, men ogsaa paa Grund af hendes store Uvidenhed.

»Min Mand siger,« filosoferer hun, »vi gør Ret og Skel og passer vort daglige Arbejde, og at der saa ikke kan forlanges mere af os?«

Den besøgende henviser til, at Mennesket jo dog har en Sjæl, og taler om, hvad Kristus har sagt om Troen og Lydighed imod Guds Bud. Dette forstaar hun ikke og henholder sig til, at Manden er i Krig, og Tiderne er vanskelige.

Præstens Forslag om at sende Børnene de Eftermiddage, de er fri for Skolen, til den private og gratis Religionsundervisning, fralokker hendes Mund et: »Ja, ja, det vil jeg skrive til min Mand om,« medens hendes Mine samtidig udtrykker: »Aa, det er jo altsammen aldeles ligegyldigt. Gid du dog bare vilde lade mig være i Fred.«

»Hvordan forholder det sig saa med Barnet, der er Deres Niece?« spørger Præsten. »Er hendes Forældre ogsaa Katholikker?«

»Ja.«

»Og Pigen og de andre Børn?«

»Proteslanter.«

»Hvorfor dog det?«

»Faderen vil det, Anna er allerede konfirmeret.«

»Naar han vil det, kan vel ikke Gud selv hindre ham deri.«

»Nej.«

Den katholske Moder og Bedstemoder ligger i Sengen og hører denne Samtale uden at fortrække en Mine; hun siger ikke noget, er ganske ligeglad og kom næppe til Paaskekommunionen, dersom ikke Søsteren havde hende paa sin Liste og formanede hende dertil.

Det synes, som om det i denne Familie vil være aldeles uden Nytte at kaste Garnet ud. Den pligtmæssige Formaning skal dog heller ikke de undvære. Maaske kan Alvorstider kalde dem tilbage, og hvem ved, om ikke et Kors, der paalægges dem, eller en eller anden tung Lidelse kan virke Undere.

Det synes, som om Præstens Skæbne i Dag ikke bringer ham noget særlig behageligt.

I Schiller-Gaden spørger han en syttenaarig Knægt:

»Er Far og Mor hjemme?« Drengen vender sig halvt om og raaber, da han genkender den besøgende, i en tvær Tone henimod Baghuset: »Mor, her er nogen!« Moderen, en Polakinde, kommer.

Under Samtalen med hende bliver Drengen staaende i den samme Stilling, i hvilken han raabte til Moderen, saa at Præsten tilsidst med Eftertryk siger:

»Det lader til, at Deres Dreng ikke bryder sig om Præsterne, ellers vilde han ikke være saa uhøflig.«

Moderen bliver forlegen, han skifter imidlertid Stilling og sætter sig paa en Stol. Paa en passende Maade begynder nu et Forhør. »Gaar De nu ogsaa i Kirke om Søndagen.«

»Nej, saa bliver jeg da hellere i min Seng.«

»Saa har De altsaa allerede glemt alt, hvad De har lært i Skolen?«

»Naar jeg bare kan faa nok at spise, saa er det tilstrækkeligt.«

»Det lader til, min Ven, at De er kommen bort fra Bønnen og i daarligt Selskab. Knæl dog igen engang ydmygt ned for Gud og bed, som De tidligere har gjort det, saa vil De nok blive glad igen.«

»Ja, naar han dog blot vilde bede,« sagde Moderen bedrøvet.

Han gør altsaa ogsaa sine Forældre Sorger.

Paa Grund heraf faar han en endnu alvorligere Formaning om ikke at være saa taabelig og fejg. »Tænk paa, hvor mange der nu, da de færdes derude paa Krigsskuepladsen, hvor de stadig har Døden for Øje, har lært at bede.« Saadanne Ord maa han høre. »Der er ogsaa mange, som før har drevet Spot med Gud og Evigheden, men som nu er vendt tilbage til Gud. Tænk nu over det; naar De i Aften lægger Dem til at sove. Og glem fra nu af ikke Deres Aftenbøn!«

Ved Afskeden giver han Præsten Haanden, men lover intet.

»Nu overlader vi ham til hans gode Engel,« siger Præsten trøstende til Moderen. »Tal venligt til ham, giv ham et godt Eksempel, og bed for ham.«

Ude paa Gaden, ikke ret langt fra det omtalte Hus, kommer et Bud i største Hast løbende hen til Præsten og raaber:

»Hr. Pastor, vilde De ikke være saa god, saa hurtigt som muligt, at komme hen i Bjerggade Nr. 5 for at døbe et sygt Barn?«

»Naturligvis straks.«

Saa snart han betræder Huset, lyder det ham bedrøvet i Møde:

»Barnet er allerede død!«

»Har De ikke døbt det?«

»Nej.«

Præsten skynder sig hen til Sengen og siger, idet han gyder Daabsvandet over Hovedet paa det 3 Maaneder gamle Barn:

»Dersom du endnu er i Live, døber jeg dig i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn.«

Maaske har Sjælen endnu ikke forladt Legemet og kan frelses for Himmelen.

Saa vender han sig til Forældrene, ligegyldige Italienerne, der forlegent har staaet og set til, og spørger:

»Hvor er det muligt, at De saaledes har kunnet lade Deres Barn dø uden at være døbt?«

»Aa,« svarede Manden, »det er pludselig blevet sygt, det har ellers aldrig fejlet noget.«

»Men gode Kristne plejer dog ikke at lade deres Børn være udøbte saa længe. Og har De da aldrig hørt noget om Nøddaab, som enhver kan og under saadanne Omstændigheder er pligtig at udføre?«

Ingen af Forældrene har vidst det, eller de har maaske i deres Forskrækkelse slet ikke tænkt derpaa. En halv Flaske Øl, der staa optrukket paa Bordet, vidner imidlertid om, at de tænker langt mere paa, hvad der kan tilfredsstille deres Legeme, end paa Sjæl og Aand.

Imidlertid har Præsten i Dag tabt Modet til at foretage flere Husbøseg; han begiver sig paa Vejen hjemad for at bede sit Breviar og tænke over, hvad han næste Søndag skal tale til sin Menighed om.

(Af Pastor *Wilh. Heermann* i *Das Bonifaziusblatt*.)

Fuldstændig rigtigt.

I Anledning af Arboe Rasmussens Proces har Forfatteren, cand. theol. Alfred Ipsen, i sit Blad *Folkelæsning* indrykket følgende interessante Overvejelser:

»Der gives et meget stort Publikum, der ret uforstaaende har indtaget Tilskuernes Rolle under Proceduren, de har kiget lidt i Aviserne og med Forbavselse set, hvor Højesteret paa een Gang er bleven kristelig, og meget har de ikke forstaaet af det hele, uden at Præsterne og Dommerne var kommet i Haarene paa hinanden og maalte hinanden Skæppen fuld; men der er jo ingen saa uforstaaende, at han jo har forstaaet, at det drejer sig om en Præstemand, som i Ungdoms Lidsind havde givet sit Ord paa, at han vilde lære og for-

kynde, som det var foreskrevet, og som der var blevet lært i Hundreder af Aar, ja, lige fra Kirkens ældste Dage, og saa var han en Dag vaagnet og havde begyndt at spekulere over, om ikke det var splittergalt det halve af det, han havde lovet at lære, og saa gav han sig til at fare i Harnisk og hamre løs paa Kirken, den Kirke, som han havde lovet at tjene. .

Og nu er der ikke een, uden at han kan forstaa, at selv om Arboe Rasmussen skulde have Ret i sin Kritik og sine Angreb, saa er det ikke den Slags, der klæder en Mand, saa længe han staar i den Kirkes Tjeneste og Brød. Vil han angribe den, saa maa han i Guds Navn gaa ud af den og angribe den udefra; men at angribe den indefra, endnu bærende dens Rustning og dens Insignier, det er Stimandsværk, det er Forræderi, selv om man blev den sejrende i Kampen.

Det er Akilleshælen i denne Sag; thi det kan ingen ærlig Betragter — og lad ham saa være Kristen eller Unitar, Orthodox eller Fritæinker — i sit inderste Hjerte bilige; thi han siger uvilkaarlig til sig selv: Du vilde ikke have baaret dig saaledes ad.

Og det vil, tror jeg, blive staaende som Folkedommen i denne indviklede Sag, godkendt i Stilhed ogsaa af dem, der glædede sig over Frifindelsen, fordi deres Ønsker gaar i Retning af at faa Baandene løst.

Vanskeligere bliver det at vide, hvad den danske Folkekirke herefter bliver til som religiøst Samfund betragtet, og hvilken Grundvold den kommer til at hvile paa. Som en theologisk Diskussionsklub vil den jo nok kunne hævde sig, der er stort Stof til fortsatte Diskussioner — hvert af Trosbekendelsens Led vil f. Eks. kunne afgive Stof til een — men som Kirkesamfund? Her gælder det, at naar man tager eet Led ud af Kæden, bliver de alle løse, og forkaster man eet Stykke af Troen, saa kan man lige saa godt forkaste ethvert af de andre, naar en Theolog maa ske i Morgen faar Tid at underkaste det en theologisk Prøvelse.

Man er da aldrig sikker paa noget, og Lægfolket vil navnlig gribes af en svimmel Fornemmelse af, at nu er det hele blevet svømmende, og at nu kan det ikke følge med længer, naar der skal et flereaarigt theologisk Studium til, før man kan faa at vide, hvad man skal tro og gøre.

Kristendommen stod for dem, hvad den ogsaa i Virkeligheden var, som en organisk Helhed, udsprunget af en Modercelle og udfoldet efter Vækstens Lov, som en Enhed, dannet af indbyrdes sammenhængende, overnaturlige Kendsgerninger, hvor ingen kan føje noget til eller trække no-

get fra, fordi de enkelte Led med Nødvendighed griber ind i hinanden og forudsætter hinanden.

Men nu:

Man vil klø sig bag Øret og sige med Pilatus: Hvad er Sandhed? Hvad er Sandhed i dette forvirrede Net?«

— — — Vi er ganske enige med Hr. Alfred Ipsen, baade i hans Bedømmelse af Sagen og hans dertil knyttede Betragtninger. Ja, vi er saa enige, at naar nogen vil spørge os, hvorfor vi er Katholikker, behøver vi blot at bede denne læse ovenstaaende Ord igennem, der er et Vidnesbyrd om »den af Naturen katholske Sjæl«. N. H.

„Paven burde. . .“

Det er Titelen paa en lille Artikel, jeg forleden læste i et udenlandsk katholsk Blad — Nationaliteten kommer ikke Sagen ved. Artikelen var »god at faa Forstand af,« som man siger. Der er mangfoldige Tilfælde, hvor vi Katholikker, ikke mindst Konvertiter i et saa fjernt Land som Danmark, fristes til at kritisere Paven. Man kan undertiden høre Ytringer som: »Hvad forstaar en saadan Italiener sig paa vore nordiske Forhold« — og det endda fra Mænds Side, der ifølge deres Stilling burde skamme sig over at komme med slige Udtalelser.

Hermed et Uddrag af Artikelen:

»At være Pave! . . . der er Tusinder af Bisper — der er kun en eneste Pave. Har I nogen Sinde prøvet at forestille jer det Verdenscentrum, som en Pavesjæl er? Alt genlyder der, al Ret og alle Intriger stømmer dertil for at gøre deres Krav gældende, alle fordrer et Ord og spejder efter et Tegn, som man kan udnytte overfor Verden: *Roma locuta est* (Rom har talt). . .

Og han selv, Paven, han lytter til dem, der taler, lytter især til dem, der tier, iagttager, vejer, vel vidende, at ethvert af hans Ord er et Historiens Ord, næsten et Evighedens Ord, og at det vil klinge igen i talløse Sjæle.

Enhver, der har været i Rom, kender og forstaar det og ved Mangfoldigheden, Paatrængenheden og Ihærdigheden i de tusinde og atter tusinde Indflydelser, der krydses, og hvis Virksomhed krydser hverandre, omkring den Trone, hvor Verdens højeste moralske Magt har sit Sæde.

Og vi, forhastede og febrilske som vi er, og med vort overfladiske Kendskab til Tingene, vi forlanger et Ord straks! Faar vi ikke dette Ord, saa bedømmer vi, ligesom Børn, der bedømmer deres Forældre . . . vi bedømmer, som om alle Pavens Grunde til at handle eller ikke handle kunde offentliggøres lige med det samme og det for hele Verden.

Vi bedømmer — ak! vi taler ogsaa!

Hvor inangen Katholiek maa ikke slaa sig for sit Bryst og sige: Det er mig, som er Manden, *mea culpa!*«

Jeg lille Undermaaler af en Katholik, som ganske lige ud af Landevejen styrer mine beskedne Familieforhold, jeg, som ikke engang bør bedømme min Ligemand, jeg har bedømt Paven! Ja jeg er falden i denne barnagtige Hovmodssynd, denne Splittelsens Fælde.

Jeg har bedømt — jeg har talt — jeg har endda kritiseret. Jeg har sagt »Paven burde . . .«, ligesom de Salonhelte, der ved de sidste Avisnyheder fra Fronten udbryder: »Det skulde lige være mig, der var øverstbefalende General!«

»Paven burde . . .«? Stakkels Børn — han skulde spørge jer til Raads, ikke sandt?

»Han burde! . . .«

Forhastede Børn, se jer engang om i denne Naturens Fornyelsestid, de Træer, der har Jag med at springe ud, har mindst Modstandskraft — de hundredeaarige Ege kommer sidst. Saadan tøver ogsaa Pavemagten, for dens Handlinger og Ord er af blivende Art. . . .

Rejs derfor Børster overfor enhver, der kritiserer Paven, overfor alt, der vil drage et Skel mellem ham og os.

Bed af et oprigtigt, barnligt Hjerte for vor kære Pave Benedikt XV: »*Herre, bevar ham og styrk ham, lad den onde Jord ikke være allfor grusom imod ham, og især, overgiv ikke hans Sjæl i hans Fjenders gridske Hænder!*«

Dan.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. St. Josefs Hospital i Griffenfeldts-gade, vort største katholske Hospital, har udsendt sin Aarsberetning for 1915. Der har i Aarets Løb været behandlet 3100 syge, hvoraf c. 1900 var Kvinder og henad 1200 Mænd og Børn. Den største Belægning har været 398 syge, den mindste 266. Antallet af Sygedage har været henved 120.000. 19 Læger af forskellig Rang og Alder, deraf een kvindelig, har behandlet de syge paa Hospitalets forskellige Afdelinger.

— Paa Vincentskonferensernes 2. Generalmøde den 21. Maj fremførte Hr. Pastor v. d. Kettenburg bl. a. følgende bemærkelsesværdige Ord: For nogle faa Dage siden — d. 15. Maj — var 25 Aar gaaet, siden Pave Leo XIII udstedte sin berømte og epokegørende Encyklika *Rerum novarum* om Arbejderspørgsmaalet. I denne Anledning har man paa flere Steder i de Lande, hvor Pavens Udtalelser er faldet i særlig modtagelig og frugtbar Jordbund, og hvor hans

Grundsætninger i stort Omfang er blevet omsat i praktisk Virkelighed, afholdt store Møder. Man har ønsket at hylde den hedengangne store Paves Minde og takke ham for hans vise og kloge Ord — men man har tillige ønsket højtideligt og offentligt at fastslaa for den hele Verden, at de Lærdomme, Paven som Kirkens Styre og som Menneskehedens øverste Vogter har forkyndt fra sit ophøjede Stade, ikke er blevet talt for døde Øren, og at det sociale Arbejde, som under Pavens Vejledning er blevet udført af hans trofaste og lydige Børn i det henrundne kvarte Aarhundrede, allerede har sat dybe Spor og paa mangfoldige Omraader været kronet med Held. Det er værd at lægge Mærke til, at disse Jubilæumsmøder er blevet holdt i Krigens Tid og i nogle af de krigsførende Lande, nemlig i Tyskland og Østerrig, skønt man næsten skulde synes, at man der for Tiden havde andre Ting at tænke paa end at holde Jubilæumsmøder og sociale Kongresser til Minde om en Begivenhed, der ligger 25 Aar tilbage. Men heri ligger et af de stærkeste Beviser for, hvor dybt det pavelige Arbejdsprogram har slaaet Rod i Befolkningens videste Kredse, og vi kan lære en hel Del deraf m. H. t. Udfoldelsen af vor karitative Virksomhed, som desværre staar for meget i Stampe. Der mangler Iver og personlig Interesse hos altfor mange endnu, navnlig blandt Ungdommen. Det er endnu ikke kommet dem til Bevidsthed, at de har en Pligt til at yde deres Del til Løsningen af det sociale Spørgsmaal. Leo XIII siger: »Alle, som paa nogensomhelst Maade berøres af det, maa arbejde med, enhver efter sin Stilling.« Det er endnu ikke gaaet op for dem, at det er en Kristenpligt at øve Barmhertighedsgerninger, at det er en Pligt at være velgørende, at give Almisse, at besøge de syge, at trøste de bedrøvede. Gid det maa blive anderledes, navnlig i St. Ansgars Menighed, hvor Konferensen desværre ikke er paa Højde med sin Opgave. Ogsaa Samarbejdet mellem vore velgørende Foreninger lader tilbage at ønske. Og dog er ogsaa dette af største Vigtighed for at kunne virke paa fyldestgørende Maade, saa at Hjælpen bliver fordelt paa de rette Steder og i det fornødne Omfang. Men dertil er det først fremmest nødvendigt, at den enkelte er besjælet af det rette Sindelag, nemlig den overnaturlige Næstekærlighed. Uden denne sløves Iveren hurtig, og den naturlige Begejstring kølnes.

Ordруп. Lørdag den 27. Maj foregik Kandidat Kejzers Begravelse fra den herværende St. Andreas Kirke under ualmindelig stor Deltagelse fra alle Sider. 300—400 Mennesker dels fyldte Kirken, dels ventede udenfor paa Kirkepladsen i det skønne Sommervej, deriblandt naturligvis en Masse af afdødes baade forhenværende og nuvæ-

rende Elever. En Mængde af vore mere bekendte Katholikker og Præster var ogsaa til Stede, ligesaa Kejsers Forældre, Broder og øvrige nærmere Familie, hans Fætter Undervisningsministeren, Rektor, Dr. Kaper og mange andre af hans Kolleger fra forskellige Skoler samt talrige desuden. I Kirken holdt Pastor Günther en smuk Mindetale, i hvilken han især dvælede ved den kønne »Indledning«, Kejser havde skrevet i Ugebladet i September i Fjor, hvilken ogsaa senere udkom som Kirkeblad. De kirkelige Begravelsesceremonier forrettedes af Rektor Droste, der ogsaa foretog Jordspaaastelsen paa Kirkegaarden. Det var et mægtigt Følge, der gik foran og fulgte efter Ligvognen ned til den lille kønne Kirkegaard i Ordrup: først gik en Skare Elever med Andreas Kollegiums store Silkefane, saa kom Vognene og bagest de mange voksne. Forstaaelsen af Bønnerne og Ceremonierne lettedes ikke saa lidt ved, at alle Bønner og Sangstykker var trykt paa Latin og Dansk sammen med de Salmer, der blev sunget, og hvoraf de to skyldtes afdøde selv. Den hvide Kiste var kun prydet med en enkelt Krans, skønt der bagefter kørtes en Mængde smagfulde og fine Kranse ud til Graven; alligevel sendtes ikke saa faa af vore gode og nyttige Vincents-Kransekort hjem til Sørgehuset.

Rom. *Acta Apostolicæ Sedis* bringer i sidste Nummer et Dekret fra Konsistorial-Kongregationen, ifølge hvilket Forbudet imod at organisere Baller i velgørende Øjemed fornyes paa den mest afgørende Maade.

— I Anledning af 25-Aars Dagen for Leo XIII's berømte Rundskrivelse om Arbejderspørgsmaalet *Rerum novarum* bringer *Osservatore Romano* Meddelelse om den store Fest, som den katholske Lægmandsbevægelse i Italien beredte sig til at fejre Dagen med. Der var indvarslet til et Møde i Kancelli Salen, ved hvilken Lejlighed Festtalen ventedes holdt af Professor Antonio Boggiano. Det pavelige Blad skriver videre, at Leo XIII i Maj 1891, uden at vide det, paa Forhaand gendrev en lumsk og taabelig Bagvaskelse imod Kirken: »Vi har med egne Øren hørt de vanvittige Rygter,« skriver Artikelens Forfatter, »som paa dreven Maade er bleven udspremt blandt den uvidende Befolkning. I de fattige Hjem, hvor der grædes over en Faders, Ægtefælles eller Broders Fraværelse, der fortæller Rygterne, at den nuværende Verdensbrand er villet og begunstiget af de bedrestillede Klasser i Forening med Kirken for at undslippe fra det ophidsede Proletariats tiltagende Trusler. For at opklare saadanne Rygter vilde det være nok at henviser til Rundskrivelsen *Rerum novarum's* udødelige Sider. Der ser man, at Kirken ingenlunde frygter Proletariatet, fordi den er den eneste, som besidder Hemmeligheden,

der kan tage Brodden af de Mordvaaben, Proletariatet holder i sine Hænder. Kirken viger følgelig ikke tilbage for et sundt, retskaffent Folkestyre, naar Folket først er bleven genfødt og rensed i et heldbringende Bad af den kristne Lære og Aand, som Kirken alene sidder inde med.»

Nord-Amerika. (U. S. A.) I De forenede Stater og dertil hørende Besiddelser findes der efter det sidste Directorium for 1915 i alt 25 Millioner Katholikker. Deraf findes henved 17 Millioner i De forenede Stater i snævrere Forstand, godt 7 Millioner paa Filippinerne og en god Million i Alaska, Kanalzonen, Hawaii o. s. v. Præsternes Antal naar næsten 20.000, hvoraf en god Fjerdedel er Ordensgejstlige. Der er i 1915 afgaaet ikke mindre end 1 Ærkebiskop, 10 Biskopper og 321 Præster ved Døden.

— Hvor forfærdelige de religiøse Forhold i New York er, giver følgende Tal et slaaende Indtryk af. Af $4\frac{3}{4}$ Mill. Indbyggere er 1.250.000 praktiserende Katholikker, 200.000 Jøder, som gaar i Synagogen, og 325.000 kirkesøgende Protestanter. Herefter skal der altsaa i denne By findes henved 3 Millioner Mennesker, som ikke har Forbindelse med noget religiøst Samfund.

Anden Ansgarius-Bonifacius-Kollekt 1916

havde nedenstaaende Resultat:

Aalborg	12,38	Tilbedelsesklosteret	12,32
Aarhus	31,53	Østerbrogade 7 C	5,59
Esbjerg	9,37	Køge	7,00
Fredericia	31,00	Maribo	12,78
Helsingør	33,00	Nakskov	14,00
Horsens	20,20	Nyborg	6,01
Kolding	5,91	Nykøbing F.	15,00
		Odense	16,00
København:		Randers	23,87
St. Ansgar	80,83	Ringsted	12,00
Rosenkranskirken	68,35	Roskilde	20,10
St. Annæ	30,00	Rønne	5,55
St. Andreas	66,95	Silkeborg	10,00
St. Knud	17,50	Slagelse	15,83
St. Josef	53,00	Svendborg	6,40
Jesu Hjerte	136,00	Vejle	22,00
Immaculata	10,00		
Amalievej	5,00		
		Summa:	815,47

Kbhvn. 25. Maj 1916.

Det Apostoliske Vikariat.

Bekendtgørelse.

Paa Anden Pintsedag agter den højærværdigste Biskop i St. Ansgars Kirke at meddele Firmelsens hellige Sakramente til de voksne. De, som endnu ikke har modtaget dette Sakramente, anmodes om snarest muligt at melde sig der, hvor de er bleven optaget, og at overvære det offentlige, forberedende Foredrag i St. Ansgars Kirke Søndag den 4. Juni Kl. 5 Efterm.

Foreningen **Fidelitas** holder Generalforsamling Onsdag den 7. Juni.

Kirkelig Kalender.

4. Juni.	6. Sønd. efter Paaske.	11. Juni.	Pintsedag.
5. —	M. Bonifacius, Biskop og Martyr.	12. —	M. 2. Pintsedag.
6. —	Ti. Norbertus, Biskop og Bekender.	13. —	Ti. 3. Pintsedag.
7. —	O. Oktavdag.	14. —	O. Oktavdag. (Fastedag.)
8. —	To. Oktav af Chr. Himf.	15. —	To. Oktavdag.
9. —	F. Ferialdag.	16. —	F. Oktavdag. (Fastedag.)
10. —	L. Vigilie (Fastedag).	17. —	L. Oktavdag. (Fastedag.)

Basar i Roskilde.

Den 13. og 14. Juni Kl. 2 afholdes i St. Josefs Skole ved St. Maria Hospital en Basar til Fordel for en *Friplads paa Hospitalet*. Tombola — Servering.

De katolske Feriekolonier.

Brugt, brugeligt Børnetøj samt kontante Bidrag modtages med Tak paa St. Ansgars Menighedskontor, Bredgade 69² o. G., hos St. Josefssøstrene, Østerbrogade 7 C., Frederiksberg Allé 15—17 og Griffenfeldtsgade 44. Numre paa Broderiet, der bortloddes til Fordel for Børnene, faas hos Frk. W. Siegler, Kompagnistræde 9. **NB.** Prisen er i Aar **30 Kr.** pr. Barn.

Den katolske Højskole.

Søndag d. 4. Juni Kl. 4 Friluftsmøde ved »Vor Frues Bøg«. Hr. Fink-Jensen taler. »Sursum corda« medbringes. Efter Mødet er der Kl. 7 Andagt i St. Andreas Kirke.

Søndag d. 16. Juli Møde i Helsingør med Besøg i Karmeliterklosteret. Nærmere senere.

Søndag d. 27. Aug. Friluftsmøde ved »Vor Frues Bøg«.

Unio. Mandag den 5. Juni (Grundlovsdag) Udflugt til Charlottenlund. Afgang 3,20 med Klampenborgbanen. Deltagerne samles Kl. 4 ved »Stalden«, hvor der senere spises til Aften. Madkurve kan medtages. Børn kan ogsaa deltage i Turen.

Mariakongregationen af Ap. Dr. holder Fælleskommunion i Anledn. af Titularfesten Søndag d. 4. Juni Kl. 8 i St. Ansgars Kirke. Mødet holdes denne Gang Tirsdag d. 6. Juni (i Stedet for Mandag, Grundlovsdag) Kl. 8½ i St. Josefssøstrenes Kapel, Østerbrogade 7 C.

Engelsk, Fransk. Undervisning tilbydes. *J. Køhn*, Bartholinsgade 91.

Mødreforeningen Ti. d. 6. Juni Kl. 8¼ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Til Pintse-Novenen anbefales: **En lille Pintsebog.** 30 Øre sm. indb.

En dannet katolsk ung Pige eller gift Dame fra Provinsen, som gerne vil være nogle Uger i Hovedstaden, kan gratis faa et møbl. Værelse hos en enlig Dame. Reference fra Sognepræsten forlanges. Billet, mrk. *Katolsk*, modtager dette Blads Kontor, Bredgade 69, 2. Sal ov. G. K.

St. Andreas Kirke (Ordrup).

Mariakongregationen for Mænd holder Torsdag, den 8. Juni, her i Kirken Kl. 8½ om Aftenen *sin sidste Møde* før Sommerferien.

Tak for al Deltagelse i min Sorg. Edith Kejser.

Katolsk Bogsalg. Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Til Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4-6.

Nr. 24.

Søndag den 11. Juni.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — En Nations Bestemmelse. — Mand og Kvinde. — Nye Bøger. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. Rom. Italien. Nord-Amerika. — Sakramentskirken. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

311.

Pintsedag.

Trøsteren — Kirkens Liv.

Jeg tilbeder dig, o Herre, du den tredje Person i den allerhelligste Treenighed, efterdi du i denne Sydens Verden har tændt et stort Lys paa et Bjerg. Du har grundlagt Kirken, du har indstiftet og opholdt den. Du opfylder den bestandig med dine Gaver, paa det at Menne-skene maa se og komme nær, modtage og leve. Du har paa den Maade bragt Himmelen ned paa Jorden. Thi du har stiftet et stort Samfund, som Englene gæster ad den Stige, Patriarken saa i sit Syn. Du har ved din Nærværelse genoprettet Enheden mellem Gud oventil og Menne-sket nedentil. Du har skænket ham hint Naadens Lys, som er eet med Herlighedens Lys og Begyndelsen dertil. Jeg tilbeder og lover dig for din uendelige Barmhertighed imod os, min Herre og Gud.

Jeg tilbeder dig, almægtige Herre og Trøster, efterdi du i din uendelige Medynk har bragt mig ind i denne Kirke, som er din overnaturlige Magts Værk. Jeg havde ikke mere Krav paa en saa vidunderlig Gunst fra din Side

end nogensomhelst anden i hele Verden. Der var mange Mennesker, som af Naturen var langt bedre end jeg, begavede med mere indtagende naturlige Egenskaber og mindre besmittede af Synden. Og dog har du i din uransagelige Kærlighed til mig kaaret mig og ført mig ind i din Hjord. Du har en Grund til alt, hvad du gør. Jeg ved, der maa have været en alviis Grund — for at tale i Menneskesprog — hvorfor du har kaaret mig og ikke en anden; men jeg ved, at den Grund var noget, der laa udenfor mig selv. Jeg gjorde intet der for, alt der imod. Jeg gjorde alt for at krydse din Plan. Saa skylder jeg da din Naade alt. Jeg vilde have levet og været død i Mørke og Synd; jeg vilde være bleven værre og værre, jo længere jeg havde levet; jeg vilde være kommen til mere at hade og fornægte dig, o min Saligheds Kilde. Aar for Aar vilde jeg være bleven mere skikket til Helvede, og tilsidst var jeg endt der, havde det ikke været for din ubegribelige Kærlighed til mig. O min Gud, hin overvældende Kærlighed tog mig fangen. Hvor kæmpede jeg ikke for at slippe fri for dig, men du var stærkere end jeg og besejrede mig.

Og saa i Tidens Løb bragte din Naade mig langsomt, men ufejlbarligt ind i din Kirke. Herre, giv mig saa da nu end yderligere den Naade at bruge al denne Naade vel og udnytte den til min Frelse. Lær mig, tving mig til bestandig at komme til Barmhertighedens Kilder med en vakt og brændende Hu og med levende Andagt. Skænk mig at elske dine Sakramenter og foreskrevne Skikke. Lær mig at skatte, som jeg bør, den Tilgivelse, du atter og atter skænker mig, og at værdsætte den som den uvurderlige Perle, ligesom ogsaa at ære den store og himmelske Gave: hans Nærværelse paa Alteret, hvis Aand du er. Uden dig kan jeg intet gøre, og du er der, hvor din Kirke og dine Sakramenter er. Skænk mig Naade til stedse at hvile i dem, indtil de taber sig i Herlighedsglansen af din Aabenbaring i den tilkommende Verden.

Kardinal Newman.

En Nations Bestemmelse.

Hvert Aar ved Foraarets Komme er vi Vidner til en gribende Tildragelse, der er lige saa betydelig ved sit historiske Værd, som den er dyb og øm i Følelsen. Med noget af den uimodstaaelige Magt, der sprænger Vinterens Lænker og kalder Blomsterne frem af Dvale, finder Irlands Børn, hvor de saa færdes, Tid til at hvile fra deres nøjsomme Arbejde for med Kærlighed at mindes deres nationale Apostels Mindedag (17. Marts) og genkalde sig hans Berømmelse. Mens de lytter til Beretningen om mere end een gribende Bedrift fra St. Patricks Liv og Arbejde i Erins Dale, synes et Alvorsbud at svæve dem i Møde fra hans Grav, og den Bevidsthed fødes paa ny hos dem og vinder Styrke i deres Hjerter, at, takket være hans Lærdomme og heltemodige Eksempel, har den irske Race altid, saa vel i Sejr som i Trængsel, i Fangenskab og i Storhed, været sin høje Bestemmelse tro.

For den Katholik, som tror fuldt og fast paa Forsynet, er det let at forestille sig, at Gud styrer Nationernes Skæbne. Han giver nemlig hver af dem sin Rolle at udføre i Verdensdramaet og tildeler den det Fond, der udkræves, for at den kan fuldføre sin Mission. Han tog af de første Patriarkers Hænder den oprindelige Aabenbarings Fakkell og betroede dens Flamme som et helligt Arvegods til det jødiske Folk, hvem han paalagde at bevare i Menneskeheden Hjerter Løfterne og Haabet om den kommende Frelser. Han skænkede Grækerne det kunstneriske og skabende Sind, den fuldendte Smag, den Sans for harmonisk Formfuldhed og Skønhed, som har frembragt Homers Sange, de udødelige »tre's« Tragedier, Demosthenes's Taler og Parthenons Marmor-Kunstværker. Romernes Gave var Magt, Bevidstheden om en Herskermission, der skulde underlægge sig Verden og lade en ordnet Lovgivning gaa sin Sejrs gang overalt. Gud gjorde det heltemodige Spanien til den Vold, imod hvilken Muhamedanismens Syndflod skulde bryde sine Bølger, og han gav i dets Haand den Troldomsstav, der fra Verdenshavet i Vest kunde fremtrylle »en ny Verden, som alter skulde bringe Ligevægt i den gamle«. Vidt ud

over Bølgerne lyser Straalerne fra den Frihedens Fakkell, der skal vise den landflygtige og udstødte de gæstfri Kyster. En barmhjertig og verdensomfattende Bestemmelse! Og hvad blev saa Irlands Gave? Hvori bestaar dets Kald og Bestemmelse?

Historien giver os Svar herpaa. Thi til Trods for Aarhundreder i Fattigdom, Prøvelser og Sorger, dybe som Havet selv, har Idealisme, Enthusiasme, livfuld Energi samt Troskab mod Ære og Pligt hos Irlands Sønner og uplettet Renhed hos irske Mødre og Piger frembragt til Overmaal de mest værdifulde Betingelser for at naa videre paa Vejen mod alt sandt Fremskridt og Civilisation. Dette maa forklares af den ene store Gave, hvormed det irske Folk blev beriget. Det skulde være Verden et tilforladeligt og stadigt Vidnesbyrd om Religionens, Troens, det overjordiskes og usetes Magt. Sikkert nok har det irske Folk sine Fejl. Det vilde være upatriotisk og uklogt ikke at tilstaa dem aabent. Men Kelterne bærer — saa at sige — disse paa en Præsenterbakke, saa hele Verden faar Øje paa dem. Men deres Mangler forgifter sjælden fuldstændig Hjertets Kildespring. De er ikke Resultatet af Hykleri, Forstillelse eller kold, beregnende Egenkærlighed og Grusomhed. For Kelternes Natur er i dybeste Forstand aandelig. Hans hele Væsen staar i Samklang med alt aandeligt, med de store Mysterier og Læresætninger, som Erins Apostel lærte hans Forfædre for Aarhundreder siden.

Endog som Hedning aandede og levede Kelteren med det usynlige. Han hørte hemmelighedsfulde Stemmer og Tilraab i Vindens Klagen, naar den for hen over Heden, og han befolkede Floder, Søer og de høje Bjerge med overjordiske Væsener. Han var ingen kold Skeptiker eller Materialist, men følte allerede dengang en forunderlig Længsel i sit Hjerte mod et bedre og højere Liv. Saa kom pludselig Patrick, en ny Lærer med en hemmelighedsfuld Tro og en alvorlig Lære paa Læben, men samtidig bar han Bud om en Magt og Herlighed, som end ikke i Drømme var steget frem for Kelteren. Betaget lyttede han til, og ved Apostelens Ord overtydedes han om, at der eksisterer en Verden, endnu langt mere ophøjet end den, han i sin poetiske Fantasi selv havde skabt sig. Udstyret fra Natu-

rens Haand for sin store Bestemmelse kom han hurtig og let til den fulde Tilegnelse af Troens Lærdomme og Mysterier. Han staar i Samklang med det overjordiske. Rent instinktmæssig vender han sig til dets Mysterier, han former sit Liv og Sprog efter dem og indvier sine Sorger og Glæder til dem. Den overjordiske Verden, som Patrick aabenbarede Erins Børn, tilfredsstillede deres aandelige Længsel og fandt Genklang hos deres Idealisme, deres kærlige Sympathier, deres venlige og godhjertede Natur og deres ridderlige Sinds Tilskyndelser. De har ikke svigtet deres Kald som Bevarere af det oversanselige.

Det var sikkert ved Forsynets Styrelse, at Sansen for og Tilegnelsen af det overnaturlige var saa dybt og uangribeligt rodfæstet hos den irske Race, saa den gennemtrængte hele dens Væsen. Det er en særlig Velsignelse, meddelt den af en alviis Gud ved Patricks Læreembede, at dens Øjne og Tanker ikke dvæler alt for længe ved jordiske Ting, men lettelig finder Vejen fra Jord til Himmel. Faa Folkeslag er saa rede til at svare paa den indtrængende Kalden, der lyder under den »store Offertjeneste«, som er det irske Folk saa kær: *Sursum corda* — Opløfter eders Hjerter! Velsignelsen og Naadegaven passer til dets Trang. For efter de to korte Ærens Tider, da Malachias bar Guldkæden, og Brian overvandt de Danske paa Celontarfs Marker, da Kors og Scepter beroede hos Carmac Mc. Culleman, Biskop af Cashel og Konge af Munster, efter de Dage, da Irland var Sædet for al Vestens Lærdom, saa at Disciple kom dertil for at forsyne deres Kundskabs Lamper med Olie og faa deres Tros Fakler tændte, nærmede den Tid sig hurtig, da dets Sønner skulde prøves som gennem Ild i Smeltediglen. Erobring, Forfølgelse og Hungersnød var de Prøver, deres Mod og Tro blev sat paa.

Vi skal ikke dvæle ved forbigangne Aarhundreders tragiske Sorger — der lever mange endnu, som husker de forvistes Kvaler og sorgfulde Farvel til deres Fædres Land, da de overfyldte Skibe førte dem til den store Republik imod Vest eller til endnu fjernere Lande, Venner, Brødre, Fædre med sønderknuste Hjerter, grædende Mødre og Enker. Og da den grønne Øs fortryllende Kyster og herlige Agre svandt bort for deres taareblændede Øjne, og Havet laa i

hele sin triste Udstrækning for dem, og den forstødtes og omvandrendes Lod ventede dem blandt fremmede, da trængte Erins landflygtige sikkerlig til at mindes, at der fandtes for dem et Hjem, et Land, hvor der ikke mere skal findes Sorg og Adskillelse, og hvor Gud selv vil af-tørre hver Taare af deres Øjne. Da den irske Bonde næsten var bragt til Vanvid af Fattigdom, Sult, Udplyndring og Forfølgelse eller tilskyndet til Fortvivlelse ved at se sine Altre i Grus og sit Hjem som et Offer for Flammerne, medens hans af Sult døende Hustrus og Børns Suk lød i hans Øren og sønderrev hans Hjerte, trængte han vel til det guddommelige Offers Eksempel, han, som bad for sine Fjender. Kelternes Sorger og Byrder hørte til det Slags, som kun Helte og Kæmper kan bære. For at udstyre Nationen i Overensstemmelse med dens Bestemmelse gav Gud den Troens Rustning. Denne deres Tro har bragt Ierne Sejr. Den Tro, som St. Patrick lærte dem, uddybede og udformede Irlands Sønners Karakter, idet den slyngede sine hemmelighedsfulde Traade omkring deres Hjerter, lige saa inderligt og fast, som Vedbenden klynger sig til de gothiske Taarne i deres Fædreland. Takket været denne Tro blev Erins knækkede Rør aldrig brudt, og den hellige Ild, der brændte i Nationens Hjerte, slukkedes aldrig.

Dersom Irlænderne i vore Dage glemmer at leve Livet efter de Grundsætninger, som deres Forfædre ofrede Livet for, saa vil de fornægte selve Nationens Ideal — Troskab imod deres Tro, det er Erin-Hjertets Hemmelighed. Det er et lykkeligt Forvarsel, haaber vi inderligt, ogsaa for dets fremtidige og stedsevarende Sejrs gang. Thi det er ikke Guds Fremgangsmaade at lade sliq Troskab og Heltemod ubelønnet. I Tidens Fylde vil han belønne dem. I mange Aar har Erin baaret Korset paa rette Vis. Enhver Kelter med trofast Hjertelag vil, idet han kommer St. Patrick i Hu, inderligt bede om, at Nationen, mens den stadig klynger sig til dette Sindbillede, maa faa Lov til tilsidst iblandt Nationerne at bære Sejrens Krone.

(John C. Reville, S. J.,
i *America*, 11. Marts 1916.)

Mand og Kvinde.

Maaske kunde den ærede Redaktion i Anledning af sin Enquête om Kvinden — set med katholske Øjne — ogsaa have Brug for nedenstaaende Brudstykker af et Foredrag, holdt sidste Efteraar for K. U. F.'s unge Mænd, hvilket man allerede den Gang bad mig om ved Lejlighed at lade fremkomme paa Tryk. Disse Brudstykker viser nemlig ikke blot den enkelte Foredragsholders Opfattelse af Spørgsmaalet, men ogsaa, hvorledes jeg, som Præst — i min Kirkes Navn — ønsker, at alle katholske unge Mænd skulde vænne sig til at betragte Kvinden og deres Forhold til hende.

(Efter en indledende Omtale af Kønndriften og dens Betydning samt en foreløbig Forklaring af, hvad der forstaaes ved Kyskhed og ved Ukyskhed, udtalte jeg:)

Heraf fremgaar bl. a. ogsaa den meget vigtige Sandhed, at Tilfredsstillelsen af Kønndriften kun er tilladt i Ægteskabet. Og her er det ikke blot »tilladt« i den Forstand, at det er »taalt«, at der her saa at sige ses igennem Fingre dermed; nej, her er det, naar det sker paa rette Maade, en ligefrem Dyd, en god, Gud velbehagelig Gerning, hvorved Ægtefolkene opfylder Guds udtrykkelige Vilje og fortjener sig Himmels Løn. — Alle de derimod, som tilfredsstiller deres Kønndrift *udenfor* Ægteskabet, begaar Synd derved, forsynder sig svært imod Guds hellige Vilje og Anordninger — hvad enten det er paa en ellers naturlig Maade med nogen af det andet Køn, eller det er med sig selv alene eller paa anden unaturlig Maade.

I første Tilfælde (naar man søger sin Kønndrifts Tilfredsstillelse paa lovlig og naturlig Maade) kan dette virkelig blive en Kilde til sand Glæde og til stor Velsignelse, og der knyttes derved et Gud velbehageligt, inderligt Baand imellem Mand og Hustru, imellem Forældre og Børn.

I det andet Tilfælde (naar man søger sin Kønndrifts Tilfredsstillelse paa ulovlig Maade) bliver det blot til en ødelæggende og fortærende Lidenskab, en Karrikatur af den sande Kærlighed imellem Mand og Kvinde; det ender før eller senere (i de fleste Tilfælde ret snart endogsaa) med det modsatte af sand Glæde og virkelig Lykke — baade timeligt og aandeligt set. — — —

(Ved Forklaringen af Forskellen mellem »kønslig« og »ukysk«, at nemlig ikke enhver Tanke om de kønslige Ting er en ukysk Tanke, at ikke ethvert Ønske eller Begær i den Retning er et ukysk Begær, naar man kun ønsker og længes efter det, som Gud selv vil og tillader indenfor et lovligt Ægteskabs Rammer — i denne Sammenhæng blev der bl. a. ogsaa sagt følgende:)

Ikke heller er der *i og for sig* noget i Vejen for at tale om den Slags Ting med andre, naar det ikke sker i nogen *ond Hensigt*, men paa en fornuftig og alvorlig Maade,

ikke for at gøre Grin dermed — *det* maa man vel vogte sig for. Det er en altfor alvorlig og *hellig* Ting til, at det skulde gøres til Genstand for Fnisen og Grinen saadan rundt omkring i Krogene. Nej, *vil* man tale derom, saa maa det ske paa en rolig, pæn og beskeden og behersket Maade, saa at den, med hvem man taler om det, kan mærke, at man har *Respekt* for Naturens store Hemmeligheder, at man har *Ærefrygt* og *Agtelse* for sig selv, sit eget Legeme, sine egne Forældre, og fremfor alt for ham, den alvise og almægtige Skaber, som selv har udrustet ens Forældre — og en selv og ens tilkommende Brud eller Hustru med disse legemlige Anlæg, disse Evner og Kræfter, som gør Mand og Kvinde til *ærværdige* Redskaber i Guds Skaberhaand til Frembringelse af stadig nye menneskelige Væsener.

Men — efter nu her at have anført forskelligt, om hvilket det er bleven sagt, at det ikke er Synd, ikke kan kaldes ukysk, saa anser jeg mig ogsaa forpligtet til at tilføje, at det naturligvis er raadeligst ogsaa at holde disse lovlige Tanker, Ønsker og Handlinger en lille Smule i Tømme, ikke altfor ofte og altfor indgaaende at hengive sig til dem; da der nemlig i saa Tilfælde efterhaanden kunde opstaa virkelige Fristelser, Fristelser til at overskride Grænsen for det tilladelige, Fristelser til ikke at holde Ventetiden ud, til allerede nu, allerede i ugift Stand at tillade sig, hvad der kun er tilladt i Ægteskabet, eller tillade sig noget andet virkelig syndigt.

Og det vil meget let kunne ske, dersom man betragter den legemlige, kønslige Tilfredsstillelse som Hovedsagen og det eneste attraaværdige i Kærlighedsforholdet til det andet Køn. Det vilde være en stor Misforstaaelse, hidrørende fra vore Lidenskabers Fejlsyn, at betragte det som Hovedsagen eller mene, at Kærligheden bestaar netop deri, eller alene deri. Nej, Kærligheden, den sande Kærlighed, ogsaa den sande ægteskabelige Kærlighed, er fremfor alt Offervillighed, Viljen til at taale noget for en andens Skyld, at fornægte sig selv for en andens Skyld, haade for sin Ægtefælles Skyld og for den kommende Slægts Skyld. *Det* og *det alene* er *sand* Kærlighed. Er *den* ikke til Stede, saa er det Tegn paa, at man kun søger sig selv.*) — —

*) Her i denne Sammenhæng var det maaske ikke af Vejen at anføre et lille Citat af den bekendte Pædagog *Førster* („Lebensführung“ S. 201):

„Hvad er Kyskhed? At vor kønslige Smag er fornem, har en Filosof svaret. Hvad vil det sige? Det vil sige, at den afholdende ikke netop er en Fjende af det naturlige Liv, men han vil, ikke gøre sig selv gemmen. Han vil ikke blot nyde Sansernes Rus, men opleve Kønnenes Forening som et Symbol paa og en Legemliggørelse af den indre Enhed og Overensstemmelse. *Det* er — *fornem* Kønfølelse.“

— (Under Kapitlet om, hvad Ungdommen særlig maa vogte sig for for at bevare deres Sjæls og Legemes Sundhed og for ikke at forskertse sin egen Fremtidslykke, hedder det bl. a.):

Saa er der ogsaa de altfor tidlige Forlovelser at advare imod. Forlovelser, som indgaas længe, inden der er nogensomhelst Udsigt til at kunne indgaa Ægteskab og stifte og ernære en Familie, altsaa inden man har nogen fast Stilling og Indtægt, ja mangen Gang inden man egentlig er rigtig fuldvoksen og moden, den Slags Forlovelser er og bliver paa det bestemteste at fraraade, de bliver meget ofte ikke til andet end fjantede og farlige Kærestier, hvor man betragter hinanden som et Stykke Legetøj eller som en Forsøgsgenstand, som man saa nogen Tid efter igen kan kaste fra sig. Det er noget, som de to Køn vel maa vogte sig for, at betragte og behandle hinanden paa den Maade.

Et af de bedste Raad, man kan give en ung Mand, hvad Omgangen med det andet Køn angaar, kunde lyde saaledes: »Behandl aldrig, hverken i Gerning eller blot i Tanke, en ung Kvinde paa anden Maade, end som du selv ønsker din egen Søster behandlet, eller (ved et Blik ud i Fremtiden) som du ønsker din egen unge Hustru eller dit eget Barn, din egen Datter behandlet af andre.«

Eller m. a. O.: Se altid i enhver Kvinde, under hvilke Forhold og Omstændigheder du end mødes med hende — se altid i enhver Kvinde din egen Moders Kønshælle, din egen Søsters, din egen tilkommende Hustrus Kønshælle, ja, om du vil, se i enhver Kvinde den hellige Jomfru og Gudsmoders Kønshælle, og — dine Tanker og dine Følelser vil da overfor enhver Kvinde altid være prægede af den Ærefrygt og Agtelse, som en Mand af Ære og Samvittighed skylder enhver Kvinde, ja, selv i det Tilfælde, at hun maaske endog har prisgivet sin egen og sit Køns Ære og slænget den i Snavset. Selv en saadan Kvinde er jo Datter (og maaske Søster), Datter af en sørgende Fader og Moder, der begræder deres Barns Forvildelser. Eller selv om hun ikke mere skulde have nogen her paa Jorden, som bryder sig om hende, saa er hun jo dog ogsaa Barn af vor fælles himmelske Fader, hun er jo ogsaa dyrekøbt ved vor Frelsers Blod, og han vil gengælde den hundredefold, ja tusindfold vil han gengælde den, som gør om end nok saa lidet for at frelse hendes Sjæl, ja selv om det ikke skulde være andet end dette: ikke at træde hende endnu dybere ned i Uføret, d. v. s., naar man undlader det af Kærlighed til ham og af Kærlighed til hendes udødelige Sjæl, ikke blot af den Grund: for ikke at blive smittet eller for ikke at nedværdige sig selv, men virkelig af disse højere, ædlere Bevæggrunde.

Betragt overhovedet aldrig Kvinden udelukkende som et Kønsvæsen, udelukkende som et Middel til din Tilfredsstillelse, men husk, at hun ogsaa, at I begge to, foruden et Legeme, ogsaa har en Sjæl, en udødelig Sjæl, som er mere værd end det skønneste Legeme, en Sjæl, som det gælder om ikke at bringe i Fare, som det gælder om ikke at fordærve og udsætte for timelig og evig Elendighed og Ulykke. Legemets Krav — hvor berettigede de end til en vis Grad kan være, som det jo er bleven indrømmet i det foregaaende — hør dog altid være underordnede Sjælelsens endnu højere Krav. . . .

F. Ronge.

Nye Bøger.

Dr. Nikolaus Gahr: Gedanken über katholisches Gebetsleben. (5.—9. Tausend. 326 Sider. Herder, Freiburg, 1916. 2,00 M.)

Det er en fuldmoden, gylden Frugt, som den, navnlig ved sit klassiske Værk om det hellige Messeoffer, i vide Kredse kendte Forfatter her byder os ved sit arbejdsrige Livs Aften. —

Efter en indledende Afhandling om Bønnen i Almindelighed gaar Forf. over til at forklare den smukkeste og fyndigste af alle Bønner, Herrens Bøn og Engelens Hilsen, paa en saa enkel og inderlig from og tilmed poetisk Maade, at man kun kan anbefale Læsningen af denne Bog paa det varmeste til alle dem, der føler Lyst til at faa Øjnene op for den Bøns Skønheder og Rigdom, som desværre mange Kristne beder lige saa tankeløst som hyppigt. B.

N. F. S. Grundtvig: Digte i Udvalg. (Ved F. Rønning. Schönbergs Forlag. 1916. 293 Sider. 2 Kr. 50 Øre.)

Det er en meget læseværdig Bog, Professor Rønning her paa »Den grundtvigske Folkeskriftfond«s Vegne har udgivet, et vistnok skønsomt Udvalg af hele Grundtvigs ikke-kirkelige Digte og Digtværker. Professoren skriver selv i Forordet til den nye Bog: »Den ledende Tanke ved det foretagne Udvalg har været den: ikke blot det ganske værdiløse, men ogsaa det, der kun har litteraturhistorisk eller biografisk Betydning, udelades; der medtages alene det, som endnu har levende poetisk Værdi. Denne Plan har ikke været let at gennemføre. Hvis Guldet og Slakkerne i Grundtvigs Digtning fandtes hver for sig, vilde Arbejdet have været let. Men dette er jo Undtagelsen, Regelen derimod den, at de findes sammensvejtse. Opgaven har altsaa været: at skille dem ad. Dette har jævnlig været ret vanskeligt.« Heri har Udgiveren sikkert i høj Grad Ret. Men til hans store Fortjeneste maa det siges, at han utvivlsomt har givet et meget træffende Ud-

valg af det overvældende Stof, der forelaa. At der er enkelte Digte, om hvis Adkomst til at optages i Samlingen man kan disputere, kan selvfølgelig ikke forbavse nogen; der er saaledes kommet nogle enkelte Digte med, som snarest maa kaldes kirkelige, og af hvilke endog et Par Stykker skurrer lidt i katholske Øren, men alligevel er det en fortrinlig Bog til at faa et Overblik over Grundtvigs 65-aarige, storslaaede Livsgerning som dansk og folkelig Skjald, der mere end nogen anden Aarhundrededer igennem har bidraget til at løfte det danske Folks Hjerter og Sind op over den rent timelige, materielle Sfære. Fremhæves her maa ogsaa Professor Rønnings fortrinlige biografiske Indledninger og Forklaringer til hvert enkelt Digt. Det bidrager til, at man læser vedkommende Digt med langt større Interesse, end man ellers vilde, og de giver, læste i Sammenhæng, en kortfattet, men ret udtømmende og meget overskuelig Oversigt over hele Grundtvigs Liv. Foreliggende Bog maa man derfor ønske en stor Udbredelse, ogsaa ude blandt Folkets bredeste Lag, thi den kræver ikke andre Forudsætninger af Læseren, end at han skal have »Øjet aabent for alt lyst og skønt paa Jord, kun fyldestgjort ved Glans fra Evigheden«. N. H.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. St. Elisabeths Hospital i Hovedstadens sydligste Forstad har udsendt Aarsberetning for 1915. Der har i Aarets Løb, været næsten 700 Patienter, som er plejet i 22800 Sygedage. Den daglige Gennemsnitsbelægning har været $62\frac{1}{2}$. Paa den kirurgisk-medicinske Afdeling, der stadig ledes af Overlæge N. P. Ernst, assisteret af Lægerne V. Johansen og Dr. Horn, er der udført 367 Operationer, altsaa mere end een Operation daglig. Af de 274 Gange, der har været anvendt Bedøvelse, blev kun Kloroform benyttet 6 Gange. Dr. Rønne leder Afdelingen for Øjensygdomme og Dr. Bentzen Afdelingen for Øre-, Næse-, og Halssygdomme.

Ordруп. Ved det første Friluftsmøde i Aar holdt Hr. Fink-Jensen et meget interessant Foredrag om Kristen Kold, Grundlæggeren af den store danske grundtvigske Højskole. Efter Mødet morede nogle af Ungdommen sig ved Fælleslege, og Kl. 7 samledes Deltagerne til Andagt i St. Andreas Kirke.

Rom. Som venteligt var, blev det en imponerende Fest, der afholdtes i den store Kancelli-Sal i Anledning af Rundskrivelsen *Rerum Novarum's* 25 Aars Mindededag. Leo

XIII's og Benedikt XV's Portrætter smykkede Væggen over Talerstolen, og alle de katholske Foreningers Bannere var opstillet Salen rundt. Paa første Række saas Kardinalerne Vanutelli, Casetta, Falconio, Gasquet og Lega. I den romerske Komité's Navn takkede Sig. Cingolani Forsamlingen for fuldtallig Tilstedekomst. Derpaa tolkede Greve della Torre Berettigelsen af den Demonstration, som her fandt Sted, og som selve den Hellige Fader havde villet yde sin Sympathi og Anerkendelse, idet han ved Kardinal-Statssekretæren havde sendt følgende Telegram, som Greven oplæste: »Den Hellige Fader drages til Minde hint historiske Øjeblik, da Kirken af sin evige Visdom uddrog den Lære, som krævedes af de nye Tider, i Rundskrivelsen *Rerum Novarum* imødekom Nutidens Behov og ved Leo XIII's Mund udstedte den kristne Samfundslæres Love angaaende Levevilkaarene for hint Flertal af Menneskeheden, til hvilket den guddommelige Haandværker i Nazareth hørte. Den Hellige Fader, som ifølge sin Kaldspligt og sin personlige Drift fortsætter det romerske Pavedømmes Samfundsmission, betragter med Tilfredshed den frugtbargørende Fremadskriden af Lyset fra Rom, der belyser den gensidige Virksomhed for Folkenes moralske Højnelse og materielle Velfærd. Han glæder sig over, at Forkæmperne blandt Katholikkerne, forsamlede med Fredssysler for Øje, fejrer slige kristelige Fester, og han ser deri et sikkert Varsel om Kristi Retfærdigheds og Barmhertigheds Befæstelse i det menneskelige Samfund. Paven føjer sine Ønsker og sit Bifald til sine Sønners Forventning og Glæde og skænker dem, der fejrer denne Jubilæumsfest, den apostoliske Velsignelse.« Professor Antonio Boggiano tegnede derefter i en fængslende Festtale et Billede af, hvad han kaldte Pavedømmets Paradoks: Aandsmagten midt iblandt de Magter, som kun er optagne af materielle Interesser — den internationale Magt i denne Stund, hvor Nationaliteterne er mere fast sluttede end nogen Sinde — den præstelige Magt i dette Øjeblik, hvor Ligheden synes at udviske alt. Leo XIII, sagde Taleren, fortsatte ved *Rerum Novarum* dette Vidunder. Han tog sig for paa Trods af alle Grænser at tale til den hele Menneskeslægt og foreskrive den Frelsens Betingelser. Han underviste ikke blot de uddannede Forstandsmennesker, men han gav selv Verdenshistoriens Løb en ny Retning. I store Linjer skitserede Boggiano derpaa de Forhold, under hvilke *Rerum Novarum* var fremkommen, den sørgelige Modsætning, som i første Halvdel af forrige Aarhundrede var ved at danne sig mellem Arbejderens Kaar og den Mening, han havde fattet om sig selv; Strejkernes Udbrud kom da som en voldsom Modvirkning imod den Isolerthed, der var affødt af

Lavenes Ophævelse, en Modvirkning, der brød igennem alle Diger med Socialismens Stormflod. Saa viste Taleren Paven som den, der, uafhængig af de den Gang altbesejrende frisindede Læresætninger, hævdede Privatejendommens Ret og Statens Virksomhed som Misbrugenes Reformator og den almindelige Ordens Haandhæver, den Orden, der er nødvendig for den offentlige og private Velfærd. Han fremhævede Leo XIII's Vejlednings Rækkevidde med Hensyn til Fagforeningerne og sluttede med en Oversigt over *Rerum Novarum's* Resultater saavel i den offentlige Mening som i den internationale Lovgivning, i Samfundsforanstaltningerne og i de aandelige Bevægelser. Han saa i disse Resultater al god Grund til at haabe paa Kirkens Sejr i Fremtiden og hilste den Tid som nær forestaaende, da Ret skal faa Sejr over Magt, Sandhed over Vildfarelse, og hvor først og fremmest Kærligheden skal sejre. »Saadan vil den Fred blive, som Leo XIII ønskede, og som Benedikt XV forbereder ved sine Bønner.«

— Generalforstanderen for Dominikanerordenen, Pater Hyacinthe Cormier, fejrede, som meddelt, d. 17de Maj sit Diamant-Præstejubilæum. I Anledning af den sjældne Fest modtog den Hellige Fader Jubilaren i Privataudiens og skænkede ham ved den Lejlighed et kunstnerisk udført Relikvieskrin, i hvilket Hans Hellighed havde ladet nedlægge Relikvier af St. Domingo, St. Hyacinthus og af den unge, bolognesiske Dominikanerhelgeninde B. Imelda. Dagen efter Festen modtog den Hellige Fader paany P. Cormier i Audiens, denne Gang ledsaget af alle i Rom værende Medlemmer af Dominikanerordenen, deriblandt talrige Provincialer, som fra andre Lande var kommet til Rom for at fejre deres Ordensgenerals Jubilæum. Som Svar paa P. Cormiers ærbødige Hyldest udtalte den Hellige Fader hjertevarme Ord, der gjaldt saavel Jubilaren som hele Dominikanerordenen. Han mindede bl. a. om, at han som Dominikanertertiar stod i et sønligt Forhold til P. Cormier, og han fremhævede, at det som Ærkebisp af Bologna havde været hans Haab at samle Dominikanertertiarerne om Helgenens Grav i sin Bispestad i indeværende Aar 1916, da Prædikebrødrene kan fejre 700 Aars Mindefesten for deres Ordens Approbation af Paven (Honorius III). Benedikt XV gentog flere Gange, hvilken Glæde det var ham at se sig omgivet af sin aandelige Familie, hvem han ved Audiensens Slutning af hele sit Hjerte meddelte sin Velsignelse.

Italien. Før Krigen var Italien det af Europas Lande, der havde det største Fremmedbesøg; man har saaledes regnet ud, at fremmede udgav ca. 600 Millioner Lire over 400 Mill. Kr.) om Aaret i Landet; men siden August 1914

har der kun været meget faa Gæster fra andre Lande. Af godt 35 $\frac{1}{2}$ Mill. Indbyggere i 1911 angav de 33 Mill., at de var Katholikker. Protestanterne i Italien talte, alle fremmede medregnede, ikke mere end ca. 125.000, kun et lille Antal, naar man tænker paa de vældige Pengesummer, der hvert Aar anvendes paa Italiens Protestantisering, især fra amerikansk Side. Hvad der mest maa vække Opmærksomhed, er, at 875.000 erklærede sig for Atheister, medens godt 650.000 nægtede at give nogen Oplysning om deres religiøse Standpunkt. Af de to sidstnævnte Slags findes det langt overvejende Antal i de Egne, hvor Socialismen har slaaet dybest Rod, f. Eks. i Toscana, Lombardiet, Piemont, Liguria og Emilia. I sidstnævnte Provins er der Strækninger, hvor Kirkerne staar næsten helt tomme, og Befolkningen er omtrent lige saa hedensk som deres Forfædre for 2000 Aar siden. Denne Tilstand er Frugten af de sidste 20—30 Aars Udvikling.

(Efter *America*.)

Nord-Amerika. (U. S. A.) Præsidenten for Jesu Barndoms Forening i De forenede Stater meddeler os, skriver *America*, at Foreningens Indtægter i Aaret 1915 har udgjort henved 47000 Dollars (omkr. 175.000 Kr.), omtrent det dobbelte af det foregaaende Aars Indtægter. Skønt der kunde været gjort endnu langt mere, hvis den Hellige Faders Ønske var opfyldt, at ethvert katholsk Barn var Medlem af denne Forening, er der dog god Grund til at lykønske til det gode Resultat. Det er nemlig tydeligt at se, at Missionstanken stadig faar mere Hold paa de amerikanske Katholikker. Det er bl. a. den store Krig, der her har haft en uanet Virkning. Baade Gejstligheden og det katholske Folk har begyndt at indse, at da der nu paa Grund af Krigen er Nød i saa mange Missionsdistrikter, er det Amerikanernes Pligt at træde hjælpende til.

Sakramentskirken.

De mange og lange Strejker paa Bygningsfagenes Omraade er nu endt, og Arbejdet er genoptaget og gaar godt fremad. Det mærkes ogsaa paa den ny Kirkebygning paa Nørrebrogade ligesom Fælledvejen. Stilladserne bliver mindre og mindre. Den øvre Halvdel af Façaden er fri og færdigluget. Pelikan-Symbolet behersker Frontespicen ovenover det store Rosetvindue, og nedenfor dette er to af Figurerne til Golgatha-Gruppen allerede rejst — Maria og Johannes. Selve Korset vil ogsaa være rejst, naar dette læses. Naar saa endelig Trappepartiet bliver anbragt og Resten af Stilladserne og Plankeværket fjernet, vil hele den ny Kirkes Façade først rigtig fremtræde i sin enestaaende Skønhed. — Men dette kan ikke ske, førend Kirkens Indre er sin Fuldendelse nærmere, fordi selve Portalen nødvendigvis maa benyttes til Ind- og Udkørsel; der gives ingen anden Vej for Materialet til at komme ind og ud.

Men ogsaa i Kirkens Indre begynder man at se synlige Fremskridt. Søjlerækkerne er rejste, skønt en Del af dem endnu er tildækkede med beskyttende Brædder; og ovenfra nedefter skrider Pudsningen og Hvidtningen fremad, saa at det Væld af Lys, som falder ind gennem de 3 Kupler, gør sig mere og mere gældende.

Dette er altsammen meget glædeligt, især for Bygherren, Hr. Pastor Neuvel, som i saa mange Aar har gjort de forberedende Arbejder til Nørrebros ny Sognekirke, og som nu endelig haaber at se den færdig til Efteraaret, maaske allerede i September eller Oktober. Til den Tid vil Kirken i al Fald være for saa vidt færdig, at det smukke Alter, som blev omtalt her i Bladet forleden, kan opstilles i Kirken og Gudsstjenesten begynde; men helt færdig vil den dog ikke være eller kunne blive i Aar.

Og herved tænkes ikke alene paa, at den paatænkte indre Dekoration maa vente, indtil Kirken ad Aare er rigtig tør; men der vil ogsaa komme til at mangle adskilligt andet, som ellers hører med til en »færdig« Kirke, som f. Eks. Klokker og Orgel o. a., med mindre da rundhaandede Velgørere træder hjælpende til.

Det havde jo været Hr. Pastor Neuvels Mening endnu en Gang — en sidste Gang — at foretage en Indsamlingsrejse til Holland, førend Kirken blev bygget, men Krig og Dyrtid lagde ham Hindringer i Vejen. Dette var allerede et stort Tab for ham. Dertil kommer, at ikke blot selve Pengene, Kontanterne, men ogsaa alt Materiale under de nuværende Forhold er betydeligt dyrere, adskilligt ikke blot dobbelt, men flerdobbelt dyrere. Det ene med det andet gør, at Foretagendet kræver langt større Midler end oprindeligt beregnet, og at Hr. Pastor Neuvel derfor trænger til al den Hjælp, han paa nogen mulig Maade kan faa.

Ganske vist stilles der jo mange og store Fordringer til vore forholdsvis faa danske Katholikker, som er i Stand til at yde nogen klækkelig Hjælp til vore Menigheders forskellige Foretagender; men paa den anden Side maa det til disse sammes Ros siges, at i al Fald en Del af dem altid er rede til efter Evne at træde hjælpende til, naarsomhelst der bankes paa hos dem.

Disse Linier skulde netop være en saadan »Banken paa«, særlig hos dem, til hvem der ikke er sket nogen personlig Henvendelse desangaaende.

Der blev før brugt det Udtryk »klækkelig Hjælp«; men det maa ikke misforstaas, som om mindre Gaver bliver ringeagtet. Nej, der er vist ingen, som bedre end Hr. Pastor Anton Neuvel kender Betydningen af Ordsproget »Mange Bække smaa gør en stor Aa«. — Pastoren er glad og taknemlig for enhver Gave til Sakramentskirken, baade større og mindre. Skulde nogen endnu tvivle herom, saa kunde den 13. Juni (St. Antonius) være en passende Dag til at forsøge at blive overbevist derom. N. N.

Eksercitier for Præster.

Fra 31. Juli til 4. August agter Hr. Pater Huonder, S. J., paa St. Andreas Kollegium at give Eksercitier for Præster. De, som ønsker at deltage i dem, bedes i Tide sende Meddelelse derom til Kollegiets Rektor.

Det Apostoliske Vikariat.

St. Franciskus' III. Orden har Møde Fredag den 16. Juni Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel.

Kirkelig Kalender.

11. Juni. Pintsedag.	18. Juni. Trefoldigheds Søndag.
12. — M. 2. Pintsedag.	19. — M. Juliane af Falconerii, Jomfru.
13. — Ti. 3. Pintsedag.	20. — Ti. Silverius, Pave og Martyr.
14. — O. Oktavdag. (Fastedag.)	21. — O. Aloysius, Bekender.
15. — To. Oktavdag.	22. — To. Christi Legems Fest.
16. — F. Oktavdag. (Fastedag.)	23. — F. Oktavdag (Vigilie).
17. — L. Oktavdag. (Fastedag.)	24. — L. Johannes Døberens Fødsel (Fastedag.)

Basar i Roskilde.

Den 13. og 14. Juni Kl. 2 afholdes i St. Josefs Skole ved St. Maria Hospital en Basar til Fordel for en *Friplads paa Hospitalet*. Tombola — Servering.

De katolske Feriekolonier.

Brugt, brugeligt Børnetøj samt kontante Bidrag modtages med Tak paa St. Ansgars Menighedskontor, Bredgade 69² o. G., hos St. Josefssøstrene, Østerbrogade 7 C., Frederiksberg Allé 15—17 og Griffenfeldtsgade 44. Numre paa Broderiet, der bortloddes til Fordel for Børnene, faas hos Frk. W. Siegler, Kompagnistræde 9. **NB.** Prisen er i Aar **30 Kr.** pr. Barn.

St. Ansgars Kirke. 2den Pintsedag Kl. 8 Firmelse. Kl. 10 Højmesse.

Anmodning.

Saafremt Gudstjenesteordningen paa Christi Legems Fest bliver en anden end i Fjor, bedes dette i Tide meddelt Redaktionen (sammenlign Side 439 i Fjor).

„Ungdomsvennen“.

2. Hæfte er udkommet. Klager over ikke tilsendte Numre ligesom ogsaa eventuelle Bopælsforandringer bedes **allersnarest** meddelt til *Ekspeditionen*: Murermester A. V. Günther, Kapelvej 17 (Tlf. C. 4110), *ikke* til Postvæsenet.

Abonnementet tegnes i **Indlandet** *enten* paa de lokale Poststationer og koster da 70 Øre aarl., der indbetales ved Tegningen, *eller* hos *Ekspeditionen* (Kapelvej 17), henholdsvis Kath. Bog salg (Stenosg. 3), og koster da 50 Øre, der erlægges ved Tegningen. I **Sverige** og **Norge** tegnes Abonnement *kun* (mærk: *kun*) paa de lokale Poststationer (70 Øre aarl.).

St. Knuds Kapel. *Mariabørnskongregationen af den ubesmittede Undfangelse* holder undtagelsesvis offentligt Møde den 2den Onsdag i Juni i Stedet for d. 3die, Onsdag den 14. Juni, Aften Kl. 7^{1/2}. Fælleskommunion Søndag d. 18de, Morgen Kl. 7.

K.U.F.s Fodboldklub spiller hver **Onsdag** og **Fredag** Kl. 7 - 9 paa Nørrefælled paa det sædvanlige Sted. Første Gang Onsdag d. 14. Juni.

K.U.B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Matthæus Hansen, Hovmarksvej 20, Charlottenlund.

Katholsk Bog salg Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4-6.

Nr. 25.

Søndag den 18. Juni.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Guldorn. — Fra Hedningemissionen. XXVII. — Nogle Mindeord om Kandidat Keiser. — Klarhed. — Nye Bøger. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Ordrup. Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

311.

Guds er Æren i al Evighed.

Gud alene er i Himmelen; Gud er alt i alle. Evige Herre, jeg erkender denne Sandhed, og jeg tilbeder dig i denne ypperste og herligste Hemmelighed. Der er een Gud, og han opfylder Himmelen, og alle salige Skabninger er, omend de for evigt forbliver i deres Individualitet, dog ligesom opslugte og druknede i hans Fylde, som er over alle og ved alle og i alle; det er netop Midlet til deres Salighed. Dersom jeg ved din Naade nogen Sinde naar til at se dig i Himmelen, da skal jeg ikke se noget andet end dig; thi alle, som jeg ser, skal jeg se i dig, og idet jeg ser dem, skal jeg se dig. Ligesom jeg ikke kan se nogen Ting hernede uden Lys, og at se Tingene er at se de Lysstraaler, der kommer fra dem, saaledes oplyser Guds Herlighed hin evige Stad, og Lammet er dens Lampe. Min Gud, jeg tilbeder dig nu (i det mindste vil jeg gøre det, saavidt jeg formaar) som Sjælens ene, eneste, sande Liv og Lys, saalunde som jeg skal kende og se dig siden hen, dersom jeg ved din Naade naar til Himmelen.

Evige, ufattelige Gud, jeg tror og bekender og tilbeder

dig som uendelig mere underfuld, rig og vældig end dette Verdensalt, som jeg ser. Jeg skuer ind i Rummets Dybder, hvor Stjernerne er udstrøede, og jeg forstaaer, at jeg vilde være Millioner af Aar om at krybe afsted fra den ene Ende af Himmelrummet til den anden, om der var slaaet Bro tværs over det. Jeg betragter dit Værks overvældende Afveksling, Rigdom og Sindrighed saa vel som Bestanddelene, Grundreglerne, Lovene og Resultaterne, der skal til, for at det kan passe. Jeg prøver at opregne de Mængder af forskelligartet Kundskab, Videnskab og Kunst, som det kan gøres til Genstand for. Og jeg ved, at jeg vilde være Aarhundreder af Aarhundreder om at lære alt, hvad der er at lære om denne Verden, forudsat, at jeg overhovedet havde Evne til at lære det altsammen. Og nye, hidtil uanede Videnskaber vilde komme for en Dag, saa saare jeg havde tilegnet mig de gamle; og den ene Dags Resultat vilde ikke være andet end den næste Dags Udgangspunkt. Og jo mere jeg forskede, desto mere vilde jeg forstaa den vidunderlige Skønhed i dine Hænders Værk. Og kan hænde, at jeg saa efter dette materielle Verdensalt vilde begynde at finde en ny Kundskabens Verden, endnu højere og underfuldere, i dine forstandige Skabninger, dine Engle og andre Aander, og Menneskene. Men alt, alt, der findes i disse Verdner, haade højt og lavt, er kun et Fnug i Sammenligning med den Storhed, Højhed og Dybde og Herlighedsglans, som dine hellige skuer i deres Beskuelse af dig. Det er Evighedens Sysselsættelse, som altid er ny, uudtømmelig, usigelig betagende, det er Tilværelsens Ro og Salighed — dette at inddrikke dig og gaa op i dig.

Min Gud, at kende dig selv, som du alene kan kende dig, det var din ypperste Salighed i den svundne Evighed, som det er og bliver din Salighed i alle Evigheder. Det var ved at se dig selv i din jævnbyrdige Søn og i din jævnbyrdige Aand og ved deres Syn af dig, at Fader, Søn og Hellig Aand, tre Personer, een Gud, besad uendelig Salighed. O min Gud, hvad er jeg, at du skulde ville lade min Salighed bestaa i det samme som din egen! At du skulde ville unde mig ikke blot at besidde Synet af dig, men at faa Lod og Del i selve din egen Glæde! O bered mig dertil, lær mig at tørste derefter.

Kardinal Newman.

Guldkorn.

Der findes et lille Ord i Bibelen, som vi altid bør være vor Herre meget taknemmelige for. »Naar I beder,« siger han engang, »skal I ikke bruge mange Ord som Hedningerne; thi de mener, at de vil blive bønhørt for deres mange Ords Skyld« (Mt. 6,7).

Lange Bønner er jo i og for sig udmærkede, og til Tider føler ogsaa ethvert Menneske Trang til at tilbringe længere Tid i Bøn. Men for de fleste Kristnes Vedkommende gælder det dog, at de som Regel hverken har Tid eller Kald til at holde lange Bønner.

Der findes nu i Bønnens Verden noget, som fuldtud synes at svare til dette Herrens Krav og samtidig at imødekomme det mest travle Nutidsmenneskes videstgaaende Ønsker. Det er de saakaldte »Skudbønner«, smaa Sindets Opløftelser, inderlige Hjertesuk, som man alt efter Tid og Omstændighed uden videre Forberedelse kan sende op til Gud.

Anledning til saadan lille Bøn kan være alt muligt. En Sorg, der rammer mig, faar mig f. Eks. til at bede: Ske din Vilje! En Glæde, der bliver mig til Del, en Velgerning, Gud eller et kærligt Menneske viser mig, foranlediger mig til et hjerteligt Gud ske Tak! En Fristelse, en Fare, der stormer ind paa mig, lægger Apostlenes angstfulde Raab paa mine Læber: Frels os, Herre, thi vi gaar til Grunde. Jeg fristes til at tabe Modet, men samler nye Kræfter ved at bede: Paa dig, Herre, har jeg haabet, jeg skal i al Evighed ikke blive til Skamme. Jeg kommer forbi en Kirke og hilser min Frelser med Ordene: I Alterets helligste Sakramente være Jesus evig Tak og Pris og Ære! Mit Blik falder paa et Maria-billede, og i Andagt gentager jeg Engelens Ord og siger: Ave Maria! Jeg hører eller læser om en afdød, og min Mund hvisper i stille Bøn: Herre, giv ham den evige Hvile! Mit Arbejde falder mig tungt og besværligt, og jeg fornyer min Energi ved at sige; Alt til Guds Ære! Jeg møder et kært Menneske paa min Vej, som jeg gerne vilde nedbede Guds rigeste Velsignelse over, eller som

jeg ved er udsat for Farer og Fristelser eller ramt af Ulykke og Sorg, og lige med det samme sender jeg en lille Bøn op for ham til Gud: Hjælp ham, Herre!

Se, det er, hvad man kalder Skudbønner. »Sjælens dybe Aandedrag« kunde man ogsaa kalde dem. Det er ganske utroligt, hvor saadanne Aandedrag kan virke forfriskende paa vort aandelige Liv; de holder Gudskærlighedens hellige Ild brændende i Sjælen, og denne Ild er det jo, der udsletter vore Synder og beriger vor Sjæl med Naade og Fortjeneste.

Kostbare Bønner er det altsaa, og dog er de saa lette at forrette. De tager saa godt som ingen Tid, lige saa lidt som det tager Tid at trække Vejret; det har da endogsaa det mest travle Menneske Tid til, thi man kan gøre det midt under sit Arbejde. Dem har ogsaa de syge og svage, dem har baade Børn og gamle Kræfter nok til; de er i det hele taget saa lette, at der kun findes to Slags Mennesker, som ikke er i Stand til at bruge dem: de dovne og de daarlige.

Og saa er de heller ikke engang udsatte for Adspredelse, thi inden en Adspredelse kan sætte sig fast paa disse smaa hevingede Øjebliksbønner, er de allerede i Behold ved Guds Trone, hvor de altid er sikre paa Bønhørelse, fordi de er ydmyge Bønner. Og de er hverken for svære for et Barn eller for enfoldige for de lærde. »I Guds Øjne« — siger den aandrige og elskværdige Oratorianer, P. Faber — »er en eneste af disse Smaabønner mere værd end et vundet Slag, en videnskabelig Opdagelse eller en politisk Begivenhed.« Ja, til Tider er de ligefrem uundværlige. Thi der kommer Timer og Tilstande over et Menneskehjerte, hvor dette ikke evner mere end de smaa Skudbønner. Og den milde St. Frans af Sales siger, at i Nødstilfælde kan disse smaa Bønner erstatte alle andre.

Det er just de smaa Skudbønner, som sætter os i Stand til bogstavret at efterkomme Herrens tilsyneladende urimelige og umulige Fordring om, »at man altid bør bede og ikke blive træt« (Lc. 18,1), en Formaning, Apostelen Paulus gentager, naar han (Ef. 6,18) siger, at man skal »til enhver Tid bede i Aanden«.

Lad os altsaa samle de smaa Guldkorn, der hver

eneste Dag i Massevis ligger ved vor Livsvej. Der er saa meget ubebygget Land i vor Dags- og Livsorden — lad os gøre de mange smaa, ubenyttede Tidsafsnit frugtbare ved at benytte dem til Bøn. Bøn er altid Stordaad, selv om det kun er et nok saa kort Hjertesuk, vi sender op til Himmelen. De bedste Skudbønner er selvfølgelig altid dem, der utvunget stiger frem af Hjertets inderste Dyb, alt efter Øjeblikkets Stemning eller Tarv. Udmærkede er navnlig ogsaa de Skudbønner, som den hellige Skrift paa næsten hver eneste Side byder, og som man ved en forstandig og opmærksom Bibellæsning faar Øjnene op for. Men naar vi i Aandens Fattigdom ikke ved at bede, som det sig bør (Rom. 8,26), saa gør vi godt i at gribe til de Bønner, som andre har bedt før os, og vi kan være overbeviste om, at »naar vi lægger hele vor Sjæl ind i de af andre formulerede Ord, da bliver disse et lige saa sandt Udtryk for, hvad, der rører sig i vort eget Indre« (Krogh-Tonning).

Af saadanne Skudbønner, hvoraf adskillige er berigede med stor Aflad, er der i det følgende gjort et Forsøg paa at sammenstille de smukkeste og mest gængse. M. B.

Min Gud og mit alt.

O Herre, giv for dit Navns Skyld alle vore Velgørere det evige Liv. Amen.

Kom, Helligaand, opfyld dine troendes Hjerter, og antænd i dem din Kærligheds Ild!

Lovet været Jesus Kristus! — I al Evighed! Amen.

Jesus, Maria, Josef!

Min Jesus, Barmhjertighed!

Jesus, min Gud, dig elsker jeg over alt.

O kærligste Jesus, vær ikke min Dommer, men min Saliggører!

Jesus, du Davids Søn, forbarm dig over mig!

Jesus, vær mig arme Synder naadig!

Jesu Hjerte, som brænder af Kærlighed til os, opflam vort Hjerte af Kærlighed til dig!

Hil dig, Kors, vort eneste Haab.

Vi tilbeder dig, o Jesus, og lovpriver dig; thi ved dit hellige Kors har du forløst Verden.

Marias søde Hjerte, vær min Frelse!

Dig, Maria, skal alle Slægter prise salig; thi han, som er mægtig, har gjort store Ting imod dig. (Luk. 1,48—49.)

O min Herskerinde, o min Moder, kom i Hu, at jeg tilhører dig! Bevar mig og beskyt mig som din Ejendom!

Du min hellige Engel, led mig og beskyt mig!

Præg, o Moder, i mit Hjerte uudslettelig hans Smerte, alt, hvad han paa Korset led.

Herre, giv dem den evige Hvile, og lad det evige Lys lyse for dem.

Kom i Hu, o Jesu fromme: Jeg var Aarsag til dit Komme; spar mig da for Dødens Domme.

Herre, hvad vil du, at jeg skal gøre? (Ap. G. 9.)

Herre, lær mig at bedel!

Herre, se han, hvem du elsker, er syg. (Joh. 11,3.)

Bliv hos os, thi det bliver Aften, og Dagen hælder allerede. (Luc. 24,29.)

Er Gud for os, hvem er da imod os? (Rom. 8,31.)

Hverken Død eller Liv, hverken det nærværende eller tilkommende skal kunne skille os fra Guds Kærlighed i Kristus Jesus, vor Herre. (Rom. 8,38—39.)

Hvad enten vi lever eller vi dør, er vi Herrens. (Rom. 14,8.)

Vi er Guds Tempel, og Guds Aand bor i os. (1. Kor. 3,16.)

Ved Guds Naade er jeg, hvad jeg er. (1. Kor. 15,10.)

Vor nærværende Trængsel virker i os en over al Maade stor, evig og alt overvejende Herlighed. (2. Kor. 4,17.)

Lad os altid takke Gud og Faderen for alle Ting i vor Herres Jesu Kristi Navn. (Efes. 5,20.)

Vi er kommet til den levende Guds Stad, til det himmelske Jerusalem. (Hebr. 12,22.)

Den levende Guds Kirke er Sandhedens Støtte og Grundvold. (1. Tim. 3,15.)

Vor Herres Jesu Kristi Naade, Guds Kærlighed og den Helligaands Samfund være med os. (2. Kor. 13,13.)

Fra Hedningemissionen.

XXVII.

Sygepleje.

I sin *Jugendlehre* (1909) giver den bekendte Pædagog Fr. W. Förster en Skildring af de glimrende materielle Fremskridt, som de mange Opdagelser, navnlig paa Elektricitetens Omraade, har medført. Med stærke Farver udmaler han en Fremtid, hvor de moderne Forbindelsesmidler har udjævnet Afstandene paa Jordkloden og knyttet Mennesker fra Jordens spredte Egne sammen i fælles Kamp for fælles Maal.

»Men,« tilføjer han, »vigtigere og helligere er en Fremtid, hvor Kærligheden til de nærmeste er blevet udvidet til Kærlighed til de fjerneste, hvor Barmhjertighed og Retfærdighed ikke begrænses til Fædrelandets Omraade, men, ligesom Telegrafens elektriske Gnist, iler, strømmer ud over den ganske Jord — en Fremtid, hvor ikke blot hvert Hus og hvert Land ved Telefonen er forbundet med andre Huse og andre Lande, men hvor enhver elendig og forladt Sjæls Nødraab finder Svar i et Trøstens og Deltagelsens Ord, og hvor ingen Bøn, ingen angstfuld Kalden bliver overhørt!« —

Lyder det ikke som en Utopi? Og dog er det et Fremtidsbillede, som i store Træk er ved at virkeliggøres. Langt ud over Jordens fjerneste Egne kæmper de kristne Missionærer for denne »Utopis« Virkeliggørelse. Den elektriske Gnist er blevet deres Forbundsfælle, den bringer Bud og Besked om alle dem, der før var ukendte og oversete, om Nød og Elendighed, som før blev overhørt, og det vidunderlige sker — som er vidunderligere end alle Verdens Opfindelser — at mange Tusinde Mile fra de lidende, klagende Sjæle tænder Kærlighedens Gnist et Hjerte i Brand, et Hjerte, som lider og føler med dem og drages imod dem med en Kraft, som er stærkere end alle Naturrens Kræfter.

Der er da heller ikke et eneste af den moderne Tids Vidundere, der paa de hedenske Folk gør et saadant Indtryk, forbløffer og betager dem som det, man kunde kalde Kærlighedens Vidunder. Atter og atter lyder det Missionærerne i Møde: Hvorfor kom I den lange Vej ud til os? Hvorfor gør I alt dette for os? End ikke vor egen Fader og Moder viser os den Kærlighed som I! — Naar da Svaret lyder: Vi gør det, fordi vor Tro byder os det, fordi vor Gud ønsker det af os — ja, da høres gerne et Udraab som dette: »Aa, da lær os at kende den Tro, som

gør Menneskene saa gode; lær os at ære den Gud, som har saadanne Tjenere!» — Over alle andre Midler staaer Kærligheden og dens Gerninger som det ypperste i Missionens Tjeneste.

Nogle spredte Træk og Billeder vil belyse disse Tanker. Efterfølgende Skildringer stammer fra Vizagapatam i Forindien, hvor Salesianere og St. Josefs Søstre fra Armecy arbejder sammen. Det er en af disse Søstre, der skriver og fortæller om den første, svære Begyndelse i et stort kommunalt Hospital, hvor de efter Opfordring af den stedlige Øvrighed har overtaget Sygeplejen.

» — — Begyndelsen var meget svær for os. Vor Tilsynskomst i den store hedenske Anstalt vakte uhyre Opsigt. I flere Dage taltes der ikke om andet i Byen.

Og blandt de syge! Ja, mange havde aldrig hørt om os. De havde nok set »Dorasanulu« (gifte europæiske Kvinder), men aldrig »Kania strilu« (»hvide Jomfruer«).

Alle Blikke var rettede paa os, saa snart vi kom ind paa Sygesalene, ja, man slugte os næsten med Øjnene. Hvide Ansigter i en saadan Dragt — det var en Begivenhed! I de første Dage mødte vi kun Mistro og Ængstelse, men venlige Smil vandt efterhaanden deres Hjerter, og før vi knap turde vente det, var vi blevet som Mødre for dem alle.

Ogsaa os ventede der en Overraskelse. Hospitalet var i en forfærdelig Tilstand, overalt saas Spor af en uduelig og forsømmelig Ledelse. Lagener og Linned laa snavset og iturevet i Skabene, og i de endnu mere forsømte Senge laa de syge, plagede af al Slags Utøj.

Hvad skulde vi gøre? Hvor skulde vi begynde? De syge forstod os ikke, og vi, som kun var lidet fortrolige med deres Sprog, kunde kun fremstamme nogle enkelte Ord. Men vi maatte samle vort Mod og gaa i Gang med at forbedre Forholdene. Først begyndte vi en Jagt paa Hospitalets Snyltegæster, og vi holdt ikke inde, før de var udryddet. Saa blev der vasket og repareret, Sengene ordnet og Puderne rystet. Alt dette bragte os straks i nærmere Berøring med de syge. De saa først forundret paa os, saa lyste deres Ansigter mere og mere op, og de lod til at føle et Velbefindende, som hidtil var ukendt for dem, og som de jo ikke kunde andet end tilskrive de hvide Mødre, som Lægerne kaldte for »Søstre«. Hvorfor da ikke have Tillid til disse gode Søstre? Hvorfor ikke holde af dem og høre paa dem? — Nu var det første, svære Skridt gjort — de stakkels Sjæle begyndte at lukke sig op. Mens vi havde øvet vor Gerning iblandt dem, havde deres Sjæles Ve og Vel jo været i vore Tanker, for

dem bad vi, mens vore Fingre stille gled over Rosenkransens Perler — og det var ikke forgæves, som jeg nu skal fortælle.

Da jeg en Dag gik forbi en ung, brystsyg Mand, nikkede denne venligt til mig. Jeg tog denne lille Hilsen som et Vink fraoven. Jeg gik hen til ham og begyndte straks sagte at tale til ham om Gud. I otte Dage varede denne Undervisning, og da jeg mente, at han var tilstrækkelig forberedt, foreslog jeg ham, at han skulde lade sig døbe. Med stor, ja rørende Andagt modtog han derefter den hellige Daab.

St. Josefs-Søster fra Armecy med indiske Kvinder.

Han følte sig snart sygere og sagde en Dag til mig: »Søster, jeg vil gaa til mit Hjem. Jeg vil dø hjemme hos mine egne. Jeg vil snart være hos eders Gud. Lad mig kysse eders Gud.«

Jeg rakte ham mit Krucifiks, som han ærbødigt kysede. Saa opvakte han atter og atter Tro og Anger. Næste Dag gik han feherrystende hjem og døde der snart efter.

Den næste Frugt af vor Gerning var ogsaa en brystsyg. I nogen Tid havde han set mig komme og gaa, men en skønne Dag, da jeg kom forbi hans Seng, gjorde han pludselig »Salam« (Hilsen) henimod mit Krucifiks og sagde til mig: »Hvide Jomfru, jeg tror paa den sande Gud, paa eders Gud, ham, hvis Billede I bærer paa eders Bryst.«

Og jeg havde endnu ikke henvendt et eneste Ord til ham! Mit Hjerte slog af Glæde, og jeg gik i Gang med at undervise ham. Han opfattede meget hurtigt, og fra nu af bad han hver Dag om den hellige Daab.

»Men ser I da ikke, Søster, at jeg snart maa dø? Giv mig dog den hellige Daab!«

Han blev døbt af en Missionær, som netop opholdt sig paa Hospitalet. Fra den Dag var han trods sine store Smerter glad og lykkelig. Naar hans stakkels Bryst bævede under en svær Krise, lød der kun een Klage fra ham: »Hvor længe vil den gode Gud dog lade mig blive i denne Verden? Jeg vil til ham, Søster, sig ham det fra mig.«

Jeg opmuntrede ham, saa godt jeg kunde, og haabede, han snart vilde blive løst fra sine Smerter.

En Dag bragte han mig den Efterretning, at Lægen havde givet ham Lov til at forlade Hospitalet. »Der er netop Tid nok, til at jeg kan sige Farvel til mine kære«, sagde han, »men jeg kommer tilbage til eder.«

Og ganske rigtigt. Han kom tilbage. En Morgen fik jeg Bud: »Rangaya er kommet tilbage og spørger efter Dem. De maa komme hurtigt!«

Men da havde Døden allerede sit sikre Tag i ham. Han havde knap Stemme nok til at fremstamme: »Milde, hvide Jomfru, de syges Moder, jeg er kommet til eder, for at I skal hjælpe mig at dø.« — Allerede næste Dag hvilede han paa Kirkegaarden.

Saadanne Oplevelser glemmer man ikke. Blot en eneste af disse var ikke betalt for dyrt med aarelangt Arbejde og Ofre. Men hvorledes gaar det dog til, at disse stakkels Hedninger, som hænger saa fast ved Jorden, pludselig kan løsrive sig saa fuldstændigt?

Ja, de er hurtigt modtagelige for en lille Indflydelse. Vi bøjer os ned og kærtegner disse »Golthas Blomster«, og snart begynder de at lukke sig op. De betragter os, vor hele Færd rører den. De har lidt saa meget og er blevet ringeagtet og forsømt i deres Lidelser. Naar de nu ser vor Kærlighed og Iver for at hjælpe dem, drages de naturligt imod os og vor Gud, mod ham, som giver os Mod og Kærlighed nok til at røgte vort Kald iblandt dem.

Men som alt har sin Vrangside, saaledes gives der jo ogsaa bitre Skuffelser for os.

For nylig kom en dødssyg Mand til vort Hospital. Han tog saa venligt imod mine Besøg ved hans Seng, at jeg mente, jeg turde rette det store Spørgsmaal til ham: »Vil I ikke døbes?« — Uden Tøven lød hans Svar: »Jo, Søster, meget gerne.«

Jeg gik for at hente vor Priorinde, for at hun skulde overvære den hellige Handling. Men da jeg kom tilbage, var der til min store Sorg foregaaet en fuldstændig Forvandling med ham.

»Nej, nej, ikke nu!« sagde han, da jeg igen stod ved hans Seng.

Hans Kone kom til og bestyrkede ham i hans Modstand og raabte rasende til mig: »Tal ikke til min Mand om eders Religion. Vi tror paa Krischna. Krischna er vor Gud, vi vil ingen anden have. . .«

De to Ægtefolk forlod ikke mere hinanden. Om Natten døde han.

Desværre maa jeg tilstaa, at Kvinderne her er langt mere utilgængelige for Naadens Indvirkning end Mændene. Maaske det kommer af, at de fra deres tidlige Barndom har været vant til Lidelser, intet forunder dem mere, og de tænker sig ikke Muligheden af, at der uden for denne Verden kunde være en Trøst og en Tillugt for dem.

Saaledes maatte jeg i Maaneder kæmpe med en stakkels svindsottig Kvinde, hvis Aand var som lænkebundet af det materielle.

»God Dag, Atschama, hvordan gaar det? Har du tænkt paa, hvad jeg sagde dig i Gaar?«

»Ja, giv mig en Banan. . .«

»Du skal faa en, men sig mig engang, hvor mange Guder er der?«

»Jeg bryder mig kun om een — som giver mig en Banan.«

»Ja, men har den gode Gud ikke skabt andet i denne Verden end Bananer?«

»Aa, jeg ved i al Fald, at Bananer er en god Frugt.«

Hvad skal man gøre overfor en saadan Modstand? Jeg kender kun eet: at være taalmodig og holde ud i Apostolatet med frejdig og glad Kærlighed. Det gjorde jeg i Tillid til tidligere Erfaringer.

En Dag døde hendes lille Barn. Det var døbt og gik vel nu bort for at bede for sin Moders Sjæl, og dets Bøn blev hørt. Jeg græd med den stakkels Moder og trøstede hende og søgte at gøre hende begribeligt, at hendes Barn nu var glad og lykkeligt oppe hos den gode Gud.

For første Gang glemte den stakkels Kvinde sine Bananer og sagde til mig:

»Hvad skal jeg gøre for at faa min lille Skat at se?«

»Du maa blive Kristen og lade dig døbe.«

»Men hvem skal lære mig, hvad jeg skal vide?«

»Jeg, lille »Tante«, jeg er her jo!«

Undervisningen begyndte; den var meget vanskelig.

Katekismuselevens Tanker vendte atter og atter tilbage til Bananerne. Hospitalspræsten mente dog, vi skulde døbe hende, og efter Daahen indtraadte der virkelig en synlig Forandring. Anna Maria blev paa een Gang rolig og blid, hun drømte nu kun om Paradisets Have, hvor hendes Barn legede med Englene. Inden en Uges Forløb var hun der selv.

Ja, saaledes er Livet i Hospitalet: i Dag Glæde, i Morgen Sorg og Skuffelse. Men saaledes er jo selve Menneskelivet. Dog maa jeg tilstaa, at Glæderne er større, langt større end Sorgerne. Trods stadig, altid anspændt Arbejde er vi overmaade lykkelige. Det er dog kun sjældent, at vi træffer Mennesker, som er ganske uimodtagelige for vor Indflydelse. I Stedet for enkelte vilde Blomster, som vi med Sorg maa lade staa, samler vi herlige Buketter af himmelske Blomster, Blomster, som Smerten har højet og gjort bløde, ydmyge og modtagelige. Aldrig glemmer vi alle disse Sjæle, som Gud har ladet os være Mødre for. Vort Arbejde kan synes haardt, men det skaffer os uanede Glæder. Gid mange maatte følge i vort Spor, gid mange i fjerne Lande maatte høre de stakkels syges Raab. De kalder paa »Dronninger«, »Mødre«, »Hvide Jomfruer«, som skal komme og aabne Paradisets Dør for dem.

H. U. R.

Nogle Mindeord om Kandidat Kejser.

I Skoleprogrammet fra St. Andreas Kollegium har Besyren, Pastor L. Günther, skrevet en lille Nekrolog om Kandidat Kejser. Den har sikkert Krav paa at blive læst i videre Kredse, og den aftrykkes derfor her med Forfatterens Tilladelse.

D. 20. Maj 1916, godt otte Dage før skriftlig Eksamens Begyndelse, afgik Hr. Gymnasielærer Halfdan Kejser, hvis Navn findes paa ikke saa faa Steder i denne Aarsberetning, ved Døden. Dette Dødsfald er kommet fuldstændig bag paa os, og vi har endnu langt fra gjort os helt fortrolige med den Tanke, at han ikke mere skal færdes paa Skolens Gange og gaa ud og ind af de Klasser, han underviste i. Hr. Kejser stod jo i alles Bevidsthed som en Jætte-Natur, der nok kunde blive forkølet, naar han havde et aabent Vindue bag sig, men ikke let kunde blive alvorlig syg; at en tilsyneladende saa ringe Sygdom som

den, han blev angrebet af hen imod Midten af Månedens, skulde dræbe ham i Løbet af 8 Dage, vilde ingen have anset for muligt.

Dog sket er sket. Hr. Kejser er ikke mere iblandt os, og vi har kun Minderne om ham tilbage.

Men hvor rige og skønne er ikke disse Minder!

Halfdan Kejser var ikke noget Gennemsnitsmenneske. Ud igennem den lidt mærkelige Skikkelse med det store Skæg skinnede en Personlighed frem, i hvis Nærhed man befandt sig vel. Han var kundskabsrig, paa sit specielle Omraade — Dansk — ligefrem til at slaa op i. Hans Organ var ikke smukt, men lige saa klar og hurtig hans Tanke var, lige saa fint og fyndigt var det Sprog, han talte. Dertil var han aandrig og vittig. Det vidstes ogsaa, at han sad inde med betydelige digteriske Evner, som især hans Omgangsvener og Kaldsfæller i de yngre Aar havde nydt godt af; i de senere Aar lagde Skolearbejdet saa meget Beslag paa hans Tid og Kræfter, at der — bortset fra religiøs Salmedigtning, der optog ham stærkt lige til hans Død — nu sjældnere udgik anden Poesi fra hans Haand. Af Karakter var Kejser længst inde vistnok en heftig, noget stolt Natur, men han bekæmpede sig, og i Omgangen med ham mærkede man som Regel ikke andet, end at han var dybt beskeden, taalmodig og hensynsfuld. Det var navnlig disse Egenskaber, der gjorde ham til det ypperlige cooperative Menneske, han var. Et af de sidste Ord, jeg har fra hans Haand, er følgende, som han skrev til mig to Dage før sin Død: »Jeg staar ikke stejlt paa Læsemaaden B«. Det drejede sig om en Strofe i en Salme, hvor han altsaa var villig til at opgive sin egen og antage en andens Variant. Nej, kære Kejser, du stod aldrig stejlt; havde du gjort det, saa kunde vi vist næppe have arbejdet sammen i ni Aar paa en vanskelig Opgave, uden at der har været saa meget som eet bittert Ord mellem os!

Skal det Billede, der her gives af den afdøde, kunne gøre Krav paa at være nogenlunde fuldstændigt, maa der endnu tilføjes, at Kejser var ærlig og lige til. Spurgte man ham om noget, han tilfældigvis ikke vidste, svarede han altid resolut: »Det ved jeg ikke«. Ogsaa flittig og samvittighedsfuld, pligtro indtil Yderlighed, punktlig og nøjagtig var Kejser i sin Gerning. Og saa var han — for at nævne det bedste til sidst — en aandelig sindet Mand og en from Kristen. De Elever, der har set ham ved Morgenmessen her i Andreas-Kirken, vil aldrig kunne glemme, hvor beskæftiget han var med sin Bønnebog og med, hvad der foregik ved Alteret.

Naar Kollegiets Elever ikke saa snart vil glemme Kejser, maa Grunden dog nærmest søges i, at han var en god

og afholdt Lærer. Nogle sagde, han var for streng, andre, at han var for mild; Sandheden er vel den, at han var baade streng og mild i passende Blanding. Derfor længtes Eleverne ogsaa efter hans Timer. Han fordrerede Lektierne lært og Stilene afleveret i rette Tid; han krævede ogsaa, at der skulde være Indhold i de danske Stile. Pjat og Vaas var hans lødige Natur imod. En flittig Elev og en dygtig Præstation var altid sikker paa hans Ros, som udtaltes uden Personsanseelse, fordi Kejser ikke kendte til at gøre Forskel. Han afviste aldrig en Elev, der kom til ham. Derfor var Forholdet mellem ham og Drengene som Helhed godt; de agtede ham for hans Retsind, og de tog ham aldrig en daarlig Karakter ilde op, fordi de vidste, at hans Karakterer var begrundede og vel overvejede. Hændte det en enkelt Gang, at han tog fejl i sin Dom, var han ikke bange for at gøre en Undskyldning bagefter. Derfor er ogsaa de af Eleverne, der har misbrugt hans Godhed og været hensynsløse over for ham, nu ved hans Død dybt grebne af Sorg over den Uforstandighed, de har ladet sig lede af.

Det er vel overflødigt at sige, at en bedre Kollega end Kejser kunde vi andre Lærere ikke ønske os. I de 18 Aar, han har været ansat her ved Skolen, har der bestaaet det bedste Forhold mellem ham og os, og vi bringer ham over i de dødes Land en varm og inderlig Tak for Samarbejdet og for den Kærlighed, han nærrede til Skolen og dens Arbejde.

L. G.

Klarhed.

I de mangfoldige Forhandlinger, der i denne Tid føres i Dagblade og Tidsskrifter om den kirkelige Situation, er Klarhed en af de Egenskaber, der næsten altid i fremtrædende Grad savnes. Saa meget mere velgørende er det at læse følgende Linier af theologisk Professor *J. P. Bang*, som nylig fandtes i Dagbladet *København* — de er klare og tydelige, og vi er ganske enige med ham.

Professoren skriver saaledes:

»Alle de Menigheder, der virkelig har anerkendt Reformationen, har dermed ogsaa godkendt et Princip, som gør det umuligt at hindre Fremkomsten af Rationalisme.

Reformationen er visselig i første Række en positiv Bekendelse til Guds Naades Evangelium. Men den betyder tillige det absolute Brud med enhver udvortes kirkelig Au-

toritet. Der gives efter Reformationens Tankegang ikke den menneskelige Myndighed, den være nok saa udstyret med høje »kirkelige« Insignier, som kan foreskrive andre, hvad de skal tro. Der gives ingen ufejlbar Læreoverlevering. Evangeliet maa tilegnes efter hvers bedste Overbevisning. Vi maa arbejde, saa godt vi formaar, for at gøre Evangeliets Hemmelighed, der dog overstiger al Forstand, til vort aandelige Eje. Under denne menneskelige Tilægnelse maa der nødvendig komme Forskelle frem. Man maa indenfor den religiøse Overlevering nødvendig bestræbe sig for at skelne det mere væsentlige fra det mindre væsentlige, det sande fra det falske. Det er det, man kalder Kritik. Og det kan da umuligt undgaas, at der her kommer Forskelligheder frem. Nogle gaar i Retning af at fastholde saa meget som muligt af det overleverede — dem kalder man »ortodokse«: rettroende; andre stiller sig friere, og atter her er der uendelige Nuancer, indtil vi møder Standpunkter, der stiller sig saa afvisende til Overleveringen, opgiver saa meget, der for andre er væsentligt, at der synes at være Fare for, at de kan drive ud i den rene Fornægtelse. Det er særlig dem, man kalder »Rationalister«. Men det maa vel mærkes, at der her er højst forskellige Typer, at Grænserne er flydende, og at det samme Menneske kan af dem, der er stokkonservative, blive kaldt Rationalist, medens de ultraradikale kalder ham for ortodoks.

Saaledes er Stillingen. Det kan ingen nægte. Men her af følger, at det baade i sig selv er vanskeligt, ja umuligt at drage bestemte Grænser, og at det fra et protestantisk Standpunkt er en højst betænkelig Sag at ville haandhæve dem med ydre Magtmidler. Vi har brudt med det katholske Kætterforfølgelsesprincip. I hvert Fald maa enhver Protestant, der gør sig sin Stilling klar, indrømme, at det er en meget betænkelig Sag at skride ind med ydre Magt mod den, der selv ønsker at bevare det kirkelige Fællesskab, fordi hans Forstaaelse af Evangeliet efter vedkommendes Mening er rationalistisk. Og især er det vanskeligt, naar man er klar over, at selve Reformationens Princip gør Fremkomsten af saadanne Tankegange uundgaelig.«

— — — Vi siger ogsaa, som det her hævdes, at paa Basis af Reformationens Principper er det umuligt at afvise Rationalismen, men derfor forkaster vi netop disse Principper. Vi tror paa den Helligaand, der har gjort Kirken til og altid vil bevare den som »Sandhedens Søjle og Grundvold« (1. Tim. 3), hvor vi kan finde den ufejlbare Læreoverlevering. Vi taler ikke om mere og mindre væsentlige Ting i den kristne Tro i den Forstand, at no-

get af den er mere paalideligt end andet. Nogle af Troens Sandheder er det af større Vigtighed at kende og tilegne sig end andre; det er f. Eks. af større Betydning at vide, at Jesus har haaret vore Synder, end at kende Læren om Forholdet mellem hans guddommelige og menneskelige Natur; men den sidste Sandhed er lige saa urokkelig og troværdig som den første. Dette afgiver St. Teresa et skønt Vidnesbyrd om, naar hun siger, at hun er rede til at blive Martyr selv for det mindste af de kristne Dogmer.

N. H.

Nye Bøger.

Ungdomsvennen. Juni 1916. (Redigeret af Pastor Günther.)

I samme smukke Udstyrelse som første Nummer fremtræder nu andet Nummer af vort yngste katholske Blad. Det bringer alvorlige, korte Stykker om Ægteskab og Kaldelse til Præstestanden, en god lang Fortsættelse af den interessante Fortælling om Kulsvieren og hans Datter, et kønt Digt af Frøken Wahl, hvilket dog maaske passer bedre for midaldrende end for helt unge, et lille fyndigt Formaningsraab af Pastor Kjelstrup om Mod, et Billede af Kandidat Kejser og adskilligt andet.

Tore Schürer Kilman: Till ditt minnes ära. Dikter. (Carlson, Stockholm. 1916. 80 Sider. 2 Kr.)

Allerførst maa jeg tilstaa — maaske til liden Ære for mig selv — at jeg ikke har kendt dette Digternavn, før jeg fandt det paa Titelbladet i nærværende smukke lille Digtsamling. Forfatteren benævner i en Dedikation paa Titelbladet sit Værk som »Dokument öfver en menniskas väg hemm til moderkyrkan«. Indholdet er smaa lyriske Digte, ofte af ikke ringe Skønhed. Saaledes findes der f. Eks. en »Pilgrimsbön«, saalydende:

1. O Krist, var oss när i vårt främlingsskap här. Se, vi vandra i ensamhet, Herre Krist, vär oss när.	3. Ställ fram för vår syn städs ditt rike i skyn! Gör oss redo att öffra allt för ditt rike i skyn.
2. Led du våra steg paa den villande väg, så att icke vi falla må — Herre, led våra steg.	4. O Krist, vär oss när i vort jordelif här, och i dödstimmans bitterhet, Herre Krist, vär oss när.

Den, der gerne læser Svensk og sætter Pris paa lyriske Digte, vil med Glæde hilse Fremkomsten af den fine, lille smagfulde Bog.

N. H.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. 2. Pintsedag modtog 43 voksne Firmelsens Sakramente i St. Ansgars Kirke.

Ordrup. St. Andreas Kollegium har i disse Dage udsendt sit Skoleprogram for Skoleaaret 1915—1916. Skolen har været besøgt af 283 Elever (mod 266 i forrige Skoleaar). Mellemskoleeksamen bestodes i Fjor af 16, Realeksamen af 10 og Studentereksamen i klassisk-sproglig og matematisk-naturvidenskabelig Retning hver af 3 Elever. Aarets største Begivenhed har naturligvis været Kandidat Kejsers Død; en Nekrolog over ham er gengivet andet Steds i dette Nummer. Skolen har faaet et nyt lille Legat paa 16 Kr. aarligt, der skal uddeles som Præmie for den bedste Skønskrivning. Det er oprettet af Irlænderen Henry Kelleher (hans gamle Kammerater husker ham bedst under Kælenavnet »Mufti«), som blev Student fra Kollegiet 1910, men som saa rejste til England og derefter til Kanada; derfra deltog han som engelsk frivillig i den store Krig og faldt i Flandern den 24. April 1915. Han var en udmærket Elev, besjælet af den rette »Skolepatriotisme«, og hans Legat er en kærlig Hævn for alle de Skoser, han i sin Skoletid fik for sin Haandskrift.

Rom. »Sommertiden« træder nu ogsaa i Kraft i Italien, og *Ave Maria* vil om Middagen blive ringet efter statsbefalet Klokkeslet 12; Morgen og Aften vil Ringningen derimod som altid rette sig efter Solens Op- og Nedgang.

— Benedikt XV har udnævnt tre Kardinaler til at foretage de indledende Skridt til Oprensning af et Mindesmærke i Peterskirken over Pave Pius X. To Kunstnere, Astorri og di Fausto, har været saa heldige ud af fyrretyve at faa deres Udkast til Mindesmærket antaget. Det forestiller Pius X, idet han rejser sig op og gaar frem med udstrakte Arme og bønfoldende Udtryk, som om han ofrer sig selv som et Sonoffer til den guddommelige Retfærdighed. Mindesmærket vil blive 9 m højt, og selve Pavens Skikkelse 3 m. Det udføres i hvidt og kulørt Marmor og bekostes af de Kardinaler, der er bleven udnævnt af Pius X.

Brevkasse.

Kære »Ugeblad«.

Lad mig faa Lov at minde Deres Læsere om, at St. Knud Hertugs Skrinlæggelsesdag staar for Døren, d. 25de Juni. Den falder paa Søndag i Herrens Legems Festoktav, den Dag, da i Aar ogsaa St. Peters og Pauls Fest fejres offentligt i vore Kirker. Men derfor behøver St. Knud Hertug ikke at blive glemt

af os danske Katholikker. Læser vi Historien om den gri-bende Nationalfest, som hans Skrinlæggelse var, da er vi vist snart paa det rene med, at denne Mindedag bør fejres af os. I Fjor skrev *Valdemar Rørdam* et Digt »Berengarias Fletning«, der stod i *København*, men det findes for Resten ogsaa i hans Bog »Krigen og Duerne«. Dette Digt skæmmes desværre af en enkelt »Plathed«, som Helge Rode kalder det, men sammen med den Cyklus, det tilhører, maa det i Lødighed og Malmklang værdsættes med de ypperste Ting, vor Litteraturs Guldalder frembragte. For os Katholikker ligger dets Værdi først og fremmest i det Billede, en Mesterhaand har malet af hin store Dag i St. Bengts Kirke i Ringsted og saa i det dybe Hjertesuk efter vore gamle danske Helgener. Digteren forstaar ikke, men vi forstaar og ved, at St. Knud Hertug lever, Danskhedens hellige Forsvarer imod ydre og indre Fjender.

Det vil ikke den Dag være muligt at faa læst en Messe, hvis Liturgi hilser og hylder vor elskede St. Knud Lavard; men mon der ikke i enhver Menighed skulde findes en eller flere Katholikker, der vilde erlægge et Messehonorar og (i Tide!) bede Præsten læse en Messe den Dag i deres Intention? Denne Intention (Hensigt) skulde da være:

Til St. Knud Hertugs Ære og dernæst en Bøn om, at Gud for hans Fortjenesters Skyld vilde forbarme sig og frelse den danske Folkesjæl.

Med Tak for Optagelsen Dan.

*

*

*

Hr. Redaktør. — Tillad mig at gøre Dem to Spørgsmaal: 1) Hvor naar kan vi vente den nye Salmebog? 2) Kommer der ikke i den en Redegørelse for Salmernes Fremkomst og Forfattere? x.

— — — Som Svar herpaa tjener: Den nye Salmebog kommer — trods Kandidat Kejsers uventede Død — formodentlig omkring Jul, da Arbejdet paa den er ret fremskreden. Om der kommer en saadan Redegørelse, som De ønsker, ved jeg ikke, men jeg haaber det i høj Grad; kan denne offentlige Fremsættelse af dette Haab bidrage til dets Virkeliggørelse, vil det vistnok glæde mange andre end os to.

N. H.

Meddelelse.

(Bedes læst).

Artikelen »Guld Korn« i dette Nummer af Ugebladet forekommer mig saa god og nyttig, at jeg gerne i Form af Særtryk vilde give den saa stor Udbredelse som muligt. For at faa et Skøn over, hvor mange Eksemplarer det er værd at trykke af dette nye Nummer af »Katholsk Kirkeblad« (Nr. 18), vilde jeg bede dem, især de gejstlige, der vilde uddele dette Nummer, om at opgive, hvor mange Eksemplarer de kan bruge. Alle Udgifter ved Trykning og Tilsendelse afholdes af Ansgariusforeningen.

Niels Hansen.

Søndagsgudstjenesten i Sommermaanederne i Provinsen.

Selvom nogle mener, at Annoncen om ovenstaaende Emne er ganske ligegyldig, har dog flere udtalt deres Anerkendelse af den, hvorfor jeg agter atter bringe den. Men da den ikke alene er unyttig, men endogsaa skadelig, hvis den ikke er rigtig, tillader jeg mig herved ærbødigst og indstændigt at bede de højærværdige Herrer gejstlige slaa op i Ugebladets Nr. 32 fra i Fjor (saafremt de er i Besiddelse af det) og se efter, om de der angivne Tider for Gudstjenesten er rigtige, og hvis de ikke er det, saa inden denne Maanedes Udgang venligst meddele mig det. Præsterne i de nyoprettede Menigheder (Rønne, Holbæk, Nykøbing F. og Næstved) bedes indsende Angivelse af Klokkeslettet for Søndagsgudstjenesterne i deres Kirker eller Kapeller.

Ærbødigst
Niels Hansen.

Christi Legems Fest.

- St. Ansgars Kirke.** To. d. 22. Juni Kl. 10 Højmesse og Procession. Kl. 8 Aften Andagt. To. d. 29. Juni Kl. 8 Aften Procession.
- Jesu Hjertes Kirke.** To. d. 22. Juni højtidelig Messe Kl. 8^{1/2}. Kl. 7^{1/2} Aften Andagt. Søndag d. 25. Juni Kl. 6, 7, 7^{1/2} og 8^{1/2} stille Messe. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 7^{1/2} Aften Festandagt med Prædiken og Procession. Begge Mariakongregationer deltager i Processionen.
- St. Josefs Kirke.** To. d. 22. Juni Kl. 6^{1/2} stille Messe. Kl. 9 Højmesse. Kl. 3 Eft. Andagt.
- Immaculatakirken.** To. d. 22. Juni Kl. 9 Højmesse. Kl. 4 Eft. Procession i Haven. (Udsættes i Tilfælde af daarligt Vejr til Søndagen efter til samme Tid.)
- Rosenkranskirken.** To. 22. Juni Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Højmesse. Kl. 7^{1/2} Festandagt. I hele Oktaven holdes hver Morgen Kl. 8^{1/4} Sangmesse med sakramental Velsignelse. — Hver Aften Kl. 7^{1/2} fortsættes den Onsdagen før Christi Legems Fest paabegyndte Novene til Jesu Hjerter Festen.
- St. Annæ Kirke.** To. d. 22. Juni Kl. 8 Morgen Sangmesse. Kl. 8 Aften Prædiken og Fest-Andagt. Søndag d. 25. Juni Kl. 10 Levitmesse med Prædiken, derefter Procession i St. Elisabeth Hospitalets Have. Kl. 8 Aften Festandagt.
- Assumptionskapellet.** (Amalievej 14). To. d. 29. Juni Kl. 4 Eftm. Procession i Haven. (Udsættelse i Tilfælde af daarligt Vejr til næste Dag, Jesu Hjertes Fest.)
- St. Andreas Kirke.** Torsdag den 22. Juni Kl. 8 Højmesse. I hele Oktaven holdes hver Aften Kl. 7^{1/2} Andagt med sakramental Velsignelse. Søndag den 25. Juni Kl. 7^{3/4} stille Messe. Kl. 9 Højmesse med Prædiken og Procession i Haven. Efter Processionen stille Messe.

Engelsk, Fransk. Undervisning, tilbydes. *J. Køhn*, Bartholinsgade 91.

En ung Pige, 20—21 Aar gl., kan til 1. Juli faa Plads hos to enlige Folk. Billet, mrk. »Ung Pige«, bedes indleveret paa Kontoret, Bredgade 69, 2. Sal ov. G., K.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion i Jesu Hjertes Kirke Søndag d. 18. Juni Kl. 8^{1/2}.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag d. 18. ds. Kl. 8^{1/2} i Jesu Hjertes Kirke. Mandag d. 19. ds. Kl. 8^{1/2} Aften højtidelig Slutningsmøde med Prædiken og Te Deum, hvortil Kongreganisternes Slægtninge og Venner indbydes. Adgang for alle.

Kirkelig Kalender.

18. Juni. Trefoldigheds Søndag.	25. Juni. 2. Søndag efter Pintse. (I Højmessen: Petrus og Paulus.)
19. — M. Juliane af Falconerii, Jomfru.	26. — M. Oktavdag.
20. — Ti. Silverius, Pave og Martyr.	27. — Ti. Oktavdag.
21. — O. Aloysius, Bekender.	28. — O. Oktavdag. (Vigilie.)
22. — To. Christi Legems Fest.	29. — To. Petrus og Paulus, Apostle.
23. — F. Oktavdag (Vigilie).	30. — F. Jesu Hjertes Fest.
24. — L. Johannes Døberens Fødsel (Fastedag).	1. Juli. L. Jesu kostbare Blods Fest.

Absalonsbøsserne

indeholdt ved sidste Tømning Kr. 112,32, som er indbetalt til Vikariatet. Der er nu ialt indbetalt Kr. 809,04.

For »Absalonskredsen«, *St. Fink-Jensen*.

St. Andreas Kirke (Ordrup).

Søndag d. 18. Juni (Trinitatis) holder begge Kongregationer Fælleskommunion i Messen Kl. 7³/₄.

Christi Legems Processionen i Ordrup

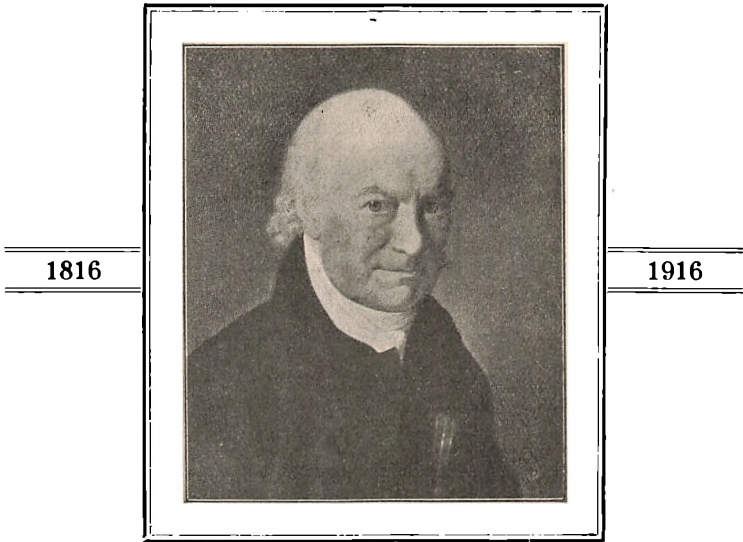
har i de senere Aar vundet ret stærk Tilslutning. Den skulde dog derved ikke gerne miste noget af sin Karakter som offentlig, from Bøn. Kollegiets Have er stor — der kan ikke let komme for mange; men enhver, der tager Del i Processionen, maa indordne sig i en af de to Rækker, der skal bibeholdes hele Processionen igennem. Derved undgaas enhver Fristelse til Samtale. Det vil ogsaa have til Følge, at de, der ikke søger virkelig religiøs Opbyggelse, holder sig tilbage. Forbederne kan saa lettere tage Ledelsen og maaske kan *een* fælles Bøn opnaas over hele Processionen ligesom fælles sammenklingende Sang. Saa bliver Processionen, hvad den skal være: en bedende og lovsyngende Menighed.

Fr. Evers, Sognepræst.

I Anledning af Navnedagen tillader Ugebladet sig herved paa Læseres og egne Vegne at bringe

Højærværdigste

*Hr. Biskop Johannes von Euch,
Pavelig Husprælat, Kommandør af Dannebrog,
en ærbødig og hjertelig Hilsen og Lykønskning.*

Pastor Bernward Holtzförster.

I disse Dage — den 19. Juni — er det 100 Aar siden, at Pastor Bernward Holtzförster afgik ved Døden. Blandt de herværende østrigske Gesandtskabspræster, som før Grundloven af 1849 samtidig var Sjælesørgere for den katholske Menighed i København, er han en af dem, som særlig bør mindes. P. Holtzförster har, efter alle Beretninger fra den Tid at dømme, været en dygtig og nidkær Sjælesørger og meget afholdt, ikke alene af den daværende, ret talrige katholske Menighed, men af alle, som kom i Berøring med ham. Endvidere er P. Holtzförsters Navn knyttet til et af St. Ansgars Sogns ældre Legater; det har derfor sin Berettigelse, at vi ved efterfølgende lille Artikel mindes 100-Aars Dagen for hans Død.

I »Theologisk Maanedsskrift for Fædrelandets Religionslærere«, 1804, Side 3, staar en interessant Beretning om »den katholske Kirkes Tilstand i de danske Stater, især i København, fra Reformationen indtil vore Dage.« Beretningen er skrevet af en reformert Præst ved Navn *F. L. Mourier* og har iøvrigt været aftrykt i Nordisk Ugeblad 1901.

Ifølge denne Beretning og ifølge Oplysninger fra St. Ansgars Kirkes Arkiv er Pastor B. Holtzförster født i Paderborn 1736, præsteviet i Hildesheim, var 6 Aar Professor i Theologi i Benediktiner-Klosteret *Ringelheim* ved *Goslar* og kom til Danmark i 1778 og døde, som alt nævnt, d. 19. Juni 1816 i sit 80. Aar af Alderdom, efter flere Aars svageligt Helbred.

De med Pastor Holtzförster samtidige Gesandtskabspræster var: *Georg Anton Hølscher*, S. J. (1772—82), *Joseph Schürmann*, S. J. (1777—1801), *G. H. Tappenhorn* (1777—95), *B. Høpping* (1796—99), *Joseph Brachtesende* (1801—15), *Franz Waldeyer* (1802—05) og *J. Starkbaum* (1815—21). Nogen Usikkerhed i Aarstallene er dog mulig.

De 10 første Aar af sit Ophold her i Landet har P. Holtzförster, som vi senere nærmere skal oplyse, antagelig været i Helsingør og, som Præst hos den spanske Generalkonsul der, samtidig været Sjælesørger for de derboende Katholikker og for de katholske søfarende, hvem Sundtolden tvang til kortere eller længere Ophold i denne By.

Det var dengang en urolig Tid, rig paa verdenshistoriske Begivenheder, hvis Dønninger i høj Grad berørte Danmark. Vi behøver kun at minde om Slaget paa Københavns Red 1801 og Københavns Bombardement i 1807, hvorved det gamle østrigske Gesandtskabskapel ogsaa blev ramt og fik en Skade, der i Regnskabet er opført med en Udgift paa 126 Rdl. og 2 Mark. Endvidere oplevede han den store Brand i København 1795, som lagde $\frac{1}{3}$ af Byen i Aske, og de vanskelige Pengeforhold, som endte med Statsbankerotten i 1813.

I førnævnte Beretning skriver Forfatteren følgende om P. Holtzförster: »Pastor B. Holtzförster, hvis Venskab jeg er saa lykkelig at besidde, er en Mand med mange Kundskaber, taler forskellige Sprog, er meget dannet og behagelig i sin Omgang, en Mand med en fortræffelig Karakter, af en eksemplarisk Retskaffenhed og en utrættelig Virkelyst. Siden hans Hjemkomst fra London i Efteraaret 1802 har hans Helbred, vel ogsaa hans Alder, tvunget ham til at give Afkald paa at prædike. Men de andre lige saa vigtige Funktioner — Messen, Skriftemaal, Pastoralbesøg —

vedbliver han endnu at udøve med apostolisk Iver og Aarvaagenhed.«

Efter Pastor Schürmanns Død i 1801 blev P. Holtzförster fra Kapellan udnævnt til 1ste Gesandtskabspræst, og da P. Høpping var død to Aar i Forvejen i en Alder af kun 48 Aar, var Pastor Holtzförster alene sammen med den i 1801 fra Fredericia ankomne Pastor Brachtesende ligetil 1815, da det endelig lykkedes Forstanderskabet efter megen Korrespondance i et Par Aar med udenlandske gejstlige Stifter at faa en Præst til, nemlig Pastor Starkbaum, der kom fra Laxenburg i Østerrig.

Fra 1802 kunde P. Holtzförster desværre ikke mere paa tage sig at prædike, og i de sidste 4 Aar før sin Død var han aldeles ude af Stand til at være den anden Præst, Pastor Brachtesende, behjælpelig. Tilmed var denne ofte syg, saa Gudstjenesten af og til helt maatte bortfalde. Om Søndagen var der Højmesse med Prædiken, lidt senere stille Messe og om Eftermiddagen Vesper. For saavidt de andre udenlandske, katholske Gesandtskaber havde deres egne Præster, læste en af dem en stille Messe Kl. 7. Men desforuden var der jo fuldt op at gøre med Daab, Skriftemaal, Brudevielser, Begravelser, Religionsundervisning og ikke mindst Sygebesøg i Hospitalerne og Besøg i Fængslerne. Under disse vanskelige Forhold fik »Slaverne« fra Stokhuset Tilladelse til at forrette deres Andagt i Kirken, hvilken Tilladelse dog ikke tilstodes Fangerne fra Tugthuset. Det var jo ikke alene Katholikkerne i selve Byen, Præsterne skulde sørge for, nej, ofte maatte de rejse milevidt for at besøge syge og berette døende — en langvarig og bekostelig Sag den Gang. Der fandtes nemlig ingen katholsk Præst andre Steder paa Sjælland end i København og Helsingør, i hvilken sidste By der i en længere Aarrække ogsaa havde været katholske Præster. Baade Pastor B. Holtzförster, som allerede nævnt, og en Broder til ham har virket der.

I St. Ansgars Kirkes Arkiv findes en Skrivelse paa Italiensk af $\frac{2}{11}$ 1794, som berører dette Forhold. Sandsynligvis er den en Kopi af en Indberetning, som den daværende svenske Apostoliske Præfekt *Murotti* har indsendt til Propagandaen, idet de daværende katholske Præster i

Helsingør, ligesom nu, tog sig af de i den nærmeste Del af Sverrig boende Katholikker. I Propagandaen findes i hvert Fald en Indberetning fra Murotti fra 1795 angaaende de svenske katholske Forhold. Skrivelsen lyder, oversat paa Dansk, saaledes:

Beretning fra Pastor Holtzförster, kejserlig Kapellan i København, angaaende en Kirke, som er oprettet i Helsingør, og som trænger til Understøttelse.

I Byen Helsingør, den betydeligste Havn i Danmark, ved Indløbet til det saakaldte »Sund«, som befares af alle Skibe, der fra Oceanet skal ind i Østersøen, samles mange Katholikker foruden dem, som bor her til Stadighed, og hvis Antal beløber sig til 300.

Paa Anmodning fra den spanske Generalkonsul, Sir Carlo Mac Carty, den nuværende herboende Konsuls Forgænger, anviste Hs. katholske Majestæt Karl III aarlig 15000 Realer, at anvende til Oprettelsen af et Kapel i hans Konsulatsbolig i Helsingør og til Underhold af en Præst for de herværende Katholikkers Skyld.

Pastor Holtzförster, Benediktiner af den moderne Regel og kejserlig Kapellan i København, forestod i nogle Aar førnævnte Kapel, som er oprettet i Helsingør; ved sin Klogskab og sin store Færdighed i Sjælesorg og sine Kundskaber i alle de europæiske Sprog vandt han der hine Herrers Bevaagenhed i den Grad, at han ved deres Hjælp desuden opnaaede, at den danske Konge, i Betragtning af, at der i denne hans Havneby var mange Katholikker beskæftigede ved en af ham (Kongen) opretholdt Vaabenfabrik, tillod ham at oprette et andet Kapel paa det Sted, hvor de arbejdede, og gav ham Ret til at døbe og udføre alle sognepræstelige Funktioner samt anviste 100 Zecchiner aarlig til Præsten, som fungerede der, og som for Øjeblikket er en Broder til den samme Pater Holtzförster.

I Løbet af 10 Aar har han nu gjort et stort Arbejde der, som ogsaa Katholikkerne paa den anden Side af det baltiske Hav (Østersøen eller Sundet) i Skaane i Sverrig nød godt af, da det er lettere for dem at foretage den lille Overrejse og søge til Præsterne i Helsingør end at begive sig til Stockholm, der ligger 700 Mil borte.

Da ovennævnte Konsul blev forflyttet, kom den nuværende, som hedder Sir Michele Badin og er Franskmand. Han har afskediget den hidtidige Præst og taget en Slægting, en emigreret fransk Præst, til sig. Denne oppebærer Lønningen, men er ikke til nogen Hjælp for Katholikkerne, fordi han hverken kan Tysk eller Dansk. Præsten, som er ansat ved Fabrikken*), har vanskeligt ved at komme ud af det, da han ikke har Raad til at foretage de nødvendige Rejser, og Katholikkerne er meget utilfredse med denne Forandring.

Dersom det var muligt at opnaa Hs. katholske Maje-stæts Samtykke til, at Anvendelsen af de 15000 Realer og Valget af den Præst, som for nævnte Sum er at ansætte ved det spanske Konsulats Kapel i Helsingør, enten sker efter Samraad med den Apostoliske Vikar for Norden (for de dennesidige Østersølandes Vedkommende Fystbiskoppen af Hildesheim) eller gøres umiddelbart afhængig af Propagandakongregationen, saa vilde dermed alle Misbrug være afskaffede. Og Pastor Holtzförster haaber, at der da i Helsingør, ligesom i Stralsund, kan oprettes en offentlig Kirke, idet han selv vil paatage sig hos den danske Konge at udvirke Tilladelsen hertil og de fornødne Privilegier. Han er nemlig velset, agtet og afholdt af alle i Hovedstaden.

Dette forelægger Murotti ærbødigt for Kongregationen efter baade mundtlig og skriftlig Anmodning (eller rettere Bemyndigelse) fra nævnte Pater, som er kejserlig Kapellan i København. Den 12. November 1794.

Ogsaa her i Skrivelsen nævnes P. Holtzförster som en særlig dygtig Præst, og den oplyser os om, at han tilhører Benediktinerordenen. Ifølge den tidligere nævnte Beretning af Mourier skal omkring Aar 1790 en i Hamborg bosat rig Katholik have gjort den danske Regering Forslag om at oprette et katholsk Bispedømme, der skulde omfatte hele Skandinavien. Konsistoriet beskæftigede sig med Sagen og billigede den under Forbehold af, at Biskoppen ikke

*) Den i Skrivelsen omtalte *Vaabenfabrik* er „Kronborg Geværfabrik“, nedlagt i 1870; den laa paa Schimmelmanss Godser i Hellebæk. — En *Zecchino* var tidligere en italiensk Guldmønt til en Værdi af ca. 8¹/₂ Kr. — En spansk *Real* havde den Gang en Værdi af ca. 18 Øre.

maatte residere udenfor Danmark. Ved en af de theologiske Professorer lod man P. Holtzförster udspørge, om han vilde være villig til at blive Biskop under disse Vilkaar. Men da P. Holtzförster var alt andet end ærgerrig, og der tilmed ikke var Tale om nogen Bevilling af de fornødne Indtægter, afslog han denne Værdighed, som han forøvrigt sikkert vilde have gjort Ære. Man maatte jo desuden have sikret sig den svenske Regerings Indvilligelse i denne Ordning, og den kunde da paa sin Side have fordret, at Biskoppen skulde bo i Sverige. Sagen blev da ved det gamle. Selv om mange Punkter i denne Sag er uopklarede, har faktisk Konsistoriet beskæftiget sig med den og billiget Forslaget under det ovennævnte Forbehold, at Biskoppen ikke maatte residere udenfor Danmark.

Efter alt at dømme har P. Holtzförster nydt stor Anseelse og, som rimeligt var, som Gesandtskabspræst haft Adgang til de højere Kredse, og Religionen har sikkert ikke været nogen Hindring for ren selskabelig Omgang. Vi læser saaledes hos den bekendte Historiker Werlauf det pudsige Eksempel paa interkonfessionel Fordragelighed, at Præsten *Paysen* ved Petri Menighed, den reformerte Præst *Hudtwalcker* og den østrigske Legationspræst, Pastor *Brachtesende*, i al Fortrolighed spillede en L'hombre.

Som før omtalt, søgte Kirkeforstanderskabet i Pastor Holtzförsters sidste Leveaar at faa en haardt tiltrængt Medhjælper til Pastor Brachtesende. Men Sagen havde ogsaa en anden Side. Det østrigske Hof vilde kun lønne to Præster; Menigheden maatte derfor selv sørge for en 3. Præst, saa længe P. Holtzförster levede. I 1813 blev der derfor aabnet en Subscription blandt Menighedens Medlemmer, som skulde tegne sig for aarlige Beløb, saalænge Pastor Holtzförster levede.*)

Som nævnt i Begyndelsen af Artikelen, er Pastor Holtzförsters Navn knyttet til et af St. Ansgars Menigheds Legater. Efter P. Holtzförsters Død fik Forstanderskabet i 1819 overgivet 6400 Rdl. i Obligationer med en skriftlig Meddelelse fra P. Holtzförster, hvorfra Pengene stammede,

*) Blandt de i Subscriptionsbogen fra den Gang opførte Menighedsmedlemmer er der Navne paa flere endnu levende Familier, som d'Auchamp, Blankensteiner, Erlewein, Fritsche og Gamél.

og hvortil de var bestemt. 1000 Rdl. stammede fra en Portugiser *Fr. da Costa* fra Macao (Kina). Renterne skulde anvendes til Brudeudstyr for fattige katholske Jomfruer. Det oprindelige Beløb, som blev givet i 1791, var 700 Rdl., og Resten var opsparede Renter. Disse skulde ganske vist have udgjort mere; men muligvis er der bleven udbetalt nogle Understøttelser. Dog kuldkaستede de daværende Pengeforhold alle Beregninger desangaaende. 2000 Rdl. + opsparede Renter (617 Rdl.) stammede fra Pastor *J. Schürmann* og var bestemt til Kirken (»*Kirchenbau*«) og til nødlidende fattige. 583 Rdl. stammede fra forskellige Velgørere (særlig: *Philip Ryan* — i Anledning af et Skibs lykkelige Hjemkomst — *P. Schürmann* og *P. Holtzförster*), og Renterne heraf var bestemt til Uddeling blandt fattige. Angaaende Restsummen — 2200 Rdl. — var der ingen Forklaring.

I Forstanderskabsmødet d. 3. Oktober 1819 bestemte Forstanderskabet, at Renterne af 2000 Rdl. skulde bruges til Bygning og Reparation af Kirken. Renterne af 1600 Rdl. skulde aarlig anvendes til Brudeudstyr for uformuende Piger, som ved god Opførsel og katholsk Ægteskab gjorde sig værdige dertil. Og endelig skulde Renterne af 2800 Rdl. aarlig anvendes til nødlidende fattige og til Beklædning af Skolebørn. For Tiden er de samlede Legaters Kapital 15.800 Kr. ialt, idet »Brudelegatet« ved lillagte, ikke udbetalte Legat-Portioner er vokset fra 1600 Rdl. til 6200 Kr., hvoraf Renten: 248 Kr. kan udbetales i 2 Portioner à 124 Kr. aarlig. Legatet bortgives efter Ansøgning fra Bruden, som ifølge Legatets Ordlyd skal være en dydig og fattig Jomfru, indgaa et katholsk Ægteskab og, efter den hidtil fulgte Praksis, være bosiddende i København eller Frederiksberg.

Selve Oprindelsen til Legatet er ret ejendommelig, og at det blev et Brudelegat, skyldes *P. Holtzförster*. De førnævnte 700 Rdl., som stammede fra *Fr. da Costa*, skulde ifølge hans Bestemmelse sendes til et eller andet portugisisk Kloster. Selve de 700 Rdl. var et Beløb, som han ved en Fejltagelse i en Handel (*Irrung in Handelsgeschäften*) havde til gode hos en Kaptajn Mourier. Mourier henvendte sig nu til *P. Holtzförster* for at bede ham om Raad til at ordne denne Sag. Denne foreslog nu Kaptajn Mourier at

lade Pengene blive her i Landet, da de portugisiske Klostre havde deres gode Udkomme, og sende en Meddelelse til da Costa i Macao, at de vilde bruge Renterne til Brudeudstyr for fattige katholske Jomfruer. En saadan Meddelelse blev udfærdiget paa Latin, underskrevet af *P. Holtzførster*, *P. Schürmann* og den daværende portugisiske Minister *Bernhard von Souza* og sendt til Fr. da Costa i Macao.

Noget Svar paa denne Meddelelse, som var dateret d. 8. Juni 1791, vides ikke at være indløben. Giveren har sikkert heller ikke haft noget imod denne Ændring, som skyldes *P. Holtzførster*, og som nu i snart 100 Aar er kommet mange fattige katholske Jomfruer af den herværende Menighed til gode. Legatet blev første Gang uddelt i 1820.

Ogsaa paa anden Maade kan vi sikkert gaa ud fra, at *P. Holtzførster* har vist virkelig Interesse for den daværende katholske Menighed. Og vi tager sikkert ikke fejl, naar vi tillægger ham en Del af Æren for den store Gave, som *C. P. Bianco* ved sit Testamente betænkte den katholske Menighed i København med. *P. Holtzførster* og *Bianco* var omtrent jævnaldrende og *Bianco* ved sin Død, d. 2. Juli 1813, 68 Aar gammel. Da *Bianco* fra 1772 og omtrent til sin Død var den ledende i det daværende Kirkeforstanderskab, har der jo været rig Lejlighed til Samvær mellem dem, og begge har sikkert set og drøftet, hvad den katholske Menighed trængte til: en bedre Skole og et bedre Guds-hus. Og til begge Dele bestemte *Bianco* i sit Testamente store Beløb.

St. Ansgars Kirke ejer 2 Billeder — et Oliemaleri og et Pastelmaleri — begge ens og lige store (ca. 40 × 50 cm) af Pastor *Holtzførster*; det ene (Oliemaleriet) hænger paa St. Ansgars Menighedskontor, det andet i St. Ansgars Præstehus. Pastelmaleriet, som er malet af den bekendte og dygtige Hof-Miniaturmaler, Professor *C. Hornemann*, i 1814, staar endnu aldeles frisk i Farven og gengiver den ærværdige Oldings milde og kærlige Træk, som vandt alles Hjerter, hvad nulevende Katholikker endnu kan erindre at have hørt deres Forældre fortælle om. Billedet over denne Artikel er en Gengivelse efter Pastelmaleriet. Det er sandsynligvis dette Billede, som i Menighedens Regnskab for

1830 staa opført som købt paa Auktion d. 8. Marts for 11 Rdl. 42 Skilling.

P. Holtzførster blev begravet d. 22. Juni paa Assistens Kirkegaard paa »udmærket Plads«, Monument Linie Nr. 14, ved Siden af Yoldis store Gravsted. I 1835 blev der med en Bekostning af ca. 75 Rdl. opsat et Monument paa en ret høj, muret Sokkel, og ovenpaa Monumentet blev anbragt en Marmor-Urne. Gravstedet eksisterer ikke mere; det maa antagelig være sløjfet ca. 1875.

I 1858 blev der af de fra Holtzførsters Legal opsparede Renter henlagt 100 Rdl. til en aarlig Sjælemesse for Legatets tre Stiftere: Pastor B. Holtzførster, Pastor J. Schürmann og Fr. da Costa, som læses paa P. Holtzførsters Dødsdag d. 19. Juni, i taknemmelig Erindring om deres Velgerninger mod den katholske Menighed i København.

H.

En kritisk Revision.

Det sker ofte, at interesserede Trosfæller til Ugebladet indsender Aviser eller Avisudklip med mere eller mindre umulige Artikler om katholske Forhold. Som allerede ofte tidligere bemærket, er det umuligt for dette Blad at tage Hensyn til de allerfleste af disse Udtalelser, hvis Mangel paa Forstaaelse eller Lyst til Fordrejelse gør dem fuldstændig ufarlige for alle forstandige Katholikker. En enkelt Gang kan jeg dog gøre en Undtagelse og lidt nøjere efterse en saadan Artikel, og det vil jeg i Dag gøre og fremdrage et af flere andre i den senere Tid i Dagbladene fremkomne Angreb paa Katholicismen.

Den Artikel, jeg tænker paa, stod for nogen Tid siden i det københavnske Højreblad *Vort Land*, havde til Forfatter en Sognepræst Chr. Lyngø fra Slangerup og til Overskrift *Plena gratia*. Disse Ord kan betyde »den fulde Naade, og det tror Pastor L., de betyder, men — som Artikelen tydelig viser — bør de ikke forstaas saaledes her.

Til Motto bærer Artikelen St. Pauli skønne Ord: »Af Naade er I frelste.« Det er aabenbart, at disse Ord skal være en Udfordring til den katholske Kirke, der ikke forment at lære noget saadant. Og dog kan der næsten ikke siges noget uretfærdigere om Kirken end dette. Jeg kender ret godt baade protestantisk og katholsk Tankegang,

har haft den Lykke at leve sammen med en hel Del af de allerbedste og frommeste Medlemmer af den danske Folkekirke saa vel som i den sidste Snese Aar med en Mængde katholske Danskere og tør paastaa — uden mindste Tvivl — at der er langt større Forstaaelse og langt dybere praktisk Vurdering af Guds Naades uendelige, enestaaende Betydning hos katholske end hos protestantiske Kristne. St. Paulus' og St. Augustins Paavirkning er langt mere at spore hos de første end hos de sidste, og det baade i Theori og Praxis. Det er mit personlige Vidnesbyrd — »bevise« noget saadant kan man jo ikke. (Overfor en Artikel som den, vi her skal have under Behandling, behøver man forøvrigt ikke at undskyldes sig — om man ingen Beviser bringer.)

Men lad os nu give Pastor L. Ordet. Han begynder saaledes:

»Det var nede i Torrepellice, Valdensernes ikke meget imponerende Hovedstad, jeg mødte et katholsk Ligtoget. Hvem det var, der laa i Kisten, ved jeg ikke, og om de efterlevende sørgede som de, der har Haab, ved jeg endnu mindre. Men der var noget, som vakte min Opmærksomhed og gav mig ikke saa lidt at tænke paa.«

Det er en meget utiltalende Begyndelse for enhver, hvem Floskler og Fraser ikke forekommer som god aandelig Føde. Jeg formoder, Forfatteren maa høre til den saakaldte indre Mission; thi hos dens Tilhængere hører man ikke saa sjælden Udbrud af denne pjanket-opbyggelige Art. Hvem ved, naar han møder et Ligtoget, om de efterlevende »sørger som de, der har Haab«? Det er saa selvfølgeligt, i den Grad lige ud ad Landevejen, at det virker væmmeligt at høre det fremsat som en dybsindig, kristelig Bemærkning. Jeg skal sige Hr. L., hvad en from Katholik vilde have gjort, om han havde mødt dette Ligtoget: han vilde blottet Hovedet, da Kisten blev baaret forbi, og ganske stille sendt en lille Bøn op til Gud om Hjælp for dens Sjæl, hvis Legeme blev baaret til Graven. Om Bønnen kunde nytte i det bestemte Tilfælde eller ej, vilde han ikke tænke paa, men overlade til Guds Barmhertighed; endnu mindre vilde han med Farisæerfornemmelser spekuleret paa, om nu de efterlevende havde Tro eller ikke.

Artikelenes Fortsættelse lyder saa:

»Midt i Ligtoget saa jeg en tarvelig klædt, meget svær Kvinde, der bar en Fakkell og ustandselig raabte de samme Ord: »Ave Maria, plena gratia!« Konen saa ikke ud til at have lært klassisk Latin, der for det brede Lag i Italien vel nok er lige saa fremmed, som Oldnordisk er det for Menigmand her hjemme. Men bemeldte Ord havde hun lært til Gavn og gentog dem utallige Gange den Stund, jeg hørte paa hende.«

Her er atter en Misforstaaelse — uundgaelig for den,

der taler om Ting, han ikke ved Besked om. »Det brede Lag« i Itallen forstaar saa godt Latin, at de overhovedet aldrig beder de almindelige Bønner paa Italiensk, men paa Latin. Men hvad gør det, Hr. L? Naar man skal skrive om katholske Ting, behøver man ikke at vide Besked, ja, det er oven i Købet heldigt; saa kan man lettest fremføre de forfærdeligste »Kendsgerninger«.

Men lad os høre, hvad Pastor L. faar ud af den tykke Kone med Fakkelen. Han fortsætter saaledes:

»Da kom jeg til at tænke paa, hvad jeg ellers havde set i Italien, baade Verona, Florens og den evige Stad, og da sagde jeg til mig selv: Ja, efter Kirkernes Antal at dømme har Jesus fra Nazaret jo vundet en afgørende Sejr over Romerfolkets gamle Guder; men den katholsk-kristne Romer har endnu ikke lært, at det virkelig ogsaa kun er i Kristus, at den fulde Naade findes, og ikke i Jomfru Maria eller nogen anden af Paven beskikket Midler mellem Mennesket og Gud. Paa Papiret, i Principet, i Kirkehistorien er Afguderiet fortrængt af Læren om den eneste sande Gud og den, han udsendte, Jesus Kristus; men det gamle Afguderier, der i mange Tilfælde kun var Tilbedelse af forgudede Mennesker, som paa en eller anden Maade havde gjort sig fortjente, gaar dog paa saa mange Maader igen i Romerkirkens Lære om Helgener og gode Gerninger hos Mennesker. Thi Kirkens Skelnen mellem Anraabelse og Tilbedelse faar enfoldige Sjæle vist ikke fat paa. Den tykke Kones Raab til Ave Maria om den »fulde Naade« var for hende vist en Tilbedelse, for saa vidt som det overhovedet var andet og mere end udenadlært Ramse.«

Ak ja, hvad kan man ikke faa ud af noget, hvis man gerne vil. Jeg kendte engang en gammel Dame, som fortalte mig, at hendes Præst (den statskirkelige) havde sagt til hende: »Du taler altid saa meget om Jesus; man kan mærke, du omgaas Katholikkerne saa meget; lad du dem beholde Jesus«. Hvis jeg nu arbejdede ligesom Hr. L., vilde jeg slutte: Paa Papiret, i Principet tror Protestanterne (i hvert Fald nogle af dem) paa Jesus, men i det virkelige Liv bryder de sig ikke om ham. Jeg har jo min gamle Dame at bevise min Paastand med, hun kan være lige saa god som Pastor Lynges tykke Kone. Hvorfra ved Pastor Lynges, at Katholikkerne ikke kan skelne mellem Anraabelse og Tilbedelse? Jeg paastaar, det kan de meget vel, selv de mest uvidende.

Særlig pudsig er Pastorens Bemærkning om, at den tykke Kone raaber til »Ave Maria« om den »fulde Naade«. Hvad er det dog for noget Vrøvl! Og det gaar glat væk i Bladets Spalter! Ja, naar det gaar ud over den katholske Kirke, maa det gerne være Løgn, og det maa gerne være Vrøvl og Misforstaaelse — hæng bare i, det kan alt sammen gøre sin Virkning! Konen har bedt: Ave Maria, plena gratia, paa Dansk: Hil dig, Maria, fuld af Naade — denne »afguderiske« Hilsen, som Englen Gabriel var saa dristig at tiltale den benaadede blandt Kvinderne med.

Jeg kunde næsten tænke, at mer omtalte Kone har bedt Rosenkransen for og maaske hver Gang udtalt de første Ord højere end de følgende; men dette har Pastor L. ikke forstaaet.

I det følgende gaar Pastor L.s Tanke »videre end til den katholske Kirke«, og han tænker paa »Protestantismen nordenfør Alperne« — der vil vi ikke følge ham, skønt der ogsaa dér var noget at anholde, men nøjes med det foran anførte. Jeg har skrevet skarpere, end jeg plejer, og mange Læsere vil maaske finde for skarpt; disse maa dog trøste sig med, at det ikke er ret ofte, at der her i Bladet gives Svar paa Tiltale. N. H.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Roskilde. De, som har troet, at en Velgørenheds-basar kun kunde trives i Hovedstaden, har taget grundig fejl. Roskilde-Basar til Fordel for en Friseng paa St. Maria Hospital har opnaaet et saa fint Resultat, at den fortjener at blive omtalt i Ugebladet. Den statelige Allé til St. Josephs Skole, som Naturen nu har indrammet med blomstrende Frugtræer og duftende Sirbuske, var bleven omdannet til en Flagallé, hvor de pavelige, franske og danske Farver smeltede sammen med Grønt og Guirlander. Den sendte en Indbydelse ud til de forbigaaende, og kun faa modstod Fristelsen. Da Basaren aabnedes, strømmede store Skarer fra By og Land ind i Festlokalerne, som med eet Slag fyldtes til Trængsel. Der har været megen Interesse for denne Basar, skriver Roskilde Tidende; ikke alene har mange af Byens Damer paa forskellig Maade ydet et velvilligt Arbejde, men ogsaa Gaverne er strømmet ind i rigelig Mængde. Saaledes har Kunstmaler Ring skænket et Billede: Kællingehaven over Roskilde Fjord. Den i Holland kendte Kunstmaler D. Bosch har drevet sin Offervillighed saa vidt, at han har foræret Basaren tre smukke Malerier. Søster Marie var mødt med sine nydelige Penne-malerier, virkelige Kunstværker. Fine Porcelains- og Krystalgenstande, Lyseduge og Bordløbere, Dukker og Cykler fyldte Bordene. Salget gik udmærket, og ved 7-Tiden den anden Dag kunde Damerne melde udsolgt. Det ualmindelige heri skyldtes uden Tvivl, at denne Basar fremfor saa mange af samme Art virkelig havde mange og smukke Ting, der fuldtud var Prisen værd, og — ikke at for-glemme — ikke mindst, at de sælgende Damer udfoldede

et energisk Arbejde for at faa deres Varer afsat. Komiteens Damer med Fru Overlæge Tage Hansen og Fru Justitsraadinde Augsburg i Spidsen har haft megen Ære af hele Arrangementet. — Den første Dag sluttede med en Koncert, hvor baade kendte og gode Kræfter fra København og her fra Byen medvirkede. Den havde samlet saa mange, Salen kunde rumme. Den anden Dag endte med en meget smuk og vellykket Underholdning af Elever fra Skolen. Opvisningen var en Afveksling af Klaverspil og gymnastisk-plastiske Sanglege. Børnene optraadte i forskellige Dragter og gjorde stor Lykke. En saadan Form for Undervisning, hvor der samtidig lægges Vægt paa Sang, Bevægelse og Mimik, er noget ret ukendt, men sikkert meget udviklende for Børnene, og Publikum beundrede da ogsaa med Rette Søster Elisabeths Arbejde. Opvisningen endte med otte-hændigt Klaverspil. Fru Tage Hansen, hvem vi i Dag spurgte, hvordan Komiteen var tilfreds med Resultatet, svarede: »Udmærket! Vi har kun al Grund til at være glade og tilfredse med det smukke Resultat. Der er i de 2 Dage indkommet ca. 4500 Kr., hvad der er langt over Forventning. Det har glædet alle Hospitalets Venner at se den store Tilslutning, Basaren har faaet fra alle Lag i Befolkningen, baade fra By og Land. Det er os en stor Glæde og Tilfredsstillelse at se den udmærkede Position, Hospitalet efterhaanden har vundet i alle Kredse, og som i disse Dage har givet sig saa smukt et Udslag.« — Ved den endelige Opgørelse viser det sig, at Bruttoindtægten har været 4532 Kr., og at Nettooverskudet er 3900 Kr. St. Maria Hospital sender da ogsaa en hjertelig og dybtfølt Tak til alle dem, som med saa stor Offervillighed har ydet deres Bidrag til det velgørende Foretagende.

A. K.

Holbæk. Det nye Kapel er nu saa vidt færdigt, at det kan tages i Brug til Gudstjeneste i næste Maaned. En Præst fra Roskilde vil hver anden Søndag læse Messen og holde Prædiken her.

Tyskland. *Berliner Tageblatt*, hvis Paalidelighed i kirkelige Spørgsmaal ikke er stor, indeholdt den 30. Maj en meget interessant Korrespondance fra Rhinland. Det fortaltes i denne, at Ærkebiskop Kardinal Hartmann af Köln havde holdt en Konference med Biskop Kilian af Limburg og Kirstein af Mainz. De skulde have forhandlet om den kirkelige Situation efter Krigen og om den Frygt, der i katholske Kredse herskede for en Fornyelse af tidligere Tidens antikerikale Politik. Endvidere var Biskopperne enige om, at Ærkebispedømmerne Köln og Freiburg skulde deles, og at Mainz skulde ophøjes til Ærkebispedømme og Aachen være et Bispedømme. — Ifølge katholske Blade

maa man dog stille sig meget tvivlende overfor disse omtalte Forandringer, hvis Gennemførelse utvivlsomt vilde være gavnlig. Biskopperne siges kun at have diskuteret Forslaget om at fremstille en almindelig Salmebog for Soldaterne ved Fronten, men slet ikke at have behandlet de andre betydningsfulde kirkepolitiske Nydannelser.

Rom. I dette Blads Nr. 20 og 21 i Aar har vi bragt Meddelelse om en Adresse, en Del højtansete danske Damer af protestantisk Trosbekendelse i Marts Maaned overrakte den Hellige Fader. I dennes Navn har Kardinal-Statssekretær Gasparri under 11. Maj tilsendt de nævnte Damer en Svarskrivelse, affattet paa Fransk, hvilken her skal gengives i dansk Oversættelse: »Mine Damer! Vor Hellige Fader Pave Benedict XV er blevet dybt bevæget ved de Følelser, som Deres Adresse af 20. Marts bragte ham saa ædelt Udtryk for. De er bleven dybt bevæget ved Tanken om den Bekymring og de Smerter, som den ærværdige Paves Hjerte maa føle overfor denne frygtelige Krigs umaaelige Katastrofer. De udtrykker Deres Taknemmelighed over, at Paven, der er Fredens Guds Tjener, har grebet enhver Lejlighed til at tale for Bilæggelse af Verdenskrigen ved en Fred, grundet paa Retfærdighed og Ret. Det er med Rette, at De mindes de romerske Pavers aarhundredgamle Rolle som Fredsstiftere mellem Nationerne, som fødte Forsvarere af Retfærdighedens Sag, som Vogtere for Moral, Ret og Civilisation. Som Hyrde for alle Sjæle har Paven i sin Varetægt modtaget den evangeliske Freds- og Retfærdighedslære, og Historien beviser veltalende Pavedømmets Anseelse og dets Evne som forsonende og fredsstiftende Magt Aarhunderer igennem. Ogsaa vor Hellige Fader, Pave Benedict XV, har med fuldt Hjerte optaget denne gennem Historien overleverede Mission. Idet han adlyder Bibelens Forskrift: »*Clama, ne cesses* — Raab uden Ophør«, ønsker han at muliggøre en Fred, der med Visdom og Retfærdighed løser den frygtelige Problemernes Forvikling, som er opstaaet i Verden. Alt medens han leder Sjælene mod det himmelske Fædreland, betragter han det som sin Embedspligt ved Bønner og Handling at virke for at bringe Tvisten, Hadet og de blodige Kampe til at ophøre og føre Freden og Enigheden tilbage i Nationernes Samfund. Idet jeg gør mig til Tolk for den pavelige Tak for Deres Henvendelse, saa fuld af høj og ædel Inspiration, beder jeg Dem, mine Damer, modtage Udtrykket for min Hengivenhed i Herrens Navn.

S. Card. Gasparri.«

— Meddelelser i Dagbladene om forestaaende Udsoning mellem Vatikanet og den italienske Regering maa sikkert modtages med stor Varsomhed. Det vilde være højst glædeligt, men det er ikke meget sandsynligt.

Kollekten paa Christi Himmelfarts Dag.

Aalborg.....	5,39	Tilbedelsesklosteret....	7,63
Aarhus.....	12,81	Østerbrogade 7 C.....	2,35
Esbjerg.....	2,94	Køge.....	3,00
Fredericia.....	15,00	Maribo.....	12,75
Helsingør.....	11,25	Nakskov.....	22,00
Horsens.....	10,49	Nyborg.....	3,00
Kolding.....	6,10	Nykøbing F.....	15,00
København:		Odense.....	11,32
St. Ansgar.....	35,31	Randers.....	8,00
Rosenkranskirken.....	20,00	Ringsted.....	6,00
St. Annæ.....	15,58	Roskilde.....	8,10
St. Andreas.....	28,11	Rønne.....	
St. Knud.....	6,20	Silkeborg.....	5,00
St. Josef.....	21,20	Slagelse.....	12,18
Jesu Hjerte.....	53,35	Svendborg.....	17,60
Immaculata.....	8,00	Vejle.....	3,00
Amalievej.....			
			Ialt: 388,66

Det Apostoliske Vikariat.

Brevkasse.

— Som Svar paa en Forespørgsel tjener, at der samtidig med den nye Salmebog eller maaske først noget senere vil udkomme en firestemmig Melodibog til Brug for Organisterne i vore Kirker. For øvrigt bliver selve Salmebogen jo rigelig forsynet med Melodier i enstemmig Udsættelse. N. H.

— Det er en lille Tid siden, at jeg paa Vejen til Kirke blev standset af en Herre, der unægtelig med ikke saa lidt Berettigelse spurgte mig, hvorfor jeg dog satte en Artikel om »Oblater« i Ugebladet uden at forklare, hvad man i denne Sammenhæng forstod ved Oblater.

Dette Ord har nemlig adskillige Betydninger. De fleste erindrer endnu de smaa runde Tingester ved Navn Oblater, man opblødte i Vand og sammenklæbde Breve med, før man anvendte Konvolutter. Man bruger stadig væk Ordet Oblater om de smaa runde Hvedebrød, der af praktiske Grunde anvendes i den hellige Messe i Stedet for hele store Hvedebrød. Ordets Oprindelse er latinsk; det er afledet af et Udsagnsord, der betyder at ofre.

Ud fra denne Betydning forstaar man ogsaa Ordet, som det var brugt i Ugebladets næstsidste Artikel om Hedningemissionen. Oblater har man fra gammel Tid kaldt saadanne Mænd og Kvinder, der uden at aflægge de egentlige Ordensløfter opholdt sig i et Kloster og levede sammen med dettes Beboere. I vore Dage har især Benediktinerne saadanne Oblater i deres Klostre, hyppig Velgørere, hvem et livsvarigt Ophold er bleven tilstaaet. Forresten har Ordet i de skiftende Aarhundreder været brugt ret forskelligt.

Og endelig er Navnet Oblater antaget af adskillige religiøse Samfunds Medlemmer, der ikke er egentlige Ordensfolk, men

alligevel lever et ordnet Fællesliv til Fremme af Guds Riges Anliggender. Disse føjer saa en eller anden nærmere Betegnelse til Ordet Oblater, f. Eks. »af den ubesmittede Undfangelse«, »af Frants af Sales« o. s. v.

N. H.

Aarsberetning for Elisabeth-Vincentiskonferensen K. & N. Regnskab for Novbr. 1915 — til Maj 1916.

INDTÆGT.	UDGIFT.
Aarsbidrag..... 472,00	Udgivet fra Systemen..... 49,61
Renter..... 1,11	Uddelt Kul for..... 156,65
Kulindsamling..... 106,00	Uddelt Mælkebilletter for 24,92
Gaver..... 10,00	Uddelt Urtekrampakker. 157,16
Kassebeholdning f. 1915. 27,10	Uddelt Kapsko for..... 45,45
	Uddelt Kødkort for..... 28,00
	Kontant Hjælp..... 67,00
	Kassebeholdning f. 1916. 87,42
Kr... 616,21	Kr... 616,21

Oversigt over Systuens Virksomhed i 1915—1916.

Uddelt til Dreng og Piger: 53 Livstykker, 70 Chemiser, 49 Par Pige-Benklæder, 30 Skørter, 35 Forklæder, 51 Kjoler, 9 Tørklæder, 5 Par Strømper, 3 Huer, 1 Nattrøje, 19 Par Kapsko, 51 Dreng-Bluser, 5 Par Muffediser, 1 Par Vanter, 41 Skjorter, 16 Stk. Babytøj. Til voksne: 70 Beklædningsgenstande, 4 Senge med 8 Madrasser. Ialt uddelt: 528 Stk. Tøj, 19 Par Kapsko, 9 Par Støvler, 4 Par Sko, 4 Senge med 8 Madrasser, 313 Potter Mælk, 95 Pakker Urtekram, 27 Kødkort. Af Gaver har Foreningen modtaget: 6 Tørklæder, 5 Kjoler, 8 Bluseliv, 6 Skørter, 9 Chemiser, 5 Par Benklæder, 1 ulden Underkjole, 5 Par Strømper, 2 Huer, 1 Forklæde, 4 Par Muffediser, 6 Uldtrøjer, 1 Underliv, 9 Stk. Babytøj, 2 Bluser, 1 Cape, 2 Ulsters, 2 Dame-Dragter, 8 Par Støvler, 6 Par Sko, 2 Pelsovertræk, 1 Mellempøje, 1 Damevest, 1 Skjorte, 5 Flipper, 6 Par Herre-Benklæder, 5 Frakker, 3 Veste, 4 Senge med 8 Madrasser, 1 Stol, 1 Symaskine.

Til ovenstaaende Statistik og Regnskab maa føjes, at Foreningens Damer i Aarets Løb har besøgt 69 Familier, som er bleven understøttet med Naturalier og Klæder, enkelte med kontant Hjælp. Der er indmeldt 12 nye Medlemmer. Foreningen har faaet en ny Bestyrelse, der bestaar af følgende Damer: Frøken A. U. Ramsing, Præsident — Fru A. Osterhammel, Vicepræsident — Frøken H. Zimmermann, Sekretær — Frøken G. Scavenius, Sekretær — Fru Berling, Bibliothekar — Frøken A. Osterhammel, Garderobeforvalter. Hds. kgl. Højhed Prinsesse Margrethe har overtaget Protektoratet over Foreningen.

Bliv Medlem af „Katholsk Ungdomsværn“!

Mindste Bidrag er 5 Øre om Ugen = 22 Øre om Maanedens = 2,64 Kr. om Aaret. Indmeldelse sker ved skriftlig eller mundtlig Henvendelse til Kassereren, Hr. Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, Kbhvn. N. Telefon 4110.

Peterspenge.

Søndag den 25. Juni afholdes i alle Vikariatets Kirker og Kapeller Kollekt af Peterspenge til den Hellige Fader.

Gudstjenesten i København.**Søndage.**

- St. Ansgars Kirke.** Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Aften Kl. 6 Andagt.
Jesu Hjertes Kirke (Stenosgade). Kl. 6, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Præd.; Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Andagt.
St. Josefs Kirke (Griffenfeldtsgade). Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 9 Højmesse med Prædiken; Efterm. Kl. 3 Andagt.
St. Knuds Kapel (Vestervoldgade 115). Kl. 7 Højmesse; Efterm. Kl. 3 Andagt med Prædiken.
Immaculatakirken (Strandvej 91). Kl. 7 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Efterm. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Vesper.
St. Josefs Kapel (Østerbrogade 7 C.) Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe.
Den evige Tilbedelses Kirke (Jagtvejen). Kl. 8 stille Messe med Præd.
Rosenkranskirken (Boyesgade). Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Eftm. Kl. 5 Andagt.
Assumptionskapellet (Amalievej 14). Højmesse Kl. 8 og Velsignelse Kl. 2.
St. Annæ Kirke i Sundby. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Aften Kl. 8 Andagt.
St. Andreas Kirke i Ordrup. Kl. 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{3}{4}$ og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Eftm. Kl. 5 Andagt.
St. Hans Kapel i Hørsholm. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Højmesse med Prædiken.

Stille Messer paa Hverdage.

St. Ansgars Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{4}$; Jesu Hjertes Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; St. Josefs Kirke Kl. 5 $\frac{1}{4}$ og 6 $\frac{1}{2}$; St. Knuds Kapel Kl. 6 $\frac{1}{2}$; Immaculatakirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$; St. Josefs Kapel Kl. 6 $\frac{1}{2}$ -Ti. og Fr. Kl. 8 $\frac{1}{4}$. Rosenkranskirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{4}$; Assumptionskapellet Kl. 6 $\frac{1}{2}$ (Kl. 2 Efterm. Andagt); St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 $\frac{1}{2}$ og 8.

Unio. Søndag den 2. Juli Sommerudflugt. Man tager med Slangerupbanen Kl. 10²⁰ til Station Hareskov, hvor den medbragte Frokost spises. Herfra spadseres forbi Hulsøen til Bagsværd Pavillon, hvor der gøres et Ophold. (Ved senere Tilslutning til Turen kan tages med Banen Kl. 15⁵ til Bagsværd Station) I Fællesskab spadseres til Frederiksdal, hvou der spises til Aften.

K. U. F. Søndag d. 9. Juli holdes Udflugt til Christiansminde. Anmeldelse maa ske og Bidraget (0,75 Kr.) indbetales inden Lørdag d. 8. Juli hos Kassereren A. Paulmann, Meinungsgade 15, eller hos Pastor Koch. Nærmere om Turen i næste Nummer.

Mødreforeningen.

Juli-Mødet holdes ikke den første Tirsdag i Maanednen, men allerede Søndag d. 2. Juli Kl. 3 Eftermiddag i St. Josefs Søstrenes nye Kapel paa Østerbrogade 7 C.

I Anledning af 25 Aars Jubilæet for Offentliggørelsen af Pave Leo XIII's Encyklika *Rerum novarum* anbefales den danske Oversættelse: **Pave Leo XIII's Rundskrivelse om Arbejder-Spørgsmaalet.** Pris 10 Øre. — Faas i Katholsk Bogsalg, Stenosgade, og paa Menighedskontoret, Bredgade 69.

Jesu Hjertes Kirke.

Fredag den 30. Juni. Kl. 10 Levitmesse. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Festandagt med Prædiken. Det helligste Sakramente er udstillet fra den sidste Messe til Aftenandagten.

Kirkelig Kalender.

25. Juni. 2. Søndag efter Pinte. (I Højmassen: Petrus og Paulus.)	2. Juli. 3. Søndag eft. Pinte. Marias Besøgelse.
26. — M. Oktavdag.	3. — M. Oktavdag.
27. — Ti. Oktavdag.	4. — T. Oktavdag.
28. — O. Oktavdag. (Vigilie.)	5. — O. Anton M. Zaccaria, Bekender.
29. — To. Petrus og Paulus, Apostle.	6. — To. Oktav af Petrus og Paulus.
30. — F. Jesu Hjertes Fest.	7. — F. Cyrillus og Methodius, Biskopper og Bekend.
1. Juli. L. Jesu kostbare Blods Fest.	8. — L. Elisabeth af Portugal, Enke.

Processioner paa Christi Legems Fest.

To. 22. Juni. Kl. 10. St. Ansgars Kirke. — Kl. 4 Eftm. Haven ved Immaculatakirken.

Sø. 25. Juni. Kl. 9. St. Andreas Kirke og Kollegiets Have. — Kl. 10. St. Annæ Kirke og St. Elisabeth Hospitalets Have. — Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften. Jesu Hjertes Kirke. Mariakongregationerne deltager.

To. 29. Juni. Kl. 4. Assumptionsklosterets Have. — Kl. 8 Aften. St. Ansgars Kirke

Roskilde. Christi Legems Fests Procession holdes Sønd. d. 25. Juni i St. Maria-Hospitalets Have Kl. 10.

Christi Legems Processionen i Ordrup.

Deltagerne bedes venligst gennemlæse Annoncen i forrige Nummer og nøje rette sig efter de der givne Anvisninger.

Hjælp til Ferie. — En dannet Dame tilbyder i Juli Maaned gratis at ville paatage sig Arbejde for en anden Dame, saa at denne derved, uden at miste sit Arbejde, kunde faa en lille Ferie. Anvises af Redaktøren.

Feriebørn.

To overordentlig flittige Ministranter, som trænger meget til et lille Landophold, vilde gerne komme i Betragtning ved vore Feriekolonier. En Del af de dertil fornødne 60 Kr. er allerede indkommet. Bidrag til Resten modtages med Taknemmelighed af Præsterne ved St. Ansgars Kirke, Bredgade 64. K.

De katolske Feriekolonier.

Brugt, brugeligt Børnetøj samt kontante Bidrag modtages med Tak paa St. Ansgars Menighedskontor, Bredgade 69² o. G., hos St. Josefssøstrene, Østerbrogade 7 C., Frederiksberg Allé 15-17 og Griffenfeldtsgade 44. Numre paa Broderiet, der bortloddes til Fordel for Børnene, faas hos Frk. W. Siegler, Kompagnistræde 9. **NB.** Prisen er i Aar **30 Kr.** pr. Barn.

Plads som **Enepige** ken straks faas hos en paa Landet boende katolsk Familie. Vil blive betragtet som Medlem af samme. Billet, mrk. »Enepige«, modtager dette Blads Ekspedition, Bredgade 69, 2. S. ov. G., K.

K.U.B. (Katolsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Matthæus Hansen, Hovmarksvej 20, Charlottenlund.

Katolsk Bogsalg. Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4-6.

Nr. 27.

Søndag den 2. Juli.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Peter de Rydders Historie. — En upaaagtet Kulturmagt i Østersøprovinserne. — En Trusel og et godt Raad. — Sammenlignende Missionsstatistik fra Asien. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. Køge. Tyskland. Rom. — Bekendtgørelser. — Om-slag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

314.

Jesu Hjerte.

O Jesu hellige Hjerte, jeg tilbeder dig, som i personlig Enhed er forbunden med den anden Person i den hellige Treenhed. Hvadsomhelst, der tilhører Jesu Person, det tilhører Gud og maa tilbedes med den selvsamme Tilbedelse, som vi yder ham. Gud Søn paatog sig ikke sin Menneskenatur som noget, der var afsondret eller adskilt fra ham selv, men som noget, der for evigt ganske simpelt hen og afgjort var hans, saa at det maa indesluttet i selve vor Tanke om ham. Jeg tilbeder dig, o Jesu Hjerte, thi du er Jesus selv, hint evige Ord i menneskelig Natur, hvilken han helt iførte sig og helt lever i, og derfor lever han i dig. Du er den allerhøjestes Hjerte, hans, som er bleven Menneske. Idet jeg tilbeder dig, tilbeder jeg min menneskevordne Gud, Emmanuel. Jeg tilbeder dig som Deltager i den Lidelse, der er mit Liv, thi du svulmede og brast af Dødsangst i Gethsemane Have, og dit dyrebare Indhold sivede ud gennem Aarerne og Hudens Porer og faldt paa Jorden. Og saa paa Korset — der blev du udtømt næsten til sidste Draabe; og endelig efter Døden blev du gen-

nemstunget af Lansen og afgav de sidste smaa Rester af den uvurderlige Skat, der er vor Løsesum.

Min Gud, min Frelser, jeg tilbeder dit hellige Hjerte, thi dette Hjerte er Sædet for og Kilden til alle dine ømme menneskelige Følelser for os Syndere. Det er din Kærligheds Redskab og Organ. Det bankede for os. Det sørgede for os. Det led svidende Smerte for os og for vor Frelse. Det brændte af Nidkærhed for, at Guds Herlighed maatte aabenbare sig i os og ved os. Det er den Kanal, gennem hvilken al din guddommelige Kærlighed og al din guddommelige Barmhertighed er kommen til os. Al din uforstaaelige Medlidenhed med os, den, du yder os som Gud og Menneske, som vor Skaber, Genløser og Dommer, den er kommen og kommer til os i én eneste, udeleligt sammenflydende Strøm igennem hint hellige Hjerte. O allerhelligste Symbol og Kærlighedssakrament, guddommeligt og menneskeligt i hele sin Fylde — du frelste mig ved din guddommelige Kraft og din menneskelige Ømhed og endelig ved det undergørende Blod, som ganske overstrømmede dig!

O Jesu allerhelligste, mest elskede Hjerte, du er skjult i den hellige Eucharisti, og du banker endnu for os. Nu som da siger du: »*Desiderio desideravi* — med Længsel har jeg længtes.« Jeg tilbeder dig med al min bedste Kærlighed og Ærefrygt, med min glødende Hengivelse, med al min Viljes Underkastelse og Energi.

O min Gud, naar du nedlader dig til at taale, at jeg modtager dig, at jeg spiser og drikker dig, naar du for en Stund tager Bolig i mit Indre — o, lad da mit Hjerte staa i Samklang med dit Hjerte. Rens det for alt jordisk, alt hovmodigt og sanseligt, alt haardt og grusomt, for al Genstridighed, al Forvirring, al Dorskhed. Opfyld det med dig selv, at hverken Dagens Travlhed eller Tidens Omskiftelser maa faa Magt til at forurolige det, men at det i din Kærlighed og din Frygt maa eje Fred.

Kardinal Newman.

Peter de Rydders Historie.

I.

I Aaret 1875 levede i Jabbeke i Belgien, ikke langt fra Grev du Bus de Gisignies' Skovstrækninger, en stakkels Markarbejder, der vakte alle sine Naboers Medlidenhed.

Med sin Hustru og sine to Børn, en Dreng paa tre og en Pige paa femten Aar, boede han i et lille beskedent Hus. —

Han hed Peter de Rydder*). Greven havde antaget ham paa sit Gods, men han spiste nærmest Naadsensbrød, thi han var ganske ude af Stand til selv at fortjene noget til Livets Ophold. Han var nemlig 8 Aar tidligere kommen frygtelig til Ulykke.

Den 16. Februar 1867 havde Peter, der var paa Vej til sit Arbejde, mødt to Brændehuggere, Brødrene Knochaert, som fældede Træer paa Vejen i Nærheden af Slottet.

En af Træstammerne var faldet ind over en Mark, og de to Mænd forsøgte ved Hjælp af Løftestænger at fjerne den; men det lykkedes dem ikke.

Da Peter saa deres forgæves Anstrengelse, tilbød han at ville hjælpe dem, hvad de ogsaa med Glæde tog imod.

Men idet han først vilde fjerne Grenene af et Hegn, der var ham i Vejen, faldt i det samme Træet, der var løftet noget i Vejret, ned og kvæstede hans venstre Ben.

Grev du Bus lod straks Lægen Dr. Affenaer fra Oudenburg kalde. Denne kunde kun konstatere et Brud paa begge Benets Knokler, paa Skinne- og Lægbenet. De var begge læderet paa samme Sted, et lille Stykke neden for Knæet. For at fastholde de to Stykker i den rigtige Stilling lagde han en Gibsforbinding om Bruddet.

Da han nogle Uger senere, efter Opfordring af Patienten, der led utroligt, fjernede Forbindingen, var der indtraadt en Forværring i Tilstanden. Bensplinterne var trængt igennem Huden, og Materiedannelsen var i fuld Gang; thi der havde dannet sig et stort Koldbrandssaar. Et andet vædskende Saar dækkede Vristen. Der var intet som helst

*) De Rydder eller Derydder var født den 2. Juli 1822 i Jabbeke i Belgien, et lille Sogn paa 2500 Indbyggere imellem Brygge og Ostende.

Tegn til Bedring, Musklerne selv var tværtimod haardt angrebne.

Efter nogle Maaneders haabløs Behandling tvivlede Dr. Affenaer helt om Helbredelsen. Dengang var den af Dr. Lister i samme Aar for første Gang anvendte antiseptiske Metode kun lidet udbredt, hvorfor det var svært med Udbytte at bekæmpe Betændelsen.

Der bliver aldrig kaldt saa mange Læger til en Sygeseng, som naar deres Kunst viser sig mest afmægtig. Lige saa gik det her. De Rydder blev behandlet af mange Læger, af Dr. Jacques og Dr. Verriest fra Brygge, af Dr. van Hochstenberghe fra Stalhille og en Læge fra Varsse-naere. Men alle var enige om, at Sygdommen ikke kunde hæves. Til sidst raadspurgte Grev du Bus Professor Thiriart fra Bryssel, og denne foreslog at lade Benet sætte af, det eneste Middel, der efter hans og Kollegers Overbevisning var tilbage. Men de Rydder modsatte sig Amputationen.

Et helt Aar tilbragte han paa Sygelejet under frygtelige Smerter. Da han endelig kom op, kunde han kun gaa ved Hjælp af to Krykker og selv da kun uden at sætte den syge Fod til Jorden. Han vaskede Saaret ud flere Gange om Dagen for at skaffe sig nogenlunde Lindring for de uudholdelige Smerter.

Denne sørgelige Tilstand varede i over otte Aar; men i April 1875 henvendte de Rydder sig til Greven og bad om Tilladelse til at foretage en Valfart til Lourdesgrotten i Oostacker ved Gent. Her har nemlig Belgierne et Valfartssted, der er indrettet i Smag med Grotten i Lourdes.

Paa den Tid opholdt den unge Slotsherres forlovede sig paa Slottet i Jabbeke; hun var tillige en Niece af den gamle Greve og skulde i en nær Fremtid giftes med sin Fætter. Hun saa Patienten og har senere fortalt om denne sin Ungdomserindring, da hun i September 1904 kom til Lourdes.

»De Rydder havde længe ønsket at komme til Oostacker,« beretter Grevinden, »men saa længe Onkel levede, fik han ikke Lov. Onkel nærede liberale Anskuelser og troede ikke paa Undere; han vilde gerne lade de Rydder behandle af Alverdens Læger, men sende ham til et Val-

fartssted — nej, saa latterlig vilde han dog ikke gøre sig. Først efter min Onkels Død tillod min Mand den ulykkelige Rydder at foretage Valfarten.«

Det var dog ikke, fordi den unge Greve troede paa, at de Rydder vilde finde Helbredelse; men han vilde ikke berøve ham den sidste Trøst i Ulykken. Afrejsen blev fastsat til den 7. April. —

For at kunne bedømme det rigtigt, som nu følger, maa man nøje kende den Tilstand, hvori den syge befandt sig til det Øjeblik, da han betraadte Grotten i Oostacker.

Dr. Affenaer havde fjernet et Stykke af Knokkelen, som havde løsnet sig fra Brudstedet; derved var fremkommet en Afstand mellem de brudte Knoklers Ender.

I Januar havde Dr. van Hochstenberghe besøgt Patienten; i sin Beretning, der senere skal omtales mere udførligt, siger han:

»Rydder havde et Saar paa den øvre Del af Benet. I dette Saar saa man tydeligt de to Benender, som var fjernede c. 3 cm fra hinanden. Der var ikke mindste Spor af, at det var ved at heles. Peter led meget og havde baaret paa denne Lidelse allerede i 8 Aar.

Den nederste Del af Benet var bevægeligt i alle Retninger. Man kunde bøje det i Midten, naar man løftede Hælen. Man kunde have drejet Benet om sin egen Akse, saa at Hælen vendte fortil og Tærne bagtil.

Intet hindrede disse Bevægelser ud over den Modstand, som Musklernes bløde Dele ydede.

I den Tilstand, jeg saa ham, var det umuligt, at Saaret kunde læges i den korte Tid mellem mit sidste Besøg og Valfarten.«

Bevisligt bedrede Patientens Tilstand sig ikke i Mellemtiden. Thi talrige og paalidelige Vidneudsagn foreligger lige til Dagen før Afrejsen til Oostacker. Dr. Verriest undersøgte de Rydder nogen Tid efter Dr. Hochstenberghe og bekræfter ganske sin Kollegas Iagttagelser.

Ni Dage før Valfarten overbeviste Johann Houtsæghe, forhenværende Bødker i Stalhille ved Jabbeke, sig med egne Øjne om, at der ingen Forandring var indtraadt i de Rydders Tilstand.

»Hvad saa De paa Benet?« blev dette Vidne spurgt i Forhøret.

»Et Saar saa stort som min flade Haand,« lød Svaret.

»Var Forbindingen vaad?«

»Ja, af en blodblandet Vædske, som lugtede ilde.«

»Saa De tydelig, at Benet var brækket?«

»Ja, ganske tydelig; Peter bøjede Benet, saa at Benenderne traadte frem i Saaret.« —

»Var de to Knokkelender afrundede?«

»Nej, de saa ud som Enderne paa en knækket Genstand. Peter viste mig, hvordan han kunde dreje Hælen fortil og Tærne bagtil. Han havde ogsaa et stort Saar paa Vristen.«

Søndag d. 4. April besøgte de Rydder en Bonde fra Jabbeke, Ludvig Knockaert, som saa Saaret i samme Tilstand som Houtsæghe.

Dagen efter, den 5. April, begav de Rydder sig til Grev du Bus, og der overbeviste hun, der snart skulde drage ind paa Slottet som Grevinde, sig med egne Øjne om det frygtelige Saar. —

»Jeg var,« fortæller hun, »paa Slottet i Jabbeke, da de Rydder kom humpende paa sine to Krykker; han kom tit op paa Slottet for at besøge Grev Kristian du Bus de Gisignies.

Af Nysgerrighed vilde jeg se de Rydders Fod. Han tog Bindet, som var helt vaadt af Blod og Materie, af, og en utaalelig Lugt bredte sig. Det sidste Lag af Bindet klæbede fast i Saaret, saa han ikke kunde faa det af. Ved dette skrækkelige Syn maatte jeg gaa ud af Stuen.«

Samme Dags Aften var den syges Nabokone, Maria Wittizacle, til Stede, da han selv forbandt Saaret; hun saa ogsaa Benenderne. Den 6. April, Aftenen før Valfarten, saa hun dem atter sammen med en anden Nabo ved Navn van Hooren og dennes Søn Julius, som tilbragte den sidste Aften sammen med Peter de Rydder.

Disse tre har bevidnet det uangribeligt med følgende Ord:

»Undertegnede erklærer, at de 6. April 1875 har set de Rydders Ben. Den brudte Knokkels to Dele traadte

stærkt frem og var skilt ca. 3 Centimeter fra hinanden af et vædskende Saar.

Julius van Hooren. Eduard van Hooren.
Marie Wittizacle.

Jabbeke, d. 25. April 1875.«

I Forhøret stilledes det Spørgsmaal til Eduard van Hooren: »Har De underskrevet denne Erklæring?«

»Ja, vi har underskrevet den.«

»Har I ogsaa vidst, hvad det var, I underskrev?«

»Ja, naturligvis.«

»Har I virkelig set de Rydder Dagen før hans Helbredelse?«

»Ja, Aftenen i Forvejen. Jeg besøgte ham sammen med min Søn og Marie Wittizacle.«

»Hvad saa I da?«

»Peter blottede sit Ben for at lægge et frisk Omslag paa; han bøjede Benet, saa at vi tydeligt kunde se Enderne af den brudte Knokkel.«

»Stødte disse Ender da ikke sammen?«

»Nej, de saa akkurat ud, som jeg før havde set dem, d. v. s. de var fjernede noget fra hinanden. Benet var bevægeligt, det ligesom dinglede frem og tilbage, og man kunde dreje det.«

Saadan var Patientens Tilstand d. 6. April; næste Morgen ganske tidlig rejste han til Oostacker.

Samme Nabo, van Hooren, mødte ham paa Vejen; han hilste og talte et Par Ord med ham og hans Kone, inden de begav sig videre. (Fortsættes.)

En upaaagtet Kulturmagt i Østersøprovinserne.

»Katholicismen i Kurland er ikke en ligegyldig Minoritet, hvad man kunde være tilbøjelig til at tro paa Grund af ensidige Udtalelser angaaende dette af Tyskerne okkuperede Land« (*Allgem. evang. luth. Kirchenzeit.*).« Andet Steds istemmes rigtignok Lovsange til Ære for Lutheranis-

men i de baltiske Lande, men Katholicismen udgør alligevel en vigtig Kulturfaktor der. Den imponerer ikke saa meget ved Antallet af sine Bekendere, som ikke beløber sig til mere end 99899 af 741200 Indbyggere, men desto mere ved sin indre Kraft og Organisation, og der er Udsigt til, at den efter Krigen vil udvikle sig endnu bedre.

Katholikkerne, hvoraf det overvejende Antal er Lithauere med et ringe Procentantal Polakker, Tyskere og Lettere, har 18 Sognemenigheder og 18 Fiali kirker. I hvert Sogn findes katholske Skoler, saa at Analfabeter ikke forekommer. Skoleforeninger udviklede sig meget gunstigt, ligeledes Arbejderforeninger, kooperative og i velgørende Øjemed stiftede Foreninger, ligeledes Foreninger for unge Piger o. s. v.

Præsterne er dannede, ofrer sig ganske for deres Kald og nyder Agtelse hos alle, selv hos Ikke-Katholikker, hvilket bedst viste sig under den baltiske Revolution: ikke en eneste katholsk Præst blev forulempet, og intet Steds forstyrredes Gudstjenesten i de katholske Kirker.

»Den katholske Befolkning er fysisk og moralsk sund. De fordærlige Principper, som desværre begynder at slaa Rod hos den øvrige Befolkning i Kurland, og som i det vestlige Evropa har haft Racens langsomme Uddøen til Følge, er endnu ukendte for Kurlands Katholikker.« Saaledes skriver det polske Blad *Glos Narodu* (Nationens Røst) i en Artikel af 28. Maj, hvori det gengiver en Artikel fra *Allgemeine Rundschau* Nr. 20.

Hvad det ansete Krakau-Blad anfører om Kurland, kan ogsaa siges om de øvrige Østersøprovinser og genkalder hos mig kære Minder fra forbigangne Tider. I de fire Aar, 1902—1906, da jeg opholdt mig i Riga, Liflands Hovedstad, som Sekretær ved det svenske Konsulat der i Byen, havde jeg Lejlighed til at lære de religiøse Forhold i de baltiske Lande at kende.

Den gamle kosmopolitiske Handelsby, som har ca. en halv Million Indbyggere, afgiver et broget Prøvebillede paa de mange Folk, der staar under Zarens Herredømme, og lige saa skiftende og uensartet var ogsaa samtlige Religions-samfund, som var repræsenterede der: Katholikker, Lutheranere, en Mængde andre protestantiske Partier, den rus-

siske Statskirkes Bekendere, mange russiske Sekter (Raskolniker), Jøder og Muhamedanere.

I Riga findes omkring 50000 romerske Katholikker af polsk, lithausk, lettisk og tysk Nationalitet, og i Kirkerne Mater dolorosa, St. Frans af Assisi og St. Albert prædikes overvejende paa Polsk, Lithauisk, Lettisk og Tysk.

Kirkerne, der ogsaa paa Søgnedagene var godt besøgte, var paa Søn- og Helligdage overfyldte. Hver Plads, hver Krog i Kirken var optaget. Paa Stengulvet i selve Kirken, ja, paa Trapperne og Pladsen udenfor knælede de troende med Rosenkransen eller Bønnebogen i Haanden. »Er der en Biskop, der holder Firmelse her?« spurgte jeg, da jeg den første Søndag efter min Ankomst til Riga havde begivet mig til Højmessén, en god Stund før den begyndte. »Nej, saadan er det her hver Søndag,« svarede man mig, »og den, der vil have Plads, maa komme en halv eller en hel Time i Forvejen.«

Ved Skriftestolene stod man i Kø, i Særdeleshed i Fasten, og til Tider kunde man komme til at vente der en Time eller mere; men hvor stor en Trængsel der end var, var Menneskene altid venlige og forekommende. Jeg kunde der mange Gange have Grund til gøre samme Overvejelser, som jeg 1894, tre Aar før min Konversion, gjorde, da jeg i Regensburg i Bayern hørte en ældre Kone paa kalde og anraabe St. Antonius, fordi hun havde mistet en eller anden Ting. »Folk her er mærkværdige«, sagde jeg til mig selv. »Hjemme i vort højt kultiverede, protestantiske Nord bander og skælder man, naar man har tabt noget, men de fromme Katholikker beder i Steden for til St. Antonius. Tænk, om vi prøvede den samme Metode!« Ogsaa Taalmodighedens Dyd udmærker i høj Grad de fromme katholske kirkesøgende i Østersøprovinserne under den førømtalte Trængsel i Kirkerne og ved Processionerne. Jeg har ofte i Riga set den hellige Kommunion blive uddelt Klokken 4 eller 5 paa Søn- og Helligdages Eftermiddage. De prægtige polske og lithauiske Arbejdere, deres Hustruer og Børn havde fastet hele Dagen for at have den Lykke at modtage deres Frelser efter at have ventet længe ved Skriftestolene.

Viste Catholicismen sig i Fredstid imponerende, gjorde

den det ikke mindre, da Revolutionen under den japanske Krig 1905 hjemsøgte de baltiske Provinser. Overalt i de Egne, hvor Befolkningen var overvejende katolsk, herskede der Ro og Orden. Medens der var Oprør i Riga, medens Stridigheder udkæmpedes, Geværssalver knaldede, Kanonerne dundrede i Gaderne, og Bombeattentat og politiske Mord hørte til Gadens Orden, udmærkede de katolske Arbejdere sig ved deres Lovlydighed og Loyalitet, saa at endog Protestanter udtalte de varmeste Lovord over de katolske Arbejders Holdning og det katolske Præsteskabs velgørende Indflydelse baade i Staden og i Landsbyerne. I protestantiske Kirker forefaldt ofte voldsomme Optrin, men i de katolske blev Ro og Orden aldrig forstyrret. Og de katolske Præster, som ogsaa i Revolutions-tiden var i uafbrudt Virksomhed med at besøge syge og nødlidende, blev ikke overfaldet, end ikke under deres natlige Færd. Man vidste, at de var hævdede over Partierne og kunde sige, som den katolske barmhjertige Søster, der under Oprøret 1848 i en tysk Stad paa Spørgsmaalet: »Holder De med Regeringen eller med Folket?« svarede: »Vi holder med vore syge.«

»De kan da vel aldrig være saa uforsigtig at gaa til Midnatsmessen midt i den værste Revolutionstid?« spurgte en protestantisk Ven mig Juleaften, da han mødte mig. — »I de Mænds Selskab gaar jeg trygt«, svarede jeg og pegede paa 6 højvoksne, bredskuldrede, polske og lithauske Arbejdere, der, ligesom jeg, var paa Vej til Kirken St. Frans af Assisi ude i en af Arbejderforstæderne. Og denne min Tiltro viste sig at være velbegrundet. Midnatsmessen fejredes i dybeste Fred og tilbød i de stormfulde urolige Tider, da som altid, *pax hominibus bonæ voluntatis* (Fred med de Mennesker, som har en god Vilje. Lukas 2, 14).

Kulla pr. Odensviholm, Kalmar Len, St. Antonius af Paduas
Dag 1916.

Gustaf Baron Armfelt.

En Trusel og et godt Raad!

Krigen og den deraf følgende Dyretid er Emner, der stadig er i alle Folks Mund. Der er vel heller ikke mange Ting, som — berettiget eller ej — ikke er blevet dyrere. Blandt de Varer, der særlig har været udsat for Prisforhøjelse, er Papir, 20—50—100 %s Forhøjelse, og ingen veed næste Uges Priser. For Ugebladet spiller det selvfølgelig en ret vigtig Rolle. Bogtrykkeren har ogsaa meddelt *Ansgariusforeningen*, der udgiver Ugebladet, at Forhøjelsen foreløbig »kun« er ca. 50 Kr. om Maaneden eller ca. 600 Kr. om Aaret! Hvormeget det yderligere vil blive i Fremtiden, kan han ikke svare for.

Ja, hvad mener Abonnenterne? Hvor skal Ekspeditionen, henholdsvis *Ansgariusforeningen*, tage de manglende Penge fra? Den eneste og letteste Vej, skulde man synes, vilde være at lade Pryglene gaa videre, med andre Ord: at forhøje Abonnementet fra 4 Kr. til 5 eller 6 Kr. Det bliver i hvert Fald den eneste Udvej, naar Balance paa en eller anden Maade ikke kan skaffes til Veje paa Ugebladets Konto.

Der er imidlertid en Udvej, og selv om gode Raad maaske ogsaa er bleven dyrere, vil Ekspeditionen dog give et: *Meld Dem ind i Ansgariusforeningen*. Det er kun 2 Kr. om Aaret. En Tilgang paa ca. 300 Medlemmer, og Krisen er overstaaet — Abonnementet behøver ikke at forhøjes. Abonnementsforhøjelsen er mer eller mindre en tvungen Betaling — en Indmeldelse i *Ansgariusforeningen* er frivillig. Og hvad ser bedst ud? Endvidere faar *Ansgariusforeningens* Medlemmer *Katholsk Aarbog* frit de Aar, den udkommer. Er man allerede Medlem, kan man forhøje sit Kontingent fra 2 til 4 Kr. eller indmelde Hustruen, et af Børnene eller, bedre endnu, alle Børnene.

Denne Udvej, dette gode Raad, bør alle lidt bedre stillede benytte, for at mindre bemidlede vedblivende kan beholde Ugebladet for 4 Kr. Send en Postanvisning paa 2 Kr. til Ekspeditionen, Bredgade 69, 2. o. G., med Opgivelse af Navn, Stilling og Bopæl, og De bliver Medlem af *Ansgariusforeningen*. I København behøver man blot at telefonere til Palæ 654 (1—4) eller C 1389 (9—6). De faar da den sidst udkomne »*Katholsk Aarbog*« (1914) tilsendt og har desuden gjort en god Gerning.

En Røst fra Ekspeditionen.

Sammenlignende Missionsstatistik fra Asien.

I et indisk Blad findes følgende interessante Oversigt, der afgiver et talende Vidnesbyrd om, hvor vigtigt det er, at den katholske Hedningemission modtager al den Støtte fra de gamle kristne Lande, som disse paa nogen Maade er i Stand til at yde den.

I Kina findes der nu efter 4 Aarhundreders haardt Arbejde 986.000 døbte Kristne og 426.000 Katekumener, medens de tilsvarende Tal efter en forholdsvis kort Arbejdstid for Protestanternes Vedkommende er 214.000 og 255.000. Vore Arbejderes Antal er 13.980, medens deres er 16.257. Vi har 5621 Skoler med 118.000 Elever, medens de har 3000 Skoler med 80.000 Elever. Vi er sikkert her de overlegne, men vi har jo ogsaa arbejdet saa meget, meget længere her.

I Japan har vi, Resterne af det 16. Aarhundredes Kristne medregnet, kun 76.000 Katholikker mod 96.000 Protestanter, skønt disse først tog Arbejdet op for 50 Aar siden. De har 3170 Missionsarbejdere, vi kun 964, af hvilke de 671 er Nonner. De har bygget 7 Kollegier, godt 100 højere og 130 elementære Skoler med 21523 Elever, medens vi har 41 Skoler med 6500 Elever.

I Korea ser det værst ud. Protestanterne har i de sidste 40 Aar, siden Forfølgelserne ophørte, vundet 170.000 Tilhængere, medens Katholikkerne efter 300 Aars Kamp, under de skrækkeligste Trængsler for Troens Skyld, kun har opnaaet et Antal af 72.000. Deres Arbejdere tæller 2238, vore kun 113, af hvilke 58 er Nonner. De har 1 Kollegium, 46 højere Skoler og 802 elementære Skoler med 20.000 Elever, vi har 72 Skoler med 739 Elever.

Hvad Bagindien angaar, findes der 942.000 Katholikker i Fransk Indo-Kina, 22.000 i Siam og 26.000 paa Malakka-Halvøen, medens Protestanterne her i alt kun tæller 27.000. Deres Arbejdere her er 273, vore 4576. Vi har 3133 Skoler med 100.000 Elever, de 50 Skoler med 2000. Vor store Overlegenhed her skyldes to Ting: for det første er vore Skarer for en stor Del Arv fra ældre Tider, og for det andet har det katholske Frankrigs overvejende Indflydelse i disse Egne virket meget fremmende paa Missionsarbejdet.

Paa Filippinerne er af $7\frac{1}{2}$ Millioner Indbyggere omtrent de 7 Millioner Katholikker. Dette glædelige Faktum skyldes naturligvis for en stor Del, at denne herlige Øgruppe i saa mange Aarhundreder har staaet under det ivrigt katholske Spanien. Protestanternes Antal er her

endnu ubetydeligt, men det er slet ikke usandsynligt, at disse vil brede sig ikke saa lidt her, da Øerne er kommet ind under De forenede Stater; der sendes allerede store Pengemidler derover fra rige Protestanter for at berøve Indbyggerne deres katholske Tro.

I Hollandsk Indien har Moderlandet ogsaa haft en stor Indflydelse. Der findes omkring 500.000 Protestanter, i alle Henseender vel organiserede, medens Katholikkernes Antal kun er saare ringe.

I Indien er Forholdene overordentlig interessante. Naar vi fraregner de 230.000 Katholikker af syrisk Ritus (Thomaskristne) og de 400.000 Katholikker under portugisisk Jurisdiktion, tæller Katholikkerne i det øvrige Indien 1.394.000 imod 1.442.000 Protestanter. Dette vil sige, at Protestanterne i et Aarhundrede har vundet lige saa mange Tilhængere, som det tog os fire om at naa, og vi maa ikke glemme, at de fleste Katholikker i Syd-Indien er Efterkommere af det sekstende Aarhundredes Konvertitter. Protestanterne har 20.000 Missionsarbejdere, vi 5000, Ceylon medregnet. De har 454.000 Børn i deres Missions-skoler, vi 435.000; de har 13.400 Børn i Børnehjem, vi 11.586. Paa Ceylon har vi 322.000 Katholikker, hovedsagelig Frugt af Missionsvirksomhed, der ligger forud for det 19. Aarhundrede, Protestanterne allerede 49.000 Tilhængere. I Burma har Baptisterne vundet 120.549 Tilhængere blandt Karenerne imod 50.770 af vore, og det er selvunderholdende Missioner.

Ovenstaaende Tal taler og maner. Hvo, som har Øren at høre med, han høre!

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Det herligste Sommervej, vi endnu har haft i 1916, begunstigede Processionen fra Immaculatakirken Torsdag den 22. Juni. Kirken var fuld til sidste Plads, og Havens Gange var nydeligt smykkede; især var der lagt de herligste Blomstermosaikker i Hjørner og paa Smaapladser, f. Eks. et Sted en stor Monstrans af Guldregnblomster. En Mængde Søstre og ni Præster deltog i Processionen.

Ordруп. Under overtrukken Himmel, uden en eneste Solstraale, men ogsaa uden Regn, fandt Christi Legems Processionen Sted i Søndags efter Højmessens Kl. 9. En stor Menneskeskare fulgte i virkelig god Orden og næsten alle to og to efter det allerhelligste Sakramente omkring i Kollegiets store Have, ud paa Legepladsen og tilbage igen

til Kirken, efter at der var gjort Holdt ved fire Altre paa Vejen. Først Kl. 12¹/₂ kunde den stille Messe efter Processionen læses.

Køge. Til Trods for den øsende Regn havde henved 200 Mennesker indfundet sig til Kristi Legems-Festen, deraf ca. 130 Polakker. Alle ledsagede andagtsfuldt det helligste Sakrament gennem Haven og tilbage til Kapellet. Der hvilede en ejendommelig Stemning over denne Procession, der ikke lod sig skræmme af det daarlige Vejr. En særlig Tak skylder Menigheden Overportør ved Statsbanerne, Hr. Christian Nielsen, der havde lavet et smukt Processions-Kors, som nu for første Gang kunde tages i Brug.

Tyskland. Den 17. Juni, Tamperlørdag efter Pintse, modtog Candidatus theologiae Bernhard Jensen Præstevielsens Sakramente i Domkirken i Münster i Westphalen af Biskop Poggenburgs Hænder. Den unge Præst, som i samme Maaned har fyldt 25 Aar, er Søn af St. Ansgars Kirkes mangeaarige, velkendte og højagtede Sakristan og blev i 1910 Student fra St. Andreas Kollegium med en fin første Karakter. Siden har Jensen boet i Collegium Borromæum i Münster og med stor Dygtighed studeret Theologi i denne By. Sin Primitmesse læste Pastor Jensen i St. Servatius Kirke i Münster, assisteret af Pastor Storp fra Ahaus (før Kolding), hvorefter der var en lille privat Fest for den unge Præst hos en elskværdig gammel Dame, som ogsaa har mange Venner i Danmark. Ogsaa Pastor A. Helmke (tidligere Sognepræst i Randers) deltog med Glæde i Festen. I September haaber Pastor Jensen at være i Danmark, hvor der desværre vistnok venter ham nogen Militærtjeneste.

Rom. Mange Gange under den store europæiske Krig har snart en, snart en anden klaget over, at Paven ikke tog bestemt Parti og udtalte sin Fordømmelse over en af de krigsførende Magter. En belgisk Dominikaner skriver i Anledning af disse Kritikere følgende forstandige Ord: »Den Hellige Stol venter i Tavshed, hører og ser, og vil sikkert tale, naar den anser det for nyttigt og dens Pligt at gøre saa. Tro blot ikke, at Paven er bange for nogen Magt i Europa. I Aarhundredernes Løb har Pavedømmet netop været den stærkeste Modstander af al Uretfærdighed. Naar Paven derfor ikke udtaler nogen Fordømmelse over nogen Magt, er det, fordi han ikke anser det for sin Pligt. Han er Kirkens Leder, ogsaa under denne Verdenskrise. Jeg tror, at Paven i sin Styrelse af Kirken oplyses af den Helligaand, og at han under overordentlige Vanskeligheder modtager særlige Naadegaver. Jeg tror paa den Helligaand, og som Katholik underkaster jeg mig med Tilfredshed Pavens Holdning.«

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinsen.

Stille Messe. Højmesse Efterm.
m. Præd.

Aalborg (Kastetvej)	Kl. 7 ¹ / ₂	Kl. 10	Kl. 2 ¹ / ₂
Aarhus (Ryesgade 26)	» 6 ¹ / ₂ & 7 ¹ / ₂	» 10	» 7
Dalum Kloster	» 6 ¹ / ₂	» -	» 5
Esbjerg (Nørregade)	» -	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade)	» 7	» 9 ¹ / ₂	» 2
Helsingør (Nygade 8)	» 8	» 10	» 2
Horsens (Nørregade 19)	» 8	» 10	» 2
Hørsholm (Udenomsvej)	» -	» 9 ¹ / ₂	» -
Kolding (Alhambravej)	» -	» 9 ¹ / ₂	» 7
Køge (Elisevej)	» -	» 10	» 8
Ledreborg	» -	» 9 ¹ / ₂	» 2
Mariibo (Ny Østergade)	» 8 ¹ / ₂	» 10 polsk	» 2 ¹ / ₂
Nakskov (St. Franciscus Kapel)	» 8 ¹ / ₂	» 10	» 2
Nyborg (Stella maris, Vindingevej)	» -	» 10	» -
Nykøbing F. (Hellig Kors Kirke)	» 8	» 10 ¹ / ₂ plsk.	» 1 ¹ / ₂
Næstved (Villa Alfa)	» -	» 9	» -
Odense (Torvet 7)	» 8	» 10	» 2 ¹ / ₂
Randers (Ladegaardsgade)	» -	» 10	» 8
Ringsted (St. Knudsgade)	» -	» 9 ¹ / ₂	» 7 ¹ / ₂
Roskilde (St. Olsgade)	» 7	» 9	» 7 ¹ / ₂
Rønne (Østervoldgade 23)	» 8	» 10	» -
Silkeborg (Vestergade)	» -	» 9 ¹ / ₂	» -
Slagelse (Tordenskjoldsgade)	» -	» 10	» -
Svendborg (Havnegade 1)	» -	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken)	» 7	» 9 ¹ / ₂	» 3

Mødreforeningen. Juli-Mødet holdes ikke den første Tirsdag i Maaneden, men allerede Søndag d. 2. Juli Kl. 3 Eftermiddag i St. Josefs Søstrenes nye Kapel paa Østerbrogade 7 C.

Unio. Søndag den 2. Juli Sommerudflugt. Man tager med Slangstrupbanen Kl. 10²⁰ til Station Hareskov, hvor den medbragte Frokost spises. Herfra spadseres forbi Hulsøen til Bagsværd Pavillon, hvor der gøres et Ophold. (Ved senere Tilslutning til Turen kan tages med Banen Kl. 1⁵⁵ til Bagsværd Station) I Fællesskab spadseres til Frederiksdal, hvou der spises til Aften.

Mariaforeningen afholder **Bestyrelsesvalg** førstkommande Mandag d. 3. Juli Kl. 4 Eftermiddag i St. Ansgars Præstebolig, 3. Sal, hvortil Medlemmerne herved indbydes.

Strygeorkesteret »Stringendo« afholder sin aarlige Sommerudflugt Søndag den 2. Juli 1916. Hillerød—Nøddebo—Fredensborg—Asminderød. Der tages med Tog fra Nordbanen Kl. 9,35 Form.

K.U.F. Søndag d. 9. Juli holdes **Udflugten til Kristiansminde.** Kl. 8,49 med Toget fra Hovedbanegaarden til Frederikssund. I Skoven spises den medbragte Frokost. Dagen over er vi Gæster hos Forpagter Møller paa Kristiansminde. Kl. 9,55 om Aftenen tages tilbage fra Frederikssund. (Ankomst i Kbhvn. 10,51). Da Biletterne til Toget skal forudbestilles, maa Anmeldelse ske inden Lørdag Eftermiddag.

Den **eucharistiske Section** af begge Mariakongregationer holder Fælleskommunion i Jesu Hjertes Kirke Fredag d. 7. Juli Kl. 6.

Budbringerens 3. Hefte

er udkommen. Faas i København ved Jesu-Hjerte-Kirken i Ste-nosgade og i Aarhus hos Udgiveren. Aarsabonnement 1 Kr.; enkelte Numre 25 Øre.

Børnenes Budbringer redigeres fra nu af af Frk. H. U. Ramsing.

Kirkelig Kalender.

2. Juli.	3. Søndag eft. Pintse. Marias Besøgelse.	9. Juli.	4. Søndag efter Pintse.
3. —	M. Oktavdag.	10. —	M. Felicitas's 7 Sønner, Martyrer. (<i>Kong Knuds Død.</i>)
4. —	T. Oktavdag.	11. —	Ti. Pius I, Pave og Mar- tyr. (<i>Keld.</i>)
5. —	O. Anton M. Zaccaria, Bekender.	12. —	O. Johannes Gualbertus, Abbed.
6. —	To. Oktav af Petrus og Paulus.	13. —	To Anacletus, Pave og Martyr.
7. —	F. Cyrillus og Methodius, Biskopper og Bekend.	14. —	F. Bonaventura, Biskop og Kirkelærer.
8. —	L. Elisabeth af Portugal, Enke.	15. —	L. Kejser Henrik, Be- kender.

Meddelelse om Gudstjenesten i København fandtes sidst i Nr. 26.

Til at undervise to Børn i 8—10 Aars Alderen søges efter Sommerferien en katolsk Lærer eller Lærerinde af Dr. *Perch* i Tistrup.

Plads som **Enepige** kan straks faas hos en paa Landet boende katolsk Familie. Vil blive betragtet som Medlem af samme. Billet, mrk. »Enepige«, modtager dette Blads Ekspedition, Bredgade 69, 2. S. ov. G., K.

St. Andreas Kollegium, Ordrup.

Torsdag d. 6. Juli afsluttes Skoleaaret med en Takkegudstjeneste i Tilslutning til Skolemessen Kl. 8. Afslutningshøjtideligheden i Kollegiets Festsal *begynder Kl. 9¹/₂*. Elevernes Forældre og Skolens Venner indbydes venligst til at overvære denne.

Det nye Skoleaar *begynder Mandag den 21. August*. Nye Elever bedes indmeldt snarest muligt. Indmeldelser kan ske daglig, sikrest fra Kl. 9—12 og *5¹/₂—7¹/₂*.

I Sommerferien læses den sidste Messe paa Hverdage Kl. 8 ligesom i Skoleaaret; Søndagsgudstjenesten holdes som ellers, men Eftermiddagsandagten er *Kl. 7*.

Jesu Hjerter Andagt (7. Juli).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8¹/₄ Messe med sakramental Velsignelse, Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 7¹/₂ Aften Andagt.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Messen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjertes Kirke: Efter 8¹/₂-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 8 Aften Andagt.

St. Andreas Kirke: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 7¹/₂ Aften Andagt.

Sankt Knuds Skole (Stenosgade) slutter Skoleaaret Onsdag d. 5. Juli. Kl. 9¹/₂ Takkegudstjeneste i Jesu Hjertes Kirke (Højmesse og Te Deum); Kl. 11 Sangopvisning, Deklamation og Præmieuddeling. — Det nye Skoleaar *begynder Tirsdag d. 22. August*, men for 1. U.-Kl. Onsdag d. 23. August. Katholske Forældre, som ønsker at sikre sig Plads til deres Børn, opfordres til at indmelde disse snarest muligt.

K. U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Matthæus Hansen, Hovmarksvej 30, Charlottenlund.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4-6.

Nr. 28.

Søndag den 9. Juli.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Peter de Rydders Historie. — Indvielse af St. Josefssøstrenes Amtssygehus i Randers. — Nye Bøger. — Helsingør, vort næste Mødested. — Bøn om Velsignelse. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Tyskland. Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

315.

Fra nu af skal du fange Mennesker.

Da Frelseren forlod denne Jord, efterlod han Prædikanter, Lærere, Missionærer i sit Sted. Man skulde nu tro, mine Brødre, at siden alt hos ham var saa herligt, som han selv var Herlighed, maatte ogsaa hans Tjenere, hans Stedfortrædere, hans Præster være fulde af Herlighed; som han var uden Synd, maatte de ogsaa være uden Synd; som han var Guds Søn, maatte de mindst være Engle. Saa-danne, skulde man tro, kunde alene have faaet dette høje Embede betroet, de alene været værdige til at forkynde Guds Fødsel, Lidelse og Død. De maatte maaske, ligesom deres Herre og Mester, have skjult deres himmelske Herlighed, ligesom i den gamle Pagt have vist sig i menneskelig Skikkelse, men de kunde ikke kun have været Mennesker, naar de skulde have prædiket det evige Evangelium og uddelt de guddommelige Gaver.

Og dog, mine Brødre, er det ikke Engle, men Mennesker, han har sendt ud i Forsoningens Tjeneste; han har sendt eders Brødre til eder, ikke Væsener af ukendt Natur og fremmed Blod, men Kød af eders Kød og Ben af eders

Ben. »I Mænd af Galilæa, hvorfor staar I og stirrer op imod Himmelen?« Det er den kongelige Stil og Tone, hvori Engle taler til Mennesker, selv om disse Mennesker er Apostle; saaledes taler de, der aldrig har syndet, fra deres ophøjede Stilling til dem, der har.

Men saaledes taler ikke de, som Christus har sendt til eder; thi det er eders Brødre, som han har beskikket: Adams Børn, af samme Natur som I, udsatte for Fristelser som I, med de samme tre Dødsfjender som I: Verden, Kødet og Djævelen, med det samme egensindige Menne-skehjerte, kun forskellige i Henseende til, hvad Guds Magt og Guds Naade har gjort dem til. Ja, saaledes er det: Vi er ikke Engle fra Himmelen, som taler til eder, men Men-nesker, hvem Naade, og Naade alene, har gjort forskellige fra eder.

Hvor er det ikke en underlig, ja en slaaende Modsætning! Alt er fuldkomment, alt er himmelsk, alt er herligt i den Anordning, som Christus har værdiget at give os, undtagen hans Tjeneres Person. Han dvæler selv paa vore Altre — han, den helligste, den allerhøjeste, som bor i et utilgængeligt Lys, og hvem Englene falder ned for og tilbeder. Den fine-ste Hvede og den reneste Vin er hans udvortes Symboler, de helligste og værdigste Ord ledsager den ophøjede Handling, og Præsterne fuldbyrder det store Offer i de skønneste Klædninger, medens de opløfter rene Hjerter og hellige Hænder mod Gud; og dog er disse Præster, der er udskilte fra alle andre og ved deres Liv i ugift Stand stillede alene overfor Gud, dog kun Adams Sønner, Synderes Børn, med en syndig Natur, hvilken de ikke har aflagt, selvom Naaden har fornyet den, saa man næsten kan forklare, hvad en Præst er, ved at sige: en Præst er en Mand, der kan frembære Offer for sine egne Synder.

Dette er saare underligt, mine Brødre, saa længe man ikke betragter det i Lyset af en naadig og barmhjertig Guds Beskikkelse og Anordning. En af Præsterne selv, en af de første og højeste af dem, Apostelen Paulus, løser denne Vanskelighed, naar han taler om den nye Pagts Præster som dem, »der kan have Medlidenhed med vore Svagheder, da de er forsøgte i alle Ting i Lighed med os« (Heb. 4,15). Havde Engle været eders Præster, havde de

ikke paa den Maade kunnet have Medlidenhed med eder, Sympathi for eder, have ledet eder fra eders gamle Selv til et nyt Liv, som de kan, der kender Kødets Svaghed og Djævelens Rænker, der kender eders Fristelser og Vanskeligheder af egen Erfaring. Derfor sendte han eder kun Mennesker som Forsoningens og Forbønnens Formidlere, ligesom han selv, skønt han ikke kunde synde, tog paa sig, saa vidt det var muligt for Gud, de menneskelige Fristelsers og Svagheders Byrde. Han kunde ikke blive en Synder, men han kunde blive et Menneske, og han antog et Menneskehjerte, at vi skulde betro vore Hjerter til ham, og han »blev fristet i alle Ting i Lighed med os, dog uden Synd«.

Overvej denne Sandhed, mine Brødre, og lad det være eders Trøst. Blandt Evangeliets Præster har der været Apostle og Martyrer og store Lærere, ja Helgener i Mængde; men der har ikke været en eneste, som ikke begyndte med den gamle Adam, ikke en eneste, der ikke var hugget ud af samme Klippe som de mest forhærdede Syndere, ikke en eneste, som ikke var dannet af samme Ler, hvoraf ogsaa de usleste Syndere er dannet, ikke en eneste, der ikke af Naturen var Broder til de ulykkelige Sjæle, som allerede har begyndt et evigt Fællesskab med Djævelen og er fortabte i Helvede. Naaden har besejret Naturen; det er Helgenernes hele Historie. *Kardinal Newman.*

Peter de Rydders Historie.

(Fortsat.)

En uforglemmelig Dag oprandt for Peter de Rydder. Klokken var ikke mere end fire, alt var endnu hyllet i Mørke; men snart brød Solens første Straaler frem i Horisonten, nyt Liv vaagnede overalt, og en Straale af Haab brød ogsaa ind i de Rydders Hjerte.

Vejen var lang og besværlig; støttet til sine Krykker og hjulpet af sin Hustru brugte den ulykkelige mere end to Timer for at naa Banegaarden, der kun laa $2\frac{1}{2}$ Kilometer borte.

Han ventede paa Toget i Ledvogter Peter Blommes Hus ved Siden af Holdepladsen.

Blomme og to andre Mænd løftede ham op i Jernbanevognen.

»Hvad vil De dog i Oostacker med saadan et Ben,« sagde Blomme, da han saa det dingle frem og tilbage, »bliv De hellere hjemme;« men de Rydder svarede: »Andre har fundet Helbredelse paa Valfartsstedet, hvorfor skulde jeg ikke ogsaa blive saa lykkelig.« — Og Toget satte sig i Bevægelse.

De Rydder og hans Kone rejste indtil Brygge sammen med Johann Duclos og hans Moder, der tillige med de andre Passagerer saa det syge Ben.

Endelig naaede Pilegrimmene Gent, hvorfra de skulde videre med en Postvogn til Oostacker.

Kusken var en stor, stærk Mand, som helt alene løftede Patienten ud af Vognen, da de naaede frem. Da han saa de Rydders dinglende Ben, sagde han i Spøg til de omkringstaaende: »Han der taber nok Benet.« Men han var knap saa vittig, da han saa Vognbunden tilsmudset med Blod og Materie, og skældte de Rydders Kone ud; men denne svarede ikke et Ord.

Saa snart de Rydder var ankommet til Oostacker, søgte han lidt Hvile.

Han havde drukket noget Vand og humpede saa to Gange om Grotten, men tredie Gang maatte han opgive det, han var for træt; saa satte han sig paa en Bænk under Guds Moders Billede.

Hvad han i dette Øjeblik bad til Gud om, har han senere ofte fortalt, især til Grevinde du Bus.

Først bad han Gud om Tilgivelse for alle sine Synder, og derpaa anraabte han Guds Moder fra Lourdes om den Naade atter at komme til at arbejde, saa han kunde sørge for sin Familie og ikke være henvist til andres Barmhertighed.

Med eet følte han, som om hele hans Væsen undergik en Forandring; han var helt i Oprør og som ude af sig selv.

Uden ret at vide, hvad han gør og uden at tænke paa sine Krykker, rejser han sig ved egen Kraft og gaar ned gennem Pilegrimmenes Rækker. Han knæler ned foran Naadebilledet, og først der falder det ham ind, at han er gaaet helt alene og nu knæler paa Jorden.

»Jeg ligger paa mine Knæ,« udraaber han, »hvordan er det gaaet til — o min Gud!«

Ude af sig selv af Glæde springer han atter op og gaar andægtigt omkring Grotten.

»Hvad gør du dog?« raaber hans Kone, da hun ser ham gaa; men saa besvimer hun af Spænding og Glæde.

De tilstedeværende iler hen til de Rydder og overvælder ham med Spørgsmaal; der er ingen Tvivl — han kan staa og gaa alene! Begge Ben bærer ham, uden at det forvolder ham Besvær eller Smerter. Hans Lidelser er endt, han er helbredet! Alleluja!

Nogle Øjeblikke derefter befinder han sig i Marquise de Courtebournes Slot, og mange af Pilegrimmene har fulgt ham og hans Kone derhen.

Det syge Ben bliver undersøgt, og med Undren ser man, at Svulsterne er svundet, og Benets Omfang atter er normalt, saa at Forbindingen af sig selv er gledet ned; begge Saarene er lægt, og, hvad der er endnu forunderligere, begge Benenderne, der var adskilt ved omtalte Melletrum, er atter forenet; de er vokset sammen, og begge Ben er lige lange.

»Kunde De fra dette Øjeblik af gaa?« spurgte den undersøgende Læge den helbredte.

»Ja, saa længe jeg vilde.«

Huden paa Foden, der saa længe ikke havde været udsat for Tryk af nogen Art, var endnu i 8 Dage meget ømfindtlig, naar de Rydder havde Støvler paa; men han gik dog omkring overalt uden at skaane sig.

Saa snart han havde forladt Marquisens Slot, skyndte han sig tilbage til Grotten for endnu engang at takke Gud.

Og da han ved Afrejsen var ved at komme for sent til Postvognen, der netop skulde forlade Gent, løb han efter den for at naa den.

Ledvogter Blomme gjorde store Øjne, da de Rydder i Jabbeke steg ud af Toget.

»Peter gik uden Besvær og uden Krykke,« fortalte han senere.

»Tror De nu ikke, De husker forkert,« sagde Lægen for at fange ham, »det er vist en mild Overdrivelse.«

»Jeg ved nok selv, hvad jeg siger,« svarede Blomme be-

stemt, »min Hukommelse slaar ikke fejl, og jeg overdriver heller ikke!«

Men de Rydder skulde overraske mange flere. Paa Vejen fra Stationen til hans Hjem var der helt Opløb for at se ham.

»Hvad er der paa Færde?« spurgte Bødkeren Houtsæghe.

— »De Rydder er kommen helbredt hjem fra Oostacker.«

— »Det er ikke muligt — med det Ben, han havde.«

»Jeg traadte nærmere,« forklarede Houtsæghe Undersøgelseskommissionen, »og jeg saa de Rydder gaa sikkert og uden Krykker gennem Mængden.«

Grev du Bus var sammen med sin Moder og Kæreste rejst til Bryssel.

»Vi var netop gaaet til Bords,« fortalte Grevinden i September 1904 i det medicinske Undersøgelsesbureau i Lourdes, »da vi fik et Telegram fra en af Forpagterne hjemme; han meddelte os den vidunderlige Helbredelse. Min Mand var dybt grebet og sagde: Jeg har aldrig før troet paa Undere — men er de Rydder virkelig helbredt, saa er det et Vidunder, og jeg bøjer mig for det.

Da vi kom hjem næste Dag, fremstillede de Rydder sig straks for hele Familien. Hans Saar var helt lægt, og han kunde gaa uden ringeste Besvær.«

Da de Rydder kom tilbage fra Valfarten, modtog hans Datter Silvia ham grædende af Glæde. Hun havde fra den tidlige Morgen af brændt Kærter foran Guds Moders Billede. Og se, hun fik sin Fader rask og glad tilbage. Hans lille Søn, som aldrig havde set Faderen uden Krykker, havde nær ikke kendt ham igen, nu da han kunde gaa som andre Mænd.

Alle Naboerne kom straks løbende for med egne Øjne at overbevise sig om, hvad der allerede fortaltes i hele Byen. Van Hooren, hans Søn og Maria Wittizacle, som Dagen i Forvejen havde set de Rydders elendige Tilstand, var ude af sig selv af Forbavselse. Nogle Dage senere blev de opfordret til at underskrive følgende Erklæring:

»Vi erklærer, at de Rydder den 7. April er kommet fuldstændig helbredt tilbage fra sin Valfart til Oostacker. Benet var vokset sammen og Saarene forsvundet. De Ryd-

der kunde gaa og staa alene og arbejde lige saa godt som før Ulykkestilfældet.«

Vidunderet blev betragtet som en offentlig glædelig Begivenhed. I Sognekirken holdtes en Takkenovene, og hver Plads var optaget; af Byens 2000 Indbyggere var sikkert de 1500 til Stede.

For at mindes denne enestaaende Tildragelse affattedes følgende officielle Dokument, underskrevet af Stedets gejstlige og verdslige Myndigheder samt Byens Indbyggere:

»Vi undertegnede Sognemedlemmer i Jabbeke erklærer, at Peter Jakob de Rydder, født og hjemmehørende her, 52 Aar gammel, ifølge Omstyrting af et Træ d. 16. Febr. 1867 fik et Benbrud, som ikke alene af hans Omgivelser, men ogsaa af Videnskabsmænd erklæredes for uhelbredeligt. Han har i Oostacker paakaldt Vor Frue af Lourdes og blev helbredt, saa at han ikke blot kan gaa uden Krykker, men ogsaa er i Stand til at udføre alt Slags Arbejde som før sin Sygdom. Vi bevidner, at denne pludselige, vidunderlige Helbredelse fandt Sted d. 7. April 1875.

Underskrevet: L. Slock, Sognepræst; Aug. Rommelvere, Vikar; D'Hoedt, Borgmester; August Stubbe, Raadmand; C. Sanders; Charles de Cloedt, Sogne- og Kirkeraadsmedlem; F. Demonie, Kasserer; J. Callewaert, Sekretær; P. de Sorge og J. de Simpel, Sogneraadsmedlemmer; L. Bontin Perloot; Vicomte du Bus de Gisignies, Senator.

Sognets Segl.

Jabbeke d. 15. April 1875. —

Saa snart Dr. Affenaer erfarede, at hans Patient var blevet helbredt, rejste han d. 8. April fra Oudenbourg til Jabbeke. De Rydder var ikke hjemme, han var efter Guds-tjenesten gaaet hjem med Karl Rosseel, og der fandt Lægen ham. Han undersøgte omhyggeligt Benet og undrede sig særlig over, at Skinnebenet paa Brudstedet var lige og glat. Flere Personer overværede denne Undersøgelse.

Dr. Affenaer var næsten ikke Herre over sin Bevægelse, og Taarerne stod ham i Øjnene, da han sagde:

»De er fuldstændig helbredt, de Rydder; hvad alle menneskelige Midler og Lægerne ikke var i Stand til, det har Guds Moders Forbøn bevirket i et Sekund.«

(Sluttes.)

Indvielse
af
St. Josefsøstrenes Amtssygehus
i Randers.
(Efter Randers Amtstidende og Manuscript.)

Som bekendt gaar St. Josefs Hospital i en nær Fremtid over til at blive Amtssygehus, og det er i den Anledning bleven udvidet med en Tilbygning, der rummer 85 Senge og saaledes mere end fordobler Sengeantallet paa Hospitalet. Den nye Bygning er forbunden med den gamle ved en Forbindelsesgang, ad hvilken man baade ad en Kælder gang, en Midtergang og ovenpaa, i fri Luft, kan komme frem og tilbage mellem Bygningerne. Paa vort Billede ses denne Forbindelsesgang tydeligt.

Indvielsen af den nye Tilbygning fandt Sted d. 27. Juni ved en lille Højtidelighed, der overværedes af et Par Hundrede Damer og Herrer, hvoriblandt saas alle St. Josefsøstrene, Byens og en Del af Amtets Læger, Amtsraadets gamle og nye Medlemmer og mange af Byraadets Medlemmer, Haandværkerne og flere.

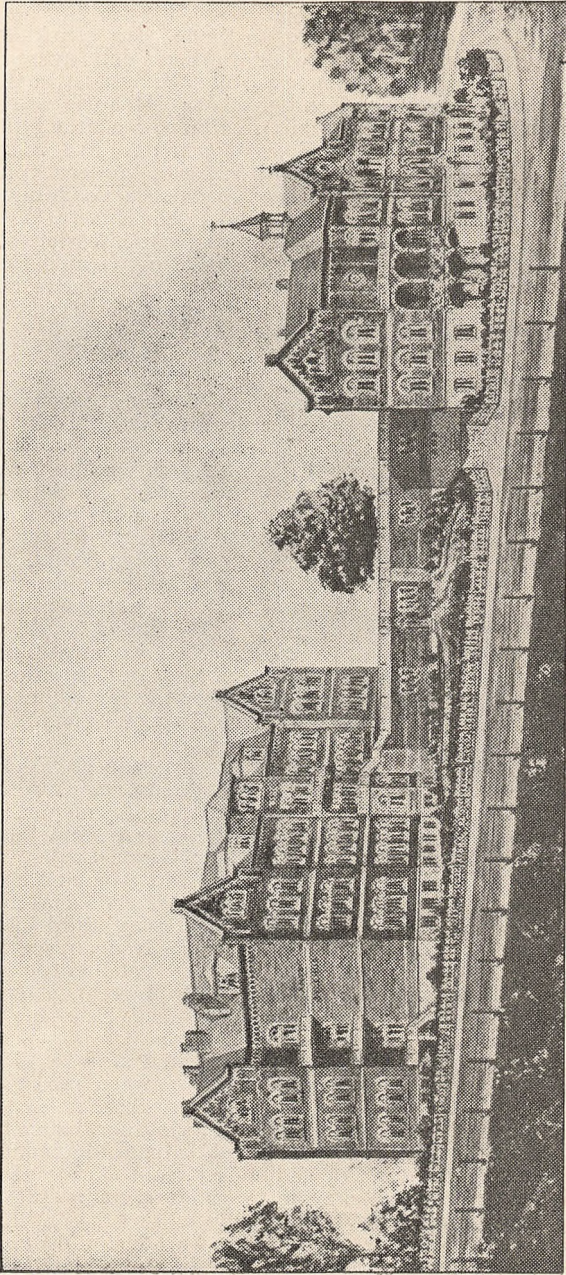
Paa en Balustrade i den rummelige Gaardsplads havde Stabstrompeter *Sønderbyes* Orkester taget Opstilling.

Efter at Orkestret havde spillet Pilegrimskoret af Tannhäuser, og en i Dagens Anledning forfattet Sang var afsunget, tog Pastor *Osterhammel*, der var iført Ornat, Ordet fra et Hjørne af Balustraden og holdt følgende

Indvielsestale.

Højtærede Forsamling! Her paa dette Sted og i denne Stund skal der allerførst lyde en ærefrygtsfuld Lovprisning og en inderlig Tak til Gud i Himmelen, som har ledet Krigsbegivenhederne saaledes, at de ikke kom til at standse dette Foretagende eller bragte det til at strande. — Og saa beder jeg Dem om at sende ham, Stakkelen, der maatte lade sit Liv, mens han arbejdede her, hans unge Hustru og Barn en medlidende Tanke, idet vi beder: Gud trøste og glæde deres Sjæle. — Endelig udtaler jeg paa egne Vegne, men tror forresten, da jeg kun løser og frigør bundne Tanker, Ord og Følelser, at kunne gøre det paa alle tilstedeværendes Vegne: Ærværdige Søstre! Høje Amtsraad! Hjertelig til Lykke i Dagens højtidelige Anledning, og gid ingen af de kontraherende Parter nogensinde maa fortryde den Overenskomst, de har sluttet!

Det tjener utvivlsomt baade de ledende og udførende Kræfter til stor Ære, at Amtssygehuset trods vanskelige Tider allerede godt og vel et Aar efter Grundstensnedlæggelsen staar færdigt og rede til om faa Dage at modtage syge. Det blev en smuk Bygning til Pryd for vor By, og den staar der godt sammenarbejdet med det gamle Hospital, hvilket just ikke var den letteste Sag, da Skønhedshensynene maatte underordne sig mange praktiske Hensyn. Udsigten fra Sygestuerne er smuk og løftende. Omgivelserne er vor Bys herlige Anlæg. Og hvad selve Indretningen

Efter Tegning af Arkitekt Wærum. Laant af Randers Amtstidende.
Den mindre Bygning med Taarnet er det gamle Hospital, opført 1902-03 af samme Arkitekt, der har opført det nye.

angaar, er jeg overtydet om, at Kritikken vil have meget lidt at indvende og maaske endda indrømme, at her er taget Hensyn til alt med sjælden Omhu og Dygtighed.

Dette Sygehus er et i den lange Kæde, der strækker sig gennem henfarne Tider. Sygehuse er jo ikke den nyere eller nyeste Tids Frembringelse, men man mener, endda med god Grund, at kunne forfægte den Mening, at deres Historie begynder i det sjette Aarhundrede før Kristus i Ægypten, saa at Ægypterne ogsaa paa dette Omraade blev Foregangsmænd. Fra Ægypten forplantede Sygehuskikken sig saa til Inderne. Jøderne plejede deres syge i Hjemmene; kun for de spedalskes Vedkommende omtales der i Kongernes Bøger særlig indrettede Huse. Dog først Kristendommen bragte det saa vidt, at man mente slet ikke at kunne undvære Sygehjem. Imidlertid maatte ogsaa med Hensyn til disse en stor Udvikling finde Sted, før man naaede hen til Sygehuse i moderne Betydning. De første Sygehuse paa kristelig Grund var de saakaldte Xenodochier, beregnede paa at optage fremmede, der var paa Rejse, dog særlig dem iblandt de rejsende, der var syge og trængte til kærlig Pleje. Den store Biskop af Cæsarea, Basilius, lod opføre et saadant omkring Aaret 370, og hidindtil anses dette for at have været det første. Lidt senere lod Senator Pammachius opføre et lignende ved Tiberens Munding, og han var selv den ivrigste til at yde Hjemmets Beboere sin Tjeneste. Det var Sygehusenes Foraarstid, men Sommeren kom, og Sygehuse myldrede frem i Tusindvis som Blomster af forskellig Farve og Størrelse. Et særlig nævneværdigt er Sygehuset i Siena fra 1440, der var saa stort og vel indrettet, at faa Byer i den civiliserede Verden i Aaret 1840 havde et Kommunehospital, som kunde maale sig med dette. Naturligvis stod vi Danske ikke tilbage for den øvrige Verden, men da Sagen er alt for bekendt, behøver jeg kun at nævne Navne som St. Jørgens Gaarde, Helligaandshuse, St. Hans Hospitaler og Antoniushuse, Navne, der minder os om, at man ikke blot tog sig af de syge i Almindelighed, men ogsaa skænkede syge Krigere og smitsomme syge en særlig Omhu.

Men Sygehuse alene, selv om de var byggede af Ædelstene og nok saa kunstigt formede og vel indrettede, gør nu engang ikke Udslaget. Det, som det frem for alt kommer an paa, er og bliver den Aand, som raader der, og den var i Middelalderen god, til de fleste Tider endda udmærket: baade Læger, Sygeplejere og besøgende gjorde alt, hvad der stod i deres Magt, for at lindre de syges Lidelser og skaffe dem Helbredelse. Renaissance havde kun at arbejde videre i den Retning, Middelalderen havde gjort, og det skete. Vel kom der ogsaa Nedgangsperioder, men det synes, som om Menneskene ikke ret længe kunde glemme deres Pligter mod de syge. Nogle førte an, og man fulgte villigt. En Vincent de Paul, en Kamillus f. Eks. staar med straalende Glans om sig i Sygeplejens Historie.

Større og større blev de Fordringer, man stillede til Sygehuse og Sygepleje, noget, der nøje hænger sammen med Kulturfremskridtet i det hele taget, men ganske i Særdeleshed med Lægevidenskabens vidunderlige Udvikling. Jo mere man kunde vove, desto større Dygtighed, Nøjagtighed, Agtpaagivenhed, Omhu og Udholdenhed maatte der kræves af dem, som skulde pleje de syge, desto større blev de tekniske Fordringer, man stillede til Sygehuse og deres Indretning.

Sygehusene er Korsenes Hjem, men bør derfor ogsaa være Hjem, hvor de syge møder kærlige Hjerter og om Kærlighed, den Kærlighed, som saa gripende er skildret i Lignelserne om den gode Hyrde og den barmhjertige Samaritan. For at denne Kær-

lighed altid maa staa for deres Blik, som skal pleje de syge, for at alle skal vide, at Sygehuset ønsker at virke i denne Aand, er det, at to Relieffer, forestillende just disse Lignelser, pryder den ene Side af Forbindelsesgangen mellem de to Hospitaller.

Den barnhjertige Samaritan — hvor lyser Kærligheden til Næsten ikke ud af denne herlige Skikkelse! Han tager sig af en ham fuldstændig ukendt, ja, af en, som han efter sin hele Opdragelse og sine indpodede Fordomme maatte anse for sin Fjende, i alt Fald for en, der ikke vedkom ham. Just saaledes skal ogsaa en god Sygeplejerske handle. Ingen af de syge skal være hende ligegyldig, ingen maa hun have Antipati imod, eller i alt Fald maa hun bekæmpe den, saa den ikke i mindste Maade mindsker hendes Kærlighed til den syge. Hun maa ikke se paa Personen, men alene paa hans Elende og Vaande. Jo større Elendighed hun derfor bliver vaer, desto større maa ogsaa hendes Kærlighed til og Omhu for den syge være. Ja, undskyld, at jeg kun skitser kort, men jeg maa videre! Og derfor: Hvor meget kunde have bevæget Samaritanen til at fortsætte Rejsen uden at bekymre sig om den syge, hvis hans Kærlighed ikke havde været anderledes stor og stærk end Præstens og Levitens? Men han standser og tilser Stakkelen, forbinder hans Saar og læsker hans tørstende Tunge. Hans Kærlighed er en virkelig Kærlighed; for den maa alt, det være nok saa paatrængende, vige. De, kære Sygeplejersker, vil heraf yderligere forstaa, hvorledes Deres Kærlighed til de syge skal være. Magelighed og Bekvommelighed, Søvn og Hvile, alt paa nogen Maade opsætteligt maa vige, naar det gælder de syges Velfærd, hvilket paa den anden Side ikke er ensbetydende med, at De skal optræde som Selskabsdamer eller ofre mere Tid paa enkelte syge, end der er nødvendigt og nyttigt, eller ikke skal unde Dem selv et Mindstemaal af Søvn og nogle Timers Samvær for at forrette Andagtsøvelser og adspredde Dem i munter Samtale. Netop at De trækker Dem noget tilbage, skal jo forfriske Dem aandeligt og legemligt, saa at Kærlighedens Lue altid kan brænde og slaa ud i lys Lue naarsomhelst. De selv vil sikkert vide at dele Deres Kærlighed til Dem selv og de syge saaledes, at Kærligheden til de syge altid kommer til at indtage den første og fornemste Plads og Kærligheden til Dem selv den ringeste og sidste. — Samaritanen kalder ikke paa andre, men yder den forulykkede sin Hjælp personlig. Sygeplejersken stiller ligeledes sin Person til de syges Raadighed. Men lad det kun ikke være Stykkeværk! Aand, Hjerte, Hænder og Fødder, alt tilhører den syge. De maa, kære Søstre, nøje vide, hvad der kan og skal gøres, De maa yde det med Hjertets overstrømmende Kærlighed, uden at trætte Hænder og Fødder er i Stand til at kølne Deres Iver og Æmhed eller tilsøre Deres allseende og altanende Blikke. Ja, De forstaa, hvor meget der kræves af Dem, men De staa ogsaa rede til at vise de syge en saadan Kærlighed. — Hvad Samaritanen endelig ikke kan selv, det sørger han for, at andre gør. Han bringer den overfaldne til et Herberge og overgiver ham der til andres Røgt og Pleje. En Sygeplejerske kan ikke alt; hun staaer under Lægen og kun ved nøje at overholde hans Forskrifter vil hun vise den syge en lignende Kærlighed som Samaritanens. Men ogsaa naar det gælder om at udføre Lægens Ordre, vil der være Tilfælde, hvor en mere erfaren Sygeplejerske bedre vil kunne hjælpe den syge. I saadanne Tilfælde vig da velvillig og med Glæde Pladsen for den mere erfarne. Den sande Kærlighed gaar jo gerne ned fra Højsædet, blot Kærligheden kan fejre større Triumfer.

Det andet Relief, fremstillende den gode Hyrde — hvor mange Opmuntringer til virksom Næstekærlighed kunde det ikke

give Anledning til, men jeg haaber, De selv, kære Søstre, ofte vil søge ned i Jesu Hjertedyb for at forfriske Deres Sjæle og Hjerter til altid voksende Kærlighedsøvelse. Og efter at have udtalt dette Haab til Dem, udvalgte Skare, som skal virke her, henvender jeg mig nu til d'Hrr. Læger.

Ogsaa De, mine Herrer, kan have godt af at gaa i Skole hos den barmhjertige Samaritan og den gode Hyrde, og jo flittigere og grundigere De gør det, desto velsignelsesrigere vil Deres Gerning uden Tvivl blive. De ved det selv: en Læge med klart og koldt Hoved, med øvel og sikker Haand, med Aandsnærværelse og Snarraadighed er ikke nok, nej, han maa ogsaa kunne sige venlige Ord og sende et Blik, der siger mere end mange Ord, ind i de syges Sjæle. Glem derfor aldrig at tage Hjertet med! Desværre maa man ikke altid kunne se Deres Hjerte. Men naar der bare banker et varmt Hjerte i Deres Bryst, et Hjerte, fyldt med Samaritanens og den gode Hyrdes Kærlighed, saa skal Patienterne nok vide at finde det, og dette vil tjene disse til stor Opmuntring og fremskynde deres Helbredelse, naar de ved, at de har lagt Livets og Sundhedens store Værdier ikke blot i dygtige, men ogsaa opofrende og kærlige Menneskers Hænder.

Paa Forbindelsesgangens anden Side er der to andre Relieffer: Jesus, som helbreder en blind, og Jesus, som opvækker Jairus' Datter. Disse Scener af Jesu Liv skal være de syge til Trøst og Lise, naar de tvinges til at søge hid; de skal jo minde dem om: Jesus lever endnu, og han har samme Hjertelag mod os alle, som den Gang han vandrede hernede og gjorde godt mod sine samtidige. Er det derfor til de syges virkelige Bedste, vil han usvigelig lade Lægernes og Sygeplejerskernes Virksomhed kronet med Held, og de syge vil rejse sig fra Sygelejet, gaa seende og sunde herfra og vende hjem til deres Gerning og Hjem som helt nye Mennesker. O, gid derfor, at alle syge, som indlægges paa dette Hospital, aldrig maa glemme at overgive sig fuldstændig til ham og hans Godhed, som er fremstillet paa Billederne; han har jo alt i sin Magt, leder og styrer alt, ihvorvel han efter sin Plan betjener sig af svage Menneskehænder og Menneskesjæle til at virkeliggøre sine Tanker.

Men for os alle, som kaster Blikket paa Opstandelsesbegivenheden, tjene den til Opmuntring i Tidernes og Lidelsernes usalige Mørke. Husk, engang skal Lidelserne ende, engang skal Taarerne høre op at flyde, engang skal Sukkene forstumme, engang skal Sjælens dybeste Længsler tilfredsstilles. Gid vi alle maatte stride os gennem Livet hernede til hin salige Opstandelse.

For nu at nedkalde Guds Velsignelse over Foretagendet vil jeg bede en kort Indvielseshøn og besprænge Sygehusets Gange og Stuer med Vievand. Og gid saa, at Guds Øje maatte vaage over enhver, der kommer ind og gaar ud ad Sygehusets Døre, over de syge, Lægerne, Sygeplejerskerne og de besøgende, og at alt maa tjene Gud til Ære og de lidende og virkende til Gavn! Det give Gud! Amen.

Efter at endnu en i Dagens Anledning skrevet Sang, som er gengivet andet Steds i Bladet, var sunget, tog

Overlæge *Langballe* Ordet, idet han gjorde opmærksom paa, at Bygningen ikke var helt ud færdig til at tages i Brug, da det paa Grund af Krigen ikke havde været muligt at anskaffe forskellige Ting, men Taleren haabede dog, at man i Dag kunde faa et Indtryk af, hvorledes det hele vil tage sig ud, naar Hospitalet kan tages i Brug.

Under Hr. Arkitekt *Jensen-Wærums* Ledelse besaa de tilstedeværende derefter det nye Hospital fra øverst til nederst. Arkitekten har Grund til at være stolt af sit Værk, og mange var de Lovord, der lød over den smukke Bygning og den praktiske Indretning.

I Hospitalet findes baade en Syge-Elevator, der foruden Patienten kan rumme 6 andre Personer, samt en Elevator til Besørgelse af Madvarer, Klædevarer og Sengetøj.

I øverste Etage, hvorfra der er en henrivende Udsigt, er Søstrenes Domicil, og hertil faar ingen uvedkommende Adgang under almindelige Forhold. Desuden findes her Værelser til Oplagring af Lagener, Tæpper og forskelligt Husgeraad.

I anden Etage er der Sygeværelser af forskellig Størrelse og et »Dagrum« til Ophold for Patienter, der kan være oven Senge.

Paa 1. Sal er der foruden Sygeværelserne et Anretterkøkken og to Operationsstuer. Fra en Dør kan man fra et af Værelserne gaa ud paa det øverste af Forbindelsesgangen til det gamle Hospital.

Stueetagen er indrettet paa lignende Maade, dog er her selvfølgelig ingen Operationsstue. I Kælderen findes Varmeapparatet, Installationen for det elektriske Lys, et stort, velindrettet Køkken m. m. I Gaarden er der Vaskehus og et Par Celler for sindssyge.

For Tiden tilbygges en lille Fløj til det gamle Hospital, bl. a. for at skaffe Plads til en større Bedesal.

En af de større Belægningsstuer var i Dagens Anledning blevet omdannet til Festsal. Der var anbragt Palmedekorationer, Draperier, Billeder af Kongeparret, og paa Bordene, hvor der var dækket med Vin og Kage, var der pragtfulde Buketter. Her samledes en Kreds af de indbudte, efter at Bygningen var beset.

Amtmand *Andersen* tog Ordet og udtalte sin Glæde over, at det nu var lykkedes at fuldføre det nye Hospital, der sikkert paa enhver har gjort et lyst og venligt Indtryk, og som sikkert vil kunne tilfredsstille alle rimelige Krav. Hidtil har det været Arkitekt *Jensen-Wærum*, der har raadet og virket med sin Stab af Mænd, og hans Værk staar nu prentet i Jern og Sten. Men fra 5. Juli er det Stedet, hvor St. Josefssøstrene og Lægerne skal tage deres store og vigtige Gerning op. Taleren er overbevist om, at den vil blive udført saaledes, at naar Patienterne ved Lægens Kunst og Søstrenes kærlige Pleje er helbredet, vil Opholdet her staa for dem som et kært Minde; saaledes har det altid været, hvor St. Josefssøstrene virkede, og saaledes vil det sikkert i Fremtiden blive. St. Josefssøstrene har nu virket her i 13 Aar, og de har fra alle Sider vundet Tak og Paaskønnelse for deres opofrende og kærlige Pleje. Amtsraadet

har givet Patienter samme Tilskud, naar de indlagdes her, som man gav til Randers Sygehus, og det viste sig, at denne Foranstaltning blev stærkt benyttet, hvilket er et Vidnesbyrd om, hvilken Anseelse Hospitalet nyder. Taleren takkede St. Josefssøstrene for godt Samarbejde med Amtsraadet og haabede paa Fortsættelse. Tak for Imødekommenhed overfor de Ønsker og Anmodninger, som Amtsraadet har rettet til Søstrene. Jeg vil paa Amtsraadets Vegne ønske St. Josefssøstrene til Lykke med Opførelsen af Hospitalet og med den Gerning, der skal øves her. Gid den maa blive til Gavn og Velsignelse for Randers Amt og til Ære og Glæde for St. Josefssøstrene.

Overlæge *Langballe* var anmodet om at takke paa Søstrenes Vegne for de hjertelige Ord og for den Venlighed og Imødekommenhed, der overalt var vist dem. Det havde tit knebet at holde Modet oppe under Byggeforetagendet, snart var det Krigen, der drillede, og snart var det det daarlige Vejr. Men takket være Arkitekten og Haandværkerne lykkedes det ved intensivt Arbejde at faa Bygningen rettidig færdig. Vi haaber paa her at kunne give Patienterne en god og omhyggelig Pleje. Taleren kunde ikke tilbageholde en Ros til St. Josefssøstrene, der tog mere ideelt paa deres Gerning end de fleste andre Sygeplejersker og derved ydede Patienterne bedre Hjælp og Trøst. Lad os haabe, at dette Forhold maa fortsættes. Tak til Arkitekten og til alle, der har været med til at rejse denne Bygning, og Tak for den Velvillie, der er bleven vist St. Josefssøstrene.

— Efter endnu nogle faa Øjeblikkes Samvær skiltes Forsamlingen, og om en halv Snes Dage staar Hospitalet parat til at optage sin alvorlige og velsignelsesrige Virksomhed. Det har kostet mindst 333,000 Kr. at opføre.

Kl. 4 om Eftermiddagen havde Amtsraadet indbudt til Middag i Klubbens Selskabslokaler, hvori deltog Amtsraadets tidligere og nuværende Medlemmer, Byraadets Sygeudvalg, Sygehusinspektøren, Lægeforeningens Formand, Kredslægerne, Overlægerne *Langballe* og *Nørgaard*, Pastor *Osterhammel* og den katolske Menigheds to Forstandere.

Nye Bøger.

Budbringeren, udgivet af *Ign. Schmid*. (Aarhus. Juli 1916. 32 Sider. 25 Øre.)

Naar man lukker dette nye Nummer op, overraskes man behageligt ved den Forandring, der er overgaaet det indvendige Titelblad eller »Hovede«; den noget tunge og stive Overskrift m. m., der fandtes i de to første Hæfter,

er afløst af en smagfuld og diskret do. med et nydeligt Billede af Frelseren mellem to brændende Lys. Af andre Forandringer kan nævnes, at de sidste 12 Sider fremtræder med større Selvstændighed som »Børnenes Budbringer« og med egen Redaktør, Frøken Hedevig Utke Ramsing. »Den store Budbringer« begynder med en lille Afhandling om den »første Fredags« Betydning, derefter følger et Digt af Johs. Frederiksen, saa en Missionsskildring af *nova*, derpaa en nydelig, meget personlig Rejseskildring: »Jesus gik forbi paa Vejen«, saa et Digt af F. Esser og flere andre Artikler, en Boganmeldelse m. m. »Børnenes Budbringer« er prydet af en Mængde nydelige Billeder, Initialer, Vignetter og indeholder en Række fortrinlige Smaaskildringer og Digte af forskellig Art, i hvilke det overmaade vanskelige Kunststykke virkelig er præsteret: at skrive barnligt — ikke barnagtigt — og naturligt og jævnt — ikke skabagtigt og skruet — for smaa Børn. Et ganske yndigt Billede af den h. Rosa af Lima vil vist blive regnet for det smukkeste af mange smaa Piger og Dreng, hvis Rangen ikke vil blive gjort hende stridig af en dejlig lille Negerdreng et Par Sider senere. Skønt Anbefaling vist er overflødig, skal »Budbringeren« dog anbefales til alle katholske Hjem og ikke mindst til dem, hvor der er smaa Børn.

Byzantinsk Kunst. Af Emil Fr. Rønnow. Katholske Smaaskrifter Nr. 2. (Katholsk Bogsalg. Kbh. 1916. 15 Sider. 10 Øre.)

Nærværende lille Hæfte bringer — efter en anskuelig, vel skreven historisk Indledning — et interessant Overblik over den byzantinske Kunst, hvis Betydning Forfatteren i Fremtiden mener vil blive langt større. N. H.

Helsingør, vort næste Mødested.

Helsingør er med sine smalle Gader mellem gamle Huse, præget af Idyl og svundne Tiders Stemning, favnet af Hav og Skov og bakkede Agre, en af Danmarks skønneste og mest interessante Byer. Helsingør er Klosterets og Poul Helgesens, Kronborgs, Holger Danskes og Hamlets By.

Klosteret, det gamle Karmeliterkloster, staar, som da Munkene forlod det efter Kirkerevolutionen, og er vort skønneste Minde fra det rige Klosterliv, der satte saa stærkt Præg paa Middelalderens Danmark. Karmeliterne kom til Helsingør 1430 og grundlagde der et Kloster, som i Aarene 1470—90 ombyggedes og udvidedes, og det er dette, som, restaureret og ført tilbage til oprindelig Skik-

kelse, endnu staar med sine fire sammenbyggede Fløje, hvoraf den ene udgør Kirken. Gennem hele den indvendige Side af Bygningerne, der omslutter en Rosenhave, løber en aaben Buegang; en Vandring herinde bringer en af de største Skønhedsaaftenbaringer, vort Land kan fremvise paa Bygningskunstens Omraade. Kun fire enkle Bygninger, opad hvis røde Mure, der brydes af smaa Vinduer og de gothiske Buer, Slingroser breder sine Ranker; fire røde Tage, hvoraf Kirkens, noget højere end de andre, bærer en Tagrytter, en græsbevokset Have med Rosenbuske og et eneste Træ i Midten, det er alt. Og dog en Skønhed, en Stemning af verdensfjern Fred, som gør det stærkeste Indtryk. I Klosteret findes endnu de gamle Sale, Kapitel-, Biblioteks-, Studie- og Spisesal, store til Dels hvælvede og søjlebaarne Haller, rigt prydede med Kalkmalerier.

Kirken, der ligesom Klosteret er viet til Vor Frue og hedder St. Mariæ, er opført i gothisk Stil og gør med sit høje Midtskib, hvis Hvælvinger bæres af slanke Murstenspiller, et rigt og festligt Indtryk.

Her i dette Kloster har Poul Helgesen levet og virket, denne vor Reformationstids største og ejendommeligste Personlighed. Denne Mand, der bar alle sin Tids Strømninger i sit rige Aandsliv, som maaske ene af alle forstod Tiden fuldtud og derfor formaaede at lede det nye, der brød frem, ind i det rette Leje, men som faldt for Overmagten. Her har han vandret, bekymret for sit Lands og sin Kirkes Fremttid, anende, at de kommende Tider vilde bringe Ulykker over Land og Kirke, at Nationen og den gamle Religion vilde ødelægges af det fremmede, der brød ind over vore Grænser. Han var den gamle Kirketids sidste store, dansk katholske Aand. Modig og uforfærdet bekæmpede han Hans Tavsens og hele dennes Oprørsbevægelse og blev Genstand for et Had og en Forfølgelse som kun faa. Han elskede sin Kirke og sit Fædreland, for disse led og stred han med ubrødelig Troskab, indtil hans lysende Skikkelse pludselig forsvinder i et Mørke, som ingen endnu har kunnet sprede. — — —

Helsingør er ogsaa Kronborgs By. Stolt løfter det gamle Slot sine stærke Mure og irrede Spir ved Sundets Indløb, et Minde om vort Lands Stortid og fordums Magt. Og dybt nede i Borgens inderste Rum slumrer Sagnets Holger Danske for at vaagne op til Daad, naar Landet er i Nød og trænger til hans Hjælp. Et skønt Sagn, et skønt Billede paa Danmarks Folkesjæl, der lever stille, gemmende paa sine stærkeste Følelser, til der for Alvor er Trang og Brug for dem.

Og Helsingør gemmer ogsaa Mindet om Hamlets forunderlige Sagnskikkelse.

Søndag d. 16. Juli kalder »Den katholske Højskole« til Stævne i Helsingør. I disse Dage, der i saa mangt og meget minder om Poul Helgesens Tid, kunde vi næppe samles et bedre Sted end netop her for at mindes den Mand, hvis afbrudte Livsværk nu atter bliver fortsat. Derfor bør Stævnet finde stærk og talrig Tilslutning. Udbyttet vil blive rigt for den enkelte og gavnlig for den Sag, der er os hellig.

Johs. Hansen.

Bøn om Velsignelse.

(Sungen ved Hospitalets Indvielse i Randers den 27. Juni.)

Mel.: Kongernes Konge.

Alt, hvad vi evne, himmelfste Drot,
 ved vi tilfulde, er bristende smaat;
     alt, hvad vi magte,
     for intet er at agte,
 vejer dog ogsaa, velsigner du blot.

Løft da din Haand, du Kærligheds Gud,
 stræf den velsignende over os ud;
     sign al den Viden,
     her stævne vil i Striden.

Sign vore Daaben mod Sløvhed og Brud.

Livet du elsker, saa gøre vi,
 det er dets Rækker, vi stiller os i;
     under dit Mærke
     vi føle os fuldstærke:
 „Livets Gud“, dit Navn, jo straalers deri.

Liv er din Gave, vær her dets Skjold.
 Død er din Port gennem Evidheds Vold.
     Herre, i Naade
     for Liv og Død du raade,
 Giv os den Ild, end ej Døden gør Kold.

Johs. Frederiksen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Ved St. Josefssøstrenes Skole paa Østerbrogade afsluttedes Præliminæreksamen Mandag den 3. Juli. 5 unge Piger bestod Eksamen, henholdsvis med 96, 113, 115, 119 og 122 Points. (Til at bestaa denne Eksamen med tre fremmede Sprog kræves 70, til at bestaa med Udmærkelse 120 Points.)

Tyskland. Det engelske, katholske *Catholic Times* bringer efterstaaende Efterretning fra dette Land: »Medlemmerne af det tyske Hierarki har nylig været samlede til deres aarlige Konference i Fulda, ved hvis Afslutning de udstedte et fælles Hyrdebrev. Dette er en Skrivelse, der i udmærket Grad er katholske Prælater værdig. Enhver Linje er præget af den Sorg, som Biskopperne føler ved de Lidelser, Krigen har foraarsaget. »Guds Haand hviler endnu haardt paa os,« skriver de. »Vi venter endnu paa Fredens Morgenrøde. Det er sandt, at vi har en urokkelig Tillid til Gud, der har beskærmet os indtil nu. Vi har Tillid til vor retfærdige Sag og vore tapre Soldater, som har vundet Sejr efter Sejr, og som vil skaffe os en herlig Fred. Men vi føler og ved, at der maa være mere Soning endnu, at der maa gøres mere Bod og frembæres endnu flere Bønner. . . . Vore Hjerter bløder af utallige Saar, som Krigen har slaaet os og endnu slaar. Hvor skal vi ellers finde Hjælp og Helse end i Guds Hjerte, i vor Herres og Frelsers Hjerte, som slaar for os i uudtømmelig Barmhjertighed og bringer os Frelse, hvis vi nærmer os det i Ydmygheds Aand og med rene Sjæle.« Biskopperne slutter med at anordne en Tredagesbøn de to sidste Dage i Juni og den 1. Juli. I deres Skrivelse har de sikkert lagt en sand kristelig Aand for Dagen.«

— Hovedredaktøren af *Germania*, det ledende katholske Dagblad i Berlin, *Herman ten Brink*, er den 10. Juni afgaaet ved Døden i en Alder af 65 Aar. Den afdøde, der af Fødsel var Westphaler, udøvede en stor Indflydelse og talte mange Venner blandt ledende tyske gejstlige og Politikere.

Rom. Den Hellige Fader har bestemt, at Pavestolens Repræsentanter i fremmede Lande, der ikke har Rang og Titel af Apostoliske Nuntier, for Fremtiden skal kaldes Apostoliske Internuntier, medens Titelen Apostolisk Delegat skal være forbeholdt saadanne pavelige Repræsentanter, som har en udelukkende kirkelig og ingen politisk Mission. For Fremtiden vil Titelen Apostolisk Internuntius ikke alene blive baaret af de pavelige Repræsentanter i Argentina, Chile og Holland, som allerede har den, men ogsaa af Repræsentanterne i Colombia, Costa Rica, Nicaragua, Honduras, Haiti, Peru, Bolivia og Vene-

zuela, som før kaldtes »Apostoliske Delegater og ekstraordinære Udsendinge«. De pavelige Repræsentanter i Canada, Cuba, Porto Rico, Philippinerne, Mejico og De forenede Stater vil derimod vedblive at hedde Apostoliske Delegater.

Kollekten af Peterspenge.

(For de københavnske Kirkers Vedkommende er Kollekten paa Nytaarsdag og paa St. Peter og Pauls Fest lagt sammen).

Aalborg.....	6,26	Tilbedelsesklosteret....	14,14
Aarhus.....	14,68	Østerbrogade 7 C.....	2,50
Esbjerg.....	23,23	Køge.....	8,00
Fredericia.....	18,00	Maribo.....	8,40
Helsingør.....	20,75	Nakskov.....	15,00
Horsens.....	12,10	Nyborg.....	7,02
Kolding.....	4,15	Nykøbing F.....	15,00
København:		Odense.....	9,50
St. Ansgar.....	126,13	Randers.....	6,01
Rosenkranskirken.....	67,28	Ringsted.....	4,00
St. Annæ.....	46,10	Roskilde.....	15,50
St. Andreas.....	99,77	Silkeborg.....	5,00
St. Knud.....	20,20	Slagelse.....	7,60
St. Josef.....	47,36	Svendborg.....	6,25
Jesu Hjerte.....	166,05	Vejle.....	5,00
Immaculata.....	19,00		
Amalievej.....	5,06		
			Ialt: 825,04

(Af disse 825,04 Kr. er 614,59 fra København, Resten, 211,45, fra Provinsbyerne.)

Kbhvn. i Juli 1916.

Det Apostoliske Vikariat.

Tak. Bidragyderne til de to Ministranters Ferieophold bedes herved modtage den skyldige Tak baade fra Børnene og fra dem, som var deres Talerør.

En ung Pige ønsker til 1ste September Plads i et katolsk Hjem som Barne- eller Ene pige. Billet, mrkt. 2043, bedes sendt til Bladets Kontor, Bredgade 69, 2. Sal ov. G., København, K.

Budbringerens 3. Hæfte

er udkommet. Faas i København ved Jesu-Hjerte-Kirken i Stenosgade og i Katholsk Bogsalg samt i Aarhus hos Udgiveren. Aarsabonnement 1 Kr.; enkelte Numre 25 Øre.

Børnenes Budbringer redigeres fra nu af af Frk. H. U. Ramsing.

Den katolske Højskole.

Møde i Helsingør Søndag d. 16. Juli. Afgang fra Østerbros Station Kl. 8³⁷ Fm. (billigt Søndagstog, Dobbeltbillet Kr. 1,80). Ankomst til Helsingør Kl. 9³².

Kl. 10 og Kl. 11 Messe i Kirken. — Kl. 12 spises den medbragte Frokost (i Haven ved Kirken, Øl og Sodavand kan købes paa Stedet). — Kl. 1^{1/2}—3 Besøg i Karmeliterklosteret med Foredrag i Kapitelsalen. — Kl. 3—5 Frihed for Deltagerne. — Kl. 5 Andagt i Kirken. — Kl. 6 Middag i Skolen (Haven) for indtil 100 Deltagere. — Kl. 7 Foredrag (mulig med Ordskifte). — Kl. 9 Kaffe med Brød. — Afrejse Kl. 10³⁴, i København Kl. 11⁴¹. Billetter til Mødet à 35 Øre (heri iberegnet Kaffe m. Brød om Aftenen) og til Middagen à 85 Øre faas i Katholsk Bogsalg, Stenosgade 3, indtil Torsdag d. 13. ds. om Aftenen. Endvidere kan Billetter faas hos Redaktør Hansen, Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Deltagerne maa selv sørge for Jernbanebilletterne.

St. Josefs Gilde, Alm. Møde afholdes Mandag d. 10. ds. Kl. 8^{1/2} pr. i Lokalet Bredgade 67.

Kirkelig Kalender.

9. Juli. 4. Søndag efter Pintse.	16. Juli. 5. Søndag efter Pintse.
10. — M. Felicitas's 7 Sønner, Martyrer. (<i>Kong Knuds Død.</i>)	17. — M. Alexius, Bekender.
11. — Ti. Pius I, Pave og Martyr. (<i>Keld.</i>)	18. — Ti. Camillus, Bekender.
12. — O. Johannes Gualbertus, Abbed.	19. — O. Vincents af Paul, Bekender.
13. — To Anacletus, Pave og Martyr.	20. — To. Hieronymus Æmiliani, Bekender.
14. — F. Bonaventura, Biskop og Kirkelærer.	21. — F. Praxedes, Jomfru.
15. — L. Kejser Henrik, Bekender.	22. — L. Maria Magdalena, bodfærdig.

Meddelelse om Gudstjenesten i København fandtes sidst i Nr. 26.

Conventus pastoralis missionariorum insulæ Selandiæ erit die 10. Julii hora quarta cum dimidia.

St. Knuds Kapel.

Mandag d. 10. Juli, Hellig Kong Knuds Dødsdag, holdes Festandagt Kl. 3 Eftermiddag.

St. Andreas Kirke. I Sommerferien holdes Søndagens Andagt Kl. 7.

Sommervejviser for tilrejsende.

(Katholske Seværdigheder i København.)

St Annæ Kirke, Kloster og Skole paa Amager.
 St. Elisabeths Hospital paa Amager.
 Mariahjemmet og St. Knuds Kapel i Vestervoldgade.
 St. Ansgars Kirke i Bredgade.
 St. Ansgars Skoler i Bredgade.
 Rosenkranskirken og Skolerne i Boyesgade.
 Fransk Skole i Frederiksberg Allé.
 Jesu Hjertes Kirke i Stenosgade.
 St. Knuds Skole i Stenosgade.
 Katholsk Bogsalg paa Vesterbro.
 Klosteret paa Amalievej.
 Klosteret paa Kastanievej.
 Fransk Skole paa Østerbrogade.
 Kirke og Kloster paa Jagtvejen.
 St. Josefs Kirke og Hospital i Griffenfeldtsgade.
 Sakramentskirken med Skole paa Nørrebrogade.
 Seminariet paa Strandvejen 91.
 St. Andreas Kirke og Kollegium i Ordrup.
 Fransk Skole med Mariabo i Ordrup.

K. U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katholske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katholske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Matthæus Hansen, Hovmarksvej 30, Charlottenlund.

Katholsk Bogsalg, Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4—6.

Pr. 29.

Søndag den 16. Juli.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Paveligt Dekret om en Fælleskommunion for alle katholske Børn i Europa Søndagen d. 30. Juli, To-Aarsdagen for Krigens Udbrud. — Innocens III. — Peter de Rydders Historie. — Protestantisk Gudstjeneste. — Nye Bøger. — Helsingørske Seværdigheder. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. Rom. — Brevkasse. — Rosenkranskirken. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

316.

Eders Retfærdighed.

»Hvis eders Retfærdighed ikke overgaar de skriftkloges og Farisæernes, skal I ingenlunde komme i Himmerige« — med disse Ord begynder denne Søndags hellige Evangelium, et lille Afsnit af den store Bjergprædiken. Hvad der skal forstaaes ved »eders Retfærdighed«, faar vi et andet Sted at vide, hvor Herren ogsaa taler om Farisæerne, nemlig i den bekendte Lignelse om Farisæeren og Tolderen. Denne sidste gik retfærdiggjort hjem, fordi han bad: »Gud, vær mig Synder naadig.«

Disse Ord, der er Bekendelse af Synd og en Bøn om Naade, er saa at sige Hovedsummen af den kristne Religion, i Modsætning til alle andre Religioner. Ikke saa at forstaa, at Syndsfølelse og Trang til Barmhjertighed er ukendte udenfor Kristendommen — tvertimod; men hvad der adskiller Kristendommen saa vel som Jødedommen før den fra de andre Religioner, er, at Syndsbekendelsen og Bønnen om Naade just er inderligst hos dem, som har naaet højst i Retfærdighed og Hellighed. Syndsbekendel-

sen lyder ikke blot fra den nyomvendtes eller dybt faldnes Læber, det er ikke et Suk, som alene udstødes af den, der kæmper i Verden med alle dens Tillokkelser og Fristelser; nej, det er de helliges Sang, det er de triumferende Toner fra de himmelske Harper, naar de frelste tiljuble deres guddommelige Forløser: »Du er bleven slagtet, og med dit Blod har du forløst os for Gud af alle Stammer og Tungemaal og Folk og Slægter« (Johs. Aab. 5,9).

Men hvad der for de hellige i Himmelen er en Kilde til deres aldrig ophørende Taksigelse, er her paa Jorden Anledning til deres bestandige Ydmygelse. Hvor store Fremskridt de end gør i det aandelige Liv, rejser de sig aldrig op fra deres Knæ, hører de aldrig op med at slaa sig for deres Bryst, som om Synd kunde blive noget fremmed for dem, saa længe som de levede. De glemmer aldrig, hvad de var ved deres Fødsel, de bekender, alle som een, at de er af samme Natur som deres Brødre, og at de er omgivne af Skrøbeligheder, hvor megen Naade de end faar. Andre ser maaske op til dem, men de ser kun op til Gud; andre taler maaske om deres Fortjenester, men de taler selv kun om deres Mangler. De unge uplettede saa vel som de gamle og modne, den, som har syndet mindst, og den, som har angret mest, den, hvis Pande er uskyldig og ren, og den, hvis Haar er graanet i Synd, alle er de enige om den Bøn: »Gud vær barinhjertig med mig, en Synder!« Saaledes var det med den unge Aloysius og med den modne St. Ignatius Loyola; saaledes var det med den h. Rosa af Lima, den yngste af alle hellige, som, skønt kun et Barn, underkastede sit spæde Legeme de forunderligste Bodsøvelser, saaledes var det med den h. Filip Neri, en af de ældste, som udraabte, da en roste ham: »Gaa bort! Jeg er en Djævel, ikke en Helgen!« Saadan Ydmyghed er Kendetegnet paa den ægte Discipel af Christus, hvilket ogsaa er udtrykt i dennes egne Ord, naar han siger: »Hvo sig selv ophøjer, skal fornedres, og hvo sig selv fornedrer, skal ophøjes.«

Kardinal Newman.

Paveligt Dekret

om

en Fælleskommunion for alle katholske Børn
i Europa Søndagen d. 30. Juli,
To-Aarsdagen for Krigens Udbrud.

Den Hellige Fader, Pave Benedikt XV, hvem intet ligger mere paa Hjerte end den fromme og samvittighedsfulde Efterkommelse af Tridentinerkonciliets og hans Forgænger, Pius X's Bestemmelser (angaaende Børnenes Kommunion), har nu, da den anden Aarsdag for den sørgelige Krigs Udbrud nærmer sig, gennem Statssekretariatet paabudt som følger:

Alle Europas Biskopper paalægges det at gøre, hvad der staar i deres Magt, for at der Søndag den 30. Juli i alle Kirker og offentlige Kapeller paa en saa højtidelig Maade som muligt holdes en Fælleskommunion for Børn af begge Køn, idet de opofrer den hellige Kommunion efter den Hellige Faders Mening.

Givet i Rom den 26. Juni 1916.

Cardinal Gasparri, pavelig Statssekretær.

Dette pavelige Dekret bringes herved til Sognepræsternes og Rektorernes Kundskab, idet de, ligesom ogsaa Børnenes Forældre eller Værger, opfordres til at gøre, hvad de kan, for at saa mange Børn som muligt efterkommer den Hellige Faders Ønske paa Søndagen den 30. Juli.

Desværre vil det jo for Københavns Vedkommende paa Grund af mange Børns Ferieophold udenfor Byen være vanskeligt at samle et større Antal, men da Højtideligheden efter Pavens Ønske netop skal foregaa paa Aarsdagen for Krigens Udbrud, saa lader den sig jo ikke forlægge til efter Ferien. For Provinsbyerne foreligger vistnok denne Vanskelighed kun i ringere Grad, og saa vil jo de københavnske Feriebørn, som opholder sig i Provinsen, hver paa sit Sted kunne slutte sig til den stedlige Fælleskommunion.

Ovenstaaende Dekret med tilføjede Bemærkning er at oplæse i alle Kirker og offentlige Kapeller under Hovedgudstjenesten Søndagen den 23. Juli.

København den 10. Juli 1916.

✠ **Johannes,**

Biskop, Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

Innocens III.

Hans 700 Aars Dødsdag.

Søndag den 16. Juli er det 700 Aar siden, at en af de største Paver, der nogen Sinde har siddet paa St. Peters Stol, efter et virksomt og saare betydningsfuldt Pontifikat gik ind til den velfortjente Himmels Løn. Det er derfor kun simpel Retfærdighed mod den store Paves Minde, at Ugebladet ved i Dag at bringe hans Billede og en lille

INNOCENS III.

Samtidigt Kalkmaleri i Grottekirken i Subiaco i Italien, hvorfra Benediktinerordenen har sit Udspring.

Bifiguren paa Billedet er den h. Benedikt († 543).

Biografi erindrer sine Læsere om den verdenshistoriske Mindedag.

Det var efter mange Aars Stridigheder mellem Paven og den tysk-romerske Kejser — Frederik Barbarossa havde saaledes ladet 3—4 falske Paver vælge mod den rette Pave — at Grev Lothar af Segni i Aaret 1198, paa selve sin Forgængers Begravelsesdag, enstemmigt blev valgt til Pave,

skønt han kun var 37 Aar gammel. Dette var et Tegn paa stor Tillid, hvilken heller ikke blev skuffet. Thi Innocens III, som den nye Pave kaldte sig, var i Besiddelse af saa fremragende Evner, at han som faa af sine Forgængere og Efterfølgere var i Stand til at udfylde sin høje Stilling til Sjælenes Gavn, Kirkens Fremgang og Pavestolens Højnelse og Anseelse. Hos Innocens fandtes en lykkelig Blanding af Mildhed og Strenghed, af Gavmildhed og Sparsommelighed; han var i Besiddelse af sjælden Kløgt og Ro, af stor juridisk Skarpsindighed og ubøjelig Energi.

Det var ogsaa vanskelige Opgaver, der laa og ventede paa den nye Pave, for en stor Del af kirkepolitisk Natur. Frederik Barbarossas Søn, Kejser Henrik VI, var afgaaet ved Døden Aaret, før Innocens blev valgt til Pave, og efterlod sig kun en lille toaarig Søn, den senere Kejser Frederik II, hvis Liv ogsaa for en stor Del hengik under Kampe med Paverne. De voldsomme Stridigheder, der efter Henrik VIs Død fulgte i Tyskland, greb Innocens mange Gange ind i med myndig og djærv Haand, ligesom det, forresten først efter flere Aars Kampe, lykkedes ham at genoprette Kirkestaten, som før hans Tid næsten var bleven opløst, og bringe Ro i selve sin meget urolige Hovedstad. For den lille Frederik II, der som sin Moders Arving blev Konge paa Sicilien, blev Innocens III Formynder, en Stilling, der bragte ham mange nøjsommelige Timer. Men Skildringen af alle disse forskellige indviklede og højst interessante Forhold vil blive for lang til denne Biografi, hvorfor der her blot skal mindes derom.

Det var nemlig ikke alene i Tyskland og Italien, Innocens Gang paa Gang med Kraft maatte gøre sin Myndighed gældende, men i en hel Række andre af Europas Lande. I Portugal, Aragonien, Bulgarien, Polen bøjede Herskerne sig mere eller mindre godvilligt for den myndige Pave, hvis Magt stadig beroede paa, at han havde Retten paa sin Side, og i England gik den usle Kong Johan uden Land, efter mange Aars Stridigheder, under hvilke han havde faaet Lejlighed til at lægge alle sine slette Egenskaber for Dagen, saa vidt i Ydmygelse overfor Innocens III, at han erklærede denne for sin Lensherre og tog sit Land til Len af ham. Og i Frankrig bøjede

Datidens dygtigste Hersker, Kong Philip August, efter sytten Aars Modstand, endelig sin onde Vilje under Pave Innocens' gode og retfærdige Vilje. Men dette sidste har for os Danske særlig Interesse og skal derfor faa lidt udførligere Omtale.

I Danmark var baade den engelske og franske Indflydelse i Middelalderen af langt større Betydning end efter Reformationen, hvor Indflydelsen fra Tyskland Aarhundreder igennem blev eneraadende. Paa Valdemarernes Tid var Samkvemmet med Frankrig levende: den store Absalon studerede Theologi i dette Land, som saa mange af hans Landsmænd før og efter ham, mange franske Klosterfolk indvandrede til Danmark og spredte kristen Kultur og Civilisation, og fransk Paavirkning sporedes paa mange Punkter her hjemme. Denne Indflydelse var det utvivlsomt, der bevirkede, at Valdemar den Stores Datter Ingeborg, for en stor Del ogsaa ved direkte Arbejde af den franskfødte Abbed, St. Vilhelm af Æbelholt, i Aaret 1193 blev gift med den berømte franske Konge, Philip August. Prinsessen skal efter samtidiges Udsagn have været i Besiddelse af Skønhed og alle kvindelige Dyder, men alligevel fattede Kongen Dagen efter Brylluppet en saadan Modbydelighed for sin Hustru, at han ikke paa nogen Maade vilde vide af noget Samliv med hende. Det er endnu den Dag i Dag en Gaade, hvad der har bevirket dette Omslag i Kongens Stemninger, og alle de Grunde, man har fremført, har kun været Gisninger. Et Par Maaneder efter lod Kongens Morbroder, der var Ærkebiskop af Reims, falske Stamtavler fremlægge, ifølge hvilke Dronningen skulde være beslægtet med Philip Augusts første (afdøde) Hustru, og paa dette skrøbelige Grundlag erklærede en Domstol af elendige gejstlige Kongens Ægteskab med Dronningen for ugyldigt. Da Ingeborg hørte Dommen, udrød hun: *Mala Francia, mala Francia — Roma! Roma!* Kongen brød sig ikke om denne Appel til Rom, men lod Dronningen indespærre i et Kloster, hvor hun ikke havde det godt. Knud VI af Danmark, Ingeborgs Broder, klagede til den daværende Pave, men denne gjorde ikke noget alvorligt ved Sagen, og 1196 indgik Philip August et nyt Ægteskab med Agnes af Meran. Saadan stod Sagerne, da Innocens III besteg Pavestolen. Han tog sig straks med Iver af den

forskudte Dronnings Sag og arbejdede Aar efter Aar paa at skaffe hende Ret. Kongen tog Dronningen ud af Klosteret, Agnes af Meran døde 1201, Philip viste sig atter sammen med Ingeborg, men alligevel havde hun det langt fra godt; Philip plagede hende saaledes stadig om at indtræde i et Kloster, at han kunde blive af med hende. Men Innocens glemte ikke den ulykkelige Dronning og gjorde, hvad han kunde, for at hjælpe hende; men vanskelige politiske Forhold hæmmede ofte hans Virksomhed. Endelig kom det i 1213, tre Aar før Innocens' Død, til en Udsoning mellem det kongelige Ægtepar. Hvor lykkeligt Forholdet mellem Philip og Ingeborg blev, er ikke let at afgøre; dog taler han i sit Testamente om »sin dyrebare Hustru Isanbor«, og Ingeborg forblev efter Kongens Død 1223 i Frankrig, almindelig æret og elsket.

Ogsaa for Korstogsbevægelsen nærrede Innocens III en levende Interesse. Det var ogsaa paa hans Initiativ, at det fjerde Korstog fandt Sted i Aaret 1204 — at det gik mod Konstantinopel i Stedet for mod Muhamedanerne, var derimod ikke efter Innocens' Plan. Under denne Pave har man ogsaa de saakaldte Børnekorstog, hvis Betydning og Udbredelse dog ikke har været nær saa stor, som man tidligere har været tilbøjelig til at mene. Innocens siges ved Efterretningen om Børnenes Plan at have udraabt: »Disse Børn gør os til Skamme; medens vi sover, drager de ud for at erobre det hellige Land.«

Innocens arbejdede med Iver paa at standse Kætterierne og føre de frafaldne tilbage til den sande Lære. Især i Syd-Frankrig gav Albigenernes Kætterier Anledning til lange og bitre Stridigheder.

Aaret før sin Død aabnede Innocens III i Laterankirken en af de berømteste Kirkeforsamlinger, det fjerde lateranske Koncilium 1215. 71 Primater og Metropoliter, 412 Bisper og 900 Abbeder og Prierer havde givet Møde, og Innocens holdt selv Aabningstalen over Jesu Ord i Luc. 22,15: »Jeg har hjertelig længtes efter at spise denne Paaske med eder, før jeg lider.« Han gjorde i denne Prædiken opmærksom paa, at »Paaske« betyder »Overgang«, og at de alle var kaldede til en tredobbelt Overgang: 1) den legemlige, til Jerusalem's Befrielse, 2) den aandelige,

fra en Tilstand til en anden, d. e. Kirkens Reformation, og 3) den evige, fra det timelige Liv til den himmelske Herlighed.

Paa Kirkemødet vedtog man flere Ting af stor Vigtighed. Fremfor alle skal nævnes, at det bestemtes, at enhver Katholik, der ikke vil betragtes som et dødt Lem paa Kirken, i det mindste een Gang om Aaret skal skrifte sine Synder, og at han ligeledes, mindst een Gang om Aaret, i Paasketiden, skal modtage Alterets helligste Sakramente. Der blev endvidere truffet en Række Bestemmelser af stor Betydning om Biskoppernes og Præsternes Pligter, forskellige Kætterier blev afvist, flere Dogmer nøjere defineret o. s. v. Til Slut blev alle, der havde taget Korset, opfordret til at møde paa Sicilien den 1. Juni 1217; Innocens vilde da selv komme til Stede og lede Korstoget.

Men det skulde gaa anderledes. Allerede Aaret efter endte Innocens' virksomme Liv. Medens han gennemrejste Italien for at virke for det Korstog, hans Hjerte var grebet af saadan Begejstring for, døde han i Perugia, i hvis Domkirke han ogsaa blev begravet. Leo XIII, der i saa høj Grad beundrede denne sin store Forgænger, lod i December 1891 Innocens' jordiske Levninger flytte til Laterankirken i Rom, hvor han Aaret i Forvejen havde ladet bygge et prægtigt Gravsted i dette Øjemed.

Under Innocens III levede og virkede de to store Ordensstiftere Franciscus og Dominicus, der grundlagde Franciskaner- og Dominikanerordenen.

N. H.

Peter de Rydders Historie.

(Sluttet.)

Den næste Dag, d. 9. April, skulde Dr. van Hochstenberghe undre sig. Da han hørte Efterretningen, tvivlede han, lige som Grev du Bus havde gjort. Men han vilde ikke kæmpe mod Kendsgerningen og rejste fra Stalhille til Jabbeke for selv at overbevise sig.

Peter stod og gravede ude i Haven, da Lægen kom. Denne blev helt forbløffet ved Synet af ham, thi han troede

ikke paa noget overnaturligt. Han tog de Rydder med ind i Huset for omhyggeligt at undersøge ham. Han fandt et Ar nedenfor Knæet og et større paa Vristen, to haandgribelige Beviser for den indtrufne Helbredelse. Han lod prøvende sin Finger glide ned over Skinnebenet og konstaterede som sin Kollega fra Oudenbourg, at Benet var glat og jævnt paa Brudstedet.

Lige over for et saa haandgribeligt Bevis paa Guds Indgriben veg Dr. van Hochstenberghes loyale Aand ikke tilbage for, lige som hin store Tvivler, at udraabe: »Jeg ser, derfor tror jeg.«

Dr. van Hochstenberghe er forøvrigt ikke den eneste, hvem denne vidunderlige Helbredelse bragte Troens Lys. Paa den Tid levede i Jabbeke en vantro ved Navn Weisch. Da han blev Vidne til denne utvivlsomt overnaturlige Kendsgerning, blev han helt revet ud af sin Vantro og har fra den Tid været en overbevisningstro Katholik.

Men mest grebet blev dog Postkusken i Oostacker, der hidtil kun havde bekymret sig saare lidet om Religion. Da han hørte, at den Patient, som han om Morgenens havde baaret paa sine Skuldre, var blevet helbredt en Time senere, var hans Ligeegyldighed i Trossager kureret, og han blev en brav, standhaftig Kristen. Saaledes gjorde Vidunderet overalt et mægtigt Indtryk og omvendte mange fra deres Vantro, saa at Sognepræsten i Jabbeke omtrent 20 Aar efter kunde svare, da han engang blev spurgt, om der i hans Sogn fandtes Kristne uden Tro eller saadanne, der ikke opfyldte deres Religionspligter: »Nej, for Øjeblikket er her ikke en eneste!« — — —

Atten Aar forløb efter hin Begivenhed. Da besluttede i Aaret 1892 den belgiske Læge Dr. Royer fra Sens-St-Rémy, som interesserede sig levende for denne Helbredelse, at iværksætte en Undersøgelse for at studere Tilfældet med videnskabelig Nøjagtighed.

Næsten alle Vidner levede endnu saavel som selve den helbredte de Rydder.

Grevinde du Bus fortæller om ham: »Han blev efter sin Helbredelse 15 Aar som Arbejder i vor Tjeneste. Altid saa man ham bede Rosenkransen, og han opbyggede alle, der kom i Berøring med ham. Han var en god Arbejder,

der trods sin Alder viste sig saa flittig og energisk, at man ofte maatte holde igen paa hans Iver. Ofte rejste han til Oostacker for der atter og atter at takke Gud.

Dr. Royer paatog sig Undersøgelsen, da alt Materialet var ved Haanden til at foretage den saa grundigt som muligt. Og for at slaa enhver Tvivl til Jorden, besluttede han at tage en Kollega til Hjælp, Dr. Mottait fra Hannul, en Mand, der var kendt for sin store Viden og ærlige Karakter, men tillige for sin Irreligiøsitet.

Han skrev følgende Brev af 16. December 1892 til ham :

»Ærede Hr. Kollega!

Jeg tilsendte Dem Annalerne fra Lourdes fra afvigte Oktober Maaned. De har deraf set, at en vis de Rydder blev helbredt. Jeg tillader mig herved at spørge Dem, om De vil være tilbøjelig til et Samarbejde med mig i Sandhedens Interesse for endnu en Gang med største Nøjagtighed at undersøge Sagen, medens de Rydder endnu lever.

Deres af alle kendte religiøse Standpunkt vil være en Borgen for Fordomsfriheden i vor Undersøgelse.

To Personer fra de Huy har over for mig udtrykt det Ønske, at jeg skulde arbejde sammen med Dem; de er villige til at afholde alle Omkostninger ved vort Arbejde. Det bliver naturligvis nødvendigt at tage til Jabbeke og forhandle med de Læger, der har behandlet de Rydder.

Hvis De gør mig den Glæde at gaa ind paa mit Forslag, maa vi se at blive enige om, hvilke Midler og Veje der bør vælges for paa bedste Maade at bringe Sandheden for Dagens Lys.

Med udmærket Agtelse

Dr. Royer.«

Dr. Mottait syntes først at være villig til at gaa ind paa Forslaget, men trak sig senere tilbage, da han havde læst Beretningen om Helbredelsen. Dr. Royer maatte saa rejse alene til Jabbeke.

Forsynet kom ham imidlertid til Hjælp og sendte ham en Medarbejder efter hans Ønske, saa at Undersøgelsens Paalidelighed og Resultaternes Ægthed er udenfor al Tvivl. I Kupeen traf han nemlig en agtværdig Købmand, der rejste til Brygge. De kom i Samtale, og Lægen mærkede snart, at hans medrejsende var en erklæret Fritænker.

Det var Manden, han søgte; han kunde erstatte Lægen, der frygtede Sandheden. Desuden talte Købmanden flydende Flamsk og Fransk, saa han kunde ogsaa tjene ham som Tolk.

Da Købmanden havde Tid og var en oprigtig, velsindet Mand, fik han straks Lyst til et saa usædvanligt Foretagende, der stod i grel Modsætning til hans Anskuelse; han vilde alvorligt og grundigt sætte sig ind i Sagen. Han modtog Lægens Opfordring, og det interessante Skue frembød sig, at en troende Kristen og en Fritænkner kappedes om at komme paa Sporet efter Sandheden i een og samme Sag. Endnu mere interessant er det derved, at det blev Hr. Tasseniers — det var Købmandens Navn — til hvem alle Vidneudsagnene blev afgivet, da han alene forstod Flamsk; han oversatte dem derefter for Lægen.

Sagen forløb senere saaledes:

Vidneudsagnene blev stedse talrigere, og Kendsgernningens overnaturlige Karakter traadte mere og mere for Dagen, saa at ingen Tvivl var mulig. Fritænkneren blev først rokket og til sidst fuldstændig overbevist, og han var ærlig nok til aabent at tilstaa det; thi Undersøgelsen formede sig som en ny, definitiv Bekræftelse af den vidunderlige Hændelse.

Og da de Rydder døde, var det Øjeblik kommet, da man kunde foretage den sidste Undersøgelse og Stadfæstelse af Vidunderet. — — —

Peter de Rydder døde d. 22. Marts 1898 af Lungebetændelse i en Alder af 65 Aar, 23 Aar efter sin Helbredelse.

Dr. van Hochstenberghe fattede den Beslutning at undersøge den afdødes Skelet, opfordret dertil af P. Dr. Deschamps, S. J. Enken gav gerne sin Tilladelse, og Kisten blev aabnet den 24. Maj 1899.

De nederste Stykker af Benene blev sat af, for at man ved at foretage en Sammenligning mellem det helbredte venstre Ben og det uskadte højre kunde faa et blivende Vidnesbyrd om den vidunderlige Hændelse. Man saa da, at venstre Bens Knokler, til Trods for Fjernelsen af den 3 cm. lange Splint, havde nøjagtig samme Længde som højre Bens. De øvre Dele af Skinne- og Lægben var efterhaanden under Sygdommen bøjet bagtil fra deres naturlige Stilling, saa at de ragede ud over den nederste

Del af Benet, og dog bevarede venstre Bens lodrette Akse den samme Retning som højre Bens. Legemets Vægt hvilede altsaa ligesaa normalt paa venstre som paa højre Ben, og de Rydder mærkede heller aldrig fra sin Helbredelse og til sin Død nogen som helst Smerter eller Besværigheder under Gangen, saa at omtalte Forskydning ingen forstyrrende Indvirkning havde.

En usynlig Kirurg udførte paa et Øjeblik med vidunderlig Kunst, hvad ingen jordisk Læge vilde have bragt i Stand i mange Aar. Tillige havde han i Mærkerne af Bruddet efterladt et utvivlsomt Tegn paa sin guddommelige Indgriben.

Alt dette stemmer fuldstændig overens med det, som Dr. Royer i sin offentlige Beretning fem Aar tidligere havde betonet. — — — —

Dr. van Hochstenberghe skrev i 1892, da Zola opholdt sig i Lourdes, følgende Linjer til en Bekendt i denne By:

»Dette Brev træffer Dem maaske i Zolas Selskab; i saa Fald vilde det glæde mig, om han vilde læse disse Linjer og overveje dem. — Jeg har været Fritænker som De, men Vidunderet med Peter de Rydder har aabnet mine Øjne, der hidtil var lukkede for Naadens Lys. Undertiden har jeg mange Tvivl; men saa vender jeg mig til Studiet af den kristne Religion og Bønnen. Jeg forsikrer Dem paa Æresord, at jeg ingen Tvivl nærer med Hensyn til Kristendommens Sandhed; jeg tror, og med Troen har jeg faaet en Lykke og indre Tilfredshed, som jeg aldrig forhen har kendt.«

Med denne aabne, mandige Erklæring vil vi slutte. Zola havde allerede forladt Lourdes, da Brevet naaede derned. Men dets Indhold rummer en Lære for alle. Van Hochstenberghe er et lysende Eksempel for enhver Fritænker; gid alle vantro vilde følge ham og betragte de overnaturlige Fænomener, der sker paa Jorden, med upartiske Øjne, der ikke frygter Sandhedens Lys og lukker sig, saa snart et Glimt af Naaden viser sig.

Protestantisk Gudstjeneste.

I *Hovedstaden* fandtes for nylig en Skildring af en Gudstjeneste i en Villaby i Nærheden af København. (Des værre kan vi hverken oplyse, hvad for en Villaby, Talen er om, eller hvem den *Johannes Krogh* er, der har skrevet den Artikel, hvoraf et Stykke her skal citeres.) Skildringen er noget skarp, og Forholdene heldigvis ikke saa utiltalende alle Vegne. I flere af sine Udtalelser viser Forfatteren en saa udpræget kirkelig Sans, at katholske Læsere med Glæde vil stifte Bekendtskab med hans Ord. Han skriver saaledes:

»Tjenesten gaar sin Gang, Salmerne synges, de Dagen tillagte Stykker oplæses; bestandig strømmer Menneskene ind, stærkest dog mod den Tid, da Prædikenen skal begynde. (Jeg havde nær sagt Forelæsningen). Under denne er der forholdsvis Ro. Præstens myndige Skikkelse og vægtige Ord bidrager vel ogsaa hertil; men neppe har han sagt sit sidste Amen, før han selv bidrager til at bryde Freden ved fra Prædikestolen at oplæse forskellige Kundgørelser om Møder hist og Konfirmander her. Dette spreder øjeblikkelig de Sind, der maaske var samlede i Andagt, giver deres Tanker Retning udad, bort fra Gudstjenesten, bort fra de talte Ord — videre — til det næste.

Præsten gaar af »Stolen«, og nogle særlig travle Mennesker forlader Kirken i samme Øjeblik. Der synges en Salme, og da — i samme Sekund: Opbrud, næsten Panik for at komme ud. Man mindes næsten et Teater efter endt Forestilling.

Men her — i Kirken — er »Forestillingen« jo ikke forbi. Man kunde sige, at nu skal der først ret begyndes. En god Prædiken er meget værd; er den virkelig baaret af den Aand, som bor i Ordet, hvorover der tales, saa kan den ikke vurderes for højt, men — det er dog Menneskeord. Men hvad er det, der kommer efter Prædikenen i vor Kirke: Altertjenesten, maaske ogsaa Barnedaab. De to højtidelige Møder mellem Herren selv og det enkelte Menneske — det første betydningsfuldt — det senere, som skal fortsætte det i Daaben begyndte gode Værk. Nuvel, Kirkefolket gaar sin Vej, førend denne den vægtigste Del af Gudstjenesten skal begynde.

Smaasnakkende drager de ud af Kirken, nikkende, genkendende, ugenerte — først og fremmest.

»Lad os dog bare ikke skabe os, Kirken er vel dog et Hus som andre Huse, og naar vi er færdige med at høre, saa gaar vi« — og tænker, maaske endnu let bevægede, paa den gode Søndagsfrokost, som venter.

Organisten maa postludere i det uendelige; omsider bliver der stille, og Altertjenesten kan begynde.

Nogle trofaste er dog blevet tilbage, efter at den brede Strøm er forsvundet; de søger saa godt som muligt at tro, at de er i Kirke til Gudstjeneste.

Blandt dem, der sidder tilbage i den lille Kirke, er ogsaa Koret, fire pæne, unge Mennesker, som synger for, siger Korsvarene, og som paa den Maade bidrager deres til Gudstjenestens Højtidelighed. Og — under selve Altergangen, medens det højtidsfulde Under sker, at Kirkens Herre stiger ned til dens fattige Syndere, meddeler sit eget Liv til dem — — saa sidder disse nettede unge Tempeltjenere og smaasnakker saa hyggeligt. Da jeg forgæves har forsøgt at holde Tanken borte fra deres Snak og til, hvad der sker ved Alteret, hvisker jeg et Par Ord om Stilhed. Den unge Mand er himmelfalden over at blive forstyrret i sin Passiar, men trøster sig aabenbart med, at Fredsforstyrrelsen — det er nemlig mig — maa være smaatosset.

Ja, saa bagvendte er Forholdene i Aaret 1916 efter Kristi Fødsel, at de kirkelige Handlinger, som stammer fra ham selv — hans egne Indstiftelser — dem gaar man fra. Eller — hvis man er nødt til at blive i Embeds Medfør, forkorter man sig Tiden saa bekvemt som gørligt.

»Mit Hus er et Bedehus — I har gjort det til en Røverkule.«

Nej, nej! Kun en Foredragssal med paafølgende Diskussion.« —

— Som en lille Efterskrift til foranstaaende kan den lille Meddelelse komme, at i Holstebro Frimenighed, hvor de trængte til en Kapellan, har de selv ordineret en ung theologisk Kandidat til Præst. Der berettes saaledes derfra:

»Under sidste Vers af den derefter afsungne Salme knælede Ordinanden foran Alteret, og Pastor Morten Larsen udtalte, idet han og et Par af Menighedens Ældste lagde deres Hænder paa hans Hoved:

Holstebro Frimenighed giver herved i Jesu Kristi Menigheds Navn dig, Jens Nielsen Krustrup, Fuldmagt til at tjene som Præst her og alle Vegne, hvor Kristne har Brug for din Tjeneste.« —

Her i dette Tilfælde har det ikke været Alvor, der manglede. Det er Protestantismen i Renkultur: den enkelte Menighed meddeler paa den hele Kirkes Vegne præstelig Fuldmagt. Ak, hvilke Kunster maa man ikke gøre med vor Herres Jesu klare Ord til Apostlene, ikke een, men flere Gange, for at kunne forsvare den Slags Fuldmagts-Meddelelser.

N. H.

Nye Bøger.

Dansk Tidsskrift-Index. Udgivet af *Svend Dahl* og *Th. Døssing.*
Første Aargang 1915. (København. Lybeckers Forlag. 1916.
246 Sider. 3 Kr.)

»Med »Dansk Tidsskrift-Index« er det endelig lykkedes at skabe et nødvendigt Supplement til Dansk Bogfortegnelse, idet man her finder en samlet, systematisk ordnet Fortegnelse over Indholdet af 165 danske Tidsskrifter, hvoriblandt alle videnskabelige og populærvidenskabelige. De mange Mennesker, som næsten daglig har haft Lejlighed til at beklage Savnet af en saadan Bog, hvor man hurtigt kunde finde, hvad der i Aarets Løb er fremkommet i vore Tidsskrifter om et eller andet Emne, vil betragte dette Værk som en uundværlig Haandbog: det gælder Videnskabsmænd saavel som Lærere, Foredragsholdere og Presse-mænd. De allerfleste mere specielle Emner findes kun lidet behandlet i Bøger, medens der ofte foreligger udførlige Tidsskriftsafhandlinger derom; Vanskeligheden vil da blot være at finde, hvor Afhandlingerne er fremkommet. Hertil vil dette Værk være en Hjælp, og det bør ikke savnes i noget Folkebibliotek, Lærer- eller Højskolebibliotek. Værket, der udgives under Bibliotekarforeningens Auspicier, vil udkomme 1 Gang aarligt (Maj—Juni), og hvert femte Aar vil der fremkomme udførlige Forfatter- og Emneregistre til de forløbne Aargange.« Saaledes skriver Forlaget om det nye Foretagende, hvis Nytte er hævet over al Tvivl. De 4500 Titler synes at være godt og praktisk ordnet og fordelt til de Afdelinger, hvor det er rimeligst at antage, at man vil søge dem. Ogsaa vort Ugeblad er blandt de katalogiserede Tidsskrifter, og der anføres ikke saa faa Artikler herfra, om end nogle andre savnes, som vistnok burde være taget med, f. Eks. om Birgittinerordenens Genopvaagnen i Rom i vore Dage og om Fyrst Talleyrands Omvendelse. Des værre er der otte Steder (paa Siderne 6, 10, 219, 224, 230, 232 og 236) angivet, at Artikler findes i 62. Aargang i Stedet for 63. Aargang. Paa Side 228 angives Hans Peter Hansen fejlagtigt at have været gejstlig. Det er absolut en Opmuntring for enhver, der er Medarbejder ved et Tidsskrift, at eventuelle værdifulde Arbejder fra hans Pen ved denne nye Index reddes fra en Forglemmelse, de ellers næsten paa Forhaand maatte frygtes at være hjemfaldne til. N. H.

Helsingørske Seværdigheder.

Helsingør er en af de faa danske Byer, hvor der er bevaret en Del Bygninger og Minder fra gamle, endogsaa middelalderlige Dage. Byen har haft tre Opgangstider: den første fra 1425, da Byen fik Købstadsprivilegier, til lidt over 1500, den anden fra 1575 til 1625, og den tredje fra 1750 til 1800.

Fra den middelalderlige Periode stammer Byens to gamle Kirker, Karmeliterklosteret, som vil blive forevist paa Søndag for Deltagerne i Højskolens Møde, Karmeliterhuset i Hestemøllestræde med den eneste middelalderlige Helgenniche (uden Figur) i Danmark, flere Gaarde i Færgestræde og Stengade (Nr. 66, 70, 72 og 74).

Fra Christian IVs Tid og deromkring stammer Kronborg, Peder Brahes Hus i St. Annagade (sammenbygget med Karmeliterhuset), de smukke Huse Stengade 76 og Strandgade 55, Bindingsværkshusene Stengade 40 og 20, Strandgade 27 (fra 1577), det gamle Apothek Strandgade 77 (den gothiske Gavl mod Færgestræde er fra 1500), St. Annagade 13, Strandgade 55 og 91 (med Svalegang i Gaarden) og mange, mange andre.

Fra den tredje Periode stammer Marienlyst Slot, Stengade 46 og 64 og andre.

Af senere Tids Bygninger er kun Raadhuset, Stengade 59, fra 1853—55 og Banegaarden fra 1891 værd at fremhæve.

Skulde nogen ønske at faa mere at vide om den skønne gamle By, anbefales det saadanne at anskaffe sig Pedersens og Kongstads sjælden nydelige Bog om Helsingør, der i 1912 udkom paa Gyldendals Forlag. Baade Teksten og de mange smukke Tegninger vil kunne være til stadig Glæde. Ovenstaaende Oplysninger er taget af denne Bog.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Onsdag d. 5. Juli holdt St. Kuuds Skole i Stenosgade sin Aarsafslutning. Ligesom tidligere Aar var der først een- og flerstemmig Sang af baade yngre og ældre Elever. Imellem Sangene deklameredes forskellige Digte af blandet Indhold. Derpaa modtog de 6 Realister og de 10 Elever, der havde bestaaet Mellemskoleeksamen, deres Eksamensbeviser. De talrige Præmier overrakte af Hs. Højærværdighed Biskoppen. Til Slut foredroges et Musikstykke med Deklamation: Columbus. Straks efter rejste Biskoppen sig og takkede i en lille Tale Lærere og Elever for det Arbejde, de i det forløbne Aar havde præsteret.

Ordrup. Ved Translokationen Torsdag d. 6. Juli paa St. Andreas Kollegium var den store Sal fyldt til sidste Plads af Elever, Forældre og mange andre af Skolens Venner. Bestyreren, Pastor Günther, holdt et fortrinligt lille pædagogisk Foredrag om de rette indvortes Betingelser hos Eleverne for at opnaa det fulde Udbytte af Skolens undervisende og opdragende Gerning. 5 Elever (3 af matematisk og 2 af gammelsproglig Retning) bestod Studentereksamen, 3 Realeksamen og 16 Mellemskoleeksamen. Efter at disse 24 Elever havde faaet deres Eksamensvidnesbyrd og Præmierne var blevet uddelt, takkede den højærværdigste Biskop, som viste Skolen den Ære at være til Stede, i hjertelige Ord Lærerne og Forældrene for det Arbejde for Ungdommens Skyld, der saa fortrinligt blev udført paa Kollegiet.

Rom. Selvom Signore Medas Optagelse i Kabinettet Boselli er noget af en Begivenhed, eftersom næppe nogen bekendende Katholik tidligere har haft Sæde i den italienske Regering, kan det dog paa ingen Maade siges, at Meda repræsenterer Katholikkerne eller disses Organisationer, da der ikke i Italien eksisterer noget samlet katolsk-politisk Parti, hverken i eller udenfor Parlamentet. Det er derfor ogsaa absolut falsk at sige, som nogle har gjort, at den Hellige Stol har skiftet Politik, fordi Meda er bleven Minister. —

— Den Medaille, der er bleven slaaet til St. Peters- og Pauls Festen i Benedikt XV's andet Regeringsaar, bærer paa Forsiden Pavens Portræt og Indskriften *Benedictus XV, Pont. Max. a. II.* Paa Bagsiden har Medailløren fremstillet den Hellige Fader, som i oprejst Stilling bønfalder Guds Moder om Hjælp, og Maria, som med Fredens Olivekvist i Haanden mildt kommer ham i Møde. Allegoriske Figurer fremstiller de fem Verdensdele, der forener deres Bønner med den Hellige Faders. Indskriften lyder: *Regina Pacis, ora pro nobis. A. MDCCCCXVI.* Som man vil huske, er det den samme Bøn, som den Hellige Fader har føjet til det lauretanske Litani.

Brevkasse.

Ærede Hr. Redaktør.

Som bekendt bedes der i alle Kirker hver Dag efter Messen et Fadervor og et Hil Dig Maria for Krigens Ophør. Mange Præster gentager daglig den lille Opfordring: »*Lad os bede om Fred*« eller lignende ensbetydende Ord før nævnte Bønner. Men mange udelader Opfordringen. Nu er det jo saa med os Menne-sker, at en sløv Hukommelse eller Vanens Magt gør sin Indflydelse gældende, ogsaa imod vor Vilje. Mange, særlig f. Eks. Børnene, er sikkert tilbøjelige til at glemme, hvorfor det Fadervor bedes. Mon ikke D'Hrr. Præster vilde gøre en god Ger-

ning ved hver Dag at minde os om nævnte Formaal? Det er dog kun en saare ringe Ulejlighed for dem og vilde bidrage væsentligt til, at vi bevidst og vaagent sluttede os til Bønnen.

Ærbødigst *Fionia*.

Hr. Redaktør.

»Katholicismen i Kurland er ikke en ligegyldig Minoritet, hvad man kunde være tilbøjelig til at tro paa Grund af ensidige Udtalelser angaaende dette af Tyskerne okkuperede Land (*Allgem. evang. luth. Kirchenzeit.*)« Andet Steds istemmes rigtignok Lovsange til Ære for Lutheranismen i de baltiske Lande, men Catholicismen udgør alligevel en vigtig Kulturfaktor der.«

Saaledes lader Redaktionen de to første Sætninger lyde i min Artikel »En upaaagtet Kulturmagt i Østersøprovinserne« i Ugebladets Nr. 27, Side 535.

Desværre stemmer den danske Oversættelse ikke overens med den svenske Tekst i det Manuskript, som sendtes til Redaktionen, og som har følgende Ordlyd:

»Katholicismen i Kurland är icke en quantité négligeable, såsom man skulle kunna förmåna på grund af ensidiga uttåtelser rörande detta af tyskarne ockuperade land — »Allgem. evang. luth. Kirchenzeitung« Nr. 7—12, »Vom Lande der Balten«, uppstämmer rigtiga lofsånger till ära för lutheranismen i de baltiska länderna. Catholicismen utgör tvärtom en vigtig kulturfaktor i detta land.«

Uligheden mellem den danske Oversættelse og den svenske Tekst er iøjnefaldende. Af den første faar man den falske Forestilling, at den første Sætning er et Citat efter *Allg. evang. luth. Kirch.*, og at dette Blad, i det mindste i visse Tilfælde, har søgt at vise Catholicismen i Kurland Retfærdighed, selvom det protestantiske Blad i »själfva verket« kun har rost Lutheranismen i de baltiske Lande. Men aldeles rigtigt har den danske Oversætter gengivet den afsluttende Sætning, hvori det hedder: »Saaledes skriver det polske Blad *Glos Narodu* (Nationens Røst) i en Artikel af 28. Maj, hvori det gengiver en Artikel fra *Allgemeine Rundschau* Nr. 20.«

Hvis den danske Oversættelse havde gengivet den svenske Tekst lige saa rigtigt i de to første Sætninger som i den sidste, vilde enhver, som læser Artikelen, have indset:

»At det er det katholske Blad *Glos Narodu*, og ikke *Allg. ev. luth. Kirch.*, som gør gældende, at Catholicismen i Kurland ikke er en *quantité négligeable* (»ligegyldig Minoritet«);²⁾ at Artiklerne i de katholske Aviser *Glos Narodu* og *Allgem. Rundschau* er fremkommet for at imødegaa *Allg. ev. luth. Kirchenzeitungs* ensidige Udtalelser om, at Catholicismen i Kurland er en ligegyldig Minoritet.«
2. 7. 1916. *Gustaf Baron Armfell.*

Hr. Baron.

Det svenske Citat ovenfor er ikke ganske klart, deraf kommer Fejlen. Særlig er Tankestregen uden Punktum foran noget villedende. Havde Baronen sat Punktum og fortsat: »Saaledes istemmer *Allg. ev. luth. Kircheng.* begejstrede Lovsange til Ære for Lutheranismen, skønt Catholicismen netop udgør en vigtig o. s. v.«, havde Teksten været klar og tydelig, og ingen Fejl vilde være indkommet.
N. H.

Rosenkranskirken.

Det var med stor Tilfredshed, at Menigheden i Rosenkranskirken i Søndags hørte Pastor Slump meddele, at Gudstjenesten i den paafølgende Tid vilde blive afholdt i St. Josefssøstrenes nye Gymnastikhus, da Kirkens Restaurering nu skulde paabegyndes.

Da jeg senere overfor en af de Mænd, der har været virk-

somme for denne Sag, udtalte min Glæde over, at Vanskelighederne for dette Foretagende altsaa var overvundet, sikk jeg imidlertid at vide, at dette langt fra var Tilfældet. Indsamlingen dertil var ganske vist gaaet saa godt, at man turde begynde i Haab om, at man vilde blive sat i Stand til at gennemføre Planen. Efterhaanden meldte der sig imidlertid nye Krav om Forbedringer og Nyanskaffelser. Et Ønske var særlig vaagnet — Ønsket om et nyt Alter. Det, Kirken nu ejer, er nemlig meget gammelt; det er det ældste Alter, der haves her i København*); det har nemlig staaet i den første St. Ansgars Kirke og senere i det nu nedlagte St. Knuds Kapel i Ny Kongensgade for mange Aar tilbage, og Tiden har nu i den Grad medtaget det, at det er med Frygt, man imødeser dets Flytning frem og tilbage.

Disse Udtalelser gav mig Lyst til overfor alle, baade i og udenfor Rosenkranskirken Sogn, som har Interesse for vore Kirker, at erindre om den i sin Tid til Menigheden udsendte Anmodning om Bistand og at nævne d. 15. Juli, Hr. Pastor Slumps Navnedag, som et særlig egnet Tidspunkt til at følge den. Kære Læser! En større Glæde end paa denne Dag at sikre Restaureeringens fulde Gennemførelse vil man ikke kunne berede Pastoren, som jo har været Kirkens Sognepræst fra dens Indvielse.

Et Menighedsmedlem.

*) Hvis ikke Alteret i det katholske Kapel i Straffeanstalten paa Christianshavn er ældre. N. H.

Den katholske Højskole.

Møde i Helsingør Søndag d. 16. Juli. Afgang fra Østerbros Station Kl. 8⁴⁷ Fm. (billigt Søndagstog, Dobbeltbillet Kr. 1,80). Ankomst til Helsingør Kl. 9³².

Kl. 10 og Kl. 11 Messe i Kirken. — Kl. 12 spises den medbragte Frokost (i Haven ved Kirken, Øl og Sodavand kan købes paa Stedet). — Kl. 1^{1/2}—3 Besøg i Karmeliterklosteret med Foredrag i Kapitelsalen. — Kl. 3—5 Frihed for Deltagerne. — Kl. 5 Andagt i Kirken. — Kl. 6 Middag i Skolen (Haven) for indtil 100 Deltagere. — Kl. 7 Foredrag (mulig med Ordskifte). — Kl. 9 Kaffe med Brød. — Afrejse Kl. 10³⁴, i København Kl. 11⁴¹. **NB.** For Deltagere fra Charlottenlund kan det ikke betale sig at tage til København. Disse anbefales det at gaa i en af de tidlige Messer i St. Andreas Kirke og saa tage med Toget Kl. 9⁵⁴ fra Charlottenlund (1 Kr. for en Enkeltbillet til Helsingør, Ankomst Kl. 11³⁸, Omstigning i Rungsted) og Kl. 9⁴⁵ eller 11 Aften fra Helsingør (Omstigninger med begge Tog.)

Deltagerne maa selv sørge for Jernbanebilletterne.

En ung Pige ønsker til 1ste September Plads i et katolsk Hjem som Barne- eller Ene pige. Billet, mrkt. 2043, bedes sendt til Bladets Kontor, Bredgade 69, 2. Sal ov. G., København, K.

St. Annæ Kirke. Hver Sønd. kl. 11^{1/2} polsk Sangmesse m. Præd.

St. Knuds Kapel.

Mariabørns-Kongregationen af den ubesmittede Undfangelse holder Fælleskommunion Søndag d. 16de Juli Kl. 7 Morgen og offentligt Møde Onsdag d. 19de Kl. 7^{1/2} Aften.

St. Andreas Kirke (Ordrup).

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag den 16. Juli i Messen Kl. 7^{3/4}, hvortil alle Kongreganister bedes at møde med Medaillen.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion i Jesu Hjertes Kirke Søndag den 16. Juli Kl 8^{1/2}.

Kirkelig Kalender.

16. Juli. 5. Søndag efter Pintse.	23. Juli. 6. Søndag efter Pintse.
17. — M. Alexius, Bekender.	24. — M. Vigilledag.
18. — Ti. Camillus, Bekender.	25. — Ti. Jakob d. Æ., Apostel.
19. — O. Vincents af Paul, Bekender.	26. — O. Anna, Jomfru Marias Moder,
20. — To. Hieronymus Æmiliani, Bekender.	27. — To. Pantaleon, Martyr.
21. — F. Praxedes, Jomfru.	28. — F. Nazarius og Lidel-sesfæller, Martyrer.
22. — L. Maria Magdalena, bodfærdig.	29. — L. Kong Olaf, Martyr.

Meddelelse om Gudstjenesten i København fandtes sidst i Nr. 26.

St. Andreas Kirke. I Sommerferien holdes Søndagens Andagt Kl. 7.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinsen.

Stille Messe. Højmesse Efterm. m. Præd.

Aalborg (Kastetvej).....	Kl. 7 ¹ / ₂	Kl. 10.....	Kl. 2 ¹ / ₂
Aarhus (Rymsgade 26).....	» 6 ¹ / ₂ & 7 ¹ / ₂ ..	» 10.....	» 7
Dalum Kloster.....	» 6 ¹ / ₂	» -.....	» 5
Esbjerg (Nørregade).....	» -.....	» 10.....	» 3
Fredericia (Sjællandsgade).....	» 7.....	» 9 ¹ / ₂	» 2
Helsingør (Nygade 8).....	» 8.....	» 10.....	» 2
Horsens (Nørregade 19).....	» 8.....	» 10.....	» 2
Hørsholm (Udenomsvej).....	» -.....	» 9 ¹ / ₂	-
Kolding (Alhambravej).....	» -.....	» 9 ¹ / ₂	» 7
Køge (Elisevej).....	» -.....	» 10.....	» 8
Ledreborg.....	» -.....	» 9 ¹ / ₂	» 2
Maribo (Ny Østergade).....	» 8 ¹ / ₂	» 10 polsk	» 2 ¹ / ₂
Nakskov (St. Franciscus Kapel)	» 8 ¹ / ₂	» 10.....	» 2
Nyborg (Stella maris, Vindingevej)	» -.....	» 10.....	» -
Nykøbing F. (Hellig Kors Kirke)	» 8.....	» 10 ¹ / ₂ plsk.	» 1 ¹ / ₂
Næstved (Villa Alfa).....	» -.....	» 9.....	» -
Odense (Torvet 7).....	» 8.....	» 10.....	» 2 ¹ / ₂
Randers (Ladegaardsgade).....	» -.....	» 10.....	» 8
Ringsted (St. Knudsgade).....	» -.....	» 9 ¹ / ₂	» 7 ¹ / ₂
Roskilde (St. Olsgade).....	» 7.....	» 9.....	» 7 ¹ / ₂
Rønne (Østervoldgade 23).....	» 8.....	» 10.....	» -
Silkeborg (Vestergade).....	» -.....	» 9 ¹ / ₂	» -
Slagelse (Tordenskjoldsgade)....	» -.....	» 10.....	» -
Svendborg (Havnegade 1).....	» -.....	» 10.....	» 3
Vejle (Blegbanken).....	» 7.....	» 9 ¹ / ₂	» 3

Mariakongregationen for Ynglinge holder *Fælleskommunion* Søndag d. 16. ds. Kl. 8¹/₂ i Jesu Hjertes Kirke.

Vincentskonferensernes 4. Generalmøde

holdes Søndag den 23. Juli paa St. Andreas Kollegiet Kl. 6 Efterm. med Tilslutning til Velsignelsen i St. Andreas Kirke Kl. 7. Medlemmerne, baade aktive og passive, opfordres indtrængende til talrig Deltagelse, ligesom det forventes, at saa vidt muligt alle vil indfinde sig i deres respektive Sognekirker til Fælleskommunionen om Morgen i Anledning af den h. Vincents' Fest.

K. U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Matthæus Hansen, Hovmarksvej 20, Charlottenlund.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4-6.

Nr. 30.

Søndag den 23. Juli.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Et Valfartsbrev. — Fra Hedningemissionen. XXVIII. — Kirkekampen set fra neden. — Højskolens Møde i Helsingør. — Det gamle Alter i Rosenkranskirken. — Et Redaktions-Bibliothek. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Ordrup. Helsingør. Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

317.

Uden Kamp ingen Sejr.

»Den, som sejrer, vil jeg give at sidde med mig paa min Trone« er Jesu Løfte til hans troende (Aab. 3,21); men Sejren vindes kun efter en Kamp, der mange Gange er baade haard og lang. Apostlene gøs først tilbage for denne Kamp, men siden lærte de at glæde sig over den. Christus maatte først lide og indgik derefter til sin Herlighed, lige saa Apostlene — i mindre Maalestok — efter ham. Og vi selv har, men ganske vist i en meget lille Maalestok, de samme Vilkaar for vor Vandring gennem Livet.

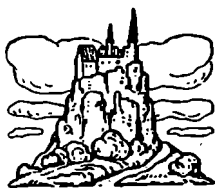
»Gennem mange Trængsler maa vi indgaa i Guds Rige« (Ap. Gern. 14,21). Gud har alt i sine egne Hænder. Han kan spare os, han kan hjemsøge os. Han sparer os ofte (maatte han værdiges at vedblive dermed!), men han prøver os ogsaa ofte, paa den ene eller anden Maade. Han prøver alle og enhver. I en eller anden Tid af vort Liv er vi i Pine og Sorg og Trængsel. Saaledes er det; og jo hurtigere vi kan lære at se paa det som en Lov for Kristenlivet, desto bedre.

Derfor befaler St. Petrus, som først stedtes i saadan Forundring og Forvirring ved sin Herres Lidelser, senere hen, at ingen maa se paa Lidelser som noget fremmed eller forbausende; tvertimod skal vi glæde os over at tage Del i Christi Lidelser; thi naar han aabenbares, faar vi ogsaa Del i hans Herlighed. Og St. Paulus skriver, at vi roser os i Trængslerne, fordi vi ved, at Trængsler virker Taalmodighed, men Taalmodighed Forfarenhed, men Forfarenhed Haab, og Haabet beskæmmer ikke (Rom. 5,3). Naar en Kristen derfor har Tider med Fred og rolige Dage, maa han betragte det som en ren Begunstigelse, som noget, han ingen Ret har til at vente.

Lad os prøve paa at vænne os til dette Syn paa Tingene. En Gang var det andres Tur, nu er det vor. En Gang var det Apostlenes. Saa blev det Martyrernes hvidklædte Skare, saa Bekendernes frydefulde Samfund, og siden hen har hver Tid og hver Slags Mennesker haft sin Tur. Det er vore Vilkaar: Christus har givet os et Eksempel, at vi skal følge efter i hans Fodspor. Han gik igennem langt mere, uendelig meget mere, end vi kan blive kaldet til at lide. Vore Brødre har gennemgaaet langt mere; og de synes at opmuntre os ved deres Held og have Medfølelse med os i vore Anstrengelser. Nu, det er vor Lod at kæmpe, tier alle tjenende Aander stille og betragter vor Kamp. Aa, lad ikke eders Fod snuble eller eders Øje se galt eller eders Øre blive tungt eller eders Opmærksomhed slappes! Tab ikke Modet; vær ikke bange; vig ikke tilbage — I vil blive baaren igennem det alt sammen. Hvad Trængsler der end kommer over eder, paa Sjæl eller Legeme eller Gods, indvortes eller udvortes, tilfældigt eller tilsigtet, fra Venner eller fra Fjender, vær ikke bange, I Børn af en himmelsk Fader! Naar det er overstaaet, vil Christus modtage eder hos sig, og eders Hjerte skal glæde sig, og ingen skal tage eders Glæde fra eder.

Kardinal Newman.

Et Valfartsbrev.

(Af Dan.)

Jylland, Midsommer 1916.

Kender De ikke det uforklarlige Tilfælde, at naar man een Gang har hørt et Ord eller Navn, man ikke før har kendt, saa skal det aldrig fejle, at man jo hører det snart igen og saa atter og atter. Saadan synes det at gaa med Ribe i denne Sommer; man skulde saa sandt tro, at vi aldrig før havde kendt Navnet Ribe, og at alle Danske med eet havde »opdaget« Byen! Overalt i Bladene skrives der om Ribe — poetisk, historisk, filosofisk — hvorfor skulde vi ikke ogsaa skrive katholsk om den?

Jeg stod forleden oppe paa Ribe Domkirketaarn. Det var en af de faa smukke Sommerdage, vi har haft i Juni Maaned. Høhøsten var lige begyndt i de vide, side Marskegne, og Storkene havde store Unger i Rederne paa Byens røde Tage. Langt ude bag den grønne Mark blaanedes Havet, og Klitterne ved Sønderho lyste hvidt i Middagssolen. Hvor var det ejendommeligt smukt altsammen, hvor blev man glad ved sit Land — og vemodig ved at lade Blikket strejfe mod Syd: et stort Stykke af ethvert dansk Hjerte er dog altid hos Danskerne hinsides Grænsen!

Men der er mere, der gør ens Hjerte tungt, naar man ser ud over Egnen og den gamle By. Netop fordi den er saa gammeldags, saa middelalderlig som maaske ingen anden af vore Købstæder, netop derfor rykker den Tid og den Slægt, der byggede Ribe, en saa nær ind paa Livet. »Skilte fra os ved Fjendehaand« — det er ikke blot vor nulevende Slægt sønden Aa, men det er ogsaa i mangt og meget vor nulevende Slægt indenfor Landegrænsen. Hvor er den Slægt, der byggede Ribe? Murene staar, som den rejste dem, men Fjendehaand udslettede dens Minde og dens Spor med haard og ond Vilje, skinsyg Vilje, der frygtede for, at Minderne kunde mane.

Jeg gik op og ned gennem Domkirken og St. Katharinæ Kirke — der var ikke en Ligsten, ikke et Navn levnet fra den Tid, der byggede Byen, der gjorde den rig og anset: den katholske Tid. I Domkirken stod endnu den gamle Døbefont af samme Kedelform som de oldbritiske og som

dem, jeg endnu har set i Brug i Athen, hvor Barnet dykkes helt ned i Fonten. Der stod ogsaa en prægtig Læsepult af Malm med fem Lysearme og St. Katharina af Aleksandrias Billede graveret paa selve Pulten; sandsynligt er det, at den oprindelig skriver sig fra St. Katharinæ Kirke. Saa er der nogle lidet værdifulde Vægmalier, Helgenbilleder, fra Slutningen af det 15de Aarhundrede eller der omkring. En Række Kragsten, der bærer de »falske Pilastre« i Midtskibet, er dannede i Troides Skikkelse — en typisk katolsk Fremstilling — Troidene sættes i Knæ, jo nærmere de kommer Alteret: Sindbilledet paa de menneskelige Lidenskaber, der kues af Kristus.

Paa det nordre Sideskibs Væg hænger der to store Krucifikser; det ene af dem især er overordentlig smukt og gribende i Udtrykket: hvilken endeløs Langfredag faar man ikke her Indtrykket af! Hvilke Improperier lyder ikke fra den ensomme Kristus til hans Folk — vort Folk — en Gang, den Gang stort og mægtigt, da han herskede i dets Midte i sin hellige Kirke: »*Popule meus. quid feci tibi? aut in quo contristavi te? responde mihi. Ego te exaltavi magna virtute: et tu me suspendisti in patibulo crucis* — Mit Folk, hvad har jeg gjort dig? eller hvormed har jeg bedrovet dig? svar mig. Jeg ophøjede dig med stor Vælde, og du hængte mig op paa Korssets Galge.«

Over Højalteret er der ved Kirkens nylige Restaurering bleven rejst en Baldakin, der minder om Ravennas Bygningsstil og San Clemente i Rom — men hvor meningsløst! Alteret er øde, der er intet Tabernakel, intet Messeoffer, hvis Majestæt skærmes og æres ved Baldakinen; den smukke Kuppel, der øverst oppe dækker Korsskæringen, hvælver sig over — et tomt Rum.

Med en underlig Tomhed ogsaa i Sindet gaar jeg ud af den store, skønne, vanhelligede Kirke. Det er en bitter Valfartsgang at opsøge de gamle katolske Stier og Steder. Hvor er nu Ribes seks Kirker, seks Klostre, Helligaandsaandshus og St. Jørgensgaard, der alle flokkedes om Domkirken, »Vor Frue i Ribe«? Eet af Klostrene, een af Kirkerne staar endnu: St. Katharinæ Kirke og det tilstødende Dominikanerkloster. Skjult mellem høje, skyggefulde Træer gemmer de røde Bygninger sig bort, som sørgede de endnu

over den Slægt, som blev forjaget, og den, som forjog. Sorte Alliker flyver skrigende ud og ind ad de øverste Murhuller — jeg ved ikke ondere og sorgfuldere Skrig end Allikernes.

Der er saa stille, saa stille indenfor de gamle Klostermure, som smuldrer hen og forvitrer, men endnu staar og endnu viser, hvordan det hele har set ud. Murbuerne i Korsgangen om den indre Gaard er velbevarede i Formen, man skelner dem tydeligt, om de end er fyldte ud med Murværk. De smaa, fine Krydshvælvinger er der ogsaa og et enkelt Sted et lille tilmuret Dobbeltvindue, der fra Korsgangen har givet Udsyn til Haven; det er af sjælden smuk Konstruktion med Søjle i Midten og Halvsøjler paa Siderne, hugne i Mursten. Dominikanerklosteret i Ribe er ifølge Trap den ældste helt bevarede Klosterbygning i Danmark. Nu hedder det »Hospitalet« — end ikke det berømte Sortebrødre navn er mere knyttet til Stedet. Over Havedøren staar en Indskrift fra en sen Tid; den melder, at fromme Mennesker i det 13de Aarhundrede byggede dette Hus til Munkene; i disses Celler fandt senere syge og aandssvage Ly. »*Det milde Forsyn*« faar Ros eller Skyld for saa meget, som Mennesker har bedrevet, saaledes ogsaa i denne Indskrift.

Ribe Kloster var et af de første og største Dominikanerklostre i Ordensprovinsen Dacia. Det grundedes omkring Aar 1232, sandsynligvis ligesom de fleste andre af Jyllands og Slesvigs Dominikanerklostre af *St. Hyacinthus*. I hans Levnedbeskrivelse fortælles, at Jærtegn stedse ledsagede hans Færd og Forkyndelse i Danmark, og den danske Katholik af det 20de Aarhundrede, som betræder den gamle vigslede Grund, synes at føle Brisen, der suser i Klosterlindens Løv, bringe Bud fra hin Færd og Færden, *St. Hyacinthus*, bed for Danmark! — — —

Et Par Uger senere besøgte jeg et andet af Jyllands mindere Steder.

Fra Herning til Viborg fører Banen forbi den lille Landstation *Karup*.

Staar man af her, er man straks midt i Alhedens Stilhed og Storhed. Solen skinner ud over den brune Karupflade og Aæns brede, blanke Baand. Her var det

altsaa. Hid har Tusinder af danske Katholikker styret deres Fjed gennem de dybe Skove. Her var Danmarks Lourdes!

En blind Mand drømte, at om han badede sine Øjne i Karup Kilde og derhos paakaldte Vor Frues Forbøn, skulde han faa sit Syn igen; han gjorde det og blev bøn-hørt. Snart rejste der sig et Kapel paa Stedet og senere en Kirke, *St. Mariæ Kirke*, et anseligt Gudshus af store, røde Munkesten. Langskibet havde syv Hvælvinger og afsluttedes mod Øst af en femsided Apsis. Det var en Korskirke med Arme i Nord og Syd foruden Vaabenhus mod Syd og et Taarn med Spir mod Vest. Taget var blytækt. Tæt ved Kirken og Kilden byggedes der et Hospital, som vel snarest var et Art Pilegrimsherberge for de mange syge, der søgte til Helligkilden. Alt har sandsynligvis udviklet sig den Gang ganske paa samme Maade som i vor Tid ved *La Salette* og *Lourdes*. Naadestedet Karup blomstrede. Men da den tyske Kirkerevolution slog sine Bølger ind over vort Fædreland, og saa meget styrtede i Grus, da blev ogsaa Karup ramt, og Kilden, Helligkilden, Vor Frues Kilde tørrede ud.

»Eders Hus skal lades eder øde« — det var som et svidende Domsord foer hen over Egnen. De store Skove — Navne som Bøgelund og Majlund minder endnu om dem — forsvandt, og Tørvemoserne langs Aabredde fortæller deres Saga. (Sluttet).

Fra Hedningemissionen.

XXVIII.

P. Pierre-Joseph Marie Chaumonot, S. J.

Apostelliv i den kanadiske Mission i det 17. Aarhundrede.*)

Den gamle Jesuitermission i Kanada eller Ny-Frankrig rummer utvivlsomt nogle af de mest gribende Episoder i nyere Missionshistorie. Enhver, der kender blot lidt til Missionsens Historie, vil være fortrolig med Navne som Jean de Brébeuf, Isaac Jogues, Paul le Jeune o. m. a., alle sande Helteskikkelser i Ordets egentlige Betydning.

*) A. Huonder, S. J.: Bannerträger des Kreuzes. 2. Del 1915.

Men ved Siden af disse kendte Helte er der mange andre, som er traadt mindre i Forgrunden, men som dog ikke staar tilbage for de første med Hensyn til apostolisk Mod og Offersind.

Blandt disse fortjener P. Pierre-Joseph Marie Chaumonot en særlig Omtale. Hans Liv er en Kæde af mærkelige Førelser og Tilskikkelser, der er saa meget interessantere, som Missionæren selv, som en nedbrudt Olding, har nedskrevet sine Erindringer og overgivet dem i sine foresattes Hænder.

Denne Selvbiografi tillige med Chaumonots Breve, der alle er prægede af en dejlig Friskhed og Enfold, danner Grundlaget for følgende Fremstilling.

Sikkert vil den kunne begejstre mange unge Hjerter og navnlig opmuntre saadanne, hvis Fortid ikke har været særlig mønsterværdig; de vil af denne Beretning kunne lære, at Gud endog af en rigtig Vagabond kan skabe en Missionær efter sit Hjerter.

I.

Barndom og Ungdom.

Vor Helts Ungdom er saa ejendommelig og eventyrlig, at den fortjener at skildres mere indgaaende efter Chaumonots Optegnelser. Han fortæller selv saaledes:

Jeg fødtes 9. August 1611 i en lille Landsby i Bourgogne. Min Fader var en lille Vinbonde i Frankrig, og min Moder var Datter af en fattig Skolelærer. Da jeg var 6 Aar gammel, sendte mine Forældre mig til min Bedstefader, der boede i Nærheden af vor Landsby, for at jeg der kunde lære at læse og skrive. Senere kom jeg til en Onkel, der var Sognepræst i Châtillon ved Seine, og som viste mig den Godhed at optage mig i sit Hus, for at jeg kunde studere i det nærliggende Kollegium.

Da jeg nu havde faaet lært lidt Latin, ønskede min Onkel, at jeg skulde tage Undervisning i Koralsang hos en Medelev, der var meget musikalsk.

Denne Dreng overtalte mig til at flygte med sig til Beaume, hvor vi kunde fortsætte vore Studier hos Oratorianerne. Da jeg ikke var til Sinds at gøre Rejsen uden Penge, stjal jeg 100 Sous (3—4 Kr.) fra min Onkel, mens han var i Kirken, og udrustet med disse Penge gjorde jeg saa Rejsen over Dijon til Beaume. Her tog vi Ophold hos en Bonde. Men da Pengene var ved at slippe op, skrev jeg hemmeligt hjem til min Moder og bad hende sende mig Penge og Klæder, saa at jeg kunde fortsætte mine Studier i Beaume; her haabede jeg nemlig at gøre hurtigere Fremskridt end i Châtillon. Men desværre faldt dette Brev i min Faders Hænder, og han afslog rent ud min

Bøn og befalede mig straks at vende hjem. Han vilde da forsøge at forsone mig med min Onkel.

Dette Svar ned slog mig stærkt. At vende tilbage til min Onkel betød jo det samme som aabent at bekende mit Tyveri. Det kunde jeg aldrig gøre. Paa den anden Side kunde der jo slet ikke være Tale om et længere Ophold i Beaume.

Jeg besluttede da at drive omkring som Vagabond hellere end at bære den Skam, som min Gerning førte med sig.

Uden en Sou i Lommen brød jeg da op fra Beaume i den Hensigt at valfarte til Rom. Den første halve Dag var jeg alene, men saa traf jeg to Drengene fra Lothringen. De standsede mig og spurgte, hvor jeg skulde hen. »Til Rom,« lød mit Svar. »for at vinde Aflad.« Den Plan talte de to, og de fortalte mig, at Maalet for deres Rejse var Lyon.

Mens vi nu gik sammen hen ad Vejen, drejede mine Tanker sig stadig om, hvad der dog skulde blive af mig, og hvad jeg skulde leve af paa Rejsen. Jeg skammede mig ved at tigge og havde heller ikke megen Lyst til Haandværk. Jeg var jo ikke vant til Arbejde og forstod mig slet ikke derpaa. Hvad skulde jeg gøre? Mine to Venner, som ikke var bedre beslaaede med Penge end jeg, blev mine Læremestre.

I den første By, vi kom til, begyndte de straks at gaa fra Dør til Dør for at tigge. Jeg var i Begyndelsen ganske forbløffet over at se dem, men snart begyndte jeg ogsaa — det var dog altid bedre end at sulte.

Saaledes havde Eksemplet gjort let for mig, hvad der før var mig ganske utænkeligt; men da jeg endnu var Begynder i Tiggerhaandværket, var mine Resultater temmelig magre. Jeg trøstede mig dog med, naar jeg kom til en saa stor By som Lyon, vilde jeg nok have Held med mig.

Men allerede ved Byens Port fik jeg en bitter Skuffelse. Portvagten lod nemlig mine to Kammerater passere uhindret, fordi de havde Pas, men jeg blev stoppet, da jeg naturligvis ingen havde. Jeg vidste slet ikke, hvad der skulde blive af mig, og hvordan jeg dog skulde faa mit Underhold. Da saa jeg foran mig en Mængde store Bygninger, men turde ikke bede om blot en Krog i nogen af dem. Endelig fandt jeg dog et lille Brændeskur, hvor jeg krøb ned.

Min Gud, havde jeg dog den Gang i det mindste tænkt paa at ofre mine Savn og Lidelser som Bod for mine Synder og at forene min Armod og Forladthed med min Frelsers i Betlehem. Men saadanne Tanker faldt mig slet ikke ind.

Næste Morgen saa jeg Folk gaa ned i en Baad, som

laa klar til at sejle over til den anden Bred af Rhône. Jeg bad Færgemanden om af Barmhjertighed at tage mig med. Det gjorde han ogsaa — han blev nemlig betalt af Byen for at færge alle de Tiggere over, der blev nægtet Adgang til Byen.

Da jeg kom over til den anden Bred, traf jeg en ung Mand, som straks erklærede sig rede til at gøre Rejsen med til Italien.

Næppe havde jeg begivet mig paa Vej, før jeg mødte en Præst, som netop vendte hjem fra Rom. Denne gjorde alt for at faa os fra den planlagte Pilegrimsfart og raadede os til hellere at vende hjem igen. Blandt andet gjorde han gældende, at vi uden Pas ikke vilde kunne faa Adgang til en eneste By under Vejs.

Jeg spurgte ham, om han da selv havde Pas. Da han viste mig dette, bad jeg ham om Tilladelse til at skrive det af; det gjorde jeg, kun satte jeg mit og min Kammerats Navne i Stedet for hans.

Under stor Skam og Lidelse blev nu Rejsen fortsat mod Øst til Savoyen.

I Chambéry gik jeg til Jesuiternes Kollegium og bad ved Porten paa Latin om en Almisse. En Pater, som netop gik forbi, fik en saadan Medlidenhed med mig, at han straks gav mig Aftensmad og endogsaa tog mig med til Lyon, for at jeg derfra kunde rejse hjem.

Først takkede jeg, saa godt jeg kunde, for hans Tilbud, men næppe havde han forladt Værelset, før jeg greb Flugten. Hvad der forskrækkede mig, var Tanken om de stjaalne Penge og om at skulle aabenbare mig som Tyv for mine Forældre. Hvor ynkværdig var dog ikke mit stolte Sinds Forblindelse, at jeg hellere vilde lide utallige Farer og Savn end underkaste mig en velfortjent Revselse!

Han oplever endnu utallige Eventyr og Farer, bliver blandt andet tvungen til at lade sig hverve til Soldat, men rømmer straks efter. Endelig kommer han til Italien.

Efter mange Lidelser og Besværligheder naaede vi endelig Ancona. Hvem vil kunne beskrive, i hvilken ynkværdig Tilstand mit Vagabondliv havde bragt mig. Mit hele Legeme, fra Isse til Fod, virkede frastødende. Jeg var barfodet, da jeg for længe siden havde bortkastet de sønderrevne Sko, som kun pinte mine saarede Fødder. Mit Linned var raadnet paa min Krop, mine lasede Klæder var fulde af Utøj, og mit uredte Hoved bedækket med et hæsligt Udslet, som udbredte en ækel Stank.

Hvor slemt dette Udslet var, gik først op for mig her i Ancona, da jeg en Dag ved at gnide mig i Hovedet fik en Orm mellem Fingrene. Ved dette Syn sank jeg helt sammen.

»Saa skal jeg altsaa,« sagde jeg til mig selv, »til Straf for min Forseelse fortæres levende af Orme og Utøj.«

Nu undrede det mig ikke mere, at Folk ofte, naar jeg tog Huen af, saa forbavsede og forfærdede paa mig. Hvad skal der blive af mig? Er jeg ikke nu blevet en sygelig og afskyelig Fremtoning for hele Verden? Ak, hvor har mit Hovmod faaet en forfærdelig Straf!

Men da vi snart efter kom i Nærheden af det hellige Hus i Loreto, fattede jeg atter Mod. Maaske, tænkte jeg, vil den allerseligste Jomfru, som paa dette Sted har virket saa mange Undere til Trøst for ulykkelige, ogsaa have Medlidenhed med min Elendighed. . .

Jeg bad altsaa til hende, rigtignok noget køligt. Alligevel viste hun sig, trods min Uværdighed, som en barmhjertig Moder. Men som det er en Moders særlige Pligt at sørge for sine Børns Renlighed, saa betragtede hun aabenbart ogsaa mig i dette Lys.

Da jeg igen kom ud fra det hellige Hus, stod der en ubekendt — det syntes at være en ung Mand, eller var det maaske en Engel? Denne saa medlidende paa mig og sagde deltagende: »Min kære Dreng, hvad har du dog for et slemt Hoved. Kom, jeg vil se, om jeg ikke kan hjælpe dig!« Jeg fulgte ham. Han førte mig hen bag ved en tyk Søjle, hvor ingen kom forbi. Her bød han mig sidde ned og tog min Hat af. Jeg gjorde det. Saa klippede han med en Saks alt mit Haar af, gned mit syge Hoved med et hvidt Klæde og fjernede derved, uden at jeg følte den ringeste Smerte, hvert Spor af Sygdommen og dens ækle Følgesvende. Derpaa gav han mig igen Huen paa. Jeg takkede, og den unge Mand forsvandt. Jeg gad gerne finde den Læge, som kunde helbrede et saadant Onde paa saa kort Tid!

Efter tre Dages Ophold i Loreto begav jeg mig med min Kammerat paa Vej til Rom. Men Gud føjede det saaledes, at jeg blev holdt tilbage i Terni i Umbrien, og mit Vagabondliv fik en Ende.

Som sædvanlig gik jeg der, tiggende fra Dør til Dør. Da traf jeg paa Gaden en ærværdig gammel Herre, en Doktor i Retsvidenskab. Han begyndte en Samtale med mig og foreslog mig til sidst at træde i hans Tjeneste. Jeg var saa inderlig ked af mit Tiggerliv, at jeg straks gik ind paa Doktors Forslag om at blive Tjener hos ham.

Jeg stillede ingen Fordringer, thi alt andet syntes mig ærefuldere og behageligere end de Savn og Ydmygelser, som mit Landstrygerliv havde ført med sig.

Jeg blev da i nogen Tid i Terni. Da jeg endnu ikke kunde Italiensk nok til at skrifte paa dette Sprog, gjorde jeg det paa Latin for en Pater af Jesu Selskab.

Efter Skriftemaalet udsurgte han mig om mine Studier. Jeg sagde, at jeg havde været i Rhetorikken, dengang jeg havde ladet mig forlede til at løbe min Vej.

Han udtalte sin Beklagelse over, at jeg ikke havde holdt ud efter en saa god og lovende Begyndelse og nu var sunket saa dybt, og han trængte ind paa mig, for at jeg skulde genoptage mine Studier.

Jeg mistænkte ham dog for, at han vilde gøre en Jesuit af mig, og jeg afslog det. I Virkeligheden var det kun hans Hensigt, hvad jeg senere erfarede, at skaffe mig en Stilling som Lærer ved de laveste Klasser i Kollegiet.

Jeg grublede over alt dette og vilde efter to Dages Forløb opsøge Pateren for at gaa ind paa hans Forslag. Men da jeg ikke kendte hans Navn, var jeg saa dum at spørge efter den Pater, der havde hørt mit Skriftemaal. Studenterne ude i Gaarden lo ad mig, og det fik mig til at forsvinde hurtigere, end jeg var kommet.

Jeg spurgte nu Doktoren, hos hvem jeg tjente, hvad disse Jesuiter egentlig var for Folk. Han svarede ligegyldigt, at de optog kun Folk af Rang og med særlige Talenter. Ordenen var ogsaa mindre streng end andre, og man kunde forlade den igen, selv om man allerede havde aflagt Løfterne. De to sidste Ting tiltalte mig. For en kort Tid havde jeg gerne forsøgt mig hos Jesuiterne.

Da jeg efterhaanden bedre forstod det italienske Sprog, begyndte jeg at læse Andagtsbøger paa dette Sprog, bl. a. »Fædrenes Liv i Ørkenen.« Denne Bog vakte hos mig Ønsket om at blive Eneboer.

Uden at spørge nogen til Raads forlod jeg hemmeligt min Herres Hus i den Hensigt at begrave mig et eller andet Sted i et Vildnis i Frankrig. Først vilde jeg dog besøge Rom. Da jeg kom uden for Byen, mødte jeg Doktorens Datter og meddelte hende mit Forehavende, for at man ikke skulde ængstes over min pludselige Forsvinden.

Sulten forjager dog under Vejs Eneboerlysten, og han vender tilbage til sin gamle Herre.

Min kære Herre havde en god Ven, Signore Capitano. Denne spurgte kort efter min Tilbagekomst Doktoren, om jeg vilde komme til ham for at føre Opsyn med hans to Sønner. Begge studerede hos Jesuiterne.

Min Herre gik ind paa hans Forslag, og jeg kom da til Signore Capitano, hvor jeg blev modtaget med aabne Arme. Straks næste Dag forestillede han mig for Jesuitfædrene, og disse lod mig optage i Rhetorik-Klassen.

Da jeg havde studeret nogen Tid under deres Ledelse, følte jeg hos mig en stærk Længsel efter ogsaa at efterligne disse ærværdige Guds Tjeneres Dyder, som opfyldte mig med Beundring.

Men eet hindrede mig endnu den Gang i at udtale mig aabent overfor min Skriftefader. Jeg kunde ikke faa mig selv til at tilstaa min Fattigdom og lave Herkomst; thi hidtil havde jeg altid pralet med, at min Fader var *procureur du roi* (kongelig Forvalter), og jeg skammede mig ved at tilbagekalde det. Denne Kamp mellem Natur og Naade varede flere Maaneder. Naaden nødte mig til at aabenbare alt, Naturen lukkede min Mund. Gud selv, som jo havde tiltænkt mig den Naade at faa Kald til Jesu Selskab, beredte mig ved sin Godhed Vejen. En ung gejstlig, som blev lønnet af Patrene, ledede den Gang de nederste Klasser. Men han blev temmelig hurtig træt af sin Gerning og bad om sin Afsked. Nu faldt Patrenes Øjne paa mig, og de tilbød mig den samme Løn. Da Signore Capitano indvilgede, rykkede jeg op til Klasselærer.

Gud Herren gav mig Naade til at omgaas sparsommeligt med de Penge, jeg tjente, og da jeg havde sparet en hel lille Sum sammen, fordelte jeg den mellem Kirkerne og de fattige. Ja, jeg dristede mig endogsaa til at spille St. Nikolaus og kastede en Nat Penge ind i et Hus, hvor en ung Mand var i stor Nød.

Gud Herren lønnede rigeligt denne min Gavmildhed, idet han skænkede mig Ordenskaldets ufortjente Naadegave. (Fortsættes.)

Kirkekampen set fra nedem.

Under denne Overskrift indeholdt *Hovedstaden* forleden Dag en lille interessant Artikel i novellistisk Form. Vi tillader os at gengive den her, uden nærmere Kommentar; den synes at afgive et — bevidst eller ubevidst (vi ved det ikke) — Vidnesbyrd om den gamle Sandhed, at Christus stiftede sin Kirke her paa Jorden, som den er, med dens Sakramenter og andre Naademidler, med dens bestemte Krav og milde Vilkaar, for at faa alle, alle, alle med.

*

*

*

Landsbyen, først i Juli 1916.

Forleden Aften sad jeg her uden for mit Hus og smaasnakkede med min gamle Ven og Nabo Mads Smed.

Det var saadan en fredelig Aften, som man kan have dem paa denne Aarstid, naar det da ikke er Regnvejr. Jeg følte, hvor ligesom hele Naturen drog sine rolige Aandedrag i det korte Midsommernatsblund.

Duggen drev over Kløveren der lige foran os. Længere borte hang der fine Taager hen over Agrene.

Ved alt dette fandt mit Blik Hvile, medens jeg mekanisk holdt Snakken ved lige med Mads Smed.

Da vor Samtale omsider var ved at gaa rent istaa, var det med eet, ligesom han tog det over tvært, idet han sagde:

»Hvad mener du om det med Kirken?«

»Hvad mener du?« spurgte jeg igen.

»Ja, det er det med Arboe Rasmussen, og saa det, at de nu vil have hele Kirken lagt ned.«

Mads Smeds Stemme havde en egen Klang, da han sagde dette. Den lød ellers saa jævnt og muntert; nu bævede den af Ængstelse. Han ligesom famlede sig frem.

Jeg søgte, saa godt jeg kunde, at forklare ham, at hans Udtryk var overdrevne, idet jeg gennemgik for ham, hvad der var sket, og kom saa ind paa at udvikle, hvad jeg mente, der vilde komme. Folk vilde faa den Frihed, de ønskede, Frihed til at indsætte og afsætte Præsterne, og disse vilde blive befriet for generende Kontrol fra oven. Deri saa jeg en Garanti for, at der omkring i Menighederne blev større Harmoni og bedre Samarbejde.

Mads Smed hørte taalmodigt efter, som han oftest gør, naar jeg ret faar Munden paa Gled; men jeg havde paa Fornemmelsen, at han ikke forstod ret meget af, hvad jeg sagde. Han var jo aldrig blandt de kvikkeste Hoveder, samme Mads Smed.

»Ja, men hvem skal man saa holde sig til, naar Præsten ikke længere skal have det afgørende Ord?« afbrød han mig utaalmodigt, næsten vredt.

»Hvem man skal holde sig til?«

»Ja, og hvad skal man holde sig til, naar Kirken enten skal gøres usikker eller helt afskaffes?«

Jeg forsøgte igen at forklare ham, at han overdrev, men uden Nytte. Min gode gamle Ven var nu kommet i det Humør, hvor han ikke taalte Forklaringer eller respekterede Mellemandpunkter. Og i Erkendelse af, at der ikke denne Gang kunde blive mere ud af vor Samtale, rejste han sig brat op fra sit Sæde og bød mig vredladent Godnat.

Jeg kunde ikke lade være at smile, da han vel var borte. I Morgen vilde vi være lige gode Venner igen, og det uden nogen som helst Forklaring.

Men i min Bevidsthed lød stadig hans Ord: »Hvem skal man holde sig til, og hvad skal man holde sig til?«

Der er noget i dette Spørgsmaal, som jeg ikke kunde komme uden om. Mads Smed kræver en Autoritet, og hvad om han nu gjorde det med Rette? Han har aldrig kunnet følge med i det aandelige Røre, som er gaaet over vor Egn, og jeg er bange for, at det er gaaet saadan med det store Flertal. Han har simpelt hen manglet Evnerne. Naar jeg har talt til ham f. Eks. om Personlighed og personlig Tilegnelse, har han som oftest set paa mig med samme Mine, som den, hvormed han betragter sin Slibe-

sten, naar den er godt i Fart, og saa har han kunnet svare: »Ja, det forstaar jeg mig nu ikke paa. Jeg holder mig til det, jeg har lært«, og med denne Henvisning til Lærebogen har jeg saa kunnet forføje mig bort.

Jeg er desværre bange for, at Mads Smed har Retten paa sin Side. Han holder sig inden for den ham af Skaberen satte Begrænsning, der befinder han sig vel, og der er han stærk. Har jeg saa Ret til at forlange, at han skal skride ud over denne Begrænsning og give sig til at »tænke selv«?

Ifald vi satte Egnens aandelige Ordfører, den frihedsvenlige og veltalende Provst Petersen, til at slaa Skærver, vilde det saa ikke være himmelraabende Uretfærdighed? Han vilde sagtens gøre det daarligt, og han vilde sikkert blive en ulykkelig Mand derved.

Men er det ikke lige saa uretfærdigt at forlange af Mads Smed, at han skal »tænke selv«? Det vilde han gøre daarligt, og han vilde sikkert havne i noget, som ikke er ham værdigt.

Mads Smed kræver en Autoritet, og saaledes gør sikkert det store Flertal her paa Egnen. Og jeg er bange for, at Kirkens Herre holder med dem. Siger han ikke et Sted noget om, at de, som kristeligt føler sig myndige, først og fremmest skal »vogte hans Lam« og »være en Hyrde for hans Faar«?

Per Iversen.

Højskolens Møde i Helsingør.

Det blev et overordentlig fornøjeligt og vellykket Møde, Katholsk Højskole afholdt Søndag den 16. Juli i Helsingør.

Ved den første Messe Kl. 10 holdt Pastor Flynn i det lille overfyldte Kapel en fortrinlig Prædiken, ved den anden Messe Kl. 11 var der ingen Prædiken. Kl. omkring 12 spiste Deltagerne deres medbragte Frokost i et stort Skolelokale og i et Telt paa Legepladsen, medens munter Samtale og fornøjelig Spøg frem og tilbage over Bordene dannede en udmærket Indledning til det hyggelige Samvær Dagen igennem.

Kl. 11½ samledes omkring 200 Damer og Herrer, deriblandt ikke faa unge, og enkelte Børn i det herlige gamle St. Marie Kloster, en af Danmarks, ja hele Nordens største Seværdigheder. Klosteret benyttes nu som en Stiftelse for gamle Mænd og Kvinder, og dettes Forstander var saa elskværdig baade at holde et lille oplysende Foredrag om Klosters Historie og selv vise rundt i det og forklare flere interessante Enkeltheder. I et Hjørne af den smukke

Fratergaard tog bagefter alle Plads og blev fotograferet af en af Deltagerne.

Da Besøget i Klosteret Klokken 3 var til Ende, havde alle »Frikvarter« i to Timer, en Ordning, som sikkert vandt almindeligt Bifald. Deltagerne spredtes nu ud over den kønne gamle By, om end vistnok de fleste søgte ud til Kronborg og glædede sig baade over det herlige Slot og den fortryllende Udsigt over til Skaane med Kullen og Helsingborg.

Kl. 5 var der Andagt i Kapellet, hvor man fik det bestemte Indtryk, at ved visse Lejligheder er dette absolut for lille. Kl. 6 samledes godt 100 Personer til en, i Forhold til Prisen, overordentlig fin Middag: Flæskesteg, Kartofler og Blomkaal samt Jordbær med Fløde, alt sammen for 85 Øre. Man maa være (og man var det ogsaa) baade Præsterne og St. Vincentssøstrene meget taknemmelige for den store Gæstfrihed, de viste de mange fremmede, og det betydelige Arbejde, de kun for at glæde og tjene andre havde paataget sig. Forstander Fink-Jensen udtrykte ved to Lejligheder sin og alle andres Taknemmelighed for den gode Modtagelse.

Kl. 7 samledes omtrent 150 Damer og Herrer under et mægtigt Kastanietræ paa Skolens ypperlige Legeplads. Endskønt Søndag jo er en daarlig Dag for Præster at foretage Udflugter paa, var dog, foruden Byens to Præster Wattiez og Flynn. Præsterne Jaworski fra Amager og Meyer og Günther fra Ordrup til Stede. Sidstnævnte traadte op paa en lille Talerstol og gav en kortfattet, men interessant Oversigt over vor danske katholske Litteratur. Taleren fremhævede ganske særlig Goffines Huspostille som en fortrinlig Bog, hvilken alle katholske Hjem burde være i Besiddelse af. (En Haandsoprækning viste des værre, at kun 6 af de tilstedeværende ejede den. »Thomas a Kempis« var derimod i de flestes Besiddelse.) Beklageligt var det, at Udgivelsen af Paul Helgesens berømte Modskrift mod Reformationen ikke kunde udgives til næste Aar, da de 800 Kr., det vilde koste, ikke havde kunnet skaffes til Veje. Der var særlig Grund til at minde herom, da Helsingør jo var Paul Helgesens By, i hvis gamle herlige Kloster han havde haft sit Hjem og øvet en Del af sin Livsgerning. Til Slut udtalte Pastor Günther det Ønske, at Paul Helgesens Forsvarsaand maatte gaa over paa Nutidens danske Katholikker.

Efter Foredraget fulgte en ret livlig og nyttig Diskussion, i hvilken bl. a. Redaktør Hutters, Fuldmægtig Fink-Jensen, Magister Hansen, Arkivsekretær West og Grosserer Fallesen-Schmidt tog Del. Sidstnævnte forstod ikke, at Tilvejebringelsen af de 800 Kr. var en Umulighed, naar det gjaldt

saa nyttig en Ting som Udgivelsen af Helgesens Bog, og foreslog, at man straks skulde tegne sig for Bidrag til denne Sag, hvortil han selv tilbød at ville yde 25 Kr. Hans Forslag faldt i god Jord, og der tegnedes allerede samme Aften 186 Kroner.

Kl. 9 samledes alle en lille Times Tid om Kaffebordene, en fornøjelig Afslutning paa den udmærkede Dag, for hvilken baade Præsterne og Søstrene i Helsingør, Højskolens Forstander og Foredragsholderen skal have en hjertelig Tak.

Dagen efter Mødet bragte et nyt Vidnesbyrd om, at Paul Helgesens Forsvarsaand ikke var uddød hos hans nulevede danske Trosfæller, idet der, foruden de tegnede 186 Kroner, yderligere tegnedes 300 Kroner til Udgivelsen af Paul Helgesens Bog. Der mangler saaledes nu kun c. 300 Kroner af de beregnede 800 Kroner, saa der er god Udsigt til, at Paul Helgesen om c. 1½ Aar kan komme til at holde en god og indtrængende Prædiken for sine Landsmænd. Disse bør ogsaa høre paa ham med Velvilje; thi han var ikke alene en tro Søn af sine Fædres Kirke, men ogsaa en sjælden god Søn af sine Fædres Land og Folk.

N. H.

Det gamle Alter i Rosenkranskirken.

Hr. Redaktør.

Ved Omtalen af Rosenkranskirken forestaaende Restauration i forrige Nummer af Ugebladet meddeles der om det gamle Alter, at »Tiden har nu i den Grad medtaget det, at det er med Frygt, man imødeser dets Flytning frem og tilbage,« hvorfor »Ønsket om et nyt Alter« var »særlig vaagnet«.

Det er sikkert med Beklagelse, at man læser, at det gamle Alter nu er saa medtaget. Dette Alter, som vist snart kan fejre sit 100-aarige Jubilæum! Ved en Reparation af det gamle østerrigske Gesandtskabskapel i Bredgade (Kapellet før den nuværende St. Ansgars Kirke), som fandt Sted kort efter 1819, blev der nemlig anskaffet et nyt Alter, og det er antagelig dette, som nu befinder sig i Rosenkranskirken. Dog er Bagklædningen med de fire Kirkefædre føjet til, da det kom til Rosenkranskirken; derimod mangler to smaa hvide Figurer, Maria og Johannes, som har staaet mellem Søjlerne paa Tabernaklet.

Foruden i det nedlagte St. Knuds Kapel i Ny Kongensgade, hvor Alteret har været benyttet fra Kapellets Aab-

ning i 1867, indtil det i 1883 afløstes af Alteret fra Kapellet i Kronprinsessegade,*) har det ogsaa været benyttet af St. Josefssøstrene, først paa Bülowvej, siden i Frederiksberg Allé 17, indtil Rosenkranskirken blev aabnet.

De det blev benyttet i det gamle St. Knuds Kapel, var Julekrybben aarlig anbragt over selve Tabernaklet, hvilket man kan se paa Billedet af Kapellet, som findes i Biskoppens Festskrift, Side 47. I den nuværende St. Ansgars Kirke har Alteret ikke været benyttet, hvorimod det er meget muligt, at det er bleven benyttet i det midlertidige Kapel, som under St. Ansgars Kirkes Opførelse var indrettet i en Lejlighed i Bredgade i den Ejendom, hvor nu Hornung og Møller har til Huse.

Som man ser af dette, har Alteret gjort god Tjeneste i den lange Tid, og det vilde være beklageligt, om det nu skulde gaa til Grunde, for kan man ikke flytte det indenfor Kirkens egne Grænser, kan man jo langt mindre transportere det andet Steds hen. Men maaske kan en Istandsættelse hjælpe, saa det endnu i mange Aar kan benyttes i Rosenkranskirken, hvor det falder godt sammen med hele Kirkerummet.

Hr. Redaktør! De vil maaske modtage en Gave som Hjælp til Istandsættelse af Alteret, saa det endnu i mange Aar kan bevares for Rosenkranskirken.

*Et historisk interesseret
Menighedsmedlem.*

Forfatteren af ovenstaaende Linjer beder mig modtage 50 (eventuelt 100) Kroner, som jeg skal tilsende Komiteen for Kirkens Istandsættelse, saafremt det er muligt at bevare det gamle Alter. Jeg er naturligvis gerne rede dertil og kan altsaa efter Anmodning overlevere den omtalte Sum til det gamle Alters Istandsættelse.

N. H.

Et Redaktions-Bibliothek.

Det er ikke nok, at man kan faa en god Idé; man maa ogsaa have Evner og Midler til at føre den ud i Livet, hvis den skal blive til Glæde og Nytte for andre.

Begge de nævnte Betingelser opfyldes heldigvis af den, der for ikke længe siden har oprettet et Redaktions-Bibliothek for Nordisk Ugeblads Redaktør. Vedkommende vil ikke have sit Navn nævnet; kun saa meget skal siges, at det ikke er første Gang, hans Interesse for vore

*) Dette Alter befinder sig nu i Patrenes Oratorium i Stenosgade.

forskellige kirkelige Institutioner har faaet et nyttigt og interessant Udslag.

De Bøger, nogle og tyve i Tallet, som danner Grundstammen i det nye Bibliothek, er skænket til Ansgariusforeningen, ikke som en fri Gave, men med den Klausul, at de skal opbevares hos Ugebladets Redaktør og altid staa til dennes Disposition. Bøgerne er altsaa ikke den nuværende Redaktørs Ejendom, men han har den fulde Brug af dem, saa længe han beklæder sin Stilling som Redaktør; overdrages denne Stilling til en anden, maa de omtalte Bøger afleveres til vedkommende.

Af de skænkede Bøger hør følgende særlig nævnes:

Vitae sanctorum Danorum, ved Gertz.

Danske Helgeners Levned, overs. af Olrik.

Helgendyrkelsen i Danmark, af Ellen Jørgensen.

Knud den Helliges Martyrhistorie, af Gertz.

To Skildringer af den hellige Birgitta, henholdsvis af Brinkmann og Hammerich.

To Skildringer af Abbed Vilhelm, henholdsvis af Damberg og Olrik.

Fire Skildringer af Niels Stensen, henholdsvis af A. D. Jørgensen, Wickfeld, Julius Petersen og Johannes Rose.

To Skildringer af Jacob Winsløw, henholdsvis af Julius Petersen og Bendz.

En Afhandling om faste Legemer, indlejrede i andre faste Legemer, af Niels Stensen.

Til Redaktions-Bibliotheket hører ogsaa en fuldstændig Samling af alle Aargange af Nordisk Ugeblad, lige fra 1853 til 1915. Dette ret kostbare Værk tilhører dog ikke Ansgariusforeningen, men det Apostoliske Vikariat, hvorfra det er stillet til Redaktørens Disposition paa lignende Vilkaar som de andre Bøger.

Med Bøgerne fulgte en sirligt indrettet Katalog og to Gummitempler, et Vidnesbyrd om Giverens Ordenssans og en Formaning til Orden i Fremtiden.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Ordrup. Under 19. Juni har Hs. Højærværdighed Biskoppen udnævnt Kontorchef A. H. Wulff til at være Kirkeforstander for herværende St. Andreas Sogn i Stedet for afdøde Kandidat Kejser.

Helsingør. Denne By, der nys saa gæstfrit tog imod en hel Sværm af udenbys Trosfæller, indbyder Søndag

otte Dage til St. Vincentssøstrenes aarlige Sommermarked. Da den lille Annonce herom let overses, skal der ogsaa her under »Efterretninger« gøres opmærksom paa Basaren. Der er Lejlighed til, for hvem der kan og vil, paa en køn Maade baade at sige Tak for sidst og gøre en lille god Gerning.

Rom. Aftenen før Peter-Pauls Fest fulgte Benedikt XV Pavernes gamle Skik og aflagde et Besøg ved den første Paves Grav, hvor han stille bad en Bøn for Kirkens Velfærd. Om Besøgets Enkeltheder fortælles følgende: Henad Aften blev Peterskirken aflukket for Offentligheden. Saa begyndte en lille Procession at stige ned fra Vatikanet, anført af Msgr. Testoni, som bar Korset, og sluttet af Benedikt XV. Nærmest gik den pavelige Majordomus, Ærkebiskop Ranuzzi dei Bianchi, og andre høje gejstlige og verdslige Embedsmænd fra det pavelige Hof. Paa hver Side af den lille Procession gik der Nobelgardister, medens en halv Snes Tjenere bar Fakler, der oplyste Korridorernes Skumring; Klokken var nemlig allerede ni, da Processionen havde forladt de pavelige Værelser. Ved den private Indgang til Kirken mødtes Paven af dens Domkapitel, anført af Førstepræsten, Kardinal Merry del Val, som ledede Paven til Fiskerens Grav, efter at først alle havde bedt en Bøn foran det allerhelligste Sakramente. I Krypten, hvor Apostelfyrsten hviler, gik Paven alene ned og bad i Tavshed. Efter at være kommen op igen kysede Paven først Foden paa den berømte Broncestatue af St. Peter, der findes i Peterskirken, hvorpaa Processionen atter opstilledes, og Deltagerne forlod Kirken paa samme Maade, som de var kommet.

Vincentskonferensernes 4. Generalmøde

holdes Søndag den 23. Juli paa St. Andreas Kollegiet Kl. 6 Efterm. med Tilslutning til Velsignelsen i St. Andreas Kirke Kl. 7. Medlemmerne, baade aktive og passive, opfordres indtrængende til talrig Deltagelse, ligesom det forventes, at saa vidt muligt alle vil indfinde sig i deres respektive Sognekirker til Fælleskommunionen om Morgenen i Anledning af den h. Vincents' Fest.

Basar i Helsingør.

St. Vincentssøstrene i Helsingør agter Søndag den 30. og Mandag den 31. Juli at afholde en Basar til Fordel for syge og fattige der i Byen. Gaver modtages med Tak af Priorinden, Nygade 8, Helsingør.

Nye Bøger.

Budbringerens 3. Hæfte. Pris 25 Øre.
 Ungdomsvennens 2. Hæfte. Koster 50 Øre aarligt. (Se Nr. 24.)
 Emil Fr. Rønnow: Byzantinsk Kunst. 10 Øre.
 Andagt til Maria, de syges Frelse, og til den hellige Kamil-
 lus. Faas hos Præsterne i Aalborg.

Kirkelig Kalender.

23. Juli. 6. Søndag efter Pintse.	30. Juli. 7. Søndag efter Pintse.
24. — M. Vigiliedag.	31. — M. Ignatius af Loyola, Bekender.
25. — Ti. Jakob d. Æ., Apostel.	1. Aug. Ti. Petri Fængsel.
26. — O. Anna, Jomfru Marias Moder,	2. — O. Alfons Liguori, Biskop og Kirkelærer.
27. — To. Pantaleon, Martyr.	3. — To. Genfindelsen af Stefans Relikvier.
28. — F. Nazarius og Lidelsesfæller, Martyrer.	4. — F. Dominikus, Bekender.
29. — L. Kong Olaf, Martyr.	5. — L. Maria i Sne.

Meddelelse om Gudstjenesten i København fandtes sidst i Nr. 26.

St. Andreas Kirke. I Sommerferien holdes Søndagens Andagt Kl. 7.

St. Annæ Kirke. Hver Sønd. Kl. 11¹/₂ polsk Sangmesse m. Præd.

Sommervejser for tilrejsende.

(Katholske Seværdigheder i København.)

St Annæ Kirke, Kloster og Skole paa Amager.
 St. Elisabeths Hospital paa Amager.
 Mariahjemmet og St. Knuds Kapel i Vestervoldgade.
 St. Ansgars Kirke i Bredgade.
 St. Ansgars Skoler i Bredgade.
 Rosenkranskirken og Skolerne i Boyesgade.
 Fransk Skole i Frederiksberg Allé.
 Jesu Hjertes Kirke i Stenosgade.
 St. Knuds Skole i Stenosgade.
 Katholsk Bogsalg paa Vesterbro.
 Klosteret paa Amalievej.
 Klosteret paa Kastanievej.
 Fransk Skole paa Østerbrogade.
 Kirke og Kloster paa Jagtvejen.
 St. Josefs Kirke og Hospital i Griffenfeldtsgade.
 Sakramentskirken med Skole paa Nørrebrogade.
 Seminariet paa Strandvejen 91.
 St. Andreas Kirke og Kollegium i Ordrup.
 Fransk Skole med Mariabo i Ordrup.

Holbæk.

Søndag den 23. Juli Kl. 10 indvies det nye (midlertidige) Kapel.

Absalonsbøsserne tømmes i Løbet af denne Maaned.

Tak.

Hjertelig Tak til alle, der har tænkt paa vore smaa Feriebørn. P. S. Det til Fordel for Feriebørnene bortloddede Broderi er vundet paa gult Nr. 42. *Det katholske Fortsættelseskursus.*

Katholsk Bogsalg Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tilf. Vester3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

K. U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katholske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katholikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katholske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Matthæus Hansen, Hovmarksvej 20, Charlottenlund.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4—6.

Nr. 31.

Søndag den 30. Juli.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Et Valfartsbrev. — Fra Hedningemissionen. XXIX. — Indvielse af det midlertidige St. Lucius Kapel i Holbæk. — Oversigt over Jesu h. Barndoms Forenings Indtægter og Udgifter. — Bøn til Gud for Hedningelandene. — Katholikkerne og Folkekirken. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Ordrup. Belgien. Rom. — Nota bene! — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

318.

Den farligste af de falske Profeter.

Af alle falske Profeter er for mange Menneskers Vedkommende den farligste den, man kan have i sit eget Hjerte. Hvor mange er der ikke, som søger at tale Fred til sig selv, som beroliger sig med den Tanke, at et eller andet nok vil ske, der skal bevare dem for evig Undergang, selvom de bliver ved med at ringeagte Gud. De tænker omtrent saaledes: »Lige i Øjeblikket kan jeg ikke holde op med at synde; jeg kan ikke opgive denne Vane eller undvære denne ulovlige Vinding; jeg kan ikke frasige mig denne Stilling, selvom jeg her tvinges til at handle mod min Samvittighed. Jeg har endnu ikke Tid nok til at tjene Gud og ransage min Samvittighed, heller ikke rigtig Trang til Anger og Religion. Men efterhaanden vil det blive lettere, engang lige saa let og naturligt at angre, som det nu er at synde. Til den Tid har jeg færre Fristelser, ikke nær saa mange Vanskeligheder. De fleste gamle Folk er religiøse, det er næsten noget selvfølgeligt for dem; de bander og lyver maaske nok en lille Smule; men de begaar ingen svære Synder og vil være sikre nok, om de

pludselig blev kaldt bort.« Og naar en eller anden bestemt Fristelse kommer, tænker de: »Det er kun een Synd; jeg har aldrig gjort noget saadant før og vil heller ikke gøre det igen,« eller: »Det har jeg gjort saa ofte før; det er kun een Synd til, jeg faar at angre,« eller: »Jeg er ikke værre end saa mange andre, og jeg har kendt nogle, der omvendte sig, som havde været meget værre end jeg.«

Dette er en meget farlig og bundfalsk Tankegang. De, der siger saaledes til sig selv, glemmer, at alle deres Synder er i Guds Haand og optegnet paa en Side i hans store Bog; de glemmer, at den Synd, de nu skal til at begaa, ikke er en enkeltstaaende Synd, men et Led af en lang Række, den er ikke deres første Synd, men den sidste af deres Synder. Fordi de hidtil er sluppet godt fra deres Synder uden Straf, tør de ikke deraf slutte, at det vil blive ved at gaa saaledes.

Thi man kan aldrig vide, naar Guds Barmhertigheds Maal er fuldt; selvom den Synd, man nu begaar, kun er en ringe Synd, er det meget muligt, at hertil, og ikke videre, strækker den guddommelige Barmhertighed sig. Nogle Mennesker begaar kun nogle faa Synder og er saa haabløst fortabte, andre begaar langt flere og bliver dog frelst. Grunden ved vi ikke; men Gud, som viser alle Mennesker Barmhertighed og skænker alle sin Naade, viser større Barmhertighed og Naade mod nogle end mod andre. Alle giver han Naade nok, til at de kan blive frelst; alle giver han langt mere Naade, end de har Ret til at fordre, da de slet ingen Ret har til at fordre nogensomhelst Naade; men nogle giver han langt mere end andre. Han siger selv, at hvis Indbyggerne i Tyrus og Sidon havde set de kraftige Gerninger, der skete i Chorazin, havde de gjort Bod og omvendt sig. Altsaa var der noget, der kunde have omvendt dem, men det blev ikke givet dem.

Forinden vi bliver klare over dette, har vi ikke det rette Syn paa Synd i sig selv eller paa vore egne Udsigter, hvis vi vedbliver med at leve i den. Thi Gud bestemmer for ethvert Menneske hans Dages Tal, og det er et lille Tal for nogle og et stort for andre; hvorfor det er saaledes, ved vi ikke; vi kan kun bøje os for Kendsgerningen og indrette os derefter.

O almægtige Gud, o Kærligheds Gud. Din elskede Søns Hjerter brast, da han saa al Menneskenes Elendighed bredt ud for sine Øjne. Han døde for denne Elendighed, som han døde af den. O Jesu kærligste Hjerter, vil du dog ikke gøre Ende paa Verdens stedse voksende Masse af Elendighed og Synd? Naar vil du jage Djævelen ned i hans Helvede for stedse, at dine udvalgte uhindret kan glædes i dig? Og dog, saa længe Verden bestaar, samler du jo ved dine hellige Vunder, disse den uendelige Barmhertigheds evige Kilder, en stadig større og større Høst, stedse en mægtigere Skare af Sjæle, der til evig Tid kan prise dig for din Barmhertighed, der i Tide frelste dem fra deres Synder.

Kardinal Newman.

Et Valfartsbrev.

(Af Dan.)

(Sluttet.)

Vi danske Katholikker — faar vi ikke saa mange Tanker derved? Blev ikke en Helligkilde i vort Folks Sind udtørret og Kirkens Ly lagt øde? Er ikke vort eget Sind igennem fire Aarhundreders Tørketid blevet som den golde Hede? Er der ikke kommen saa megen Selvklogskab og Snusfornuft, saa meget Døgnets Slid og Dagens letløbende Blæst og har taget den dybeste Forstaaelse af Kristendommens Sandheder fra os?

Tilbage til Kilderne! Det er det, vi skal; ikke paa nogen sværmerisk Maade, som visse Digtere, der *weinen und wissen selbst nicht warum*, ikke i yag theistisk eller pantheistisk Længsel efter en Guddom, vi i Flæng kalder Frejr eller Christus.

Det er ikke nok, at vi med en vis historisk Sans læser om vore gamle katholske Minder og betragter vore danske Helgener paa samme Maade, som vi betragter Genstandene paa Oldnordisk Museum.

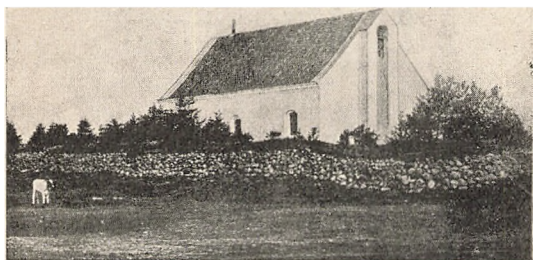
Det er ikke nok at sige: »Ja, tænk, hvor det er interessant, og hvor det dog er sørgeligt, at det altsammen er gaaet saadan til Grunde.«

Det er ikke nok! Vi maa bygge nyt Liv op paa de gamle Tomter, nyt Liv, nyt Samliv med vore Forfædre, gøre de helliges Samfund levende og livsfrisk med dem, som Gud kaldte og udvalgte af vort Folk i svunden Tid.

Det er ikke nok at synes, at Navnet »Vor Frue af Karup« har en smuk, ægte dansk Klang, og at det er morsomt, at Navne som Mariager og Maribo betyder Marias Ager og Marias Bolig.

Nej — vi maa søge efter Kilderne, der endnu skjuler sig under saadanne Navnes grønne Græspletter paa vor Tids Hede. Kan hænde, det da gaar os i mere end een Henseende saadan, som det gik mig nys i Karup.

Med Rosenkransen i Haanden, forenet i Bønnens Aand

KIRKEN I KARUP.

(Kun en lille Rest af den anselige Vor Frue Kirke. Denne stod nogenlunde uforandret til 1744, da Herremanden Sleen Jørgensen til Avnsbjerg lod den næsten fuldstændig nedrive.)

med Fortidens Pilegrimsskarer, betraadte jeg Karups Jord. Kirken? Mit Blik søgte den viden om, men jeg kunde ikke se den. Saa spurgte jeg mig for og fandt tilsidst et kullet Kapel, en hvidkalket Ladebygning med rødt Tegltag, bag Landsbyens Huse — det var Kirken. Mit Hjerte snørede sig sammen, og det faldt mig svært at tale roligt med Kirkeværgens venlige Kone, som viste mig derop. Hun pegede ud mellem Gravene: »Se, dertil har Kirken gaaet i gammel Tid. Den Grav dér er kastet igaar, og Graveren kunde ikke faa den lagt nærmere ind ved Kirken for den gamle Syld*) af Korsarmen — jo, Sylden er her under

*) Syld betyder Grundvolden, hvorpaa et Hus hviler. Ordet er stadig væk i levende Brug i Jylland.

Græsset, den er solid nok! Østgavlen, ja den er jo ny — men Klokken, det er den gamle, aa, saadan en Klang den har! og det er dog ingen Ting imod, hvad den var, før Klokken brast. Det var den Gang, da Kong Kristian IX døde, eller om det nu var Frederik VIII, saa skulde der jo ringes i to Timer hver Dag. Ringeren var en gammel Mand, der ikke kunde holde ud, han lod Sønnen hjælpe sig, og den unge lagde for mange Kræfter i — saa sprak Klokken. Den kom først til Aarhus og siden til København for at gøres i Stand. Den gamle Indskrift har den da beholdt, men Klangen er ikke fuld saa køn som forhen. «

Den rare Kone tilbød mig at sætte en Stige til Kirkemuren, saa jeg kunde kravle op og se Indskriften paa Klokken, men det Foretagende saa mig lidt vel halsbrækkende ud, saa jeg gav Afkald derpaa. Derimod fik jeg hende til at drage ganske lidt i Klokkerebet — bare, saa jeg kunde høre Lyden af Klokken. Der lød tre malmfulde Slag ud i den stille Solskinseftermiddag, ud over Alheden. Et for Gud Fader — et for Gud Søn — et for Gud Hellig Aand — — de Toner kaldte Fortidens dejlige Gudstjenester op af Alens lyngklædte Grav. De klang tilbage og frem gennem Tiderne. Jeg maatte vende mig bort for at skjule, hvor dybt de greb mig.

»Aa, for Skam det dog er,« sagde Konen, »alle vore gamle Sager de har slæbt bort herfra! Ja, Bønderne forstod jo ikke at sætte Pris paa dem den Gang. Saa kom de og tog dem — baade til Viborg Museum og til Nationalmuseet ovre i København. Her laa saa mange, mange Stene med Indskrifter og Billeder.« Hun peger paa Kampstenstympanonen*) over den tilmurede Norddør, hvor man ser Christus tronende som Dommer paa Regnbuen, omgiven af Evangelisttegnene: »Der var saadan et, Mage til det der,« siger hun, »*a hover det ligesaa grant fra a va æ bette Tøes; dier sat Marie' lissaa pient, saa pient, aa puslet æ bette Baan — æ Jesusbaan,*« føjer hun forklarende til.

Inde i Kirken findes endnu fire udskaarne Endestykker til Korstole — de øvrige er ført bort, en Del af dem findes i Sjørslev Kirke. Det er Træskærerarbejde fra den

*) Ved en Tympanon forstaas en halvkredsformet, kunstnerisk udarbejdet Sten over en Dør.

seneste Middelalder, hvidmalede Helgenfigurer paa graamalet Grund; kønne er de ikke, men saa dejlig katholske! St. Ib og St. Katharina af Aleksandria er umiskendelige; efter hvad jeg kunde skønne, maatte de andre to forestille St. Johannes Evangelist og St. Birgitte, den sidste med en Bog i den højre Haand og bærende en Kirke eller Klosterbygning paa den venstre. Der laa et rart, hyggeligt Smil paa hendes runde Matroneansigt — det virkede ganke opmuntrende og smittende, jo længere man saa paa hende.

Den jernbeslaaede Kirkeblok og den Kampestens Døbefont er ogsaa fra den katholske Tid — ja, og saa Vievandskarret, hugget ud af en Kamp og muret ind i Væggen, lige ved højre Side af den søndre Indgangsdør, der er tilmuret. Det er ifølge Trap det eneste Vievandskar i Danmark, som endnu sidder paa sin Plads. Konen forklarede mig, hvad det var, og at Vievand var noget, Katholikkerne brugte til at vaske sig i. Hun var forøvrigt meget tilgængelig for et Par oplysende Bemærkninger fra min Side i den Anledning.

Nu havde jeg da set det hele og spurgte Konen, om hun vilde være saa god at vise mig det Sted, hvor Kilden havde været; jeg vidste, at en grøn Plet paa Heden endnu skulde betegne Stedet.

»Kilden? Jamen Kilden, den er der da endnu!« svarede hun halvt forundret, halvt fornærmet over min Uvidenhed. Jeg citerede Trap — for jeg turde knap tro Konens Ord i første Øjeblik, saa overvældende en Lykke som de rummede for mig. Men hun blev ved sit og forklarede, at det var rigtigt nok, at den havde været udtørret og borte; dog havde man jo altid vidst Stedet, hvor den havde været, for det havde holdt sig grønt og frisk, og saa var man da en Gang for nogle Aar siden kommet i Tanke om at søge efter Kilden — og nu rinder den.

Skraas for Foden af Kirkebakken gaar der en Sti ned fra Landevejen. To Rækker unge Graner med lyse, grønne Skud staar langs Stien — de ser ud, som gik de i Procession ned til Kildestedet. Skarer af de smaa violblaa Stifmodersblomster, som i Billionvis blomstrer paa Jyllands Jord, staar som Deputationer, sendte fra alle Halvøens Egne til Vor Frue af Karup; og rundt om lyser »Marias Guldske«

og smiler det himmelblaa »Marias Øje«. Ved Indgangen til det lille Krat omkring Kilden rækker to bornholmske Røn hinanden Haanden som Æresport.

Under det høje, fugtige Græs træder man fast paa Stenlægningen, der fra katholsk Tid af har gjort den mosede Grund ved Kilden sikker.

Ene, og dog saa langtfra ene, knæler man her paa det hellige Sted, bøjer sig og drikker af sin hule Haand Kildens klare, kolde Vand, beder sin Rosenkrans i de helliges Samfund — beder om Vor Frue af Karups Forbøn for alt og alle, der ligger en paa Hjerte.

Først langt om længe løsriver man sig tøvende og vender endnu Gang paa Gang tilbage, naar man var paa Nippet til at gaa bort — endnu et sidste Blik paa det stille, mørke Kildespejl, der som et taareblankt Øje genskinner Himlens solblaa Hvælv midt mellem Smil og Graad.

Og saa endnu et sidste Besøg i Kirken. Her maa endnu en Gang en dansk Stemme højlydt bede *Magnificat*, *Salve Regina* og de andre dyrebare Mariabønner. St. Birgitte og de øvrige kære Helgener maa bede med!

Lige idet jeg skal gaa, falder mit Øje paa Vievandskarret, og jeg vender om, jeg maa derhen, maa lade min Haand glide over den runde, slidte Rand, hvor Tusinder af Hænder, der fordum tog Vievand her, møder min Haand, og vi slutter Kæde — vi danske Katholikker fra før og nu.

Da ser jeg med eet nogle Ord skrevne dybt inde i Murehullet over Vievandskarret — aa, det er vel Spotteord, det gaar som et Stik gennem mit Hjerte, og jeg bøjer mig og læser — — nej — der staar med Blyant og skrevet af en fast Haand:

Sancta Maria, ora pro nobis!

Vor Frue af Karup, bed for Danmark.

Saa er jeg da, Gud være lovet, ikke den eneste, og ikke den første Pilegrim, som i den nye Tid har gæstet Karup! Kilden rinder atter, og det paa mere end een Vis — Naademidlernes Kilde rinder paa ny i Danmarks katholske Kirke, og Troens Kilde rinder paa ny i danske katholske Hjerter!

Ja, lad os i Bønnens Inderlighed og med Viljens Varme søge en levende Aandens Tilknytning mellem den danske

Folkesjæl i Fortid og Nutid — det er det mest værdifulde Bidrag, vi kan yde til den danske, katholske Kirkesag.

Dan.

Denne Artikel vil udkomme i Særtryk. Skulde nogen ønske et Antal Eksemplarer af den, bedes det meddelt Redaktøren. De kan dog ikke faas gratis, men vil formentlig kunne leveres til nogle faa Øre Stykket. N H.

Fra Hedningemissionen.

Af H. U. R.

XXIX.

(Fortsat.)

II.

Chaumonot bliver Jesuit.

»En Dag, — det var netop den salige Frans Borgias Fest (han var dengang endnu ikke erklæret hellig) — blev jeg saa stærkt greben af en af Jesuiternes Prædikener, at jeg for at efterligne den store hellige aflagde det Løfte at forlade Verden og indtræde i en Orden — hos Jesuiterne, om de vilde have mig, ellers hos Kapucinerne eller Rekollekterne.«

Hans Ønske om at blive Jesuit skulde gaa i Opfyldelse. Da nemlig Provincialen kom til Terni, gav Patrene den unge Chaumonot et saa godt Vidnesbyrd, at han uden Vanskelighed blev optaget og, forsynet med de bedste Anbefalinger, sendt til Noviciatet St. Andreas i Rom. Han var 21 Aar, da han indtraadte, den 18. Maj 1632.

Imidlertid havde en Adelsmand grundet et Noviciat i Firenze, og Chaumonot flyttede tilligemed nogle andre Novicer dertil. Indtil nu havde han stadig ikke røbet Hemmeligheden om sin Herkomst. Den romerske Novicemesters Strenghed havde skræmmet ham; først den nye Novicemesters Godhed gav ham Mod til at aabne sit Hjerte.

»En af de første Bønner,« saaledes fortæller Chaumonot, »som jeg henvendte til min nye Novicemester, var den, at han for at straffe mig for min Stolthed offentlig vilde udspørge mig om mine Forældre, min Rejse til Italien og mine Oplevelser som »farende Svend«. Paa denne Maade haabede jeg at bidrage noget til at gøre mine Fejl gode igen, især den Uærlighed, hvormed jeg havde søgt at skjule mine Forældres Fattigdom. Han lovede det og holdt Ord.

Da en Dag alle Novicer var forsamlede, spurgte han mig ud om alle disse Punkter. Og Gud gav mig Kraft til

tappert at bære den Ydmygelse, som han lagde til Rette for mig. Jeg tilstod aabent, hvem jeg var, og hvorfor jeg havde forladt Frankrig, og fortalte alle mine Oplevelser i Italien.

Men den fromme Mand benyttede min gode Stemning og tilføjede endnu en Beskæmmelse, som jeg slet ikke var forberedt paa. Han paalagde mig nu ogsaa at synge en af de Landstrygerviser, som jeg havde benyttet mig af, og befalede mig straks at staa op paa en Træstamme som improviseret Tribune.

Jeg adlød og gjorde mit Bedste. Men Koncerten varede ikke længe. Jeg kunde ikke finde paa andet end en Dansevise. Jeg begyndte at synge. Men allerede ved det første Vers gav Pateren mig et Tegn, idet han raabte: »Fy dog, hvilken hæslig Vise! Hvis De ikke kan dem bedre, saa hold hellere op med at syng een Gang for alle!« Dermed var Prøvelsen til Ende.

Denne frivillige Ydmygelse bar rigelig Frugt. Siden den Dag og indtil Aaret 1688, da jeg skriver dette, d. v. s. henved 55 Aar, har jeg aldrig i min Bøn kendt til Tørhed, Kulde eller Ulyst. Den guddommelige Godhed viste sig over for mig som en klog Moder, som ofrer større Omhu og Interesse paa de mindste og svageste Børn end paa de større og stærkere.«

Dog udeblev Prøvelserne ikke. Nogle Maaneder efter blev Chaumonot eller Calvanotti (som hans Navn lød paa Italiensk) angrebet af en ondartet Forkølelse og Lungebetændelse. Den var Følgerne af en Tiggergang gennem Firenzes Gader (det var Skik og Brug blandt Novicerne af Jesu Selskab at gaa ud at tigge for at øve sig i Ydmyghed).

I sine Feberdrømme saa han Løver, Tigre og andre Rovdyr styrte løs paa sig. Men et Blik paa den evige Lampe, som han kunde se fra sin Seng, trøstede ham og hjalp ham i hans Angst. Med en Fjer dypet i tyk Olie fik Rektoren endelig den giftige Slim trukket op af hans Strube, og nu indtraadte en synlig Bedring.

Værre var det med den voldsomme Hovedpine, som han i Slutningen af sit Noviciat blev angrebet af. Den blev til sidst saa voldsom, at man tænkte paa at sende ham bort. I sin Nød henvendte den stakkels Novice sig til den h. Josef, den hellige Families Overhoved, og bad ham, at han dog vilde formilde de Mænd, der skulde træffe Afgørelse om hans Forbliven i det Ordenssamfund, der var blevet ham saa kært.

Da hans overordnede ikke kunde blive enige, lod man Huslægen kalde. Denne udspurgte i Overværelse af Patrene den syge, om hvordan det stod til med hans Betragtning, og om han trods sine Hovedsmerter kunde holde den.

I Overensstemmelse med Sandheden svarede Chaumonot, at straks var hans Hovedpine ham en Hindring, men efterhaanden, som han fordybede sig i de fromme Tanker, glemte han ganske sine Smerter.

»Nu mener jeg, ærværdige Patre«, lød den gode Doktors Afgørelse, »at den, der som Novice er i Stand til at holde en god Betragtning, senere ogsaa som Lærer vil kunne give en god Undervisning.«

Snart efter bragte Rektoren den ængstelig ventende Novice den glædelige Efterretning, at intet hindrede hans Optagelse i Ordenen. Efter at Chaumonot i Maj 1634 havde aflagt sine første Ordensløfter, blev han sendt til Rom og derfra som Magister til Kollegiet i Fermo.

Glad og taknemmelig gjorde han herfra en Valfart til Loreto. Der traf han en fransk Jesuit, der som Skriftefader fulgte med et Pilegrimstog fra Frankrig, og fik af ham franske Andagtsbøger, saa at han kunde opfriske sit Modersmaal, som han næsten havde glemt.

Af endnu større Betydning for Chaumonot blev Mødet med en anden Landsmand, P. Joseph Antoine Poncet de la Rivière, der studerede sammen med Chaumonot ved det romerske Kollegium. Poncet var allerede bestemt til at virke i den kanadiske Mission, og han gav nu sin Ven de gribende Beretninger at læse, som stammede fra P. Jean de Brébeufs Haand. Det heltemodige, opofrende Liv, som de berettede om, gjorde det dybeste Indtryk paa Chaumonot. Dette var jo Idealet, som altid havde staaet for hans indre Blik. Allerede i Noviciatet havde han tilbudt sig til Hedningemissionen. Nu voksede hans Længsel, og skønt endnu kun Student uden Præstevielse vovede han dog gennem den franske Assistent, P. Charlet, at forebringe sin Bøn for Ordensgeneralen.

Denne foreskrev ham først i otte Dage at anbefale sin Sag til Gud i Bønnen, og nu begyndte da Chaumonot, understøttet af Poncet, at bestorme Himlen.

Paa den ottende Dag, Mathiasfesten 1637, stillede Chaumonot sig ved Døren til Kapellet, hvor P. General Vitelleschi plejede at læse Messe. Da denne saa Chaumonot, sagde han straks: »Kære Frater, De har vundet Spillet.« Derpaa lagde han Hænderne paa den unge Apostels Hoved og sagde med faderlig Godhed: »Mit kære Barn, gaa da til Kanada.« Chaumonot jublede. Hans kæreste Ønske var opfyldt.

Det var vel omtrent paa denne Tid, at han en Dag før Kommunionen bad Guds Moder om at indgive ham et Middel til paa særlig Maade at glæde hendes guddommelige Søn, som han netop skulde modtage. Straks syntes han tydeligt at høre i sit Indre følgende Svar: »Gør det

Løfte altid at søge Guds større Ære i alle Ting.« Chaumonot erklærede sig rede, for saa vidt som hans himmelske Moder vilde hjælpe ham med trofast at opfylde dette Løfte.

Da han meddelte Ordensgeneralen sin Plan og bad om den fornødne Tilladelse, spurgte denne: »Er De skrupuløs?« — »Nej« — »Godt, saa kan De aflægge Løftet; men vent, til De engang opholder Dem paa et særlig helligt Sted.«

Denne Lejlighed tilbød sig snart. Poncet havde nemlig faaet Tilladelse til før sin Afrejse fra Rom at gøre endnu en Valfart til Loreto og tage Chaumonot med som Ledsager.

Straks efter Afrejsen blev denne sidste angrebet af heftige Smerter i Knæet. Af Angst for at blive nægtet Rejsetilladelse til Kanada turde Chaumonot ikke vende tilbage til Rom, men slæbte sig møjsommeligt videre, støttet til en Stok, indtil han naaede Barnabiterklostret S. Severino, hvor den fromme Franciska da Serones jordiske Levninger hvilede; ved hendes Grav blev han pludselig helbredet.

I det hellige Hus i Loreto aflagde den unge Apostel sit Løfte og føjede et nyt til: at bygge et »Loretohus« i Kanada til Ære for den hellige Familie. Den første »Sten«, 25 Scudi, skænkede en fornem romersk Dame, der var Skriftebarn af P. Poncet.

Da Chaumonot erfarede, at Kanada havde valgt den h. Josef til Værnehelgen, bad han om til Ære for den h. Familie at maatte kalde sig Josef Maria.

Den unge Apostel benyttede nu Opholdet i Rom til hurtigt at erhverve sig de Kundskaber, der var en nødvendig Forberedelse til Præstevielsen. Sin første hellige Messe læste han i et lille Kapel, der var indviet til den h. Josef. Og snart efter rejste han sammen med P. Poncet til Frankrig for derfra at indskibe sig til sine Ønskers Maal.
(Fortsættes).

Indvielse af det midlertidige St. Lucius Kapel i Holbæk.

Akkurat med en Times Forsinkelse ankom Toget til Holbæk, og efter nogen Søgen fandt man Villaen, hvori Kapellet har til Huse. Indvielsen, som skulde være begyndt Kl. 10, begyndte derfor først Kl. 11¹/₂, da Pastor Kerckhoffs fra Roskilde, som skulde foretage Indvielsen, var med det forsinkede Tog.

Efter at Salmen *Veni creator spiritus* var afsunget, foretog Pastor Kerckhoffs Indvielsen og bestænkede Alter og Kapel med Vievand. Herefter holdt Pastoren en smuk Tale til de tilstedeværende;

Det var i Biskoppens Sted, at han mødte her for at foretage Indvielsen. Af forskellige Grunde var Biskoppen selv forhindret i at give Møde, men i sit Hjerte og i sit Sind var han dog blandt os. Pastoren mindede om, at vi jo ikke var nye her i Byen, vi kom ikke som Gæster; vi havde i sin Tid ikke solgt vort Hjem, vor Ret, nej vi var bleven sat ud, derfor kom vi her som til et gammelt Hjem. Men der var maaske nok dem, som vilde se skævt til os; men vi kom her ikke for at virke Uro, gøre Oprør eller noget lignende. Vi kom her for at virke i Fredens Tjeneste til Sjælenes Frelse. Menigheden og Kapellet her var jo kun lille; men det Kapel, som St. Ansgar i sin Tid havde bygget i Hedeby, havde ogsaa kun været lille, men det var dog derfra, den katholske Kirke her i Norden var vokset sig stor, og den havde frembragt store Mænd og Kvinder til Hæder for vort Fædreland, som netop den Gang havde sin Stortid. Maatte dette lille Kapel og denne Menighed ogsaa vokse sig stor og gaa Fremtiden i Møde med godt Haab. Til Slut henvendte Pastoren nogle Ord til Menighedens nye Præst, Pastor Quaedvlieg fra Roskilde.

Herefter læste Pastor Quaedvlieg en stille Messe, ledsaget af Menighedens kraftige Sang, en Sang, som varslede godt for Fremtiden, og som det al Tid er en Glæde at høre. Til Slut var der sakramental Velsignelse, hvortil der blev sunget et i Dagens Anledning komponeret toastemigt *Tantum ergo* af Pastor Menzinger.

Kapellet, som ligger i Merløse Sogn, Anneks til Holbæk, er indrettet i Stueetagen af en nybygget Villa, beliggende ved den smukke Kallundborgvej, som løber langs Holbæk Fjord, lige overfor Byens skønne Strandpark, ikke langt fra den lille venlige Metodistkirke, hvis Præst efter eget Ønske overværede Indvielsen. Selve Kapellet bestaar af to Værelser, der er sat i Forbindelse med hinanden ved en bred Aabning, hvori Kommunionbænken staar; Alteret og Skriftestolen staar saaledes i den ene Stue, medens der er Plads til Menigheden i den anden; et tredje Værelse kan endnu sættes i Forbindelse hermed.

Alteret, som tidligere har været benyttet i Silkeborg og i det nedlagte polske Kapel ved Frederiks Hospital, stammer oprindeligt fra Nysø, hvor der i sin Tid har været et lille Huskapel. Kommunionbænken er kommet fra Ringsted, hvor der er anskaffet en ny i dens Sted. Alter og Kommunionbænk er smukt malede, som hvidt og rødt Marmor af Kunstmaler Bosch fra Holland (nu Roskilde),

som ogsaa har malet et Billede af den hellige Pave Lucius, Kapellets Værnehelgen, efter et Billede i Roskilde Domkirke. Holbæks gamle Sognekirke, som paa Grund af Brøstfældighed blev nedreven 1869, og som i sin Tid tilhørte Sortebrødreklosteret, var ogsaa indviet til St. Lucius. Af Kirkebænkene stammer nogle fra det nedlagte polske Kapel, og nogle er ny anskaffede. En Prædikestol havde Kapellet ogsaa modtaget; men den var for stor til det lille Kapel, saa den foreløbig er gemt, til der bygges et større Kapel. Bag Alteret er et mørkt Draperi, hvorpaa der dels er broderet, dels malet en smuk Dekoration.

De fleste kirkelige Sager er enten skænket eller foreløbig laant til Kapellet; saaledes har den højærværdigste Biskop skænket 4 Messehagler, og Søstrene i Roskilde, som paa saa mange Maader har hjulpet med til at skaffe til Veje, hvad der skulde bruges i Kapellet, har skænket Alterdug og Linnedtøj. Men ogsaa fra anden Side har Kapellet modtaget Gaver, som Lysestager til Alteret. Dog mangler der endnu forskellige Ting, blandt andet en Korsvej, og Harmoniet, som blev benyttet i Dagens Anledning, var kun laant.

Her bliver nu læst Messe den 2. og 4. Søndag i hver Maaned, til hvilke Tider Præsten fra Roskilde rejser der hen, ikke blot for de i Holbæk boende Katholikkere, men ogsaa for de mange polske Arbejders Skyld, som findes rundtomkring paa de store Gaarde der paa Egnen. Vilde dog alle de polske Arbejdere møde, hver Gang der er Gudstjeneste, var Pladsen meget for lille; men nu vil de blive inddelt i Hold, som hver faar sin Tid at møde paa. Tidligere blev der læst Messe for Polakkerne til forskellige Tider paa et Hotel i Holbæk af Pastor Huben.

Kapellets Tilblivelse skyldes nærmest de i Holbæk og Omegn boende Katholikker og da særlig Hr. Bogholder Axel Christiansen, i hvis Hjem Kapellet er indrettet, og som paa saa mange Maader har udfoldet et stort Arbejde for at kunne naa dette Maal, at oprette et katholsk Kapel i Holbæk. Der er saaledes bleven sikret aarlige Bidrag fra forskellige Sider til at bestride Udgifterne. Allerede i Foraa-ret skulde Kapellet have været færdigt, men efter mange Vanskeligheder, særlig fra Haandværkernes Side, er det først nu lykkedes at faa det færdigt.

A. H.

Oversigt

over

Jesu h. Barndoms Forenings Indtægter og Udgifter

i Aaret 1915.

A. Danmark.

B. Norge.

	Indtægter:	Udgifter:
Kassebeholdning $\frac{1}{4}$ 15...	6.40	
<i>København:</i>		
Til Paris.....	225.00	
Børnehjemmene i Københ. 112.50	112.50	
Børnehjemmene i Randers. 112.50	112.50	
" Marias ".....	45.24	
" Ansgars Sogn.....	81.35	
" Annas ".....	45.00	
" Knuds Realskole.....	58.80	
Nørrebros Skole.....	31.50	
Aarhus: Drengeskolen.....	5.95	
Pigeskolen.....	45.75	
Fredericia.....	15.00	
Helsting.....	10.60	
Horsens.....	33.00	
Odense.....	26.00	
Ordrup.....	83.71	
Randers.....	16.32	
Svendborg.....	8.50	
Solgte Aarbøger.....	10.00	
Ialt Kr. 514.33	Ialt Kr. 514.33	
<i>Kristiania:</i>		
Til Paris.....	12.00	
Til Aarbogen.....	8.00	
" Gutteskole.....	4.00	
St. Sunnivas Skole.....	22.00	
Arendal.....	5.09	
Bergen.....	76.73	
Drammen.....	10.00	
Frederikshald.....	7.50	
Frederiksstad.....	10.00	
Hammerfest.....	6.58	
Kristiansand.....	17.00	
Porsgrund.....	6.00	
Stavanger.....	15.00	
Tromsø.....	10.00	
Trondhjem.....	4.86	
Ialt Kr. 214.76	Ialt Kr. 214.76	

Randers, d. 20. Juli 1916.

M. Osterhammel.

Bøn til Gud for Hedningelandene.

Blæs din Aand i Indiens Glød!
 Led dit Væld i Siams Floder!
 Send din Fred til Konges Skove
 og din Glans til Polens Sne!

Byg din Mur om Kinas Land!
 Skænk din Duft til Japans Haver!
 Saa din Sæd ved Nilens Bredder!
 Roret grib paa Ørknens Skib!

Giv din Fred det stille Hav!
 Sus igennem Javas Palmer!
 Hæv dig over Morgenlandet
 inden Jordens sidste Dag! Amen.

3. O.

Katholikerne og Folkekirken.

Striden i og om Folkekirken fortsættes med usvækket Kraft, og den over al Fortjeneste berømte Arboe Rasmussen er stadig væk Stridens Genstand. Nogle vil med Vold og Magt have ham sat ud af Folkekirken, andre, deriblandt adskillige gammeldagstroende, vil ikke høre tale om andet, end at han skal og bør blive i Folkekirken.

Hvis vi Katholikker (hvad vi jo ingenlunde i mindste Maade har nogen Pligt til) skulde tage Standpunkt i denne Strid eller i hvert Fald skænke det ene eller det andet af de kæmpende Partier vor Sympathi, vilde de fleste maaske mene, at vi absolut maatte staa paa deres Side, der vil have erklæret Arboe Rasmussens Præstestilling i Folkekirken for død og magtesløs.

Er denne Anskuelse mon rigtig? Jeg tror det langt fra. Var Spørgsmaalet formuleret saaledes: »Hvem — Arboe-Rasmussen og Meningsfæller eller hans Modstandere — holder fast ved den største Del af Kristendommens Sandhed«, er der jo ingen Tvivl om, hvad Svaret vilde blive: selvfølgelig er det Arboe-Rasmussens Modstandere, der holder fast ved langt den største Del. Men det er slet ikke herom, Sagen drejer sig.

Nej, Spørgsmaalet lyder saaledes: »Har Arboe-Rasmussen aandelig Ret til at være Præst i Folkekirken,« og det Spørgsmaal er langt mere indviklet end det foregaaende. Fra bestemt folkekirkeligt Stade hævdes (i *Kirken og Hjemmet*), at »det rette aandelige og kristelige Liv kun kan skabes ved, at Evangeliet rettelig forkyndes; det er ved Sandhedens Forkyndelse, Menneskene frelses. Det er dette, der er Kirkens Gerning. — Men dette rette aandelige og kristelige Liv kan ikke fremmes ved en Fornægtelse af Kristus som Guds Søn. En saadan Lære staar udenfor den evangeliske Grund, og for en Forkyndelse, der er udenfor Kirkens Tro, kan der ikke være Ret indenfor Kirken. Det vilde ikke være Frihed, men Usandhed.«

Dette er i en vis Forstand rigtigt nok. Men — og det er et meget betydeligt men — hvem afgør, at Arboe-Rasmussens Forkyndelse ligger udenfor den evangeliske Grund. Dengang Luther brød med den katholske Kirke, gik han udenfor den evangeliske Grund, det hævdede den katholske Kirke, og saadanne Spørgsmaal havde Kristne i 1500 Aar troet, at den katholske Kirke alene havde Ret til at afgøre!

Det komiske er nu, at Stiftsprovst Lützhof og Meningsfæller hævder, at det var ret og smukt og kristeligt gjort af Luther, for det siger deres Samvittighed dem. Men nu paastaar Arboe-Rasmussen, at hans Samvittighed siger ham, at hans egen Forkyndelse er ret og smuk og kristelig. Hvem skal afgøre Striden? Ja, de folkekirkeligt troende drister sig til at paastaa, at det skal de afgøre, d. v. s., Kirkens lærende Myndighed forkaster de med Haan for i samme Aandedræt at tiltage sig selv den samme Myndighed.

Deres Modstandere, f. Eks. mange Grundtvigianere, tænker langt mere logisk og vil ikke hævde for sig nogen Ret til for andre at fastsætte den kristne Sandheds Grænser. Derfor vil de ikke lukke Arboe-Rasmussen ud, fordi de indser, at en saadan Handling vilde være en Fornægtelse af selve det Princip, der er deres eneste aandelige Eksistensberettigelse.

Naar vi derfor skal sige, hvilket af de kæmpende Partier i Folkekirken vi skænker vor Sympathi, maa Svaret vel sagtens blive: Vi staar dem aandeligt nærmest, der mod Logikkens første Grundsætninger vil have Arboe-Rasmussen fjernet, men vi kan ikke andet end sige, at al Logik og Retfærdighed nøder os til at give hans Venner Ret.

Jeg tror, hvis der engang kom en Ophævelse af Folkekirken, kunde vi vente mest Retfærdighed fra de liberale Theologers Side, thi de vilde vistnok ræsonnere saaledes: »I det katholske Standpunkt er der Mening, for vil man

have Autoritet, maa man gaa til den katholske Kirke; men det er Vanvid at forkaste Kirkens Autoritet og saa alligevel forlange Autoritet.«

Derfor er der ingen Grund for Katholikker til at se med særlig Forargelse paa Arboe-Rasmussen som Præst i Folkekirken. Thi — kort og godt — han gør ikke andet end Luther: bestemmer selv, hvor meget af Kristendommen han vil prædike, og hvor meget han vil fornægte.

For øvrigt synes Begejstringen for Luther udenfor de egentlig kirkelige Kredse ikke at være særlig stor. Derom vidner følgende interessante Udtalelse af *Helge Rode*, der forleden fandtes i Berlingske Tidende, og som kan komme som passende Afslutning paa disse Linjer: »Har Luthers religiøse Individualisme egentlig gjort denne Verdensdel mere fredelig? Med Rette eller Urette sprængte han den eneste mulige Fredsmagt, der har været i Europa. Der fulgte nok af Splid og Blodsudgydelse med ham, og hans Aand er med ved Fronten den Dag i Dag«. N. H.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Ordrup. Søndag den 23. Juli holdt St. Vineentsforeningen sit Sommergeneral møde i Ordrup paa St. Andreas Kollegiet. 29 Medlemmer var mødt. Hans Højærværdighed Biskoppen præsiderede. Efter at Protokollen fra forrige General møde var oplæst, fremlagde hver af de fem Konferenser deres Regnskab for den siden forløbne Tid. Virksomheden havde været den sædvanlige: ved personlige Besøg hos de fattige at bringe dem lidt Hjælp og Opmuntring. Hs. Højærværdighed Biskoppen meddelte, at der var en dansk Udgave af den h. Antonius af Paduas Levned under Udarbejdelse; Oversættelsen fra Engelsk var foretaget af Kommunelærerinde Frk. Bruun. Børnenes Fælleskommunion den paafølgende Søndag efter den Hellige Faders Mening for Fredens Genopnaaelse blev lagt de tilstedeværende paa Sinde. Og tilsidst udtrykte Biskoppen Ønsket om større Tilslutning til Vincentskonferenserne, særlig fra de yngres Side. Efter endt Møde begav Vincentsbrødrene sig over i Kirken til Andagten, før hvilken Hr. Pastor Back holdt en til Anledningen smuk og passende Prædiken om Arbejdet for Kristi fattige og den Velsignelse, der er knyttet dertil.

Belgien. Mgr. Locatelli, forhenværende Internuntius i Argentina, er af Paven bleven udnævnt til Nuntius i Belgien. I Rom, hvor han for Øjeblikket opholder sig, har Journalister paa alle Maader søgt at faa at vide af den

nye Nuntius, hvorledes han agter at optræde i sin temmelig vanskelige Stilling, men de har absolut intet Held haft med sig i deres Efterforskninger. Ligesom hans For­gænger, Mgr. Tacci, vil Mgr. Locatelli slaa sig ned i det pavelige Nuntiatur i Bryssel.

Rom. Den deputerede *Tovini* udtalte sig for nylig i det italienske Parlament i denne By saaledes om Pavens Deltagelse i den saa meget omtalte kommende Fredskon­gres: »De tager meget fejl, som maaske tænker, at, naar Krigen er til Ende, vil de økonomiske og sociale Frem­skridt foregaa paa samme Grundlag som før denne. Jeg er vis paa, at Stillingen vil blive utilfredsstillende, hvis man vil se bort fra en Fredsfaktor, der under denne Krig — som aldrig før — er kommen nær til alle Folkeslags Hjerter, en Faktor, som ingen kan forkaste uden at paa­drage sig et forfærdeligt Ansvar. Jeg hentyder til den aandelige Indflydelse, som stammer fra den katholske Kir­kes øverste Autoritet, en Autoritet, som leder 300 Millio­ner Samvittigheder, som lader sin Stemme høre i enhver Krog af Jorden, og som er den mægtigste Repræsentant for moralske Principper og den ivrigste Forsvarer af alle Folkeslags Rettigheder paa Retfærdighedens og Billighedens Grundvold. Man vil ikke være saa uretfærdig at tro, at jeg ønsker at drage denne Sag frem under andet end et fuldstændig italiensk og parlamentarisk Synspunkt. Men jeg tror, at det vil være skadeligt saavel for de kristne Kræfter i vort Folk som for den italienske Stat overhove­det, om man paa nogen Maade vil lægge Hindringer i Vejen for det verdensudbredte Fredsværk, som overgaaer alle andre Kræfter, der vil arbejde paa at genopføre den internationale Retfærdigheds sammenstyrtede Bygning. Jeg er vis paa, at hvis Regeringen vilde give et i omtalte Hen­seende beroligende Svar, vilde det vække en hjertelig Sym­pathiens Genlyd i hele det italienske Folk.« Ingen Pro­tester hørtes i den store Forsamling, tvertimod modtog Taleren mange Lykønskninger for sine Ord.

Nota bene!

Da der agtes udgivet en ny Aargang (1917) af **Ka­tholsk Aar­bog for Danmark**, bedes alle de Herrer Sog­nepræster, Skolebestyrere eller -bestyrerinder, Forenings­bestyrelser, overhovedet alle Ledere af vore katholske In­stitutioner og Foreninger, som findes i Aarbogen eller frem­tidig burde optages i den nye Aargang, om at gennemse sidste (3.) Aargang (1914) og hver for sit Vedkommende notere, hvad der muligvis er at rette, forbedre eller tilføje i det Stykke, hvor deres Sogn, Forening eller Institution

omtales, og derpaa — senest ved Udgangen af August Maaned — indsende en nøjagtig Angivelse heraf til undertegnede, der ogsaa med Taknemmelighed modtager ny, gode, praktikable Forslag til den ny Udgave af »Katholsk Aarvog for Danmark«.

Kbhvn., Bredgade 64, Juli 1916.

Fr. Ronge,
bisk. Sekretær.

Brevkasse.

Det glæder mig at høre, hvad De fortæller mig om Kildenovre i Jylland. Men det vilde glæde mig næsten endnu mere, hvis vi kunde faa fat i Naadebilledet fra Karup. Det blev jo foræret til en bayersk Greve. Jeg har selv været i Bayern og bad for 10 Aar siden mine Ordensbrødre i dette Land lede efter Billedet. Men hidtil forgæves. *Men vi har jo endnu et andet dansk Naadebillede, som uafbrudt har været æret, og som nu findes i Kastorkirken i Koblenz.* Kristian II.s ulykkelige Dronning bragte det til Tyskland. I sin Tid skal allerede den h. Birgitta have bedt foran det. Hvorfor gør man ikke noget for at erhverve dette Naadebillede?

Kunde Ugebladet ikke give en Impuls dertil?

Med mange Hilsener

Deres ærbødige

* * *

St. Ansgars Menighedskontor

og

Nordisk Ugeblads Ekspedition

er lukket fra Mandag den 7. August til Lørdag den 12. August, begge Dage inklusive.

Begravelser bedes i dette Tidsrum anmeldt hos Hr. Cand. phil. Jos. Hoffmann, Købmagergade 48, Telefon Central 1389.

K.U.F. holder Sommerudflugt Søndag d. 13. August. Nærmere i næste Nr. Anmeldelser modtages af Kassereren og hos Portneren i Stenosgade 4.

Tak. For de til Ansgariusforeningen af en *Vincentsbroder* skænkede 100 Kr. takkes hjerteligt. *Jos. L. M. Hoffmann,* Kasserer.

St. Ansgars Kirke. 7 Messen om Søndagen og 7 $\frac{1}{2}$ Messen om Hverdagene bortfalder i en Maanedstid.

St. Andreas Kirke. I Sommerferien holdes Søndagens Andagt Kl. 7.

St. Annæ Kirke. Hver Sønd. Kl. 11 $\frac{1}{2}$ polsk Sangmesse m. Præd.

Billedet fra Mødet i Helsingør er blevet ganske vellykket. De, der ønsker et Eksemplar, kan faa et saadant portofrit tilsendt ved at indsende 25 Øre i Frimærker med Opgivelse af Navn og Adresse til undertegnede. I Løbet af nogle Dage skal Billedet komme. Grosserer Fallesen Schmidt, Gothersgade 163, K.

En hjertelig Tak til alle dem, som har bidraget til et nyt Alter i Rosenkranskirker; ialt er indkommet 900 Kroner. Foreløbig maa dog det gamle Alter, som vil blive istandsat, atter opstilles og benyttes i Kirken, indtil et nyt kan anskaffes. *H. Slump.*

Ledig Stilling.

Til at undervise 2 Børn i 8—10 Aars Alderen søges efter Sommerferien en katholsk Lærer eller Lærerinde af Dr. Perch i Tistrup.

Unio. Onsdag den 2. August Aftenudflygt. Fra Østbanegaard Kl. 6,25 til Springforbi. Derfra til Eremitagen og Klampenborg.

Kirkelig Kalender.

30. Juli. 7. Søndag efter Pintse.	6. Aug. 8. Søndag efter Pintse. Christi Forklarelse.
31. — M. Ignatius af Loyola, Bekender.	7. — M. Cajetanus, Bekender.
1. Aug. Ti. Petri Fængsel.	8. — Ti. Cyriacus, Largus og Smaragdus, Martyrer.
2. — O. Alfons Liguori, Bi- skop og Kirkelærer.	9. — O. Vigiliedag.
3. — To. Genfindelsen af Stefans Relikvier.	10. — To. Laurentius, Martyr.
4. — F. Dominikus, Bekender.	11. — F. Tiburtius og Susanna, Martyrer.
5. — L. Maria i Sne.	12. — L. Clara, Jomfru.

Meddelelse om Gudstjenesten i København fandtes sidst i Nr. 26.

Basar i Helsingør.

St. Vincentssøstrene i Helsingør agter Søndag den 30. og Mandag den 31. Juli at afholde en Basar til Fordel for syge og fattige der i Byen. Gaver modtages med Tak af Priorinden, Nygade 8, Helsingør. Besøgende er meget velkomne.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinsen.

Stille Messe. Højmesse Efterm.
m. Præd.

	Kl. 7 $\frac{1}{2}$	Kl. 10	Kl. 2 $\frac{1}{2}$
Aalborg (Kastetvej).....	» 7 $\frac{1}{2}$	» 10	» 2 $\frac{1}{2}$
Aarhus (Ryesgade 26).....	» 6 $\frac{1}{2}$ & 7 $\frac{1}{2}$	» 10	» 7
Dalum Kloster.....	» 6 $\frac{1}{2}$	» -	» 5
Esbjerg (Nørregade).....	» -	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade).....	» 7	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Helsingør (Nygade 8).....	» 8	» 10	» 2
Holbæk. 2. og 4. Sønd. i hver Maan.	» -	» 10	-
Horsens (Nørregade 19).....	» 8	» 10	» 2
Hørsholm (Udenomsvej).....	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	-
Kolding (Alhambravej).....	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 7
Køge (Elisevej).....	» -	» 10	» 8
Ledreborg.....	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Maribo (Ny Østergade).....	» 8 $\frac{1}{2}$	» 10 polsk	» 2 $\frac{1}{2}$
Nakskov (St. Franciscus Kapel).....	» 8 $\frac{1}{2}$	» 10	» 2
Nyborg (Stella maris, Vindingevej)	» -	» 10	» -
Nykøbing F. (Hellig Kors Kirke)	» 8	» 10 $\frac{1}{2}$ plsk.	» 1 $\frac{1}{2}$
Næstved (Villa Alfa).....	» -	» 9	» -
Odense (Torvet 7).....	» 8	» 10	» 2 $\frac{1}{2}$
Randers (Ladegaardsgade).....	» -	» 10	» 8
Ringsted (St. Knudsgade).....	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 7 $\frac{1}{2}$
Roskilde (St. Olsgade).....	» 7	» 9	» 7 $\frac{1}{2}$
Rønne (Østervoldgade 23).....	» 8	» 10	» -
Silkeborg (Vestergade).....	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» -
Slagelse (Tordenskjoldsgade).....	» -	» 10	» -
Svendborg (Havnegade 1).....	» -	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken).....	» 7	» 9 $\frac{1}{2}$	» 3

Katholsk Bogsalg, Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

K. U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Mathæus Hansen, Hovmarksvej 20, Charlottenlund.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.
64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4-6.

Nr. 32.

Søndag den 6. August.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — „Bedrageriet“ i Karup. — Fra Hedningemissionen. XXX. — Nye Bøger. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Ordrup. Holbæk. Køge. Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privatannoncer.

Smaa Indledninger.

319.

Jesu Herlighed.

*Hans Ansigt straaledede som Solen, og hans Klæder
blev hvide som Sne.*

Det var kun et Glimt af Jesu Herlighed, Apostlene fik at se paa Forklarelsens Bjerg, og dog faldt de paa deres Ansigt og frygtede saare. Ogsaa vi vil falde ned for dig, Herre Jesus, og tilbede dig som det sande, eneste Lys. Fra Evighed af, før nogen Skabning var til, da du var alene, men ikke ensom, thi du har altid været tre i een, har du været det uendelige Lys. Der var ingen til at se dig, uden du selv. Faderen saa dette Lys i Sønnen og Sønnen i Faderen. Som du var i Begyndelsen, saadan er du nu. Din uskabte Herlighed er forskellig fra alle Skabningers Herlighed; thi intet skabt er andet end blot en Skygge af dig. Ja selv Englenes Skønhed blegner ved Siden af din, bliver som en Taage og svinder hen. De vover ikke at stirre paa dig, de højeste Serafim tilhyller deres Øjne og forkynder baade ved Gerning og Ord din udsigelige Her-

lighed. Og hvad mig angaar, saa kan jeg ikke engang se paa Solen, der dog kun er et ringe, timeligt Symbol paa dig. Hvorledes skulde jeg kunne se paa en Engel — hvorledes kunde jeg se paa dig og leve? Og hvis jeg stod lige overfor dit Aasyns Herlighed, vilde jeg visne som Græsset. Naadige Gud, hvem kan nærme sig til dig — men, paa den anden Side, hvorledes skulde jeg kunne udholde at blive borte fra dig?

Thi du, som er Englenes Lys, er ogsaa min Sjæls eneste Lys. Du oplyser ethvert Menneske, som kommer til denne Verden. Jeg er ganske mørk, ja mørk som Helvede uden dig. Derfor visner jeg hen og svinder bort, naar du ikke er hos mig. Og jeg vaagner kun da til Liv igen, naar dit Lys atter skinner paa mig. Bliv da hos mig, Herre, thi hos dig er det godt at være; bliv hos mig i denne mørke Dal, indtil det evige Livs Lys bryder frem. Jeg er saa mange Gange modløs og bedrøvet, og jeg savner noget, jeg ved ikke hvad. Jo, det er dig, jeg savner, skønt jeg saa daarligt forstaar det. Troen siger mig det, og jeg beder derfor ogsaa: »Skin paa mig og varm mig, du Ild, som altid brænder og aldrig slukkes,« og jeg skal begynde ved og i dit Lys at se Lys og i Sandhed kende dig som Lysets Kilde.

Ja, bliv hos mig, og jeg vil da begynde at skinne, som du skinner, at skinne, saa jeg ogsaa kan være et Lys for andre. Lyset vil, o Jesus, alt sammen komme fra dig, intet af det vil være mit, jeg vil ingen Fortjeneste have af det. Det vil være dig, som gennem mig skinner paa andre. Lad mig prise dig paa den Maade, som du helst vil, ved at skinne for alle dem, som er rundt omkring mig. Giv Lys til dem saa vel som til mig, skænk dem Lys igennem mig. Lær mig at udbrede din Pris, din Sandhed, din Vilje. Lad mig prædike dig uden at prædike, ved mit Eksempel og ved den betagende Magt og gode Indflydelse, som udgaar fra hele min Vandel, ved min synlige Lighed med dine Helgener og mit Hjertes fulde Kærlighed til dig.

Kardinal Newman.

„Bedrageriet“ i Karup.

For vore lutherske Landsmænd har det været og er det stadig en bitter Sandhed, at Reformationen og alt, hvad den bragte, var af typisk tysk Støbning, og at fra den Tid vort Fædreland kom under saa stadig tysk Paa-virkning, at det først i de senere Aartier er lykkedes i nogen Maade at komme løs derfra. Der var dog et Skrift fra Reformationstiden, man altid med Glæde pegede paa, fordi det var saa friskt og vittigt, og fordi det var af dansk Oprindelse. Det var Visen om Peder Smed og Adser Bonde. Men for et Par Aar siden kom en ærlig Forsker, forøvrigt god Lutheraner, Professor J. Oskar Andersen, og paaviste, at nævnte Vise ikke var original, og at den, som alt, hvad Reformationen havde bragt til Danmark, maatte forsynes med Paaskriften: *Made in Germany*

Hvad Sammenhæng det kan have med vor gamle Helligdom i Karup, for hvilken der siden det ypperlige Valfartsbrevs Fremkomst i Ugebladet er vaagnet saa stor Interesse, skal jeg i det følgende forsøge at paavise.

Der lever i Jylland en Lærer ved Navn *Wammen*, som har udgivet en lille Piece: »Karup. Dens Helligkilde og dens Kirke.« Den er skreven med stor Sympathi for de henfarne Tider og slutter med et Ønske om, at den gamle Valfartskirke atter maa rejse sig af sit Grus. Men Lærer *Wammen* tror paa Sandheden af den nys nævnte protestantiske Smædevis, som vi her skal gengive efter den lille Bog.

En Samtale mellem Peder Smed og Atzer Bonde.

Samtalen foregaar i Skive hos Lars Foged, som er Krovært. Her sidder Præsten »Hr. Jens« og Munken »Broder Kort« og leger Tavt, da »Peder Smed« kommer ind for at faa sig en Drik Øl; han har nemlig intet nydt, siden han gik fra Holstebro, hvor han har været til Marked. Han sidder nu nede ved Døren og drikker sit Øl, da Atzer Bonde træder ind, hilser og spørger om Vej til Karup:

»Sidder i Helsen alle paa Rey (Rad),
viser mig til Karup den rette Vey (Vej).
Skal jeg over den lange Bro,
kan jeg komme over med tørre Sko?«

Peder Smed og Atzer Bonde kommer nu i Samtale med hinanden, og Bonden fortæller, at han er fra Tæbring paa Mors. Han er kommen over ved Sallingsund og er paa Pilegrimsfærd til Karup og har lovet intet at nyde, før end han er kommen der.

Da siger Peder Smed:

»Jeg har ogsaa været til Marked der,
jeg vil ikke komme der mer.
Jeg førte did Økse, Segle og Knive
og lænkte Købmandsskab at bedrive.
Jeg fik end nøje for alle mine Varer
saa mange Penninge, jeg kunde fortære.«

»Tal dog ikke saadan, Peder Smed«, siger Bonden, »Helgenerne kunde gerne hævn sig paa dig. Du kan tro, jeg rejser ikke til Karup for at sælge og købe. Vidste Du kun, hvad der nys er sket i Karup, saa drog du paa Pilegrimsfærd med mig.«

Nu holder Præsten og Munken op med deres Leg, og Munken spørger, hvad der da for nylig er sket i Karup.

»I har vel nok hørt,« siger Bonden, »hvorledes Morten Luther, den Kætter, er Skyld i, at Folk, som er forført af ham, ikke længere vil valfarte til de hellige Steder; men nu er der sket et Jærtegn i Karup.

Jomfru Maria har grædt fuld saare,
for ingen vil til Karup fare.
Det saa min Nabo, saa dannis en Mand,
hvor Jomfru Marias Øjne rand.
Det er ikke uden to Dages Rom,
siden han hjem fra Karup kom.«

Præsten og Munken begynder at klage over Tidens Vantro. »Ingen gaar til Gudstjeneste. Helgener, Præster, Munke, Vievand, Lys og indviet Salt bryder ingen sig mere om. Alle taler om Gud, som skabte alle Ting; bliver det saaledes ved, kommer vore Klostre til at staa tomme.« Og Præsten siger: »Kunde vi bare faa vore Helgener til at gøre Undere, saadan som der nu er sket i Karup, saa skulde der nok komme bedre Tider; thi Almuen har endnu stor Tro til Helgenernes Hjælp, blot vi kunde finde paa noget saa underligt, saa den aldrig før har hørt noget lignende.«

Men nu tager Peder Smed Bladet fra Munden og afslører Bedrageriet:

»Jeg vil gøre eder Skel for det,
hvorledes Vor Frue i Karup græd.
Hr. Jens ved vel, hvorledes det gik til,
om han Sandingen sige vil.
Da Karup-rejse blev mindre gjort,
og Ofret blev ikke halv saa stort,
der fattes alt paa Hr. Mourids Disk
baade Lam og Gæs, Oste og Fisk;

han gjorde med andre Præster Raad,
 at Lægfolk skulde det ikke forstaa.
 Vor Frues Billede, i Karup staar,
 grov han igennem Hoved og Haar,
 og gjorde Hovedet inden i tomt,
 der var et Hul baade stort og romt.
 En Nagl stak han i Øjet saa,
 at det kunde ingen Mand forstaa.
 Saa øste han Hovedet fuld med Vand,
 og det saa sagte gennem Øjet rand,
 og sagde: Vor Frue græder saa saare,
 for ingen vil til Karup faare.«

Og videre fortæller han, hvorledes Rings Herredsfoged i Landsdommerens Nærværelse steg op paa en Stige og opdagede Bedrageriet til Sorg for Hr. Mourids Povlsen og de andre gode Præster.

Enden paa Historien bliver da den, at Atzer Bonde rejser tilbage til Mors; han har nu faaet nok af Pilegrimsfærden til Karup. Munken beslutter sig til at rejse til Nibe for at ernære sig som Fisker; men Præsten bliver vred og truer med at melde Peder Smed til Biskoppen, som bor paa Hald.

Ovenstaaende Gengivelse af det livlige gamle Digt slutter Lærer Wammen med den Bemærkning, at »der vist ingen Grund er til at tvivle om, at dette Digt er bygget paa en virkelig Begivenhed«. Men det er netop det, der er,

I mange Hundrede Aar er man, som allerede nævnt, gaaet ud fra, at Digtet var af dansk Oprindelse. Derfor behøvede det, der fortaltes i det, alligevel ikke at være historisk Sandhed; men dets indenlandske Oprindelse var dog for en Del Garanti for Sandheden af Beretningen.

Men nu fremkom for nogle Aar siden Professor i Theologi ved Københavns Universitet, J. Oskar Andersen, (i Kirkehistoriske Samlinger, 5. Række, 4. Bind, Aar 1907) med følgende interessante Beretning om det gamle Digs Oprindelse. Det er aldeles ikke noget dansk, originalt Arbejde, her foreligger, men en overordentlig samvittighedsløs Lokaliseren af en tysk Prosafortælling. Professor Andersen skriver saaledes: »Peder Smeds Originalitet blegnede i den Grad, at det Tilfælde netop viste sig at foreligge, som Dr. Heise mente var absolut udelukket. (Denne havde paastaet, at selv om Forfatteren havde haft et Forbillede, var Indholdet dog behandlet paa en saadan Maade, at der var fremkommet noget helt originalt.) Den danske Digter

har nemlig alligevel foretaget en løs Lokalisering og indsat andre Navne i Stedet for de oprindelige. Hans Virksomhed indskænker sig i Virkeligheden væsentlig til at levere en noget bredt udtraadt, rimet Oversættelse af det tyske Forlag;*) og, for at live danske Læsere op, gøre det hele mere hjemligt og Polemikken saa meget mere overbevisende, har han ikke undset sig for at indsætte, ikke blot danske Stednavne, men ogsaa — danske Personnavne i de Historier, den tyske Forfatter havde fortalt som tyske. Disse Historier, der netop gav det danske Digt dets »sanddrue Præg«, viser sig altsaa med et Par tilsatte Undtagelser som »Laan«. Oversætteren har saaledes ikke haft stærke Skrupler med Hensyn til, hvad der kunde være tilladeligt i en Polemik. Men som »Kunstner« maa vi alligevel vedblivende godkende hans unægtelige Evner. Trods Versenes Mangel, og skønt hans Gengivelse af Originalen paa adskillige Punkter er mattere end denne, da han, for at faa Rimene til at føje sig, maa undvære dens Tanker og Udtryk, er det jo en Kendsgerning, at han i allerhøjeste Grad har forstaaet at illudere. Men Virkningen er som sagt naaet ved Midler, der gør det meget fatteligt, at han har skjult sit Navn for Samtid og Eftertid.«

Saa vidt Professor Andersen, hvis uforbeholdne Afsløring af den reformatoriske Falskner vi med Tak maa anerkende. Altsaa, »Bedrageriet« i Karup, hvilket Lærer Wammen, endda flere Aar efter at Professor Andersen har skrevet ovenstaaende Ord, endnu anser for en historisk Begivenhed, hviler paa følgende Grundlag: I en tysk By Grimmental fortælles, uden ringeste Garanti, at et Madonnabillede i bedragerisk Henseende har været indrettet til at kunne græde. En dansk, ukendt Visemager oversætter det hele ganske kvikt paa sit Modersmaal og sætter Karup i Stedet for den tyske By og kendte danske Personnavne i Stedet for de tyske. — Ja, paa den Maade arbejdede man for det »rene Evangeliums« Fremgang, men paa den Maade skriver heldigvis ikke Reformationens Tilhængere i vore Dage Historie. Nutidens Lutheranere staar

---

*) Saaledes skriver Professoren; Ordet „Forlag“ er dog sikkert ganske umuligt i nærværende Forbindelse.

i det hele taget sikkert umaadelig højt over deres Trosfæller for 400 Aar siden baade i Sandhedskærlighed og Moral.

Altsaa, »Bedrageriet i Karup« maa fra Historiens Verden henvises til Mythernes og Falskneriernes Verden, hvorefter allerede saa mange andre af Reformationstidens »Kendsgerninger« har maattet vandre.

I den citerede Afhandling af Professor Andersen kommer denne ind paa Spørgsmaalet om de grædende Billeder. Han hævder, sikkert med Rette, at der har været adskillige saadanne Figurer med udhulede Hoveder og fine Rørkanaler ud til Øjnene. Men, skriver han videre, »jeg tror, Formodningen om, at slikt skyldes den udgaaende Middelalders Smag for realistisk Kunstfremstilling, er rigtig. Ligesom man dengang i Malerkunsten jagede efter de mest slaaende, naturalistiske Virkninger, blev jo de udskaarne Figurer i de store Alterskrin fremstillet med udpræget realistisk Kraft og Sandhed. Derfor rykkes de bibelske Emner ned i Datidens Tidsomgivelser, derfor lægges der Livets Farver over Skulpturværkerne. Da det i Billeder som den »smerterige Moder« o.s.v. gælder om at gribe og røre ved at fremstille Sorgen saa naturtro som muligt, lægger man f. Eks. en vaad Svamp el. lign. ind i Marias udhulede Hovede og opnaar saaledes let den forhøjede »kunstneriske Virkning,« at »virkelige Taarer« trænger sig ned gennem Kanalerne til Øjnene.«

Hvor vidt nogle har benyttet disse Figurer i bedragerisk Øjemed, kan naturligvis hverken hævdes eller benægtes. Jeg tror det ikke, og mest af den Grund, at Folk i Middelalderen ikke var det mindste mere lettroende, end Folk i vore Dage er. Selvfølgelig havde de ikke saa mange fysiske og andre Kundskaber, som vor Tid besidder, men de var ikke det mindste dummere end Nutidens Mennesker; naar de derfor saa Vand i en Figurs Øjne, vilde de naturligvis, ligesom vi, spørge sig selv og undersøge, hvorfra det var kommet; og de vilde sikkert hos vedkommende faaet den samme Besked, som de selv havde tænkt sig: at det var noget, Kunstneren havde fundet paa for end mere at gribe Tilskueren, og de fleste har da vistnok fundet, at det var en udmærket Ide! Vi finder maaske, at det er en daarlig Idè; men vi bør dog ingenlunde føle

os store paa Datidens Bekostning. Tænk paa, hvor mange der tror paa Madame de Thèbes og andres Spaadomme, hvor mange, der lader sig spaa og lægge Stjerner af Nutidens Hekse, hvor mange kunstneriske Forbrydelser og »Uhyrligheder«, der er begaaet siden og begaas den Dag i Dag, hvor mange Smagløsheder vi stadig møder (i Kronborgs dybe Kasematter sidder en mægtig — Gibsfigur af Holger Danske!), og jeg synes, vi bliver saa ydmyge, at vi mister al Lyst til at ophøje os over de henfarne Slægter, snart i nogensomhelst Henseende.

Men — jeg er kommet lidt bort fra det egentlige Emne — lad os glæde os over, at vor gamle Helligdom i Karup staar rensat for den ækle Skamplet, som dens uværdige Modstandere for henved fire Hundrede Aar siden havde Held til at sætte paa den.

N. H.

Fra Hedningemissionen.

Af H. U. R.

XXX.

(Fortsat.)

III.

Missionen i Kanada.

Kanadas Evangelisation var begyndt i Aaret 1615 af franske Rekollekter og fortsat 1626 af franske Jesuiter. Arbejdet vilde imidlertid ikke rigtig lykkes paa Grund af usikre Forhold i den tyndt befolkede Koloni, der jo en Tid var i Englændernes Hænder. Først da den i 1632 atter blev fransk og den tapre Samuel Champlain blev Statholder, kunde der spores virkelige Resultater. Man vendte sig først til de franskvenlige *Huroner*, som, delte i tre Hovedstammer, beboede et Omraade, der laa indesluttet af Ontarie-, Erie- og Huronsøen.

Disse Folk havde en ganske ejendommelig Levevis, idet de, uden at være egentlige Nomader, tilbragte en stor Del af Aaret paa Jagt og Fiskefangst eller paa Krigsstien. Missionsmetoden maatte da ogsaa antage en dertil svarende Form. Faste Stationer med sluttede Menigheder var foreløbig udelukkede; man maatte gaa en langt besværligere Vej og begynde paa *Vandremission*.

To eller fire Gange om Aaret mødtes alle Missionærer med deres Forstander i Sainte Marie, den eneste nogen-

lunde velindrettede Station, for her at styrke og opmuntre hverandre ved fælles Samtale og Raadslagning. Derefter drog Missionærene parvis ud for at gøre deres Rundrejser gennem de mange spredte Landsbyer og Bopladser. Disse Rejser begyndte gerne omkring Alle Helgens Dag, altsaa midt om Vinteren; paa denne Tid var Landet dobbelt vanskeligt at færdes i, men paa den anden Side var de Vilde nu vendt hjem fra deres Jagt og Fiskeri og kunde da sikrest træffes i Landsbyerne. Her maatte da Evangeliet bæres fra Hytte til Hytte. Man havde paa denne Maade en uhyre udstrakt Menighed paa henved 30.000 Sjæle.

De lange Rejser til Fods gennem tilsneede Skove, med Bagagen paa Ryggen, ad Stier, som atter og atter sporløst forsvandt i Sneen, stillede jo de største Fordringer til Helbred og Udholdenhed. Forøvrigt var Missionærene ganske henviste til de Vildes Gæstfrihed.

Huronerne boede ikke i daarlige Wigwams eller Telte som Nomadeindianerne, men i faste Hytter, der mindede meget om Løvgange, som man ser dem i vore Haver. Væggene bestod af en dobbelt Række af unge, stærke Træer, hvis Toppe var bøjet mod hinanden og bundet sammen med Bast. Ege- eller Fyrrebark, skaaret i lange Strimler, dannede Taget og beklædte Væggene. En saadan Bygning havde gerne en Længde af 10 til 12 Meter; men der gaves ogsaa Huronhytter af en Længde paa 80 Meter. En saadan Fælleshytte rummede ofte 20 Familier; to Familier enedes da gerne om et Ildsted, saa at 10 saadanne osende og kvalmende Baal laa i Række i Midtergangen og fyldte Hytten med en Røg, som kun gennem en lille Luge i Taget kunde trække ud. Denne Luge og en smal Dør ved begge Ender var de eneste Aabninger, hvorigennem Lys og Luft kunde trænge ind. Man maatte fra ung være vant til denne røgfyldte Atmosfære for at kunne udholde den, og selv da foraarsagede den ofte Øjensygdomme, ja endog Blindhed.

I disse Boliger med deres svidende Røg og kvælende Dunster, mellem dampende Gryder, snakkende Kvinder, rygende Krigere, legende Børn og hylende Hunde maatte Missionærene tage Plads og prædike Kristi Evangelium for de af det flakkende Baal fantastisk belyste Skikkelser.

Modtagelsen i disse Hytter var i Begyndelsen alt andet end venlig. Den fremmede blev ofte kun mødt af de gamles stolte og haanlige Kulde og de unge Krigeres raa Spot, og den fuldstændige Mangel paa Ærefrygt og Blufærdighed gjorde ikke sjældent Opholdet i disse Fælleshytter til en sjælelig Lidelse for Missionærene. Dertil kom den ganske umenneskelige Grusomhed og djævelske Hævnløst overfor de fangne, kort sagt, det var et haardt og

møjsommeligt Arbejde, Chaumonot havde meldt sig til, og som han nu gik i Møde.

IV.

Chaumonots Ankomst til Kanada og første Indtryk.

Efter en farefuld Rejse naar han Quebec, Koloniens Hovedstad. Allerede 8 Dage senere ser vi Chaumonot paa Vej ind i Landet.

»Aftenen før den h. Lorentz's Fest indskibede jeg mig i en Kano og sejlede ned ad den store Flod, der har Navn efter den herlige Martyr Laurentius, og som paa enkelte Steder er 70, 100 ja indtil 150 Kilometer bred.

Baadene, der hver blev roet af seks Vilde, fulgte Dagen igennem hver sin Kurs, men mødtes om Aftenen paa et aftalt Sted; her gik man saa i Land og slog Lejr og læste næste Morgen den h. Messe inden Afrejsen. Denne Tur varede fulde 30 Dage og var overordentlig besværlig.« Endelig, den 10. September, var man ved Maalet. Ved Bredden laa en lille tarvelig Hytte, Missionshuset Sancta Maria. Da Baaden lagde til, traadte en ærværdig Skikkelse frem i Døraabningen. Det var Forstanderen, P. Hieronymus Lallemand: »Glad ilede han mig i Møde, omfavnede mig kærligt og førte mig ind i Hytten, idet han sagde, at en indre Stemme havde opfordret ham til at gaa mig i Møde.«

Hvordan saa nu det nye Hjem ud?

»Vore elleve Patre her«, skrev Chaumonot 26. Maj 1640, »er for Øjeblikket fordelt over tre Distrikter, for at de kan bo noget nærmere ved de større Landsbyer, som de vil undervise og civilisere. Vore Boliger bestaar af Bark ligesom Indianernes og har ingen Skillerum i det indre; kun »Kapellet« er adskilt fra det øvrige Rum.

I Mangel af Borde og andre Møbler spiser vi paa Gulvet og drikker af et Barkbæger. Køkken- og Refektorieinventaret bestaar af en stor Trætallerken, som er fyldt med »Sagamit«. Dette, som udgør Indianernes daglige Spise, kan jeg vist bedst sammenligne med det Klistet, som man i Europa bruger, naar man tapetserer Vægge.

Tørst kender vi ikke, dels fordi vi ikke bruger Salt, dels fordi vor Føde som Regel er flydende. Hvad mig angaar, har jeg, saalænge jeg har været her — d. v. s. 18 Maaneder — ikke drukket ialt saa meget som et Glas Vand.

Vor Seng bestaar ligeledes af et Stykke Bark, over hvilket vi breder et Tæppe, der ikke er tykkere end en florentinsk Piaster (et lille Pengestykke). Lagener kan der naturligvis slet ikke være Tale om, ikke engang til de syge. Den største Ulempe er dog Røgen, som fylder hele Rummet og sværter alt sort, ogsaa alt det, som man gerne vilde holde rent. Naar Vinden har en bestemt Retning, kan

man knap holde det ud for Røg, saadan smerter vore Øjne.

Om Vinteren faar vi om Aftenen kun Lys fra det flakkende Baal; ved dette beder vi vort Breviar, lærer de Vildes Sprog og foretager alt andet. Om Dagen faar vi Lys fra det lille Røghul i Taget. Dermed har jeg givet Dem et lille Billede af Livet i vore »Residenser«.

Hvad *Missionsrejserne* angaar, saa maa Deres Højærværdighed vide, at medens de Vilde indbyrdes overholder visse Regler for Gæstfrihed, saa træder disse ganske ud af Kraft over for os. Vi er derfor nødt til at medføre et Forraad af Knive, Ringe, Naale, Ørensmykker o. lign. for dermed at kunne betale vore Værter. Desuden medbringer vi et Tæppe, der samtidig tjener som Kappe.

Den Haardhed og Ufølsomhed, som vi møder hos disse i Hedenskab opvoksede Vilde, havde jeg ikke tænkt mig mulig. Det er ikke tilstrækkeligt at overbevise dem om Daarskaben i deres Overtro og Fabler og om vor Tros Sandhed; for at vinde dem maa man samtidig give dem Haab om, at Daaben ogsaa vil bringe dem jordisk Lykke og et langt Liv, thi disse stakkels Mennesker har kun Sans for timelige Goder. Dette kommer ikke af Sløvhed, de er dog mere aandeligt opvakte end vore Bønder, og der findes Høvdinger iblandt dem, hvis naturlige Veltalenhed vækker vor dybeste Beundring. Grunden til deres Haardnakkethed maa langt snarere søges i, at det falder dem saa overordentlig vanskeligt at overholde Guds Bud, navnlig det sjette.

Ikke desto mindre viser det ganske vist endnu ringe Antal troende, som Herren har udvalgt sig, hvad Naaden kan virke i disse Jordens haardeste Hjerter. Jeg kender en af disse døbte Indianere, der paa den Tid, da Forfølgelserne mod vor Religion var heftigst, uforfærdet drog som Apostel fra Landsby til Landsby. Han stod frem i Høvdingernes Raad, foreholdt dem modigt deres Daarskab, priste den Lære, som »Sortkjolerne« — saaledes kalder de os — havde bragt til Landet, og erklærede sig rede til at hengive sit Liv for sin Tro. — — —

Disse Folk kender hverken til Vinbjerger eller Hyrder, Byer eller Fæstninger, Salt eller Lamper, Templer eller Lærere, Kunst eller Videnskab. De kan hverken læse eller skrive, og vi har den største Møje med at forklare dem Evangeliets Lignelser, i hvilke der er Tale om ovennævnte Ting. Alligevel lykkes det Præsterne, ogsaa uden disse Lignelser, at undervise dem om alt, hvad de behøver at vide til deres Frelse.«

(Fortsættes.)

Nye Bøger.

Mads Nielsen: Vær modig. En Hilsen til dansk Ungdom. (Lohses Forlag. København 1916. 90 Sider.)

Det var ikke med egentlig Lyst, jeg gav mig til at blade i denne lille ubestemmelige Bog, hvis Indhold ikke er saa let at faa fat paa. Ja, Forfatteren gør det forresten ganske godt selv i Bogens korte Forord, der lyder saaledes: »Det er Indtryk og Opmuntringer langs Vejene, Hilsener og Tilskyndelser fra en Vandrer til andre, der er undervejs gennem samme Egne og mod samme Maal.« Dette er alt, men det angiver træffende Grundstemningen i de ni Smaadigte og omtrent lige saa mange Prosastykker, der udgør den lille Bogs religiøst-nationale Indhold. Digtene forekommer mig ikke saa gode som Prosastykkerne, og dog er nogle af dem overordentlig kønne, f. Eks. det første, der har givet hele Bogen Navn (NB. man synes bedre om dem, jo oftere man læser dem). Det lyder saaledes:

Vær modig, og bær din Skæbne,
som bar du en kostelig Skat.
Der er et Hjerte, der vaager
ved Dag og ved dyben Nat.

Der er et Hjerte, der vaager,
en Mening i alt, hvad der sker.
— Nu kalder Dagen den klare:
Vær modig, og tvivl ikke mer.

Nu kalder Dagen den klare:
Til Vandrere blev vi skabt.
— Vil Vejen bekymre dit Hjerte,
o Vandrer, giv aldrig tabt.

Vil Vejen bekymre dit Hjerte,
den har vel en Blomst til din Hat.
— Gaa fremad, og bær din Skæbne,
som bar du en kostelig Skat.

Af Prosastykkerne finder jeg nogle meget smukke. I en Anmeldelse i et andet Blad stod om denne Forfatter, at han »i Dybde« ikke naaede Olfert Ricard. Mig forekommer han at staa langt over Ricard, han har ingen af dennes friskfyrr-københavnragtige »Morsomheder« eller Platheder, han er jævn, stille og naturlig og sjælden kønt præget af Livet paa Landet, hvor han er vokset op. Skulde jeg sammenligne Mads Nielsen med nogen, vil jeg gøre ham den Ære at sige, at flere af hans Prosastykker ikke saa lidt i Stil og Tone minder om Johannes Jørgensens skønne, klokkerene Sprog. Det er særlig to Afsnit som »Stilhed« og »Det evige Liv«, jeg ved disse Ord tænker paa. Der er i de religiøse Afsnit intet, der kan støde en Katholik, derimod mange Ting, som vi er ganske enige

med ham om. Som f. Eks. naar han, Protestanten, skriver: »Hvorfor smykker vi ikke vore Kirker med Blomster og Skønhed? Og hvorfor har vi ikke i hele Aaret een eneste Dag, hvor vi tænder Lys for vore døde og mindes dem i Andagt og Ærbødighed, medens vi ved, at saaledes vil vi ogsaa en Gang blive mindet af dem, der kommer efter os? Udvorteshed og Smaating vil der maaske svares. Lad os bare forkynde den rene Lære — det »vandklare« Evangelium — og saa Gud om Resten! Vore Fædre var jo en Overgang Billedstormere. Motiverne er det vist ikke værd at granske for dybt. Og der er blevet prædikedet saa meget mod Udvorteshed i vore Kirker, at mange træder derind paa samme Maade, som de gaar over Tærskelen til en Høkerbutik. Men alt, hvad der gøres med Andagt og ret Sind, er ikke Udvorteshed, men rummer Værdi og Velsignelse.« Med dette Citat og med den Tilføjelse, at Bogen er ypperlig egnet til Højtlesning i Familien, skal her saa sluttes.

N. H.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Ordrup. Børnenes Fælles-Kommunion her i vor Kirke i Søndags formede sig som en opløftende Højtidelighed. Det var jo ogsaa, som P. Menzinger i sin stemningsfulde korte Tale fremhævede, en enestaaende Fest, hvor alle Børn i hele Europa ifølge Pavens Bud skulde møde ved Herrens Bord til et Korstog for Fredens store Sag. Børnene var efter Forholdene mødt talrigt, en Snes Piger iførte hvid Kjole og Slør, og et Dusin Dreng, hvoraf en forebad Kommunionsbønnerne. Højtideligheden mindede i sit ydre Præg meget om den første h. Kommunion og begyndte med afdøde Kandidat Kejsers skønne Sang: »Lad de smaa til Jesus komme«. Tre Gange blev der bedt om Fred: efter Talen, da den østerrigske Forfatterinde, E. Handel-Mazettis Bøn om Verdenskrigens Ophør læstes (se Ugeblad 1915, S. 54); Bønnen, der fulgte lige efter den h. Kommunion, var Pavens Fredsbøn; og endelig sluttedes med Afladsbønnerne for Paven og om Freden. Ligesom ved Børnenes første Kommunion hørte man ogsaa: »Jeg er ej værdig, Herre« og: »Saa er du, Jesus, nu hos mig«, hvilke Sange, udførte af nogle Søstre, bidrog ikke saa lidt til at forøge den andagtsfulde Stemning. Efter Børnene gik mindst lige saa mange voksne til Herrens Bord, iblandt hvilke der var en Førstkommunikant, en

Konvertit, som Dagen før havde aflagt den katholske Trosbekendelse. Højtideligheden, som næsten varede en Time, afsluttedes med et af hele den store tilstedeværende Skare afsunget: *O sanctissima*.

— I denne Uge har 13 Præster, deriblandt den højærværdigste Biskop og 3 gejstlige fra Sverige, holdt deres Eksercitier her paa St. Andreas Kollegium under Ledelse af den bekendte Missionshistoriker, P. Huonder, S. J.

Holbæk. Forfatteren af Artikelen om Kapellets Indvielse har meddelt Redaktionen, at der er indløbet en beklagelig Fejl vedrørende Alteret. Det nævnte Alter stammer nok fra Silkeborg, men de derværende Søstre har medbragt det fra Paderborn. Alteret fra Lensbaronesse Stampes Huskapel paa Nysø er derimod i sin Tid skænket til Elisabethssøstrenes Kapel paa Kastanievej, hvor det endnu staar.

Køge. Søndag d. 30. Juli foretog Køge Menighed i et Antal af ca. 40 en Udflugt til Haslev, hvor pens. Postbud Jensen og Hustru velvilligst havde paataget sig at være Værter. Ved Ankomsten til Bestemmelsesstedet forefandt vi et festligt Kaffebord, dækket i det frie, og her sluttede sig i Løbet af Eftermiddagen Præsterne Steidl og Brems samt en Del fra Holmegaard til Selskabet, saaledes at vi ialt var samlet ca. 70 voksne og Børn. Ved Kaffebordet bød Jensen velkommen og udtalte, at det var ham en særlig Glæde netop paa denne Dag at se saa mange Trosfæller samlede hos sig, da det var hans Fødselsdag og tillige omtrent 30-Aars Dagen for hans Optagelse i Kirken. Efter nogle spredte Spadsereture i de smukke Omgivelser samledes Selskabet atter til et fornøjeligt Aftensbord, hvor de medbragte Madkurve blev underkastet en grundig Undersøgelse. Tiden gik blot altfor hurtigt, og da vi ved Tiden skiltes, var vi enige om at have tilbragt en særdeles fornøjelig Eftermiddag, hvad vi ikke mindst kunde takke Familien Jensens store Gæstfrihed for.

Rom. I Anledning af, at det i Aar er 700 Aar siden, at den saakaldte Portiunkula-Aflad blev indstiftet, har Pave Benedikt XV rettet en Skrivelse til Franciskanernes General Serafino Cimino, hvorefter vi her gengiver følgende Stykke: »For hos de gode at opvække Længsel efter heldbringende Anger og et helligere Liv peger Vi hen paa den nær forestaaende Mindefest for den kostbare Afladsskat, der har Navn efter Pontiunkula-Kirken, og som for 7 Aarhundreder siden blev Menneskene skænket paa Forbøn af den trefold velsignede St. Franciskus. Ingen kan faa Del i en saadan Velgerning, som ikke først har tvættet sig for sine Synder i Skriftemaalet og fattet det gode Forsæt at opgive Synden. De, der vinder en saadan Aflad, kan vinde den ikke alene for sig selv, men ogsaa for dem, der er død en

from Død i Christus; og det er en vidunderlig Fordel, man kan have deraf, da Afladen kan vindes, saa ofte man gentager den fromme Handling. Og har det nogen Sinde været gavnligt, saa er det dog allermest nu, da denne forfærdelige Krigs Rædsler med alle dens utallige døde saa mægtigt har forøget Antallet af Sjæle, der skal gaa gennem Skærsildens rensende Lue. Derfor ønsker Vi inderligt, at det kristne Folk i hele den katholske Verden i større Skarer end sædvanlig vil ile hen til Franciskanernes Kirker eller til dem, som Biskopperne maatte fastsætte dertil, og allermest til den Kirke, som først var fastsat dertil, for at opnaa denne Aflad. Vi bestemmer derfor, at i et helt Aar, fra Vesper den 1. August i Aar til Solnedgang den anden August til næste Aar, skal enhver, som har skriftet og vederkvæget sig ved det eukaristiske Maaltid, og som derefter gaar til Basilikaen Santa Maria degli Angeli (bygget ovenover og omkring den lille Portiunkulakirke) ved Assisi og i Pavens Hensigt beder for Kirkens Velfærd, kunne vinde den fuldkomne Aflad saa ofte, som han besøger denne hellige Kirke. Og for at give denne Højtidelighed en større Anseelse ønsker Vi selv at blive repræsenteret ved den af Vor Legat, hvortil Vi herved udnævner Vor elskede Søn, Kardinal Filippo Giustini, Protektor for Mindrebrødrenes Orden. «

K.U.F. har **Sommerudflugt** Søndag d. 13. ds. Kl. 9¹⁰ fra Klampenborg-Banegaard (Gyldenløvesgade) til Charlottenlund. (Den h. Messe kan høres enten Kl. 7^{1/2} i Jesu Hjertes Kirke eller Kl. 8 i Rosenkrans- eller St. Ansgars Kirke.) Efter et Bad i Sundet og Frokost i Dyrehaven videre med Toget til Vedbæk. Derfra til Fods til Høje Sandbjerg og gennem Rudeskoven til Holte. Med Toget til Gentofte. Derfra til St. Andreas Kollegiet, hvor vi er P. Rektor Drostes Gæster. Tilbage med Toget Kl. 9⁰⁷. **NB.** Anmeldelser og Bidragene (0,75 Kr.) modtages indtil Lørdag d. 12. ds. af A. Poulmann, Meinungsgade 15², og hos Portneren i Stenosgade 4. Mad til to Frokoster medbringes.

Nye Bøger.

Andagt til »Maria, de syges Frelse« og til **»Den hellige Kamillus, de syges og Hospitalernes Værnehelgen«** med to Billeder og to Sange, 26 Sider, samme Størrelse som den ny Salmebog, pr. Stk. 15 Øre. Partier paa 50 Stk. pr. Stk. 12 Øre, paa 100 Stk. pr. Stk. 10 Øre.

»St. Kamillus og hans Orden«, 120 Sider, 11 Billeder og 1 farvelagt Titelbillede 1,40 Kr. indb., 1,00 Kr. uindb. Begge Bøger faas paa Kamillianernes Forlag, Kastetvej, Aalborg.

En dannet ung Pige (21 Aar) ønsker at komme i Huset hos en katholsk Familie, helst enlige, ældre Folk, hvor hun kan være til *Hjælp* og *Støtte*. Ikke ukyndig i Sprog og Musik. Familær Stilling og en lille Løn ønskes. Billet mrk. »Støtte« bedes sendt til Kontoret, Bredgade 69, 2. Sal ov. G. K.

Tak.

Vi bringer herved alle, som ved Gaver eller paa anden Maade har bidraget til at støtte vor Basar, der fik et udmærket Udfald, vor hjerteligste og bedste Tak. *St. Vincents-Søstrene.*

Kirkelig Kalender.

6. Aug. 8. Søndag efter Pintse.	13. Aug. 9. Søndag efter Pintse.
Christi Forklarelse.	
7. — M. Cajetanus, Bekender.	14. — M. Vigiliedag.
8. — Ti. Cyriacus, Largus og Smaragdus, Martyrer.	15. — Ti. Marias Optagelse til Himmelen.
9. — O. Vigiliedag.	16. — O. Joakim, Marias Fader, Bekender.
10. — To. Laurentius, Martyr.	17. — To. Hyacinthus, Bekender.
11. — F. Tiburtius og Susanna, Martyrer.	18. — F. Oktavdag.
12. — L. Clara, Jomfru.	19. — L. Oktavdag. (Fastedag).

Meddelelse om Gudstjenesten i København fandtes sidst i Nr. 26.

St. Ansgars Kirke. 7 Messen om Søndagen og 7 $\frac{1}{2}$ Messen om Hverdagene bortfalder i tre Uger.

St. Andreas Kirke. I Sommerferien holdes Søndagens Andagt Kl. 7.

St. Annæ Kirke. Hver Sønd. Kl. 11 $\frac{1}{2}$ polsk Sangmesse m. Præd.

Sommervejser for tilrejsende.

(Katholske Seværdigheder i København.)

St Annæ Kirke, Kloster og Skole paa Amager.
 St. Elisabeths Hospital paa Amager.
 Mariahemmet og St. Knuds Kapel i Vestervoldgade.
 St. Ansgars Kirke i Bredgade.
 St. Ansgars Skoler i Bredgade.
 Rosenkranskirken og Skolerne i Boyesgade.
 Fransk Skole i Frederiksberg Allé.
 Jesu Hjertes Kirke i Stenosgade.
 St. Knuds Skole i Stenosgade.
 Katholsk Bogsalg paa Vesterbro.
 Klosteret paa Amalievej.
 Klosteret paa Kastanievej.
 Fransk Skole paa Østerbrogade.
 Kirke og Kloster paa Jagtvejen.
 St. Josefs Kirke og Hospital i Griffenfeldtsgade.
 Sakramentskirken med Skole paa Nørrebrogade.
 Seminariet paa Strandvejen 91.
 St. Andreas Kirke og Kollegium i Ordrup.
 Fransk Skole med Mariabo i Ordrup.

St. Ansgars Menighedskontor

og Nordisk Ugeblads Ekspedition

er lukket fra Mandag den 7. August til Lørdag den 12. August, begge Dage inklusive.

Begravelser bedes i dette Tidsrum anmeldt hos Hr. Cand. phil. Jos. Hoffmann, Købmagergade 48, Telefon Central 1389.

Katholsk Bogsalg, Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

K.U.B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katholske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katholikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katholske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Mathæus Hansen, Hovmarksvej 30, Charlottenlund.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korshaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4—6.

Nr. 33.

Søndag den 13. August.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Ferie. — Fra Hedningemissionen. XXXI. — Lidt mere om Karup. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Ordrup. Frankrig. Rom. Nord-Amerika. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

320.

Guds Vilje Livets Formaal.

Jeg vil rette et Spørgsmaal til eder, kære Brødre, som maaske lige straks forekommer eder saa trivielt og uinteressant, at I undrer eder over, hvorfor jeg overhovedet fremfører det. Det er følgende: »Hvorfor er I kommet til Verden?« Een eller to Gange før er dette Spørgsmaal maaske traadt eder nær, men I har hurtigt bortjaget det igen som noget, det ikke kunde nytte at tænke nærmere over. Der er dem, der husker den første Gang, de begyndte at spekulere derover. De var kun smaa Børn, da den Tanke, vistnok sendt af Gud, dukkede frem i deres Hjerter: »Hvorfor er jeg her? Hvordan kom jeg her? Hvem har bragt mig herhen? Hvad skal jeg gøre her?« Den Dag, de tænkte saaledes, begyndte maaske Ansvaret for dem, deres forfærdelige Magt til at vælge mellem godt og ondt, til at begaa Synden til Død.

Det er en frygtelig Tanke, at saa mange Mennesker aldrig med nogen Alvor tager dette Spørgsmaal op. De fleste kommer fra Tid til anden med nogle religiøse Ord, overværer en Gudstjeneste eller en opbyggelig Forsamling,

men for Alvor stille sig for Øjnene, at de er kommet fra Gud, at de skal gøre hans Vilje og staa ham til Ansvar i alle Ting, det gør de fleste ikke. Hvilken forfærdelig Afslutning vil det ikke føre til — vor hellige Tro siger os det klart nok. Den eneste her paa Jorden, som kunde have fulgt sine egen Lyster og gjort sin egen Vilje i alle Ting, den enbaarne, som kom fra Faderen, vilde aldrig gøre sin egen Vilje, men opfyldte sin Faders Vilje i alle Ting.

Men kom han til Verden, til sin egen Verden, ikke for sin Vederkvælgelses og Fornøjelses Skyld, men for at gøre sin Faders Vilje, har vi sikkert ogsaa en eller anden Gerning at gøre og kan ikke anvende for megen Flid paa at finde ud af, hvad det er.

Ja, saaledes er det, mine Brødre! Enhver, som drager Aande, høje og lave, kloge og uvidende, unge og gamle, Mænd og Kvinder, har en Gerning, som de er sendt ud for at gøre. Vi er ikke sendt her til Verden for ingen Tings Skyld; det er ikke et rent Tilfælde, at vi er født; vi er ikke her paa Jorden blot for at gaa i Seng om Aftenen og staa op om Morgen, arbejde for vort Brød, spise og drikke, le og more os, synde, naar det passer os, og holde op, naar vi er trætte af det, danne et Hjem, opfostre en Familie og dø.

Gud ser enhver af os; han skaber hver enkelt Sjæl, han giver hver enkelt Sjæl Bolig i et Legeme og med et bestemt Formaal. Han trænger til os, han værdiges at trænge til enhver af os. Han har en Bestemmelse, en Hensigt med enhver af os; vi staa alle lige højt i hans Øjne, og vi er sat hver paa sin forskellige Plads, ikke for at faa ud af Livet og vore Omgivelser for os selv, hvad vi formaar, men for at arbejde paa vor Plads i hans Tjeneste. Som Christus havde sin Gerning, har vi vor; som han glædede sig over at gøre sin, maa ogsaa vi finde Glæde i vor.

Hvad er nu Kendetegnet paa, om du har det rigtige Svar paa vort vigtige Spørgsmaal i Dag? Svaret findes lettere, naar jeg retter et Spørgsmaal endnu til dig: »Er din Religion en let Sag for dig? Er din Religion et Arbejde for dig?« Hvis den ikke er det, er den overhovedet ikke nogen Religion. Den kristne Religion er nemlig ikke en Hvile, men

en Kamp, og den Kristne er, hvad end hans Stilling i Livet monne være, en Soldat, en Stridsmand. Svaret paa vort oprindelige Spørgsmaal, hvorfor vi er kommet her til Verden, er altsaa: for at gøre Guds Vilje, og den kan kun gøres ved at stride Troens gode Strid.

Kardinal Newman.

Ferie.

Man kan vist gaa ud fra som givet, at de allerfieste Mennesker ønsker sig et langt Liv. Salmistens Ord om, at Aarene efter de halvfjerds er fulde af Trængsel og Besvær, afskrækker kun faa; de fleste af os ser med Haab og Længsel ud efter et langt Spand af Aar. De fire Snese vilde det absolut være en Glæde at fylde og de halvfems maaske en endnu større.

De fleste Mennesker er derfor bange for at slide sig op før Tiden og søger at bevare deres Livskraft saa længe som muligt. Det er nemlig for Tiden en meget udbredt Anskuelse, at det ved stadig strengt Arbejde er muligt at slide sig op før Tiden og saaledes forkorte sin Tilværelse. Som Følge deraf søger vi at faa længere Ferier i Haab om at bevare fuld legemlig Styrke, visse paa, at vor større Arbejdskraft vil mere end erstatte det, vi mister af Arbejdstid.

Vi har en meget interessant, men for mange vistnok ogsaa forbavsende Gendrivelse af denne udbredte Anskuelse i en af vore berømteste Lægers Livsførelse her i Amerika i vore Dage. Han døde for et Par Aar siden, 86—87 Aar gammel. Hans Navn var Dr. S. Weir Mitchell, og han var berømt som Nerve-Specialist, ikke alene i vort Land, men ogsaa langt ud over dets Grænser.

Hans Opfattelse af Ferie gik ud paa, at denne ingenlunde skulde være en Høren op med alt Arbejde, en fuldständig Hviletid, men en Ombytning af den ene alvorlige Beskæftigelse med et andet virkeligt Arbejde, og hans Ry som Videnskabsmand saa vel som hans personlige Erfaring som sjælden udpræget Arbejdsmand, menneske,

der levede til op imod de halvfems, giver hans Anskuelse en særlig Vægt.

Han havde plejet at opholde sig om Sommeren sammen med sin Familie ude paa Landet, skønt han altid havde fundet det ganske umuligt at tilbringe fire Maaneder eller mere i fuldstændig Lediggang eller med Fornøjelser og Adspredelser. Endogsaa Jagt, Fiskeri, Heldagsudflugter formaaede ikke at tilfredsstille ham, selvom disse Beskæftigelser haade var fysisk trættende og gav saa vel Appetit som Søvn. Da han var 45 Aar gammel, prøvede han som et rent Eksperiment, om han ikke kunde skrive en Roman. Siden skrev han omtrent hvert eneste Aar en eller anden Bog og tilbragte hver Dag af sin Ferie nogle Timer med rent litterært Arbejde. Han længtes siden altid efter sin Ferie for at kunne beskæftige sig med dette fra hans daglige Gerning ikke saa lidt afvigende Arbejde.

Han var altid umaadelig virksom. Han besørgede sin Praksis, arbejdede paa Hospitalet, deltog i Møder og holdt Foredrag hele Vinteren igennem. Man skulde nu have troet, at hans litterære Virksomhed, der for mange meget vel kunde have beslaglagt et helt Aar igennem, vilde være bleven skæbnessvanger for ham, og at han vilde være død ung. Det gjorde han paa en Maade ogsaa. Hans Venner paastaar nemlig, at han var ung, da han døde i en Alder af 87 Aar.

Han havde sandsynligvis studeret flere Tilfælde af Neurastheni og andre nervøse Lidelser end nogen anden her i Landet. Saa meget mere Grund er der til at tro ham, naar han hævder, at han skyldte sin Sundhed og den høje Alder til den Omstændighed, at han stadig havde været beskæftiget med alvorligt Arbejde. Han var vis paa, at hvis han havde brugt sin Ferie til ingenting at bestille, vilde han været ganske udygtiggjort til sit Vinterarbejde, hvilket hans fuldstændige Omhytning af Beskæftigelse nu gjorde ham saa udmærket skikket til.

Grunden er den, at det er ganske umuligt for den menneskelige Aand ingenting at bestille, den maa være optaget af et eller andet. Derimod maa den ikke udelukkende og altid være optaget af een og den samme Ting. Det fortælles om den store Gladstone, der naaede en lig-

nende Alder som her omtalte Læge, at han tilskrev sin Sundhed og Aandskraft, at han, saa snart han naaede sit Hjem paa Landet, ikke skænkede Landets Styrelse og Politikken en eneste Tanke, men med Iver kastede sig over Dyrkningen af sin Have, Studering af den hellige Skrift og lign. Dette er ganske den samme Erfaring og ligeledes Vidnesbyrd om den vigtige Sandhed, at den eneste Maade at faa Hvile paa er at beskæftige sit Sind med noget fuldstændig forskelligt, fra hvad det ellers er optaget af. Forsøger man derimod paa intet at tage sig for eller kun at beskæftige sig med ganske ligegyldige Sager, vil ens Tanker af sig selv vende tilbage til ens egentlige Arbejde, især, hvis der er særlige Bekymringer eller Vanskeligheder forbundne dermed. Der er kun een Vej til at faa Hvile for sin Aand: give den en anden Interesse, der kan optage den ligesaa fuldstændigt som den foregaaende. Forhold, man ikke er Herre over, kan undertiden vanskeliggøre dette. Men saa vidt det kan lade sig gøre, faar Aanden en ideal Hvile. Thi det, vi trænger til, er Adspredelse af vore Tanker, ikke aandelig Lediggang og Driveri.

Lærere og Embedsmænd har ofte længere Ferier end andre. Dette er en gammel Skik og beror sikkert paa en vel begrundet Trang. Men det er for saadanne vigtigt at huske, at en anden Beskæftigelse af alvorlig Art er langt bedre Feriehvile end fuldstændig Lediggang. Forandring af Opholdssted er i denne Henseende ofte til stor Nytte. Anvendt paa fornuftig Maade kan Ferierne give rig aandelig Udvikling, samtidig med at de bringer den bedst mulige Rekreation.

Der er i vore Dage en ganske uberettiget Ængstelse for, at man skal udtømme sin aandelige Livskraft ved at bruge den for stærkt. Det er dog ikke Arbejde, men Bekymringer, der gør Skade. Uophørligt irriterende Beskæftigelse med en eneste snæver Interesse ligger til Grund for flere nervøse Lidelser end noget som helst andet. Man hører sige, at vor Tids Nervøsitet skyldes Menneskenes ivrige Optagethed af deres Arbejde og vor travle Tids svære Pres. Jeg tror ikke, at det er Grunden. Der er flere nervøse Tilfælde blandt Kvinder, der ikke har andet at beskæftige sig med end Opfyldelsen af taabelige sociale

Forpligtelser, end der er blandt deres Kønsfæller, der er ivrigt optagne af Arbejdet som Hustruer og Mødre i Hjemmene. Vor Tid er derimod Specialismens Tidsalder, og der er ingen Tvivl om, at udelukkende, uophørlig Beskæftigelse med en enkelt Ting kan fremkalde Udygtighed til Arbejde overhovedet.

En sund Sjæl i et sundt Legeme skyldes begges Beskæftigelse med godt, afvekslende Arbejde. De Mennesker, der har levet længst, har i Regelen været dem, der har arbejdet strengest, men ogsaa haft en Del forskellige Interesser. Endogsaa Ferien maa have sine aandelige Interesser og sit alvorlige Indhold. Lige saa lidt som der i Moralens Verden er Plads for egentligt Dagdriveri og Uvirksomhed, saaledes er der heller ikke i Aandens og Tænkningens.

Dr. med. Walsh i
America.

Fra Hedningemissionen.

Af H. U. R.

XXXI.

(Fortsat.)

V.

En haard Læretid.

I Begyndelsen maatte Chaumonot følges snart med den ene, snart med den anden af de ældre Missionærer. »Da jeg først maatte lære Huronernes Sprog, sagde Pateren til mig, at jeg, hvis jeg vilde gøre Fremskridt deri, daglig maatte besøge flere Hytter; jeg skulde saa udspørge de Vilde selv og straks nedskrive Ordene saaledes, som jeg hørte dem af deres Mund. Det varede ikke længe, før jeg følte en saadan Lede ved disse Besøg i Hytterne, at det var mig, naar jeg traadte derind, som om jeg gik til Pinebænken, i den Grad led jeg ved at høre paa de Forhaanelser og Raaheder, som lød mig i Møde.« Men snart blev der mere at lide.

I Vinteren 1640 udbrod der blandt de Vilde en smitsom Sygdom (en Slags Kopper), der hærgede forfærdeligt baade mellem gamle og unge. »P. Paul Ragueneau,« fortæller Chaumonot, »fik det Hverv at aflægge Besøg i alle de hjemsogte Landsbyer for at trøste de stakkels døende, undervise, døbe og tilbyde sin Hjælp i alle Henseender.

Jeg blev hans Ledsager, og vi fik rigelig Lejlighed til at øve Taalmodighed. Da Sygdommen skaanede Franskmændene, betragtede de Vilde ossom onde Troldmænd, der var Aarsag til Ulykken, og de drev os ud af deres Hytter. Man skjulte Børnene for os, for at vi ikke skulde døbe dem før Døden. Men de voksne stoppede Ørerne til for ikke at høre paa vor Undervisning. Da en ung Mand fik Øje paa et Døningehoved ved det Krucifiks, som P. Ragueneau bar om Halsen, troedø han, at han nu havde opdaget den onde Troldmand, og rev med et Ryk Krucifikset fra Pateren. Da denne søgte at faa det tilbage, greb den Vilde sin Tomahavk for at kløve hans Hoved. Rolig, uden at blegne eller bæve, saa Pateren Øksen svæve over sit Hoved, og uden Forsøg paa Flugt eller Forsvar blottede han dette og højede sig for det dræbende Hug. Men i samme Nu kastede en Indianerkvinde sig i Vejen for den rasende og forhindrede Mordet.

Værre endnu end Dagene var Nætterne; thi da man jog os bort fra Baalene og prisgav os for Vind og Vejr, led vi forfærdeligt af Kulde. Dog — jeg blev aldrig færdig, hvis jeg skulde opregne alle de Trængsler, man beredte os, hvorved de haabede at fordrive os fra Egnen.

Vinteren igennem var vi daglig forberedt paa Efterretning om en eller anden af vore Medbrødres Død, og vi modtog daglig den h. Kommunion som Vandringsbrød. Til sidst gik det saa vidt, at man omstyrtede de Kors, vi havde rejst, og nedbrændte nogle af vore Hytter. Kun een af os saa sit Blod flyde, »men ikke til Døden« (Hebr. 12,4).

Hidtil havde man udelukkende drevet Mission blandt de egentlige Huroner. Nu skulde den tapre P. de Brébeuf gøre Forsøg paa at bringe Evangeliet ogsaa til de neutrale (disse kaldtes saaledes, fordi de søgte at holde sig neutrale i Kampene mellem Huroner og Irokeser). »De neutrale«, siger Parkman, »overgik alle andre Indianerstammer i Kraft og Legemsskønhed, i Vildskab, Raahed og Overtro. Landet var opfyldt af saakaldte »rasende«, som for at tækkes deres Skytsaander foer nøgne gennem Landsbyerne, spredte de brændende Baal og omstyrtede alt paa deres Vej.«

P. Chaumonot skulde ledsage Brébeuf, og i November brød de begge op. To unge Huronkrigere var Førere, og to franske Tjenere fra Missionen gik med, udstyrede som Købmænd. Vejen gik fire Dagsrejser gennem de tilsneede Skove. »Vi maatte,« skriver Chaumonot, »bære hele vort Forraad paa Ryggen. Vejene i disse Skove er næsten ufremkommelige, da de ikke er faste og ofte afbrydes af Tjørnekrat, Sumpe, Bække og Floder. Broerne dannes af Træstammer, som Storm og Ælde har kastet omkuld. Alligevel er Vinteren den bedste Tid til at rejse i, da Sneen gør Vejene mere

jævne. Kun maa den jo være haard og frossen, ellers synker man i ved hvert Skridt. En anden Fordel er det, at Vandløbene saa er tillagte, og man kan trække sin Bagage lange Strækninger. Ganske vist har man ingen Læ for de paa denne Tid fremherskende iskolde Vinde. Men i Tillid til Gud, der styrer Vind og Vejr, drog vi glade og modige af Sted, trods Kulde og Træthed, og skønt vi utallige Gange gled og faldt paa den glatte Is. Mine Knæ har bevaret tydelige Minder derom. Men hvad betyder det altsammen i Sammenligning med, hvad vor Herre har lidt for mig! Jeg vilde prise mig lykkelig, hvis jeg fik Lov at brække baade Arme og Ben i hans Tjeneste.«

Endelig naaede de Kandoscho, de neutrales første Landsby. En mærkelig Omstændighed bidrog til at gøre Modtagelsen ret venlig. Hvad der især interesserede Indianerne, var de europæiske Skriftegn, som de saa for første Gang. Missionærerne forklarede dem, at de ved Hjælp af disse ganske nøjagtigt kunde faa at vide, hvad der var sket eller blevet sagt paa et helt andet Sted. Dette forekom de Vilde ganske utroligt. Der maatte gøres et Forsøg. »P. Brébeuf forlod sin Hytte og fjernede sig et godt Stykke. Imidlertid dikterede en af Indianerne mig sagte følgende: »Jeg gaar paa Jagt og støder paa en Hjort. Saa tager jeg en Pil af Koggeret, spænder min Bue, sigter, og ved første Skud falder Vildtet. Jeg tager det paa mine Skuldre, gaar hjem og holder Gilde med mine Venner.« Saa snart jeg havde nedskrevet denne lille Fortælling, kaldte man P. Brébeuf tilbage og gav ham Papiret i Haanden, og han læste nu, hvad den Vilde havde sagt. Der lød høje, forundrede Udraab omkring os. De tog Papiret, drejede og vendte det og sagde til hverandre: »Men hvor er den Figur, som forestiller Jægeren? Hvor er Hjorten? Hvor er Kedlen og Hytten? Vi ser intet til alt dette, og dog har Skriften fortalt Echon (Brébeufs Navn blandt Indianerne) det altsammen.« Kort og godt, vi fik den bedste Lejlighed til at forklare de Vilde, at vore Forfædres Skrifter (den hellige Skrift) oplyste os om Troens Sandheder lige saa sikkert og sandfærdigt, som dette Stykke Papir sagde Echon, hvad han ellers ikke kunde have vidst.«

Stemningen skiftede imidlertid snart. For at faa Fripas til hele Landet maatte man opsøge Overhøvdingen og hans Raad, som opholdt sig i en Landsby midt inde i Landet. Takket være de franske Købmænd og deres stærkt efterspurgte Varer kom man dog lykkeligt igennem.

Imidlertid var Høvdingen draget i Krig og ventedes først hjem til Foraaret. Hans Stedfortræder erklærede, at der ikke kunde afgøres noget, før Høvdingen kom hjem, men at de gerne kunde prædike frit.

Da Stillingen syntes farlig, ledsagede Missionærene de to Franskmand tilbage til Grænsen og drog selv for anden Gang gennem Skovene. Men nu traf de overalt fjendtlige Ansigter og som oftest lukkede Døre. De mærkeligste Rygter svirrede gennem Luften. Echon vilde ved sine mægtige Tryllemidler udrydde hele Stammen. Det var to kristenfjendtlige Huroner, som havde udspremt disse Rygter. Sortkjolerne, fortalte de, havde bragt Huronerne en smitsom Sygdom, og den vilde de nu ogsaa bringe her til Landet. Man skulde jage dem bort eller snarere slaa dem ihjel. Der blev sat en Pris paa deres Hoved — 9 Jernøkser, hvilket var saa meget mere tillokkende, som Jernværktøj var en sjælden Vare i disse Egne, hvor man endnu nøjedes med Sten.

Brébeuf imødegik Anklagerne med sin sædvanlige Veltalenhed, og i en Forsamling af Vilde forklarede han Hensigten med sit Komme. Enkelte, navnlig ældre Krigere, tog Parti for ham; men de yngre, som vilde fortjene Mordpræmien, stemte for »Troldmandens« Død. Saaledes vedblev man til langt ud paa Natten at kaste Lod om Missionærernes Liv. Disse bad imens deres Aftenbøn i en anden Hytte. Under denne havde P. Brébeuf et Syn. Han saa i Aanden et Uhyre, som tre Gange slyngede et Spyd efter Missionærene. Men hver Gang blev Vaabenet holdt tilbage af en usynlig Hand. Patrene indsaa, at de svævede i stor Fare, de befalede sig i Guds Varetægt og lagde sig derefter til Hvile. Sent om Natten kom den Indianer hjem, i hvis Hytte de opholdt sig, og fortalte dem, at de unge Krigere under stormende Scener havde krævet deres Død, og tre Gange syntes deres Skæbne beseglet, Men de unge var atter og atter blevet nedstemt af de gamle. Dette forklarede Brébeufs Syn.

Saaledes var de nu frelst for denne Gang. Men de overtroiske Vildes sindssvage Frygt blev ved. Saa snart Patrene nærmede sig en Landsby, lød det overalt: »Der kommer »Agona«erne» (Udtryk for den værste Fjende). Kun med Møje kunde de finde et Herberge.

»Efter deres Mening,« saaledes beretter Chaumonot, »sad vor Trolddomskraft i vore Blækhuse, Bøger o.s.v. Derfor turde vi kun i største Hemmelighed aabne en Bog eller skrive noget. Men ikke blot vore Bøger og Papirer, enhver Bevægelse gjorde os mistænkelige i deres Øjne. Saaledes vilde jeg engang knæle ned i en Hytte, hvor vi havde trukket os tilbage for der at kunne bede mere uforstyrret. Straks udbredte sig det Rygte, at Oronhiaguehre d. v. s. Himmelbærerne, som de kaldte os, havde tilbragt Natten med at tilberede deres Tryllemidler; man skulde tage sig i Agt for dem.«

Til sidst aftalte de Vilde, at man helt skulde forbyde Troldmændene Adgang til Hytterne. Forsultne og forfrosne fandt de om Natten Dørene lukkede. De holdt da Øje med Indgangene, og da de saa en Indianer komme ud af en Hytte, skubbede de sig med en rask Bevægelse gennem den halvt aabne Dør ind i den tilrøgede og snavsede Hule. Forbavsede over deres Dristighed stirrede Beboerne først en Stund tavse paa dem. Saa løb et Bud ud med Efterretningen til de andre og fik samlet en forbitret Mængde.

»Gaa og forlad vort Land,« sagde en gammel Høvding, »eller vi putter jer i en Gryde og laver Maaltid af jer.«

»Ja, jeg har nok af vore Fjenders mørke Kød,« raabte en ung Kriger, »jeg gad gerne engang kende Smagen af det hvide Kød.«

En Kriger styrtede som en afsindig ind i Hytten, spændte sin Bue og sigtede paa Chaumonot. »Jeg saa fast og roligt paa ham,« skrev denne, »og anbefalede mig tillidsfuldt til den hellige Michaels Beskyttelse. Uden Tvivl var det denne store Ærkeengel, som reddede os; thi næsten øjeblikkelig stilledes Krigerens Raseri, og de andre Vilde lyttede til den Forklaring, vi gav dem om Hensigten med vort Besøg i Landet.«

Trods alt blev Missionærerne i fire Maaneder paa denne utaknemmeelige Arbejdsmark og besøgte 18 Landsbyer. »Men da den fjendtlige Stemning holdt sig, og Brébeuf var af den Anskuelse, at et længere Ophold blandt de Vilde kun vilde forbitre dem endnu mere, vendte vi begge for en Tid tilbage til Huronia.«

Undervejs blev de overrasket af en heftig Snestorm, der en lang Tid opholdt dem og gjorde det umuligt at at fortsætte Rejsen. Takket være Forsynet fandt de en gæstfri Modtagelse i en Indianerhytte. Konen i Huset tog sig med den største Kærlighed af de fremmede og paavirkede ogsaa sin Mand og sine Børn til Gunst for dem. Da Præsterne paa Grund af Fastetiden ikke spiste Kød, tilberedte »Squaw« en noget andet til dem.

Patrene benyttede sig af den gunstige Lejlighed til at studere de neutrale Sprog, som afveg ikke saa lidt fra Huronernes. Den gode Indianerkvinde hjalp dem med utrættelig Iver, idet hun gentog for dem Ord for Ord, Stavelse for Stavelse og ogsaa dikterede smaa Fortællinger.

Medens de andre Børn — det synes at have været en Fælleshytte med flere Familier — holdt sig sky paa Afstand af de berygtede Sortkjoler, blev deres Værtindes Børn stadig mere tillidsfulde og blev aldrig trætte af at pludre med de skæggede fremmede. Men den gode Familie kunde dog ikke beskytte Patrene mod enhver Overlast. Saaledes trængte engang en rasende Indianer ind i Hytten, spyttede

paa Chaumonot, rev hans Kappe itu, truede med at indebrænde ham og larmede og støjede siden i flere Nætter uden for Hytten, saa at Missionærerne ikke kunde lukke et Øje. Andre stjal deres bedste Ting fra dem og truede dem med Mord og Brand. Dog beskyttede Gud sine Tjeneres Liv, og efter 25 Dages Ophold drog de gennem den smeltende Vintersne tilbage til Sainte Marie. Deres Mod var paa ingen Maade knækket. »Næste Aar«, skriver Chaumonot, »haaber jeg igen at tilbringe en Vinter blandt de Vilde og regner da med eders Forbønners Hjælp.«

Ved den næste apostoliske Udflugt i det egentlige Huronia fik han Lov til at udgyde nogle Draaber Blod. En Dag ledsagede han P. Daniel paa en Tur gennem Landsbyen St. Michael (hver Landsby fik straks Navn efter en kristen Helgen). Pateren døbte i en Hytte en ung Kone, som laa for Døden. En af hendes Slægtninge blev saa opbragt derover, at han, bevæbnet med en stor Sten, stillede sig paa Lur udenfor Hyttens Indgang. Da P. Chaumonot som den første traadte ud, rev den Vilde lynsnaart hans Hat af og tilføjede ham med Stenen et saa voldsomt Slag i Baghovedet, at han bevidstløs sank til Jorden. Da han endnu ikke var død, hentede Morderen hurtigt en Økse for at fuldende sit Værk. Men P. Daniel, der var en stærk og behændig Mand, rev ham Vaabnet ud af Hænderne og fik den rasende bundet ved Hjælp af nogle tililende Indianere. P. Chaumonot blev baaret ind i en Indianerhytte. Straks efter kom en Indianerdokter til Stedet og undersøgte Saaret. Han fandt en stor Blodbyld og skar den op med en skarp Sten for at trykke Blodet ud. Derefter vædede han den saaredes Baghoved med koldt Vand, tog noget af det med Urter blandede Vand i Munden og blæste det derpaa i Saaret. Faa Dage efter var det helbredet. »Saaledes har Gud nøjedes med min Længsel efter Martyriet, eller snarere, han holdt mig ikke for værdig til at lide Døden for det første hellige Sakramentes Skyld.«

Chaumonot, der fra Barndommen havde været svag, og som yderligere var blevet svækket af Strabadserne i Drengesaarene, syntes i Begyndelsen slet ikke at være Huronermissionens overordentlige Krav voksen. Som Følge af daarlig og utilstrækkelig Ernæring meldte der sig heftige Underlivssmerter. Men han bar baade Sygdom og Besværligheder med den ham egne Villiesstyrke og blev paa sin Post. »Gud skænkede mig den Naade, at jeg trods alt aldrig, ikke med en eneste Tanke, længtes hjem til Europa. Tværtimod var jeg mere end nogensinde besluttet paa at tilbringe hele mit Liv i denne Mission.«

Som man ser, havde Lærningen bestaaet sine første Prøveaar godt, og hans Mester P. Brébeuf gav ham i et Brev

til Ordensgeneralen et udmærket Vidnesbyrd. »P. Calmohotus (Chaumonot),« saaledes skrev han, »vil uden Tvivl komme til at gøre et udmærket Arbejde for Kristus her i Landet. Han har gjort store Fremskridt i dette Folks (de neutrales) Sprog, som afviger ikke saa lidt fra de andre Huroners. Han er en ganske usædvanlig Kraft (*vir est omnino egregius*).«

Chaumonot havde virkelig, takket være et udpræget Sprogtalent, tilegnet sig de forskellige Indianer-Dialekter til saa stor Fuldkommenhed, at han snart blev regnet for den bedste Sprogkender derovre og senere af selve de Vilde fik det Vidnesbyrd, at han talte Huronsproget bedre end de selv, skønt de dog tumlede deres Sprog med stor Lethed og Veltalenhed.

(Fortsættes.)

Lidt mere om Karup.

I Anledning af Deres Artikel »Bedrageriet i Karup« tillader jeg mig at henlede Deres Opmærksomhed paa en Artikel af Lærer P. Wammen (i Aarbogen IX, 1916, udgiven af Historisk Samfund for Aarhus Stift, Side 154—191) »Efterretninger om Karup Sogn i Lysgaard Herred«. Side 186 staar, at Digtet om Karup har vist sig at være et Smædeskript, der ingenlunde kan gælde for historisk ufejlbarligt. Desuden er det en Efterligning af et tysk Digt med samme Indhold fra den lille By Grimmenthal i Thüringen. I en Note henvises til »Kirkehistoriske Samlinger« 5. R., IV. B. Saaledes ses, at Lærer Wammen her har rettet sine tidligere Udtalelser. For øvrigt er hele denne Artikel meget omhyggeligt udarbejdet med al Upartiskhed. —

Tillad mig videre at spørge: Hvorfra ved man, at Karup Billedet er bleven foræret til en bayersk Greve? Hvor findes det, at det var en saadan, Greve eller Baron Rantzau til Rosenvold forærede Billedet til? — Pontoppidan fortæller, saa vidt jeg ved, derom i Dansk Atlas, men siger ikke, hvem den katholske Gæst var, som fik Billedet. Har Indsenderen i »Brevkasse« i Nordisk Ugeblad Nummer 31 d. A. en anden Kilde?

F. Kerff.

Efterskrift. En anden Indsender gør velvillig — i Anledning af Anmærkningen paa Ugebladets Side 630 i Aar — opmærksom paa, at Ordet *Forlag* eller *Forlæg* (paa Tysk: *Vorlage*) er almindelig anvendt i Tekstkritikken som teknisk Betegnelse for den foreliggende Tekst, der er benyttet som Kilde. — Da man jo ikke

kan criticere *termini technici*, er der ikke noget at indvende mod Anvendelsen af Ordet »Forlag«. Det er kun bemærkelsesværdigt, at hvad enten man kommer til Tekstkritikere eller f. Eks til Skomagere, er deres faglige Udtryk og Betegnelser tyske.

N. H.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Ordrup. Efter at have fuldendt Eksercitierne meddelte den højærværdigste Biskop Fredag d. 4. August i St. Andreas Kirke Tonsuren og de fire lavere Vielser til den unge Skolastiker *Ansgar Jensen* af Jesu Selskab. Den nye Kleriker er Søn af Sakristan Jensen ved St. Ansgars Kirke, han blev for fire Aar siden Student fra Kollegiet og har i det sidste Aars Tid deltaget i Undervisningen og Opsynet med Eleverne samme Steds.

Frankrig. Der er som bekendt en Lov i dette Land, som bestemmer, at ingen, der ikke udtrykkelig begærer det, i Tilfælde af Sygdom eller Død kan faa præstelig Betjening. Hvis nogen er for syg til at sende en bestemt Anmodning, maa vedkommende dø uden Sakramenterne. I denne Krigens Tid virker Loven med usædvanlig Grusomhed. Derfor har man faaet en Idé, som allerede har været til Opmuntring og Trøst for Tusinder ved Fronten. Der er udkommen en lille Bønnebog for Soldater, og paa dennes Inderside er der trykt følgende Ord: »I Samvittighedsfrihedens Navn, som er garanteret ved Artikel 1 i Loven af 1903, erklærer jeg, at jeg er en Tilhænger af den katholske Tro. Paa Garnisonshospitalet ønsker jeg Besøg af Præsten og at modtage al hans præstelige Betjening. I Tilfælde af en Ulykke eller svær Sygdom kræver jeg, at den katholske Præst skal være hos mig. Hvis jeg dør, ønsker jeg den katholske Kirkes Bønner og en religiøs Begravelse. *Dette er mit udtrykkelige Ønske.*« Soldaten sætter saa sit fulde Navn under, sit Nummer, Kompagni, Bataillon o. s. v. og bærer altid dette vigtige Dokument hos sig. Katholske Soldater, som gaar til Fronten, er meget glade for denne nye, betydningsfulde lille Bønnebog.

Rom. Den Hellige Fader foretog den 14. Juli et langt Besøg i Vatikanets forskellige Samlinger, hvor flere Nyan-skaffelser og Nyordninger blev forevist og forklaret den store Museumsejer af de forskellige Videnskabsmænd. Trods den stærke Hede vandrede Benedikt XV dog gennem alle Afdelinger og vendte først efter 2 $\frac{1}{2}$ Times Forløb tilbage til sine private Værelser.

— Lørdag den 22. Juli blev Pave Leo XIII's jordiske Levninger flyttet fra Pavernes foreløbige Begravelsesplads

i St. Peterskirken, hvor de havde hvilet siden den 22. Juli 1903, til den Grav i St. Johannes Laterankirken, som har staaet færdig siden den 22. Juli 1907. Kardinal Merry del Val og tre andre høje gejstlige var til Stede ved Ceremonien, der havde en helt privat Karakter.

— *Berlingske Tidende* meddeler den 7. ds., at ifølge det franske Blad *Matin* har Paven telegrafisk overfor Kejser Wilhelm protesteret mod Bortfjernelsen af Indbyggerne fra de nordlige Departementer og krævet, at i det mindste Kvinderne og de unge Piger øjeblikkelig sendes tilbage til deres Hjem. Det hævdes i Vatikanet, at dersom de barbariske Handlinger, der er en civiliseret Nation uværdige, ikke ophører, vil Paven offentligt udtale en Fordømmelse deraf. — Denne Meddelelse maa vi lade staa ved sit Værd. Den er maaske paalidelig, men vil maaske ogsaa om nogle Dage blive dementeret.

Det er — i Modsætning til foregaaende Meddelelse — derimod sikkert, at den Hellige Fader fortsætter det store, velsignelsesrige Arbejde med Udveksling af saarede, til Soldatertjeneste uduelige Krigsfanger. Paven har benyttet sig af det internationale Røde Kors Institut i Genève. Flere Indvendinger, Østerrig fremkom med, har det efter Pavens indtrængende Opfordring ladet falde. Des værre ved man ikke, hvor mange ulykkelige der har den Hellige Fader at takke for, at de atter kan være i deres Hjem.

Nord-Amerika. Fra Dansk-Vestindien (det kan man jo endnu sige) har Søstrenes Generalpriorinde, *Dame Marie-Louise*, sendt en hjertelig Takkeskrivelse for den Hjælp og Støtte, Søstrene i det sidste Aars Tid paa forskellig Vis har modtaget fra Moderlandets Trosfæller. Heri fortæller hun, at hun selv har forladt St. Croix, til de Sortes store Sorg, og at hun nu er paa Visitatsrejse rundt om til de forskellige indiske Øer. De to Skoler — i Christianssted og Frederikssted — gaar udmærket, og Skoleinspektør Rübner-Petersen roser Børnenes Fremgang og Tønden i Skolen. Trods Dyrtid, Nød og alskens Vanskeligheder (Søstrene er jo kommet fra Belgien) har baade Skoler, Børnehjem m. m. kunnet holdes i Gang. Ja, Generalpriorinden haaber endog til næste Aar at kunne aabne et Børnehjem paa St. Croix, og Pladsen dertil er allerede bleven jævnet. Dog mangler der naturligvis endnu ikke saa lidt, til Planen kan føres ud i Livet.

Brevkasse.

Til *Sven*. — Jeg skal gerne afgøre Deres Væddemaal, om hvor naar Paasken indtræffer. Bestemmelsen heraf er ældgammel — ca. 1500 Aar — og af kirkelig Oprindelse. Regelen lyder

saaledes: Paaskedag er den første Søndag, som indtræffer efter den første Fuldmaane, der følger paa den 21. Marts. Det tidligste, Paaske herefter kan indtræffe, er den 22. Marts. Saa tidlig Paaske har man dog kun yderst sjælden. I 1761 og 1818 havde man Paaske den 22. Marts, og det vil atter ske 1970, 2076 og 2144; men i de følgende tre Aarhundreder vil Paaske aldrig falde paa den 22. Marts. Den seneste Datum, Paaske kan falde, er den 25. April. Dette hændte 1666, 1734 og 1886; det vil atter indtræffe 1943, 2047 og 2117. N. H.

K.U.F. har **Sommerudflugt** Søndag d. 13. ds. **Kl. 9¹⁰** fra Klampenborg-Banegaard (Gyldenløvesgade) til Charlottenlund. (Den h. Messe kan høres enten Kl. 7^{1/2} i Jesu Hjertes Kirke eller Kl. 8 i Rosenkrans- eller St. Ansgars Kirke.) Efter et Bad i Sundet og Frokost i Dyrehaven videre med Toget til Vedbæk. Derfra til Fods til Høje Sandbjerg og gennem Rudeskoven til Holte. Med Toget til Gentofte. Derfra til St. Andreas Kollegiet, hvor vi er P. Rektor Drostes Gæster. Tilbage med Toget Kl. 9⁰⁷. **NB.** Anmeldelser og Bidragene (0,75 Kr.) modtages indtil Lørdag d. 12. ds. af A. Poulmann, Meinungsgade 15², og hos Portneren i Stenogade 4. Mad til to Frokoster medbringes.

Nye Bøger.

Andagt til »Maria, de syges Frelse« og til **»Den hellige Kamillus, de syges og Hospitalernes Værnehelgen«** med to Billeder og to Sange, 26 Sider, samme Størrelse som den ny Salmebog, pr. Stk. 15 Øre. Partier paa 50 Stk. pr. Stk. 12 Øre, paa 100 Stk. pr. Stk. 10 Øre.

»St. Kamillus og hans Orden«, 120 Sider, 11 Billeder og 1 farvelagt Titelbillede 1,40 Kr. indb., 1,00 Kr. uindb. Begge Bøger faas paa Kamillianernes Forlag, Kastetvej, Aalborg.

En flink Pige, vant til daglig Husgerning, kan straks faa en god og vellønnet Plads hos Enkefru Benzon, Cottage Lit. C, Klampenborg (bag Badehotellet). Træffes 2–8^{1/2} daglig. (Vinteren i Byen.)

St. Knuds Kapel.

Mariabørns-Kongregationen af den ubesmittede Undfangelse holder offentligt Møde Onsd. den 16. Aug. og Fælleskommunion Søndag d. 20. Aug. Kl. 7 Morgen.

Kollekt for den danske katolske Kirke.

Søndag d. 20. Aug. holdes den af det Apostoliske Vikariat foreskrevne **Ansgarius-Bonifacius Kollekt** i alle Kirker og Kapeller til Bedste for vore mest trængende kirkelige Institutioner.

St. Andreas Kirke. (Ordrup).

Maria-Kongregationen for Mænd har den 20. Aug. (Mariæ Himmelfarts-Fest) Fælleskommunion i Messen Kl. 7^{3/4}.

Særtrykket af et Vallfartsbrev er blevet sendt til dem, der har anmodet derom. Det koster intet.

Unio. Søndag den 20. August: **Juventus-Udflugt**, for Herrer under 30 Aar, til Birkerød—Hørsholm—Vedbæk. Afgang fra Nordbanen Kl. 10⁴⁰ til Birkerød, hvor der spises Frokost. (Mad kan medbringes paa Turen). Billet til Birkerød og hjem fra Vedbæk koster tilsammen 1 Kr. 15 Øre.

I den kommende Vintersaison afholder Unio sine Møder hver 2den og 4de Onsdag.

Kirkelig Kalender.

13. Aug. 9. Søndag efter Pintse.	20. Aug. 10. Søndag eft. Pintse. (I Højmessen: <i>Marias Optagelse.</i>)
14. — M. Vigiliedag.	21. — M. Johanne Francisca, Enke.
15. — Ti. Marias Optagelse til Himmelen.	22. — Ti. Oktav af Marias Optagelse.
16. — O. Joakim, Marias Fader, Bekender.	23. — O. Philippus Benitius, Bekender. (Vigilie).
17. — To. Hyacinthus, Bekender.	24. — To. Bartholomæus, Apostel.
18. — F. Oktavdag.	25. — F. Kong Ludvig, Bekender.
19. — L. Oktavdag. (<i>Fastedag</i>).	26. — L. Marias Officium.

Meddelelse om Gudstjenesten i København fandtes sidst i Nr. 26.

St. Ansgars Kirke. 7 Messen om Søndagen og 7¹/₂ Messen om Hverdagene bortfalder i tre Uger.

St. Andreas Kirke. I Sommerferien holdes Søndagens Andagt Kl. 7.

St. Annæ Kirke. Hver Sønd. Kl. 11¹/₂ polsk Sangmesse m. Præd.

Immaculatakirken. Tirsdag den 15. Aug. er der Iklædning og Afæggelse af de evige Løfter Kl. 7¹/₂ Morgen.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinsen.

Stille Messe. Højmesse Efterm. m. Præd.

Aalborg (Kastetvej)	Kl. 7 ¹ / ₂	Kl. 10	Kl. 2 ¹ / ₂
Aarhus (Rymsgade 26)	» 6 ¹ / ₂ & 7 ¹ / ₂	» 10	» 7
Dalum Kloster	» 6 ¹ / ₂	» -	» 5
Esbjerg (Nørregade)	» -	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade)	» 7	» 9 ¹ / ₂	» 2
Helsingør (Nygade 8)	» 8	» 10	» 2
Holbæk. 2. og 4. Sønd. i hver Maan.	» -	» 10	-
Horsens (Nørregade 19)	» 8	» 10	» 2
Hørsholm (Udenomsvej)	» -	» 9 ¹ / ₂	» -
Kolding (Alhambravej)	» -	» 9 ¹ / ₂	» 7
Køge (Elisevej)	» -	» 10	» 8
Ledreborg	» -	» 9 ¹ / ₂	» 2
Maribo (Ny Østergade)	» 8 ¹ / ₂	» 10 polsk	» 2 ¹ / ₂
Nakskov (St. Franciscus Kapel)	» 8 ¹ / ₂	» 10	» 2
Nyborg (<i>Stella maris</i> , Vindingevej)	» -	» 10	» -
Nykøbing F. (Hellig Kors Kirke)	» 8	» 10 ¹ / ₂ plsk.	» 1 ¹ / ₂
Næstved (Villa Alfa)	» -	» 9	» -
Odense (Torvet 7)	» 8	» 10	» 2 ¹ / ₂
Randers (Ladegaardsgade)	» -	» 10	» 8
Ringsted (St. Knudsgade)	» -	» 9 ¹ / ₂	» 7 ¹ / ₂
Roskilde (St. Olsgade)	» 7	» 9	» 7 ¹ / ₂
Rønne (Østervoldgade 23)	» 8	» 10	» -
Silkeborg (Vestergade)	» -	» 9 ¹ / ₂	» -
Slagelse (Tordenskjoldsgade)	» -	» 10	» -
Svendborg (Havnegade 1)	» -	» 10	» 3
Vejle (Blegbanen)	» 7	» 9 ¹ / ₂	» 3

K. U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som mannte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Mathæus Hansen, Hovmarksvej 20, Charlottenlund.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnetter i København, men for Abonnetter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4—6.

Nr. 34.

Søndag den 20. August.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Den nye Dominikanergeneral Pater Ludovicus Theissing. — Fra Hedningemissionen. XXXII. — Professor Annundsen og Overtro blandt Katholikker. — Bør Firmelsen udsættes til Skolegangens Afslutning? — Finansministeren og Sandheden. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Rønne. Sverige. Rom. Nord-Amerika. — Bekendtgørelser. — Om-
slag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

321.

Marias Optagelse i Himmelen.

Saa saare vi ved Troen griber den store Grundsandhed, at Maria er Guds Moder, saa følger andre vidunderlige Sandheder i dens Køl vand; og en af disse er den, at hun var undtagen fra de dødeliges almindelige Lod, som er ikke blot at dø, men, tagen af Jord, atter at blive til Jord, Aske til Aske, Støv til Støv. Dø maatte hun, og dø gjorde hun, ligesom hendes guddommelige Søn døde, thi han var Menneske. Men adskillige Grunde overbeviser os dog om, at hendes Legeme, omend det for en Stund var adskilt fra hendes Sjæl og overgivet til Graven, dog ikke forblev deri, men snarlig atter forenedes med hendes Sjæl og blev oprejst af Herren til et nyt og evigt Liv i himmelsk Herlighed.

En af de mest indlysende Grunde til en saadan Slutning er den, at *andre* af Guds Tjenere er bleven oprejst af Graven ved Guds Magt, og at det ikke er antageligt, at Herren vilde have tilstaaet nogen anden en saadan Forret, om han ikke ogsaa havde tilstaaet sin egen Moder den.

St. Matthæus fortæller os, at efter vor Herres Død

paa Korset »aabnedes Gravene, og mange af de helliges Legemer, som havde sovet« — nemlig Dødens Søvn — »stod op og, idet de efter hans Opstandelse kom ud af Gravene, gik ind i den hellige Stad og viste sig for mange.« St. Matthæus siger »mange af de helliges Legemer« — det vil sige, de hellige Profeter, Præster og Konger fra fordums Tider stod atter op, foregribende den yderste Dag.

Kan vi forudsætte, at Abraham eller David eller Isaias eller Ezechias skulde være bleven saaledes begunstiget og ikke Guds egen Moder? Havde hun ikke et Krav paa sin Søns Kærlighed, saa at han maatte give hende, hvad som helst han gav andre? Stod hun ham ikke nærmere end de største forudgangne Helgener? Og er det tænkeligt, at Gravens Lov kunde tilstede en Eftergivelse for deres Vedkommende og ikke for hendes? Derfor siger vi trøstigt, at vor Herre, som ved sin Lidelse havde skærmet hende imod Synden og dens Følger, ikke tøvede noget Øjeblik med at udøse denne sin Lidelses fuldeste Fortjeneste saavel over hendes Legeme som over hendes Sjæl.

En anden Overvejelse, der har ledet fromme Tænkere til at tro paa Gudsmoders Optagelse i Himmelen efter hendes Død uden Oppebielse af den yderste Dags almindelige Opstandelse, er den, som hendes ubesmittede Undfangelse afgiver Stof til.

Ved hendes ubesmittede Undfangelse forstaas, at hun ikke blot aldrig begik nogen som helst Synd, ikke engang tilgivelig Synd, hverken i Tanke, Ord eller Handling, men desuden forstaas derved, at Adams Skyld, eller hvad man kalder Arvesynden, aldrig var hendes Skyld, saadan som den ellers er en Skyld, der er knyttet til alle Adams andre Efterkommere.

Ved hendes Optagelse forstaas, at ikke blot hendes Sjæl, men ogsaa hendes Legeme blev optaget til Himmelen efter hendes Død, saa at hun kun hvilede ganske kort Tid i Graven i Modsætning til de fleste andre, endog store Helgener, som endnu bier paa den yderste Dag, da deres Legemer skal opstaa.

En Grund til at tro paa Marias Optagelse er den, at hendes guddommelige Søn elskede hende for højt til at lade hendes Legeme forblive i Graven. En anden Grund

— og den er meget væsentlig — er den, at hun ikke blot var vor Herre kær, som en Moder er sin Søn kær, men ogsaa, at hun var saa over al Forstand hellig og saa overstrømmende fuld af Naade. Adam og Eva var skabte retskafne og syndefri og havde modtaget Guds Naade i rigt Maal; følgelig vilde deres Legemer aldrig været smuldret hen til Støv, havde de ikke syndet; da først blev det sagt til dem: »Støv er du, og til Støv skal du vende tilbage.« Dersom Eva, Guds skønne Datter, aldrig vilde være bleven til Støv og Aske, om hun ikke havde syndet, maa vi da ikke sige, at Maria, idet hun aldrig syndede, bevarede den Gave, som Eva tabte ved at synde? Hvad havde Maria gjort for at forspilde den Forret, som var bleven givet vore første Forældre i Begyndelsen? Skulde hendes Skønhed forvandles til Forraadnelse, og hendes pure Guld tabe sin Glans uden gyldig Grund? Umuligt. — Derfor tror vi, at skønt hun for en stakket Stund døde, ligesom Herren selv, blev hun som han og ved hans almægtige Kraft atter oprejst af Graven.

Kardinal Newman.

Den nye Døminikanergeneral Pater Ludovicus Theissling.

Dominikanerordenens mangeaarige Generalforstander, den gamle Pater Hyacinthe Cormier, der nylig under saa stor Deltagelse fejrede sit Diamant-Præstejubilæum, har trukket sig tilbage for at nyde et velfortjent Otium i San Clemente i Rom.

Den 3. August, Vigilien til St. Domingos Fest, foretog Ordenens Geneneralkapitel Valget af den nye Generalforstander. Kapitlet afholdtes i Fribourg (Schweiz).

Valget faldt paa Hollænderen Pater Ludovicus Theissling, om hvem vi her, væsentlig efter *Het Nieuwe Dagblad*, skal bringe et Par Notitser.

P. Theissling er en Mand paa tresindstyve Aar — født netop i det Aar, da hans Forgænger i Embedet læste sin første Messe. Hans Hjemsted er Byen Alkmaar i Nord-

Holland. I 1873 indtraadte han i Dominikanerordenen og blev præsteviet i 1880. Hans udsædvanlige Aandsevner spaaede tidlig, at han vilde blive en fremragende Theolog; men kun i faa Aar naaede han at virke som Professor, han blev snart kaldet til Prior, først i Huissen, siden i Nijmegen, og i 1896 valgtes han til Provincial-Prior, en Stilling, til hvilken han genvalgtes tre Gange.

I de tolv Aar, han beklædte den, udførte han et stort og frugt bærende Arbejde for den hollandske Provins. Hans Medbrødre lærte at skatte ham som en klog og vidtskuende Mand, der styrede Provinsens Sager med Omsigt og Besindighed; han vandt alles Tillid og skuffede den aldrig. Under hans Ledelse blomstrede Provinsen op, nye Missioner grundedes, og det store Studiekloster i Zwolle byggedes — et smukt Udenværk om den aandelige Bevægelse, han vakte i Retning af fornyet Arbejdsiver og Lyst til Studierne. Skulde nogen af hans undergivne sendes ud til Missionslandene, da undersøgte han først personlig Forholdene derude, mangen Gang med Fare for sit Liv; han vilde være sikker i sin Sag, at hans Ordensbrødre kunde komme til at virke med Sandsynlighed for et godt og velsignet Resultat. Ved sin Fratræden som Provincial stillede han sig straks til Raadighed for en ny Mission i Chili og blev dens Forstander.

Paa Ordenens mange Kapitler, hvor P. Theissling repræsenterede den hollandske Provins, tiltrak han sig snart almindelig Opmærksomhed ved sin Indsigt og sit klare Syn paa Sagerne; han blev en Personlighed, som man gjorde Regning med i den internationale Dominikanerverden, og allerede for Aar tilbage i Tiden talte man om, at han var en Mand, der en Gang vilde kunne vælges til Ordenens Styrer. Den Tillid, Ordenen havde til ham, viste sig ved de mange særlige Sendelser, som Pater Cormier Gang paa Gang betroede ham, og som Paverne Pius X og Benedikt XV yderligere bekræftede. Han sendtes af sin General og sin Pave til alle mulige Lande, hvor Medlemmer af Dominikanerordenen lever og virker; der er snart sagt kun faa Steder paa Jordkloden, hvor ikke hans Fod har traadt. Næppe var han hjemkommen fra Rusland og Galizien, før han med uforstyrrelig Sindsro begav sig paa Rejse til det

indre af Syd-Amerika, og havde han saa i Rom aflagt Beretning om sine Visitatsrejsers Udfald, saa gik hans Vej paany over Atlanten og gennem De forenede Stater og Canada. Skulde de mest afsides liggende Klostre besøges, saa var det ufravigelig den hollandske Pater Theissling, man fik til Gæst. Lystrejser var hans Langfarter just ikke, og det siger sig selv, at en Mand, der som han ikke alene kom for at indhente Oplysninger, men ofte ogsaa for at reformere, kunde ikke altid optræde blot og bart som en behagelig Gæst. Men hvad han alt var i sit eget lille Fædreland, det blev han i den store Dominikanerverden, nemlig en Tillidsmand. Enhver maatte erkende, at man her stod overfor en viis og erfaren Præst, en Fører og Organisator med et koldt Hoved, men ogsaa med et varmt, menneskeligt Hjerte, en aandelig Kosmopolit i Ordets ædleste Betydning; enhver Nationalitet mødte et forstaaende Brodersind hos ham, men først og fremmest var og blev han en ægte og fuldtro Søn af St. Domingo.

Den høje Stilling som Ordenens Generalforstander har P. Theissling ikke ønsket, dertil har han i sin Virksomhed gjort for dyrekøbte Erfaringer om de fremskudte Posters tunge Ansvar og Byrder. Men næst efter den naturlige Ængstelse overfor nye og større Byrder end dem, han hidtil har baaret, har han vel ogsaa ved sine Ordensbrøders Valg af sig maattet føle en lige saa naturlig Tilfredsstillelse ved, at han, Pateren fra det lille Holland, faar til-delt et saa stort, internationalt Tillidshverv. Hans Landsmænd er ikke uden Grund stolte deraf; ved Siden af Redemptoristpateren, Kardinal van Rossum, indtager nu ogsaa den hollandske Dominikanergeneral P. Ludovicus Theissling en fremragende Plads i vor Tids internationale katholske Liv. Det er første Gang i de 700 Aar, Ordenen har bestaaet, at den har valgt en Hollænder til General, et nyt Bevis paa den katholske Kirkes Levedygtighed og Fremgang i Holland.

Det maa endnu siges, at vi danske Katholikker, som i Fjor havde den Ære paa ny at kunne byde Sortebrødrenes Orden velkommen i vort Land, ogsaa har Grund til at glædes over P. Theisslings Valg til Ordensgeneral; thi den hollandske Provins, han tilhører, er netop den, som

har udsendt Missionærer til os. Det er ikke første Gang, at de hollandske Dominikanere har været i Forbindelse med Danmark. Historien fortæller os, at i 1478 reformerede hollandske Dominikanere Klosteret i Vejle og optog det i 1505 i den hollandske Kongregation. Samme Aar fandt en saadan Indlemmelse ogsaa Sted for Ribe Klosters Vedkommende, medens Slesvigs Kloster allerede fra 1480 at regne var bleven underlagt den hollandske Kongregation.

Tertiar.

Fra Hedningemissionen.

Af H. U. R.

XXXII.

(Fortsat.)

VI.

Huronmissionens Oplomstring og Tilintetgørelse.

Endelig begyndte de første Aars haarde Arbejde i den stenede og tornebevoksede Ager at bære Frugt. Det var lykkedes Missionærene at vinde nogle af de mest fremragende Høvdinger for Kristendommen, og takket være disses store Indflydelse og øvrige Medarbejde fik Missionen fast Rod i Huronlandet.

I Stedet for Vandremission traadte nu Missionen fra faste Stationer. I 1639 eksisterede allerede fem Hovedstationer og 30 Bistationer.

Enhver af disse Stationer havde sin lille Kirke og en Klokke, som ofte blot var ophængt i et Træ i Nærheden; endelig var der et lille tarveligt Præstehus med et Par Missionærer og saakaldte *donnés*, d. v. s. unge Franskmænd, som af Kærlighed til Gud stillede sig uden Vederlag til Missionens Raadighed for at erstatte de endnu manglende Lægbrødre.

Chaumonot bar en stor Del af Arbejdet for at grundlægge og rejse den unge Huronkirke. Men netop som Værket syntes fuldendt, og Missionærene skulde til at nyde Frugterne af deres Arbejde, kom den Storm, som allerede længe havde truet; nu brød den løs med forfærdelig Vælde og tilintetgjorde paa kort Tid 25 Aars ihærdigt og møjsommeligt Arbejde. Stormen kom fra *Irokeserne*, der boede syd for Ontariosøen paa den nordvestlige Grænse af den nuværende Stat New York.

»Vi svæver nu bestandig i Fare for at blive fanget af

Irokesere og blive behandlet ligesom de Huroner, som vi lever iblandt«, skrev Choumonot allerede i 1640. Indtil 1642 havde Irokesernes Overfald indskrænket sig til aarlige Strejftog og tilfældige Overfald, men nu gik den aarelange Stammekrig over til en formelig Udryddelseskamp. I 1642 faldt Contarea, Huronernes stærkeste Grænsefæstning, og alle Indbyggerne blev dræbt eller slæbt bort som Fanger.

Den 4. Juli 1648 tog Irokeserne St. Joseph med Storm. P. Ant. Daniel, som vilde dække sine Sognebørns Flugt, blev dræbt paa den grusomste Maade sammen med de fleste af sine Kristne. Den 16. Marts 1649 faldt St. Ignatius og St. Louis efter tappert Modværge, og Brébeuf og Gabriel Lalemant døde i Fangenskab under de frygteligste Pinsler.

»Jeg var paa denne Tid,« fortæller Chaumonot, »Sjælesørger i en Landsby (La Conception ved Huronsøens Bred), hvis Indbyggere næsten alle var Kristne. Irokeserne havde angrebet en Boplads (St. Louis), som laa 10 Mil fra os. Det gav vore tapre Krigere Anledning til at rykke ud og hjælpe til med at afslaa Angrebet. Men Fjenden var talrigere end formodet, og vore Folk led Nederlag. To Dage senere kom den Efterretning, at alle vore Krigere var dræbt i Fangenskab. Det var ved Midnatstid, at dette forfærdelige Budskab indtraf. Ak, hvem kan beskrive den Jammer og Klage, de hjerteskerende Skrig, der lød fra Hytterne! Der hørte man Hustruer, der græd over deres Mænd, her Mødre over deres Sønner. . . . Pludselig blev man grebet af en ikke ubegrundet Angst for, at de sejrige Irokesere ogsaa vilde komme hertil og overfalde den værgeløse Landsby. En gammel Mand begyndte at løbe ud og ind mellem Hytterne, idet han raabte: »Flygt, flygt! Lad os drage bort, før Fjenden kommer og røver os alle.« Da jeg hørte dette Raab, ilede jeg straks fra den ene Hytte til den anden for hurtigt at døbe Katekumenerne, høre Neophyternes Skriftemaal og i det mindste give alle Børnene Vaaben i Hænderne. Jeg var snart klar over, at alle Indbyggerne vilde bryde op og flygte til en anden Stamme, som boede 33 Mil derfra.

Jeg besluttede straks at følge de stakkels Flygtninge, saa at jeg dog kunde yde dem aandelig Hjælp undervejs. I Skyndingen havde jeg glemt at tage Fødemidler med, og jeg maatte saaledes tilbagelægge hele den lange Tur uden Spise og Drikke. Dog følte jeg ikke den ringeste Træthed. Jeg var saa optaget af at hjælpe til alle Sider, at jeg slet ikke kunde tænke paa andet. Her maatte jeg høre Skriftemaal, der døbe nogle, som endnu ikke havde modtaget Daabens Sakrament. Det var Vinter, saa jeg maatte i Mangel af andet Døbevand bruge Sne, som jeg lod smelte

i min Haand. At den Kraft, som holdt mig oppe i disse svære Dage, kom ovenfra, maatte jeg indse, naar jeg saa, hvorledes en Franskmand, som var med, var Døden nær af Udmattelse, skønt han var af en langt stærkere Konstitution end jeg.«

Missionen var ødelagt. Af femten Huronlandshyer var der kun rygende Ruiner tilbage; deres Indbyggere strejfede om i Skovene, forsaavidt de ikke var naaet hen til et sikrere Sted. En Mængde Bopladser blev stukket i Brand af Huronerne selv, for at ikke Irokeserne skulde sætte sig fast der.

Med hvilket Sindelag P. Chaumonot tog imod denne Tilskikkelse, faar man et gribende Indtryk af gennem den Skrivelse, han 1. Juni 1649 sendte fra St. Josephs Ø til P. Hieronymus Lalemant, som dengang var Forstander for den kanadiske Missionsprovins.

». . . Alle mine stakkels Kristne fra Conception (d. v. s. de vaabenføre Mænd) er med Undtagelse af tre eller fire blevet dræbt eller fanget. . .

Et endnu velbehageligere Offer har Gud dog modtaget af de gode Patre Brébeuf og Gabriel Lalemant, *non aliena, non sua, sed se ipsos immolando* (idet de hengav ikke noget fremmed, ikke deres eget, men sig selv). Hvilket kostbart Offer var dog ikke disse fromme Patre! Kunde jeg dog fortsætte denne Offerhandling med min egen Person. Det vil ske, hvis det behager Gud.

Vi Patre har aldrig elsket vort Kald saa højt som nu, da vi ser, at det kan hæve os til Martyrernes Herlighed. Skulde jeg ikke faa Del deri, saa skyldes det alene mine mange Ufuldkommenheder. Men hvis Deres Højærværdighed vil bede Gud skænke mig den ved sine store Tjenere Patrene Joques', Daniels, de Brébeufs og Lalemants Fortjenester, saa tør jeg haabe, at Gud ikke undrager mig den Naade at dø for hans Riges Udbredelse.

I en Maaned har jeg nu opholdt mig i Ahuendoc paa Øen St. Joseph, hvorhen Flertallet af vore stakkels Huroner er flygtet. Her ser jeg for mig noget af al den Elendighed, som Krig og Sult har ført over dette stakkels forladte Folk.

Deres daglige Næring bestaar nu kun af Agern eller en bitter Rod, som de kalder Otsa, og de er lykkelige, som endnu har i alt Fald denne Næring. Der er dem, som slet intet har, og syge, som ikke selv kan skaffe sig Føden.

Dertil kommer, at disse Mennesker paa ny maa rydde Skove, bygge Hytter og rejse Palisader for at beskytte sig mod Sult og Overfald i det kommende Aar.

Kort sagt, om De saa dem, vilde De tro, at det var

døde, som man havde hentet frem fra Gravene. Aa, kunde jeg blot skildre for alle dem, der har Hjerte for vore Huroner, den Nød, som dette Folk er kommet i! De vilde udgyde hede Taarer af Medlidenhed. I dette stakkels Folks Navn raaber jeg til alle: Forbarm jer over mig, i det mindste I, mine Venner, thi Herrens Haand har ramt mig.

Den algode Jesus blev engang rørt ved Synet af en eneste Enke, hvis Søn man bar til Graven. Hvorledes skulde da ikke hans Apostle og Efterfølgere blive bevæget til Medlidenhed ved Synet af hundrede og atter hundrede Enker, hvis Sønner, Mænd og Fædre man grusomt har dræbt eller slæbt bort og opædt!«

Landsbyen Conception var af Indianerne selv blevet kaldt »Troens Landsby«, fordi der kun var nogle faa Hedninger deri. Chaumonot fremhæver flere Træk, der viser deres rene og stærke Tro. Han skriver bl. a.

»Da Karl Ondaiaiondiont saa, at de ikke længer kunde modstaa den overmægtige Fjende, knælede han ned for at befale sin Sjæl i Guds Haand og faldt kort efter. Acouwendoutie fra Arenta blev fundet som Lig med foldede Hænder. Han havde været blandt dem, der engang fandt P. de Nouè's Lig i denne Stilling (P. de N. frøs ihjel paa en Missionsrejse), og han har uden Tvivl villet efterligne denne.

Til Slut vil jeg meddele eder den Bøn, som René Tsondikwannen bad højt i det Øjeblik, da de kristne Krigere forlod Conception for at drage mod Fjenden: Herre Gud, vort Livs Mester, hav Medlidenhed med de Kristne, som drager mod Irokeserne; forlad dem ikke, for at ikke Troens Udbredelse skal blive hæmmet af vore Fjender, saafremt de sejrer.

At hans Bøn ikke blev bønhørt, forvirrede ham ikke, heller ikke, da hans Svigersøn faldt og hans Søn kom i Fangenskab. Jeg var atter Vidne til, at han bad: Min Gud, hvad der er sket, nemlig at vore Brødre er faldet, er det bedste; vi Mennesker spørger: Hvorfor gik det saaledes? Men vi har ingen Forstand. Du alene ved, hvad der er det bedste. Og naar vi engang kommer i Himme-len, vil vi ogsaa faa at se, at det, der skete, maatte ske saaledes, og at det ikke var godt, hvis det var gaaet anderledes.«

Deres Højærværdighed kan deraf se, hvor sandt det er: *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum* (alle Ting tjener dem til gode, som elsker Gud).

Sult og Nød nødte til sidst Huronerne til ganske at forlade St. Joseph og dermed den sidste Del af deres Omraade og udvandre til den franske Koloni Quebec. Det var en svær Beslutning, thi det betød for os at opgive en

Erobring, der var købt med meget Arbejde og Sved og helliget ved meget Blod, og for det stakkels Folk Opgivelsen af deres Fædres Land.

Den 10. Juni begyndte den sorgelige Udvandring. Tøget bestod af 13 Patre, 4 Lægbrødre, 22 donnés, 11 Tjenere, 4 Drengene og 6 Soldater. Antallet af bortdragne Huroner oversteg knap 300, hovedsagelig Oldinge, Kvinder og Børn. De vaabenføre Mænd var faldet eller i Fangenskab, ligesaa de unge Kvinder, og Resten var spredt over hele Landet. Efter 50 Dages Rejse naaede de stakkels Flygtninge deres Tillflugtssted bag ved Fort Quebecs beskyttende Mure, og deres Sjælesorg blev betroet P. Chaumonot. Ved nye Flygtninge steg Antallet af hans Sognebørn til henved 500.

»Vi har hjulpet disse gode Folk med at pløje deres Marker, og de har i Aar haft en temmelig god Majshøst, omend ikke nok til deres Underhold. Vi hjælper dem med Almisserne fra Frankrig. Vi har ogsaa ladet opføre en Skanse eller en Slags lille Fæstning til Værn mod Irokeserne — — — og endelig rejst et hel pænt lille Kapel med et Præstehus.

Gud har ført dette Folk paa sælsom Vis og ad underlige Veje, og det er aabenbart for at hæve det højt, at han har nedbøjet det dybt. Hans Vilje være velsignet i Tid og Evighed.«

(Fortsættes).

Professor Ammundsen og Overtro blandt Katholikker.

Hr. Redaktør! Forleden er der udkommen en Bog af en Valdemar Ammundsen, »Krig og krigsførende Kristne.« Dersom jeg ikke tager fejl, er denne Bog kun Offentliggørelsen af en Række Foredrag, som Forfatteren har holdt i forskellige Byer. Noget af det første, jeg kommer til at læse, er følgende Paastande: »Krigen har en Tendens til at fremme en ikke-evangelisk Religiositet i tre Former. Katholicismen har den øjeblikkelige Fordel og den dybere Skade at mødes med Krigsreligiositeten i al begunstige Overtro paa ydre Midler.

En af de Ting, som ved første Bekendtskab overrasker indenfor Krigsreligiositeten, er dens Overtro. . . . Der er Kædebrevene, d. v. s. Bønner, som man skal skrive af og sende til andre, saa Kæden stadig forlænges og aldrig brydes;

ellers gaar det en galt. Der er andre Slags Himmelbreve, som beskytter en mod at falde. Et er skrevet paa en lang Strimmel Papir, lige saa lang, som Jesus var høj, og endelig med en Bøn som: Kristi hellige Længde velsigne mig o. s. v. Et andet lover trøstigt, at det beskytter fuld-komment; man kan bare prøve et hænge det om Halsen paa en Hund og skyde efter den; se, om man saa rammer den! Eller man bærer endvidere Medailler; ogsaa et Nyl Testamente kan beskytte mod at falde. Eller Nadveren opfattes som et saadant Værnemiddel, eller Bønnen, saa en Kone holder op at deltage i Krigsbedemøderne, da »det dog ikke hjalp«, eftersom Sønnen alligevel faldt.

Al den Slags findes blandt protestantiske Soldater, men her jo som noget, Kirken bekæmper. Det er klart, at hele den Slags Religiositet faar et ganske andet Tilhold i Katholicismen. Dette er netop ogsaa det skæbnsvangre, som atter gør den katholske Kirkes Forkyndelse om Kristus af tvivlsom Virkning; den begunstiger saa meget andet, som gror op og let igen skjuler Udsigten til Frelseren.«

Saa vidt Valdemar Ammundsen, som synes at være Professor i Kirkehistorie A. For nogen Tid siden spurgte en Dame undertegnede, hvorfor vi Katholikker stadig førte en saa aggressiv Tone i vort Ugeblad. Men hvad skal man sige, naar vi stadig maa læse saadanne Angreb paa vor Kirke? Hvo magter at svare paa all, hvad der fremkommer i saa Henseende? Saa maatte vort Ugeblad ikke være andet end et Forsvarsblad. Men naar en Mand som Professor Ammundsen holder Foredrag hele Danmark over og skriver i en Bog, som vist ikke læses af saa faa Mennesker, om vor Kirke, som ovenstaaende er et klart Vidnesbyrd om, skal man da tie stille, og er det os, som angriber, naar vi svarer derpaa? Naar man forsvarer sin Moder og det, hvad der er helligt for en, er det da Angreb, eller er det kun en hellig Pligt, man opfylder?

Den protesantiske Kirke bekæmper altsaa al den Overtro, den katholske begunstiger den! Kædebreve, Himmelbreve til Kristi hellige Længde, Himmelbreve om Halsen paa en Hund — begunstigede af den katholske Kirke — hvo kan forstaa det? At Nadveren kan værne os, at Gud kan høre vore Bønner og beskytte os ogsaa legemligt — ogsaa denne Tillid synes for Professor Ammundsen at være Overtro. Det synes mig en Gaade, at en Mand som Professor Ammundsen kommer frem med saadant Snak. Enten maa det være Ondskab — og det vil jeg nødig beskyldte Professor A. for — eller det er Mangel paa Kendskab til den katholske Kirkes Lære, og i saa Fald maa Professor A., inden han i Ord og Skrift angriber denne Kirke, først

være paa det rene med, at det er sandt, hvad han siger om den.

Jeg plejer altid at sige til Børnene, som forlader Skolen og træder ud i Livet: Naar nogen senere hen behjælpes eller den ene eller anden Taabelighed, som vor Kirke skal have lært eller skal lære, saa sig til saadanne Folk: De maa undskylde, jeg har nu gaaet syv Aar i katholsk Skole og er bleven undervist i min Religion to Gange om Ugen, saa jeg kender min Katekismus og min Religion ganske nøje, men jeg har aldrig læst eller hørt noget af det, De siger. De tager bestemt fejl. Ethvert af vore større Skolebørn vilde smile, endog briste i Latter, dersom jeg vilde læse Professor Ammundsens Paastand op for dem.

At »vor katholske Kirke begunstiger saa meget andet, som gror op og let igen skjuler Udsigten til Frelseren,« derom vidner Kirkehistorien! Efter 19 Aarhundreders Forløb tror vi bestandig og urokkeligt i den katholske Kirke paa Kristus som Guds enbaarne Søn, tilbyder ham som saadan og ærer ham som vor eneste Frelser, og enhver, der vilde nægte ham som saadan, vilde med det samme udelukke sig selv fra den katholske Kirke, men i den protestantiske Kirke er der allerede for længe siden groet saa meget andet op, som har skjult Udsigten til Kristus og til Frelseren; vi behøver jo ikke at gaa ret langt tilbage i Tiden; og det ejendommelige ved alt dette er, at det faar Lov til at gro i denne Kirke, uden at Kirken gør eller kan gøre noget. — Synes De ikke, Hr. Redaktør, at Professor Ammundsens Paastande og Behjælpelser er en grov Fornærmelse mod den katholske Kirke, hvad de saa har deres Grund i?

Præst.

Højærværdige Hr. Pastor. Deres Brev har egentlig be-
drøvet mig ikke saa lidt, fordi jeg i Professor Ammundsen
troede at have, ikke nogen Ven af den katholske Kirke,
men en fuldtud loyal Modstander, medens jeg nu ser, at
han des værre er lige saa illoyal som mange andre langt
uværdigere Modstandere af vor Tro.

Hvor mærkeligt er det f. Eks. ikke for mig at høre,
at den katholske Kirke skulde begunstige saa taabelige
Ting som Kædebrevene, da netop Ugebladet gentagne
Gange har indeholdt de alvorligste Opfordringer til at
kaste saadanne Ting i Kakkelloven, saa snart man
fik dem tilsendt, hvad jeg ogsaa selv har gjort een eller
to Gange. At alligevel Kædebrev, taabelige Bønner og
andet lignende undertiden kan gaa i Svang blandt Katho-
likker, er den katholske Kirke dog vel lige saa uskyldig i,
som f. Eks. at Tusinder af Prof. Ammundsens Trosfæller i vor
»oplyste og evangeliske« Hovedstad hvert Aar gaar hen
og lader deres Fremtidsskæbne spaa af gamle Koner. For

øvrigt florerer Kædebrevene lystigt blandt Protestanterne, hvis »Kirke« efter Professorens Udsagn bekæmper dem. Denne mærkværdige »Kirke« skulde hellere bekæmpe den overhaandtagende Fornægtelse af Kristendommens Grundsandheder, der i en uhyggelig Grad breder sig blandt dens egne Præster og Professorer.

En anden lille Bemærkning, som Pastor * * fremdrager, vilde jeg ogsaa gerne knytte et Par Ord til. Det er den dannede Dames Ytring om, at Ugebladets Tone var aggressiv. Det tror jeg gerne, at mange baade mere og mindre dannede Damer vil finde, saa sandt der er adskillige af disse, der optager det næsten som en personlig Fornærmelse, naar man siger, at den katholske Kirke er sand og Protestantismen falsk. For saadanne vil naturligvis mange Artikler her i Bladet blive aggressive, men herved er intet at gøre, paa dette Punkt kan Aanden og Tonen ikke blive en anden. Derimod bestræber jeg mig stedse for aldrig at angribe Protestantismen under falske Forudsætninger — lad den dannede Dame paatale det, hvis det sker, og lad hende formaa vore Modstandere til at gøre ligesaa overfor den katholske Kirke. N. H.

Bør Firmelsen udsættes til Skolegangens Afslutning?

Da Højtideligheden med den første hellige Kommunion nu ikke mere kan opsættes til henimod Børnenes Udtrædelse af Skolen, saa har man fra forskellig Side bragt i Forslag at lade Meddelelsen af Firmelsens Sakramente træde i Stedet derfor. Men et saadant Forslag synes uantageligt og det af forskellige Grunde, som det vil fremgaa af nedenstaaende Overvejelser.

1. Den, som meddeler Firmelsen

er i Regelen kun Biskoppen. Men Biskoppen kan ikke være til Stede overalt i sit Stift ved enhver Skoleafslutning. Derfor har man fra visse Sider tænkt paa at anmode den Hellige Stol om Fuldmagt for almindelige Præster til at meddele Firmelsens Sakramente. Men det er næppe sandsynligt, at Paven vil gaa ind derpaa.

Thi i Følge Tridentiner-Conciliets Bestemmelse (Sess. 7. de conf. can. 3.) er det ene Biskoppen, som er Firmel-

sens egentlige Meddeler. Derfor kan det kun ske undtagelsesvis, at almindelige Præster faar Fuldmagt til at firme. Ligesom det er Biskoppens Sag at konsekrere en Kirke, saaledes er det ogsaa kun hans Sag ved Firmelsen saa at sige at konsekrere det Guds Tempel, som er Sjælen. Paa den anden Side er det ogsaa af Betydning, at Biskoppen ved Firmelsesrejser faar Lejlighed til personlig at sætte sig ind i de enkelte Menigheders Forhold. De Tider, hvor Biskopperne forsømte dette, har netop været Tilbagegangstider for Kirken, medens Kirkens Blomstringstider falder sammen med Biskoppernes hyppige Visitats- og Firmelsesrejser. Ogsaa derfor er det altsaa en meget viis Forordning, at Firmelsen er forbeholdt Biskoppen.

At det hos nogle Skismatikere og unerede er anderledes, viser kun, at der hos dem lettere indsniger sig *Misbrug*, som maaske i dette Tilfælde stammer fra, at oprindelig meddeltes Daab og Firmelse af Biskoppen, men da dette efterhaanden blev uoverkommeligt for Biskopperne, saa overlod man nogle Steder de almindelige Præster tilligemed Daaben ogsaa at meddele Firmelsen, hvilke to Sakramenter nemlig ofte meddeltes umiddelbart efter hinanden.

En anden Grund, som taler imod at lade Firmelsen tjene som Skoleafslutningshøjtidelighed, kan uddrages af dette Sakramentes Virkninger.

2. *Firmelsens Virkninger*

er af en saadan Art, at det maa anses for at være for sent at meddele Firmelsen ved Skolegangens Afslutning.

Naar der tales om Firmelsens Virkninger, saa fremhæves undertiden lidt for ensidig eller næsten udelukkende som dens Virkning, at Firmanden styrkes til uforfærdet Bekendelse af sin Tro. Det kan ikke nægtes, at dette ogsaa er en af Firmelsens Virkninger. Men det er ingenlunde den eneste Virkning, dette Sakramente skal frembringe. Det meddeler nemlig den Helligaands hele Naadefylde, et rigeligere Maal af »de syv Gaver«, en Befæstelse af *hele* Naadelivet, en alsidig Styrkelse og Befæstelse af Barneforholdet til den himmelske Fader. Det drejer sig altsaa ikke blot om Befæstelse i Troen, men om Styrkelse til Kampen

imod alle Naadelivets Fjender: Kødets, Verdens og Djævelens. (Catech. Rom. P. 2. c. 3. n. 20.).

Firmelsen skal ikke alene vise sin Virkning paa Viljen, men ogsaa paa Forstanden, ligesom jo ogsaa nogle af de syv Gaver angaar Viljen, andre Forstanden. Men at Firmelsen ogsaa skal hjælpe til Forstaaelsen og Tilsegnelsen af Troens Sandheder, det overses alt for let, skønt den hellige Skrift selv mange Steder gør opmærksom netop herpaa. »Men Trøsteren, den Helligaand, som Faderen vil sende i mit Navn, han skal lære eder alt og minde eder om alt, hvad jeg har sagt eder« (Joh. 14,26. Jfr. ogsaa 1. Joh. 2,20. 27 og 1. Kor. 2,12). Denne Virkning viser sig tydelig paa Apostlene selv. Ganske vist havde de ogsaa før den Helligaands Sendelse den helliggørende Naade, men hvor lidet troende var de ikke den Gang, og hvor sendrægtige til at forstaa, hvor tungnemme, hvor ubehjælpsomme og raadville. Men ved deres Firmelse paa Pintsefesten blev det ganske anderledes. Og det er vel netop det, Johannes tænkte paa, dengang han nedskrev ovennævnte Ord.

Disse Virkninger, baade de, som berører Forstanden, og de, som berører Viljen, tyder altsaa paa, at det ikke gaar an at udsætte Firmelsen til Udtrædelsen af Skolen. Hvor megen Hjælp vilde Børnene ikke gaa Glip af til Forstaaelse af Trossandhederne og til deres Anvendelse i Livet, dersom de først modtog Vidsoms, Forstands, Raads og Kundskabs Gave, naar deres religiøse og moralske Undervisning allerede var tilendebragt. Hvor megen moralsk Kraft og Styrkelse vilde de ikke gaa Glip af, dersom de først modtog Firmelsens Naade, efter at de allerede i Aarevis havde maattet kæmpe — og det ofte ret haardt — med Kødets og Verdens og Djævelens, ja maaske endogsaa havde maattet lide alvorlige Nederlag i denne Kamp og derved mistet Modet og var bleven viljesvækket.

Firmelsens naaderige Virkninger er uden Tvivl netop Grunden til, at Traditionen taler for ret tidlig Meddelelse af dette Sakramente, og at Rom gentagne Gange har mishelliget den altfor lange Udsættelse deraf.

Spørger man, naar det er den mest belejlige Tid til at meddele Firmelsen, saa har Suarez (Disp. 35 s. 2. n. 3)

sikkert Ret, naar han svarer, at Barnet bør modtage Firmelsens Sakramente snart efter Opnaelsen af Fornuftens Brug, og inden det har mistet sin Uskyldighed, altsaa med andre Ord omtrent paa samme Tid, som Børnene (efter ældre og nyere pavelige Dekreter) bør modtage den første hellige Kommunion.

At Firmelsen burde meddeles Barnet, *førend* Dødsyndens har hærget dets Sjæl, er vel indlysende nok. Eller skulde man mon først tænke paa Hærens fuldstændige Udrustning, *efterat* den har lidt Nederlag? Tyer man først til Lægens og Medicinens Hjælp, *efterat* den syge har gennemgaaet den farligste Krise? (Sluttes.)

Finansministeren og Sandheden.

Der var meget at skrive om under denne Overskrift. Om Øsalget f. Eks., som jeg personlig er en stor Ven af, og om Minister Brandes, som jeg personlig ikke er nogen Ven af; men jeg skal lade alt dette ligge.

Den eneste Ting, jeg gerne et Øjeblik vilde have Lov til at dvæle ved, er Minister Brandes's Forhold til Sandheden. Mange tror, at hele Sagen er klart belyst ved følgende Slutning: B. sagde, der ingen Forhandlinger var i Gang; men der var Forhandlinger i Gang; altsaa har B. løjet.

Gid Sagen var saa klar og lige til; men det er den ikke. Vi maa vistnok langt snarere lægge Hovedvægten paa en anden Side af Sagen og spørge: Hvad var Ministerens Pligt i det foreliggende Tilfælde? Han havde — efter Samraad med Hs. Majestæt Kongen og sine Kolleger — indledet Forhandlinger med De forenede Stater om Salget af disse Øer, som vi snart i et Par Hundrede Aar har vist, at vi ikke kan regere ordentlig; han havde meddelt Rigsdagsmændene eller nogle af dem, at Forhandlinger var i Gang, og hele hans Optræden i Sagen synes at have været uangribelig.

En skønne Dag kommer en Journalist op til ham og spørger, om der er Forhandlinger i Gang om denne Sag, som han er strengt forpligtet til ikke at udtale sig om. Han kan sige: »Ja. der er, men De maa endelig ikke tale om det.« I saa Fald er han en slet Embedsmand og et Fæ. Han kan sige: »Om denne Sag kan jeg ikke udtale mig.« Øjeblikkelig gaar Journalisten til Bladet og offent-

liggør, at der absolut maa være Forhandlinger i Gang, da Ministeren ikke vil udtale sig om Sagen. I saa Fald har han heller ikke gjort sin Pligt. Og endelig kan han sige: »Der er ingen Forhandlinger i Gang.«

Men — og herom er mange enige, baade de, som angriber Brandes af politiske Grunde, og de talrige, som hundrede Gange om Aaret kommer paa en langt mere spændt Fod med Sandheden end Ministeren her, og endelig de ikke saa mange, der ærligt elsker Sandheden for Guds Skyld — saa lyver han, naar han siger saaledes. Ja, mon? Hør hvad Kardinal Newman skriver i lignende Sammenhæng:

»Sæt, at noget er betroet mig i dybeste Hemmelighed, som ikke kan røbes uden til stor Skade for andre, hvad skal jeg saa gøre? Hvis jeg er Sagfører, er jeg beskyttet af min Stilling og kan med yderste Indignation afvise alle Spørgsmaal. I lige Maade, hvis jeg var Præst, vilde jeg have Ret til at udtale mig, som om jeg intet anede om det, der var betroet mig under Skriftemaalet. Som Eksempel kan jeg anføre, hvad en Minister svarede en Herre, der spurgte ham om noget nyt angaaende den franske Konflikt: Det ved jeg ikke, jeg har ikke set Aviserne i Dag.«

Minister Brandes har sikkert kun gjort sin Pligt ved at afvise Sagen. Det havde været ønskeligt, om han i Øjeblikket kunde fundet paa et Svar, der havde været saa snildt formuleret, at han ikke havde været til at angribe derfor bagefter. Med mindre man vil hævde, — hvad man vistnok godt kan — at Ministerens Svar er i fuld Overensstemmelse med Sandheden, da enhver fornuftig Mand maa kunne sige sig selv: Naar en Journalist gaar op til en Minister og spørger denne ud om en vigtig Statssag, og han saa faar til Svar: »Der foreligger intet om denne Sag,« underforstaar Ministeren selvfølgelig: »som jeg kan udtale mig til Dem om.« Det er en saa selvfølgelig Tilføjelse, at man vistnok tør sige, at den er ingen forpligtet til at udtale.

At Minister Brandes — og de andre Ministre med — ofte er altfor villige til at udtale sig til Journalisterne, vedkommer ikke Principspørgsmaalet og kommer ind under de politiske Forhold, som Ugebladet skal holde sig udenfor.

H. M.

Efterskrift. Ovenstaaende Linjer har jeg ikke villet nægte Optagelse, da de indeholder en Betragtning af denne meget omdebatterede Sag, som vel fortjener at komme frem. Der har i Oppositionen mod Brandes været saa megen forloren Indignation, at en ædruelig Betragtning som ovenstaaende er paa sin Plads. Selv om maaske Hr. H. M.s Paastande paa enkelte Punkter kan være en Smule angribelige, er hans Helhedssyn paa denne Sag utvivlsomt korrekt.

N. H.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rønne. *Søstrene af det hellige Blod* er i de første Dage af August rejst til Bornholm efter i nogen Tid i København at have sat sig ind i det danske Sprog, den danske Sygepleje og Madlavning. I Krystalgade her i Byen har de nu indrettet et lille Kapel, som mod Slutningen af Maanedelen skal indvies til Jesu helligste Hjerte. Lægerne i Rønne har alle med stor Venlighed og Forekommenhed taget imod Søstrenes Besøg, saa der er Haab om, at de nok vil faa god Lejlighed til at udøve barmhjertig Søstergerning her i Byen og dens Omegn.

Sverige. Det er ikke længe siden, at der her i Ugebladet (Side 504 i Aar) anmeldtes en nys udkommen Digt-samling af en svensk Herre ved Navn Tore Schürer Kilman. Det meddeles nu fra Sverige, at Hr. Kilman, der hidtil har været Lærer ved St. Klara Realskole i Stockholm, i næste Maaned agter at rejse til Nord-Amerika, hvor Kardinal Gibbons har lovet ham Optagelse paa Præsteseminariet i Baltimore. Det er en Glæde for Katholikkerne i dette Land, at der i de senere Aar ganske langsomt begynder at vokse en indfødt Præstestand frem.

Rom. Det genfiske Blad *Tribune de Genève* meddeler, at det engelske Udenrigsministerium har anmodet den engelske Gesandt ved Vatikanet om at meddele den pavelige Statssekretær, at de engelske Officerer, der er internerede i Schweiz, ønsker at tilkendegive Paven deres inderligste Tak, for hvad han for deres Skyld har udrettet i Anledning af deres Overflyttelse til Schweiz, hvor de befinder sig saa vel og er kommet til godt Helbred.

— Paa sin Navnedag, den 25. Juli, læste den Hellige Fader Messe Kl. 7 og uddelte den hellige Kommunion til 150 Personer. Derpaa modtog han Lykønskninger af en Mængde Kardinaler, Biskopper, Ordensfolk og talrige forskellige Institutioner.

— Ugebladets Meddelelse i forrige Nummer, at Pave Leo XIII's jordiske Levninger var bleven flyttet over til St. Johannes Laterankirken, var des værre ikke korrekt. Det er til en anden, ogsaa midlertidig Hvileplads i St. Peters Kirke, at Kisten med Leo XIII's Lig er bleven flyttet, da der i den Niche, hvori den hidtil havde staaet, skal opstilles et Mindesmærke over Pius X. Det er de af denne udnævnte Kardinaler, der lader dette Mindesmærke rejse. Meningen er senere hen at flytte Kisten til Laterankirken, hvor Pave Leo XIII selv ønskede at faa sit sidste Hvilested.

Nord-Amerika. (U. S. A.) Nr. 6 af St. Ansgars skandinavisk-katholske Ligas Kvartalsblad (*St. Ansgars Bul-*

letin) er i disse Dage kommet til Danmark. Det indeholder en venlig Skildring, »Indtryk fra det katholske Danmark«, af Fru Rambusch, hvori Katholsk Højskole faar en meget anerkendende Omtale. Der anføres heri ogsaa en lille Hilsen til Ligaen fra Biskop Johannes von Euch af følgende Ordlyd: »Kære Fru Rambusch. Det er mig en særlig Glæde gennem Dem at sende til St. Ansgars Liga, der er mig saa kær, min hjerteligste Hilsen og min biskoppelige Velsignelse over det vigtige Arbejde i Fremtiden. Gid det maa trives vel og udvide sig!« I samme Nummer findes ogsaa en elskværdig lille Nekrolog over Kandidat Kejser, hvis Død har været meget lidt omtalt i Bladene, selv i de katholske.

— Den svenskfødte Præst, Baron Liljenkrantz, hvis Præstevieelse i Fjor nævntes her i Ugebladet, har i Sommer erhvervet Licenciatgraden i Theologi ved det katholske Universitet i Washington.

St. Ansgars Kirke. 7 Messen om Søndagen og 7½ Messen om Hverdagene bortfalder.

St. Andreas Kirke. Andagten Søndag Efterm. holdes foreløbig Kl. 7.

St. Annæ Kirke. Hver Sønd. Kl. 11½ polsk Sangmesse m. Præd.

Kollekt for den danske katholske Kirke.

Søndag d. 20. Aug. holdes den af det Apøstoliske Vikariat foreskrevne **Ansgarius-Bonifacius Kollekt** i alle Kirker og Kapeller til Bedste for vore mest trængende kirkelige Institutioner.

St. Andreas Kirke. (Ordrup).

Maria-Kongregationen for Mænd har den 20. Aug. (Mariæ Himmelfarts-Fest) Fælleskommunion i Messen Kl. 7¾.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion i Jesu-Hjertes Kirke Søndag den 20. August Kl. 8½.

Unio. Søndag den 20. August: **Juventus-Udflugt**, for Herrer under 30 Aar, til Birkerød—Hørsholm—Vedbæk. Afgang fra Nordbanen Kl. 10⁴⁰ til Birkerød, hvor der spises Frokost. (Mad kan medbringes paa Turen). Billet til Birkerød og hjem fra Vedbæk koster tilsammen 1 Kr. 15 Øre.

I den kommende Vintersaison afholder Unio sine Møder hver 2den og 4de Onsdag.

Særtrykket af et Valfartsbrev er, som meddelt, sendt til alle, som i Tide har anmodet derom. Nu haves der des værre ikke flere.

Den katholske Højskole.

Søndag d. 27. August 1916 Kl. 4 **Friluftsmøde ved »Vor Frues Bøg«**. Hr. P. A. Meyer taler. *Sursum corda* bedes medbragt. Mødet holdes kun i Tilfælde af godt Vejr.

Klosterkirken paa Jagtvejen.

Torsdag d. 24. August (St. Bartholomæus-Fest) Kl. 8 Morgen foretager den højærværdigste Biskop **den højtidelige Konsekration** af Tilbedelsesklosterets Kirke. Allertidligst Kl. 9½ vil Cereemonierne være saa vidt fremskredne, at der kan blive Adgang til selve Kirken.

Kirkelig Kalender.

<p>20. Aug. 10. Søndag eft. Pintse. (I Højmessen: <i>Marias Optagelse.</i>)</p> <p>21. — M. Johanne Francisca, Enke.</p> <p>22. — Ti. Oktav af Marias Optagelse.</p> <p>23. — O. Philippus Benitius, Bekender. (Vigilie).</p> <p>24. — To. Bartholomæus, Apostel.</p> <p>23. — F. Kong Ludvig, Bekender.</p> <p>26. — L. Marias Officium.</p>	<p>27. Aug. 11. Søndag eft. Pintse.</p> <p>28. — M. Augustinus, Biskop og Kirkelærer.</p> <p>29. — Ti. Johannes Døberens Halshuggelse.</p> <p>30. — O. Rosa af Lima, Jomfru.</p> <p>31. — To. Raymundus Nonnatus, Bekender.</p> <p>1. Sept. F. Ægidius, Abbed og Bekender.</p> <p>2. — L. Kong Stefan, Bekend.</p>
--	---

Meddelelse om Gudstjenesten i København fandtes sidst i Nr. 26.

St. Andreas Kollegium i Ordrup.

Det nye Skoleaar begynder Mandag den 21. August. Kl. 9 højtidelig Messé, før hvilken *Veni Creator Spiritus* synges. Første Undervisningstime Kl. 10.

Paa Søn- og Helligdage læses stille Messe Kl. 6^{1/2}, 7^{3/4}, 8^{1/2}. Højmessen med Prædiken er Kl. 10. Eftermiddagsandagten er i August og September Kl. 7, men fra og med Søndag den 1. Oktober igen Kl. 5. Skolemessen er alle Hverdage Kl. 8 præcis.

Ansgarius-Bonifacius Samlerforeningen

modtager med Tak: *Frimærker* — *gl. Mønter* — *Sølpapir* (Staniol) — *Gummi* (Galocher, Vand- og Gasslanger, Cykle- og Barnevognsringe, Gummibold) — *uldne, strikkede Klude* — *Metaller* (Guld, Sølv, Platin, Kobber, Messing, Bly, Zink, Tin, *Flaskekapler*, dog ikke Jern, Staal og Blik) — *Cigarkasser* (indenlandske).

Indleveringssteder: Købmagergade 48, Mezz. (Johs. Hoffmann & Søn) — Viborggade 81, St. (Fru Jensen) — Bangertsgade 7 B (Hansen) — Stenosgade 4 (Portneren) — Boyesgade 8 (Portneren ved Rosenkranskirken) — Hans Bogbinders Allé 2 (Præsteboligen) — Løjfsgade 11 (Gravgaard) — St. Andreas Kollegiet, Ordrup.

Nye Bøger.

Andagt til »Maria, de syges Frelse» og til »Den hellige Kamillus, de syges og Hospitalernes Værnehelgen« med to Billeder og to Sange, 26 Sider, samme Størrelse som den ny Salmebog, pr. Stk. 15 Øre. Partier paa 50 Stk. pr. Stk. 12 Øre, paa 100 Stk. pr. Stk. 10 Øre.

»**St. Kamillus og hans Orden**«, 120 Sider, 11 Billeder og 1 farvelagt Titelbillede 1,40 Kr. indb., 1,00 Kr. uindb. Begge Bøger faas paa Kamillianernes Forlag, Kastetvej, Aalborg.

Ung dannet svensk Pige, Konvertit, ønsker Plads. Er villig til at udføre Husgerning, passe Børn (kan undervise i Fransk og Tysk). Svar, mrkt. G. A., bedes sendt til Kontoret, Bredgade 69, 2. S. ov. G. K.

Katholsk Bogsalg Stenosgade 3. Khvvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

K.U.B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægløkk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Mathæus Hansen, Hovmarksvej #0, Charlottenlund.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.
64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Hælrup 657 y. Træfles bedst 4—6.

Nr. 35.

Søndag den 27. August.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Bør Firmelsen udsættes til Skolegangens Afslutning? — Fra Hedningemissionen. XXXIII. — Brev fra Bornholm. — Fra Dansk Vestindien. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

322.

Kærlighed — det ene fornødne.

Jeg formoder, at de fleste, der forsøger at leve et kristent Liv, og som med Omhu iagttager sig selv, er utilfredse med deres Forhold paa det Punkt, som hedder Kærlighed til Gud og Næsten. De arbejder maaske meget, de lider maaske ogsaa, men de har ikke ret Følelsen af, at de arbejder eller lider for Guds Kærligheds Skyld. De udtrykker sig ikke altid paa den Maade, de kalder sig for kolde eller haardhjertede eller svage i Troen, men de mener det samme.

Kærlighed bestaar ikke udelukkende i store Gerninger eller tunge Ofre. Man kan give sit Legeme hen til at blive brændt og dog ikke have Kærlighed, skriver Apostelen Paulus til Korinthierne. Man kan nemlig, i hvert Fald for en Del, adlyde den guddommelige Lov uden at have Kærlighed til Gud og Mennesker, af en Slags Samvittighedsfuldhed, mere af Frygt for Gud end af Kærlighed til ham. Det er noget, man daglig kan blive Vidne til: Mennesker, der lever et ganske verdsligt Liv, men dog med en vis religiøs Fornemmelse, der virker som et hemmende Baand paa dem. De forføl-

ger verdslige Formaal, dog ikke helt og fuldt ud; de gaar kun et vist Stykke Vej, fordi de ikke vover at gaa videre.

Men hvad der saa almindeligt finder Sted i Verden, vil religiøse Mennesker tit til en vis Grad føle ogsaa er Tilfældet i deres eget Liv. De indser, at endog streng Lydighed ikke er noget Bevis paa brændende Kærlighed, og de klager over, at de synes at lyde Gud mere, end de elsker ham. De er sig bevidste, at de ikke sjældnen ofrer deres Ønsker og Tilbøjeligheder for Guds Vilje; men de er sig ogsaa bevidste, at de gør dette, fordi de ved, at de bør gøre det, ikke simpelthen af Kærlighed til Gud. Og de spørger, næsten i en Slags Fortvivelse, hvorledes de skal lære, ikke blot at lyde, men ogsaa et elske.

Hvis jeg skulde give nogle Raad til at overvinde dette Onde, vilde jeg, saa underligt det ogsaa lyder, først sige, at Livets Bekvemmeligheder er Hovedaarsagen dertil, og før vi bliver i Stand til at give Slip paa nogle af dem, lærer vi ikke ret at elske Gud for hans egen Skyld. Et mageligt og behageligt Liv, en uafbrudt Nydelse af Forsynets Goder, rigelige Maaltider, bløde Klæder, vel udstyrede Hjem, Følelsen af Tryghed og Bevidstheden om Rigdom — alt dette og lignende vil, hvis vi ikke er paa vor Post, spærre de Veje, ad hvilke himmelsk Lys og Luft skulde komme til Sjælen.

Og dernæst, forsøg saa ofte og inderligt som muligt at tænke paa din Herre og Frelser, der døde paa Korset for din Skyld. Taknemmelighed fører ganske vist ikke til Kærlighed, hvor ingen Sympathi i Forvejen er til Stede, men hvor den findes, kan Taknemmeligheden blive til Kærlighed, og du vil fryde dig i den Godhed, der har været saa stor mod dig. Lad os her komme ihu, at Christus viste sin Kærlighed, ikke i Ord, men i Gerning, og at du vil blive mere greben ved Tanken paa hans Kors, naar du forsøger at bære det efter ham, end hvis du giver de mest glødende Beskrivelser af det. Tænk paa Korset, naar du rejser dig, og naar du lægger dig, naar du gaar ud, og naar du kommer hjem, naar du spiser, og naar du samtaler, og naar du vandrer, naar du køber, og naar du sælger, naar du arbejder, og naar du hviler, idet du

helliger og besegler al din Gerning med Tanken paa den korsfæstede. Tal ikke om det, men lev i det.

Og lad os endelig dvæle ved alle de mangfoldige Naadegaver til os og vore Brødre, som er Følgen af hans Komme her til Jorden. Lad os tænke paa hans Naades Vidundre mod os fra vor spæde Barndom og indtil nu. Lad os dvæle ved hans vidunderlige Styrelse af hans Kirke fra Slægt til Slægt, ved hans Troskab mod hans Løfter, den hemmelighedsfulde Opfyldelse af disse kærlige Veje, ad hvilke han har ledt sit Folk trygt og lykkeligt midt igennem deres Fjenders Skarer. Og lad os gruble over de dybe, herlige Gaver, han har efterladt sin Kirke og af Hjertet bruge dem.

Saa vil vi maaske af hans Naade dog lære en lille Smule af det ene fornødne: Kærlighed. *Kardinal Newman.*

Bør Firmelsen udsættes til Skolegangens Afslutning?

(Sluttet.)

3. *Men Indvendinger*

hører man alligevel fra forskellig Side, som f. Eks:

1) Sakramenternes Virkninger svarer til Modtagernes Modtagelighed. Et ældre Barn, som i længere Tid har forberedt sig grundigt, skulde derfor synes at modtage mere Naade end et yngre, særlig naar det, som i dette Tilfælde, drejer sig om et Sakramente, der kun meddeles een Gang.

Herpaa maa der svares, at selv om vi sætter det gunstigste Tilfælde, at f. Eks. et 8 Aars og et 14 Aars Barn er lige uskyldige og af samme gode Vilje, saa er det dog ikke afgjort, at det ældre Barn, aandelig set, er heldigere stillet, hverken hvad den helliggørende Naade, eller hvad Firmelsens særlige Naade angaar. Det Barn, som firmes tidligt, begynder nemlig tidligt at aagre med en større aandelig Anlægskapital og har flere Hjælpemidler end det, som firmes i en senere Alder. Og hvad selve den *egentlige Firmelsesnaade* angaar, nemlig en vis Ret til den fornødne aktuelle Hjælp til Naadelivets Be-

fæstelse, saa er det ligeledes sandsynligt, at det tidlig firmede Barn, aandelig set, er bedre stillet end det, som firmes i en senere Alder, paa Grund af det længere Tidsrum, det har haft til at udvikle sig i, og den rigeligere Lejlighed til at udnytte Firmelsesnaaden. Hertil kommer, at ogsaa de andre Sakramenter, Bodens og særlig Alterets Sakramente, ikke finder de Udviklingsmuligheder i det ikke-firmede Barn, som det finder i det firmede, og derfor heller ikke kan frembringe de samme heldbringende Virkninger. Og alt dette gælder som sagt allerede i det gunstigste Tilfælde, hvor det forudsættes, at det ældre og det yngre Firmebarn er lige uskyldige og af samme gode Vilje og Modtagelighed; men i Virkeligheden er dette jo i Reglen ikke saaledes.

2) Men nu vil jo den foreskrevne tidlige Førstekommunion erstatte, hvad der muligvis tabes ved en Opsættelse af Firmelsen!

Hertil maa svares, at Kommunionen ikke kan erstatte Firmelsen. Disse to Sakramenters Naadevirkninger er forskellige. Kommunionen nærer, Firmelsen befæster. Billedlig talt kunde man sige, at det ikke-firmede Barn trives og vokser i aandelig Henseende ved den hyppige Kommunion, men Rygrad og Knogler forbliver endnu bløde; først ved Firmelsen opnaar det egentlig Fasthed og Modstandskraft.

3) Naar Skoletiden er til Ende, saa begynder først rigtig Livet med alle dets Kampe og Farer. Derfor kunde dette Tidspunkt netop synes mest passende for Firmelsen!

Ganske vist er Skoletidens Afslutning en betydningsfuld Mærkepæl paa Barnets Livsvej, den er Begyndelsen til ny og større Kampe og Vanskeligheder. Men dermed er dog ikke sagt, at de unge før den Tid slet ikke er udsatte for Fristelser og Farer; tværtimod begynder, særlig i Byerne, de aandelige Kampe og Vanskeligheder ofte i en ret tidlig Alder og kan sætte sine skæbnesvangre Spor for hele Livet. Den bedste Garanti for, at de unge senere hen i Livet vil holde sig til Kristus, er netop, at de allerede fra den tidligste Barndom har været inderlig knyttede til deres Frelser; og det bliver de saa meget desto sikrere, naar de i Tide ved Firmelsen faar Del i Kristi Aands Fylde, naar der i

Tide ydes dem alle de til Raadighed staaende Hjælpemidler til virkningsfuldt at kunne øve sig i Selvfornægtelse og i Kristi Efterfølgelse. — Dersom man samvittighedsfuldere rettede sig efter den Hellige Stols Ønsker med Hensyn til den tidligere Kommunion og den tidligere Firmelse og ivrigere udnyttede disse Sakramenters Naadevirkninger, saa vilde det i mange kristne Lande, ogsaa her i Europa, se anderledes ud baade paa Troens og Moralens Omraade. Men for at opnaa det, burde der oftere fra Prædikestolen, især som Forberedelse til Biskoppens Besøg for at firme og visitere, gøres opmærksom paa Firmelsesnaadens Betydning baade for Børnene og de voksne. Disse sidstnævnte burde ved Børnenes Firmelse benytte Lejligheden til i deres eget Hjerte paany at opvække Firmelsens Naade. (»Jeg paaminder dig om, at du paany opvækker den Guds Naade, som er i dig ved mine Hænders Paalæggelse.« Pauli 2. Brev til Timotheus 1,6.) Hele Menigheden kunde og burde benytte en saadan Lejlighed til Selvransagelse for at finde, hvad der muligvis endnu mangler enhver især til at være en fuldkommen Kristen.

Som man vil have set af ovennævnte Indvendinger, er det næppe indre Grunde, men kun ydre Grunde, som har bevirket Forslaget om at udsætte Firmelsen indtil Udtredelsen af Skolen, nemlig Ønsket om paa den Maade at faa en Erstatning for den ved Skoleafslutningen bortfaldende Førstekommunionen. Men

4. *til en værdig Skolegangsafslutning udkræves ikke nødvendigvis netop Firmelsen som Slutningshøjtidelighed.*

Det er vel nærmest følgende Tankegang, som giver Anledning til en saadan Formening: 1) Det er ønskeligt i Steedet for den første hellige Kommunion at have en anden Højtidelighed som Slutning paa Skolegangen. 2) En saadan Højtidelighed kunde passende dannes af Firmelsens Meddelelse, ligesom Konfirmationen hos Protestanterne.

Af disse to Paastande skulde den anden (Nr. 2) aldeles ikke kunne gøre noget Indtryk paa os. Selv fra protestantisk Side har man fundet det »paafaldende«, at en protestantisk Højtidelighed er opkaldt efter et afskaffet katolsk Sakramente. (Hauck's protest. Realencyklopædie.). Det vilde være mere paafaldende, ja sørgeligt, om et helligt og

ophøjet katholsk Sakramente af Katholikkerne selv blev misbrugt til at danne en Erstatning for en protestantisk Højtidelighed.

Anderledes forholder det sig med førstnævnte Tanke (Nr. 1). Man kan ikke nægte Betimeligheden af en opløftende kirkelig Højtidelighed ved Børnenes Afslutning af deres Skolegang og deres Indtrædelse i det offentlige Liv, helt bortset fra, om der findes noget lignende hos Protestanterne eller ikke. Med Skolegangens Ophør er det ogsaa forbi med den regelmæssige Religionsundervisning; fremtidig skal det praktiseres, der er bleven bibragt Børnet i Skoletiden. Udtrædelsen af Skolen er altsaa allerede for saa vidt en Mærkepæl paa Livets Vej. Og naar Kirken ellers har Midler og Veje til med sin Aand at gennemtrænge hele Menneskelivet, naar den indvier Skibe, Lokomotiver, Trykkerier, paa Forlangende ogsaa Flyvemaskiner og Luftskibe, saa er det sikkert ogsaa paa sin Plads at forbinde Skolegangens Afslutning med en passende smuk religiøs Højtidelighed.

En saadan Højtidelighed kan nu meget godt finde Sted paa en værdig og opløftende Maade ogsaa uden Forbindelse med Førstekommunionen eller Firmelsen. Det ligger jo nær at lade en saadan Højtidelighed hovedsagelig bestaa i Daabspagtens Fornyelse og i Løftet om bestandig at ville vise sig som trofaste, uforfærdede Børn af Guds Kirke, at ville holde Troens Fane højt, tappert at kæmpe den gode Strid imod Kødets, Verdens og Djævelens, altid at ville staa inde for Sandhed og Ret, for Gud, for Kristendommen, for Kirken. Selvfølgelig burde dermed saa ogsaa være forbundet en højtidelig Fælleskommunion baade for Børnene og Forældrene tillige med fælles Bøn for dem, som skal forlade Skolen.

Ved en saadan Højtidelighed passer endogsaa slet ikke Førstekommunionen og Firmelsen. Der skulde nemlig ved en saadan Lejlighed ikke saa meget lægges Vægt paa Naadens Nødvendighed (som ved Førstekommunionen og Firmelsen), som snarere paa Nødvendigheden af *vor Medvirkning* med den altid til Raadighed staaende guddommelige Naade. Det Tidspunkt, hvor vore unge gaar baade en større Frihed og de dermed forbundne Farer i Møde, er som

intet andet egnet til med Eftertryk at lægge dem den frygtelig alvorlige Sandhed paa Sinde, at Liv eller Død, Velsignelse eller Forbandelse, timelig og evig Lykke eller Ulykke er afhængig af vort eget Valg, af vor egen Vilje. (Deut. 30. 15. 19. 20.) En Afslutningshøjtidelighed, hvor denne Tanke danner Grundtonen, vilde ganske sikkert gøre varigt Indtryk baade paa Børnene og Forældrene.

En Indvielsesakt til Jesu guddommelige Hjerte kunde maaske ogsaa bringes i Forbindelse med en saadan Højtidelighed, naar man blot derved holder sig til Jesu Hjerte Andagts væsentlige Betydning uden at henfalde til sentimentalt Sværmeri.

Altsaa for kort at rekapitulere det her sagte: Det er urigtigt at benytte Firmelsens Sakramente til Højtideligholdelse af Skolegangens Afslutning. Firmelsen bør ikke opsættes til længe efter Opnaaelsen af Fornuftens Brug og bør meddeles Barnet, førend nogen Dødssynd har besmitet dets Sjæl. Højtideligheden, som forbindes med Skolegangens Afslutning, maa være af en anden Art og dog virke religiøst opløftende; men den kommer først ind paa sin naturlige Bane, naar baade Førstekommunionen og Firmelsen udskilles fra den.

(Efter *Theologie und Glaube* Nr. 6, 1916.)

Fra Hedningemissionen.

Af H. U. R.

XXXIII.

(Fortsat.)

VII.

P. Chaumonot gaar til Irokeserne.

P. Chaumonot stod paa denne Tid i sin bedste Alder, han havde netop fyldt 40 Aar. Hvor højt han end elskede sine Huroner, som hang ved ham med rørende Kærlighed, saa stod dog hans Hjertes Længsel til de store, fjerne Skove, hvor endnu mange vilde Stammer ventede paa det glade Budskab. Denne Længsel efter apostolisk Arbejde og Lidelse skulde snart blive opfyldt.

Siden Aaret 1653 havde der blandt Irokeserne været stærk Stemning for Fred. I Juni 1653 ankom til Quebec en Flotille med 60 Onondagaskrigere, som ønskede Under-

handling med Onnontio, d. v. s. Statholderen de Lauzon. De syntes at mene det alvorligt, og der blev ført lange højtidelige Forhandlinger, ved hvilke P. Chaumonot efter Statholderens Ønske optraadte som Tolk.

Til Slut rejste sig en Huronhøvding, der var blevet »adopteret« af Onondagaerne, og forsikrede, at de var kommet i Alvor og Oprigtighed. Denne Erklæring var ikke overflødig. Hvor ofte havde ikke Irokeserne brudt deres Ord. Det var et saadant Fredsgesandtskab fra Mohawkerne, der overfaldt og myrdede P. Joques. Til sidst besluttede dog Statholderen at afsende Missionærer, som i hans Navn skulde slutte Overenskomsten i de Vildes højtidelige Forsamling og samtidig begynde Arbejdet for Troens Udbredelse iblandt dem.

Patrene modtog med stor Glæde denne Afgørelse. Et nyt, større Felt syntes at ligge aabent for dem og en ny Lejlighed til at kæmpe og lide for Kristus! Efter Statholderens særlige Ønske blev P. Chaumonot betroet med den vigtige Sendelse, og P. Dablon blev hans Ledsager.

Den 19. September 1655 afsejlede Indianerflotillen fra Quebec med Patrene om Bord.

Den 24. Oktober naaede man, efter en anstrengende, men eventyrlig Rejse, Ontariosøen og sejlede nu langs dens maleriske Sydkyst til Munden af Oswego. Da man sejlede ned ad denne Flod, stødte man paa en Flok venligsindede Huroner, der var paa Fiskejagt. I deres Glæde over igen at se deres Sortkjole kastede de sig om Halsen paa P. Chaumonot, indbød ham til deres Maaltid, bragte ham Gaver og bad ham, at han dog igen engang vilde bede sammen med dem. Der blev saa holdt Gudstjeneste under fri Himmel, efter at Patrene havde undervist dem og hørt deres Skriftemaal.

Den 30. Oktober forlod man Kanoerne og begav sig til Fods til Onondago, den lange Rejse Maal. Undervejs stødte man paa 60 Irokeserkrigere, som under Anførsel af Atondatochans var paa Krigstog mod Sortfodsindianerne. Der blev paa sædvanlig højtidelig Vis udvekslet Hilsener, og staaende midt iblandt de krigerske Skikkelser holdt P. Chaumonot slydende og behændigt en Tale: han priste Høvdingen, hvis Berømmelse var naaet lige til de Franskes Land, og han forklarede Hensigten med sin Sendelse: den tilbød Fred. Irokesere, Huroner, Fransk mænd skulde i Fremtiden være Brødre og kun have eet Sprog, een Sol og een Sjæl. Høvdingen svarede med ikke mindre blomstrende Ord, der lovede fredelig og festlig Modtagelse iblandt dem.

Endelig, efter 85 Dages Rejse, naaedes »Hovedstaden« Onondage. I nogen Afstand fra Byen stod de ældste rede

til Modtagelse og rakte Sortkjolerne Græskar, ristede over Gløder; det var den lækreste Ret, et Irokeserkøkken kunde præstere. Mens de spiste, holdt en af de ældste en lang Velkomsttale, som straks blev besvaret af P. Chaumonot, og nu gik det i festligt Optog ned gennem Mængden, som dannede Spalier. Alle vilde se Sortkjolerne og hyde dem Frugter. Gaderne i Landsbyen var fejtet rene, og paa Hytternes Tage stod der fuldt af Børn.

Samme Aften og de følgende Dage blev der nu afholdt højtidelige Forsamlinger, hvor Høvdingene gentog deres oprigtige Ønsker om Fred og Længsel efter Kristendommen. Atter og atter talte P. Chaumonot, manende til Fred, forelagde dem Betingelserne og oprullede for dem Kristendommens store, evige Sandheder.

»Man vil have svært ved at forestille sig«, skriver P. Dablon, »hvor disse Folk er henrevet af P. Chaumonots Veltalenhed og milde, sagtmødige Væsen. Om han end blev ved at tale til i Aften«, sagde en af de Vilde, »saa vilde vore Øren dog ikke blive fulde, og vore Hjerter vilde være lige hungrige efter flere Ord af hans Mund.« Andre udtrykte deres Tanker anderledes, men alle var enige om, at »aldrig har et Menneske talt saaledes til os.«

Irokesernes afgørende Svar paa Sendelsen blev endelig i en afsluttende højtidelig Forsamling afsunget i en 6-strofet Vekselsang. En af de Ældste overtog den fraværende Høvdingens Rolle og istemte Koralen, hvorpaa de andre taktfast faldt ind og gentog Ordene, idet Melodi og Rytme gengav de vekslende Stemninger. — — —

Det vilde føre for vidt at give en indgaaende Skildring af Missionærernes Arbejde, Kamp og Møje blandt de vilde Irokeser. Det maa være tilstrækkeligt at berette, at ogsaa her har Arbejdet i Begyndelsen gode, lovende Frugter. Menigheder opstod, Kirker og Kapeller rejste sig — for faa Aar efter at styrtede i Grus igen!

P. Chaumonot maatte igen opleve at se sit Værk tilintetgjort. Hadet og Vildskaben havde hos mange af disse Naturfolk blot ligget som Gløder under Asken. En skønne Dag brød det ud i flammende Lue. P. Chaumonot maatte tilligemed alle sine Missionærer flygte og undgik kun ved stor Klogskab og Forsynets særlige Ledelse at falde som Offer for et morderisk Overfald.

Dermed endte den første Irokesermission og samtidig det første Forsøg paa katolsk Mission i den nuværende Stat New York. Først en Aarrække senere blev der gjort nye Forsøg, som, takket være de første Pionerers grundlæggende Arbejde, kom til at bære varige Frugter.

(Sluttes.)

Brev fra Bornholm.

Den 30te Juli, den store Freds-Kommunionsdag, deltog vi i Gudstjenesten i det lille katholske Kapel i Rønne. Under mere prunkløse Forhold kunde det hellige Messeoffer næppe frembæres — og dog var det hele saa stemningsfuldt, som om man var i en Domkirke. Man syntes at høre Kononerne tordne i det fjerne, medens Repræsentanter fra 4 Nationer var samlede i dette lille Rum for at bønfalde om Fred: henved 40 Polakker, 3 danske, 2 tyske og den hollandske Præst forenedes i Bønnen om Fred! Et Par Uger senere vil et lidt større Kapel blive indviet i Rønne, og dette vil forhaabentlig blive Gennemgangsledet til, at den katholske Kirke atter vil faa fast Grund at bygge videre paa her paa Bornholm.

At det danske Folk er et Turist-Folk, er vistnok unægteligt; men lige saa sikkert er det, at Turist-Strømmen hidtil snarere har vendt sig mod Syd og Nord end holdt sig indenfor Landets Grænser. Og dog ejer Danmark Natur-Skønheder, som næppe overgaas af noget andet Lands, og vor lille Klippeø, Bornholm, er en af de ægte Perler blandt disse Naturens Juveler. Paa alfar Vej ligger denne Perle dog ikke; der hører endog lidt Mod til at række ud over Østersøens undertiden meget ublide Vande for at gribe den og faa Lejlighed til at beundre dens Skønhed. Men er Turen overstaaet, fortryder man den ikke, thi hvor findes skønnere Klippepartier, hvor rigere Plantevækst, hvor saa fantastiske og poesirige Skove, hvor saa duftende Kløvermarker som her paa Bornholm? Og som et straalende Sølvbælte slynger Østersøen, snart sagte skvulpende og syngende, snart i skummende Bølger sig omkring Øen, hvis Kystpartier mange Steder minder om Rivieraens skønneste Punkter.

Og foruden alt dette har denne skønne, sagnrige Ø for en for Historien interesseret Turist, og ganske særlig for en katholsk Turist, en forøget Interesse derved, at den engang var rig paa katholske Kirker, Kapeller, Valfartssteder og hellige Kilder. Men Historien fortæller tillige om urolige Tider, om Oprør, Ufred og Krige, indtil Øen om-

sider i Aaret 1659 kom i sine retmæssige Herrers, de danske Kongers Besiddelse.

Indtil 1149 havde de danske Konger ejet Øen. Men de lundensiske Ærkebiskopper var mægtige Her-
rer, der i ovennævnte Aar tilkæmpede sig Besiddelsen af Øen, som de allerede hundrede Aar før havde kristnet. I 374 Aar ejede de saa Øen; efter den Tids Forløb kom den for et Tidsrum af 50 Aar i Lybækkernes Besiddelse, indtil den omsider, som ovenfor sagt, i 1659 atter og for bestandig blev en Del af Kongeriget Danmark.

Allerede i Aaret 1158 byggede Ærkebiskoppen af Lund Slottet Hammershus, som nærmest var en mægtig Fæstning. Takket være Vanrøgt, Hærværk og Tidens Tand staar nu kun Ruinerne tilbage af dette stolte Bygningsværk. Enkelte Dele af det er endnu kendelige, f. Eks. Kapellet, der var stort og stod i umiddelbar Forbindelse med Slotsfløjen.

4 højst ejendommelige Rundkirker vidner baade om Ærkebiskoppernes krigeriske Sind og om deres Omsorg for, at Befolkningens kirkelige Trang kunde blive tilfredsstillt. I disse Kirkers Indre findes endnu mange interessante Kalkmalerier; men deres Ydre vidner om, at de i Krigstider ogsaa har tjent som Fæstninger. Og det kunde ogsaa nok være nødvendigt, thi de danske Konger fandt sig ikke roligt i at have mistet Øen, men forsøgte den ene Gang efter den anden i blodige Kampe at erobre den tilbage. Tiltrods for al den Ufred blomstrede Øen dog, ikke alene i kirkelig Henseende, men ogsaa Handelen var levende, og den ene Købstad fremstod efter den anden.

Næsten alle Bornholms Kirker byggedes i den katolske Tid. Foruden de 4 Rundkirker: *St. Olskirke*, *Østerlarskirke*, indviet til den hellige Laurentius, *Nylarskirke*, indviet til den hellige Nicolaus, og *Nykirke*, som er den ældste af dem alle og forhen hed *Allehelgenskirke*, kan endnu nævnes som særlig interessante: Kirken i Rønne, som i et Afladsbrev af 1502 kaldes *St. Nicolaus Kirke*, og *St. Knuds Kirke* i Nærheden af Rønne, i hvilken er bevaret et Billede af St. Knud. *Vestermarielkirke*, som nu er nyopbygget, er indviet til Guds Moder under Navnet: *Parochia occidentalis beatae Mariae virginis in terra nostra Borndeholme* (Vestre

Sognekirke, indviet til den salige Jomfru Maria paa vort Bornholmerland). Ibskirken hed forhen *St. Jacobs Kirke*, og Bodilskirkens gamle Navn var *St. Budolfi Kirke*. *Paulskirken* og *Pederskirken* har beholdt deres Navne, og Kirken i Aakirkeby, som nu hedder Johanneskirken, hed forhen *St. Laurentiuskirken*. En lidt nærmere Omtale fortjener denne Kirke, som i det 12te Aarhundrede blev bygget af sort Marmor og i samme Stil som Domkirken i Lund. Den ejer en Døbefont fra det 13de Aarhundrede, prydet med mange Bibelsprog, og en Prædikestol fra det 15de Aarhundrede med i Træ udskaarne Fremstillinger af Kristi Liv. Mange Helgenbilleder har prydet Kirken; det sidste

Ruinerne af Salomons Kapel.

siges at være tilintetgjort i Aaret 1706 af Pastor Hans Flyng, der harmedes over, at katholske skibbrudne tyede ind i Kirken for at bede foran dette Billede.

Et naturligt Kapel, dannet under mægtige Klipper, er *Johns Kapel*; her skal Øens første Missionær have prædiket og haft sin Bolig.

Af *Salomons Kapel* er ikke alene Grundridsene i Granitsten bevarede, men Korbuen over det Sted mod Øst, hvor Alteret har staaet, er saa godt bevaret, at man let kan forestille sig Kapellets Form og Størrelse. Sin Berømt-hed skylder Kapellet en undergående Kilde, som udspringer tæt ved, inde i de mægtige Hammerklipper. Mangfoldige sunde og syge har i de svundne Tider besøgt Kilden, som var berømt for sin lægende Kraft og for Omgivelsernes

Skønhed, umiddelbart ved det aabne Hav. Imellem Kilden og Kapellet laa det gamle Fiskerleje Sandvig, som nu ligger paa den anden Side af Øens Nordspids. Sikkert har Kilden været rigt sprudlende i hine Tider; endnu risler den sagte inde i en naturlig Hvælving, som Jorden efterhaanden har dannet over den, og endnu kan man med lidt Besvær drikke af dens klare Vand.

Kirkegaarden, som har stødt umiddelbart op til Kapellet og strakt sig op over, hvor nu Lyngen vokser frodigt, er ikke kendelig i hele sit Omfang. Men Egnens Folk færdes nødigt herude ved Nattetid, thi det fortælles, at man stundom ser flakkende Lys paa den gamle Kirkegaard, som siges at gemme paa mange Hemmeligheder. Mon ikke hvileløse Sjæle paa denne Vis beder de vejfarende om en Bøn for deres Sjælefred?

Lige saa berømt var *Trefoldighedskapellet* mellem Helligdomsklipperne ved Rø paa det Sted, hvor en Kilde tæt nede ved Havet springer ud af Klippen. Her var et af Bornholms mest besøgte Valfartssteder, hvor Tusinder fandt Lægedom for Sjæl og Legeme. Endnu for nogle Aar siden saa man et Mariabillede inde i Klippen ved Kilden. Det var udskaaret i Træ og meget medtaget af Vind og Vejr; nu er det borttaget. — — —

Den 20. August indviedes det lille nye Kapel i Rønne af Hr. Pastor Nielen. Den højjærværdigste Biskop havde ønsket selv at foretage Indvielsen, men var bleven forhindret ved Forkølelse.

De 3 Søstre, som ankom til Rønne for nogle Uger siden, har lejet et lille Hus, i hvis Stueejlighed Kapellet findes. Huset har en udmærket Beliggenhed, midt i Byen, tæt ved det store Torv. Paa 1ste Sal er Søstrenes meget beskedne Opholdsstuer og Køkken, og øverst oppe er Søstrenes Soveværelser.

Kapellet, som var festligt smykket, blev indviet til Jesu helligste Hjerte, og dette varsler lykkeligt og lyst om, at Baandet, som særlig i denne Mission paany knyttes mellem Fortid og Nutid, vil vise sig at være saa stærkt, at det aldrig mere kan rives over. Kærligheden, som har sin Rod i Jesu Hjerte, er det jo netop, som har draget 2 Præster af den hellige Dominikus' Orden og 3 Søstre af det

hellige Blod herover til denne afsides liggende Ø for at øve Kærlighedsgerninger. Foreløbig maa deres Omsorg gælde særlig Polakkernø, der arbejder i Landbrugets Tjeneste rundt om paa Øen, men desværre, for manges Vedkommende, saa langt fra Rønne, at det ikke vil være muligt for dem at komme derind hver Søndag. Kapellet har to Rum, af hvilke det ene benyttes som Sakristi, men ogsaa tillige kan benyttes af Menigheden, naar der ikke er Plads i selve Kapellet.

Gudstjenesten indledes med, at Pastor Nielen indviede Søstrenes Beboelseslejlighed og derefter, ganske efter den foreskrevne Ritus, selve Kapellet, som altsaa blev indviet til Jesu Hjerte. Litaniet til alle Helgener blev af en af Søstrene foresunget med en høj, klar Stemme, og hele Messen ledsagedes af stemningsfulde to-stemmige Sange, smukt sungne af to Søstre.

I sin Prædiken, som blev holdt paa særdeles godt Dansk, fremhævede Pateren, hvor godt denne Dags Evangelium passede til Indvielse af et Gudshus, som jo skal være et Bønnens Hus. I Evangeliet lærer Frelseren os nemlig selv, hvordan vor Bøn skal være for at finde Bønhørelse. Derfra gik Pastoren over til at omtale den historiske Interesse, der tillige knytter sig til Indvielsen af dette katholske Kapel, idet vor Herre og Frelser, efter Kirke-Revolutionen i det 16. Aarhundrede, nu for første Gang igen her paa denne Ø tager Bolig i Tabernaklet.

Maatte nu denne den danske Missions yngste Plantning fæste Rod og vokse frodigt i Bornholms minderige Jord!

L. St. Ch.

Fra Dansk Vestindien.

Det vil maaske interessere Ugebladets Læsere at høre lidt i disse Dage om vore saa meget omtalte Øer; de færreste Danske forstaa jo til Bunds alt det Røre, Spørgsmaalet om Salget af Øerne afstedkommer, og skulde det komme til en Folkeafstemning, har rimeligvis ikke mange nogen rigtig Idé om, hvad der skal svares. At man er enig om at forkaste Regeringens Fremgangsmaade, er jo

afgjort; men — skal vi beholde Øerne eller ej — det er det, der vist næppe staar klart for den enkelte, fordi man kender saa lidt til Forholdene derude. Selve det Spørgsmaal, om vi bør sælge dansk Land eller ej, kan der jo siges meget baade for og imod; her maa den enkeltes Nationalfølelse tale. Men der er dog en Ting, som i alle Fald alvorlige Kristne bør lægge sig paa Sinde, hvis Spørgsmaalet rykker en nærmere paa Livet, og det er følgende: Vel er det jo priseligt og Nationen til Ære, at man vægrer sig ved at sælge dansk Land for Penge; men den Tanke kan saa ikke bortvises: Er det ikke udpræget egoistisk for Ærens fagre Træs Skyld at ofre saa mange Menneskers Velfærd, mod at vi beholder Kolonierne? Saafremt det altsaa ikke først bestemt er afgjort, at Regeringen nu for Alvor vil træde til og virkelig gøre noget for at forbedre Tilstandene derude, saa bør det da for ethvert rettænkende Menneske staa fast hellere at afstaa Øerne til Amerika end lade Befolkningen, baade de Danske og de indfødte, leve videre under de daarligere Vilkaar, der hersker paa vore Øer.

Katholikerne maa det jo geraade til Ære, at man fra alle Sider paa Øerne absolut anerkender det store Arbejde, der fra den katholske Side nedlægges derude. At det er fremmede Katholikker, der har overtaget Arbejdet, tjener os just ikke til Ære, men det har vel nærmest sin Grund i, at den danske katholske Menighed ikke er rig nok dertil; men saa burde det dog være dem en Spore at komme deres fremmede Brødre til Hjælp i Arbejdet for deres egne, omend sorte og kulørte Landsmænd. Jeg vil ikke undlade her at nævne Navnene paa de to højhjertede Mænd, der, omend staaende i den anden Lejr, med sjælden Ædelmodighed og Tolerance i Aar rakte Katholikerne en hjælpende Haand. Det var den nylig afdøde Direktør Hagemann, der ganske kort Tid inden sin Død skænkede den katholske Menighed et Stykke Jord, hvor man nu har opført en Bygning for Ungdomsforeningen, og Hr. Grosserer Holger Petersen, der kort Tid inden sin Afrejse fra Øerne sendte Søstrene 300 Kr. som en lille Hjælp til det katholske Børnehjem, de agter at opføre, da det protestantiske nærmest er overbefolket, ogsaa med katholske Børn.

Det kunde maaske mere Ugebladets Læsere at høre et Brev, som netop i disse Dage er sendt mig fra en af de to Præster, der med saa stor Nidkærlighed har arbejdet for Opførelsen af den omtalte Ungdomsforenings »Hall«. I November Maaned paabegyndtes Bygningen; den skred utrolig hurtigt fremad; de to Præster arbejdede fra Morgen til Aften sammen med Negrene i den brændende Sol; egenhændigt lavede de selv hver en Sten, der brugtes til Bygningen, og med utrolig Omhu vaagede de over Arbej-

dets Udførelse; thi Negrene maa ses godt paa Fingrene. Jeg var daglig fra Skolen Vidne til det utrættelige Slid, og nu hører jeg altsaa gennem Præsterne, at Arbejdet er lykkedes og vækker alles Beundring derude.

Men jeg vil lade Præsten selv tale:

Frederikssted 23. Juni 1916.

Kære Søster! Jeg er sikker paa, at De vil være glad for nogle Nyheder fra West End om vor Hall, vort Jubilæum o. s. v. Jeg vedlægger Billeder af vor St. Gerards Hall indvendig og udvendig set. Alle kalder den et Vidunder. Den blev netop færdig som bestemt til vort trefold Jubilæum, som vi fejrede for et Par Uger siden. Den danske Politimester hjalp mig egenhændigt med at male Væggene indvendig.

Vort Jubilæum formede sig ikke blot som en katholsk Fest, men som en Fest for hele Øen. Hele Byen her tog Del i det, og Folk fra Christianssted valfartede i store Skarer herved. Alle Automobilerne var udlejede længe før Dagen.

Skolekomedien var en hel Succes og har bidraget sit til at stadfæste Søstrenes Ry for at opdrage Børn. Folkelederen Jackson, som var tilstede, skal have udtalt, at efter at have set Søstrenes Arbejde med de fattige Børn var han fuld af Haab for deres Fremtid.

Fra Skoledirektøren paa St. Thomas kom der et Telegram: »Min bedste Tak for Fortiden, de bedste Ønsker for Fremtiden.«

Skønt Hallen er saa stor, var den dog langt fra rummelig nok til alle de Mennesker, der ønskede at overvære Forestillingen. Denne Fest har vist Befolkningen, at den katholske Kirke i West End kan stille noget paa Benene ved egen Hjælp, ikke blot med Hensyn til Bønner og kirkelige Ceremonier, med ogsaa med Hensyn til verdslig Morskab.

Vi havde en Middag til Ære for Biskoppen, og vi havde den Glæde at invitere Politimesteren og Hr. Sørensen fra Hagemanns Plantage; vi takkede gennem dem den danske Autoritet for al den Venlighed, der altid var blevet vist den katholske Kirke, og vi mindedes Hr. Hagemann, vor Kirkes store Velgører.

I Sandhed, de Danske synes at have betragtet vor Fest som deres egen. De laante os Stole fra Fortet og Posthuset, Kaptajnen og Løjtnanten stillede deres store Vogne til vor Disposition. Officererne og Matroserne paa Valkyrien var med til Festen. »Vi alle skatter den katholske Kirke højt herude,« sagde Politimesteren i sin Tale ved Middagen, »fordi det altid i Øernes Historie er set, at den katholske Kirke stod paa Gouvernementets Side.«

Naa, men nu er Jubilæet endt, og vi skal til at indrette os i vor nye Hall med alle vore Drengene. Jeg er saa glad ved, at De altid sagde, at De holdt mere af Drengene end Pigerne herovre, for det giver mig Haab om, at De maaske ogsaa vil hjælpe os lidt. Se, Danmark er blevet et rigt Land paa Grund af Krigen — mon De ikke kunde finde en eller anden Velgører, der vilde hjælpe os lidt? Vi er i Byggegæld nu og vilde dog saa gerne have lidt til at begynde vort Arbejde med Ungdommen om Søndagen. Men dertil maa vi jo have lidt Penge; vi har ingen Fodbolde; vi vilde gerne have Kegler og andre Spil, Boldtræer, Ringspil, Tennis o. s. v. Alt dette kunde maaske give Dem en Idé om, hvad De kunde gøre for os. —

Modtag, kære Søster, vore bedste Hilsener og Tak for alt, hvad De vil gøre for os.

Deres hengivne *O. Cuvelier*, C. S. S. R.

Mon der skulde findes nogen blandt Ugebladets Læsere, der kunde have Lyst til at sende lidt Hjælp ud; for hvad er den tomme Bygning; det er jo Idrætter og Gymnastik, der skulde give det hele Liv og udfylde den lange Søndag for de stakkels unge Drengene, der intet som helst Tidsfordriv ellers har. — Bidrag kan sendes til ovenfor nævnte Præst, Frederiksted, St. Croix, Dansk Vestindien.

Undertegnede er ogsaa villig til at modtage og sende Bidrag derud.

A. Bokkenheuser,
Inspektrice ved Wintelers Skole,
Hans Tavsgade 4 B,
Odense.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Vi henleder Læsernes Opmærksomhed paa omstaaende Tak fra Ansgariusforeningens Bestyrelse; den indeholder blandt andet en indtrængende Opfordring, som ikke bør gaa upaaagtet hen. For en Ordens Skyld bemærkes, at Ansgariusforeningen og Ansgarius-Bonifaciusforeningen er to forskellige Foreninger. Ansgariusforeningens Hovedopgave er Udgivelsen af Nordisk Ugeblad, medens Ansgarius-Bonifaciusforeningen — ogsaa kaldet »Den danske katholske Kirkesag« — støtter den danske katholske Kirkes Virksomhed i Almindelighed.

Rom. Den 16. Juli var det 700 Aar siden, at en af Historiens største og mærkeligste Mænd forlod denne Verden. Innocentius III er en af de mest lysende Skikkelser i Pavernes Række, og ligesom saa mange andre af St. Petri Efterfølgere greb han dybt og kraftigt ind i Verdensbe-

givenhedernes Gang for at hævde Kirkens og Retfærdighedens Sag. Men Pavedømmet hører ikke alene Fortiden til. Dets Plads er ikke i Museernes middelalderlige Afdelinger. Nej, Pavedømmet lever og virker den Dag i Dag i hele Verden, og under den forfærdelige Krig, som nu hjem søger Europa, nævnes endnu oftere end ellers Fredsfyrstens Stedfortræder paa Jorden, og Aviserne fortæller om Pavens Arbejde for Verdensfredens Genoprettelse og for Lindring af Krigsfangernes Lod, om hans Gaver til nødlidende i de af Krigen hjemsøgte Lande, om hvorledes Folkene og deres Styrere appellerer til ham, og mange Blade, derimellem adskillige, som i Forvejen knap vovede tale om Paven, giver nu udførlige Meddelelser, endog om Emner som Benedikt XV's Bestemmelser om Børnenes Kommunion paa Verdenskrigens Toaarsdag. Og Pavens Flag, som man saa ofte har søgt at ignorere, har attet vajet paa Verdenshavet. »Det spanske Fartøj, som førte den pavelige Nuntius til Argentina, sejlede,« efter hvad det polske Blad *Glos Narodu* (Folkerøsten) fortæller, »under paveligt Flag og derved, som *Pius Verein Korrespondenz* paapeger, under suverænt Statsflag. Dette Faktum har, efter de citerede Blade, stor retslig international Betydning; thi ved at benytte sit eget Flag har den Hellige Stol optraadt som suveræn Magt paa Havet og følgelig ogsaa i Verdenspolitikken. Det pavelige Flag var selvfølgelig hejst for at beskytte Skibet mod et eventuelt Angreb. De neutrale Magters Flag — Paven bør, efter hvad man fra vis Side har gjort gældende, ikke kaldes neutral, men upartisk — beskytter jo ikke mere mod Fare.« Saa vidt det bekendte Krakauerblad. Vi Katholikker bør glæde os, naar vi ser den Hellige Stols Farver, og vi bør sørge for, at det pavelige Flag vajer ved vore Fester og Sammenkomster. Men fremfor alt skal vi hver og een paa sin Plads hædre Pavens og Kirkens Fane ved vor Lydighed mod den Hellige Fader.

Gustaf Baron Armfelt.

Nota bene!

Da der agtes udgivet en ny Aargang (1917) af **Katholsk Aarvog for Danmark**, bedes alle de Herrer Sognepræster, Skolebestyrere eller -bestyrerinder, Foreningsbestyrelser, overhovedet alle Ledere af vore katholske Institutioner og Foreninger, som findes i Aarbogen eller fremtidig burde optages i den nye Aargang, om at gennemse sidste (3.) Aargang (1914) og hver for sit Vedkommende notere, hvad der muligvis er at rette, forbedre eller tilføje i det Stykke, hvor deres Sogn, Forening eller Institution

omtales, og derpaa — senest ved Udgangen af August Maaned — indsende en nøjagtig Angivelse heraf til undertegnede, der ogsaa med Taknemmelighed modtager ny, gode, praktikable Forslag til den ny Udgave af »Katholsk Aarvog for Danmark«.

Fr. Ronge.

Kbhvn., Bredgade 64, Juli 1916.

Tak. For den under Mrk. »Dyrtid« til Ansgariusforeningen sendte Gave paa 100 Kr. takkes hjertelig. Endvidere Tak for den lovede Forhøjelse af Aarsbidragene fra Familiens Medlemmer.

At opfordre til lignende større Gaver er formentlig unødvendigt; de, der kan og har Interesse for at støtte en vigtig Sag, kommer af sig selv. Derimod vil Bestyrelsen, som »En Røst fra Ekspeditionen i Ugebladet Nr. 27 berørte, benytte Lejligheden til at lægge alle Abonnenter eller — bedre — alle Katholikker paa Sinde, at paa Grund af den store Prisstigning paa Papir (100.%) og Bogtrykkerarbejde vil en Forhøjelse af Abonnementet blive nødvendig, hvis ikke Ansgariusforeningen faar betydelig Tilgang i Aar. Er man allerede Medlem, kan man forhøje sit Aarsbidrag fra 2 til 4 Kr. eller indmelde Hustruen eller Børnene. Send Beløbet paa en Postanvisning til Ekspeditionen, Bredgade 69, 2. o. G. I København behøver man blot at telefonere til Palæ 654 (1—4) eller C 1389 (9—6). Nye Medlemmer faar »Katholsk Aarvog« 1914 tilsendt. For 1917 kommer der en ny »Katholsk Aarvog«. — Nævnte Udvej bør benyttes af alle bedre stillede, saa at Abonnementet ikke behøver at forhøjes. Opsæt det nu ikke.

Bestyrelsen for Ansgariusforeningen.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund genoptager sine Møder *Søndag den 3. September Kl. 8*; Indgang: Stenosgade 4 B. Nye Medlemmer indmeldes hos Præsæs, Pastor J. Koch, eller hos Formanden og Sekretæren.

Gudstjenesten i Den evige Tilbedelses Kirke.

Hverdage. Kl. 7½ Messe med sakramental Velsignelse. — Kl. 3 sakramental Velsignelse.

Søndage. Kl. 8 stille Messe med Prædiken. — Kl. 6 sakramental Velsignelse.

Den h. Kommunion uddeles før og efter Messen.

Det allerhelligste er udstillet: Søndage fra Kl. 8 til 6, Torsdage fra Kl. 7½ til 3. — Kirken er aaben fra Kl. 6 Morgen til Kl. 6 Aften.

Rosenkranskirken. Efter fuldendt Istandsættelse afholdes Gudstjenesten atter som sædvanlig i selve Kirken.

Unio. Søndag den 27. August: **Juventus-Udflugt**, for Herrer under 30 Aar, til Birkerød—Hørsholm—Vedbæk. Afgang fra Nordbanen Kl. 10⁴⁰ til Birkerød, hvor der spises Frokost. (Mad kan medbringes paa Turen). Billet til Birkerød og hjem fra Vedbæk koster tilsammen 1 Kr. 15 Øre.

I den kommende Vintersæson afholder Unio sine Møder hver 2den og 4de Onsdag.

Jesu Hjerter Andagt (1. Septbr.).

I alle Kirker og Kapeller til sædvanlig Tid.

Kirkelig Kalender.

27. Aug. 11. Søndag eft. Pintse.	3. Sept. 12. Søndag eft. Pintse.
28. — M. Augustinus, Biskop og Kirkelærer.	4. — M. Ferialdag.
29. — Ti. Johannes Døberens Halshuggelse.	5. — T. Laur. Justinianus, Biskop og Bekender,
30. — O. Rosa af Lima, Jomfru.	6. — O. Ferialdag.
31. — To. Raymundus Nonnatus, Bekender.	7. — T. Ferialdag.
1. Sept. F. Ægidius, Abbed og Bekender.	8. — F. Marias Fødsel. (Bisp Johannes bispev. 1892).
2. — L. Kong Stefan, Bekend.	9. — L. Marias Officium.

Meddelelse om Gudstjenesten i København fandtes sidst i Nr. 26.

St. Ansgars Kirke. 7 Messen om Søndagen og 7½ Messen om Hverdagene bortfalder foreløbig.

St. Andreas Kirke. Andagten Søndag Efterm. holdes foreløbig Kl. 7.

St. Annæ Kirke. Hver Sønd. Kl. 11½ polsk Sangmesse m. Præd.

St. Annæ Kirke. Aftengudstjenesten paa Søndagene er fra 15. August af atter Kl. 6.

Den katolske Højskole.

Søndag d. 27. August 1916 Kl. 4 **Friluftsmøde ved »Vor Frues Bøg«.** Hr. P. A. Meyer taler. *Sursum corda* bedes medbragt.

Mødet holdes kun i Tilfælde af godt Vejr.

Til Fordel for det nødlidende **Polen** sælges: **Ernest Luninski: Polens Lidelser.** (Med Indledning af Grevinde Julie Ledochowska og Beretning af Professor Ellinger.) Pris 50 Øre. Hele Indtægten ved Salget tilfalder de nødlidende i Polen.

Mariakongregationen for Ynglinge genoptager de ugentlige Møder *Mandag den 4. September* Kl. 8½ i Jesu Hjertes Kirke. Indmeld. af nye Medl. sker hos Præsæs, Pastor J. Koch, Stenosg. 4.

Mariakongregationen for Mænd genoptager efter endt Sommerferie sine ugentlige Møder *Torsdag den 7. September* Kl. 8¼. Herrer, som ønsker at slutte sig til Kongregationen, bedes henvende sig til P. Sialm, Stenosgade 4.

St. Franciskus' III Orden har Møde Fredag den 25. August Kl. 8 i St. Knuds Kapel. Generalabsolution.

† At min kære Søster, Fru **Annetta Wiggers**, bosiddende i Hamborg, pludselig er afgaaet ved Døden d. 20. ds., bekendtgøres herved paa min Svogers og egne Vegne. Den afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

P. Stagno Balestrini,
Fuldmægtig.

Begravelsen, som vil foregaa her i København, bliver nærmere bekendtgjort i Berlingske Tidende.

Katolsk Bogsalg Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tilf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

K. U. B. (Katolsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Mathæus Hansen, Hovmarksvej 20, Charlottenlund.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4—6.

Nr. 36.

Søndag den 3. September.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Køge Døbefonts Saga. — Fra Hedningemissionen. XXXIV. — Polens Lidelser. — Nye Bøger. — Om Oplæsning. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Esbjerg. Randers. Rom. Nord-Amerika. Australien. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

323.

Salige er de Øjne, som ser, hvad I ser.

Det var, dengang Jesus havde lovprikt sin himmelske Fader, fordi denne havde aabenbaret Guds Riges Herlighed for de smaa og umyndige, at han vendte sig afsides til sine Apostle og sagde de Ord af Søndagens Evangelium, der staar som Overskrift over denne Betragtning: »Salige er de Øjne, som ser, hvad I ser.«

Ja, salige er de, som er bestemte for Synet af de Vidundre, som de allerede er omgivne af, som de stirrer paa, men som de endnu ikke formaar at erkende. Salige er de, som tilsidst skal faa at se, hvad intet dødeligt Øje endnu har set, men kun Troen kan glæde sig over. Alle de vidunderlige Ting i den nye Verden er allerede nu, som de da skal være. De er udødelige og evige; og de Sjæle, som da skal faa Evne til at blive dem bevidst, skal faa dem at se i den Rolighed og Majestæt, som de altid har besiddet.

Men hvem kan udtrykke den Overraskelse og Henrykkelse, som vil gribe dem, der endelig for første Gang

faar Øjnene opladte for al den himmelske Herlighed. Hvem formaar — selv med al Fantasiens Anspændelse — at tænke sig, hvorledes den er til Mode, der, efter en salig Død i Troen, vaagner op til den herlige Beskuelse? Det Liv, som da begynder, ved vi, vil vare til evig Tid; og dog — hvis Mindet er for os da, hvad det er nu, vil den Dag, da det nye Livs Herlighed for første Gang aabenbarede sig for os, være et vidunderligt Minde gennem alle Evigheders Evighed. Vi vil sikkert bestandig tiltage i Erkendelse og i Kærlighed, men alligevel vil sikkert den første Opvaagnen fra de døde, paa een Gang vor Fødselsdag og vor Bryllupsdag, for evig være dyrebar og hellig i vore Tanker.

Og naar vi da efter den lange Hvile føler os udrustede med friske Kræfter, styrkede af det evige Livs Spirer i vort Indre, mægtige til at elske Gud, som vi ønsker, visse paa, at al Trængsel, Sorg, Pine, Ængstelse, Nød er forbi for stedse, i det fulde Kærlighedssamfund med vore jordiske Venner, som vi elskede saa ringe og kunde hjælpe saa lidt, medens de var med os paa Jorden, og — fremfor alt — i den umiddelbare, synlige, udsigelige Nærværelse af Gud Fader, den almægtige, med hans enbaarne Søn, vor Herre Jesus Christus, og hans jævnbyrdige, evige Aand, denne uendelige Beskuelse, hvori der er fuld Glæde og Fryd til evig Tid — hvilke dybe, udsigelige, ja næsten utænkelige Tanker vil da ikke stige frem for os! Hvilke Dybder vil ikke komme i Bevægelse i os! Hvilke hemmelige Harmonier vil ikke vaagne, om hvilke man ikke skulde troet, at et menneskeligt Hjerte kunde rumme dem! Jordiske Ord er egentlig ganske ude af Stand til at udtrykke saa høje Forventninger. Lad os derfor lukke vore Øjne og være tavse.

Hvad intet Øje har set og intet Øre har hørt, og hvad der ikke er opkommet i noget Menneskes Hjerte, har Gud beredt dem, der elsker ham. (1. Kor. 2,9.) *Kardinal Newman.*

Køge Døbefonts Saga.

En underlig Historie om Fortid og Nutid.

Træder man ind i den lille Have bagved St. Hans Kapel i Køge, faar man straks Øje paa en gammel Stenkumme, der er oprejst imellem Blomsterbedenes røde Pelargonier.

Hvis den kunde snakke, som Gryderne og Tallerkenerne i Andersens Eventyr gør, vilde den kunne fortælle os mange mærkelige Historier, lyse og mørke. Og vel at mærke vilde disse blive godkendt af Køge Bys Annaler, de vilde være virkelige Historier, om de end vilde lyde som Eventyr.

Thi man ser jo ikke paa den temmelig lave, ottekantede Stenkumme, at den har oplevet en Del Kirkehistorie, at dens Skæbne endog har været knyttet til 15 eller 16 Menneskers pinefulde Død!

Den er, som sagt, ottekantet og forsynet med Lisener langs Kanten og bærer Præg af den senere Gothik. Af samme Stil er Sankt Nicolai Kirke, i hvis ene Sidekapel denne Kumme engang stod; thi den var Kirkens Døbefont. Den Dag i Dag ser man det lille Hul, hvor Vandet kunde faa Alløb.

Den stod paa en høj Underbygning, saa man maatte stige op ad en lille Trappe for at naa hen til den. Om den har samme Alder som Kirken, er usikkert, men meget sandsynligt. I hvert Fald blev mange katholske Børn døbt deri, medens det stormfulde 14de og det forholdsvis fredelige 15de Aarhundrede gik hen over Danmarks Land.

Men i det 16. Aarhundredes første Halvdel blev der en slem Tid for Køge Kirke og forresten for Danmark med. Ydre og indre Storme rasede over Land og By og fejede en hel Del af den gamle Tro og den gamle smukke Guds-tjeneste væk. Ogsaa Kunstværker, Billeder, Krucifikser og andet Inventar gik med i Købet. Saaledes ogsaa i Køge Kirke, hvis Værnehelgen begribeligvis var Skippernes ældgamle Beskytter, den h. Nikolaus. Værst gik det ud over de andre Gudshuse i Byen, over Franciskanernes Klosterkirke frem for alt. Kongen vilde have alt det Sølv og

Guld, som Monstranserne og Kalkene kunde give, og Borgerne fik jo ogsaa deres Del af Byttet.

Ogsaa i Køge Kirke blev der tomt. Et Billede af Frelseren, der er undgaaet »Kirkeforbedringen«, vidner dog den Dag i Dag om Forfædrenes fromme Sindelag. Heldigvis var Daabens Sakramente bleven uberørt af Morten Luthers og hans Medhjælperes Forbedringstrang. Derfor fik ogsaa den gamle Døbefont Lov til at blive staaende, selv om Ritualet blev forandret, siden Hr. Søren Mogensen, Sognepræst ved Nicolai Kirke, i det Herrens Aar 1537 underskrev Ordinantsen.

Fra den Tid af var Reformationen indført i Køge. Gudshuse blev lukket og nedrevet, Gudstjenesten i Aarhundredets Løb indskrænket til et Minimum, selv om Befolkningen i den senere Tid voksede, og Byen i materiel Retning gik frem.

Det var en kirkelig Forfaldstid, der indleddedes med Reformationen. Samtidig med, at det rige religiøse Andagtsliv blev udryddet, dyrkedes der en mørk Overtro, der gav sig Udslag paa mange besynderlige Maader.

Allerede Morten Luther havde meget med Djævle at gøre, og hans samtidige var ligesaa overtroiske.

Aldrig nogen Sinde var Troen paa en direkte Forbindelse med Aanderne, særlig med Djævlene, saa udbredt som efter Reformationens »Kirkeforbedring«. Overtroen blev ligefrem Datidens Sygdom, indtil en ædel katholsk Præst Friederich von Spe, et Medlem af Jesuiterordenen, og en rettænkende protestantisk Professor Thomasius offentlig optraadte imod denne ukristelige Spiritisme. Hekseforfølgelsen var en af denne Overtros mest udbredte og skadelige Følger.

Nu er der vel nogle af Ugebladets Læsere, som kender lidt til det saakaldte »Køge Huskorses« Historie.

Det er en Beretning, som Rektoren for Herlufsholms lærde Skole, Magister Joh. Brunsmann, i Christian V's Tid har udgivet, og som læstes meget i Danmark og i Udlandet. Den angaar Hekseforfølgelsen i Køge 1612 og 1613. Brunsmann selv troede paa disse Hekse og Djævlekunster og vilde i Grunden opstille Fortællingen om dem som en moralsk Advarsel for Samtiden. Men i Virkeligheden var

Begivenhederne kun et Produkt af hine Menneskers Overtro og enkelte skyldiges, især nogle Kvinders personlige Had og Kiv. Det fremgaar ogsaa af de Aktstykker, som er bleven benyttet i »Køge Bys Historie« af And. Petersen.

Paa det Sted, hvor nu Hotellet »Prinsen« staar, altsaa i Hjørnebygningen mellem Torvet og Nørregade, boede omkring 1600 en velstaaende Købmand, Hans Bartscher eller Kræmmer, som var gift med Ane Pedersdatter. Denne Ane, hvis Fader var Borgemester Peder Pedersen, har spillet en vis Rolle i Køge. Det er ogsaa hendes Optegnelser, der har været Grundlaget for Brunsmands Historie. Vi kan ikke her gengive den lange og underlige Proces imod »Troldkvinderne«, der opstod ved, at der i Hans Bartschers Hus skulde være foregaaet alskens »Djævlekunster« med uforklarligt »Bulder«, Galen og Klukken, med gaadefulde Skrubtudser og andre Syner af Spøgelse.

En hel Række Kvinder, ogsaa nogle Mænd, blev forhørt, navnlig en vis Johanne Thomeses og hendes Pige Kirsten Lauridsdatter. Disse blev beskyldt for blandt andet at have »forgjort« og hesmittet Døbefonten i Køge Kirke.*)

Det blev en lang og pinlig Prøve. Pigen Kirsten Lauridsdatter bekendte ogsaa, at hun i Ledtog med andre havde forhekset Døbefonten. Men den Medhjælper, hun havde nævnt, en vis »Laurids prammandt«, nægtede under Ed, at han kendte noget dertil, og at »Kirsten hannem skiendeligen dette paaløg«.

Kvinderne blev dømt for denne »slemme og uhørlige Gerning«, og Forhørets Protokol fra Onsdag den 18. August 1612 findes endnu i Raadstue-Bøgerne.

Den 11. September 1612 henrettedes Johanne Thomeses og Kirsten Lauridsdatter, idet de brændtes paa et Baal, vistnok udenfor Byen, ikke paa Torvet, hvor »Kagen« stod. Men disse Kvinder havde igen angivet andre, og den

*) Hele Historien er efter min Formodning hysterisk Opspind.

Kirsten var halt og kunde alene ikke have naaet op til Døbefonten, som jo Retsprotokollen ogsaa bemærker. Men Kirsten har vistnok sammen med Johanne Thomeses søgt at gøre Fru Ane Bartscher Fortræd, fordi disse to Kvinder hadede hinanden, maaske paa Gund af et Forhold mellem Johanne og Anes nuværende Mand Hans Bartscher. Ane sejrede i Kampen og giftede sig forresten for 2. Gang og døde først 1642.

ene Beskyldning dukkede op efter den anden. I det hele blev der henrettet for Hekseri: Mette Banghors [† 7. Dec. 1612], Annike Christoffers [† 7. Juli 1615], Ane Olufs [† 29. Juni 1613], Karen Eriks og Birgitte Oluf Rokkemagers [† 18. Sept. 1615], saa en Væverkvind, saa Else Holtugs, Mette Karnes, Ole Andersen, Valdborg Bødkers, Maren i Ringsberg og et Par andre, hvis Skæbne ikke nærmere kan følges.

Da nu Døbefonten efter Borgernes Tro var »forgjort« eller forhekset, vilde man nødig bruge den længere. Det kunde jo være, at »den onde« vilde forhekse de stakkels Smaabørn, der nu skulde løftes over Fonten. Derfor blev den udrangeret og en ny stiftet af Borgemester Claus Bagger i det Herrens Aar 1613 og skænket til Kirken »i Anledning af heldig Tilendebringelse af Kalmarkrigen«. Denne smukke Døbefont kan ses den Dag i Dag i St. Nicolai Kirke.

Men hvad Skæbne fik saa den gamle »forhekset«? Djævelen tog den da ikke? Den fik Lov at ligge i næsten tre Hundrede Aar, uden at nogen skænkede den en Tanke, ja den gik helt i Glemme. Ved et Tilfælde kom den gamle Døbefont, hvis historiske Betydning man altsaa paa det Tidspunkt endnu ikke satte Pris paa, i Hænderne paa en elskværdig Herre, der senere overlod den til den nys indrettede katholske Præstegaard.

Men da var netop Tiden inde, at man ogsaa i Køge begyndte at samle paa antikke og historiske Sager. Nu vilde man gerne have den interessante Døbefont tilbage, og vedkommende Herre blev spurgt, om hvad der var blevet af den historiske Stenkumme. Han skal have givet det klassiske Svar: »Døbefonten er gaaet til sine Fædre.«

Ja, den er havnet i »Moderkirkens Skød.« Men mon nu dens Saga er forbi? Mon den om faa Aar vil kunne fortælle os nye interessante og forhaabentlig lysere Historier? Mon den en Gang atter vil blive istandsat og komme til sin gamle Værdighed i en ny katholsk Kirkebygning? Det vil jo meget afhænge af, om der findes en katholsk Velgører her i Danmark, der vil bekoste Udgifterne til dens Istandsættelse. Saa skulde der helst sættes en Indskrift ved dens Fod: *Resurrexit**) med Aarstallet. . .

*) Den er opstanden!

Fra Hedningemissionen.

Af H. U. R.

XXXIV.

(Sluttet.)

VIII.

P. Chaumonots sidste Aar.

Efter sin Hjemkomst fra Irokeserne faldt Chaumonot i en svær Sygdom som Følge af de overmenneskelige Anstrengelser, han havde udstaaet. En forfærdelig Hovedpine gjorde ham næsten døv og berøvede ham al Søvn. Heller ikke denne Gang tog han sin Tilflugt til jordiske Lægemidler, men til den hellige Familie og blev ganske pludselig helbredt.

Helst var han vendt tilbage til sine vilde Irokeser, saa snart en fredeligere Stemning var indtraadt. Men det skulde ikke være saaledes. Chaumonots Helbred var nedbrudt, og en ondartet Brystlidelse gjorde ham uduelig til Vandremissionen i Urskoven. Desuden fandtes der ingen, som forstod at omgaas og hjælpe Huronerne som han. Saa overtog da Chaumonot for anden Gang Sjælesorgen i Huronkolonien i Quebec og blev paa denne Post til sit Livs Ende.

Den lille Koloni var imidlertid vokset til godt 500 Medlemmer; mange forjagede Huroner og kristne Irokeser havde i Tidens Løb sluttet sig til den. De var som eet Hjerte og een Sjæl og hjalp gensidig hverandre i Arbejde og Nød med en virkelig broderlig Kærlighed.

P. Chaumonot havde hele deres Kærlighed og dybeste Agtelse. Og han fortjente den, ikke mindst ved sit Eksempel og sit Liv, der ganske blev levet efter det Løfte, han engang havde aflagt: at gøre alt til Guds større Ære.

Her skal blot fremdrages nogle faa Træk af det smukke Eftermæle, han har efterladt sig.

Trods de heftige Smarter, som hans gamle Benbrud foraarsagede ham, stod han hver Dag op Kl. 2 om Morgen for at faa Tid til en flere Timer lang Betragtning. Derefter fulgte som Forberedelse til Messen en aandelig Læsning og Breviarbønner.

Den hellige Messe var for ham Dagens vigtigste og helligste Handling. Med hvilken overordentlig Andagt han læste den, og hvilken vidunderlig Trøst han fandt deri, ser man af en Optegnelse, som han nedskrev efter sin Skriftefaders Ønske, og i hvilken han hovedsagelig skildrer, hvad der foregik i hans Sjæl under den hellige Handling. Man griber af den levende Tro og glødende Kærlighed til Kristus, som aander ud af disse Optegnelser. Chaumonot havde »Bønnens Gave« i en ganske særlig Grad.

Uden at adspredes eller trættes kunde han timevis knæle foran Tabernaklet i stille Samtale med sin Gud og Frelser.

Hver eneste Morgen henvendte han under Messen nogle Ord til sin Menighed for at indgyde den Kærlighed og Ærbødighed over for det hellige Sakramente og give den praktiske Vink med Hensyn til at overvære og følge den hellige Messe. Taknemmeligere Tilhørere end Huronerne kunde man næppe have, mente han selv.

Om Sommeren læste han den hellige Messe straks efter sin Betragtning, for at Indianerne kunde gaa tidligt til deres Arbejde. Efter en halv Times Taksigelse begyndte Sygebesøgene og derefter Sprogundervisningen for de unge Missionærer. Da han beherskede det huronske og irokesiske Sprog som ingen anden, blev alle de Præster, der var bestemt til disse Stammer, i lang Tid stillet under hans Ledelse, saa han oplærte næsten to Generationer til deres Missionskald.

Henimod Kl. 1 holdt Chaumonot en Times Tilbedelse i Kapellet og bad Dagtiderne og Rosenkransen. Derefter gik han gerne paa Besøg i Hytterne, hvor hans Tilsynkomst altid vakte stor Glæde. Efter sin Hjemkomst bad han igen sit Breviar i Kapellet.

Henimod Solnedgang kaldte den lille Klokke store og smaa sammen til Kirken til fælles Aftenbøn eller sakramental Velsignelse. Alle liturgiske Sange blev sunget, idet Mændene sang den latinske Tekst, Kvinderne derefter den huronske Oversættelse.

De sene Aftentimer blev, forsaavidt som de ikke var optaget af Undervisning eller Skrifte, anvendt til Læsning, Bøn og Brevskrivning. Thi P. Chaumonot førte dels i sine kære Huroners Interesse, dels som en meget søgt Raadgiver en omfattende Korrespondance.

Praktisk, som Chaumonot var, plejede han med stor Omhu det kristelige Foreningsliv. Navnlig to Foreninger var livskraftige og til stor Nytte: Mariakongregationen for de unge Mænd og den hellige Families Forening. Denne sidste havde blandt de nyomvendte Indianere en ganske særlig vigtig Opgave, og dens Virkning sporedes i det smukke, inderlige og fromme Familieliv, hvorom Missionsberetningerne mange Aar efter endnu har Vidnesbyrd.

Huronerne blev aldrig trætte af at høre ham. Intet Under. Han beherskede deres Sprog som ingen anden Huronmissionær hverken før eller senere. Dertil kom, at han var født Folketaler. Naar han i sine Prædikener og Foredrag indflettede Træk fra Bibelen eller Helgenernes Liv, var de ikklædt den kanadiske Verdens Farver og Forestillinger, saa at de Vilde saa Scenerne og Begivenhederne foregaa i deres Skove og paa deres Floder og Søer.

Med deres jævne Alvor og enfoldige Lærvillighed tog Rødhuderne alt, hvad Sortkjolerne fortalte dem, ganske bogstaveligt. Naar han f. Eks. paa Langfredag prædikede over Kristi Lidelse, var der mange, som hjemme i deres Hytte greb til Svøben for saaledes at lide og føle med Kristus.

Disse er nogle faa af de mange smukke Træk, som Aar efter Aar blev berettet fra Huronkolonien Loreto. De giver i al Fald en Forestilling om det Liv, som Chaumonot i 30 Aar levede blandt sine kære Huroner.

IX.

P. Chaumonots Død.

Chaumonot var nu den ældste Missionær, Veteranen, i Kanada, den eneste, som var blevet tilbage af den gamle Garde, lige elsket af sine Huroner som af sine Medbrødre og de franske Kolonister. Denne almindelige Agtelse, han nød, fik det smukkeste Udtryk, da han som Olding i Aaret 1689 fejrede sit 50-aarige Præstejubilæum. Det var den første Højtidelighed af denne Art, der fandt Sted i Kanada, og Biskop og Kapitel i Quebec ønskede, at den skulde fejres i Kathedralen i Quebec, hvad ogsaa skete under overordentlig Deltagelse fra hele Byen.

To Dage efter vendte Jubilaren hjem til sit kære Loreto og fortsatte der sit Arbejde indtil Efteraaret 1692. Paa dette Tidspunkt blev den kanadiske Koloni hjemsøgt af en skrækkelig »Høfeber«. Baade Franskmænd og Italienere vendte sig i deres Nød til »den hellige Mand«, som Chaumonot i Almindelighed blev kaldt; han havde stort Ry som »Undergrøer«, og der fortaltes de mærkeligste Ting om hans Bøns Kraft.

Chaumonot begyndte da med de andre en Novene. Hver Dag efter den hellige Messe bar de den ærværdige Olding op paa en Højde, hvorfra han velsignede Landet. Den tredje Dag var Plagen forsvundet fra hele Egnen, og Novenens øvrige Dage blev brugt til Taksigelse.

Imidlertid tog den 80-aarige Mands Svaghed til i en saadan Grad, at man bragte ham til Kollegiet i Quebec, Her opbyggede han alle ved sit altid glade Taalmod og sin inderlige og fromme Andagt. Det meste af Dagen tilbragte han enten oppe i Kirken eller nede i Krypten, hvor han »besøgte sine kære gamle »Krigskammerater«.

I December holdt han trods sin Svaghed sine sidste Exercitier. I Begyndelsen af Aaret 1693 brød alle de gamle Svagheder og Onder, som han havde kendt i sit lange Liv, frem igen. Alligevel læste han hver Dag den hellige Messe indtil 14 Dage før sin Død.

Den 18. Februar modtog han det hellige Vandringsbrød. Alle hans Tanker og Bønner beskæftigede sig fra nu af med den hellige Familie i Nazareth, med hvem han stille og fortroligt samtalede. Med deres hellige Navne paa Læberne opgav han endelig sin Aand den 21. Februar 1693, 82 Aar gammel, af hvilke han havde tilbragt de 61 i »Jesu Selskab« og 54 i Kanada.

Straks efter hans Død ilede alle til Kollegiet for endnu engang at se den afholdte Missionærs jordiske Levninger. Alle vilde sikre sig en Erindrng. I et Nu var hans Krucifiks, Rosenkrans o. s. v. forsvundet og hans gamle Præstekjole delt i mange Stykker.

Aldrig før havde man i Kanada set en Begravelse som den, der blev den jævne, enfoldige Missionær til Del. Hele Gejstligheden, med Biskoppen i Spidsen, Adelen, de højeste Embedsmænd, Folk fra fjern og nær, ikke at forglemme Chaumonts brune huronske Børn fulgte ham til hans sidste Hvilested. Ved hans Grav blev der bedt som ved en Helgens.

Dermed endte en lang Løbebane — paa ganske anden Vis, end den var begyndt. Af den lille Vagabond var der blevet en ægte Apostel og Guds Mand, »en af de skønneste Skikkelser i Kanadas Kirke«.

Polens Lidelser.

Den her i Danmark til Afhjælpning af Nøden i Polen nedsatte Komité har ikke givet mange Livstegn fra sig. En her boende Polak, Dr. Ernest Luninski, har derimod for ikke længe siden under ovenstaaende Titel udsendt en lille Pjece, der vel er egnet til atter at vække Opmærksomheden for den uendelige Nød og Ulykke, der er gaaet hen over et af Verdens ridderligste Folkeslag. Forfatteren giver i sin lille Skildring Eksempler paa de mange rystende, forfærdelige Tilstande, der hersker i de polske Lande, hvor de forskellige fjendtlige Hære nogle Steder endog har gaaet 6—7 Gange frem og tilbage. Det er umaadelig vanskeligt at bringe Hjælp; men alligevel har den internationale Komité i Schweiz, under Forsæde af den verdensberømte polske Digter Henryk Sienkiewicz, faaet ydet nogen Hjælp, og den arbejder vistnok stedse med Iver og Nidkærhed. Ovennævnte lille Bog skulde, næst efter at vække Sympathi for det ulykkelige Lands Lidelser, direkte bringe dette en lille Støtte, idet Indtægten ved Salget af den — den koster

50 Øre — alt sammen indsendes til den ovennævnte Komité i Schweiz. Dr. Luninskis lille Skildring er oversat paa Dansk af Aage Meyer Benedictsens, men ofte ret uheldigt; hvad mener man om Vendinger som: »Trods sin Farve af et Agerbrugsland var Kongeriget — —« — »Under Tilintetgørelsens Kølle er 70,7 pCt. af hele Landets Udstrækning faldet«, Eksempler, der kunde forøges med adskillige flere. Dette forhindrer dog ikke, at man faar et gribende Indtryk af det ulykkelige Folks navnløse Lidelser, men bevirker ogsaa, at det er med ganske særligt Velbehag, at man læser Professor Ellingers velskrevne Skildring af Nøden i de polske Lande, der kommer som en meget vægtig og indtrængende Efterskrift til Dr. Luninskis Beretning. Som Forord til Bogen findes et lille Opraab af Grevinde Ledochowska.

Bogen faas i Katholsk Bogsalg, og da hele Indtægten ved Salget gaar til at afhjælpe Nøden blandt det polske Folk, der af saa mange Grunde er danske Hjerter særlig kært, anbefales det indtrængende alle Læsere at købe dette lille Hefte og derved maaske lægge et Stykke Brød eller to i et sultent og nødlidende Menneskes Haand. N. H.

Nye Bøger.

Shakespeare in pictorial art. Text by Salaman. (London. Paris. New York. MCMXVI. »The Studio«. Ltd.)

Den 23. April var det 300 Aar siden, at den navnkundigste af alle Englands, næsten alle Verdens Digtere, William Shakespeare, i en forholdsvis ung Alder afgik ved Døden. Der blev ikke den Gang Lejlighed til i Ugebladet at erindre om Mindedagen, hvilket der i og for sig havde været Anledning nok til, for saa vidt som det stadig væk fra mange Sider med Bestemthed hævdes, at Shakespeare har været Katholik. Det var som bekendt paa den Tid, da Shakespeare levede, en højst livsfarlig Sag at bekende sin katholske Tro i England, derfor er det vel forstaaeligt, om han har skjult sin Tro, og at det nu er vanskeligt at blive klog paa den. Det sikreste Standpunkt, man i denne Strid kan indtage, er vistnok at holde paa, at man intet bestemt kan afgøre; i hans talrige Værker er der intet, der afgjort taler imod, at han kan have været Katholik, og ikke saa lidt, der nærmest peger i den Retning.

Det er sikkert Shakespeare-Jubilæet, der har foranlediget det bekendte engelske Kunstmagazin »Studio« til at udsende et overordentlig nydeligt Festnummer med en stor

Række fortrinlige Gengivelser af Fremstillinger i Malerkunsten af en Mængde Scener fra shakespeareske Komedier og Tragedier. Udførelsen er fin, og Valget af Billeder er vistnok fortrinligt; adskillige af disse er end ogsaa gengivet i nydelige Farver. Selv den, der ikke kender alle Shakespeares Værker, vil med stort Udbytte Gang paa Gang kunne gennemblade det smukke Bind og stedse finde nye Enkeltheder at glæde sig over.

Det er Krigen, der har foraarsaget, at dette Shakespeare-Værk først nu har set Dagens Lys, efter hvad Georg Chr. Ursins Efterfølger, der har tilsendt Ugebladet Bogen, oplyser om. Firmaet anmoder os tillige om at meddele Læserne, at af de to andre smukke Værker om Paris og London, der begge har været anmeldt her i Ugebladet, er det første udsolgt haade her i Byen og i London, medens der endnu findes et mindre Antal tilovers af Bogen om London (*London past and present*). Intet af de tre her omtalte Værker optrykkes paa ny.

N. H.

Om Oplæsning.

Det første Maal for al Undervisning i Modersmaalet maa være at lære Børnene en god og tydelig Oplæsning. Herom skriver Professor *F. Rønning* i »Realskolen i Danmark« følgende bemærkelsesværdige Ord:

»Der har altid været lagt Vægt paa en god Oplæsning; den nye Ordning understreger dens Betydning endnu stærkere, end tidligere var Tilfældet. Men der er ogsaa fremkommet Angreb paa denne Tankegang. Man har ogsaa sagt, at det er Læsefærdighed og Evne til at opfatte det læste rigtigt og — om fornødent — gengive det, som det kom an paa. Men her ligger en Misforstaaelse bag. Det er væsentlig gennem Oplæsningen paa Skolen, at den rette »Læsefærdighed« udvikles, ikke Evnen til i en Fart at vende Bladene i en Roman eller til at lade Øjnene løbe op og ned ad Spalterne i en Avis, men Evnen til at læse langsomt, til at gøre Ophold paa de rette Steder, til at tage det sammen, som efter Meningens hører sammen, til at dvæle der, hvor en ny Tanke skyder op eller en skøn Følelse risler frem. Et kraftigt Arbejde for en god Oplæsning giver gode Renter; den giver virkelig »Læseevne«.

Den gode Oplæsning skal fremfor alt være naturlig; det har ogsaa særlig Bekendtgørelsen af 1. Juli 1904 betonet. Og det er jo rigtigt nok. Men ud fra denne Tanke var man en Tid ved at komme ind paa et farligt Skraaplan. Den daglige (naturlige) Ta-

les sjuskede Udtale blev ofte anvendt som Mønster: Sløjfen af visse Konsonanter, »Trækken over« af andre o. s. v. (»du kan ikke« blev til »du ka' ikke«, der saa gik videre til »duknikke«). Heldigvis synes denne Bevægelse at være i Tilbagegang. Det beror da ogsaa paa et Fejlsyn, naar man tror, at en saadan Sløjfen og Køren sammen af forskellige Lyde er en Betingelse for en naturlig Oplæsning. Det er rigtigt, at visse Ord i en Sætning skal tages nærmere sammen, have mindre Mellemrum mellem sig end andre. De lige lange Ophold mellem de enkelte Ord er en af de værste Hindringer for en god Oplæsning. En »Mening« (et Punktum) maa opløses i visse Ordgrupper, imellem hvilke der er en længere Pavse end mellem de enkelte Ord; men inden for en Gruppe maa alligevel da enkelte Ord staa klare og tydelige — »lig sølvklare Perler, der drages paa en Snor« — de maa ikke køres sammen til Melpap.

Den grimme Læsetone — der vel har sin Hovedkilde i Korlæsningen — er den naturlige Oplæsnings Dødsfjende. I sin grelleste Form er den heldigvis forsvundet de fleste Steder. Men mindre slemme Former for den (f. Eks. det at holde Oplæsningen i den samme Tonehøjde hele Tiden, at benytte en musikalsk højere Tone end den, den daglige Tale anvender, o. lign.) er endnu ret almindelige.

Næsten alle Lærere er ivrige for teoretisk at indprente Børnene de almindelige Hovedregler for god Oplæsning (læs højt, læs langsomt o. s. v.), og Børnene kender ogsaa nok Reglerne. Men denne Viden hjælper saa mærkværdig lidt. Langt vigtigere end det teoretiserende Foredrag er det praktiserede Forbillede. Læreren skal lade Eleven høre, gennem sin egen Oplæsning, hvorledes der skal læses op.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Torsdag den 24. August foretoges Konsekrationen af Den evige Tilbedelses Kirke paa Jagtvejen af den højærværdigste Biskop med Præsterne v. d. Kettenburg og Rattaire som Diakoner, Pastor Quaedvlieg som Subdiakon og Pastor Ronge som Ceremonimester. Den hellige Handling begyndte Kl. 8 for lukkede Døre — som Rituallet paabyder — og først henad Kl. 11¹/₂ fik Menigheden Adgang til Kirken, ligesom Relikvierne (af Martyrerne Ignatius, Coelestin og Deodatus samt én Splint af *coena Domini* [Nadverbordet fra Jerusalem]) da i Procession førtes ind i Kirken, hvor de indmuredes i Alterbordet. Under Prælætmessen, som begyndte Kl. 12³/₄, sang St. Ansgars Kirkekor under Organist Hammermüllers Ledelse nogle flerstemmige liturgiske Salmer, hvorefter Pastor

v. d. Kettenburg prædikede over Ordene i 2. Krøn. 7, 16: »Jeg har udvalgt mig og helliget dette Sted, at mit Navn maa være der til evig Tid, og mine Øjne og mit Hjerte dvæle der alle Dage.« Derefter blev det allerhelligste Sakramente for første Gang udstillet paa det nye, endnu ikke helt færdige Højalter og forblev udstillet hele Dagen. Først omtrent Klokken 2 var Gudstjenesten færdig. Kirken blev konsekreret *in honorem sanctissimi sacramenti sub titulo perpetuae adorationis et in honorem Sancti Augustini et Sanctæ Birgittæ* (til Ære for den bestandige Tilbedelse af det helligste Sakramente og for St. Augustinus og for St. Birgitta), saaledes som det gentagne Gange blev indflettet i Bønnerne, og som det ogsaa stod paa det forseglede Dokument, der tilligemed Relikvierne indmuredes i Alteret.

— Pastor Bernhard Jensen, der siden sin Præstevise i Juni Maaned har opholdt sig i Polen for videre at uddanne sig i dette Lands vanskelige Sprog, vendte Lørdag den 26. Aug. tilbage til København. Dagen efter var der Levitmesse i St. Ansgars Kirke, hvor den nye Præst var Celebrant og hans Broder, Skolastiker Ansgar Jensen fra St. Andreas Kollegium, Subdiakon. Den højærværdigste Biskop overværede Messen, og Pastor Günther prædikede for en talrig Menighed om Præstekaldets tunge Ansvar.

— Fredag den 1. ds. afrejste den højærværdigste Biskop fra København for at tiltræde en længere Firmelsesrejse til en Del jyske Byer, deriblandt Aalborg, Randers, Aarhus, Silkeborg og Horsens. I Dag, Søndag den 3. September, er det Biskoppens Mening at meddele Firmelsen i Horsens, hvorfra han tager til Aarhus og saa til Silkeborg.

Esbjerg. Ved Pastor Verheins Bortrejse til Tyskland har Pastor Joseph Schmidt, S. J., fra Jesu Hjertes Kirke i København overtaget Embedet som Sognepræst ved St. Nicolai Kapel i denne By. Samtidig er Pastor H. Wiesmann, S. J., ogsaa fra Jesu Hjertes Kirke i København, bleven Kapellan ved St. Josefssøstrenes Sanatorium i Spangsbjerg, c. 4 km udenfor Esbjerg. Mange gode Ønsker og Bønner vil ledsage de to nidkære og stilsfærdige Præster til deres nye Gerning i det vestligste Danmark, hvor der sikkert er en rig Arbejdsmark med ret brogede aandelige Forhold.

Randers. Det nye, store Hospital, om hvis højtidelige Indvielse Ugebladet for kort Tid siden bragte Meddelelse, har nu faaet sin egen Præst, idet Pastor Quélen, siden 1907 Præst ved Spangsbjerg Sanatorium, er bleven udnævnt til Hospitalspræst her i Byen.

Rom. Grev Vincenzo Gentiloni, som var en af de mest fremragende katholske Politikere i Italien, er i disse

Dage afgaaet ved Døden i Rom. Begravelsen fandt efter den afdødes Ønske Sted under de mest beskedne Former. Ved Valgene for 3 Aar siden var det ganske særlig hans Indflydelse, der gav det katholske Parti saa betydelig Fremgang. Grev Gentiloni stod afdøde Pave Pius X meget nær, som satte megen Pris paa den fromme Mand.

Nord-Amerika. (U. S. A.) Kolumbus-Ridderne, hvis uvurderlige Fortjenester af den katholske Kirke er kendte hele Verden over (f. Eks. Udsendelsen af den overordentlig billige Udgave af *The Catholic Encyclopedia* for et Par Aar siden), har for nylig holdt deres aarlige nationale Kongres i Davenport, Jowa. Blandt de særlig indbudte var den Apostoliske Delegat i De forenede Stater, Mgr. Bonzano, hvem mange vil have kendt fra hans tidligere Stilling som Rektor for Propaganda-Kollegiet i Rom. Mødet begyndte med telegrafisk Hyldest til den Hellige Fader, som sendte Deltagerne sin Velsignelse.

Australien. Ærkebiskop Carr i Melbourne, Hovedstaden i Staten Victoria, har for nylig fejret sit 50-aarige Jubilæum som Præst. Da Ærkebiskoppen for 29 Aar siden kom til Melbourne, var Antallet af de katholske Skoler i Victoria 15.000, nu er det 48.000. Hvis de kirkelige Skoler blev lukket, maatte Regeringen i Victoria straks skaffe 5 $\frac{1}{2}$ Millioner Kroner til Veje til Skolevæsenet. Den Hellige Fader sendte Jubilaren sin Lykønskning.

Den danske katholske Kirkesag.

Ansgarius-Bonifacius-Kollekten

paa Mariæ Optagelses-Fest havde nedenstaaende Resultat:

Aalborg.....	18,05	Østerbrogade 7 C.....	3,95
Aarhus.....	46,90	Køge.....	10,00
Esbjerg.....	2,94	Maribo.....	12,00
Fredericia.....	25,00	Nakskov.....	20,00
Helsingør.....	32,85	Nyborg.....	3,16
Horsens.....	15,59	Nykøbing F.....	10,00
Kolding.....	6,50	Næstved.....	10,00
København:		Odense.....	13,28
St. Ansgar.....	47,85	Randers.....	20,03
Rosenkranskirken.....	42,67	Reykjavik.....	7,90
St. Annæ.....	17,60	Ringsted.....	20,00
St. Andreas.....	68,33	Roskilde.....	22,25
St. Knud.....	12,40	Silkeborg.....	10,00
St. Josef.....	43,29	Slagelse.....	8,58
Jesu Hjerter.....	166,57	Svendborg.....	7,00
Immaculata.....	9,00	Vejle.....	24,00
Amalievej.....	10,00	Ekstra Gave fra Malmø.....	10,00
Klosterkirken.....	8,00		
			Ialt: 785,69

Kbhvn. i August 1916.

Det Apostoliske Vikariat.

K.U.F. Det første Vintermøde holdes *Søndag den 3. ds. Kl. 8* i Stenosgade 4 B. Udførligt Program tilsendes.

Foreningen **Fidelitas** genoptager sine ugentlige Møder *Onsdag den 6. September 1916.*

Kirkelig Kalender.

3. Sept. 12. Søndag eft. Pintse.	10. Sept. 13. Søndag eft. Pintse.
4. — M. Ferialdag.	11. — M. Protus og Hyacinthus, Martyrer.
5. — T. Laur. Justinianus, Biskop og Bekender,	12. — Ti. Marias Navnefest.
6. — O. Ferialdag.	13. — O. Ferialdag.
7. — T. Ferialdag.	14. — To. Korsets Ophøjelse.
8. — F. Marias Fødsel. (Bisp Johannes bispev. 1892).	15. — F. Marias syv Smerter.
9. — L. Marias Officium.	16. — L. Cornelius og Cyprianus, Martyrer.

St. Ansgars Kirke. 7 Messen om Søndagen og 7¹/₂ Messen om Hverdagene bortfalder foreløbig.

St. Andreas Kirke. Andagten Søndag Efterm. holdes foreløbig Kl. 7.

Ret paa Side 691, Linje 13 f. n., sin til *min*.

Nye Bøger.

Andagt til »Maria, de syges Frelse« og til »Den hellige Kamillus, de syges og Hospitalernes Værnehelgen« med to Billeder og to Sange, 26 Sider, samme Størrelse som den ny Salmebog, pr. Stk. 15 Øre. Partier paa 50 Stk. pr. Stk. 12 Øre, paa 100 Stk. pr. Stk. 10 Øre.

»**St. Kamillus og hans Orden**«, 120 Sider, 11 Billeder og 1 farvelagt Titelbillede 1,40 Kr. indb., 1,00 Kr. uindb. Begge Bøger faas paa Kamillianernes Forlag, Kastetvej, Aalborg.

Mariakongregationen for Mænd genoptager efter endt Sommerferie sine ugentlige Møder *Torsdag den 7. September Kl. 8¹/₄.*

Til Fordel for det nødlidende **Polen** sælges: **Ernest Luninski: Polens Lidelser.** (Med Indledning af Grevinde Julie Ledochowska og Beretning af Professor Ellinger.) Pris 50 Øre. Hele Indtægten ved Salget tilfalder de nødlidende i Polen. Faas i Katholsk Bogsalg.

Mødreforeningen. Ti. d. 5. Septbr. Kl. 8¹/₄ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender.

Mariakongregationen for Ynglinge. Det første Møde efter Sommerferien holdes *Mandag den 4. ds.* Efter Foredraget sakramental Velsignelse.

Søndag den 10. ds. Kl. 8¹/₂ **Fælleskommunion** i Jesu Hjertes Kirke.

Unio. *Søndag den 3. Septbr.* Cykleudflugt for Herrer og Damer. Deltagerne samles ved Søpavillonen Kl. 9³/₄. Herfra køres til Ballerup, hvor den medbragte Frokost spises. Derfra køres igennem Jonstrup Vang forbi Sønder sø til Lille Værlose—FREDERIKSDAL—København. Besøgende kan deltage.

St. Andreas Kirke. (Ordrup).

Mariakongregationen for Mænd genoptager sine Møder her i Kirken *Torsdag den 7. September Kl. 8¹/₂.*

Søndag den 10. September (Mariæ Fødselsfest) holder begge Kongregationer **Fælleskommunion** i Messen Kl. 7³/₄.

Katholsk Bogsalg. Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tilf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

K. U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katholske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katholikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katholske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Mathæus Hansen, Hovmarksvej 20, Charlottenlund.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4-6.

Nr. 37.

Søndag den 10. September.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Hvad er Tro? — Nye Bøger. — Martyrer i det nittende Aarhundrede. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Horsens. England. Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privatannoncer.

Smaa Indledninger.

324.

Blev ikke ti renset? Hvor er da de ni?

Ja, hvor bliver saa mange af, der skulde »vende tilbage og give Gud Æren« — den Dag i Dag som i for-dums Tid, da Guds Ord vandrede synlig her paa Jorden iblandt os?

For manges Vedkommende er Grunden til, at de bliver borte, vistnok den, at Religion for dem er altfor kedelig en Ting, og at denne Verdens mange betydningsfulde Spørgsmaal er af saa stor Interesse, at der hverken bliver Tid eller Lyst til at beskæftige sig med den tilkommende Verdens Anliggender. Det er altfor kedsommeligt for det naturlige Menneske at tjene Gud i Ydmyghed og Skjulthed, at finde sig i Tilsidesættelse, at vogte paa sig selv og al sin Gøren og Laden tidlig og silde, at være tilfreds med sin Lod i denne Verden i Stedet for ved alle Midler at tilkæmpe sig en fordelagtig Stilling — alle disse Overvejelser drager saa mange, mange bort fra at give Gud Æren.

Ja selv de, for hvem Religionen er en Alvorssag, som gør sig store Anstrengelser for ikke at overtræde Guds Bud,

som har erfaret Hjælpen og Trøsten fra oven, selv saadanne kan finde Troen og Kristenlivet en besværlig Byrde. De ved, at Gud skal tjenes i fuldkommen Frihed, og de er overbeviste om, haade i deres Fornuft og af egen Erfaring, at heri findes den sande Lykke; men alligevel maa de bekende, at deres Natur mangen Gang røber en underlig Modvilje mod at tjene den eneste Skaber og Herre, og at de føler, der er et Modsætningsforhold til Stede mellem deres egen Natur og Religionens Krav.

Grunden hertil er, at Menneskenes Vilje for det meste bevæger sig ad andre Baner end Guds Vilje. I lige Maade, at det Synspunkt, under hvilket den guddommelige Frelser betragter vort Liv og vore Bestemmelser, ikke rigtig tilfredsstillende os. Heller ikke har han selv nogen rigtig Skønhed eller Herlighed i vore Øjne, denne hellige, barmhjertige, sagtmødige Frelser, den evige Guds enbaarne Søn, vor Ven og vor uendelige Velgører, han, som forlod sin Faders Herlighed og døde for os, som har lovet os sin Naades overflødige Rigdom baade her og hisset, som er »et Lys, der skinner paa et mørkt Sted, og Mørket fatter ham ikke«. Mennesket er af Naturen verdslig sindet, og hvad der er født af Kød, er kødeligt og kan ikke modtage og elske Evangeliets Lærdomme.

Det er ikke vanskeligt at se, hvad heraf følger. Hvis vore Hjerter af Naturen drages mod denne Verden for dens egen Skyld, men hvis Verden en Dag gaar til Grunde med al dens Lyst, hvad skal de saa drages imod og finde deres Glæde i? Og hvorledes vil Sjælen føle sig til Mode, naar den engang, berøvet den Klædning, som Verden skænker, skal staa nøgen og gysende frem for Guds rene, rolige, strenge Majestæt? Hvad skal Sjælens Glæder blive i det andet Liv? Dog vel ikke de samme som i det nærværende?

Det er vel klart nok, at skal vi blive lykkelige i den kommende Verden, maa vi have nye Hjerter og begynde at elske de Ting, vi rent naturligt ikke elsker. Vi maa — for at udtrykke det kort og praktisk — blive forvandlet. Himmelens herlige Skare af Apostle, Martyrer, Profeter, Engle o. s. v. kommer ikke over til os, vi maa komme over til dem og blive som de. Det er derfor et Spørgsmaal af den allerhøjeste Interesse for os selv, at vi finder

Midler til at forvandle vore Hjerter, at »give Gud Æren,« som det hedder i Søndagens Evangelium.

Det er ikke vor velsignede Frelsers Skyld, naar vi ikke elsker ham, det er vor egen Fejl. Han er lige kærlig og barmhjertig, hvad der end bliver af os. Ve over os, hvis vi paa den Dag, da han kommer fra Himmelen, ikke ser noget elskeligt og herlighedsfuldt i hans Saar! Ve over os, hvis vi har gjort Stolthed eller Egenkærlighed eller kødeligt Sindelag til vor Maalestok for Fuldkommenhed og Sandhed, hvis vore Øjne er blevet taagede og vore Hjerter forhærdede, saa vi ikke kan se Menneskenes sande Lys og den evige Faders Herlighed. Maatte han frelse os fra alle Selvskuffelser og Bedrag og gøre os i Stand til at give Slip paa denne Verden, at vi kan vinde den, der kommer!

Kardinal Newman.

Hvad er Tro?

Af fhv. Stiftprovst Kofoed-Hansen.*)

Jeg har alt tidligere — ogsaa som bestemt Lutheraner — troet paa de Undergerninger, der øvedes af de store henfarne hellige som Franz af Assisi, Franz Xaver og flere, efter hvad Historien fortæller om dem. Jeg har aldrig kunnet givet den Paastand Medhold, at Miraklernes Tid skulde være forbi; jeg har endogsaa flere Gange som god protestantisk Præst fra Prædikestolen udtalt mig mod denne allerede almindelige protestantiske Anskuelse, der ligefrem set er en Bornethed og undergraver al Tro. Man kan ej heller hævde den Anskuelse mod Trosbekendelsen og mange af Herrens klart udtalte Ord eller mod Ordet, som blev Kød og boede iblandt os. Har Gud engang draget Menneskeslægten ind under sin særegne Foranstaltning og Omsorg og ladet Evighedens Kræfter gennembryde Timeligheden og givet sig Vidnesbyrd i Kendsgerninger, saa er det umuligt at fastholde hin Anskuelse om Mangelen og Umuligheden af Mirakler gennem de forløbne Aarhun-

---

*) Om denne fremragende Konvertit findes nærmere Oplysninger i Ugebladet 1913, No. 19.

dreder uden at fornægte Trosbekendelsen efter dens væsentlige Indhold, og man kan ikke i Sandhed bede Fadervor saa lidt som Ave Maria. Skærpet er denne Mening og Forstaaelse ganske vist bleven for mig, efterat jeg er bleven Katholik, men jeg har haft den ogsaa som bestemt Lutheraner. Jeg tror paa Undergerninger og deres Mulighed den Dag i Dag som for Aarhundreder siden og forstaaer ikke, hvorledes man i Aand og Sandhed skulde kunne bede til Gud uden denne Tro.

Alligevel, naar man læser om de fremragende Trosheltes Liv i en af de mange udførlige Fremstillinger, om Franciscus af Assisi, Franz Xaver og i Særdeleshed om de hellige Kvinder Elisabeth af Thüringen, Teresa af Spanien, Caterina af Siena og andre, som jeg i det sidste Par Aar er blevet tilstrækkelig bekendt med, og saa møder Beretningen om alle de Vidunderligheder, der er vederfaret dem, om de Aabenbaringer, der er blevet dem til Del, om deres fortrolige Meddelelser og Samtaler med den Herre Christus selv, saa studser man, og adskillige pinlige Spørgsmaal trænger sig frem i Sjælen og vil have Svar. Er det muligt? Er det tænkeligt? Nej, tænkeligt er det vistnok ikke ligefrem. Imidlertid har Herren sagt: For Gud er alle Ting mulige. Kan du tro? Det er Spørgsmaalet. Salige, har han sagt, er de, som tror. Salig er hun, som troede, saaledes var Elisabeths Ord til Herrens Moder. Kunde du tro, sagde Christus til Martha, skulde du se Guds Herlighed. Og maa ikke Guds Herlighed kunne ses ogsaa i det, som vederfaredes de hellige her i Verden? Man kommer tilsidst til at bede som Manden i Evangeliet: Jeg tror, Herre. Hjælp min Vantro! Det oversanselige er sat ud af Tilværelsen i denne Slægt, som i sin overmaade Videnskabs Visdom mener at have gennemspejdet Universet og at kunne gennemskue dets Løndomme; men hvem kan bestemme, hvad der kan times Mennesker, som lever kun for det oversanselige og har nedsat til den grundigste Ringagt alt, hvad denne Verden kan byde af Herlighed og Glæde? Det sanselige Menneske, siger St. Paulus, fatter ikke de Ting, som hører Guds Aand til, og han kan ikke forstaa dem, thi de bedømmes aandeligt.

Hvorledes kommer et sanseligt Menneske i Forbin-

delse med det oversanselige? Selvfølgelig ikke ved at fornægte det, hvorved det skyder det fra sig, ligesom Strudsen, der har en instinktmæssig Følelse af at undgaa at blive set, naar den under Forfølgelse stikker Hovedet ind i en Busk. Saaledes bilder ogsaa den Ikketroende sig ind, at naar han dukker ned i Videnskabens Labyrinter, i Visdommens Lyshav, som særlig Naturvidenskaberne skal opklare for os, saa ser Gud heller ikke ham. Hvo forklarer os det inystiske Forhold, der igennem Blikket drager Sjæl til Sjæl? Thi det er Sjælen selv, det i sit Væsen usynlige, det gælder om, naar man ikke kan rette et bestemt Blik paa et andet Menneskes Aasyn, uden at man næsten øjeblikkelig træffes til Gengæld af hans Blik. Det er umuligt, at Kraften her kun ligger i det legemlige, det er Sjælene, der ubevidst eller i Kraft af en dunkel indre Bevægelse drages mod hinanden. Men fordi nu saadanne Erfaringer omtrent hører til det, der daglig kan opleves, saa reflekterer man ikke videre derover, skønt man dog har en Fornemmelse af, at her er noget, der kunde trænge til Forklaring. Der er en Magt i Sjælens Blik, men kun i Sjælens; thi er ikke Sjælen selv i det henvendende Blik, saa resulterer der ikke noget, sker ikke noget gengældende Blik, hvorimod det kommer, hvad enten Had eller Kærlighed havde været det bestemmende i den skuende Sjæls Blik. Det kommer kun an paa, om Sjælen er sig selv, fattet og sluttet i sig selv.

Hvor mange Mennesker har knap det tarveligste Begreb om, hvad Tro er, og dog bruger de idelig Ordet. At Troen er en Verdenskraft, derom har de ingensomhelst Forstaaelse. De antager snarest, at Troen er noget, der ligger dem saa fjernt, at de slet ikke kan tilegne sig den, i Stedet for at Christus oftere tilkendegiver os, at Troen ligger os snublende nær, som da selv de mest vantro Mennesker ingen Dag, ingen Time, intet Øjeblik kan leve uden Tro, og skønt de altid er rede til at bekæmpe og fornægte Troen, er næsten enhver deres Handling, selv den ringeste, præget og bestemt af Tro. Men det forstaar sig: den Slags Tro har ikke noget at betyde, det er ikke den, om hvilken St. Johannes siger: Vor Tro er en Sejr, som overvinder Verden; enhver Tro, der ikke har sin Grund

i Troen paa Gud og er helliget af den, svæver i den taagede Luft.

Naar Pascal — hin store Mathematiker — fortæller som noget aldeles faktisk, at hans Søsters haardnakkede Øjensygdом blev hævet ved Berørelsen af en Torn af Christi Tornekronen, saa tror Forstanden hverken paa Tornekronen, ej heller paa, at Tornen, der berørte hendes Øje, virkelig var af Christi Krone, men den siger kun: Det var Troen, hendes Tro, der bevirkede det. Hvorfor kunde da Troen ikke gøre det, uden at Tornen blev bragt nær til det lidende Lem? Naar Karmelitermunken — den tidligere Musiker, Liszt's elskede Elev — beretter, at han blev helbredet for en Øjensygdом, der ikke vilde vige eller lindres ved noget af Lægerne anvendte Midler, ved at stige ned i Dammen i Lourdes, saa hedder det ogsaa: Det var hans Tro, der bevirkede det. Vidunderlige Tro, hvis Kraft selv de vantro erkender og indrømmer, medens de med det samme erklærer, at den for dem selv har ingen Betydning, ingen Kraft. De er altsaa udenfor den Sfære, hvor Troen hører hjemme; hvorledes kan de da i Grunden tale om den, og dog dømmer de, dømmer Fænomenerne, der giver Vidnesbyrd om den. Men naar det nu i saadanne Tilfælde, hvor en Lindring eller Helbredelse indtræder ved Hjælp af en Relikvie, en Henvendelse til en Helgen eller ved en Pilegrimsfærd, hedder, at det er Troen, der gør det, saa tages egentlig Troen i samme Betydning som Indbildning, og andet er jo Troen heller ikke for d'Hrr. Fri-tænkere, vantro og Rationalister, under hvilket Navn de saa end nævnes, navnlig naar Troen viser sig kraftig og giver særegne Vidnesbyrd om sit Væsen. (Sluttes.)

Nye Bøger.

Johannes Jørgensen: Mit Livs Legende. Første Bog: Den røde Stjerne. (Gyldendal. København og Christiania 1916. 200 Sider. 3 Kr. 75 Øre.)

Der er vist ikke fåa, der er enige med den, der skriver denne Anmeldelse, at nogle af de interessanteste og indholdsrigeste Timer, de nogensinde har tilbragt, var i Selskab med, maaske især paa Spadsereture med vor store

Digter og Landsmand Johannes Jørgensen. Han har en egen Gave til, som det hedder i Evangeliet, at »tage nyt og gammelt frem af sit Forraad« og besidder en sympatisk Forstaaelse for den meste Slags baade aandelig og timelig Nød, der kan komme over et Menneske. Han har siden sin allertidligste Ungdom hver Dag ført omstændelig Dagbog, ikke alene over sig selv og sine Oplevelser, sine Indtryk og Stemninger, men ogsaa over de mange betydelige Mennesker, han paa sit Livs snørklede Bane er kommen i Berøring med. Han har derfor — bortset fra, at han vel nok er den største nulevende danske Prosa-Stilist — mange Forudsætninger for at skrive Livserindringer, der vil være af ganske ualmindelig Interesse.

Derfor vil mange — ikke mindst vi, der var unge med Johannes Jørgensen, og hvis Studentertid faldt i Firsernes onde Aar — med Iver gribe efter Johannes Jørgensens nye Bog og med uslukkelig Tørst sluge dens fine, gribende, brogede, sørgmodige Indhold, maaske paa mindre end en Dag, som undertegnede har gjort, for saa ikke at kunne sove ordentlig den følgende Nat for de myldrende, forvirrede, forunderlige Skikkelsers Skyld, der vedblev at passere Revue for ens uklare Bevidsthed. Thi det gærer og syder og suser og bruser i de Minder, Jørgensen drager frem for sine Læsere, fra de første 23 Aar af sit Liv.

I et interessant Forord fortæller han, hvorfor han allerede nu, knap 50 Aar gammel, begynder at udgive sit Livs Erindringer. Han mener — og vistnok med Rette — at Beretningen om de Tider, han vil fortælle om, vil blive læst med større Interesse nu, hvor der lever saa mange, som mindes dem og bryder sig om at høre om dem, end maaske om 25 Aar. Og de Tider ligger dog allerede nu saa langt tilbage, at han kan tale om sig selv dengang som om en fremmed.

Formelen for sin Bog angiver han efter Goethe som *Dichtung und Wahrheit*. Han vil ikke »vælde en Papir-kurv fuld af Fakta ud over sine Læsere, men meddele dem et Indtryk af et Liv, en Udvikling, der gaar for sig efter bestemte Linjer og drevet af bestemte Kræfter.« Alt, hvad der findes i dette og følgende Bind, maa altsaa ikke tages som Beretning om Ting, der virkelig er sket i den udvortes Verden, men i Jørgensens egen rige og følsomme Sjæl. Det bliver næppe vanskeligt at skelne, mellem hvad der er Digtning, og hvad der er Sandhed, og der bliver sikkert betydeligt mere af den sidste i Jørgensens Livslegende end i Goethes berømte *Aus meinem Leben*.

Det første Bind af sine (vistnok ret omfangsrige) Livserindringer har Jørgensen givet Undertitelen *Den røde Stjerne*, som det ogsaa med røde Bogstaver staar uden paa Bindet ovenover en nydelig Tegning af Kongstad af en af de

stemningsfulde skraa Gader i Jørgensens Fødeby Svendborg. Mange har sikkert med Forundring tænkt paa, hvad denne underlige Titel skulde betyde. Det fremgaar tydeligt nok af Bogen, hvad Jørgensen har ment. Ved den røde Stjerne tænker han først og fremmest paa den smukke Stjerne Arkturus — Læserne kan for Øjeblikket ved Titiden finde den noget lavt paa den vestlige Himmel, kendelig paa dens røde Glans — og han finder i den et Symbol paa den Naturdyrkelse, den Gaaen op i Naturen som en Guddom, der prægede hans Udvikling og aandelige Standpunkt i Aarene omkring de tyve. I den Tid var han ogsaa mægtig betaget af en anden Stjerne, Morgenstjernen, *Lucifer*, saaledes som Georg Brandes gerne saa sig betegnet af sine ildbejstrede unge Tilhængere. Den røde Stjerne betegner altsaa den hedenske og sanselige Naturdyrkelse, han i sine unge Aar med Legeme og Sjæl gav sig hen til, ja styrtede sig selv ud i.

Dette er ikke for meget sagt eller for skaanselsløst bedømt. Thi det er hans egen Skildring af hans favre Ungdoms Tid. Johannes Jørgensen dækker ikke noget til og undskylder ikke sin Ungdoms Forvildelser. Ikke heller er det dog saa, at han klynker og klager over dem, men han fortæller, ubarmhjertigt og knugende fortvivlet, om hvor tomt og isnende den røde Stjernes Lys var. Alligevel taler han ikke ukærligt og ondt om dem, der ledte ham vild, ud paa de sølede Veje, tværtimod er der gribende, inderlige Skildringer af gamle Venner, f. Eks. af Viggo Stuckenbergs, der nok kan faa en til at prise den lykkelige, der har ejet Johannes Jørgensens Venskab.

Sin Barndomstid i Svendborg skilder han i et Afsnit, der hedder Foraarsagn. Vi kender alle sammen fra adskillige af Jørgensens Bøger den vidunderlige Hjemlængsel, med hvilken han stirrer tilbage mod sin Barndomstids stille Gader og Haver og Syd-Fyens herlige Skove og Sunde. Det er naturligvis denne Hjemlængsel, der præger dette Afsnit og gør det til saa yndefuld og gribende Læsning som de skønneste Ting, H. C. Andersen har skrevet om lignende Emner. Han fortæller meget interessant angaaende sin Læsning i 14—15 Aars Alderen af Longfellow's »Gyldne Legende« og Goethes »Faust«, at det, han beholdt af begge de store Digterværker, absolut kun var det, der var katholsk — et Fingerpeg om det, der engang skulde komme. Ogsaa endnu som Barn bad han *Ave Maria* paa Latin, seende ud af Vinduet, medens han »efter god, gammel, luthersk Skik bad Fadervor liggende paa Ryggen i sin Seng«.

Som 16aarig kom Johannes Jørgensen til København, og de to næste Aar, da han gik i Latinskole paa Nørrebro, skildrer han i det næste Afsnit, der er overskrevet

De vises Sten. Den Tid var i mange Henseender tung og trang for den stemningsrige, underlige Svendborgdreng. Han gjorde først den nedslaaende Opdagelse, at han var meget grim, og hans Klassekammerater forstod med ægte skoledrengagtig Ubarmhertighed daglig at indprente ham denne Sandhed. Barndommens Religiositet forsvinder i disse Aar eller omsættes til Revolution. Længselen efter Dommedag, der før havde været saa stærk hos ham, bliver til Længsel efter det »store Kladderadatsch«. Den Sympathi, han alt tidligere havde følt for de russiske Nihilisters omstyrtende Virksomhed, bliver mere og mere til en glødende Overbevisning om, at kun en fuldstændig Samfundsomvæltning kan bringe taalelige Tilstande, ja Lykke til Veje. Paa den Tid begyndte han ogsaa at læse de »moderne« Forfattere, af hvilke jo især Georg Brandes i en Aarrække blev af overvældende Betydning for ham.

Særlig gribende er et Kapitel, hvor Jørgensen taler om en ung Mands Følelser og Lidelser i Overgangsaaene. Det er skrevet med forbløffende psykologisk Indsigt og kan vække Eftertanke hos mange, ikke mindst hos Forældre og Pædagoger.

Det sidste Stykke i dette Afsnit er ganske kort, men af en fantastisk Uhygge. Det er et Syn, en Drøm, et Mareridt, han har haft, Mephistopheles, han har hørt komme op ad Trapperne og set i sin Stue. Et Brudstykke heraf lyder saaledes: »Jeg er ikke mere ene i Stuen — Underverdenens Skarer har indfunden sig. Noget farer over Gulvet som en Skygge — lige for min Fod — som en stor sort Hund. . . . Et Hoved kigger over min Skulder — af et mørkt Dyr eller en Djævel. . . .«

Mit Hjerte hamrer, saa jeg er nær ved at kvæles. Og saa — slaar det paa Døren — den springer op — og han staar der — i den røde Vams, med de vajende Hanefjer — Mørkets Fyrste! Et Øjeblik staar han stille paa Tærskelen, saa gør han to langsomme Skridt hen imod mig. Jeg mærker hans Svovlaande, jeg stirrer op i hans ubevægeligt lysende grønne Rovdyrøjne. Og jeg ved i mit inderste fortvivlede Hjerte, at jeg hører ham til. . . .«

De første tre Aar (fra 1884—1887) efter Studentereksamen skildrer han i det næste Afsnit, der, ligesom det hele Bind, bærer Titelen Den røde Stjerne. Vi føres altsaa herved ind i den Periode hvor den hedenske Naturdyrkelse ganske faar ham i sin Vold, hvor alle gamle Minder og Rørelser mister deres Magt over ham. Han havde altid været smaat stillet, men aldrig havde Fattigdommen trykket ham som i de Aar. Han gør her — sikkert med Rette — opmærksom paa, at »aldrig har Veldædigheden fundet paa noget mere mislykket end denne Plads

ved Familiebordet for den ubemidlede Student.« Han skildrer sig selv om Vinteren vandrende i tynd Sommeroverfrakke og hullede Støvler fra Christianshavn ud i Rosenvænget, hvor han en lille Timestid fik et kort Indtryk af al et velstaaende Hjemms Komfort og Hygge for saa atter at blive lukket ud til sin egen Usselhed og Fattigdom og Bitterhed over de andres gode Kaar. Der er rundt omkring, men især i dette Afsnit, indstrøet ikke saa faa Digte af Jørgensen fra hans tidligste Ungdom, næsten ingen helt ligegyldige, adskillige gode, nogle ogsaa langt mere end det.

Noget af det skønneste, yndigste i Bogen findes her i Form af et Brev, hans Søster skriver til ham fra Svendborg. Han kommer hjem en Sommermorgen tidlig efter en Nat, tilbragt i Svir og Kaadhed og Synd, og finder paa sit Bord en »Papæske ombunden med Bomuldsgarn, kejtet indpakket af uøvet Haand, og man kender Skriften, man gætter paa, hvad den lille Kasse rummer: Blomster hjemmefra.« Og i Kassen ligger ogsaa Brevet, saa yndefuldt og kærligt og søsterligt, som kun en ung, uskyldig, forresten ogsaa velbegavet Pige kan skrive det. »Kære Broder!« — saaledes begynder hun — »Det er ikke til at holde ud længere, som jeg dog har længtes efter dig og endnu længes efter dig, efter at gaa med dig, se dig og høre dig tale. Thi dine Breve forstaar jeg mig ikke rigtig paa, jeg ved ikke, kan være, jeg tager fejl, men jeg synes, at det ikke er min egen »Gamle«, som skriver dem. Nu ærgrer du dig naturligtvis og tænker, om jeg skriver for at plage dig, men jeg kan ikke andet; jeg synes, du bliver borte. — Aa, lad mig hellere lade være at tale om det, thi jeg kan dog aldrig forklare det, som jeg vilde, og du kan aldrig forstaa mig.« Saa gaar Søsteren over til at skrive om Skoven ved Svendborg og Blomsterne, hun har plukket til den »forlorne« Broder, saa kønt, at det er en Fryd at læse. — Af Kommentar har Jørgensen kun følgende Ord, der siger mere end mange Sider kunde sige: »Dette var mig — og dette var min Søster. Dette var København — og dette var Svendborg. Dette var de nye Tanker — dette var den gamle Tro.«

Det sidste Afsnit omhandler Aarene fra 1887 til 1889, vistnok de sørgeligste i Jørgensens Liv, og har til Overskrift Veduskogin, d. e. Trolde-skoven, Skoven, hvor man farer vild, og hvorfra kun faa finder Vejen ud igen. »Du foer vild, Veninde,« udbryder han til Viggo Stuckenbergs Hustru, »og fandt aldrig Vejen hjem!« Det er i de Aar, at Jørgensen opgiver al Eksamenslæsning (han havde ret flinkt studeret Zoologi et Par Aar) og hengiver sig til et vildt, ansvarsløst Bohæmeliv. Det var ogsaa i de Aar, at han udsendte sine første, smaa Bøger, som vandt megen Aner-

kendelse i radikale Kredse og skaffede ham et Navn der. Men hans Stilling var dog langt fra sikker, og Risikoen for, at han skulde gaa til Bunds i Storstadens glimrende Dynd, var stadig til Stede. Han »havde overbevist sig om, at der ingen Gud var til, at Moralloven ingen højere Sanktion havde end Samfundets Vedtægt eller, naar det kom højt, Hensynet til en meget problematisk »størst Lykke for de flest mulige,« at Tilværelsen efter al Rimelighed var uden Mening eller kun havde den Mening, man selv lagde i den, hvorfor han allerærbødigst tillod sig at nedlægge Arbejdet. Han *strejkede*, og der var ingen, som kunde sige ham, hvorfor han egentlig igen skulde begynde at arbejde. Det fælles Bedste — blæste han et Stykke, al den Stund han havde sit eget højst personlige Bedste at passe, sin Personligheds efter alle humane Principper ukrænkelige Ret til ingen Ting at bestille, men spadsere og glæde sig ved Naturen.« Foraaret 1889 kalder han selv for det lovløseste af alle sine Foraar. Han havde da sat sig udenfor ethvert Samfund, ogsaa de københavnske radikales, og han var da mere hundulykkelig, end han nogen Sinde havde været. Den 22. Maj 1889 skriver han i sin Dagbog — og med de Ord ender det første Bind af hans Livs Legende — »Føler mig som en Flagermus, der er bleven trukken frem i Solen. Jeg har brudt med Dagen — og er bleven bedraget af Natten.«

Det er ikke en Bog for de yngste, Johannes Jørgensen her har skrevet. Det er vistnok heller ikke en Bog for de unge. Det er maaske ogsaa en Bog, Mænd vil have mere Udbytte af end Kvinder. Det er tillige en Bog, som stiller visse Fordringer til sine Læseres Almendannelse. Den er ikke egentlig populær, som flere af Jørgensens Bøger jo heller ikke er. Men for den, der har Forudsætningerne for at læse den, er den en betydningsfuld Bog, en gribende Bog, en Bog, af hvilken man kan lære meget og dele meget ud, baade gammelt og nyt. . . . *Niels Hansen.*

Ungdomsvennen. Septbr. 1916. (Redigeret af Pastor Günther.)

Nummer 3 af *Ungdomsvennen* bringer paa sin Forside en smuk Gengivelse af den 15-aarige lyttende Dreng fra *Thorvaldsens* berømte Johannesgruppe over Vor Frue Kirkes Indgang. Af fire Digte, henholdsvis af Halfdan Kejser, Harald Brockdorff, Vilh. Gregersen og Peter Schindler, er det første, et Stambogsblad fra 1899 med Titelen »At synes og at være«, ubetinget det smukkeste. Den interessante Fortælling Kulsvierens Datter fortsættes, og den loves afsluttet i næste Nummer. Bladets Redaktør skriver med Varme om den store Gæstfrihed, Katholsk Ungdoms Forbund i Sommer nød hos Forpagter Møller og Hustru

paa Christiansminde. Endvidere giver han en meget nyttig og interessant Oversigt over vore katholske Ungdomsforeningers Virksomhed, hvad der utvivlsomt baade er ansporende og opmuntrende for disse og orienterende for os andre. Af andre alvorlige Artikler kan nævnes Gult, hvidt og rødt af *J. H.* *N. H.*

Martyrer i det nittende Aarhundrede.

De hellige Martyrer har altid været Kirkens Stolthed. De er Helte, hvis stærke Sjæle endog rørte Fjenderne og bragte Trosfællerne Trøst og Opmuntring. Derfor fryder Kirken sig, hver Gang den fejrer Mindet om en af dem.

Martyriet er noget guddommeligt; at Børn, svage Kvinder, Oldinge, Folk af hver Stand og Alder saa modigt gaar Døden i Møde, beror ikke paa ren menneskelig Styrke. Ofte er det endog Folk, som lige er omvendt fra Hedenskab til Kristendom. Derfor betragter Kirkens Fædre Martyriet som et Bevis for den katholske Religions Sandhed.

Gennem alle Tider har der været Martyrer; men det 19. Aarhundredes Martyrskare, som med Begejstring og Heltedom udgød sit Blod for Troen, er større end noget andet Aarhundredes. —

1. *Jean-Gabriel Perboyre* († 1840).

Den salige Johann Gabriel Perboyre, Medlem af Lazaristkongregationen, er en ægte højhjetet Martyrskikkelse. Gud havde bestemt en herlig Martyrkrone til ham. Ved sin hellige Livsvandel gjorde Perboyre sig værdig til den og erhvervede sig den nødvendige Karakterstyrke til det skrækkelige Martyrium, der ventede ham. Hans Hjemstavn er Puech i Bispedømmet Cahors, hvor han den 6. Januar i Aaret 1802 saa Dagens Lys. Allerede som Barn besad han en paafaldende Fromhed og Hjertets Renhed. Ved Guds Styrelse blev han ført til det lille Seminarium i Montauban, og begejstret ved et Foredrag over Hedningemissionen traadte Gabriel i December 1818 ind i Noviciatet hos Lazaristerne i Montauban. Efter sin Præstevielse virkede han i 10 Aar i sin Hjemstavn som Professor og Novicemester, og overalt var hans Opførsel præget af Hellighed.

Endelig skulde hans inderligste Ønske gaa i Opfyldelse, idet han i Aaret 1835 blev sendt ud som Missionær til Kina. Mange undrede sig vel derover, thi hans Helbred var saa skrøbeligt, at man frygtede for, at han ikke skulde naa levende til Kina.

Allerede paa Rejsen virkede P. Perboyre ved sin store Elskværdighed og Fromhed som en sand Apostel; hele Skibsbesætningen forgudede ham og sagde ved Afskeden: »Han er i Sandhed en Helgen!« I Løbet af 5 Maaneder naaede man Macao; men en yderst besværlig Rejse paa $\frac{1}{2}$ Aar forestod endnu Perboyre, inden han naaede til sit Bestemmelsessted, den nordlige Provins Ho-Nan. En svær Sygdom kastede ham straks paa Sygelejet, og han var Døden nær; men han havde ikke Tid til at dø nu. Med utrættelig Iver gennemyandrede han de Egne, hvor han skulde virke, for at styrke de gamle Kristne i Troen og vinde nye.

Den fromme Præst blev des værre i høj Grad hindret i sine Bestræbelser af fjendligt sindede Embedsmænds Chikanerier. I Begyndelsen af 1838 blev han af sine foresatte kaldt til Provinsen Hou-Pé. Det var en urolig Tid, man ventede hvert Øjeblik at se Hedningernes Vrede paa ny bryde løs mod de Kristne. Men »den sande Apostel«, skriver P. Perboyre, »gaar roligt sin Gang, uanfægtet af alle Farer, saa længe han endnu ikke har Strikken om Halsen og Lænkerne om Fødderne.« Han styrkede sit eget og Trosfællernes Mod med Martyrernes Eksempel.

Den 15. September 1839 blev Missionen pludselig overfaldet. Vel undslap Missionæerne, men en Kristen forraade P. Perboyres Opholdssted. Den fromme Præst blev slæbt fra Forhør til Forhør under frygtelige Pinsler; han maatte knæle paa Jernlænker med bare Knæ og fik de ubarmhertigste Stokkeprygl. Men da intet kunde rokke hans Standhaftighed i Troen, anvendte Mandarinen i fire Timer den rædselsfulde Hangtsetortur paa ham: Ofret bliver trukket til Vejrs i en Slags Galge ved de sammenbundne Tommelfingre og den strammede Haarpisk. De omkringstaaende blev grebet af Martyrens Mod, og rasende derover lod Dommeren ham da give fyrretyve frygtelige Slag i Ansigtet med en Lædersaal, saa at Kæbebenet knustes og Ansigtet mistede alt menneskeligt Udseende. — Saa maatte Perboyre atter udholde Galgens Pinsler en halv Dag, men ingen Klage lød fra hans Læber. —

Kort Tid derefter blev den hellige Bekender sammen med 10 andre Kristne i frygtelige Lænker slæbt til Hovedstaden Wu-tschang-fu, som laa 140 Mil borte. Hvad han her maatte lide i et ni Maaneders Fængsel blandt de mest ryggesløse Forbrydere, trodser enhver Beskrivelse. Hans Arme og Fødder var snøret saa fast sammen, at Blodet sprang ud af Fingrene, og der gik Koldbrand i hans ene Ben. Opsynsmanden havde Medlidenhed med ham og vilde lindre hans Pinsler, men Missionæren bad ham om at lade være, da han ellers selv kunde faa Ubehagelighe-

der derfor. Da Dommen endelig skulde falde, forlangte man i nye Forhør, at Perboyre skulde forhaane Korset og afsværgede den kristne Tro; men hans ubetvingelige Standhaftighed bragte Tyrannerne til det yderste Raseri. Alt, hvad der kunde optænkes af djævelsk Ondskab og Raahed, forsøgte man mod Blodvidnet.

Den 11. September 1840 faldt Dødsdommen og blev straks fuldbyrdet. Martyren blev ophængt paa et Slags Kors, Hænderne blev bundet fast til Tværbjælken og Fødderne bøjet bagtil. Man valgte den langsomme, pinefulde Kvældningsdød; først ved det tredje Ryk i Tovet blev Offeret fuldbragt.

P. Perboyses Sjælsstyrke og de vidunderlige Jærtegn, hvormed Gud forherligede hans døde Legeme, gjorde et saa stort Indtryk paa Hedningerne, at mange lod sig omvende. Hele Kristenheden beundrede højlydt dette heltemodige Martyrium. Den 10. November 1889 optog Pave Leo den XIII Gabriel Perboyre i de salige Martyrers Skare; han vil sikkert snart ogsaa blive erklæret hellig. (Forts.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Fredag den 1. September ankom Hr. Pastor Olrik her til Byen, hvor han foreløbig har taget Ophold hos Sognepræsten ved Rosenkranskirken. Det er med Glæde og store Forhaabninger, han modtages af sine mange Venner og Bekendte — med Guds Velsignelse vil de gaa i Opfyldelse.

— Søndag den 3. September holdt Hr. Pastor Bernhard Jensen sin første Prædiken her i København (i St. Ansgars Kirke), og faa Dage efter trak han Uniformen paa, som han nu skal bære mellem to og tre Maaneder. Det er sikkert den unge Soldaterpræst en lille Tilfredsstillelse, at han (vistnok) kommer til at ligge i Garnison i Helsingør.

Horsens. Fredag d. 1. September ankom den højærværdigste Biskop her til Byen og blev modtaget paa Banegaarden af Menighedens Forstanderskab, der ledsagede Biskoppen til Præsteboligen. Enkefru Busk, ved hvis Bidrag Præstehuset er opført, overlod sin Lejlighed til Biskoppens Afbenyttelse under hans Ophold her. Skolestreene i Forening med Pigeforeningen og en kyndig Gartner ved Menigheden havde smykket saavel Vejen fra Præstehuset til Kirken som Kirkens Portal og indvendige Vægge med Guirlander og Grønt. Søndag d. 3. September oprandt med smukt Vejr, der vedblev hele Dagen, og under Klokkeringning ankom Biskoppen Kl. 10 i Procession til Kirken,

ledsaget af Pastor Spaus fra Aarhus og en Række hvidklædte Børn. Kirken var fyldt til Trængsel, fortrinsvis af Menighedens Medlemmer og de omkringboende udenlandske Arbejdere, men ogsaa af en Del anderledestroende. Ved Indgangen modtoges Biskoppen af Sognepræsten, Pastor Kerff, ledsaget af Ministeranter af Lærlingeforeningen. Ved Alteret blev først de sædvanlige rituelle Bønner afsunget. Efter at Biskoppen derpaa havde lyst Velsignelsen over Folket, læste han en stille Messe, under hvilken Pintse-salmerne Nr. 110 og 112 blev afsunget. Efter Messen prædikede Pastor Kerff om Firmelsens Sakrament, og efter Prædiken istemtes *Veni creator Spiritus*, hvorefter Biskoppen meddelte Firmelsens Sakramente til 75 Personer, hvoraf 24 var udenlandske Arbejdere og 4 Børn i Femaarsalderen, som Forældrene ønskede firmet, hvilket Biskoppen med Glæde gjorde. Efterat Biskoppen havde lyst Velsignelsen, forlod han Kirken i Procession, imedens Menigheden afsang Salmen »Paa Sandheds Fjeld en Bygning staar«. Om Aftenen Kl. 6 holdtes Gudstjeneste med »*Te Deum*«, og ved Slutningen henvendte Biskoppen nogle hjertelige Ord til den talrig forsamlede Menighed over Apostlen Johannes's Ord: »Børnlille elsker hverandre«. De følgende Dage benyttede Biskoppen til at besøge Skolerne og Hospitalet og til at efterse, hvad der henhører under Biskoppens kirkelige Overopsyn. Endnu kan bemærkes, at Tirsdag d. 5. Septbr. læste Biskoppen den stiftede Aarsmesse paa afdøde Folketingsmand Jens Andersen Busks Begravelsesdag. Fredag afrejste Biskoppen til Aarhus.

England. Det er ikke en Tilfældighed, at Wales for ikke længe siden blev gjort til en selvstændig Kirkeprovins og fik sin egen katholske Ærkebiskop. Statskirkens Op-hævelse i dette Land synes nemlig at have bragt den katholske Kirke ikke saa ringe Udsigter til Fremgang her, hvor de forskellige Sekter, der tidligere var saa mægtige, i den senere Tid har mistet ikke saa lidt af deres Indflydelse. De anglikanske Præster i Wales er meget ritualistiske, og de hælder stærkt over imod den katholske Kirke. Et Vidnesbyrd herom af mange er de Regler, som Medlemmerne af »St. Davids Gilde« skal overholde (NB. her tales ikke om en katholsk Forening): 1) Høre Messe alle Søndage og paabudte Helligdage; overholde Kirkens Regel om Faste før Kommunionen; kommunikere i det mindste een Gang om Maaneden efter omhyggelig Forberedelse. 2) Overholde de af Kirken fastsatte Faste- og Abstinentsdage. 3) Høre Messe i Gildets »Intention« paa St. Davids Dag. (Præstelige Medlemmer: Læse Messe i samme »Intention« enten paa Festdagen eller i dens Oktav.)

Rom. Sir Henry Howard, der siden Krigens Begyndelse har været ansat som ekstraordinær britisk Minister ved Vatikanet, har trukket sig tilbage fra denne Post, i hvilken han har gjort sit Land og Folk store Tjenester, og er bleven efterfulgt af den forhenværende Gesandt i Montenegro, Greven de Salis. Baade den engelske Koloni i Rom og de vatikanske Kredse har med stor Beklagelse modtaget Budskabet om Sir Henrys Tilbagetræden; dennes støtte Paalidelighed, aldrig svigtende Takt og skrupuløse Iagttagelse af den diplomatiske Etikette havde skaffet ham en meget anset Position i Diplomaternes Verden. Som Anerkendelse for hans Fortjenester har Kong Georg dekoreret ham med en høj Orden.

Kirkelig Kalender.

10. Sept. 13. Søndag eft. Pintse.	17. Sept. 14. Søndag eft. Pintse.
11. — M. Protus og Hyacinthus, Martyrer.	18. — M. Josef af Kupertin, Bekender.
12. — Ti. Marias Navnefest.	19. — Ti. Januarius og Lidelsesfæller, Martyrer.
13. — O. Ferialdag.	20. — O. Eustachius og Lidelsesfæller, Martyrer. (Fastedag. Vigilie.)
14. — To. Korssets Ophøjelse.	21. — To. Matthæus, Apostel.
15. — F. Marias syv Smerter.	22. — F. Thomas af Villanova, Biskop og Bekender. (Fastedag.)
16. — L. Cornelius og Cyprianus, Martyrer.	23. — L. Linus, Pave og Martyr. (Fastedag.)

St. Andreas Kirke. (Ordrup).

Søndag den 10. September (Mariæ Fødsels Fest) holder begge Kongregationer Fælleskommunion i Messen Kl. 7³/₄.

St. Franciskus' III. Orden har Møde Fredag d. 15. Sept. Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel.

Eksercitierne for St. Franciskus' III. Orden holdes fra 2.—8. Oktober med et Foredrag hver Aften Kl. 8 i St. Knuds Kapel og Generalkommunion om Søndagen d. 8. Okt. under Højmessen Kl. 7.

Conventus missionariorum insulæ Selandiæ erit die 11. Septembris loco et hora consueta.

St. Josefs Gilde. Alm. Møde afholdes Mandag d. 11. Sept. Kl. 8¹/₂ i Lokalet, Bredgade 67.

Halvaarlig Generalforsamling afholdes Mandag d. 9. Oktober Kl. 8¹/₂ i Lokalet, Bredgade 67. Eventuelle Forslag bedes indsendt inden d. 1. Oktb. til Formanden. T. A. Schloemer, Elmegade 22.

Katholsk Ungdomsværn.

Den aarlige Ungdomsfest for de 14—15 aarige afholdes Søndag den 15. Oktober i Citys Lokaler.

St. Knuds Kapel.

Mariabørns-Kongregationen af den ubesmittede Undfangelse holder Fælleskommunion Søndag d. 17. Septbr. Kl. 7 Morgen og offentlig Møde Onsd. den 20. Septbr. Kl. 7¹/₂.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothés Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4-6.

Nr. 38

Søndag den 17. September.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Hvad er Tro? — Guldkorn. — Har Katholikerne mange Penge? — Martyrer i det nittende Aarhundrede. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Horsens. Esbjerg. Aarhus. Schweiz. Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

325.

Guds Forsyn.

Godt var det for os, om vi havde mere Følelse af Afhængighed af Guds Forsyn og mere Taknemmelighed for det og mere Erindring om alt, hvad Gud i sin Godhed har gjort mod os. Det vilde være godt, om vi havde den Vane at betragte alt, hvad vi har, som Guds Gave, givet os uden nogen vor Fortjeneste og fortsat fra Dag til Dag udelukkende af hans Godhed. Han gav os, og han kan tage det fra os igen. Han gav os alt, hvad vi ejer og har: Liv, Sundhed, Kræfter, Fornuften, Samvittighedens Lys, alt godt og helligt, der findes i vort Indre, alt, hvad vi har af Tro, af genfødt og fornyet Viljeskraft, af Kærlighed til ham, af Magt over os selv og af Haab om Himmelen. Han giver os Slægtninge, Venner, Opdragelse, Kundskaber, Bibelen, Kirken. Alt kommer fra ham. Han gav os, og han kan tage det fra os igen.

Vi er ikke vore egne — ikke det mindste mere, end det, vi besidder, er vort eget. Vi har ikke skabt os selv, derfor raader vi ikke over os selv. Vi er ikke vore egne

Herrer. Vi er Guds Ejendom ved Skabelsen, ved Forløsningen, ved Genfødslen. Gud har et tredobbelt Krav paa os. — Heri er der virkelig ikke nogen Tilfredsstillelse, nogen Lykke — saaledes tænker vistnok ikke saa faa unge og livsmodige Mennesker. Saadanne synes, det er en stor Ting at kunne have alt, ganske som det lyster dem, ikke at være afhængige af nogen, ikke at tænke paa andet end den synlige Verden, at være fri for den stadige Beden og bestandige Hensyntagen til en andens Vilje: Men, som Tiden gaar, vil de finde, at Uafhængighed ikke er et Menneskes Bestemmelse, at den er en unaturlig Tilstand, at den kan tilfredsstille os en lille Tid, men ikke bære os trygt igennem Livet til vort sidste Maal. Nej, vi er Skabninger, og som saadanne har vi to Pligter: at lægge os og alt vort i Guds Haand og saa være taknemmelige derover.

Lad os da mere end før se Guds Forsynsstyrelse af os i Religionens Lys. Lad os prøve paa at faa et sandere Syn paa, hvad vi er, og hvor vi er i hans Rige. Lad os med Ydmyghed og Ærefrygt efterspore hans styrende Haand i de Aar, som vi hidtil har levet. Lad os med Taknemmelighed mindes alle de Naadesbevisninger, han i de svundne Tider har ladet os blive til Del, de mange Synder, han ikke mere kommer ihu, de mange Farer, han har afvendt, de mange Bønner, han har besvaret, de mange Misgreb, han har rettet for os, de mange Advarsler, Lærdomme, alt det Lys og den Trøst, han Gang efter Gang har skænket os. Lad os i Tanken dvæle ved de svundne Trængsels og Glædes Tider, Hjem søgelses og Vederkvægelses Tider. Hvor var han god og øm mod os, da vi var Børn! Hvor ledede han os ikke i den farlige Tid, da Bevidstheden begyndte at tænke selvstændigt og Hjertet at aabne sig for Verden! Hvor kunde hans milde Tugt ikke tæmme vore Lidenskaber, berolige vor Frygt, oplive vor Tungsin-dighed, forsøde vor Ensomhed og styrke vor Svaghed! Hvor ledede han os ikke venligt mod den snævre Port, hvor kunde han ikke lokke os frem ad Livets evige Vej, trods den Haardhed, trods den Ensomhed, trods det Tusmørke, der hvilede over den! Han har været alt for os. Men han har heller ikke skabt os for intet og har heller ikke bragt os saa vidt, uden for at vi skal naa vort Maal!

Hvad betyder det derfor for os, hvordan vor Fremtids Vej bliver, naar det blot er hans Vej? Og hvad bryder vi os om, hvorhen den fører, naar den blot tilsidst fører os til ham?

Kardinal Newman.

Hvad er Tro?

Af fhv. Stiftprovst Koføed-Hansen.

(Sluttet.)

Det er især i det nuværende Samfund en saare almindelig Vilfarelse, at Troen skal fremgaa af Erkendelsen, at man skal kunne spekulere, tænke sig til Troen, at altsaa før Troens Indhold eller Genstand har godtgjort sin Sandhed og Gyldighed for Erkendelsen er eller kan der ikke være Mulighed for at tro. Denne Anskuelse eller Formening, som indeslutter saare ringe Tanker om Gud, har forhindret og forhindrer fremdeles en Mængde Mennesker fra at komme til Troen. Formeningen hidrører for en Del fra eller staar i Forbindelse med den filosofiske Paastand, der har lydt og været hævdet ogsaa indenfor vort Omraade, at Viden er det centrale i Menneskets Væsen, at altsaa før Mennesket har fattet sig selv som vidende, som den, der tænkende og forestillende kan sætte sig i Mod-sætning til Omgivelserne, er der ikke Tale om Menneskets virkelige Eksistens som Menneske. Det er det egentlige Springpunkt til den sande menneskelige Tilværelse. Det lader sig nu ganske vist høre med Hensyn til alt, hvad der gennem Sanserne fremstiller sig for ham, ihvorvel det dog ogsaa i denne Henseende maa lide en ikke ubetydelig Modifikation, men med Hensyn til det oversanselige og evige er hin Anskuelse eller Formening en stor Vildfarelse, en ligefrem Bom, der udelukker Mennesket fra Sandhedens Erkendelse. Imidlertid har i Flugt med den og som Konsekvens af hin filosofiske Paastand om Videns Centralitet Videnskaben faaet det store Ord og er navnlig Naturforskningen bleven forherliget og forgydet som den, der først oplader Menneskets Tænkning til Forstaaelse af Livet og dets Vilkaar, skønt hverken Naturforskning eller Videnskab overhovedet kan oplyse Menne-

sket derom, uden forsaavidt det velkommer, hvad vi kalder denne Verden, det vil sige Jorden og dens Omgivende, thi selv om Universet og de himmelske Hærskarere er vor Viden saare mangelfuld og ufuldkommen til Trods for, at der er Naturforskere, der har pralet af, at de har gennemspejdet Universet uden at have kunnet finde noget Sted for Gud; dette sidste rimeligt og troligt nok, for saa vidt som der ogsaa vilde høre noget til at gennemspejde Universets umaalelige Rum, der ingen Grænser kender, og for hvilket den menneskelige Tanke svimler.

Denne Indbildning, at det er ud fra Erkendelsen, man skal komme til Troen, sidder dybt i den menneskelige Natur. Den er det skæbnesvangre Residium fra Kvindens Modtagelse af Slangens træske Tale: »I skal blive ligesom Gud til at kende godt og ondt,« som om det var af Misundelse, at Gud havde forbudt Mennesket at spise af Kundskabens Træ. Hin Indbildning er saaledes en Frugt af Menneskets Hovmod, der vender sig mod Gud selv, som om den nødvendigvis maa kritisere og dømme hans Gerning, hans Henvendelse til Mennesket for at kunne antage dens Gyldighed, dens Sandhed. Saaledes er Hovmod og Misundelse bleven to Hovedstrømme, gennem hvilke Satan vinder vedvarende Indgang og Indflydelse i Menneskelivet; det var de to Hovedfaktorer under Syndefaldet og er ogsaa nu for Tiden de to Hovedkræfter, der fornemmelig virker i Samfundet og sætter Grunden under det i Gæring.

Men Sagen er nu den, at Viden aldeles ikke er det centrale i det menneskelige Væsen. Deri ligger Grundvildfarelsen. Vel er det saa, at dermed angives Punktet, hvorfra Mennesket udvikler sig til Bevidsthed og Selvbevidsthed, men dermed er han endnu bunden til denne Verden med dens brogede Mangfoldighed, passiv og fængslet i Sanseligheden, hvorfra han maa frigøre sig ved den Grundkraft, der ligger dulgt i hans Væsens Dyb og kun venter paa at udfolde sig, og denne Grundkraft er Viljen. Den er det centrale i det menneskelige Væsen, og først naar den træder i Virksomhed, bliver Individet sandt Menneske, der frit hæver sig over Verden og Sanseligheden og stræber mod det oversanselige, griber det evige Liv,

der kun frembyder sig for Menneskets Vilje. Viljen er Menneskets egentligste Ejendom, absolut ubetvingelig, det eneste, han i Virkeligheden kan give Gud, som det ogsaa er det, som Gud fremfor alt vil have af ham, og naar dette er sket eller sker, saa føder Gud Troen i hans Sjæl og giver med Troen alt, giver ham ogsaa Forvisningen om, at for Gud er alt muligt, ogsaa Undergerninger og Bønhørelser af et svagt og skrøbeligt Menneskes Bøn. Men hvad Mening skulde Bønnen have uden Troen paa Mirakler, om det end vilde være formasteligt ligefrem at bede om et Mirakel for sig selv? Hvor stærkt har ikke Jesus Christus fremhævet Bønnens Betydning og Kraft, næsten til det utrolige, som naar han hos Lukas i det 18de fortæller Lignelsen om den uretfærdige Dommer, der ikke vilde skaffe den forurettede Enke Ret og tage sig af hende, før hun besværede ham med sit Overhæng, hvorefter Herren udbryder: »Skulde da Gud ikke skaffe sine udvalgte Ret, der raaber til ham Dag og Nat, og han er langmodig for dem. Jeg siger eder, han skal snart skaffe dem Ret.« Men, som om han ser hen igennem Tiderne til den nuværende Slægt, slutter han med den bekymrede Profeti: Men naar Menneskenes Søn kommer, mon han da vil finde Troen paa Jorden?

Nej, det er ikke Erkendelsen, ud fra hvilken man naar til Troen. Hvor mange er ikke hildede i den Formening, som saaledes aldrig kommer til Troen. Man kan høre saadanne sige: Jeg vilde gerne tro, ak, hvor gerne ønskede jeg ikke at tro, men jeg kan ikke. Har du da ingen Vilje, kan man svare. Det er den, du skal give Gud, og naar det er sket, saa kan du benytte Erkendelsen til bestandig dybere Indsigt i Guds Væsen og Vilje, hans Vilje ogsaa med dig. Saa har du Aandens Hjælp, den Helligaands. »Hvilket Menneske,« spørger Apostelen, »ved, hvad der er i Mennesket, uden hans Aand, som er i ham, saaledes ved og ingen, hvad der er i Gud, uden Guds Aand.« Naar man selv lever uden Gud, uden Tro paa Gud i Kristus, hvorledes skulde man saa kunne tro paa Undergerninger? Har man derimod fundet Tro paa Gud i Kristus, nødes man ogsaa til at antage, at Mirakler fremdeles er mulige; thi man kender og føler, at der er fuldbyrdet en

Undergerning med en selv, i ens eget Væsen. Er Gud saaledes traadt i Forhold til Menneskeslægten, som det er sket i Jesus Christus, skulde han saa derefter have trukket sig tilbage i fornem Isolation? Ja, det er i Grunden Meningen af den Paastand, at der ikke mere kan ske eller sker Mirakler. Dog dølges der i ethvert Menneskes Væsen en dunkel Forventning derom, om ikke i andet saa deri, at han haaber paa sin Frelse, for saa vidt som han ikke overhovedet har opgivet enhver Tanke om evigt Liv. Bønnen har sin Kraft af Troen paa Mirakler; det fremgaar alene af Herrens Ord: »Alt, hvad I i Bønnen beder om, tror, at I skal faa det, saa skal det vederfares eder.« Uden den Tro er Bønnen uden Mening, et ørkesløst Mundsvejr. Ganske vist stiller det sig underligt for den simple, sunde Menneskeforstand, denne saa højtpriste hedenske Afgud — at et saa ringe Væsen som et Menneske skulde med sin Bøn formaa Gud til at gøre og fuldbyrde, hvad han ellers ikke vilde have gjort og fuldbragt. Alligevel, derom forsikrer Jesus Christus os, og Kristendommen fører os til Forstaaelsen deraf. Har man givet Gud sin Vilje, saa indtræder først Erkendelsen i sin fulde Virksomhed, fordi Aanden er bleven vakt til Liv i Herrens Aand. Kunde du tro, siger Kristus, skulde du se Guds Herlighed. Men naar Menneskets Søn kommer, mon han skal finde Troen paa Jorden?

Guldkorn.

En Skitse.

Guldkorn! Guldkorn! Ved du, hvad Guldkorn er? Har du nogen Sinde fundet Guldkorn paa din Vej? Du finder dem overalt i Verden, naar du blot lukker Øjnene rigtigt op. I mørke Kroge ligger de og lyser. De ligger spredt paa den travleste Gade; de ligger i store, flotte Huse ligesaavel som i smaa, elendige Hytter. Alle Steder ligger der Guldkorn og straaler, saa at du føler Varme og Glæde i dit Hjerte; thi deres Glans er ikke kold; den er varm, den brænder, og den gløder. Men det er ikke alle, der ser dem. Mange Mennesker kan desværre gaa ad en Vej, bestrøet med Guldkorn, uden at se et eneste; men naar du blot lukker Øjnene rigtigt op, saa ser du saare mange, ja, til sidst bliver de til det

skønneste Bjerg, der rejser sig over alle andre Bjerge og straalere ud over hele Jorden.

Jeg har heller ikke altid kunnet se dem; men nu skinner de mig i Øjnene alle Vegne. — Nu vil jeg fortælle om den Dag, da jeg første Gang fik dem at se.

En Dag var jeg saa bedrøvet og saa træt. Jeg sad inde i min Stue og tænkte paa, at der ikke var noget rigtig smukt og godt her i Verden; men da var det, som en Stemme sagde til mig, at jeg skulde gaa ud, bort fra de kvalme Stuer og ud i Verden, for saa vilde jeg faa noget smukt at se. Stemmen talte saa indtrængende til mig, at jeg ikke kunde modstaa, men maatte gaa.

En Dreng kurede fløjtende ned ad Gelænderet ved Siden af mig, og jeg gik netop og ærgrede mig over ham, da en Tjenestepige i det samme kom op ad Trappen, slæbende paa en Kurv, der var alt for tung for hendes spinkle Skikkelse. Øjeblikkelig sprang Drengen ned og sagde: »Kom her! lad mig bære den op,« og som ingen Ting løb han op ad Trapperne med den, medens den pustende Pige glad fulgte ham. Jeg følte mig saa underlig flov til Mode, efter at jeg lige i Tankerne havde skældt den Dreng ud.

Et Øjeblik efter stod jeg ude paa Gaden. Uf, hvor her dog var væmmeligt med alle de Mennesker og al den Færdsel. En smuk, elegant Dame gik hurtigt forbi mig, som om hun havde meget travlt, og jeg fik straks den Tanke, at hun naturligvis var ved at komme for sent til sit Bestemmelsessted, fordi hun havde staaet der hjemme foran Spejlet og pyntet sig saa længe. I det samme tabte en gammel Kone foran hende en Kurv, hvorved flere Pakker blev spredt rundt omkring hende. Øjeblikkelig standsede den »pyntesyge« Dame, samlede alle Pakkerne op og lagde dem godt fast i den gamles Kurv, hvorefter hun hurtigt fortsatte sin Gang. Jeg rødmede dybt og blev saa underlig beklemt om Hjertet.

Der gik en flot Soldat nok saa strunk af Sted. Han saa bestemt ud til ikke at have andet end sin Uniform og sit Overskæg i Hovedet. Da kom to fattige smaa Børn hen til ham, og den ældste sagde:

»Vil du ikke nok gaa med os over Gaden, der er saa mange Vogne?«

Soldaten smilede, tog begge de smaa ved Haanden og fulgte dem over Gaden. Da fik jeg Taarer i Øjnene, og mit Hjerte begyndte at banke saa voldsomt.

Jeg drejede ned ad en Sidevej, da jeg pludselig kom i Tanke om, at jeg nu med det samme kunde hente den Bog, som Skolebestyrerinde Hjælme havde lovet at laane mig. Jeg gik ind ad Skoleporten, op ad Trapperne og hen ad den lange Gang. I den anden Ende af Gangen stod der to Pigebørn og snakkede nok saa muntert, idet de tog deres Trøjer paa. En fjorten-femten Aars Pige gik forbi mig, og jeg lagde Mærke til, at hun havde et trodsigt Blink i Øjnene. Idet hun gik forbi de to andre, smilede

hun venligt og rakte Haanden ud for at hjælpe den nærmest staaende Trøjen paa.

Jeg vendte om. I Dag vilde jeg ikke laane den Bog. Jeg trængte til at være alene, for at mit Indre kunde komme til Ro. Jeg gik ned til Vandet og lod mig gennemblæse af den friske Vind. Det gjorde godt. Jeg følte mig stærkere og gladere.

Jeg gik hjemad, og jeg gik hurtigt. Kort efter aabnede jeg min Gadedør. Da stod en lille gulløkket Pige foran mig.

»Jeg har Deres Nøgle,« sagde hun. »Jeg saa, at De tabte den, da De gik ud; men jeg kunde ikke naa at løbe efter Dem, derfor har jeg siddet ved Vinduet og passet paa, til De kom tilbage.«

Bevæget løftede jeg den lille op i mine Arme og kyssede hende, medens Taarerne styrtede ud af mine Øjne. Jeg skyndte mig op i min Stue, der nu saa saa venlig og saa hyggelig ud.

Det var den første Gang, jeg havde fundet Guldkorn paa min Vej, og siden den Dag har jeg aldrig følt, at Verden var kedelig og tom; thi alle Vegne ligger der Guldkorn. . . . Guldkorn! . . . . Guldkorn overalt!

Hip.

Har Katholikkerne mange Penge?

Til Oplysningens Fremme.

Afdøde Biskop Hubertus Voss af Osnabrück, en from og praktisk Mand, gav os vordende Præster mangt et godt Raad. Blandt andet sagde han, hvis jeg ikke husker fejl, at man som Prædikant og Lærer skulde vogte sig for at forudsætte altfor meget hos Tilhørerne og hellere søge at sætte sig ind i disses Tankegang.

Derfor skrives de følgende Linjer, ikke for at blive læst af Præsterne, men for at give mange af Ugebladets mere »menige« Læsere og dets protestantiske Læsere et forhaabentlig velset Overblik over vor Kirkes pekuniære Status.

Om Pavens og Jesuiternes »uhyre Rigdomme« fremkommer der fra Tid til anden i udenlandske og ogsaa i danske Blade spredte Bemærkninger. Ikke altid af Ondskab. Nej, lejlighedsvis omtales disse Rigdomme som noget selvfølgeligt, og i Samtaler støder man saa tit paa samme Anskuelse og møder et Smil, hvis man »benægter Faktum«. Eller ogsaa, hvis man virkelig overbeviser vedkommende om, at f. Eks. Paven eller en bestemt kirkelig Institution ikke ejer hine fantastiske Rigdomme, saa kommer Spørgsmaalet:

Vil De da virkelig benægte, at den katholske Kirke er rig?

Dette Spørgmaal lader sig slet ikke besvare med et Ja eller et Nej og hviler desuden paa en aldeles forkert Forudsætning.

Lad os først tage Kirken som Helhed.

Kirken — altsaa vort katholske Trossamfund Verden over — er ikke en »finansiel Person« eller, med andre Ord, en fast afgrænset Institution, der ejer en bestemt Formue, af hvis Renter Paven, Biskopperne og Præsteskabets lever.

Mange af mine Læsere vil smile over denne Selvfølgelighed. Men mere end een Gang har jeg selv haft at disputere med Folk, der troede, at f. Eks. jeg fik min Gage fra Paven. Og det var saakaldte »dannede« Mennesker, ganske vist Protestanter, men aldeles velsindede Mennesker, der var overbeviste om, at en katholsk Præst modtager Gage fra Rom, og at han bare behøver at telegrafere efter en Sum af ønskelig Størrelse, saa modtager han pr. omgaaende en Chek fra Vatikanet.

Thi i Vatikanet — Navnet alene vækker Fantasien — ligger jo Guldsækkene hobevis, skjult i de »umaadelige Kælderhvelvinger« . . .

Denne Forestilling er nu en Gang den gængse hos saa mange udenforstaaende, og deraf kommer ogsaa den mærkelige Mening, at man faar Penge udbetalt, naar man lader sig »lokke over« af disse slemme »romerske« Præster med deres Pengesække og Røgelse. — — —

Det skal derfor oplyses, at vi Præster, om vi saa lever i Danmark eller i Norge eller i Tyskland eller i Spanien eller i Amerika, ingen som helst Penge faar fra Paven. Tværtimod afholdes der hvert Aar en Indsamling af »Peters Penge«, som er bestemte til at understøtte den Hellige Fader.

Selvfølgelig ejer den Hellige Stol nogle Kapitaler, hvis Renter sammen med Peterspengenes Indtægt udgør de Midler, hvoraf Paven klarer Udgifterne til sine Embedsmænd, sin Livvagt, Pensioner til de gamle Soldater, Udgifterne til Skolerne, Hospitalerne o. s. v. Thi baade i Rom og mange andre Steder i Italien vilde mange katholske Institutioner ikke kunne holde sig uden Pavens Støtte. Til sig selv bruger Paven kun en lille Sum — jeg har for faa Aar tilbage set en Oversigt over Fordelingen af Pavens Udgifter, og deri var Udgifterne til hans private Husholdning helt forsvindende. Ja, endog den Sum, Paven har til sin Raadighed til at give Almisse af til trængende Missioner, er langt fra saa stor, som mange skulde mene. Store Indtægter havde Propaganda-Kollegiet derimod,

som jo var stiftet med det Øjemed at støtte Missionerne Verden over. Desværre har dette berømte Kollegium mistet en god Del af sine Ejendomme, fordi den antireligiøse italienske Regering konfiskerede dem. Kun den amerikanske Regerings Protest skyldtes det — det var under Leo XIII — at den endnu resterende Del ikke blev taget. Selv om altsaa Propagandaen endnu ejer faste Indtægter, saa forslaar de dog ikke til at sikre den økonomiske Stilling for de enkelte Apostoliske Vikariater Verden over.

En ganske forsvindende lille Sum falder paa de enkelte Vikariater (Missions-Bispedømmer), og uden at være indiskret kan jeg tilføje, at Hjælpen er saa lille, at f. Eks. en bedre stillet Haandværker meget vilde betakke sig for at skulle nøjes dermed.

Nej, vi Præster her hjemme maa derfor modtage den lille Gage, Biskoppen giver os af de Almisser, der bliver ham tilsendt af trosivrige Katholikker i Udlandet. Her er det Tysklands og Frankrigs Katholikker, som vi skylder den danske katholske Kirkes Eksistens. Saaledes sendtes mig endnu forleden nogle Hundrede Mark fra tyske Katholikker, for at vor lille Menighed ikke skulde faa altfor stor en Underbalance. — — —

Saa meget om den officielle Hjælp fra Kirkens Side og om Spørgsmaalet: »Vatikanets Guldsække«. Nu kommer et andet Spørgsmaal: »Findes der da ingen Rigdom iblandt Kirkens Medlemmer?«

Se, det er et ganske andet Spørgsmaal. Det sigter ikke paa »Kirkens« Rigdom. Og her kan svares: Jo, der findes overalt iblandt de større katholske Menigheders mange fattige og Smaakaarsfolk enkelte, der sidder inde med Formue.

Spørgsmaalet er blot: Tjener disse private Formuer vor Kirkesag? Det er selvfølgelig ikke givet, at de gør det. Vistnok findes der ogsaa iblandt formuende Katholikker ædle og gavmilde Sjæle, og det er dem, vi har at takke for enkelte store Gaver, for Understøttelse til vore Skoler o. s. v. Men Verden over er der mange Rigfolk, der slet ikke bidrager til Kirkens Sag eller dog kun i meget ringe Grad. Det maa vi ogsaa huske paa. Det er ofte netop Smaafolk, som hjælper til at bygge vore smukke Kirker og vore Skoler. Det er Enkens Skærv, der viser sig frugtbringende.

Den smukkeste Kirkebygning i Nord-Amerika, St. Patricks Katedralen i New York, skyldes saaledes, har jeg hørt sige, ikke katholske Millionærers, men fattige irske Tjenestepigers Bidrag.

Dertil kommer endnu et Punkt, vi ikke maa overse. Naar vi Katholikker ejer Skoler og Hospitaler, der berømmes ogsaa af anderledes troende, saa er Grunden dertil

ikke pekuniære Midler fra større Kapitaler, Ejendomme o. s. v., men vedkommende Skolers, vedkommende Ordensfolks Arbejde og Nøjsomhed. Skulde vore Lærere og vore Sygeplejersker lønnes i Forhold til deres Uddannelse, Dygtighed og Præstationer, maatte vi opgive ikke saa faa af vore Virksomheder. Derfor giver maaske vore smukke Hospitaler og Skoler let udenforstaaende et forkert Indtryk af »Vatikanets uhyre Rigdomme«.

»Ja, det er altsammen godt og sandt — men indrømmer De da ikke, at der gives katholske Kirker eller Menigheder eller Stiftelser, der sidder inde med Rigdomme?«

Ogsaa det kan man høre, i Særdeleshed naar vedkommende har rejst i Udlandet og har set »Kirkeskatten« i Loreto eller i Köln eller i Paris o. s. v.

Hertil skal svares: Sæt, at en Kirke, f. Eks. Domkirken i Paris eller Domkapitlet i Wien har mange Ejendomme, saa følger deraf ikke, at vi f. Eks. i Danmark nyder godt deraf. Der bestaar ingen finansiell Enhed mellem vor Kirkes Menigheder, saaledes at Overskuddet fra den ene flyder over i den anden Kasse. Vor Kirke er, jeg gentager det, ingen i pekuniær Henseende samlet Organisation med Fællesbestemmelser og Fællesregnskab. Det vilde ogsaa være aldeles umuligt at gennemføre.

Selvfølgelig kan en Biskop bede sine Embedsbrødre om en Almisse, og heldigvis vil der indenfor Kirken altid øves virksom Næstekærlighed. Men af hvor mange Forhold er ikke en saadan pekuniær Hjælp afhængig? Hvor findes der ikke trængende? Dertil kommer, at de saakaldte »Kirkeskatte«, f. Eks. ved St. Peterskirken, ved Notre Dame, ved Domkirken i Aachen, i Köln o. s. v. ikke bestaar af Pengesække, men af Relikvie-Beholdere, af gamle Skrin, Monstranser, Alterkalke, Billeder, Messehagler, hvis Pengeværd ganske vist er stor; men da mange af disse Ting har historisk Betydning, skulde de helst ikke sælges.

Men selv om der findes store Kirkeejendomme i visse af Reformationen eller den moderne Revolution ikke berørte Egne, saa benyttes disse til store Skoler og til Understøttelse af kirkelige Interesser, saa længe det varer. Thi længe varer det vist ikke, at en større Kirkeejendom kan ligge i Fred. Staten skal nok faa Øje paa den. Ogsaa paa dette Omraade har det jo vist sig, at det ogsaa har en god Side, at »Forfølgelserne maa komme«. I det store og hele er der ingen Fare for, at vi Katholikker skal blive rige. Vore Menigheder bestaar gennemgaaende af de smaa i Samfundet, ikke af store Skatteydere. Og det gælder nu som før, at »Evangeliets prædikes for de fattige«. Rigdom er mere en Hindring paa Troslivets Vej end en Støtte. Det kan vi Præster ofte sande.

Vi ved, at det ikke er Pavens imaginære Rigdomme,

ikke »Vatikanets Guldsække,« ej heller Salget af Afladsbreve — som jo efter mange anderledes troendes Mening er en stor Biindtægt for os — men at det alene er en vis Orden i vore Sager, en vis Nøjsomhed i vore Krav til Livet og frem for alt vore Trosfællers Hjælpsomhed og Offervillighed, der næst efter Guds Forsyn holder vort Arbejde i Gang og forhaabentlig vil vedblive at muliggøre dets Fremskridt ogsaa i disse stormfulde Tider. Det pekuniære vil Gud vel »tillægge« os, naar vi bare først sørger for det, der er Guds. F. F. M.

Martyrer i det nittende Aarhundrede.

(Fortsat.)

2. *Fr. R. Clet* († 1820).

I samme Egn som Perboyre havde 20 Aar tidligere en anden Lazarist lidt Heltedøden for Christus, det var den salige *François Regis Clet* († 1820). Han hører til hin berømmelige Skare af 77 Martyrer, som i Leo XIII's Jubilæumsaar 1900 blev erklæret salige; med Undtagelse af 2 døde de alle i det 19. Aarhundrede.

Den salige Clets Fødeby var Grenoble, og i Aaret 1769 sluttede han sig, 21 Aar gammel, til Lazaristerne. Efter modtaget Præstevielse var han Docent i 13 Aar i Moral-lære og blev saa Rektor i St. Lazarus i Paris. I Begyndelsen af 1791 skulde 3 Missionærer rejse til Kina; men den ene blev i sidste Øjeblik forhindret, og P. Clet bad indstændigt om Lov til at rejse i hans Sted. I otte og tyve Aar arbejdede han derude som en utrættelig Ordets Forkynder. Da han var blevet gammel og svag, brød 1818 en Kristenforfølgelse ud. Der var udlovet en Belønning paa 1000 Tael for P. Clets Hoved. Den 16. Juni 1819, paa sin Navnedag, Festen for den h. Franciscus Regis, blev han efter den h. Messe taget til Fange sammen med de Kristne, som han boede hos. Et skrækkeligt Fængselsophold og Torturer blev hans Lod; han blev slæbt til Provinsen Hou-Pés Hovedstad Wu-tschang-fu. Trods de umenneskelige Pinsler var han stadig munter og trøstede og opmuntrede sine Medfanger ved Ord og Eksempel. Da Dødsdommen blev ham forkyndt, straaledede den 73-aarige Oldings Ansigt af Glæde. Den 18. Februar 1820 erhvervede han sig Martyrkronen. —

Blandt de 77 Martyrer, der blev erklæret salige af Leo XIII, udgød foruden den salige *François Clet* 12 andre deres Blod paa kinesisk Jordbund, nemlig Biskop Jean Gabriel

Taurin Dufresse, Apost. Vikar af Setschuen, Franciskaneren Giovanni Lantrua fra Triora, August Chapdelaine fra Pariser Missionsseminariet, de indfødte Præster Josef Yuen († 1817), Poul Lieou († 1818), Thaddæus Lieou († 1823), August Tchao († 1815); endvidere Katekumenerne Peter Oue († 1814), Peter Lieou († 1834) og Joachim Ko († 1839), Arbejderen Lorens Pe-Man († 1856) og Enke Agnes Tsao-Kong († 1856).

3. *Gabriel Dufresse* († 1815).

Den salige *Gabriel Dufresse*, udgaaet fra Pariser Missionsseminariet, virkede i Kina fra 1776. I Begyndelsen havde han en meget svær Post i Provinsen Setschuen, hvor han bestandig var udsat for Forfølgelser. I Aaret 1785 blev han kastet i Fængsel, hvor han sad i 6 Maaneder, og derefter dømtes han til Forvisning. Men det varede ikke længe, før den uforfærdede Missionær atter var hos sin Hjord. I Aaret 1800 blev han udnævnt til Biskop for at overtage Ledelsen af hele Missionen. Det var en urolig Tid, daglig var de Kristne, og især Missionærerne, udsatte for Forfølgelser, aldrig var de sikre paa Livet. Biskoppen maatte til sidst næsten hver Dag søge et nyt Opholdssted. En svag Kristen forraadte paa Pinebænken i Aaret 1815 Biskoppens Bolig, og for anden Gang faldt han i Hænderne paa sine Bødler. Denne Gang opnaaede han den saa længselsfuldt eftertragtede Martyrkrone. Den 14. September 1815 blev han halshugget.

4. *Giovanni Lantrua* († 1816).

Den salige *Giovanni Lantrua* stammede fra Triora i Ligurien; i 17 Aars Alderen traadte han ind i Franciskanerordenen i Rom, og da han var 39 Aar, skulde hans Livs Ønske endelig gaa i Opfyldelse, idet han blev sendt til Kina for at forkynde Evangeliet. Under usigeligt Besvær og mange Lidelser udstrøede han i 15 Aar det guddommelige Ords Sæd. Den smukkeste Løn skulde han faa, idet han blev taget til Fange og kvalt den 7. Februar 1816 i Schian-Sa efter modigt udstandne Torturer.

5. *Auguste Chapdelaine* († 1856).

Efter en ganske kort Virksomhed vandt den salige *Auguste Chapdelaine* Martyrpalmen. I sit tidligere Liv havde han dog allerede ofte givet Prøve paa sit kristelige Heltemod. Hans Forældre var fromme, velstaaende Bønderfolk fra Landsbyen La Rochelle i Bispedømmet Coutance, hvor Auguste blev født den 6. Januar 1814. — Skønt Sønnen bad saa indstændigt om at maatte vi sig til Guds Tjeneste og hele sit Liv viste, hvor skikket han var til at blive Præst, nægtede Forældrene ham dog deres Samtykke. Han var allerede 20 Aar gammel, da to af hans Brødre døde i

een Uge efter kort Tids Sygdom. Forældrene saa heri en Straf for deres Haardnakkethed og gav Auguste Lov til at studere. Da han endelig, 29 Aar gammel, blev præsteviet, vilde han allerhelst straks være draget ud som Missionær; men det strandede paa hans Biskops Vilje. Endnu 8 Aar maatte han vente taalmodigt, inden han kunde indtræde i Seminariet for udenlandske Missioner i Paris; det følgende Aar, 1852, indskibede han sig til Kina.

Straks ved sin Ankomst, da han forsøgte fra Kanton af at trænge ind i Landet, blev han overfaldet af Røvere og totalt udplyndret. Han arbejdede omtrent to Aar med det bedste Resultat i Provinsen Kwangsi; saa blev han fængslet d. 24. Februar 1856. — Ved det første Forhør befalede Mandarinen, at man skulde give ham 300 Stokkeslag. Men Bødlerne havde frit Spillerum, og de holdt først op, da Martyrens Legeme var dækket med Blod; ikke en Klagelyd kom over det stakkels mishandlede Slagtoffers Læber. Hele den paafølgende Nat og den næste Dag var han saa fast bundet, at han ikke uden de største Smarter kunde bevæge et Lem. Men mærkeligt nok, da han om Aftenen førtes til Forhør, var atter hans pinefulde Smarter forsvundet, saa at Mandarinen rasende derover paastod, at Missionæren maatte have brugt Tryllemidler. Der blev derfor hældt varmt Hundeblood over hans Hoved for at hæve Trolddommen, hans Ansigt blev pisket med en tyk Læderrem og Tænderne slaaet ud af Munden. Den følgende Dag, d. 27. Februar 1856, blev Chapdelaine dømt til Døden, og straks efter fuldbyrdedes paa ham den skrækelige Kvælningstortur. Da Bødlerne næste Morgen skilte hans Hoved fra det døde Legeme, sprang der 3 Blodstraaler højt i Vejret.

To Dage før og paa samme Sted var den salige *Lorenz Pe-Man* blevet halshugget. Han var blevet vundet for Troen af den salige Chapdelaine og led modigt alle Pinsler uden i ringeste Maade at vakle i sin Tro.

Tre Dage senere, d. 1. Marts, døde samme Sted den salige Agnes Tsao-Kong, en ung Enke paa 30 Aar. Hun var født af kristne Forældre og havde som Katekumen ydet Missionærerne store Tjenester. — Hun døde Kvælningsdøden.

6. *Peter Lieou* († 1834).

Særlig heltemodigt viste den salige *Peter Lieou* sig. — Som Yngling havde han antaget den kristne Tro og var i Aaret 1797 blevet kastet i Fængsel, hvorfra han dog atter løslodes ved en indflydelsesrig Families Hjælp. 1814 blev han atter fængslet og sendt til Tartariet, og han gensa først sit Fædreland efter 13 Aars Forløb. Under en ny

Kristenforfølgelse blev hans to Sønner fængslet. Faderen, der var ængstelig for deres Standhaftighed, besluttede at bringe et heltemodigt Offer. »Jeg er snart 80 Aar,« sagde han til sin Hustru, »Mandarinerne har røvet vore Børn fra os; vi er ene, og jeg frygter, at de ikke bestaar Prøven. Jeg vil begive mig til dem for at indgyde dem Mod og formane dem til Troskab mod Herren. Selv om ogsaa Mandarinerne fængsler mig, saa er det jo da ingen Ulykke; jeg kan saa blive hos mine Børn og styrke dem med Ord og Eksempel.« Det lykkedes ham at trænge ind i Fængslet, hvor han blev grebet og ført for Dommeren. »Hvis det er en Forbrydelse,« sagde han, »at bekende den kristne Tro, da er jeg mere skyldig end mine Sønner, thi jeg har opdraget dem i denne hellige Lære. Derfor er det mere billigt, at de haarde Straffedomme træffer mig. Men hvis jeg er uskyldig, saa er mine Sønner og deres Hustruer det ogsaa, og saa maa I skænke dem Friheden.« Dommeren skreg rasende: »Du har allerede været forvist for din Ulydighed mod Kejserens Love, som forbyder den kristne Tro, og dog har du den Frækhed at fornærme ham ved din Fremturen i denne Religion!« Oldingen fik ti Slag i Ansigtet og blev kastet i Fængslet. Han bukkede ærbødigt for Dommeren og sagde: »Jeg takker for denne store Velgerning!«

Paa lignende Maade var de andre fangne Kristne optraadt, saa at Hedningerne forundret sagde: »Naar har vi forhen set Fanger, der fryder sig over og priser deres Lænker?« Peter Lieou forstod som ingen anden at holde Modet og Fortrøstningen oppe hos de andre Kristi Beken dere. Medens de andre dømtes til Forvisning, lød hans Dom paa videre Pinsler og Døden. — Den 17. Marts 1834 blev han slæbt til Retterstedet, hvor han sagde til Bøddelen; »Vent blot, til jeg har bedt en Bøn!« Han gjorde derpaa Korsets Tegn og gav sin Sjæl i Guds Haand, saa føjede han til: »Jeg har endt min Bøn, jeg er rede!« Et Ryk i Strikken gjorde Ende paa denne kristne Helts Liv. Baade Hedninger og Kristne bevidner, at i Dødsøjeblikket sænkede der sig en straalende Glorie fra Himlen ned over Martyrens Hoved; den forsvandt atter efter nogle Minutters Forløb. Bøddelen var dybt rystet og udbrød: »Den kristne Tro maa være den rette Tro!« De Kristne viste straks den standhaftige Martyr deres Hyldest. — Ogsaa de andre kinesiske Martyrer frembyder lignende rørende Træk af et overmenneskeligt Heltemod.

7. Flere Martyrer 1838 i Annam.

De øvrige af de i Aar 1900 saligerklærede Martyrer, ialt 64, tilhører Annam. To af dem døde 1798, de andre i Tiden fra 1833—1853. Der er tre Biskopper blandt dem,

den salige Dominikus Henares af Dominikanerordenen, Titulærbiskop af Tesseita, den salige Ignats Delgado, Titulærbiskop af Mellipotamo, ligeledes Dominikaner, og endelig den salige Pierre Dumoulin-Borie, Biskop af Akanthus.

Den salige *Dominikus Henares*, en Spanier, havde siden 1790 virket i Tongking og havde siden 1803 været Koadjutor hos den salige Ignats Delgado, Apost. Vikar i Tongking. Under Kristenforfølgeren Minh-Menhs Regering blev han d. 17. April 1838 fængslet sammen med sin Katekumen, den salige *Frans Chien*, og deres Husvært. Den sidste fornægtede des værre sin Tro paa Pinehænken.

Katekumenen var saa meget mere standhaftig. — Han blev hudflettet saaledes, at store Stykker Kød blev revet af hans Legeme, dernæst blev han lagt paa Jernpigge. Da Dødsdommen blev forkyndt de to dømte, jubledede de af Glæde, til Dommerens største Forbavselse. Deres Henrettelse d. 25. Juni 1838 minder om Xystus og Laurentius. En stor Menneskemængde havde samlet sig; Hedningerne undredes over de to Martyrer's Glæde, de Kristne græd, men blev trøstet af de modige Bekendere. Tre Soldater, som ogsaa var blevet fængslet for deres Tros Skyld, blev ført til Retterpladsen for at skræmmes af det blodige Skuespil. Men det modsatte skete, de tilraabte Biskoppen: »Fader, naar du i Dag indgaar i Himlen, saa glem ikke at bede for os.« Ogsaa de blev senere Martyrer.

Den salige *Ignats Delgado* havde arbejdet lige saa længe som Henares for Kristi Sag i Tongking, og kun faa Dage senere blev han delagtig i Martyrdøden. Han havde siden 1799 været Apost. Vikar i Øst-Tongking, og under hans Ledelse var Kristendommen blomstret mægtigt frem. Den 76 aarige Olding blev pint i den Grad i Fængslet, at han bukkede under for sine Lidelser, inden Dødsdommen blev stadfæstet. — Sammen med disse to Dominikanerbiskopper var ogsaa den s. Dominikanerprovincial José Fernandez blevet fængslet; han blev halslugget 24. Juli 1838.

Hvem der kendte den salige *Pierre Dumoulin-Borie* som Gymnasiast, havde lidet anet, at denne ret letsindige Yngling skulde erhverve sig den herligste Martyrkrone, kun 32 Aar gammel. Han var blevet smittet af daarlige Kammerater og gjorde sine Forældre og foresatte megen Sorg. Først efter at have modtaget de lavere Vielser forbedrede han sig, men maatte kæmpe haardt for at faa Lov af sin Moder til at indtræde i Missionsseminariet i Paris.

Straks efter sin Præstevielse blev Dumoulin-Borie sendt til Tongking. Under hele hans Virketid rasede en slem Forfølgelse, men han kendte ikke til Frygt for Olfær eller Lidelse. I Juli 1838 faldt han i Hænderne paa sine Forfølgere. Fra Fængslet, hvor han led de skrækkeligste

Pinsler, skrev han et rørende Brev til sin Familie i Frankrig; det viser, med hvilket højsindet Mod han gik Døden i Møde. I Fængslet naaede ham hans Udnævnelse til Apostolisk Vikar for Vest-Tongking. Han sad fængslet sammen med to indfødte Præster og to Katekumener. Hedningerne undrede sig over, at de kun hørte Lovsange fra Fængslet. Pierre Dumoulin-Borie blev halshugget d. 24. November 1838; samme Dag blev de to Præster, den salige Peter Choa og den salige Vincents Diêm, kvalt. De to Katekumener, den s. Anton Quinh-Mam og den s. Peter Tu, fandt først Døden d. 10. Juli 1840. — (Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

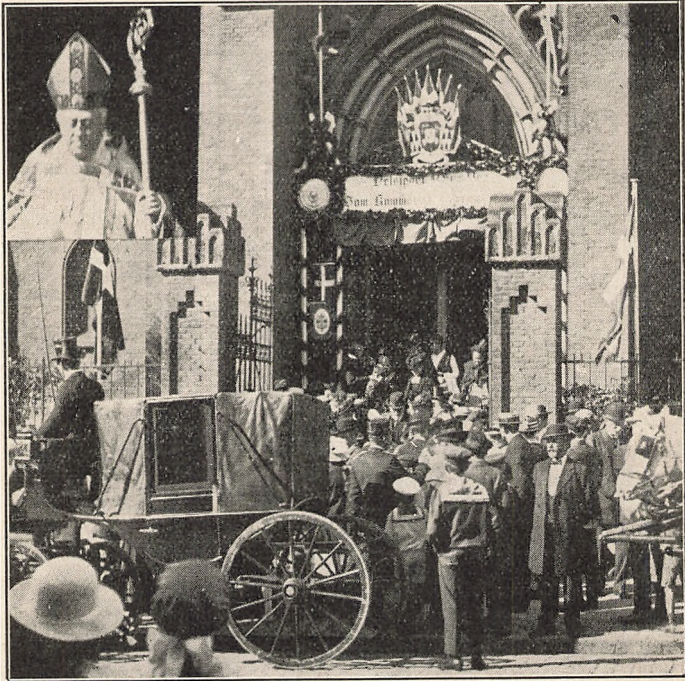
Horsens. Fred. den 8. Sept., den højærværdigste Biskops 24-aarige Konsekrationsdag, læste han den hellige Messe Kl. 8, assisteret af Pastor Kerff. Foruden Skole- og Hospitalsøstrene kommunikerede henved 50 Personer, hvoraf 30 var Børn. Da Marias Fødselsdag særlig fejres af de polske Arbejdere, hvorfor den hører til deres kontraktmæssige Fridage, holdtes, som Brug er i Horsens, Kl. 10 Højmesse, hvilken Biskoppen overværede tilligemed et ret stort Antal af Menighedsmedlemmer og Arbejdere. Om Eftermiddagen Kl. 4 afrejste Biskoppen til Aarhus for der at meddele Firmelsens Sakrament.

Esbjerg. Naar Katholikkerne i denne By om forhaabentlig ikke altfor længe faar de to Stuer, hvor der nu holdes Gudstjeneste, afløst af en rigtig Kirkebygning, saa vil Menigheden mindes, at det er deres nu bortdragende Sognepræst, Hr. Pastor Verhein, der i sin 9-aarige Virketid her i Esbjerg med den største Iver har arbejdet for at naa dette Maal. Han har da ogsaa den Glæde nu ved sin Bortrejse at efterlade en Sum paa omtrent 20.000 Kr. til den nye Kirke; heraf har Menigheden selv med Pastoren i Spidsen bidraget med næsten 2000 Kroner. Vi sender vor Sognepræst en hjertelig Hilsen med paa Vejen til hans Hjemstavn med Tak for, hvad han har været for os som Præst og som Menneske. — *P. H. P.*

Aarhus. Det var straalende Solskinsvejr, da vor højærværdigste Hr. Biskop holdt sit Indtog i Aarhus katholske Kirke, Søndag den 10 September. Omtrent 700 Mennesker fyldte det rummelige Gudshus og fulgte Gudstjenesten med spændt Opmærksomhed. Det var ogsaa et Syn af betagende Skønhed: Overhyrdens høje, ærværdige Skikkelse i biskoppeligt Skrud, Kordrengene og de hvidklædte Pigers Procession, den smykkede Kirke og det Lyshav, der omgav Højalteret, medens Orglet med mægtige Toner spillede

Præludiet. Firmelsens hellige Sakramente blev meddelt til 132 Firmander, nemlig 40 Børn og 92 voksne, deriblandt 50 polske Landarbejdere. Efter alle Katholikkers Mening var dette den mest storslaaede kirkelige Højtidelighed, de hidtil havde oplevet; men det er ogsaa sikkert, at den ikke blot bragte Glæde og Stemning, men ogsaa rig aandelig Velsignelse. Efter Aftengudstjenesten talte den højærværdigste

Biskop til den atter meget talrigt forsamlede Menighed. Han sammenlignede Forholdene for 50 Aar tilbage, da han første Gang kom til Aarhus, med Nutiden og udtalte sin Glæde over Menighedens Fremgang. Dertil knyttede Biskoppen en Formaning til Endrægtighed og Kærlighed, især i disse vanskelige Tider. Biskoppens Ord gjorde stærkt Indtryk paa de tilstedeværende. — Til den højærværdigste Biskops Ære arrangeredes en Familie-Aften i Forsamlings-salen med Deklamation og Sang.

Schweiz. Trods den lange Verdenskrigs Nød og Ulykker, der paa saa mange Maader jo ogsaa har ladet sig føle for de neutrale Stater, har det katholske Universitet i Fribourg i dette Land haft en ret god og lykkelig Periode i de sidste to Aar. Det er 26 Aar siden, at Universitetet blev grundet — et stort og risikabelt Foretagende for det

lille Kanton Fribourg, hvis Befolkning ikke tæller mere end 180.000 Mennesker. Universitetet begyndte med kun 26 Studenter, men havde, Aaret før Krigen udbrød, 614 immatrikulerede Studenter. Mange mente, at Krigserklæringen i August 1914 skulde have betydet Undergang for dette Leo XIII's Yndlingsforetagende. En Mængde af dets Studenter og adskillige Professorer blev kaldt bort for at kæmpe i de modsatte Rækker. Alligevel besluttede Undervisningsminister Louis Python i Kanton Fribourg, at Universitetets Arbejde skulde fortsættes, man søgte og fandt Erstatning for de bortkaldte Professorer, for hvem for øvrigt Pladserne stedse staa aabne, og Forelæsningsbegyndte igen Oktober 1914. I Fribourg har man fire Fakulteter ved Universitetet, for Theologi, Jura, Kunst og Videnskab, og da det i 1914 var Theologernes Tur til at vælge Rektor, hvis Funktionstid kun varer et Aar, valgte de den dygtige katolske Præst, Professor Manser, til Rektor i det vanskelige Aar. Professor Manser viste en saa sjælden, ja overraskende Dygtighed under den overordentlig udviklede Situation, at han mod alle Regler blev valgt til Rektor een Gang til, og i disse Dage er han endog valgt til Rektor for tredje Gang. I Sommeren efter Krigens Udbrud var der kun c. Halvdelen af det foregaaende Aars store Antal af Studenter, nemlig 311, men i 1915 var Antallet atter steget til godt 500. Grunden hertil er bl. a. den, at de schweiziske Studenter ikke nu som ellers ofte har taget til udenlandske Universiteter for at studere der. Endvidere er det theologiske Fakultet blevet forøget ved Ankomsten af de amerikanske *Patre de la Salette*, som har aabnet et Studiehus i Fribourg i det sidste Aar. Sin internationale Karakter har Universitetet bibevaret, idet der i Aar studerer unge Mennesker fra de 22 schweiziske Kantoner og fra 27 andre Stater.

Rom. Der hengaar næppe en Dag, uden at der fremkommer Vidnesbyrd om, hvor meget Pave Benedikt har gjort for at formindske Mænds og Kvinders Sorg under denne frygtelige Krig. Saaledes skriver Bladet *Italia* for nylig: »Det er ikke første Gang, Aviserne genlyder af Tusinder af Familiers Taksigelser for det energiske Arbejde, der udføres af det i Vatikanet oprettede Underretningsbureau. Antallet af dem, der tager deres Tilflugt til dette Bureau for at faa noget at vide om Fanger eller saarede, er utrolig stort. Den Hellige Stol benytter sig af sin verdensomspændende kirkelige Organisation og ekspederer alle Forespørgsler med en vidunderlig Hurtighed. Vi har nys hørt om en lille fornøjelig Episode, i hvilken Hs. Hellighed personlig greb ind. En Ærkebiskop i Nord-Italien sendte Breve til Vatikanet fra forskellige unge Mennesker, der var flygtet fra Konstantinopel; de ønskede disse Breve sendt

til denne By, hvor mange af deres Slægtninge endnu opholdt sig. Da det er forbudt at sende private Breve fra Italien til Tyrkiet, lod Paven foretage et Uddrag af de forskellige Breve og sendte dette som en officiel Meddelelse til den Apostoliske Delegat, der saa bragte Meddelelsen videre til de forskellige Familier, som nu atter paa lignende Maade kunde sende Svar tilbage til deres kære i Italien.«

Kirkelig Kalender.

17. Sept. 14. Søndag eft. Pintse.	24. Sept. 15. Søndag eft. Pintse. (Kirkevielsesfest — kun i konsek. Kirker.)
18. — M. Josef af Kupertin, Bekender.	25. — M. Ferialdag.
19. — Ti. Januarius og Lidel-sesfæller, Martyrer.	26. — Ti. Cyprianus og Justina, Martyrer. (Kirkevielsesfest.)
20. — O. Eustachius og Lidel-sesfæller, Martyrer. (Fastedag. Vigilie.)	27. — O. Cosmas og Damianus, Martyrer.
21. — To. Matthæus, Apostel.	28. — To. Venceslaus, Martyr.
22. — F. Thomas af Villanova, Biskop og Bekender. (Fastedag.)	29. — F. Mikael, Kirkeengel.
23. — L. Linus, Pave og Martyr. (Fastedag.)	30. — L. Hieronymus, Bekender og Kirkelærer.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion i Jesu Hjertes Kirke Søndag den 17. Septbr. Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

K.U.F. 2. **Vintermøde** Søndag d. 17. ds. Kl. 8 i Stenosgade 4 B. Pastor *Jaworski* taler om Ansvar. Derefter levende Billeder: En lille Helt og det fortryllede Hus.

St. Knuds Kapel.

Mariabørns-Kongregationen af den ubesmittede Undfangelse holder Fælleskommunion Søndag d. 17. Septbr. Kl. 7 Morgen og offentligt Møde Onsd. den 20. Septbr. Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

Fransk og Engelsk. Undervisning tilbydes. *J. Køhn*, Bartholinsgade 91.

Der søges til 1. Nov. en god Plads i et katolsk Hjem for en udmærket anbefalet **ung Pige**. Hun er flink til alt Husarbejde og holder meget af Børn. Nærmere Oplysninger faas hos Enkefru Maurer, Køge.

Mariakongregationen af Ap. Dr. genoptager sine Møder Mandag d. 18. Sept. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i St. Josefs Søstrenes Huskapel, Østerbrog. 7 C.

Birgittaforeningen genoptager sine Møder efter Sommerferien Onsdag den 20. dennes. Foredrag af Præsæs.

† At Søster **Margrethe-Marie** eller længere Tids Sygdom den 6. September er afgaaet ved en from og stille Død, bekendtgøres herved. Den afdøde anbefales til de troendes kærlige Forbøn. — Begravelsen fandt Sted den 11. Septbr. fra herværende katolsk Kapel. — R. I. P.

Helsingør, den 8. September 1916.

St. Vincentssøstrene.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.
64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4-6.

Nr. 39.

Søndag den 24. September.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — En Frihedens Apostel. — Søster Margrethe. — Martyrer i det nittende Aarhundrede. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Aarhus. Silkeborg. Rom. Rusland. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

326.

Kirkevielsesfest.

Der er maaske ikke saa faa, der finder det underligt, at vi i disse travle og forvirrede Dage udvider vor Virksomhed, at vi i de store, myldrende Byer bygger nye Gudshuse, nye Kirker til den evige Guds Ære. Det er at forsøge det umulige, siger Folk, lad Kirken blive der, hvor den har nogen Indflydelse, men lad den ingen Eksperimenter gøre, ikke forsøge at naa ud blandt den moderne Verdens Menneskemasser og komme ind i nye Vanskeligheder, paadrage sig endnu større Ansvar og sandsynligvis kun faa Skam og Skade til Gengæld.

Og dog er disse Vilkaar ikke nye for den katholske Kirke. Den kom fra Begyndelsen af som en Vandrør paa Jorden, dens Livsvilkaar er en stadig Kamp, og dens Herredømme er uophørlige Erobringer. Under hvilke Vilkaar kom ikke Apostlernes Fyrste, den første Pave til Rom, hvor han efter guddommelig Styrelse skulde oprejse sit Sæde! Han saa omkring sig i den brogede, glimrende Skare, der alle Vegne omgav ham, kun Tegn paa en enestaaende

kraftig Statsmagt, grundfæstet paa et urokkeligt Grundlag, skabt og modnet gennem sin Religion, sine Love, Overleveringer, sin mægtige Udstrækning og aarhundredgamle Udvikling, medens han selv kun var en svag, fattig, gammel fremmed, hvem de forbigaaende kastede et ligegyldigt Blik paa, lidet anende, at han var bestemt til at begynde en Religionens Tidsalder, i Sammenligning med hvilken deres egen Tid kun vilde være af ringe Betydning.

Og som den Gang er det gaaet mangen Gang siden i Kirkens aartusindgamle Historie. Det er ikke noget nyt for Kirken i en Forvirringens og Ængstelsens Tid som denne, naar Farer truer paa alle Kanter og Fjenden lurder ved dens Porte, at dens Børn, i Stedet for at tabe Modet, snarere jubler i Faren og gaar frem for at øve Kirkens Gerning, som om den endnu befandt sig i Lykkens sejrskronede Dage. Da det gamle Rom svævede i den største Fare, sendte det sine Legioner ud af den ene Port, medens den kartaginiensiske Erobrer stod ved den anden. Saaledes er det ogsaa med os Katholikker. Vi forstaar det ikke, naar vi bliver slaael. Mod alle Krigens Regler gaar vi frem, naar vi skulde trække os tilbage; vi tænker kun paa Triumfer og opfatter — efter Verdens Mening — vore Nederlag som Sejre. Thi vi finder Varsel om Held i Mindet om Fortiden; vi læser paa vore Bannere Navnene paa saa mangen gammel Valplads, hvor vi sejrede; vi er sikre ved vore Fædres Styrke, og vi haaber — efter vor ydmyge Maalestok — at gøre, hvad de store Helgener før os har gjort.

Der hører ikke noget særligt Heltemod, mine Brødre, til at træde op og gaa frem i en Tid som vor; thi vi er Katholikker. Vi ved, hvad det er for et Skib, vi sejler i hen over Verdens Hav — det er St. Peters Baad. Da den største af de gamle Romere sejlede i en aaben Baad paa Adriaterhavet, og Stormen rejste sig, udraabte han til den rædselsslagne Styrmand: »Hvorfor frygter du? Du sejler med Cæsar og Cæsars Lykke.« Hvad han sagde i Hovmod, kan vi gentage i Tro, om den Baad, i hvilken Kristus engang sad og prædikede. Vi er ikke traadt ind i den for ved den første, den bedste Lejlighed at liste ud af den, nej, vi vil sejle videre i den over det Hav af Synd og Vantro, i hvilket ethvert andet Fartøj vilde gaa til Bunds.

Derfor føler Katholikkerne sig hjemme til enhver Tid og paa ethvert Sted, under enhver Samfundsforfatning og i hvilken som helst Samfundsklasse og paa ethvert Kulturtrin. Overalt har en katholsk Præst et Arbejde at gøre og en Høst at samle i Lade.

Kardinal Newman.

En Frihedens Apostel.

For 300 Aar siden fandt der en stor Begivenhed Sted i Amerikas Historie. *Bartolomé de las Casas* blev offentlig proklameret som »Beskytter af Indianerne i Amerika«. Selve denne Titel er den herligste Anerkendelse, der kan ydes denne store Mand, og et fuldkomment Udtryk for hans Historie og Livsgerning.

Dersom de følgende Generationers Bifald og Efterverdenens Ros havde Magt til at skænke en Mand Helgenkronen, vilde Las Casas, den første Præst, der er ordineret i den nye Verden, Indianernes Apostel, den haardnakkede Frihedens Stridsmand paa Amerikas Fastland, for længe siden have naaet denne Hæder. Protestantiske Skribenter som Prescott, Sir Arthur Helps og Francis Augustus Mac Nutt, spanske Historieskrivere som Herrera og Quintana, endog saadanne Kirkens og de religiøse Ordners aabenlyse Fjender som Llorente og Grégoire har hørt til hans ivrigste Beundrere. En upartisk og ufortrøden Historiker, hvis Ord om Amerikas første Tider har mere end sædvanlig Vægt, nemlig John Fiske, skriver saaledes om ham:

»Naar man fordyber sig i et Liv som Las Casas's, er det, som om hvert anerkendende Ord forbliver svagt og virkningsløst. . . . Naar fra Tid til anden i Aarhundredernes Løb Guds Styrelse aabenbarer et saadant Liv for Verden, burde Mindet herom værnes af Menneskeheden som en af dens største Velsignelser. En saadan Mands Tanker, Gerninger, Ord kan aldrig dø. Vidderækken af deres Indflydelse fortsættes og forøges stadig. De sætter Knop, blomstrer og bærer Frugt fra Tidsalder til Tidsalder.«

Bartolomé de las Casas's Navn burde være særlig elsket

af Katholikker og Amerikanere. Denne Søn af en af de dristige Argonauter, som sejlede over Verdenshavet imod Vest sammen med Columbus, var født i Sevilla 1474 og døde i Madrid 1566, netop for halvfjerde Hundrede Aar siden. I 1502 sejlede Bartolomé med Ovedo til Hispaniola, opfyldt af verdslige Drømme om Berømmelse og Velstand og med de samme Idealer og Udsigter, som bragte Cortez og hans Ledsageres Hjerter til at banke, da de erobrede Montezumas Land. I 1510 blev han viet til Præst. Omend pludselig, saa var dog denne hans forandrede Livsvandel hjertelig ment og oprigtig. 11 Aar derefter iførte han sig St. Domingos hvide Kappe, og 1543 blev han, efter at have afslaaet det indbringende Bispedømme Cuzco i Peru, udnævnt til Biskop af Chiapas i Syd Mejico. Cuba, San Domingo, Honduras, Porto Rico, Venezuela, Guatemala, Mejico, Spanien, Indianernes Hytter, Vicekongernes Paladser, Indianernes Raadskammer var Skuepladsen for hans Virksomhed, der i eet og alt havde som Maal at beskytte den nye Verdens fortrykte indfødtes Frihed og Liv.

Atter at opregne hans Rejser tværs over Verdenshavet eller minde om al den Modstand, han mødte i sin Kamp for et retfærdigt Syn paa de indianske Stammers Rettigheder, at give en, endog blot sammentrængt, Fremstilling af de veltalende Forestillinger, han henvendte til det spanske Hof for at afhjælpe Uretten imod de forurettede Skovens Børn, hvis Liv og Interesser var betroet til hans Omsorg, vilde her være et umuligt Arbejde. Hans Berømmelse kan betegnes med faa Ord ved at sige, at Menneskekærlighed og Frihed havde ingen bedre Ven. Een eneste Tanke var den raadende i hele hans Liv og Arbejde: »Indianerne er Mennesker og har Ret til at betragtes som saadanne baade med Hensyn til Liv og personlig Frihed.« Garrison eller Wendell Phillips, Brougham eller Wilberforce, Clarkson eller Buxton Fowell var ikke mere overtydede om Slaveriets Onder, end denne Munk og Præst var om den Uret, Indianerne i de umaadelige Territorier, vundne for Spanien ved dets dristige Opdageres Sværd, maatte lide. Som Vidne til den Elendighed og Nedværdigelse, der opstod baade hos Undertrykkeren og den undertrykte ved det uretfærdige kommunale og økonomiske

System i Ny-Spanien, arbejdede han paa at helbrede dette Onde. I den nye Verden var han for Tyrannen en ma-nende, irettesættende og anklagende Røst, for den lidende og foragtede derimod fuld af Haab og Trøst.

Naar ædle Naturer staar Ansigt til Ansigt med en eller anden uhyre Uret, der bøjer Nakken under en knu-sende Byrde og nedværdiger Offerets Sjæl, er de tilbøjelige til at overdrive Ondet. Det er den Tribut, man betaler til den menneskelige Naturs Svaghed og Mangelfuldhed. Vi har nemt ved at tilgive denne Fejl. Las Casas slap ikke udenom denne de ædle Karakterers Svaghed. I hans *Historia Apologetica de las Indias*, maaske endnu mere i *Brevisima Relacion de la Destruycion de las Indias* (Sevilla, 1552) overskred han Grænserne for en rolig og maadeholden Optræden. Uden Tvivl var mange af de Rædsler, han opregnede, sande. Til deres Ære lyttede den spanske Re-gering, Kejsler og Raad, til disse frygtelige Anklager med en Taalmod og Overbærenhed, der som Regel ikke tænkes knyttet til de Principper, den spanske Regering handler efter i Kolonierne.

Las Casas var en Reformator. Han maatte kæmpe haardt for at bære Sejren hjem. Han var ikke alene In-dianernes Beskytter, men tillige Frihedens Fortaler og Herold. Faa Mænd har gjort mere for at fremme denne Sag i den vestlige Del af Verden. Skønt Undersaat af en Hersker som Carl V, var han modig og apostolisk nok til at skrive et Flyveskrift om Kongers Magt og anvise retfærdige og for-nuftige Grænser for denne. Som Medlem af et kirkeligt Raad, der holdtes i Byen Mejico, 2 $\frac{1}{4}$ Aarhundrede før Uafhængighedsloven gik igennem, var han sikkert den, der inspirerede en Erklæring af Konciliet, der lød saaledes: »Hver Person, ligegyldig til hvad Sekt eller Religion han bekender sig, og uden Hensyn til, hvilken Synd han saa har gjort sig skyldig i, ejer og besidder med Rette, hvad han har erhvervet uden Skade for andre.« Atter og atter mindede Las Casas de spanske Herskere om, at de rege-rede for deres Undersaatters Velfærds Skyld, og at de ikke var eneraadende herrer over dissers Liv og Ejendom, men at de skulde styre med deres Lykke for Øje, og at de var

Gud ansvarlige for den Maade, paa hvilken de opfyldte deres hellige Hverv.

For at faa et fyldestgørende Begreb om Las Casas's Karakter er det ikke tilstrækkeligt at læse Skildringen om hans Arbejde og Møje til Bedste for hans indianske Myndlinge. Hans Skrifter maa nøje gennemforskes. For at forstaa hans Syn paa Frihed, paa de besejredes Ret til, inden for visse Grænser, selv at forme deres Liv, give Love for deres egen Beskatning, maa vi henholde os til den berømte Debat, der fandt Sted mellem ham og en af den Tids ypperligste lærde, Dr. Gines de Sepulveda, i Valladolid 1550. Det Spørgsmaal, der blev sat under Debat, lød saaledes: »Hvorvidt kan en Krig, der gaar ind under Begrebet Erobringskrig, med Lov og Ret føres imod den nye Verdens Nationer, naar de ikke har begaaet nye Overtrædelser ud over dem, som er begaaet i deres Vantros Dage.« Denne Debat, der fra Sepulvedas Side blev ført med al en erfaren Tænkens Lærdom og Skarpsindighed og af Las Casas med al apostolisk Iver, i Forbindelse med den Kundskab og Erfaring, som et indgaaende Kendskab til Forholdene i den nye Verden førte med sig, har sjelden haft sin Lige, hverken med Hensyn til de diskuterendes Duelighed eller Vigtigheden af de Emner, der forhandlede. Om ogsaa, som saa ofte i Debatter, begge Parter gjorde Fordring paa at have sejret, gav denne Diskussion imidlertid Las Casas Lejlighed til at fremlægge for en højtidelig Forsamling de Anskuelser, der stod hans Hjerte nærmest.

Der kan sikkert udpeges Inkonsekvenser i Indianernes Apostels Liv. Samtidig med, at han fordømte Slaveri og Livegenskab, hvor Talen var om Indianerne, siges det, at han har været taalsom over for Negerslaveriet, ja endog skal have været Aarsagen til, at dette blev indført i den nye Verden. Det er dog ikke sandt, at Slaveriet blev indført af ham. Saa langt tilbage som til 1505, paa en Tid, da han endnu ikke udøvede nogen Indflydelse i Kolonierne, blev Negere indført til Antillerne for at arbejde i Minerne. Ydermere var Slaveriet da sanktioneret ved Sædvane og Lov. Dersom Las Casas nogen Sinde har raadet til at benytte Slavearbejde i Kolonierne, synes han at have haft for Øje de sorte Slaver, der allerede arbejdede i Spa-

nien og allerede var blevet berøvet deres fulde Rettigheder som Mennesker. Med Hensyn til dette Punkt har hans lærde og kompetente Biograf, Francis Augustus Mac Nutt, fuldstændig rensat hans Minde. Dersom Slaveriet skulde oprettes, tilraadede Las Casas at indføre Mænd, der allerede var i Slaveri, ikke at skabe nye Trælle. Men endog denne Indrømmelse angrede han dybt, og senere hen i Livet fordømte han oprigtig med en mandig Anger, der gør ham Ære, sin egen Svaghed. Las Casas var ikke en fuldkommen Karakter. Han havde den stærkes Svagheder. Han hadede af Hjertens Grund, men det, han hadede, var Tyranni, Grusomhed, Egenkærlighed og Griskhed. Den foragtede og Slaven havde ingen Sinde en bedre Ven. Han elskede Frihed og forfægtede den ligesaa standhaftigt som Jefferson, Washington eller Bolivar. Paa den 350nde Aarsdag for hans Død skulde Amerikanerne taknemmelig genkalde sig hans udmærkede Ydelser i Menneskehedens Tjeneste. Frugterne af hans Arbejde og Sejre var ikke altid synlige eller øjeblikkelige. »Ja,« siger Mac Nutt, »denne opofrende Frihedens Forkæmpers Skikkelse staar paa en Piedestal af vedvarende Berømmelse, hvis Grundsten hviler paa den evige Hyldest hos alle Elskere af Retfærdigheden og Friheden, det er Skikkelsen af en Sejrherr, som elskede Gud og tjente sine Medmennesker.«

*John C. Reville, S. J.,
i America (29. Juli 1916).*

Søster Margrethe.

1882—1916.

Hvem var Søster Margrethe? — En ung, dansk Vincents søster, der nylig hensov i sit Ordenshus i Helsingør. Fuldt bevidst gav hun Gud i Dødsøjeblikket det Liv tilbage, som han havde skænket hende, og som hun havde indviet til at tjene ham i som barmhjertig Søster. Under sin Ordensdragt lykkedes det hende maaske at skjule sine rige Aands-evner, men ikke sit ydmyge, ædle Hjerte, der slog varmt, ikke alene for hendes Ordenssamfund og for de fattige, de

syge og de ensomme, men ogsaa for hendes Land, for hendes Slægt og Venner.

Grækenland var hendes Fødeland, idet hendes Fader i Aarene omkring hendes Fødsel var ansat som Adjudant hos Kongen af Grækenland. Men allerede i hendes Livs allerførste Maaneder bragte hendes Fader hende paa Grund af hendes Moders Død til Danmark, hvor hun tilbragte sin Barndom og første Ungdom under lykkelige Forhold, værnet og fredet om. Hendes fremragende Evner førte hende ganske naturligt ind paa den studerende Vej, og

hun var endnu ganske ung, da hun bestod Studenter-Eksamen med Udmærkelse og lidt senere blev cand. phil., ligeledes med Udmærkelse. Nu var Vejen aaben for hende til videre Studier, og hendes sjeldne matematiske Begavelse syntes at anvise hende at slaa ind paa videnskabelige, navnlig matematiske Enemærker. Men Gud vilde det anderledes. Sin Barnetro havde hun aldrig mistet, men paa dette Tidspunkt var hun endel optaget af Høffdings Theorier og Religions-Filosofi. For rigtig at faa Ro til sine Studier kom hun netop nu til at bo i Mariahjemmet, og ganske naturligt var det, at hendes levende Aand interesserede sig for at gøre sig bekendt med den katholske Kirkes

Lære. Det varede ikke længe, inden hun erkendte dens Sandhed; men hun ønskede at høre Høfðings Anskuelse herom og gik en Dag op til ham for at tale med ham. Da hun kom hjem efter sin Samtale med ham, sagde hun, at hans Bevisgrunde mod den katholske Kirkes Sandhed var svage og vakkende. Fra den Dag af var hendes Beslutning fast, og efter en kortere Undervisningstid blev hun Kirkens fuldtro og lykkelige Datter. Hun fortsatte en Tid lang sine Studier, men efter at have overværet en Række aandelige Øvelser, som Pastor Günther det Aar holdt med Mariahjemmets Elever, vaagnede hendes Kald til Ordenslivet.

Sikkert har mange naturlige Hensyn søgt at afholde hende fra at følge Kaldet; men dette var for udpræget, og hendes Villiekraft overvandt alle Hindringer. Hendes Hu stod til at blive St. Vincentssøster, og lige først i Aaret 1907 bragte hun Gud det første store Offer, idet hun med sine Forældres Tilladelse opgav sine Studier og forlod sit Land og sin Slægt og rejste til Paris for dér at blive optaget som Postulant i St. Vincentssøstrenes Ordenssamfund. I 6 Aar opholdt hun sig i Paris, og ad forskellige Veje kom et enstemmigt Vidnesbyrd herop fra hendes foresatte om hendes udmærkede Egenskaber som Ordenssøster — hvor ydmyg, hvor lydig, hvor selvforglemmende, hvor pligtopfyldende hun var. Selv følte hun sig fuldkommen lykkelig, og den, som har set hende indenfor hendes Kloster, optaget af sit Arbejde, og udenfor Klosteret, naar hun med sin lille Kurv paa Armen gjorde Sygebesøg hos de fattige og bragte dem Lægemedler og Fødemidler, glemmer aldrig det Skær af Mildhed og Fred og Glæde, der var over hende.

Desværre nødte en Lungebetændelse, som hun blev angrebet af, hendes foresatte til i Februar Maaned 1913 at sende hende til Danmark for at forsøge, om hun muligvis i sit eget Lands Klima kunde opnaa fuldkommen Helbredelse. Af sine Medsøstre i Helsingør blev hun modtaget med stor Glæde, thi de havde længe ønsket at faa denne dygtige, unge, danske Søster hjem for at deltage i deres store Arbejde. Med Liv og Lyst arbejdede hun nu i et Par Aar, navnlig i Skolen, hvor hun var elsket af alle Børnene, maaske allermost af Drengene, hvem hun viede sin særlige Interesse; men her, ligesom i Paris, var det tillige hendes

Glæde at besøge syge og fattige, og den lille katolske Menighed i Helsingør vil sikkert længe bevare Mindet om hende.

Den Sygdom, som spirede hos hende i Paris, fortsatte imidlertid sit skjulte Arbejde med at undergrave hendes Helbred og tvang hende til for over et Aar siden at opgive sit Arbejde og søge Helbredelse, først paa Sanatoriet i Esbjerg og derefter under hendes Medsøstres kærlighedsfulde Pleje i Helsingør — men desværre forgæves.

De mange Maaneder, hun var fængslet til Sygelejet, var en svær Prøvelsestid for den unge, energiske Søster; men Gud vilde det saaledes, og hun bøjede sig under Lidelsens og Forsagelsens Kors. Vor højjærværdigste Biskop besøgte hende nylig, og sin Opfattelse af hende udtalte Biskoppen i et Brev efter hendes Død saaledes: »Vi vedbliver endnu i vort Ubekendtskab til de hensovedes Skæbne at sige: *Requiescat in pace!* Men jeg er tilbøjelig til at tro, at hun allerede synger de evige Lovsange.«

Der var Højtid i Kapellet i Nygade i Helsingør den Dag, da Søster Margrethe blev stedet til Jorden. Foran Alteret stod hendes Kiste, dækket med sort Klæde. Paa Kisten laa en Krans af hvide Roser og hendes Rosenkrans. Under den højtidelige gregorianske Requiemsmesse, som blev celebreret af Hr. Pastor Wattiez, sang et lille Kor smukt; særlig maa fremhæves Priorindens fine, stemningsfulde Udførelse af Gradualet, Offertoriet og Kommunionbønnen. Søster Margrethes Slægt var talrigt til Stede og fulgte, ligesom Præsterne, Søstrene og mange andre, efter Kisten den korte Vej over til Kirkegaarden. Kor drenge med et Kors og hvidklædte Smaapiger gik foran Kisten, og et Væld af Kors og Kranse blev baaret af Skolebørnene, som kendeligt var dybt bedrøvede over det Tab, som ogsaa for dem var smerteligt.

I det herlige, klare, rene Høstvejr sænkedes saa Søster Margrethes Kiste i Jorden under de sædvanlige Bønner. Til sidst takkede hendes Fader, Kommandør Bardenfleth, i bevægede Ord alle tilstedeværende. Særlig takkede han Vincentssøstrene for den kærlige Pleje, de havde ydet hans elskede Datter under hendes lange Sygeleje.

Velsignet være hendes Minde! R. I. P.

Martyrer i det nittende Aarhundrede.

(Fortsat.)

8. *Andre Martyrer fra Annam.*

Endnu 6 Blodvidner af denne berømmelige Skare udgik fra Seminariet i Paris: Den salige *François Isidore Gagein*, der blev kvalt den 17. Oktbr. 1833; den salige *Joseph Marchand*, der døde den 30. November 1835 ifølge sine Saar, frembragte af de glødende Tænger, hvormed man rev Kødets af Benene paa ham; den salige *Jean Charles Kornay*, der blev halshugget den 20. September 1837; den salige *François Jaccard*, der blev kvalt den 21. September 1838; den salige *Auguste Schöffler* og den salige *Jean Alois Bonnard*, begge halshuggede, den ene 1. Maj 1851 og den anden 1. Maj 1852. — Auguste Schöffler stammede fra Mittelbronn i Lothringen. Før sin Præstevielse indtraadte han i Seminariet i Paris, og fuld af Begejstring for Missionsgerningen brændte han af Længsel efter at blive sendt ud til Tongking. Allerede efter kun tre Aars Arbejde fik han Martyrpalmen; han blev kun 29 Aar gammel. —

De øvrige salige Martyrer fra Annam var dels Dominikanere og Verdenspræster, dels Lægfolk af alle Stænder. De gav herlige Vidnesbyrd om deres begejstrede Tro. Tre Soldater, den salige *August Huy*, den salige *Nicolaus Thé* og den salige *Dominikus Dât* søgte man ved skrækelige Pinsler at bringe til Frafald, men forgæves. Endog Bødlerne skammede sig til sidst, da deres Grusomheder var udtømte. Saa gav man Bekenderne en stærk berusende Drik, som de ikke kendte; derpaa greb man atter til Pinebænken, og se, Soldaterne fornægtede deres Tro. Hædret med mange Gaver fik de straks Friheden; men næppe var de kommet hjem til deres Familie, førend de kom til fuld Bevidsthed om deres skrækelige Gerning; de raadslag straks om, hvorledes de skulde gøre Forargelsen god igen. Saa opsøgte de en Præst, skriftede og fik den hl. Kommunion, og saa fremstillede de sig selv for Dommeren med den Erklæring, at de angrede deres Frafald og atter var den kristne Religion tro hengivne. Men Dommeren afviste dem, thi han havde allerede sendt en triumferende Beretning til Kongen om, at han havde knækket Soldaternes Stivsind. Men de tre lod ikke Martyrkronen saa nemt gaa fra sig. De forfattede et Aktstykke, i hvilket den sande Sammenhæng blev fremstillet, og August Huy og Nikolaus Thé begav sig paa den lange Rejse til Hue for selv at overrække Kongen det; deres tredje Kammerat kunde paa Grund af Sygdom ikke følge dem. Tre Gange blev disse sælsomme Ansøgere bortvist fra Slottet, men endelig lykkes det dem at forebringe Kong Minh-Menh deres Pro-

test paa en Køretur, Kongen foretog. Denne blev først forbavset, men straks efter flammede hans gamle Had til de Kristne op paa ny, og han lod straks de to gribe. Den skrækkeligste Død maatte de lide; den 13. Juni 1839 blev de ført ned i en Baad, og ude paa Søen blev de af Soldater savet ihjel og derpaa kastet i Vandet. Huys 16aarige Søn, der havde ledsaget sin Fader til Martyrdøden, maatte overvære dette gyselige Skuespil. Men det afskrækkede ham ikke, han døde to Dage efter for sin Tro. Ogsaa den tredje Soldat, Dominikus Dåt, blev atter spærret inde i et Fængsel. Da man indtrængende opfordrede ham til at redde sit Liv, sagde han: »Jeg har allerede lidt saa meget for Kristus, saa nu vil jeg ikke gaa Glip af Lønnen! Mine to Kammerater har allerede lidt Døden for deres Tros Skyld, jeg haaber paa den samme Naade!« Snart efter var han forenet i Himmelen med sine to brave Kammerater. —

Med et sjældent Mod led den salige *Mathæus Gam* 1847 sin Martyrdød. — Han var Matros og havde hemmeligt bragt Missionærerne fra Singapore til Annam og havde besørget deres Post. — I Aaret 1846 blev han grebet og skrækkeligt pint for at bevæges til Frafald. En Dag blev han knebet med glødende Tænger for at tilstaa, hvorhen han havde bragt Missionærerne, men han sagde smilende under sine frygtelige Pinsler: »Mine gode Mandariner, pin mig dog ikke med saadan Grusomhed, ellers ender det med, at jeg giver efter for Pryglene og Pinslerne og siger, at jeg har bragt Missionærerne til eder!« Heller ikke de grusomste Pinsler i et aarelangt Fængsel fik Bugt med hans muntre Sind. Naar andre udtrykte deres Medlidenhed, sagde han, at de hellere skulde være misundelige paa ham. I vedholdende Bøn fandt han Kraft til denne Korsets Kærlighed. Da han blev ført ud til Retterstedet, stod en Skare kristne Kvinder ved Byporten og græd over ham; men han sagde til dem: »Jeg føler en usigelig Fryd, kære Venner, sørg dog ikke over mig; thi jeg er kun til at misunde.« En Soldat skulde af og til paa denne hans sidste Vandring læse Dødsdommen højt for ham; og da han gjorde det noget utydeligt, raabte Martyren til ham: »Kære Ven, læs endelig højere, at alle forstaar, at jeg ingen Røver og Morder er, men kun dør for Kristi Religion.«

Et lignende Eksempel paa Glæde i Lidelserne gav den salige *Thomas Thièn*. Han var en ung Seminarist, kun 18 Aar gammel. Da han første Gang stod for Mandarinen, lovede denne ham til Belønning sin Datters Haand og en høj Værdighed, hvis han vilde fornægte sin Tro. Men Ynglingen svarede: »Jeg længes kun efter himmelsk Værdighed og ikke efter jordisk.« Da han kort Tid derefter blev bundet til en Pæl og fik 40 Slag af Bambusstokken,

raabte han: »Se, mit inderligste Ønske gaar allerede i Opfyldelse; mit Blod flyder for min Tro!« Og da han senere endnu en Gang blev hudflettet paa den grusomste Maade, hørte man mellem de enkelte Slag hans klokkerene Stemme: »Herre, giv mig Mod og Kraft til at lide for dig!« Han blev kvalt samme Dag som den salige François Jaccard.

Den salige *Simon Hoa* var Læge og Forstander i en Landsby. Da han vansmægtede i Fængslet, talte han om sin nær forestaaende Død som en stor Fest, han skulde fejre. Hans lille 4 Maaneders gamle Barn blev bragt til ham; han kyssede det og sagde: »Mit Barn, for sidste Gang smiler du til mig og ser mit Ansigt; saa har du ingen Fader mer, men Gud er de forældreløses Fader!«

Den grufuldeste Martyrdød maatte den salige *Thomas Toan*, en Katekumen paa 73 Aar, lide. Han var bleven udleveret til to frafaldne Kristne, for at de skulde bevæge ham til Frafald, i modsat Fald skulde de selv lide Døden. De frafaldne var saa opfindsomme i deres Ondskab, at Katekumenen i et svagt Øjeblik var beredt til alt. Men snart efter saa han sit Fejltrin og tilbagekaldte sit Frafald. Han blev da pryglet til Blods; saa lagde de ham i den skrækkelige Halsblok og bandt hans Hænder sammen over hans Hoved, medens hans blodige Legeme ganske nøgent blev udsat for Solens Glød og Insekternes Stik. I 12 Dage led han de grufuldeste Smerter, og det var Mening, at han skulde sultes ihjel, men Herren hjemkaldte ham forinden til Martyrernes herlige Glæder.

Førend den 70aarige *P. Jos. Hien* erhvervede sig Martyrpalmen, blev han 27 Gange fristet til Frafald. Han vægrede sig hver Gang, og hver Gang blev han grusomt hudflettet. De tre sidste led alle Martyrdøden 1840.

(Fortsættes).

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Aarhus. Den i Ugebladets sidste Nr. nævnte Familie-Aften i Anledning af den højærv. Hr. Biskops Nærværelse her afholdtes Onsdag den 13. ds. — St. Josefssøstrene, der allerede flere Dage før Biskoppens Ankomst havde været travlt beskæftigede med at binde Guirlander til Kirkeportalens Udsmykning, havde ogsaa pyntet Forsamlings-salen smukt med Blomster, Flag o. s. v., saa den var et hyggeligt Opholdssted for de henimod 200 Mennesker, der havde givet Møde. Programmet, der bød paa een- og firestemmige Sange, Deklamation og Taler, holdt mere, end det lovede. To Smaa piger deklamerede pænt to for Lejligheden skrevne Digte. Efterat Hr. Pastor Schmid havde

talt, rejste Hs. biskoppelige Højærværdighed sig og forberedte Tilhørerne paa, at han maatte udtrykke sig kort — men ikke desto mindre talte Biskoppen længere, end de fleste vist havde turdet haabe, og det endda haade højt og klart og til Tider med meget Humør. Foruden med det paa Programmet nævnte fornøjedes Tilhørerne med firehændig Klavermusik af Hr. Pastor Geller og Kirkens Organist, Hr. Allin. Ligeledes spillede de to Herrer Klaver og Violin sammen. For en anden Gangs Skyld skal det — i største Venskabelighed — være sagt, at *lidt mere Stilhed* ved saadanne Lejligheder vilde være mere passende!*) Sangkoret sang smukt under Hr. Pastor Gellers Ledelse og til Hr. Allins Musik. Uden iøvrigt at give mig ud for Musikkritiker vil jeg gerne have Lov til at sige, at især en Sang — *Salve regina* — var noget af det kønneste, jeg nogen Sinde har hørt. Saavel Biskoppen og Præsterne som Menigheden var øjensynligt glade ved de to Timers hyggelige Samvær. — Torsdag firmede Biskoppen en 20-aarig kvindelig Patient paa Hospitalet og holdt endog en lille Tale til den enlige Firmand. Fredag afrejste Biskoppen til Silkeborg. J. K. M.

Silkeborg. Vor lille Menighed nyder i disse Dage Æren af vor højærværdigste Biskops Nærværelse. Fredag Aften ankom Hs. biskopp. Højærværdighed fra Aarhus og blev modtaget af Kirkeforstanderskabet. Allerede i Afstand rungede Kirkens Velkomst Biskoppen i Møde paa vore Klokkers malmlfulde Sprog, og fra vor kære Frue Kirke, som flittige Hænder de foregaaende Dage efter fattig Lejlighed havde smykket udvendigt og og indvendigt, vajede mægtige Danebrogsfaner — ret en Velkomst til en katholsk Biskop, saa sandt Andreas og Peter Sunesøns Navne er uløseligt knyttede til vort dejlige Flags Historie. Og da Biskoppen traadte ind i Kirken — i øvrigt for første Gang — bruste Orgelets Toner hen under Hvælvingen; Biskoppen har sikkert nok opfattet det som et Udtryk for Kirkens Bevidsthed om, at den for første Gang hilste paa sin største Velgører. — Søndag d. 17. September meddelte Biskoppen saa for første Gang Firmelsens Sakramente i »Vor Frue«. Med Mitra paa og Stav i Haand skred den imponerende Kirkehyrde, ført af de hvidklædte Pigers Dobbelttrække, fra Søstrenes Hus, hvor han har taget Ophold, til Kirken — et Syn, der betog alle, som saa det. Kirken var fyldt til sidste Plads, endda helt ud i Taarnrummet, selvfølgelig for allerstørste Delen af anderledes troende, der alle fulgte den højtidelige Funktion med stor Samling og siden gav deres Betagelse højlydt Udtryk. Mon de ikke har tænkt paa Dage, der desværre snart er meget gamle, da samme

*) Ovenstaaende Sandhed gælder langt ud over Aarhus By og nærmeste Omegn. N. H.

hellige Handling foretoges i hvert Sogn i Danmark? Det vilde i alt Fald kun have været naturligt. Firmandernes Antal var 14, alle Menighedens naturlige Tilvækst. Om Eftermiddagen var der Te Deum, Velsignelse og Prædiken, hvorefter Biskoppen trods Indisposition henvendte nogle Ord til Menigheden. Biskoppen kom i Aande og havde nær glemt de paabudte Hensyn; men des mere følte Tilhørerne det varme Hjerter bag Ordene.

Rom. Den Hellige Fader modtog for kort Tid siden i Audiens Mgr. Giovanni Battista Parolin, en nær Slægtning af Pius X. Denne efterlod som bekendt sine Søkende og øvrige Slægtninge i samme ydmyge Stilling, som de indtog, førend deres Slægtning, Patriarken Sarto af Venezia, blev ophøjet paa Pavestolen, og som de bibeholdt under hans Pontifikat. Benedikt XV har derfor vundet alles Paaskønnelse ved paa forskellig Vis at tage sig af sin Forgængers Søstre og tillige ovennævnte Mgr. Parolin, hvem han udnævnte til Domherre ved St. Peterskirken.

Rusland. Ugebladet bragte i Nr. 7 i Aar en interessant Meddelelse under Overskriften Rusland, et Tilbud fra ruthenske Katholikker i Amerika om at modtage som deres Gæst den som Gidsel af Russerne til Sibirien bortførte Ærkebiskop Szeptycki af Lemberg tilligemed dennes Præster, Lærere o. s. v. Om Ærkebiskoppens Skæbne har man hidtil savnet næsten enhver Underretning. Nu bringer *Kölnische Volkszeitung* den sørgelige Meddelelse, at Ærkebiskoppen skal være afgaaet ved Døden, men fortæller derudover slet ingen nærmere Omstændigheder.

St. Andreas Kirke. (Ordrup.)

Søndag den 1. Oktober (Rosenkransfesten) har begge Maria-kongregationer Fælleskommunion i Messen Kl. 7³/₄.

Mariakongregationen for Ynglinge holder **Maanedsmøde** i Salen Mandag d. 25. ds. Kl. 8¹/₂. Foredrag om de to katholske Videnskabsmænd *Volta* og *Ampère*. NB. Husk Tilbedelsestimen i St. Ansgars Kirke Søndag d. 24. Septbr. Kl. 6 Aften.

Unio. Onsdag den 27. Septbr. Kl. 8 afholdes første Møde i Vintersæsonen i Lokalet, Frederiksberg Allé Nr. 11, 1. Sal.

Onsdag den 11. Oktober Kl. 9 holdes **Generalforsamling** samme Steds.

Katholsk Rundskuedag for voksne

Søndag den 24. September.

Deltagerne samles Kl. 11³/₄ ud for *St. Josefs søstrenes franske Skole*, Østerbrogade Nr. 7 C. Derfra med Sporvogn til: *Mariahjemmet*, Vestervoldgade Nr. 115. Derfra med Sporvogn til: *St. Elisabeths Hospital* og *St. Annæ Skole og Kirke*.

Mulig Deltagelse bedes anmeldt pr. Brevkort til Lærer J. Johnsen, Evaldsgade 8, N., senest Lørdag Aften den 23. ds.

NB. Deltagerne afholder selv Udgifterne. Udvalget.

Ungdomsvennen.

For Fremtiden bedes Klager over Ikke-Tilsendelse af »Ungdomsvennen« rettet til nærmeste Postkontor og ikke til Ekspeditionen.

Kirkelig Kalender.

24. Sept. 15. Søndag eft. Pintse. (Kirkevielsesfest — kun i konsekr. Kirker.)	1. Oktbr. 16. Søndag eft. Pintse. Rosenkransfest.
25. — M. Ferialdag.	2. — M. Værneengle.
26. — Ti. Cyprianus og Justina, Martyrer. (Kirkeviel- sesfest.)	3. — Ti. Ferialdag. (I kon- sekreerede Kirker: Ok- tav af Kirkevielsesfest.) [Thøger.]
27. — O. Cosmas og Damia- nus, Martyrer.	4. — O. Franciscus af Assisi, Bekender.
28. — To. Venceslaus, Martyr.	5. — To. Placidus og Lidel- sesfæller, Martyrer.
29. — F. Mikael, Ærkeengel.	6. — F. Bruno, Bekender.
30. — L. Hieronymus, Beken- der og Kirkelærer.	7. — L. Rosenkransfest.

St. Ansgars Kirke. 7 Messen om Søndagen og 7½ Messen om Hverdagene bortfalder foreløbig.

St. Andreas Kirke. Andagten Søndag Eft. i Dag sidste Gang Kl. 7.

St. Annæ Kirke. Hver Sønd. Kl. 11½ polsk Sangmesse m. Præd.

Fransk og Engelsk. Undervisning tilbydes. *J. Køhn*, Bartholinsgade 91.

St. Ansgars Kirke.

Under den højtidelige Messe paa Kirkevielsesfesten den 24de Septbr: udstilles det allerhelligste Sakramente, som forbliver udstillet hele Dagen indtil Kl. 9 Aften. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 3 og 5 reciterer de gejstlige Breviarbønnerne; Kl. 8 Aften Festandagt med Te Deum.

Fælles Bedetimer: Kl. 2—3 den eukaristiske Forening; Kl. 3—4 Rosenkransbroderskabet og Mariakongregationen af Apostlernes Dronning; Kl. 4—5 Fidelitas; Kl. 5—6 St. Josefs Gilde; Kl. 6—7 Mariakongregationen for Ynglinge; Kl. 7—8 Maria-kongregationen for Mænd.

Musikforeningen »Stringendo« optager aktive og passive Medlemmer. Orkesteret kunde for Tiden ønske Tilgang af aktive Medlemmer. (Særlig Violiner.) Sammenspil afholdes hver Torsdag Aften i St. Knuds Skole, Stenosgade. Skriftlig Henvendelse til O. Barfred, Bjelkes Alle 17. L.

A. C. Generalforsamling afholdes i Studenterforeningen Onsdag d. 27. September Kl. 8½ Aften præcis med følgende Dagsorden:

- 1) Katholsk Højskole. Beretning og Regnskab. Ved Fuldmægtig Fink Jensen.
- 2) A. C. Beretning og Regnskab. Ved Kandidat Niels Hansen.
- 3) K. U. B. Beretning. Ved Magister Mathæus Hansen.
- 4) Valg af 3 (4) Medlemmer til Bestyrelse for Katholsk Højskole.
- 5) Forhandling om Afholdelse af Rusgilde.
- 6) Forslag af P. A. Meyer: A. C.s Omordning til en virkelig Forening med faste Medlemmer.
- 7) Valg af 2 (3) Administratorer for A. C.
- 8) Eventuelle Forslag og Henstillinger.

K. U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Mathæus Hansen, Hovmarksvej 20, Charlottenlund.

Katholsk Bogsalg Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tilf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4-6.

Nr. 40.

Søndag den 1. Oktober.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Hvad er græsk-katolsk? — Indvielsen af Hellig-Kors Kirke i Nykøbing (F.). — Martyrer i det nittende Aarhundrede. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Randers. Esbjerg. Østerrig. Rom. Nord-Amerika. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

327.

Maria, vort Værn.

Maria har ikke nogen tilfældig Plads i den guddommelige Verdensplan. Guds Søn kom ikke til hende blot for et Øjeblik og forlod hende atter; det var ikke kun et Besøg, hun fik af ham, men han blev hos hende. Og da han er Guds Visdom, kalder vi hende Visdommens Sæde; da hans Bolig er Himmelen, kalder vi hende Himmelens Port, og da han er den uendelige Barmhjertighed, kalder vi hende Barmhjertighedens Moder. Og som den evige, højlovedes Moder er hun den første af alle Skabninger, baade i Hellighed og i Skønhed.

Men hendes Herlighed er ikke alene for hendes Søns Skyld, den er ogsaa for vor Skyld. Lad os efterligne hende, der i Tro, uden at tvivle, modtog Engelens Budskab; lad os efterligne hende, som hun i Lydighed drog op til Betlehem, til ringe og trange Kaar; lad os efterligne hende, der bevarede og overvejede Guds Ord i sit Hjerte, ogsaa naar hun ikke straks til fulde forstod dem; lad os efterligne hende, der ikke brød sammen, skønt et

Sværd gennemtrængte hendes Hjerte; og lad os efterligne hende, der uden at knurre ofrede det bedste, hun havde, sin eneste Søn.

Og lad os fremfor alt efterligne hendes Renhed — hun var jo endog rede til at opgive sin Moderværdighed fremfor at opgive sin Jomfruelighed. Ja, mine kære Børn, unge Mænd og unge Kvinder, hvor trænger I ikke paa dette Punkt til den jomfruelige Moders Forbøn, til hendes Hjælp, til hendes Eksempel. Hvad kan bedre bringe eder fremad paa den snævre Vej end Tanken om Maria og hendes værnende Hjælp? Hvad kan holde eders Sanser tilbage, hvad kan berolige eders Hjerter, naar Fristelser og Farer omgiver eder paa alle Kanter, hvis ikke Tanken om Maria kan? Hun vil trøste eder, naar Modet synker, hun vil rejse eder efter eders Fald, hun vil belønne eder for eders Held. Hun vil vise eder sin Søn, eders Gud og eders alt.

Det er den katholske Religions Stolthed, at den ejer Evnen til at gøre unge Hjerter kyske; og Grunden er den, at den giver os Jesus Christus til vor Føde og Maria til vor ømme Moder. Vis Verden, at I ingen falske Lærdomme følger, og retfærdiggør eders Moder Marias Ære, hvem Verden bespotter, ved, som hun, at være rene og hellige i Ord og Gerning. Gaa til hende og bed om Uskyldighedens kongelige Naade. Hun er Guds herlige Gave, som overstraaler alle den onde Verdens Fortryllelser, hun er den, som aldrig nogen med Oprigtighed har søgt hen til og er blevet skuffet. Og hvis Moses i den gamle Pagt bragte Naade og Velsignelse ned over Israels Folk, naar han fik sine trætte Arme strakt op i Bøn mod Himmelen, kan vi saa undre os over at høre, at Maria, det eneste lydeløse Barn af Adams Sæd, har en alt overvejende Indflydelse hos Naadens Gud? Og hvis Hedningerne i Jerusalem, da de ønskede at faa Adgang til Jesus, opsøgte Philippus, fordi han var en Apostel, og Philippus henvendte sig til Andreas som en, der i endnu højere Grad nød Herrens Fortrolighed, og de saa begge kom til ham, er det saa at undres over, at Moderen besidder en Magt over Sønnen, hvilken i sin Art og Indflydelse er endnu større end den helligste Engels og den ypperste Helgens? *Kardinal Newman.*

Hvad er græsk-katholsk?

Der hersker vist ikke saa lidt Uklarhed om, hvad man skal forstaa ved Betegnelsen græsk-katholsk. Det almindelige er vistnok, at man opfatter græsk-katholsk som Betegnelse for de kristne Samfund i Østerland, som i Aaret 1054 brød Samfundet med Rom, medens man kalder alle Katholikker i Vesterland for romersk-katholske, fordi de holder Paven i Rom for deres øverste aandelige Autoritet.

Fra katholsk Side kan man dog ingenlunde godkende disse Betegnelser, da de er bestemt villedende. Thi de saakaldte græsk-katholske Samfund er netop ved deres Adskillelse fra Rom ikke katholske. Selv kalder disse Samfund sig heller ikke saaledes, men betegner deres Kirke som den orthodoxe græske Kirke. Mod den Betegnelse maa en Katholik naturligvis ogsaa gøre Indsigelse, da orthodox betyder rettroende, en Betegnelse, der ikke kan passe paa Samfund, der paa nogle vigtige Punkter fører en forkert Lære. Naar man alligevel undertiden fra katholsk Side betegner omtalte græske Kristne som de orthodoxe, er det en Høflighedshandling, ganske som naar Katholikkerne i Tyskland kalder Protestanterne for de evangeliske, fordi de selv kalder sig saaledes. I intet af Tilfældene mener vi, at de græske er de rettroende eller Protestanterne de egentlig evangeliske, da vi naturligvis mener og maa mene om selv, at vi har den rette Tro, som netop stemmer overens med Evangeliet.

Den rette Betegnelse for disse fra Rom adskilte græske Kristne er altsaa ikke græsk-katholske, men græsk-orthodoxe, hvis vi følger os efter deres Betegnelse, eller græsk-skismatiske, hvilket sidste fra Indholdets Side er den korrekteste Betegnelse; thi de er Kristne med græskpræget Gudsdyrkelse, som har skilt sig fra Rom.

Men, tænker en eller anden, er der da slet ikke noget, der hedder græsk-katholsk? Det er netop det, der er, og derfor er det saa vigtigt, at vi bruger denne Betegnelse om de Samfund, den passer paa, og ikke, som almindelig urigtig Sprogbrug anvender den. Der findes nemlig ikke saa faa Kristne, især i den østlige Del af Europa, som

bruger græsk Kirkesprog eller paa græsk Grund opstaaede Riter (Gudstjenesteformer), men alligevel bekender alle den katholske Kirkes Dogmer og anerkender Paven som deres aandelige Overhovede. Paa disse anvender man med Rette Betegnelsen græsk-katholske. Thi de er katholske, de hører til den store katholske Kirke og følger den i alt det afgørende og afviger kun fra den i saadanne Stykker, som den øverste kirkelige Myndighed kan tilstede Afgivelser fra, f. Eks. er deres Præster i Regelen gifte, de uddeler den hellige Kommunion under begge Skikkelser og bruger ikke den romerske Messebog.

Af saadanne græsk-katholske Samfund findes for Tiden seks: 1) Den italiensk-græske Kirke er af græsk eller albanesisk Oprindelse, og dens Tilhængere findes hovedsagelig i Calabrien og paa Sicilien. Deres gejstlige bliver indviet af to italiensk-græske Biskopper. Deres Antal er 50.000. 2) Den georgianske Kirke (i Kaukasuseggen) har lidt meget af Russerne og tæller kun c. 35.000 Tilhængere, af hvilke endda de fleste bruger den latinske Ritus. 3) Melchiterne staar under en Patriark af Antiochia, Alexandria og Jerusalem, der har tolv Biskopper under sig. De bor væsentlig i det tyrkiske Rige og bruger Arabisk eller Græsk som deres liturgiske Sprog. Deres Antal er 140.000. 4) Ruthenerne har i Rusland været underkastet store Forfølgelser, og alle deres Bispedømmer er ophævet. I den senere Tid har adskillige dog kunnet vende tilbage til den katholske Kirke, men for Sikkerheds Skyld har de antaget den latinske Ritus. I Østerrig-Ungarn findes der derimod 4 Millioner af dem. De har tre Bispesæder i Galicien (Lemberg, Przemysl og Stanislawow) og tre i Ungarn. 5) De bulgarsk-katholske tæller kun 10.000 Medlemmer, fordelt mellem to Apostoliske Vikariater. 6) De rumænsk-katholske findes i Ungarn, hvor de har fire Bispedømmer og 1.300.000 Medlemmer. I selve Rumænien findes nogle faa, men de har ingen kirkelig Organisation i dette Land. — Efter denne Redegørelse findes der altsaa ialt godt $5\frac{1}{2}$ Millioner Kristne, som kan kaldes for græsk-katholske.

I ovenstaaende Oversigt er ikke medtaget adskillige Samfund, som vel hører til den romersk-katholske Kirke, men

hverken kan kaldes latinsk-katholske eller græsk-katholske. Saadanne er Armenierne, Syrerne, Kopterne, Maroniterne, Abessynierne, de kaldæiske og malabariske Kirker m. fl.; disse bruger hverken Græsk som Kultusprog eller er opstaaet paa græsk Jordbund eller under græsk Indflydelse. Disses Antal er alt i alt mellem 3 og 4 Millioner.

Indvielse

af

Hellig Kors Kirke i Nykøbing (F).*)

Indvielsen af den nye katholske Hellig Kors Kirke foregik Søndag den 17. September paa den mest højtidelige og stemningsfulde Maade. Fra den videste Omegn (Møen, Nakskov, Maribo) var Polakkerne glade og festklædte stævnet til den hyggelige Stiftshovedstad.

Foran den lille Kirkes smykkede Indgangsdør samledes efter Kl. 9 en Masse polske Kirkegæster foruden en stor Del Folk fra Nykøbing. Pastor Klessens fra Maribo, Pastor Houben fra Roskilde, Pastor Ortved fra Orehoved, Lægbrødrene Florian fra Nakskov og Bergmanns fra Slagelse og to St. Josefssøstre fra Maribo ordnede en Procession af unge, hvidklædte polske Piger. I Spidsen gik en Polak med et Kors og derefter mange Piger, der bar et stort Billede af Gudsmoder med Barnet, en Gave fra de unge Piger til Kirken. Saa kom talrige Bannere, baarne af polske Piger, derefter bares kostbare Puder med Kirkens Helligdomme paa o. s. v.

Da Processionen var ordnet og havde naaet Kirkens Hoveddør, traadte Pastor *Klessens* fra Maribo frem og bad en Bøn, hvorefter han bestænkede Dørtrin og Dør med Vievand. Processionen gik derefter hele Kirken rundt, og overalt stænkedes med Vievand.

Da man paany naaede Hoveddøren, gik Processionen under højtidsfuld Orgelmusik ind i Kirken, og kort derefter aabnedes Dørene for de mange tilstedeværende. Der-

---

*) Efter Meddelelse til Ugebladet, Manuscript og Lolland-Falsters Stiftstidende.

iblandt skal særlig nævnes, foruden de allerede anførte, Stiftsamtmand Oxholm, Kammerherre Tesdorph med Frue, Hofjægermester Tesdorph, Sukkerfabrikkens Direktør, Borgmester Finsen, Stiftsprovst Kemp, Godsforvalter Velschou og Frue, Forpagter Olsen, Forpagter Grønnegaard og Frue fra Korselitze, Statsoverbetjent Petersen og Frue, Redaktørerne fra Nykøbing og Maribo, Haandværksmestrene, der har bygget Kirken o. s. v.

Efter Indvielsen traadte Pastor Ortved frem og holdt følgende Tale:

Det var i Aaret 1232, at *Franciskanerordenen* naaede her til Landet og i Ribe fik sit første danske Kloster. *Mindrebrødre* hed Munkene; det Navn havde Stifteren, den h. Franz af Assisi, givet dem — et Udslag af hans store Ydmyghed. *Graabrødre* kaldtes de ogsaa, efter deres Klædedragts oprindelige Farve, som dog i Tidernes Løb ikke bibeholdtes. Man kaldte dem ogsaa *Tiggemunke*, fordi af yderliggaaende Kærlighed til kristelig praktiseret Fattigdom maatte hverken den enkelte Munk eller oprindelig Klosterne besidde noget, men skulde tigge det til deres tarvelige Livsfornødenheder uundværlige, som de ikke ved deres Hænders Arbejde kunde tjene. Paa deres Nøjsomhed tydede Navnet *Barfodmunke*.

For snart fem Aarhundreder siden, nemlig paa Alle Sjæles Dag 1419, stiftede *Erik af Pommern* et Franciskanerkloster her i Byen — »Gud, Vor Frue, St. Mikael og St. Franciskus til Lov og Hæder, det kristne Folk til Sjælegavn,« som det i Diplomet hedder. Han skænkede Munkene det lille *St. Nikolai* Kapel og den tæt Østen for samme liggende Abildgaard, Kongsgaarden kaldet. Her rejste de sig et Kloster og en Kirke — den, vi alle kender, og som gennem næsten 400 Aar, indtil i Dag, har været Byens eneste. *St. Nikolai* Kapel blev vel nok kun bestaaende, indtil Klosterkirken var færdig til gudstjenstlig Brug. Hvad man nu kalder *Klosteret*, har intet haft med Franciskanerordenen at gøre; det var et *Helligaandshus*, rejst af en Klosterorden, der var viet til Pleje af fattige og syge.

Den saakaldte *Reformationsbevægelse* drev Franciskanerne ud af deres lovlige Hjem. Kronen tog tilbage med Magtbud den Ejendom, den engang *retsgyldigt* havde aftraadt til Munkene, og røvede for Nemheds Skyld med det samme de Ejendomme, Bygningerne og Inventaret, som den *ikke* var Giver af. Klosterbygningerne toges til verdslig Brug, saa vidt de da ikke blev nedrevet; Kirken derimod gjordes til lutheransk Sognekirke. Det var i Aaret 1532. Nykøbings hidtidige Sognekirke — *Vor Frue Kirke* — blev

nedbrudt. Saadant paabødes for en Mængde Kirkers Vedkommende Danmark over, og alligevel er den Dag i Dag næsten enhver Kirke paa Landet og mangfoldige i Byerne gamle katholske Bygninger, og vore gamle Klokker tvinges til at ringe Folk sammen til en Tjeneste, som er i Væsensmodstrid med den Gudstjeneste, til hvilken de støbtes.

Nu er fire Aarhundreder svundet siden Omvæltningen, og atter har Nykøbing faaet en *katholsk* Kirkebygning, takket være Guds Førelse, den katholske Kirkes ubrydelige Livskraft, fattige polske Arbejderes Offervillighed og retsindede Mænds Imødekommenhed. Den Religion, Munken *St. Ansgar* for 1100 Aar siden, endnu før Gorm den Gamles og Thyra Danebods Dage, bragte vort Fædreland, den har atter faaet et Alter og en Talerstol — det kristne Folk til Sjælegavn; og *Franciskanermunke*, (som dog hverken er Graabrødre, Tiggermunke eller Barfodmunke) har taknemmelig faaet sig en lille Rede paa deres Ordens fordums Arbejdsplads — Gud, Vor Frue og *St. Franciskus* til Lov og Hæder. En Tak til dem, der har medvirket hertil.

I Dag, da den katholske Kirke fejrer Mindet om, at *St. Franz af Assisi* i 1224 paa *Alvernerbjerget*, hensmeltet i Kærlighed til Gud, modtog vor Herres Kristi Saarmærker synlige i sit Legeme — i Dag indvier vi denne nye Kirke. Er imidlertid *Franciskanerne* end juridisk Ejere af den, saa er de paa en Maade dog ikke Ejere. Den virkelige Ejer er Gud, Herren over alt levende og dødt; vi andre er kun hans Bestyrere, som engang skal aflægge ham Regnskab for alt, hvad han betroede os.

Derfor er dette *Guds Hus*; *han* er her Vært; det er ham, der bærer Menneskene med Indbydelsen: »Kom til mig, alle I bedrøvede og besværede, og jeg vil give eder Hvile for eders Sjæle! Kom hid og køb uden Penge, og øs af Frelsens Kilder!« Han indbyder til Samtale med sig: »Aabn din Mund, og jeg skal fylde den, o: prøv ihærdigt at tale til mig i Bøn, og jeg skal lægge dig Bønnens Ord i Munden og gyde min Aand i dit Hjerte. Var du stum overfor mig, skal du her faa Mæle; var du død for min Røst, skal du her blive hørende; var din Samvittighed sløv, skal den her blive gjort aarvaagen. Mit Hus er et *Bedehus*.«

Har Gud nogen Forpligtelse til atter og atter at indbyde den, der atter og atter foretrækker forfængelige, forgængelige Ting for Samkvem med ham? Ikke Spor! Har Gud maaske nogen af os behov? Ikke Spor! Hvilken Ære da, hvilken Barmhjertighed og Langmodighed er det da ikke, naar han atter og atter lader Kaldelsen udgaa til Mennesket: Kom dog til mig! Barn, *giv mig dit Hjerte!*

Selv har Jesus givet os *sit*. Da Ordet havde forenet

Menneskenaturen med sin guddommelige Natur i een Person — Jesus — der virkede og led for os, da slog hans kærlige Hjerter for *vort* Vel, og som yderste Bevis herfor tilstedede han, at hans Hjerter paa Korset blev aabnet med Lansen. Og denne Frelsens altid rindende Kilde blev tilgængelig for enhver, der har Viljen til at være et Guds Barn. Den er særlig tilgængelig ved Nydelsen af *Alterets helligste Sakramente*, af Jesu lyslevende Legeme under livløse Skikkelsers Form. Dette opbevares i de katholske Kirker Dag og Nat paa Alteret Aaret rundt undtagen paa Langfredag; den talende Paamindelse herom er den evige Lampe, som ret snart vil blive tændt ogsaa her. Og paa Grund af denne vor Herres legemlige Nærværelse er enhver katholsk Kirke i særlig Grad et *Gudshus*, et *helligt Sted*, hvor man kun med Ærbødighed maa færdes.

Tag dine Sko af, for det Sted, du staar paa, er helligt, sagde Gud i sin Tid til Moses, da han viste sig for denne og vilde tale med ham. Eftersom Begrundelsen var *Stedets Hellighed*, gælder hint Ord ogsaa os, naar vi træder hen for Gud, ind i Kirken. Muhamedaneren tager sit Fodtøj af, naar han forretter sin Bøn, og symbolsk har dette ligesaa megen Værdi, som naar vi andre tager Hatten af under Bønnen, under Kirkebesøg. Men i overført Forstand skal ogsaa vi tage Skoene af, naar vi kommer herind, *o*: man skal skille sig af med, hvad der klæber jordisk Støv og Snavs ved; for Kirken er et *gudindviet* Sted og desuden i Kraft af Jesu legemlige Nærværelse *særlig* hellig. Jøderne havde et Tvættekær staaende i Templets Forgaard, et Symbol paa den Sjælsrenhed, man bør nærme sig Gud med: vi har Vievandskarret — det kommer ud paa eet, er det samme Symbol.

For at sammenfatte det sagte: Gud gør os den Ære at indbyde os til Samkvem med sig her, her at øse af hans Naade, at modtage hans hellige Legeme, saa tit man har Lyst; og den Indbydelse skal i Taknemmelighed efterkommes og nydes, med ærlig Vilje til Løsrethed fra det jordiske og til Sjælsrenhed. Saaledes bliver ogsaa dette lille Gudshus Gud til Lov og Hæder og Kristenfolk til Sjælegavn. — Det give Gud naadelig! Amen.

Under den derefter følgende Levitmesse holdt Pastor Klessens, efter at Evangeliet var oplæst, en meget kraftig og ildfuld Prædiken paa Polsk. Man saa uden at forstaa, at det var stærke Ord, der blev talt til en blød og modtagelig Menighed, og da Præsten, saavidt man kunde skønne, talte om Polakkernes fjerne, ulykkelige Hjemstavn, græd næsten hele den polske Menighed højlydt.

Under Messen meddeltes den hellige Kommunion til en Mængde Polakker.

Derpaa toges Kirken i Brug, og den første Handling blev en Brudevielse, forrettet af Kirkens Sognepræst. Medens Gæsterne ved Indvielseshøjtideligheden forlod Kirken, mødte de flere polske Kvinder med nyfødte Børn, der skulde døbes.

»Katholikkerne har gjort en ny Erobring for deres gamle Kirke,« skriver den lolland-falsterske Stiftstidende. »Men der vil sikkert fra alle Sider blive set med Velvillie paa deres Arbejde, saaledes som det nu former sig.

For Polakkerne betyder den katholske Kirke i Nykøbing sikkert meget, hvad man først rigtig forstaaer, naar man ved, hvor flittige Kirkegængere de er, og hvor stor en Rolle Kirken i det hele taget spiller i deres Liv.«

Den nye Kirkes Præst er, som før meddelt, Francis-kanerpateren *Salvator Janssen*, af Fødsel Hollænder. Han vil gerne her gennem Ugebladet udtale sin bedste Tak til alle dem, der har hjulpet med til Kirkens Bygning og ved Indvielsesfesten, ikke mindst til de »gode Polakker«; han ønsker dem alle Guds Løn og Velsignelse.

Martyrer i det nittende Aarhundrede.

(Fortsat.)

9. Martyrer paa Sydhavsøerne.

Blandt de apostoliske Mænd, som vandede Sydhavsøerne med deres Martyrblod, blev Maristpateren Pierre Alois Chanel først erklæret salig. — Han blev anset som en Helgen, da han kun var et Barn, og hans Hellighed voksede med Aarene, der gik. Han vilde tjene Gud i det store og sluttede sig derfor i 1831 til det nysoprettede Mariæ Selskab. — Stifteren, den ærv. Jean Claude Collin, betroede ham de vigtigste Poster. Efter 5 Aars Forløb kunde det nye Selskab sende sine første Missionærer til Hedningelandene. P. Chanel var Lederen for den lykkelige Skare, hvis Maal var Gambierøerne i det Stille Hav. Den lange Rejse derhen over Syd-Amerika varede næsten et Aar. Den første Station blev grundet paa Øen Wallis, og allerede i December 1837 bosatte P. Chanel sig paa den endnu helt hedenske Ø Futuna. Missionen blomstrede

hurtigt frem, hvortil først og fremmest Missionærens store Selvovervindelse bidrog; saa vidt muligt fulgte han Øboernes Levevis og vandt derved deres Hjerter. Hans Anseelse voksede ogsaa ved, at han forstod at bringe de syge al ønskelig Hjælp.

Men Kristendommens hurtige Udbredelse vakte snart Fjendens Ondskab. — Kongeværdigheden var nøje knyttet til Futunesernes hedenske Religion, og Øens Konge gjorde den første Modstand mod Kristendommen. Da hans egen Søn lod sig optage blandt Katekumenerne og trods alle Trusler viste sig standhaftig, brød Fjendskabet ud i lys Lue. P. Chanel kunde i Farens Stund ikke lade sin Hjord i Stikken. Den 28. April 1841 overfaldt en af Kongen udsendt Skare Krigere Missionæren i hans Bolig og gjorde med Kølleslag Ende paa hans Liv. —

Det gamle Ord af Tertullian, at Martyrernes Blod er den Sæd, hvorfra der fremgaar nye Kristne, har stadfæstet sig ved den salige P. Chaneles Død. Efterretningen om hans Død gjorde det største Indtryk paa Katekumenerne, nu var de først rigtig standhaftige. Tre Aar senere var hele Øen katholsk, selv Morderne fik den sande Tros Naade.

Maristkongregationen tæller endnu en Martyr blandt sine Medlemmer. Det er Lægbroderen Blaise Marmoiton, der i 1847 blev myrdet af Hedningerne i Ny-Kaledonien.

10. *Martyrkirken i Annam.*

Kirken i Annam kan, som vi allerede har set, opvise en uhyre lang Række af Blodvidner. Den blev grundlagt af Jesuiterpateren Alexander von Rhodes i den første Halvdel af det 17. Aarhundrede, og 1820 var der i begge Provinserne Cochinchina og Tongking henved 400.000 Kristne. Da besteg Kong Minh-Menh Tronen, og han havde sat sig som sit Maal at udrydde den kristne Religion. I Trediverne flød Martyrblodet i Strømme. Minh-Menhs Søn og Efterfølger, Tien-Tri, 1841—47, udstedte vel ingen nye Edikter, men dog forekom enkelte Henrettelser. Under den følgende Hersker, Tu-duc, 1847—83, naaede Forfølgelsen sit Højdepunkt. I Aartier rasede man med den største Grusomhed mod de sagesløse Kristne, de blev pint, sønderflænget, kvalt, druknet, brændt, halshugget, søndertraadt af Elefanter og forvist. Hele Massebord af Kristne fandt Sted, hele Landsbyer blev nedsablet eller helt udplyndret. — Og dog voksede Kristendommen stadig. Naturligvis gaves der under Forfølgelserne ogsaa mange fejge, som traadte Korset under Fødder, men i det store og hele herskede en sand Begejstring for Martyriet. Antallet af Martyrerne lader sig vel næppe helt fastslaa; men det beløber sig sikkert til flere Tusinde.

Vi har allerede omtalt nogle af de saligerklærede Blodvidners Standhaftighed, men de øvriges Mod var ikke mindre end hines. En Kæmpeproces for de 1743 Personer, der led Martyrdøden i Aarene 1856—62, er indledt i Rom. Først blandt dem staar de to Apostoliske Vikarer i Central-Tongking, *Jose Maria Diaz Sanjurjo* og *Melchior Garcia Sampedro*, begge af Dominikanerordenen. De øvrige er alle indfødte, Folk af enhver Stand og Alder.

»Halsblokken og de Lænker, jeg bærer,« skrev Biskop Sanjurjo fra sit Fængsel, »er herlige Prydelser, som forener mig med Christus. Min Sjæl jubler af Glæde, jeg skal snart udgyde min sidste Bloddraabe i Forening med Frelserens tilbedelsesværdige Blod. . . . Jeg har kun en stakket Stund tilbage — skulde den end forlænges blandt de Leopardter, der omgiver mig, saa være det en Sone for mine mange Synder.« Faa Dage senere blev han halslugget; d. 20. Juli 1857; hans Lig blev kastet i Havet, men det lykkedes de Kristne at finde hans Hoved. — Et Aar senere blev den ærv. Sampedro pint til Døde; man strakte ham ud paa Jorden, bandt hans Hænder og Fødder fast til Træpæle, og saa skulde først Lemmerne og bagefter hans Hoved lugges af. For at forhøje Pinslerne brugte man helt sløve Økser, og mangfoldige var de Slag, der endelig skilte Lemmerne fra Kroppen; Hovedet faldt først efter det 15. Slag.

Opbyggelige Eksempler paa Ynglinges Standhaftighed berettes os. »Jeg vil ikke fortie den herlige Kamp,« skrev Biskop Sampedro kort før sit eget Martyrium, »som nogle af vore unge Mennesker og Elever har kæmpet til Ende. De har udstaaet alle de Pinsler, der er brugelige ved disse Domstole; til Slut indbrændte man paa deres Kinder den Guds Navn, som de ikke vilde fornægte, og sendte dem i tunge Lænker i Forvisning.« —

Den 24. Juli 1859 erhvervede 5 Elever i et Vajsenhus sig Martyrpalmen: Paul Bao, Dominikus Duyt, Peter Thae, Peter Tuam og Dominikus Ninh. »Træd Korset under Fødder, og eders Lykke er gjort,« sagde Mandarinen indsmigrende. »Vi er fattede paa Døden,« lød Svaret, »men aldrig vil vi fornægte den Herre, vi tilbeder!« »Hvem giver eder det daglige Brød?« »Vor Herre Jesus Kristus!« »Men hvem kan bevare eder i Live?« »Det kan kun Gud, der giver Livet!« Da brød Dommerens Vrede løs: »Eders Forbrydelse fordrer vel ikke Døden; men da I har povet at tale saaledes, saa skal I dø, for at I kan vide, at Eders Liv ligger i min Haand.« Ynglingene klappede i Hænderne af Glæde og raabte: »Vi gaar til vort rette Hjem!« Rasende befalede Dommeren at binde Peter Thae og Peter Tuam paa Hænder og Fødder med stærke Tov

og slæbe dem til Retterstedet. De andre 3 blev bundet om Halsen og maatte halvkvalte løbe efter Bøddelen. Da de to første ankom til Retterstedet, var de helt bedækkede med Saar, fordi de var blevet slæbt hen ad Jorden, der var farvet rød af deres Blod. Saa bragte man en Elefant, der skulde træde dem til Døde. Det rasende Dyr styrtede, tirret af Bødlerne, løs paa Peter Thae, slyngede ham to Gange op i Luften og knuste ham saa under sine Fødder. Dernæst vendte det sig mod Peter Tuam og gjorde paa samme Maade Ende paa hans Kamp for Martyrkronen. De tre andre Ynglinge blev pint i længere Tid. Soldaterne tog fat i Enden af det Tov, der var slynget om deres Hals, trak til og slap det igen; saaledes pinte de dem en halv Time. Til sidst kvalte de dem helt.

En Missionær skriver: »Forstanderne for de kristne Menigheder maa lide mest. Den 31. December 1859 stilledes 90 af dem for Domstolene. Bundne paa Hænder og Fødder blev de saa ubarmhjertigt hudflettet, at Blodet flød i Strømme. Ustandseligt raabte Mandarinen til dem: »Træd Korsæt under Fod!«, medens han raabte til Bødlerne: »Slaa til af alle Kræfter, til de dør!« Nogle faldt fra, de øvrige fik 60 Bambusslag; de maatte bæres tilbage til Fængslet, og to Dage senere begyndte den samme Tortur forfra. Desværre faldt atter nogle fra, men Flertallet var standhaftigt, og deriblandt fandtes 60aarige Mænd.«

En anden Missionær skriver: »Præfekten vilde selv give sine underordnede et Eksempel paa Kristenmyrderi, derfor lod han Hundreder af Kristne komme fra alle Provinser og udøvede en grusom Nedsabling paa dem. Den 18. Maj 1862 blev 21 halshugget, den 22. 43, den 26. 67 og ligesaa mange den 27. og de følgende Dage. 224 Slagtofre blev tilbage, og da Præfekten var ked af Halshugningen, lod han dem sulte i to Dage. Den 30. Maj blev 112, dels enkeltvis, dels fem ad Gangen kastet i Flo- den; de sidste 112 led samme Skæbne den 31. Maj.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Opmærksomheden henledes paa omstaaende Meddelelse om Rundskuedag for voksne Søndag otte Dage, den 8. Oktober. Der er sikkert mange, der ikke kender de Institutioner, som den Søndag med Gæstfrihed oplukker sine Døre for besøgende, og disse vil ikke fortryde at tage mod Indbydelsen; thi de fleste vil sikkert gentage, hvad mange før dem har sagt: »Vi troede virkelig ikke, at der var saa smukt.« —

— Ogsaa paa Højskolen, der begynder paa Tirsdag, skal Opmærksomheden henledes. Foredragene der trænger jo ikke i og for sig til nogen Anbefaling; men alligevel er der vistnok Grund til at minde adskillige af vor katholske Ungdom om, at de sikkert vilde have langt større Udbytte af regelmæssigt at følge Højskolens Foredrag, end de maaske tænker sig.

Randers. Den højærværdigste Biskop blev modtaget som sædvanlig, kun med endnu større Glæde end ellers. Søndagen den 24. ds. oprandt med straalende og herligt Vejr; og da Biskoppen i Procession drog ind i Kirken ad den rigt flag- og guirlandesmykkede Vej, var det et festligt Skue. Kirken var fyldt til sidste Plads, men til Trods for den store Trængsel herskede der i den en lydløs Stillehed, kun afbrudt af Koral- og Folkesang. Efter Prælatmessen holdtes en kort Prædiken med en varm Velkomsthilsen til Biskoppen, en Omtale af Firmelsens h. Sakramentes Virkninger i Sjælene og en Opfordring til med særlig Andagt at modtage dette Sakramente. Biskoppen meddelte saa Firmelsens h. Sakramente til 47 danske Katholikker, hvoraf 4 var Konvertitter. Om Eftermiddagen var der Andagt med Prædiken, og ved Andagts Slutning henvendte Biskoppen faa, men hjertelige Ord til den fuldtalige Menighed og mange andre. »Før og nu!« var det Emne, Biskoppen havde valgt.

Esbjerg. Ved vor Sognepræsts, Hr. Franz Verheins Afskedsprædiken Søndag den 24. Septbr. var Kapellet fyldt til sidste Plads. Pastoren talte over St. Pauli Ord: Hvad Mennesket har saaet, det skal han og høste. Pastoren sammenlignede Esbjerg Mission med et Spædbarn, som lidt efter lidt vokser op og bærer Frugt, efter at Sæden — Guds hellige Naade — er blevet nedlagt i Hjerterne, og ønskede, at ogsaa i St. Nikolaj Menighed Guds Sæd maatte vokse op og bære tusindfold Frugt. Til Slut meddelte Pastoren, at han fra den Dag fratraadte sit Embede som Sognepræst for Menigheden i Esbjerg og lovede stedse i den daglige Messe at ihukomme den; han bad ligeledes om at blive husket i Menighedens fromme Bønner. Paa et Gensyn i Himmelen, hvor der ikke mere gives et Farvel, haabede han bestemt og formanede Menigheden til at indrette sit Liv derefter. — Efter den danske Prædiken holdt Pastoren, som sædvanlig, en tysk Prædiken for de talrige Polakker. — Menighedsskolen havde allerede afvigte Uge overrakt Pastoren en fin Læderskrivemappe med Dedikation i Guld. Selve Menigheden har ladet fremstille et Album med Fotografier, baade af Huset, Kapellet, Pastorens Værelser og forskellige Havepartier. Denne Gave overrakte Menigheden efter Eftermiddagsandagten Hr. Pastor Verhein

som et lille Afdrag paa den Gæld, den skylder ham for hans utrættelige Virken i Kirken og Skolen og som den faderlige Ven og Raadgiver i aandelige og verdslige Anliggender, han altid har været, ikke mindst med den store Pengesum til den ny Kirke for Øje. Ikke blot i selve Menighedens snævre Kreds, men ogsaa blandt Byens Borgere var Pastor Verhein en velset Mand, som skattedes af alle, der kom i Berøring med den ellers lidt tilbageholdende Præst. »Vi vil aldrig glemme vor elskede Sognepræst og haaber, at Gud rigeligt vil velsigne ham.« X.

Østerrig. Til Nuntius i Wien er Mgr. Valfré di Bonzo bleven udnævnt. Han overtager dog ikke sin nye Stilling før til November. — Den i Ugebladets forrige Nummer efter *Köln. Volksz.* bragte Møddeløse om Ærkebiskop Szepczyckis Død har vist sig at være forkert; Ærkebiskoppen lever og befinder sig forholdsvis vel.

Rom. Den Hellige Fader agter inden Aarets Udløb at at afholde Konsistorium, ved hvilket der dog sandsynligvis ingen nye Kardinaler bliver udnævnt. Den hidtil værende Nuntius i Wien, Kardinal Scapinelli, skal ved den Lejlighed paa højtidelig Maade modtage Kardinalshatten. Denne Ceremoni vil Kardinal Frühwirth i München med de sædvanlige Regler derimod ikke tage Del i, han bliver paa sin Post som Nuntius i München, hvad disse Embedsmænd ikke plejer, naar de først er ophøjet til Kardinaler. Derved undgaas, at der kommer en Østriger som Kardinal til Kurien i Rom, og ligeledes, at en Italiener bliver sendt som Nuntius til München. Et Præcedentstilfælde havde man i forrige Aarhundredes Slutning, hvor Kardinalbiskop Bianchi i syv Aar blev paa sin Post i Lissabon, skønt han var udnævnt til Kardinal.

Nord-Amerika. (U. S. A.) Det nordamerikanske Hieraki har atter mistet et af sine mest udmærkede Medlemmer ved Ærkebiskop Spaldings Død den 25. August i Aar. Den afdøde blev 77 Aar gammel og tilhørte en gammel Familie i Kentucky, hvis Spor kan følges tilbage til før Grundlæggelsen af Byen og Abbediet Spalding i England i det ottende Aarhundrede. Familien flygtede fra England i det syttende Aarhundrede paa Grund af de religiøse Forfølgelser og var i 1634 med til at grundlægge Kolonien Maryland i Nord-Amerika. Efter at have studeret i Amerika, Louvain, Rom og Tyskland blev den unge Spalding præsteviet 1863 i Malines i Belgien. Efter 14 Aars præstelig Virksomhed i sit Fædreland blev han af Pius IX udnævnt til første Biskop af det nys oprettede Bispedømme Peoria i Illinois og konsekreret i St. Patricks Kathedral i New York af Kardinal Mc. Closkey. Da han i 1877 til-

traadte sin Stilling som Biskop, havde han under sig 50 Præster, 75 Kirker og 45.000 Katholikker. Da han i 1908 paa Grund af en Lammelse nedlagde sin Stilling, havde han under sig 205 Præster, 211 Kirker og 123.500 Katholikker. Han udfoldede i de mange Aar en meget rig Virksomhed, ogsaa udenfor sine snævre biskoppelige Pligter, han skrev f. Eks. en Mængde ypperlige Bøger og var en af Grundlæggerne af det katholske Universitet i Amerika. Kort efter at han havde nedlagt sit Embede, udnævnte Pius X ham til titulær Ærkebiskop.

Den eukaristiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen i St. Ansgars Kirke Fredagen den 6. Oktbr. til de aftalte Tider.

Mødreforeningen Ti. d. 3. Oktbr. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender.

Den eucharistiske Sektion af begge Mariakongregationer holder Fælleskommunion i Jesu Hjertes Kirke Fredag d. 6. Oktbr. Kl. 6.

St. Ansgars Kirke. Søndag den 1. Oktbr. er der ved Aftenadagten Procession, i hvilken Rosenkransbroderskabet og de unge Pigers Foreninger deltager.

Kollekt for den danske katholske Kirke.

Søndag d. 1. Oktbr. holdes den af det Apostoliske Vikariat foreskrevne **Ansgarius-Bonifacius Kollekt** i alle Kirker og Kapeller til Bedste for vore mest trængende kirkelige Institutioner.

Mariakongregationen af Ap. Dr. holder Møde Mand. d. 2. Oktb. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften i St. Josefssøstrenes Huskapel, Østerbrogade 7 C.

Eksercitierne for St. Franciskus' III. Orden begynder allerede Søndag d. 1. Oktbr Aften Kl. 8 med et Foredrag af Hr. Pastor Esser i St. Knuds Kapel.

K.U.F. 3. Vintermøde Søndag d. 1. Oktbr. Kl. 7 $\frac{1}{2}$, Stenosgade 4 B. Hr. Direktør *Høhling* læser op. **Levende Billeder:** Fra en Rejse i Finland og Sibirien. Fart paa!

NB. Mødet varer for Medlemmerne under 16 Aar fra 7 $\frac{1}{2}$ til 9 $\frac{1}{2}$; de ældre kan blive til Kl. 11.

Katholsk Rundskuedag for voksne

Søndag den 8. Oktober.

Deltagerne samles Kl. 11 $\frac{3}{4}$ ud for St. Josefssøstrenes franske Skole, Østerbrogade Nr. 7 C. Derfra med Sporvogn til Mariahjemmet, Vestervoldgade Nr. 115. — Derfra med Sporvogn til St. Elisabeths Hospital og St. Annæ Skole og Kirke.

Mulig Deltagelse bedes anmeldt pr. Brevkort til Lærer J. Johnsen, Evaldsgade 8, N., senest Lørdag Aften den 7. Oktober.

NB. Deltagerne afholder selv Udgifterne. *Udvalget.*

Ved en Forglemmelse fra min Side kom Bekendtgørelsen om Rundskuet i Ugebladet umiddelbart før den berammede Dag. Den lille Kreds, der mødte, blev da enig om at udsætte Rundskuet til 2. Søndag i Oktober for at faa flere med. *Johan Johnsen.*

Den katholske Højskole.

Møde Tirsdag den 3. Oktober Kl. 8 Aften.

Fink-Jensen: Et Gudsmoderkvad.

St. Knuds Skoles Festsal, Stenosgade 4, B. **Adgang 10 Øre.**

Tirsdag Aften er yderste Frist for Tilsendelse af Annoncer, der ønskes optaget i det næste Søndag udkommende Ugeblad.

Kirkelig Kalender.

1. Oktbr. 16. Søndag eft. Pintse. Rosenkransfest.	8. Oktbr. 17. Sønd. eft. Pintse.
2. — M. Værneengle.	9. — M. Dionysius og Lidelsesfæller, Martyrer.
3. — Ti. Ferialdag. (Oktav af Kirkevielsesfest.)	10. — Ti. Frants Borgia, Bekender.
4. — O. Franciscus af Assisi, Bekender.	11. — O. Ferialdag.
5. — To. Placidus og Lidelsesfæller, Martyrer.	12. — To. Ferialdag.
6. — F. Bruno, Bekender.	13. — F. Kong Edvard, Bekender.
7. — L. Rosenkransfest.	14. — L. Callistus I, Pave og Martyr.

Gudstjenesten i København.**Søndage.**

- St. Ansgars Kirke.** Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Aften Kl. 6 Andagt.
- Jesu Hjertes Kirke** (Stenosgade). Kl. 6, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Præd.; Eftm. Kl. 6 Præd. og Andagt.
- St. Josefs Kirke** (Griffenfeldtsgade). Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 9 Højmesse med Prædiken; Efterm. Kl. 3 Andagt.
- St. Knuds Kapel** (Vestervoldgade 115). Kl. 7 Højmesse; Efterm. Kl. 3 Andagt med Prædiken.
- Immaculatakirken** (Strandvej 91). Kl. 7 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Efterm. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Vesper.
- St. Josefs Kapel** (Østerbrogade 7 C.) Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe.
- Den evige Tilbedelses Kirke** (Jagtvejen). Kl. 8 stille Messe med Præd.; Efterm. Kl. 6 Andagt.
- Rosenkranskirken** (Boyesgade). Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Eftm. Kl. 5 Andagt.
- Assumptionskapellet** (Amalievej 14). Kl. 8 Højmesse med fransk Prædiken; Efterm. Kl. 2 Andagt.
- St. Annæ Kirke** i (København. S.). Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 11 $\frac{1}{2}$ polsk Sangmesse; Aften Kl. 6 Andagt.
- St. Andreas Kirke** i Ordrup. Kl. 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{3}{4}$ og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Eftm. Kl. 5 Andagt.
- St. Hans Kapel** i Hørsholm. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Højmesse med Prædiken.

Stille Messer paa Hverdage.

St. Ansgars Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{4}$; Jesu Hjertes Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; St. Josefs Kirke Kl. 5 $\frac{1}{4}$ og 6 $\frac{1}{2}$; St. Knuds Kapel Kl. 6 $\frac{1}{2}$; Immaculatakirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$; St. Josefs Kapel Kl. 6 $\frac{1}{2}$. Ti. og Fr. Kl. 8 $\frac{1}{4}$; Den evige Tilbed. Kirke Kl. 7 $\frac{1}{2}$ (med Velsignelse. Efterm. Kl. 3 Andagt); Rosenkranskirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{4}$; Assumptionskapellet Kl. 6 $\frac{1}{2}$ (Efterm. Kl. 2 Andagt); St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 $\frac{1}{2}$ og 8.

Fransk og Engelsk. Undervisning tilbydes. *J. Køhn*, Bartholinsgade 9 $\frac{1}{2}$.

† Min inderlig kære **Kisse Jørgensen** døde fra mig i Dag. **Bertha Mørck.**
Begravelsen finder Sted fra St. Ansgars Kirke til Katholsk Vestre Kirkegaard Onsdag den 4. Oktober Kl. 10.
Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Traffes bedst 4-6.

Nr. 41.

Søndag den 8. Oktober.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Rosenkransen. — Nye Bøger. — Om Overtro blandt Katholikker. — Martyrer i det nittende Aarhundrede. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Aalborg. Nykøbing (F.). Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

328.

Hvad mener I om Kristus?

I siger, at Gud og Menneskene ikke kan være eet, at intet Menneske kan taale sin Skabers Nærhed eller Skaberen nedlade sig til sine svage Skabninger; men rødm og bliv til Skamme, I vrantne, urolige Hjerter, thi han selv er steget ned fra sin høje Trone og har ydmyget sig til sin Skabning, at hans Skabning maatte faa Mod og Styrke til at rejse sig til ham.

Det var nemlig ikke den højeste nok at skænke Menneskene sin Naade; det var for lidt at meddele dem et himmelsk Lys og en Hellighed i Lighed med den, som Englene havde modtaget; det var for lidt for Gud at skabe Adam i en oprindelig Retfærdighedstilstand med en dertil knyttet himmelsk Natur og med en Fornuft, der kunde kende Gud, og en Sjæl, der kunde elske ham — Gud planlagde allerede i Menneskets første Uskyldighedstid en højere Barnhertighed, som i Tidens Fylde for dettes Skyld skulde fuldbyrdes. Det sømmede sig for Guds Visdom, som er evig herlig og skøn, at indprente Menneskene disse Egenskaber

ved selve sin Nærværelse, ved personligt at bo i deres Kød, for at han, den enbaarne, Faderens udtrykte Billede, ogsaa kunde blive den »førstefødte af al Skabningen«. Det sømmede sig for ham, der er højere end den højeste, at handle, som om Ydmyghed, hvis man tør tale saaledes, var en af hans Egenskaber, og antage Adams Natur og aabenbare sig i den for Mennesker og Engle.

Her ser I, mine Brødre, som klager over, at vi Mennesker er skilt fra Gud, at han har gjort mere for os end for dem, der »er højere i Styrke og Magt«. Englene overgaar os i mange Henseender; de er udødelige Aander, medens vi maa dø; de har modtaget Guds Naade i langt større Maade, de tjener Gud i hans Himmel og er salige ved Guds Beskuelse; men alligevel vendte han sig fra den ældre Skabning og valgte den yngre. Han valgte den, i hvem en udødelig Aand var forenet med et skrøbeligt og forgængeligt Legeme.

Hvordan skulde man nu have ventet, at Guds Aabenbarelse her i Verden vilde have været? I et Legeme, dannet i Himmelen og blot betroet til Marias Varetægt? Med et Lys og en Herlighed, ham værdig, der er den velsignede fra Evighed, og som var kommen for at velsigne os med sin Nærværelse? Verdens Pomp og Pragt vilde han vel forsmå, men han vilde vælge et stille og roligt Sted, hvor Menneskene kunde gaa hen og finde deres Gud, som blev Kød. Der vilde Engle være hans Sangere og Helgener hans Dørvogtere, og de vilde give dem Adgang, der var ydmyge og fromme og rene, eller som i hvert Fald havde aftvættet deres Synder ved Anger og Bodsøvelse.

Omtrent saaledes vilde Menneskene have fantaseret, om de selv skulde tænkt sig, hvorledes Guds Aabenbaring i Kødet vilde blive. Vi ved jo godt, at det er langt fra, det blev saaledes. Menneskets Skaber, Guds evige Visdom, kom ikke i Styrke, men i Svaghed. Han kom ikke for at gøre sin Ret gældende, men for at betale en Gæld. I Stedet for rig kom han fattig, i Stedet for æret kom han i Vanære, i Stedet for at blive lovpriset kom han for at lide. Fra sin Fødsel bliver han overantvordet til Pine og Foragt; hans fine Skikkelse bliver medtaget af Kulde og Hede, af Sult og Nattevaagen; hans Hænder er stødte og skram-

mede af en Tømrers Værktøj; hans Øjne er tilslørede af Taarer; hans Navn nævnes med Ringeagt og Haan. Og siden stødes han ud blandt Mennesker og vandrer fra Sted til Sted og er Synderes Ven og Kammerat. Han følges af en blandet Mængde, som bryder sig mere om Mad og Drikke end om hans Lære, eller af Skarer, der svigter ham, saa snart der bliver Fare paa Færde. Og tilsidst bliver han, der er »Guds Herligheds Klarhed og hans Væsens udtrykte Billede«, bundet, slæbt frem og tilbage, stødt til, spyttet paa, haanet, forbandet, hudstrøget og pint. Og tilsidst river de hans Klæder af og løfter ham op paa det bitre Kors, og der hænger han til Skue for vanhellige, urene, grusomme Øjne og til Haan for den onde Aand, han havde kastet ned i Helvede.

Tilbedelsesværdig er du, Herre, i din evige Herlighed, blandt dine himmelske Engleskarer, i dine Gerningers Skønhed paa Himmel og Jord og Hav, men mest tilbedelsesværdig, mest kongelig, mest overtalende i din dybe Fornedelse. Derfor vil vi elske dig, som du har elsket os først.

Kardinal Newman.

Rosenkransen.

Oktober Maaned har i den katholske Kirke i lang Tid i ganske særlig Forstand været Rosenkransmaaned. Da har Rosenkransbønnen en fast Plads ved vore Eftermiddagsandagter, og mange vil med særlig Iver i denne Maaned ogsaa helt privat bruge denne Form for Bøn, der jo paa saa udmærket Maade formaar at lade saa at sige hele vor Tros herlige Indhold glide forbi vor Sjæls Blik.

Derfor trænger Rosenkransbønnen heller ikke til nogen Anbefaling, den har slaaet saa dybe Rødder i det offentlige og private religiøse Liv, at al Anbefaling er overflødig. Alligevel skal dog Oktober Maaned ikke gaa forbi, uden at der ved nogle Linjer her i Ugebladet mindes om denne Maanedes særlige Betydning. Dette sker maaske bedst ved at give en kort Række Uddrag af de mange Encyclicaer, som Pave Leo XIII i Halvfemserne i forrige Aarhundrede

hver Oktober plejede at udsende til de troende paa hele Jorden. Det hedder — vi kan næsten sige »for Eksempel«, thi Udvalget er saa stort, at der kun kan være Tale om at gribe enkelte Udtalelser af de lange Udviklinger og Formaninger — altsaa, det hedder f. Eks. i disse:

Da vi blandt de forskellige Bønner, ved hvilke vi ærer Gudsmoder, navnlig maa altraa dem, om hvilke vi ved, at de i og for sig er kraftigere og hende velbehageligere end andre, saa henviser vi fremfor alt til Rosenkransen og anbefaler navnlig denne Bøn. Den kaldes i daglig Tale en Krans, fordi de store Hemmeligheder om Jesus og Maria, deres Glæder, Lidelser og Sejre, er forenede i den som en skøn Blomsterkrans. Naar de troende under from Betragtning i bestemt Rækkefølge gennemgaar disse ophøjede Hemmeligheder, kan de deraf drage en forunderlig rig Næring til at styrke Troen hos sig, beskytte sig mod Uvidenhed og Vranglærdommenes Fordærvelse og tillige genoplive og befæste Dyden hos sig. Aanden bliver begejstret over disse den guddommelige Kærligheds og Naades Gerninger, Haabet bliver befæstet og forøget, og man kommer til at længes efter hin himmelske Løn, som af Christus er beredt dem, der har forenet sig med ham.

1891.

Men endnu en anden Fordel søger Kirken med Iver at tilvende sine Born ved Hjælp af Rosenkransen, den nemlig, at de omhyggelig bestræber sig for at indrette deres Liv og Sæder efter vor hellige Tros Væsen og Forskrifter. Thi naar ifølge det bekendte guddommelige Udsagn »Troen er død uden Gerninger«, fordi Troen faar sit Liv fra Kærligheden, og Kærligheden udvælder i en rig Fylde af hellige Gerninger, saa kan Mennesket naturligvis ikke høste Frugt for Evigheden af sin Tro, naar han ikke indretter hele sit Liv efter Troen. »Hvad gavner det, mine Brødre, om nogen siger, at han har Troen, men ikke har Gerningerne? Kan Troen da frelse ham?« Den Slags Mennesker vil modtage en langt strengere Dom af Kristus, vor Dommer, end de andre, som des værre ikke kender den kristelige Tro og Lære; disse lever ikke anderledes end deres Tro befaler — hvad hine netop gør — og de har en Slags Undskyldning, i alt Fald ringere Skyld, fordi de

savner Evangeliets Lys. For at altsaa Troen, som vi i fælles Glæde kender paa dens Frugter, maa blomstre desto herligere, bliver Sjælen paa en underfuld Maade begejstret til at øve Dyden ved Betragtningen af Hemmelighederne. Hvilket mægtigt og glimrende Mønster i enhver Retning byder ikke vor Herres Jesu Christi Forløsningsværk os!

1892.

Gud kan ikke paalægge et Menneske større Straf end at lade det glemme de evige Goder og hele Livet igennem lade det svælge i sanselige Nydelser. Men denne Fare vil sandelig alle de undgaa, som, idet de beder Rosenkransbønnen, ofte og opmærksomt betragter de i samme fremstillede herlighedsfulde Hemmeligheder. Thi fra disse Hemmeligheder meddeler der sig sandelig stor Oplysning til den Kristnes Aand, saa at han skuer hine Goder, om hvilke vi, skønt de er skjulte for det legemlige Øje, fuldt og fast tror og har den Forvisning, at Gud har beredt dem for alle hine, som »elsker ham«. Af dem lærer vi, at Døden ikke er en Tilintetgørelse, som ender og ødelægger alt, men kun en simpel Gennemgang, en Omskiftning af Livet. Vi lærer af dem, at Vejen til Himlen er aaben for enhver; og idet vi ser Kristus vende tilbage til Himlen, ihukommer vi hans salige Forjættelse: »Jeg gaar hen for at berede eder en Bolig.« Vi lærer af dem, at der vil komme en Tid, da »Gud vil aftørre enhver Taare«, og at der da »ikke skal være Sorg eller Klage, ej heller Smerte mere«, men at vi skal vorde Gud lig, fordi vi stedse skal bo hos vor Herre, skue ham, som han er, øse af hans Saligheds Strømme og være de helliges Medborgere i det salige Samfund med vor ophøjede Dronning og Moder Maria.

1893.

Beundringsværdig er ogsaa Maaden, paa hvilken disse ophøjede og vigtige Hemmeligheder fremstilles for den bedende i Rosenkransen, idet endog de mindre underviste med Lethed vil kunne fatte dem. Thi Troens og Lærens Hoveddele fremstilles i Rosenkransen ikke saa meget som Betragtningpunkter, men snarere som Kendsgerninger, der oprulles for vore Øjne, og som, idet de fremstilles for os, som de har tildraget sig med de dem ledsagende særegne Steds- og Tidsforhold og Personer, fængsler Sindet bedre

og saaledes bedre er i Stand til at røre og gavne. Og da disse Hemmeligheder sædvanligvis bliver indprentet allerede i Barndommen, er det en naturlig Følge, at enhver, som er i Besiddelse af den sande Iver i Bønnen, kan overveje de enkelte Hemmeligheder, alt eftersom de nævnes, paa en baade for Aand og Hjerte ganske naturlig Maade og uden nogen som helst Anstrengelse af Indbildningskraften, idet han tillige ved Marias Forbøn i rigt Maal delagtiggøres i den himmelske Naades Dug. 1894.

Hvem vil vel anse en nok saa stor Tillid til den hellige Jomfrus Beskyttelse og Bistand for overdreven? Ganske vist tilkommer der ingen anden end Kristus den fuldkomne Midlers Navn og øvrige Egenskaber, fordi han alene, der er Menneske og Gud tillige, genindsatte Menneskeslægten i den højeste Faders Naade: »Der er een Midler mellem Gud og Menneskene, Mennesket Kristus Jesus, som hengav sig selv til Løsepenge for alle.« Men, som den h. Thomas af Aquin siger, naar »intet er til Hinder for, at ogsaa andre i en vis Henseende betegnes som Midlere mellem Gud og Mennesket, forsaavidt som de »dispositive et ministerialiter« bidrager til Menneskets Forbindelse med Gud,« som f. Eks. Englene og de hellige, Profeterne og Præsterne i den gamle og den nye Pagt, saa tilkommer denne Æresbevisning dog sandelig i en endnu højere Grad den ophøjede Jomfru. Thi man kan ikke forestille sig nogen som helst, der i samme Grad som Maria nogen Sinde har bidraget eller vil bidrage til Menneskenes Genforening med Gud. 1896.

Under Rosenkransbønnen finder der en hyppig Gentagelse Sted af Engelens Hilsen efter Herrens Bøn. Man kunde i første Øjeblik mene, at denne Gentagelse i en vis Henseende ikke lod sig forene med den Ære, vi skylder Guddommen, og at den muligvis kunde nære Troen paa, at vi skulde have større Tillid til Marias Beskyttelse end til den guddommelige Almagt; men tværtimod: der er intet, som lettere formaar at røre Gud og stemme ham naadig, end netop denne Bøn. Den katholske Tro lærer os nemlig, at vi ikke blot skal opsende vore Bønner til Gud alene, men ogsaa til de salige i Himlen, ihvorvel Maaden, paa hvilken vi opsender disse Bønner, maa være forskellig,

eftersom vi i Gud anraaber Kilden til alle Goder og Naadegaver, medens vi i de hellige ikke ser andet end Forbøns-Talsmænd. Bønnen, siger den h. Thomas, kan antage to forskellige Skikkelser. Enten beder man nogen om noget, som han selv kan give; eller man beder nogen om, at han vil opnaa et eller andet for os hos en anden. Til Gud alene opsendes det første Slags Bønner, thi alle vore Bønner maa være underordnede Naadens og Herlighedens Opnaaelse, som Gud alene skænker, i Følge Skriftens Ord: Naade og Herlighed vil Herren give. Den anden Slags Bønner opsender vi derimod til de hellige, til Englene og Menneskene, ingenlunde for at Gud ved dem skal erfare vore Bønner, men for at vore Bønner maa finde Bønhørelse formedelst Talsmandens Fortjenester. Derfor siges der i Apostlen Johannes' Aabenbaring, at »Røgen af Røgelsen, som er de helliges Bønner, opstiger fra Engelens Haand til Gud«.

1897.

Nye Bøger.

P. Hansen: Illustreret dansk Litteraturhistorie. Ved Carl S. Petersen. (3. Udgave. 1. Hæfte. 1 Kr. 50 Øre. 144 Sider. G. B. N. F. København. 1916.)

De fleste, der har beskæftiget sig, endog blot lidt, med dansk Litteratur, vil kende P. Hansens store Litteraturhistorie med de mange interessante Illustrationer og de levende Skildringer af Digterne og deres Værker. Første Udgave af dette Værk udkom i 1886, og anden Udgave var i det store og hele kun et uforandret Optryk af første Udgave. Der er imidlertid i de forløbne 30 Aar foretaget store historiske og litterære Undersøgelser her i Landet, ikke mindst af vor Oldtid og Middelalder, hvorfor P. Hansens Bog, især for de Afsnits Vedkommende, der kommer ind her under, lod meget tilbage at ønske. Da tilmed de to første Udgaver er udsolgt, forstaar man, baade at Forlaget udsender en tredje Udgave, og at denne paa væsentlige Punkter bliver omarbejdet eller rettere en helt ny Bog.

Det synes, efter første Hæfte at dømme, at være udmærkede Hænder, der skal besørge den nye Udgave af det monumentale Værk. Særlig vil det naturligtvis glæde dette Blads Læsere at se, hvorledes Bibliothekar Carl S. Petersen behandler vor middelalderlige Litteratur. Denne

plejede efter gængse populære Forestillinger at blive »rent fragmentarisk behandlet, nærmest som et Raritetskabinet af Snurrepiberier og Tilfældigheder, hvorimod den egentlige Litteratur først antoges at begynde med Reformationen«. Fra saadanne Synspunkter tager Carl Petersen fuldstændig Afstand; han forsøger at give Middelalderen, hvad der tilkommer den, og viser dens Sammenhæng med Oldtiden. Af den Grund er omtrent hele det store første Hæfte et ganske nyt Afsnit.

Middelalderen begynder med en Indledning, overordentlig interessant og egentlig værd at citere i dens Helhed. Denne Tidsalder er ikke det mørke Tidsrum i Menneskehedens Historie, da Forbindelsen med den græsk-romerske Oldtid afbrødes, hvilken atter først genoptoges i det 16. Aarhundrede — det er den Paastand, hvormed der begyndes, og som begrundes paa de følgende Sider. Der paavises interessant, hvorledes den ene Tidsalder i Menneskehedens Historie i Regelen hæver sig selv ved at nedsætte den foregaaende, et Forhold, der i særlig fremtrædende Grad gjorde sig gældende paa Reformationstiden. De, der fulgte Luther, følte sig hensatte »i Evangelii klare Dag« og saa tilbage paa den papistiske Tid som en i kirkelig og kristelig Henseende forvildet Tidsalder, og de følgende Aarhundreders bestandige Væren paa dogmatisk Post overfor Romerkirken bidrog ikke til blidere Stemninger. Forfatterens Gennemgang af den middelalderlige Litteratur, der jo her i Danmark langt fra kan maale sig med andre Landes Frembringelser, godtgør saa til fulde, hvor uretfærdig og misvisende den Opfattelse af Middelalderen er. Det unægtelige Faktum, at middelalderlige Munke har opbevaret Oldtidens litterære Værker for Nutiden, plejede man at forklare som en Trang hos Munkene til at øve deres manuelle Skrivefærdighed; Forfatteren viser, at det var en levende Interesse for Indholdet og Tankerne hos Forfatterne, som bevirkede, at man afskrev dem.

Bøger var kostbare, før man havde opfundet Kunsten at trykke dem. Det er dog ikke alene Grunden til, at vi har saa forholdsvis faa middelalderlige Haandskrifter bevaret her i Danmark. En Del er gaaet tabt ved »Raahed, Fanatisme og Uforstand« paa Reformationstiden; men heller ikke Reformationens Kamptid har Hovedansvaret for Tabet af de gamle Haandskrifter. Nej, Hovedansvaret ligger hos vore første Konger efter Reformationen, især dog hos den med megen Urette saa navnkundige Christian IV. Under ham er en Mængde uerstattelige Pergamethaandskrifter gaaet til Grunde, de egnede sig saa godt til at — slaa om Fyrværkerisager. Naar han saa holdt sine Fester, ved hvilke han ofte var saa døddrukken, at han maatte slæbes

i Seng af sine Tjenere, tjente den danske Middelalders litterære Skatte til Hoffets og Folkets Forlystelse som Fyrværkeri. — Senere er en Del, der endnu var reddet, gaaet til Grunde ved Ildebrande, f. Eks. i København 1728.

I første Afsnit gennemgaas med Forstaaelse og Omhu de forskellige gamle Helgenbiografier, vi har her i Danmark, og mange vil med Glæde se, at det ikke er saa helt lidt endda og af ikke saa ringe Værdi.

I næste Afsnit, Valdemarernes Tidsalder, gives en interessant Skildring af den skolastiske Videnskab. Forfatteren vil paa ingen Maade bryde Staven over denne. Han siger saaledes: »Der er af strenge lutherske Theologer og moderne Fritænkere blevet talt haarde Ord om Skolastikken, den er bleven fordømt som gold, ørkesløs og spidsfindig. Sandheden er dog den, at de samme Indvendinger vil kunne rejses med samme Styrke mod et hvilket som helst dogmatisk System, Biskop Martensens ikke mindre end Thomas Aquinas', og at der ved Siden af den ydre Formalisme hos de store Skolastikere rører sig et varmt Trosliv i Forbindelse med en Skarpsindighed, der turde søge sin Lige indenfor Menneskehedens Historie. Den Forsker rammer Sømmet paa Hovedet, der har sagt, at de middelalderlige Forfattere har formet den Skole, hvor Menneskeandaen har vundet sin Færdighed i Abstraktion, sin Lethed og Sikkerhed i logiske Slutninger, sin Tilvænnen til begrebsmæssig Skelnen, som er Nutidsvidenskabens Hovedvaaben.« Og naar saa mange har gjort sig lystige over de Problemer, der diskuteredes ved de middelalderlige Øvelser i Dialektik, gør Carl Petersen opmærksom paa, at der skulde skarp Lud til Barbarhjerner for at faa dem til at tænke, og at naar danske Drengene henimod Aar 1900 har maattet besvare Eksamensstile som »Hvad vil det sige, at Sandheden altid ligger i Midten,« saa er der blot en Grads-, ingen Væsensforskel mellem en saadan Opgave og de middelalderlige Pædagogers. Det er de samme Evner, der søges udviklet.

Efter denne Redegørelse kommer en overordentlig køn og indgaaende Skildring af den store Kirkemand Anders Sunesøn, Absalons Efterfølger paa Ærkebispstolen i Lund. Der anføres en Mængde Citater af hans Værker, baade paa Latin og Dansk, og Haandskriftsprøver, derimellem det yndefulde *Missus Gabriel de coelis* med Pastor Frederiksens gode Oversættelse ved Siden af.

Forfatteren gør med Rette opmærksom paa den kraftige nationale Aand, der begejstrede de fleste af vore middelalderlige Historie- og Krønikeskrivere, men at »national« og »folkelig« paa ingen Maade var Begreber, der faldt sammen. De skrev alle »med Blikket vendt mod Europa

paa Verdenssproget Latin, og det vilde vist for en Mand som Saxo have været mørk, uforstaaelig Tale, om man havde krævet af ham, at han skulde skrive paa Modersmaalet, for at den første, den bedste Per eller Poul indenfor Landets Grænser bedre skulde kunne tilegne sig ham.« Han afviser derfor ogsaa, med al den Foragt, den fortjener, den forlorne Frase, at det kun skulde være i Folkevisen, der fandtes »en Røst, som bar Bud fra et bevæget Menneskehjerte«. Aarbøger Krøniker, hele den latinske Litteratur rejser sig som en enstemmig Protest mod en saadan Paastand. »Ogsaa denne Litteratur,« siger han, »er Udtryk for vort Folks aandelige Liv; om noget Steds er det der, nationale Følelser rører sig, og Livets Puls slaar i den med saa stærke Slag, at de endnu kan høres.«

At Saxo, Folkeviserne, Lægebøger, Peder Laale o. s. v. faar en meget udførlig og forstaaende Omtale, er det næsten overflødigt udtrykkeligt at bemærke. Skildringen heraf er — som alle Vegne i Hæftet — let læselig, grundig og bringer sikkert mange nye Synspunkter og rig Belæring. Men her skal ikke nærmere dvæles ved de Afsnit, hvis Indhold allerede tidligere har været baade tilstrækkeligt værdsat og retfærdigt bedømt; de har ikke den specielle Interesse, som adskillige andre Afsnit har. . . . .

Og som det har, Forfatteren skriver om de ældste Bibeloversættelser. Ikke, som om vi ikke havde hørt det før. Ikke, som om vi ikke havde sagt det før. Men som noget, det er godt, at det bliver sagt, saa længe som Eventyret om Luther, der først oversatte Bibelen paa Modersmaalet, ikke er aflivet, saa længe det endnu kan fremkalde Rørelse og Bevægelse, naar det fortælles, hvor glad Luther blev, da han som moden Mand først fik Bibelen at se. »Det er blandt læge Lutheranere en ret udbredt Tro,« hedder det paa Side 105, »at Bibelen først gennem Morten Luthers Oversættelse blev givet Lægfolk i Hænde. Det er ikke rigtigt. Længe før den store Reformator blev født, kunde i det 15. Aarhundrede ikke-latinkyndige, saavel i Norden som i Tyskland, læse Guds Ord i deres Modersmaal.« Den ældste danske Bibeloversættelse er som Sprogoversættelse et mærkeligt Værk. Medens Middelalderen ellers — efter vort Begreb — kunde omgaas letsindigt nok med en litterær Tekst, tog man sig overfor Bibelen ingen Frihed, man nærmede sig den i andagtsfuld Ærbødighed. Derfor blev Sproget mange Gange overmaade haardt og kantet; men »ved Siden af Ubehjælpsonhederne, som enfoldig Troskab mod de hellige Ord har affødt, forekommer heller ikke saa faa træffende og fyndige Udtryk, der næppe er ramt heldigere i senere Fordanskninger af Bibelen.«

Endnu kunde der være meget at fremhæve, f. Eks.

den kønne Omtale af den gamle Digter, Præsten Michael ved St. Albani Kirke i Odense, endvidere Forfatterens ubetingede Anerkendelse af de store latinske Kirkehymner, »der rummer noget af Menneskehedens mest ophøjede Poesi«, men det foregaaende maa være nok. Det vil blive interessant at læse næste Hefte hvor Reformationstidens Litteratur skal behandles. Carl Petersen har øjensynlig baade Evne og Vilje til at skifte Sol og Vind lige, saa man behøver næppe at frygte for, at den lutherske Litteratur utilbørligt skal blive fremhævet paa den katholskes Bekostning, saaledes som det ellers i Reglen sker.

Værket tænkes at blive paa to Bind i meget stort Oktavformat, hvert paa 700 Sider, og vil bringe en Masse Billeder og smukke, oplysende Bilag. I Slutningen af hvert Bind vil komme en meget udførlig Bibliografi, og en Fortegnelse over al den Litteratur, der hører til og er af Interesse for et Værk som dette. Der vil komme 10 Hæfter à 1 Kr. 50 Øre, hvilket bliver en meget billig Pris for saa stor og gennemillustreret Bog.

Af Indvendinger skal jeg kun komme med yderst faa. Den ene angaar Omslaget, som bl. a. er forsynet med et Billede af Saxo. Da man hverken ved, hvem han var, eller hvordan han saa ud, og altsaa kun kan give et Fantasibillede, hvorfor skal det da være saa rædselsfuldt? Den anden er den, at Forfatteren med en Haardnakkethed, der ikke er efterlignelsesværdig, kalder Saxos Forbillede, den latinske Historieskriver Valerius Maximus, for Valerimus.

N. H.

Budbringeren udgivet af Ign. Schmid. (Aarhus. Oktober 1916. 32 Sider. 25 Øre.)

De første 20 Sider henvender sig til de store, de 12 sidste til de smaa. Det er med Glæde, man stifter Bekendtskab med begge Afdelinger. Den første indeholder foruden adskillige Digte og gode opbyggelige Prosastykker en lille Skildring af den hellige Kamillus's Andagt til det hellige Messeoffer samt en Fortælling fra den franske Revolutions Rædselsdage; til Forskel fra saa mange andre af den Slags ender den ikke med Død og Martyrium. Anden Afdeling indledes med et friskt lille Digt om Barnets Morgenstund, forsynet med de nydeligste Silhouetter. Der fortælles videre om den lille Negerdreng Tom, der ses hænge i en Pose paa sin Moders Ryg. En ypperlig fortalt Skildring af den hellige Martinus af Tours er udmærket paa sin Plads. Skade, Budbringeren kommer saa sjælden, dens anden Afdeling vilde ellers være det Børneblad — og et udmærket Børneblad — som vi saa længe har savnet.

Solglimtar. (August, September 1916. 10 Øre.)

Atter kan der meldes om et af de smaa blaa svenske Hæfter, det første Forsøg paa et periodisk katholsk Blad i det ærkeprotestantiske Sverige. En Præst, der staar i intim Forbindelse med Rom, har lovet i Fremtiden at ville levere maanedlige, korte Meddelelser om vigtige Begivenheder indenfor Kirken. Det lille Blad synes at have meget behagelige Abonnenter; i hvert Fald har en af disse lovet i aarlig Afgift at betale 100 Kr., d. e. omtrent det hundrededobbelte, af hvad det lille Blad kan koste.

Om Overtro blandt Katholikker.

I Anledning af en lille Artikel her i Ugebladets Nummer 34 har jeg modtaget følgende Brev fra Professor i Kirkehistorie Valdemar Ammundsen:

København, 1. Oktbr. 1916.

Hr. Redaktør, cand. mag. N. Hansen!

Ved en Oprydning finder jeg et af Dem sendt Eksempplar af Nordisk Ugeblad for 20. Aug.; det var bleven lagt til Side mellem en Del andre Tryksager.

Jeg havde nok læst Artiklen om min Bog »Krig og krigsførende Kristne«, men troede ikke, Redaktionen havde sendt den; at svare privat fandt jeg da ingen Grund til, og at svare offentligt ventede jeg mig lidet af.

Da det nu viser sig, at De havde sendt Nummeret, vilde jeg gerne overfor Dem udtale følgende:

Hvis De har læst Bogen, vil De vist have set, at den anonyme Præst ikke nøjagtig holder sig til, hvad jeg havde skrevet. Jeg har ikke sagt, at den katholske Kirke begunstiger alle de specielle Former af overtroiske Midler, som Kædebreve og Himmelbreve, men at »hele den Slags Religiositet« finder ganske andet Tilhold i Katholicismen end i Protestantismen. Da jeg saa den anonyme Præsts Misforstaaelse, har jeg i det nu udkommende andet Oplag søgt at tydeliggøre det ved at sætte: »denne Slags Religiositet som Helhed«.

Det ligger mig ganske fjernt at ville tillægge den katholske Kirke overtroiske Midler, som den ikke godkender. Hvilken Glæde skulde jeg have af det? Men 1) det drejer sig ikke, som den anonyme Præst siger, om den katholske Kirkes *Lære*, men om dens *Praksis*, og der er, især i de helt katholske Lande, en Mængde »Overtro«.

2) Religionshistorisk og kristeligt bedømt staar de Fæ-

nomener, jeg nævner, i samme Klasse, der er for mig ingen Væsensforskelse mellem en indviet Medaille og et Himmelsbrev, naar de bruges som Beskyttelsesmidler.

Heri er De naturligvis ikke enig. Men jeg haaber, De vil se, at min Dom udspringer af selve min kristelige Opfattelse, ikke af en Lyst til at sværte.

Hvis De har læst Bogen som Helhed, vil De vist ogsaa indrømme, at jeg paa flere Punkter er meget anerkendende overfor den katholske Kirke saa vel som kritisk overfor min egen. Men fornægte mit Grundstandpunkt og dets Konsekvenser kan jeg jo ligesaa lidt som De.

Deres ærbødige

Valdemar Ammundsen.

Det er med Glæde, jeg har optaget dette lille Brev fra Professor Ammundsen, fordi det jo tydelig deraf fremgaar, at han ikke i nogen Forstand vil den katholske Kirke til Livs. Jeg skal derfor slet ikke indlade mig paa at undersøge, om den anonyme Præst kunde citeret nøjagtigere, eller om Professor Ammundsen ikke nok burde have udtrykt sig præcisere. Jeg vil — kun som et lille Svar paa Brevet — tillade mig to Bemærkninger. Den ene angaar Medaillerne. Jeg er i dette Spørgsmaal vistnok langt enigere med Professor A., end han tror. Det falder mig ikke ind at tro paa en Medaille som et Beskyttelsesmiddel i og for sig, som det, man kalder en Amulet. Gaar jeg altid f. Eks. med en Medaille i min Lomme med den h. Benedikts Billede paa, opfatter jeg det som en stadig Bøn til denne Helgen: »Ligesom jeg altid bærer dette Billede af dig hos mig, saaledes bede du daglig for mig til Gud, at jeg maa faa hans Naade.« Er det Overtro, nu ja, saa er jeg overtroisk, og saa er vistnok ogsaa de allerfleste Katholikker overtroiske. Derimod tror jeg ikke, at der er en Tryllekraft i Medaillen lige saa lidt som i Jesu Kors eller i en Rosenkrans. — Den anden Bemærkning angaar Paastanden om, at de omtalte overtroiske Midler skulde finde anderledes Tilhold i Katholicismen end i Protestantismen. Jeg tør ikke bekræfte og heller ikke benægte denne Paastand, thi jeg savner tilstrækkeligt Kendskab dertil. Men hvis den er sand, tror jeg, at jeg kan forklare Grunden. Der findes i den katholske Kirke mange Mysterier, megen dyb og rig Mystik, saa det vilde ikke være underligt, om der hos mindre oplyste kunde gro nogen falsk Mystik op som en Slags Genspejling af den ægte. Men jeg kan tilføje, at den katholske Kirke altid har gjort og stadig gør sig stor Umage for at udrydde al Slags Overtro, hvor og naar den finder den. Protestantismen har derimod i mange Henseende saa koldt og fladt et Aandspræg, at de, der for Alvor er præget heraf, ikke let henfalder til nogen Slags Mystik, hverken ægte el-

ler uægte. At der alligevel ofte rører sig en Trang dertil, vidner f. Eks. den uhyggelige spiritistiske Bevægelse om, der er saa udbredt i de protestantiske Lande, men aldrig har fundet nogen nævneværdig Tilslutning i de katholske.

N. H.

Martyrer i det nittende Aarhundrede.

(Fortsat.)

Dette Eksempel fra Hovedstaden blev efterfulgt i Provinserne. Den 27. og 30. Maj blev i Sans største By 56 Kvinder halshugget og den 29. 96 i Cham-Dinh; i Quinh-Coi vansmægtede utallige Kvinder i Fængslet; til sidst blev der stukket Ild paa Bygningen, og de fandt alle Døden i Flammerne. Det lykkedes nogle at bryde Halsblokken og flygte ud. Men Bødlerne, der var opstillet omkring Bygningen, drev dem paa Mandarinens Bud tilbage i Flammehavet med Sabler og Lanser.

De Kristne fra Byen Ba-Giong vilde søge Frelsen i Flugten. Da de allerede var omringet af Forfølgerne, var de nødt til at vade gennem en meterdyb Sump. Midt om Natten brød man op, Børn og syge blev baaret. Men des værre mærkede Fjenden for tidligt Uraad; de forfulgte i Baade den modige Skare, og en Mængde, især Kvinder og Børn, blev fanget. Mændene blev den næste Dag halshugget, og Kvinder og Børn skulde lide samme Skæbne, men Tilskuerne gjorde Oprør mod Mandarinens umenneskelige Grusomhed.

Kongens Svigerfader, Vicekongen af Tongking, vilde vinde særlige Laurbær ved sin Grusomhed. Han lod lave dybe Grave, kastede de Kristne deri og lod Gravene lukke med Bræder. 8 Dage senere lod han Bræderne fjerne, og Ligene skaffedes af Vejen. I en Maaned skal han have ombragt mere end 10.000 Kristne; han lod dem indebrænde, drukne, halshugge eller søndetræde af Elefanter; undertiden lod han dem nedgrave til Halsen for ligefrem at afmeje Hovederne. Han var et værdigt Sidestykke til Nero. Ogsaa i andre Distrikter begravede man de Kristne levende eller indebrændte dem i Massevis.

Men da man ikke kunde straffe dem alle med Døden, brugte man et helt System af onskabsfulde Drillerier for at bringe de Kristne til Frafald. De maatte betale svære Bøder, deres Huse blev brændt, eller man solgte de standhaftige til Hedningerne.

11. Kirken i Annam fra 1873 til 1885.

Fra Aaret 1863 standsede Forfølgelserne noget; men i 1873 brød Stormen paa ny løs. Atter fortæller Missionæ-

rerne om Børns overmenneskelige Heltmod. I Vikariatet Vest-Tongking brændtes Byerne for 25000 Kristne, og al deres Ejendom blev røvet. Fra Syd-Tongking beretter Mgr. Gauthier: Den 24. Februar foranstaltede Vismanden Cie og hans Folk et stort Offer. Den 25. lod han før Daggry P. Doans to Tjenere og en Kristen halshugge og deres Lig kaste i Floden. Den samme Dag afbrændtes Landsbyerne Trun-Larn, Mo-Winh, Ban-Tasch, Beboerne blev myrdet, og de, som forsøgte at flygte, blev jaget af Blodhunde og de følgende Dage dræbt af Forfølgerne. Man melder mig, at Floden er opfyldt af Lig. I dette Øjeblik lægger Røverne de Landsbyer, der hører til Sognet Hoi-Jen, i Aske. Og-saa der bliver de stakkels Kristne myrdet. Overdommeren befinder sig med 800 Mand i Landsbyen Sa-Narn og ser roligt paa Blodbadet. En af Anførerne for Tropperne myrdede paa aaben Gade to Kristne: han pralede med denne Heltedaa for Guvernøren i Citadellet og høstede baade Ros og Ære. Paa Hjemvejen myrdede han med sine Folk endvidere 20 Kvinder og Børn. Paa mange Steder greb Bødlerne en hel Familie: Fader, Moder og Børn, bandt dem med Bambusstrikker i et Bundt og styrtede dem i Floden efter først at have hugget Mændenes Hoveder af. — Mange Lig, bundne sammen i 8—10 Stykker, drev saaledes ned ad Floden. Til almindelig Forbavselse udbredte de ingen Liglugt. 5 Sogne, som omtrent talte 10.000 Kristne, er blevet fuldstændig udryddet paa denne Maade.

Noget lignende lyder Beretningerne om Nedsablingen af de Kristne i andre Distrikter. 57 Kristne var blevet taget til Fange af Oprørerne; førend de blev dræbt, rettede Mandarinerne en Opfordring til dem: Alle de, der ønsker at bevare Livet, skal rejse sig op til Tegn paa, at de vil fornægte deres Tro! En Mand og 4 Kvinder rejste sig og blev straks sat i Frihed. De andre blev ført ned til Flodbredden for at styrtes i Vandet. De aflod ikke med at bede, lod sig rolig binde paa Hænder og Føder og saa kaste i Bølgerne. Blandt dem var en Kvinde, der bar sit spæde Barn ved Brystet. Da hun saa, at Hedningerne vilde rive Barnet fra hende, styrtede hun sig selv ud i Floden for at redde det for Himlen.

En anden Moder fik Tilsagn om Frihed af Mandarinerne, hvis hun vilde overlade dem sine tre smaa Dreng. Men den højhjertede Moder viste Tilbudet tilbage; hun vilde hellere se sine Børn myrdet paa sit eget Skød og saa selv modtage Dødshugget end prisgive deres Sjæles Frelse.

En ung Mand blev heftigt opfordret til at fornægte sin Tro. Da styrtede hans Moder hen til ham, slyngede sine Arme om ham og raabte: »Barn, du fornægter da aldrig din

Tro!« »Nej, Moder, aldrig i Evighed,« svarede han, styrket af sin Moders Ord.

En kristen Kvinde, Moder til fire smaa Børn, fortalte mig om sin Mand, der blev henrettet, medens han bad. Da Bødlerne saa, at han rolig vedblev med sin Bøn efter at have faaet et Sabelhug, væltede de ham rasende om paa Ryggen og savede hans Hoved af.

Sammen med ham myrdedes to unge Ægtepar, der for nylig havde modtaget Daaben, og et ganske lille Barn. De gik alle med stor Glæde i Døden.

Der fortælles, at Børn paa 7 til 10 Aar, hvem man lovede Livet, om de vilde fornægte deres Tro, roligt stillede sig foran deres lænkede Forældre for at dø med dem. Andre rev sig løs fra deres foregivne Befriere for at gaa i Døden sammen med deres Forældre. Men disse Umennesker plejede at sælge de kristne Børn som Slaver til Kina.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I Tirsdags begyndte Katholsk Højskole sin Foredragsrække for denne Vinter. Mødet aabnedes med, at Cand. mag. *Niels Hansen* fremkom med følgende Meddølelse: »Naar det er mig, som i Dag indleder det nye Arbejdsaar for Katholsk Højskole, er Grunden den, at Fuldmægtig Fink Jensen bestemt har erklæret ikke mere — i hvert Fald ikke foreløbig — at kunne lede Højskolen. Han har dog allerede gjort det forberedende Arbejde for det nye Aar, og der er givet Tilsagn om de fleste Foredrag for i Vinter. Det var meget vanskeligt at finde nogen Efterfølger, og i Nøden valgte A. C. da paa sin sidste Generalforsamling de tre, der ikke sagde Nej til at modtage Valget som Bestyrelse: Frøken *H. U. Ramsing*, Pastor *Oirik* og mig. — Efter denne lille Redegørelse staar der kun tilbage for mig at takke Hr. Fink Jensen for hans interesserede og opofrende Ledelse af vor Højskole. Jeg takker ham ikke mindst for den dybe Veneration og ægte Kærlighed, hvormed han tog den uforglemmelige Mogens Ballins Arbejde op og fortsatte det med urokkelig Troskab. Det var saa tydeligt, at det for Fink Jensen gjaldt om at vandre videre i det Spor, Ballin med højsindet Hu og kristelig Mandighed havde traadt. For det saa vel som for al Troskab og Kærlighed, Fink Jensen har ofret Katholsk Højskole, siger vi ham af Hjørtet Tak. — Og derefter skal jeg hyde Hr. Fink Jensen velkommen her i Aften og takke

ham, at han har paataget sig det første Foredrag paa Højskolen i Vinter.« Derpaa gav Hr. Fink Jensen først en interessant lille historisk Oversigt over det gamle islandske Digt *Liljan* fra det 14de Aarhundrede, hvorefter han godt oplæste største Delen af det smukke Digt, som Tilhørerne med Opmærksomhed syntes at følge.

Aalborg. Fredag den 29. Septbr. ankom den højærværdigste Biskop til Aalborg. Vejret var straalende, og trods sin høje Alder kørte Biskoppen i aaben Bil til Kamillianerklinikken, hvor han straks begav sig til Kirken. Ved Kirkedøren modtoges Biskoppen af Sognepræsten, P. Sassen, der bød ham velkommen i Menigheden, først og fremmest i Firmandernes Navn, dernæst i Børnenes og endelig i sine Medbrødres og den hele Ordensfamilies Navn. Som for et Aartusind siden Benediktinermunke under den h. Ansgar bragte Troens Lys til Danmark, saaledes vil ogsaa nu den h. Kamillus' Sønner paany lade det straale der, idet de som Ordensfolk føler sig knyttede til Danmarks store Fortid, da Apostlens Ord endnu staar i Kraft: »Een Tro, een Daab, een Kristus.« »Lige saa lidt som St. Benedikts Sønner bragte Kamp, gør vi det. Vi prædiker Guds Fred til alle dem, der har en god Vilje, vi saar Kærlighed for ogsaa at høste Kærlighed. I denne hellige Gerning, dikteret af kristelig Kærlighed, øvet med et højere Maal for Øje, venter vi Deres biskoppelige Højærværdigheds Bekræftelse, Hjælp og Opmuntring.« Biskoppen kysede derefter Krucifikset og bestænkede sig selv og de omstaaende med Vievand, hvorefter han begav sig op til Alteret, hvor han forrettede en kort Bøn. — Paa Firmelsesdagen, Søndag den 1. Oktbr., var Kirken smukt pyntet med Grønt og Blomster baade udvendig og indvendig, hvor især Alteret var smykket med dejlige Blomster. Kommunen havde givet Grønt og stillet 10 store Flag med Stænger til Disposition og ved Hjælp af disse var der dannet en Allé fra Klinikken til Kirken. Kl. 9 førtes Biskoppen i Procession til Kirken, i hvilken kun Firmanderne, 130 Personer, voksne og Børn, deraf 58 udenlandske Arbejdere havde taget Plads; Resten af Menigheden og talrige anderledestroende havde taget Opstilling uden for Kirken. Ved Kirkens Indgang bød P. Sassen Biskoppen Velkommen i hjertelige Ord, hvorpaa Biskoppen blev ført op til Alteret af hvidklædte Smaapiger og Ministranter med Krucifikset i Spidsen. Menigheden strømmede nu ind, og skønt baade Prædikestol og Kommunionbænk var taget bort for at skaffe Plads, var dog ikke alene Kirken, men ogsaa Sakristiet og de tilstødende Trapper og Korridorer overfyldt af Folk, og mange maatte gaa uden at kunne faa Plads. Efter Prælatmessen talte P. Sassen indtrængende til

Firmanderne om Sakramentets Virkninger; ifølge den store Kirkelærer, Thomas af Aquins Belæring er det særlig en Hjælp i Kampen mod de tre onde Aander, som søger at overvælde de troende: Modløshedens Aand, Ukyskhedens Aand og Frygtens Aand. Biskoppen foretog derefter den hellige Firmelse. — Ved Takkegudstjenesten Kl. 5 talte Pastoren atter til Firmanderne, som han opmuntrede til at takke Gud for den Helligaand, til at virke og leve i og med den og til at bevare den. Derefter talte Biskoppen til Menigheden. Han fortalte, hvorledes han for over 20 Aar siden havde læst Messe i Aalborg i et Privathus for en Menighed, der kun bestod af 2 Personer, medens han nu i Dag havde kunnet firme 130 Personer, af hvilke langt de fleste hørte til selve Aalborg Menighed. Han omtalte den glædelige Fremgang, der overalt fandt Sted i Menighederne, trods de urolige Krigstider, han havde i Aar indviet ikke mindre end 4 Kirker og skulde snart indvie en til i København. — Om Aftenen samledes Menigheden med Biskoppen i Skolen til en overordentlig vellykket Familieaften. Brandvæsenet havde laant Fakler til Festen, og for første Gang i sit Liv, sagde Biskoppen, havde der været holdt Fakkeltog til hans Ære. Underholdningen bestod af Sang, Musik og et Foredrag om Dronning Dagmar med Ledsagelse af Sang. — Alle Byens Aviser anmeldte Biskoppens Komme nogle Dage forud i den redaktionelle Del og skrev senere velvillige Artikler om Højtideligheden.

Th. Fr.

Nykøbing (F). Den i forrige Nummer af Ugebladet (paa Side 773) bragte Meddelelse, at Hellig Kors Kirkes Sognepræst, Hr. Pastor Janssen, skulde være Hollænder, er ikke rigtig. Pastor Janssen er født i Belgien, hvor hele hans Familie endnu lever.

Rom. Man har ofte hørt, at Italien skulde være den ivrigste Modstander af Pavens Deltagelse i en eventuel Fredskongres. Selvom denne Paastand utvivlsomt har været berettiget og maaske til Dels endnu er det, lyder der dog paa den anden Side fra Italien Røster i modsat Retning, ogsaa fra ikke-kirkelig Side. Saaledes har den for sine historiske og social-politiske Skrifter vel kendte Grev Roberto Corniani for ikke længe siden offentliggjort en meget bemærkelsesværdig Artikel i *Rassegna Sociale* om »Paven og Fredskongressen«. Han hævder heri, at Italien intet har at frygte af Pavens Deltagelse i en Fredskongres, og afviser ret interessant den Indvending, at Paven ikke kan blive repræsenteret paa en Kongres af Stater, som har Undersaatter, Hære, Lande, da han intet af alt dette besidder og hans Magt kun er rent aandelig. Grev Corniani indvender ganske træffende herimod, at

Paven ogsaa besidder en Souverænitet, der, i hvor vel den er af en særlig Natur, dog anerkendes af ikke-katholske saa vel som katholske Nationer, der har deres Gesandter akkrediterede ved den Hellige Stol. Denne besidder ganske vist hverken Hære eller materielle Kræfter, men netop derfor vilde dens Deltagelse i Kongressen være af særlig Vigtighed. For saa vilde der midt i de ivrige Overvejelser blive hørt en Røst, som ikke støttede sig til verdslige Hjælpe midler af nogen Slags og ingen Ønsker havde med Hensyn til kommercielle Fordele eller territoriale Udvidelser, men som blot beroede paa en aandelig Autoritet og paa den Anseelse, Paven nyder som Hoved for alle over hele Verden spredte troende. Og dette vilde give ham en umaadelig Indflydelse. Til Slut opfordres den nuværende Premierminister eller hvilken som helst anden til aldrig at begaa det Misgreb at udelukke Paven fra en Fredskongres.

Tirsdag Aften er yderste Frist for Tilsendelse af Annoncer, der ønskes optaget i det næste Søndag udkommende Ugeblad.

Musikforeningen »Stringendo« optager aktive og passive Medlemmer. Orkesteret kunde for Tiden ønske Tilgang af aktive Medlemmer. (Særlig Violiner.) Sammenspil afholdes hver Torsdag Aften i St. Knuds Skole, Stenosgade. Skriftlig Henvendelse til O. Barfred, Bjelkes Alle 17. L.

Pianoundervisning gives saavel i Elevens som i eget Hjem. L. R. Seitzberg, Pianolærerinde, Dannebrogsgade 9².

Deutschen Unterricht (schnelles Resultat) erteilt L. R. Seitzberg, Dannebrogsgade 9².

St. Josefs Gilde. Halvaarlig Generalforsamling afholdes Mand. d. 9. ds. Kl. 8¹/₂ pr. i Lokalet, Bredgade 67.

Efter Generalforsamlingen holdes Møde for Medlemmer af 1ste Grad.

Bestyrelsen.

Mariakongregationen for Ynglinge har *Fælleskommunion* Søndag d. 8. Oktbr. Kl. 8¹/₂ i Jesu Hjertes Kirke.

Hjertelig Tak for udvist Venlighed ved min kære Kisses Sygdom og Død.

Bertha Mørck.

Unio. Onsdag den 11. Oktober Kl. 9 afholdes **Generalforsamling** i Lokalet Frederiksberg Allé Nr. 11.

Budbringerens 4. Hæfte er udkommen. Budbringeren kan fra nu af ogsaa faas i »Katholsk Bogsalg«.

Birgittaforeningen fejrer sin Patronatsfest Søndag d. 8. Okt., ved Fælleskommunion i St. Josefs Kirke under 6¹/₂ Messen. — Onsdag den 11te, festlig **Sammenkomst** i Foreningslokalet Kl. 8.

St. Elisabeth-Vincentforeningens Systue paa Frederiksberg genoptager sine Møder Torsdag den 9. November. Der afholdes Møde i Boyesgade 8¹, hver Torsdag fra Kl. 1¹/₂—4. Nye Medlemmer kan indmelde sig om Torsdagen paa Systuen, hvor man ogsaa med Tak modtager Gaver.

St. Josefs Kirke. Den første Messe paa Hverdage læses først Kl. 5³/₄.

Kirkelig Kalender.

8. Oktbr. 17. Sønd. eft. Pintse.	15. Oktbr. 18. Sønd. eft. Pintse.
9. — M. Dionysius og Lidelserfæller, Martyrer.	16. — M. Ferialdag.
10. — Ti. Frants Borgia, Bekender.	17. — Ti. Hedvig, Enke.
11. — O. Ferialdag.	18. — O. Lucas, Evangelist.
12. — To. Ferialdag.	19. — To. Petrus af Alcantara, Bekender.
13. — F. Kong Edvard, Bekender.	20. — F. Johannes af Kenty, Bekender.
14. — L. Callistus I, Pave og Martyr.	21. — L. Marias Officium.

Meddelelse om Gudstjenesten i København fandtes sidst i Nr. 40.

Fransk og Engelsk. Undervisning tilbydes. *J. Køhn*, Bartholinsgade 91.

Katholsk Rundskuedag for voksne

Søndag den 8. Oktober.

Deltagerne samles Kl. 11³/₄ ud for St. Josefssøstrenes franske Skole, Østerbrogade Nr. 7 C. Derfra med Sporvogn til Mariahjemmet, Vestervoldgade Nr. 115. — Derfra med Sporvogn til St. Elisabeths Hospital og St. Annæ Skole og Kirke.

Mulig Deltagelse bedes anmeldt pr. Brevkort til Lærer J. Johnsen, Evaldsgade 8, N., senest Lørdag Aften den 7. Oktober.

NB. Deltagerne afholder selv Udgifterne. *Udvalget.*

Ved en Forglemelse fra min Side kom Bekendtgørelsen om Rundskuet i Ugebladet umiddelbart før den berammede Dag. Den lille Kreds, der mødte, blev da enig om at udsætte Rundskuet til 2. Søndag i Oktober for at faa flere med. *Johan Johnsen.*

Den katholske Højskole.

Møde Tirsdag den 10. Oktober Kl. 8 Aften.

Baronesse Rosenørn-Lehn: Louis Veuillot.

St. Knuds Skoles Festsal, Stenosgade 4, B. Adgang 10 Øre.

Ungdomsfest.

Den Fest, som »Katholsk Ungdomsværn« aarlig afholder for de 14- og 15-aarige, vil finde Sted **Søndagen d. 15. Oktober Kl. 8 Aften** i Citys Lokaler, **Citygade 23**. Efter Festtalen, der holdes af Hr. Pastor *Jakob Orlrik*, er der Kaffe og Fællesleg.

Der udsendes trykt Indbydelse til hver enkelt.

Adgangen er fri for de indbudte unge og deres Forældre. Det er Ungdomsværnet meget om at gøre, at de unges Forældre kommer med. Garderobe gratis.

De Herrer gejstlige, Formændene i de unge Mænds og Kvinders Foreninger og Kongregationer samt Ungdomsraadets Medlemmer indbydes herved venligst til at deltage i denne Fest.

NB. Katholske Børn, der gaar i ikke-katholske Skoler og i Aar fylder eller har fyldt 14 Aar inden den 1. November, bedes om at opgive deres eget og deres Forældres Navn og nøjagtige Adresse i Løbet af de nærmeste Dage til

Pastor Günther, St. Andreas Kollegium, Charlottenlund.

K.U.B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katholske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katholikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katholske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Mathæus Hansen, Hovmarksvej 20, Charlottenlund.

Katholsk Bogsalg Stenosgade 3, Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.
64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Hælrup 657 y. Traffes bedst 4—6.

Nr. 42.

Søndag den 15. Oktober.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — De Helliges Samfund. — Maribos Jubilæum. — Børglum. — Martyrer i det nittende Aarhundrede. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Syd-Amerika. Rom. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

329.

Vær frimodig, min Søn!

Det var Jesus selv, der talte de Ord, som staar over denne Betragtning, til den ulykkelige værkbrudne, man bar frem og lagde for hans Fødder. Denne trængte sikkert til en saadan Opmuntring, som ogsaa vi tit kan trænge til den overfor saa mange Ting, der møder os i det daglige Liv. Der hænder os stadig væk baade glædelige og sørgelige Ting, og vi forstaar ikke i Øjeblikket Meningen dermed, vi ser ikke Guds Haand i dem. Hvis vi har Tro, tager vi imod alt, hvad der kommer, som noget, Guds Forsyn tilskikker os; men vi ser saa ofte slet ikke, hvorfra Tingene kommer, eller hvad de har som Maal.

Og dog er Guds underfulde, tavse Forsyn ustandseligt og ufejlbart i Virksomhed. Det er det, der stadig tilintetgør Djævelens Magt. Han kan ikke opdage Guds Haand, i hvad der sker; og skønt han i sit vanvittige og oprørske Had gerne vilde støde sammen med den, kan han ikke finde den. Hvor listige og gennemtrængende hans tusinde Øjne end er, hvor mange Hjælpere han end har — de hjæl-

per ham ikke noget overfor den majestætiske Tavshed, den hellige, uigennemtrængelige Ro, der hviler over det guddommelige Forsyn. Overfor Guds dybe og hemmelighedsfulde Raadslagning er al Djævelens Kløgt og Snedighed kun Barnagtighed og Daarskab. Han vidste intet om Gabriels Komme og Jomfruens overnaturlige Undfangelse, eller hvad der mentes med »det hellige, der skulde fødes af hende og kaldes Guds Søn«. Han rejste sig mod Gud i sin fulde Styrke i Mørkets Time, og det kunde se ud til, som han da havde sejret; men alligevel var det Alverdens Frelse, som i det Øjeblik blev fuldbragt.

Lad os derfor prøve paa at drage Nytte ud af hver Dag, hver Time der gaar. Hvad der er mørkt, naar det møder os, genspejler maaske Retfærdighedens Sol, naar det er forbi. Lad os drage den Nytte af det, at vi i Fremtiden modtager det i Tro, som vi ikke kan se. Thi Verden synes at forløbe som sædvanlig, der er ikke noget af Himmelen i Samfundslivet; i hver Dags Begivenheder og Nyheder er der ikke noget af Himmelen; i Mængdens, i de riges, de travles, de mægtiges Ansigter er der ikke noget af Himmelen. Men alligevel er Guds evigtvelsignede Aand til Stede; den evige Søn er os nær, ti Gange herligere og mægtigere, end da han vandrede i vort Kød paa vor Jord iblandt os. Lad os altid mindes den guddommelige Sandhed: jo hemmeligere Guds Haand er, desto mægtigere er den, jo tavsere, desto forfærdeligere. Og saa sandt den opstandne og herliggjorte Frelser er mægtigere nu, end da han var i en Tjeners Skikkelse, saa sandt det evige Ord efter at have forklaret sin Menneskehed i himmelsk Herlighed har mere Kraft til os, mere Naade, mere Velsignelse, mere Liv, desto rigere Naadekilder rinder der for os nu, desto mere Grund har vi til at blive kaldet Konger og Præster for Gud, end selv Disciplene, der saa ham og rørte ved ham. Lad os derfor bede ham om stedse mere Naade til at trænge ned i Dybet af vore store Forrettigheder, til at bruge alt det herlige, vi ejer, til at tro paa alle hans velsignede Gaver og til at vokse og herliggøres i dem.

Kardinal Newman.

De Helliges Samfund.

En hidtil utrykt Afhandling (fra 1889)

af afd. Stiftsprovst *H. P. Kofoed-Hansen*.

Med Indledning og Noter ved cand. theol. *P. P. Jørgensen*.

Den Afhandling, som nu her skal offentliggøres, har sin — ikke just uinteressante — Historie: de Tanker, den fremsætter, havde i henvend et halvt Aarhundrede beskæftiget dens Forfatter.

Det første Spor øjner man i »Liv af Død, En Fortælling af Jean Pierre« (1842), det Skrift, hvormed Kofoed-Hansen vandt sig Fodfæste paa Fyrrernes Parnas; »Forsynet«, lader han her sin »Helt«, Hedepræsten, sige, »vilde give mig en Helgen, der skulde føre mig i dets Skjød. Saa ofte jeg i de catholske Lande saa de dunkle, triste Billeder langs Veiene, vendte min Sjæl sig fra dem med Væmmelse, og hvad er dog naturligere end denne Tro i sin Reenhed. Hvad er naturligere end at tænke sig en elsket Afdød staaende som sin Talsmand hos den Evige« (S. 224). Det næste Spor finder man i »Kjød og Aand, eller De to Veie. En Sjælehistorie af Jean Pierre« (1846), hans skønlitterære Hovedværk; »Helten«, Axel, bekender — som »aandelig gjenfødt« — i et Brev fra Rom: »Ogsaa jeg har mine Helgener. Jeg finder Helgendyrkelsen meget rimeligere og dybere, end jeg veed, du og mine Landsmænd gjøre det« (II, 358 f.) Stærkt protestantisk præget er en herhenhørende Udtalelse af ham i en Artikel: »Marie Bebudelse« i Henrik Scharlings »Ugeblad for den danske Folkekirke«, Nr. 27, ⁶/₇, 1866; han hævder her, at »Madonna, som den, der skal være Gjenstand for Tilbedelse — dette Ord taget i sin lemfældigste Betydning som en Tilkjendegivelse af Ærefrygt med Anraabelse om Forbøn — kan ikke komme indenfor den protestantiske Troes Omraade, saa lidt som Evangeliet giver hende som saadan en Tøddel til Støtte (4. Bd., S. 5). Denne Artikel nævner han ikke i 1889-Afhandlingen, skønt det — i Kap. II. — kunde have ligget nær; derimod henviser han — i Kap. I. — til den Artikel, han under Titelen: »Det tredie Led i Troesbekjendelsens tredie Artikel« offentliggjorde i »Ugeblad for den danske Folkekirke«, Nr. 35, ¹³/₉, 1867, S. 121—28, — ikke blot henviser til den, men ogsaa (i 3., 5. og 6. Afsnit af Kap. I.) ligefrem udskriver større Partier af den i næsten ordret Form, bl. a. det Afsnit, hvori det hedder: ». . . jeg bekjender [gennem Leddet: de Helliges Samfund] Troen . . . paa et aandeligt Samfund mellem de Forklarede og Salige og de i Troen Levende og Stridende, saa-

velsom mellem disse indbyrdes, et Samfundsliv, en Omgang i Aanden, der jo . . . vistnok kun fremtræder glimtvis og paa ubestemmelig Maade for dem, der vandre i Forkrænkeligheden, men engang skal fremtræde i Herlighed og Fylde« (S. 127). Det utvetydigste Fingerpeg i Retning af 1889-Afhandlingen finder man imidlertid i hans ejendommeligt fængslende Bog: »*Her og Hisset*. Breve til en Afdød fra M. Oriente« (1872). Om der, siger han her, mellem de Levende og de Afdøde er en »usynlig aandelig Strømning«, »ubevidst eller dunkelt anet af de Levende, men bevidst og klart forstaaet af de Hedengangne,« tør han ikke afgøre, — »thi der er overhovedet ingen, der kan afgjøre det« (S. 2); men at der gives et saadant Samfundsliv, har han »en Anelse eller Formodning om, og »Det kan heller ikke aldeles benægtes af den, der troer paa »de Helliges Samfund«« (S. 13). Han tilstaar: »Jeg beder for mine Afdøde, for dem af dem, der særligt ere mig vedkommende; om de bede for mig, veed jeg ikke, og dog har jeg ikke kunnet hortstøde Tanken om, at min fromme Moder, der nedlagde Guds frygtighedens Sæd i mit Hjerte, har henvendt mangen Bøn for mig til den evige Barmhertighed« (S. 80). Vel mener han ikke, at de Hjemgangnes Øjne ligefrem er henvendte paa Timelighedens Skueplads, men han holder for, at »det Bønnens Raab, der kan trænge op til den evige Barmhertigheds Throne, maa ogsaa kunne lade sig fornemme i de Dødes Rige, hørligt for de Sjæle, der i Kjærlighed vare forbundne med de Bedende og Raabende og ere det fremdeles« (S. 154), ligesom det staar fast for ham, at »afvises kan den Anelse ikke, der i Erindring og Længsel og Kjærlighed, som den kan bevæge sig hos Sjælene i det Hinsidige, seer en Hjælp for dem, der stride i Timeligheden« (S. 182). Spørgsmaalet: »skulde vi ikke selv kunne fremkalde Bønnen for os blandt de Salige?« lader han staa aabent: »Du veed det, kjæreste Ven«, (S. 82). Han finder, at »Vi Protestanter have dog været forunderligt bange for at modtage Troens Vink og læse formeget ud af Skrifterne;« han finder ganske vist ogsaa, at »de romersk-catholske unægteligt have læst vel Meget ind i dem,« men han ledsager sin Afstandtagen fra Helgendyrkelsen med Bemærkningen: »om jeg end ikke kan eller vil tilegne mig den protestantiske Anskuelse, der i det romersk-catholske Helgenvæsen kun seer Uforstand og Raahed, eller den taabelige Uvidenhed, der dømmer det blot som Paafund af hierarchisk Egen nytte og Herskesyge« (S. 78 f.). — Nogen Kløft er der ikke mellem den Opfattelse, der kommer til Orde i »Her og Hisset«, og den, der udtaler sig i 1889-Afhandlingen. —

Da K.-H. i sine Skrifter kun rent lejlighedsvis (»Hvor

er Menigheden?, 1887, S. 76 f., 86, 116 f.) udtaler sig om Dyrkelsen af Helgener, har den nærværende Afhandling en ikke ringe Interesse. Naar henses til dens Slutningsdato: »^{8/6} 89« og til Kap. III.s Omtale af »den berømte Forsamling i Aarhus sidstleden«, samt til hans »Bemærkninger i Anledning af Mødet fra 21.—23. Maj i Aarhus efter de af Dagbladene givne Referater« (Særtryk af »Nordisk Ugeblad« 1889, S. 7), ligger det nær at formode, at dens Tilblivelse er foranlediget ved den Forhandling om »Den danske Folkekirke og Romerkirken«, der førtes ved det nævnte »tredie kirkelige« Møde. Derimod er der vistnok intet, der tyder paa, at Afhandlingen ogsaa skulde have noget Forhold til den i visse Henseender beslægtede Artikel: »De helliges Samfund«, som Dr. R. Volf kort forinden havde offentliggjort i »Fra Bethesda« (Nr. 49, ^{2/12}, 1888).

Som Læserne vil bemærke, er Stiftsprovst Kofoed-Hansens Retskrivning bibeholdt i den følgende Afhandling.

KAPITEL I.

Hvorledes Protestantismen har kunnet tillade sig at tumle om med christelige Bestemmelser og Troessætninger, derom afgiver ogsaa det apostolske Symbolum et Vidnesbyrd, navnlig dets tredie Led eller Artikel. Det hedder her: *credo in spiritum sanctum, sanctam ecclesiam catholicam, sanctorum communionem*, det er oversat: jeg troer paa den Helligaand, den hellige almindelige (catholske) Kirke, de Helliges Samfund. Nogle ville nu mene, at dette in — oversat: paa — kun kan henføres til den Helligaand, men derimod ikke til de øvrige Betegnelser, altsaa heller ikke til Kirken; og selv i den catholske Kirke har der været forskjellige Anskuelser i denne Henseende, ihvorvel det dog skulde synes, at Troen paa den Helligaand maa medføre og hævde Troen paa alt det i Artiklen efterfølgende, idet jeg troer paa Kirken, netop fordi jeg troer paa den Helligaand, der er Kirkens Aand, og troer paa de Helliges Samfund, fordi jeg som deelagtig i den Helligaand ogsaa tilhører dette Samfund, ligesom jeg troer paa Syndernes Forladelse, om hvilken den Hellig-Aand vidner for mig (Rom. 8,16), og paa Kjødets Opstandelse og det evige Liv i Overensstemmelse med Apostelens Ord: dersom hans Aand, der opreiste Jesus fra de Døde, boer i Eder, saa skal han, som opreiste Christus fra de Døde, levendegjøre ogsaa Eders dødelige Legemer formedelst sin Eder iboende Aand (Rom.

8,11). Jeg troer paa det altsammen, netop fordi det følger af og hører med til Troen paa den Helligaand. Saaledes troer jeg jo ogsaa paa Jesu Christi Opstandelse og Himmelfart, fordi det hører med til Troen paa Jesus Christus.

Den store Reformator Luther¹⁾ kunde nu ikke finde sig i Ordet catholsk — *sancta ecclesia catholica* —, men istedetfor ligefrem, naar han ikke vilde beholde det, at oversætte det ved »almindelig«, hvad jo netop Ordet egentlig betyder, saa satte han et andet Ord istedet, nemlig »christelig«, saa at Troesbekjendelsens tredie Led kom til at lyde: jeg troer paa den Helligaand, en hellig christelig Kirke. Dette er i flere Henseender ganske karakteristisk ogsaa forsaavidt, som der deri ligger en Antydning af, at han, da han jo forkastede den bestaaende Kirke, heller ikke havde nogen hellig almindelig Kirke at troe paa og gik ud paa at danne en ny med Forsikkring om, at det kun var den gamle, oprindelige, som han fornyede; men Udtrykket »almindelig« kunde altsaa heller ikke passende anvendes, idet Almindeligheden efter Luthers egen Paastand var brudt og tilintetgjort, da det fremgaaer af hans gjentagne Udtalelser, at Kirken, den hellige almindelige, i lange Tider slet ikke havde existeret, ja i Grunden ikke siden Apostlenes Dage, eftersom efter dem først Luther selv forkyndte den rene Lære, det rene Evangelium.

Imidlertid nøiedes man ikke længe, ialfald i det dansk-lutherske Kirkesamfund med hin Luthers Forandring fra catholsk til christelig. Man synes at have famlet i Forstaaelsen af Udtrykket christelig, af hvad en christelig Kirke er og vil sige. Man søgte derfor en nærmere Forklaring i denne Henseende, og den fandt man saa i den tredie Artikels derefter følgende Udtryk: de Helliges Samfund, som man gjorde til en yderligere Betegnelse for Kirken. Det kom derfor til at hedde: jeg troer paa den Helligaand, en hellig christelig Kirke at være, som er hellige Menneskers Samfund, og denne Forvanskning af Troesbekjendelsen blev virkelig deelviis eller fuldtud optagen i Kirkeritualet og blev ialfald mange Steder og i lang Tid den

¹⁾ Hvad K.-H. i ældre Aar dømte om Luther, finder man fyldige Udtalelser om i hans: „Ere vi fremdeles Lutheranere?“ (1885), „Fornødent Gjennemtæle...“ (1885) og „Hvor er Menigheden?“ (1887).

Form, hvori det apostolske Symbol lød ved Daaben. Man kan nu, hvad Forandringen angaaer, strax bemærke, at Udtrykket «christelig» her er en Overflødighed, der intet særligt Betegnende tilføjer, da der ikke i Verden gives nogen Kirke uden den christelige, og hvorsomhelst et andet religiøst Samfund betegnes med dette Navn, skeer det enten af Tankeløshed eller ved Usurpation, og med Hensyn til, at Ordet de Helliges Samfund skulde være en nærmere Betegnelse af Kirken, et Udtryk for dens Væsen, saa turde det være ganske imod Symbolets Betydning og hele Oeconomi at fatte det saaledes. Symbolet er saa kort og concist affattet, at omtrent hvert Ord deri har sin selvstændige Betydning, og intet følgende Ord staaer som kun forklarende det foregaaende. Dertil kommer, at ved denne Forvanskning af Symbolets tredie Led falder en Gjenstand for Troen aldeles ud, og det en Gjenstand, som har en selvstændig og høi christelig Betydning, nemlig »de Helliges Samfund«.

Hvad forstaaes ved de Helliges Samfund? Dette Udtryk synes at have været en Anstødssteen for Tanken; man har ikke kunnet komme efter, hvad man egentlig derved skulde tænke sig, hvad dermed menes, og intet Under, siden ved Reformationen Samfundet blev fornægtet og forstyrret, idet Continuiteten blev brudt og Aarhundreder af Kirkens Liv erklæret udeelagtige i Samfundslivet²⁾, uden at der indenfor Protestantismen er udfoldet nogen Bestræbelse for at hele Brudet og gjenoprette Continuiteten. Som Følge deraf har Protestantismen ikke og kan heller ikke have nogen sand Forstaaelse af de Helliges Samfund eller kjende den Trøst, der ligger i Troen paa det og Forvisningen om at høre til det.

Som jeg engang tidligere — i Ugebladet for den danske Folkekirke for 1867 Nr. 35 — har fundet Leilighed til at fremstille det, har Ordet Samfund, ligesom de latinske og græske Ord: *communio* og *koinonia*, en dobbelt Betydning, men man har i Forstaaelsen deraf ladet sig fastholde af den ene og dertil den, hvis egentlige Mening allerede var udtrykt i det foregaaende Ord, der betegner

²⁾ Jvfr. „Ere vi fremdeles Lutheranere?“ S. 82 f.

Kirken. At dette er Tilfældet skulde i sig selv synes at have været tilstrækkeligt til at lede Opfattelsen hen til den anden Betydning, som den ved Ordet »de Helliges Samfund« netop vilde holde frem for Troen og den andægtige Eftertanke; men man har ikke destomindre heller taget Ordet som en slet og ret Forklaring af det foregaaende, saa at Luther i sin Catechism. maj.³⁾ siger, at Ordet *communio* bør oversættes ved »*non Gemeinschaft sed Gemeine*«. ⁴⁾ *Communio* kan imidlertid betyde begge Dele ligesom Samfund, baade Forbindelsen selv og Samlingen af dem, der ere deelagtige i denne Forbindelse, en Aandsforening som ogsaa dem, der saaledes ere forenede, og Samfund betyder endelig ogsaa Omgang, aandeligt Fællesliv.⁵⁾ Det er denne sidste Bemærkelse, der maa hævdes Artiklens tredie Led, og som stiller det lige i Vægt og Betydning med de andre Led.

³⁾ ∴ hans „store Katekismus“ (2. Del, Afsnittet om 3. Artikel).

⁴⁾ ∴ „ikke Fællesskab, men Menighed“.

⁵⁾ Det bør maaske her bemærkes, at det næppe er rigtigt, at det latinske og det græske Ord overhovedet skulde kunne have den konkrete Betydning: den Kreds af Mennesker, som har noget tilfælles. (Fortsættes.)

Maribos Jubilæum.

Post festum.

Med store Festligheder har Maribo den 27. September fejret sit 500 Aars Jubilæum, og der er Grund til ogsaa for os Katholikker at mindes Begivenheden, da Maribo har haft ikke ringe Betydning for det sidste Afsnit af Midalderens aandelige Liv i Danmark. Som saa mange andre Byer skylder Maribo et Kloster sin Opvækst og Anseelse, idet den rejste sig omkring det der grundlagte Kloster af St. Birgittes Orden.

Den svenske Helgeninde Birgitte, født i Aaret 1302 i en af Sverrigs fornemste Slægter, var sin Tids største og ejendommeligste Personlighed. Med profetisk Kraft greb hun ind i Tidens Rørelser, prædikende Bod og Omvendelse; hendes myndige Røst og aandfulde Veltalenhed gen-

lød over hele Kristenheden, og hun blev en Banebryder for nye og bedre Tilstande. Som Nordens eneste Ordensstifter grundlagde hun ved Vetterns Bred det berømte Vadstena-Kloster for Nonner og Munke af den nye »Frelserens Orden«, som imidlertid efter sin Stifter kaldtes Birgittinerordenen.

Danmarks Dronning Margrethe, der var opdraget af Birgittes ældste Datter og saaledes med stærke Baand knyttet til hendes Slægt, nærrede stor Interesse og Hengivenhed for Ordenen og den derfra udgaaende birgittinske Bevægelse, og hun ønskede at rejse den et Kloster i Danmark. Margrethe var ikke blot den kloge Regent, der formaaede at samle Nordens tre Riger under sin Krone, men hun var ogsaa som en aandelig Moder for sit Folk og ønskede, at dette skulde nyde alt, hvad Kirken kunde yde af sin vel-signelsesrige Sjælepleje. Intet Under, at hun derfor følte sig draget af Birgittinerne og vilde omplante Ordenen paa dansk Jordbund. I denne Hensigt skænkede hun i Aaret 1408 Grimstrup Slot paa Lolland til Birgittinerordenen, men Margrethe naaede ikke at se Klosteret blive oprettet. Grunden til dette, med tilhørende Kirke, blev først lagt fem Aar senere af hendes Efterfølger Erik af Pommern, efter at han havde aflagt et Besøg i Moderstiftelsen i Vadstena, og 1416 blev Klosteret taget i Brug af Munke og Nonner fra Vadstena. Birgittinerne var hovedsagelig en kvindelig Orden, men skulde dog ogsaa ifølge Reglerne huse mandlige Medlemmer, selvfølgelig afsondrede fra de kvindelige. Klostrene indrettedes da saaledes, at Søstrenes Bygninger opførtes paa den ene Side af Kirken, Præsternes og Lægbrødrenes paa den anden Side.

Den nye Ordens første danske Kloster, som snart blev et af Landets anseeligste, viedes tillige med sin Kirke til Jomfru Maria, efter hvem ogsaa den omliggende By fik Navn Maribo. Foruden denne opkaldtes endnu to andre danske Byer efter Vor Frue, nemlig Mariager og det nuværende Sæby, der oprindelig hed Mariested. Den Aand af religiøs Inderlighed og sædelig Storhed, der helliggjorde Birgitte, prægede ogsaa hendes Orden og dens Klostre, hvis Medlemmer skulde vie deres Liv til Gudsdyrkelse, Bøn og Studier, og som skulde sørge for Oversættelse og

Udbredelse af Bibelen og fromme Skrifter i Landets eget Sprog. Og Maribos stille Klosterceller havde deres rigelige Andel i den stærke aandelige Vækkelse, som i hin Tid drog hen over hele Norden. Synlige Vidnesbyrd om den Betydning, Birgittinerne fik for den religiøse Litteratur, haves endnu i flere paa vore Bibliotheker som kostelige Skatte opbevarede haandskrevne Andagtsbøger.

Fem Aarhundreder er svundet hen, siden Maribo Kloster toges i Brug, og Byen rejste sig omkring dettes Mure. Reformationen tilintetgjorde dette som alle andre af vor danske Kirkes Arnesteder for Sjælesorg, Barmhertighedsgerninger og Kultur. Forlængst er Klosteret sunket i Grus, men Kirken staar endnu, ganske som den Gang; dog, der er blevet tomt og tyst under de skønne Hvælvinger, Helligdommen er borte, den evige Lampe er slukket, og Koret genlyder ikke mere af Munkes og Nonners Sang og Tidebønner. Men en ny Sankt Birgittes Kirke løfter sit Taarn over Byen, og Franciskanermunke fortsætter den afbrudte Gerning, knytter atter Traaden mellem den nye Tid og det, der svandt.

Skønt ligger den gamle Klosterkirke ved Bredden af Maribo Sø, hævende sine trappegavlede, enkle, røde Mure og det slanke Taarn op over Træernes grønne Kroner, spejlende sig i Vandets stille Blaanen. Endnu ringer i Taarnet en Klokke fra Middelalderen, en Klokke, der har kaldt vore katholske Forfædre til Messe og Bøn. Som en Røst fra fordums Dage lyder den ud over Søen, ud over Byen og Landet, en Røst, der kalder Mindeerne frem og vækker underlige Tanker, en Røst, det er værd at lytte til.

I. H.

— I de stedlige Blade har ogsaa Lollands Katholikker vist deres Interesse for Byens Jubilæum. Saaledes giver Pastor C. Klessens i Lollandsposten et historisk Tilbageblik over de forskellige Omstændigheder, Maribo har fejret sine Hundredearsjubilæer under, ingen Sinde paa saa mørk europæisk Baggrund som denne Gang, hvor man ofte i Byen har kunnet høre Kanontordenen fra Østersøen.

I Lolland-Falsters Stiftstidende har Pastor Klessens haft en smuk Jubilæumshilsen fra Maribos (saaledes staver han stedse Byen) Katholikker indrykket, af hvilken her skal meddeles det allermeste. Det hedder heri:

»Vi Katholikker har ogsaa for faa Dage siden haft et

Jubilæum, nemlig den Dag, da det var 20 Aar siden, at vor Kirke blev paabegyndt.

Det Jubilæum gik ganske stille af, for det faldt paa en Hverdag, og nu træffer Byens Jubilæum ogsaa paa en Hverdag, saa vi ikke kan komme ud i Flok og hilse Danmarks Konge samt gratulere Mariebo Bys Beboere og synges en Lykke-Hymne i Anledning af 500-Aars Jubilæet.

Vi maa da nøjes med at sende vor Hilsen ad denne Vej — paa Papiret! Men vi pynter med Glæde, Byen til Ære, og hejser Dannebrog paa Mariebos anden katholske Kirke. Vi synger med Digteren, medens Danmarks Flag vajer fra vort Taarn:

O, Dannebrog, vort Himmelflag,
Tilaand os Mod og Styrke.
Fra oven har en Stemme talt,
Du ned til os fra Himlen faldt,
Og skal til Himlen hæves.

Dannebrog passer i Kirkens Taarn, dets hvide Kors vil lyse over Byen paa dens Højtidsdag.

I Dronning Margrethes Tid var der et Sted, som hver Nat oplystes af en klar Lue. Det blev udlagt, at her var det den hellige Jomfrus Villie, der skulde opføres et Kloster, hende til Ære. Et Himmelems Tegn — det triumferende Kors over det lille Skemminge.

Var det ikke i 1415 eller 1417, at Erik af Pommern, Herskeren over de tre nordiske Riger, en Søsterdattersøn af den store Dronning Margrethe, begyndte at bygge til Ære for den hellige Gudsmoder, og er det ikke derfra, Byen har faaet sit Navn — habitaculum Mariae — Marias Bo?

Dermed holdt det hvide Kors for første Gang sit Triumftog ind i Byen — som det romerske Ritual foreskriver: Før Klosteret bygges, plantes Korset højt tilvejs, og ved Korsets Fod nedbeder Præsterne Guds Velsignelse og Bistand til Bygningsværket.

Var det ikke i 1596, at Birgittas Kirkeklokker kaldte til Hjælp, da Mariebos gamle Sognekirke brændte?

Saa blev den store Kirke gjort til Sognekirke. Og Korset blev baaret i Spidsen for Processionerne, som indsatte Sognepræsterne i Sct. Birgittas Kirke. Nu er der saa gaaet 500 Aar, og ved enhver Højtidelighed er det endnu Korset, det hvide Kors i Dannebrog, der svæver højt til Vejrs over Mariebo. Til Lykke med Jubilæet, Birgittas gamle By!

Det er ogsaa nu i 500-Aars Jubilæets Tegn, at Mariebo paany kan opvise en katholsk Kirke.

Monumental er vor Kirke nu slet ikke, og det har heller ikke været vor Mening. Arkitektens Opgave var at bygge en Kirke efter Motiver fra de sædvanlige gamle lollandske Kirker. Man vilde dermed antyde, at det ikke

var noget nyt, men tværtimod det oprindelige, den Retning, for hvilken alle vore gamle Kirker i sin Tid var opførte.

Var Kirken ikke »noget nyt«, saa var det nyt for Beboerne med det katholske Liv, som snart skød op rundt om Kirken. Men nu, 20 Aar efter, spørger jeg Marioboniterne: Er det ikke sandt, at vort katholske Liv allerede hører med til Byen? De fleste har vel nok været vore Gæster paa de store Helligdage for at se, hvorledes vore Processioner kalder gamle Dage og Tider tilbage. For os er det noget nyt, at Folk interesserer sig for vor Virksomhed, men vi glæder os kun deraf.

Vi giver Liv i Byen. Se blot efter Højmesse, er det ikke et helt nyt Mariebo med alle de polske Folk i Gaderne, med Heste og Vogne, der er pyntede med Blomster, med Brudepar i hvidt og fuld Galla. Det er nyt at høre de fleste Udlændinge allerede klare sig helt godt med Dansk, og at de ikke er bange for at tale det i Butikkerne. Er det ikke ogsaa noget helt nyt, nu ved 500-Aars Jubilæet, at mange af Byens Forretningsfolk betjener Polakkerne i deres eget polske Sprog?

Det allernyeste, jeg har hørt, er for Resten, at smaa danske Børn synger polske Sange i Mariebos Gader! Den største Glæde for os her ved Mariebos Jubilæum er Forvisningen om, at Mariebo ikke gerne vilde undvære vor Kirke og det Liv, der følger med Kirken, og at vi alle betragter Mariebo som Centrum for det katholske Liv her i Stiftet!

Forretningsmændene er ikke mere bange for at sætte polske Reklameskilte i Vinduerne, Restauratørerne lukker ikke mere deres Dør for Polakkerne, Fotografierne eksponerer lige saa gerne polske Billeder som alle andre, og Bladene faar stadig mere Interesse for det polske Spørgsmaal. Vi føler os ved dette Jubilæum allerede hjemme i Mariebo.

I Mariebo Kirke har vi til i Dag døbt 1170 Børn, viet 327 Par, firmet 1200 Mennesker, og alene i Fjor har der været 23,000 Allergæster. Er det ikke Fredsarbejde? Og hvad er Resultatet for Mariebo? De, der skal til Kirken, skal ogsaa til Byen. Og at Mariebo ikke er ked af deres Besøg, saa vi bedst ved Krigsudbruddet, for da var der mange, som frygtede meget at skulle miste Kirkens og dermed Byens besøgende.

Men det er kommet ganske anderledes. Midt i Krigstiden er der kommen en ny katholsk Institution til Mariebo, nemlig et St. Josefs-Institut, oprettet af St. Josefssøstre fra København.

St. Josefssøstrenes Gerning er paaskønnet og agtet,

hvor de kommer frem, saa de vil nok blive til Glæde for Mariebo ogsaa.

Saaledes er det katholske Mariebo, som jubilerer med paa denne Højtidsdag. Og derfor ønsker vi Byen Fred og Lykke.

Mariebo, St. Birgittas gamle By, hold eders gamle Kirke i Ære som et Vidne til hele eders Historie.

Her i Byens daglige, maleriske Udkant blev eders store Kirke bygget, Gud til Ære, eder til Beskyttelse.

Der er saa lidt tilbage fra de gamle Dage. Det meste er faldet i Ruiner. Men, Gud ske Lov, det største og herligste Monument er bleven staaende til i Dag og dækker med sit mægtige Tag og fine Buer over saa mange store Skikkelser fra gamle Tider.

Hver Dag ser den gamle Kirke paa sine Børn, naar de bringes til den evige Hvile paa Kirkegaarden — og over alle Taarerne, som drypper paa Jorden, falder dens stille Skygge og ringer dens Klokke, som kalder os højt op over Livet her paa Jorden.

Mariebo gamle Kirke! Ved din Fod breder sig Søens stille Vande. Stille, ja, stille er der om dig. Der hviler saa mange efter Livets Storme.

Mariebo gamle Kirke, hvor i gamle Tider Præster og Nonner sang deres Requiems-Messe — *Requiescant in pace* — De hvile i Fred!

Hvor harmonisk har det ikke lydt med den sagte Sang mod Søens stille Vand. Hvil i Fred. Mariebos gamle Kirke, hvil du ogsaa i Fred, Fred i vore fredløse Dage. Staa i Fred endnu i mange Aar, du gamle Kirke, os til Minde.

Mariebos gamle Kirke, du gamle, kære katholske Kirke, staa i Fred.

Mariebos ældste Mindesmærke, du Marias Bolig, til Lykke paa din Højtidsdag.

Børglum.

Højt oppe i den nordligste Del af Jylland, langt ude mod Vest, ligger Børglum eller Byrlum, som det kaldtes i gamle, længst forsvundne Tider.

Fjernt nok fra Havet til ikke at lide altfor meget under denne strenge Herres Regimente og 'dog nær nok til at føle dets kraftige, friske Aande stryge ind over de flade Marker, de frodige Enge og Kær, ligger det der — aabent

mod Vest — som vilde det slutte det frie, stolte Hav i sin Favn, mens Bakkerne mod Øst staar som en Vold, der stænger for alt, hvad der er smaatskaaret og lavt, for Byernes kvalme Luft, for Tomheden og Løfærdigheden i Dværgslægtens travle Puslen og jordbundne Stræben. Der er barskt og koldt, der er Kamp mod Flyvesandet, som kræver stadig vaagen Agtpaagivenhed; der maa arbejdes støt og stadigt af kraftige Mænd.

Der laa engang en Kongsgaard paa dette Sted. Naar den blev bygget, ved ingen, men engang boede her Danmarks hellige Konge, den viljestærke Knud. Her i disse Omgivelser, der stemmede saa vel med hans faste Karakter, har han færdedes — færdedes just i den sidste bitre Tid af sit Liv, da han med Harmen maatte se saa mange af sit Folk blødagtig opgive en stor Sag af ussel Bekymring for det daglige Velvære. De danske Bønder havde ikke haft Tillid til at tage Herren paa Ordet: »Se, jeg vil aabne eder Himmelens Sluser og udgyde Velsignelse over eder i Overmaal« og frejdigt bringe ham deres Tiende, som Kong Knud havde krævet det, nu var de gledet et Stykke til ned ad Skraaplanet, nu opgav de en herlig Bedrift, fordi den kostede Forsagelse af jordiske Goder. — Ak, mon Hellig Knud ikke den Dag i Dag med Sorg ser paa sit Folks ringe Evne til at forsage og ofre, han, som selv mandigt øvede den strengeste Bod? Bed for dit Folk, hellige Kong Knud, at det maa hærdes og lære at kunne savne og lide med villige Hjerter! — Men vi vil ære det Sted, hvor Danmarks Martyrkonge har levet og maaske lønlig kæmpet den haardeste Kamp for sit Folks Sjæl. —

Det var i 30rne i det 12. Aarhundrede, at Danmarks mægtige Ærkebiskop, den navnkundige Eskil, lod en ny gejstlig Orden kalde til Landet for at fremme Klosterlivet og virke forældende paa Folkets Sæder og Skikke. Præmonstratenserordenen, stiftet af den h. Norbert, besad netop de Egenskaber, som tiltrængtes. Højt kultiverede, som de var, flittige og dygtige til alle Haande praktiske Arbejder, var de som skabte til at begynde en Mission her blandt Nordens uslebne Bondebefolkning.

Det var Ordenens Skik at grundlægge et anseligt Kloster paa et afsidesliggende Sted for der under Bøn og ivrigt Studium at uddanne dygtige Præster, som kunde stifte ny Menigheder i de omliggende Byer. Her virkede de en Række Aar for saa atter at vende tilbage til Moderhuset.

»De hvide Brødre« kom hertil fra Klosteret Steinfeld i Tyskland. Kongen afstod Børglum til dem, og her byggede de deres Kloster. Selv var de Murere, der opførte den stolte Kirkebygning og de tre tilstødende Længer, der udgjorde Klosteret, og selv var de Agerdyrkere, som for-

vandlede det omliggende Land til frugtbare Marker og Haver. Men først og fremmest var de Aandens Mænd, der bragte nye aandelige Værdier til Landet og virkede udviklende paa deres Omgivelser i vid Udstrækning. Vendsysels Biskop valgte Børglum Kloster til sit Bispesæde, og Konventet blev Bispens Domkapitel. Bispegaarden laa nær ved Klosteret, og Kirken blev Stiftets Domkirke. Snart efter byggedes ogsaa det store Kloster i Vrejlev til Nonner af Præmonstratenserordenen.

I 400 Aar arbejdede Præmonstratenserne i Danmark, saa blev i Aaret 1536 Ordenen fordrevet, den sidste Biskop i Børglum afsat og Klosteret inddraget under Kronen.

Det var et forsvarligt Stykke Arbejde, der blev gjort dengang, det gjaldt om at rive ned, udslette, tilintetgøre alt, hvad der kunde minde om den Gerning, som her var blevet øvet af saa mange fromme Herrens Tjenere. Kirkens Helligdomme, de skønne Billeder og Statuer af Guds Moder og Helgenerne blev slæbt ud og brændt eller slængt paa Loftet som Skrammel.

Og nu — nu er der snart igen gaaet 400 Aar siden den Tid, da danske Stormænd med Kongen i Spidsen øvede Vold mod den katholske Kirke og dens Tjenere. Men endnu staar Børglum Kloster der med sin stolte Kirke, ingen Storm har kunnet rokke Gudshusets stærke Mure.

Præmonstratenserne maatte forlade Børglum i Aaret 1536; nu i 1916 bygger og bor »de hvide Brødre« atter i Danmark, denne Gang paa to Steder: i Vejle og Næstved.

Da man fordrev den sidste Biskop fra Børglum, tænkte man vel, at ingen dansk katholsk Biskop nogen Sinde mere skulde betræde dets Enemærker; men for nogle Dage siden hændte det, at Danmarks katholske Biskop, Johannes von Euch, sammen med tre Præster af den hellige Kamillus's Orden gæstede det minderige Sted. Og som der nu almindelig vises Danmarks katholske Biskop Ærbødighed, saaledes modtoges han ogsaa her med venlig Imødekommenhed af Børglum Klosters Frue.

»Men det var en tom Kirke, vi betraadte,« fortæller vor højjærværdigste Biskop; »af alle Kirkens hellige Ting var der kun tilbage et stort Krucifiks. Engang har det vel hængt frit ned midt i Kirken, nu var det sat op paa Sidevæggen. Vor Herre og Frelser har de dog ikke kunnet bekvemme sig til at ødelægge.«

Nordens største Dronning, den kloge, fromme Margrethe, ærede Guds Moder ved at skænke en Krone, besat med Ædelstene, til Kirken, den skulde smykke hendes Billeder paa høje Helligdage. Krone og Billede er for længst taget bort, i 400 Aar har intet Ave Maria hilst den allerseligste Jomfru inden for disse Mure.

I Vraa Kirke, ikke langt fra Børglum, er det dog ikke lykkedes en fanatisk Tidsalder i den Grad at udslette hvert Spor, der kunde minde om den Kærlighed, man ogsaa her i det barske Norden nærrede til »Vor Frue« — »Mari Mø, hin milde«, som hun kaldes i Folkevisen. Det tykke Kalklag, som i Aarhundreder har dækket de gamle Malerier paa Kirkevæggen, er nu blevet fjernet, og vi ser atter Guds Moders Billede sammen med de hellige Apostles.

Th. Fr.

Martyrer i det nittende Aarhundrede.

(Fortsat.)

De Grufuldheder, som Forfølgelsen anrettede, er haarrejsende. Man ydede ikke de Kristne nogen som helst Skadeserstatning, og mange døde Hungersdøden uden nogen Hjælp. En Missionær beretter: »I disse Dage besøgte jeg tre Landsbyer. Da jeg i den første kun traf Kvinder, spurgte jeg, hvor Mændene var henne. »Pater,« lød Svaret, »her er ingen Mænd tilbage; de er alle halshugget, her er kun Kvinder og Børn.« I de to næste Byer fik jeg samme Modtagelse, samme Svar paa mine Forespørgsler. De kristne Landsbyer var ikke andet end rygende Brandtomter.«

Trods Forfølgelserne voksede Kristendommen alligevel. Hedningerne forstod ikke, hvad der fik disse Mennesker til at holde saa fast ved denne Lære, der jo dog kun her paa Jorden bragte dem Forfølgelse, Elendighed og Død. —

Men der var stadig ikke flydt Kristenblod nok. I Aarene 1883—85 gentog de blodige Skuespil sig. Mange europæiske Missionærer, et stort Antal indfødte Præster og utallige troende erhvervede sig Martyrpalmen.

Anledningen til det paa ny opblussende Kristenhad var Krigen med Frankrig; men Grunden til, at man dræbte de Kristne, var deres trofaste Vedhængen ved Troen; thi de frafaldne skænkede man Livet.

Hvor mange Misgerninger blev der ikke forøvet uden Skaansel og Medlidenhed. I en Landsby i mit Sogn kastede man næsten alle de Kristne i en dyb Brønd. De var flygtet ud til de nærmeste Bjerge, men blev fanget og ført tilbage til Landsbyen. Med Rosenkransen og Krucifikset i Haand kom de bedende tilbage.

De Kristnes Overhoved, en ærværdig Olding, bad Hedningerne om at vente lidt, saa knælede de alle ned om Brønden, medens de bad inderligt. Da Bødlerne blev utaalmodige, rejste den gamle sig op, talte trøstende Ord

til sine Brødre og sagde saa til Bødlerne: »Begynd eders Værk!«

Et andet Sted var de Kristne, omtrent 30 i Tallet, flygtet op paa et Bjerg og havde taget en Statue af den saligste Jomfru med sig. De blev grebet og levende brændt. De stillede sig i en Kreds om Billedet og omslyngede det, medens Hedningerne stablede Brænde op, og de holdt ikke op med deres Lovsange og Bønner, før Ild og Røg kvalte dem. Døden paa Baalet blev nu ofte anvendt mod de Kristne. Man lukkede dem inde i Kirker og Privathuse og stak saa Ild paa disse med Mennesker fuldt stoppede Boliger. Det gjaldt om fuldstændigt at udrydde Kristendommen. Hverken Alder eller Køn skaanedes. Medlidenhed var en Dødsforbrydelse, og mange Hedninger blev dræbt, fordi de vilde redde de Kristne. En hedensk Embedsmand blev levende begravet med sin Hustru, fordi de havde skjult nogle Kristne; samme Skæbne led Tai, den tidligere Forstander i Byen Hoi-tiu.

Mange opbyggelige Begivenheder kunde jeg fortælle Dem, om Tiden blot slog til, skriver en Missionær. De Kristne, som opholdt sig her i Egnen i de to Aar, Opstanden varede, fortæller mig daglig en Række af disse Eksempler. Hver af dem har oplevet en hel Historie, fuld af Spænding og Dødsfare. De fleste Kristne synes forøvrigt, at Hedenskabets Grufuldheder er saa forfærdelige, at de foretrækker Døden fremfor at være en af dets Tilhængere; jeg tør nok sige, at Flertallet af de Kristne tænker saaledes. Mødre opbød alt, for at deres Børn ikke skulde falde i Hedningernes Hænder. En Kvinde ved Navn Tho, som var opdraget i Vajsenhuset i Toak-da, kæmpede med Opfyddelsen af alle sine Kræfter med Hedningerne, som vilde fravryste hende hendes Barn. I Kampen blev Barnets Arm brækket. »Saa meget des bedre«, raabte da Moderen, »nu har det intet Værd for eder, I kan nu dræbe det sammen med mig.« Det skete ogsaa straks efter.

I Kristenbyen Dai-Psinh, som hører til P. Barrats Sogn, undgik en ung Pige ved Navn Thu paa 15 Aar og hendes lille Søster i lang Tid Myrderierne. Børnene havde ingen Fader mer, og Moderen var gift igen. Thu boede hos sin Farfader. En ung Hedning, rig og af Adelsstanden Ba-ho, som man kan købe sig ved Hoffet for 600 Kr., blev indtaget i Pigens Skønhed og begærede hende til Ægte. »Nej,« svarede hun smilende, »aldrig vil jeg dele Livet med en Hedning.« »Du bliver dræbt sammen med din lille Søster, hvis du forsmaar min Haand,« svarede han. — »Saa gaar vi sammen hjem til Himlen, hvor en bedre Lykke venter os.« — »Hav dog i det mindste Medlidenhed med din lille Søster!« — »Ja, det har jeg, og

det er netop derfor, jeg ønsker, hun skal dø sammen med mig!« Man gravede nu en Grav for at gøre Thu bange, og Ynglingen sagde: »Du bliver levende begravet, hvis du ikke gaar ind paa mit Forslag!« Men Jomfruen svarede intet, hun lod rolig Graven gøre færdig. Da den sidste Skovfuld Jord var kastet ud, befalede man, at hun skulde stige ned; da kastede hun sig paa Knæ ved Randen af Graven, bad højt sin sidste Bøn og sagde saa: »Velan, jeg er beredt.« Der blev kastet en Maatte ned i Graven, paa den lagde hun sig med sin lille Søster ind til sig. Barnet, der kun var 4 Aar, græd ikke og fandt sig roligt i alt. Thu raabte saa op: »Nu kan I kaste Graven til,« og Hedningerne var grusomme nok til virkelig at gøre det. Saaledes blev de to Søstre levende begravet. — For nogle Maaneder siden kom en ung Hedning til mig og sagde, at han ønskede at blive Kristen. Jeg spurgte ham om hans Bevæggrund dertil, og han svarede: »Jeg har set de Kristne dø, og jeg ønsker at dø som de. Jeg har set dem blive kastet i Floden og i Brønde, jeg saa dem blive levende brændt og gennemboret af Lanser. I Sandhed, de gik med en saadan Glæde i Døden, medens de bad og loypriste deres Gud, at man maatte forbavses. Kun Kristne dør saaledes, og det er Grunden til, at jeg ønsker Daaben.«

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Lørdag den 7. Oktober om Aftenen gik den højærværdigste Biskop i Aalborg om Bord paa Københavnsdamperen og ankom velbeholden til Hovedstaden Søndag Morgen, hvor han straks i St. Ansvars Kirke læste den hellige Messe. Fraset en Forkølelse er Biskoppen godt tilpas og meget glad over sin lange Firmelsesrejse i Jylland.

— Der havde indfundet sig mange Tilhørere i Tirsdays paa Højskolen, da Baronesse *Rosenørn-Lehn* skulde holde Foredrag om den berømte franske Katholik og Journalist *Louis Veuillot*. Med mangan energisk Appel til de bedste Sider hos sine Tilhøreres Følelses- og Viljesliv gav Baronessen en levende og aandfuld Skildring af den fremragende Mands Udvikling og Levnedsløb, hvorunder der ogsaa blev givet mangt interessant Strejflys over den katolske Kirkes Liv i Frankrig i forrige Aarhundrede.

Syd-Amerika. Fra Santiago i Chile meddeles, at Mgr. Fagnano, Missionær, Oplagelsesrejsende og Apostolisk Vikar for Syd-Patagonien og Terra del Fuego (Ild-

landet), er afgaaet ved Døden. Biskop Fagnano tilhørte Salesianersamfundet, der ved hans Død har lidt et smerteligt Tab.

Rom. Der tales alligevel om nye Kardinaludnævnelser ved det Konsistorium, som sandsynligvis vil blive afholdt inden Jul. Som nye Kardinalemner nævnes, foruden flere Prælater ved den pavelige Kurie, Ærkebiskop Gavotti af Genova og Patriark La Fontaine af Venezia.

— Den 17. September er her paa Via Casilina af Patriarken Ceppetelli af Konstantinopel bleven konsekreret en ny Kirke, indviet til St. Helena. Kirken, der er oprejst som et Minde om den Frihed, Konstantin i Aaret 312 skænkede Kristendommen, er bygget i denne Kejsers Stil og opkaldt efter hans Moder.

Brevkasse.

Til P. — Jeg maa takke Dem for den Berigtigelse, De har tilsendt mig i Anledning af min Omtale af Kong Christian IVs Ansvar for Ødelæggelsen af de gamle Munkehaandskrifter. Jeg burde i min Anmeldelse have gjort opmærksom paa, hvad Carl S. Petersen udtrykkelig skriver, at Christian IV først havde ladet omtalte »gamle Munkebøger« indsende til Universitetets Professorer, for at disse skulde se efter, om der var noget nyttigt og tjenligt i dem, hvorefter de, der »intet duede«, skulde afleveres til Tøjhuset.« Christian IVs Ansvar bliver jo derved unægtelig i høj Grad formindsket.

N. H.

Budbringerens 4. Hæfte er udkommen. Budbringeren kan fra nu af ogsaa faas i »Katholsk Bogsalg«.

Gamle Olsen, Saksogade 27 B² o. G., fylder den 17. Oktober 70 Aar. Gode Venner og Trosfæller bedes tænke paa ham og Hustru denne Dag.

Assumptionskapellet (Amalievej 14). Fredag d. 20. Oktober Kl. 8 Messe for den nordiske Bønnenforenings Anliggender, Kl. 4½ fransk Prædiken og Kl. 5 sakramental Velsignelse.

AC. Onsdag d. 18. ds. Kl. 8½ holdes der ekstraordinær Generalforsamling i Studenterforeningen. Dagsorden: 1) Forslag om AC.s Overgang til en Forening med faste Medlemmer. 2) Valg af en Administrator. 3) Eventuelt.

Fattige katolske Børns Beklædning.

Med dette Formaal afholder »Fidelitas« Søndag den 15. ds. Kl. 8 en Aftenunderholdning, som baade for sit smukke Program og for den gode Sag fortjener Interesse og Støtte. Den finder Sted i den store Sal paa Skolen, Østerbrogade 7 C. Af Programmet kan fremhæves: Fhv. kgl. Skuespiller *Carl Meyer* synger og fortæller; Fru *Seitzberg* spiller Klaver; *Elfeltske Lysbilleder* vises frem med Tekst af Hr. Joh. Johnsen; der synges, spilles Violin, kort sagt, det er et smukt og underholdende Program.

Billetter à 1 Kr. faas hos Medlemmerne, hos St. Josefssostrene Østerbro, Nørrebro og Frederiksberg, samt paa Søndag, efter Højmessens, i Skolen, Bredgade 69, 1. Sal o. G.

Kirkelig Kalender.

15. Oktbr. 18. Sønd. eft. Pintse.	22. Oktbr. 19. Sønd. eft. Pintse.
16. — M. Ferialdag.	23. — M. Ferialdag.
17. — Ti. Hedvig. Enke.	24. — Ti. Ferialdag.
18. — O. Lucas, Evangelist.	25. — O. Chrysanthus og Daria, Martyrer.
19. — To. Petrus af Alkantara, Bekender.	26. — To. Euaristus, Pave og Martyr.
20. — F. Johannes af Kenty, Bekender.	27. — F. Vigiliedag.
21. — L. Marias Officium.	28. — L. Simon og Judas, Apostle.

Meddelelse om Gudstjenesten i København fandtes sidst i Nr. 40.

Fransk og Engelsk. Undervisning tilbydes. *J. Køhn*, Bartholinsgade 91.

Tirsdag Aften er yderste Frist for Tilsendelse af Annoncer, der ønskes optaget i det næste Søndag udkommende Ugeblad.

Mariakongregationen for Mænd har *Fælleskommunion* Søndag d. 15. Oktbr. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjertes Kirke.

St. Knuds Kapel.

Mariabørns-Kongregationen af den ubesmittede Undfangelse holder *Fælleskommunion* Søndag d. 15. Oktbr. Kl. 7 Morgen og offentligt Møde Onsdag den 18. Oktbr. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften.

Den katolske Højskole.

Møde Tirsdag den 17. Oktober Kl. 8 Aften.

P. Meyer: Læsning af Bibelen.

St. Knuds Skoles Festsal, Stenosgade 4, B. Adgang 10 Øre.

Ungdomsfest.

Den Fest, som »Katholsk Ungdomsværn« aarlig afholder for de 14- og 15-aarige, vil finde Sted **Søndagen d. 15. Oktober Kl. 8 Aften** i Citys Lokaler, **Citygade 23**. Efter Festsalen, der holdes af Hr. Pastor *Jakob Orlík*, er der Kaffe og Fællesleg.

Der udsendes trykt Indbydelse til hver enkelt.

Adgangen er fri for de indbudte unge og deres Forældre. Det er Ungdomsværnet meget om at gøre, at de unges Forældre kommer med. Garderobe gratis.

De Herrer gejstlige, Formændene i de unge Mænds og Kvinders Foreninger og Kongregationer samt Ungdomsraadets Medlemmer indbydes herved venligst til at deltage i denne Fest.

NB. Katholske Børn, der gaar i ikke-katholske Skoler og i Aar fylder eller har fyldt 14 Aar inden den 1. November, bedes om at opgive deres eget og deres Forældres Navn og nøjagtige Adresse i Løbet af de nærmeste Dage til

Pastor Günther, St. Andreas Kollegium, Charlottenlund.

Absalonsbøsserne tømmes i Løbet af denne Maaned.

K.U.F. Det 4. Vintermøde holdes Søndag d. 15. ds. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ i Stenosgade 4 B. Foredrag af Præses: Tidsaanden, en moderne Spøgelshistorie. Levende Billeder: Jorden rundt og Krigsfilm. **NB.** De 14 aarige har Møde i Citygade 23.

Pianoundervisning gives saavel i Elevens som i eget Hjem. *L. R. Seitzberg*, Pianolærerinde, Dannebrogsgade 9².

Deutschen Unterricht (schnelles Resultat) crteilt *L. R. Seitzberg*, Dannebrogsgade 9².

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4—6.

Nr. 43.

Søndag den 22. Oktober.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — De Helliges Samfund. — Martyrer i det nittende Aarhundrede. — Eet er fornødent. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Vejle. Frankrig. England. Rom. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

330.

De gik til deres Avlsgaard og deres Købmandsskab.

Ved ovenstaaende Ord af Dagens Evangelium hentydes til den Sandhed, der saa ofte fremhæves i den hellige Skrift, at Verden er vor store og farlige Fjende, der stedse truer vore Sjæles Frelse. I Kirkens Bønner og Formaninger tales der til os paa denne Maade, som naar i Rituallet for Daaben Verden betegnes som den ene af vore Sjæles tre store Fjender. Og i Samtaler mellem Kristne, i Prædikener og Opbyggelseshøjer nævnes Gang paa Gang Verden og de Farer, der truer os fra dens Side.

Men hvorfor er Verden vore Sjæles Fjende — det er maaske ikke saa klart for alle og enhver, som man skulde tro, det maatte være, efter de hyppige og indtrængende Advarsler, der rettes imod den. Jeg skal ganske kort forsøge at svare derpaa.

Verden er for det første vor Fjende, fordi dens Fornøjelser og Beskæftigelser, hvor uskyldige og prisværdige de end er, altid vil lægge fuldstændigt Beslag paa os, hvis vi ikke

er paa vor Post. Før det andet er Syndens Sæd saaet i alle dens bedste Fornøjelser og ædleste Bestræbelser — Fjenden har gjort det — saa det er saare vanskeligt at nyde det gode uden ogsaa at tage Del i det onde. Saaledes betragtet er Verden ganske vist ikke i og for sig syndig, men dog farlig for os. Men naar man ser paa Verden, paa de Principper, der i Almindelighed følges, og den Udførelse, disse faar, saa er det virkelig en syndefuld Verden. Derfor, naar det i Skriften hedder, at vi skal sky Verden, er Meningen den, at vi skal være forsigtige, saa at vi hverken kommer til at sætte for megen Pris paa det gode, den har, eller elske det onde i den.

Naar Talen er om »Verden«, finder der ofte den Misforstaaelse Sted, at der ved den forstaas en vis, bestemt Klasse Mennesker, og at vi skyr Verden, naar vi skyr dem; det var let, om vi saaledes med Fingeren kunde pege paa Verden og paa den Maade uden Vanskelighed blive en af vore Sjæles store Fjender kvit. Man træffer undertiden paa Mennesker, der tror, at de er langt borte fra Verden, skønt de elsker Verden af hele deres Hjerte. De elsker Verdens Glæder og giver efter for dens Principper, og alligevel taler de strenge Ord mod denne Verdens Mennesker og undgaar dem. De ligner overtroiske Folk, der er bange for onde Aander og Spøgelser i gamle Huse, men ikke mærker de onde Aander, der er virksomme i deres egne Hjerter, uden de har Anelse derom.

Lad os derfor opgive at dømme Mennesker og løse store, dybe Spørgsmaal og i Stedet for tage os af det, der ligger lige for Haanden og angaar os selv, og i det praktiske Liv bruge de Kundskaber, vi kan erhverve os. Føler vi os fristede til at glemme at tjene Gud af verdslige Grunde — det er en af denne Verdens Gerninger, vi skal kæmpe imod. Gør man os til Genstand for Latter for vor Samvittigheds Skyld — det er atter en af denne Verdens Prøvelser, som der skal gøres Modstand imod. Frites vi til at ofre for megen Tid paa vore Fornøjelser, til at drive og dovne, naar vi skulde arbejde, til at læse og samtale, naar vi skulde være flittige i vort timelige Kald, til at haabe paa Umuligheder eller give os hen til Fantasterier om en hel anden Livsførelse end vor egen, til at jage

og hige og tørste efter Anseelse og Ære i andres Omdømme — det er alt sammen Fristelser fra denne Verden. Er vi utilfredse med vor Lod, eller er vi saa henrevne af den, at vi fortvivler, naar Gud tager de Goder fra os, han har givet — det er at være verdsligsindet.

Se ikke paa denne Verden som et eller andet fjernt og kæmpemæssigt Onde — dens Fristelser er eder nær, de er lumske og pludselige i deres Angreb. Prøv derfor med Omhu paa at finde det onde, hvori denne Verden ligger, i eders egne Hjerter.

Naar vor Frelser kommer, vil han ikke alene tilintetgøre denne Verden, skønt den er hans eget Værk, men ogsaa meget mere dens Lyster og de Snarer, som er den Ondes Værk; saa maa vi een Gang for alle miste den Verden, som vi har saa ondt ved at skilles fra. Og vi maa gaa til Grunde med denne Verden, hvis dens Lyster paa hin Dag findes i os. Thi »Verden forgaar og dens Lyst, men den, som gør Guds Vilje, bliver til evig Tid«.

Kardinal Newman.

De Helliges Samfund.

En hidtil utrykt Afhandling (fra 1889)
af afd. Stiftsprovst *H. P. Kofoed-Hansen.*

Med Indledning og Noter ved cand. theol. *P. P. Jørgensen.*

(Fortsat.)

Naar jeg altsaa bekjender Troen paa »de Helliges Samfund«, saa er det ikke Troen paa *congregatio sanctorum* eller den sande Menighed, jeg bekjender, thi det er allerede skeet forud i Udtrykket: »den hellige catholske Kirke«, men jeg bekjender Troen paa det evige Fællesskab i det Liv, det Aandsliv, som i Jesus Christus er erhvervet Menneskeslægten, paa et aandeligt Samfund mellem de Forklarede og Salige og de i Troen Levende og Stridende, saavel som mellem disse indbyrdes, et Samfundsliv, en Omgang i Aanden, der jo vistnok kun gjælder og har Betydning for de Troende, vistnok kun fremtræder glimtviis og paa ubestemmelig Maade for dem, der leve under Forkrænkeligheden, men engang vil fremtræde i Herlighed og

Fylde og kaste et forklarende Skjær over det henrundne Jordeliv. Hvilke ere de Hellige, som hint Led af Artiklen saaledes tyder hen paa? Det er alle, som leve og have levet og ere døde under Jesu Christi Naade, Guds Kjerlighed og i den Helligaands Samfund. alle, der ere dragne ind under Forløsningen og Frelsen i Jesus Christus; og Herren selv med alt, hvad helligt er i Himlen og paa Jorden, hører under denne Bestemmelse, eftersom han har gjort sig selv til et Led i Kjæden. Der er noget uendeligt Styrkende og Opløftende i Troen paa dette virkelige og evige Samfundsliv, som den, der troer det, ikke skal blive uberørt af eller udeelagtig i, og til hvilket der paa mange Maader hentydes i Skriften (Ev. Joh. 14,23; 1. Cor. 1,8—9; 10,16—20), og denne Tro har man villet udviske ved Fortolkningen eller Mis-handlingen af Troesbekjendelsens derhen pegende Led. Troen paa de Helliges Samfund indeslutter saaledes ogsaa Troen paa et evigt Samliv i en forklaret Verden, en salig Tilværelse med dem, med hvem man her i Livet har deelt Tro, levet i Troen under fælles Strid og Møie, i fælles Hengivenhed og Kjerlighed, og der behøver forsaavidt ikke at skee vidtløftige Undersøgelser og skrives Bøger om Muligheden af Gjenkjendelse og Gjenforening efter Døden;⁶⁾ thi den følger for de Troende ligesaa vist som Herren lever, og som hans Ord staaer til Trøende: »Dig skee, som du har troet.«

Der turde saaledes være al Grund til at lade det tredie Led i Symbolets tredie Artikel forblive uanfægtet og beholde sin Selvstændighed; som Forklaring alene er det i hvert Fald overflødigt, som selvstændigt har det en dyb Betydning og kan gjerne kaldes umisteligt. Men naar der indenfor Protestantismen tales om eller nævnes »de Helliges Samfund«, saa tænkes og tales der altid, som om dette Samfund væsentlig kun fandtes og havde Betydning som eksisterende her i Verden, kun som den af Gud og Herren alene kjendte Samling af i Sandhed troende Mennesker, denne Samling, om hvis Tilværelse Mennesker vel kunne have en Forvisning og Vished, men som de dog ikke med nogensomhelst Sikkerhed kunne kjende eller

⁶⁾ Der sigtes — jvfr. „Her og Hisset“ S. 63 — til Biskop J. H. Laurtups „Betragtninger over Erindring, Gjenkjendelse og Gjenforening efter Døden“ (1857).

paapege nogen Enkelt som hørende til den. Men »de Helliges Samfund« maa fornemmeligt søges i hin Verden under Forklaringens Lys, hvor de, som høre til det, leve i Beskuelsen, medens vi, forsaavidt som vi i Kraft af Deelagtighed i den Helligaand høre til det, stride i Troen for igjennem Timeligheden og dens Forviklinger at gjøre vore Sjæle skikkede til hisset at optages i de Helliges Samfund til evigt Liv og evig Herlighed, hjulpede i denne Strid ved deres Bønner, som ere gaaede forud, ved vort Fællesskab med dem i Aanden, i hvilken vi have Trøst i Visheden om, at der agtes paa os ogsaa i de evige Boliger, hvor de salige Aander berede os Sted i Forventning om at modtage os som deelagtige i det Liv, de der føre, omh vælvede af Guds Kjerlighed i Jesus Christus.

Men hvorledes skulde vel ogsaa Troen paa de Helliges Samfund kunne have nogen Betydning, indeholde nogen Trøst indenfor Protestantismens Omraade, hvor man intet Samkvem har med de henfarne Hellige, som man meget mere har saagodtsom viist ud af Samfundet, idet man aldrig tænker paa dem, aldrig nævner dem under Andagtsøvelser, endsige paakalder deres Hjælp eller anraaber om deres Forbøn.⁷⁾ Samfundet er i Virkelighed for Protestanten splittet, sprængt eller idetmindste ophævet, forsaavidt som dets Tilværelse skulde have nogen Gyldighed for de Levende og Stridende. Nogensomhelst taknemmelig Ihukommelse af dem, nogen hædrende Omtale, nogen Henvendelse til dem, noget trøstende Haab i Bevidstheden om det aandelige Fællesskab med dem, der kan opløfte Sjælen over Livets Trængsler under Følelsen af, under Tanken om, at man er forenet med dem i Jesus Christus i Kraft af Troen paa ham, i hvem al Frelse alene er, en Tro, for hvilken hine Hellige her i Verden led alt, og hengav Liv og Blod som en stedse fornyet Besegling af dens Sandhed og evige Gyldighed og saaledes stred for at bevare den for kommende Slægter, ogsaa for os. »Men naar Menneskens Søn kommer, mon han skal finde Troen paa Jorden?« (Lc. 18,8).⁸⁾

Fremdeles er i Almanakken »Allehelgensdag« opført, og

⁷⁾ Jvfr. K.-H.s sidste skønliterære Arbejde: Død i Liv. En Novelle af Jean Pierre (1887), S. 59 f.

⁸⁾ Jvfr. Nordisk Ugeblad 1916, Nr. 38, S. 733 f.

aarligt bliver den første Søndag i November »Allehelgensdag« høitideligholdt med Prædiken og Psalmesang (den store hvide Flok vi see o. s. v.). Nævnes da nogensinde Skikkelser som d. h. Franciskus,⁹⁾ d. h. Bernhard, Ignatius, Therese, Elisabeth, Catharine.¹⁰⁾ Ingenlunde! Sligt »Afguder« kan umuligt komme indenfor en Protestants Tanker. Nei, der nævnes og feires kun Navne som Luther, Bruder Philip og Bruder Pommer,¹¹⁾ maaskee Calvin og Zwingli. Allehelgensfest er bleven til en Reformationsfest, hvorved den Herlighed ophøies og lovprises, som hidførtes ved Kirkerevolutionen, der — sprængte »de Helliges Samfund«.

KAPITEL II.

»De Helliges Samfund«. Troen paa det er indbefattet i Troeshkjendelsen. Det kræver altsaa Tro. At Luther kun havde en tarvelig Forstaaelse eller vel rettere slet ingen Forstaaelse af denne Tro saalidt som af de Helliges Samfund selv, gav han tydeligt tilkjende ved sin Erklæring, at *sanctorum communio* skulde oversættes ikke ved *Gemeinschaft der Heiligen*, men ved *Gemeine*, en yderligere forklarende Bestemmelse af den hellige catholske eller almindelige eller, som han vilde det, den hellige christelige Kirke, en Tro altsaa paa, at der er en hellig christelig Kirke her i Verden, og da nu, for ikke at tale om, at Kirken er synlig nok, og hvad man seer, det troer man ikke paa, saa skulde Kirken altsaa her være det samme som Menigheden, og da denne nu er her i al Skrøbelighed, og indbefatter Mennesker baade med Synd og Skam, saa kom man til, for at redde Meningen og Menigheden, at gjøre eller statuere en Adskillelse, et Skjelnemærke, som da kun staaer til Herrens Raadighed, og udsondre den usynlige Kirke, som jo unægtelig kun kan være Gjenstand

⁹⁾ Allerede i yngre Aar var K.-H. dybt begejstret for Assisihelgenen – det viser hans „Kjød og Aand“ (1846), II, 262 ff., 331 f., 353, tilstrækkelig tydeligt. – I en efterladt Optegnelse fra (vistnok) 1861 nævner han „den hellige Franciskus“ og tilføjer: jeg kalder ham saaledes, thi for mig er han endnu bestandig hellig.“

¹⁰⁾ Jvfr. Nordisk Ugeblad 1916, Nr. 37, S. 716.

¹¹⁾ ∴ Melanchthon og Johannes Bugenhagen.

for Tro, thi man kan ikke om noget enkelt Menneske bestemme, om han afgjort hører til den usynlige Kirke eller blot til den synlige. Saaledes fik man et Phantasistykke, poneret ifølge egen Magtfuldkommenhed for at udfylde den Tomhed i Troesbekjendelsen, der opstod, da man borteskamoterede »de Helliges Samfund«, idet man gjorde det til et tautologisk Udtryk for det forudgaaende: man opfandt som et Redningsmiddel: den usynlige Kirke. Naar man saa endda havde identificeret den med den seirende Kirke og henført den til Himlen, men man ponerede den paa Jorden og overlod det, som jo billigt var, til Herren selv, hvorvidt han kunde finde den og raade med den.

Da nu Lutheranerne ikke have kunnet forstaae, at der er Samfund mellem den seirende Kirke og den stridende, og intet Under, da deres Kirkefader forkastede flere Aarhundreder af den stridende Kirkes Liv og Levnet, saa have de heller ikke kunnet forstaae eller villet indrømme, at Fællesskabet (communio), forsaavidt det er gyldigt og virkeligt, ogsaa maa medføre en virkelig Meddelelse, at Begrebet communicatio ligger i Begrebet communio, saasandt dette skal være og agtes for levende og have Betydning, thi ellers er det dødt og uden al Betydning, uvæsentligt og uvirkeligt. Gud er ikke de Dødes, men de Levendes Gud, siger Herren [Matth. 22,32], idet han henholder sig til, at Gud nævner Patriarcherne, et Beviis for, at de, skjøndt døde, fremdeles maa have Livet; men indenfor den protestantiske Bevidsthed ligger i Virkelighed de henfarne Hellige som døde, den seirende Kirke som virkeløs og magtesløs, uagtet det dog ligger saa ligefrem at antage, at den seirende Kirke hisset har Medfølelse for den her i Verden stridende Kirke, og at det hører til Yttringerne af dens Kjerligheds Liv under Saligheden at understøtte den i dens Kamp og Strid med de Midler og den Herlighed, den er i Besiddelse af, og mon det ikke er Troen derpaa, som Troesbekjendelsen forlanger, naar den nævner Ordet: de Helliges Samfund?

Thi at der bestaaer en Forbindelse mellem de Helliges Samfund hisset og de Troendes Samfund her, hvorfor ogsaa disse kunne henregnes til de Helliges Samfund overhovedet, kan en christelig Forstaaelse umuligt andet end antage. Man kunde støtte denne Antagelse paa Herrens

Ord: (Lc. 15,7) »der skal være Glæde i Himlen over een Synder, der omvender sig, mere end over ni og halvfemsindstyve Retfærdige, der ikke have Omvendelse behov«, og senere: der bliver Glæde hos Guds Engle over een Synder, som omvender sig (Vers 10). Skulde disse to Udsagn være aldeles identiske, saaledes at der ogsaa i det første kun var meent Englene, og selv om man vilde forstaae det saaledes, mon da ikke de henfarne og til det evige Liv indgangne Hellige maatte deeltage med Englene i Glæden. Deraf fremgaaer det uomtvisteligt, at den stridende Kirkes Væsen og Færd og Fremgang her i Verden ligger de Hellige og Salige i Himlen paa Hjerte, at ethvert Menneske, der ikke selv afgjort har slukt sit Haab, for ham er der ogsaa et Haab levende i Himlen: ikke blot Guds Øie vogter paa ham, men de salige Aander have Deel i den evige Barmhertigheds Blik paa ham og Om-sorg for ham og hans Vandel under Guds Førelse. Man kan dristigt spørge: kan det vel tænkes at forholde sig anderledes, naar man ellers kan udfolde og fastholde alt, hvad Troen paa de Helliges Samfund nødvendigvis indeholder, at sige, naar dette Led af Troesbekjendelsen virkelig forstaaes og ikke gjøres til identisk med det foregaaende, en tautologisk Omskrivning af den hellige almindelige Kirke, hvis Omraade man saa begrænder til denne timelige Tilværelse.

Naar der altsaa mellem de til Forklaringen indgaaede Hellige og de Troende her i Verden er et aandeligt Fællesskab, saa maa dette Fællesskab (communicatio, koinonia) for at være virkeligt gjøre sig gjældende ved gjensidig Meddelelse, der kun kan skee og fattes reent aandeligt under den Aands Styrelse og Naade, i hvilken de Troende og de Hellige kjende sig forenede med den treenige Gud. Ganske vist er det vanskeligt og voveligt nærmere at bestemme denne gjensidige Meddelelse, og dog er der en Vei at paapege, ad hvilken den kan tænkes, ad hvilken den ogsaa maa realiseres og fra den stridende Kirke ogsaa bør skee, og denne Vei er Bønnen. Efter hvad der før blev fremsat, kan der i Kraft af Troen paa de Helliges Samfund ikke være Tvivl om, at de Troendes Forhold og Skjæbner, som overhovedet den stridende Kirkes Vilkaar, ligge de

Hellige hisset paa Hjerte, at derfor ogsaa ethvert Menneske, om hvis Fred, Frelse og Salighed der endnu kan være Haab, er Gjenstand for de Saliges Forbønner, som derfor ogsaa kan paakaldes af enhver, der strider i Tidelighedens Forviklinger, allermeest naar Striden er for Troen og det evige Haab; og som denne Paakaldelse kan rettes til den hele Skare, der er dragen ind under Forklaringen, »den store hvide Flok«, alle gode Aander, saaledes maa den ogsaa kunne henvendes til en bestemt Enkelt af dem, om hvem man kan have Forvisningen, at han har forladt denne Verden som Sandhedsvidne og er indgaaet til Livet efterat have fastholdt Vidnesbyrdet om Herren gennem Pinsel og Død og stadfæstet Troen med sit Blod. Det forstaaer sig imidlertid af sig selv, at denne Paakaldelse eller Henvendelse til de Hellige om deres Forbøn maa fremgaae af en levende Erkjendelse af deres Værd og Betydning for Kirken som støttende dens Bestaaen og fremmende dens Opgave her i Verden, en Erkjendelse, der boer i de Troende som en levende Paaskjønnelse og Taknemmelighed for deres Gjerning, for hvad de under Guds Naade og i Kraft af Troen paa Christus have virket her i Verden, og denne Erkjendelse maa saa endelig være grundet paa og lede til en Tilbedelse af den treenige Gud, forenet med en Lovprisning af hans for Jesu Christi Skyld altid aabenbarede barmhjertige Varetægt og Styrelse af Kirkens som den Enkeltes Liv.

(Fortsættes.)

Martyrer i det nittende Aarhundrede.

(Fortsat.)

Lyder disse Beretninger ikke som Kopier af de gamle Martyrakter? I mange Egne var man ligefrem misundelig paa dem, der vandt Kronen, og udleverede sig selv til Pinslerne.

Saaledes skriver, f. Eks. den Apost. Vikar i Nord Cochinchina: »25 nyomvendte i Landsbyen Trüoi blev taget til Fange, deriblandt Forstanderen for den kristne Menighed. Da Soldaterne brød ind i Huset hos ham, raabte han med retfærdig Harme: »I Banditter, hvem siger eder, at jeg skal finde mig i eders Frækhed!« Han vilde sætte

sig til Modvæрге, men blev straks afvæbnet. En Kristen, som ikke kunde finde sine paarørende i Fangernes Skare, raabte: »Hvad skal der blive af min Kone og mine Børn. Lad min Familie dele Skæbne med mig, thi de er alle Kristne som jeg selv!« Hans Ønske blev opfyldt. En anden, som Bødlerne havde glemt, og som saa det rørende Syn, at hans Brødre blev ført til Døden, kunde ikke modstaa Længslen efter at dele deres Lod og raabte med høj Stemme: »Ogsaa jeg er en Kristen!« — »Taler du sandt?« spurgte Forfølgerne. »Ja, jeg er født af kristne Forældre, og derhenne staar min Hustru med sit spæde Barn paa Armen. Lad os følges i Døden, som vi har gjort det i Livet!« De gik sammen ind til Jesu Kristi Herlighed.

Førend man førte dem til Retterstedet, fik de Lov til paa Forstanderens indstændige Bøn at aflægge et sidste Besøg i det lille Kapel, hvor de i Fællesskab plejede at forrette deres Morgen- og Aftenbøn. De kastede sig ned for Alteret og had deres sædvanlige Bønner og Litanier, til Bødlen, utaalmodig over at vente, gjorde en brat Ende paa deres Andagt. »Lad mig tage Altertavlen med Jesu Billede med,« sagde Forstanderen, »jeg vil bære den til Retterstedet; Synet deraf vil hjælpe os til at dø som sande Kristi Efterfølgere!« Hans Bøn blev ham tilstaaet. Han gik nu i Spidsen for Toget med den korsfæstedes Billede højt hævet, saa at alle hans Lidelsesfæller kunde se det og deraf øse det ædle Mod, der besjælede dem til den sidste Stund. De vandrede trøstigt Lidelsesvejen og fuldendte deres Offer efter deres guddommelige Mesters Eksempel under Bøn og Lovsang, til deres Tunge, stivnet i Døden, ikke mere formaaede at udtale hans hellige Navn.«

De annamitiske Blodvidners Historie beviser, at den gamle Helteaand endnu lever i den katholske Kirke.

12. Kina.

Hedenskabet i det udstrakte kinesiske Rige modtog ogsaa Kirken med samme dødelige Had. Vel var Forfølgelsen her af mere lokal Natur; men der gik ikke noget Aar hen, uden at der meldtes, snart fra denne, snart fra hin Provins, om blodige Kristenmord. Ikke blot Hadet til de fremmede, men ogsaa Religionshadet var det, der bevægede Folket til saadanne Grusomheder. Frafald fra Troen forlangte man først og fremmest af de talrige indfødte Kristne, som skaanselsløst blev myrdet. Samme Skæbne led Missionærerne, fordi de var den fremmede Tros Forkyndere. Vi maa nøjes med at gengive enkelte Scener af denne Heltekamp i den kinesiske Kirke i det 19. Aarhundrede.

Fra Bokseropstanden i Aaret 1899—1900 fortælles et

smukt Eksempel paa en Katekumens Heltemod; han levede i det Apostoliske Vikariat i Nord-Schantung. Efter grusomt at være bleven mishandlet og pisket hlev han lagt i Lænker og slæbt hen til Underpræfektoret i Oschen-Pin. »Er du en Kristen?« raabte Mandarinerne. »Ja, jeg er!« Efter dette Svar blev hans ene Øre skaaret af. »Er du ogsaa nu en Kristen?« »Ja.« Hans andet Øre faldt for Kniven. »Er du stadig en Kristen?« »Ja, med Guds Naade!« Da skilte et Sabelhug Hovedet fra Kroppen og forskaffede den tapre Katekumen Martyrdødens Krone.

Den grusomste Martyrdød, som Historien kan opvise, led Biskop Ferdinand Hamer af det belgiske Scheutvelder Missionsselskab, Apostolisk Vikar i det sydvestlige Mongoli. Det var paa Bokserkampenes Tid i Aaret 1900. Da Faren var størst, bød Overhyrden sine Missionærer at frelse sig ved Flugt, medens han selv vilde blive hos sin Hjord for at trøste og opmuntre den ved Ord og Eksempel i den svære Kamp. Den 20. Juli blev Biskop Hamer med sine Omgivelser et Offer for Bokserne. De kinesiske Søstre blev bundet til Træer og gennemboret med Lanser og Sabler. En af dem overlevede denne Rædselsscene, men var saa forkrøblet og mishandlet, at hun næsten ikke mere lignede et Menneske. Tredjedelen af Kvinder og Børn blev nedsablet, Resten blev slæbt bort og solgt til muhamedanske Slavehandlere.

Imidlertid var ti Soldater trængt ind i Kirken for at fange Biskoppen. Han overgav sig uden Modstand og blev paa den raaeste Maade, halvt blottet for sine Klæder, slæbt ud af Kirken. Saa skar man Fingrene af hans højre Haand for at hindre ham i at give de troende Velsignelsen, thi Hedningerne tilskrev dette en hemmelighedsfuld Kraft. Saa bandt de den ærværdige Olding ved Arme og Ben fast til en Stang og bar ham saaledes gennem Landsbyen. De grusomme Bødler drev deres skrækkelige Spil med det stakels Offer; de lod ham med hele Legemets Vægt falde til Jorden den ene Gang efter den anden, de rev hans Hovedhaar ud, og da de saa, hvor stor Smerte det foraarsagede ham, rev de ogsaa hans store Fuldskæg af, Haar for Haar.

Saa blev Bekenderen med fem andre Kristne kastet paa en Kærre og ført til Mao-tæ, tre Mil derfra. Paa denne Kørsel var Fangen lænket saaledes, at han kun kunde hvile paa sine Knæ, og ved hvert Stød af Kærren saarede han sin Nakke paa en Kniv, der var ophængt horisontalt bag ved ham.

Den følgende Dag naaede man efter 7 Timers Kørsel Tuo-Tsching, en By med 10.000 Indbyggere, i hvis Nærhed Retterstedet laa, hvor man i de Dage havde halshugget 300 Kristne og sat deres Hoveder paa Pæle.

Den 22. Juli begyndte den lange Række af Pinsler, der gik forud for Døden. Bekenderen blev lukket ud af det Bur, han sad i, og ført gennem Gaderne ved et Tov, der var slynget om hans Hals. I Nakken var der anbragt en Seddel med følgende Inskription: »*Lao jong muo*, gammel Djævel fra Vesterlandene.« Pøblen hujede og overøste Bekenderen med Spot og Fornærmelser af enhver Art. Derpaa blev Biskoppen alter anbragt paa en Kærre for at føres til Ho-Keu for der at forhaanes; ogsaa paa Vejen dertil led han de frygteligste Pinsler. Lænket saaledes, at han ikke kunde røre sig, maatte han sidde paa et spidst Instrument, som man der bruger til Kostebinderi. Hver Gang det stakkels Offer var ved at besvime af Smerte, spurgte de raa Mennesker ham spottende, om han nu sad ligesaa godt som i den Vogn, han havde brugt til sine apostoliske Rejser. »Endnu bedre,« lød den heltemodige Oldings Svar. Efter at han i tre Dage havde udstaaet de umenneskeligste Pinsler, førtes han den 25. Juli tilbage til Tuo-Tcheng, og herfra gik han endelig den sidste Gang ud til en Brakmark uden for Byen. Der havde man rammet tre Pæle ned i Jorden, saa at de øverste Ender løb sammen i en Spids.

Til denne Pyramide blev Biskoppen bundet, og Kødet blev revet af hans Ryg med Jerninstrumenter. Saa skar man Næse, Øren, Hænder og Fødder af ham. Det mishandlede Legeme blev derefter bundet fast til Pælene og omviklet med Vat, der var mættet med Olje og Fedt, og saa stak man Ild i ham. De frygtelige Smerter afpressede det stakkels Offer dybe Suk. Men kun hans Ben blev brændt, da Vattet ikke paa nogen Maade vilde fænge, og rasende derover skar disse Djævle i Menneskeskikkelse saa hans Mave op, rev Hjertet ud og tvang en Tigger til at sluge det for 500 Sapeker. Deres Overtro fik dem rimeligvis til at handle saaledes. Fedtet fra Indvoldene blev gemt og senere solgt som Helbredelsesmiddel til Hedningerne. Til sidst blev Hovedet skilt fra Kroppen, spiddet paa en Pæl og udstillet i flere Dage. Under alle sine Pinsler havde Biskop Hamer kun det Ord paa sine Læber: »Jeg tilgiver eder og vil bede for eder!«

Saaledes dør sande Martyrer. Den første blandt dem alle, Stefanus, har givet Eksemplet, og han har lært det af sin Herre paa Korset. Saadanne Helte fortjener Efterverdenens Beundring. Den hollandske By Nijmegen, Biskop Hamers Fødeby, har rejst sit store Bysbarn et Mindesmærke, og ogsaa Kirken vil forhaabentlig snart indlemme ham i sin store Martyrskare.

Faa Dage før Biskop Hamer led paa næsten lige saa skrækkelig en Maade Franciskanerbiskoppen Antonin

Fantosati, Apost. Vikar i Syd-Hussan, med sin Ledsager P. Jos. Gambaro, O. F. Min., Døden for Kristus. I den samme Mission blev Franciskaneren P. Cesidius da Fossa, der lige var kommet derud, viklet ind i Lærred, overhældt med Petroleum og saaledes levende brændt.

»Det er meget trøsterigt for os,« skriver Pater Ignats Mangin S. J., Missionær i Sydøst-Tscheli, »at vore Kristne er saa standhaftige; Apostaternes Antal er meget ringe, i de fleste Tilfælde var Frafaldet kun et rent ydre; de vendte næsten alle tilbage og gjorde gerne offentlig Kirkebod.« Tre Maaneder senere, d. 22. Juli 1900, blev P. Mangin og hans Menighed overfaldet af Bokserne. Over 2000 Kristne blev nedsablet eller brændt. Pater Mangin fik knælende ved Alteret et Sabelhug, der kløvede hans Hoved. I samme Distrikt blev to andre Jesuiter P. Remigius Isoré og P. Modest Andlaner, en Elsasser, gennembo-ret af Lanser i deres Kapel. P. Gandissart S. J. beretter om meget interessante Eksempler paa Standhaftighed, som tillige beviser, at det drejer sig om en Forfølgelse for Troens Skyld. Han anfører flere Tilfælde, hvor de Kristne maatte døje de frygteligste Lidelser, fordi de ikke vilde fornægte Troen. Det hedder bl. a.: »Nogle Dage senere døde en af mine Kristne under Stokkepryglene, idet han aabent bekendte sin Tro for Domstolen. —

Beretningen lyder saaledes: U. Wenn Zinn var Borgmester i den kristne Del i hans By. Han blev meldt til Mandarinen, der lod ham føre for Domstolen. Det vordende Trosvidne, der forudsaa, at det drejede sig om Liv og Død, knælede, inden Rettens Tjenere førte ham bort, ned for sin gamle Moder for at sige hende det sidste Farvel. Den heltemodige Moder sagde disse beundringsværdige Ord: »Naar du dør for din Tro, vil Gud nok sørge for os. Sørg derfor hverken for mig eller dine Børn. Men fornægter du din Tro, da vis dig ikke mere for mig, jeg vil da ikke anerkende dig som min Søn.« — »Moder,« svarede Sønnen, »vær blot rolig; med Guds Naade skal jeg ikke fornægte min Tro.« — »Du er en Kristen,« sagde Mandarinen; »det er ikke tilladt, du maa skifte Tro!« — »Det er umuligt, det kan jeg ikke!« — »Ta! slaa til!« — Rettens Tjenere begyndte straks med Stokkepryglene, og de slog saa længe, at han faldt bevidstløs om. Da han kom til sig selv igen, spurgte Mandarinen atter: »Er du endnu en Kristen?« — »Ja, min Tro kan jeg umuligt fornægte!« — For anden Gang regnede Stokkepryglene ned over ham lige saa grusomt som første Gang, men atter uden Resultat. For tredje Gang gentog Mandarinen sit Spørgsmaal, men til ingen Nytte; saa gav han Befaling til at hænge ham op i et Træbur. Bekenderen bad stadig og

gentog idelig: »Jeg dør som en Kristen!« Han havde i Forvejen sagt til Mandarinen og Bøddlerne: »Naar jeg paa Grund af stærke Smertes ikke mere taler, og I dog ser mine Læber bevæges, saa tro endelig ikke, at det er Afsværgelsen, jeg udtaler; det er da Bønner, som jeg fremsiger.« — Og virkelig, efter nogle Minutters Tortur i Buret, saa man ham bevæge Læberne; Bøddlerne mente paa hans forandrede Ansigtssudtryk at kunne se, at han var Døden nær, og skyndte sin med at tage ham ned. Det var for sent. U. Wenn Zinn havde allerede plukket Martyrpalmen og var død en ægte Martyrdød.

(Fortsættes.)

Eet er fornødent.

Eet er fornødent paa denne Jord:
 søge og finde Guds Rige,
 gemme i Hjertet hans hellige Ord,
 bygge en Himmelstige.
 Verden har travlt med mangfoldige Gting,
 hvirvles af Sted i en susende Ring.
 Sætte sig stille ved Frelserens Fod —
 det er det eneste ene.

Eet er fornødent i Verdens Larm:
 løfte sit Blik mod det høje,
 lægge sig trygt i Guds Faderarm,
 under hans Vilje sig bøje.
 Verden vil lokke og drage os bort,
 giver til Gengæld os Rummer og Gort.
 Slukke vor Gørst i det evige Væld —
 det er det eneste ene.

Eet er fornødent: det hellige Brød,
 det, som for Sjælen er Livet,
 det, som hans kærlige Hænder os bød:
 „Eder mit Liv har jeg givet.“
 Verden vil bringe os Sorrig og Nød,
 byder os Stene i Steden for Brød.
 „Det er mit Legem, det er mit Blod“ —
 det er det eneste ene.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Katholsk Ungdomsværns Ungdomsfest i Citys Lokaler i Søndags havde samlet flere Deltagere end nogen Sinde, nemlig 90 unge »Hædersgæster« og næsten 120 ældre. Den højærværdigste Biskop kunde paa Grund af Forkøelse ikke være til Stede, men havde sendt et venligt Brev, som Ungdomsværnets Formand, Hr. Pastor Günther, oplæste som en kærkommen Indledning til Festen. Efter at en Sang af *Sursum corda* var afsunget, hesteg Hr. Pastor Olrik Talerstolen og rettede i en vel gennemtænkt Tale en energisk Appel til Ungdommen om at se sig vel for, naar de snart, hvad enten de vilde eller ej, skulde ud paa Livets store, larmende Hav. Paa denne altid farefulde Sejlads havde enhver dog et Lys, som hverken Taage kunde skjule eller Stormen blæse ud, nemlig en god Samvittigheds Fred, bygget paa Livssamfundet med den levende Gud. Efter Foredraget gav Formanden først nogle Meddelelser og oplæste derpaa en meget ejendommelig og stemningsfuld Fortælling af Gunnar Gunnarson og en ganske køn Legende af Ricard. Efter at alle, som sædvanlig, havde nydt Kaffe og Kager ved de smukt dækkede Borde, morede Ungdommen — og de ældre samtidig — sig med flere ypperligt ledede Fælleslege. Pianist Aarsvold fra Stavanger spillede en Timestid udmærket paa Flygel. En hel Del af vore Præster og andre kendte Katholikker, deriblandt Baronesse Stampe Charisius, havde vist Ungdomsværnets Virksomhed den Interesse at komme til Stede.

— Foreningen Fidelitas's Aftenunderholdning i Søndags Aftes havde fyldt Salen paa Østerbrogade 7 C. Smuk Sang og Musik af Frøknerne Hou og Monnet, Fru Seitzberg og Hr. A. Rasmussen samt en nydelig Række levende Billeder — især fine Naturbilleder — vandt fortjent og begejstret Bifald. Fhv. kgl. Skuespiller Carl Meyer glædede Tilhørerne ved sin kønne Sang og sit fornøjelige Luthspil og maatte give 4—5 Ekstranumre til Bedste. Da Assistanzen blev gratis ydet, gav Aftenunderholdningen et godt Udbytte til det smukke Formaal.

— Vore forskellige højere Skoler i Hovedstaden og nærmeste Omegn kan glæde sig ved en god og roligt fremadskridende Udvikling. De to i Elevantal største er St. Josefs søstrenes Skole paa Østerbro og St. Andreas Kollegium i Ordrup, der hver tæller næsten 300 Elever; af Kollegiets Elever er omtrent 50 Pensionærer. Den franske Pigeskole paa Frederiksberg har ikke saa lidt over 250 Elever og St. Knuds Skole i Stenosgade en Snes Stykker under 200. Assumptions søstrene paa Amalievej har ogsaa haft Fremgang efter Sommerferien; de har næsten 50 Elever, deraf godt

Halvdelen Pensionærer fra Sverige, Rusland, Polen og Danmark. Ogsaa vore Kirkeskoler trives vel og har for nogles Vedkommende ogsaa været i stor og heldig Fremgang.

— At Katholikerne ikke mangler Interesse for den hellige Skrift viste de mange, meget opmærksomme Tilhørere, der i Tirsdags fulgte P. Meyers Foredrag paa Højskolen om dette Emne. Det særdeles interessante og belærende Foredrag havde Bud og Oplysning til mange — ikke mindst i et protestantisk Samfund. De mange klare, træffende Tanker fortjente at naa ud til videre Kredse.

Vejle. Onsdag den 11. ds. blev til en sjælden Festdag for Vejle katholske Menighed. Den nidkære og afholdte Sognepræst, Hr. Pastor *L. Brems*, fejrede den Dag sit 25-aarige *Klosterjubilæum*, og mange var de Hilsener og Lykønskninger med og uden Blomsterbuketter, som strømmede ind i Præstegaarden i Dagens Anledning. Og samme Dag, Pastoren fejrede 25 Aars Mindedagen for Aflægelsen af sine Klosterløfter, havde syv af *Mariasøstre* den Lykke at kunne aflægge deres evige Løfter under Jubilarens højtidelige Messe. I en hjertelig og gribende Tale mindede Pastoren om hin uimodstaaelige Stemme ovenfra, som i sin Tid havde kaldet dem til Ordensstanden, og som havde krævet det ene store Offer efter det andet af dem, bl. a. ogsaa dette sidste Offer, at de nu, medens Fædre og Brødre kæmper og strider og falder for Fædrelandet, ikke selv, som det ellers havde været Meningen, kunde rejse hjem for under vanlig større Højtidelighed at aflægge Løfterne i Moderhuset i deres Hjemstavn, men maatte gøre det her i et fremmed Land under mere primitive Forhold. For imidlertid saa vidt som muligt at bøde herpaa var alle deres Medsøstre baade fra Nyborg og Svendborg kommet til Stede for at overvære Højtideligheden, ligesom ogsaa Hr. Pastor Schreiber fra Fredericia og Hr. Pastor Ronge (for Tiden Svendborg) var indbudt til at assistere ved Levitessen. Sognepræstens Broder, Hr. Pastor A. Brems fra Næstved, spillede Orgel, og Menigheden sang afvekslende med Søstrene rigtig smukt og opbyggeligt den latinske Koralmesse. Man fik det Indtryk, at den meget musikalske Sognepræst forstaaer at bibringe sin Menighed den rette Forstaaelse af og Glæde ved den liturgiske Kirkesang.

Frankrig. Ligaen for store Familier i dette Land har sendt et Brev til den Hellige Fader, hvori der klages over den Behandling, som bliver Familier til Del i de Egne af Frankrig, der er besatte af Tyskerne, og hvori Paven anmodes, som Verdens højeste moralske Autoritet, om at tage saadanne Familier under sin Beskyttelse. Kardinalstatssekretær Gasparri siger i sit Svar paa dette Brev, at Ligaen for

store Familier er en af de bedste Forhaabninger for Frankrigs Fremtid. Man vidste godt ved den Hellige Stol, at Nord-Frankrig talte i alle Samfundsklasser Tusinder og atter Tusinder Hjem, hvor det kristne Livs Iver havde fremkaldte en streng Moral og begunstiget store Familier. De havde derfor ikke gjort Fejl ved at henvende sig med Tillid til den Hellige Fader og bede om hans Hjælp. Hans Hellighed havde taget fat paa Sagen, saa snart som de første Nyheder om de omtalte Begivenheder havde naaet ham, og hans Virksomhed havde ikke været frugtesløs, da den havde fremkaldt det bestemte Løfte om snarlig Genforening af de Familier, der saa pludselig var bleven skilt ad, »hvorfor jeg efter hans Helligheds Ordre og i hans Navn skal nedlægge en formel og højtidelig Protest, og bede Deres Excellence bringe den til Deres Regerings Kundskab, i den Tillid, at det vil vække den italienske Regerings Opmærksomhed, for det irregulære i dens Handlemaade og det tilraadelige i ikke at staa fast ved det Skridt den har taget.«

England. I Slutningen af September er Oberst Sir William Henry Dunn bleven valgt til Overborgemester (Lord Mayor) i London. Sir William er en udmærket Katholik, hvis Rigdomme mange Gange er kommet hans Trosfæller til Gode. Det er tredie Gang, at en Katholik har indtaget denne overordentlig ansete Stilling i den engelske Hovedstad.

Rom. Ved Mindefesten for Roms Erobring af Piemonteserne d. 20. Septbr. 1870 lød der — lige saa lidt som i Fjor — noget som helst fornærmende Ord mod den Hellige Fader. Heldigvis synes nu Aanden fra Borgemester Nathans Dage at have mistet meget af sin Indflydelse. Det vakte nogen Opsigt, at der var hejst Flag paa det belgiske kirkelige Kollegium, som ligger lige overfor Quirinalet. I den Anledning har Rektoren for ovennævnte Kollegium tilsendt *Osservatore Romano* følgende Erklæring: »Jeg tror, det er min Pligt for Sandhedens Skyld at gøre opmærksom paa, at det belgiske nationale Flag var hejst over det belgiske Kollegiums Façade den 20. September uden mit Vidende af Portneren, medens jeg med Kollegiets Elever var i vort Hus paa Landet ved Palestrina.«

— Den tyske Jesuit og dygtige Historiker Pater Ehrle, forhenværende Overbibliothekar ved det vatikanske Bibliothek, har i tyske Tidsskrifter offentliggjort et meget debatteret Forslag om Ordningen af Kirkestatens Forhold paa en Maade, der kunde være tilfredsstillende for alle i Sagen interesserede Parter. Forslaget indeholder mange gode og sunde Tanker, men om nogen Realisation af disse kan der næppe være Tale, saa længe den frygtelige Krig vedvarer.

— Ifølge et Telegram vil Konsistoriet blive afholdt den

27. Novbr., ved hvilken Lejlighed den Hellige Fader vil udnævne 6 Kardinaler.

— Kardinal Gasparri har sendt de diplomatiske Repræsentanter ved Vatikanet en Protestskrivelse i Anledning af den italienske Regerings Beslaglæggelse af det venetianske Palads, Sædet for den østerrigske Gesandt ved Vatikanet. Først den 26. August meddelte den italienske Regering den Hellige Fader Beslaglæggelsen, der allerede da var en fuldbyrdet Kendsgerning. Den hellige Stol, hedder det i Protestskrivelsen, vilde ikke undersøge, om de Motiver, der fremførtes til Forsvar for Beslaglæggelsen, kunde retfærdiggøre denne, enten med Hensyn til den moralske Lov eller den internationale Ret. Ej heller vilde den Hellige Stol undersøge, om det var en klog Forholdsregel. Men den Hellige Stol vilde fremhæve, at ved Beslaglæggelsen var den bleven krænket i nogle af sine helligste Rettigheder. Det venetianske Palads er stadig Bolig for den østerrigske Gesandt ved den Hellige Stol, og hans øjeblikkelige Fraværelse, foraarsaget ved abnorme og forbigaaende Omstændigheder, berøver ikke Paladset denne Karakter. Den italienske Regering betragtede stadig væk den østerrig-ungarske Gesandt ved Vatikanet som værende i Besiddelse af sin diplomatiske Værdighed, for den havde erklæret, at denne Gesandt — saa vel som den preussiske og den bayerske — i Frihed og Tryghed kunde forblive i Rom, og at den derfor intet Ansvar havde for deres øjeblikkelige Fraværelse. Derfor betød Beslaglæggelsen en Fornærmelse mod den Hellige Stol og en Krænkelse af de Rettigheder, som var garanteret den Hellige Fader ved Statens Lov. »Det er atter en Handling,« siger Kardinalen, »der giver et nyt Bevis paa de abnorme Forhold, hvorunder den Hellige Stol eksisterer.«

Brevkasse.

Hr. Redaktør. I Anledning af Deres Udtalelse i forrige Nummer, at jeg altid skriver »Mariebo«, tillader jeg mig at bemærke, at jeg tror, at vi bør skrive saaledes, fordi det lille »e« gør en væsentlig Forskel. Man forstaar bedre det latinske Ord *habita-culum Mariae*, Marias Bolig, og derfor bør vi holde paa »Mariebo« i Stedet for »Maribo«. I vor By selv kan enhver se, at der hersker den største Frihed, en skriver over sin Butik Maribo, en anden Mariebo. Byens Stavemaade er i det hele meget vaklende; paa Mindesmærker og i trykte Sager kan man finde baade Mariboe og Marieboe og Maribo og Mariebo. Paa et gammelt Kort fra Slutningen af det 18. Aarhundrede staar Mariebo, og i en Afhandling i Anledning af 500-Aars-Festen forleden Dag skriver Dr. phil. Henrik Ussing: ». . . og det gamle Skemminge blev til det nye

— Mariebo.« Vi har altsaa Ret til paa Dansk at skrive Mariebo, og jeg haaber, vi Katholikker vil holde fast paa, at vor By hedder Mariebo.

P. Cyrille Klessens.

Højærværdige *Hr. Pastor*. Uden at underkende Værdien af de ovenfor anførte Argumenter tror jeg dog ikke, Sagen har den Betydning, som De tillægger den. For den, der i det tænker over de Ords Betydning, han bruger, har »Mariebo« ikke mere Indhold end »Maribo«, medens den, hvis Tanker ikke altid er paa Overfladen, meget vel i Ordet »Maribo« hører det hellige, alle Kristne saa kære Navn Maria. Forøvrigt er Udtalen »Mari« meget gammel i Danmark og kan endnu høres i Dialekterne. Det forekommer mig ogsaa betænkeligt at rokke ved den almindelige Stavemaade, der faktisk er meget gammel; i Byseglet fra 1608 staar saaledes allerede Maribo. Derfor har jeg heller ikke fundet tilstrækkelig Grund til i Ugebladet at forandre den traditionelle og mange Aarhundreder gamle Stavemaade. Noget helt andet er, at man ved festlige Lejligheder, i et Digt, i en Tale bruger Udtalen Mariebo, som jeg kunde tænke mig, at man under lignende Omstændigheder i Mariager vilde sige, at man var samlet paa »Marias Ager«.

Ærbødigt N. H.

Ærede *Hr. Redaktør!*

At Kristian IV.s uforsvarlige Omgang med middelalderlige Haandskrifter er at undskylde med, at han først lod Professorerne udtage, hvad der ikke burde bruges til Fyrværkeri o. l., foreligger der antagelig kun i eet eneste Tilfælde Bevis for, nemlig hvad angaar den i det skaanske Kloster Herivad fundne Kiste Manuskripter.

Ærb. Edw. Ortvad.

Højærværdige *Hr. Pastor*.

Som Svar paa deres lille Indlæg kan jeg øjeblikkelig ikke meddele andet og mere, end at Bibliothekar Carl S. Petersen i den nye (3.) Udgave af P. Hansens Illustrerede Litteraturhistorie paa Side 40 i første Del skriver, at »man som Regel gik frem efter det Princip som ses af Christian den Fjerdes Brev 1641 til Rentemester Jørgen Vind,« hvorefter følger Instruksen om Fremgangsmaaden ved Bøgerne fra Herredsvad Kloster. Forfatteren maa sagtens have Hjemmel for, at det var Regelen at man gik saaledes frem.

Ærbødigt N. H.

Unio Onsdag den 25. Oktober almindeligt Møde i Lokalet Frederiksberg Allé 11.

Eksercitier for katholske *Mænd* og *Ynglinge* agtes afholdt i Jesu Hjertes Kirke fra den 5. til den 12. November. Nærmere Oplysninger senere.

Syfoereningen i Griffenfeldtsgade Nr. 7, 3. Sal ov. Gaarden, genoptager sine Møder Torsdag d. 2. November. Nye Medlemmer optages gerne ved Henvendelse i Griffenfeldtsgade, da der kræves talrig Assistance til at udføre de mange Arbejder. De gamle Medlemmer bedes give Møde lige saa flittigt som før.

Kirkelig Kalender.

22. Oktbr. 19. Sønd. eft. Pintse.	29. Oktbr. 20. Sønd. eft. Pintse.
23. — M. Ferialdag.	30. — M. Ferialdag.
24. — Ti. Ferialdag.	31. — Ti. Vigilie. (Fastedag.)
25. — O. Chrysanthus og Daria, Martyrer.	1. Novbr. O. Alle Helgens Dag.
26. — To. Euaristus, Pave og Martyr.	2. — To. Alle Sjæles Dag.
27. — F. Vigiliedag.	3. — F. Oktavdag.
28. — L. Simon og Judas, Apostle.	4. — L. Carl Borromæus, Biskop og Bekender.

Meddelelse om Gudstjenesten i København fandtes sidst i Nr. 40.

Fransk og Engelsk. Undervisning tilbydes. *J. Køhn*, Bartholinsgade 91.

Tirsdag Aften er yderste Frist for Tilsendelse af Annoncer, der ønskes optaget i det næste Søndag udkommende Ugeblad.

Paa Katholsk Bogsalgs Forlag er udkommet:

Et Ord til hver Dag. 2. Udgave. Pris 15 Øre.

Den katolske Højskole.

Møde Tirsdag den 24. Oktober Kl. 8 Aften.

Højskoleforstander *Bredsdorff*: Folkeviserne.

St. Knuds Skoles Festsal, Stenosgade 4, B. **Adgang 10 Øre.**

Musikforeningen »Stringendo« optager aktive og passive Medlemmer. Orkesteret kunde for Tiden ønske Tilgang af aktive Medlemmer. (Særlig Violiner.) Sammenspil afholdes hver Torsdag Aften i St. Knuds Skole, Stenosgade. Skriftlig Henvendelse til O. Barfred, Bjelkes Alle 17. L.

Den danske katolske Kirkesag.**Ansarius-Bonifacius-Kollekten**

paa Rosenkransfesten, fjerde Kollekt, havde nedenstaaende Resultat:

Aalborg.....	16,14	Østerbrogade 7 C.....	1,25
Aarhus.....	23,34	Køge.....	10,00
Esbjerg.....	3,95	Maribo.....	14,08
Fredericia.....	31,00	Nakskov.....	20,00
Helsingør.....	43,00	Nyborg.....	2,08
Horsens.....	13,80	Nykøbing F.....	15,00
Kolding.....	6,11	Næstved.....	5,00
København:		Odense.....	16,80
St. Ansgar.....	82,85	Randers.....	23,53
Rosenkranskirken.....	62,92	Reykjavik.....	0,00
St. Annæ.....	36,50	Ringsted.....	18,00
St. Andreas.....	90,40	Roskilde.....	29,82
St. Knud.....	16,50	Rønne.....	2,98
St. Josef.....	42,81	Silkeborg.....	10,00
Jesu Hjerte.....	129,85	Slagelse.....	16,03
Immaculata.....	8,00	Svendborg.....	10,00
Amalievej.....	10,00	Vejle.....	15,00
Klosterkirken.....	12,30		
			Ialt: 839,34

Kbhvn. i Oktober 1916.

Det Apostoliske Vikariat.

K.U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Mathæus Hansen, Hovmarksvej 20, Charlottenlund.

Katholsk Bogsalg Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tilf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Trælles bedst 4—6.

Nr. 44.

Søndag den 29. Oktober.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — De Helliges Samfund. — Nye Bøger. — En Mørkningssamtale i St. Ansgarskirken. — Martyrer i det nittende Aarhundrede. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Roskilde. Ringsted. Tyskland. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

331.

Alle Sjæles Dag.

Det er Mindedagen for alle de troende hensovede, vi hvert Aar fejrer i Begyndelsen af November Maaned. Det ligger derfor nær at prøve paa — om muligt — at forestille sig de Følelser, med hvilke en troende, elskende Sjæl, naar den skilles fra sit Legeme, nærmer sig sin Forlørsers Dommersæde. Den ved, hvor stor en Straffegæld der endnu hviler paa den, skønt den i mange Aar har været forsonet med ham; den ved, at Skærsilden ligger for den, og at det bedste, den tør haabe paa, er at blive sendt derhen. Men at se hans Ansigt, blot for et Øjeblik, at høre hans Stemme, at høre ham tale, selv om det kun er for at udtale Straffen — hvilken navnløs Fryd!

— — — O Menneskenes Frelser, siger Sjælen, jeg kommer til dig blot for atter at blive sendt bort fra dig, jeg kommer til dig, som er mit Liv og mit alt, jeg kommer til dig, som har været i min Tanke og i mit Hjerte hele mit Liv igennem. Til dig overgav jeg mig, da jeg første Gang skulde træffe mit Valg i den jordiske Verden; jeg søgte dig tidlig som mit højeste Gode, thi tidlig lærte du mig, at

andet Steds var der intet godt at finde. Hvem har jeg i Himmelen uden dig? Hvem har jeg attraaet paa Jorden, hvem har jeg haft paa Jorden uden dig? Hvem skal jeg have i den lutrende Flamme uden dig? Ja, skønt jeg nu stiger ned til et Land, der er »en Ørken, uden Sti og uden Vand,« vil jeg ikke frygte noget ondt; thi du er med mig. Jeg har i Dag set dig Ansigt til Ansigt, og det er nok: jeg har set dig, og dette Glimt af dig er mere værd end et Aarhundredes Sorg i det dybe Fængsel. Deraf vil jeg leve dernede, skønt jeg ikke ser dig, til jeg ser dig igen for aldrig at skilles fra dig. Denne korte Beskuelse af dig skal være Solskin og Vederkvægelse for min trætte, længselsfulde Sjæl; disse faa Ord af din Mund skal være bestandig Musik i mine Øren. Intet kan skade mig, intet skal forurolige mig; modig og glad vil jeg bære de beskikkede Aar, indtil Enden kommer.

— — — Ja, jeg vil løfte min Røst og synge et bestandigt *Confiteor* for dig og for dine Helgener i denne glædeløse Dal — — — for »Gud den almægtige og den salige og altid rene Jomfru Maria« (din Moder og min, ubesmitet i hendes Undfangelse), »for den salige Ærkeengel Mikael« (skabt i Renhed og Hellighed af Gud og altid forbleven deri), og »for den salige Johannes Døberen« (helliget allerede i sin Moders Liv); og efter disse tre »for de hellige Apostle Petrus og Paulus« (hødfærdige, som har Medfølelse med Synderen paa Grund af deres egen Erfaring af Synd) og »for alle hellige« (baade dem, der har levet i høje Betragtninger, og dem, der har levet i Slid og Slæb deres Jordelivs Dage), ja, til alle hellige vil jeg rette min Bøn, at »de vil ihukomme mig og vise Barmhjertighed imod mig og tale om mig til Kongen, at han vil bringe mig ud af Fængslet.« Og tilsidst vil Gud saa »aftørre enhver Taare af mine Øjne, og Døden skal ikke være mere; ej heller Sorg eller Skrig eller Smerter være mere; thi det første er veget bort.«

Kardinal Newman.

De Helliges Samfund.

En hidtil utrykt Afhandling (fra 1889)
af afd. Stiftsprovst *H. P. Kofoed-Hansen*.

Med Indledning og Noter ved cand. theol. *P. P. Jørgensen*.

(Fortsat.)

Forholdet og Forbindelsen mellem de Hellige hisset og de Troende her i Verden ytrer sig altsaa hos disse som en Erindring under Paaskjønnelse af deres Betydning for Kirkens Liv, en Ihukommelse i Taknemmelighed, hos hine som Bøn, Forbøn for dem, der fremdeles maa føre Troens Strid her i Verden, og enhver Paakaldelse af de henfarne Hellige maa ledes af denne taknemmelige Ihukommelse. Hvorledes forholder det sig nu med den paaskjønnende Erindring i Christenheden? I den catholske Kirke har den været fuldkomment hævdet, bevaret og øvet. Kirken har i denne Henseende snarere udsat sig for Beskyldning for Overdrivelse, der fra en vis Side er bleven stemplet som nærmende sig Afguderi. Men i Kirken har Beundringen for de henfarne Hellige og Paaskjønnelsen af deres Færd for Vedligeholdelsen af Livet i Menigheden, deres Opoffrelser under Hengivelsen for Guds Riges Væxt og Fremme og for Samfundets Vel bestandig havt mange Røster, der gennem alle Tider har yttret sig ogsaa som en Henvendelse til dem under Paakaldelse af deres Forbøn, som kan hente sine Vidnesbyrd ogsaa fra Roms Catacomber, hvor Martyrernes Grave bleve tagne til Altere under Gudstjenesten. Men indenfor Protestantismens Omraade er alt Sligt forstummet og rubriceret ind under Overtro og Menneskepaafund, hvormed Stedet for de Helliges Samfund er affolket eller holdt hen i Taaget: ligesom det Led i Troesbekjendelsens tredie Artikel, der nævner det, staaer som indholdsløst for Protestantens Bevidsthed, forsaavidt han ikke ifølge Luthers philisternæssige Forklaring vil søge og finde dets Sted her paa Jorden i »die Gemeinde«. Man kjender derfor heller ikke i det lutherske Kirkesamfund noget til de henfarne Troesvidner fra Apostlenes Dage indtil Luther fremtraadte, der jog dem alle ud af Menighedens Bevidsthed, dens ærefrygtsfulde Erindring for selv med sine Hjælpere og Hjælpeshjælpere at optage Pladsen. De store Troeshelte, der fremstod inden den saakaldte Reformation, nævnes

aldrig, medmindre man gennem tendentiøs Fortolkning af deres Liv og Færd kan fremstille dem som »testes veritatis ante Lutherum«,¹²⁾ saaledes som det skeer, for kun at nævne et Exempel, med Savonarola. Man har jo rigtignok, ialfald i det dansk-lutherske Kirkesamfund, beholdt en Allehelgensdag til Afholdelse af en Kirketjeneste, men Forklaringen af dens Betydning gaaer sædvanligt ud paa at advare mod den catholske Kirkes saakaldte Helgentilbedelse, det vil sige Ærefrygten for og Paakaldelsen af Hellige, og stemple Sligt som Afguderi, fra hvilken Infami den store Guds Mand Luther udfriede os. Som Følge deraf nævnes trods det Navn, Dagen har beholdt, ingen Hellig eller Helgen uden ialfald Reformatorerne. Man kjender overhovedet ingen andre; ikke engang en hellig Skikkelse som Jomfru Maria, hvem dog selv Protestanter tilkjende Navnet »Guds Moder«, nævnes eller omtales videre i de protestantiske Kirker paa denne Allehelgensdag, endsiige at man skulde ihukomme kvindelige Personligheder som Catharina af Siena, Elisabeth af Thüringen, den hellige Therese, den hellige Birgitte, eller Troeshelte som Benedikt, Franciscus af Assisi, Bernhard af Clairvaux, Ignatius af Loyola. Man kjender dem slet ikke, knapt Præsterne have en overfladisk Kundskab om dem, der saa er tilsat med alle de Forvanskninger og Bagvadskelser, som det især de sidste Aarhundreder er lykkedes protestantiske Fanatikere at faae hæftet til deres Navne, fornemmelig da til den Sidstnævntes, den hellige Ignatius's Liv. Men at omtale eller blot nævne disse eller saadanne Skikkelser af Troeshelte og Heltinder for en Forsamling til Trøst og Opmuntring under Livets Strid, idet man fremstiller dem som saadanne, der i deres Liv og Forhold afgive Vidnesbyrd om den troende Hengivelses

12) ∴: „Sandhedsvidner før Luther“. Der sigtes utvivlsomt til den lutherske Teolog Matthias Flacius's kirkehistoriske Værk: *Catalogus testium veritatis* (1556). — K.-H., der som gammel kom til at tvivle saa grundigt om, „hvorvidt virkelig Reformationens Historie endnu overhovedet er bleven fortalt og fremstillet i Sandhedens og Retfærdighedens Medfør“ (Fornødent Gjenmæle. . . 1885 S. 9), havde (i 1837) ved den teologiske Embedsksamens mundtlige Del mærkeligt nok faaet det Spørgsmaal i Kirkehistorie: Hvorledes dyrkedes Kirkehistorien blandt Protestanterne kort efter Reformationen?

Kraft og Betydning, Vidnesbyrd om, hvorledes den almindelige Menneskenatur kan gjennemlyses og forklares under Helligaandens Gjærning, at saaledes alle Tider har affødt Mennesker, der lode Christi Lys skinne for Verden, idet de i Ydmyghed, Selvfornægtelse og opoffrende Kjerlighed fulgte hans Fodspor i Menneskeverdenen, det falder udenfor Catholicismen ingen Prædikant ind.¹³⁾ Han kunde heller ikke, selv om han havde Tanke og Blik for sligt, tillade sig at gjøre det uden at udsætte sig selv for ligefrem at erklæres i Ban og forfølges med Bagvaskelse og hadefuldt Omdømme ialfald af Sekterere og Pietister, der ovenikjøbet vilde sigte ham som den, der forringede Christi Fortjeneste og fordunklede hans Herlighed og Ære, uagtet, som ogsaa den protestantiske Historieskriver Leo indrømmer,¹⁴⁾ ogsaa indenfor den catholske Kirke i al Hengivenhed og Ærefrygt, der vises de Hellige og Helgener, alene Christi Kors bliver æret og med Tilbedelse ihukommet, Korset, som de under Taalmodighed og med Mod have baaret til Christnes Vel og Christi Kirkes Forherligelse. Men det er netop dette, som Reformatorerne, Luther og alle hans Efterfølgere og Efterstakkere ikke have villet forstaae eller, om de have forstaaet det, villet indrømme eller tillægge nogensomhelst Betydning.

Saa er det altsaa skeet, at den hele Skare af kjendte salige Aander, om hvilke Skriftens Ord kan anvendes, at

13) I en Prædiken, holdt St Stefans Dag 1862, siger K.-H. dog: „Det er saa idag det christelige Martyriums Fest, og da vi i vort Kirkesamfund have faa saadanne Dage, saa skulde vi da ikke slippe dem vi have, men snarere holde saa meget inderligere fast paa dem; igrunnen veed jeg ikke, at vi have flere Festdage for Martyriet end netop denne selvsamme, naar vi ikke ville regne Reformationsfesten med, hvad vi dog egentlig ikke kunne, skjøndt den Dag, vi have sat til denne Fest, oprindeligt har en Betydning, der dog idetmindste peger hen til Martyriet, nemlig Allehelgensdag, hvilken vi have opgivet, da vi ikke have Helgene, om end vi ære og skulle ære mange af dem, som den romerske Kirke har gjort til Helgene; thi mange af dem var Martyrer og have givet alt hen for Christi Vidnesbyrds Skyld“ („Indledninger, givne fra Prædikestolen“, 1863, S. 176 f.). Med polemisk Henblik paa den romerske Kirke bemærker han forøvrigt i denne Sammenhæng: „Vi have ingen Talsmand hos Faderen, hos Gud, uden Jesum Christum og ham alene“ (S. 177); jvfr. vor Indledning.

14) Den paagældende Udtalelse af Heinrich Leo er gengivet i „Hvor er Menigheden?“, S. 74 f.

»Verden var dem ikke værd«,¹⁵⁾ hvis Liv her i Verden henrandt under Selvornægtelse og Savn, i Ydmyghed og Tro, under Lidelser, i Opoffrelse for Medmenneskers Vel og Guds Riges Fremme, og hvis Tilværelse nu er i hin Verden, hvorhen ethvert i Troen stridende Menneskes Tanke gaaer med Haab og Længsel — den er forsvunden, den hele Skare, ud af Samfundets Bevidsthed selv i Lande og Egne, hvor ellers Troen paa de Helliges Samfund bekjendes, dette Samfund, der dog er blevet affolket, kun har Betydning som eksisterende paa denne Side Død og Grav, medens det ialfald som tænkt hisset er blevet et terra incognita,¹⁶⁾ der ikke kan vedkomme noget levende Menneske, hverken som et Forbillede, tilskyndende for hans Stræben og Strid her i Verden, eller som en Bønnens Magt, der henvender sig for hans Vel og Frelse til den evige Barmhertighed og knytter ham til Herren og Frelseren.

Vilde man nu med Blikket paa Christenhedens nuværende Tilstand undersøge, hvorvidt Udviklingen indenfor Menighederne har viist sig heldig, siden man tabte Betydningen eller Forstaaelsen af »de Helliges Samfund«, opgav Forbindelsen med de henfarne Hellige og lod alt Hensyn til Fællesskabet fare, om Christi Herlighed siden den Tid lyser klarere i Verden og Tro og Tilbedelse af ham er blevet inderligere, saa maatte man vel snarere finde det Modsatte¹⁷⁾ og statuere Christendommens Svækkelse og Hen-

¹⁵⁾ Hebr. 11,38.

¹⁶⁾ ∴: et ukendt Land.

¹⁷⁾ Dette Spørgsmaal er behandlet i „Hvor er Menigheden?“ (S. 19: „Protestantismen . . . kan ikke fremkalde og bevare et sandt Menighedsliv, og derfor findes der heller ingen virkelig Menighed i det lutherske Kirkesamfund. . .“). Overvejelser i denne Retning har allerede i Fyrreerne beskæftiget K.-H.: i „Kjød og Aand“ (II, S. 358) lader han Axel ytre (i et Brev fra Rom): „jeg veed ikke engang ret, om I have nogen [Menighed] i Danmark“. Og *det* var øjensynlig ikke en flygtigt henkastet Bemærkning: i „Dansk Kirketidende“ 1851, Nr. 318, 9/11, Sp. 723, hedder det i Referatet fra et Præstekonvent i Haderslev 9/10 1851: K.-H. „vilde nævne Kjøbenhavn som Exempel [paa de Steder, „hvor en Menighed først skulde samles“], hvor han selv havde været Præst [nemlig 1849–50] og hvor han ikke troede, at der fandtes i det Højeste meer end to Menigheder samlede. Noget Lignende fandt Sted overalt, selv om det paa Landet var mindre iøjnefaldende“. — Jvfr. Søren Kierkegaards Samlede Værker II, 1901, S. 281.

falden siden hin Tid, da det hed, at Christi Fortjeneste af Menneskeslægten var bleven forringet, hans Ære krænket, hans Herlighed fordunklet ved Ærefrygten for hans hellige Moder og Andagten og Paakaldelsen af de Helliges Forbøn, kort ved hvad der indbefattes under Navnet Helgendyrkelse. Protestantismens Skildringer og Omtale af denne er hverken mere eller mindre end tom Snak fremgaaet af Uvidenhed og frivillig eller ufrivillig Mangel paa Forstaaelse af Catholicismens Væsen og udtalte Anskuelser. Jeg hørte engang en Præst under et Foredrag, han holdt, berette, hvorledes en Mand, der fra Catholicismen var traadt over til det lutherske Kirkesamfund, havde henvendt sig til ham, fordi han dog i den Anledning led af Anfægtelser. Jeg spurgte ham da, sagde Præsten, om han dog ikke fandt det at være en stor Herlighed, at han nu frit kunde søge til Christus og henvende sig til ham uden Mellemmænd, uden at nogen behøvede at træde frem for ham for at finde Herrens Hjælp og — tilføiede Præsten: saa lyst hans Øine. Naturligvis forstod Manden ikke, at der blev kastet ham Blaar i Øinene. Som om ikke enhver Catholik frit kunde henvende sig til Christus under Bøn og Tilbedelse uden Mellemmænd, som om det ikke af hver troende Catholik skeer hver Dag, om han ogsaa tillige paakalder Helgener, som om ikke selv den her brugte catholske Bønnebog indeholder Bønner ligefrem henvendte til Christus. Det staaer nu engang for den, der er udenfor Kirken, som om der af Catholiken tillagdes Helgenen en selvstændig Betydning, en Magt, der knyttede sig til hans egen Personlighed, istedetfor at Catholiken efter sin Kirkes Lære kun ærer og paakalder Helgenens Forbøn paa Grund af hans Forhold til Frelseren, som den der kjender hans, den Paakaldendes, Nød og hører hans Røst, ikke i Kraft af sin egen iboende Alvidenhed, men kun paa Grund af sit Samfund med Gud, i hvem han som den i Beskuelsens Salighed Deelagtiggjorte ser og hører alt, hvad Erindring om og Kjerlighed til de her i Verden stridende Troende kan gjøre ham det magtpaaliggende at vide og erfare. Saaledes henvender Catholiken sig til Helgenen om Forbøn hos den almægtige Kjerlighed, under hvis Skjærm og Skygge Helgenen lever det evige Liv, og han tillægger ingen Helgen

eller Helgeninde noget Værd eller nogen Betydning uden forsaavidt Guds Naade og Christi Herlighed har i hans eller hendes Liv og Forhold fundet et klart og lysende Vidnesbyrd, som det ikke fremtræder hos Fleertallet af Mennesker, om de ogsaa ere troende. Det er i enhver Hellig eller Helgen — som Historieskriveren Leo siger, kun Christi Fortjeneste og Christi Kors, som de her i Verden have baaret i Tro og Taalmod under Lidelser, i Opoffrelser for Medmenneskers Vel og til Guds Ære, det er det, hvorfor de æres og dyrkes, som det og er alene for sit enestaaende Forhold til Jesus Christus, at den hellige Jomfru æres og hendes Forbøn paakaldes. (Fortsættes.)

Nye Bøger

Et Ord til hver Dag. Ved Niels Hansen. (2. Udgave. Katholsk Bogsalg. 1916. 80 Sider. 15 Øre.)

Da det jo i den senere Tid næsten er ved at blive moderne, at Forfatterne anmelder deres egne Bøger, tør jeg maaske ogsaa selv henlede Opmærksomheden paa, at de smaa Ord til hver Dag, hvis første Oplag meget hurtigt blev udsolgt, nu er udsendt i andet Oplag af Katholsk Bogsalg. Efter hver Dato er der i det nye Oplag tilføjet et Søndagsbogstav, saaledes at den lille Bog kan fungere som en Slags Kalender i de næste 10 Aar. *N. H.*

Carl Koch: Søren Kierkegaard. (Anden forøgede Udgave. Schønbergs Forlag. 184 Sider. 3 Kr. 50 Øre.)

Det er en fortrinlig Bog, Valgmenighedspræst Carl Koch her har udsendt om Søren Kierkegaard. Og det forekommer mig bestemt, at denne anden Udgave er endnu mere vejledende og interessant end samme Bogs første Udgave. Den behøver egentlig ikke nogen videre anbefaling eller Anmeldelse. Forfatteren udtaler det Haab, at hans Bog maa kunne tjene som en Begynderbog for dem, der vil stifte Bekendtskab med Søren Kierkegaards Tanker, et Haab, som sikkert i rigt Maal vil gaa i Opfyldelse. Det er en i Forhold til Emnet let læst Bog og giver sikkert fortrinlige Forudsætninger til en selvstændig Læsning af den mærkelige, i vor og i al Litteratur næsten enestaaende Forfatter. Som rimeligt, ja nødvendigt er, har Carl Koch i denne Udgave taget tilbørligt Hensyn til de Oplysninger om Søren Kierkegaards Liv og Udvikling,

der er fremkommet, siden han i 1898 udgav sin Bog for første Gang. Ogsaa vor modne katholske Ungdom vil gennem denne Bog med Udbytte kunne stifte Bekendtskab med Danmarks ejendommeligste religiøse Tænkter, der har paa-virket mange af deres Trosfæller, bl. a. den udmærkede Konvertit Sliftsprøvt Kofoed-Hansen.

N. H.

En Mørkningsamtale i St. Ansgarskirken.

Det er en Efteraarsaften i København ved den Tid, da Kontorerne lukkes; det er allerede temmelig mørkt, og Regnen falder i stride Strømme. Der kommer en Mand gaaende hurtigt ned ad Bredgade, og da han er ud for Indgangsporten ved St. Ansgarskirken, slaar han sin Paraply ned og skynder sig ind.

Inde i Porten ryster han sin Overfrakke, der navnlig er vaad for neden, og han stamper den værste Fugtlighed af sine Galocher, saa gaar han op i Forstuen til venstre og aabner Døren ind til Kirken. Han tager Handsken af sin højre Haand og tager ned i Vievandskarret og gør saa Korsets Tegn for sig, idet han først berører Panden med de vaade Fingre. Hans Øjne har straks uvilkaarligt søgt op efter den evige Lampes røde Lys, idet han halvt ubevidst vil sikre sig, at det allerhelligste Sakramente er til Stede. Støttende sig med Haanden mod den ene af Søjlerne bøjer han det højre Knæ mod Gulvet; saa rejser han sig og gaar hen i Sidegangen til venstre til en af de smaa Stole. Han lægger Hat og Paraply fra sig og knæler ned helt inde i Krogen. Et Øjeblik hvisker han nogle Bønner; saa gnider han sig med den ene flade Haand ned over Ansigtet og sætter sig saa tilbage i Krogen og ser op mod Tabernaklets Dør, som skimtes svagt i Mørket. Det, at Genstandene rundt om ham kun kan ses dunkelt, gør, at de ikke paa-trænger sig hans Opmærksomhed og ikke forstyrrer ham i hans Tanker. Ude fra Gaden kommer der nok af og til en dæmpet Lyd af Sporvognenes Skuren og Klemten eller Automobilernes Brummen eller af en skinger Drengestemme, men disse tilvante Lyde forstyrrer kun lidet den rolige og velgørende Stillehed i Kirkehallen. Det er derfor let for den besøgende at samle sine Tanker om den Ven og Herre, der dvæler i Tabernaklet -- samle dem som sædvanlig til en stille og fortrolig Mørkningsamtale.

Denne Samtale kommer ogsaa hurtigt i Gang, for den besøgende har næppe ladet sit Blik dvæle nogle Sekunder oppe ved Tabernaklet, før Tankerne straks myldrer frem. Og hvad tænker han da paa, hvad er det, han fortæller? Jo, i Dag paa Kontoret havde

han et Sammenstød med en anden, som han har meget med at gøre. Det var i og for sig en Ubetydelighed, og de Bemærkninger, der faldt, var nok mere som Granater, der ikke eksploderede, men der var skudt med skarpt, og det lovede ikke godt for Fremtiden.

Og nu begynder den besøgende i sine Tanker at give en fuldstændig Fremstilling af, hvorledes det hele var gaaet til, en Fremstilling, der meget former sig som et Indlæg i en Proccs. Han havde dog den soleklareste Ret, det var den anden, der allid skulde være overlegen og komme med Naalestik. Men det kunde han ikke i Længden finde sig i, det vilde han ikke længere taale. Det maatte der en Ende paa. Det vilde være bedst en Gang ordentlig at fortælle den anden Sandheden. Den anden troede maaske, at han vilde gaa her og være til Nar for ham. Nej, nu var det bedst at faa ren Besked. Nu i Morgen ved den og den Lejlighed vilde han sige saadan og saadan. . . .

Der begynder saa smaat at vise sig et triumferende Smil paa den besøgendes Ansigt. Det er aabenbart, at det er den bidende Ironi, der skal anvendes. Saa paa engang erindrer han sig, hvor han er. Et Øjeblik er han lige ved at ville rejse sig for at gaa, men saa betænker han sig dog og bliver siddende. Han vilde nok have ligesom et Tegn paa Bifald fra den, han er kommen for at besøge. Men han mærker intet saadant Tegn; han har ikke Spor af Fornemmelse af, at vor Herre Jesus tilskynder ham. Nu ser han igen opmærksomt og ligesom søgende op mod Takernakeldøren, men den gør saadan et underlig koldt Indtryk, og samtidig mærker han, at han er bleven noget urolig og ophidset, og at han er temmelig hed i Hovedet. I sit inderste føler han, at det vil blive vanskeligt at faa vor Herre Jesus med til det, han har tænkt paa. Men nu begynder han at bruse op paany og begynder at gentage for sig selv saa nogenlunde den samme Historie og Udvikling som før. Skulde man da virkelig finde sig i saadan noget, det vilde jo ødelægge ens Arbejde, den anden vilde jo blot foragte ham endnu mere, det vilde jo være uudholdeligt, det kunde da ikke være Meningen. Men trods alle disse Argumenter mærker han nok, at vor Herre Jesus slet ikke er til Sinds at ville give Køb. Der er stadig saadan et koldt Skær over Tabernakeldøren og saadan en indre Uro i ham. Taalmodighed, Sagtmodighed, gengælde ondt med godt. Disse Ord hører han ligesom tydeligere og tydeligere i sit Indre. Det er ham nu ligefrem ubehageligt med de Ord. Det kommer ham saa forfærdelig ubejligt, nu da han lige var ved at fatte en saa kraftig Beslutning, der paa en glimrende Maade skulde vise, hvad han var for en Mand. Men det dukker stadig op i ham igen, det om Kærligheden, som ikke opirres, og som ikke søger sit eget. Han tænker et Øjeblik paa, om han ikke rask væk skulde slaa de Griller ud af Hovedet; men han gyser dog tilbage for at gøre Vold paa den Stemme, for han synes jo nok, han ved, hvorfor det er, den kommer. Han er et Øjeblik ved at føle sig ligesom

træt og lammet, men saa faar han pludselig en Idé; og idet han trækker lidt paa Skuldrene, siger han ved sig selv: »Nej, selvfølgelig! hvis det er imod Guds Vilje, saa vil jeg naturligvis ikke gøre det.« Og idet han tager med Hænderne paa Rygstødet foran sig og lægger sig paa Knæ, gentager han ved sig selv: »Nej, gøre noget mod Guds Vilje, nej, ikke paa nogen Maade!«

Han har nu straks Fornemmelsen af, at han har faaet fastere Grund under Fødderne igen, og han føler sig betydelig roligere, skønt langt fra helt endnu. Han vakler stadig frem og tilbage med Hensyn til, hvad han da saa skal gøre. Naar han kommer til at tænke paa det, den anden sagde til ham, begynder det igen at koge inden i ham, og det bliver stærkere ved Tanken om, at den anden slet ikke skulde dukkes noget, men uforstyrret skulde kunne fortsætte paa sin irriterende rolige, sikre og smilende Maade uden at blive ydmyget, bare den mindste Smule. Saa vilde den anden naturligvis ved sig selv tænke: »Jo det fromme Fæ, til ham kan jeg sige, hvad jeg vil.« Endelig tænker han paa de skarpe og egentlig glimrende og slaende Vendinger, han nu allerede havde faaet udtænkt. Det var dog egentlig en Skam, om de skulde være til aldeles ingen Nytte. Paa den anden Side — nu er han engang paa Knæ, og han vilde dog saa gerne have denne fulde Overensstemmelse med vor Herre Jesus, den Overensstemmelse, som det er saa dejligt at have. Nu kommer han ogsaa, skønt næsten modstræbende, til at tænke paa, at han heller ikke føler sig saa aldeles sikker overfor den anden. Sæt, han — den besøgende — nu virkelig vilde sige det, han havde udtænkt, vilde han saa ikke allerede i Morgen tidlig have næsten Eksamensfeber — hans nuværende Stemning vilde maaske ikke holde sig saa ganske — og hvis han saa alligevel tog sig sammen til en Kraftanstrengelse, kunde han saa ikke risikere at begynde at stamme og hakke i det eller blive afbrudt, f. Eks. ved, at der kom en eller anden ind der, hvor de var. Han ser nu ganske tydeligt for sig, hvordan den anden vilde høre roligt og uforstyrret og maaske overlegent smilende paa ham, ja den anden vilde maaske ligefrem smile medlidende. Og han selv — den besøgende — vilde staa der rød i Hovedet og hidsig, og maaske hans Hænder vilde begynde at ryste, eller han vilde faa den væmmelige Fornemmelse af, at han ikke var rigtig Herre over sin Underkæbe, og hvis der saa altsaa kom en tredje ind paa Kontoret netop midt under det hele, saa vilde han selv ikke kunne skjule sin Bevægelse, og den tredje vilde kunne mærke, at Aandedrættet ikke var ganske regelmæssigt, og se de røde Kinder og mærke Stemmens Usikkerhed, og samtidig vilde den anden modtage den tredje paa sin sikre og gemytlige Maade. Under alle Omstændigheder: den anden vilde nok smile og smile let medlidende, og den Medlidende var til at blive rasende over. Den besøgende gør en ufrivillig Bevægelse, og saa standser han sin Tankegang og siger heroligt til sig selv: »Naa, det er jo altsaa ikke sket endnu. Endnu er der

jo slet ingenting forgjort.« Han faar et Øjeblik en Fornemmelse som en, der har været lige ved at styrte ned i en Kælder, idet han netop tidsnok har opdaget, at der ingen Trappe var. Samtidig faar han ogsaa en Følelse af Taknemmelighed mod vor Herre Jesus, fordi han har holdt ham tilbage, og saa siger han til sig selv: »Der kan man se, det er godt, naar man har den Grundsætning, at man ikke vil gøre noget imod Guds Vilje.«

Han er nu ganske blød og modtagelig for enhver Indskydelse, der maatte komme oppe fra Tabernaklet, og han gentager ved sig selv: »Ja, jeg vil jo bare gøre, hvad der er Guds Vilje, det er jo bare det, jeg vil.« Saa faar han den Tanke: »Det var maaske meget bedre at vise den anden en eller anden lille Venlighed . . . saa kunde man selv være rolig, sikker og smilende.« Den Tanke tiltaler ham endogsaa i meget høj Grad, og han siger til sig selv, at den anden jo egentlig ellers er en rigtig elskværdig Fyr og tit har været tjenstvillig og meget behagelig at arbejde sammen med og endogsaa maa siges at være et særdeles dygtigt og bravt Menneske. »Skønt . . . Aa jeg vil ikke tænke mere paa det.« Men hvad skulde man finde paa at vise ham af Venlighed; det skulde ikke saa gerne være noget, der var for paafaldende; netop en ganske lille Ting vilde være det allerbedste. Den skulde just komme saa let og ukunstlet, som om der slet ingenting var eller havde været i Vejen. I en vis Følelse af Ivrighed trykker den besøgende sine korslagte Arme fast ind mod Kroppen og ser igen næsten med spændt Opmærksomhed op imod Tabernaklet. »Ja, hvad kunde maa nu finde paa?« . . . Ja, det var en Idé. Den anden var stærkt interesseret i at læse Skønlitteratur, og forleden Dag havde han været meget begejstret over en ny Bog og havde tilbudt den besøgende at laane den, men han havde ikke haft Tid og desuden ladet en Tvivl »komme lindt til Orde«, hvad der nok ikke havde været den anden saa ganske behageligt, da han nok vilde anses for at have en sikker Smag i den Retning. Den besøgende havde maaske ogsaa nok villet drille den anden en lille Smule ved den Lejlighed — det var vel nok Sandheden — en let Tvivl, det er saadan en nem lille Hævn; det var maaske nok mere menneskeligt end egentlig kristeligt. Men nu kunde han — den besøgende — gøre det hele godt igen. Han kunde i Morgen begynde omtrent saadan: »Hør, De talte forleden om den Bog. Jeg har for Resten tænkt paa at læse den, synes De virkelig, der er noget ved den? — Saa det mener De; jamen saa tror jeg dog, jeg skal have den læst. Vilde De maaske være saa elskværdig at laane mig den?« Den besøgende behøvede blot at lytte opmærksomt og roligt til, saa vilde det ganske sikkert være den anden en virkelig Tilfredsstillelse; og noget usandt eller falsk vilde der ikke være deri, for den anden havde i Virkeligheden ikke saa lidt Kendskab til de Dele og en ganske god Smag.

Den besøgende føler sig fuldstændig sikker paa Udfaldet, og han har næppe faaet den første Idé færdig, før der kommer en til.

Den anden havde jo denne Søn, der var saa flink, og som nok havde faaet Udmærkelse til sin Eksamen. Den besøgende havde endnu ikke gratuleret den anden, men nu vilde han i Morgen spørge, hvordan det var gaaet Sønnen. Svaret vilde ganske sikkert bringe Faderhjertet til at udvide sig af Glæde og Stolthed, og dermed vilde det gode Forhold yderligere styrkes. Det vilde nok være det klogeste at tage det med Bogen først.

Den besøgende er kommet i mægtig godt Humør. Han synes nu, der er »vældig hyggeligt« i Kirken. Nu er han ikke det mindste i Tvivl om, at han har det, han saa gerne vilde have, den dejlige, fulde Overensstemmelse med vor Herre Jesus. Den besøgende føler i sit Hoved noget som Septemberdagens gennemsigtige Klarhed og i sit Hjerte en Varme som Junisolens paa en blomstrende Eng. Aa, den dejlige Ro og Fred i Hjertet, »Guds Fred, som overgaar al Forstand«. Han sender et Blik, fuldt af dyb Taknemmelighed, op mod Tabernaklet. Han synes, han vil gøre noget til Tak, og idet han skyder sin fugtige Overfrakke til Side, haler han et lille blødt Læderetui frem, hvori hans Rosenkrans ligger gemt. Saa beder han Indledningen og det første Led af den herlighedsfulde Rosenkrans. Imod Slutningen sætter han rigtignok nogen Fart paa, da han kommer til at tænke paa, at Klokkeren nok maa være bleven mange. Saa faar han fat i sin Hat og sin vaade Paraply. Han gør en hurtig Knæbøjning for Enden af Midtergangen og jager Fingrene ned til Bunden af Vievandskarret.

Ude i Forstuen møder han en Bekendt. »God Aften, hvordan har De det, det er for Resten dej. . . .« Han skulde lige til at sige, at det var dejligt Vejr, men saa griber han sig i det og retter det i Farten til, »at det for Resten er en ganske rar Luft i Aften«. — »Saah! synes De det?« kommer det noget forhavset fra hans Bekendt. — »Ja, jeg synes, det er saa friskt, naa — men jeg maa skynde mig hjem. Farvel.« —

Da han er kommet et Stykke ned ad Gaden, kommer han til at tænke paa den Plan, han først havde været ved at fatte, og det Udfald, den kunde have faaet, og saa siger han til sig selv: »Gud ske Lov, du ikke gik paa den Galej,« og han tilføjer: »Ja, Gud være altid lovet!«

J. O.

Martyrer i det nittende Aarhundrede.

(Fortsat.)

Et andet herligt Eksempel. . . . En Kristen fra Li-Kao-Echoang havde længe forsvaret sig mod den rasende Mængde, der vilde stikke Ild paa Kirken i hans By. Til sidst blev han taget til Fange. »Er du en Kristen?« spurgte man. »Ja, det er jeg«. — »Vi skænker dig Livet, hvis du afsværger Kristendommen!« »Om I saa huggede Hovedet af mig og sønderdelte mit Legeme i flere Stykker, saa vilde hvert Stykke, om det kunde tale, tilraabe eder: Jeg er en Kristen.« Efter denne stolte Trosbekendelse fik han Dødsstødet.

En ung belgisk Franciskaner, P. Viktorin Delbronck, fandt d. 11. December 1898 i Syd-Hupe en herlig Død. En af Patrenes Katekumener blev af Bødlerne opfordret til at fornægte sin Tro. »Afsværge,« raabte han, »aldrig! Jeg er og bliver en Kristen! Vel er jeg endnu ikke døbt, men jeg ved, at Bloddaaben virker det samme; jeg bliver ved med at være en Kristen!« — Efter denne modige Bekendelse stak man hans ene Øje ud og huggede den ene Fod af ham; endelig halshuggede man ham. 70 Kristne havde samme Steds fundet et Tilflugtssted i en Hule, men de blev forraadt af falske Trosbrødre. Fjenderne tændte et stort Baal foran Hulen for at kvæle Flygtningene med Røgen, og det lykkedes dem kun alt for godt. Kun to fandt man bagefter levende, og dem huggede man straks Hovederne af.

Lignende Rædselsscener udspilles ofte i Kinas Missionshistorie; som oftest har de været glimrende Vidnesbyrd om de unge Kristnes Standhaftighed. Fra Aaret 1884 fortæller en Missionær følgende:

»I Landsbyen Siao-Sui-Liang, i Mandarinetatet Høyen, levede en prægtig Katekumenfamilie, Fader, Moder og en Søn paa 16 Aar. De havde bedt om Daaben og vilde gerne fejre denne Højtid paa Maria Himmelfartsdagen, men jeg havde dog udsat den til Jul for at kunne forberede dem bedre. Da omringede Hedningerne pludselig den 17. September, og uden at de stakkels Mennesker i nogen Retning havde foranlediget det, deres Hus, brød Døren ind, greb Faderen og Sønnen og klyngede dem straks op ved Armene, medens de slog løs paa dem med alle mulige Instrumenter. Dagen efter indfandt de sig paa ny og forlangte, at Manden straks skulde afsværge sin Tro eller være fattet paa de værste Pinsler. Da han haardt nok vægrede sig, greb de ham igen — Sønnen havde han om Natten sendt bort til den nærmeste kristne By — og piskede ham ubarmhertigt. En Timestid slog de løs og trak sig saa tilbage, og man skulde synes, de maatte have faaet nok af Grusomheden;

men nej, næste Dag kom de atter og forlangte, at Katekumenen skulde afsværge eller berede sig til Døden. Den stakkels Mand, der var halvt lam af Stokkepryglene, erklærede, at han aldrig vilde tilbede Afguderne, hellere vilde han dø. Rasende styrtede de sig over ham og slog og pinte ham saa ubarmhertigt, at han blev liggende bevidstløs paa Jorden, medens hans Bødler flygtede rædde for deres egen Voldshandling. Nogen Tid efter gav den stakkels døende — man tør nok sige Martyr — Livstegn, men kom ikke helt til Bevidsthed, inden han 6 Timer efter opgav Aanden. Gud har sikkert været ham naadig, og det Blod, han udgød for sin Tro, har rensset hans Sjæl lige saa godt som Vanddaaben. «

Samme Aar myrdede Hedningerne i Provinsen Sutsshuen en meget ivrig Katekumen, ved hvis Eksempel og Virksomhed nogle Tusinde havde omvendt sig. Han fik flere Hundrede Dolkestik og sank sammen foran Kirken; i det sidste Øjeblik rejste han sig endnu engang op, saa godt han formaaede det, og raabte: »Gud, jeg takker dig for din Naade, at du lader mig dø som Martyr foran dette Guds Hus, som jeg selv har ladet bygge. Tilgiv mig mine Synder, og lad mig dø med Fred; i dine Hænder overgiver jeg min Aand!« Med disse skønne Ord gik hans Sjæl ind til Gud.

Disse Eksempler maa være tilstrækkelige til at godtgøre, at der ikke har manglet glade, standhaftige Beken- dere i Kina i det 19. Aarhundrede. —

Ogsaa om Kinas Naboland Korea kunde der i denne Sammenhæng være meget at fortælle, men det maa være tilstrækkeligt her at vise hen til, hvad der i Fjor fandtes i Ugebladet (Aargang 1915, Side 22, 124, 207, 310).

13. Japan.

Japans kristne Menigheder, som trods de trosfjendtlige Love og den strengeste Afsondring fra Europa havde været deres Tro hengivne i mere end to Aarhundreder uden Præster og Biskopper, maatte i det nittende Aarhundrede aflægge nye Prøver paa deres Standhaftighed. — I Aarhundredets Begyndelse har der bevislig fundet en Mængde Henrettelser Sted. I Aaret 1856 udbrød der en ny Forfølgelse ved Nagasaki, og ti Trosvidner døde i Fængslet ifølge deres Mishandlinger.

Først i 1859 aabnede Japan nogle Havnæstæder for Europæerne, og snart nedsatte flere Missionærer sig der. De opdagede i 1865 ved Nagasaki Levningerne af de før saa talrige Kristenmenigheder. Fra 1867—1873 blussede endnu engang det gamle Kristenhad op, og det var særlig rettet mod de indfødte Kristne. Paa alle Maader søgte man først at hindre dem i Udøvelsen af deres Tro. Saa

skred man til Fængsling og Anvendelse af Pinebænken, og mange døde af den grusomme Behandling i Fængslet. Ofrene i Tusakasima, 200 i Tallet, var stoppet saadan sammen i Fængslet, at de kun kunde staa op. En Kateket blev lagt paa en glødende Rist, og dog var han standhaftig og sendte trøstende Ord fra Fængslet til sin Familie.

Senere begyndte man paa at deportere den mandlige Befolkning, særlig fra Dalen Urakami ved Nagasaki, hvor der boede mange Kristne, til fjerne Øer. Her led de de største Savn, blev dømt til de haardeste Tvangsarbejder og under Piskeslag drevet til Pagoderne. I Iwano døde i Løbet af kort Tid 11 deporterede. De var nøgne blevet kastet ud paa en tilfrossen Dam, lænkede paa Hænder og Fødder. Kun een Gang om Dagen fik de fordærvede Frugter at spise. Fra Urakami bortslæbtes til sidst ogsaa Kvinder og Børn i Fangenskabet.

Tvunget af det europæiske Diplomati tillod den japanske Regering i Aaret 1873 de overlevende Bekendere at vende hjem og leve efter deres Tro. (Fortsættes).

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Onsdag d. 11te Oktober afholdt Foreningen »Unio« sin aarlige Generalforsamling. Nogle og tredive Medlemmer havde givet Møde. Sekretæren, Hr. A. Husson, aflagde Beretning om Foreningens Virksomhed i det forløbne Aar og oplyste, at Foreningen nu tæller 116 Medlemmer (66 Herrer og 50 Damer). I Aarets Løb har Foreningen optaget den nystiftede Ungdomsforening Juventus (for Herrer indtil 30 Aar) som en Underafdeling, der forøvrigt deltager i Foreningens almindelige Møder, medens der arrangeres 2 maanedlige særlige Møder for denne. Derefter allagde Kassereren, Hr. Jul. May, Regnskabet, som udviste et mindre Overskud. Endelig skulde der foretages Valg af Bestyrelse. Flere af den afgaaende Bestyrelses Medlemmer (Formand, Næstformand, Kasserer), som i en længere Aarrække havde haft Sæde i Bestyrelsen, ønskede ikke Genvalg. Efter at flere Talere havde haft Ordet og bl. a. fremhævet, at yngre Kræfter maatte træde til og afløse de gamle, saa meget mere som Unio jo oprindeligt var stiftet af unge Mænd, valgtes følgende Bestyrelse: Hr. H. Ellyton, Formand; Hr. Augustin Husson, Næstformand; Hr. Viggo Olsen, Kasserer; Hr. E. Venturi, Sekretær; og til Repræsentanter: Herrerne Paul Reiter, Niels Westergaard,

Otto Rasmussen og Kai Bredholt. Hr. Murermester A. V. Günther bragte derefter paa Forsamlingens Vegne den afgaaede Bestyrelses Medlemmer en Tak for deres mangeaarige Arbejde for Foreningen og foreslog at udnævne den afgaaede Formand, Hr. Herm. Hoffmann, til Æresmedlem, hvortil Forsamlingen enstemmig sluttede sig. I det Foreningen saaledes under en ny, yngre Bestyrelse fremdeles arbejder videre med sit Formaal for Øje: at virke for Sammenhold mellem Katholikker i København og Omegn, forventer den ny Bestyrelse Støtte i dette sit Arbejde fra alle Medlemmers Side og haaber paa stadig ny Tilgang af Medlemmer. Indmeldelse kan ske ved et Medlem til et Bestyrelsesmedlem. Kontingentet er for Herrer over 22 Aar 6 Kr. aarlig, for Herrer under 22 Aar 4 Kr. aarlig, for Damer 4 Kr. aarlig. De Herrer gejstlige er selvskrevne, kontingentfri Medlemmer.

— Omtr. 200 Tilhørere, deriblandt mange unge, lyttede i Tirsdags paa Højskolen med spændt Opmærksomhed til Højskoleforstander Bredsdorffs aandfulde Foredrag om vore gamle danske Folkeviser. Man maatte atter beundre Talerens ejendommelige Evne til som faa at give Fortidens svundne Skikkelser Kød og Blod, saa de staar levende for ens Bevidsthed.

Roskilde. Skolen her, som ledes af Den gudd. Visdoms Søstre, tæller nu 85 Børn, alle Piger, der er delt i 6 Klasser. Medens de fleste Søstre er udenlandske, hovedsagelig franske, er Skolens Forstanderinde en dansk Dame. — Hospitalet har stadig mange Patienter, ja har den største Del af Sommeren været fuldt belagt. I 1915 plejedes 440 syge. — Frøken Holtens smukke Maleri i Kirken er af stor Virkning; det vil med det første faa en nærmere Omtale her i Ugebladet. — En udmærket Ting, som de færreste besøgende vel nok faar Lejlighed til at se, er en Krønike, Sognepræsten har indrettet og stadig ført, en kronologisk ordnet Række af Avisudklip angaaende den katholske Menighed i Roskilde alle de 15 Aar, den har bestaaet. En saadan Krønike vil engang kunne blive af betydelig historisk Interesse.

Ringsted. St. Josefssøstrenes Skole her, som er godt 2 Aar gammel, har haft ret blide Kaar og tæller nu omtrent et halvt Hundrede mindre og større Piger, deraf ikke saa faa fra Byens Omegn. Den for nylig købte Villa er bleven forsynet med en Overetage og vil, naar den om forhaabentlig en Maanedstid er færdig, afgive en efter Forholdene ypperlig Skolebygning.

— I den store, dejlige St. Bendts Kirke er der bleven afsløret et smukt Kalkmaleri af Joakim Skovgaard, forestillende den bedende Dronning Dagmar. Thor

Lange, som har skænket Billedet til Kirken, har forsynet det med følgende Indskrift:

Din Solskinssjæl steg did, hvorfra den kom,
og her hos os din Grav blev brudt og plyndret;
Guds Engel Dagmar, bed vor Frelser om
at hele, hvad i Danmarks Land er søndret.

De fleste Danske vil sandsynligvis ved »det, der er søndret«, tænke paa Sønderjylland. Thor Lange selv og de fleste danske Katholikker tænker dog ikke alene paa denne sørgelige politiske Søndring, men ogsaa paa den aandelige Søndring, Reformationen bragte vort Fædreland. Man har allerede fra nogle Sider taget Forargelse over, at der i den protestantiske Kirke saaledes nu aabenlyst bedes til de henfarne salige; vi kan fra vort Standpunkt kun glædes over det og haabe, at Frelseren vil hele alt, hvad i Danmarks Land er søndret.

Tyskland. Den Hellige Fader har sendt de Biskopper, som for nogen Tid siden var forsamlede i Fulda, følgende Skrivelse, dateret den 8. September: »Eders fælles Skrivelse, som just blev overrakt Os paa Aarsdagen for Tiltrædelsen af Vort Pontifikat, var Os en Trøst i rette Tid, især fordi Vi saa, hvad Vi forøvrigt i Forvejen vidste, at I i et overordentlig vigtigt Anliggende nøje har fattet Vore Tanker og rigtigt forstaaet Vore Hensigter. Thi til den dybe Smerte, som Vi føler overfor Vore Sønners frygtelige og længe vedvarende Blodbad, kommer endnu, at Vore gentagne Formaninger til Fred hos nogle er stødt paa uværdig Mistænkeliggørelse, hos andre paa aabenlyst Afslag, som om ikke Interessen for det almene Vel, men Ud sigten til en eller anden Fordel for Vor egen Person skulde have alløkket Os hine Ord, eller som om Vi ønskede at se denne Krig endt ved en Fred, der ikke hvilede paa Retfærdighedens Grundvold. I den Grad hindres Sandhedens Erkendelse ved Sindenes Lidenskaber, at det bliver dem skjult, hvad der er soleklart, nemlig at den romerske Pave som Fredskongens Stedfortræder, i Bevidstheden om sit Embedes Pligter, umuligt kan formane, raade, opfordre til noget andet end Freden, og at han paa denne Maade ikke har enkelte Mennesker, men hele Menneskehedens Vel for Øje, især i denne umenneskelige Krig, som det vilde være en ikke ringe Fortjeneste for Menneskeheden blot at kunne forkorte en eneste Dag. — Imidlertid vil Vi, medens Vi venter paa Freden, i det mindste ved alle til Vor Raadighed staaende Midler lette den tunge Elendighedens Byrde, som Krigen fører med sig. Heri yder I os, som Vi ser, en fortrinlig Hjælp, paa den ene Side ved Foreningen af alle de tyske Katholikkers karitative Organisationer, hvorved det bliver muligt at bringe hurtigt og rigelig Hjælp til

de trængendes umaadelige Nød, paa den anden Side ved de i Paderborn trufne vise Indretninger, som forfølger det Formaal at bringe alle de i Tyskland anbragte Fanger mangfoldige Fordele. Idet Vi yder denne kristelige Kærlighedsgerning Vor Anerkendelse, roser vi ogsaa, som det bør sig, den Omsorg og Virksomhed, som Biskopperne og Præsterne i Paderborn har lagt for Dagen, saa vel som de tyske Katholikkers Gavnildhed. — Dog, den vigtigste Kærlighedsopgave — I arbejder allerede paa herlig Vis paa dens Opfyldelse, og Vi formaner eder til at blive ved dermed — bestaar i vore Dage i at stræbe efter, at Fjendskabet blandt de forskellige Nationer, som Krigen har skilt, ikke blot ikke skal forstærkes, men ved gensidige kristelige Barmhertighedstjenester lidt efter lidt maa blive mildnet. Saaledes bliver paa en vis Maade Vejen banet for den af alle godsindede længselsfuldt ventede Fred, og denne vil blive saa meget mere varende, jo dybere Rødder den har slaaet i Hjerterne.« — Skrivelsen slutter med Formaninger til Bøn og Kommunion og med den Apostoliske Velsignelse.

Syforeningen i Griffenfeldtsgade Nr. 7, 3. Sal ov. Gaarden, genoptager sine Møder Torsdag d. 9. November. Nye Medlemmer optages gerne ved Henvendelse i Griffenfeldtsgade, da der kræves talrig Assistance til at udføre de mange Arbejder. De gamle Medlemmer bedes give Møde lige saa flittigt som før.

St. Ansgars Kirke.

Alle Helgens Dag, Onsdag d. 1. November: Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Pontifikalmesse. Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken og Rosenkransprocession, i hvilken de unge Pigers Foreninger deltager.

Alle Sjæles Dag (2. Novbr.) Kl. 9 Requiemsmesse. Kl. 8 Aften Rosenkransbøn for de afdøde.

Rosenkranskirken.

Alle Helgens Dag, Onsd. d. 1. Novbr., bliver der Kl. 8 stille Messe, Kl. 10 Højmesse med Prædiken og Kl. 7½ Aften Andagt med sakramental Velsignelse.

Den katholske Højskole.

Møde Tirsdag den 31. Oktober Kl. 8 Aften.

Hr. Pastor *Oirik*: Lidt om Rom.

St. Knuds Skoles Festsal, Stenosgade 4, B. **Adgang 10 Øre.**

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Søndag d. 29. ds. Kl. 7½ den aarlige **Høstfest** i Stenosgade 4 B. Program: Høsttale af Hr. Redaktør Niels Hansen. Violinkoncert. The og Kage. Uddeling og Auktion af Frugt. Koloreret Film: En Kongesøns Skæbne. NB. Talrigt Møde forventes. Foreningens Mærke bæres.

Eksercitier.

Fra Søndag den 5. Nov. til Søndag den 12. Nov. afholdes der i Jesu Hjertes Kirke **Eksercitier** for katholske Mænd og Ynglinge. Det første Foredrag Søndag den 5. Nov. Aften Kl. 6 (Adgang for alle). De paafølgende Ugedage holdes der Foredrag hver Aften Kl. 8¼. Lørdag Aften bortfalder Foredraget. Søndag Morgen Kl. 8 Prædiken og Fælleskommunion. Søndag den 12. Nov. Aften Kl. 6 Slutningshøjtidelighed (Adgang for alle). Alle katholske Mænd og Ynglinge indbydes venligst til at tage Del i disse Eksercitier.

Kirkelig Kalender.

29. Oktbr. 20. Sønd. eft. Pintse.	5. Novbr. 21. Sønd. eft. Pintse.
30. — M. Ferialdag.	6. — M. Oktavdag.
31. — Ti. Vigilie. (Fastedag.)	7. — Ti. Oktavdag.
1. Novbr. O. Alle Helgens Dag.	8. — O. Oktav af Alle Helg.
2. — To. Alle Sjøeles Dag.	9. — To. Laterankirkens Indvielse.
3. — F. Oktavdag.	10. — F. Andreas Avellinus, Bekender.
4. — L. Carl Borromæus, Biskop og Bekender.	11. — L. Martin af Tours, Biskop og Bekender.

Meddelelse om **Gudstjenesten i København** fandtes sidst i Nr. 40.

Fransk og Engelsk. Undervisning tilbydes. *J. Køhn*, Bartholinsgade 91.

Paa Katholsk Bogsalgs Forlag er udkommet:

Et Ord til hver Dag. 2. Udgave. Pris 15 Øre.

Mariakongregationen for Ynglinge holder **Maanedsmøde** i Salen Mandag d. 30. ds. Kl. 8^{1/2}. Foredrag om Poul Helgesen og Skibby Krønike. NB. Enhver katolsk ung Mand er velkommen.

Bogudlaanet i Mariahjemmet.

Onsdag den 1. Novbr. fra Kl. 2^{1/2} til 3^{1/2} er Bogudlaanet (meget fremmed Litteratur) i Mariahjemmet aabent, og det vil fremdeles være aabent hver 1ste og 3die Onsdag i Maanedten til samme Tid.

Aarhus. Søndag den 29. Oktober, Søndag den 5. og 12. November, Aften Kl. 8, opfører »Frem«:

St. Vitus eller Siciliens Perle, dramatisk Legende i 5 Akter.

Billetter à 75 Øre og 50 Øre kan forudbestilles hos Portneren, Ryesgade 26, eller hos Søstrene, Ryesgade 22.

Indtægten anvendes til Dækning af Udgifterne til *Kirkens og Skolens Opvarmning*.

Jesu Hjerter Andagt (3. Novbr.).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8^{1/4} Messe med sakramental Velsignelse, Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 7^{1/2} Aften Andagt.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Messen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjertes Kirke: Efter 8^{1/2}-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 8 Aften Andagt.

St. Andreas Kirke: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 7^{1/2} Aften Andagt.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes crindre Tilbedelsen i St. Ansgars Kirke Fred. d. 3. Novbr. til de aftalte Tider.

Kapellet paa Vestre Kirkegaard.

Alle Helgens Dag, Onsdag d. 1. November: Kl. 5 Eftm. Andagt med Prædiken og Bønneprocession paa Kirkegaarden.

Alle Sjøeles Dag, Torsdag d. 2. November: Kl. 9 Sangmesse. De, som ved denne Lejlighed ønsker at kommunikere, maa underrette Præsten derom **før** den hellige Messe.

K.U.B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Mathæus Hansen, Hovmarksvej 20, Charlottenlund.

Katholsk Bogsalg Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tilf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnement i København, men for Abonnement udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4—6.

Nr. 45.

Søndag den 5. November.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — De Helliges Samfund. — Martyrer i det nittende Aarhundrede. — Mødrenes Bøn. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frankrig. Rom. Asien. — Brevkasse. — Elisabeth-Vincentforeningens Regnskab. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

332.

Naadens hemmelige Magt.

Vor Herre har lovet at komme igen ved Tidernes Ende, naar levende og døde skal dømmes, men i en vis Forstand er han kommen igen og kommer stadig igen til sin Kirke. Han kommer som en mægtig Kriger og bringer stadig nye Fanger tilbage med sig. Mængder af Mennesker strømmer stadig ind i Kirken, som Fiskene i Peters Net, langt mere end Kirken havde tænkt sig eller forstaar, blot ved Christi Naades umiddelbare og hemmelige Virksomhed. Ikke mindst i vore Dage har dette i høj Grad været Tilfældet. For hundrede Aar siden syntes Kirkens Indflydelse og Magt næsten at være ganske forbi. Den store franske Revolutions Ideer syntes at have sejret, ikke alene i dens Moderland, men ogsaa rundt om i de fleste andre Lande. Men under den dybeste Fornedrelse begyndte den vidunderlige Genrejsning og Vækst, og siden har Fremgangen været ved og synes at være ved. Og stadig gentager det mærkelige sig, som vi læser om i forrige Tidens Historie: medens den hellige Kirke beder og virker indenfor sit snævrere Omraade, lægges der stadig nye Børn

til de gamle, saadanne, som den aldrig havde tænkt paa, fra alle Lande og alle Samfundsklasser. Tyskland og England, de to Lande, hvorfra der er kommet de fleste af Kirkens Fjender, har frembragt mange Vidnesbyrd om denne Naadens hemmelige Magt. Til Forbavselse for alle, som kender dem, ja ofte til deres egen Forbavselse føler de, som enten frygter Kirken, eller i hvert Fald stiller sig afvisende overfor den, sig alligevel draget nær til den ved en eller anden uforstaaelig Indflydelse Aar efter Aar, og tilsidst opgiver de al Modstand og bøjer sig for Kirkens Kongemagt. De, som aldrig har talt med en katholsk Præst, som aldrig har betraadt en katholsk Kirke, ja, som har lært al deres Religion ved Læsning i en protestantisk Bibel, er faktisk — ved Guds alt styrende Forsyn — gennem selve denne Læsning bleven bragt til at erkende alle Helgeners Moder.

Mine Brødre, der er dem, som tror, at naar vi bruger store, ophøjede Ord om Kirken, udstyrer den med himmelske Forrettigheder og anvender paa den de evangeliske Forjættelser, at vi saa taler om et blot udvortes og politisk Rige. De tror, at al vor Fromhed og Andagt gælder en menneskelig Sag, at vi arbejder for jordiske og forsængelige Øjemed. De tror, at vi, hvis vi vilde være ærlige, maatte indrømme, at vort Formaal til syvende og sidst er at skaffe Personer eller Partier, som vi er knyttede til enten ved Taknemmeligheds eller egne Interessers Baand, Fremgang og Held for deres Sag. De forstaaer ikke, aner ikke, at Kirken er et Samfund af Sjæle, smeltede sammen til eet ved Guds hemmelige Naade, der kommer til dem gennem synlige Redskaber og binder dem fast til et synligt Hierarki.

Hvad der ses, er ikke den hele Kirke, men kun den synlige Del af den. Naar vi siger, at Christus elsker sin Kirke, mener vi ikke, at han elsker noget af jordisk Natur, men hans egen Naades Frugt — denne Naades Frugt i utallige Hjerter, samlede i Troens, Kærlighedens og Lydighedens, i Sakramenternes, Lærens, Ordenens og Gudstjenestens Enhed. Det, han elsker i sin Kirke, er altsaa ikke Menneskenaturen i og for sig, men Menneskenaturen, oplyst og fornyet ved hans egen overnaturlige Magt. Naar

han kalder den synlige Kirke sin Brud, er det, fordi den er det særlige Sæde for denne guddommelige Gave. Naar han elskede Petrus, var det ikke, fordi denne simpelthen var hans Apostel, men fordi Petrus havde den inderlige, ujordiske Kærlighed til ham og den Tro, som Kød og Blod ikke havde aabenbaret ham. Og naar han elskede Johannes, var det ikke, fordi denne nu var en af de tolv, men fordi han var smykket med den overnaturlige Renheds særlige Gave. Og naar han elskede Maria og Martha og Lazarus, var det ikke blot, fordi disse var hans gode Venner, men af Hensyn til deres brændende Kærlighed, deres rene Anger og deres selvopofrende Fromhed.

Derfor, mine Brødre, er der intet, der er mere vigtigt for os end at have Del i det hemmelige, overnaturlige Liv, som er Kirkens indre og eneste Kraft. Forfængelig er vor Møje, værdiløst vort Arbejde og Tomhed vor Løn, hvis det ikke er af den Kraft, vi søger Næring for vort Liv.

Kardinal Newman.

De Helliges Samfund.

En hidtil utrykt Afhandling (fra 1889)
af afd. Stiftsprovst *H. P. Kofoed-Hansen.*

Med Indledning og Noter ved cand. theol. *P. P. Jørgensen.*

(Fortsat.)

Naar man seer hen til den Maade, hvorpaa ethvert andægtigt Hensyn, enhver Hyldest af den hellige Jomfru er tilsidesat og forkastet indenfor de protestantiske Kirkesamfund, hvorledes enhver Dyrkelse og Paakaldelse af hende fremdeles den Dag idag betegnes som en Overtro, der nærmer sig Afguderi, saa maa man ligefrem søge Oprindelsen som Grunden dertil i den Reisning mod den catholske Kirke, hvor maaskee nok paa Reformatorerens Tid Dyrkelsen af den hellige Guds Moder var dreven til Yderlighed og oftere ledsaget af Udskeielser, den Reisning altsaa, der daterer fra Reformatorerne, hos hvem Polemiken mod Kirken mere og mere culminerede i et glødende Had mod alt, hvad der særligt hørte til Romerkirken, saa at Løsenet for deres Stræben godt kunde ud-

trykkes i det fanatiske Udbrud, som en Muhamedan under Urolighederne i Syrien 1860 skrev til en Christen: »Forbandet være alt, hvad Du troer paa, undtagen Isa (Jesus)«, men han tilføjede hvad Luther maaskee ikke havde villet tilføie: »og hans Moder Mirjam«. Luther meente jo og udtalte det ideligt og paa det Stærkeste, at ved Dyrkelsen af Maria og Helgener blev Christi Herlighed fordunklet og hans Fortjeneste forringet og tilsidesat, som om ikke Jesu Moder og enhver Helgen og Helgeninde hente deres Værd for de Troende, deres Betydning ene og alene fra deres Forhold til Jesus Christus, ligesom der overhovedet i den catholske Kirke intet er af alt, hvad den ærer og hylder, uden at Hyldesten og Ærefrygten ydes det paa Grund af de Straaler, der falde over det fra Lyset og Herligheden i Jesus Christus, hvortil alt i dens Cultus refererer sig. Derfor er hin Paastand af Luther hverken mere eller mindre end en Taabelighed, forsaavidt den ikke fremgaaer af en forsættelig Uvidenhed, der var ham bekvem til at retfærdiggjøre sit grændseløse Had mod Kirken og de Beskyldninger, hvormed han overvældede den. Men denne Paastand og disse Beskyldninger hævdes fremdeles af alle i de Kirkesamfund, der dannedes af Reformatorerne, og man holder med stor Haardnakkenhed fast ved dem, hvor ofte de end blive gjendrevne og deres Ugyldighed efterviist, dog skeer dette ogsaa paa Grund af en vis Tankeløshed; thi tænkte man sig kun om, saa maatte man snart komme til at indsee, at hvad man selv tankeløst udtaler om Jomfru Maria, naar man fremsiger den christelige Troesbekjendelse, maa kræve et ganske andet Hensyn til hende, en langt dybere Ærbødighed for hende end der skjænkes hende indenfor Protestantismen. Hvem var Maria? Hun er den, i hvem den urgamle Profeti blev opfyldt: Dommen, der i Begyndelsen lød over Erkefjenden, den gamle Slange, da det hed: »Fjendskab vil jeg sætte mellem dig og imellem Kvinden, mellem din Sæd og hendes Sæd. Han skal knuse dit Hoved, men du skal stinge ham i Hælen«¹⁸⁾. Maria er altsaa den, i hvem hin Profeti først vandt Gyldighed, og dermed er det strax efter Syndefaldet antydet, at som Kvinden var en væsentlig Faktor i Faldet, saa skulde hun

¹⁸⁾ 1. Mos. 3.15.

ogsaa være det i Frelsen til Opreisning. Naar det da lyder i Bekjendelsen af vor Tro paa vor Herre Jesus Christus: »undfangen af den Hellig-Aand, født af Jomfru Maria«, er da ikke her givet alt hvad der kan retfærdiggjøre de Benævnelser, hvormed den catholske Kirke betegner hende som »den hellige, den allersaligste Jomfru«, som »Guds Moder«, dette Navn, som da ogsaa det Nicænske Concilium tilkjendte hende¹⁹). Naar man virkelig gjenneimtænker alt hvad der nødvendigvis følger af hine Ord i Troesbekjendelsen, der jo er Protestanternes som den er Catholikernes, saa vil det sees, at der dermed er tilkjendt Jomfru Maria en Stilling og en Høihed, som ikke er bleven nogen anden Skabning i Verden til Deel, og vi kunne gjerne sige i denne Verden og i hin, Mennesker som ogsaa Engle, saavidt ialfald som vi kjende disse, deres Vilkaar og Forhold. Thi Maria er saaledes deelagtiggjort i det Guddommelige, idet hun har modtaget Guds Væsen og baaret det i sit Moderskjød indtil Fødselens Time, men det Fødte er Guds Søn, og enhver, der troer paa Jesus Christus, den levende Guds Søn, som St. Peter bekjendte ham²⁰), maa ogsaa i Maria erkjende Guds Moder. Om Kvinden erkjendte det, hun som engang ud fra Folkeskaren tilraabte Herren: »saligt er det Liv, som bar dig, og de Bryster, som Du diede« (Lc. 11,27), saa kan det dog kun have været ifølge en Inspiration; alligevel er det dog som en Begyndelse til Opfyldelsen af Marias eget begeistrede Udbrud; »herefter skulle alle Slægter prise mig saligt²¹).« Forøvrigt har man jo ogsaa villet berøve hint Kvindens Ord dets dybere Betydning og villet see en Correktion i Herrens Svar til hende, idet han siger: »Ja, salige ere de, som høre Guds

¹⁹) Dette er *ikke* rigtigt: Navnet legitimeredes først af Synoden i Efesos 431 (en Sag for sig er det, at Betegnelsen har været brugt siden Begyndelsen af 4. Aarhundrede - i hvert Fald). Jævnføres kan „r. d.“s Artikel: „En Antegnelse“ i „Ugeblad for den danske Folkekirke“, Nr. 7 og 8, $\frac{15 \cdot 22}{2}$, 1867, en Artikel, der foranledigedes ved K.-H.s (i vor Indledning omtalte) Opsats: „Marie Bebudelse“ (1866); jvfr. K.-H.s „Replik til r. d.“ smstds. Nr. 19, $\frac{10}{5}$, 1867, S. 304 ff. (S. 308; „ . . . Jeg gjentager. . . , at jeg ikke har noget at indvende, naar den Paastand fremsættes, at Marie har Ret til Benævnelsen „Guds Moder“, men jeg kunde nok finde mig beføiet til at advare imod den fortrinsvise Brug af denne Benævnelse“).

²⁰) Matth. 16,16. ²¹) Luc. 1,48.

Ord og bevare det«²²⁾, som om ikke disse Ord ogsaa netop bekræfter Kvindens Ord og indeholder en Lovprisning, der gjælder Maria som en Moder for alle, der høre Guds Ord og bevare det, hvori Jesu Moder staaer som et Exempel for alle Slægter. Thi hun modtog strax Ordet fra Gud, der blev sendt hende, da hun svarede: »see, jeg er Herrens Tjenerinde, det skee mig efter dit Ord«²³⁾. Anderledes med Præsten Zacharias, der da Sønnens Fødsel blev ham bebudet, forlangte Tegn for at troe og sagde: »hvorpaa skal jeg kjende dette«²⁴⁾. Maria derimod hørte Ordet fra Gud og modtog det og bevarede det, som det ogsaa bemærkes om hende, naar de vidunderlige Ord lød om Sønnen i hans Barndom, at Maria bevarede alle disse Ord i sit Hjerte og overveiede dem. At Elisabeth forøvrigt fattede det saaledes, da Maria kom til hende, at hun i hende saae de Troendes Moder, tilkjendegive hendes Ord til Maria: »salig er hun, som troede, thi det skal opfyldes alt, hvad der er sagt hende af Herren«²⁵⁾.

Det er ikke meget i Evangelierne, hvor Maria omtales foruden det allerede anførte. Hun fremtræder kun i enkelte Glimt, navnlig efter den lille Begivenhed, da hun fandt Sønnen i Jerusalems Tempel, efter tre Dage igjennem tilligemed Pleiefaderen at have søgt ham med Smerte. Forældrene, beretter Evangelisten,²⁶⁾ forstode ikke hans Ord til dem, da han bekjendte Gud som sin Fader, men Maria bevarede Ordene i sit Hjerte. Derefter gjenfinde vi hende først ved Brylluppet i Cana, hvor hun med fuld Tillid henvender sig til Sønnen om Hjælp, for at Glæden ved Festligheden ikke skulde lide noget Afbræk ved Mangelen paa Viin. Hvorfor har Evangelisten Johannes²⁷⁾ opbevaret os denne tilsyneladende ringe Begivenhed i Forhold til Herrens mægtige og mangfoldige Gjerninger, af hvilke han ved Slutningen²⁸⁾ erklærer, at de fleste ikke ere nævnede i hans Beretning? Mon ene og alene, fordi han kunde slutte Fortællingen med den Bemærkning, at det var Begyndelse af Herrens Herligheds Aabenbarelse og dermed tillige til Disciplenes Tro paa ham? Eller var det maaskee ogsaa for at give os, de Troende, et Vink om,

²²⁾ Luc. 11,28. ²³⁾ Luc. 1,38. ²⁴⁾ Luc. 1,18. ²⁵⁾ Luc. 1,45.

²⁶⁾ Luc. 2,50 f. ²⁷⁾ Joh. 2,1 ff. ²⁸⁾ Joh. 21,25.

at vi frit kunne henvende os til Maria om hendes Forbøn og fortrøste os til hendes Indflydelse hos den Herre Christus? Enhver maa besvare disse Spørgsmaal efter sin Troes Maal og religiøse Følelse. Senere²⁹⁾ træffe vi først Maria igjen, da hun søger Sønnen som han staaer i sin Lærergjerning og Pharisæerne tvistes med ham og beskylder ham for at være i Pagt med den Onde. Som det synes, maa de Skriftlærdes Had og Chikanerier have givet hende Bekymring for ham og bevæget hende til et Forsøg paa at unddrage ham fra de ondskafulde Angreb eller kun fjerne ham for en Tid og skaffe ham Hvile. Her bliver hun imidlertid afviist som den, hvem ingen Indflydelse kunde indrømmes til at standse ham i hans Virksomhed, der gik ud paa at frelse Menneskene og opdrage dem for Sandheden. Saaledes kunne vi her finde et Vidnesbyrd om Gyldigheden af Kirkens Anskuelse, naar den giver Maria Deel i Christi Lidelse og nævner hende som lidende med Sønnen, hvad der ogsaa³⁰⁾ blev varslet hende selv, da hun fremstillede ham i Templet og Simeon profeterede om ham: »Denne er sat mange til Fald og mange til Opreisning; ogsaa din egen Sjæl skal Sværdet gennemtrænge«. Men denne sidste Spaadom fik dog først sin fulde Opfyldelse i den Stund da Sønnen nagledes til Korset. Forfatteren Alban Stolz³¹⁾ siger i et af sine Skrifter, at han kan ikke tænke sig nogen græsseligere Lyd end den, der traf Marias Øre fra de Hammerslag, som drev Naglerne gennem Jesu Hænder, og han føier til, at den Lyd maa have havt Betydning for de paa Christus Troende, thi ellers vilde Gud have sparet hende for at høre den. Men Maria skaanede ikke sig selv for Deelagtighed i Sønnens Lidelse, da hun holdt ud ved Korsets Fod, hvorfor ogsaa Kirken har æret hende som lidende med Christus og hædret hende som

²⁹⁾ Matth. 12,46 ff., Marc. 3,31 ff., Luc. 8,19 ff.

³⁰⁾ Luc. 2,34 f.

³¹⁾ K.-H. havde længe været opmærksom paa denne — ogsaa i protestantiske Kredse læste — Forfatter: i en efterladt Optegnelse fra 1860 (9/5) citerer han „Spanisches für die gebildete Welt“ (1. Udg. 1853, 11. Udg. 1908). — Adskillige af A. S.s Skrifter foreligger i dansk Oversættelse, saaledes „Fra Vuggen til Graven“ (1868), „Medicin mod Dødsangst“ (1870), „Guds Billedbog“ (1883), „Rejse i det hellige Land“ (1881), „Engelens Hilsen“ (1886).

saadan i den herlige Hymne, der lyder til os fra Middelalderen: *stabat mater dolorosa, juxta crucem lacrymosa.*³²⁾ Naar Frelseren under sin Dødskval overantvordede hende til den Discipel, som han elskede,³³⁾ saa kan man jo gjerne ogsaa deri fatte det naturligt Menneskelige, at han, som den, der nu skulde forlade Verden, gav hende den, der kunde væрге hende og værne om hende; men idet han sagde til Johannes: see, din Moder, gav han hende ogsaa som Moder til alle, der i Troen skulde elske ham som Guds Søn og Menneskets Søn.

Efterat Evangelierne ere sluttede, fortælles intet om Maria; dog nævnes hun i Apostlenes Gjerninger³⁴⁾ som den, der hørte til Apostlenes Kreds og, saavidt vi af Begyndelsen af 2det Capitel kunne slutte, ogsaa var sammen med dem paa Pintsefesten, da den Hellig-Aand blev sendt. I Brevene tales intet om hende, men i den sidste Bog af Skriften, Johannes' Aabenbaring, forekommer der en udførligere Hentydning til hende i det tolvte Capitel, hvor Kirkens Tilblivelse og Vilkaar symboliseres under Billedet af Kvinden, der føder Barnet, som efterstræbes af Dragen, den gamle Slange.³⁵⁾ I Begyndelsen af Beretningen om Synet, der viser sig i Himlen, fremstilles Maria som den fødende Kvinde, paa hvem Dragen lurar for at opsluge Barnet, saasnart det er født; men Barnet drages ind under Himlens Varetægt, og Kvinden flygter til Ørken, hvor et Sted er hende beredt af Gud. I det Følgende fremtræder hun mere og mere som Billedet af den i Verden stridende Kirke, egentlig som en Personifikation af denne, og der antydes en Forskjel mellem de Helliges Samfund i Himlen og de Helliges Samfund her paa Jorden, hvor Dragen fremdeles forfølger Kvinden, og da hun unddrages hans Efterstræbelse, vender sig forbitret mod de Troende, der

³²⁾ Denne „Sekvens“, som man plejer at tillægge Franciskaneren Jacopone da Todi († 1306), findes (oversat) som Nr. 137 i „Katholsk Psalmebog“ og i „Latinsk – dansk Messebog“, Side 245 – 247. Jvfr. Karl Jespersens Oversættelse i F. L. Østrup: Korset, 1904, S. 32 f.

³³⁾ Joh. 19,26 f.

³⁴⁾ 1,14.

³⁵⁾ Ud fra denne — af mange romersk-katholske Fortolkere hævdede — Forklaring er det, at „Himmeldronningen“ af katholske Kunstnere udstyres med de i Vers 1 nævnte Emblemer.

nævnes som Kvindens Sæd, dem, som bevare Guds Befalinger og holde ved Jesu Christi Vidnesbyrd. Som Maria altsaa i Begyndelsen af denne symbolske Beretning fremtræder som Guds Moder, nævnes hun i dens Slutning ligefrem som de Troendes Moder. Som Abraham i Brevet til Romerne⁸⁶⁾ betegnes som Fader for de Troende, fordi han troede paa Guds Forjættelser, saaledes blev Maria de troende Christnes Moder, fordi hun troede paa Sønnen, hun skulde føde, som Elisabeth udtalte det, da hun sagde: »Salig er hun, som troede«. (Fortsættes).

⁸⁶⁾ 4, 11 16.

Martyrer i det nittende Aarhundrede.

(Fortsat.)

14. Uganda.

Et heltemodigt og glædestraalende Martyrium for Renhed og Tro led en Skare Ynglinge i Kongeriget Uganda i Afrika i Aaret 1886. Kong Mwanga, der i 1884 kun atten Aar gammel var kommet paa Tronen, viste sig i Begyndelsen venlig over for de Kristne, han lod endog Missionærerne, som i hans Faders Tid var blevet forjaget, kalde tilbage. Folket var ogsaa beredt til at antage Kristendommen; men Førsteministeren, en fanatisk Hedning, forstod i den Grad at fylde den unge Konges Hjerter med Mistro til Europæerne og Had mod de Kristne, at han snart rasede imod dem. — Josef Mkasa, en ivrig Kristen og en af de første Hofembedsmænd, havde vovet at sige Kongen imod, og straks maatte han bøde med Livet for sin Dristighed. Karl Luanga var Page ved Hoffet; han havde stor Indflydelse over sine Kammerater og omvendte mange af dem til Kristendommen. Den lunefulde Hersker, der var rasende over, at hans Pager tilbad en anden Gud end han selv, begyndte snart ivrigt at forfølge dem. Det første Offer for den tyranniske Mvangas Hævn var den unge Page Dionysius Sebyggwao. Han var i Færd med at undervise en af sine Kammerater i Katekismus, da Kongen mødte dem. »Hvad bestiller I?« spurgte han, og deres Svar, at »de lærte Katekismus«, gjorde ham aldeles rasende. »Vent, jeg skal nok faa de Nykker pillet ud,« raabte han og gennemborede med sin Lanse den lille Kakeket.

Dette var Signalet til en almindelig Kristenforfølgelse. Endnu samme Nat, mellem 25. og 26. Maj 1886, holdt

Kongen Krigsraad med Førsteministeren, og de besluttede, at alle indfødte Kristne skulde dræbes. Næste Morgen blev alle Slottets Udgange besat, og Pagerne i Karl Luangas Korps maatte møde for Kongen. Denne skændte heftigt paa dem og bød alle dem melde sig, der var Kristne. Derefter bandt Bødlerne de unge Trosvidner med tykke Reb saa fast til hinanden, at de næsten ikke kunde gaa enkeltvis. Et nyt Korps af Pager blev kaldt frem, og de Kristne iblandt dem maatte dele Skæbne med deres Kammerater. Det var omtrent tyve i en Alder fra 18—20 Aar.

Karl Luanga, som blev skilt fra de andre, for at man saa meget lettere kunde bevæge dem til Frafald, erhvervede sig først Martyrpalmen. Han blev stegt langsomt fra Benene af og opad. Bøddelen bemærkede spottende: »Mon ikke din Gud nu kommer og befrier dig fra Flammerne?« Martyren svarede roligt: »Du stakkels forblindede Mand, du ved jo ikke, hvad du siger. Jeg er i dette Øjeblik til Mode, som om du hældte Vand over mit Legem. Men dig vil den Gud, som du forhaaner, en Dag styrte i en virkelig Ild.« Uden at give en eneste Smertenslyd fra sig led den standhaftige Yngling sit skrækkelige Martyrium.

De yngste blandt Pagerne blev ført ud paa en Høj foran Rubaga. Her laa en stor Mængde tørt Siv. Bøddelen lavede Neg deraf og bandt en Page ind i hvert, og saa satte han alle Negene sammen i en Stak. Blandt Ofrene befandt sig ogsaa Overskarpretterens Søn Mhaga Tugindé. Den ulykkelige Fader prøvede paa alle mulige Maader at faa Drengen til at fornægte sin Tro, men forgæves. Selv Forberedelserne til Døden paa Baalet fik ikke Drengen til at skælve, og han lod sig binde ind i et Neg uden at sige et Ord. I sidste Øjeblik gjorde Faderen endnu et Forsøg. »Min Søn, lad mig i det mindste skjule dig, det mærker ingen!« »Nej,« svarede Drengen, »det vilde kun berede dig selv Ulykke, kære Fader, thi du er Kongens Tjener. Dræb mig kun, jeg dør for min Religion!« For dog at spare Sønnen for den forfærdelige Ildød befalede Faderen en af sine Hjælpere at dræbe ham ved et Kølleslag i Hovedet.

Saa tændtes der Ild paa Stakken paa det Sted, hvor Benene var anbragt. Ofrene skulde brændes saa langsomt som muligt i det Haab, at de umenneskelige Smerter skulde bringe mange til Frafald. Da Flammerne slog op om disse levende Sivneg, begyndte Martyrerne at bede højt. En halv Time senere var der intet andet tilbage end en Hob Aske og halvt forkullede Lig.

Beatificationsprocessen for denne berømmelige Skare er vidt fremskreden, ligeledes for mange andre af deres Landsmænd, der er døde for deres Tro.

Omtrent et Aar senere syntes Mwangas Hævnssyge at

være stilnet; han saa jo, at de Kristnes Antal voksede, jo mere han rasede mod dem. Uganda er den Dag i Dag Missionærenes Stolthed. Almindelig Trang til Kristendom, til Sakramenternes Modtagelse og til kirkeligt Liv i det hele er ikke i noget Missionsland saa levende som her.

15. Tyrkerne.

Ved det frygtelige Blodbad, som Muselmændene anrettede i Aaret 1860 i Damaskus, blev der nedsablet Tusinder af Kristne. De fleste havde kun Valget mellem Døden eller Frafald fra Troen. — Et Øjensvidne fortæller mange Eksempler paa heltemodig Standhaftighed, f. Eks.:

Storscheiken Abdallah-el-Halebi sendte to Muselmænd til Franz Mussa Becki, en rig Kristen.

To Maaneder i Forvejen havde denne laant Abdallah 160,000 Francs. De to Mordere tilbød den ærværdige Olding Livet, hvis han vilde fornægte Troen. »Lad blot Abdallah beholde mine Penge, naar jeg beholder min Tro,« svarede han, »men min Gud fornægter jeg ikke. Af ham har jeg lært ikke at frygte dem, der dræber Legemet, men blot den, der har Magt at dræbe Sjælen.« Den gamle Mand faldt paa Knæ og begyndte en Bøn. Den fuldendte han i Himmelen, thi et Sabelhug kløvede hans Hoved.

En anden Olding blev opfordret til at blive Muselmand. Som den h. Polykarp svarede han: »80 Aar har jeg tjent Jesus Kristus, nu ved Slutningen af mit Liv forlader jeg ham ikke.« Disse smukke Ord var hans sidste her paa Jorden.

Siden har Tyrkerne, som vi ved, raset mod de kristne Armeniere, som uden Barmhjertighed, lige ned til de aller-sidste Dage, i Hundredtusindvis er bleven myrdet. Det var derfor, Gladstone i det engelske Parlament omtalte den forrige tyrkiske Sultan som »den kongelige Morder«.

(Sluttes.)

Mødrenes Bøn.

---

1. Sancta Maria, du som troner højt i Himlens lyse Sal, du, som fødte vor Forsoner, sænk dit Blik mod Jordens Dal.	2. Al den Smerte, Verden rummer, bær du i dit Moderbryst. Se, vi raaber i vor Kummer: Kvæg vort Hjerter med din Trøst!
3. Fromme Moder, bøj dit Øre til vor smertefyldte Bøn, og vort Angestraab du høre, du, som ofrede din Søn.	4. Rene Jomfru! Livets Kilde vælded' af dit Moderskød. Vis os Frelseren, den milde, Sejerherren over Død.

5. Blide Moder, vi vil mindes,
at du selv ved Korset stod.
Livet gennem Døden vindes,
Livet, købt for Sønnens Blod.

A. K. M.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Katholsk Ungdoms Forbunds Høstfest i Søndags havde samlet mellem 50 og 60 Deltagere, som med Opmærksomhed, Liv og Lyst fulgte med i de forskellige Ting, det righoldige Program bød paa. Bestyrelsens Medlemmer sørgede med Energi og Udholdenhed for Gæsternes Underholdning, ligesom Præses, Hr. Pastor Koch, var utrættelig overfor de utallige store og smaa Krav, der en saadan Aften stilles til ham.

— Lætitia, de franske Skolers Elevforening, afholdt i Mandags Aften en meget vellykket »Thekoncert«. I den store Gymnastiksal paa Østerbros Skole var der, ved større og mindre Borde, dækket henved 150 Kuverter. De unge Piger opvartede selv nydeligt og behændigt, mens andre af Medlemmerne underholdt med Musik og Sang, firhændigt Sammenspil, Solo og Kor. Salen var fyldt til sidste Plads, og alt forløb smukt og hyggeligt. Overskuddet gaar hovedsagelig til Udvidelse af Foreningens Bibliothek.

— I Tirsdags Aften var der overfyldt ved Højskolens Møde — ligesom for nogle Aar siden, da Højskolens Møder begyndte — og de mange Tilhørere gik heller ikke skuffede hjem. Det var nok kun lidt fra Rom, Pastor Olrik havde lovet at fortælle, men det blev til meget, til overordentlig stemningsfulde, gribende og livlige Erindringer, som vil blive husket længe af de mange Tilhørere.

Frankrig. Der er nylig i Paris oprettet en ny Forening, *Association de la Plus Grande Famille* (Foreningen til Fremme af store Familier), hvis Formaal bl. a. er at hjælpe og støtte de Familier, som har et betydeligt Antal Børn. For at blive Medlem af Foreningen maa man mindst være Fader eller Moder til fem Børn. Overpræsident er den berømte katholske Forfatter René Bazin, Medlem af det franske Akademi. Ved det første Møde oplæstes et Brev fra Kardinal Amette, Ærkebiskop af Paris, hvori udtaltes hans Sympathi for denne Forening, som var grundlagt paa kristne Principper. 20 Familier har allerede faaet en Understøttelse paa 500 Francs hver. Sekretær Lamy ved det franske Akademi har oprettet en Fond paa $\frac{1}{2}$ Million Francs, hvis Renter hvert Aar skal deles mellem to af de største Familier blandt franske Katholikker. Da man offentlig i Socialistblade bebrejdede ham, at han havde begrænset sin Gave til katholske Familier, svarede han, at Grunden var den, at Katholicismen med sin Lov om Ægteskabets Uopløselighed, med sine Krav om Renhed og Syndsbekendelse bedst var skikket til at beskærme det nationale Liv. Ved en Banket, der

nylig afholdtes i Foreningen, viste det sig, at de 58 tilstedeværende havde 422 Børn. — Maatte denne sunde og gode Organisation blot ikke være kommet for silde!

Rom. Ifølge *Osservatore Romano* har den Hellige Fader ved Forhandlinger med den franske og tyske Regering opnaaet Begunstigelser for visse Krigsfanger. En Komité af Katholikker fra de i Nord-Frankrig af Tyskerne besatte Distrikter anmodede Paven om at opnaa Forflyttelse til Schweiz af de Krigsfanger, der var Fædre til mindst fire Børn, og hvis Fangenskab havde varet i halvandet Aar. Benedikt XV overbragte straks denne Anmodning til den tyske Regering, som med Velvilje gik ind herpaa, forudsat, at tyske Krigsfanger i Frankrig, der opfyldte de samme Betingelser, kom til at nyde en lignende Begunstigelse. Det gik den franske Regering selvfølgelig ind paa; kun blev det fornødne Børneantal nedsat fra fire til tre. Det kniber mest med at finde Plads i Schweiz til endnu flere Fanger, end der i Forvejen er, men man venter dog, at en Ordning lader sig opnaa. Mgr. Tiberghien, Domherre ved Laterankirken, er i en uofficiel Mission afrejst til Schweiz for personlig at hjælpe med til Realisationen af de menneskekærlige Planer. Til alle i Schweiz internerede Fanger har Paven ladet fremstille en Erindrings-Medaille, som han vil lade uddele gennem den schweiziske katholske Mission blandt Krigsfanger.

— Kardinal Vincenzo Vanutellis eneste efterladte Broder er død i sin Fødeby Genazzano i sit 74de Aar. Den afdøde, der var Jurist, nød sjælden Agtelse og Kærlighed i vide Kredse og beklædte mange Tillidshverv i Genazzano, hvor Familien Vanutelli Aarhundreder igennem har spillet en betydelig Rolle. — Der er bleven rejst et prægtigt Gravmæle over Kardinal Domenico Ferrata af dennes Broder. Ved Ceremonierne var den pavelige Understatssekretær, Mgr. Tedeschini, til Stede som Pavens Repræsentant; Kardinal Ferrata var jo Benedikt XV's Statssekretær de første Uger af hans Regering. — Mgr. Alfre di Bonzo, den nye Nuntius i Wien, er bleven modtaget af den Hellige Fader i Afskedsaudiens og er rejst til den østerrigske Hovedstad. Kardinal Scapinelli forlader da Wien og Kardinal Frühwirth München for at modtage den røde Hat ved det kommende Konsistorium. Endelig er Titular-Ærkebiskop Aversa, hidtilværende Nuntius i Brasilien, bleven udnævnt til Kardinal Frühwirths Efterfølger som Nuntius i Bayern. — Ved Konsistoriet i denne Maanedes Slutning anses det for sikkert, at følgende vil blive udnævnt til Kardinaler: Ærkebiskop Sili, Pavens private Aumonier; Ærkebiskop Ranuzzi, Majordomus ved Vatikanet; Patriark La Fontaine af Venezia; Ærkebiskop Gavotti af Genova;

Ærkebiskop Germaine af Toulouse. Desuden nævnes der endnu et Par Navne, dog med mindre Sikkerhed.

Asien (Forindien). Ærkebiskoppen af Bombay, Dr. Hermann Jürgens, S. J., er den 29. September afgaaet ved Døden. Dr. Jürgens var født i Münster i Westphalen den 8. December 1857. Knap 17 Aar gammel indtraadte han i Jesuiterordenen. Efter nogen Tid at have virket som Professor i Physiologi i den tyske Provinses Studiehus i Blienbeck i Holland rejste han i 1882 til Bombay. Ogsaa her virkede han længe som Professor og tillige som Missionær. I 1891 var han allerede valgt til Ærkebiskop, men undgik den Gang det tunge Ansvar. I 1907 var det ham umuligt at blive fri; han besteg da det Aar Ærkebispestolen som Ærkebiskop Dalhoffs Efterfølger. I sin Bispetid har han udvist megen Virksomhed, bl. a. faaet den smukke Ignatius-Kirke i Bombay bygget. De Vanskeligheder, som Verdenskrigen har medført, bl. a. gennem Interneringen eller Fjernelsen af de tyske Præster, har utvivlsomt været en medvirkende Aarsag til hans Død.

Brevkasse.

Hr. Redaktør!

De bedes venligst gennem Deres ærede Blad oplyse mig om, hvor jeg bedst skal henvende mig for at faa Postkort af vore forskellige Kirker og Institutioner. Jeg er først for nylig bleven »Samler« og har derfor ikke anet de overordentlige, til Umulighed grænsende Besværligheder, der stiller sig hindrende i Vejen for denne for en Katholik — med Interesse for vore smukke Kirker — ganske selvfølgelige Passion. Ved overordentlig elskværdig Imødekommenhed fra de forskellige Herrer Præster og Ordensfolk, jeg har henvendt mig til, er det lykkedes mig at samle en Del, men da der er langt igen, inden Samlingen bliver komplet, kommer jeg her med min Forespørgsel. I Katholsk Boghandel, hvor jeg selvfølgelig først henvendte mig, forefandtes meget lidt — altfor lidt. Med Tak forud for Optagelsen

ærb. A. Müller, Forstanderinde.

— Desværre kan jeg ikke give Dem andet Raad end at blive ved med at samle ved Hjælp af omtalte »overordentlig elskværdige Imødekommenhed«. Ærbødigst N. H.

Ærede Hr. Redaktør!

I mit Bibliothek fandt jeg i Dag en norsk Udgave af den berømte Præst, Sebastian Kneipp's Bog: Min Vandkur (Mittes Forlag) 1894 med Omslagsbillede af Forfatteren i Husdragt og Leo-krave. I samme Bog findes anført nogle af Pressens Udtalelser om den som Anbefaling. En protestantisk Præst, I. Müller i Eggen, anbefaler i det norske Blad »Budstikken« 18. Juni 1894 Bogen saaledes: »Den originale, tysk-lutherske Præst Kneipp er bleven verdensberømt, og hvad der har bidraget dertil, er —

— osv.« Det forbausede mig at læse dette, da jeg vidste, at Kneipp var katolsk Præst, ikke mindst af en Beretning fra ham selv om Virksomheden i Moderanstalten i hans Hjemstavn, hvor han bl. a. spøgefuldt meddeler, at Kordregene ved den daglige Morgenmesse tjener ved Alteret med bare Fødder. Det piner aabenbart i den Grad den lutherske Hr. Pastor, at en saa berømt Mand er Katolik, endsiges katolsk Præst, at han fristes til at omgaa vel letfærdigt med Sandheden, da han sikkert mener, at ingen vil verificere hans Udtalelser. Dette lille, nærmest humoristiske Træk, der desværre langt fra er enestaaende, har fængslet min Interesse saa meget, at jeg mente, det vilde kunne interessere Ugebladets Læsere og Dem, Hr. Redaktør, hvorfor jeg har tilladt mig at indsende det. Med Tak forud for Optagelsen
Aug. E. Plum, Ingeniør.

— En Indsender, højærv. Hr. P. Spaus, spurgte for nogen Tid siden, hvilken Kilde der kunde findes til følgende Meddelelse i Ugeskriftet *Arbejde adler*, No. 21, 26. Maj 1916:

»I 1650, to Aar efter den forfærdelige Trediveaarskrig, vedtog den franske Udskrivningskreds, hvis Formand var den katolske Biskop af Bamberg — i det nuværende Bayern — tre Bestemmelser, som i et katolsk Land kun kunde forklares og forsvares ved den umaadelige Aftolkning, navnlig for Mændenes Vedkommende, som den langvarige Krig havde forarsaget sammen med sine to Ledsagere: Sult og Pest. Man regner, at der i 1648 kun var en Tredjedel imod Befolkningen i 1618 i Tyskland.

1) I 10 Aar maa ingen, som er under 60 Aar, indtræde i Klosterlivet.

2) Præster, som ikke hører til nogen Orden (Munke eller Domherrer = Kanniker), skal gifte sig.

3) Enhver Mandsperson, der som ærlig Mand tiltror sig at turde tage to Hustruer, skal have Lov til at ægte dem, kun skal han ikke blot forsørge dem med alt nødvendigt, men ogsaa søge at forhindre indbyrdes Uvilje imellem dem.«

— Som Svar paa Forespørgslen tjener, at jeg nu har fundet den Kilde, hvoraf aabenbart det nævnte Blad har øst; det er Folkenes Historie 5. Bind, Side 252; vedkommende Afsnit er forfattet af Professor, Minister P. Munch. — Uden i Øjeblikket at kunne bevise det har jeg en Formodning om, at ovennævnte Bestemmelser højst kun har været Forslag, der aldrig er blevet til Lov. Maaske kan en eller anden Læser give bestemt Besked herom.
N. H.

Den katolske Højskole.

Intet Foredrag i denne Uge.

Paramentforeningen genoptager sit Arbejde Mand d. 6. Nov. Kl. 11¹/₂.

Mødreforeningen Ti. d. 7. Novbr. Kl. 8¹/₄ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender.

St. Andreas Kirke. (Ordrup). Begge Mariakongregationer holder Fælleskommunien Søndag den 5. Nov. i Messen Kl. 7³/₄.

Syforeningen i Griffenfeldtsgade Nr. 7, 3. Sal ov. Gaarden, genoptager sine Møder Torsdag d. 9. November. Nye Medlemmer optages gerne ved Henvendelse i Griffenfeldtsgade, da der kræves talrig Assistance til at udføre de mange Arbejder. De gamle Medlemmer bedes give Møde-lige saa flittigt som før.

Unio. Onsdag d. 8. November almindeligt Møde i Lokalet, Frederiksberg Allé 11.

Kirkelig Kalender.

5. Novbr. 21. Sønd. eft. Pintse.	12. Novbr. 22. Sønd. eft. Pintse.
6. — M. Oktavdag.	13. — M. Didacus, Bekender.
7. — Ti. Oktavdag.	14. — Ti. Josafat, Biskop og Martyr.
8. — O. Oktav af Alle Helg.	15. — O. Gertrud, Jomfru.
9. — To. Laterankirkens Indvielse.	16. — To. Ferialdag.
10. — F. Andreas Avellinus, Bekender.	17. — F. Gregor Undergørrer, Biskop og Bekender.
11. — L. Martin af Tours, Biskop og Bekender.	18. — L. Peterskirken Indvielse.

Meddelelse om Gudstjenesten i København fandtes sidst i Nr. 40.

Fransk og Engelsk. Undervisning tilbydes. *J. Køhn*, Bartholinsgade 91.

Eksercitier.

Fra Søndag den 5. Nov. til Søndag den 12. Nov. afholdes der i Jesu Hjertes Kirke **Eksercitier** for katolske Mænd og Ynglinge. Det første Foredrag Søndag den 5. Nov. Aften Kl. 6 (Adgang for alle). De paafølgende Ugedage holdes der Foredrag hver Aften Kl. 8^{1/4}. Lørdag Aften bortfalder Foredraget. Søndag Morgen Kl. 8 Prædiken og Fælleskommunion. Søndag den 12. Nov. Aften Kl. 6 Slutningshøjtidelighed (Adgang for alle). Alle katolske Mænd og Ynglinge indbydes venligst til at tage Del i disse Eksercitier.

Elisabeth-Vincentforeningens Regnskab for Halvaaret 1915—16.

(Konferens Ø., C. & S.)

INDTÆGT.	Kr. Ø.	UDGIFT.	Kr. Ø.
Kassebeh. f. forrige Aar	63 90	Kontant Hjælp.....	37 00
Aarlige Bidrag.....	113 00	Kødkort.....	25 50
Julegave.....	100 00	200 Mælkebilletter.....	27 00
Extragave.....	100 00	90 Urtekrapakker.....	136 22
Indkass. ved 13 Møder..	51 10	Kul og Koks.....	21 85
Indh. af en Antoniusbøsse	19 00	45 Stk. ny Beklædningsgenstande.....	63 56
		Indkøb af Stoffer.....	23 45
		2 Eks. af »Nord. Ugebl.«	8 00
		Brød til 19 Familier....	19 00
		Kassebeh. v. sidste Møde	85 42
	<u>Kr. 447 00</u>		<u>Kr. 447 00</u>

Foreningen talte i Fjor 8 Medlemmer, som besøgte ca. 20 fattige Familier paa Østerbro og Amager over 200 Gange i Vintrens Løb.

Foreningen genoptager sin Virksomhed den sidste Tirsdag i Oktober Maaned, og Møderne holdes hveranden Tirsdag — indtil sidst i April — i »Mariahjemmets« Forsamlingsaal. —

K. U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Mathæus Hansen, Hovmarksvej 20, Charlottenlund.

Katholsk Bogsalg Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.
64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4—6.

Nr. 46.

Søndag den 12. November.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — De Helliges Samfund. — Baldakinbilledet i Roskilde. — Nye Bøger. — Martyrer i det nittende Aarhundrede. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Aarhus. Randers. Maribo. Tyskland. Rom. Nord-Amerika. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

333.

Menneskenes Dom.

Hvis Verden beundrede, hvad Gud beundrer, hvis den regnede Ydmyghed for en Dyd og Stolthed for en Synd, hvis den regnede Storhed og Magt og Rigdom for lidet værd i og for sig, ja, hvis den overhovedet anlagde en religiøs og korrekt Bedømmelse af Tingene, saa vilde der ikke være noget urigtigt i at søge dens Ros. Men det modsatte er Tilfældet, siden Verden, som Skriften siger, »ligger i det onde«, og siden dens Principper og Handlemaade er det stik modsatte af det, som Gud billiger. Derfor kan vi ikke med Rette søge Verdens Ros; vi kan nemlig ikke tjene to Herrer, som er hinandens Fjender.

Skønt dette er saa uimodsigelig sandt fra den kristne Tros Standpunkt, er der dog mange af dennes Tilhængere, der har saa svært ved at se bort fra Verdens og Menneskenes Dom. Saadanne vil jeg gerne bede om at betænke følgende Sandheder:

Husk for det første paa, at det er umuligt at behage alle; de, som forsøger derpaa, behager de færreste. Den, som uden Frygt viser, at han sætter Guds Dom højt

over Menneskenes Dom, vinder ofte lettere den Verdens Ros, han intet agtede værd. Men søge den skal man ikke, ikke engang — i alt Fald kun til en vis Grad — de gode Menneskers Dom. Thi ligesom vi undertiden har den Pligt at opgive selv Livets tilladte Glæder og Behageligheder, saaledes kan vi ogsaa blive forpligtede til at give Afkald paa den Ros, det ellers var godt og skønt at have.

Men tænk end videre paa den Mængde Væsener, der, usete og usynlige i sig selv, alligevel er Vidner til vort Liv og vor Vandel. St. Paulus formaner Timotheus ved de udvalgte Engle og erklærer andet Steds, at Apostlene er blevet »et Skuespil for Verden og for Englene og for Menneskene«. Skulde vi da være bange for at følge det rigtige, fordi Verden muligvis vil haane os for det; nej, lad os snarere være bange for ikke at følge, siden Gud og de hellige Engle ser os. Væn eder derfor til stadig at tænke paa, at I er paa en offentlig Skueplads, hvordan end eders Stilling i Livet er, at der er andre Vidner til eders Vandel end den Verden, der omgiver eder, og at I, om I skammer eder for Menneskene, endnu mere burde skamme eder for Gud og hans hellige Engle.

Og tænk paa, hvis du frygter Menneskenes Dom, hvor lidt du vil bryde dig om den paa dit Dødsleje. Hvor ringe vil da ikke alle Menneskers Bedømmelser synes dig, de, som selv skal dømmes, saaledes som du ogsaa snart skal. Hvis du derfor føler Angst for Menneskenes Haan og Spot, tænk saa paa, hvor meget du vil agte den værd i din Dødstime, hvis du til den Tid overhovedet bliver i Stand til at tænke saa meget.

Og tænk endelig, du, som skammer dig her paa Jorden, hvordan det vil blive, hvis du skal føle Skam for Jesu Dommersæde. Der vil Apostle, Martyrer, Profeter, alle hellige være til Stede. Der vil alle de Myriader af Mennesker være til Stede, som nogen Sinde har levet. Der vil dine bedste Venner være, dine Forældre, Brødre, Børn. Tænk, hvad det vilde sige, om du skulde skamme dig overfor alle dem! Og der er en til Stede, større end baade Forældre, Ægtefæller, Børn! Hvis du har skammet dig for ham her paa Jorden, hvad vil han da — ikke længere din Frelser, men din Dommer — tænke om dig? Hør, hvad han

selv har sagt: »Den, som skammer sig for mig og mine Ord, skal Menneskesønnen skamme sig ved, naar han kommer i sin og sin Faders og de hellige Engles Herlighed.«

Lad os derfor vende os bort fra Mennesker og hen imod Gud. Lad os tage Korset op og følge Christus efter. Han gik gennem langt større Skam, end der kan falde i vor Lod. Tror I ikke, han følte noget, da han blev løftet op paa Korset til offentlig Beskuelse, under sine Fjenders Haan og Foragt og Had og Bespottelse? Det er en stor Begunstigelse at blive ligedannet med Christus. Den Naade fik Apostlene, og Guds Kirke har fra den første Tid til vore Dage haft det paa samme Maade, været Genstand for Ringeagt og Haan fra denne Verdens Mennesker. Men Gud Helligaands Hjælp har ikke svigtet Kirken og vil heller aldrig svigte den, og den samme Naade tør hver enkelt stole paa, der søger Hjælp gennem den.

Kardinal Newman.

De Helliges Samfund.

En hidtil utrykt Afhandling (fra 1889)
af afd. Stiftsprovst *H. P. Kofoed-Hansen.*

Med Indledning og Noter ved cand. theol. P. P. Jørgensen.

(Fortsat.)

For Protestanten staaer Maria kun som den fromme, ydmyge, gudhengivne Kvinde, og som saadan omtales hun ogsaa i de religiøse Foredrag og fremstilles som et Mønster paa Kvindelighed.³⁷⁾ Derimod forekommer hendes Priis aldrig indenfor Protestantismen, og aldrig nævnes hun som den saligste Jomfru, endsige som Guds Moder.³⁸⁾ En Prædikant vilde ikke vove at nævne hende saaledes i en Prædiken, medmindre han ialfald tilføjede ligesom en Undskyldning eller et Forsvar for, at han dristede sig dertil; og han kunde gjøre det dristigere end han maaskee selv

³⁷⁾ I den i vor Indledning nævnte Artikel: „Marie Bebudelse“ betegner K.-H. hende netop som „det kvindelige Ideal“ (S. 4).

³⁸⁾ At der i denne Paastand er noget af en Overdrivelse, viser allerede et Henblik til „r. d.“s „En Antegnelse“ (se ovfr. Note 19)). Denne „Antegnelse“ har K.-H. i 1889 øjensynligt ikke erindret.

ret vidste det, thi Benævnelsen er hævdet hende ved Conciliet i Nicæa, som Protestantismen anerkjender.³⁹⁾ Digteren Andersen, der vistnok med Hjertet var Christen, om end hans christelige Indsigt kan have været farvelig nok, siger om hende⁴⁰⁾: »Er Christus Gud, da maa Maria være det reneste, det fuldkomneste kvindelige Væsen; hun bliver da saa hellig som et Menneske kan blive det, og vi maa bøie os dybt for den Rene, den Ophøiede«. I Grunden er i dette Udsagn, skjøndt det langt fra udtømmer, hvad den Troende maa kjende i Maria, dog et Skridt henad til Erkjendelsen af hendes ubesmittede Undfangelse, denne Erkjendelse, hvis Stadfæstelse som Dogme⁴¹⁾ vakte saa stor Forundring og Forargelse i den protestantiske Verden, ihvorvel den Erkjendelse har som i Glimt været forsvaret og havt Lyd oftere gennem Kirkens Historie. Og naar man ret gjennemtænker, hvad Indholdet er af Troesbekjendelsens Ord: undfanget af den Hellig-Aand, født af Jomfru Maria, saa vil man tilsidst komme til en Forstaaelse, der ikke kan afvige meget fra, hvad det katholske Dogme udtaler eller forkynder. Maria er ifølge den christelige Bekjendelses Ord deelagtiggjort i Guds Væsen, og er enestaaende i den hele Skabning, og naar det⁴²⁾ hed til hende fra Gud: »den Hellig-Aand skal komme over dig og den Høiestes Kraft skal overskygge dig. Derfor skal ogsaa det Hellige, der fødes af dig, kaldes Guds Søn«, hvorledes skal man da kunne rime det med consequent eller fornuftig Tænkning, at dette skulde være vederfaret en af Arvesynden besmittet Kvinde, at Guds Væsen skulde have nedsænket [sig] i det Urene. Maria maa saaledes ikke blot være det reneste, det fuldkomneste kvindelige Væsen, men renere end ellers nogensomhelst Skabning i Verden.

³⁹⁾ Se ovfr. Note 19).

⁴⁰⁾ I „O. T.“ (1836), I Deel, III Kap.; K.-H. citerer med den samme — rent formelle — Ændring som P. P. i „Er Romersk Katholsk Ægte Evangelisk?“ (1889), S. 179. — Saa vidt vides, har K.-H. ikke haft Tilknøytning til H. C. Andersen; i hans Odenseperiode (1837—49) var A. i Forhold til Hjembyen nærmest en fremmed (se hans Udv. Skr. XII, 1900, S. 101 [: Mit Livs Eventyr II]).

⁴¹⁾ Ved Bullen „Ineffabilis deus“ af 8/12 1854. — Jvfr. K.-H.: Bemærkninger i Anledning af Mødet . . . i Aarhus (1889), S. 11 f.

⁴²⁾ Luc. 1,35.

KAPITEL III.

Da altsaa Jomfru Maria — hvilket er ubestrideligt — paa en ganske særegen og langt inderligere Maade end ellers nogen Kvinde eller noget andet Menneske er forenet med det guddommelige Væsen og, man kan sige, i eminent Forstand deelagtiggjort i Treenighedens Samfund, skulde man saa ikke kunne paakalde hendes Forbøn eller skulde det kunne betragtes som Afguderi og betegnes som Maria-tilbedelse⁴³⁾ at henvende sig til hende for at anholde om, at hendes uomtvistelige Forhold til den almægtige Kjerlighed selv maatte komme et i Troen eller Livets Nød stridende Menneske saaledes til Gode, at hendes Bøn forenede sig med hans som Forbøn og gav den større Inderlighed og Vægt? Maria har jo Betydning for den hele Menneskeslægt som Moder til dens Frelser, som den til hvem Guds Ord til Menneskeheden blev henvendt og som modtog det og hengav sig til Tjeneste for det, og — »Ordet blev Kjød og boede iblandt os.«⁴⁴⁾ Hendes Høihed og Herlighed for Menneskene stammer alene derfra, hendes Betydning og Værd for enhver Troende har alene i denne hendes Stilling sin Begrundelse, hidrører udelukkende fra hendes Forhold til Gud i Jesus Christus, den eenbaarne Søn, som Maria har baaret under sit Hjerte og bragt frem for Verden. Derfor er den Paastand, hvormed Reformatorerne⁴⁵⁾ gjorde saa megen Blæst, at Jesu Christi Fortjeneste blev forringet og hans Ære og Herlighed tilsidesat og krænket ved den Ære og den Paakaldelse af hendes Forbøn, der henvendtes til Maria, ligefrem greben ud af Luften og taabelig, aldeles imod hvad de selv maatte antage, om de havde forstaaet Skriftens Ord om hende og

⁴³⁾ I Artiklerne: „Marie Bebudelse“ (S. 2 f.) og „Replik til r. d.“ (S. 308) havde K.-H. selv hævdet, at Maria i Romerkirken faktisk — „om dette nu end ikke stemmer med den egentlige Lære“ — var Genstand for Tilbedelse.

⁴⁴⁾ Joh. 1,14.

⁴⁵⁾ Det er tilstrækkeligt — ogsaa naar Talen er om de lutherske Bekendelses-skrifters Syn paa Helgendyrkelsen i det hele — at henvise til den Augsburgske Konfessions 21. Artikel og det tilsvarende Afsnit („De Invocatione Sanctorum“) i „Apologien“ for Konfessionen; se iøvrigt Registret (under: Maria og Sancti) i „Concordia. Libri symbolici ecclesiae evangelicae“ (den saakaldte „Konkordiebog“).

hvad de ifølge det apostolske Symbolum maa udtale og bekjende om hende, hvorimod det medrette kan siges, at alt hvad den catholske Kirke hævder om den hellige Jomfru har sin Støtte og Medhold i Troesbekjendelsen og i hvad Evangeliet beretter om hende; om det end kan indrømmes, at der nu og da indenfor Catholicismens Omraade kan forekomme Udtryk om hende, Sigelser af Uforstandige eller saadanne, der ere noget tilbøielige til sværmske Udtalelser, der maa betegnes som extravagante.

Men det var jo ikke blot den hellige Jomfru, der ved Reformationen blev viist ud af Helligdommen som af de Troendes ærefrygtsfulde Bevidsthed. Det Samme vederfaredes den hele Skare af Troeshelte og Troesvidner, der havde agtet alt i Verden ringe for at kunne leve og virke for Guds Rige og i den evige Kjerligheds Tjeneste, for at udbrede Kundskaben om Herrens Herlighed og holde Menneskene vaagne i Tilbedelsen af Guds Naades Aabenbaring for den faldne Verden. Kun en af dem alle fandt Naade for Luthers Øine, den hellige Bernhard, uden at han dog gjorde noget for at vedligeholde iblandt de Christne den taknemmelige Ihukommelse om ham⁴⁶⁾ saalidt som om alle de andre gennem Tiderne henfarne Hellige. Der stueredes intet Samfund mellem dem og de Troende her i Verden; de Helliges Samfund fandtes kun paa denne Jord omfattet af den saakaldte usynlige Kirke. At tænke sig en Meddelelse fra de Sallge hisset, fra de under Evighedens Lys Forklarede til de her i Mørket Lidende og Stridende betegnedes som en Forfængelighed, en Formindskelse af Christi Fortjeneste og Værdighed, som det ansaaes som en Formastelse at henvende til dem nogen Bøn eller Paa-kaldelse om deres Forbøn. De betegnedes som nye af Kirken og dens Tjenere opstillede Afguder, der ledte Tanken bort fra den ene sande Frelser, uden at det toges i Betænkning eller paaagtedes, at alt hvad der af Ærefrygt, af

⁴⁶⁾ Det af Domprovst Dr. L. Gude udgivne „Tidsskrift for udenlandsk theologisk Litteratur“ havde i Aargang 1882 (S. 537—647) bragt en Oversættelse af A. W. Dieckhoffs Skrift: „Justin, Augustin, Bernhard und Luther“ (1882); der dvæles her især ved Luthers Forhold til Bernhard, om hvem det (S. 595) hedder, at han var „den iblandt alle Forløbere for Luther, som kommer den store Reformator nærmest“ Skriftet tager polemisk Sigte paa Romerkirken (S. 647).

hellige Hensyn og paaskjønnende Erindring ydedes de Hellige, Helgenerne, det tildeelt dem alene for deres Forhold til Jesus Christus, deres Hengivenhed for ham, deres Stræben efter at efterfølge ham, deres aldrig hvilende Tilbedelse af Guds Naade i ham, saa at man i Sandhed kan sige, at enhver Yttring af andagtsfuldt Hensyn, der ydedes Helgenerne, var i sidste Instans en Anerkjendelse og Hyldest af Jesu Christi Fortjeneste af Menneskeheden.

Man har isoleret sig, forkastet alle de Mellemlid, gennem hvilke og ved hvilke Guds Aabenbaring har givet Vidnesbyrd om sin Gyldighed og sin Kraft ned igjennem Aarhundrederne, man har skilt sig fra de Helliges Samfund, kastet Broen af mellem Samfundet hisset og Samfundet her, saa at dette er blevet som en adspaltet Hjord, flakkende om i Raadvildhed og stillet blot for Ulvenes Angreb fra alle Sider. Saaledes seer det ud indenfor Protestantismen. At henvende sig til de henfarne Hellige om Forbøn i Overbevisningen om, at deres Kjerlighed skulde kunne have nogen Betydning for de i Timeligheden Stridende, betegnes som Overtro. Der poneres en absolut Skilsmisse mellem de Levende og de Døde uden Hensyn til, hvorledes de have levet og hvorledes de ere døde. De Døde ere nu engang døde og have intet at gjøre med denne Verden, hverken i Tanke, Erindring eller Bøn, og forsaa vidt der kan tales om deres Vilkaar hisset, saa er det truffet umiddelbart efter Døden; de ere strax indgaaede til Livets Herlighed i Himlene eller strax farne til Helvede, til den evige Død. Saaledes var jo de saakaldte Reformators Lære, anderledes end den christne Kirke hidtil havde tænkt og dømt. Derfor skal det være en Formastelse at bede for de Døde, det er at ville gribe ind i Guds Raadslutning. Vi have intet at gjøre med dem eller for dem, deres Skjæbne er afgjort og uforanderlig. Saaledes var jo Luthers Anskuelse, der blev endnu forfærdeligere ved hans Lære om den menneskelige Villies Ufrihed og Guds Forvidenhed,⁴⁷⁾ der bestemte nogle til Salighed og andre

⁴⁷⁾ Læren er især udviklet i Skriftet: „De servo arbitrio“ fra 1525 (Erl. Ausg op. lat. var. arg. VII, S. 113—368). En Række nyttige Literaturhenvisninger vil man finde i Alfred Th. Jørgensens Licentiatdisputats: „Luthers Kamp mod den romersk-katolske Semipelagianisme under særligt Henblik

til Fortabelse, virkede i Synderen til Synden og i den Gudfrygtige til Guds frygt og Tro, alt ifølge den mystiske Forskjel, han satte imellem Guds aabenbarede Villie og og hans skjulte Villie. Det blev dog kun en liden Trøst, Reformatoren ydede, naar han indskjærpede, at man kun havde at holde sig til Guds aabenbarede Villie, naar med alt det, den skjulte Villie stod i Baggrunden som et Spøgelse, af hvilket man uden at kjende det kunde være greben og indbefattet under den frygtelige Bestemmelse. Man skulde næsten kunne antage, at Luther, der saae sig om efter Hjælp mod Paven allevegnefra, hos Kongen af England, hos Grækerne og kun fandt den beredvilligt hos de tyske Fyrster, dem han berigede med Kirkernes og Klostrenes Ejendomme, at han en Tid havde gaaet i Skole hos Muhamed, der netop forkyndte, at Menneskets Skjæbne var bestemt fra Evighed af, som Chalifen Omar prædikede det senere i det erobrede Jerusalem, at Gud ledede nogle til Sandhed og andre til Vildfarelser, at Luther altsaa ogsaa havde lært, at man ikke tør bede for de Døde, af Muhamed, der ikke turde bede for sin afdøde Moder, fordi hun ikke var kommen til Troen paa ham som Allahs Profet; Muhamed, der dog har udtalt det deilige Ord, at en Søn skal fortjene sig Paradiset ved sin Moders Fødder, et Ord, som Luther dog neppe vilde have kunnet tilegne sig, thi Fortjeneste i Forhold til Paradiset var jo for ham en Vederstyggelighed, der krænkede Christi Fortjeneste. At enhver Fortjeneste, et Menneske kan have i Forhold til det

---

paa hans Prædestinationslære" (1908), et Indlæg, der dog sikkert ikke betegner noget i Retning af „det sidste Ord i denne Sag" fra protestantisk Side. — Luthers Anskuelse paa dette Punkt dvæler K.-H. nærmere ved i „Ere vi fremdeles Lutheranere?", S. 36 ff. Allerede i yngre Aar syslede han — „Kjød og Aand" bærer Mærker deraf — ivrigt med Spørgsmaalet om Viljens Frihed. I en efterladt Afhandling (fra vistnok sidst i Fyrerne), der fra Indholdets Side lader sig opfatte som en filosoferende Efterskrift til „Kjød og Aand", kommer han til det Resultat, at „Mennesket med Hensyn til sit Livs høieste Resultat har det i sin Magt at bryde den Skjæbne, som hans Subjektivitets Særegenhed i Forbindelse med den særegne Beskaffenhed af den Objektivitet, der staaer til hans Raadighed eller danner hans Verden, i sit ligefremme Løb bereder ham", — den Opfattelse, han ogsaa — i mere jævne Vendinger — gør gældende i „Livslænker. En Fortælling af Jean Pierre" (1875), S. 406, 204 f.

Evige, kun har Betydning og Værd, forsaavidt den grunder sig paa Christi Fortjeneste, det ville jo Lutheranerne ikke forstaae.

(Fortsættes.)

Baldakinbilledet i Røskilde.

Frøken Sofie Holtens Baldakindekoration i St. Laurentii Kirke er nu fæstnet til sit blivende Sted — et anseligt Værk, der i Bredden maaler 5 Alen, Højden varierer efter Buens Form. Det er Konservator Rønne ved Statens Museum for Kunst, der som den kyndigste Fagmand, vi har her hjemme, har foretaget Arbejdet med den vanskelige Opklæbning af de store Lærreder paa Træfladen. Nu virker Billedet som en Enhed sammen med Arkitekturen. Endnu forestaar der, naar Materialerne efter Krigen kan fremskaffes, en Forgyldning af den med Guldbronce dækkede Baggrund, men selv om denne derved vil vinde i Glans, saa faar man dog allerede, som den er, et Indtryk af den Virkning, der er tilstræbt. Efter Kunstkritikeres Udtalelser vilde det være særdeles ønskeligt, om den lyseblaa Himmelhvælving inde i Baldakinen blev afløst af f. Eks. Forgyldning, ligesom ogsaa de brogede Borter, som kanter den, virker ganske uharmonisk ved Siden af Maleriet og absolut bør erstattes med en mere afdæmpet Dekoration. At Lysforholdene er højst ugunstige for Maleriet, er desværre en Kendsgerning, idet de fem Korvinduer bagved Baldakinen blænder Beskueren og især om Eftermiddagen umuliggør det at faa et Indtryk af Billedet. Der er dog søgt at raade Bod derpaa ved Anbringelsen af svære, hvide Gardiner; naar de er trukne for, bliver der et meget smukt, dæmpet Lys i Koret, gyldent lig det, der i San Miniatokirken over Firenze og i Fiesoles Domkirke falder ind gennem de matte Marmorplader, som dersteds erstatter Ruder.

Men nu til selve Billedet.

Dets livsfulde Komposition og fine Kolorit virker festligt, og Aanden, der lyser ud af det, løfter Sjælen til Bøn.

Midtergruppen forestiller Christus, som kroner sin hellige Moder. De to hvide Skikkelser dominerer ganske den farverige Engle- og Helgenskare, der i himmelsk Herlighed omgiver dem. Medens vore andre samtidige Kunstnere i deres religiøse Billeder søger at virke enten ved naturalistisk Jævnhed eller individualistisk Effekt, saa har Sofie Holten her tilstræbt en traditionel, katholsk Enfold og en ophøjet

Renhed. Joakim Skovgaard m. fl. har søgt deres Forbillede i Oldkirken — for hvem, der kender Ravennas Kunst, er dens Indflydelse paa nævnte Maler iøjnefaldende; Sofie Holten har derimod ladet sig paavirke eller rettere søgt sit Forbillede i en anden Kunstperiode. Det er den bekendte Dominikaner *Fra Angelico da Fiesole*, hvis Stil hun har gjort levende i sit Billede. Midtergruppen er taget efter *Fra Angelicos* Kroningsbillede i San Marcoklosteret i Firenze; de svævende Engle kender vi fra andre af *Fra Angelicos* Billeder. Meget friere har Kunstnerinden gengivet Helgenerne i de to store Sidegrupper; uden at slippe *Fra Angelicos* ledende Haand har hun her skabt en Række Skikkelser, der fuldt ud er hendes eget Værk. Hun har desuden heldigt løst den vanskelige Kompositionsopgave i det givne, halvcirkelformede Rum.

Som staaende hver paa sin af de slanke Marmorsøjler, der bærer Baldakinen, ses paa Evangeliesiden St. Ansgar, den danske Kirkes Værnehelgen, og overfor ham St. Laurentius, Kirkens Skytspatron. I sin Fremstilling af St. Ansgar har Sofie Holten brudt med den Kunsttradition, der, ledet af Ideen om, at han var Bisp af Bremen, yndede at gengive ham som en Germaner. St. Ansgar var som bekendt en Franker, og det er en asketisk, frankisk Præstetype, Kunstnerinden har givet os her. »Den danske Kirke«, han bærer paa sin Haand, er en af de smaa hyggelige, jydsk Landsbykirker (hvid med Blytag), som den Dag i Dag levende minder os om sin katholske Oprindelse.

St. Laurentius, itørt rød Dalmatik, bærer paa sit Bryst et Ornament med Billede af Christi Opstandelse; i Baggrunden ses et sjællandsk Landskab: den gamle St. Ib Kirke og lidt af Roskilde Fjord. Kunstnerindens Tanke har været den, at Christus er genopstanden for Danmark her i sin katholske Kirke.

Ovenover de to Hovedhelgener grupperer sig paa hver Side Helgener og Helgeninder. St. Knud Konge staar hos St. Ansgar sammen med St. Ib (Jakob d. Ældre), Profeterne Elias og Jeremias, den sidste særlig som Forbillede paa Christus, den første som Karmeliterordenens Patriark, den Orden, der med Poul Helgesen har sat sit Spor her paa Egnen. St. Benedikt mangler ikke, og som Hjørnefigur ses St. Dominicus — Dominikanerne havde som bekendt i gamle Dage deres Provincialhus for Provinsen *Dacia* her i Roskilde, der, hvor nu det »adelige Jomfrukloster« ligger. Navne som *Munkebro*, *Klosterhusene*, *Klostermarken* og ikke mindst *Sortebrødrekilde*, den, der nu er i St. Mariæ Hospitals Eje, bærer Vidnesbyrd om, hvor deres Ene-mærker har været. At St. Peter og St. Josef afslutter Gruppen for oven, behøver ingen nærmere Forklaring. En Skik-

kelse maa endnu nævnes, nemlig den salige de Montfort, Stifteren af de to Kongregationer, som virker i Roskilde: Marias Selskab af Missionspræster, og »Visdommens Døtre«. Større Betydning end som Kongregationsstifter har B. de Montfort for den hele Kirke ved sit Skrift »Den sande Andagt til den hellige Jomfru«. Paa Maleriet ser man ham løfte sit brændende Hjerte som Offergave op imod Himmeldronningen.

Vender vi os til Helgenruppen paa Epistelsiden, ser vi øverst St. Maria Magdalene med sin Salvekrukke og neden for hende flere af de unge Martyrjomfruer, hvis Navne daglig nævnes i Messens Kanon: St. Cæcilia med sit Orgel, St. Agatha med sit afskaarne Bryst og St. Katharina af Aleksandria i fortrolig Samtale med den yndige lille St. Agnes. Protomartyren St. Stefanus slutter sig til deres Skare, og ved hans Side ses St. Hieronymus med Bibelen, hvis Skrifter han oversatte. Som Pendant til St. Dominicus møder vi paa denne Side St. Franciscus og næst ved ham hans Ordensbroder St. Antonius af Padova; ogsaa Franciskanernes Nærværelse paa dette Sted har historisk Hævd: den gamle Graabrødre Kirkegaard taler endnu til os om deres Færden i Roskilde før Kirkerevolutionen; hele det nuværende Banegaardsterræn var Graabrødrenes Klostergrund.

Som man ser, er Sofie Holtens Maleri et vel gennemtænkt Arbejde. Baade Liturgien og Historien har deri faaet sin Part tilmaalt. Af dansk, katholsk Malerkunst har vi hidtil kun haft vore gamle Kalkmalerier; det er en Tilfredsstillelse for os danske Katholikker at se, at den nye katholske Tid i vort Fædreland har frembragt et Kunstværk, ud af hvis Træk der lyser sand katholsk Aand og Andagt.

Dan.

Nye Bøger.

Johannes Jørgensen: Mit Livs Legende. Anden Bog: Taarnet. (Gyldendal. København og Christiania, 1916. 112 Sider. 2 Kr. 50 Øre.)

Det er kun faa Uger siden, at 1ste Bind af Johannes Jørgensens Erindringer udkom, og allerede nu kan vi med Iver aabne og fordybe os i 2det Bind. Det omfatter Aarene 1889 til 1894 og har til Undertitel Taarnet. Jørgensen sad nemlig den Gang aandelig talt i et Taarn, et Spejder-taarn, hvorfra han kigede ud til alle Sider; det gamle Fundament for hans Liv, om han overhovedet havde haft noget, duede ikke, han saa sig om efter og søgte et nyt og bedre.

Johannes Jørgensen er — som i første Bind — over-

maade oprigtig: Han giver sig selv Skylden for, at meget i hans Liv »gik i Kvag«, f. Eks. hans Ægteskab, og han dømmer mildt om alle sine gamle Venner, ogsaa dem, han i tidligere Bøger talte med haardere Ord om. Det er et smukt, overmaade tiltalende Træk, som dog paa ingen Maade gør det vanskeligere for den, der vil prøve paa at dømme de forskellige imellem, at skifte Vind og Sol lige.

Hvad der utvivlsomt vil interessere de fleste af dette Blads Læsere mest, er de Afsnit, hvor Mogens Ballin begynder at vise sig. (I næste Bind af Jørgensens Erindringer maa han sikkert blive Hovedpersonen.) Først syntes Jørgensen ikke om Ballin, og det katholske, som denne var Repræsentant for, tiltalte ham slet ikke. Da han i Begyndelsen af Halvfemserne vendte sig imod Kristendommen, var det meget mere denne i methodistisk Fremtrædelsesform, han kom til at synes om. (Endnu den Dag i Dag er vistnok Methodismen den af de protestantiske Sekter, Jørgensen ser med størst Velvilje paa.) Men paa den Tid var det, at Ballin og andre Venner af Jørgensen skaffede ham ud paa hans første større Rejse, paa hvilken han i saa mange Henseender kom til at revidere sine Standpunkter.

Ballins Betydning for den danske Katholicisme er efter Jørgensen overordentlig stor. Han siger saaledes: »Naar engang den danske Katholicismes Historie skal skrives, maa et nyt Afsnit begynde med Mogens Ballin. (Han blev døbt 6. Januar 1893.) Siden Grundloven havde givet religiøs Frihed, havde den katholske Kirke langsomt øget Tallet af sine Tilhængere i Danmark. Betydningsfulde Konversioner havde fundet Sted — jeg nævner den efterromantiske Poet, Stiftsprovst Kofoed-Hansen, Gunni Buscks nære Ven, Carl Høffding-Muus, Grev Holstein-Ledreborg. Men de danske Konvertiter var enten troende Lutheranere, mest Præster, for hvem Grundtvig havde jævnet Vejen til Rom, eller de var adelige, som i Udlandet havde fundet ind i en katholsk Kirke og var bleven der. Mogens Ballin slog Bro fra dansk intelligent Ungdom, repræsenteret af »Politiken« og dens Mænd, til den gamle romerske Kristendom. Han gjorde det acceptabelt for unge Danske at blive Katholik.«

Det andet Bind er udsendt just paa Jørgensens 50-Aars Fødselsdag. Denne Anmeldelse skal derfor — som Tilfældet har været med mange andre — ogsaa være en Fødselsdagshilsen til vor ansete Landsmand og Trosfælle. Han har ved mange af sine Skrifter højlig gavnet den katholske Sag; ogsaa hans Livs Legende synes i flere Henseender at skulle blive til Ære for den Tro, han under alvorlige Kampe naaede igennem til, og som har sat saa ædelt og fint Præg paa hans ydinyge Selvbekendelse. *N. H.*

Solglintar. (Oktober—November 1916.)

I dette Dobbelthæfte, som tæller 20 Sider, gives først en Oversigt over enkelte interessante Tildragelser paa det kirkelige Livs Omraade. En længere Artikel om Rosenkransen, en kortere om »vore kære paa den anden Side« og Fortsættelsen af en længere Afhandling om det indre Liv udgør den opbyggelige Del af det lille Hæfte.

Er det hæderligt? Ved Pastor Kj. Kjelstrup. (Porsgrund. 1916).

Paa seks smaa Sider gendriver Forfatteren, der har haft et svensk Forbillede, klart, kort og udmærket nogle af de almindeligste falske Beskyldninger mod den katolske Kirke og fremstiller dennes sande Lære. Det er saa kort og lige til, at ingen kan blive træt af at læse de faa Sider. Den lille Piece betegnes som Nr. 1 af en Række »Smaaskrifter til Sandhedens Forsvar«, hvilket Foretagende vi af Hjertet ønsker god Fremgang. En lille Fejl har Pastor Kjelstrup vistnok begaaet, naar han betegner Hofheldt-Houen som Forfatter til Vore Fædres Tro i Stedet for Kardinal Gibbons.

Martyrer i det nittende Aarhundrede.

(Sluttet.)

16. Rusland.

Den katolske Kirke i Rusland ved at fortælle om haarde Trængsler og bitter Ve, men ogsaa om helt modig Trosstyrke. Baade ved den første (1773) og den anden Deling af Polen (1793) havde Katerina den Anden højtideligt lovet Katholikerne af begge Riter fuldstændig Religionsfrihed. Hvad hun forstod derved, beviser den Kendsgerning, at hun med Knuten indlemmede omtrent 8 Millioner Ruthener i den russiske Kirke, lod Kirker og Klostre lukke og nedlagde alle rutheniske Bispedømmer paa eet nær.

Kun Døden hindrede hende i fuldstændig at ødelægge den rutheniske Kirke. Zar Nikolaus d. I (1825—1855) følte det som sin Pligt at fuldføre dette Værk. Den polske Opstand i Aaret 1830 gav den ønskede Anledning til ogsaa at udstrække Forfølgelsen til Katholikerne af den latinske Ritus. Mange Kirker og Klostre inddroges, de standhaftige Biskopper og Præster sendtes i Forvisning eller dømtes til haardt Tvangsarbejde, og man ophød alt for at bevæge Folket til Frafald. Og ikke bedre gik det de russiske Katholikker under Nikolaus den 1stes Efterfølgere.

Nogle Episoder fra denne ulige Kamp vil vise, hvilken overnaturlig Kraft de modige Trosvidner lagde for Dagen. De endnu tro Basilianerklostre blev ophævet, og de »halsstarrige« Munke blev kastet i underjordiske Fængsler. Mange Præster blev indelukket i Gravhvælvinger, ja, nogle døde endog Hungersdøden, som den 74aarige P. Slobotski. Men ikke blot Præster, ogsaa Lægfolk modsatte sig Synodens Befalinger og forstod at dø for deres Tro.

Et Eksempel blandt mange vil vise, hvorledes man behandlede saadanne »Rebeller«. Det var om Mandagen i Paaskeugen 1841. Da omringede en Bataillon Infanteri under Anførsel af Underguvernøren og talrige Politiagenter Landsbyen Dudakowitz i Regeringsdistriktet Mohilen. Beboerne maatte sulte indtil Langfredag, saa blev der stukket Ild paa Landsbyen, og de fornemste Beboere fik hver 300 Stokkeprygl, fordi de stadig vægrede sig ved at falde fra Troen. To Timer efter denne barbariske Tugtelse døde alle de piskede.

I Aaret 1868 søgte man at bevæge Katholikerne i 12 Landsbyer i Guvernementet Minsk til at falde fra. I den Anledning gik en Sogneforstander og en Kommunnalsekretær fra Gaard til Gaard og skrev Beboernes Navne op under det Paaskud, at der skulde finde en Revision Sted i Minsk. Snart efter erfarede Halvdelen af Beboerne til deres store Overraskelse, at de, 400 i Tallet, var blevet russisk-katholske. De protesterede og erklærede, at de aldrig havde tænkt paa at forlade deres Tro, men forgæves, den Dag i Dag gælder de for orthodoxe, skønt de aldrig har sat deres Ben i en orthodox Kirke. For at gøre dem føjelige blev ni af de mest ansete Mænd fængslet og maatte sidde ni Maaneder i Arresten. Da dette ikke hjalp, blev 200 Mænd fra fire Landsbyer udvalgt og ført til Podlessie. Der blev de indespærret i en Lade og næste Morgen ført ind i den russiske Kirke, hvor de skulde modtage Kommunionen. De vægrede sig alle, men forgæves. To Gendarmer holdt deres Hænder, en tredje Hovedet, medens den fjerde gav dem et Slag under Kæben, saa at Munden aabnedes, og Kommunionen kunde hældes ind i Munden paa dem. Senere gjorde man Forsøg paa at tage Kirken fra Katholikerne, men disse lod det Allerhelligste blive derinde, og dette turde Russerne ikke røre, saa at det endnu i vore Dage, 19 Aar efter, stadig opbevares i Kirken. I Begyndelsen vilde Sognebørnene bede foran den lukkede Kirkeport, men det forbød Guvernøren af Minsk, Fyst Trubetskoi, paa det strengeste.

I Polubiczi forsøgte man at paatvinge Menigheden en skismatisk gejstlig. En eneste troende, der havde faaet 100 Piskeslag, faldt fra; en anden blev pryglet til Døde;

en tredje, der vogtede Indgangen til en Kirke, blev gennemført af en Lanse. En vis Godlenski fra Lochowitz blev spærret inde i ni Dage uden Lys og paa en daglig Ration af $\frac{3}{4}$ Pd. Brød og $\frac{1}{4}$ Liter Vand, saa at han var halvdød, da man befriede ham.

Mange blev slaæet helt til Døde. I Landsbyen Usgimow lod Distriktschefen Tur alle Beboerne i Landsbyen drive ud i en iskold Dam. Oberst Klemenko fra Kurnick overgik ham dog i Grusomhed, idet han lod alle Beboerne staa ude om Natten i -16° R.; de skulde staa barhovedede mod Vinden og turde ikke røre sig; kun Soldaterne blev afløst hver anden Time. I Landsbyen Kodina blev Beboerne indespærret i tre Døgn paa Kirkegaarden, og da en medlidende Mand vilde bringe dem Mad, blev han straks stødt ned af en Kosak og døde paa Stedet. I Grodno spærrede man Mødre ind i Svinestaldene, medens man tog deres Børn fra dem og døbte dem i den orthodoxe Kirke. Overalt huserede og hærgede, røvede og plyndrede Kosakkerne, saa de stakkels Folk næsten blev bragt til Fortvivelse; men dog vægrede de sig standhaftigt mod Undertrykkerne.

Lignende Scener fandt Sted, overalt hvor der fandtes tro Katholikker: i Minsk, Wolhynien, Mohilev, Witebsk. Man havde røvet de stakkels Sognebørn alt: Kirker, Præster, Sakramenter, Ejendom, politisk Frihed; men dog veg de ikke fra deres Tro. Da der endelig i Aaret 1905 forkyndtes fri Religionsudøvelse, strømmede hundrede Tusinder, som før ikke havde vovet at bekende Troen, offentlig tilbage til Moderkirken. Men med denne Religionsfrihed var det ikke stort beventt; snart begyndte man paa ny at sætte snævre Skranker for den personlige Frihed. Gid Frihedens Dag snart helt maa oprinde for dette heltemodige Folk!

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Den højærværdigste Biskop har i de sidste Par Uger ikke været rask. En ret ondartet Influenza og Bronchitis har tvunget Biskoppen til at holde sig inde og udvise stor Forsigtighed. Selv om der ikke er Grund til umiddelbar Ængstelse, maa Biskoppen dog skaane sig selv og i den nærmeste Tid have saa megen Ro som muligt.

Aarhus. Foreningen *Frem* spillede de to sidste Søndage »St. Vitus« eller »Siciliens Perle«. Dramaet, der va-

rede fra Kl. 8—11, frembød mange gribende Scener, f. Eks. Vitus's Kamp med sin hedenske Fader, Tilfangetagelsen, Vitus paa Arenaen. De unge Mennesker skilte sig ret godt fra deres Opgave, der i Grunden laa langt over deres Kræfter, især Vitus og Bassus. Lærer Jensen skal have Tak for, at han ved omtrent et kvart Aars Arbejde har indøvet dette prægtige og opløftende Stykke, der vilde være en Perle i hvert Teaters Repertoire. — Af Kirkekorets smukke firstenmige Sange bør især fremhæves »Den store hvide Flok,« med Melodi af Grieg.

Randers. Da Kongen forleden fejrede sit Soldaterjubilæum i denne By, beærede han St. Josefssøstrenes Amtssygehus med et Besøg, under hvilket han saa ind til de syge paa alle Stuerne. Des værre tillod Tiden ikke Hs. Majestæt at bese det store Køkken, hvad der oprindelig havde været hans Hensigt.

Maribo. Blandt de forskellige katholske Institutioner har et Pensionat for polske Børn hidtil været haardt tiltrængt. Dette Savn har St. Josefssøstrene nu afhjulpet ved at oprette et saadant her i Byen. Allerede længe har de Præster, der arbejdede blandt Polakkerne, været enige om, at polske Børn i Danmark var meget daarligt stillede, idet de kom i protestantiske Skoler og ikke vilde kaldes »Polakker«, men ansaa det for noget stort at kunne gennemgaa alle den protestantiske Skoles Klasser. At dette er meget uheldigt, ses let, naar man betænker, at de saa godt som allesammen før eller senere rejser med Forældrene tilbage til Polen. Derfor har alle polske Præster gjort deres til at faa et saadant Pensionat oprettet og hjulpet til baade ved Pengebidrag og gode Raad, saaledes at Pensionatet kunde aabnes den 4. November. Det tager imod polske Børn fra hele Danmark mod en Betaling af 20 Kroner om Maaneden. Der findes to store Klasseværelser og to fortrinlige Sovesale, en for Drengene og en for Piger. Halvdelen af Undervisningen foregaar for alle Fags Vedkommende paa Dansk og Halvdelen paa Polsk, ligesom Børnene hveranden Dag beder deres Bønner paa Dansk og hveranden Dag paa Polsk. Forhaabentlig er det muligt at fortsætte Undervisningen paa denne Maade, da det jo kunde tænkes, at en enkelt vilde blive her i Landet. Desuden findes der en særlig Afdeling, hvor Børnene forberedes til den h. Kommunion. Endvidere er der Lørdag Aften en Skole for de voksne Piger, der arbejder paa de store lollandske Herregaarde; i denne lærer de at læse og skrive, thi der findes endnu mange Analfabeter mellem dem. De kan ogsaa der gennemgaa et Sykursus. — Dette er i Sandhed en Institution, som fortjener at blive bemærket af alle Præster, der ken-

der polske Børn, som ikke faar en helt ud forsvarlig Opdragelse, og jeg er vis paa, at mange fromme Mennesker gerne vil hjælpe de stakkels Polakker til at faa deres Børn anbragt i det polske Pensionat. Jeg har allerede overalt, hvor jeg har henvendt mig, mødt den største Velvilje hos Folk, der gerne vilde hjælpe. Nu, da Pensionatet er aabnet, benytter jeg Lejligheden til at takke alle Præster, der har hjulpet mig med Raad og Daad, og jeg er vis paa, at de gode St. Joseffsøstre vil gøre deres Bedste for at tilfredsstille alle dem, der sender Børn til os.

P. C. Klessens.

Tyskland. Ifølge den sidste Statistik findes der i dette Land 24.215.032 Katholikker og 40.724.000 Ikke-Katholikker, næsten 1 0/0 Fremgang i den sidste halve Snes Aar. I Bispedømmerne Köln, Münster, Gnesen-Posen, Freiburg, Trier, München-Freising, Regensburg, Augsburg, Strassburg, Culm, Würzburg, Metz og Passau er den katolske Befolkning talrigere end den protestantiske, i det førstnævnte endog ikke saa lidt mere end dobbelt saa stor. Trods deres store Antal er Katholikerne ofte blevet ret stifmoderligt behandlet af Regeringen; maaske vil der heri ske en Forandring til det bedre, naar Krigen engang bliver afsluttet.

— Ifølge *Köln. Volksz.* formede Forhandlingerne om Krigsfangers Behandling i den tyske Rigsdag d. 2. Novb. sig som en enestaaende Hyldest af den Hellige Fader for det ædle Kærlighedsarbejde, han har udøvet og stadig udøver til Bedste for de fangne og saarede af alle Nationer. Centrum var i Udvalg fremkommet med det Forslag at ansøge Rigskansleren om ved den Hellige Stols eller er en anden neutral Magts Mellekomst at træffe en Overenskomst med samtlige krigsførende Magter, ifølge hvilken Krigsfangernes Lod vilde blive væsentlig forbedret og samtlige Civillfanger uden Hensyn til Alder frigivet. Centrums Forslag var blevet taget op af Kommissionen og antaget med stort Flertal. Den overvejende Del af Rigsdagen fulgte Udvalgets Eksempel og vedtog Forslaget saa godt som enstemmigt. Rigsdagsmand Erzberger udviklede Centrums Forslag paa en Maade, som øjensynlig gjorde dybt Indtryk. Der herskede en lydløs, næsten højtidelig Stilhed i hele Salen ved hans Omtale af den Hellige Fader. Med absolut Ærefrygt og dyb Taknemmelighed hørte man fra alle de forskellige Partiers Pladser kun Lovord om Paven, ikke alene i Erzbergers begejstrede Takketale, men ogsaa fra de andre Partier, som alle uden Undtagelse fremhævede det pavelige Kærlighedsarbejde for de fangne og saarede. Det var virkelig et Udtryk for Forsamlingens Stemning, da Erzberger anbefalede Forslaget med følgende Ord: »Naar vi stiller den Hellige

Fader i første Række med Hensyn til Mægling til Bedring af de fangnes Lod, saa minder vi derom ikke blot som Katholikker, men som Tyskere, fordi hele Verden ved, hvor uendelig meget godt der er bleven udrettet i denne haarde Krigstid ved den Hellige Stols Mellemkomst.« Taknemmeligt Bifald fulgte disse Ord, og en Følelse af Tilfredshed greb alle i Salen ved den Kendsgerning, at netop den tyske Regering i Regelen har været den førstet il at give de pavelige Mæglingsforslag og den Hellige Stols Virksomhed sin Tilslutning. Helt hen i Venstres Rækker vaagnede en Følelse af Taknemmelighed ved Opregningen af alle de Kærlighedsgjerninger, som den Hellige Fader ved utrættelig personlig Anstrengelse har ydet og forsøgt at faa gennemført med Hensyn til militære og civile Fangers Løsladelse og for de syge og saarede. Det var, som gik der et forsonende Pust midt ind imellem alt Hadet i Verden ved disse Pave Benedikt XV's Kærlighedsgjerninger. Rigsdagen kunde sikkert ogsaa spore noget af dette Pust, da Erzberger sluttede med at udtrykke Haabet om, at Pave Benedikt maatte være den velsignede, som snart skulde bringe Europas Folk den længselsfuldt ventede Fred tilbage. Der blev uvilkaarlig et Øjebliks stille Betragtning af Pavedømmets Storhed og den nuværende Hellige Fader, Pave Benedikts lysende Personlighed, og disse Tanker gav sig Luft i det stærke Bifald, som alle Rigsdagens Medlemmer uden Hensyn til Tro eller Partier ydede Erzbergers Tale. Denne Dag følger et Blad til Forherligelse af Pavedømmet og Pave Benedikt ind i den tyske Rigsdags indholdsrige Annaler.

Rom. Da Sir Henry Howard, den forrige britiske Minister ved den Hellige Stol, den 19. Oktober var i Afskedsaudiens hos Benedikt XV, modtog denne ham officielt i Tronsalen, men bad ham derefter følge sig til sit Bibliothek til en privat Samtale. Paven beklagede her, at Sir Henry skulde forlade Rom, og skænkede ham som Tegn paa sin Velvilje og Agtelse et stort Billede af sig selv i Sølvramme med indlagte Diamanter. Sammen med Billedet fulgte et Brev fra Pavens Haand paa Fransk, hvori udtryktes de hjertelige Følelser, Paven nærede for Sir Henry og hans Familie, af hvilken to Døtre ledsagede Faderen til denne Samtale; de fik hver af Paven en Koralkrans med et Guldkors.

— Kejseren af Japans overordentlige Gesandt, Jagoro Miura, er ogsaa i disse Dage blevet modtaget i Audiens af den Hellige Fader. Han overbragte et haandskrevet Brev fra sin Hersker, hvori denne takker Paven for Lykønskingen til hans Kroning, hvilken Ærkebiskop Petrelli, Apostolisk Delegat paa Filippinerne, i Pavens Navn havde overbragt. Den japanske Excellence blev ogsaa modtaget

i Tronsalen under Udfoldelsen af et stort Ceremoniel. Efter den officielle Modtagelse havde Gesandten en Samtale med Paven i dennes Bibliothek, hvorpaa han aflagde Besøg hos Kardinalstatssekretær Gasparri. Den Hellige Fader har benaadet Jagora Miura med Storkorset af Gregor den Stores Orden i Guld og ligeledes skænket ham den store Guldmedaille, der er slaaet i Anledning af Aarsdagen for hans Pontifikat. Den japanske Gesandt var meget bevæget ved den ærefulde og venlige Modtagelse, der var blevet ham til Del i Rom.

Nord-Amerika. (Vestindien.) Den forrige Forstanderinde for de katholske Skoler paa vore vestindiske Øer, Dame Marie-Louise, er bleven Generalforstanderinde for sin Augustinerinde-Kongregation. I hendes Sted er nu Dame Marie Adrienne Forstanderinde for Skolerne. Hun takker i et nys ankommet Brev de forskellige Velgørere for deres Godhed mod de katholske Skoler i Dansk-Vestindien, hvilke i den senere Tid har været i en herlig Vækst og udmærket Fremgang. Særlig ønsker Priorinden at takke Fru Hemicke, St. Josefsøstrene, der har vist deres fattige Søstre i det tropiske Land saa megen hjertelig Venlighed, Boghandler Brinckmann, der nu tre Gange har sendt udmærket nyttige Gaver til Skolerne, og mange andre, som har hjulpet deres fjerne Trosfæller under dansk Flag. (Mon det skal blive ved at vaje der ude?) Skolen i Frederikssted har 300 Elever, den i Christianssted 200 Elever. De ældre Børn gaar i Skole fra 8—11 $\frac{1}{2}$ Form., de yngre fra 1—4 Efterm. I Begyndelsen af December agtes en Basar afholdt til Hjælp for Børnehjemmet, som paa Grund af manglende Midler endnu ikke er blevet opført. (Her er dog virkelig et Omraade, hvor den danske Stat i høj Grad er kaldet til at træde hjælpende til!) Et saadant Børnehjem vil være overordentlig virksomt til Ungdommens moralske Højnelse, saa man maa haabe, det snart kan blive færdigt. — Til Slut skal blot bemærkes, at Fru Hemicke snart sender en god Pakke over til Søstrene. Hvis nogen ønsker at gøre den endnu bedre, bedes de blot sende Bud derom under Adressen: *Fru Hemicke, Silkeborggade 14³, København, Ø.*

Conventus pastoralis missionariorum insulae Selandiae erit feria secunda proxima (die 13. Novembris) hora quarta cum dimidia.

St. Josefs Gilde. Alm. Møde afholdes Mandag den 13. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ pr. i Lokalet, Bredgade 67.

En flink Pige, som kan daglig Madlavning, kan faa en let Plads i Provinsen i et Hjem uden Børn. Billet med Lønfordring modtager Ekspeditionen.

Et lille tomt **Værelse** søges. C. V. Mortensen, Skotojstøretningen, Gothersgade 145.

Kirkelig Kalender.

12. Novbr.	22. Sønd. eft. Pintse.	19. Novbr.	23. Sønd. eft. Pintse.
13. —	M. Didacus, Bekender.	20. —	M. Felix af Valois, Bekender.
14. —	Ti. Josafat, Biskop og Martyr.	21. —	Ti. Marias Ofring. (<i>Benedikt XV f. 1854.</i>)
15. —	O. Gertrud, Jomfru.	22. —	O. Cæcilia, Jomfru og Martyr.
16. —	To. Ferialdag.	23. —	To. Clemens I, Pave og Martyr.
17. —	F. Gregor Undergø- rer, Biskop og Beken- der.	24. —	F. Johannes af Kor- set, Bekender.
18. —	L. Peterskirken Ind- vielse.	25. —	L. Catharina, Jomfru og Martyr.

Fransk og Engelsk. Undervisning tilbydes. *J. Kohn*, Bartholinsgade 9¹.

Den katolske Højskole.

Møde Tirsdag den 14. November Kl. 8 Aften.

Hr. *P. Günther*: Vandrende Folk.

St. Knuds Skoles Festsal, Stenosgade 4, B. Adgang 10 Øre.

Til Fordel for St. Elisabethssøstrene

afholder Hr. Organist *J. Hammermüller*

Koncert

i St. Knuds-Salen, Stenosgade, Onsdag d. 29. Novbr. Kl. 8¹/₄, med velvillig Assistance af kgl. Kammersangerinde Frøken Ellen Beck, Hr. Organist Fr. Siegler, blandet Kor og Orkester.

Billetter à 3, 2 og 1 Krone faas i Katholsk Bogsalg, Stenosgade 3, hos Hr. Boghandler Axel Andersen, Nørrebrogade 18 A, Hr. Fabrikant H. Hoffmann, Købmagergade 48 Mez., Hr. Bæklund, Frederiksberggade 34, Hr. Redaktør Niels Hansen, Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund.

K.U.F. Det 6. Vintermøde holdes Søndag d. 12. ds. Kl. 7¹/₂ i Stenosgade 4 B. Foredrag af Hr. Pastor *M. Meulenberg*: Vær ærlig og sanddru. Levende Billeder: 1. Cromwell, Historisk Drama. 2. Fra de olympiske Lege i London.

Husk St. Josefssøstrenes **Pensionat for polske Børn** i Maribo. Nærmere Oplysninger findes i Ugebladet 1916, Side 892.

Assumptionskapellet (Amalievej 14). Fredag d. 17. November Kl. 8 Messe for den nordiske Bønnenforenings Anliggender, Kl. 4¹/₂ fransk Prædiken og Kl. 5 sakramental Velsignelse.

Hver Torsd. Aft. Kl. 8 afh. Pastor **Olrik Gennemgang af Troslæren med Samtale** for Katholikker og Ikke-Katholikker i Boyesg. 8, 1.

Katholsk Bogsalg, Stenosgade 3, Kbhvn. B. Aabent 9-7. Til Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

† Vor kære Mand og Fader, Isenkræmmer **Christian Wilhelm Hald**, afgik ved Døden paa St. Josefs Hospital den 29. Oktbr., vel forberedt ved de hellige Sakramenter. — Begravelsen har fundet Sted den 3. Novbr: paa Katholsk Vestre Kirkegaard. —

Paa Børns og egne Vegne.

Augusta Hald.

Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4-6.

Nr. 47.

Søndag den 19. November.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — De Helliges Samfund. — Den salige Louis-Marie Grignon de Montfort. — Basar i Horsens. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Horsens. England. Rom. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

334.

Nu er det Tid til at angre.

Lad os ikke dømme andre — dertil mangler vi i Regelen de fleste Forudsætninger — men lad os dømme os selv, at vi ikke skal blive dømt. Det er et Raad, der er særlig nyttigt for en Tid som vor, hvor der paa alle Kanter er en sand Kappelstrid om at forøge Livets Bekvemmeligheder og blive den daglige Umage og Besvær kvit. Ak, mine Brødre, ved I da ikke, at den, som ubehersket griber alle denne Verdens Nydelser og Forlystelser, blot udsætter og ved sin Udsættelse forøger en uundgaaelig Tugtelse? Ved I da ikke, at hvis I ikke nu søger at betale den daglige Synds Gæld, vil denne siden komme over eder med Renter?

Det siges ofte, at man bør nyde dette Livs Glæder som Gaver fra Gud. Gode økonomiske Vilkaar anses ofte for en særlig Lykke, da de jo i mange Henseender er i Stand til at gøre Livet sorgfrit og behageligt. Vi vil gerne leve paa Livets Solside og se vore Dage rinde saa hyggeligt og let som muligt. Hvad der ser haardt og barsk ud, søger vi med Omhu at fjerne fra den Vej, vi vandrer paa.

Vi krymper os ved at træde paa den haarde Jord, vi krymper os ved Elementernes ublide Favntag, og vi bygger os Huse, i hvilke Kødet kan nyde sine Lyster og Øjet tilfredsstille sin Skønhedstrang. Kulde og Sult og haard Behandling og ydmyg Stilling i Livet betragtes alt sammen som store Onder.

Og saaledes følger Dag paa Dag, Aar paa Aar, indtil vi finder, at dette vort kunstlede Liv er det eneste rimelige og naturlige, som altid vil og maa blive ved paa samme Maade. Men, I Menneskenes Sønner og Døtre, efter dette skønne, milde Vejr vil der siden følge Storm. Jo nærmere I kommer til at leve som Guder paa Jorden, desto mere Smerte bør I frygte i den Tid, som kommer, ja maaske: desto sikrere bliver eders Undergang, naar Tiden er til Ende. Stig derfor ned fra eders høje Sale, fra eders Fester og prægtige Kamre. Syndere, som I er, efterlign dog i det mindste den rige Hedning, som kastede sit kostbareste Bæger i Vandet for at forsone Lykken. Lad ikke det ene Aar efter det andet gaa rundt i en Hvirvel af Forlystelser uden et eneste Ophold, uden en eneste lille Afbrydelse. Giv nogle af Guds Gaver tilbage til ham, I fik dem fra. Fast, eller vaag, eller vær rig paa Almisser, eller nægt eder selv noget: Morskabsbøger, eller fine Klæder, eller Selskaber, eller tag paa eder en eller anden tung, brydsom Opgave, med mindre I da mener, at I aldrig har syndet.

Ja, syndet, det er det, man aldrig tør glemme, at man har gjort. Thi hvis vi i Anger altid husker, vi har syndet, vil Gud i sin Naade glemme det. Derfor, knæl ned Morgen og Aften, og lad den Bøn være paa eders Læber: »Herre, tilgiv mig mine Synder!« Og bed Gud hellere hemsøge eders Synder paa eder i denne Verden end i den tilkommende. Lad atter eders forbigangne Synder drage forbi eders Blik (hvis det da ikke faar eder til at synde paa ny at gøre det), bekend dem igen og igen for Gud, og bed ham tilgive dem. Se paa al Sorg og Smerte, der kommer over eder, som Straf for eders Synder, og bær dem med Taalmod, ja med Glæde, i Haab om, at Gud straffer dem her i Stedet for hisset. Hvis I har syndet mod den hellige Renhed og nu lever i trange Kaar eller har ulydige Børn, aa, tag saa blot den nuværende Nød som Guds naa-

dige Straf. Hvis I har levet for denne Verden, og denne Verdens Goder nu skuffer og svigter eder, er dette ogsaa Guds Straf. Og har I levet uordentligt, uden Maadehold, og nu maa lide under Sygdomme, det er ogsaa Guds Straf. Men hvordan det saa end er eller ikke er, bed altid om Guds naadige Forladelse af eders Synder. Enhver saadan ærlig Bøn vil Gud høre i vor Herres Jesu Navn.

Kardinal Newman.

De Helliges Samfund.

En hidtil utrykt Afhandling (fra 1889)
af afd. Stiftsprovst H. P. Kofoed-Hansen.

Med Indledning og Noter ved cand. theol. P. P. Jørgensen.

(Fortsat.)

Altsaa man tør ikke bede for de Døde, det er formasteligt at ville gribe ind i Guds Dom og Bestemmelse, heller ikke tør man anraabe de Døde om deres Forbøn, ihvorvel dog Anvisningen dertil lyder ud til os fra Roms Catakomber, hvor man etsteds finder den rørende Indskrift: *sancti martyres, orate pro nobis.*⁴⁸⁾ Der opkom for nogle Aar siden i Norge en Strid om denne Sag, idet en Præst havde ved en Begravelse formastet sig til at holde en Bøn for den Afdøde, og blev offentlig i en Avis irettesat af sin Klokker i den Anledning skjøndt Luther dog — formodentlig i et svagt Øieblik — skal have indrømmet, at man kunde bede een Gang for den Døde, men saa maatte det ogsaa være nok.⁴⁹⁾ Striden tog mere og mere til, idet flere kom frem med Indlæg i Sagen ud af adskillige uforgribelige Formeninge, indtil endelig den catholske Præst i en Artikel bragte en Slags Afslutning, idet han fremsatte Kirkens Anskuelse og Lære.⁵⁰⁾ Et Resultat kom det fra den anden Side naturligvis ikke til.

⁴⁸⁾ ☩: Hellige Martyrer! Bed for os!

⁴⁹⁾ Luther siger i Kirkepostillen, at man kan bede een eller to Gange for en Afdød: „ . . . wenn du das einnal oder zwei gethan hast, so lass es gut sein“ (se Erlanger Udg. af hans Skr. 13², S. 16).

⁵⁰⁾ At der her sigtes til Johan Daniel Stub: En Discussion i Bergen om Bøn for de Afdøde og Skjærsilden, med Bemærkninger (Christiania, 1872) — Skriftet findes hverken paa Universitetsbibl. eller det kgl. Bibl. —, tør maaske formodes.

Jeg var engang selv som Præst tilstede i en geistlig Forsamling, da en anden Præst henvendte det Spørgsmaal til mig: kan man, tør man bede for de Døde. Jeg svarede ham med et Modspørgsmaal: kan De lade være at bede for de Døde, og en gammel Præst, der sad ved Siden af mig, udbrød, ja, det er det jo netop! Saaledes udtalte han, hvad der af en from christelig Tankegang og Følelse ligefrem skeer som selvfølgeligt.

Det var en rask Beslutning, Reformatorerne tog — vistnok under Tanken om, at ogsaa dette maatte være et kraftigt Vaaben til at knuse den catholske Kirke, denne deres stadige Drøm, — da de dekreterede, at der ingensomhelst Forbindelse eller Meddelelse eller aandeligt Forhold mellem de Levende og de Hedengangne kunde tænkes eller turde antages og troes, ingen Bøn, ingen Forbøn, Sligt maatte fattes som en Krænkelser af den almægtige Kjerligheds Aabenbarelse, en Tilsidesættelse eller Forringelse af Jesu Christi Fortjeneste; at Bøn og Forbøn alene paa Grund af Christi Fortjeneste havde Betydning og Magt, hvad den catholske Kirke altid har lært, havde Reformatorerne ikke Tid til at betænke, det vilde jo ogsaa have berøvet dette deres Vaaben dets egentlige Kraft. Derfor overskar de Baandet mellem de Helliges Samfund hisset og de Helliges Samfund her, hvad der jo i Grunden ogsaa maatte blive en ligefrem Consekvens af, at de afskar Baandet mellem den Kirke, der havde bestaaet gjennem de femten Aarhundreder, og den, de selv vilde lave og indrette af egen Magtfuldkommenhed støttede alene paa Skriften, den de dog maatte tage i Arv fra den catholske Kirke, medens de forkastede alt, hvad Kirken havde opbevaret fra Apostlenes Dage, selv om det ikke modsagdes af Skriften uden ialfald ved Hjælp af Reformatorerne uforgribelige private Fortolkninger. Da der nu ikke i Skriften — det vil sige i det Ny Testamente — siges, at man bør bede for en Afdød, og da det efter Reformatorerne Forstaaelse uomtvisteligt fremgaaer af den, at Menneskets Vilkaar og Skjæbne er afgjort strax efter Døden, uden at nogen Forandring eller Lettelse eller Forbedring kan finde Sted, saa tør man altsaa heller ikke bede for de Døde; det maa ansees som en Formastelse. Der kunde dog nok findes Antydninger i Skrif-

ten, der alligevel hævder det,⁵¹⁾ og ialfald var det gjennem de femten Aarhundreder Kirkens Anskuelse og Skik, ligesom det har været det siden, at Kjerligheden og Pieteten fremkaldte og fordrede Bøn for de Afdøde, i den fulde Forvisning, at de Efterlevendes Bøn var til Gavn og Fremme for de Hedengangne, en Hjælp til at drage dem inderligere ind under den evige Barmhjertighed, saaledes som den har kundgjort sig for os i Jesus Christus Forløseren. Thi den catholske Kirke har aldrig haft en saa sneverhjetet Tro og begrændset Forestilling om Jesu Christi Fortjeneste hans Værk og Gjerning for Menneskene, som Reformatorerne lærte og prædikede om, idet disse ikke vilde indsee eller, om de indsaae det, vilde indrømme, at alt hvad Kirken taler om menneskelig Fortjeneste, om gode Gjerningers Værd ligeoverfor Himlen, det grunder udelukkende og alene paa Christi Værk og Gjerning, saa at ogsaa alt hvad Helgenerne have øvet, deres Hengivelse i Andagtsøvelser, deres Afholdenhed, deres Opoffrelser for Menneskevel, deres Kjerlighedsgjerninger af Kirken kun tillagdes Betydning og Værd, forsaavidt det altsammen var øvet i Troen paa Christus og under og ved den Guds Naade, der i ham har udgydt sig over Menneskeslægten, saa at selv det reueste og helligste Menneskes Væsen og Færd af Kirken kun har været godkjendt og helliget, naar hans Liv og Levnet var forløben og havde kundgjort sig indenfor det Guds Rige, som er stiftet i Verden af Christus og saaledes tilhører den Deel af Menneskene, der er omfattet af Forløsningen og Frelsen. Det har været Protestantismens perfide Fremgangsmaade, der fremdeles fortsættes ligetil den berømte Forsamling i Aarhus sidstledet,⁵²⁾ at oversee, ignorere og fornægte dette, at see bort fra den hele Begrundelse af Catholicismens Lære om Helgene, om Paakaldelse af de Helliges Forbøn og Bøn for de Afdøde og fremstille det, som om Kirken tillagde Menneskers Gjerninger Værd ved sig selv, deres Fortjeneste som noget Selvstændigt, der altsammen havde Betydning i Kraft af deres Fortræffelighed og Hellighed. Saaledes saae jo Luther i den Ærefrygt og Paakaldelse, der vistes Jomfru

⁵¹⁾ Sandsynligvis tænkes der paa Steder som 2. Tim. 1,16 ff og 2. Makkab. 12,43 ff.

⁵²⁾ Se vor Indledning.

Maria, en Forringelse af Christi Fortjeneste, en Krænkelser af hans Værdighed. Det Skrig om den catholske Kirkes hele Udvorteshed er ikke forstummet, formodentlig i lønlig Misundelse over, at Lutheranismen intet Udvortes har af nogen Betydning; den kan ikke frigjøre sig fra den Anholtske Degns Mening:⁵⁸⁾ »det ei Gebærder er, hvormed man Gud skal dyrke«.

At bede for de Afdøde skulde synes at maatte være en af christelig Tankegang fremgaaende Nødvendighed, forsaavidt som Kjerligheden ikke kan slippe dem ud fra sin Bevidsthed og blivende Følelse, en from Pligt, forsaavidt som man selv lever under Troen og Haabet om Guds Barmhertighed, at den maatte kunne udstrækkes ogsaa over de Afdøde paa en Bøn fra dem, der maaskee fra det forbigangne Samliv kan have meget at efterhente af Overbærenhed og Taalmaadighed, meget at tilgive og hente Tilgivelse for, idet vi Mennesker, saalænge vi færdes i denne Verden, paa mange Maader bidrage til at besværliggjøre Timeligheden for hverandre. Skulde man saa ikke kunne bede om, at hvad man selv saaledes kan have lagt som en Tyngde i de Hedengangnes jordiske Liv, der forøgede det Onde, mod hvilket de havde at stride eller af hvilket de overmandedes og faldt, maa være tilgivet og udslettes, at det, hvormed deres Ansvar kan være bleven forøget, dermed maatte bortfalde og deres Regnskab lettes. Man glemmer, naar man har saa meget imod Bønnen for de Afdøde, at Menneskene ere solidariske, og det vilde være meningsløst at antage, at denne Solidaritet skulde bortfalde med Døden eller naar den træder imellem. Man kunde snarere mene, at den ved Sammenkomsten efter Døden vil fremtræde i sin hele Betydning, forsaavidt som ikke Bønnen forud har mildnet Forholdet og Ansvar. Vistnok kunde der være meget at anføre til Forsvar og Fordeel for Bønnen for de Afdøde, om den Trøst og Fred og Følge, der saaledes med

⁵⁸⁾ Peder Paars, 1. Bogs 2. Sang. — K.-H. citerer i det hele meget ofte Holberg, hvis komiske Digtning han satte overordentlig højt. I en efterladt Afhandling fra 1849 bemærker han: „ . . . Overhovedet troer jeg ikke, det skulde være vanskeligt at bevise, at Peder Paars i reen komisk Kraft og Consequens staaer ikke lidet over Don Quijote.“

den kan vindes for de Levende som for de Døde. Men Skriften, hedder det jo, taler intet derom. Det kommer nu noget an paa, hvorledes man læser den, og Reformatorerne læste den nu paa en noget egen Maade, omhyggelige især for ikke at finde noget deri eller borteskamotere alt hvad der kunde paa nogen Maade støtte eller antyde, hvad den catholske Kirke lærte og hævdede, og Bønnen for de Afdøde ligesom Tilliden til de henfarne Helliges Forbønner har Kirken hævdet gennem alle Tider. Da Dante forestiller sig paa sin Gang gennem Purgatoriet — Renselsesstedet — at træffe Hohenstaufferen Manfred, beder denne ham under Samtalen, at han, naar han igjen vender tilbage til Jorden, vil underrette hans Datter (*la mia buona Costanza*) om, at han befinder sig i Purgatoriet, for at hun kunde bede for ham, thi, siger han: her vindes megen Fremgang ved deres Hjælp hist (*chè qui per quei di là molto s'avanza*)⁵⁴).

Men ligesaa selvfølgelig og af christelig Tankegang og Følelse nødvendigt fremgaaende Bønnen for Afdøde maa kjendes for at være, ligesaa selvfølgelig og i christelig Aand er en Henvendelse til Afdøde og særligt til de henfarne Hellige om deres Forbøn; det kan kun nægtes af dem, der ingen Tro har paa de Helliges Samfund og Forstaaelse af dets Betydning. Men er det dog ikke en Forglemmelse, en Underkjendelse af Christi Fortjeneste, en Forringelse af denne? [Nei, slig Indvending indeholder kun] en dum Talemaade, hvormed Reformatorerne forvirrede de Uvidende eller Tankeløse. Thomas a Kempis⁵⁵) har besvaret og corrigeret disse Phraser, naar han i 3 Bog 58 Kap. lader Herren sige: »jeg er den, som *bør prises i alle mine Hel-*

⁵⁴) I Chr. K. F. Molbechs Oversættelse af Dante Alighieris Guddommelige Komædie gengives det paagældende Sted (II Deel, 3. Sang L. 142—45; 1855) saaledes:

Betænk nu selv, hvad Lindring du kan give
 Mig, naar min Lod og disse haarde Domme
 Du for min gode Datter vil beskrive;
 Hvo hisset boer, kan her os hellig fromme.

De fra den italienske Tekst anførte Ord er aftrykte som Titelblads-Motto i „Her og Hisset“; i dette Skrift motiverer han (S. 18 f.) sin Beundring for „Hin Middelalderens store Digteraand“.

⁵⁵) I Bogen „Om Christi Efterfølgelse“.

lige; jeg bør velsignes over alting og jeg bør æres i enhver enkelt af dem, som jeg saa herligt har ophøiet og forudbestemt uden nogen forudgaaende egen Fortjeneste«. Og forud hedder det fra Herren: »jeg er den, som har skabt alle Hellige; jeg har skjænket dem Naaden, jeg har forundt dem Herligheden«. Anderledes har heller aldrig den catholske Kirke, trods Overdrivelser og Udskeielser, hvori enkelte Catholiker med Hensyn til Helgendyrkelsen kunne have gjort sig skyldige, villet have Andagten for de Hellige, Paakaldelsen af deres Forbøn og Henvendelsen til dem forstaaet og opfattet. Selv Jomfru Maria, den allersaligste Jomfru har sin Høihed og Herlighed alene som Moder til Jesus Christus og ved ham. Al den Forvanskning og Bagvaskelse, hvormed Protestanterne i den Henseende har overvældet den catholske Kirke, maa komme paa deres egen Regning og Ansvar. (Sluttes.)

Den salige Louis-Marie Grignon de Montfort.

1683—1716.

(Af Ellen Bohn-Jespersen).

Gud være lovet! Jeg har aldrig
tænkt paa min egen Ære — kun paa
Guds.

I.

Det er i Aar 200 Aar siden, at Louis-Marie Grignon de Montfort døde. Han var Stifter af de to kendte Kongregationer: *Compagnie de Marie* og *Les Filles de la Sagesse*. Præster af den første Kongregation virker her i Danmark i Ringsted, Roskilde, Slagelse og paa Island. *Les Filles de la Sagesse* udøver Hospitals- og Skolegerning i Roskilde. Vi vil derfor ogsaa her i Landet synge i Kor med de Skarer, som trindt om i den katholske Verden afsynger Mindekantater til Ære for denne Helgen.

For ret at leve os ind i Grignon de Montforts Liv maa vi til Bretagne og Vendée. Det er Byer som Nantes,

Poitiers, Angers, La Rochelle, Rennes, Saumur, Saint-Nazaire o. fl. a., der fortæller om hans Færden og Virken.

Naar man betræder disse Egne, er det, som om man kom ind i et af disse sjældne Hjem, hvor alt — indtil den mindste Enkelthed — gaar ud paa at holde en kær afdøds Minde højt i Ære, hvor Møblerne staar paa samme Plads som i den afdødes Levetid, hvor dennes Festdage i Særdeleshed fejres, og hvor der fremfor alt hersker samme Aand som i den hedengangnes Virketid. Efterkommerne vil det saaledes. Af Taknemlighed mod den bortdragne bliver dennes Ønsker Husets Tradition.

Saaledes ogsaa i Bretagne og Vendée. Disse Landsdele er de mest katholske Egne i Frankrig. Befolkningen her udgør Landets Kerne, det katkolske Frankrigs Hjerte. Glødende Begejstring for Troen gennemsyrrer alle Samfundslag, de højeste som de laveste. Men dette har ikke altid været saaledes. For godt 200 Aar siden var disse Egne Frankrigs døde Punkt. Mer end i nogen anden Del af Landet trængte Befolkningen her til at vækkes. Denne Forandring skyldes udelukkende *Louis-Marie Grignion de Montfort*, Bretagnes og Vendées Apostel.

Derfor er Befolkningen taknemlig. Derfor virker Grignion de Montforts Aand den Dag i Dag som for 200 Aar siden. Derfor mindes hans Navn med rørende Kærlighed af Adel og Almue.

I Bretagne og Vendée er der for trangt bag Kirkerne Mure. Selve Naturen er Kirken. Som lysende Kæmpeslanger hugter Processioner sig ud over Markerne . . . Altre rejser i Ly af Skovens Kroner . . . Orgelets Bruslen bliver eet med Naturens Røster . . . Røgelse stiger op mod Himlens Blaa. . . Mariabilleder pryder Huse og Veje. . . Og Calvaire rejser sig ved Calvaire, vidt ud over Landet.

Calvaire betyder *Golgotha*. Det er en større eller mindre Høj med eet eller tre Kors. Saadanne Calvaires kan være ganske enkle. Og de kan være mere eller mindre storslaaede: med Korsvejsstationer og Statuer af Jesu Venner ved Korsets Fod, med Kristi Grav og Altre, hvor den hellige Messe til Tider læses. Og de kan være mer eller mindre kunstnerisk udsmykkede.

Disse Calvaires betegner Grignion de Mont-

forts Gang gennem Landene. De er vokset op i hans Fodspor. Mange af de smukkeste har han selv rejst; men ofte plantede han blot Korset. Disse Kors har Befolkningen efterhaanden fornyet. Og Calvaires har rejst sig paa de samme Steder. Af de oprindelige Kors blev ofte forfærdiget smaa Kors, der blev uddelt blandt Folk, som kostbare Erindringer eller indfattet i de ny Calvaires. Grignon de Montforts Røst hvisker i Græsset, taler

under Træernes Løv og raaber vidt ud over Landet fra de højeste Udsigtpunkter.

Le Calvaire de Pontchâteau fortæller om et kæmpe-mæssigt Foretagende, et vidunderligt Arbejde af saa enestaaende Art, at Historien ikke kan opvise Mage hertil. Et Kæmpeværk, som mer end noget andet giver en Forestilling om den Magt, Grignon de Montforts Personlighed udøvede over Befolkningen, og om den Magt, hans Minde udøver den Dag i Dag.

Det var i Aaret 1709, at Grignon de Montfort kom

paa den Tanke at rejse et Kæmpecalvaire til den Korsfæstedes Ære. Han var den Gang paa Gennemrejse i Omegnen af Nantes, i den lille By Pontchâteau. Egnen her, »Madeleines Hede«, var en stor, øde Lyngslette med vidt Udsyn til alle Sider.

Efter endt Gudstjeneste i Kirken udtalte han sin Kæmpeplan, og Folk sluttede sig til den med levende Jubel. Stedet blev udvalgt. Grignon de Montfort slog 3 Circler paa Sletten, en paa 400 Meter, en paa 500 og en paa 600. Den første Kreds skulde angive Omridset af Højens Fod. Og mellem de to sidste skulde den Jord graves ud, som vilde gaa med til at danne det kunstige Bjerg.

Folk kom straks i Gang med Spader og Kurve. Rygtet om Kæmpearbejdet løb hurtigt viden om. Fler og fler Folk kom til fra alle Egne af Landet og fra andre Lande med. I 15 Maaneder arbejdede daglig 2—400 Mennesker uden Vederlag og paa egen medbragt Kost, under Sommerens hede Straaler og i Vinterens haarde Kulde.

Hakker og Spader gik fra Morgen til Aften, Kurve slæbtes, Vogne læssedes, og Sten føjedes til Sten. Alle tog fat: Bønder, Borgere, gejstlige, adelige, Kvinder og Børn, gamle og unge, rige og fattige. Selv Krøblinge hjalp med efter bedste Evne. Grever og Marquiser tog fat sammen med den simple Arbejder. Og elegante Damer kom kørende i fine Kareter med Kurve paa Armen. Altid højtidsfuld Stilhed under Arbejdet, kun Lyd af Hakker og Spader, af Hjul og af Værktøj. — — —

Arbejdet var næsten endt. Som et kæmpemæssigt Muldvarpeskud var Højen dukket op af Sletten. Øverst fra Toppen var der en herlig Udsigt over 31 Kirketaarne, over Skove, Byer og Hav. Her strakte de tre Kæmpekors sig op mod Himlen. Jomfru Maria, Apostelen Johannes og Magdalene stod ved Korssets Fod. Og for at komme derop maatte man gaa »Korsvejen« forbi de 14 Stationer.

Biskoppen af Nantes havde fastsat Dagen for Korssets Indvielse. Alt var parat. Omtrent 30.000 Mennesker var samlede for at tage Del i Højtideligheden. Da kom der Bud fra Biskoppen af Nantes om at holde inde: Arbejdet skulde rives ned, og alt jævnes med Jorden.

Dette var en Befaling fra Kongen, som frygtede for, at et saadant Foretagende kunde gøre Skade i Krigslid.

Dieu soit béni — var Grignon de Montforts berømte Svar — *Je n'ai jamais songé à ma propre gloire, mais à la sienne.*)*

Saa tog Folk atter fat, denne Gang for at rive ned. — Hakker og Spader gik, Kurve slæbtes, Vogne læssedes, indtil Sletten blev den samme øde Flade som før.

Efter Grignon de Montforts Død søgte Befolkningen atter at rejse Calvaire de Pontchâteau. Atter blev det fuldendt, og atter blev det revet ned. Flere Forsøg blev der gjort, men altid forgæves.

I vore Dage har Befolkningen atter taget Kæmpeværket op. Calvaire de Pontchâteau er sin Fuldendelse nær. Thi Grignon de Montforts Ønske skal realiseres. Og det skal ske paa samme Maade, som da han selv ledede Arbejdet. Og det sker paa samme Maade den Dag i Dag som for 200 Aar siden: uden andet Vederlag end Velsigelsen i Kirken, naar Dagens Værk er forbi.

Folk strømmer til fra hele Landet og fra alle Lande med. Simple og fornemme, rige og fattige, gamle og unge. Krøblinger slider efter bedste Evne. Grever og Marquiser tager fat sammen med den simple Arbejder. Og elegante Damer kommer i fine Køretøjer for at yde en hjælpende Haand. Sten lægges paa Sten, Bjælke paa Bjælke. Og Kunstnere kappes om at smykke det berømte Calvaire. Der er Dage, hvor over 1000 Mennesker virker paa Arbejdspladsen. Andre Dage maaske kun 50. Men altid rinder Strømmen ud og ind.

Kæmpe-Calvariet har atter rejst sig, udelukkende ved gratis Hjælp.

Fra Højens Top (20—25 Meter oppe) hæver sig 3 Kæmpekors: Kristus mellem Røverne. Den Korsfæstede skuer ud mod Solens Opgang, ud over Kirketaarne, Skove, By og Hav. Ved Foden staar Jomfru Maria, Apostelen Johannes og Marie Magdalene. Hver Korsvejsstation er en hel Kirke for sig. Da Prætoriet blev indviet for c. 15 Aar siden, havde der samlet sig henved 40000 Mennesker og 6—8 Biskopper. —

*) Gud være lovet. Jeg har aldrig tænkt paa min egen Ære - kun paa Guds.

Snart vil Calvaire de Pontchâteau naa sin Fuldendelse. Thi Spader og Hakker gaar, Kurve slæbes, og Vogne læsses, Sten lægges paa Sten og Bjælke paa Bjælke.

Hver Lyd paa den højtidsfulde Byggeplads af Hammerslag og Penselstrøg, af Sav, Økse, Hakke, Spade, Høvl, Hjul og Murske er en Fortsættelse af Grignion de Montforts Virken her paa Jord.

Ustandseligt rinder Strømmen ud og ind — frem og tilbage. Grignion de Montforts Hjerte slaar i Calvaire de Pontchâteau. (Fortsættes.)

Basar i Horsens.

For flere Maaneder siden drøftedes i Menigheden, hvorledes der skulde skaffes Hjælpemidler til Kirkens og Skolens Opvarmning i den kommende Vinter og til andre Skolesager, da alt jo Dag for Dag blev dyrere og Vinteren nærmede sig. Der fremkom Forslag fra nogle unge Piger i Ungdomsforeningen om at skaffe Midler til Veje ved Afholdelse af en Basar. Planen drøftedes baade med Skolesøstrene, med Skomager Jensen, Leder af en Lærligeforening, og andre, men der manglede en kyndig Formand, der kunde overtage Ledelsen. Da prøvede man paa at henvende sig til Fattiginspektør Simonsen, der, skønt ikke Katholik, var villig til at give den fornødne Vejledning; et Menighedsmøde blev berammet, og et Udvalg med Inspektøren som Formand blev nedsat til at ordne Sagen. Der blev saa taget fat med al Kraft, og der blev syet, strikket, broderet og hæklet baade af unge og gamle og ikke mindst af Skolesøstrene for at fremskaffe Salgsgenstande. Der fremkom et Opraab i Byens Blade om Understøttelse, hvilket var undertegnet af Menighedsmedlemmer samt tiltraadt af udenforstaaende, nemlig: Konsulerne Casper Nielsen og N. Wittrup, Inspektør Simonsen, Købmand Mathiesen og Boghandler Hansen.

Horsens Venstreblad, som omtalte Opraabet, tilføjede at der sikkert var mange flere, som vilde tiltræde denne Sag, naar man betænkte, hvor stille og beskedent Katholikerne havde virket her de mange Aar i Byen og først nu henvendte sig til Offentligheden, da deres Midler til Fremme af Skolegerningen paa Grund af den langvarige Krig til Dels udeblev.

Hvad Bladet skrev, viste sig at være Virkelighed; der blev sendt mange værdifulde Gaver til Salg paa Basaren og til Bortlodningen. —

Omsider afholdtes Basaren den 29. og 30. Oktober fra Kl. 4 til 11. — Der var baade Tombola, Roulet og Fiskedamme, 8 Boder med Udsalg samt Konditori. Unge Piger i Nationaldragter og ældre besørgede Basaren sammen med Komiteen. Der musiceredes af Musikdirektør Marquards Trio af Klaver, Fløjte og Violin, og fra Kl. 6—8 sang Fru E. Rachlew, der havde tilbudt gratis Assistance, forskellige Fædrelandssange. Skønt Basaren afholdtes i Palæets Sal, viste denne sig egentlig for lille; Tilgangen var nemlig saa stor, at Brandvæsenet maatte standse Adgangen den første Dag; forøvrigt var saa godt som alle Adgangsbilletter solgt, ligesom Tombolaen og enkelte Boder var tømt. Man maatte derfor fremskaffe nye Adgangskort og andre Sager til næste Dag.

Anden og sidste Dag var Besøget som første Dag, og da det hele sluttede med Auktion over de faa tilbageblevne Genstande, tog denne kun kort Tid.

Basaren var over al Forventning vellykket, hvilket skyldtes saavel den ihærdige Virksomhed af alle medvirkende uden Undtagelse med Formanden i Spidsen som den ualmindelige Interesse, Byens Borgere viste for Sagen. —

Efter at Komiteen havde været forsamlet, havde drøftet Resultatet og Fordelingen af det indkomne, holdtes et afsluttende Møde Torsdag den 9. November, hvor Formanden fremlagde Regnskabet. Resultatet var en Netto-Indtægt paa 3000 Kr., som blev saaledes fordelt:

1) Til elektrisk Belysning af Pige- og Poge-skolen, som hidindtil kun havde Petroleumslamper, anvendes	400 Kr.
2) Til Istandsættelse af Opgangsvejen til samme Skole, af Legepladsen og til Opførelse af et Halvtag til Leg for Børnene	500 Kr.
3) Bidrag til Hjælp til Skolens Opvarmning i 2 Aar	200 Kr.
4) lignende Bidrag for to Aar til Kirkens Opvarmning	300 Kr.
5) til Understøttelse af Ungdomsforening og deslige	100 Kr.
5) Hjælp til Skolesøstrenes Underhold, 40 Kr. maanedlig i to Aar	1000 Kr.
7) til Pastor Kerlfs Disposition	500 Kr.

Ialt... 3000 Kr.

Civis.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Eleverne ved St. Knuds Skole i Stenosgade har paabegyndt et efter Forholdene ikke saa ringe Foretagende: Udgivelsen af et Skoleblad. Det bærer Navnet *Skolens Ekko*, udkommer hver 14. Dag og koster 35 Øre Kvartalet. Det nye Blad vidner om ikke saa lidt Forretningstalent, idet der findes en Mængde Annoncer, baade foran paa Bladet, i Midten af det og paa Bagsiden. Foretagendet interesserer os ældre maaske mest som et glædeligt Vidnesbyrd om større Sans hos vore Skolers Ledere for Betydningen af, at Ungdommen faar Lov til at røre sig mere frit, faar mere Luft under Vingerne. Det er en Frugt af Tidsaanden, men rettelig ledet kan saadanne friere Rørelser blive til stor Gavn i Fremtiden. Ogsaa paa St. Andreas Kollegium i Ordrup er der i den senere Tid fremstaaet selvstændige Foretagender fra Elevernes Side, saaledes en Diskussionsforening mellem disse samt et frit Orkester, som begge synes at byde de unge Lejlighed til god og betimelig Udvikling af vigtige Evner.

— Ifølge Dagbladene kan meddeles, at Professor Levy, som i mange Aar har ledet St. Josefs Hospitals gynækologiske Afdeling, til Nytaar agter at trække sig tilbage. Hans Efterfølger som Overlæge bliver Professor Jens Schous første Reservekirurg, Dr. R. Hastrup. Denne skal være overordentlig vel skikket til sin nye Post, og hans Kolleger lykønsker baade ham og Hospitalet til Udnævnelsen.

— Den højærværdigste Biskop har i de senere Dage befundet sig ikke saa lidt bedre og har atter kunnet læse den hellige Messe, dog foreløbig kun i sin private Lejlighed. Overhovedet har Lægen strengt paalagt Biskoppen i de første Dage at holde sig inden Døre, hvad det øjeblikkelige kolde Vejr jo gør endnu mere nødvendigt.

— Som annonceret her i Bladet, har der i Ugen fra 5.—12. Novbr. været afholdt aandelige Øvelser i Jesu Hjertes Kirke i Stenosgade. Foredragene holdtes af Hr. P. Rektor Droste, som med Alvor og Kraft talte om Menneskets Bestemmelse her paa Jorden: at frelse sin Sjæl. Henved 150 Deltagere lyttede hver Aften til de klare og tankerige Foredrag, hvori advaredes mod Tidens Brøst og vistes hen til Vejen, der fører hjem fra Udlændigheden. Søndag Morgen afholdtes en talrig besøgt Fælleskommunion, og om Aftenen sluttedes med en højtidelig Festandagt med *Te Deum*, ved hvilken ogsaa den pavelige Velsignelse meddeltes til Deltagerne i Eksercitierne.

— Der var overordentlig godt Besøg paa Højsko-

len i Tirsdags Aftes, da Hr. Pastor Günther holdt det bebudede Foredrag: »Vandrende Folk«. De fleste vidste næppe, hvad denne Titel dækkede over; man fik dog straks at vide, at det var Folkevandringerne i det 4.—6. Aarhundrede, Foredragsholderen tænkte paa, og om hvilke han gav en indgaaende og nøjagtig Efterretning. Af særlig Interesse var en Skildring af St. Severinus (Hellig Søren), en af Helgenerne fra Folkevandringstiden, hvis Levnedsskildring Rektor Lefolii havde udsendt i dansk Oversættelse, en Bog, Taleren med stor Varme anbefalede Tilhørerne at anskaffe sig.

Horsens. Her har i Slutningen af forrige Maaned været afholdt en meget vellykket Basar til Fordel for den katholske Skole og fattige Børns Beklædning. Udenforstaaende, ansete Mænd i Byen interesserede sig meget for Foretagendet, hvilket blev støttet ved Opraab i Avisen og personlig Virksomhed. Forøvrigt henvises til foranstaaende Artikel om denne Sag.

— I disse Dage kommer Hr. Pastor Bernhard Jensen, der nu heldigt har overstaaet sin Soldatertjeneste, her til Byen for foreløbig at assistere Sognepræsten. Pastor Jensen, der forstaaer Polsk, vil kunne gøre god Nytte ved Arbejde blandt Polakkerne her i Byen og Omegnen.

Rom. Rituskongregationen holdt i Mandags Møde til Drøftelse af Spørgsmaalet om Ærkebiskop Oliver Plunketts Beatifikation. Dr. Plunkett var Ærkebiskop af Armagh i Irland og blev for sin katholske Tros Skyld henrettet 1681 paa Tyburn i London under Karl den Andens Regering. Med ham sluttede den lange Række af katholske Martyrer paa Tyburn.

England. *Roger Casement*, den irske Nationalist, som efter mange eventyrlige Oplevelser i Foraaret var bleven taget til Fange af Englænderne, anklaget for Højforræderi, blev efter flere Maaneders Fængselsophold i London dømt til Døden og henrettet den 3. August. Det forlød den Gang, at han kort før Henrettelsen var bleven optaget i den katholske Kirke. Ifølge *Catholic Universe* forholder det sig med hans Konversion saaledes: Casement var først anbragt i Tower og blev derfra overført til Fængslet i Brixton; her meddelte han en Præst, at han antog, han var døbt i den katholske Kirke, men da hans Moder var død meget tidligt, var han bleven opdraget som Protestant. I Fængslet i Pontonville lod han sig allerede opføre som Katholik. Han modtog Undervisning hos Fængselspræsten Carey og blev optaget i Fængslets Kapel — ikke i Fangecellen — to Dage før sin Henrettelse. Natten før sin Død fik han Besøg af Dekan Ring og Præsten Carey, som tilbragte to Timer hos ham. Ved Afskeden sagde Casement paa Gæ-

lisk: »Gud velsigne eder for eders Godhed imod mig.«
 Dekan Ring svarede ligeledes paa Gælisk: »Jeg ønsker dig
 et saligt Liv og din Sjæl det himmelske Lys.«

Brevkasse.

Hr. Redaktør!

Med Interesse har jeg læst Artikelen om Baldakinbilledet i Roskilde. Des værre skæmmer »Dan« den om megen Kunstsans vidnende Beskrivelse ved en enkelt lille Bemærkning, som egentlig er ganske overflødig, men som ikke skal faa Lov til upaatalt at blive staaende. Den røber nemlig en paafaldende Mangel paa historisk og ethnologiske Kundskaber.

Forfatteren vil fastslaa, at den h. Ansgar »som bekendt var Franker«, men ikke »Germaner«. Men her er Forf. kommen for Skade; thi der er sket ham det pudsige Uheld at modsige sig selv.

Frankerne var nemlig en af de ældgamle store germanske Stammer (en Kendsgerning, som de bayerske Landsdele Oberfranken, Mittelfranken, Unterfranken og Byen Frankfurt endnu den Dag ved deres Navne bærer Vidnesbyrd om), som ved det 4. Aarhundredes Begyndelse drog over Rhinen og først omkring Aaret 450 slog sig ned i Belgien og det nordlige Gallien.

Desuden er Navnet Ansgar (eller Anschar, Ansgar, Ansker, paa Nordisk ogsaa Adger, Asser, Anker, Oskar) etymologisk betragtet saa uforfalsket germansk, som noget kan være. Thi sammensat af Stavelserne Ans og Gar eller Ger betyder det saa meget som »Guds Spær« (jfr. Dansk Navnebog, Kbhvn. 1872, Schuboths Boghandel). Morsomt nok er den sidste Stavelse nøjagtig den samme som den første Stavelse i Navnet Germaner.

Hvorfor skal det saa yderligere fremhæves, at Kunstnerinden har givet os en asketisk frankisk*) Præstetype? Findes der mon ikke lige saa godt asketiske danske, engelske, italienske, græske, polske — kanske ogsaa tyske — Præstetyper?

Lad os holde fast ved den katholske Præstetype. Thi som allerede den h. Paulus sagde: »Der er ikke Forskel paa Jøde eller Græker« (Rom. X 12).

Eller for at citere Pastor Frederiksens ypperlige Ord: »Er maaske Sandheden dansk eller polsk? Sandheden er kosmopolitisk, katholsk.«

At St. Ansgar ikke var født Dansker, er jo givet. Men hvor han ellers stammede fra, kan paa en Maade være ligegyldigt, og det maa ikke forringe vor Ærefrygt for, vor Kærlighed til eller

*) udhævet af mig.

vor Taknemmelighed mod ham, hvad enten han var Franker eller Sakser eller af hvilkensomhelst anden Nationalitet.

Hovedsagen er og bliver, at han var katolsk Præst og Biskop og Danmarks Apostel.

Med Tak for Optagelsen

P. v. Kellenburg.

Elisabethforeningen.

I Aar falder den h. Elisabeths Dag paa en Søndag -- nu paa Søndag den 19. Og som den h. Elisabeths Navn minder os om hendes store Godgørenhed mod de fattige, giver Kollekten, der paa den Dag i alle Sognekirker er til Fordel for Elisabethforeningen for forældreløse og forsømte Børn, os rig Lejlighed til at følge hendes Eksempel. Foreningens Bestyrelse, der har samme Forpligtelse overfor sin talrige Børneskare i gode som i onde Tider, beder Menighederne kærligt mindes Børnene paa Søndag og tænke paa, at vi netop nu har onde Tider.

C. T.

Paa Schönbergs Forlag er udkommet og faas i alle Boglader:

Kardinal Newmans Søndagsbog.

Betragtninger til hver Søndag i Kirkeaaet.

Med Forord af Dr. Maurice Francis Egan.

IV + 128 Sider. 1 Kr. 50 Øre.

Stenografikursus.

1. Decbr. agter undertegnede at oprette et 5 Maaneders Stenografikursus for Damer og Herrer. Undervisningen vil finde Sted i St. Knuds Skole hver Tirsdag og Fredag Kl. 6¹/₂—7¹/₂. Betalingen for hele Kursuset bliver 15 Kr. (eller 4 Kr. pr. Maaned). Da der kun kan deltage et begrænset Antal, bedes man snarest sende skriftlig Meddelelse til *Johannes Nielsen*, Blekingegade 74. S.

A.C. Den 29. ds. holdes Rusmodtagelse med Panchesold i Studenterforeningen Kl. 8¹/₂ Aften. Sange bedes sendt til Stud. polyt. G. Wissum, Strandboulevard 33, Ø., inden d. 25. ds.

Administratores.

Kollekt til Elisabethforeningen

Ligesom i Fjor holdes der i de forskellige Kirker i København Kollekt til Fordel for Elisabethforeningen.

Unio. Onsdag den 22. November almindeligt Møde i Lokalet, Frederiksberg Alle 11. Selskabslege.

Søndag d. 26. November Kl. 8 afholder Unio sin aarlige **Stiftelsesfest** i Citys Selskabslokaler. Billetter faas (senest Torsdag) hos de Herrer:

E. Bæklund,
Frederiksberggade 34.
Herm. Hoffmann,
Købmagergade 48.

A. V. Günther,
Bangertsgade 11.
G. Venturi,
Badstuestræde 4.

Nærmere ved tilsendt Program.

St. Franciskus' III. Orden har Møde Mandag den 20. November Kl. 8 i St. Knuds Kapel. (Generalabsolution).

Et Krucifiks er fundet i Toget. Afhentes Stationen i Gyldenløvesgade.

Bortkommet er i Jesu Hjertes Kirke en Messebog, med Navnet Marie Uhrskou. Alléveres mod en Dusør paa 5 Kroner i Katolsk Bogsalg, Stenosgade 3.

Koncert

til Fordel for St. Elisabethssøstrenes ambulante Sygepleje Onsdag den 29. November 1916 Kl. 8¹/₄ i St. Knuds-Salen, Stenosgade 4 C, under Ledelse af Hr. Organist Jos. Hammermüller med velvillig Assistance af kgl. Kammersangerinde Frøken Ellen Beck, Hr. Organist Fr. Siegler, et blandet Kor af Strygeorkester.

Program:

I Bechgaard: Hvile (Solen er slukket).	} Kor.
P. E. Lange-Müller: Serenade (Kornmodsglandsen).	
I. P. E. Hartmann: Folkevise (I Vaaren knoppes).	
Händel: Recitativ og Arie af Operaen: »Rinaldo«,	} Orkester.
Solo med Orkester: Frk. Ellen Beck.	
Gluck: Gavotte af Operaen: »Paris og Helena«.	} Orkester.
E. Grieg: Hjerlesaar.	
— Vaaren.	
E. Grieg: Svanen.	
D. Humperdinck: Wiegenlied.	
	Solo med Orkester: Frøken Ellen Beck.
R. Schumann: »Zigeunerliv«, for Kor og Orkester.	

Billetter à 3, 2, 1 Kr. faas i: Katholsk Bogsalg, Stenosgade 3; Hr. Boghandler Axel Andersen, Nørrebrogade 18 A; Hr. Fabrikant H. Hoffmann, Købmagergade 48 Mezz.; Hr. E. Bæklund, Frederiksberggade 34; Hr. Niels Hansen, Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund.

Gudstjenesten i København.

Søndage.

- St. Ansgars Kirke.** Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Aften Kl. 6 Andagt.
Jesu Hjertes Kirke (Stenosgade). Kl. 6, 7, 7¹/₂ og 8¹/₂ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Præd.; Eftm. Kl. 6 Præd. og Andagt.
St. Josefs Kirke (Griffenfeldtsgade). Kl. 6¹/₂ stille Messe; Kl. 9 Højmesse med Prædiken; Efterm. Kl. 3 Andagt.
St. Knuds Kapel (Vestervoldgade 115). Kl. 7 Højmesse; Efterm. Kl. 3 Andagt med Prædiken.
Immaculatakirken (Strandvej 91). Kl. 7 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Efterm. Kl. 2¹/₂ Vesper.
St. Josefs Kapel (Østerbrogade 7 C.) Kl. 6¹/₂ stille Messe.
Den evige Tilbedelses Kirke (Jagtvejen). Kl. 8 stille Messe med Præd.; Efterm. Kl. 6 Andagt.
Rosenkranskirken (Boyesgade). Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Eftm. Kl. 5 Andagt.
Assumptionskapellet (Amalievej 14). Kl. 8 Højmesse med fransk Prædiken; Efterm. Kl. 2 Andagt.
St. Annæ Kirke i (København. S.). Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 11¹/₂ polsk Sangmesse; Aften Kl. 6 Andagt med Prædiken.
St. Andreas Kirke i Ordrup. Kl. 6¹/₂, 7, 7³/₄ og 8¹/₂ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Eftm. Kl. 5 Andagt.
St. Hans Kapel i Hørsholm. Hver anden Søndag Kl. 9¹/₂ Højmesse.

Stille Messer paa Hverdage.

St. Ansgars Kirke Kl. 7 og 8¹/₄; Jesu Hjertes Kirke Kl. 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; St. Josefs Kirke Kl. 5¹/₄ og 6¹/₂; St. Knuds Kapel Kl. 6¹/₂; Immaculatakirken Kl. 6¹/₂; St. Josefs Kapel Kl. 6¹/₂. Onsd. og L. Kl. 8¹/₄; Den evige Tilbed. Kirke Kl. 7¹/₂ (med Velsignelse. Efterm. Kl. 3 Andagt); Rosenkranskirken Kl. 6¹/₂ og 8¹/₄; Assumptionskapellet Kl. 6¹/₂ (Efterm. Kl. 2 Andagt); St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7¹/₂ og 8.

Kirkelig Kalender.

19. Novbr. 23. Sønd. eft. Pintse.	26. Novbr. Sidste Sønd. e. Pintse.
20. — M. Felix af Valois, Bekender.	27. — M. Ferialdag.
21. — Ti. Marias Ofring. (<i>Benedikt XV f. 1854.</i>)	28. — Ti. Ferialdag.
22. — O. Cæcilia, Jomfru og Martyr.	29. — O. Vigiliedag.
23. — To. Clemens I, Pave og Martyr.	30. — To. Andreas, Apostel.
24. — F. Johannes af Korset, Bekender.	1. Decbr. F. Ferialdag.
25. — L. Catharina, Jomfru og Martyr.	2. — L. Bibiana, Jomfru og Martyr.

Husk St. Josefssøstrenes Pensionat for polske Børn i Maribo. Nærmere Oplysninger findes i Ugebladet 1916, Side 892.

Hver Torsd. Aft. Kl. 8 afh. Pastor Olrik **Gennemgang af Troslæren med Samtale** for Katholikker og Ikke-Katholikker i Boyesg. 8, 1.

Katholsk Ungdomsværn.

Fredag den 24. ds. Kl. 7 læses i St. Ansgars Kirke en stille Messe for afdøde Medlemmer af Katholsk Ungdomsværn.

St. Knuds Kapel.

Mariabørnskongregationen af den ubesmittede Undfangelse holder Fælleskommunion Søndag d. 19. November Kl. 7 Morgen.

Fransk og Engelsk. Undervisning tilbydes. *J. Køhn*, Bartholinsgade 9A.

Den katholske Højskole.

Møde Tirsdag den 21. November Kl. 8 Aften.

Hr. P. Maurer: Den h. Franz Xaver i Japan.

St. Knuds Skoles Festsal, Stenosgade 4, B. Adgang 10 Øre.

Maria-Kongregationen for Ynglinge fejrer St. Stanislaustest 1) ved Fælleskommunion i Jesu Hjerles Kirke Søndag d. 19. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$, 2) ved Festandagt med Prædiken og Optagelse af nye Medlemmer i St. Ansgars Kirke samme Dags Aften Kl. 6, 3) ved et Festmøde i Salen Mandag den 20. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$. Foredrag af højærv. Hr. Pastor Maurer om Gregor den Store. NB. Enhver katholsk ung Mand er velkommen.

K.U.B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katholske, akademiske Læggfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katholikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katholske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Matthæus Hansen, Hovmarksvej 30, Charlottenlund.

Katholsk Bogsalg Stenosgade 3, Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

† Vor kære Søster, **Maria Gemma Arndt**, 49 Aar gammel, afgik den 12. November ved Døden paa St. Elisabeths Hospital og blev begravet den 16. November paa Katholsk Vestre Kirkegaard. Den afdøde anbefales til de troendes fromme Bønner.

St. Elisabeths Hospital i Novbr. 1916.

St. Elisabethssøstrene.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglæder og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1-4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4-6.

Nr. 48.

Søndag den 26. November.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — De Helliges Samfund. — Den salige Louis-Marie Grignon de Montfort. — Bibelen før og nu. — Nye Bøger. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. Esbjerg. Belgien. Østerrig. Spanien. Rom. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privatannoncer.

Smaa Indledninger.

335.

Gerontius's Drøm.*)

Sjælen.

Jeg slumred ind. Og Hvilen gav mig Styrke.
O, hvilken sølsom Styrke har jeg vundet!
Jeg føler mig saa fri som ingen Sinde.
Det er, som om først nu jeg fandt mig selv.
O, hvilken Stilhed! Ej jeg mærker mere
til Tidens trælle Gang, og ej mit Aandedræt;
og ej jeg føler Pulsens stærke Slag.
Et Øjeblik er ganske som det andet.

En Drøm jeg havde. Nys en Stemme lød
saa blidt og stille: »Han er død!«,
hvorpaa et sagte Suk gik gennem Stuen.
Saa hørte tydelig jeg Præstens Røst,
der raabte: »Subvenite, Brødre, beder!«
Det er, som hører jeg dem end,
men svagere og stedse mere fjernt
og med bestandig større Mellemlum.
O, hvorfra denne Ensomhed og Stilhed,

*) „Gerontius's Drøm“ er en Skildring af en Sjæls Tanker og Stemninger fra Dødsstunden til det Øjeblik, den staar for sin Dommer og hører hans naadefulde Dom om evig Salighed efter forudgaaende Renselse i Skærsmilden. Efterfølgende Stykke er det andet Kapitel af det omtalte Digt og oversat af A. K. M. Hele Digtet fandtes oversat i *Varden* i 1904.

der sænker sig i Dybet af min Sjæl?
 Den dybe Hvile, kvægende og sød,
 er blandet dog med Strenghed og med Smerte,
 der drager Tanken atter til dens Udspring.
 Som tvunget af en fremmed, sælsom Magt
 jeg næres af mit eget Selv,
 fordi jeg intet andet har at næres af.

Er jeg i Live, eller er jeg død?
 Jeg er ej død, thi en Forvisning siger mig,
 at hver en Del af mig har end sin Plads
 og danner i sin fulde Harmoni
 det Væsen, som jeg var: et Menneske.
 Og Magt jeg havde til at røre mig,
 ifald min Vilje bød. Og dog jeg mægter ej
 ved et Forsøg at prøve denne Magt.
 Hvor sælsomt dog! Jeg kan ej røre
 min Haand, min Fod, og ej ved mindste Tryk
 af Fingerspidserne imod hinanden
 og ej ved Læbens sagte Pres forvise
 mig om, at jeg endnu et Legem har.

Ej heller kender jeg min egen Stilling,
 ej om jeg ligger, knæler eller staar.
 Kun eet jeg ved, og ved dog ej, hvordan
 jeg ved det, at det store Verdensalt,
 hvori jeg hidtil var et ringe Fnug,
 forlader mig. Hvad eller er det mig,
 som fjerner mig fra det?
 Jeg ved ej, om jeg bæres frem paa Vinger
 af Lyn og Flamme ad en udstrakt Bane,
 og om vi alt er skilt ved tusind Mile.
 Og dog — mon denne Gliden fra hinanden
 bestaar i, at der lægges Mil til Mil
 imellem os? Maaske jeg svinder ind
 ved stadig Deling og fra et begrænset
 til noget saare lidet indad glider,
 forsvindende fra den udstrakte Verden.

Et andet Under. En i Haand mig holder,
 men ikke med et jordisk Greb. Den fatter
 omkring mig, som jeg var en Klode.
 Et jævnt og blidt og stadigt Tryk,
 der siger mig, en fremmed Kraft,
 og ej min egen, bærer mig af Sted.
 Og hør — der lyder Sang. Dog ej jeg ved,
 om jeg med Øret fanger disse Toner,
 hvad eller jeg dem smager, føler, rører.
 O, hvilken kvægende og liflig Melodi!

Engelen.

Det Barn af Jorden,
i Synden lænket,
at tjene og frelse
min Fader mig skænkede.
Og han, som det skabte,
har frelst det fortabte.
Halleluja i al Evighed!

Mit Værk er fuldbragt.
Mit Hverv er til Ende.
Nu atter til Himlen
hjem jeg kan vende.
Tiden er rundet.
Kronen er vundet.
Halleluja i al Evighed!

Det Barn af Brøden
jeg tog til mit Hjerte
og ledte det fremad
ved Sorg og Smerte.
Nu lutret det stiger
mod Himmelens Riger.
Halleluja i al Evighed!

Sjælen.

Hvilket underfuldt Væsen!
Det er en af den Slægt,
som, før Verden blev dannet,
for Millioner af Sekler tilbage,
stod i Kreds om Guds Trone.
Ubesmittet af Synd
har han levet i Renhed det himmelske Liv,
har uden at dø kunnet skue Guds Aasyn,
har drukket af Sandhedens evige Kilde
og tjent med en luende Kærlighed Gud.
O hør, nu begynder han atter.

Engelen.

O Gud, hvor stor i Højde og i Dybde!
Dog størst i ham, du skabte ved din Haand.
Med hvilken Kærlighed og Kraft du drager
hans Hjerte, bundet haardt i Syndens Baand.
De Troner, Engle har ved Hovmod tabt,
du gav til Helgener, som du har skabt.

Han laa der, spæd og hjælpeløs, paa Jorden,
fra Fødslen mærket alt af Syndens Plet,
et sønderbrudt og dybt fordærvet Væsen,
og med en Dæmon omkring Hjertet tæt,

en Dæmon, med en fremmed, sælsom Magt,
der fik hans Sjæl i Syndens Lænker lagt.

Da blev jeg sendt fra Himlens lyse Sferer
til Jorden ned at bringe Ligevægt
i denne Sjæl, af Løgn og Sandhed blandet,
til Hjælp for dette Barn af Brodens Slægt;
thi skønt den ofte selv det knap forstod,
var den jo dyrekøbt ved Christi Blod.

O, hvilket spraglet, tusindfarvet Billed
var denne Livets lange, haarde Strid,
af Haab og Frygt, Fortvivlelse og Sejer,
af Sorgløshed og Bod og jordisk Id.
Og hvilken Naade dog at staa ham hi
med Raad og Daad, til Dagen var forbi.
O Menneske, du Væsen, sælsomt blandet
af Jord og Himmel, Kød og Aand,
af Gud velsignet og af Gud forbandet,
med Lænker om din Fod og Haand.

Du Højhed ned i Lavhed slynget,
du Blomst med lillig Duft, men giftigt Frø,
med ydre Værd, men skyldbetyngt,
som, skabt til Livet, dømtes til at dø,
du aldrig er saa nær til Synd og Graad,
som naar du øvet har en Heltedaad.

Hvor skulde Lysets rene Skarer
forstaa et Væsen, skabt af Aand og Jord,
om ej vi skærmed det i Nød og Farer
og plejede den Sjæl, som i det bor,
og leded' al dets Færd, om end i Løn.
Skytsenglen elsker derfor Jordens Søn.

Sjælen.

Nu ser jeg grant, at jeg har længst forladt
det skrøbelige Ler, der var mit Legem;
thi aldrig kunde jeg med jordisk Øre
opfatte denne rene Harmoni.
Mit Hjerte er saa fyldt af himmelsk Fred
og føler kun en ren og hellig Glæde.
Jeg klart nu skelner mellem ondt og godt,
og ingen Fristelse kan mer mig smitte,
og ingen Skræk jeg føler ved den Tanke,
at jeg omsluttet af en hellig Haand.

Engelen.

Pris være ham, hvis vise Bud
befaled, at det sidste blev det første,

som hævede det mindste til det største!
 Højlovet være du, o Gud!
 Til Himlens Dronning kroned du en Kvinde
 og lod i Mørket Lucifer forsvinde. *Kardinal Newman.*

De Helliges Samfund.

En hidtil utrykt Afhandling (fra 1889)
 af afd. Stiftsprovst *H. P. Kofoed-Hansen.*

Med Indledning og Noter ved cand. theol. P. P. Jørgensen.

(Sluttet.)

Men Sprængningen af de Helliges Samfund og Affolkningen af Samfundet hinsides, som Luther meente at foretage, har ført en Tørhed og Nøgternhed ind i Protestantismen, der fik sit endelige Udslag i Slutningen af forrige og Begyndelsen af dette Aarhundrede ved Fornægtelsen af Christi Guddom, Tilsidesættelsen af det christelige Symbol og Indførelsen af den philistrøse Fornuftreligion, der bliver staaende for Himlen alene med Spørgsmaal uden nogensinde at faae Svar, fordi den ikke kan modtage det, som engang er givet. Saaledes finder den Dag idag Protestantismen og særligt ogsaa det lutherske Kirkesamfund sig ligeoverfor den catholske Kirke som engang Pontius Pilatus⁵⁶⁾ ligeoverfor Christus med Spørgsmaalet: hvad er Sandhed? og jaget af dette Verdensspørgsmaal og hidset af Fritænkere, Atheister og Positivister vil den vedblive at søge Løsningen indtil Dagens Ende. Det forstaaer sig imidlertid og skal villigt og gjerne indrømmes, at hint Spørgsmaal alligevel lyder ud fra Protestantismen i en betydeligt forskjellig Mening og i en anden Forstand end det udgik af Landshøvdingens Mund, eftersom Lutheranismen ganske vist erkjender og bekjender Sandheden i Jesus Kristus, men hvorledes denne Sandhed skal fattes og formes og lyde, derom er der stor Uenighed og Forvirring, en Forvirring, der snarere vil tiltage end aftage, indtil der bliver i Christenheden een Hjord og een Hyrde, eller indtil Tidens Ende, til dens sidste Timeslag.

Der er i Protestantismen, baade i den lutherske og i

⁵⁶⁾ Jvfr. K.-H.: „Tegnet fra Himmelen“. En christelig psykologisk Afhandling, 1856, S. 84 ff.

den calvinske Afdeling, forsaavidt der fremdeles holdes fast ved Mestrenes Lære, en Haardhed, Hensynsløshed og Mangel paa Forstaaelse af Pieteten og dens Krav, der navnlig viser sig paa to Punkter, først i deres ofte og stærkt udtalte Fornægtelse af Menneskets frie Villie og Læren om Guds Forudbestemmelse af nogle Mennesker til Salighed og andre til Fordømmelse støttet særligen paa en ensidig Opfattelse af enkelte dunklere Steder i Apostelen Pauli Breve⁵⁷⁾ og Bortseen fra Udtalelser af Christus selv, der ligefrem stride imod denne ensidige Opfattelse.⁵⁸⁾ Dernæst fremtræder denne Hensynsløshed og Mangel paa Forstaaelse af Pietetsfølelsen i Reformatorernes fuldkomne Misforstaaelse af de Helliges Samfund og Forkastelsen af ethvert aandeligt Fællesskab og Samfund mellem de Afdøde, de henfarne Troende og Hellige og de i Verden her i Timeligheden levende og stridende. Hvilket Menneske, der har kjendt sine hedengangne Forældre som Troende, skulde ikke under Erindringen om dem kunne besøges af en Tanke om, at han nu har i dem Forbedere for ham hos den evige Barmhertighed, en Tanke, der kunde vække ham til Eftertanke og give ham Trøst og Alvor og Kraft i Livets Strid; og hvilke Forældre, der have seet et elsket Barn tidligt bortrives ved Døden, kunde ikke finde Trøst i Tanken om, at de i det have en Besiddelse hos Gud, et Vidnesbyrd om deres Haab om Gjensyn engang under Forklaringen. Bønnen er en himmelsk Kraft, helliget ogsaa for denne Verden ved Guds Søns Nærværelse her i Timeligheden under Lidelsernes Strid, og den gjælder og øves ikke blot i denne Verden men ogsaa i hin, som det fremgaaer af Skriften, saaledes i Synernes Bog⁵⁹⁾ (5,8—6,10—8,4), denne Bog, som Luther forøvrigt ikke kunde finde sig i — »mein Geist kann sich in das Buch nicht schicken«⁶⁰⁾, troligt nok — saalidt som i Jacobs Brev⁶¹⁾, der ligefrem modsagde hans Theorier. Men naar altsaa under Erindringen om Afdøde, til hvem man her i Livet har staaet i Venskabs- eller Kjerlighedsforhold, Tanken eller Ønsket om en Forbøn fra deres Side naturligen kan opstaae

⁵⁷⁾ Der sigtes naturligvis især til Rom. 9,6—22.

⁵⁸⁾ Vel f. Eks. Matth. 23,37. ⁵⁹⁾ 3: Johannes' Aabenbaring.

⁶⁰⁾ Se Erlanger Udg. 63, 169 f.

⁶¹⁾ Jvfr. V. Ammundsen: Den unge Luther, 1907, S. 106 f, 119.

i et Menneskehjerte, skulde det saa være saa fremmed eller underligt eller stemples som en Krænkelse af Guds Aabenbaring i Menneskeverdenen, at der i saa Henseende skeer en ligefrem Henvendelse til de henfarne Hellige, til Helgenerne, hvis Liv her i Verden henrandt under ubetinget Hengivelse i Guds Riges Tjeneste, i uafsladelig Opoftrelse og Selvfornægtelse for deres Medmenneskers Vel og Frelse, under Lidelser og Savn i Kampen mod en Verden, der enten i LigeGYldighed eller i Ringeagt og Haan vendte sig fjendtligt imod dem, forfulgte dem, som det endnu fremdeles skeer, med Løgn og Bagvadskelse, eller, som det tidligere skete, gennem Mishandlinger og Pinsler førte dem Døden imøde, i hvilken de omsider hengave Liv og Blod som et Vidnesbyrd om deres urokkelige Tro paa Sandheden og Saligheden i Jesus Christus.

Men naar Catholikerne ære Helgenerne og anraabe om deres Forbøn, saa er det alene og i dybeste Forstand en tilbedende Hyldest, der ydes Guds Søn Jesus Christus paa Grund af, at Straalerne fra hans Herlighed reflekterede sig i deres Liv og Færd, at de see i dem Vidnesbyrd om, hvad Gud kan og vil virke i en Menneskesjæl, der ganske aabner sig for ham under Opgivelse af alt, hvad Verden kan byde, og ubetinget hengiver sig til Efterfølgelse af Herren under hans Aands Gjerning. Kun saaledes tillægger Kirken de henfarne Hellige Betydning og Værd for Kirken og de Troende, de Helliges Samfund hisset for de Helliges Samfund i Timeligheden uden at tildele dem nogen selvstændig Herlighed i og for sig, deres Hellighed udelukkende som begrundet i deres Forhold til Herren selv og hvad han ved sit Exempel og sin Aand havde virket i dem. Denne Forstaaelse vilde Reformatorerne imidlertid aldeles ikke gaae ind paa, ikke blot at de ikke selv vilde acceptere den, men ikke engang modtage den som Kirkens egen Forklaring. Det var jo saa bekvemt at fremstille det som Afguderier, som Tilbedelse af Skabninger under Forglemmelse af Skaberen, især da man derved med det samme kunde undergrave Geistlighedens Betydning og Stilling, altsammen til Ære og Fremme for hvad Luther kaldte »det rene Evangelium«, der forøvrigt var langt fra at være et reent Evangelium, men et Evangelium tillavet og

tilpasset efter Reformatorens individuelle Anskuelse og Meninger. Derfor udjagede han dem alle af de »Helliges Samfund«, ingen middelalderlig Troeshelt fandt Naade for hans Øine uden maaskee Bernhard af Clairvaux. Den hellige Franciskus af Assisi, Dominicus, Helgeninder som Elisabeth af Thüringen, Catharina af Siena, Therese i Spanien, alle bleve udjagne fra Reformatorernes Helligdom; det forstaaer sig: de havde jo heller ingen Plads der, vilde neppe have kunnet finde sig tilrette inden deres Omraade. Men Fordreielserne fortsættes fremdeles, og Beskyldningerne for Mariatilbedelse, Helgentilbedelse og Afguderi forstumme aldrig. Hvor ofte end Misforstaaelserne blive opklarede, Beskyldningerne gjendrevne, det hjælper altsammen intet. Det er saa bekvemt, vedvarende at dreie paa den gamle Lirekasse, der blev indrettet af Reformatorerne og indeholder Bagvaskelser paa alle mulige Melodier, saa at man let altid kan finde Øren, der passe til dem og gjerne høre dem.

Der er en Trøst og Kraft i Troen paa »de Helliges Samfund«, ikke som Protestantismen forstaaer det, men som den hellige almindelige Kirke omfatter og forklarer det; der er en Trøst, en Fred, et Haab i at kjende sig i Aanden forenet med dem, der under Selvfornægtelse, gennem Lidelsernes Strid mod Verden hævdede Sandheden og den evige Gyldighed af Guds Aabenbaring i Jesus Kristus, indtil Døden førte dem ind for den Herre, de tjente, og om man end maa føle sig langt fra dem i Efterfølgelsen af ham, der gav os et Exempel for at følge i hans Fodspoer⁶²⁾, er der dog Trøst i den taknemmelige Anerkjendelse af deres Fortjeneste og Herlighed, en Trøst i Haabet om, at man hjulpen ogsaa ved deres Forbøn kan under den Aands Gjerning, der i dem og deres Liv kundgjorde sin vidunderlige Kraft, i Skrøbelighed skride frem mod det Maal, han satte os. »Der skal være Glæde hos Guds Engle over en Synder, der omvender sig«; og hvor langt man end er tilbage, man er dog gennem Bod og Bøn i Samfund med dem, i hvis Liv og Væsen Herrens Ord vandt Vidnesbyrd: »om nogen elsker mig, skal han holde mit Ord, og min Fader skal elske ham, og vi skulle komme til ham og tage Bolig hos ham«. (Joh. 14,23). 3/6 89.

⁶²⁾ 1 Pet. 2,21.

Den salige Louis-Marie Grignon de Montfort.

1673—1716.

(Af Ellen Bohn-Jespersen).

(Fortsat.)

II.

*Et j'y vis un homme comme un
ange à l'autel — — —. (Mr. Blain).*

*Og jeg saa en Mand lig en Engel
ved Alteret — — —.*

Det var i en lille By, Montfort i Bretagne, at den lille Louis fødtes den 31. Januar 1673*) i et beskedent Sagførerhjem.

Hans Vugge stod ikke — som man skulde vente — i et religiøst Hjem. Hans Moder var en Kvinde med mange gode Egenskaber, men hans Fader var vanskelig af Karakter og Modstander af Kirken.

Men i saa rigeligt Maal fik Barnet aandelige Vuggegaver, at man maatte tro, at Skarer af Engle havde svævet over den nyfødtes Leje. Man maatte tro, at Guds Sendebud havde strøet ned over Vuggen alle Dyders gyldne Sædekorn og sunget himmelske Toner ind i den lilles Sjæl.

Alt som den lille Louis voksede, spirede den hellige Sæd. Og Barnet lærte tidlig at give ud af sit Hjertes Fylde.

Kun 4—5 Aar gammel, siger en af hans Biografer, Rev. P. de la Clorivière, trøstede Louis sin Moder, naar denne var nedtyngtet af huslige Genvordigheder, og han gjorde det i saa beaandede Udtryk, at man maatte tro, Gud selv lagde ham Ordene i Munden.

Ogsaa den lille Louis forstod at udnytte de Personlighedens Evner, der senere hen forlenede ham med saa megen Magt over Sjælene. Som den ældste af en Søkendeflok paa otte tog han de yngre under sine Vinger. Han havde en ejendommelig Maade at udøve sin Indflydelse paa. Med en af Søstrene havde han knyttet et særlig varmt Venskabsbaand. »Kære lille Søster,« plejede han at sige, »hvis du blot vil prøve paa at elske Gud, er jeg vis paa, at du vil blive saa smuk, at alle Mennesker vil komme til at elske

*) Ved en Fejltagelse kom der i sidste Nummer til at staa 1683.

dig.« Tre af hans Søstre blev Nonner, og en Broder traadte ind i Dominikanerordenen.

Alle Grignon de Montforts Biografer er enige om at berømme den lille Louis. *Tous ses goûts étaient célestes*¹⁾, hedder det hos Mr. le Curé Grandet. *L'enfant de bénédiction*²⁾ kaldes han af de la Clarivière. Allerede som ganske lille bad han meget. Og saa store Dyder spirede frem i hans Sjæl, at hans Omgivelser ikke var i Tvivl om, at han var et udvalgt Barn.

Med Energi og Personlighed kunde han trodse sin Faders mægtige Vilje, naar denne kom i Strid med hans Samvittigheds inderste Røster. Dog glemte han aldrig den sønlige Ærbødighed, han skyldte sin Fader. Fra Barndommen blev han opøvet i den Kamp, han hele sit Liv maatte udkæmpe med Kirkens Fjender.

»*Dieu seul* — Gud alene« var Grignon de Montforts Valgsprog. Disse to Ord prentedes ind i Barnets Sjæl fra den tidligste Barndom. *Dieu seul* blev glødende Typer, som fortærede Hjertets onde Spirer og kastede Lys og Varme over de gode. *Dieu seul* blev den Stjerne, der ledte ham frem mod hans Livs store Maal.

Da Louis var 12 Aar, kom han i Skole hos Jesuiterne i Rennes. Her blev han indlogeret hos en Onkel, l'Abbé de la Visnelle, indtil hans Forældre paa et senere Tidspunkt nedsatte sig i samme By. Mr. de la Visnelle fortæller om Louis, at han ikke fandt Glæde i de samme Fornøjelser som andre Børn af hans Alder, at han tilbragte lange Stunder i Bøn, og at han i høj Grad afskyede det onde.

Trods sin Beskedenhed, trods sin Forkærlighed for det tilbagetrukne Liv udøvede han stor Indflydelse paa de mest verdsligsindede Kammerater.

Her fik Grignon de Montfort rig Lejlighed til at udfolde det mest karakteristiske Træk i sit Sjæleliv: Kærligheden til de fattige. Engang — fortæller hans Ven, Mr. Blain — blev en Discipel udlet og spottet af hele Klassen paa Grund af sin fattige Klædedragt. Men Louis gik som Tigger rundt til alle Skolens Elever og fik en

1) Han havde kun Forkærlighed for alt, hvad der var af Himlen.

2) Dette velsignede Barn.

Sum Penge samlet ind til den fattige Drengs Beklædning. Endvidere udnyttede han sin Fritid til alskens smaa Barmhertighedsgerninger. Det var Skik og Brug, at Skolens Disciple paa Fridagene besøgte de fattige paa Hospitalerne. Hertil var Louis den ivrigste af dem alle. Hans Sjæls Jordbund dækkedes af Kærlighedens farverige Blomster.

Da den unge Louis skulde vælge sin Livsstilling, slog han ind paa Theologien. Dette Skridt førte til Brud med Faderen, som afgjort var imod Sønnens Valg. Han begyndte sine Studier hos Jesuiterne i Rennes. Men hans Ønskers Maal var at faa videre Uddannelse paa Frankrigs første Præste-Seminarium, Saint-Sulpice i Paris. Faderen nægtede ham Understøttelse. Han havde haabet at se Sønnens udmærkede Egenskaber glimre ude i Verdenslivet. Skuffet i sine Forhaabninger følte han ingen Forpligtelse til at tage sig af Sønnens Fremtid. En godgørende Dame, Mademoiselle Montigny, tilbød at betale hans Pension i Paris. Og Louis-Marie tog Afsked med sin Familie, som han ikke skulde gense før 13 Aar senere. Det var i Aaret 1693. Faderens Vilje faldt ikke sammen med Guds Vilje.
Dieu seul! — — — — —

En ung Mand gaar til Fods fra Rennes til Paris. I den ene Haand har han et Bundt Klæder, i den anden en Pengepung. Den første Tigger, han møder, giver han sine Klæder. Den anden giver han Pengene. Og den tredie sine Gangklæder mod Tiggerens Laser i Bytte.

Med Rosenkransen i Haand kaster han sig paa Knæ og lover Gud evig Fattigdom:

»Jeg er ikke mere Grignions ældste Søn, men *Louis-Marie de Montfort, Jesu og Marias* uværdige Slave.«

Dag efter Dag gaar han, i øsende Regn, og søger Nattely i Lader og Stalde: Han lever af det, han kan tigge sig til. Saa medtaget er han, da han ankommer til Melle Montigny, at flere Dage maa gaa hen, før han faar Lov at vise sig for Mennesker. — —

Denne Rejse blev et Forbillede paa den salige de Montforts senere Liv:

Den samme Energi, som Ynglingen satte ind paa at følge sit Livs Kald: Præst, den samme Energi satte Vendées og Bretagnes Apostel ind paa sit Livs Maal: Udbre-

delsen af det sande Evangelium. Altid flakkede han rundt til Fods. Ofte fandt han Ly i Stalde og Lader, og altid gav han sin sidste Skærv til de fattige. Men Rosenkransen blev hans dyreste Eje, *Jesus* og *Maria* hans kæreste Lovsang. — —

I St. Laurentii Kirke i Roskilde findes et Maleri af den salige de Montfort. Paa Sofie Holtens Baldakindekoration ser vi ham i Flok med Kirkens største Helgener. Han løfter sit brændende Hjerte som Offergave op imod Himmeldronningen. Kunstnerinden er her gaaet ud fra et af de mest karakteristiske Træk i den saliges Aandsliv: Andagten til den hellige Jomfru.

Denne Kærlighed tog sin Begyndelse i de første Barndomsaar og fik senere sit glødende Udslag i hans Hovedværk: *Traité de la dévotion à la Ste Vierge*.*) Ved Firmelsen tog han Navnet Marie. Paa sine Vandringer opsøgte han altid Guds Moders Kapeller. Med særlig Forkærlighed udbredte han Rosenkransbønnen. Sin første Messe læste han ved Madonnas Alter. Og *La Compagnie de Marie****) blev Navnet paa den Kongregation af Missionspræster, hvortil hans Navn i Særdeleshed er knyttet.

De første to Aar i Paris blev de Montforts Liv som en Baad paa et stormfuldt Hav.

Melle Montigny satte ham i Pension hos Mr. Barmondière. Denne havde, i Lighed med flere andre i samme Kvarter som Saint-Sulpice, oprettet en lille Pension for vorde Præster. Disse fulgte samme Forelæsninger paa Sorbonnen som Seminaristerne fra Saint-Sulpice, men boede billigere disse Steder end paa selve Seminariet.

Kort efter kom der Hungersnød og Dyrtilid i Paris. Fattigfolk blev revet bort, og Rigfolk trak deres velgørende Haand tilbage. Saaledes ogsaa Melle Montigny. Louis-Marie klarede Situationen ved at gaa ud og tigge til Pensionærernes fælles Bedste. Endvidere holdt han Vagt i et Lighus om Natten, hvorved han tjente et lille Honorar. Snart efter døde Mr. Barmondière, og Pensionen blev opløst. Louis-Marie kom i Huset hos Mr. Boucher, hvor han led Nød og blev alvorlig syg. Han kom paa Fattig-

*) Den sande Andagt til den hellige Jomfru.

**) Marias Selskab af Missionspræster.

hospitalet *Hotel Dieu*, hvor Dødens Bølger slog op over ham. Men hans urokkelige Tillid til Forsynet holdt ham oppe.

Saa var det, at selve Seminariet Saint-Sulpice aabnede sine Døre for Louis-Marie. Thi saa stort Ry gik der af den unge Mands Dyder og store Egenskaber, at Seminariet betragtede det som en Ære at tælle den unge Mand blandt sine Rekrutter.

Og *Te Deum* blev afsunget den Dag, da han gjorde sin Indtrædelse. — — Her blev han nu i fem Aar.

Grignon de Montfort var poetisk og besad store Aands-evner. Han efterlod sig en Samling skønne Salmer, som har vundet stor Yndest. Han sad ogsaa inde med betydelige Evner som Taler. I Studier var han sine Kammerater overlegen. Men han var besynderlig af Væsen og Manerer.

Paa Seminariet underviste han i Katekismus tusinde unge Mennesker fra Stræder og Gader. Han havde den Evne at »fængsle det letteste Sind og røre det haardeste Hjerte«. »Han kunde tale om Død, Dom og Helvede«, siger Grandet, »paa en saa vidunderlig Maade, at de unge Mennesker brast i Graad og følte sig gennemtrængt af Sandhedens Aand.«

Og Mr. Bouin, hans Skriftefader ved Saint-Sulpice, sagde om ham: »Der er noget ved Grignon, som ingen andre har.«

D. 5. Juni 1700 modtog de Montfort Præstevielsen i Saint-Sulpice i Paris.

Bag Højalteret i denne Kirke findes et Alter, indviet til Guds Moder, et af de snukkeste og mest bekendte Maria-Altre i Paris. Her var det, han læste sin første Messe.

»Jeg overværede denne Messe«, skriver Mr. Blain. »Og jeg saa en Mand lig en Engel ved Alteret.« — —

I fem Aar havde de Montfort prydet dette Alter med Blomster og Lys. Men den Dag smykkede han det med sit Hjerte. — — Et Hjerte, hvor himmelsk Sæd stod i i fuldt Flor: mange Dyders smaa skønne Blomster i Ly af Kærlighedens Vækster. — — Et Hjerte, som lyste af *Dieu seul*.

(Fortsættes.)

Bibelen før og nu.

I Anledning af Professor Heibergs Tale.

Ved Universitetets Aarsfest, i Nærværelse af Landets Konge, har *Professor Heiberg* udtalt nogle Ord, der har vakt Opmærksomhed og vistnok vil blive modtaget med blandede Følelser hos Folkekirkens Biskopper og Præster.

At Professoren med en vis Foragt afviste den gamle Tidsregning »efter Verdens Skabelse«, var ikke saa meget i sig selv som ved Tonen, i hvilken det blev sagt, et lille Hip til »Kirken«. Ethvert dannet Menneske ved meget godt, at ingen lærd kan sige, hvor langt et Tidsrum der er forløbet fra Jordens første Tilblivelse indtil nu. Alligevel var Regningen »efter Verdens Skabelse« en gammel Tilføjelse i Almanakken, der havde til Formaal at minde os om en gammel, ganske vist forældet, men ganske interessant Tidsregning. Der staar jo saa mange gamle »kgl. privilegerede« og ved deres Alder morsomme Betegnelser i Hævd, at Professoren ikke ved en saadan højtidelig Lejlighed behøvede at tømme sin videnskabelige — lad os haabe, det var den rene Videnskab, der talte — Vredes Skaal over denne morsomme gamle Betegnelse.

Men det var blot Indledningen, Præludiet til et hvast Angreb paa den kristelige Troslære. Heiberg mente at burde udtale overfor Landets Konge og dets gode Mænd, at Bibelen nu ved Hjælp af Videnskabens Belysning var sunket ned til at være en »Bog som enhver anden Bog,« at den altsaa ikke var »inspireret«.

Det var en slem Omgang for den lutherske Theologi. Ganske vist er den hærdet i Tidernes Modgang, hærdet i Retning af Inkonsekvens, idet den jo skal fastholde den »rene lutherske Lære« og alligevel hævde »den fri Forskning«. Dette Kunststykke har i sin Tid givet den afdøde Grev Holstein Ledreborg og mange andre Konvertitter meget Stof til Overvejelse. . . Men saa længe man bare tog Afstand fra *Confessio Augustana* og de øvrige lutherske symbolske Skrifter kunde alt jo gaa an, uden at »Kirkefolket«, de brede Lag i Folkekirken, var nødt til at lægge Mærke dertil. Man behøver bare at læse, for at tale om en nyere Forfatter, F. C. Krarups Bog »Livsforstaaelse« for at se, at den Slags Kristendom, hvis det da er Kristendom, ikke bliver Hvermands Eje. Dertil er den Slags Theologi altfor langt borte fra den jævne Tankegang.

Alligevel er ethvert Skridt, der aabent gaar imod Bibelen, ogsaa et Slag imod Protestantismens positive Tro og Eksistens. Thi da den løsrev sig fra den katholske Kirke

paa Grund af, at Bibelen ikke fulgtes, at Bibelen nu først var bleven forstaaet af de Guds Sendebud Morten Luther, Zwingli, Calvin, Melancton o. s. v., saa maatte jo netop Bibelens guddommelige eller overnaturlige Oprindelse og dens »bogstavelige« eller »aandelige« Mening som »eneste Troskilde« staa i Ære, skulde man tro!

Men langt fra! Det var netop disse Førere for Protestantismen, der efter de voldsomste Kampe om Bibelens sande Mening senere hen svingede omkring og ved al Slags Videnskabelighed bortkritiserede snart den ene eller anden Del af Bibelen, snart, som nu, den hele Bibel, d. v. s. dens Ægthed eller Autoritet.

Luther begyndte med Jakobus-Brevet, og andre fortsatte. Det vilde være lærerigt at undersøge, hvorledes den ene lutherske Theolog »modbeviser« den anden.

Ja, det er en vanskelig Sag at fastholde en »Inspiration«, en overnaturlig Indvirkning paa Bibelens Forfattere, hvis man kun ud fra selve Bogens Indhold og Sprog og sammenlignende Studier i Oldtidens Litteratur vil forske efter »Inspirationen«. Da gaar det de lærde ligesom Lægen, der undersøgte hvert Lem af et obduceret Lig uden at kunne finde Sjælen.

Hvad er da »Inspiration«? Vi vil her ikke komme ind paa lærde Forklaringer, men kun ligetil oversætte Ordet med »den Helligaands Indflydelse«. Hvorledes vil man kunne finde denne f. Eks. i Krønikernes Bøger eller den saakaldte Salomons Højsang? Nogle mener, man kan det, andre ikke. I Modsætning hertil findes der mange Bøger, der ikke hører ind under Bibelen, som meget lettere vil erkendes for at være berørte af Guds Aands hellige Salvelse, f. Eks. Kristi Efterfølgelse« af Thomas af Kempis eller flere Helgeners Skrifter.

Heraf ser vi, at Spørgsmaalet om »Inspiration« slet ikke kan afgøres af Professor Heiberg eller Professor X eller af Reformator Z, men at Spørgsmaalet maa stilles anderledes.

Hvad er da Aarsagen til den nuværende Bibels Eksistens? Det er nærmest den, at Kirken, den katolske Kirkes Myndighed, Paven og et almindeligt Kirke-møde, har opstillet denne Samling af Bøger som Regel for Gudstjenesten og Forkyndelsen. Kirkens Autoritet garanterer os disse Bøgers religiøse Værdi, ikke de lærdes altid skiftende Meninger.

Vi Katholikker er altsaa saa langt fra bange for, at maaske en Professor skal »bevise« Bibelens naturlige Oprindelse — en saadan har den selvfølgelig ogsaa — at vi tværtimod indrømmer, at den Helligaands Indflydelse gaar langt videre, end de bibelske Bøger naar. Guds Aand er

ligesom Stormen, der blæser, hvor den vil, og hele vort Kirkeliv er gennemtrængt af Helligaandens Skønhed og overnaturlige Kraft. Hvor mange Salmer, Bønner, Prædikener er ikke bleven til under den Helligaands Vejledning!

At ville bevise dette enkeltvis er umuligt, thi ingen ved, hvorfra Guds Aand kommer, og hvorhen han gaar, men at dette er Tilfældet, er vor Tro.

Ogsaa den Myndighed, som Bibelens inspirerede Skrifter har fremfor andre opbyggelige og maaske ogsaa »inspirerede« Skrifter, kommer fra Kirken. Uden den vilde vi ikke engang vide sikker Besked om Jesu Ords Rækkevide, om Evangeliernes Bud eller Raad.

Thi Bibelen er jo et Led i eller den ene Del af »det glade Budskab«, vor Frelses Forkyndelse, der sker med Bibelen, men af Kirken. Bibelen og Kirkens Forkyndelse er en organisk Enhed. Hver Del for sig alene vilde mangle noget.

Det er derfor en Skæbnens Ironi, at vor Kirke, der i Reformationens Dage beskyldtes for at undervurdere Bibelen, at ringeagte dens Ord, nu i vore Dage beskyldes for at overvurdere den, eftersom moderne Kritikere har »bevist«, at den kun er en almindelig [d. v. s. ikke inspireret] Bog.

Vor Kirke holder sig altsaa borte fra begge Yderligheder, og det er dens Kraft og Sandhed, der formaar den dertil. Den trodser de gamle og de moderne Stormbølger. Mon ikke ogsaa enkelte troende fromme Protestanter nu lidt efter lidt skulde faa Øjnene op for det Sandhedsbevis, som ligger i Kirkens uforandrede Stilling overfor Bibelen? Den alene har aldrig overdrevet Bibelens Betydning, men endog forbudt Bibelens Læsning for dem, der ikke er modne dertil og ikke vil læse den med autoriserede Anmærkninger [i Modersmaalet]. Den har ved denne fornuftige Vejledning udsat sig for alle Slags Beskyldninger. Det samme gør den nu til Dags, kun i modsat Retning. Kirken har jo altid respekteret Bibelen som Guds Ord, hævdet den som et Grundlag for Liturgien og Læreforkyndelsen, ja, anbefalet dens Læsning under de nævnte Betingelser. Derfor kaldes den nu »gammeldags«, »ukritisk«.

Naturligvis træffer den sidste Slags Bebrejdelser à la Professor Heiberg ligesaa godt Lutheranismen, den troende Del af Folkekirken.

Ja, langt mere. Thi denne svømmer jo omkring i det oprørte Hav, siddende paa Bibelen alene. Gaar der Hul i Bibelen — og hvor mange Huller har ikke de lutherske frisindede Theologer selv skudt ind i den! — saa forliser de lutherske Kirkesamfund i deres nuværende Skikkelse.

Thi de mangler det bedste logiske Underlag for hele Bibelens vedvarende Betydning. Mange protestantiske Theologer standser paa Halvvejen og søger et Forlig mellem deres gamle Bibeltro og den nyere Kritik. Men det vil gaa dem ligesom en Fæstning, der skal forsvares. Er en Del af den taget, saa staar hele Fæstningen for Fald, hvis ikke den tabte Del tilbageerobres. Og dertil er der liden Udsigt, siden det overnaturlige Element mere og mere svinder ud af Kirkefolkets og dermed Folkekirkens Bevidsthed.

Nu er snart Reformationsjubilæet 1917 inde. Maa vi spørge: Er der meget tilbage af Reformatorenes positive og specielle Troslære? Des værre er Trosbekendelsen bleven negativ: Vi tror ikke paa den katholske Kirke, vi tror ikke mere paa alt, hvad Trosbekendelsen siger, vi tror ikke paa alle Dele af Bibelen, og af de Dele, vi tror paa, tror vi heller ikke meget o. s. v.

Mon ikke dette er Udviklingen? Ved Siden af staar der, enten i Indre Mission eller for sig selv, Skarer af inderlig gode, virkelig fromme protestantiske Kristne, ædle, søgende Mennesker, der nok lider under de nævnte Modsigelser, men ikke ser Vejen ud af dette Virvar. Give Gud, at flere og flere af dem maatte faa den Naade at opgive deres fordomsfulde Syn paa den katholske Kirke og faa Mod til at undersøge, hvor der er bedst at bo under Fremtidens religiøse Storme. Uden Tvivl der, hvor der findes en Kirkebygning, der er solid lige fra Fundamentet og op til Taarnets Spids.

F. F. M.

Nye Bøger

Louis v. Kohl: Chinas Apostel. (Pios Boghandel, Kbhvn. 1916. 83 Sider. 2 Kr.)

Denne ualmindelig velskrevne lille Bog, som er »til-egnet de højærv. Fædre af Jesu Selskab, der var mine Lærere paa St. Andreaskollegiet«, rummer mere, end Tite-len lader formode.

Efter at Forfatteren paa en Maade, der røber et forbavsende Kendskab til chinesisk Historie og Litteratur, har paavist, at China slet ikke har været det Land, der saa godt som intet Samkvem havde med Omverdenen, men at Kristendommen og andre Religioner netop paa Grund af Chinas livlige Handelsforbindelser med Vestens Lande har vundet Indpas i »Midterriget«, skildrer han de

første katholske Missionsforsøg og den katholske Kirkes Missionsvirksomhed i Østasien i det 13. og 14. Aarhundrede, hvilken desværre endte med, at der overhovedet ikke blev noget Spor tilbage i China af selve Menighederne.

Paa denne Baggrund tegner Forfatteren saa med overordentlig fin Forstaaelse et smukt og tiltalende Billede af »Chinas Apostel«, Jesuitpateren Matteo Ricci (1552—1610), den fornemme Italiener, som kun 31 Aar gammel kom til China for at gennemføre den Plan, der havde været Indiens Apostels, den store hellige Franz Xavers Yndlingstanke: at skaffe den katholske Tro Indpas igen i China; der forenede i sig Fromhed og Menneskekundskab, Tro og Lærdom, Viden og Vilje, hos hvem vi genfinder alle de Evner og Egenskaber, som udmærkede Renæssancelidens store Personligheder: en utrættelig Flid, en ukuelig Energi, Ild og Glød, der dog holdtes i Tømme af Kløgt og Skarp-sind; en Mand af en sjælden Selvopofrelse i bestandig og utrættelig Virksomhed — urokkelig og ubøjelig uden Stivsindethed og taabelig Stejlhed; Astronomen og Matematikeren af Clavius' Skole, hvis Undervisning frembragte en hel Revolution i de chinesiske lærdes Meninger, som bl. a. gjorde vor Tyge Brahe saa berømt i Midterriget, at hans Navn findes i talrige chinesiske Værker; den utrættelige Forfatter, den store Organisator og Administrator, Foregangsmanden og Banebryderen paa den katholske Missionsmethodes Omraade, der paa Grund af sit vidtskuende Blik maatte finde sig i at blive anklaget for at beundre og sympatisere med Konfucianismen; frem for alt dog Apostelen, for hvem Lærdom og Videnskab kun var et Middel til at skaffe sig Ry til Gavn for Missionsvirksomheden; der falder paa sin Post uden endnu at have set sit Arbejde bære Frugt og uden at have genset sit Hjem, efter at have kysset Krucifikset og sit Billede af Ignatius Loyola, hvis trofaste Søn han stedse havde været.

Trods al Beundring for det originale i Riccis Aand kommer Forfatteren dog til den rigtige Erkendelse, at det vilde være uretfærdigt, om man tillagde ham alene Æren for hans Sejre; den største Part tilkommer rettest den Orden, der uddannede ham til det, han er. Hvad Forfatteren i den Anledning siger om Ignatius Loyola, »en Viis, en Helgen og en Helt,« om hans Orden og hans Værk, bærer et saa smukt Vidnesbyrd om en ikke-katholsk Forfatters forstaaende Evne til at dømme retfærdigt og velvilligt om katholske og — jesuitiske Personer og Forhold, at vi maa sige ham Tak for at have fremdraget et af vor Missions-histories gyldne Blade.

Ms.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Hr. Pastor Olriks Samtaler om Troslæren har allerede straks vundet ikke saa ringe Tilslutning. Som omstaaende Annonce angiver, er der fundet et bedre Lokale til dem end det først benyttede, idet St. Josefsøstrene ved den franske Skole paa Frederiksberg godhedsfuldt har stillet den kønne Sal i deres Gymnastikhus i Boyesgade til Disposition for Pastor Olrik hver Torsdag Aften. Det er ikke Mening, at den hele Troslære skal gennemgaaes i Løbet af en bestemt Tid, men at gøre Gennemgangen saa grundig og fyldig som muligt og navnlig gaa ind paa de filosofiske Spørgsmaal og Vanskeligheder, der staar i nær Forbindelse med de forskellige Afsnit i Troslæren.

— Trods det meget uheldige Vejr havde deri Tirsdags indfundet sig mange Tilhørere paa Højskolen for at høre Hr. Pastor Maurers Foredrag om den h. Franz Xaver i Japan. Med Liv og Lune gav Taleren en overordentlig interessant og grundig Skildring af den store Helgens mangfoldige Oplevelser og Genvordigheder i det den Gang for Europæerne fuldstændig ukendte Land.

Ordrup. Det vil komme overraskende for mange at høre, at Hr. Pastor Perger ligger alvorlig syg paa St. Josefs Hospital i København. I Søndags Aftes blev han underkastet en Underlivsoperation, hvis Udfald ikke gav meget Haab om Helbredelse. Indtil for faa Dage siden færdedes Pastor Perger tilsyneladende rask og vel tilpas paa St. Andreas Kollegium som sædvanlig.

Esbjerg. Vor tidligere Sognepræst, Hr. Pastor Verhein, er af Biskoppen af Osnabrück udnævnt til Sognepræst for den katholske Menighed i Heide i Holsten, hvilken tæller omtrent 1000 Sjæle. Det er efter Pastor Verheins eget Ønske, at han er bleven ansat i den nordtyske Mission. Vi ønsker Hr. Pastor Verhein til Lykke med den nye Stilling.

Belgien. Der er ikke mange kirkelige Nyheder at fortælle fra dette Land. Nu melder dog et Telegam fra Amsterdam over Berlin, at Biskoppen af Gand, Dr. Stillemans, er afgaaet ved Døden.

Østerrig. Som Læserne allerede ved fra Dagbladene, er gamle Kejser Franz Joseph afgaaet ved Døden efter en Regering paa 68 Aar. Den afdøde var altid en trofast Katholik, og han var i religiøs Henseende sine Undersaatter et smukt Forbillede. St. Ansgars Kirke i København ligger som bekendt paa østerrigsk Grund, og den gamle Kejser havde flere Gange Lejlighed til at vise Kirken betydelige Tjenester, hvorfor danske Katholikker ogsaa staar i Taknemmelighedsgæld til ham.

Spanien. Biskoppen af Madrid, Dr. José Maria Salvador y Barrera, har ombyttet sin Bispestol i denne By med Ærkebispstolen i Valencia. Fra 1901—1907 var han Biskop i Tarrazona og fra 1907 af i Madrid. Den nye Ærkebiskop er en af Spaniens berømteste Prælater, og han har især paa Undervisningens Omraade indlagt sig overordentlige Fortjenester, ligesom han har været en uforfærdet og energisk Forsvarer af Kirkens Rettigheder. Det skyldes hans Iver og Initiativ, at der i Madrid er oprettet et katolsk Akademi ved Universitetet.

— Den berømte spanske Politiker og Forfatter, Don José Echegaray, som i 1904 fik den litterære Nobelpræmie, er afgaaet ved Døden. Skønt mange fra et katolsk Standpunkt har rettet ikke saa faa Indvendinger mod adskilligt i hans Skrifter, vil det dog glæde saadanne at høre, at han efter andægtig Modtagelse af de sidste Sakramenter fik en meget from og kristelig Død.

Rom. Søndag den 5. November er Kardinal Francesco della Volpe afgaaet ved Døden i en Alder af næsten 72 Aar. Den afdøde Kardinal har beklædt ansvarsfulde Stillinger indenfor det pavelige Diplomati og det vatikanske Hof, bl. andet en Tidlang været Majørdomus i Vatikanet. Han blev udnævnt til Kardinal i 1899 (*in petto*), men hans Udnævnelse først offentliggjort i Konsistoriet den 15. April 1901. Siden 1911 havde Kardinal della Volpe været Præfekt for Index-Kongregationen.

— Ved det nær forestaaende Konsistorium den 4. December vil den Hellige Fader foruden de alt nævnte italienske gejstlige ogsaa udnævne tre franske gejstlige til Kardinaler, nemlig Ærkebiskopperne af Rennes, Rouen og Lyon.

Brevkasse.

Hr. Redaktør!

Vær saa venlig at give mig Plads for en lille sproglig Rettelse. — Navnet »Germaner« optræder i Latin i Formerne »Germanic« og »Garmanic«. Hos Cæsar og Tacitus bruges det om keltiske Folk og om de Stammer af vor Sprogæt, der senere indehavde de samme Bopladser. Navnet kan umuligt betyde Spydmand; det maatte i saa Fald hedde »Gaesoman(n)i«. Det kunde være en germansk Afledning, hvis Forlængelsen af »a« kunde sættes som en folkeetymologisk Nærmelse til Latinens »Germaner« = stammægte, og det vilde saa staa sammen med Gudindenavnet: Garman-gabis og Personnavne som Germen-ulf.

Men den sandsynligste Forklaring er dog den, at Ordet er rent keltisk, enten man saa vil tænke paa en keltisk Form, svarende til Latin: germanus, eller med Zeuss tyde det som Naboer, af Gar = Nabo + Suffikset ma. C. Matthæus Hansen.

Ærede Hr. Redaktør.

Med Hensyn til den Behandling af middelalderlige Haandskrifter, der har været omtalt i N. Ugeblad, sidst i Nr. 43, da gaves der næppe særlige Regler desangaaende, hverken før eller efter Christian d. 4.s Tid.

Paa Reformationstiden ødelagdes vistnok saa meget, at vi nu næppe kan afgøre, hvad vore mange Klostre og Domkirker med Domskolerne ejede blot af danske Haandskrifter, saa at en fyldig Litteraturhistorie om dette Tidsrum slet ikke kan skrives. Jeg skal her blot anføre to Udtalelser. Den første henviser til selve Reformationstiden og findes Side 266 i Adjunkt Heises Bog om Rosenkrandslægten, den er uddraget af Streløvs gullandske Krønike og lyder saaledes: »Men det er at klage og ikke at love, at man ikke blot borttog af Kirker og Klostre Guld og Sølv og andre Klenodier, som brugtes til pavelig Religions Afguderier, men ogsaa skammelig ødelagde det, som de ingen Gavn havde af, og nedslug skønne Bygninger, saa at endog hine herlige Byninger og Klostre, som navnkundige Folk og Slægter er jordede udi, er nu Heste-, Fæ- og Svinehave, og gjorde Huse saa meget blotte bare og øde, unødtørftelig opbrændte nyttige Bøger og Breve, med stor Flid samlet og skrevet, eller henkastede dem, saa at Svinene ginge og rodede derudi, nedslug Tavler og Billeder.« Der bemærkes af Adjunkt Heise, at denne Skildring gælder maaske nærmest om Tiden efter 1536, skønt det er skrevet Aar c. 1530. — Det af mig fremhævede viser altsaa, at den Gang gik vistnok umaadelig meget tabt.

Den anden Henvisning vedrører Tiden efter Christian d. 4. og findes i *Diplomatium Vibergense*, Breve og Aktstykker af A. Heise. Der fortælles S. IX følgende fra Aaret 1695: I et Sidekapel til Viborg Domkirke stod opstabled Brevkister oven paa hinanden op til Hvælvingerne. Kisterne indeholdt Klosterbreve og adeliges Breve, endog gemte fra Skipper Klements Tid. Imidlertid ønskede Landsdommer Lerche Kapellet til Begravelsessted, hvorfor saa Biskop Deichmann lod Brevkisterne sælge til Tjenestefolk, som væltede Brevene ud paa Gaden, hvor de blev nedtraadt og ved en stor Skylregn flød bort i Gade og Rendesten og endte vel i Viborg Sø. Dette fortælles af Thestrup, der omkring 1700 havde levet i Viborg som Skriversvend hos Lands-tingsskriveren.

F. Kerff.

Ærede Hr. Redaktør.

Maa jeg bede Dem om velvilligst at give mig Plads for nedenstaaende Svar i Anledning af Hr. Pastor, Baron v. d. Kettenburgs Angreb paa mig i sidste »Ugeblad«.

For det første er det en Sag, om hvilken Meningerne kan være delte, hvorvidt min Bemærkning om St. Ansgars Nationalitet »egentlig er ganske overflødig«. Jeg skal i det følgende søge at klarlægge Spørgsmaalet.

For det andet vil enhver, der er i Besiddelse af tilstrækkelige »historiske og ethnologiske Kundskaber«, vide at skelne imellem de to Begreber, som Ordet *Franker* dækker. I det 3die Aarh. e. Chr. betegnede Ordet et Forbund af barbariske (*germanske*) Stammer (ikke een Stamme alene), som beboede Rhinegnene, og som trængte frem til den nordligste Del Gallien (nuværende Belgien), hvor de slog sig ned. Herfra udvidede i det 5te Aarh. den første Merovinger, Clodion, de »saliske« Frankers Landomraade til at omfatte ogsaa den Del af Gallien, der svarer til det nuværende Nordfrankrig. Fra 481 til 511 herskede Clovis over denne Frankerstamme, og han erobrede hele Gallien samt de »ripariske« Frankers Kongedømme ved Rhinen, saa Frankernes

Rige (*Frankrig*) omfattede Landet fra Pyrenæerne til nævnte Flod (Burgund og Provence undtagne). Clovis var til at begynde med Hedning; men han styrede ikke desmindre Frankrig (*Francia*) efter en Overenskomst trulven med de galliske Bisper. Sjældnen er et Rige bleven grundet paa saa retfærdige Principper som Francia. De indfødte (*Gallo-Romere*) og Erobrerne var politisk set fuldtud ligestillede. *Enhver fri Mand bar Navnet Franker, hvad enten han var af den ene eller den anden Afstamning.* Alle havde lige Adgang til Stalsembederne; til de høje kirkelige Embeder havde i Førstningen Gallo-Romerne fortrinsvis Adkomst. Da St. Remigius Juleaftens Dag 496 i Reims døbte Kong Clovis medsammt 3000 af hans Krigere og disses Familier, da fødtes *det franske Folk.* I Løbet af en eneste Generation forsvandt Frankernes Hedenskab — *Franker og Gallo-Romere smeltede sammen til en Nation.*

I 300 Aar havde denne Nation bestaaet, da St. Ansgar (*Anschaire* — hvorfor mon Pastor v. d. Kettenburg har udeladt *den franske Form* for Helgenens Navn, medens han nævner 8 andre Former for det?) fødtes ud af dens Midte; Byen Amiens i Picardiet var hans Fødested. Jeg benyttede i min Artikel forleden Betegnelsen Franker om ham — som man ser, betød Navnet paa hans Tid snarest det, som vi kalder *en Franskmand*, og som ingenlunde er ensbetydende med en Germaner. Siden jeg er bleven angrebet for det, vil jeg vedgaa, at det var et Hensyn, der bevægede mig til at anvende Ordene Franker og Germaner som i Øjeblikket mere »neutral« klingende end Franskmand og Tysker; jeg havde ærlig talt ikke ventet at blive saa grundigt misforstaaet.

Saa meget om de historiske og ethnologiske Kendsgerninger. Saa er der en anden Ting, nemlig historisk og ethnologisk Sans. Den kan man ikke underkende eller forkætre uden samtidig at forkaste al Historieforskning, hvad der vilde være ganske ukatholsk handlet. Det kan ikke »paa en Maade være ligegyldigt«, af hvad Nationalitet en historisk Person som St. Ansgar er udrunden. En fremragende Tysker har nylig anerkendt denne Synsmaade i religiøse Sager. I *Katholische Monatsbriefe*, udkommen i Freiburg i. Br. November 1916, skriver nemlig Hr. Geh. Reg.-Rat Prof. Dr. Martin Faszbender, tysk Rigsdagsmand o. s. v., som følger: »Hvem vil vel nægte, at der gives en Ejendommelighed for den tyske Fromhed? Ligesom ethvert Menneske ikke alene besidder et særskilt legemligt, men ogsaa et særskilt aandeligt Fysiognomi, saaledes ogsaa ethvert Folk. Det er den i og med Naturen givne Ejendommelighed. Og denne giver sig ganske naturligt ogsaa Udslag i det religiøse Liv. Ja, og det saa meget des mere, jo oprigtigere den foreteer sig, og jo mere den vælder frem af selve det Indre. Det ser vi ogsaa særlig ved en Sammenligning mellem de forskellige Folkeslags mystiske Litteratur. Jeg vil minde om Skrifter, som en hellig Teresa og en hellig Johannes af Korsset har forfattet, eller en h. Katharina af Genova, og saa en Suso, en Tauler eller Mester Eckhart eller den h. Gertrud d. Store eller en Mechtild af Magdeburg. Fremtræder ikke ogsaa klart i disse Udgydelser af hellig Fromhed det spanske, italienske og tyske Folks Karakter?« Det synes mig en træffende Redegørelse.

Hr. Pastor v. d. Kettenburg anker over, at jeg har fremhævet Sofie Holtens St. Ansgar som en »asketisk, frankisk Præstetype«. Det er nu en Gang i vore Dage Skik og Brug saavidt muligt at afbilde historiske Personer, som vi intet autentisk Portræt har af, saa nær som muligt op til den Type, vi kan gaa ud fra som værende den korrekte. Man fremstiller ikke St. Knud som Spanier eller St. Laurentius som Dansk i Udseende; det for-

ringer ikke vor Kærlighed til Helgenerne, at Billederne af dem yder os mere end en skematisk Fremstilling af en Bisp, en Præst, en Konge o. s. fr.

At jeg desuden betegner St. Ansgarstypen her som asketisk, er for at klargøre Modsætningen mellem denne og andre Fremstillinger af ham, f. Eks. det Billede, der hænger i Roskilde Domkirkes Sakristi o. fl. a., hvor den Side af hans Munkeskikkelse lidet eller slet ikke er sket Fyldest. At nogen kunde tro, at jeg havde ment noget saa taabeligt, som at kun franske Præster var asketiske, det var unægtelig ikke faldet mig ind. En af de skønneste asketiske Skikkelser, jeg i mit Liv har mødt, var en tysk Præst, Dominikaneren Pater Raimund, den gamle Fyrste af Löwenstein. Det vilde i Sandhed se galt ud for den katholske Kunst, hvis den saaledes skulde bagbindes, at den intet Hensyn maatte tage til Nationaltyper; at St. Pauli Ord, at »der ikke er Forskel paa Jøde eller Græker«, skulde gælde den ydre Skikkelse, maa dog vist være at tillægge dem en mere vidttrækkende Betydning, end de rummer, og med al Respekt for Pastor Frederiksens saa ypperlige Ord saa passer de kun daarligt i denne Sammenhæng.

Da jeg ønsker at »fægte med aaben Pande for, hvad jeg for Alvor troer,« saa vil jeg foretrække at bortkaste mit Pseudonym Dan og undertegne mig

Deres meget forbundne
E. Rosenørn-Lehn.

Bogkatalog

for

Bibliotheket paa Mariahjemmet.

Franske Bøger, omtrent 200 Bind.		
Danske Bøger,	—	125 —
Engelske Bøger,	—	70 --
Tyske Bøger,	—	50 —

Heraf fremhæves Bøger af Francois de Sales, Sainte Therèse, P. Lange, Fénelon, Bossuet, Lamotte, Laserre, Blois, Kurth, Perraud, Maistre, Lamaisky, Gratry, Balmes, Mermillod, Lamartine, Huysmans, Hammerstein, Liguori, Frederiksen, Bourdreaux, de Waal, P. P., Eymard, Svensson, Krogh-Tønning, Grüder, Heidenstam, Stub, Kerff, Johs. Jørgensen, Esser, Maurer, Sæter, Stolz, Fullerton, Lagerlöf, Rippel, Holstein — Benson, Egan, Manning, Newman, Crawford, Sheehan, Faber, Wiseman — Cochem, Brackel, Brentano, Hammerstein, Hüffner, Helle, Denifle, Jacoby, Lohmann.

Paa Schönbergs Forlag er udkommet og faas i alle Boglader:

Cardinal Newmans Søndagsbog.

Med Forord af Dr. Maurice Francis Egan.

IV + 128 Sider. 1 Kr. 50 Øre.

AC. Den 29. ds. holdes Rusmødtagelse i Studenterforeningen Kl. 8½ Em. Højærværdige Hr. Pastor Olrik holder Talen for Russerne. For Panchesoldet betales 1,50 Kr. Før Soldet vil der være Lejlighed til at nyde Smørrebrød. Daglig Paaklædning. Meddelelse om Deltagelse og event. Sange bedes sendt til Stud. polyt. Wissum, Strandboulevard 33, Kbh. Ø. Ved Decembermødet holder Billedhugger Skikkild Foredrag. Emne: De gyldne Altre. Umiddelbart efter Foredraget holdes ekstraordinær Generalforsamling, paa hvilken der vil blive fremlagt Forslag til Lovændringer. — I øvrigt henvises til senere Meddelelse i »Nordisk Ugeblad«.

Administratores.

K.U.F. Søndag d. 26. ds. Kl. 7½ holdes Møde i Stenosgade 4 B. Foredrag af Præsæs: Godt Humør. Derefter fremvises levende Billeder.

Kalenderen for 1917 er nu udkommet og kan faas paa **Menighedskontoret**, Bredgade 69, 2. Sal o. G. (1-4. Telefon Palæ 654) samt ved Kirkerne og i Bogsalget. Pris **30 Øre**. Ved Indsendelse af 35 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen portofrit.

Ansøgningforeningen.

Kirkelig Kalender.

26. Novbr. Sidste Sønd. e. Pintse.	3. Decbr. 1. Søndag i Advent.
27. — M. Ferialdag.	4. — M. Petr. Chrysologus, Biskop og Kirkelærer.
28. — Ti. Ferialdag.	5. — Ti. Ferialdag.
29. — O. Vigiliedag.	6. — O. Nicolaus, Biskop og Bekender.
30. — To. Andreas, Apostel.	7. — To. Ambrosius, Biskop og Kirkelærer.
1. Decbr. F. Ferialdag.	8. — F. Marias ubesmittede Undfangelse.
2. — L. Bibiana, Jomfru og Martyr.	9. — L. Oktavdag.

Meddelelse om Gudstjenesten i København fandtes sidst i Nr. 47.

Husk St. Josefssøstrenes **Pensionat for polske Børn** i Maribo. Nærmere Oplysninger findes i Ugebladet 1916, Side 892.

Fransk og Engelsk. Undervisning tilbydes. *J. Køhn*, Bartholinsgade 91.

Hver Torsd. Aft. Kl. 8 afh. Pastor Orlrik **Gennemgang af Troslæren med Samtale** for Katholikker og *Ikke-Katholikker* i den franske Skoles Gymnastikhus. (Indg. gennem Porten t. h. f. Kirken i Boyesg.)

Den katolske Højskole.

Møde Tirsdag den 28. November Kl. 8 Aften.

Frøken *H. U. Ramsing*: St. Josefssøstrene I. Oprindelse.
St. Knuds Skoles Festsal, Stenogade 4, B. **Adgang 10 Øre.**

Koncert

til Fordel for St. Elisabethssøstrenes ambulante Sygepleje Onsdag den 29. November 1916 Kl. 8¹/₄ i St. Knuds-Salen, Stenogade 4 C, under Ledelse af Hr. Organist Jos. Hammermüller med velvillig Assistance af kgl. Kammersangerinde Frøken **Ellen Beck**, Hr. Organist Fr. Siegler, et blandet Kor og Strygeorkester. Programmet findes i forrige Nummer af Ugebladet.

Billetter à 3, 2, 1 Kr. faas i: Katholsk Bogsalg, Stenogade 3; Hr. Boghandler Axel Andersen, Nørrebrogade 18 A; Hr. Fabrikant H. Hoffmann, Købmagergade 48 Mezz.; Hr. E. Bæklund, Frederiksberggade 34; Hr. Niels Hansen, Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund.

Unio. **Søndag d. 26. November** Kl. 8 afholder Unio sin aarlige **Stiftelsesfest** i Citys Selskabslokaler. Billetter faas (senest Torsdag) hos de Herrer:

E. Bæklund, *A. V. Günther*, *Herm. Hoffmann*, *G. Venturi*,
Frederiksbergg. 34. Bangertsgade 11. Købmagergade 48. Badstuestræde 4.

Fra min Plads i St. Laurentii Kirke, Roskilde, er der for nogle Uger siden **bortkommet** et italiensk Eksemplar af Thomas a Kempis's »Christi Efterfølgelse«; det bedes godhedsfuldt tilbage-sendt mig til Villa Turris, Roskilde. Baronesse *E. Roscnørn-Lehn*.

Kurze polnische Predigten.

Siden Sommeren 1916 udkommer der paa *Bonifatius-Druckerei's* Forlag i *Paderborn* under ovenstaaende Titel ugentlige Prædikener paa Polsk, der maaske kunde være til Nytte for en eller anden her hjemme. Abonnementsprisen er formentlig knap 2 Kr. aarl.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen i St. Ansgars Kirke Fred. d. 1. Decbr. til de aftalte Tider.

Tak for de 10 Kroner ved Hr. Pastor Braun til Søstrene i Dansk-Vestindien.
Elisabeth Hemicke.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4—6.

Nr. 49.

Søndag den 3. December.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Den salige Louis-Marie Grignon de Montfort. — Kirke og Stat. — Hvor har han dog Ret. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Norge. Frankrig. England. Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

336.

Første Søndag i Advent.

Det nye Kirkeaar, der begynder i Dag, begynder alvorligt. Det gør Kirkeaaet ganske vist altid, for det er altid det samme, man kunde sige forfærdelige Evangelium, det begynder med; men der er det særlige, at det frygtelige Akkompagnement, som Verdenskrigen de sidste to Gange har spillet til Evangeliet paa første Søndag i Advent, saa langt fra er ophørt, at det endogsaa siden sidst er blevet endnu mere uhyggeligt.

Om nu virkelig Verdens Ende og Dommedag skulde komme i Løbet af nogle Aartier — ja, det er der jo ingen, der med Sikkerhed kan sige. Men paa den anden Side kan det ikke nægtes, at det ser en hel Del mere truende og uhyggeligt ud nu end f. Eks. for 5 eller 10 Aar siden. Det kan med Sikkerhed siges. Men hvad kan det gavne os at vide, at det ser truende ud, og hvori bestaar den Trusel?

Truselen og det særlig uhyggelige bestaar deri, at vi ved, at Jordens sidste Tider skal blive endogsaa meget vanskelige for de Kristne, navnlig med Hensyn ttl Troens Bevarelse; mangan en er maaske tilbøjelig til at mene, at der allerede er Vanskeligheder nok, saa skulde det blive endnu værre, maatte det blive meget slemt.

Det kan imidlertid gavne os ikke saa ganske lidt, at

det ser truende ud i Forvejen — for saa kommer det hele ikke saadan bag paa os, saa kan vi idet mindste faa Tid til at tage vore Forholdsregler, til at forberede os, til at tænke over, hvad vi skal gøre, naar og hvis vi kommer til at opleve Tiden før Verdens Undergang. Det er altid klogt at forberede sig paa det værste. —

Og netop med Hensyn til denne Forberedelse paa de sidste vanskelige Tider giver Evangeliet i Dag os et udmærket Fingerpeg, et meget praktisk Raad. Der staar nemlig: »Naar dette begynder at ske, da ser opad og opløfter eders Hoveder, efterdi eders Forløsning stunder til.«

Naar man har færdedes i Bjergegne, saa ved man, at det kan være en Del besværligt at stige opad — navnlig naar man er Sletteboer af Fødsel og Opvækst. Men skal man stige opad, saa er det et godt Middel til at naa sit Maal, at man hele Tiden saa vidt muligt holder Maalet for Øje, at man saa meget som muligt holder Hovedet løftet og Blikket hævet mod den Top, man skal naa op til. Den, der har prøvet dette, ved, at saa gaar det hele meget, meget lettere, saa mærker man ikke i den Grad Opstigningens Vanskeligheder og den Træthed, den forarsager, som hvis man gaar og stirrer ned i Jorden paa Stenene og Tornene og de øvrige Ujævnheder og Vanskeligheder.

Ser man derimod opad mod selve Maalet eller, hvis dette endnu er skjult, saa dog mod et Sted længere oppe, som man skal forbi, kan man blive ganske forhavset over de Kræfter, man paa engang mærker, man er i Besiddelse af, og den Hurtighed og Lethed, hvormed det hele gaar.

Paa samme Maade omtrent vil det være for os, hvis det skulde falde i vor Lod at opleve Jordens sidste Tider og med dem Kirkens sidste og frygteligste Kampe. I saa Tilfælde er det bedste, vi kan gøre, at »se opad og opløfte vore Hoveder« mod den, der skal komme, mod vort store, herlige Maal, mod vor Frelser, der skal komme igen paa Himmelens Skyer. Men saa længe vi ikke kan se ham endnu med vort legemlige Øje, kan vi i det mindste holde vort aandelige Øje fæstet paa ham og paa de Løfter og Bud og Raad, han har givet os; og vort legemlige Øje kan vi, saa vidt det lader sig gøre, lade hvile paa Krucifikset eller paa det Brøds Skikkelse, skjult bag hvilken han til Stadighed følger med os for at opmuntre os.

Naar vi saaledes ufravendt og fulde af Længsel, Haab og Tillid ser op mod vor Frelser, hvis Komme vi venter, saa vil vi ganske sikkert faa Lejlighed til at undre os over de Kræfter, som det da vil vise sig, at vi er i Besiddelse af, fordi Gud giver os dem, og vi vil mærke, hvorledes vi nærmer os Maalet med en Hurtighed og Lethed, som vi

næppe tidligere vilde have troet muligt. Ja, jo mere ufravendt vi holder vort Blik rettet paa vor Herre Jesus Kristus, desto mere vil vi mærke, at vi drages til ham som af en usynlig, magnetisk Kraft.

Hvis vi nu paa denne Maade øver os til at kunne staa Tiden før Dommedag godt igennem, saa vil vi endogsaa have den Glæde, at vi har truffet Forberedelser til Dommedag, som ikke i mindste Maade vil være spildte, selvom Dommedag alligevel ikke kommer straks. J. O.

Den salige Louis-Marie Grignon de Montfort.

1673—1716.
(Af Ellen Bohn-Jespersen).

(Fortsat.)

III.

Broder Nicolas: Min Fader, hvad vil Folk dog sige?
Père de Montfort: Min Søn, hvad vil Jesus sige, som ser os?...

Det var paa Ludvig den 14des Tid, at Grignon de Montfort levede. Fra Versailles's Piedestal — Skuepladsen for gylden Pragt og blændende Fester — — sendte »Solkongen« sin Naades Straaler ud over Folket.

Og det var Mme de Montespan, Kongens tidligere Elskerinde, der blev et Redskab i Guds Haand til at føre Louis-Marie de Montfort ind paa de Veje, hvor hans sjældne Evner kaldte ham.

Den unge Præst var ikke i Tvivl om, at det var den apostoliske Missionsgerning, han vilde vie sit Liv. *At ofre sig for de fattiges Frelse* var blevet hans Livs største Trang. Og han vilde gaa fra Sogn til Sogn for at undervise dem.

Men hvor skulde han begynde?

Paa det Tidspunkt blev en Flok unge Præster fra Saint-Sulpice sendt over til Amerika for at grundlægge en Mission i Montreal. Louis-Marie ønskede at være med, men hans aandelige Vejleder ved Saint-Sulpice, Père Leschassier, satte sig herimod. »Af Frygt for — siger Mr. Blain — at den unge ivrige Præst skulde sætte sit Liv til i de udstrakte Skove for at løbe efter de vilde.«

Gud vilde benytte den fromme Præst med de rige

Aandsevner som et Redskab mod Kirkens Fjender i selve Frankrig. Thi Frankrigs katholske Jordbund var saa at sige stivnet af Kulde og Frost.

»Reformationens« rasende Storme i det 16de Aarhundrede sporedes ogsaa her. Havde »Reformationen« end ikke faaet Tag i »Kirkens ældste Datter«, følte dens iskolde Pust dog ud over hele Landet.

Protestantismen havde banet Vej for »den fri Forskning«. Og de mange Religions- og Borgerkrige i Frankrig havde sluppet Lidenskaberne løs. Man fandt det bekvemest at løse Religionens generende Baand.

Jordbunden var vel forberedt til at modtage de kolde Klimaers forkrøblede Skud. *Gallikanisme*, *Pantheisme* og *Carthesianisme**) slog dybe Rødder. *Libertinerne* florerede som aldrig før. Og *Kalvinisterne* havde erobret deres Part af Landet.

Katholicismen høstede Levedygtighed og Kraft i Protestantismens Aarhundrede. Den voksede sig stærk og mægtig, varm og glødende. Men samtidig skød den i Frankrig et kraftigt Sideskud, der forgrenede sig vidt ud over Landet. Dette Sideskud var *Jansenismen*.

Jansenismen udgik fra Holland, fra en katholsk Ærkebiskop Jansenius. Det var i Kapitlet om Naade og Frelse, at den hovedsagelig afveg fra Kirken. Calvins Grundsætninger om Forudbestemmelsen havde den tilegnet sig: ethvert Menneske er fra Evigked af forudbestemt til Fortabelse eller Frelse. Desuden vilde den indskrænke Brugen af Sakramenterne og holde igen paa Andagten til Guds Moder.

Jansenismen lagde sin kolde Haand paa de Punkter, hvor Katholicismen rørte sig stærkest i *Liv* og *Varme*.

Jansenismen blændede Mængden. Den blændede ved sin Behændighed, sin Skarpsindighed og sin Snedighed. Den blændede ved den Iver, hvormed den forfægtede sin Sag, ved de Ofre, den formaaede at bringe, ved den Nidkærhed, hvormed den forfulgte Kirkens Fjender. Den blændede de varmeste Katholikker. Og den sneg sig ind i Præsters og Biskoppers Hjerter. Den oprettede Skoler og

*) Filosoffen René Descartes' Lære.

Opdragelsesanstalter rundt i Landet og tog Konkurrencen op med Jesuiterne. Dens ivrigste Forkæmper var Pascal.

Jansenismen havde sit Midtpunkt i *Port-Royal* i Paris. Her dannede den et Kloster, hvor fromme og lærde Mænd og Kvinder trak sig tilbage. Herfra udgik en Regn af giftige Skrifter. Og herfra udbredte Jansenismens klamme Taagebølger sig ud over Frankrigs katolske Grund.

Aar 1656 blev dens Læresætninger fordømt af Sorbonnen, Universitetet i Paris, og af Paven. Dog skrev Fénelon et halvt Aarhundrede senere til Ludvig d. 14des Skriftefader, Père Letellier: »Alle de, som studerer ved Sorbonnen, med Undtagelse af Seminaristerne fra Saint-Sulpice og ganske faa andre, hylder jansenistiske Grundsætninger.« Først i Aaret 1710 blev Port-Royal lukket.

Jansenismen havde taget Frankrigs varme katolske Legeme i sit iskolde Favntag. Dens klamme Fingre kærtegnede Landets Hoved, Frankrigs enevældige Monark, Ludvig d. 14de. Han kæmpede kraftigt for at frigøre sig. Men Jansenismen hviskede søde Ord ind i hans Øren, og med sin iskolde Aand berørte den hans Læber. Og den hviskede til ham gennem hans egen Elskerinde, Mme de Maintenon. Det kunde hænde, at Kongen bukkede under i Kampen. Og det kunde hænde, at Naadens Straaler faldt nok saa meget paa det jansenistiske Parti som paa det ortodoks-romerske.

Saaledes da *Calvaire de Pontchâteau* blev tilintetgjort. Denne Voldshandling skyldtes udelukkende Jansenismens Indflydelse hos Kongen.

Kampen mod Kirkens Fjender blev Grignon de Montforts Livs Kamp. Energisk svang han sin Svøbe i samme Retning som Frans af Sales og Bossuet.

Hans første Virksomhed kom til at ligge i Nantes, i et Kloster Saint-Clement, hvor han befandt sig meget ilde sammen med jansenistiske Præster, og hvor der kun var lidt at gøre. Gentagne Gange skrev han til Père Leschassier om at faa en anden Virkekreds. Men hans aandelige Vejleder syntes kun at have ringe Forstaaelse for Rækkevidden af den unge Præsts Evner.

Saa var det, at han traf Madame de Montespan.

Mme de Montespan var dengang 60 Aar. Det var 20 Aar, siden hun havde trukket sig tilbage fra Hofvet. I den

Tid havde hun levet et Bodens Liv. Ofte opholdt hun sig i et Kloster, Fontersault, i Nærheden af Nantes, hvor hendes Søster var Abbedisse. Hun havde tidligere truffet Grignon de Montfort paa Seminariet. Den unge Mands Fromhed og Liv havde gjort et dybt Indtryk paa den bodfærdige, fornemme Dame. I sin Trang til at gøre godt havde hun taget sig af tre af hans Søstres Opdragelse. En af dem stod just i Begreb med at tage Sløret i Klosteret Fontevraalt paa det Tidspunkt, da Louis-Marie var i Nantes. Han fik da en Indbydelse fra Mme Montesperan om at komme til Klosteret for at overvære Højtideligheden.

»Jeg har haft den Ære at have flere Samtaler med Mme Montesperan«, skrev han bl. a. til P. Leschassier; »hun spurgte mig ud, om hvad jeg vilde være . . . . . bifaldt mine Planer . . . . . tilbød mig et Kanonikat (d. e. Rente af et kirkeligt Gods) . . . . . Paa mit Afslag bad hun mig om i det mindste at opsøge Biskoppen af Poitiers. . .«

Biskoppen af Poitiers, Mgr. Girard, havde været Lærer for Mme de Montespans Søn. Efter at have gjort Grignon de Montforts Bekendtskab korresponderede han med Père Leschassier for at erkyndige sig om Mme de Montespans Protégé.

Ad denne Vej kom Grignon de Montforts første apostoliske Virksomhed til at ligge i Nantes og Poitiers. Sidste Sted blev han Præst ved et Fattighospital, om hvilket han skrev til P. Leschassier: »I Sandhed et fattigt Hus, hvor baade de materielle og de aandelige Goder mangler.« — Herfra virkede han vidt ud i Omegnen. Besøgte Fanger i Fængsler, syge paa Hospitaler og underviste fattige fra Gader og Stræder. Folk opsøgte Père de Montfort i store Skarer. Han hørte Skrifte fra Morgen til Aften, gav Raad til Masser af Mennesker af alle Klasser og prædikede ude og inde: i Kapeller og Lader, paa Torve og Gader eller i Nødsfald fra et Træ.

Det blev aldrig forundt den salige de Montfort at blive længe paa samme Sted. Det var, som om Forsynet havde Hast med at faa ham anbragt mange Steder vidt omkring, for at saa mange Sjæle som muligt kunde nyde godt af hans rige Aandsevner.

Saa rejser han fra Sted til Sted hen over Nordfrankrigs

kolde, jansenistiske Flader. I Nantes og Poitiers til 1703. I Paris fra 1703—1704. I Poitou 1704—1706. Pilegrimsrejser fra 1706—1707. St. Malo og St Brieuç 1707—1708. Omegnen af Nantes 1708—1711. La Rochelle 1711—1713. Rejser i Bretagne og Normandiet 1714. De sidste to Aar af sit Liv levede han paa samme Maade forskellige Steder.

Og som det altid gaar den, der fører an i Kamp og stilles paa de mest udsatte Poster, gik det ogsaa Grignon de Montfort: hans Liv var altid i Fare.

Père de Montfort fik Fjender i Hobetal.

Jansenisternes Bagtalelser forfulgte ham overalt. Man udsponerede hans Veje, man aflurede ham hans Planer. Befolkningen fra hele Sogne kom ham i Møde med Haan og med Stenkast. Man lukkede Kirkedørene i Laas for ham, gik imod ham med blanke Vaaben og kom Gift i hans Mad.

Men saa snart han begyndte at tale, henrykkede han Mængden. Hans Veltalenhed bragte ham Sejr paa Sejr. Hans Sprog glødede af guddommelig Kærlighed. Hans Ord blev som den varme Aande, der optøede Hjerternes Islag. Og i Bunkevis bragte Skarerne ham den daarlige Litteratur, man havde samlet til Huse, for at Apostelen kunde opbrænde den for alles Øjne og rejse Korset paa Askehoben.

De samme Skarer, som havde haanet ham, fik han til at gaa i Procession med Rosenkransen og synge Salmer. Og kom han tilbage til de Sogne, hvor han før havde virket, blev han baaren i Triumf. Skarerne fulgte ham paa hans Vej. Fornemme Folk stod af Hesten for at bede om hans Velsignelse. Folk af alle Samfundsklasser kappedes om at hylde ham. Konvertitter fra alle Aandsretninger laa for hans Fod.

Grignon de Montfort gik ikke altid alene. Han førte ofte Medhjælpere med sig, bl. a. en Billedhugger og en Maler. Thi Kirker laa øde, og Kapeller var forsømte.

Det var ikke en enkelt Kirke, men hele Frankrigs aandelige Tilstand, den salige de Montfort hentyder til, naar han skriver i Salmen med et Stænk af Satire:

»Tout reluit chez Monsieur, il est très bien meublé. L'église est dans l'oubli, l'autel est dépouillé.« (Fortsættes.)

*) Alt lyser og straal'er hos Herremanden, der sidder i Velstand. Men Kirken er glemt og Alteret er nøgent.

Kirke og Stat.

De mange Trusler om Udtrædelse af Folkekirken og Ophævelse af denne har i disse Dage ført til et lille Resultat, idet der fra en Del ansete Mænd i Folkekirken er fremkommet et Forslag til Overvejelse i Anledning af en eventuel Løsning af Forbindelsen mellem den danske Stat og Folkekirken.

Det var det saakaldte Kirkeligt Landsforbund — en Sammenslutning af religiøst-konservative Præster og Lægfolk indenfor Folkekirken — der i Maj Maaned vedtog at overdrage sin Bestyrelse at nedsætte et Udvalg til Overvejelse af Forholdet mellem Staten og Folkekirken. Dette Udvalg samledes i Sommerens Løb, forhandlede indbyrdes og har nu udsendt en Beretning fra Udvalget om Forholdet mellem Kirke og Stat.

Resultatet af dette Udvalgs Arbejde er et ret vidtløftigt Forslag i to Hoveddele. Første Hoveddel skitserer en fremtidig Ordning, hvor Forbindelsen mellem Kirke og Stat bliver bevaret, men hvor der gives den første langt større selvstændig Bevægelsesfrihed end nu. Dette Forslag har ikke direkte Interesse for os, hvorfor vi lader det ligge.

Den anden Hoveddel interesserer os saa meget desto mere. Den handler om Adskillelsen mellem Kirke og Stat og er formet i et Lovforslags Skikkelse. Heraf skal citeres følgende Paragraffer, der kan faa Betydning for den katolske Kirkes fremtidige Forhold.

§ 1. Fem Aar efter denne Lovs Ikrafttræden ophører den danske Folkekirke at bestaa som saadan.

I de Midler, der hidtil er kommet Folkekirken til Gode (derunder de paa Finansloven hidtil opførte Bispetiender), gives der fra samme Tidspunkt de forskellige kristne Trossamfund Andel efter de nærmere Regler i §§ 2—14.

§ 2. Af de Midler, hvorom ikke andet er bestemt ved §§ 7—14, dannes et Fond under Statens Kontrol. Renterne af Fondets Midler anvendes, efter at Udgifterne til Pensioner i Henhold til § 23 er afholdt, paa den i §§ 3—6 angivne Maade.

§ 3. Ret til Andel i Renterne har ethvert lovlig (jfr. Grundlovens § 74) bestaaende kristent Trossamfund, som

- a) har organiseret sig som juridisk Person med en Styrelse, bestaaende af her i Landet bosatte, fuldmyndige Personer, der har dansk Indfødsret,
- b) har mindst 100 herboende Medlemmer, som er personlig myndige danske Statsborgere, og hvoraf mindst 50 bor i samme Kommune,
- c) afholder sine Gudstjenester og regelmæssige kirkelige Handlinger offentligt.

§ 5. De enkelte Samfund har Krav paa Andel i Renterne i Forhold til Antallet af deres Medlemmer over 15 Aar. Fastsættelsen af Andelene sker første Gang efter Antallet 3 Maaneder før det i § 1 nævnte Tidspunkt. Derefter sker den med 10 Aars

Mellemrum i Aar, i hvilke der holdes Folketælling, efter Antallet paa Folketællingsdagen.

§ 7. Alle Kirkebygninger, der hidtil har været i Folkekirkens Brug (med Undtagelse af det københavnske Kirkefunds Kirker og andre Kirker i privat Eje samt de Kirker, der ifølge § 12 er nationale Mindesmærker), overgaar som Ejendom til det eller de evangelisk-lutherske Trossamfund, som 3 Maaneder inden det i § 1 nævnte Tidspunkt

- a) opfylder Betingelserne i § 3 og har gjort behørig Anmeldelse for Ministeren (jfr. § 4),
  - b) har besluttet som Regel af dem, det antager til Præster, at kræve en Uddannelse, der i videnskabelig Henseende staar væsentlig paa Højde med den, der bliver Statens Embedsmænd til Del ved Universitetet. Dette Krav er opfyldt, saafremt Antallet af de Præster, Samfundet ansætter uden en saadan Uddannelse, højst er $\frac{1}{4}$ af Præsternes samlede Antal.
- Med Kirkerne følger de til deres Vedligeholdelse henlagte Kapitaler.

§ 17. Religionsundervisningen i de offentlige Skoler bevares som hidtil i to Aar fra det i § 1 nævnte Tidspunkt. Derefter træffer den enkelte Kommune Bestemmelse om, hvorvidt den vil opretholde Undervisningen i Religion paa Skoleplanen for de Børn, hvis Forældre ønsker det. Saafremt den beslutter ikke at opretholde denne Undervisning, skal dog det samme Timeantal, som hidtil er blevet anvendt til Religionsundervisningen, fremdeles stilles til Disposition indenfor Skolens Timeplan til Undervisning i Religion af de Børn, hvis Forældre ønsker, at deres Børn skal undervises i Religion. Hvis den overvejende Del af Børnene i Skolen eller i en Klasse skal undervises i Religion af een Lærer, har han Ret til at benytte Skolens Lokaler.

For Statens Skoler gælder med Hensyn til Religionsundervisningen de samme Regler som for de kommunale Skoler, i hvilke Kommunen ikke selv drager Omsorg for Religionsundervisningen.

Lærerne ved Statens Skoler og ved de kommunale Skoler, hvori Kommunen ikke opretholder Religionsundervisningen, maa ikke paatage sig Undervisning i Religion, medmindre de autoriseres hertil i Overensstemmelse med Lovene for et af de Trossamfund, der nyder Andel i Renterne af det i § 2 nævnte Fond.

Til disse Forslag er stillet nogle Ændringsforslag, af hvilke to skal nævnes, et frisindet og et snæverhjetet, som man kunde vente det af de forskellige Forslagsstillere.

Ændringsforslag I (Andersen, Nielsen, Torm, Ussing, Westergaard) angaar Fordelingen af alle de kirkelige Midler med Undtagelse af Kirkerne.

Medens de efter Hovedforslaget kun kommer de *kristne* Trossamfund til Gode, har vi ment, at man saavidt mulig bør give *alle* lovlig bestaaende Trossamfund Andel i Midlerne i Forhold til Samfundenes Størrelse. Dette giver de klareste Linier, stemmer bedst med Religionsfrihedens Princip og Statens konfessionsløse Karakter og man vil derved undgaa de Vanskeligheder, der vil opstaa efter Hovedforslaget, naar der rejses Strid om, hvorvidt et Samfund kan kaldes kristent.

Ændringsforslag II (Fenger, Hedegaard, Loft, Lützhöft, Schack) hævder det modsatte.

Da den evangelisk lutherske Kirke gennem Aarhundreder har været hele det danske Folks Kirke og endnu er Folkets Kirke for det altovervejende Flertals Vedkommende, saaledes som det da ogsaa er fastslaaet i Grundloven, og da de Midler, der fra Fortiden har været henlagt til kirkeligt Brug, alene har tjent til Opretholdelse af denne Kirke, synes det naturligt ved en fredelig Adskillelse mellem Stat og Kirke, at disse Midler fremdeles forbeholdes de evangelisk-lutherske Trossamfund, uden at nogen Del deraf tillægges andre kristne Trossamfund, endsige saadanne Trossamfund, der ikke har noget med Kristendommen at gøre.

Ovenstaaende er de Punkter, der af det fremførte Forslag har størst Interesse for os. De er her fremsat til Overvejelse for Katholikker. Maaske vil de ogsaa kunne fremkalde et eller andet Indlæg her i Bladet til nærmere Bedømmelse af en eventuel Fremtidssituation, der kan blive af stor Vigtighed for os.

N. H.

Hvor har han dog Ret!

Den, der har i den Grad Ret, at det maa fremhæves i selve Overskriften, er en gammel luthersk Landsbypræst (*Pastor rusticus*), som af og til skriver fortrinlige Artikler i Ugebladet *Plovfuren*. Den sidste af disse tillader Ugebladet sig herved at aftrykke for sine Læsere. —

Kære Ven!

Naar man som jeg kun af og til, med længere Mellemrum, gæster København, lægger man Mærke til Forandringer og Forskydninger i Byens Fysiognomi, som I, der færdes der til daglig, maaske ikke bliver opmærksomme paa eller, ved at være med i den daglig glidende Strøm, ikke længere reagerer overfor. Mon du saaledes har opdaget den Udvikling, der stadig, trods Sædelighedspoliti og »Vigilia«, synes at foregaa i Retning af at udstille det letfærdige og »pikante« i Vinduerne og at rykke frem fra Siddegaderne og Kældrene til Strøgets »fineste« Forretninger? I begge Henseender saa jeg nylig noget, der unægtelig imponerede mig og af og til har beskæftiget mine Tanker siden: bogstavelig paa det mest befærdede Sted i København et stort Vindue (selvfølgelig stadig med en Skare af Beskuere foran), hvori der var udstillet Prospektkort af en Art, som jeg nærmest ikke holder af at omtale, at jeg har lagt Mærke til, saa frække, som jeg aldrig før har set dem. Nu indser jeg nok, at saadan en landlig Uskyldighed, der korsrer sig over det moderne Babel, nærmest gør en komisk Figur paa Strøget, og selv du vil maaske sige: »Kære

Ven! Lad os dog ikke spille Tiden med den Slags Bagateller! Har du ikke værre Ting at møde frem med? Nej, saa kunde jeg aabne dine Øjne for adskilligt, som er mange Gange værre, langt samvittighedsløsere og langt farligere!« Men alligevel — jeg maa nu standse her foran dette malpropre Vindue og tænke mig lidt om og se mig lidt om. Og saa spørger jeg: Hvordan kan det egentlig være, at slikt trives frodigere samtidig med, at det atter og atter fremhæves som en glædelig Kendsgerning, at de usædelige Bøger ikke længere er paa Moden, som de var for en 10—20 Aar siden, og at den offentlige Mening her i nogen Grad har vendt sig? Man skulde jo dog mene, at de to Ting nødvendig maatte følges ad, at naar der kunde paavises en Reaktion imod den skidne Litteratur, saa maatte den ogsaa kunne paavises overfor de skidne Billeder, ja, man skulde vel vente, at den først viste sig her og i alt Fald dog saadan, at man ikke saa dem erobre nyt Land. Har man fra den anden Side blæst Sejrsfanfarer for tidlig, eller har Kampen paa den ene Front været saa haard, at man har maattet vige paa den anden? Jeg spørger!

Og jeg ser mig lidt om. Dér glider Strømmen af Mennesker forbi et saadant Vindue, ustandselig Dagen igennem, gamle og unge, rige og fattige, Farisæere og Toldere. Der er Øjne, der har set saa meget af Livet, baade paa Ret- og Vrangside, at de ligegyldigt ser uden at se. Der er urene, begærlige Øjne, som søger og nyder det liderlige: de skal nok finde det, om ikke her saa andetsteds, saa for deres Skyld skal man saamænd heller ikke gøre Opførelser. Men saa er der alle de unge klare, nysgerrige Øjne med Sjælens følsomme Plade bagved, som standser, stirrer, ser sig sky omkring og saa fordyber sig, mens der dannes sig et Billede paa Pladen, et Billede, som bliver staaende! Dér kommer en Flok Skoledrenge fra Hjem, hvor Fader og Moder daglig søger at værne om Sindets Finhed og Renhed, fra Skoler, hvor man arbejder paa at faa deres Øjne aabnede for »alt stort og skønt heneden«: dér kommer to unge Mennesker, som daglig kender Kampen for sædelig Renhed og hidtil har sejret; dér kommer en, som kender den samme Kamp og ofte faldt, men vaander sig under det! Ustandseligt glider de forbi, og hver en af dem søger dette Vindue at fordærve, hver en af dem skyder det en Giftpil af imod. Hvem Pilen rammer, og hvordan Giften virker, det ser hverken du eller jeg, men lad i alt Fald os to være enige om, at saadan et Vindue kan gøre mere Fortræd end alle Københavns Bøller og Indbrudstveje og Rovmordere tilsammen! For vi maa jo tænke paa nogle Ord om at forarge de smaa og om, at det var bedre at faa en Møllesten hængt om Halsen og kastes i

Havet end at forarge en af dem — hvor underligt de end vilde lyde paa Strøget i 1916. Og mine Tanker gaar ad slige Ords underlige Veje: Der bliver der Røre i den ganske By, naar lumpne 50 Gulduhre stjæles, det hele Opdagerkorps halser om, og Aviserne faar travlt, og der bliver først Ro i Sindene, naar den skyldige er anbragt i Forbedringshuset. Og her, her foregaar en Virksomhed ustraffet, for alles Øjne, fra Dag til Dag, for hvilken — lad os blot sige 10 Aars Forbedringshus vilde være en ringe Straf; det var jo »en saadan bedre, at der blev hængt en Møllesten om hans Hals og han blev kastet i Havet, end at han skulde forarge en af de smaa.« — Eller: hvad om nu et Forhæng i et saadant Vindue droges til Side, og der aabenbares en Maskinkanon, som begyndte at spy sin Ladning ud over den befærdede Gade! Hvilken Rædsel, hvilken Flugt, hvilke Skrig fra de lemlæstede og døende, hvilken hensynsløs Energi og Hast for at faa Massemorderen derinde uskadelliggjort! Og jeg synes at høre en kendt Røst sige: Frygt ikke for den, som kan slaa Legemet ihjel, men ikke kan skade Sjælen! Hvad gavnede det et Menneske, om han vandt den hele Verden, men tog Skade paa sin Sjæl. — Og jeg ser mig ængstelig om; der er vel ingen, som læser mine Tanker, for saa risikerer jeg jo at blive anbragt paa 6te Afdeling! Jeg føler mig saa underlig ensom og fremmed i Menneskestrømmen. Og saa trisser Anders Tikøb med sin Bomuldspapirlydere ned ad Strøget, grundende paa Søndagens Tekst: I er Jordens Salt!

Pastor rusticus.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Den højærværdigste Biskop er atter nogenlunde rask. Selvfølgelig er ikke alle Virkninger af den alvorlige Bronchitis helt overstaaet; men i Søndags læste Biskoppen dog atter den hellige Messe nede i Kirken og ikke i sin private Lejlighed. Biskoppen har ligeledes genoptaget sine daglige Spadsereture.

— For godt 14 Dage siden faldt det skæmmende Plankeværk udenfor Sakramentskirken paa Nørrebrogade, og dens Façade viser sig nu i al sin ædle Skønhed. Muren er af hornholmsk Granit, men den tredobbelte Bue oven over Døren af Kalksten, som absolut holder sig bedst i vort Klima. Kirken, der ligger saa ypperligt lige overfor Fælledvej, er en virkelig Skønhedsaabenbaring, og

den er uden Overdrivelse Nørrebro's ypperste Pryd. De langvarige Striker (over 4 Maanedere) i Fjor har bevirket, at Kirken ikke vil kunne indvies før langt ind i det nye Aar. Kirkens Indre gør, trods det jo ikke nær er færdigt, ligeledes et baade smukt og imponerende Indtryk.

— Paa Baggrund af en overmaade skøn Skildring af den h. Joseph og hans virksomme, men stille og skjulte Liv i Gud tegnede Frk. Ramsing i Højskolens Tirsdagsmøde et Billede — inderligt og varmt i Farven, klart og skarpt i Formen — af St. Josefsøstrenes beskedne, men vidtrækkende Barmhertighedsliv; ikke mindst Skildringen af Søster Saint Jeanne, der paa Revolutionstiden kæmpede med et aandeligt og sjæleligt Heltemod for at holde Søstrene oppe, greb Tilhørerne. Efter Opløsningen var det ogsaa hende, som ved Genoplivelsen i 1807 paanyer i Spidsen for de ukuelige Søstre. Foredragets anden Halvdel handlede om den Gren af Kongregationen, som udgik fra Aix-les-Bains, Savoyen, hvorledes de med smaa Midler og under megen Modstand kæmper sig frem. Det er denne Gren af Kongregationen, som er naaet til Danmark. Salen var som sædvanlig fyldt af Tilhørere, som udelte lydhøre fulgte det fortræffelige Foredrag.

— I St. Annæ Kirke afholdtes i denne Uge en højtidelig Sjælemesse for den berømte polske Digter, Patriot og Nobelpræmiatager *Henryk Sienkiewicz*, som den 15. November afgang ved Døden i Vevey i Schweiz. Hele den polske Koloni her i Byen deltog i Sørgegudstjenesten.

Norge. Her har Pastor Offerdahl, Sognepræst ved St. Olavs Kirke i Christiania, under stor Tilslutning i Søndags fejret den 25aarige Mindedag for sin Præstevieelse. Pastor Offerdahl er ifølge *St. Olaf* født den 12. December 1857 i et Husmandshjem i Indre Sogn i Norge. Til Trods for store Vanskeligheder af forskellig Art lykkedes det den unge Offerdahl at komme paa et Forskoleseminarium, hvorfra han, c. en Snes Aar gammel, udgik med en god Eksamen, men med daarligt Vidnesbyrd for Sang. Derfor fik han ikke de Embeder som Landsbyskolelærer, han søgte, men maatte tage Plads som Huslærer i Bergen. Der skete hans Livs store Gennembrud. I denne By virkede den Gang to af de betydeligste Mænd, den katholske Kirke i Norge har haft, nemlig Præsterne Hoffeldt-Houen og Stub. Offerdahl stiftede Bekendtskab med disse udmærkede Mænd, og Resultatet heraf blev, at han af Pastor Stub den 31. Oktober 1880 optoges i den katholske Kirke. Efter fire Aars Virksomhed ved den katholske Skole i Bergen sendte Præfekt Bernard den nu 27aarige Mand til Byen Turnhout nær Anvers i Belgien, hvorfra han efter to Aars Gymnasialstudier blev optaget paa Propaganda-Kollegiet i Rom. Her

studerede Pastor Offerdahl i seks Aar, hvorpaa han den 22. Novbr. 1891 blev viet til Præst af Kardinal Parocchi. I 1892 kom Pastor Offerdahl til Norge, hvor han siden har arbejdet med Dygtighed og Iver. Siden 1897 har Pastor Offerdahl virket i Christiania, de sidste syv Aar som Sognepræst ved den katholske Hoved- og Bispekirke i Norge. Nogle Gange har Pastor Offerdahl redigeret det norske Broderorgan, hvor hans skarpe Indlæg undertiden har kunnet minde om den gamle norske Stridsøkses djærve Hug. Pastor Offerdahls største litterære Bedrifter er to udmærkede Oversættelser, henholdsvis af Ny Testamente og Davids Salmer, med fortrinlige Anmærkninger. — Til ovenstaaende lille Biografi skal der kun knyttes en hjertelig Lykønskning til den højærværdige Jubilar med Ønsket om Velsignelse i de kommende Dage.

Frankrig. Den 7. November er Generalen for Lazzaristernes og Vincentssøstrenes Kongregationer, Père Emile Villette, afgaaet ved Døden i Nærheden af Dax i Les Landes i en Alder af 61 Aar. Han var bleven valgt til General paa den Dag, den nuværende store Verdenskrig udbrød, den 31. Juli 1914. Den afdøde var en Mand af et overmaade kærligt Sindelag og passede som saadan godt som Leder af St. Vincents af Pauls to udmærkede Kongregationer, af hvilke Lazzaristerne tæller 14.000 Medlemmer og Vincents-søstrene 4500 Medlemmer. Her i Danmark har vi disse Samfund kun i Helsingør.

England. Det vil vistnok interessere Ugebladets Læsere, der jo i det sidste Aar har kunnet læse saa mange smukke Udtalelser af Kardinal Newman, at faa at vide, at der i det protestantiske Oxford lige er blevet opstillet en Bronzebuste af den berømte Kardinal i Trinity Kollege's Have. Den er en Gave fra et tidligere Medlem af Kollegiet og er udført af Billedhuggeren A. Broadbent. *C. M. H.*

Rom. Der er nu fremkommet officielle Nyheder om de længe ventede Kardinaludnævnelser. Det hemmelige Konsistorium vil blive afholdt den 4. og det offentlige den 7. December. Den endelige Liste omfatter 10 Navne, nemlig følgende: Patriark La Fontaine af Venezia; Ærkebiskop Ascalesi af Benevento; Ærkebiskop Dubourg af Rennes; Ærkebiskop Dubois af Rouen; Ærkebiskop Maurin af Lyon (indtil for nylig Biskop af Grenoble); Titulær Ærkebiskop Sbarretti af Ephesus, Assessor ved det hellige Officium; Titulær Ærkebiskop Ranuzzi de Bianchi af Tyrus, Majordomus hos Hans Hellighed; Titulær Ærkebiskop Boggiani af Edessa, Assessor ved Konsistorial-Kongregationen; Mgr. Marini, Auditor hos Hs. Hellighed og Sekretær ved Signaturaen; Mgr. Giorgi, Sekretær ved Koncils-Kongregationen. — For Øjeblikket er der i alt 58 Kardinaler, hvoraf

den ene Halvdel er Italienerne, den anden Halvdel Ikke-Italienerne. Efter Konsistoriet vil der altsaa være 68 Kardinaler, kun 2 under det fulde Antal; men da vil Italienerne have en Majoritet paa 4 Kardinaler, en lille Majoritet i Sammenligning med mange Lejligheder i tidligere Tid. — Den nye Lovbog i kanonisk Ret er bleven fuldendt, men paa Grund af Tidernes Vanskeligheder, bl. a. i Retning af skaffe Papir, vil der vistnok hengaa nogen Tid, før det store Værk bliver udsendt i almindelig Bogform; i hvert Fald maa Krigen sikkert være tilendebragt, før det kan ske. — I Anledning af, at Dominikanerordenen den 22. December kan fejre sit 700 Aars Jubilæum, har den Hellige Fader tilsendt Ordenens General, Pater Theissing, en Skrivelse, i hvilken han fremhæver Dominikanernes Fortjenester af den katholske Kirke og tilstaar dem, som paa Festen besøger en Dominikanerkirke, en fuldkommen Afslad paa de sædvanlige Vilkaar. Her i Danmark kan denne Afslad altsaa kun vindes paa Bornholm.

Mødreforeningen. Ti. d. 5. Decbr. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender.

St. Ansgars Kirke. Søndag den 3. Decbr. er der ved Aftenandagten Procession, i hvilken Rosenkransbroderskabet og de unge Pigers Foreninger deltager.

Katholsk Aarvog 1917.

NB.! Nu er det paa allerhøjeste Tid, at de Sognemenigheder og Institutioner, som endnu ikke har gjort det, endelig indsender de fornødne Rettelser og Tilføjelser til Aarbogen.

København, Bredgade 64. F. Ronge, Vikariatssekretær.

Husk St. Josefssøstrenes **Pensionat for polske Børn** i Maribo. Nærmere Oplysninger findes i Ugebladet 1916, Side 892.

Jesu-Hjerte-Andagten

af P. Ign. Schmid, S. J. fjerde Udgave. Mohn. Kbhvn. 1916.

Bogen faas i Katholsk Bogsalg og hos Udgiveren i Aarhus. Shirting m. Rødsnit 1,50 Kr. do. m. Guldsnit 1,75 Kr. Chagrin 3 Kr.

Aalborg.

Onsdag den 6. og Søndag den 10. December, Aften Kl. 8, opføres i Skolens Gymnastiksal: **Marielux**, et Offer for Skriftemaalet, originalt Drama i 4 Akter, samt **Bonden som Kong Herodes**, Farce i 2 Akter. Billetter à 50 Øre maa bestilles forud.

St. Franciskus' III Orden holder Møde Fredag d. 8. Dec. Kl. 8 i St. Knuds Kapel. Generalabsolution.

St. Andreas Kirke. Ordrup.

Den 10. December (2. Adventss., den ubesmitt. Undfangelses Fest) holder begge Maria-Kongregationer Fælleskommunion i Messen Kl. 7 $\frac{3}{4}$. Om Aftenen Kl. 5 fejrer de deres Titularfest ved en Festandagt.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion i *Jesu Hjertes Kirke* Søndag den 10. December Kl. 8 $\frac{1}{2}$. I *St. Ansgars Kirke* Kl. 6 Aften højtidelig Gudstjeneste med Prædiken og Optagelse af nye Medlemmer.

Kirkelig Kalender.

3. Decbr. 1. Søndag i Advent.	26. Decbr. 2. Sønd. i Advent. (I Højmesse: Marias ubesm. Undf.)
4. — M. Petr. Chrysologus, Biskop og Kirkelærer.	11. — M. Damasus, Pave og Bekender.
5. — Ti. Ferialdag.	12. — Ti. Oktavdag.
6. — O. Nicolaus, Biskop og Bekender.	13. — O. Lucia, Jomfru og Martyr.
7. — To. Ambrosius, Bi- skop og Kirkelærer.	14. — To. Oktavdag.
8. — F. Marias ubesmit- tede Undfangelse.	15. — F. Oktav af den ube- sm. Undfangelse.
9. — L. Oktavdag.	2. — L. Eusebius, Biskop og Martyr.

Meddelelse om Gudstjenesten i København fandtes sidst i Nr. 47.

Fransk og Engelsk. Undervisning tilbydes. *J. Køhn*, Bartholinsgade 91.

Hver Torsd. Aft. Kl. 8 afh. Pastor Olrik **Gennemgang af Tros-
læren med Samtale** for Katholikker og Ikke-Katholikker i den franske
Skoles Gymnastikhus. (Indg. gennem Porten t. h. f. Kirken i Boyesg.)

Den katholske Højskole.

Møde Tirsdag den 5. December Kl. 8 Aften.

Cand. phil. *Rønnow*: Renaissance- og Baroktidens Kirker.

St. Knuds Skoles Festsal, Stenogade 4, B. Adgang 10 Øre.

Kalenderen for 1917 er nu udkommet og kan faas paa
Menighedskontoret, Bredgade 69,
2. Sal o. G. (1—4. Telefon Palæ 654) samt ved Kirkerne og i
Bogsalget. Pris 30 Øre. Ved Indsendelse af 35 Øre i Frimærker
tilsendes Kalenderen portofrit. *Angariusforeningen.*

Kurze polnische Predigten.

Siden Sommeren 1916 udkommer der paa *Bonifatius-Drucke-
reis* Forlag i *Paderborn* under ovenstaaende Titel ugentlige Præ-
dikener paa Polsk, der maaske kunde være til Nytte for en eller
anden her hjemme. Abonnementsprisen er formentlig knap 2 Kr. aarl.

Paa *Schönbergs* Forlag er udkommet og faas i alle Boglader:

Kardinal Newmans Søndagsbog.

Med Forord af Dr. Maurice Francis Egan.

IV + 128 Sider. 1 Kr. 50 Øre.

I Lighed med de foregaaende Aar agter undertegnede i An-
ledning af Julen at foranstalle en **Uddeling af Fødevarer til de
fattige i Rosenkranskirkens Sogn**. Det er vort Haab at enhver
efter Evne vil yde sin Skærv hertil. De trængende, som ønsker
at komme i Betragtning ved Uddelingen, maa inden den 13de
December personlig henvende sig til en af undertegnede eller
til Præsterne ved Rosenkranskirken, som ogsaa er villige til at
modtage Gaver.

Frk. *M. Muus*, Frk. *M. Hoffmann*, Frk. *Ronge*,
H. C. Ørstedesvej 29 B⁴. H. C. Ørstedesvej 48 A². Lykkesh. Allé 14 C, St.

Mariakongregationen af Apostlenes Dronning holder Møde
med Optagelse af nye Medlemmer Mandag d. 4. Decbr. Kl. 8^{1/2} i
St. Josefssøstrenes Huskapel, Østerbrogade 7 C, Fælleskommunion
d. 10. Decbr. Kl. 8 i St. Ansgars Kirke. Talrig Deltagelse forventes.

Katholsk Bogsalg Stenogade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tilf.
Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.
64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnerer i København, men for Abonnerer udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4—6.

Nr. 50.

Søndag den 10. December.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Dominikanerordenen. — Den salige Louis-Marie Grignon de Montfort. — Nye Bøger. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. Køge. Tyskland. Belgien. England. Schweiz. Rom. Italien. Nord-Amerika. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

337.

Til en Konvertit.

Landet — December 1916.

Kære Ven! Da vi talte sammen forleden, sagde du, at der var noget, hvis Betydning du ikke rigtig kunde faa fat paa. Det var Marias ubesmittede Undfangelse. Troen paa Dogmet, ja, naturligvis har vi den, baade du og jeg — ellers var vi jo slet ikke Katholikker. Skulde der endelig en Gang skyde Fristelser op for dig, saa husk blot paa straks at folde dine Hænder fast og sige højt og lydeligt »jeg tror« og gentage det med hele din Viljes Kraft, saa bryder du Fristelsens Magt med det samme.

Men nu altsaa: Marias ubesmittede Undfangelse! Tag og læs Pater Essers Prædiken derom og læs Kardinal Newmans lille Stykke i »Søndagsbogen« — begge Dele er gode at faa Forstand af.

Du bad mig imidlertid om ved Lejlighed at skrive dig et lille Brev til om, hvad dette Marias store Fortrin betød for mig selv i mit eget Liv — og altsaa ogsaa burde betyde for dig i dit Liv — det er virkelig ikke saa let for mig at udtrykke det i Ord, men jeg skal prøve paa det.

Nu skal jeg først sige dig, at »Marias ubesmittede Undfangelse« var den første store Kirkefest, jeg oplevede som Katholik. Det var ikke her i Landet, det var i et katholsk Land, hvor alt og alle aandede Fest den Dag. For mig

var det simpelthen Himlen paa Jorden, og det er det endnu de mange Aar efter, selv her i dette i mere end klimatisk Henseende kolde Nord.

Kan du huske Festglæden paa din Moders Fødselsdag, da du var Barn? Det er den Glæde, der opfylder mit Hjerte, blot jeg tænker paa Marias Undfangelsesfest — jeg kunde klappe i Hænderne som et Barn og baade le og græde af Glæde. Jeg forsikrer dig for, at saadan en mørk 8nde December — jeg synes slet ikke, at den nøgne, vinterlige Jord eksisterer for mig; dersom der pludselig skød hvide Liljer op og gav sig til at blomstre midt imellem Havens stedsegrønne Buske — ja, det vilde slet ikke falde ud af den Ramme, som mine Tanker bevæger sig i den Dag!

Hvorfor er jeg saa glad den Dag? Jo, ser du, det er, fordi den Dag ser jeg Guds Storhed og Almagt og Fuldkommenhed næsten endnu større og mægtigere og fuldkomnere end paa nogen af Aarets andre Fester. Vi har ikke svært ved at tro, at Gud har skabt Adam og Eva syndefri — er det da ikke underligt, at vi har saa umaaelig svært ved at faa det ind i vore Hoveder, at hans Almagt dog ikke var mindre den Dag, da han skabte Marias Sjæl og samtidig skænkede den Syndefrihedens Naadegave. Hvor er hans Storhed dog blændende skøn i denne Handling, og hvor er hans Frelserværk dog fuldkomment, idet Kristi Blod, allerede før det er udgydt, har Gyldighed som Løsepenge for Marias Sjæl.

Hvad har ikke denne Sjæl rummet for Dybder af Kærlighed til sin Frelser, lige fra dens Skabelses Øjeblik! I, som bor derinde i København, I har vist ikke saa megen Tid at tænke efter, som vi har herude i den landlige Stilhed — men giv dig nu for en Gangs Skyld Tid dertil: tænk en Gang over det Kærlighedens Forhold mellem Gud og Maria, tænk det igennem med alle dets Konsekvenser — se, hvordan vor hele Slægts Frelse er bygget paa den fuldkomne Renhed, som en af vore Medskabninger kunde byde Gud til Huse i — — aa, hvad tror du ikke, hun kan opnaa af Naadegaver for os ved sin Forbøn netop nu paa sin store Festdag! Lad os bede om megen Naade — Troens, ja, Haabets og ikke mindst Kærlighedens Naade!

O Maria, undfangen uden Synd, bed for os, som søger Tillflugt hos dig!

Glædelig Fest, kære Ven!

Din hengivne X.

Dominikaner-Ordenen.

Et 700 Aars Jubilæum.

(Af E. Rosenørn-Lehn.)

Den 22de December fejrer Kirken Syvhundredeaarsdagen for Oprettelsen af Dominikaner-Ordenen.

De nyere Slægter kan vanskeligt forestille sig en Tid, for hvis Mennesker Navne som Santo Domingo og San Francesco ikke eksisterede, lige saa lidt som de store Broderordener, disse Mænd stiftede.

Hvordan saa Europa ud den Gang? Kristendommen havde fast Grund under Fødderne i Vesteuropa, til Skandinavien var den trængt frem og til Størstedelen af det nuværende Tyskland, til Polen, Ungarn og Bøhmen; men Preussen var endnu Hedenskabets Fæstning, Dele af det nuværende Rusland og Østrig ikke mindre. Spanien havde efter Maurernes Erobring af Landet i det 8de Aarhundrede været saa godt som tabt for Kristendommen. Enkelte af de indfødte Kristne var bleven boende imellem Muhamedanere og Jøder, men disse saakaldte mozarabiske Kristne var næsten uddøde, da St. Fernando af Castilien endelig i det 13de Aarhundrede generobrede den største Del af Landet. Kun i de nordlige Bjergegne havde Hispano-Romerne og Gotherne bevaret den katholske Tro og under det ydre Tryk sammensvejsset deres forskellige Racer til en spansk Nation, som lidt efter lidt, trods indre Splid, vandt Halvøen tilbage. Ser vi mod Øst, da havde endelig i Løbet af det 12te Aarhundrede Østens Patriarker fulgt Konstantinopels sørgelige Eksempel og var gradvis gledet ud i et Skisma.

Det er i løseligt skitserede Træk Europas Udseende for 700 Aar siden. Hvorledes stod det nu til med Kirkens indre Liv og Forhold?

Med det første Korstog og Jerusalems Erobring et Hundrede Aar forinden havde den kristne Tro udfoldet en Blomst, som havde syntes at love god og sund Frugt i sin Tid. Kirken og de Folk, der var den hørige, stod den Gang som en ædel Enhed, og Enighed gør stærk; men da gentog sig den gamle Historie med Klinten iblandt Hveden. Klintefrøet var de Rester af den manikæiske Lære, som i

Aarhundreder havde holdt sig skjult i Bulgarien og Croatien og i Norditaliens og det sydlige Frankrigs Bjergegne.

»Medens Folkene sov . . .« — en lad, vellystig og uvidende Præstestand, som den forefandtes særlig sidstnævnte Sted, værnede kun slet om Sjælene. »Fjenden«s Rolle spillede af manikæiske Udsendinge fra Østen. Da det 13de Aarhundrede oprandt, stod Klinten i fuldt Flor og truede med ganske at kvæle Sæden. De Sekter, som med utrolig Hast var skudt frem, kaldtes i Italien *Catharer*, d: »de rene«, og i Sydfrankrig *Albigensere* efter Byen Albi, hvor de havde deres Hovedudgangspunkt.

Deres Lære var en Udvikling af Manikæismen og maatte snarere kaldes Hedenskab end Sektervæsen; Pave Innocents III betegnede den som »værre end Islam.« Ikke alene Kirken, men ogsaa Staten og det borgerlige Samfund gik den visse Undergang imøde, hvor Albigensernes Lære trængte frem. De lagde intet Skjul paa deres samfundsfjendtlige Bestræbelser. De havde et eget Hierarki med en Slags Pave, som fra sit tidligere Opholdssted ved den nedre Donau i Begyndelsen af det 13de Aarhundrede flyttede sit Sæde til Eggen omkring Toulouse.

Albigensernes Lære hvilede paa Dualismen, Antagelsen af to Grundbegreber: en god Gud, Skaberen af den aandelige Verden, og en ond Gud, Skaberen af den materielle Verden. Christus selv betragtedes som denne onde Guds Skabning, og den kristne Daab forkastedes som hans Indstiftelse. Deres hele Morallære var en Tilskyndelse til de groveste Forbrydelser og Laster. Da det menneskelige Legeme, som alt andet Materien tilhørende, ansaas for den ondes Værk, saa var det fortjenstfuldt paa den ene Side at forhindre dets Tilbliven, paa den anden Side at tilintetgøre det; Ægteskab var en Synd, Mord og Selvmord en Dyd. Menneskeslægten saa sig truet i selve sin Livsnerve.

*

*

*

En Aftenstund sent paa Aaret 1203 kom to vejfarende Mænd til Byen Toulouse. De søgte Nattely i et Herberge, den næste Dag skulde de drage videre; de havde allerede tilbagelagt en lang Vej, og havde en endnu længere for sig; thi de kom fra Castilien og var paa Vej til Danmark. Den ene af dem var en Mand af sat Alder, det var Don

Diego Azevedo, Bisp af Osma; den anden var en Mand paa tre og tredive Aar, det var Kanniken Domingo Guzman. De var Udsendinge fra Kong Alfonso af Castilien til den danske Kong Valdemar for at anholde om en Brud af det danske Kongehus til Alfonsos Søn Fernando.

Da de nu sad der i Herberget, erfarede Domingo Guzman til sin store Forfærdelse, at deres Vært var en Kætter. De kom i Samtale, og Time efter Time af Natten gled hen, medens Guzman søgte at slaa Gnist af den haarde Flint med Guds Ords Staal. Da Solen randt i Øst, var »den signede Dag« allerede oprunden i den omvendte Kætters Hjerte.

Et andet Lys var ogsaa opgaaet i de mørke Nattetimer i Toulouse; det var Domingo Guzmans store Kald, som Gud i den Stund havde skænket ham: Tanken om at stifte en Orden, som ved Prædiken skulde tjene og forsvare Kirken. Med den Tanke i sit Sind drog Guzman bort fra Toulouse som en anden Mand, end han var kommen dertil. Vi kan tænke os den lange, drøje Rejse ved Vintertid her op til Valdemar Sejrs Hof — det er, som faldt der Glimt af Sydens Sol over de danske Snemarker, hvor Domingo Guzman skred frem. Hvor var Hoffet den Gang? mon det var i Roskilde? Er det denne sjællandske Jord, han har betraadt? — han, en af Guds største Helgener, en Apostel sendt til Verden, da den haardest havde det behov, for sammen med sin Jævning og Ven San Francesco at kalde den til Frelse.

Santo Domingo var født i Calaroga i Gammel-Castilien Aar 1170. Om hans Fader, Felix Guzman, beretter Historien lidet; han synes at have været et værdigt Hoved for en Helgenæt. Moderen Joanna de Aza og Domingos ældre Broder Manes, som blev en af dennes Ordensbrødre, er begge saligerklærede af Kirken. Ogsaa den tredie og ældste Broder, Antonio, var Præst og førte et saare helligt Liv. (Fortsættes.)

Den salige Louis-Marie Grignon de Montfort.

(Fortsat.)

IV.

..... *car cette maison est la
maison de la croix.....*

..... *thi dette Hus er Korsets
Hus..... (Fra Père de Montfort
til Les Filles de la Sagesse).*

Baade i vore Dage og til de fleste andre Tider har Menneskene grebet efter Livets Lykke paa saa mange Steder, hvor den ikke findes. Det er især Guld, det dejlige, skinnende, falske Guld, der har lokket og blændet saa mange. Men Père de Montfort lod sig ikke bedrage; han fandt Livets Kærne og fik Guldstrømmen til at flyde ud fra sit eget Hjertes Kilder: Kærlighed til Fattigdom og Kærlighed til Næsten.

Nøjsomhed og Kærlighed til Fattigdom laa sikkert ikke Grignon de Montfort i Blodet. Ganske vist blev han opdraget under beskedne Forhold, thi hans Faders Indtægter var ikke store og Familien var talrig, men han var af adelig Slægt. Og Frankrigs Adel paa Ludvig d. 14des Tid udmærkede sig ikke ved Nøjsomhed.

Men han havde lært i den h. Skrift, at det er vanskeligere for en rig at komme i Himlen end for en Kæmpe at gaa igennem et Naaleøje. Og først og fremmest vilde han bevare sit Hjerte rent og uforfalsket.

Da den 20-aarige Louis-Marie paa Fodrejsen fra Rennes til Paris gav sin sidste Skærv til Bretagnes fattige, da saaede han Guld i sin Fremtids Skød.

Perè de Montfort gav altid sin sidste Skærv til de fattige. Og han havde altid alt i Overflod.

Man bragte ham Levnedsmidler alle Vegne fra, saaledes at han ikke blot havde nok til sig selv og sine Medarbejdere, men endog kunde give til de fattige i de Sogne, hvor han virkede. Han engagerede Syersker til at klæde de fattige, hjalp de syge, restaurerede Kirker og Kapeller. Og alle Udgifter afholdtes gennem de Almisser, som Forsynet sendte ham.

Og han havde lært af den h. Skrift, at Kærlighed til Næsten er Livets store Bud.

Père de Montfort ødslede ikke sin Kærlighed bort der, hvor den ikke tiltrængtes, men han gav den til dem, der havde den behov. Hans bedste Venner var fattige og Krøblinge, halte og blinde, døvstumme, Dværge og uhelbredelig syge.

Da han paa sine Rejser i Omegnen af sin Fødeegn gensaa sine Forældre for første Gang efter 13 Aars Forløb, spiste han et Par Gange til Middag med dem. Første Gang saa man ham sætte til Side af de bedste Retter »til sine fattige«. Og da man næste Gang indbød ham, svarede han: »Ja, paa den Betingelse, at der bliver dækket saa stort et

P. de Montfort prædiker.

Bord, at jeg kan tage alle mine Venner med.« Det skete, som han ønskede. Men Forældrenes Forbavselse blev ikke lille, da de saa Spisestuen oversvømmet af Krøblinge, halte, blinde og døve. Père de Montfort gik selv i Spidsen for dette besynderlige Tog, og ingen vovede at bebrejde Guds nidkære Tjener noget.

Det var ikke sjældent i de Tider paa alfar Vej at møde uhelbredelig syge, som ingen turde nærme sig. Men Père de Montfort tog dem i sine Arme og skaffede dem Pleje under gunstige Forhold. Og der, hvor han gav det gode Eksempel, smittedes Befolkningen ofte af hans Hjertevarme, saa der rejstes Hospitaler for disse syge Stakler. Nogle af disse Hospitaler eksisterer endnu.

Det var Père de Montforts Kærlighed til de af Naturen stifmoderligt behandlede, der fik ham til at stifte sin første Kongregation: Visdommens Døtre (*Les Filles de la Sagesse*), den ædleste Frugt af Grignon de Montforts Liv.

Da Père de Montfort under sin Virksomhed i Poitiers var knyttet til Fattighospitalet, fik han ret Øjnene op for sin Tids Brøst: de usle Kaar, som de fattige i Samfundet var underkastet.

Paa den Tid levede de religiøse Ordener hovedsagelig i Klausur. Det var ikke Skik og Brug, at de udøvede Barmhertighedsgerninger i Samfundet. Og den af St. Vincent de Paul stiftede Orden, *Les sœurs de charité*, var kun i sin Vorden. Hospitalerne blev ledet af Lægfolk, som hverken havde Forstaaelse af eller Kærlighed til deres Gerning.

Det var under Virksomheden ved Hospitalet i Poitiers, at Père de Montfort fik den Tanke at stifte en Orden, hvis Opgave skulde være den: at tage sig af hans Venner. Og Kærnen, hvorfra denne Orden skulde spire op, valgte han ud af sin egen Venneflokk: Krøblinge, halte, blinde. Thi det varede ikke længe, før han under sin Fane fik samlet en lille Flok »af Naturen stifmoderligt behandlede«.

En Afdeling af Hospitalet, kaldet *La Sagesse*, blev det første Kloster. Om et Trækors (det eksisterer endnu), som stod midt i en Sal, samledes disse Søstre til fælles Bøn og fælles Arbejde.

Med en blind som Supérieure blev dette lille sjældne Kommunitet Basis for den nu saa udbredte Orden, *Les Filles de la Sagesse*. Aldrig er nogen Kongregation stiftet under lignende Forhold. Père de Montfort kunde ikke paa nogen bedre Maade hædre sit Hjertes udkaarne.

Disse Søstre bar dog ingen Dragt. Den første egentlige Søster blev Mademoiselle Trichet, Datter af en rig og anset Familie i Poitiers.

Kort Tid efter Père de Montforts Ankomst til Poitiers havde denne unge 17aarige Pige fundet Vej til hans Skriftestol. En Dag kom hun for at raadføre sig med ham i et specielt Anliggende: hun ønskede at leve et fra Verden tilbagetrukkent Liv. »Kom til Hospitalet,« svarede Père de Montfort. Senere kom hun igen efter at have taget

sin Bestemmelse: hun vilde slutte sig til Grignon de Montforts nyfødte Kongregation.

»Vi skal vel sætte hende i Spidsen for Kommunitetet,« foreslog den blinde Supérieure.

»Nej,« svarede P. de Montfort, »hun maa først lære at lyde.« —

Og den unge Pige, hvis Liv ude i Verden havde alle Betingelser for at blive rigt og glimrende, sluttede sig til denne lille Forsamling af Krøblinge, halte og blinde, hvis Verden syntes saa vidt forskellig fra hendes egen.

For en Almisse paa to Daler købte Père de Montfort et Stykke graat Tøj til den ny Søsters Dragt og gav selv Tegning til Façonen, saaledes som man ser den nu om Stunder.

Den 2den Februar 1703 blev Louise Trichet iklædt og fik Navnet Marie-Louise de Jesus. Fra den Dag regnes Ordenens Stiftelsesdag.

Senere traadte Catherine Brunet ind i Kongregationen. Hendes Navn blev Soeur de la Conception. Og hendes første Gerning blev den at lede den blinde Supérieure.

Efter at Père de Montfort havde forladt Poitiers, ledede Søster Marie-Louise det lille Kloster i 10 Aar. I alle disse Aar saa hun ikke sin aandelige Vejleder. Men hun blev sit Kald tro og gik op i sin Virksomhed over for Hospitalets fattige.

Aaret 1715 forlod hun og Søster de la Conception Poitiers for at grundlægge et Kloster i La Rochelle. Her ledede Marie-Louise en Skole for fattige Børn til 1719. Fra 1719—20 er hun atter i Poitiers. Derefter kom hun til Saint-Laurent-sur-Sèvre, hvor Ordenen den Dag i Dag har sit Moderhus. 1748 er hun atter i Poitiers for at iklæde 5 Søstre.

Grignon de Montfort naaede ikke i sin korte Levetid at se sin Kongregation blomstre op. Den fandt haarde Forhold at arbejde under. Jansenismen tog ikke blidere paa Søstrene end paa disses Stifter. Desuden var man ikke vant til at se Søstre bevæge sig udenfor Klosterets Mure. Og deres Kostume, saa forskelligt fra den Tids andre Nonnedragter, gav Anledning til Haan og Spot.

Men det var især paa Revolutionens Tid, at disse

Søstre fik Lejlighed til at vise deres Heltemod. Ordenen talte dengang 80 Huse. Syngende Père de Montforts Salmer begav Søstre sig til Skafottet for offentlig at have bekendt deres Tro og givet forfulgte Præster Husly.

»Ikke blot til de fattiges Undervisning har jeg stiftet *Les filles de la Sagesse*, men ogsaa til deres Pleje,« skrev Père de Montfort til sine Døtre. Han vilde, at de skulde være rede til al Slags Barmhjertighedsgerning.

Da Père de Montfort døde, bestod denne Orden af 4 Søstre. Nu tæller den 5000. Den har 450 Huse spredt Verden over. De fleste i Frankrig, mange i Amerika og Afrika samt rundt omkring i Evropa. Skoler, Pensionater, Hospitaler, Instituter for blinde og døvstumme, Børnehaver og Kvindefængsler, Hjem for forældreløse Børn og al Slags Velgørenhedsarbejde. Og Søstrenes graa Dragt er for alle lidende Symbolet paa uegennyttig Opofrelse.

Det er ikke saa længe siden, at Academie française i Paris tildelte en af Père de Montforts Døtre en af Akademiets største Belønninger. Hun havde udført et Mesterstykke i Retning af Taalmodighed, Opofrelse og Kærlighed: havde lært en blind og døvstum ung Pige at udtrykke nogle Tanker og at faa lidt ud af Livet i Samkvem med andre.

(Fortsættes.)

Nye Bøger

Jesu-Hjerte-Andagten af P. Ign. Schmid, S. J. (Fjerde Udgave. Mohn. København. 1916. 1,50 Kr. 1,75 Kr. 3 Kr.)

I disse Dage er Jesu-Hjerte-Andagten udkommet i fjerde Udgave. Den første, historiske Del er, fraset nogle Forkortelser, i det væsentlige uforandret. I Bogens 2. Del er der derimod foretaget adskillige Forandringer. Tredje Messeandagt er bortfalden; i Stedet for een Kommunionandagt findes der nu to; foruden flere nye Bønner til Jesu hlst. Hjerte er der tilføjet et helt Kapitel med omtr. 20 Bønner til Ære for Altrets hlst. Sakramente. De 7 første er taget af Bønehogen »Oremus«, (af P. Benelius, Stockholm); disse ypperlige Bønner egner sig især til offentlig Oplæsning ved Aftenandagter. De 9 Kærlighedstjenester er bleven staaende.

Bogens Format er bleven lidt længere og tyndere, men

ikke bredere. Den er trykt hos Mohn og gør Firmaet al Ære. Titelbilledet af Deschwanden fremstiller Aabenbaringen af Jesu-Hjerte-Andagten. Bogen faas i Katholsk Bogsalg og som de forrige Oplag hos Udgiveren i Aarhus. J. S.

Kardinal Newmans Søndagsbog. Med Portræt af John Henry Newman og Forord af Dr. Maurice Francis Egan. (Det Schønbjergske Forlag 1916. 128 Sider. 1 Kr. 50 Øre.)

Om adskillige af de Mennesker, der kun har Lejlighed til at læse Ugebladet trindt om paa Gadehjørnerne og staar udenfor Katholicismen, dog ikke gennem Niels Hansens saa varme Livsskildring af Kardinal Newman her i Bladet skulde have fattet Interesse for denne Kirkens navnkundige? Og om de saa ikke senere med glad Studsen har genfundet Kardinalens Navn under en Række forunderlig dejlige Søndagsbetragtninger, Bladet ligeledes har bragt? Maaske de ved nu at erfare, at disse Betragtninger og flere er udkommet samlet og med Livsskildringen som Indledning, vil føle Trang til at eje Bogen.

Og hvilken Katholik vil det ikke?

For hvilken Glæde at fordybe sig i den, saa let at have faaet Adgang til en Skat som disse Betragtninger. Det nytter ikke at ville fremdrage en enkelt, den næste er lige saa ophøjet herlig. Og Vælden i deres katholske Tone er ligesom end mere gribende, fordi den høje, engelske Kirkefyrste jo oprindeligt var protestantisk Præst og først efter store Sjælekampe, seks Aars Sjælenød, forstod, at St. Peters Kirke var den eneste sande.

»Det var,« skriver Niels Hansen saa smukt, »den 9. Oktober 1845, at Newman sendte Bud til Passionisternes Kloster efter en Præst, og Pater Dominikus, som ikke vidste, hvorfor han blev hentet, kom øjeblikkelig, gennemblødt efter fem Timers Rejse i en øsende Regn. Da han traadte ind, knælede Newman ned for ham, men han bad ham rejse sig op, greben i Sjælen over at være Vidne til, at det store Naadens Mirakel nu var sket. Stormen hylede omkring Huset og gennem Træernes Toppe; man skulde næsten tro, Elementerne sørgede med den engelske Kirke over, at dens ædlest Søn stod i Begreb med at forlade den. . .«

Niels Hansen fortjener i det hele taget Tak, for hvad han har virket for her hjemme at udbrede Kendskab til denne, som han kalder ham, »enestaaende kristelige Personlighed,« fordi han har givet os Adgang til Betragtningerne og Lyst til at læse flere af Kardinal Newmans berømte Skrifter — ikke mindst »Apologia pro vita sua«, Forsvarsskriftet, i hvilket Kardinalen har givet »en herlig Skildring af sin Vandring fra Protestantismens Usikkerhed til den katholske Kirkes fuldtrygte Vished —« for nuværende Bogs Fremkomst og for Betragtningernes ganske udmærkede Dansk.

Saa meget mere Tak for dette sidste, som Kardinalens Skrifter rent sprogligt staar saa højt.

Dr. Egan fremdrager det i sin kloge, begejstrede Fortale: »I sin »Apologia pro vita sua« løftede han sin Røst, og hele det intellektuelle England lyttede. Han var sin Tids største Skribent paa Engelsk. . .«

En Tak ogsaa, fordi et Uddrag af Digtet »Gerontius's Drøm« er taget med og Bønnen! Bønnen af Kardinal Newman, med hvilken Bogen slutter:

»Han understøtte os hele Dagen igennem, indtil Skyggerne bliver lange, og Aftenen kommer, og den travle Verden bliver tavs, og Livets Feber er forbi, og vort Arbejde er gjort. Saa give han os i sin Barmhjertighed en sikker Bolig og en hellig Hvile og Fred til sidst.«

Ja, maatte ikke alene Katholikker komme til at eje Bogen, men ogsaa mange, rigtig mange af de mere tilfældige, saa velkomne Læsere af Ugebladet trindt om fra Gadehjørnerne.

Læser.

Johanne: Isabellas Kaabe. (150 Sider. 2 Kr. 75 Øre. Gyldendal 1916.)

Denne Skildring fra vore Dages Belgien kan trygt gives alle katholske Børn i Hænde. Den skal blot ganske kort anbefales her, da *H. U. R.* andet Steds (i næste Nummer af Ugebladet) vil gøre den til Genstand for nærmere Omtale. Forøvrigt er Frøken Johanne Madsens Bøger (med Undtagelse af »Generalens Sønnedatter«) at anbefale vor Ungdom.

Ungdomsvennen. Decbr. 1916. (Redigeret af Pastor Günther.)

I dette Hæfte skrives der kønt om nys afdøde Vincentssøster Margrethe af en af hendes gamle Elever. Den længere Fortælling, der har løbet gennem de tre forudgaaende Hæfter, afsluttes, og der bringes desuden en engelsk Julehistorie. End videre offentliggøres i dette (og foregaaende) Nummer det Foredrag, der holdtes ved Ungdomsværnets Møde den 19. Marts i Aar.

The Catholic Review. (July 1916. 6 d.)

Efter et halvt Aars Forløb eller mere har der atter vist sig et Nummer af det engelske Birgittiner-Tidsskrift. Det er altsaa med Glæde, man kan konstatere, at Krigens Vanskeligheder ikke har standset dette Værk, der har saa megen Interesse for nordiske Læsere. Foruden Boganmeldelser indeholder dette Hæfte kun to lange Artikler, »Katholicismen og Socialreform« samt »Kirketheorier«.

C. M. Antony: Sankt Antonius af Padua. Oversat af *L. Bruhn.* (120 S. 6 Bill. 2,50 Kr. 3,75 Kr. indb. Katholsk Bogsalg. 1916.)

Med udelt Glæde kan man hilse den Bog, som her foreligger i et fint Udstyr, forsynet med de samme kønne Billeder som den engelske Original. Vi har herhjemme

ikke saa lidt Andagtslitteratur, men forholdsvis faa historiske Helgenbiografier. Her har vi da endelig engang en saadan, som synes kemisk ren for det ikke altid sunde Begreb »Dichtung und Wahrheit«. Forfatteren forener Historikerens sobre Samvittighedsfuldhed med en god Katholiks glødende Kærlighed til den Helgen hvis Person og Liv han skildrer os paa Baggrund af en fortrinlig Samtidsskitse. Hans Begejstring gaar maaske nok lidt for vidt, naar han kalder St. Antonius den ypperste Stjerne iblandt det 13de Aarhundredes Fraterhelgener — St. Francesco, St. Domingo, St. Tomaso og St. Bonaventura overstraales vel neppe af ham; men blandt Helgenerne er man heldigvis sikker paa, at der ikke findes nogen misundelig Konkurrence. Et af Bogens Fortrin er det, at den bringer os St. Antonio nær, vi lærer ham saa inderlig godt at kende — det er vor egen Skyld, hvis vi ikke byder ham indenfor og gør ham til vor fortrolige Husven, til hvem vi tidlig og sent, i smaa og store Vanskeligheder hvisker vort: »Aa, kæreste St. Antonio, hjælp mig!« Er der noget, man maa beklage, naar man har læst den næsten altfor kortfattede lille Bog om »il Santo«, da er det, at Forfatteren ikke har medtaget nogle af de talløse Jærtegn, som Helgenen har øvet i de Aarhundreder, der er svundet siden hans Død, og som han øver den Dag i Dag — men — sandt nok, naar vi blot har Tro, saa staar det enhver af os frit for at gøre sine egne Erfaringer i denne Henseende — Helgenen er rede!

I Indledningen staar der: »I denne Tid af Ufred og politisk Rystelse, da Land efter Land i Frihedens Navn ihærdigt, om end snigende, forfølger den katholske Kirke, er det sikkert St. Antonio, denne blide Helgen med Barnet fra Bethlehem i sine Arme, som vi mest fortrøstningsfuldt kan paakalde.« Ja, »Katholsk Bogsalg« har gjort os en god Tjeneste ved at lægge Bogen om ham under vort Juletræ; den rummer i al sin Beskedenhed fem straalende Billeder, mere sand Poesi og en større Fantasiens Skat end alle pragtfulde, verdslige Julehefter tilsammen. En varm Tak lil Frk. Bruhn, fordi hun ved sin omhyggelige Oversættelse har gjort den tilgængelig for alle danske Katholikker.

E. Rosenørn-Lehn.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Torsdag d. 30. November afholdtes den af den østerrig-ungarske Legation arrangerede Sørgehøjtidelighed i St. Ansgars Kirke i Anledning af Kejser Franz

Josefs Bisættelse. Kirken var dekoreret med sorte Drape-
rier og sorte Tæpper og festlig oplyst; mellem Kommuni-
onsbænken og Stolestaderne var henstillet sort betrukne Læne-
stole til Kongen med Følge og til de øvrige høje Herskaber.
Midt foran Kommuni-
onsbænken var rejst en Katafalk, hvor-
paa de kejserlige Insignier var anbragt, Rigsvaaben og Krone.
Det østerrig-ungarske Gesandtskab modtog Gæsterne. I det
repræsentative Følge saas Konsejlspræsident *Zahle* og Uden-
rigsminister *Scavenius*, Folketingets Formand *Pedersen-Ny-
skov*, de tidligere Gesandter Ekscellencerne *Løvenørn* og *He-
germann-Lindencrone*, Generalløjtnant *Gørtz*, Viceadmiral
Kofoed-Hansen, Generalerne *Lembcke*, *Hansen*, *Møller* og *Ca-
stenschield*, Direktør i Krigsministeriet, General *Ulrich*, Bi-
skop *Ostenfeld*, Rektor magnificus, Professor *Knud Faber*,
Københavns Overpræsident, Kammerherre *de Jonquières*,
Politidirektør *Eugen Petersen*, Professor *Pierre Oesterbye*,
Hofchef, Admiral *Bardenfleth* m. fl. Paa den modsatte
Side havde Diplomatiets Plads: Den amerikanske Minister,
Dr. *Egan*, den tyske Legation in pleno, den svenske Mi-
nister og Legationssekretær, den norske Minister, den spanske,
de brasilianske, argentinske, meksikanske og kinesiske
Repræsentanter. Kl. 10 ankom Hs. Maj. *Kongen*, ledsaget
af Prinserne *Harald* og *Gustav*, til Kirken. *Kongen*, der
bar dansk Generalsuniform, modtoges ved Indgangen til Kir-
ken af Biskop *Johannes v. Euch* og den østerrig-ungarske
Legation. Levit-Rekviemsmessen holdtes af Hr. Pastor
Braun, bistaaet af Kirkens to andre Præster. St. Ansgars
Kirkes Kor, forstærket ved enkelte særlig gode Kræfter,
udførte et smukt Rekviem under Orgel- og Basunledsagelse;
til et meget smukt Violoncel-Accompagnement sang Madame
Cahier »Agnus Dei« solo. Under Forvandlingens højtidelige
Stilhed og ved Kommunionen rejste hele Forsamlingen sig i
Ærbødighed for den hellige Handling. Hs. Højærværdig-
hed Biskoppen, som under Messen assisterede i sin Tron-
stol, foretog »Absolutionen« ved Katafalken, hvorefter Kir-
ken langsomt tømtes under Organist *Hammermüllers* pom-
pøse Sørge-Postludium. — Avisefterretninger fra Wien mel-
der, at Kejser *Franz Josef* havde en overordentlig smuk
Død. Med sin ualmindelige Energi var han den 21. No-
vember trods sin Svaghed og Feber staaet tidlig op om
Morgenen (Kejserens Dagsorden plejede at begynde alt ef-
ter Aarstiderne Kl. 4 eller 4^{1/2}) for at arbejde ved Skrive-
bordet. Da han i Løbet af Formiddagen følte sig træt og
mærkede, at Kræfterne svigtede, lod han sin Skriftefader
kalde og modtog med fuld Bevidsthed og største Andagt
for sidste Gang Bodens og Alterets hellige Sakramenter. Om
Aftenen, da Døden var umiddelbart forestaaende, blev der
i Nærværelse af Kejserhusets nærmeste Medlemmer med-

delt ham den sidste Salvelse. Kort efter udaandede han blidt og roligt for at gaa ind til den evige Hvile. Dagen i Forvejen havde den nye Nuntius, Mgr. Valfré di Bonzo, personlig overbragt ham den pavelige Velsignelse.

— Omstaaende vil Abonnenterne finde en Meddelelse fra Ansgariusforeningen angaaende Forhøjelse af Abonnementsprisen paa Nordisk Ugeblad fra 1. Januar 1917. Den nuværende Pris, som i 64 Aar har været 4 Kr. aarlig, 1 Kr. Kvartalet (for Postabonnenter siden $\frac{1}{7}$ 1914 1 Kr. 25 Øre Kvartalet, incl. Porto), vil blive forhøjet til 6 Kr. aarlig, 1 Kr. 50 Ø. Kvartalet, incl. Porto, baade for Postabonnenter og Abonnenter gennem Ekspeditionskontoret. Bestyrelsen for Ansgariusforeningen har i flere Aar drøftet en Forhøjelse, og det er kun ved Indtægten fra Annonce-Omslagene og Medlemsbidragene, at man hidtil har formaaet at holde Balance i Aarsregnskabet. Et lille Blik paa Regnskabet vil maaske bedre end alt andet begrunde Forhøjelsen. Regnskabet for 1915 udviste, at hver Abonnent stod Foreningen i ca. 5 Kr. 20 Ø.; for 1916 vil det blive ca. 5 Kr. 50 Ø. og for 1917 ca. 6 Kr. 20 Ø. Forøges Abonnentantallet, formindskes selvfølgelig denne Pris, men til Gengæld vokser den og dermed Underskuddet, naar Abonnentantallet daler. Det er særlig den voldsomme Stigning af Papiret — ca. 1000 Kr. for det kommende Aar — der forøger Udgifterne og tvinger Bestyrelsen til Forhøjelsen. En Sammenligning med Ugebladet i tidligere Aar med det mindre Format og mindre Sideantal og nu, hvor Bladet udkommer i større Format, med større Sideantal og langt flere Illustrationer, retfærdiggør ogsaa Forhøjelsen.

— Den af Hr. Organist Hammermüller til Fordel for St. Elisabethssøstrene arrangerede Koncert i Stenosgade Onsdag d. 29. Novbr. havde samlet fuldt Hus. Som det var at vente, blev kgl. Kammersangerinde Frk. Ellen Becks smukke og formfuldendte Sangydelser modtaget med udelt Anerkendelse. Især vakte Humperdinck's skæmtende Wiegenlied stor Begejstring og livligt Bifald hos Tilhørerne. Men ogsaa Korets og Orkestrets dels særskilte og dels samlede Præstationer indbragte de medvirkende og Hr. Hammermüller selv en velfortjent Løn for deres opofrende Arbejde i den gode Sags Tjeneste.

— I et dygtigt, vel tilrettelagt Foredrag gennemgik i Tirsdags paa Højskolen Hr. cand. phil. Rønnow Renaissance- og Baroktidens Bygningsværker og Kunst. Efter Foredraget fremvistes en Række gode Lysbilleder.

Køge. Det var en smuk Fest, der i Søndags fejredes af Køge katholske Menighed paa Tiaarsdagen for dens Stiftelse. Om Morgenen læste Sognepræsten, Hr. Pastor Maurer,

en stille Messe, og Kl. 10 sang Hr. Pastor Olrik — der jo som bekendt er en af Pastor Maurers Konvertitter. — Højmessén og holdt en smuk Prædiken. Om Eftermiddagen samledes Menigheden, tillige med en Del besøgende, hvoraf flere havde været med for ti Aar siden, i St. Josefsøstrenes Skole, hvor Børnene sang nogle Sange og opførte et lille Skuespil. Det hele var meget smukt, og Søstrenes Arbejde fortjener i højeste Grad Paaskønnelse. Derefter var der Kaffe-bord, hvor Sognepræsten talte for Menigheden, og Pastor Olrik fortalte nogle smukke Træk fra Rom og om den Hell. Fader. Redaktør Nielsen, Slagelse, der er en af Pastor M.s første Konvertitter, talte smukt og hjerteligt for Pastor Maurer og takkede paa Menighedens Vegne Pastoren, fordi han vilde tage til Takke med det lille Køge. Ligeledes Tak til Pastorens Moder, Enkefru Maurer, og hendes Slægtninge i Tyskland, hvorfra den lille Menighed ofte var bleven hjulpet. — I Dagens Anledning modtog Pastor Maurer mange Lykønskninger og Blomster, men den største Glæde, tør vi dog tro, var, at Pastoren paa denne Højtidsdag — som saa ofte før — kunde føre en Første-Kommunikant, der var optaget Aftenen i Forvejen, til Herrens hellige Bord.

Josef.

Ordrup. St. Andreas Dag den 30. November holdtes som sædvanlig Aftenunderholdning for Kollegiets Elever og Venner. Denne Gang var det udelukkende musikalske Numre, der bødes paa; kun gik der forud for Haydns Børne-Symfoni som Indledning en meget morsom lille Scene angaaende Fordelingen af de forskellige Stemmer. Programmet bestod ellers af smuk flerstemmig Sang, Hornmusik og nydelige Numre af Kollegiets nyoprettede Strygeorkester.

Tyskland. Ad Omveje — fra *Plovsuren*, der har det fra *Norsk Kirkeblad*, som atter har det fra *Christentum und Gegenwart* — kan vi fortælle om et Krigsløfte, som sendes til katholske Soldater i Felten fra Sjælesørgeren i deres Hjemegn, for at Soldaten skal underskrive det og sende det tilbage. Det lyder saaledes: »For at sikre mig Guds Beskyttelse og Hjælp i disse store Krigsfarer ved det bedste og virksomste Middel lover jeg ham alvorlig og fast ved min Kriger- og Mandsære i hele mit Liv mindst een Gang om Maanedén at modtage Bodens og Alterens Sakramenter. Det skriftlige Løfte overgiver jeg min Sjælesørger. Underskrift.« Og der tilføjes: »Den alvidende forudser, om det bliver holdt. Tag det derfor alvorligt! Da er det det bedste Middel til Guds Beskyttelse og Bistand i Krigsfarer. Af dem, jeg som Sjælesørger har bevæget til at affægge dette Løfte, er, mærkelig nok, hidtil endnu ingen falden eller haardt saaret, skøndt flere af dem har været med siden Krigens Be-

gyndelse. Men skulde nogen, trods dette alvorlige, Gud velbehagelige Løfte falde, saa er det ogsaa i dette Tilfælde et udmærket Middel til at faa den Hjælp fra Gud, som da mere end nogensinde er nødvendig.«

Belgien. Ifølge Bladet *Rome* er den belgiske Rigsdagsmand, Arthur Verhaegen i Gand, Formand for det katholske Arbejderparti, nylig bleven benaadet for sin Fængselsstraf af den tyske Kejser paa Forbøn af Pave Benedikt XV. Det hollandske Blad *Telegraaf* meddeler, at den pavelige Nuntius i Bryssel i Pavens Navn har intervenseret i en Spioneringssag, ved hvilken 18 var bleven dømt til Døden; Resultatet blev, at de 14 blev benaadet og kun 4 henrettet. — Ifølge Dagbladene har den preussiske Generalguvernør ikke villet tillade Kardinal Mercier at deltage i det nylig afholdte Konsistorium.

England. En rig Dame har testamenteret sine to Neveuer hver 90.000 Kroner paa det Vilkaar, at de inden et Aar efter hendes Død forlader den katholske Kirke. De to Neveuer er Drengene paa henholdsvis 6 og 9 Aar. Testamentet blev bragt for Domstolene, for at denne taabelige og onde Bestemmelse kunde blive omstødt; men den blev erklæret retsgyldig. — Ved at høre noget saadant kommer man til at tænke paa de Tider, da i England Straffen for at læse Messen var at blive hængt og parteret.

Schweiz. Den polske Hjælpekommité i Vevey har i Oktober Maaned til Kardinal-Statssekretæren indsendt en Fortegnelse over de Bidrag, der er indkomne til de nødlidende Polakker. Ifølge denne har følgende Lande bidraget saa mange Tusinde Franks: Tyskland 1601, De forenede Stater 708, Østerrig 293, Irland 288, England 146, Kanada 129, Frankrig 113, Italien 112, Belgien 94, Rusland 88, Schweiz 57, Australien 30, Spanien 28, Ungarn 15. Mindre Bidrag indløb fra de skandinaviske Lande, Skotland, Grækenland, Kina, Japan o. s. v.

Rom. Nu efter Konsistoriet er Frankrig, næst Italien, det Land, som har flest Kardinaler, nemlig otte, af hvilke dog den ene, Kardinal Billot, som ansat ved Kurien har Ophold i Rom. Spanien og Østerrig kommer derefter med hver fem Kardinaler. Dominikanerne har to Kardinaler, Boggiano og Frühwirth. Kardinal Merry del Val, som i lang Tid har været det hellige Kollegiums yngste Medlem, har faaet en yngre Kollega i Ærkebiskoppen af Benevento, som kun er 44 Aar gammel. — I den Hellige Faders Navn har Kardinal-Statssekretær Gasparri sendt følgende Telegram til Padua i Anledning af Østerrigernes Bombardement af denne By: »Den Hellige Fader beklager og for-dømmer Luftbombardementet af aabne, uforsvarede Byer, ligegyldigt, hvem der foretager dem, og sender til Familier

i Padua, der nylig er bleven overvældet af saa stor en Ulykke, den Sum af 10.000 lire og trøster Dem og Deres Hjord med den Apostoliske Velsignelse.«

Nord-Amerika. Den katolsk-skandinaviske Forening i New York (*St. Ansgar's Scandinavian Catholic League of New York*) har udsendt sin fjerdingaarlige Beretning (*Quarterly Bulletin*) af Oktober 1916. Foreningens Virksomhed har i Sommertiden hovedsagelig bestaaet i Udbredelse af skandinavisk Litteratur. To amerikanske Biskopper har sendt Ligaen Takkeskrivelser i Anledning af denne nyttige Virksomhed. En af dem, Biskop Corbett af Crookston i Minnesota, skriver, han lever midt blandt Skandinaver, som nærer de løjerligste Anskuelse om den katolske Kirke, og at han har faaet bygget tre Kirker for Katholikker, der lever spredt i de mest bigotte skandinaviske Centre. Ogsaa Ansgariusforeningen i København støtter stadig den amerikanske Søsterforening i dens Arbejde paa at sprede katolske Skrifter.

Italien. Frøken Maria Stagno Ballestrini, som er temmelig godt kendt i vore Menigheder i København fra sin tidligere Virksomhed ved vore Velgørenhedsforeninger paa Frederiksberg, har siden 1908 opholdt sig hos Slægtninge i Italien, hovedsagelig i Rom og paa Sicilien. Ved Krigens Udbrud i Italien lod hun sig, som en Del andre Damer i Rom, uddanne til Sygeplejerske. Efter et 3 Maaneders Kursus bestod hun sin Eksamen, der afholdtes offentlig, og meldte sig til Disposition som frivillig Sygeplejerske ved et i Rom oprettet Samaritaner Korps af Damer, der vilde ofre sig for at pleje de saarede Soldater. Efter at have virket nogle Maaneder paa et Militærhospital i Rom blev hun forfremmet til Oversygeplejerske og endelig kort efter, da hele Korpset blev militariseret og kom ind under Røde Kors, sendt i samme Egenskab til et Feltlazaret ved Fronten. Hun befinder sig tilligemed sin Stab — fire Damer fra Rom — for Øjeblikket højt oppe i Bjergene, i Sne og Kulde. Paa en Tjenesterejse fra Fronten til Rom sidst i Oktober fik hun ved en smuk Ceremoni i Overværelse af Hertuginde af Aosta, der præsiderede ved Festligheden, overrakt en Fortjenstmedaille i Sølv for sin Virksomhed og var den følgende Dag til privat Audiens hos Hertuginde. Som Oversygeplejerske har hun Charge som Officer og bærer Lieutenant-Uniformskappe og Hovedbedækning med Slør.

Brevkasse.

Højtærede Baronesse E. Rosenørn-Lehn!

Idet jeg takker forbindtligst for Deres elskværdige Svar, konstaterer jeg med Glæde, at den fremkomne Meningsforskel beror paa en Del Misforstaaelser, og at vi »paa en Maade« er enige.

Thi som Kendsgerninger er fastslaaet: at Frankerne oprindeligt hørte til de germanske Folkestammer, hvoraf hele det galliske Rige fik Navn, at den h. Ansgar er født paa den Egn, som tre Aarhundreder før var bleven befolket af barbariske (germanske) Franker, og at Navnet Ansgar er af germansk Oprindelse. (Skrivemaaden Anschaire er en senere Omdannelse af Anshar.)

Men saa er der endnu et Punkt, som jeg kunde ønske at dvæle noget ved, og jeg beder Dem undskylde, hvis mine Bemærkninger ikke bliver saa kortfattede, som det kunde være ønskeligt. Jeg har desværre ikke den fornødne sproglige Behændighed til at udtrykke mine Tanker i ordknappe Vendinger.

Jeg vover nemlig at hævde, at Askesen, der sætter sit Præg paa det ydre Menneske, er ligesaa kosmopolitisk og international som selve den religiøse Sandhed, paa hvis Grundlag den fremspirer, og hvis frodige Blomst den er. Thi den er jo en ganske logisk og konsekvent Følge af, at man »fører det nye Menneske, som er skabt efter Gud i Retfærdighed og Sandhedens Hellighed.« (Eph. IV. 24.) Den sande kristelige Askese forædler i fremragende og paafaldende Grad ogsaa det menneskelige Ydre; den forlener Mennesket, ved at hæve det til en højere sædelig Sfære, med et aandeligt, overnaturligt, internationalt — eller maaske snarere overnationalt — Særpræg, som er fælles for alle Folkeslag og for alle Tider. At man ved Siden heraf ogsaa bevarer sin nationale Type og sine individuelle Egenskaber, som ytrer sig i særlige Fromhedsøvelser eller religiøse Følelser, er selvsølgelig noget, ingen — og heller ikke jeg — vil bestride. Men lige saa lidt turde det vel benægtes, at der ved det ejendommelige Særpræg, Askesen giver et Menneske, dets fysiognomiske Raceejendommeligheder (om dette Udtryk maa bruges) ofte i den Grad bliver paavirket, næsten omdannet, at man somme Tider vil have vanskeligt ved umiddelbart og med Sikkerhed at kunne bestemme vedkommendes nationale Afstamning.

Et typisk Eksempel i saa Henseende synes mig afdøde Dr. Krogh-Tonnings ærværdige Fremtoning at være. Han havde et sjælden fint og ædelt Hoved, og hans kloge Ansigtsudtryk var i den Grad prægede af aandelig Højhed og Sjæleadel, at man ved at betragte ham slet ikke følte sig fristet til at gruble over, hvilken Nationalitet denne Mand mon maatte være oprunden af. Og noget ganske lignende gælder om saadanne fremragende Mænd som Kardinalerne Manning og Newman, Gibbons og Mercier, Ledochowski og Melchers, Paverne Pius IX og Pius X ikke at glemme — for kun at nævne ganske enkelte faa.

Naar man betragter disse Fysiognomier, saa er det, der fængsler en først og fremmest og rent umiddelbart, selve Ansigtsudtrykket, som har faaet sit Præg af Sjælen, dens særlig dyrkede Evner og Anlæg og dens ihærdige Arbejde for at tilkæmpe sig Herredømmet over Legemets lavere Tilbøjeligheder.

Det Moment, hvilket Folk denne eller hin Mand ifølge sin Afstamning maatte tilhøre, træder egentlig i Baggrunden, og Spørgsmaalet herom kommer først i anden Række.

Jeg tror, det turde falde vanskeligt, dersom man i et Portrætgalleri fik den Opgave af Ansigterne at slutte til Personernes

Nationalitet, da med nogenlunde Sikkerhed at træffe det rigtige. I mange, om ikke de fleste Tilfælde, vilde man gætte falsk.

Hvor tit kan man ikke gribe sig selv i den Refleksion, naar man ser en meget berømt Personlighed for første Gang: »Naa, saaledes ser han (eller hun) altsaa ud! Jeg havde forestillet mig ham (hende) ganske anderledes. Han (hun) ligner jo slet ikke nogen . . . (saa følger Nationalitetens Navn).« Man havde altsaa i sin Fantasi dannet sig en forudfattet Mening og deraf præget en Ansigtstype, som slet ikke svarede til Virkeligheden.

Eller man har sluttet tilfældigt Bekendtskab med nogen og i længere Tid været sammen med ham uden at vide nærmere Besked om hans Hjemstavn o. s. v. Og ved pludselig at faa noget at høre herom udbryder man med Forbavselse: »Nej virkelig! Det var da morsomt! Det var aldrig faldet mig ind, at De skulde være af den . . . Nationalitet. De har jo et saa udpræget . . . Ydre, at jeg fra første Øjeblik, jeg saa Dem, ganske sikkert gik ud fra, at De maatte stamme fra. . . .«

Men kan man saaledes allerede tage fejl, naar det gælder om at bedømme nulevende Personers Nationalitet, saa vil det være endnu ulige vanskeligere at rekonstruere en forlængst afdød Persons Ansigtstræk, hvoraf der ikke foreligger et nogenlunde tilforladeligt, ægte Billede. Thi selv om man gaar ud fra en af de for Tiden eksisterende nationale Typer, er det dog ingenlunde sikkert, at man derved træffer det rigtige, saa meget mindre som det nationale Præg næppe fuldtud har bevaret sig rent i de forløbne Aarhundreder. Dog herom lidt mere nedenfor.

Her vil der saaledes altid være et ubegrænset frit Spillerum for en Kunstners skabende Fantasi, og derfor er Resultaterne i hvert enkelt Tilfælde jo ogsaa gennemgaaende saa uhyre mangfoldige, med mindre der i Tidernes Løb skulde have dannet sig en vis Tradition, som har knæsat en særlig personel Type.

Ja, selv om der gives utvivlsomt ægte Originalbilleder, saa bliver i mange Tilfælde Ansigtstrækkene i den Grad idealiserede, at der ikke mere bliver meget tilbage af Ligheden. Saaledes forholder det sig f. Eks. med Hundreder forskellige Billeder af den h. Aloysius.

Naar en Kunstner ønsker at fremstille en Helgen for os, saa kommer hans Hovedopgave til at bestaa deri, at male eller at modellere en menneskelig Person saaledes, at den giver os det rette Indtryk af en Borger i det *himmelske* Rige, af et triumferende Medlem af den internationale, kosmopolitiske, katolske Kirke. Men for at vi skal have lettere ved at genkende denne individuelle Person som et Menneske, der en Gang har levet her paa Jorden, bliver Skikkelsen gerne forsynet med et karakteristisk Symbol, et Emblem, et Redskab, eller den bliver fremstillet i en Holdning, der minder os om en eller anden betydningsfuld Begivenhed i vedkommendes Jordeliv, samt med en til Tiden svarende Dragt. De nationale Raceejendommeligheder spiller en ganske underordnet Rolle, hvis deres Fremhævelse da ikke skulde være en absolut nødvendig Betingelse for at kunne fastslaa den fremstillede Helgens Identitet (f. Eks. den traditionelle Negerskikkelse blandt de hellige tre Konger, eller en kinesisk Martyr).

Hvem tænker vel umiddelbart paa, at den h. Fråns af Assisi er Italiener, naar man betragter den i serafisk Ekstase svævende Skikkelse, kendetegnet ved Saarmærkerne? Eller hvem anstiller dybsindige, ethnologiske Betragtninger over, om et Billede, der viser os den store Undergører St. Antonius af Padua, gengiver hans Træk som en født Portugisers?

Eksemplerne af denne Slags kunde mangfoldiggøres i Hundredevis. Dog skal jeg nøjes med at pege hen paa nogle ganske

faa endnu, der synes mig paa det mest slaaende at stadfæste det, som jeg ønskede at fastslaa ved at sige: »Hvor han (St. Ansgar) ellers stammede fra, kan paa en Maade være ligegyldigt.«

Det turde vel være hævet over al Tvivl, at ingen af de Folkefamilier, der hører til den indogermanske Stamme (Arier), har bevaret sine typiske Raceejendommeligheder ganske rene og uforandrede gennem Aarhundredernes lange Løb. Folkevandringen og de mange Forskydninger siden da har rystet og blandet Nationerne sammen i større eller mindre Grad, saa at man næppe med en til Sandsynlighed grænsende Sikkerhed vil kunne afgøre, om Befolkningen af et enkelt Land eller en mindre Landsdel den Dag i Dag har de samme Hovedformer og Ansigtstyper som for 1000 Aar tilbage.

Men lige saa sikker som denne, nærmest til et negativt Resultat førende Kendsgerning er en anden Kendsgerning, der danner en absolut positiv Undtagelse.

Og denne er: at den semitiske Race aldrig er bleven opslugt af nogen anden Nationalitet og, skønt spredt over den hele Jord og levende midt blandt de forskelligste Folk, dog aldrig har blandet sig saaledes sammen med dem, at den har mistet sit paafaldende og ganske umiskendelige Særpræg.

Nu ved vi jo — og det hører med til Aabenbaringens urokkelige Trosindhold — at baade den menneskevordne Guds Søn, hans helligste Moder og alle Apostlene ifølge deres Afstamning hørte til den semitiske Race, specielt det jødiske Folk. Men ihvorvel vi veed dette og med den velkendte, gennem Aartusinder uforandrede nationale Type i Minde godt kunde forlene de nævnte helligste og hellige Personer med de tilsvarende karakteristiske Ansigtstræk, vil det næppe falde nogen kristelig Kunstner ind at gøre dette. Og heller ingen rejser noget Krav herom eller føler noget Savn eller nogen Mangel ved de Billeder, som gengiver os disse Personer med ariske Typer, saafremt de da ellers er fremstillede paa værdig og andagt vækkende Maade. Ja, maaske snarere tvertimod. Mange vilde vel egentlig føle sig stødt, hvis den allerseligste Jomfru blev fremstillet som en udpræget jødisk Kvinde eller vor Frelser i en jødisk Rabbis Skikkelse, skønt det ellers gerne kan indrømmes, at der ogsaa findes overmaade tiltalende og særdeles fine og ædle Ansigtstyper hos den semitiske Race. Men der hviler nu engang en vedvarende Guds Forbandede over det oprindelig udvalgte Folk, siden det forstødt sin Messias og raalte: »Hans Blod komme over os og over vore Børn!« Har altsaa den kristne Kunst i disse Tilfælde bevidst eller ubevidst friggjort sig for ethnologiske Hensyn, saa turde dermed være givet, at det ydre nationale Særpræg ikke er noget væsentligt, men en Biting og »paa en Maade ligegyldigt«.

Derfor: naar det gælder om at danne os et Billede af en af vore kære Helgener, lad os da ikke betone og fremhæve for meget det mindre væsentlige, som skiller, men snarere det vigtigste og hovedsageligste, som knytter os sammen til en ved hellig, overnaturlig Kærlighed forbunden kosmopolitisk Folkefamilie, den katholske Kirke.

Alle dens Børn paa Jorden, hvad Sprog de end taler, hvilken Ansigtssfarve eller Hovedform de end har, baade »Grækere og Barbarer, vise og uforstandige« (Rom. I. 14), har jo »een Herre, een Tro, een Daab, een Gud og alles Fader, som er over os alle, ved os alle og i os alle« (Eph. IV. 5f.). Denne Sandhed anskueliggjordes saa smukt ved Pinsefestens symbolske Under, som bestandig gentager sig i vor hellige Kirke, og som vi bliver mindet om, naar Præsten ved Døbefontens højtidelige Indvielse Paa-ske- og Pinseførdag synger: »Herre, se ned paa din Kirke, . . .

du . . . som aabner Daabens Kilde for at forny alle Folkeslag over hele Jordens Kreds, . . . dette Vand, der er beredt til Menneskers Genfødselse, for at der, naar det har faaet Del i Helliggørelsen, af den guddommelige Kildes ubesmittede Skød maa fremgaa en himmelsk Slægt, genfødt som en ny Skabning, og Naaden som en Moder maa genføde alle dem til samme Barnekaar, hvem ellers Køn og Alder adskiller i Legemet og i Tiden.« Uden Nations- og Raceforskel er vi alle kaldede til eet Haab, nemlig om at blive optaget som Borgere i det samme sande, himmelske Fædreland, naar Landflygtighedens Tid en Gang er omme. Saa længe dette Maal endnu ikke er naaet, gælder det om at vandre dette Kald værdigt og med Til sidesættelse af alt, hvad der adskiller og splitter, at »beflitte os paa at bevare Aandens Enhed i Fredens Baand« (Eph. IV. 3).

Med Højagtelse Deres ærbødige P. v. *Kettenburg.*

Hr. Redaktør. — Tillad mig en Rettelse af en historisk Fejl i forrige Nummer af Ugebladet. Det er ikke rigtigt, naar det paa Side 945 hedder, at Mme de Maintenon var Ludvig XIVs Elskerinde. Den Stilling havde hun aldrig indtaget. Derimod blev hun efter Dronningens Død Ludvig XIVs Hustru og var ham i den Egenskab til megen Støtte og Gavn. — Ligeledes er Lazzaristernes Antal ikke, som angivet paa Side 954, 14.000, men kun henved 3000, medens Vincentssøstrenes Antal ikke er saa lidt over 4500.

Deres ærbødige *Historiker.*

Jesu-Hjerte-Andagten

af P. Ign. Schmid, S. J. fjerde Udgave. Mohn. Kbhvn. 1916.

Bogen faas i Katholsk Bogsalg og hos Udgiveren i Aarhus. Shirting m. Rødsnit 1,50 Kr. do. m. Guldsnit 1,75 Kr. Chagrin 3 Kr.

St. Andreas Kirke. Ordrup.

Den 10. December (2. Adventss., den ubesmitt. Undfangelses Fest) holder begge Maria-Kongregationer Fælleskommunion i Messen Kl. 7³/₄. Om Aftenen Kl. 5 fejrer de deres Titularfest ved en Festandagt.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion i *Jesu Hjertes Kirke* Søndag den 10. December Kl. 8¹/₂. I *St. Ansgars Kirke* Kl. 6 Aften højtidelig Gudstjeneste med Prædiken og Optagelse af nye Medlemmer.

St. Knuds Kapel. Mariabørnskongregationen af den ubesmittede Undfangelse holder Fælleskommunion Søndag d. 17. ds. Kl. 7 Morgen og offentligt Møde med Optagelse Onsdag d. 20nde Kl. 7¹/₂ Aften.

Academicum Catholicum.

Onsdag d. 13. ds. Kl. 8¹/₂ Aften holder A. C. Møde i Studenterforeningen. Billedhugger *Skikkild* taler om De gyldne Altre. Umiddelbart efter Foredraget Generalforsamling: 1. Forelæggelse til Vedtagelse, resp. Afændring, af det af Tremandsudvalget i Henh. t. Beslutn. p. sidste Generalfors. udarbejdede Forslag om Forandringer i A. C.s Love (Ordlyden for nylig omsendt pr. Post). 2. Indmeldelse i Foreningen. — Talrigt Møde udbedes og ventes.

Assumptionskapellet (Amalievej 14). Fredag d. 15. December Kl. 8 Messe for den nordiske Bønneforenings Anliggende, Kl. 4¹/₂ fransk Prædiken og Kl. 5 sakramental Velsignelse.

Birgittaforeningen afholder Generalforsamling Onsdag den 13. dennes Kl. 8. Valg af ny Bestyrelse.

Unio. Onsdag d. 13. December. Alm. Møde i Lokalet, Frederiksberg Allé 11. Foredrag af Hr. Rainer Sommer.

Immaculatakirken. Fredag den 8. December afholdes der efter den hellige Messe Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Iklædning og Profes. Det heligste Sakramente er udstillet hele Dagen.

Absalonsbøsserne.

Der er denne Gang indsamlet og afleveret til Vikariatet Kr. 157,22; med de tidligere Beløb er der nu indbetalt til Vikariatet Kr. 966,26. Vi tommer Bøsser næste Gang i Januar Maaned og haaber da, at der er kommen saa mange Julegaver i dem, at vi kan naa et godt Stykke ind i det andet Tusind Kroner.

Absalonskredsen.

St. Josefs Gilde afh. alm. Møde Mandag d. 11. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Lokalet Bredgade 67.

St. Josefs Gilde afh. Julefest Tirsdag d. 26. ds. (2. Juledag) Kl. 6 i Festlokalet, Griffenfeldtsgade 7. 40 fattige Børn fra Menighedernes Skoler indbydes. — Gaver til Juletræet, Tombolaen, etc. modtages med Tak af Formanden, F. A. Schloemer, Elmegade 22 $\frac{1}{2}$, N. *Udvalget.*

Kollekten paa St. Elisabethsdagen (d. 19. November) til Fordel for forældreløse og forsømte Børn har indbragt: i St. Ansgars Kirke Kr. 339,81. Nørrebro 50,00. Amager 30,00. Østerbro 21,90. Jagtvejen 11,35. Strandvejen 6,00. Frederiksberg 61,54. Ordrup 54,70. Ialt Kr. 575,30. For dette smukke Resultat bedes alle Bidragydere modtage vor inderligste Tak.

Paa Bestyrelsens Vegne

J. Braun, Sognepræst.

K.U.F. Søndag d. 10. ds. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ holdes **Nikolausfest**. Højærv. Hr. Pastor Günther oplæser. Levende Billeder. Sankt Nikolausposer. NB. Julefesten holdes Torsdag d. 28. Decbr. i St. Knuds Festsal, Stenosgade 4 B. Et begrænset Antal Adgangskort for Medlemmer à 25 Øre, for deres Forældre og Søkende à 40 Øre faas hos Formanden.

I Lighed med de foregaaende Aar agter undertegnede i Anledning af Julen at foranstalte en **Uddeling af Fødevarer til de fattige i Rosenkranskirkens Sogn**. Det er vort Haab, at enhver efter Evne vil yde sin Skærv hertil. De trængende, som ønsker at komme i Betragtning ved Uddelingen, maa inden den 13de December personlig henvende sig til en af undertegnede eller til Præsterne ved Rosenkranskirken, som ogsaa er villige til at modtage Gaver.

Frk. *M. Muus*, Frk. *M. Hoffmann*, Frk. *Ronge*,
H. C. Ørstedsvej 29 B⁴. H. C. Ørstedsvej 48 A². Lykkesh. Allé 14 C, St.

Ligesom i de foregaaende Aar foranstalter vi en **Uddeling af Fødevarer til fattige** i Anledning af Julen og beder derfor alle, som har Evne og Vilje, om at yde en Skærv i nævnte Øjemed. De trængende, som ønsker at komme i Betragtning ved Uddelingen, maa **personlig** henvende sig hos en af undertegnede inden **den 15. December** og senere ligeledes **personlig** afhente Fødevarerne. Til Breve tages intet Hensyn, og Varerne **udleveres heller ikke til Børn**. (NB.) De trængende i *St. Annæ Sogn* maa i Aar henvende sig til undertegnede.

Fru A. Osterhammel,
Frederiksborggade 54. 3. Sal.
Frk. F. Stratbøcker,

Baronesse Stampe Charisius,
Vestervoldgade 115.
C. Tetzlaff,

Jægersborg Allé 19, Charlottenlund.

Ved Stranden 10.

Den katholske Højskole.

Møde Tirsdag den 12. December Kl. 8 Aften.

Baronesse *E. Rosenørn-Lehn*: Jærtegnsmédailen. (Médaille miraculeuse.)
St. Knudssalen, Stenosgade 4. B. Adgang 10 Øre.

Kirkelig Kalender.

10. Decbr. 2. Sønd. i Advent. (I Højmessen: Marias ubesm. Undf.)	17. Decbr. 3. Sønd. i Advent.
11. — M. Damasus, Pave og Bekender.	18. — M. Ferialdag.
12. — Ti. Oktavdag.	19. — Ti. Ferialdag.
13. — O. Lucia, Jomfru og Martyr.	20. — O. Tamperdag. (Fastedag.)
14. — To. Oktavdag.	21. — To. Thomas, Apostel.
15. — F. Oktav af den ubesm. Undfangelse.	22. — F. Tamperdag. (Fastedag.)
16. — L. Eusebius, Biskop og Martyr.	23. — L. Tamperdag. (Fastedag.)

Rettelse. Paa Side 953, Linje 12 f. o., i forrige Nr., bedes »Jeanne« rettet til »Jean«.

Pastor Olriks sidste **Gennemgang af Troslæren** i Aar finder Sted **Onsdag** (ikke Torsdag) den 13. December. (Indg. gennem Porten t. h. f. Kirken i Boyesg.)

Meddelelse til Abonnenterne.

Paa Grund af den vedvarende voldsomme Stigning af Papirpriserne bliver Abonnementsprisen paa **Nordisk Ugeblad** gennem Boglader og Ekspeditionskontoret fra **1. Januar 1917** forhøjet til **6 Kr. aarlig, 1 Kr. 50 Ø. Kvartalet** (incl. Porto).

For Postabonnenter — d. v. s. saadanne, der faar og betaler Bladet gennem Postvæsenet — som hidtil har betalt 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet, bliver Abonnementsprisen ligeledes **1 Kr. 50 Ø. Kvartalet** (incl. Porto).

Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 10 Kr. aarlig. Prisen er for et enkelt Nr. fra 1. Januar 1917 20 Øre.

Bestyrelsen for Ansgariusforeningen,
Udgiver af Nordisk Ugeblad.

Udenlandske Abonnenter,

som faar Ugebladet tilsendt direkte fra Ekspeditionen, bedes — for at undgaa Standsning i Bladets Forsendelse — **omgaaende** indsende Abonnements- og Portobeløb for 1917, ialt **10 Kr.** (den forhøjede Pris fra 1. Jan. 1917), pr. Postanvisning til Ekspeditionen, Bredgade 69² o. G., København K.

Vincentskonferensernes sidste Generalmøde

for i Aar finder Sted Søndag den 10. Decbr. Kl. 11¹/₂ i Bredgade 67² o. G. Til Mødet indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer.

Paa Katholsk Boglags Forlag er udkommen:

C. M. Antony: **St. Antonius af Padua.**

Oversat af L. Bruhn. 2,50 Kr. Indb. 3,75 Kr.

† I Aftes tog Vorherre til sig i Evigheden vor elskede Datter, **Mary Petra Frederikke**, kun 21 Aar gl. Hun døde vel forberedt efter Modtagelsen af de h. Sakramenter. Hendes Sjæl anbefales til Troslællers Forbøn.

Randers, d. 2. December 1916.

Hestehandler A. Svendsen og Hustru.

Nordisk Ugeblad

for katolske Kristne.
64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4—6.

Nr. 51.

Søndag den 17. December.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Dominikanerordenen. — Strøtanker — til Uddybelse. — Nye Bøger. — Den salige Louis-Marie Grignon de Montfort. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Aalborg. Maribo. Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

338.

Bodens Velsignelse.

»Gør Bod, thi Himmerige er nær!« — Det er den jævnlig gentagne Tekst til Bodsprædikantens Adventsprædiken i Judæas Ørken.

Vi er saa vante til at se det mørke og det bitre ved Boden, og dog har den ogsaa sine lyse Sider.

Boden, og navnlig da den sakramentale Bod, letter og gør frie Mennesker. Efter katolsk Lære bliver Synderne jo ikke blot skjult eller tildækket ved Boden, nej, de bliver borttaget, udslettet og forsvinder. Retfærdiggørelse i katolsk Forstand er Nyskabelse og Genfødelse. Og naar Synden tynger paa Mennesket og lægger os i Slavelænker, saa gør Boden os fri og giver os Vinger til at hæve os op til Himlen paa.

Boden gør os til store Mennesker. Synd er Svaghed, Synd er Fejghed, Synd er Pjaltethed — men Bod røber Mod. og er tit en ikke saa lille Heltedaa. Den bodfærdige er stor i alle gode Menneskers Øjne, men navnlig stor i Guds Øjne. Ja, hvis der er noget, der kan imponere vor Herre i Himlen, saa er det — ja, saa er det i første Linie selvfølgelig den uskyldige og den rene. Barnesjælen, Aloysiusnaturen; men lige derefter kommer

ogsaa straks den angergivne Synders ydmyge Sindelag. Er det ikke, som om vor Herre med særlig Forkærlighed behandlede bodfærdige Sjæle? Petrus og Magdalena, Paulus og Augustinus og andre store og større Syndere er bleven hans udvalgte Redskaber.

Og Boden skaber glade Mennesker. Synden gør ulykkelig, men Boden gør glad igen. Utilfredse, triste, melankolske Mennesker er som Regel — ikke altid — Mennesker, der gaar med en eller anden Synd paa deres Samvittighed, som ikke er angret og skriftet, og som de ikke vil skille sig ved. Men to Klasser af Mennesker er altid glade og fornøjede: de uskyldige og de bodfærdige Sjæle. De er sig deres Brøde velbevidst, men i Tillid til Guds Barmhertighed og i Fortrøstning til Kristi Fortjenester og i ydmyg Tillid ogsaa til den Bod, de selv har gjort, er de altid velfornøjede. Og jo mere Bod de øver, desto gladere bliver de; thi en eneste Draabe af Kristi Lidelsers bitre Kalk rummer større Sødme end alle verdslige Lysters bredfulde Bæger. At nære dette bodfærdige Sindelag i sig, det er ligefrem Kunsten altid at være i godt Humør. Den ydmyge og bodfærdige har det jo altid tusind Gange bedre, end han mener at have fortjent det, og alt, hvad der møder ham paa hans Livsvej af ubehagelige, haarde og bitre Ting, hilser han velkomment som noget, der giver ham Løjlighed til at gøre Bod for sine Synder.

Stille, bramfri Bod — ikke Farisæernes brovtende Bod, som Verden beundrer — Bod i Kristi Aand, den Bod, som »salver sit Hoved og tor sit Ansigt«, og som Gud alene er Vidne til; den Bod, som kan øves ved det velbesatte Bord, hvor den nægter sig en Lækkerbidsken, og i et muntert Selskab, hvor den holder sin Tunge i Tømme; den Bod, der kan øves med smilende Mund og under skæmtende Tale; den Bod, som aldrig er frastødende, men skaber tiltalende og elskelige Helgener; den Bod, som kan øves af svagelige og sygelige Mennesker; denne Sjælens Gymnastik, der hærder og staalsætter vor svage, bløde Vilje, er det, som Kirken formaner os til at øve, naar den, med Henblik paa den tilstundende Julefest, saa indtrængende opfordrer os til ved Bod at bane Vej for Jesusbarnet, der venter og staar rede til at holde sit Indtog i vore Hjerter for der med os at fejre en glad og velsignet Jul.

P. M. Back.

Dominikaner-Ordenen.

Et 700 Aars Jubilæum.

(Af E. Rosenørn-Lehn.)

(Fortsat.)

Allerede før St. Domingos Fødsel og i hans spæde Barndom blev man usædvanlige Tegn vaer, og hans nærmeste maa ofte have spurgt sig selv ligesom Jøderne ved Døberens Fødsel: »Hvad mon der skal blive af dette Barn?«

Fra Vuggen indtil han som treogtredivaarig Mand modtager sit Kald fra Gud, henglider St. Domingos Liv lige saa stilfærdigt, som de derefter følgende atten Aar indtil hans Død bliver bevægede. De første seks—syv Aar tilbringer han under Hjemmets Tag i en sand Planteskole for Hellighed. De næste syv Aar er han i Huset hos sin Moders Slægting, Ærkepræsten Gunnel d'Izan, som vaager over hans Skolegang, og fjorten Aar gammel sendes han til Universitetet i Palencia. En halv Snes Aar efter kommer der en Mand til ham med Bud fra Bispen af Osma, som den Gang var Martin de Baza; Budbringeren var Don Diego de Azevedo. For at reformere Præstestanden havde Paverne stærkt tilraadet et regelbundet Kommunitetsliv for Domkapitlernes Kanniker, og Bispen af Osma havde da med Don Azevedos Hjælp stiftet et Kloster for regelbundne Kanniker ved sin Domkirke. Han hørte om den unge Adelsmand Domingo Guzman, og hvad han hørte, var af den Art, at det fik ham til at ønske den unge Mands Tilknytning til den nye Institution; at her var en første Rangs Kraft, forstod han.

Der er ikke meget berettet os om Don Azevedos og St. Domingos indbyrdes Forhold og Venskab, men de tørre Fakta er ofte mere talende end mange Ord. Vi ser St. Domingo følge hans Opfordring, og vi griber neppe fejl, naar vi i Don Azevedo ser Helgenens aandelige Fader. Ti Aar henlevede de i stille Samarbejde i Osma. Da Don Azevedo Aar 1201 udnævnes til de Bazas Efterfølger paa Bispestolen, bliver St. Domingo hans egen Eftermand som Forstander for Kannikernes Kloster, og to Aar efter møder vi, som alt berettet, de to sammen paa Vej til Danmark.

Det lader til, at de havde Held med at bringe den fyrstelige Trolovelse i Stand, thi Kong Alfonso sendte dem

ved deres Hjemkomst atter af Sted, denne Gang i Spidsen for et glimrende Følge. Hensigten var den at hjemføre den unge Brud, men Forsynet vilde, at hun pludselig døde. Don Azevedo sendte Bud herom til Kong Alfonso, men selv satte han sig et andet Maal for sin Rejse, nemlig Rom. St. Domingo ledsagede ham dertil og havde vel nok tænkt at følge ham til endnu fjernere Egne. Don Azevedos Plan var den at opnaa Pave Innocents III's Samtykke til at nedlægge sit Bispeembede og som Missionær begive sig til Cumanernes Land. Cumanerne var en hedsensk Stamme, som boede ved Floden Dnjeprs Bredder. Paven nægtede imidlertid sit Samtykke, og Pilegrimmene begav sig paa Hjemvejen. En Trøst for sin Skuffelse søgte Don Azevedo i et Besøg i St. Bernards gamle Abbedi Citeaux, hvor han lod sig iklæde Cisterciensernes Kutte, dog uden Forpligtelse til at indtræde i Klosteret. Rejsen gik derefter atter Syd paa, sandsynligvis langs de store Floddale, indtil Montpellier, hvor de ankom ved Sommer-tid 1205.

Der er i Grunden ikke noget saa spændende som at følge den Traad, Gud drager hid og did, ud og ind, frem og tilbage, indtil han faar ført et Menneske til det Maal eller de Maal, han har sat for det. Her stod nu St. Domingo ved et af Knudepunkterne i sit Liv. I en af Montpelliers Forstæder var netop i det Øjeblik tre Mænd samlede for at pleje Raad; det var de tre pavelige Legater, Abbed Arnault af Citeaux og to af hans Ordensbrødre, Raoul og Pierre de Castelnau. De havde allerede i over et Aar arbejdet forgæves paa at bekæmpe Kætteriet i Languedoc; uden Støtte fra Landsfyrstens og de stedlige Bispers Side var der intet at stille op, og dels af Frygt, dels af Sympathi med Kætteriet forholdt nævnte Personer sig passive. Nu var de tre Legater, som sagt, mødtes, og de var blevet enige om at aflægge Rapport til Paven om Forholdene i Sydfrankrig og samtidig nedlægge deres Mandater — »den Sten, man ikke kan løfte, maa man lade ligge«.

Da hørte de, at Bispen af Osma, hvis Helligheds Ry de kendte, var kommen til Montpellier, og de sendte Bud efter ham for at høre hans Raad. De Tanker om Apo-

stolatets Plan og Udførelse, som han med sin store Klogskab og Ydmyghed udviklede for Legaterne, blev han selv og hans Ledsager St. Domingo de første til at iværksætte. Han pegede paa det umulige i at omvende Kætterne ved Ord alene. Kætterne hævdede overfor den vanartede Præstestand i Languedoc Christi eget Ord: »Af deres Frugter skulle I kende dem,« og de hyklede et strengt asketisk Liv som Forsvar for deres egen Lære. Her kunde det lidet nytte at optræde med højgejstlig Pomp og Pragt — nej, ydmyge, fattige og selvfornægtende som Frelseren selv var kommen til Folket, saaledes maatte hans Apostle, de sidste som de første, ogsaa komme.

De tre Legater blev grebet af Sandheden, der brændte bag Don Azevedos Ord. De sendte efter hans Eksempel deres Følge bort; af deres meget Rejsegods beholdt de kun de faa Bøger, som de havde Behov til Gendrivelsen af Kætterlæren, og saa begyndte de sammen med Spanierne et sandt Aandens Korstog. Bispem af Osma var Sjælen i dette, men to Aar efter døde han, og da faldt Foretagendet fra hverandre: forladt af alle stod St. Domingo alene tilbage i fremmed Land. I Januar 1208 skete det forræderiske Mord paa Pierre de Castelnau, og dermed brød Albigenserkrigen ud. Føreren for denne var den engelske Ridder Simon de Monfort, Jarl af Leicester. Selve Krigen formede sig først som et Korstog, men efterhaanden udartede den i mangt og meget og tabte ikke saa lidt af sin oprindelige Karakter.

St. Domingo var en alt for fremragende Personlighed, til at han ikke skulde blive dragen med ind i Begivenhederne, han kom endog til at staa Simon de Montfort nær som hans Ven, der glædede sig over hans ridderlige Dyder, misbilligede enhver Raahed og sikkert ofte fik lagt Baand paa hans fremfusende Strenghed. Det altid rindende Barmhertighedens Væld, som fandtes i Helgenens Hjerte, ser vi slynge sine lægende Vande som en Paradisflod gennem Krigens vilde Ørkenegne. Som Moses paa Bjerget, saadan bad St. Domingo for Korshæren, og Simon de Montfort var ikke blind for, at Helgenens Bønner var vel saa kraftige som Riddernes Sværd. Sit Apostolat fortsatte han overalt i Languedoc, hvor Lejlighed gaves, og saaledes

hengik i alt ti Aar af hans Liv — en i mange Henseender kvalfuld Forskole, som den vordende Stifter af Prædikebrødrenes Orden maatte gennemgaa. Tre Gange blev der i den Tid gjort Forsøg paa at overtale ham til at modtage forskellige Bispeembeder, men han var sig sit særlige Maal bevidst og afslog Værdigheden.

Imidlertid havde der samlet sig nogle enkelte Disciple om ham, og da den forrige uværdige Bisp af Toulouse var bleven efterfulgt paa Bispestolen af Cisterciensermunken Foulques, som paa enhver Maade søgte at støtte St. Domingos Mission, mente han, at Øjeblikket var inde til at grundlægge den Bygning, der som et uovervindeligt, fremskudt Fort skulde værne Kirken indtil Tidernes Ende. Den 25de April 1215 stiftedes det første Dominikanerkommunitet i selve Kætteriets faste Borg Toulouse, hvor en af Helgenens Disciple, Pierre Cellani, havde skænket ham et Hus dertil. Han iklædte det lille Samfunds Medlemmer den samme Dragt, han selv bar, de regelbundne Kannikers hvide Kjortel, linnede Korskjorte (superpelliceum) og sorte Kappe. (Allerede Aaret forinden havde Helgenen stiftet et Kloster for Kvinder, Notre Dame de Prouille, navnlig med Henblik paa den kvindelige Ungdoms Opdragelse).

Da Efteraaret kom, drog St. Domingo og Biskop Foulques sammen til Rom for at søge Pave Innocents III's Stadfæstelse af den nyfødte Orden. Før Afrejsen ordnede han en væsentlig Ting i sine Disciples Liv, nemlig Studierne; vi ser her hele Ordenens Fremtid allerede i de første Rids, hvormed Helgenens Mesterhaand tegner Udkastet.

I en saa kortfattet Skildring som nærværende maa man nødvendigvis udelade sørgelig meget af det fængslende Stof, der ligefrem bugner og lokker, hvor man end vender sig hen; Fortælleren maa være ubarmhjertig streng og hele Tiden køre sin Hest (*alias* Pen) i de strammeste Tøjler. Saaledes har det været nødvendigt at udelade alle Beretninger om de »medfølgende Tegn«, hvormed Gud ledsagede St. Domingos Liv og Forkyndelse. Et Træk skal dog nævnes her. Der boede i Toulouse en lærd theologisk Doktor, Alexandre. En Morgen før Daggry, da han sad bøjet over sine Studier, faldt han i Søvn og saa

i Drømme syv Stjerner foran sig; de var først ganske smaa, og deres Skær var svagt, men de tog til i Størrelse og Glans, indtil de tilsidst oplyste hele Frankrig og hele Verden. Han vaagnede; det var Dag, og han gik til sin Forelæsning. Lige som han skulde træde ind i Auditoriet, kom syv Mænd ham i Møde, alle iførte Kannikedragten; det var St. Domingo og hans Disciple, hvis theologiske Uddannelse han bad ham overtage. Da huskede Alexandre sin Drøm om de syv Stjerner, og ikke mindst huskede

St. Domingo — efter Maleri af Titian.

han den, da Dominikaner-Ordenen Aaringer efter var bleven et mægtigt, lysbærende Samfund i Aandens Verden.

Det lykkedes ikke straks St. Domingo at opnaa Pavens Samtykke til Oprettelse af en ny Orden som den, han paatænkte. Netop paa det Tidspunkt var Lateranerkonciliet samlet og vedtog bl. a. en Bestemmelse, som forbød fremtidig Oprettelse af nye Ordner indenfor Kirken; dernæst var Prædikevirksomheden fra Apostlenes Dage af knyttet til Bispeembedet. Bisperne kunde give enkelte Præster Fuldmagt til at prædike i deres Sted, men ligefrem at oprette et selvstændigt og selvstyrende Samfund af Prædikanter,

det syntes stridende imod overleveret Ret og Sæd. Paa den anden Side bebrejdede Konciliet uden Omsvøb Bisperne deres Forsømmelighed netop med Hensyn til Prædikenen.

Det har været interessante Møder for St. Domingo og Bisp Foulques at overvære, disse Koncilmøder, hvor Raadslagningen mere og mere klart udformede de samme Tanker og Maal som dem, St Domingo havde lagt som Plan for sin Orden. Endelig gav Innocents III sit Minde til Sagen.

Til dette Helgenens Ophold i Rom knytter sig Mødet med hans Broder i Aanden, St. Francesco, et Møde, som grundlagde det Venskab, der ikke blot knyttede de to store Ordensstiftere uløseligt sammen, men er bleven nedarvet til deres aandelige Efterkommere gennem de syv henrundne Aarhundreder.

En Betingelse, Paven havde stillet, da han tilstod St. Domingo Ret til at oprette sit nye Samfund, var den, at han til Grundlag skulde vælge en af de to Regeler, som havde vundet Hævd i Vestevropa: St. Benedikts eller St. Augustins Regel. Det blev den sidste, som Helgenen og hans Efterfølgere valgte, og indenfor dens brede Rammer udviklede Dominikanerordenen tvangsfrit sine Ejendommeligheder. Sammenligner man den augustinske Regel, saaledes som den findes hos Præmonstratenserne, fra hvem St. Domingo nærmest har overført den og ændret den efter sin Ordens Tary, da kommer man paa det rene med, at »som den hellige Norberts Orden (Præmonstratenserne) var en Overgang fra Munkelivet til det kanonikale Liv, saaledes var den hellige Domingos Orden en Overgang fra det kanonikale til det apostoliske Liv.« (P. G. A. Meijer, O. P.). Apostolatet var og blev Hovedformaalet for St. Domingo og hans Sønner; Sjælenes Frelse — det var det Med, de søgte i alt, ved alt og fremfor alt. (Fortsættes.)

Strøtanker — til Uddybelse.

Om Hjem og Læsning.

Det høres ikke sjælden nu om Stunder, at det for Hustruer og Mødre er en ligefrem Nødvendighed — om de vil fylde deres Tid med noget godt og nyttigt — at søge ud i det store Samfund og tage sociale Opgaver op. Hjemmet har ikke længere Opgaver nok at hyde dem, hedder det. Tiderne er forandrede; mangt og meget af Hjemmets Gerning er overtaget af Fabrikker og Stormagasiner; Haandgerning i Hjemmet er ikke længer nødvendig, betaler sig ikke o. s. v., o. s. v.

Det lyder saa rigtigt, og det er snart sagt saa ofte, at man er ved at opgive Indsigelser og nærme sig til Tanken som et sørgeligt, men uundgaaeligt Faktum.

Og dog — mon der endnu ikke var et og andet at indvende mod denne Paastand? Mon der ikke var Muligheder for at standse, i alt Fald hæmme en Udvikling, som en materialistisk, »nævenyttig« Tid har ført med sig?

Det er sandt, at Hjemmet ikke byder de samme Opgaver som før. Men det er et Spørgsmaal, som altfor sjælden tages op til Drøftelse, om ikke den nye Tid og saa inden for Hjemmets Vægge har skabt nye Opgaver, stillet nye Krav, som tidligere ikke kendtes.

Eet kan vel nemlig alle blive enige om, at al den Nytte, som Hustruen og Moderen kan yde det store Samfund ved Deltagelse i det sociale Arbejde, aldrig kan opveje det Tab, som det blev, hvis Hjemmet — ikke Lejligheden paa 3. Sal, men det hjemlige Samliv — hørte op med at eksistere.

Det var interessant ved Lejlighed at uddybe dette Spørgsmaal: Hvilke nye Opgaver og Krav, hvilke Muligheder for virksomt og frugtbringende Arbejde yder Nutidens Hjem den moderne Kvinde?

Det var et Spørgsmaal, som det var baade vanskeligere og nyttigere at faa besvaret end det modsatte; Mulighederne for Kvindens Deltagelse i et offentligt, socialt Arbejde. At det moderne Hjem virkelig har nye, alvorlige Opgaver at byde Hustruen og Moderen, er der ingen Tvivl om. Kun en enkelt af disse skal her berøres. —

Saa vel for Børn som for unge giver den moderne Tid langt lettere Adgang til Læsning og Studium, end tidligere har været Tilfældet. Vor Tid er i denne Henseende en baade farlig og gunstig Tid — især farlig, idet kun et Minimum af den fremkomne Litteratur kan siges at være virkelig god.

Hjemmet har i den slette og samtidig billige Litteratur en Fjende, som Fortiden knap kendte til, som det i alt Fald i tidligere Tid var en ganske anden let Sag at værne Barnet imod. Man var jo oftest henvist til Hjemmets Reoler — Adgang til mere var i alt Fald vanskelig.

Kun altfor godt kender vor Tids Forældre denne Fjendes Magt; og — kun altfor ofte maa de hjælpeløse og modløse nedlægge Vaabnene. Man forbød — man straffede — man konfiskerede — — og saa sprængte dog Ungdommens ubændige Læselyst alle Skranker!

Eet var der nemlig, som de bekymrede Forældre saa ofte glemte: at den moderne Litteratur ikke blot er en ny Fjende, men i langt højere Grad en ny Forbundsfølge — i Arbejdet for Børnenes gode og sunde aandelige Vækst! De glemte, at Fjenden: de slette Bøger ikke bekæmpes ved Forbud (tværtimod!), men ved det *contra agere*, den Modvægt, som de gode Bøger yder.

Og nu er vi ved en af de nye Opgaver, som Nutidens Hjem har at byde Nutidens Mødre — en Opgave ikke for Haanden, men for Aanden, ikke mekanisk Arbejde, men dybt, alvorligt Studium.

Og Maalet er da dette: at imødekomme (i Stedet for at hæmme!) Barnets og den unges Læselyst, idet man paa Grundlag af og Forstaaelse og Kendskab til den opdukkende Litteratur fører dem til det bedste, Tiden yder.

Det er et stort Arbejde, der her kræves af en Moder, et Arbejde, som nok kan opveje en hel Del af Hjemmets forsvindende Opgaver. Der skal megen Tid og megen Taalmodighed til, men det vil bære Frugt, og det vil hurtigt aabne Blikket for den Hjælp og Støtte, som den gode Litteratur kan yde Opdragelsen.

Ja, om man kun ret til Bunds forstod den Magt, som den fængslende Fortælling, de skrevne Billeder har over Barnesindet, hvordan Tanker og Forestillinger, som man fik i Barnealderen, kan sætte sig fast og gøre sig gældende for hele Livet — da vilde man næppe sky noget Besvær for at skaffe sig denne Medarbejder i det ellers nok saa svære og alvorlige Arbejde.

Dette faar være nok om det principielle.

For nu at give disse Strøtanker en praktisk Retning kunde jeg tænke mig at foreslaa, at man noget oftere her i Bladet henledte Opmærksomhedeu paa Bøger for Børn og unge, Bøger, som blot med en ganske kort Omtale blev fremhævet som gode og nyttige (læselige for katholske Børn!).

Jeg skal gøre Begyndelsen her ved at nævne to af Aarets nye Bøger, nylig udkomne og af en Lødighed, som gør dem Omtale værd.

Den ene er en Bog af den svenske Forfatterinde,

Laura Fittinghoff (overs. af Margr. Marstrand, f. Lønborg-Jensen): Børnene fra Frostmoefjeldet. Der skildres heri en Søkendeflok, seks fattige og prægtige Børn, som efter Forældrenes Død drager fra det høje Nordland sydpaa for at undgaa Hungersnød og Fattiggaard. Paa denne Tur, med dens mange spændende Oplevelser, gives en livlig og virkelighedstro Skildring af Natur- og Folkeliv. De Svenske forstaar at skildre deres Land!

Men det vægtigste Moment i Bogen bliver dog den Kamp, som den 13aarige »Store Bror« fører for at værne de smaa, som den døende Moder har betroet ham — ikke blot mod Kulde og Sult, men værne deres uskyldige Sjæle mod alt, hvad grimt og ondt de møder paa Vejen. Der er Afveksling og Fantasi, sund og god Moral i denne Bog. Den er mere for Børn end for unge, lige god for Drengene og Piger.

Baade for Børn og for unge er en anden Bog af den godt kendte danske Forfatterinde »Johanne«. Denne Bog — »Isabellas Kaabe« hedder den, uden at forøvrigt Navnet i fjerneste Maade røber Indholdet — er en meget aktuel Bog. Den skilder de Strabadser og den Nød, som den nuværende Krig fører over en Flok belgiske Børn.

Uden at falde for Fristelsen til at virke med Rædselskildringernes altfor letkøbte Midler og uden paa nogen Maade at lade nationale og politiske Anskuelse forstyrre og forvirre det barnlige Sind, tegner Forfatterinden et fint og samtidig dybt, alvorligt Billede af den lille Families Sorg og Ulykke. Det barnlige Sind bliver paa en klog og nænsom Maade vakt til Bevidsthed om og til Medfølelse med Tidens store, forfærdelige Alvor. Bogen har for katholske Læsere det betydelige Plus, at Børnene er skildret som virkelig katholske Børn, og det er gjort med en Forstaaelse af og et Kendskab til katholsk Praksis og Tankegang, som er sjælden at træffe hos ikke-katholske Forfattere.

Hermed være foreløbig disse to Bøger anbefalet — til Julebordet!

H. U. R.

Nye Bøger.

Julestjernen. (1 Kr. 50 Øre.) *Jul.* (112 Sider. 1 Kr. 75 Øre.) *Julebogen.* (160 Sider. 2 Kr. 25 Øre.) (Hagerups Forlag. København. 1916.)

I Aar, da vi ikke faar noget katholsk Julehæfte, er der saa meget mere Grund til at se godt efter, om der ikke andet Steds skulde være Erstatning at finde for det manglende. Naar vi ud fra dette Synspunkt betragter de

tre Julebøger, der er tilsendt Ugebladet fra Hagerups Forlag, kan man ikke nægte, at deres Indhold gennemgaaende er saa godt, lædigt og fornøjeligt, at selv om de ikke kan erstatte et godt katolsk Julehæfte, vil de dog være paa deres Plads ogsaa i katolske Hjem og kun et enkelt lille Sted give en skurrende Tone.

Omslaget til Julestjernen bringer en nydelig Tegning af Kongstad, forestillende Alterpartiet i en af vore gamle, middelalderlige Kirker. Skønt Kunstneren selv i en Avis kalder Gengivelsen »en saadan Forvanskning af sit Billede, at han ikke kan anerkende det for en Gengivelse,« er det alligevel overordentlig kønt; staar Kongstads Ord til Troende, maa hans Original være rent ud dejlig. Det indvendige Billede af Maria og Barnet af Jens Lund er meget pænt; kun kunde det forestille hvilken som helst net ung Moder paa Landet med sit lille Barn ved Brystet. Til et Følgeblad, »Johannes Døberen sender Bud til Jesus«, skriver Julestjernens Redaktør, H. I. F. C. Matthiesen en køn Betragtning, hvori han dog gaar ud fra den sikkert fejlagtige Forudsætning, at det var Døberen selv, der havde tvivlet om Jesu Sendelse. Nydelige Tegninger af Viggo Bang ledsager den velskrevne Betragtning. Bibelskolens Forstander, Pastor Skovgaard-Petersen, skriver livligt og spændende af Selvsyn om den protestantiske Mission i Korea; han gør heri den forbløffende Bemærkning, at »den kristne Mission begyndte i Korea for 30 Aar siden«; nej, for 30 Aar siden ophørte det at være livsfarligt at komme som Missionær til Korea, og da kom Protestanterne; Katholikkerne havde missioneret under forfærdelige Martyrier flere Hundrede Aar i Korea, saaledes som Frøken Ramsing har skildret det i de første Numre af Ugebladets Aargang 1915. Nydelige Billeder ledsager ogsaa denne Artikel. Til en køn Række Gengivelser af Maleren Rings Billeder har Sigurd Müller skrevet en oplysende og nyttig Tekst. Under Titelen Jomfruen skriver Pastor Fibiger en meget tiltalende Skildring fra Schweiz, der ogsaa ledsages af fortrinlige Billeder. Tre Gange Jul er Navnet paa en udmærket Fortælling fra Jørgen Falk-Rønnes Haand af en Jul for godt Hundrede Aar sidenovre paa Jyllands Vestkyst. Hæftets sidste Bidrag er nogle meget stemningsfulde Barndomserindringer fra Vest-Jylland af Biskop Koch i Ribe. Endnu findes der et Par Artikler af Olfert Ricard og H. C. Frederiksen. Det er alt i alt et godt Hæfte med mange nydelige Billeder og ægte Julestemning.

Jul er i Bogform noget lignende, som »Julestjernen« er i Hæfteform. Der er nogle flere Fortællinger i den, kun ganske faa egentlig opbyggelige Betragtninger, men

Aanden og Tonen er helt igennem kristelig uden at være særlig protestantisk. Den gamle Digter Zakarias Nielsen har leveret en meget fornøjelig Præstegaardsskildring fra for godt 100 Aar siden med Biskop Nicolai Edinger Balle som Hovedperson. Dette Bidrag og Fortællingen »Fra Vesterbro til Vestjylland« synes mig de to betydeligste i Bogen. Til to overordentlig kønne Tegninger af Aage Jørgensen har Sigbjørn Obstfelder skrevet noget, der er trykt som Vers og vistnok skal være det; men er det Vers, er denne Anmeldelse ogsaa skrevet paa Vers. Denne Julebog kan ogsaa anbefales som en god og sund Læsning, der ikke kan støde nogen i et katholsk Hjem.

Hvad endelig Julebogen angaar, saa er den ret forskellig fra de andre. Den er ganske »verdslig« — dog ikke i nogen nedsættende Forstand. To Fortællinger af Ellen Reumert og Edith Rode er vel nok de bedste. »Den hvide Søster« af Ludvig Hammer kommer ikke saa lidt ind paa katholske Forhold, hvilke skildres med stor Elskværdighed og nogen Forstaaelse. Departementschef Rentzmann — han, der genopfører Nicolai Kirkebygning — skriver om sine Juleerindringer, troværdigt og smukt, men i saa kontormæssig og kantet Stil, at der næppe findes mange deslige Aktstykker i Litteraturen. Ikke saa faa pæne Billeder pryder den tiltalende »Julebog«, som Forlaget nu har udsendt i femten Aar.

N. H.

Den salige Louis-Marie Grignon de Montfort.

(Fortsat.)

V.

*. . . Og som en Flok af Davids
Lige skal de tilintetgøre dine Fjen-
der med Korsel som Stav og Ro-
senkransen som Slynge. . .*

*(Af Père de Monforts Bøn om
Missionspræster.)*

Grignon de Montfort havde Øjet aabent for Klosterlivets store Sider og dets gavnlige Indflydelse paa Sjælens Udvikling, men han holdt endnu mere af »at opvække Kærligheden til Jesus og hans h. Moder« ude i Livet, som han skrev til Père Leschassier, da han straks, efter sin Præstevielse virkede i Nantes. Allerede dengang fødtes

Tanken hos ham om at stifte en Kongregation af Missionspræster, som til alle Tider kunde fortsætte den Gerning, han havde begyndt: Udvidelsen af den apostoliske Missionsvirksomhed fra Sogn til Sogn.

»Jeg beder stadig om et lille Selskab af gode Præster, som under den h. Jomfrus Fane vil gaa fra Sogn til Sogn og prædike Evangeliet for de fattige« stod der endvidere i samme Brev af 6. Decbr. 1700.

Grignon de Montforts Bøn om Missionspræster: »Herre, kom din Kongregation i Hu« lever endnu. Selv bad han den hele sit Liv, og hans Sønner Verden over følger hans Eksempel. Den lever som et Vidnesbyrd om Grignon de Montforts glødende Tro og brændende Nidkærlighed.

Marias Selskab af Missionspræster (*La Compagnie de Marie*) skulde denne Kongregation døbes. Den skulde bære Navn efter Guds Moder og indvies til Gud Helligaand.

Det var ikke Père de Montforts Mening, at denne Kongregation, i Lighed med de fleste andre, skulde holdes sammen ved mange Reglers Baand. Han vilde danne et Samfund af Præster, som skulde gaa i hans eget Fodspor, og hvis Liv forøvrigt skulde rette sig efter de Forhold, under hvilke de vilde komme til at virke.

Deres Indflydelse over Sjælene maatte ikke hæmmes af forskellige Forpligtelser, som de under mange Omstændigheder umuligt kunde overholde.

Père de Montforts Kongregation blev i sin Art forskellig fra de øvrige dengang bestaaende Ordner. Den salige de Montforts Sønner skulde først og fremmest have Kald til at virke i Missionens Tjeneste.

I deres Stifters Aand skulde de leve Livet i Fattigdom og altid være rede til al hjælpe de fattige, i Lydighedens Aand frigjorte fra alle jordiske Baand.

Kongregationens første Præst blev Mr. Vatel. Han arbejdede sammen med Père de Montfort og fortsatte efter dennes Død sin Virksomhed i 30 Aar. Den næste Missionspræst blev Mr. Mulot, som traadte ind i Ordenen to Maaneder før Stifterens Død.

René Mulot var Præst. Paa Grund af Svagelighed var han traadt tilbage fra sit Embede for at hvile sig hos sin Broder, der var Præst i Bispedømmet Luçon. Engang ønskede

Broderen, at en Missionær skulde komme og prædike i hans Sogn. »Skal vi sende Bud efter Grignon de Montfort?« foreslog Mulot. Broderen gik ind herpaa, og Mulot blev sendt til en lille By, Fontenay, hvor Père de Montfort paa det Tidspunkt opholdt sig, for at opfordre ham til at komme.

»Jeg kommer paa den Betingelse,« svarede Père de Montfort, »at De altid vil arbejde sammen med mig.« »Det er umuligt,« indvendte den unge Præst. »I flere Aar har jeg været lam i den ene Side; mit Bryst er sygt, og mit Hoved er svagt.«

»Følg mig!« vedblev Père de Montfort. »Alle Lidelser vil forsvinde, naar De begynder at arbejde for Sjæle-nes Frelse.«

Mulot betænkte sig ikke et Øjeblik. Han fulgte den berømte Missionspræst og blev lidt efter lidt rask.

Père Mulot blev Grignon de Montforts Skriftefader og faste Støtte. Han fulgte ham overalt og var hos ham i hans sidste Øjeblikke. Efter den salige de Montforts Død forestod han med stor Dygtighed i 39 Aar de to smaa Kongregationer. Uden hans energiske og dygtige Ledelse havde disse to smaa Ordner næppe kunnet modstaa alle de Vanskeligheder, som de bestormedes af efter deres Stifters Død.

Da Père de Montfort gik bort 1716, bestod hans Orden af Missionspræster kun af 2 Præster og nogle Lægbrødre.

Fra 1718—1781 virkede »La Compagnie de Marie« 430 Steder. Paa Revolutionstiden kom der Stilstand i deres Virksomhed. Derefter genoptog Præsterne med fornyet Kraft Kampen mod det katholske Frankrigs Fjender hele Landet over. Utrættelig gik de fra Sogn til Sogn og undte sig hverken Hvile og Ro.

Det var den oprindelige Bestemmelse, at Ordenen kun skulde virke i Frankrig. Men denne Regel er efterhaanden blevet udvidet i Missionens Aand, i Père de Montforts Aand. Maria Selskabs Missionspræster »skal være rede til at virke i By eller paa Land, i Flækker og Landsbyer, fra det ene Bispedømme til det andet, i Frankrig eller Udlandet.« —

Nu har denne Kongregation Missioner i Frankrig, Bel-

gien, Holland, England, Italien, Schweiz, Danmark (Island), Canada, Forenede Stater, Haiti, Kolombien og i Afrika. Moderhuset er i Sant Laurent-sur-Sèvre i Vendée.

— — — — —

Aar 1706 ser vi Grignon de Montfort paa Vej til Rom for — som en af hans Biografer, Mr. Pauvert siger — »at give sine nyfødte Ordner den katholske Daab«. — Han gik til Fods med Stokken i Haand, kun medbringende Bibelen, et Breviar, et Krucifiks, en Rosenkrans og et Billede af Jomfru Maria.

Pave Clemens XI bifaldt Planerne om de to vordende Kongregationer og gav Père de Montfort Titel af Apostolisk Missionær.

Paa Rejsen til og fra Rom besøgte Grignon de Montfort andre hellige Steder: *Loreto* i Italien, *Notre Dame des Adilliers* og *Saint Michel* i Frankrig.

En af de Kilder, hvor den salige de Montfort hentede Kraft og Styrke til at udføre sit Livs Gerning, er Valfartsstedet. De hellige Steder syntes at udøve stor Indflydelse paa hans Sjæleliv.

Flere Gange besøgte han *Notre Dame des Ardilliers*, som han omfattede med stor Kærlighed.

I *Loreto* opholdt han sig usædvanlig længe, sandsynligvis for at fejre Maria Bebudelses Dag i det samme Hus, hvor Engelen havde forkyndt Maria det glade Budskab. Og han forlod Stedet »beriget med stor Naade«.

Da han i to Mils Afstand fra Rom øjnede St. Peters Kuppel, »kastede han sig paa Jorden, græd, tog sine Sko af og tilbagelagde Resten af Vejen barfodet«.

Og han forlader *Saint-Michel* efter Ærkeengelen Mikæls Fest »styrket med Mod, frygter ikke mer Djævelens Angreb, men er udrustet med fornyet Nidkærhed i Missionens Tjeneste efter den Hellige Faders Forskrifter«.

(Sluttes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Hos Assumptionssøstrene paa Amalievej holdtes i Tirsdags Efterm. et vellykket lille Udsalg til Fordel for de fattige. En Del unge danske og svenske Piger gav nogle nydelige Smaanumre, bestaaende af Dans, Sang, Deklamation og en ganske lille Komædie. Skønt alle de optrædende kom godt fra deres Forsøg, er der maaske alligevel særlig Grund til at fremhæve en enkelt ypperlig Sangstemme, som en ung svensk Pige, trods betydelig Hoste, glædede Tilhørerne med.

— Paa Højskolen holdt Baronesse Rosenørn-Lehn i Tirsdags det bebudede Foredrag om Jærtegnsmædailen. Først gav Foredragsholderen et meget interessant historisk Overblik over Opkomsten og Brugen af religiøse Mædailler samt en kort Skildring af Troen paa Marias ubesmittede Undfangelse Tiderne igennem. Hovedparten af Foredraget var en levende Skildring af Vincentssøsteren Catherines mærkelige Livsførelse i det 19. Aarhundrede. Det var hende, som af den h. Jomfru i 1830 fik Paalæg om at lade forfærdige en Medaille med Indskriften: »Maria, undfangen uden Synd, bed for os, som tager vor Tilflugt til dig.« Ved denne Medaille har Gud siden virket en Mængde Mirakler, af hvilke det berømteste vistnok er Jøden Ratisbonnes Omvendelse i Rom i Aaret 1842. — Ved Udgangen af Salen havde alle tilstedeværende den Glæde af faa overrakt et Eksempplar af den Medaille, hvorefter Foredraget havde handlet — en smuk og lykkelig Idé, som Baronesse Rosenørn-Lehn sikkert mangen Gang vil faa en venlig Tanke for.

Aalborg. Onsdag d. 6. og Søndag d. 10. December opførtes efter Bestemmelsen de to Stykker »Marielux« og »Bonden som Kong Herodes«, begge Gange for godt Hus, og de gjorde fortjent Lykke henholdsvis for deres alvorlige og muntre Indhold. »Marielux, et Offer for Skriftemaalet,« beretter om en Begivenhed indenfor Kamilianerordenens Historie, som fortjener at kendes af alle Katholikker. I Aaret 1823 vilde Kommandanten i Callao i Peru bringe Kamilianerpateren Marielux til at røbe, hvad der var bleven ham betroet under Skriftemaalet af nogle dødsdømte Officerer, der havde stillet sig paa Oprørernes Side i Frihedskampen mod Spanien; men da han nægtede at bryde Skriftemaalets Ed, blev han skudt. Den gribende Handling, der er fortrinlig skildret, gjorde øjensynlig stærkt Indtryk paa Tilskuerne. Stykket, der var paa Vers og forfattet af Adjunkt Fru Th. Fritsche, blev smukt fremstillet af samtlige rollehavende. — Den fornøjelige Farce, »Bonden som Kong Herodes,« morede meget ved sine kaade Løjer, mens den

dog tillige indeholdt en sund Lære om ikke at være indbildsk og ville hæve sig over sin Stand.

Maribo. Som man ved, er den hellige Franciskus' Orden stillet under den ubesmittede Undfangelses Beskyttelse, og det er især Franciskanerne, som igennem Aarhundrederne hyppigst har forsvaret den ubesmittede Undfangelses Privilegium. Af den Grund fejres denne Hemmeligheds Fest med den største Højtidelighed i Franciskanernes Hovedkirke i Rom, de tolv Apostles Basilika. Hver Aften hele Novenen igennem giver en forskellig Kardinal den sakramentale Velsignelse, og den Gang, da Paven endnu var fri, kom han selv Festaftenen og gav den sakramentale Velsignelse, men nu, da den ophøjede Fange ikke selv kan komme, sender han altid sin Kardinalvikar. Saa er det jo ganske naturligt, at vi her i Maribo har fejret Novenen højtideligt sammen med vore 125 Tertiärer. Hver Aften har det helligste Sakramente været udstillet, og St. Josefssøstrene har glædet de tilstedeværende med deres Sang. Paa selve Festsdagen var St. Birgittas Kirke overfyldt af Polakker — den Dag er det umuligt at faa dem til at arbejde, de vil i Kirke og fejre Dagen som Festsdag, selv om den ikke her i Landet er nogen paa-budt Festsdag. Højmessen blev sunget af Pastor Mattheus Luppes, som for nylig er kommet fra Holland for at blive her i Landet og arbejde paa Lolland. Efter Vesperandagten blev ti unge Piger iklædt Tertiardragten af St. Franciskus' Orden, hvorpaa der blev holdt Prædiken paa Polsk og meddelt St. Franciskus' Velsignelse. Derpaa indviede Tertiärerne sig offentlig til det helligste Hjerte, efter den serafiske Ordens Formel. I alle Tertiarkredse i hele Verden (der findes nu over en Million Tertiärer) er man bleven enige om at lade en Messe læse for alle i denne Krig faldne Tertiarsoldater, i hvilken Messe alle Tertiärer vil ofre den hellige Kommunion for deres faldne Brødre. Tertiärerne i Danmark vil formodentlig gøre det samme. Det bedes meddelt Hr. Pastor Klessens, St. Birgittas Præstebolig, Maribo, hvor dette sker, samt Antallet af de deltagende Kommunikanter.

Rom. Den Hellige Fader fejrede sin 62-aarige Fødselsdag, den 21. November, paa en stille, værdig Maade. Om Morgenen læste han Messen i Kapellet ved Sala Matilda, assisteret af Studenterne ved det spanske Kollegium. Om Aftenen spillede det pavelige Gendarmeri-Orkester udvalgte Musikstykker i St. Damasus-Gaarden. Pave Benedikt er gaaet ind i sit 63nde Leveaar sund og vel tilpas paa Sjæl og Legeme. Faa Mænd fører saa virksomt et Liv som den Hellige Fader. Skønt han har adskillige Privatsekretærer, aabner Paven dog alle de Breve, som er rettede til ham per-

sonlig, med egen Haand, saa at enhver som helst, høj eller lav, kan komme i direkte Forbindelse med Kristenhedens øverste Hyrde.

Den katolske Højskole.

Møde Tirsdag den 19. December Kl. 8 Aften.

Oplæsning af Hr. P. Günther og Fremvisning af Julelysbilleder.

St. Knudssalen, Stenosgade 4, B. Adgang 10 Øre.

St. Ansgars Kirke. Onsd. d. 20. Decbr. Kl. 8¹/₄ læses en stiftet Sjælemesse for Prinsesse Marie.

Kontorplads.

En Dame, helst lidt kendt med Bogføring, og som skriver tydeligt og kan passe en Telefon, kan faa let Beskæftigelse fra Nytaar hos Grosserer, cand. pharm. Th. Fallesen Schmidt, Gothersgade 163. Telefon Byen 4660.

St. Josefs Gilde afholder *Julefest* Tirsdag den 26. ds. (2den Juledag) Kl. 6 i Festlokalet, Griffenfeldtsgade 7. Der bydes paa Juletræ, Chocolate og Underholdning for Børnene. — Kl. 10 Bal for voksne. — NB. 50 fattige katolske Børn er indbudte. Billetter à 50 Øre for voksne, 25 Øre for Børn samt Baltegn à 50 Øre faas hos Medlemmerne. Medlemmer kan medbringe besøgende.

Mariakongregationen for Mænd. De ugentlige Møder bortfalder fra den 21. Decbr. 1916 til den 4. Januar 1917 incl.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag d. 17. ds. Kl. 8¹/₂ i Jesu Hjertes Kirke. Paa Mandag d. 18. ds. er der *Maanedsmøde* i Salen med Foredrag af højjærv. Hr. Pastor *Breitung*. NB. Enhver katolsk ung Mand er velkommen.

K.U.F. Adgangskort til Julefesten faas hos Formanden, K. Pape, Henrik Ibsensvej 40⁴; efter Højmessens og hver Lørdag Aften træffes han i Salen i Stenosgade 4 A.

»Budbringerens« I. Hæfte for 1917 er udkommen. Det anbefales at tegne Aarsabonnement, især for Københavns Vedkommende.

Hos en katolsk Fam. (2 voksne) er Plads ledig for en ung Pige, slink og proper til Husgerning, Amager Boulevard 1341. Træffes sikrest inden Kl. 12.

Aftenunderholdning

i veldædigt Øjemed

afholdes Fredag d. 29. December 1916 Kl. 8 Aften i Sankt Knuds Skoles Festsal, Stenosgade 4. En Kreds af Dilettanter vil opføre:

»Hans og Trine.«

»Emilies Hjertebanken.« Vaudeville-Monolog.

»Vækkeuret.« Farce i een Akt.

Den musikalske Del af Underholdningen vil bestaa i Violin-Solo med Klaverakkompagnement: 1) Mozart: Serenade. 2) Vieuxtemps: Fantasicaprice. 3) Lotti: Arie. 4) Dittersdorff: Scherzo.

Billetter faas i Katolsk Bogsalg, Stenosgade 3, Tlf. Vester 3930 fra Mandag d. 18. December à 1 Kr. 50 Ø., 1 Kr. og 75 Ø.

Udmærket Jule- og Nytaarsgave.

ET GAVEKORT,

der giver Ugebladet frit tilsendt en hel Aargang.

Pris 6 Kr.

Faas Bredgade 69, 2. o. G., Kl. 1—4 og i Bogsalget.

Rettelse. Paa Side 969, L. 9 fr. n., skal »fem« være »flere«.

Kirkelig Kalender.

17. Decbr.	3. Sønd. i Advent.	24. Decbr.	4. Søndag i Advent.
18. —	M. Ferialdag.	25. —	M. Juledag.
19. —	Ti. Ferialdag.	26. —	Ti. St. Stefans Dag.
20. —	O. Tamperdag. (Fastedag.)	27. —	O. Johannes, Apostel og Evangelist.
21. —	To. Thomas, Apostel.	28. —	To. Uskyldige Børn.
22. —	F. Tamperdag. (Fastedag.)	29. —	F. Thomas, Biskop og Martyr.
23. —	L. Tamperdag. (Fastedag.)	30. —	L. Oktavdag.

Meddelelse om Gudstjenesten i København fandtes sidst i Nr. 47

Meddelelse til Abonnenterne.

Paa Grund af den vedvarende voldsomme Stigning af Papirpriserne bliver Abonnementsprisen paa **Nordisk Ugeblad** gennem Boglader og Ekspeditionskontoret fra **1. Januar 1917** forhøjet til **6 Kr. aarlig, 1 Kr. 50 Ø. Kvartalet** (incl. Porto).

For Postabonnenter — d. v. s. saadanne, der faar og betaler Bladet gennem Postvæsenet — som hidtil har betalt 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet, bliver Abonnementsprisen ligeledes **1 Kr. 50 Ø. Kvartalet** (incl. Porto).

Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 10 Kr. aarlig. Prisen er for et enkelt Nr. fra 1. Januar 1917 20 Øre.

Bestyrelsen for Ansgariusforeningen,
Udgiver af Nordisk Ugeblad.

Udenlandske Abonnenter,

som faar Ugebladet tilsendt direkte fra Ekspeditionen, bedes — for at undgaa Standsning i Bladets Forsendelse — **omgaende** indsende Abonnements- og Portobeløb for 1917, ialt **10 Kr.** (den forhøjede Pris fra 1. Jan. 1917), pr. Postanvisning til Ekspeditionen, Bredgade 69² o. G., København K.

Nye Bøger. Kardinal Newmans Søndagsbog. 1,50 Kr.

Antony: St. Antonius af Padua. Ved L. Bruhn. 2,50 Kr. Indb. 3,75 Kr.
Jesu Hjerte-Andagten. Ved Ign. Schmid, S. J. 1,50 Kr. 1,75 Kr. 3,00 Kr.

Om Julegudstjenesterne.

Saaframt Gudstjenesteordningen i Juletiden i Hovedstadens Kirker er **forandret** fra i Fjor (smnl. S. 1015 i Fjor), bedes dette venligst meddelt Redaktionen inden Mandag d. 18. Decbr.

† Min kære Fader, **Ludvig Augustin Stockfleth Gamél**, døde i Lørdags Aftes, 79 Aar gammel, vel forberedt ved Modtagelsen af Kirkens hh. Sakramenter.
Den afdøde anbefales til de troendes fromme Forbøn.
Aarhus, den 11. December 1916,
Paa mine Søkendes og egne Vegne **H. Gamél**, Præst.

K.U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Mathæus Hansen, Hovmarksvej 30, Charlottenlund.

Katholsk Bogsalg, Stenogade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.
64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglader og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4—6.

Nr. 52.

Søndag den 24. December.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Julenat. — Dominikanerordenen. — Den salige Louis-Marie Grignon de Montfort. — Nye Bøger. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Tyskland. England. Rom. — Brevkasse. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

339.

Et Barn er os født.

Paradiset! — Det, der gjorde det saa smukt og dets Beboere saa lykkelige, var ikke saa meget Blomsternes Pragt og Fuglenes Kvidren, heller ikke Überørtheden af Død og Smerte og Lidenskab, men fremfor alt Guds naadefulde Nærhed. Og da denne Lykke brast og Jorden blev til en Taaredal, da var det atter ikke saa meget Tidslerne og Tornene eller Ulykkernes brogede Mangfoldighed eller Dødens grumme Herredømme, der gjorde Jorden trist og uhyggelig. Det var atter den enesaliggørende Guds Nærhed, der nu var — forsvundet fra Jorden. Ved et brutalt Brud havde Mennesket revet sig løs fra Guds Omfavnelse og vendt ham Ryggen. Han troede at finde en større Lykke i Slangens Forjættelse. Men han fandt den ikke — og tilbage havde han kun Hjertets Tombed og Forladthed; han var bleven ulykkelig og hjælpeløs som et Barn, der er flygtet fra sine Forældre og dog ikke kan undvære dem en eneste Dag. Aartusinder gik, Tidens og Bitterhedens Fylde kom. Da sendte Gud sin enbaarne Søn med Paradislykken som Julgave.

Men hvor ejendommeligt er Guds Komme ikke denne

Gang! Han kommer stille og sagte, som naar man gaar ind til en syg; han kommer som et lille Barn, fuld af Ynde og Mildhed, uden nogetsomhelst, der kan vække Frygt eller Angst — saaledes nærmer man sig en forskræmt og modfalden Stakkel. Han kommer ydmyg, fattig, iført Fornedrelsens Dragt — som det bør sig for den, der stiger ned til fangne Forbrydere for at paatage sig deres Lænker og afsone deres Straf.

O, vi takker dig i Dag, du kære Jesusbarn! Hav Tak for din stille, hellige Nat med Englesang og andagtsfuld Tavshed, hav Tak for dit Smil, for dine udstrakte smaa Hænder, for dine straalende Øjne, hav Tak for din haarde Krybbe, din usle Stald og dine fattige Forældre! Tak, fordi du vil bo hos os og være vor Broder! Thi i dig er Gud os atter nær, hos dig føler vi os atter hjemme, i dine Arme glemmer vi Livets Smerte og Dødens Aag, du har gjort Jorden til Paradis igen. Du, det fattigste Barn, er vor Rigdom, vor dyrebareste Skat, Livets, Lysets og Lykkens Kilde.

»Og hans egne annammede ham ikke.« Menneskene syntes ikke om din Fattigdom, de foragedes over den mørke Stald og den haarde Krybbe, de væmmedes ved det mugne Ståraa og det usle Svøb. Ikke dog, som om de havde noget imod, at du fornedrede dig saa dybt for os; men de blev fornærmet over din Fornedrelsens stumme Prædiken: »Hvis I ikke bliver som Børn, kan I ikke indgaa i Himmerige«, og »hvo som ikke fornægter sig selv og følger efter mig, kan ikke være min Discipel«. »Det er en haard Tale, hvo kan høre den?« sagde de i deres Stolthed og Blødagtighed og lod dig blive alene. »Vil ogsaa I gaa bort?« spørger du os med dine dybe, guddommelige Barneøjne.

»Herre, til hvem skulde vi gaa?« Vi vil blive hos dig og trykke dig til vort Hjerte sammen med al din Fattigdom og Ringhed, vi vil stige ned i din Fornedrelsens mørke Afgrund, der — og der alene — finder vi dig, vor Gud, der alene har vi syndige Mennesker Lov til at omfavne dig og hvile ved dit Hjerte. Over Bethlehem og Golgatha fører Vejen til det himmelske Jerusalem; thi kun gennem Guds Samfund i Ydmyghed og Fornedrelse skal vi naa til Guds Samfund i Himlens Herlighed.

A. Menzinger.

Julenat.

iden lyst mod Midnat stunded,
 listed lydløs frem;
 Hyrderne paa Marken blunded
 nær ved Bellehem.

Søvnens Lænker sprængtes brat.
 Hvilken Sang i stille Nat?
 Se, i Glans en Engel daler,
 og han taler:

»Liflig Glæde jeg forkynder,
 frydes ved mit Ord!
 Frelseren fra Verdens Synder
 fødtes nys paa Jord.
 I en Krybbe i en Stald
 Himlens Søn I finde skal.«
 Og fra Skyen ristede Sange
 over Vange.

Hyrderne til Stalden iled
 og Guds Frelse saa.
 Jesus der i Krybben hviled,
 Verdens Drot paa Straa.
 Vi gaar med til Davids Stad,
 knæler ned bag dem i Rad,
 thi da Gud lod Hyrder kalde,
 gjaldt det alle.

Ved Marias Side knæler
 Josef Gømmemand;
 Ganken ved det Under dvæler,
 som ej fattes kan.
 Kvindens og Gud Faders Søn!
 Verdens Skaber født i Løn!
 Himlens Gud — og ikke eje
 her et Leje!

Visdoms Spejl i Barneblikke,
 Lys til Sjælens Bund;
 Barnehænder, slip mig ikke
 til min sidste Stund;
 Fattigdom, som blev hans Dragt,
 gør mig led ved Verdens Pragt;
 tavse Mund, du lydt fortæller,
 hvad det gælder.

Sig mig, Gud, som lod dig føde,
 hvad du tænker paa.
 Ser om Panden du de røde
 Ærnevunder staa?
 Suser Svøben for din Flaad?
 Ser du Naglen i din Haand?
 I dit Rød du Prisen ejer
 for din Sejer.

Johs. Frederiksen.

Dominikaner-Ordenen.

Et 700 Aars Jubilæum.

(Af E. Rosenørn-Lehn.)

(Fortsat.)

Aaret efter at St. Domingo havde opnaaet Innocents III's Samtykke til sit Ordenssamfunds Oprettelse, stod han atter i Rom og foran den nye Pave, Honorius III, som d. 22de December 1216 endelig satte sit Segl paa Foretagendet, idet han udstedte Bullen *Religiosam vitam eligentibus*. Den Dag traadte Dominikaner-Ordenen, Prædikebrødrenes Orden, ud i Livet.

Som vi har set, var Sjælens Frelse den nye Ordens Maal, og alt i dens Regel som i hele dens Virkeplan gik ud paa dette. Naar St. Domingo ligesom St. Francesco hyldede den frivillige Fattigdoms Princip, saa var det ikke saa meget for dennes egen Skyld, som fordi al Besiddelse er en Byrde og et Baand, og han vilde, at Fraterne skulde staa uafhængige for friere at kunne arbejde for Sjælens Frelse. Naar de hidtidige Munke havde valgt at bygge

deres Klostre i afsides Egne, ofte fjernt fra andre Menneskeboliger, saa ser vi nu Fraterne, saavel St. Francescos som St. Domingos Sønner, søge til Byerne for at øve deres Virksomhed iblandt deres Medmennesker. St. Domingo gaar her endnu et stort Skridt videre end St. Francesco, idet han fortrinsvis fra første Færd af vælger de Byer til Hovedsæde for sine Ordenshuse, hvor der findes et Universitet. Dette ligger ganske i Sagens Natur; St. Francesco forkastede til at begynde med al hoglig Lærdom, og først efterhaanden gjorde Mænd som St. Antonio og St. Bonaventura det indlysende for Franciskanerne, at theologisk Sagkundskab ikke er at foragte i Kampen mod det onde. St. Domingo havde derimod altid næret denne Anskuelse og støttedes kraftigt i den af Honorius III. Studierne blev derfor den Hovedhjørnesten, paa hvilken han opførte sin Ordensbygning. Ikke længe forud, omkring Aar 1200, havde de store, berømte Skoler i Paris sluttet sig sammen til et Universitet, som snart i Glans overgik alle andre Videnskabs- og Aandscentra. Did sendte St. Domingo i 1217 tre af sine endnu faatallige Disciple, og der stiftedes et Kommunitet i Universitetets Nabolag; af denne lille Spire udvikledes St. Jacques Klosteret, det største og navnkundigste af Dominikanernes Ordenshuse. Som Ild fænger i tørt Ved, saaledes fængede St. Domingos Aand iblandt Universitetets Professorer og Studenter. Saa godt som hele den første Generation af Prædikebrødre udgik af deres Rækker. Det var ikke det daarligste Stof! Efter Paris kom Turen til den italienske Universitetsby Bologna og til Rom. Snart bredte Ordenen sig fra By til By og fra Land til Land. Da St. Domingo d. 6te August 1221 lukkede sine Øjne i Bologna, stod der en Skare af aandelige Sønner som værdige Arvtagere efter deres Fader.

Det vilde være ganske umuligt her at nævne ved Navn alle de mange Helgener og Aandens Stridsmænd, der straalere i Dominikanernes Rækker. Hvert af disse Navne paa Ordenens store vilde kunne gøre Krav paa, at dets Bærers Liv og Daad blev skildret. »De er en Slægt af Herrens velsignede og deres Efterkommere med dem« (Is. 65). Da det her kun er vor Opgave at skitsere Ordenens Oprindelse, Udvikling og Betydning i de

700 Aar, den har bestaaet, saa maa vi vælge nogle faa af dens Mænd for til dem at knytte den Historiens Traad, som uden Brist fører os fra d. 22de December 1216 til samme Datum i dette Herrens Aar 1916.

For Ordenens indre Bekræftelse allerede i dens første Leveaar havde den salige Reginald († 1220) sin utvivlsomme Betydning ved de Aabenbaringer, han modtog af Guds Moder, som paa en Maade sluttede Pagt med hele Ordenen, repræsenteret ved hans Person. Fra en af disse Aabenbaringer skriver sig den Forandring i Ordensdragten, der ombyttede Kannikernes Korskjorte med det hvide Skulderklæde (*scapular*).

Ordenens ydre Vækst og Udbredelse i de første Aaringer efter St. Domingos Død skyldes væsentlig den salige Jordan af Saksen, der, om St. Domingo er *fundator* (Grundlægger), med Ære nævnes som *propagator* (Udbreder). Han skildres for os som *dulcissimus pater* (den hulde Fader), med glad Sind og varmt Hjerte, med dyb Selvfornægtelse og med en saadan Magt i sin Tale, ja i sit Ydre alene, at han var uimodstaaelig for dem, der mødte ham paa deres Vej. Han elskede at færdes mellem sine gamle Jævninge, Universitetets Professorer og Studenterne, og Kærligheden var gensidig. Det var en Vedtægt, at der hvert Aar skulde holdes General-Kapitel skiftevis i Klosteret i Paris og i Bologna; B. Jordan gæstede da stadig snart den ene, snart den anden af disse Byer. »Hvert Besøg var et Erobringstog for Ordenen,« fortæller en af dens Historieskrivere; »i Dusinvis bad Magistre og Studenter om Ordensdragten . . . . naar man ventede den s. Jordan i Klostrene, blev der forfærdiget Kutter i Forventning om de talrige Novicer, som vilde melde sig. Somme Tider kom man til kort med Klosterdragter. . . . I 1126 optog han i Paris fra Advent til Paaske 40 Novicer; to Gange i Bologna under Fastetiden omkring 30; Aar 1235 i Paris 72.« Efter al Sandsynlighed er det korrekt, naar de samtidige Krønikeskrivere angiver Tallet paa de Novicer, som B. Jordan optog i Ordenen, til godt og vel et Tusinde. Henved tresindstyve Aar efter dens Oprettelse besad den rundt om i Europas Lande 400 Klostre. Dens store Ud-

bredelse svækkede ikke dens indre Liv, men var snarere en Bekræftelse paa dettes Kraft og et Udslag af det.

En af de Novicer, som B. Jordan havde optaget i Bologna, var den 17—18aarige schwabiske Student, Greve Albert Bollstädt. Denne blev en af Ordenens ypperste Lærde, den salige *Albertus Magnus*, som gav den katholske Filosofi dens nye Retning og blev Forløber, aandelig Fader og Læremester for Kirkens største Filosof, St. Tomaso d'Aquino. Paa dette Tidspunkt gik Stridens Bølger højt imellem de rettroende Muhamedanere og Jøder og de arabiske og jødiske Filosofer, der byggede paa Aristoteles. Hedenske Vildfarelser truede ogsaa fra denne Kant Kristendommen og dens aabenbarede Sandheder. Da var det, at Albertus Magnus greb med fast Haand om Aristoteles og »kristnede Hedningen«, idet han gjorde hans filosofiske System brugbart for de Kristne.

St. Tomaso d'Aquino, *Angelicus Doctor*, (født ca. 1225, død 1274) gik videre. Paa en helt ny og omhyggelig Oversættelse af den græske Grundtekst byggede han sine Forklaringer og rejste den katholske Filosofis Tempel. Af St. Tomasos mange Skrifter er det mest navnkundige hans *Summa theologica*. Det er en omfattende Redegørelse for den kristne Lære. En Forfatter har engang sagt, at hvad Peterskirken synligt er for den katholske Verden, det er St. Tomasos *Summa* som en usynlig Bygning. I fire Aarhundreder var den Kirkens fornemste Lys, og atter nu for ca. en Menneskealder siden har Leo XIII genindsat den paa dens Lysestage, idet han har befalet hele Kirken paany at optage Studiet af St. Tomasos Filosofi og har gjort ham til Værnehelgen for alle Lærestalter; de to Ting har, hvis man vil se nøjere til Bunds i dem, i Grunden een og samme Hensigt. Selvsagt har St. Tomaso altid været en Torn i Øjet paa Kætterne. Luther lod hans *Summa* brænde paa Torvet i Wittenberg, og det var et velkendt Ord i Kirkeoprørerens Mund: »Tag Thomas bort, saa skal jeg knuse Kirken.« I de 300 Aar, da St. Tomasos System var trængt i Baggrunden af revolutionær Indflydelse i Kirken, bevarede imidlertid hans Ordensbrødre trofast og uforfalsket hans Tanker og deres Fortolkning i Overlevering. Har andre Samfund

indenfor Kirken nu og da gjort Krav paa i særlig Grad at besidde hans Aand og Fortolkning, saa er de blevet gjort til Skamme, og Rom anerkender Dominikanernes Hævd paa de store Traditioner fra St. Tomaso. Han er da ogsaa bleven Samlingsmærket, som har afvendt al Splid og Splittelse fra sin Orden ned gennem Tiderne.

St. Tomaso virkede særlig i Paris, hvis Kloster frem for alle var og blev et Arnested for Ordenens Studier. Andre saadanne Arnesteder fandtes i Bologna, Napoli, Køln, Montpellier, Oxford og Barcelona. En Prædikebroders Uddannelsesetid regnedes jævnt hen til 12 Aar, men hans Studier ophørte for saavidt aldrig, saa længe han levede. For de andre Ordener i Kirken havde Studierne været et Middel anbefalet mod Lediggang, men for Prædikebrødrene var det en Kaldspligt at studere. Intet Kloster maatte være uden en *lector*, og enhver Frater, selv de ældste Præster, var forpligtet til at overvære den oftest daglige Forelæsning i Theologi; forsømte han den uden skellig Grund, blev han straffet med Vand og Brød.

Haand i Haand med det theologiske Studium gik Bibelstudiet. Vulgatas Tekst var efterhaanden ved den stadige Afskrivning ned gennem Tiderne bleven fuld af Fejl og Forvanskninger. I 1267 foretog Dominikanerne den første rensende Revision. En af Fraterne, en omvendt Jøde, udførte ved den Lejlighed en Sammenstilling af den latinske og den hebraiske Tekst. Nationalbibliotheket i Paris ejer endnu et pragtfuldt Eksemplar i fem tykke Dele af denne *Bible de Saint-Jacques*; Haandskriftet er prydet med brogede Initialer og Miniaturmalerier, og Teksten er forsynet med baade hebraiske, græske og latinske Varianter af de vanskeligere Skriftsteder.

En anden Form for Bibelstudiet gav sig Udslag i Sammenstillingen af Konkordanser, Bibelordbøger til Hjælp ved Undervisning og Prædiken. Saavel i dette Arbejde som i Vulgatarevisionen indtog Frater Hugues de St. Cher, Kardinal, den mest fremragende Plads.

At Studiet af Bibelen greb ind i hver enkelt Fraters Liv, fremgaar af den Regel, at der i hvert Kloster skulde findes saa mange afskrevne Bibeler, som der var Fra-

tere, saa at enhver kunde have et Eksemplar til stadig Brug.

Ogsaa paa dette Omraade har Ordenen bevaret sine Traditioner; i Jerusalem findes i vore Dage den saakaldte »praktiske Skole for Bibelstudier« i Dominikanernes Kloster, og disse indtager en Plads i første Række blandt Nutidens Bibelforskere; deres *Revue Biblique Internationale* er verdenskendt. (Sluttes.)

Den salige Louis-Marie Grignion de Montfort.

(Fortsat.)

VI.

Ave Maria er himmelsk Dug,
som gør Sjælen frugtbar.

(Af »Den sande Andagt til den
h. Jomfru.«)

Det var ikke min Hensigt med disse faa Artikler at give en kronologisk Fremstilling af Grignion de Montforts Virksomhed, men kun et Omrids, en løs Skitse, for deres Skyld, som i Forvejen intet kendte til Stifteren af de to Kongregationer, som virker her i Landet. Jeg vilde blot minde Læserne lidt om hans Navn i Anledning af 200. Aars Jubilæet.

Og det var ikke hans Livs tørre Fakta, det var mig om at gøre at lægge frem, men jeg vilde paavise nogle af de storladne Sider i hans Karakter og rige Sjæleliv, som skabte hans Livs største Frugter. Jeg mener, det er Helgenernes gode Egenskaber, vi har Brug for, hvis vi vil gaa i deres Fodspor.

I Stykke I har jeg villet paapege den Indflydelse, hans Minde udøver blandt den Befolkning, hvor han virkede. Thi i jo højere Grad et Minde lever og rører sig, desto større og rigere var paagældende Menneskes Virksomhed. Og jeg vilde samtidig oprulle et lille Billede af Livet, som det udfolder sig i visse katholske Egne og give et Indtryk, af hvorledes man der ærer sine Helgener, den Nidkærhed, man der lægger for Dagen.

I Stykke II har vi fulgt Louis-Marie fra Vuggen til Præstevielserne. Stykke III giver et Indblik i den Tidsaand, han maatte kæmpe imod, samt et Overblik over hans Maade at virke paa. Hans Liv var kort, og hans Virksomhed i Missionens Tjeneste frembød ikke store Forskelligheder: overalt, hvor han færdedes, frembragte han Vidundere af Konversioner og Konversioner i Massevis. Overalt blev han paa samme Tid baaret i Triumf og forfulgt. Og i Stykke IV og V hører vi lidt om Kongregationernes Tilblivelse og Udvikling. — — — — —

Grignon de Montfort kæmpede mod en Tidsaand, som i sine forskellige Former ikke var helt ulig den Aand, vi danske Katholikker maa strides med. Derfor har det sin Interesse at se, hvorledes en fransk Katholik løftede den samme Sten, som vi alle daglig prøver paa at løfte.

Det var ikke blot hans Energi, Prædikener og gode Eksempel, som her blev de medvirkende Kræfter, men det, at han ikke kendte til Menneskefrygt. Der foreligger utallige Eksempler paa dette udprægede Træk i hans Karakter. Og det viste sig her, som saa mange Gange ellers, at den gennemførte Katholicisme i langt højere Grad respekteres og anerkendes af anderledes troende end det vage, vaklende Standpunkt.

Grignon de Montfort hævdede det katholske Milieu, han levede i, saa højt op, at dette 200 Aar efter staar for Samtiden som en af de mest katholske Egne i Verden. Og han kunde naa disse store Resultater, fordi Befolkningens Aand — den katholske, franske Nationalkarakter — ikke kender til Menneskefrygt, naar det gælder dens Religion. Den religiøse Side i den franske Karakter er som den sorte Muld: den Sæd, som slaar an, slaar dybe Rødder og skyder frodig Vækst uden Hindringer.

Og det har sin Interesse at se, at Père de Montforts gode Egenskaber, fulgte ud i deres yderste Konsekvenser, bragte ham den rigeste Høst og de mest glimrende Sejre, baade i Barndom, Ungdom og Manddom.

Og det er værd at lægge Mærke til, at Livet i Fatigdom blev den Vej, Gud førte ham, for at han kunde naa sit Maal.

Grignion de Montfort sprængte alle de Baand, der vilde hindre ham i hans Planer. Han vilde være Præst, og han blev det. Han vilde være Missionær, og det lykkedes. Vendée og Bretagne blev hans Arbejdsmark. Han tog Skovlen i Haand og bearbejdede disse Egenes haarde, ufrugtbare Jordbund. Den sorte Muld kom til Syne. Den katholske Sæd skød frodig Vækst. Og han skabte sig en Hær af mandlige og kvindelige Medarbejdere.

Jeg har omtalt Valfartsstedet som en af de Kilder, den salige de Montfort betjener sig af for at vinde Styrke og Kraft til sin Gerning. En anden Kilde var Dominikanernes 3die Orden, som han traadte ind i »af Kærlighed til Jomfru Maria«. Desuden tog han Jesu Hjertesagen op med stor Nidkærlighed. Det var to Aar efter Grignion de Montforts Fødsel, at den salige Marguerite-Marie havde haft sin store Aabenbaring. Jansenismen søgte at kvæle Kærligheden til Jesu Hjerte i dens Fødsel. Men Père de Montfort arbejdede ivrigt for at udbrede denne Andagt som et af de bedste Midler mod Protestantismens Indflydelse, og han digtede adskillige Salmer til Ære for Jesu Hjerte.

Og endelig var Retræten et af hans Livs faste Støttepunkter. Père de Montforts travle Virksomhed blev ofte afbrudt af Retraiter. Han havde sine ensomme Steder, hvor han trak sig tilbage mellem to Missioner, nemlig Saint-Lazare i Bretagne og St. Eloi i Vendée. Det første var et gammelt, forladt Kloster, det sidste et lille Landsted, som nogle Venner havde foræret ham.

Naar Mennesket i Livets bevægede Vrimmel har modtaget forskelligartede Indtryk, er det i Ensomheden, at disse Indtryk faar Lov at synke ned paa Bunden af Personlighedens Dyb og bidrage til Sjælens Vækst. Det var under saadanne Retraiter, at Père de Montfort fandt sig selv i det inderste Sjæleliv. Der fik hans Tanker Liv og Næring i Samliv med Gud, i Bøn og Betragtning. Der øste han af sin Aands sprudlende Kilder. Der fødtes hans litterære Arbejder.

Det var under saadanne beaandede Stunder, at hans Hundreder af Salmer blev til, at han skrev sit berømte Brev til »Korsets Venner«*), der indeholder Uddrag af alle

*) et Broderskab, han havde stiftet.

hans Læresætninger i den kristne Fuldkommenhed. Og det var under saadanne Stunder, at han udarbejdede Reglerne for *Les Filles de la Sagesse* og forfattede sin verdensberømte Bog: *Den sande Andagt til den h. Jomfru*, den Bog, om hvilken P. Faber siger: »Jo mere man fordyber sig i den, desto mere aandfuld og inspireret forekommer den en.«

Grignon de Montfort skriver selv om dette Skrift: »Jeg forudser klart, at vilde Dyr vil sønderrive denne Bog med deres djævelske Tænder — — — eller den vil i Stillehed blive begravet paa Bunden af en Kiste, for at den ikke skal udkomme.«

Det skete, som han forudsaa. Først 1842 blev den tilfældigvis fundet paa Bunden af en Kiste i Laurent-sur-Sèvre af en af Kongregationens Præster.

Da Bogen blev fundet, vandt den hurtig Berømmelse og blev oversat paa næsten alle Sprog. Men den har delt sin Forfatters Skæbne: enten gaar den sin Sejersgang gennem Landene, eller den ligger gemt paa Bunden af Kisten.

P. Faber oversatte den paa Engelsk, fordi »de engelske Katholikker holdt af at gøre Maria saa lille bitte, at Protestanterne ret kunde befinde sig vel i hendes Nærhed«.

P. Faber siger om Père de Montforts Skrifter, at jo mere Tiderne skrider frem, desto mere vil de blive skattet, thi de er alle præget af profetisk Evne.

Der er blevet sagt om Grignon de Montfort: »Kun den virkelige sande Kristen forstaar ham.« Og han har selv skrevet i »Den sande Andagt«: »Ikke de, som er af Kødets og Menneskets Vilje, men kun de, som er af Guds og Marias Vilje, forstaar mig og paaskønner mig — og det er ogsaa for dem, jeg skriver.« — — —

Grignon de Montfort døde 1716 i Laurent-sur-Sèvre, hvor han ligger begravet. Han begyndte en Mission dette Sted 5. April, fik kort efter Lungehindebetændelse og gik bort 28. April. Han levede kun 43 Aar og 3 Maaneder.

I de senere Aar havde hans Helbred været nedbrudt. Han kom sig aldrig, efter at Kalvinisterne engang havde blandet Gift i hans Mad. Og det anstrengende Liv tog yderligere paa hans Kræfter.

Saa meget forandrede hans Ydre sig med Aarene, at

Folk, som havde set ham ofte, knap kendte ham igen. Hans Person blev saa præget af Aandfuldhed og indgød i den Grad Respekt, at »alle vilde overvære hans Messer«. Og til hans sidste Øjeblik kom Folk i store Mængder til Sygesengen for at faa Velsignelsen af den, som de allerede ansaa for en Helgen.

Alle Grignon de Montforts Skrifter er i Rom blevet undersøgt under Kanonisations-Processen. Og 1853 forlød det, at intet i disse vil kunne hindre ham i at blive kanoniseret.

Der er det at mærke ved Grignon de Montfort, at han ikke hørte til de Helgener, hvis Veje synes os saa vanskelige at følge, fordi de enten omgives af Klosterlivets Glorie eller tilhører ganske andre Tider og andre Forhold end dem, vi kan sætte os ind i. Han kommer os tværtimod saa nær, er saa umaadelig »menneskelig« og et ypperligt Forbillede for os jævne danske Katholikker.

Grignon de Montfort er en Stjerne paa den franske Kulturs Himmel. Der findes mange Stjerner paa denne Himmel, som straalere og gnistrer. Det gælder blot om at faa Øje paa dem. Men kun der, hvor det protestantiske Taagesløv letter, kun der vil vi faa dem at se i deres fulde Lys.

I disse Krigstider har mange Blikket rettet mod denne Stjerne, thi Grignon de Montfort var Soldaternes specielle Ven. De kom til ham i Bataillonvis for at hente Raad. Han gav dem Forskrifter over deres Liv i Felten og stiftede Broderskabet »Sankt Mikael's Soldater«. Og han er lidendes, saaredes, Invaliders og Krøblinges Ven.

Paa Grignon de Montforts Tid fandtes en Mølle lige ved Calvaire de Pontchâteau; den er nu omdannet til Fodstykke for en pragtfuld Statue af ham. Der staar han og følger Arbejdet paa Kæmpealvariet.

Grignon de Montfort vaager over sit Folk.*).

Ellen Bohn-Jespersen.

---

*) Ved Udarbejdelsen af disse Artikler har jeg betjent mig af „Le bienheureux Grignon de Montfort“ af Ernest Jac. Den anbefales som en god, underholdende Bog for dem, der ønsker nærmere Bekendtskab med denne Helgen.

Nye Bøger

H. C. Frederiksen: Med et Barn ved min Side. (August Bangs Boghandel. 1916. 2. Udgave.)

For 6—7 Aar siden skrev afdøde Mogens Ballin her i Bladet en anbefalende Anmeldelse af Professor Frederiksens elskværdige Bog »Med et Barn ved min Side«, som her foreligger i andet Oplag. Denne Anbefaling kan gentages her, idet særlig det smukke Digt »Josef Tømmermand« skal fremhæves. Ogsaa Smaastykkerne til Børnene er smukke og meget tiltalende.

Budbringeren. Januar 1917. 2 Aargang. (32 Sider. 25 Øre.)

Køb og hold Budbringeren! Det nye Nummer har nogle fortrinlige Fortællinger og vil glæde baade store og smaa, ikke mindst de sidstnævnte, som paa de 12 sidste Sider faar en udmærket fornøjelig og from Underholdning fra Moster Claras dygtige Pen, Hvor mange af dem mon kan finde den lille Dreng paa Fikserbilledet — jeg har endnu ikke kunnet finde ham.

N. H.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. *Fidelitas-Foreningen*, som har sin Forsamlingsaal hos St. Josefsøstrene paa Østerbrogade 7 C, gav forrige Torsdag Aften Foreningens Venner Lejlighed til at bese Aarets Høst, Frugten af flittige Hænders Arbejde under de ugentlige Mødetimer. To store Borde var fyldte med Sy-, Strikke- og Hæklearbejder, som særlig nu, hvor Uld og al Slags Beklædningsstof er steget saa stærkt i Pris, vil være kærkomne Gaver ved Skolebørnenes Juletræ. At glæde og gavne Skolebørnene og disses Forældre til Jul er det smukke Formaal, som Fidelitas satte sig, da den for nogle Aar tilbage ogsaa satte disse Haandarbejdsysler ved Møderne paa sit Program, og det har Foreningen siden da trolig fulgt!

F.

— Opmærksomheden henledes paa Aftenunderholdningen paa Fredag i velgørende Øjemed. Det er særlig Øjemedet, der maa interessere. Overskuddet skal nemlig tilstilles den højærværdigste Biskop, som agter at anvende det som Dyrtidstillæg til vore meget daarligt stillede Folkeskolelærere. Der er desværre kun yderst faa af disse tilbage, og deres Antal vil sandsynligvis efterhaanden smelte yderligere ind, hvis det ikke kan lykkes os at hyde

dem Kaar, der er noget bedre end det Lavmaal, disse for Øjeblikket staa paa. Derfor vil sikkert mange møde paa Fredag for paa saa let og behagelig Maade at give en Julegave, hvor det i saa høj Grad gøres nødigt. Det maa tilføjes, at det er Violinisten Axel Jørgensen, som har lovet at yde den musikalske Assistance ved Festen. — Udbyttet af en Bortlodning af et Vievandskar af Billedhugger Skikkild og et Maleri vil gaa til det samme smukke Formaal.

— St. Knudssalen var næsten fuld i Tirsdags ved Højskolens Møde. Hr. Pastor Günther oplæste ganske udmærket en baade fornøjelig og rørende Historie om en gammel, forslidt Kone paa Dødslejet. Derefter fremviste Hr. Pastor Koch en Række overordentlig smukke Lysbilleder, Gengivelser efter Malerier af Kunstnerne Aubert og Führich. Under Billedernes Fremvisning spillede Hr. Organist Hammermüller meget stemningsfuldt paa Orgel en Række Variationer over Julemelodier. — Næste Mødeaften bliver Tirsdag d. 9. Januar.

Tyskland. Store Tab er der lidt paa alle de mægtige Fronter, der med utroligt Raseri kæmper mod hinanden. Den unge tyske Digter Reinhard Sorges Død — han faldt for ikke længe siden i en Alder af kun 24 Aar paa Vestfronten — betyder et ikke ringe Tab for den tyske Katholicisme. Født af protestantiske Forældre i Berlin havde han før sit syttende Aar mistet al religiøs Tro. Filosofen Nietzsche var bleven hans Ideal. Sit første Drama »Tiggeren«, der blev modtaget med stor Begejstring i Wien og Berlin, skrev han, da han kun var 20 Aar gammel. Som det var at vente, beherskedes det helt af en ukristelig Aand. En Begivenhed, der fandt Sted paa næsten samme Tid, fik ham til bittert at angre, at hans Stykke nogen Sinde var bleven trykt og opført. Under et Ferieophold ved Nordsøen kom det pludselig til at staa for ham, som ved en personlig Aabenbaring, at den fulde Sandhed kun fandtes i Kristendommen. Først vendte han sig til den Protestantisme, han havde opgivet; men under et Besøg i Rom i 1913, hvor han overværede Paasketidens Gudstjenester i St. Peterskirken, kom han den katholske Kirke nær. Da han forlod Rom, var det med det faste Forsæt at blive Katholik, og Oktober i samme Aar blev han og hans unge Hustru i Jena optaget i den katholske Kirke. Han kom endnu engang til Rom, hvor han i det vatikanske Seminarium modtog Firmelsens hellige Sakramente af en Kardinal. Den bekendte Jesuit, Pater Lippert, bragte ham i Forbindelse med ledende katholske Blade. Hans første Værk efter hans Omvendelse handler om denne hans Livs store Begivenhed. I Aaret 1914 blev han indkaldt til Krigstjeneste.

England. En af de interessanteste Virkninger, den nuværende Krig har haft paa engelsk Aand og Tankegang, er vistnok de ikke faa hellige Billeder og Mindesmærker, der er begyndt at dukke op i London og andet Steds. Det er de engelske Soldater, der bærer Hovedansvaret herfor. Under deres Krigstjeneste i Frankrig og Flandern har de set de mange Kors ved Landevejene, de har med Undren lagt Mærke til, at disse ofte stod urørte, skønt Kuglerne havde fløjet frem og tilbage mellem dem, og naar de saa kom hjem til England paa Orlov, har de ikke kunnet indse, at der var noget til Hinder for, at de ikke ogsaa kunde have det samme i deres Hjemstavn. Til deres Forbavselse fandt Soldaterne en allieret i den protestantiske Biskop af London (han er klog nok!), som tog Ordet for, trods Lavkirkemændenes Mumlen om Afgudsdyrkelse, at »den skønne, enfoldige Skik med hellige Billeder ved Vejene i katholske Lande« ogsaa skulde blive optaget i London. I deres simpleste Form bestaar disse nye Helligdomme af en Fortegnelse over Soldaterne fra den nærmeste Omegn, over hvilken er anbragt en Statue af St. Georg, Maria med Barnet eller en anden Helgen, en kort Bøn eller endogsaa et virkeligt »papistisk« Krucifiks. I nogle Tilfælde finder man en Fortegnelse over de fra vedkommende Sognemenighed faldne Soldater med Bogstaverne R. I. P., den katholske Bøn for de døde. — Skulde det blive et af Resultaterne af den sørgelige Krig at forberede England for en Tilbagevenden til den katholske Enhed, vilde vi her have et nyt, mærkeligt Eksempel paa, hvorledes Gud kan bruge Sorg og Lidelser til at frembringe noget godt.

Rom. Mandag den 4. December afholdtes, som for længe siden bestemt, et hemmeligt Konsistorium, ved hvilket den Hellige Fader udnævnte de i vort Blads Nr. 49 nævnte 10 nye Kardinaler. Tillige holdt Paven en meget indtrængende Tale paa Latin til de 30 tilstedeværende Kardinaler om Udgivelsen af den nye Lovbog i kanonisk Ret og om den nærværende Tids mange Ulykker og Lovkrænkelser. Den interessante Tale skal komme i et af de nærmeste Numre. Torsdag d. 7. December holdtes offentligt Konsistorium, ved hvilket de nyudnævnte Kardinaler og Kardinal Frühwirth kom til Stede og modtog den røde Hat, det udvortes Tegn paa deres Værdighed. — Ritus-Kongregationen holdt Møde d. 28. November for at forhandle om Saligerklæring af den ærværdige Josef Cottolengo. Samme Kongregation har ogsaa afgjort et Spørgsmaal, der var rettet til den, om det var tilladt at udelade Bønnerne efter den stille Messe, naar den hellige Kommunion blev uddelt umiddelbart efter denne. Svaret blev benægtende; Bøn-

nerne skal bedes straks efter Messen, og derefter bliver først den hellige Kommunion at uddele.

Brevkasse.

Ærede Abonnent.

De sender mig Diakonissestiftelsens Almanak for 1917 og spørger mig, hvad jeg synes om den. Endskønt jeg i Regelen ikke tager Notits af slige Udtalelser fra protestantisk Side, vil jeg dog ikke undlade at svare paa deres direkte Henvendelse.

Jeg vil da sige, at min første Tanke, da jeg saa denne Almanak, var det gamle Ord: Frænde er Frænde værst, sagde Ræven, da de røde Hunde var efter den. Det er nemlig underligt, at Diakonisserne og deres gamle Præst Dalhoff altid er blandt de mest onskabsfulde mod den katholske Kirke. Hvad er de selv andet end en ganske hæderlig Efterligning af vore herlige gamle Ordener, uden hvis Eksistens sikkert ingen havde fundet paa at oprette en Diakonisseorden? Det er der ikke noget ned-sættende i; men Tanken herom burde dog vække en lille Smule Taknemmelighedsfølelse hos Efterlignerne, ikke et blindt og ubændigt Had. Det er nemlig et saadant, der ganske behersker omtalte Almanak, der er et Mindeskrift om Reformationens 400 Aars Jubilæum. Og dog kan man naaske ogsaa undskyldte dette; thi er det mon muligt at skrive til Luthers Berømmelse uden med ham at udøse Had og Haan mod den hellige almindelige Kirke, hvilken han forfulgte til sit sidste Aandedræt? (Aaret før sin Død udgav Luther de berygtede ni Billeder og Vers mod Pavedømmet; de er saa modbydelige, at de ikke engang kan beskrives her, og at ikke en eneste Ven af Luther tør vove at offentliggøre dem — ikke engang i Jubilæumsaaret!) Den lille Almanak er saa fuld af Fordrejninger og Løgne om den katholske Kirke, at det vilde kræve mange Ugeblade fulde at udvikle det rigtige, og den er holdt i saa tarveligt et Sprog, at den ikke er værd at gendrive; den staar som et ypperligt Minde om, hvad Reformationen var, og hvad den bragte.

Vi skal ikke gøre Gengæld ved at bagtale Protestantismen og fortælle Løgne om den; i det lange Løb betaler Ærlighed sig ogsaa bedst. I Jubilæumsaaret vil vi derfor ikke angribe vore protestantiske Medkristne; derimod vil vi forsøge paa at besvare alle Angreb paa os ved klart og jævnt at lægge Sandheden frem om den katholske Kirke. Var den katholske Kirke blot kendt i sin sande Skikkelse her i Landet, vilde mange Danske blive Katholikker.

Niels Hansen.

Den katholske Højskole.

Intet Foredrag i denne Uge.

Plads ledig. Ung Kone eller Pige søges til Morgenhjælp. Tandlæge Hallaes, Frederiksgade 11. K.

K.U.F. Julefesten holdes Torsdag d. 28. ds. Kl. 8—11. Program: 1. Chokolade. 2. Juletræ. 3. Koncert af »Stringendo« (Velv. Assist.). 4. Illusionist Hr. Adolphe Bernard (Velv. Assist.). 5. Juleposer og Tombola. 6. Limonade.

Adgangskort faas indtil 2. Juledags Aften i Stenogade 4 A.

St. Josefs Gilde afholder *Julefest* Tirsdag den 26. ds. (2den Juledag) Kl. 6 i Festlokalet, Griffenfeldtsgade 7. Der bydes paa Juletræ, Chokolade og Underholdning for Børnene. — Kl. 10 Bal for voksne. — NB. 50 fattige katolske Børn er indbudte. Billetter à 50 Øre for voksne, 25 Øre for Børn samt Baltegn à 50 Øre faas hos Hr. Schloemer, Elmegade 22, samt gennem Telefon Byen 2297 og Vester 2104 y. Medlemmer kan medtage besøgende.

Udmærket Jule- og Nytaarsgave.

ET GAVEKORT.

der giver Ugebladet frit tilsendt en hel Aargang.

Pris 6 Kr.

Faas Bredgade 69, 2. o. G., Kl. 1—4 og i Bogsalget.

Julefest.

Foranstaltet af Skolebladet »Skolens Ekko« afholdes der den 4. Januar Kl. 7—10½ i St. Knuds Skoles store Sal en Julefest. Vi haaber, at det ærede Publikum venligst indfinder sig til Elevernes Julefest, til hvilken der sælges Billetter i Katholsk Bogsalg og hos Portneren, Stenogade 4. Billetter for voksne 60, for Børn 35 Øre.

Redaktionen af »Skolens Ekko«.

Program:

1) Dans om Juletræet. 2) The eller Kaffe med Kager. 3) Oplæsning af Hr. Direktør Høhling (velv. Ass.). 4) Uddeling af Juleposer. 5) Sodavand, Konfekt, Nødder m. m. 6) Julelege o. a:

Ved Festen medvirker Orkesteret »Stringendo«.

Tak. Fra Hr. Organist Hammermüller har jeg modtaget 402 Kr. 91 Øre som Overskud fra Koncerten i St. Knudssalen. — Jeg takker hjerteligt saa vel de medvirkende som alle, der har interesseret sig for denne Fest. — Kastanievej d. 20. Decbr. 1916.

Forstanderinden for Elisabethssøstrene.

Unio. Onsdag d. 27. December. Alm. Møde i Lokalet, Frederiksberg Allé 11. Oplæsning af *Julehistorier*. Fælles Chokoladebord.

Søndag d. 7. Januar 1917 afholdes Julefest i Lokalet, Frederiksberg Allé 11. Nærmere i næste Nummer.

Katolske Smaaskrifter.

(Hvor ingen Pris er angivet, er denne 10 Øre.)

- Nr. 1. *Gethsemane-Andagt*, særlig passende til Torsdag Aften.
- Nr. 2. *Byzantinsk Kunst*, af Emil Fr. Ronnqv.
- Nr. 3. *Et Ord til hver Dag*, ved Niels Hansen. 2. Oplag, 15 Øre.
- Nr. 4. *Korsvejsandagt for de arme Sjæle i Skærsilden*.
- Nr. 5. *Officium til Marias ubesmittede Undfangelse*.
- Nr. 6. *Korsvejsandagt*.
- Nr. 7. *Lector Pouel*. Af Paul J. Reiter. 25 Øre.

Katolsk Bogsalg.

THE CATHOLIC REVIEW.

Birgittinernes engelske Kvartalskrift. Den aarlige Subscriptionspris er 2 sh. 8 d. Hovedkommissionær: T. J. Kealy, 7 Ashen Grove, Wimbledon Park, London.

Aftenunderholdning

i velgørende Øjemed

afholdes Fredag d. 29. December 1916 Kl. 8 Aften i Sankt Knuds Skoles Festsal, Stenosgade 4. En Kreds af Dilettanter vil opføre:

»Hans og Trine.«

»Emilies Hjertebanken.« Vaudeville-Monolog.

»Vækkeuret.« Farce i een Akt.

Den musikalske Del af Underholdningen vil bestaa i Violin-Solo med Klaverakkompagnement: 1) Mozart: Serenade. 2) Vieux-temps: Fantasticaprice. 3) Lotti: Arie. 4) Dittersdorff: Scherzo.

Billetter faas i Katholsk Bogsalg, Stenosgade 3, Tlf. Vester 3930, à 1 Kr. 50 Ø. eller 1 Kr. eller 75 Ø.

Gudstjenesten Juledag.

St. Ansgars Kirke. Kl. 12 Midnat Pontifikalmesse med Prædiken. Fra Kl. 7 Morgen stille Messer. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 6 Aften Festandagt.

Jesu Hjertes Kirke. Kl. 6 Morgen højtidelig Levitmesse med Prædiken; derefter stille Messer. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 6 Festandagt med Prædiken.

St. Josefs Kirke. Kl. 5 Morgen Højmesse med Udstilling af det allerhelligste. Kl. 6 stille Messe. Kl. 9 Højmesse med Prædiken. Kl. 3 Eftermiddag Festandagt.

St. Knuds Kapel. (Vestervoldgade 115.) Kl. 7½ stille Messe. Kl. 3 Eftermiddag Prædiken og Festandagt.

Immaculatakirken. (Strandvej 91). Kl. 9 og 9½ stille Messe. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 2½ Festandagt.

Klosterkirken paa Jagtvej. Kl. 7½ stille Messe og Kl. 8 stille Messe med Prædiken. Kl. 6 Andagt.

Rosenkranskirken. Kl. 5 Morgen Sangmesse med Prædiken; derefter stille Messer indtil den sædvanlige stille Messe ved Otte-tiden. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 5 Efterm. Festandagt.

Assumptionskapellet. (Amalievej 14). Kl. 12 Midnat Højmesse. (Kun Adgang for de med Kort forsynede. Den h. Kommunion uddeles kun til Husets Beboere) Kl. 8 og 8½ stille Messe. Kl. 2 Efterm. Vesper og Velsignelse.

St. Annæ Kirke. Kl. 12 Midnat Højmesse med Prædiken. Kl. 7 Sangmesse med Fælleskommunion. Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 6 Aften Prædiken og Festandagt.

St. Andreas Kirke. (Ordrup). Fra Kl. 6 stille Messer. Kl. 10 Levitmesse. Kl. 5 Prædiken og Festandagt.

Kirkekollekt.

Under Midnatsmesserne og Højmesserne paa Juledag afholdes der i Sognekirkerne Kollekt til Kirkernes Opvarmning.

Assumptionskapellet.

Lørdag den 23. December er det allerh. Sakramente ikke udstillet, ligesom der heller ikke er nogen Eftermiddagsandagt.

Søndag den 24. December. Kl. 7 uddeles den h. Kommunion. Kl. 8 Messe. Kl. 2 Velsignelse.

Rosenkranskirken. 2. Juledag er Gudstjenesten som paa en Søndag, men Kl. 10 er der Højmesse med Prædiken.

Jesu Hjertes Kirke. Søndag den 24. Dec. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 6 Aften Andagt uden Prædiken. 2. Juledag Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 6 Aften Andagt med Prædiken.

Klosterkirken paa Jagtvej. St. Stefans Dag (2. Juledag) er der Kl. 8 stille Messe med Prædiken og Kl. 3 Andagt.

Præsternes Pensionsfond bringes i Erindring.

Kirkelig Kalender.

24. Decbr.	4. Søndag i Advent.	31. Decbr.	Søndag i Jul.
25. —	M. Juledag.	1. Januar.	Jesu Omskærelse.
26. —	Ti. St. Stefans Dag.	2. —	Ti. Jesu Navnefest.
27. —	O. Johannes, Apostel og Evangelist.	3. —	O. Oktav af Johs. Ev.
28. —	To. Uskyldige Børn.	4. —	To. Oktav af Uskyldige Børn.
29. —	F. Thomas, Biskop og Martyr.	5. —	F. Vigilie.
30. —	L. Oktavdag.	6. —	L. Epifani.

Meddelelse til Abonnenterne.

Paa Grund af den vedvarende voldsomme Stigning af Papirpriserne bliver Abonnementsprisen paa **Nordisk Ugeblad** gennem Boglader og Ekspeditionskontoret fra **1. Januar 1917** forhøjet til **6 Kr. aarlig, 1 Kr. 50 Ø. Kvartalet** (incl. Porto).

For Postabonnenter — d. v. s. saadanne, der faar og betaler Bladet gennem Postvæsenet — som hidtil har betalt **1 Kr. 25 Ø. Kvartalet**, bliver Abonnementsprisen ligeledes **1 Kr. 50 Ø. Kvartalet** (incl. Porto).

Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet **10 Kr. aarlig**. Prisen er for et enkelt Nr. fra 1. Januar 1917 **20 Øre**.

Bestyrelsen for Ansgariusforeningen,
Udgiver af Nordisk Ugeblad.

Udenlandske Abonnenter,

som faar Ugebladet tilsendt direkte fra Ekspeditionen, bedes — for at undgaa Standsning i Bladets Forsendelse — **omgaaende** indsende Abonnements- og Portobeløb for 1917, ialt **10 Kr.** (den forhøjede Pris fra 1. Jan. 1917), pr. Postanvisning til Ekspeditionen, Bredgade 69² o. G., København K.

Nye Bøger. Kardinal Newmans Søndagsbog. 1,50 Kr.

Antony: St. Antonius af Padua. Ved L. Bruhn. 2,50 Kr. Indb. 3,75 Kr.
Jesu Hjerte-Andagten. Ved Ign. Schmid, S. J. 1,50 Kr. 1,75 Kr. 3,00 Kr.

Kalenderen for 1917 er nu udkommet og kan faas paa **Menighedskontoret**, Bredgade 69, 2. Sal o. G. (1—4. Telefon Palæ 654) samt ved Kirkerne og i Bogsalget. Pris **30 Øre**. Ved Indsendelse af 35 Øre i Frimærker tilsendes Kalenderen portofrit. *Ansgariusforeningen.*

»**Budbringerens**« l. Hæfte for 1917 er udkommen. Det anbefales at tegne Aarsabonnement, især for Københavns Vedkommende.

Katholsk Aarbog.

Paa gentagen given Foranledning maa det bemærkes, at de aarlige »statistiske Indberetninger« (som indsendes til *Vikariatet* hver Oktober Maaned) og — »Katholsk Aarbog« er to *forskellige* Ting, der *ikke* har *samme* Rubrikker til Udfyldning.

Redaktionen af Aarbogen.

K. U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Matthæus Hansen, Hovmarksvej 30, Charlottenlund.

Katholsk Bogsalg, Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tlf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.
64. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet (incl. Porto), modtages paa alle Postkontorer. — Gennem Boglæder og Ugebladets Ekspeditionskontor (Bredgade 69, 2. S. o. G. 1—4, Tlf. Palæ 654) 1 Kr. Kvartalet (incl. Porto) for Abonnenter i København, men for Abonnenter udenfor København 4 Kr. aarlig. — Under Korsbaand til Udlandet 7 Kr. 50 Ø. aarlig. — Redaktør: Niels Hansen, cand. mag., Viggo Rothes Vej 14, Charlottenlund. Tlf. Helrup 657 y. Træffes bedst 4—6.

Nr. 53.

Søndag den 31. December.

1916.

INDHOLD: Smaa Indledninger. — Dominikanerordenen. — Abonnementsprisens Forhøjelse. — Maristbrødrene. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Aalborg. Island. Tyskland. Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Smaa Indledninger.

340.

I Jesu Navn.

Aarets sidste Dag! Det er alvorlige Tanker, der vækkes i hver Menneskesjæl, fremfor alt i den kristne Sjæl, som er vant til betragte Livet fra et overnaturligt Synspunkt.

Atter er 365 Dage, ja i Aar 366 Dage, hver Dag paa 24 Timer, rundet hen i Tidens Strøm, rundet hen for aldrig at vende tilbage. Alle de utallige Lejligheder til at flyde det onde og gøre det gode, alle de utallige Naadegaver, Gud har knyttet til Tiden, for at hjælpe mig til Fremvækst i Hellighed og i Fortjenesten for Evigheden — de er faret hen for aldrig at vende tilbage.

Hvordan har jeg benyttet Tiden? Hvilken Brug har jeg gjort af Naaden? Har jeg maaske spildt det meste af min Tid? Har jeg plettet min Sjæl med Synd, Synd paa Synd, maaske flere, end jeg kan tælle! Da være Gud mig naadig og lade mig ikke dø i Synd!

Eller har jeg undgaaet mine gamle Synder, ført en alvorlig Kamp mod mine Lidenskaber, vogtet mig for at falde i de Garn, som Djævelen og Verden har spændt for min Fod? Har jeg benyttet de mange Lejligheder, der blev budt mig til at øve Dyd og forøge min himmelske Formue? Maaske ikke alle. Vistnok ikke alle. Men mon dog

saa mange, jeg kunde overkomme med min svage Kraft? Da være Gud Tak for den gode Vilje, han har givet mig! Tak for den Naadehjælp, han har ydet mig! Tak for de Sejre, han har skænket mig!

Nu gaar min Livsskude ind i det nye Aar. Foran mig ligger det stormfulde Hav, som jeg skal befare. Men højt oppe over Havets urolige Bølger staar den lyseste Stjerne, der kan skinne for mig: Jesu hellige Navn. Thi saaledes læser jeg i Nytaarsdagens Evangelium: »Da otte Dage var omme . . . blev hans Navn kaldet Jesus.«

Jesus! Det er min Frelses Navn. »Der er intet andet Navn givet Menneskene, hvorved vi skal frelles.« Og »han skal frelse sit Folk fra deres Synder«. Dette Navn skal da lyse for mig i al min Færd. Det staar jo ikke for mig i utilgængelig Fjernhed. Dette hellige Navns guddommelige Bærer bor i vor Midte. Fra Kirken Tabernakel tilraaber han os: »Kom hid til mig, I alle, som er mødige og besværede! Jeg vil vederkvæge eder.« Ja, fra Tabernaklet stiger han ned til mig og sænker sig dybt i mit Hjerte for at gøre mig til eet med sig.

Jeg vil da sige med Petrus: »I dit Navn vil jeg kaste Garnet ud.« Ved din Naades Hjælp vil jeg bestræbe mig for at opfylde min Pligt, bekæmpe mine Lidenskaber, fly Verdens syndige Forlystelser, værne mig mod den onde Fjendes listige Angreb, øve mine Standsdyder og søge at samle mig de Skatte, som alene har Værd i Guds Øjne og engang skal sikre mig en Plads blandt Himmelens salige.

Et nyt Aar! Skal det blive mit sidste? Eller vil der følge flere efter? Hvor mange, som sammen med mig gik ind i det nu henrundne Aar, er gaaet bort i Aarets Løb, gamle og unge! Ogsaa de, der var yngre end jeg! Mange, som med glade Forventninger saa ind i en glad Fremtid! Mange, som kun tænkte paa Livets Lyst og Lystens Nydelse uden at ænse det Ansvar, der var lagt paa dem. Paa een Gang hed det: »Aflæg Regnskab over din Husholdning!«

Vil det ogsaa blive sagt til mig, før Aaret er omme? — Kære Jesus, du, hvis Navn lyser over hele Aaret, lad dets Lys aldrig blive fordunklet for mig! Lad mig aldrig vende mit Blik bort fra det! Led mig ved dit Eksempel i alle mine Handlinger! Styrk mig ved din Naade! Giv mig Sejr over alle den onde Fjendes Efterstræbelser, saa at jeg, naar engang min Time er kommen, maa møde dig som en naadig Dommer og følge dig til de himmelske Boliger for der med alle de forklarede at lægge min Krone hylgende ned for din Fod.

Dr. Kiefer.

Dominikaner-Ordenen.

Et 700 Aars Jubilæum.

(Af E. Rosenørn-Lehn.)

(Sluttet.)

I nær Tilslutning til Bibelstudiet maa Prædikenen omtales, den, som var Studiets egentligste Formaal. De gamle Haandskrifter har kun bevaret lidet, som kan give os et Begreb om de Prædikener, der vakte saa mægtig en Genlyd dybt i Millioner af Menneskesjæle. Som et vældigt Herrens Vejr foer den nye Apostelskares Forkyndelse viden om Land. Vi Danske, som kender den Ordets Magt, hvormed Grundtvig vakte vort Folk af Dvale, vi har en vis Betingelse for at forstaa den Vækkelse, som Prædikebrødrene hidførte. Apostolatets Naadegave er ikke skænket enhver Præst; en Prædiken kan være korrekt og god nok i sig selv og alligevel gaa hen over Hovederne paa Folk uden at berøre deres Hjerter, fordi den mangler Pintsedagens Ildtunge. De fattige Optegnelser og knappe Skemaer af Prædikener, som vi ejer fra Middelalderen, har Forfatteren P. Danzas betegnende kaldt »forstenet Lava fra udbrændte Kratere«. Een Ting fremgaar imidlertid tydeligt nok, nemlig den, at Dominikanerne allerede i hin Tid tog afgjort Hensyn til den Tilhørerkreds, de prædikede for. Savonarola har ikke talt paa samme Maade til de højt kultiverede Florentinere, som den salige Paulus talte til de vilde, hedenske Cumaner eller St. Tomaso til sin napolitanske Hjemstavns Bønder. Vi har ogsaa ganske bestemte Beviser for, at den saa ofte fremførte Anke over, at Prædikenen blev holdt paa Latin, er ugrundet; ganske vist prædikede Bisperne lige indtil Tridentiner-Konciliet paa Latin, og det samme gjorde Dominikanerne, naar de talte til en, ofte international, Forsamling af lærde Mænd. Til Folket talte de derimod paa Modersmaalet. Dette medførte atter for de til Missionerne bestemte Fratere et omfattende Sprogstudium. Til Prædikebrødrenes første Tid knytter sig Mindet om de store Folketalere Heinrich af Köln, St. Pietro di Verona og Giovanni de Vicenza; senere møder vi i deres Rækker den spanske Helgen St. Vincente Ferrer (1350—1419), et af de største Vidundere af en Folkeapostel, Kirken har frem-

bragt. Hvad St. Antonio af Padova er for Franciskaner-Ordenen, det er St. Vincente Ferrer for Dominikanernes Orden. Hans Bodsapostolat omspændte hele Vesteuropa, og hans eget strenge Bodsliv var den mest veltalende Prædiken. Alene af Jøder menes han at have omvendt henved 25.000. Hans Sprogkundskaber var overordentlig begrænsede, saa den Anskuelse har Sandsynligheden for sig, at Gud blandt de talløse Jærtegn, der ledsagede hans Apostolat, ogsaa fornyede Sprogunderet fra den første Pintsefest. Renaissancetidens store Bodsprædikant blev Frater Girolamo Savonarola (1452—1498), som med sin mægtige Forkyndelse rystede Firenzes Grundvolde. Ulykkeligvis blev han inddraget i politiske Stridigheder og lod sig derigennem forlede til Trods og Ulydighed imod Paven. Han blev sammen med to andre Fratere stillet for en Domstol, og den 25de Maj 1498 blev de hængt paa Piazza Signoria i Firenze og deres Legemer brændt. Senere Tidens Kirkeoprørere har villet tage Savonarola til Indtægt og i ham hyldet en Forløber for Protestantismen; intet er mere forkert; Savonarolas Tro paa Kirken og dens Lære vaklede intet Øjeblik, han bekendte den til sit sidste Aandedræt.

Den nyere Tid kan neppe opvise noget større apostolisk Geni end Dominikaner-Ordenens Genindfører i Frankrig, Pater Henri Dominique Lacordaire (1802—1861), som skabte en Æra for den franske Ordensprovins, ikke ulig dens første Guldalder. Som Taler brød han med de rhetoriske Traditioner, der havde Hævd paa den Tid. Hans Aand sprængte Rhetorikkens pyntelige Trældomsbaand og brusede som en Fjeldfos frem gennem et Samfund, der undrende studsede og mindedes, at der eksisterede en Himmel og en Gud, som det havde glemt eller fornægtet. P. Lacordaires Veltalenhed var grundfæstet paa et mangeaarigt og omfattende theologisk Studium. Som ægte Søn af St. Domingo og Broder til St. Tomaso erkendte han Forstandens og Kundskabens fulde Værdi for Kristenlivets Udvikling, og han grundede i Overensstemmelse hermed den apologetiske Lærestol i Paris — en af de største Sejre, Kirken har vundet i det 19de Aarhundrede.

Vi har her i kun altfor korte Træk gjort Rede for den herskende Stilling, som Prædiken indtager i Dominika-

ner-Ordenen. Der er endnu en anden Ting, som danner et uløseligt Led i Ordenens Historie, det er Inkquisitionen (*inquisitio* = Undersøgelse). Christus har paalagt Kirkens Øvrighed, Paven og Bisperne, den Pligt at vaage over Sædernes og Lærens Renhed. At allerede Apostlene dømte aabenbare Forseelser ved en aabenlys Rettergang og straffede dem med hele den overnaturlige Magt, Gud havde givet dem, det fremgaar f. Eks. af St. Peters Dom over

P. LUDOVICUS THEISSLING. Dominikanerordenens nuværende General.
(Nr. 34 i Ugebl.)

Vi tror, det er et godt Varsel for dig selv, at du har tiltraadt Ordenens øverste Embede, lige før den herlige Mindefest skulde fejres, og vi ønsker dig et lykkeligt og for Kirken frugtbringende Forløb af din Gerning.

(Af Pave Benedikt XV.s Brev af 29. Oktbr. 1916 til P. Theissling.)

Ananias og Safira og af St. Pauli Dom over Troldkarlen Elimas. Bisperne udøvede ned igennem det første kristne Aartusind nævnte Pligt hver i sit Stift og udøver den for saavidt endnu; en retslig Undersøgelse, bygget paa væsentlig samme Grundregler som Romerretten, gik altid forud for deres Dom. I Middelalderen var den katholske Religion Statsreligion og Samfundets Grundvold; hvo der forsyndede sig imod Kirken, dens Sæde- og Troeslære, for-

syndede sig tillige derved imod Stat og Samfund. De kristne Fyrster, som med Rettens Sværd i Haand forsvarede Kirken, de forsvarede paa samme Tid Riget og Undersaatterne. Den Gang Albigerne oversvømmede Sydfrankrig med deres samfundsfarlige Kætteri, greb Paverne selv mere direkte ind, og i 1231 stiftedes den pavelige Domstol, som kaldes Inkquisitionen. Da St. Domingo var død allerede i 1221, er det en given Sag, at han ikke, som ofte paastaaet, var dens Stifter. Efter Inkquisitionens Oprettelse knyttede Paverne de lærde Prædikebrødre til den. Ingen kunde tænkes mere skikkede til at undersøge theologiske Spørgsmaal. Nogle af Ordenens store Helgener har gjort sig fortjente som Inkvisitorer, saaledes Pietro di Verona, Raymond af Pennafort og Pave Pius V. Inkquisitionens saa højt udskegnede Rædsler er blevet stærkt og tendentiøst overdrevet af Slægter, som ikke selv kvæde sig ved at bruge Tortur og Heksebaal. Tidernes Raahed maa tages i Betragtning, og dernæst maa man gøre sig det klart, at de borgerlige Domstole ansaa Kætteri for en større Forbrydelse end Højforræderi og straffede det strengere. Den kirkelige Domstol var langt mildere baade i Dom og i Straffe. For Inkvisitorerne var det væsentlige Formaal det, at overbevise og omvende de anklagede; Prædikebrødrenes harmhjertige Apostelsind gjorde sig her kraftigt gældende. Mange Steder mødte Inkvisitorerne bitert Had og Forfølgelse, og med St. Pietro di Verona i Spidsen led talrige Prædikebrødre Martyrdøden for Kætternes Haand. Endnu skal i denne Sammenhæng tilføjes, at Pave Paul III i Aar 1542 oprettede en højeste Inkvisitionsdomstol i Rom; dens General-Kommissær var Dominikaneren Pater de Tropeja, og nævnte Embede har altid været beklædt med et Medlem af samme Orden. Under Pave Sikstus V gik Domstolen over til at blive »Det hellige Officium«, som under Pavens eget Forsæde er den første af de romerske Kongregationer. Dominikanerne har stedse bevaret en fremragende Lod og Del i dens Virksomhed; bl. a. har Pavens Paladmester, som lige siden St. Domingo selv altid har været en af hans Sønner, fast Sæde saavel i denne som i Indeks-Kongregationen.

Inden vi gaar over til kortelig at omtale Dominika-

nernes Mission i Hedningelande, maa vi kaste et Blik paa deres eget, om man saa maa sige, intime Liv, deres Kloster- og Kirkeliv. Man siger, at et Træ har saa megen Rod under Jorden, som det har Krone over Jorden; som »et Træ, der er plantet ved Vandbække«, slog Ordenen til alle Sider sine Rødder dybt i Gud. Var Dominikanerne Ordets Mænd, saa var de ikke mindre Bønnens og Bodens Mænd. Rosenkransbønnen, som tilhører Dominikaner-Ordenen fremfor alle andre, bærer Vidnesbyrd herom. At Guds Moder skulde have skænket denne aandelige Skat til St. Domingo selv, er hverken bevist eller modbevist; det er ingen Troessag. Væsentlig er derimod den Betydning, Rosenkransbønnen til alle Tider har haft for Fraterne selv og for deres Apostolat. Rosenkrans-Broderskabernes Oprettelse og Virksomhed er et stort Led i dette. —

Den dybtgaaende Betragtningssøn affødte indenfor Ordenen de store tyske Mystikere B. Seuse (Suso), Tauler og Mester Eckhart (alle i Beg. af d. 14de Aarh.). — Dominikanernes Liturgi blev udarbejdet i Aarene 1244 til 1248 af fire Fraterne, en fra hvert af de fire Hovedlande: Frankrig, England, Italien og Tyskland; hvert af disse Landes særskilte Liturgi gjorde sin Indflydelse gældende, mest dog den franske. Da Pave Pius V i det 16de Aarh. tilvebragte Enhedsform saavel for Breviaret som for Messens Rubrikker, gyldig for hele den latinske Kirke, saa tillod han de Ordener, som havde haft egen Liturgi i over 200 Aar, at bibeholde denne. Blandt disse Ordener var Dominikanerne. Vi ser iøjnefaldende Ejendommeligheder i den dominikanske Messe, sammenlignet med den romerske. I det 17de Aarh. lod Pave Urban VIII Kirkens Hymner bearbejde og deres Latin rense for saakaldte Barbarismer; da opnaaede Dominikanerne Lov til at bevare deres Liturgi urørt i dens Sprogs oprindelige og enfoldige Kraft. Ogsaa paa mange andre Omraader har Ordenen konservativt holdt fast ved sine fra Fædrene nedarvede særlige Skikke, Privilegier og Ceremonier.

Uden at have skabt nogen egentlig dominikansk Bygningsstil har dog Ordenens Aand ogsaa givet sig Udtryk i dens Byggemaade. I de første Aarhundreder hævdede dens ledende Mænd en Enkelhed og Beskedenhed i dens

Bygninger, som stod i nøje Samklang med Fattigdomsbe- grebet. Senere Tider bragte en Del Slappelse i denne Hen- seende. Næsten alle Ordenens Kirker er i gothisk Stil, saaledes ogsaa Sta Maria sopra Minerva i Rom, den evige Stads eneste gothiske Kirke fra Middelalderen. Firenzes Sta Maria Novelle staar ikke tilbage for den. I vore Dage vidner det nye Studiekloster i Zwolle (Neder- land) om Ordenens gode Byggetraditioner. De skønne Kun- ster havde stedse Beskyttere og Udøvere blandt Prædike- brødrene; Fra Angelico da Fiesole har faaet et udødeligt Navn. Ved deres kunstforstandige og theologisk begrun- dede Indflydelse paa Kunstnernes Arbejde skabte de den saakaldte »theologiske Kunst«. —

Det mangfoldige og mangeartede Apostolat, som Præ- dikebrødrene udførte og endnu udfører i de katholske Lande, har aldrig udelukket deres Missionsgerning blandt Hednin- gene. Mange er de Frætere, som har opnaaet, hvad de- res hellige Fader Domingo ønskede sig, nemlig Martyriet i Hedningeland. Kort før sin Død udsendte han sine Søn- ner til Cumanerne. De virkede ogsaa i det 13de Aarh. iblandt de hedenske og de skismatiske Russere; mest bryd- somt synes Missionsværket at have været iblandt Preus- sens krigerske Hedningehorder. I den Bulle, ved hvilken Pave Gregorius IX Aar 1232 opfordrede de bøhmiske Do- minikanere til at prædike Korstog mod Preusserne, læser vi, at disse nylig ved et Røvertogt i Nabolandene havde ødelagt over 10.000 Landsbyer med alt, hvad der hed Klo- stre og Kirker. Det var ingen let Opgave at kristne disse Barbarer. Det samme maa siges om Missionen i Lithauen. Som en anden St. Paulus drog Polakken St. Hyacinthus fra Sted til Sted; han gennemstrefede som Missionær hele Nordøst-Europa og trængte frem indtil Sibirien,

Paa sine Rejser gæstede han Provinsen Dacia (der omfattede de tre nordiske Riger og Finland). Rimeligvis skylder ikke blot de holstenske og sønderjyske, men alle den jyske Halvøs Dominikaner-Klostre ham deres Grund- læggelse. Han er selvskreven til at være den Helgen, vi nulevende danske Katholikker særlig indtrængende maa paa- kalde for den nye Dominikaner-Mission, til hvilken Spiren er nedlagt herhjemme. Vi har ogsaa indfødte hellige Mænd

af Ordenen at henvende vor Bøn til, saaledes de salige Mathias og Rane af Roskilde.

Maatte Ordenen snart faa en ny Blomstring her i vort Land, hvor den ifølge Traditionens Hævd har hjemme.

Gud, som saa ofte følger Tildragelserne paa en mærkelig symbolsk Maade, synes ogsaa at have handlet med bevidst Hensigt, da han lod Honorius III stadfæste Ordenens Grundlæggelse paa d. 22de Decbr. — den Dag, da den store Antifon lyder: »*O Rex gentium et desideratus earum!*« (O, du Folkelagenes Konge og den, som de har længtes efter!) Han udsendte hin Dag en ny Apostelskare til at forkynde hans Frelse for alle Folk.

E. Rosenørn-Lehn.

Abonnementsprisens Forhøjelse.

Det er sikkert bleven modtaget med ikke ringe Beklagelse mange Steder, at Ugebladets Abonnementspris fra 1. Januar er bleven sat op fra 1 Krone til 1 $\frac{1}{2}$ Krone Kvartalet. Ansgariusforeningens Bestyrelse havde ogsaa længe haabet overhovedet at kunne undgaa nogen Forhøjelse, og paa sidste Bestyrelsesmøde omkring 1. December var man bleven enig om, ved Opfordring til Medlemmerne om at forhøje deres Kontingent, foreløbig at prøve at bibeholde den gamle Pris. Men faa Dage efter nævnte Møde kom Budskabet om yderligere Prisstigninger, bl. a. at Papiret til Ugebladet næste Aar mindst vilde blive 1000 Kroner dyrere, og da saa Bestyrelsens Medlemmer ingen anden Udvej end at lade Abonnementsprisen stige. Det bemærkes dog, at Postabonnenter, d. v. s. Abonnenter, der faar og betaler Bladet gennem Postvæsenet, siden 1. Juli 1914 har betalt 1 Kr. 25 Øre Kvartalet, saaledes at Stigningen for disse Abonnenter kun er 25 Øre Kvartalet.

Stigningen er utvivlsomt for mange Abonnenter ganske betydningsløs. Først og fremmest naturligvis for de ikke faa, hvis Forhold allerede før den nuværende Dyrtid var saadanne, at de havde rigeligt at leve af; for dem er de 25-50 Øre, de maa betale mere for Ugebladet i hvert Kvartal, saavel som disse Tidens dyre Priser en Ubehagelighed, men heller ikke mere. Dernæst er der mange Abonnenter, hvis Indtægter før Dyrtiden ganske vist ikke var store, men dog tilstrækkelige; disses Indtægter er i mange Tilfælde ogsaa

vokset, efterhaanden som alt er blevet dyrere; for dem vil Abonnementsprisens Stigning heller ikke kunne blive følelig. (At de, hvis Indtægter i denne Tid er blevet meget større — af dem findes der maaske ogsaa en Del — ikke mærker Forhøjelsen, behøver ingen Paavisning.)

Men endelig findes der sikkert ogsaa en Del Abonnenter, hvis i Forvejen kun knap tilmaalte Aarsindtægt ikke — eller kun i ganske uforholdsmæssig Grad — er vokset i nuværende trange Tid. For saadannes Vedkommende er Prisstigningen beklagelig, ja dobbelt beklagelig, fordi utvivlsomt mange af dem ikke — hvad der ikke er noget at indvende imod — vil gribe til den naturligvis ogsaa for dem aahentstaaende Udvej gennem Vincentsforeningerne o. l. at faa den meget nedsatte Abonnementspris paa Ugebladet. For deres Vedkommende er Prisstigningen meget at beklage, ligesom man ogsaa allermest for deres Skyld maa ønske, at Forholdene kunde blive saadanne, at Abonnementsprisen kunde nedsættes noget eller endog til det gamle.

Prisstigningen er altsaa haade nødvendig og for adskilliges Vedkommende beklagelig. Men naar dette indrømmes, maa ingen sige, den er urimelig. Sammenligner man f. Eks. Ugebladet med to kendte protestantisk-kirkelige Ugeblade, hvis Format er af omtrent samme Størrelse som Ugebladets, saa bringer de begge i Aaret 1916 kun 424 Sider og slet ingen Illustrationer, og derfor har Abonnenterne maattet betale 5 Kr. Ugebladet har i dette Aar bragt næsten 1050 Sider med ikke faa og ret dyre Illustrationer, for alt hvilket der kun er blevet betalt 4 Kr. Stigningen paa de 1—2 Kr. om Aaret er derfor saa langt fra at være urimelig, at den endog, sammenlignet med Blade af lignende Art, maa siges at være ganske moderat.

Angariusforeningens Bestyrelse haaber derfor, at det kun bliver yderst faa, der paa Grund af Abonnementsprisen afsiger Bladet nu til Nytaar. Ugebladets Betydning som Bindeled mellem Katholikkerne er saa stor, at det vilde være meget beklageligt, om ikke Abonnenternes Antal steg hvert Aar, i det mindste i samme Forhold, som Katholikkernes Antal stiger. Derfor udsendes dette Aarets sidste Nummer i det Haab, at det nye Aar ikke alene maa bringe Ugebladet alle de gamle Abonnenter, men ogsaa en hel Del nye.

Niels Hansen.

Maristbrødrene.

Et 100 Aars Jubilæum.

Den 2. Januar 1917 indtræffer en betydningsfuld Mindedag for alle Medlemmerne af Maristbrødrenes Kongregation. Fra mange europæiske Lande og fra alle de Steder udenfor Europa, hvorhen de stilsfærdige og beskedne »Marias smaa Brødre« er naaet, vil taknemlige Hjerter løfte sig mod Himlen og prise Gud, der i sin Naade har tilladt, at det ringe Frøkorn, der den 2den Januar 1817 nedlagdes i Frankrigs Jord, da det første Maristbrødre-

Den franske Præst MARCELLIN CHAMPAGNAT,
Stifter af Maristbrødrenes Kongregation.

kommunitet med kun to Brødre oprettedes, nu hundrede Aar efter har udviklet sig til et stort Træ, hvis Grene spænder viden om. Ogsaa til Danmark er Brødrene naaet, og det er kun billigt og ret, at vi nu i nogle faa Linjer mindes dem og deres velsignelsesrige Virksomhed.

Kongregationens Stifter var en fransk Præst, Marcellin Champagnat, der saa Dagens Lys i den lille Landsby Rosey den 20. Maj 1789. Den følgende Dag blev han døbt i Sognekirken i Marllhes (Departementet Loire). Marcellins Forældre var brave og dygtige Folk, der ivrigt beflittede sig paa at opfvle baade deres religiøse og verdslige Plig-

ter; navnlig Moderen, Marie Chirat, udmærkede sig ved en stor og inderlig Fromhed. Ofte, naar hun nærmede sig den lille Marcellins Vugge, saa hun en Lysflamme, der hævdede sig fra Barnets Bryst og derefter omstraaledets Ansigt. Den fromme Moder forskrækkedes først, men fik derefter snart den Tanke, at dette Tegn maatte betyde, at Gud havde særlige Hensigter med Barnet, og at hun burde gøre sit til, at de kunde blive virkeliggjort. Hun lærte da ogsaa sin lille Dreng at bede, lige fra han var ganske lille, og de første Ord, den lille Marcellin kunde fremstamme, var Jesus og Maria. Marcellin blev sine Forældres store Glæde. Med den største Omhyggelighed beredte det fromme, lydige og englerene Barn sig til sin første h. Kommunion, som han modtog med de mest levende Følelser af Andagt og Kærlighed i sit ellefte Aar. En Dag — Marcellin var da noget over 15 Aar gammel — kom en af Lærerne fra Præsteseminariet i Lyon paa Besøg i hans Forældres Hus. Den ærværdige Herre saa straks, at Drengen havde Anlæg for noget højere end at gaa bag Ploven; han tog ham til Side og stillede ham forskellige Spørgsmaal. Præsten blev i den Grad forbausset over Marcellins trohjertige Mine, hans Renhed, hans Beskedenhed og hans frimodige og aabne Karakter, at han sagde til ham: »Mit Barn, du maa blive Præst! Gud vil det.« Disse Ord var som en Aabenbaring for Ynglingen, og fra det Øjeblik af var hans Beslutning taget: han vilde følge Guds Kald og blive Præst.

Den unge Champagnat studerede med Flid, og den 22. Juli 1816 stod han ved Maalet og modtog af Biskoppens Haand Præstevielsen. Paa Seminariet havde Marcellin Champagnat sluttet sig til en Kreds af unge, vordende Præster, hvis ivrige Ønske det var at danne et Selskab, der hovedsagelig skulde hengive sig til Arbejdet i Missionerne og til Børneopdragelse. Deres Planer stillede de under Himmeldronningens mægtige Beskyttelse. Senere dannedes da ogsaa Maristfædrenes Selskab, hvis Hovedopgave er Missionsarbejdet i fremmede Verdensdele. Pastor Champagnat, som ogsaa havde sluttet sig til Maristfædrene, blev imidlertid sendt som Kapellan til Sognet Lavalla (Departementet Loire). Her modnedes hos ham

den Plan, han allerede havde syslet med, da han var paa Præsteseminariet i Lyon, nemlig at samle en Kreds af unge Mennesker, der skulde bistaa Præsterne med Ungdommens Undervisning og Opdragelse. Denne Tanke beskæftigede den unge Præst overalt. I alle sine Bønner anbefalede han den til Gud, idet han dog stadig tilføjede: »Tag, o Gud, denne Tanke fra mig, hvis den ikke kommer fra dig, og hvis den ikke er til din Ære og til Sjælenes Frelse.« Saa hændte det, at en ung Mand, Jean Marie Granjon, kom til ham en Nat for at hente ham til en syg. Mellem disse to fromme Sjæle opstod der en Samtale, under hvilken Pastor Champagnat indviede den unge Granjon i sin Plan om at danne et Samfund af kristne Lærere og spurgte ham, om han vilde være med til dette Værk. Ynglingen indvilligede med Glæde, og faa Dage efter kom en anden ung Mand, Jean Baptiste Audras, og bad om ogsaa at maatte slutte sig til dem, da hans højeste Ønske var at blive Ordensmand. Disse to udvalgte unge Mænd blev saaledes de første Maristbrødre. Pastor Champagnat købte et lille Hus i Nærheden af Præstegaarden, foretog selv de nødvendige Udbedringer og forsynede det med de nødvendigste Møbler. Den 2. Januar 1817 førte han sine to Elever ind i Huset, hvor alt bar Præget af den største Armod og Beskedenhed. . . . og Maristbrødrenes Kongregation var grundlagt.

De forløbne 100 Aar har været til stor Velsignelse for Kongregationen. Svære Tider har der jo været, og Storme har raset; værst var vel nok den, der, løssluppet af en fritænkerisk Regering, i 1903 fejede de franske Kongregationer og Ordenssamfund mere eller mindre over Ende. Men hvad der tabtes i Frankrig, opvejedes ved dobbelt Fremgang i Missionslandene, og Marias smaa Brødres Kongregation tæller nu 7000 Medlemmer, hvoraf c. 4000 udenfor Europa. Skolernes Antal er ca. 600 med 120.000 Elever. Med Iver og Nidkærhed følger Brødrene i deres Stifters Fodspor, og kun Gud ved, hvor megen Velsignelse Maristbrødrene i det forløbne Sekel har været til for de mange, som de har haft under deres Paavirkning. Flere Maristbrødre har vundet Martyrkronen, idet de blev dræbt under en Opstand i Kina; men disse, sammen med den

ærværdige Stifter, hvis Beatifikationsproces snart forventes tilendebragt, følger nu fra Himlen deres Brødres Virken og beder for deres kære Kongregation.

Den frygtelige Svøbe, som for Tiden hærger vor Verdensdel, har selvfølgelig ogsaa grebet ind i Kongregationens Forhold. Mere end 800 Brødre kæmper ved de forskellige Fronter, og ca. 70 har indtil Dato maattet lade Livet for deres respektive Fædreland. Krigen er ogsaa Skyld i, at Jubilæet ikke vil blive fejret med den Højtidelighed, som ellers vilde have været Tilfældet.

Her til Danmark kom Maristbrødrene i 1889. Det var Broder Weibert med to andre Brødre, der grundlagde den første Skole i vor By. Vi ved alle, hvorledes Maristbrødrene i Boyesgade, trods meget Besvær og mange Vanskeligheder, har drevet deres Skole frem og til den har knyttet forskellige andre Institutioner saasom Pensionat o. s. v. Før Krigen var Antallet af Brødre her i København 11, og de havde da ogsaa yderligere faaet Kirkeskolen i Bredgade at undervise i. Men Krigen har kun ladet 5 Brødre tilbage her, de andre har maattet trække i Trøjen. I Anledning af Hundredaarsdagen vil der i Rosenkranskirken blive læst en højtidelig Messe, efterfulgt af Te Deum, og for Børnene vil der blive serveret Chocolate og Kager i al Beskedenhed, saaledes som Tiderne nødvendig-gør det.

Men den danske, specielt den københavnske Menighed vil den 2. Januar sende Maristbrødrene en venlig Tanke med Tak og Erkendtlighed for alt det, som de har været for os og for vore Børn i de Aar, vi har haft dem iblandt os.

Axel Sarrild.

Baade paa Ugebladets Vegne og personlig som Kollega skal jeg til ovenstaaende Linjer føje en hjertelig Lykønskning. Brødrenes 25-Aars Jubilæum her i Danmark løb af i forholdsvis Stilhed; dette Jubilæum vil heller næppe give Anledning til større Demonstrationer; men kunde det fremkalde mere Interesse for Brødrene og disses Virksomhed, vilde det sikkert være til Gavn for dem selv og for vort Samfund i det hele.

N. H.

Groens Perle.

(Ved det gamle Aars Afslutning.)

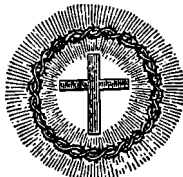

er lyser en Perle, saa funklende klar,
 at aldrig man finder dens Lige.
 Fra evige Tider funklet den har,
 og aldrig den Glans skal bortvige.
 Gil Borgen den sender sit straalende Skær,
 i Hysterne lyser dens Glans,
 den bryder sin Straale i Krigerens Sværd,
 dens Lys er Martyrernes Krans.

Den klareste Dag er som mørkeste Nat
 mod Lyset, som Perlen udsender.
 Dog Tusinder aldrig har skuet den Skat,
 og Glansen de ikke erkender.
 I higende Længsel de søger med Flid
 om Skatten i Jordens Skød.
 Lyskilden, der skinner fra evig Tid,
 for dem kun er Mørke og Død.

O, lysende Perle, din Straale saa skær
 kan finde de dunkleste Veje!
 Jeg Skatten har fundet, hvor er du mig kær,
 mit Hjertes dyreste Eje!
 Naar Mulm og Mørke sænker sig ned,
 og Øjet i Døden lukkes,
 da jubler mit Hjerte i salig Fred:
 »Lyskilden kan aldrig udslukkes!«

H. H. M.

Efterretninger fra Ind- og Udland

København. Natten mellem Torsdag d. 21. og Fredag den 22. dennes er Enkefru Elisabeth Wahl, født Schack, Enke efter Stiftamtmand Wahl over Aalborg Stift, ganske uventet afgaaet ved Døden i en Alder af 70 Aar. Afdøde havde kun været Katholik i seks—syv Aar, men var alligevel i en sjælden Grad gennemtrængt af katholsk Aand og Tankegang, saa hun i mange Henseender var et Forbillede for sine Trosfæller. Saaledes var Fru Wahl næsten hver eneste Dag til Messe og Kommunion i St. Ansgars Kirke, ligesom hun understøttede fattige og syge og var et virksomt Medlem af flere Foreninger, f. Eks. Paramentforeningen, den eukaristiske Forening og Elisabeth-Vincent's Konferensen, for hvis Systue i Mariahjemmet hun var Formand. Fru Wahl var i sin Færd og Fremtræden meget fordringsløs og beskeden, hvorfor hun heller ikke brød sig om at indtage nogen fremtrædende Plads. Hendes pludselige Død lige før Julefesten er en stor Sorg for Familien, som havde glædet sig til at fejre den med den kære Moder og Bedstemoder; men en Trøst i Sorgen er selvfølgelig den faste Tro og Tillid, med hvilken den afdøde sikkert er gaaet hjem til Gud. Det er vel ogsaa værd at tilføje her, at Fru Wahl var en ivrig og stadig interesseret Læser af Ugebladet. — Stiftsamtmandinde Wahl hørte til en meget dygtig og begavet Familie; en af hendes Brødre er saaledes den bekendte Indre-Missions Præst Schack i Vonsild.

— Kort før Jul har Katholsk Boghandel udsendt sin længe ventede Bogkatalog. Hovedformaalet har været at give en fuldstændig Fortegnelse over al dansk-norsk katholsk Litteratur samt et Udvalg af engelsk, fransk og tysk katholsk Litteratur, og det synes, efter et hastigt Genemsyn, at Formaalet ganske godt er blevet naaet. En Mængde af Bøgerne er ledsaget af en kortere eller længere Karakteristik, i Regelen efter Ugebladets Recensioner. Katalogen indledes med et Billede af Kandidat Kejser og en kort Paavisning af hans Betydning for dansk katholsk Aandsliv. Magister Matthæus Hansen skriver om engelsk Litteratur, Frøken Ramsing om Robert Hugh Benson, Lærer Johnsen om Biskop Bossuet og Arkivsekretær West om Alban Stolz. Man maa haabe, at den nye Katalog maa bringe mere Fart i Salget af vore katholske Bøger; den er saa interessant og saa indholdsrig, at den næppe vil dele den Skæbne, som bliver saa mange Julekataloger til Del — at vandre i Papirkurven.

Aalborg. Ligesom de foregaaende Aar samledes Menighedens voksne og Børnene i Alderen fra 3—6 Aar til Julefest paa Skolen den første Juledag. Efter at man havde sunget en Del Julesalmer ved Juletræet, drak man Kaffe. Aftenen sluttede med en meget fornøjelig Bortlodning af forskellige større og mindre Ting. 2den Juledag var der Juletræ for Skolebørnene.

Island. Fredag den 8. December var en sjælden højtidelig Dag for Søstrene paa Island. Den Dag var der nemlig en af Søstrene, som havde den Lykke og Glæde at aflægge sine evige Løfter. Ved denne Lejlighed var Søstrenes lille, men yndige Kapel smykket med nydelige Blomster. Alteret var kun et Lyshav, og den h. Jomfrus Statue var prydet med en Vedhendranke, hvori der var slynget Liljer og Roser. Kl 6 $\frac{1}{2}$ begyndte den h. Messe, under hvilken St. Josefssøstrene sang flere smukke Sange i Dagens Anledning. Efter den h. Messe begyndte den gribende Ceremoni. Hr. Pastor J. Servaes holdt en begejstret Tale, hvori han skildrede de mangfoldige og store Ofre, den gudindviede Person maa bringe af Kærlighed til vor Herre. Ja, selv paa denne skønne Dag maatte den gode Søster af forskellige Grunde savne den Lykke og Glæde at kunne aflægge sine evige Løfter i Provincialhuset i København i Forening med sine Medsøstre. Hvilken Lykke havde det ikke været for hende, som har en kødelig Søster, der samme Dag i København ligeledes for bestandig indviede sig til Gud. Hvilken ubeskrivelig Glæde for to Søstre at knæle saa at sige Haand i Haand for Guds Alter og der højtidelig aflægge de hellige Klosterløfter. Men Gud forlangte dette Offer, og vi er alle overbeviste om, at hun af Kærlighed til ham, som hun i Dag har valgt til Brudgom, med højmodigt Hjerte har bragt dette Offer. Derefter viste han, hvilken Lykke en trofast Ordensperson nyder i Klosterets Ensomhed, og især hvilken blid, rolig og skøn Død hun faar. Efter Talen af lagde den lykkelige Søster med klar Stemme sine evige Løfter. Rørte lyttede alle til de Spørgsmaal, Præsten henvendte til Søsteren, og man fulgte med spændt Opmærksomhed de Svar, hun gav, og især den smukke Formular for hendes Ordensprofes. Højtideligheden sluttede med Te Deum paa Latin, som vekselvis blev sunget af Præsten og Søstrene. Det er anden Gang efter Reformationen, at en Søster her paa Island affægger sine evige Løfter. I Dagens Anledning indløb nogle Lykønskings-Telegrammer til Søsteren. Aftenen sluttede med højtidelig Andagt i Søstrenes Kapel under smukke Sange. Længe vil Mindet om denne skønne Dag bevares blandt Islands Katholikker.

Tyskland. Som bekendt har dette Land gjort et ind-

ledende Skridt til Underhandling om Fred. Ogsaa til den Hellige Fader er der sendt en Note, hvis Slutningsord lyder saaledes: »Siden sin første Regeringsdag har Hans Hellighed Paven uafadelig paa den ædlest Maade lagt sin Omhu for Dagen for denne Krigs utallige Ofre, har lettet deres Lidelser og forbedret Vilkaarene for Tusinder af Mænd, som var ramte af denne Katastrofe. Tro mod sit ophøjede Embedes Idé har Hans Hellighed grebet enhver Lejlighed til i Menneskelighedens Interesse at gøre Ende paa saa blodig en Krig. Den kejserlige Regering er fast overbevist om, at de fire Magters Initiativ vil finde hjertelig Modtagelse fra Hans Helligheds Side, og at Fredens Værk kan regne paa den Hellige Stols værdifulde Støtte.« — Ak ja, Tiderne forandrer sig! Nu skal Protestanterne baade her og i Tyskland om faa Dage til at fejre Jubilæumsaar for Reformationen, og et af de sidste Værker, der udgik fra Luthers Pen, var, foruden de forrige Gang nævnte Smudsvers, den nette lille Bog: »Pavedømmet, indstiftet af Djævelen.« Tonen er stemt ikke saa lidt ned fra den Gang.

Rom. Den Hellige Fader har udnævnt hidtilværende Nuntius i Brasilien, Ærkebiskop Aversa, til Apostolisk Nuntius i Bayern, medens Internuntius for Peru og Bolivia, Mgr. Scapardini af Dominikanerordenen, har faaet Ærkebiskop Aversas Plads som Nuntius i Brasilien. Ærkebiskop Sili, privat Aumonier hos Paven, er bleven Vice-Camerlengo for den hellige romerske Kirke, medens hans Plads er bleven besat med Biskop Nasalli Rocca. — Foruden de ti Kardinaler, som blev udnævnt ved sidste Konsistorium, og hvis Navne man kender, er der to endnu, som er udnævnt *in petto*; man gætter paa forskellige, men formodentlig forkert. — Statssekretær, Kardinal Gasparri er bleven Camerlengo for den hellige romerske Kirke.

Medarbejdere, Abonnenter og Læsere bedes modtage en hjertelig Tak for alt godt i det svundne Aar og Ønsket om en glædelig Jul og et godt Nytaar. Redaktionen.

Mariakongregationen af Apostlenes Dronning holder sit første Møde i det nye Aar Mandag den 15. Januar.

Ansarius-Bonifacius Samlerforeningen

modtager med Tak: *Frimærker* — *gl. Mønter* — *Sølvpapir* (Staniol) — *Gummi* (Galocher, Vand- og Gasslanger, Cykle- og Barnevognsringe, Gummiholde) — *uldne, strikkede Klude* — *Metaller* (Guld, Sølv, Platin, Kobber, Messing, Bly, Zink, Tin, *Flaskekapster*, dog ikke Jern, Staal og Blik) — *Cigarkasser* (indenlandske).

Indleveringssteder: Købmagergade 48, Mezz. (Johs. Hoffmann & Søn) — Vihorggade 81, St. (Fru Jensen) — Bangertsgade 7 B (Hansen) — Stenosgade 4 (Portneren) — Boyesgade 8 (Portneren ved Rosenkranskirken) — Hans Bogbinders Allé 2 (Præsteboligen) — Lejfsgade 11 (Gravgaard) — St. Andreas Kollegiel, Ordrup.

Præsternes Pensjonsfond bringes i Erindring.

Den katholske Højskole.

Intet Foredrag i denne Uge.

Unio. Søndag d. 7. Januar 1917. Kl. 6 Julefest i Lokalet, Frederiksberg Allé 11. Servering af Chokolade for Børnene. Dans om Juletræet og Plyndring af dette. Forskellige Lege og Underholdning. Lodtrækning om Gevinster, for Børn (gratis), for voksne (10 Øre pr. Nr.). Festen slutter for Børnene Kl. 10, men fortsættes for de voksne til Kl. 2. Adgang gratis for Børnene. 75 Øre for Medlemmer. 1,25 Kr. for besøgende.

Billetter faas hos:

Hr. Fabrikant *H. Hoffmann*,
Købmagergade 48. Tlf. 1389.

Hr. Fabrikant *H. Ellyton*,
Vesterbrogade 29. Tlf. 5001.

Katholske Smaaskrifter.

(Hvor ingen Pris er angivet, er denne 10 Øre.)

- Nr. 1. **Gethsemane-Andagt**, særlig passende til Torsdag Aften.
 Nr. 2. **Byzantinsk Kunst**, af Emil Fr. Rønnow.
 Nr. 3. **Et Ord til hver Dag**, ved Niels Hansen. 2. Oplag, 15 Øre.
 Nr. 4. **Korsvejsandagt for de arme Sjæle i Skærsilden**.
 Nr. 5. **Officium til Marias ubesmittede Undfangelse**.
 Nr. 6. **Korsvejsandagt**.
 Nr. 7. **Lector Pouel**. Af Paul J. Reiter. 25 Øre.

Katholsk Bogsalg.

Rettelse. I Pastor Frederiksens smukke Digt i forrige Nummer af Ugebladet bedes »Lys« i Linje 2 f. ov. paa S. 1004 rettet til »lyse«.

Kirkekollekt.

I de københavnske Kirker afholdes **Nytaarsdag Kollekt af Peterspenge** til den Hellige Fader.

I Vikariatets Kirker afholdes **Hellig tre Kongers Dag** ifølge pavelig Anordning Kollekt til de afrikanske Missioner.

Jesu Hjerter Andagt (5. Januar).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8¹/₄ Messe med sakramental Velsignelse, Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 7¹/₂ Aften Andagt.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Messen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjertes Kirke: Efter 8¹/₂-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 8 Aften Andagt.

St. Andreas Kirke: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse, Kl. 7¹/₂ Aften Andagt.

Nytaarsaften (Sønd. 31. Decbr.).

Takkegudstjeneste (ev. med Præd.) og **Te Deum**.

St. Ansgars Kirke Kl. 6. Rosenkranskirken Kl. 6. St. Annæ Kirke Kl. 6. Jesu Hjertes Kirke Kl. 6. St. Josefs Kirke Kl. 7¹/₂. St. Andreas Kirke Kl. 7.

Jesu Hjertes Kirke.

Nytaar: Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 6 Festandagt med Prædiken.

Hellig 3 Konger (Lørd. d. 6. Jan.): Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 8 Festandagt uden Prædiken.

THE CATHOLIC REVIEW.

Birgittinernes engelske Kvartalskrift. Den aarlige Subscriptionspris er lige før Jul bleven **forhøjet** til **4 sh. 8 d.** Subscription modtages af

Manager, »Catholic Review«

Spencer House,

Cobham, Surrey.

Den eukaristiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen i St. Ansgars Kirke Fredagen den 5. Januar til de aftalte Tider.

Kirkelig Kalender.

31. Decbr.	Søndag i Jul.	7. Jan.	1. Sønd. eft. H. 3 K.
1. Januar.	Jesu Omskærelse.	8. —	M. Oktavdag.
2. —	Ti. Jesu Navnefest.	9. —	Ti. Oktavdag.
3. —	O. Oktav af Johs. Ev.	10. —	O. Oktavdag.
4. —	To. Oktav af Uskyldige Børn.	11. —	To. Oktavdag.
5. —	F. Vigilie.	12. —	F. Oktavdag.
6. —	L. Epifani.	13. —	L. Oktav af Epifani.

Meddelelse til Abonnenterne.

Paa Grund af den vedvarende voldsomme Stigning af Papirpriserne bliver Abonnementsprisen paa **Nordisk Ugeblad** gennem Boglader og Ekspeditionskontoret fra **1. Januar 1917** forhøjet til **6 Kr. aarlig, 1 Kr. 50 Ø. Kvartalet** (incl. Porto). Boghandlere betaler **1 Kr. 25 Ø. Kvartalet** (incl. Porto). Vincentsforeninger o. l. betaler **3 Kr. aarlig** (incl. Porto).

For Postabonnenter — d. v. s. saadanne, der faar og betaler Bladet gennem Postvæsenet — som hidtil har betalt 1 Kr. 25 Ø. Kvartalet, bliver Abonnementsprisen ligeledes **1 Kr. 50 Ø. Kvartalet** (incl. Porto).

Under Korsbaand (i Konvolut) til Udlandet 10 Kr. aarlig. Prisen er for et enkelt Nr. fra 1. Januar 1917 20 Øre.

Bestyrelsen for Ansgariusforeningen,
Udgiver af Nordisk Ugeblad.

Udenlandske Abonnenter,

som faar Ugebladet tilsendt direkte fra Ekspeditionen, bedes — for at undgaa Standsning i Bladets Forsendelse — **omgaaende** indsende Abonnements- og Portobeløb for 1917, ialt **10 Kr.** (den forhøjede Pris fra 1. Jan. 1917), pr. Postanvisning til Ekspeditionen, Bredgade 69² o. G., København K.

Nye Bøger. Kardinal Newmans Søndagsbog. 1,50 Kr.

Antony: St. Antonius af Padua. Ved L. Bruhn. Indb. 3,75 Kr.
Jesu Hjerte-Andagten. Ved Ign. Schmid, S. J. 1,50 Kr. 1,75 Kr. 3,00 Kr.

»**Budbringerens**« l. Hæfte for 1917 er udkommen. Det anbefales at tegne Aarsabonnement, især for Københavns Vedkommende.

Kalenderen for 1917 koster kun 30 Øre og maa ikke savnes i noget katolsk Hjem.

Den danske katolske Kirkesag.

(Ansgarius-Bonifacius-Foreningen).

Samtlige Lokal-Komiteer gøres opmærksom paa, at deres Aarsbidrag forvæntes indsendt inden d. 15. Januar til Vikariats-Komiteens Kasserer, Hr. cand. phil. Jos. L. M. Hoffmann, Købmagergade 48, København, K.

Ansøgninger om Understøttelser til de respektive Menigheder bedes indsendt af d'Herrer Sognepræster til Hr. Pastor A. Neuvel, Formand for Vikariats-Komiteen, ligeledes inden d. 15. Januar.

K.U. B. (Katholsk Underretnings Bureau), et Samfund af katolske, akademiske Lægfolk, tilbyder at korrespondere med Ikke-Katolikker, som maatte ønske at faa nøjere Kendskab til den katolske Kirke. Henvendelser, der alle behandles som fortrolige, bedes rettet til Sekretæren, Magister Matthæus Hansen, Hovmarksvej 30, Charlottenlund.

Katolsk Boghandel Stenosgade 3. Kbhvn. B. Aabent 9-7. Tilf. Vester 3930. Bøger, Billeder, Devotionalier.